

FERDINANDI
DE
VALENTIBUS
TREBIENSIS
Sacri Consistorii, Fisci, & R. C. Apostolicæ
ADVOCATI
OPERA OMNIA
SELECTIORA.

FERDINANDI
DE
VALENTIBUS
TREBIENSIS
Sacri Consistorii, Fisci, & R. C. Apostolicæ
ADVOCATI
OPERA OMNIA
SELECTIORA.
TOMUS SECUNDUS
PARS PRIOR
VOTA PRO VERITATE
De Ultimis Voluntatibus.

ROMÆ MDCCXLV.
Sumptibus. VENANTII MONALDINI Bibliopolæ in Via Cursus.

Ex Typographia JOANNIS BAPTISTÆ BERNABÒ, & JOSEPHI LAZZARINI.
PRÆSIDUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SUMMI PONTIFICIS.

Eminentissimo, ac Reverendissimo Principi

NERIO CORSINI

S.R.E. DIACONO CARDINALI SANCTI EUSTACHII.

LUDOVICUS DE VALENTIBUS FELICITATEM.

liberalis & ingenui viri officium postulat, ut beneficiorum ab se acceptorum memoriam non modo ante oculos semper habeat, sed eorum quoque vim, numerum & magnitudinem amplissimis verbis prædicet, imo & literarum monumentis, si quo modo possit, posteritati testetur. Ego equidem quoties CLEMENTIS XII. *Pont. Max. patrui tui, immortalis memoriæ Principis, beneficentiam erga me liberaliter effusam cogito, quoties tuam & gratiam & patrocinium mihi sæpius, & amantissime impertitum mecum ipse reputo, certe intelligo maximum mihi onus incumbere, cui satisfaciendo par nunquam esse valeam. Immortales proinde tanti Pontificis laudes, &* CORSINÆ GENTIS *gratiam & munificentiam celebrare, quandiu vivam, nunquam desinam: ut nimirum omnes intelligant, me, si non in referenda,*

at

at certe in habenda profitendaque gratia nemini ulli concedere. Cum autem mihi proprium nihil occurreret, quo me tibi, Cardinalis amplissime, *beneficiorum tuorum memorem gratumque aliqua ex parte exhiberem, de alieno censu aliquid offerre satius duxi, quam diutius immemor, aut ingratus videri. Proinde ecce tibi Tomus secundus ex operibus selectioribus* Ferdinandi *de Valentibus patrui mei, jam olim Sac. Consistorii, Fisci & R. Cameræ Advocati, in quo sane illustria plurima & gravia de ultimis voluntatibus continentur. Dubitare profecto non possum, quin munus ejusmodi gratum tibi, acceptumque futurum sit, cum certo sciam, te operis ejusdem auctorem non minoris unquam fecisse, quam illum semper fecit, nempe plurimi,* Clemens XII., *qui haud raro in negotiis, ac non exigui momenti consultationibus eum adhibere, ejusque sententiam exquirere operæ pretium habuit. Et sane præclaris ejusdem patrui mei meritis liberalissimi Pontificis erga me beneficentiam, tum etiam patrocinium tuum potissime referendum puto. Nam eo defuncto, tot me splendidis muneribus ornatum circumspexi, ut ipsius patrui mei labores in me largiter a vobis, liberalissimeque compensari minime dubitaverim. Esto itaque volumen hoc ipsum auctoris perinde ac mei officii nunquam interituri testimonium. Quandoquidem si supremam illius voluntatem respicere, aut interpretari volueris, non tam meis, quam ejus manibus hoc tibi offerri facile intelliges. Nihil enim ille sanctius, nihil antiqius habuit, quam erga* Corsinorum Gentem *adeo de se, suisque optime meritam, gratum se, addictissimumque profiteri.*

FO-

FORENSIS JURISPRUDENTIÆ STUDIOSIS

VENANTIUS MONALDINUS.

Votis pro veritate de genere contractuum, tamquam ab actis ex ignobiliori massa operis fundamentis ad majoris momenti illa de ultimis voluntatibus traducam vos finite, atque efferam. Et spectem licet ad compendium rem ponere, atque conferre, ut ad materias canonicas, atque beneficiarias primùm, tum ad summas illas fiscales eruditissimis quæstionibus Auctoris nostri locupletatas, vos quàm citissimè proveham: duobus tamen plenis voluminibus vestram expectationem morabor, ac rei vestræ studens continebo. Nihil enim in juris usu frequentiùs occurrit, quàm de ultimis voluntatibus quæstiones, nihilque Doctorum mentes involvit, ac in contraria agit magis, quàm testamentariæ dispositiones. Sive enim id accidat, quod, cum plerique testantium tunc solùm, ubi animam agunt, ac in agone decertant, fortunas suas legent, præsentes absentes sint, neque ad eam actionem animum deflectere satis queant, sive quod extremis illis momentis rebellent jam' ministri spiritus, organaque, musculique, ut, quæ mente concipiunt, lingua prompta habere, neque educere omnia possint: Certè hoc fit, ut testantes mentem suam confusè plerumque manifestent, ac indè uberrimus Forensium Contraversiarum fons erumpat. Non id igitur abs re vestra futurum arbitror, si tot ac tantis, quæ de ultimis voluntatibus doctè scripta ad nos transmiserunt, ea apponam,' quæ tanto omnium consensu ac plausu ex altissimo illo fundo Auctor noster avulsit ac in apricum extulit; ut in tàm spissas tenebras incedentibus fax aliqua major vobis affulgeat, præcedatque. Quæ vobis ego meis monitis de tanto viro prædico, nollem ita putetis accomodata, ut in unam meam rem, utilitatemque omnia spectent. Non ea à me proferuntur, quæ vel ex annalium vetustate, vel ex incerta longinqua fama eruantur; Per ora hominum feruntur, ac in sermone recenti versantur adhuc, non eblanditis, sed enucleatis suffragiis excitata eorum, qui studiorum similitudine æmulari illi magis, quàm ejus famæ studere deberent. Communis iste sensus, qui primùm Romæ invaluit, & in die auctus est, tanto successu in celebriores Europæ Urbes se effudit, ac ad remotiores usque Provincias pervasit, ut ejus scripta, quocumque penetraverint, summo fuerint plausu accepta', atque acclamata. Inter innumera, quæ feracissima illa mens edidit, pro veritate solùm vota, & selectiora illa quidem decerpsi, eâ mihi factâ lege, ut universo opere nulla scriptura, ut vocant, seu disceptatio sit mihi afferenda. Ex primo, & ex altero hoc, quod vobis sisto volumine, de mea fide, ac religione statuere jam potestis, in quibus me illud præstitisse objiciet nemo, ea omnia enim pro veritate luculenter adeo sunt vota, ut cuicumque id palam fiat ex levi etiam cujuslibet voti lectione, ac illorum præsertim, in quibus auctori nostro exciderit aliquando ex habitu *Principalis noster*. Duobus igitur voluminibus rem totam complectar eo ordine, ut quod nunc vobis subjicio, fideicommissi materias quæstionesque maximâ parte, alterum, cui amborum indicem solitâ perspicaciâ, ac diligentiâ, excerptum, lectumque adjiciam, legata, donationes, successiones, & testamenta comprehendant, exhauriantque.

IM-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. de Rubeis Archiepiscopus Tarsi Vicesgerens.

APPROBATIONES.

I.

NOn minori soliditate doctrinæ, & sermonis elegantiâ referta sunt Vota hæc, quæ celeberrimus Auctor Ferdinandus de Valentibus Consistorialis Aulæ, & Pontificii Fisci Advocatus pro veritate scripsit super Re Fideicommissaria, Ultimisque Voluntatibus, quàm, quæ priori volumine de Contractibus continentur: pari ergo ratione censeo, quod publici Juris fiant, ut ad studium, & utilitatem nedum universæ Curiæ nostræ, verùm etiam totius Orbis Jurisprudentum proficiant, quod in acceptissima istius Operis collectione unicè in votis est R.P.D. Ludovico de Valentibus strenuo virtutum Patrui æmulatori: Datum ex ædibus Datariæ Apostolicæ Kalendis Februarii anno 1745.

Xaverius Justinianus Smi D. N. Papæ Benedicti XIV. Sub-Datarius, Prælatus Domesticus, ac Signaturæ Gratiæ Votans.

II.

IN lucem prodit, publicique Juris fit secundum Volumen *Votorum*, *quæ pro Veritate* scripsit in gravissima materia fideicommissaria, ultimarumque voluntatum celeberrimus jam, & insignitimus nostræ Sacræ Consistorialis Aulæ, ac Fisci, & Rev. Cameræ Advocatus Ferdinandus de Valentibus à me, dum vixit, multis, multisque titulis veneratus: De cujus secundi voluminis adprobatione requisitus, illi primo Volumini datæ hoc unum superaddere debeo, quod plausus, quo à Curia nostra illud exceptum fuit, isti quoque maximam conciliabit auctoritatem; Eâdem enim doctrinæ soliditate, orationis nitore, & legalium ponderationum præstantiâ refertum legi. Ut ergo ad publicam utilitatem typis detur, & communia studia Jurisconsultorum foveat, illisque præsidio sit, dignissimum reputo. Datum ex ædibus meis hâc die 5. Februarii 1745.

Joannes Ascevolinus Sacræ Consistorialis Aulæ Advocatus.

III.

INvidiam, si quæ fortè esse potuit, Primum, quod dudum prodiit, Volumen oppugnavit, prostravitque invictissimè; Hoc verò secundum obruet, delebit, atque extinguet omnino. Primum fuit, obsistente licet invidiâ, Romanæ Nostræ Curiæ, cæterisque acceptum; Secundum, deletâ, extinctâque invidiâ, erit acceptissimum. Haud ergo diutiùs in tenebris delitescat Opus adeo utile, adeo necessarium; sed in lucem prodeat quàm citissimè, ut justam Auctori laudem, ut istius religionem, cultumque suum Sanctæ Sedi, cæterisque Principibus, ut gratum animum dignissimi Nepotis Patruo, ut splendidissimum veritatis lumen Judicibus, utque tandem Advocatis, Causarum Patronis, aliisque in Foro versantibus segetem exhibeat uberrimam.

Bartholomæus Liverzani in Romana Curia Advocatus.

IMPRIMATUR.

Fr. Aloysius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

IN-

INDEX ARGUMENTORUM

Quæ in hoc Volumine continentur.

Ave-

Avenionen. Fideicommissi.

VOTUM XIII.

Pro inducendo perpetuo inter filios, aliosque Descendentes Testatoris in conditione positos fideicommisso expenduntur conjecturæ legitimitatis,& masculinitatis,indefinitæ vocationis filiorum, ac Descendentium, substitutionis Extraneorum in eorum defectum, reciprocæ substitutionis inter primos vocatos, prohibitæ alienationis heredibus, & eorum Descendentibus, ac digressus ad plures substitutionum gradus. Fideicommissario objici nequit Antecessorum negligentia, ac præscriptio. Fideicommissi fructus bonâ fide consumpti, restituendi non sunt. 159.

Avenionen. Fideicommissi.

VOTUM XIV.

Primogeniturâ sub conditione: si heres Testatori prædecederet,institutâ,simulque præcepto heredi dato, ut Bona certi alicujus territorii conservare teneatur in commodum illius ex Liberis masculis, qui foret ejus heres, ità ut eadem Bona semper remaneant in domo, & agnatione Testatoris, successio horum Bonorum ex fideicommisso defertur non ad filiam heredem ultimi possessoris, sed ad Patruum, etiamsi primogenitura, deficiente conditione, sub qua instituta fuit, evanuerit. 167.

Carpentoracten. Fideicommissorum.

VOTUM XV.

Filiorum nomine, an, & quando nepotes, ac etiam ulteriores Descendentes vocati censeantur? ***Filiorum*** nomen ad filios dumtaxat primi gradus restringitur; ***Liberorum*** verò ad omnes protenditur Descendentes. Verbum ***Enfans*** gallico idiomate idem valet, ac quod latinè ***Liberi***. Fideicommissum perpetuum, & successivum inter Descendentes ex quibus arguatur? Restitutionis gravamen vocationem ad fideicommissum infert. 177.

Anconitana Fideicommissi.

VOTUM XVI.

Pro recessu à *Consilio Oldradi* 21., etiam in dispositione Ascendentis, an, & quando non sufficiant perpetui, & absoluti fideicommissi conjecturæ desumptæ ex agnationis contemplatione: digressu ad plures substitutionum gradus: dictione ***quandocumque*** = clausula = ***vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum*** =, sæpiusque repetita legitimitatis, & naturalitatis qualitate? Fideicommissum perpetuum, & absolutum an, & quando inductum censeatur? 187.

Melevitana Immissionis super Bonis aggregatis Primogenituræ.

VOTUM XVII.

Correspectivas in contractibus ex quibus inducatur? Pactum resolutivum donationi adjectum, an, & quando non ad certas dumtaxat personas, quæ expressæ fuerint, sed potiùs ad substitutos omnes indistinctè extensum censeatur? Dictio = ***quoad*** = an, & quando taxative, non demonstrativè adposita dicenda sit? 195.

Melevitana Immissionis super fructibus Bonorum aggregatorum Primogenituræ.

VOTUM XVIII.

Fideicommissi particularis, ejusdemque conservatorii, ac pœnalis, nec non etiam obscuri, ac dubii, fructus non ab illius purificatione, sed à tempore contractæ à possessore malæ fidei debent restitui. Ex quibus autem obscurum, ac dubium dicendum sit? Mala fides pro restitutione fructuum non inducitur ex Judicio nullo, & invalido ob insubsistentiam tituli, sed solùm à die productionis novorum jurium, ex quibus possessor succubuerit. 205.

Florentina Successionis.

VOTUM XIX.

In fideicommisso ascendentali condito cum substitutione, in defectu Masculorum, primùm filiarum immediatè ab herede ortarum, reciprocâ inter illos ordinatâ, deindeque fœminarum ab eodem pariter herede per lineam rectam masculinam immediatè descendentium, locum habere dispositionem ***leg. cum Avus, & l. cum acutissimi*** ad favorem etiam filiorum ex ipsis heredis filia, in exclusionem extranei substituti, plurimis, quæ in contrarium adferri possent, argumentis rejectis, demonstratur. 214.

ſta, legitimaque cauſſa; & quando ex defectu interpellationis caducitas non incurratur? Caducato herede ob omiſſam nominis, & inſignium aſſumptionem, Subſtitutus cum eiſdem vinculis, & conditionibus, hereditatem adeundo, idem onus debet aſſumere. Summo Pontifici poteſtas eſt commutandi ſupremas Defunctorum voluntates. An autem, & quando cenſendus ſit ejuſmodi gratiam conceſſurus? Caducato herede, ejus filii, ſi non tamquam eidem ſubſtituti, ſuccedere tamen debent ultimo gravato ex ſubſtitutione proximiorum ipſi facta. Secundogenito ſubſtitutis omnibus ejus filiis, omnes æqualiter debent admitti, non illius dumtaxat Secundogenitus. Fœminarum excluſio non afficit earum filios maſculos, 287.

Anconitana Fideicommiſſi.

VOTUM XXVIII.

Fideicommiſſario pro fideicommiſſi recuperatione agenti, præſtitâ ab eo cautione aliis vocatis totum, vel partem reſtituendi, officere non poſſe exiſtentiam alterius proximioris gradu, quoties hic non de alia priùs vocata, ſed de eadem ipſius Actoris linea exiſtat, latè diſcuſſo articulo, reſolvitur; ſimulque oſtenditur, an, & quando una, & non plures dicantur conſtitutæ lineæ? Proximitatem itidem gravanti, & non gravato, ubi cum tertio poſſeſſore agitur, attendendam non eſſe; præſtitâque cautione ejuſmodi, minùs requiri præfixionem termini aliis vocatis, ut declarent, an velint agnoſcere nec ne? 302.

Fanen. Fideicommiſſi.

VOTUM XXIX.

Ad fideicommiſſum ſubſtitutis Liberis filiorum, atque etiam Liberis Liberorum, quando perpetuum, & progreſſivum ad omnes Liberorum Deſcendentes illud cenſeatur? Liberorum nomine omnes illorum Deſcendentes comprehenduntur, niſi aliter ſit de mente Teſtatoris. Hæc autem ex quibus eliciatur? Agnationis contemplatio tacita, ſive expreſſa ex quibus reſultare valeat? Ex prohibita in fideicommiſſo particulari Bonorum alienatione, eorumque volita conſervatione in domo, & familia, an, & quando inducatur omnium in illo comprehenſorum vocatio ad univerſale fideicommiſſum? A conſil. *Oldradi* 21. ex quibus recedatur? 311.

Romana, ſeù Fanen. ſucceſſionis.

VOTUM XXX.

Pro reciproco inducendo fideicommiſſo requiſita omnium vocatio; ſubſtitutio facta ultimo morienti; eaque in tota hereditate, an, & quando concurrere cenſeantur? Et ex quibus etiam conjecturis illud valeat reſultare? Quando itidem reciproca non diſcretivè in unaquaque linea, ſed de linea ad lineam dicatur conſtituta? Mors abſentis an, & quando, & ex quibus conjecturis, & præſumptionibus, ad ſucceſſionis effectum, poſſit probari? 316.

Faventina Fideicommiſſi.

VOTUM XXXI.

Donationis intuitu primi Matrimonii à Donatario contrahendi factæ cum pacto reverſivo, ſi intra 15. annos Liberos non ſuſciperet, nullis ab eo ſuſceptis Liberis ex primo Matrimonio, ante idem tempus diſſoluto, reverſioni locum factum eſſe, licèt ſecundum intra tale tempus Matrimonium inivérit, demonſtratur. Donatio ex quibus dicenda ſit primi dumtaxat Matrimonii contemplatione facta? Per diviſionem an, & quando præcedenti donationi conditionali renunciatum cenſeatur? 328.

Piſana.

VOTUM XXXII.

Subſtitutio fœminarum facta in caſu obitus *filiorum, & heredum* ſinè filiis, an per obitum ultimi ex heredibus inſtitutis cum filiis, juxtà *Conſilium Oldradi* 21. expiraverit nec ne, ex quibus valeat expendi? *Heredum* nomine an, & quando non primi dumtaxat gradus heredes, ſed etiam ulteriores veniant Deſcendentes? Et quando idem nomen *ſubſtantivè*, non *adjectivè* adpoſitum dicatur? 332.

Camerinen. Fideicommiſſi.

VOTUM XXXIII.

Diſpoſitio facta de propriis heredis Bonis, quando ſuſtineatur nec ne? Privationis pœnam incurrit heres gravamen in ſuis Bonis non acceptans, vel eidem contraveniens. Heres cum beneficio Inventarii, vel cum ejus jurium præſervatione, poteſt petere, ad æqualitatem redigi diſtributionem Bonorum inæqualiter à Teſtatore factam; an autem, & à quo tempore in reductione veniant fructus? 335.

Bo-

Lu-

Lucana Fideicommissi, seù Primogenituræ.

VOTUM XL.

Januen. Distributionis Multiplici.

VOTUM XLI.

Bononien. Fideicommissi.

VOTUM XLII.

Reatina Fideicommissi.

VOTUM XLIII.

Avenionen. Fideicommissi, & Donationis.

VOTUM XLIV.

Romana, seù Civitatis Ducalis prætensæ Immissionis.

VOTUM XLV.

FER-

FERDINANDI DE VALENTIBUS

S. Consistorii, Fisci, & R. C. Apostolicæ Advocati

DE ULTIMIS VOLUNTATIBUS

PARS PRIOR.

Faventina Fideicommissi.

Fideicommissum, seù alia quævis substitutio in casu obitus Filiorum sinè Filiis masculis, ex *Consil. Oldradi* 21., locum non obtinet, ubi illi cum masculis decesserint. Conjecturæ, & argumenta ex quibus ab eodem *Oldradi* consilio receditur, latè expenduntur. Conditio, *si sinè Filiis masculis*, quando in defectu Filiorum cum masculis debeat favore Substituti, ejusve Descendentium, extantibus licèt masculis ex fœmina, purificata dici, itaut locum non habeat *Fulgosii consilium* 85. *Angeli* Doctrina in *L. Quamdiu ff. de aquir. hered.*, quod, caducato uno gradu, ceteri sequentes corruant, quando non procedat, ostenditur.

VOTUM PRIMUM.

1 *Fideicommissum, purificatâ conditione, ad Substitutos defertur.*

2 *Substitutio demandata in casu defectus Filiorum sinè Filiis masculis, deficit, masculis extantibus. Intellige, ut* num. *6.* 7. & 43.

3 *Filiorum, & Descendentium masculorum nomine veniunt etiam masculi ex Fœminis, &* num. 114.

4 *Substitutio facta in casu deficientiæ Filiorum Testatoris sinè masculis, evanescit quoad Filios Substituti, ob illius præmorientiam, &* num. 149. & 150.

5 *Testatoris mens debet inspici, cum disceptatur, an locus substitutioni factus sit.*

6 *Substitutio demandata sub conditione deficientiæ Filiorum sinè masculis, cessat tunc solùm, cum ad illorum dumtaxat obitum sinè masculis restricta est.*

7 *Atque ubi eadem Substitutio ita concepta est, ut pro ejus effectu necesse sit, ipsos omnino mori sinè masculis.*

8 *Verba Testamenti* = Quando tutti i miei Figlioli mancadero in qualsivoglia tempo senza Figlioli maschi &c. = *quodcumque tempus indefinite respiciunt.*

9 *Et verificari possunt quocumque tempore Filii etiam Filiorum sine Filiis masculis deficiant, &* num. 15. & 16.

10 *Pariterque casum comprehendunt, quo Testatoris Filius obierit, relicto masculo, qui postea sine masculis defecerit.*

11 *Filiorum masculorum deficientia verificatur tàm nullis relictis Filiis masculis, quàm illis relictis, ac postea defectis.*

12 *Substitutio facta in casu non existentiæ masculorum, si non sit ad præcisum illum casum restricta, locum habet etiam in casu existentiæ, ac postea deficientiæ illorum.*

13 *Præsertim, si facta verbis comprehendentibus quodcumque tempus.*

14 *Nec per eam Testator voluisse censetur, ut Substituti, solùm in casu inexistentiæ masculorum admitterentur, &* num. 15.

17 *Verba testamenti* = In qualsivoglia tempo mancadero senza Figli &c. = *compendiosam inducunt.*

18 *Compendiosa sub se æquè continet vulgarem, ac fideicommissariam.*

19 *Verba testamenti* = In qualsivoglia tempo man-

mancassero senza Figlioli maschi=, ex mente Testatoris, indicunt, conditionis effectum, quocumque casu, ac tempore illius purificationis sequi debere.

20 Præsertim, si id suadeat caussa tàm intrinseca, quàm extrinseca talis dispositionis.

21 Substitutio ordine perpetuæ Primogenituræ, deficientibus Filiis masculis Filiorum Testatoris, demandata cum declaratione, quod Bona ad Substitutos transire, in eisque semper conservari debeant, nequit dici restricta ad solum casum obitus Filiorum ipsius Testatoris sinè masculis.

22 Sed locum habere debet, sive iidem masculi deficiant per non existentiam, sive per existentiam, & postea deficientiam.

Præsertim, stante dictione = sempre = num. 23.

23 Dictio = sempre = suâpte naturâ quemcumque casum, & tempus includit.

24 Testatoris voluntas ex Testamento etiam nullo valet desumi.

25 Actus subsequens censetur gestus in executionem præcedentis dispositionis.

26 Dispositio correlativè, & simulativè ad aliam facta, ab illa declaratur, & n. 34. & 136.

27 Testator ex Legato Sororibus facto pro quocumque casu deficientis ejus lineæ masculinæ, censetur Legatum alteri Sorori factum, pro eodem etiam casu reliquisse, & num. 31.

28 Testatori magis dilecta præsumitur Soror nupta in Familia.

29 Testator non censetur Sororem à se magis dilectam minùs honorare voluisse.

30 Et contrarium videretur absurdum.

32 Testator censendus non est minus in posteriori Legata favore unius Sororis reliquisse, ac reliquit in superiori favore aliarum.

33 Præsertim, si dilecta magis illa sit.

34 Verba in Codicillis = Mentre che in me, o miei Figlioli, o Descendenti maschi pervenga, come mi afferma detto Signore &c. avermi testato = prolata a Testatore quoad alterius hereditatem assequendam, indicant, istius voluntati se Testatorem conformare voluisse.

35 Ac ejus dispositionem factam in casu obitus suorum Filiorum sinè masculis, non fuisse restrictam ad eorum obitum dumtaxat.

36 Sed extensam ad defectum quorumcumque etiam ipsius Descendentium, & n. 37. & 38.

39 Dispositio una, atque eadem non debet diffusum jure quoad unum, & alterum ejus partem censeri.

40 Determinatio respiciens plura determinabilia, æqualiter omnia determinat.

41 Maximè, si facta in eadem dispositione.

42 Oldradi Consil. 21., quod, extantibus masculis, cesset substitutio, iis deficientibus, facta, locum non habet, si substitutio non in casu illorum dumtaxat obitus, sed in quocumque casu defectus omnium Descendentium masculorum sit ordinata.

43 In casu ejusdem Consilii nullæ in contrarium aderant conjecturæ.

44 Substitutio in casu obitus Filiorum sinè masculis, quod non sit, juxta Consil. Oldrad. 21., ad eorum dumtaxat obitum sinè masculis restricta, potest ex conjecturis argui. Et ex quibus à num. 45. ad 104.

45 Substitutio in casu obitus Filiorum sinè masculis, non censetur ad eum dumtaxat casum restricta, stante agnationis contemplatione, etiam tacitâ, & num. 47.

46 Ac digressu ad plures substitutionum gradus.

48 Agnationis contemplatio, in substitutione facta in casu obitus Filiorum sinè masculis, si sit expressa, substitutionem ampliat, etiam ultra casum illorum obitus sinè masculis.

49 Eamdemque reservat etiam quando Filii cum Masculis decedunt.

50 Agnationis contemplatio tacitè conjicitur ex qualitate masculinitatis semper volita, & repetita in omnibus Substitutis, ac in omni dispositionis parte, & n. 51.

52 Testator, ex volita qualitate masculinitatis, censetur agnationis conservationem voluisse.

53 Junctâ præsertim commotatione Domus, & Familiæ; ac expressâ ratione conservandæ agnationis, & num. 54.

54 Testator, expressè volitâ ab eo conservatione agnationis, non censetur masculos vocasse ex mera sexus prædilectione.

55 Sed ex caussa agnationis, tamquam finali, & principali.

56 Agnationis contemplatio non excluditur, quamvis Testator primo loco Sororem vocaverit.

Præsertim, si Agnato nupta sit, num. 58.

57 Soror Testatoris agnata illi est.

59 Agnationis expressa contemplatio resultat ex facta substitutione proximiorum Agnatorum de Familia, deficientibus Masculis ex linea Vocatorum.

60 Agnationis expressam contemplationem præsefert strictissima alienationis prohibitio.

61 Præsertim, si facta etiam quoad commoditatem percipiendi fructus, & num. 64.

62 Agnationis contemplatio expressa conjicitur ex volita semper Bonorum conservatione in Descendentibus masculis per lineam masculinam, & deindè in proximioribus Agnatis in infinitum, & num. 63.

65 Agnationis expressa contemplatio elicitur ex volita exclusione Religiosorum, & Fisci.

66 Verba Codicillorum = Perchè voglio &c., che li detti Beni, e commodità di pigliarne i frutti si conservi nelli detti Chiamati per la conservazione della Famiglia de Lunini = expressam agnationis conservationem præseferunt, & num 67. & 68.

Licèt principaliter non sint adjecta, sed accessoriè ad exclusionem Religiosorum, & Fisci, num. 69.

Et præcedens Fideicommissum declarant, n. 70.

67 Familiæ denominatio cum adjuncto cognominis ipsius Familiæ expressam indicat agnationis contemplationem.

68 Agnatio expressè contemplata censetur, ex volita conservatione Bonorum in masculis agnatis

tis pro Familiæ *conservatione, atque splendore.*

69 Domus, Familiæ, & Agnationis *mentio, si sæpius in testamento habitá sit cum expressa voto conservationis Bonorum, indubiò redditur expressa agnationis contemplatio.*

70 *In codicillis expressè contemplata censetur agnatio ex illius expressa contemplatione in testamento.*

71 *Codicilli sunt pars testamenti, ejusque appendix,* & num. 77.

72 *In codicillis non censetur suam voluntatem Testator mutasse.*

73 *Nisi quoad expressè reformata, aut incompatibilia cum dispositis in testamento,* & n. 74.

75 *Testamenti pars una alteram declarat.*

76 *Codicilli declarantur à testamento.*

78 *Verba* Domus, & Familia *agnationem designant, quando alibi de agnatione mentio facta est.*

79 *Procedit, licèt non* Domus, & Familiæ, *sed agnationis conservatio fuerit expressa.*

80 *Agnatio expressè contemplata censetur ex digressu ad plures substitutionum gradus.*

81 *Substitutio in casu obitus Filiorum sinè masculis, stante digressu ad plurium Personarum gradus, dici nequit ad solum Filiorum obitum sinè masculis restricta,* & num. 116.

82 *Substitutio in casu obitus Filiorum sinè masculis censeri nequit ad eum dumtaxat casum restricta, ubi res est de fideicommisso particulari, perpetuo, reali, & primogeniali,* & num. 117. & 120.

83 *Fideicommissum particulare indicat majorem Testatoris affectionem erga res particulariter alienari prohibitas.*

84 *In fideicommisso particulari vocatio censetur non tàm per vulgarem, quàm per fideicommissariam concepta.*

85 *Fideicommissum quod sit perpetuum, resultat ex clausulis* = in perpetuum, semper, & in infinitum =, *aliisque similibus pluries adhibitis,* & num. 86. & 117.

87 *Fideicommissi perpetuitas importat perpetuam ejus restitutionem inter personas omnes contemplatas.*

88 *Dictio* = in infinitum =, *nec non alia* = in perpetuum =, *ac itidem alia* = semper = *important perpetuam fideicommissi restitutionem inter omnes Vocatos,* & num. 89. 90. & 117.

91 *Fideicommissum reale esse, elicitur ex Testatoris mente, atque ex ejus votis, & verbis principaliter ad Bona directis,* num. 92., *ut illa perpetuò conserventur in Familia, & agnatione,* num. 93., *additá alienationis prohibitione,* num. 95., & 118.

96 *Fideicommissi realitas non excluditur ex facta Vocatis ipsis prohibitione alienationis,* & n. 97.

97 *Ad Fideicommissi realitatem arguendam, magis attenditur caussa, & ratio prohibitionis, quàm istius verba.*

98 *Fideicommissi realitas gravamen inducit reale, atque perpetuum.*

99 *In Fideicommisso reali Bona sunt perpetuæ restitutioni obnoxia.*

100 *Apud quemcumque reperiantur: absque ulla temporis, casuum, vel personarum distinctione* num. 100., *donec ad ultimum Substitutum perveniant,* num. 101.

102 *Substitutio in casu obitus Filiorum sinè masculis, non censetur ad eum solùm casum restricta, si ordine perpetuæ primogenituræ sit ordinata,* & num. 103., & 117.

103 *Primogenituræ ordo in successione præscriptus, dispositionem extendi postulat.*

104 *Substitutio in casu obitus Filiorum absque masculis non censetur ad solum ejusmodi casum restricta, si indefinitam præseferat alienationis prohibitionem, datis Substitutis in casu contraventionis,* & n. 118. & 119.

105 *Conjecturæ, ubi agitur, an substitutio facta in casu obitus Filiorum sinè masculis, sit nec ne ad solum illum casum restricta, debent non seorsim, sed unitim accipi.*

106 *Conjecturæ autem omnes pro perpetuitate substitutionis adducibiles pendere videntur ab illa conditione obitus Filiorum sinè masculis.*

Conclusio tamen hæc supponit id, quod est in quæstione, num. 109.

107 *Agnationis conservandæ votum, perpetuitas, & realitas dispositionis in substitutione facta in casu obitus Filiorum sinè masculis, eveniente casu ejusmodi obitus, non inducunt necessitatem admittendi Substitutum, ejusque Descendentes.*

108 *Cum locum habere possint quoad alios Agnatos expressè vocatos.*

Et quando id procedat num. 125., & 126.

110 *Conjecturis opus non est in claris.*

111 *Substitutio ubi est expressa, non requiritur tacita ex conjecturis elicita.*

112 *Substitutio tacita operatur, ubi deficit conditio, & onus restituendi non est expressè injunctum.*

113 *Substitutio tacita supplet defectum conditionis, & gravaminis ex præsumpta Testatoris mente.*

114 *Testatoris mens benè desumitur ex conjecturis.*

115 *Testatoris mens rectè desumitur ex eo, quod in simili alio casu disposuit.*

121 *Substitutio licèt sit facta in casu obitus Filiorum sinè masculis, Testator præsumitur optasse, atque sperasse Filiorum obitum cum masculis.*

122 *Hoc tamen eveniente, non censetur voluisse, substitutionem evanescere, quam omninò perpetuam studuit efficere,* & num. 123.

123 *Testator nequit dici frustra sollicitus fuisse de perpetua Bonorum conservatione apud omnes ab eo vocatos,* & num. 124.

125 *Agnationis contemplatio, perpetuitas, ac realitas dispositionis necessariò non inferunt gravamen restitutionis favore Substituti, ejusve Descendentium, cum se habent in aliqua testamenti parte, ubi generaliter de omnibus Agnatis actum est.*

126 *Secùs, cum in parte, ubi peculiaris est habita illorum favore dispositio,* & num. 127.

128 *Ordo à Testatore præscriptus debet servari.*

129 *Agnatus de linea dilecta ceteros excludit, qui, eâ defectâ, vocati sunt.*

130 *Gravamen arguitur, ubi cessat libertatis favor.*

131 *Libertatis gratiâ faciliùs contra Fideicommissum respondetur.*

132 *Gravamen favore Descendentium arguitur, ubi concurrit Testatoris prædilectio.*

Et ex quibus ea valeat evinci? num. 133. 134. *&* 135.

134 *Proximioritas gradus potest ex Sorore Testatoris dimetiri.*

136 *Substitutio facta in casu obitus Filiorum sinè masculis dicenda est, secuta etiam illorum obitu cum masculis, locum habere, si hereditatem comprehendat assequendam à Substitutis post extinctam eorumdem Filiorum lineam masculinam.*

137 *Proximiores, & magis dilectos à Testatore præferri, justum est.*

138 *Præsertim, ubi id sit ex mente alterius, de cujus Bonis Testator ipse disponat.*

139 *Gravatis præjudicium non infertur, cum præferuntur Proximiores, & magis dilecti.*

140 *Idem, si aliis Agnatis præferuntur.*

141 *In Fideicommisso onus restitutionis censeri debet appositum favore Proximiorum, ac magis dilectorum.*

142 *Proximiores, ac prædilecti, nequeunt à remotioribus, & minùs dilectis excludi.*

143 *Conditio* = si sine Filiis masculis = *nequit dici purificata, existentibus masculis ex fœmina.*

144 *Conditio* = si sinè Filiis masculis = *ubi dispositio Filios tantùm comprehendat, diversum operatur effectum, ac ubi directa est ad Descendentes etiam masculos.*

Fulgosii Cons. 85. *agit de casu ubi non solùm aderat conditio* = si sine Filiis masculis = *sed etiam Descendentes masculi fuerant comprehensi.* ibid.

145 *Conditio* = si sinè Filiis masculis = *ubi semper vocata est linea masculina, & contemplata agnatio, operatur exclusionem masculorum ex fœminis descendentium.*

146 Fulgosii Cons. 85. *locum sibi non vindicat, cum semper vocata est linea masculina, & contemplata agnatio.*

147 *Masculi ex Fœminis nequeunt propriè dici de linea masculina.*

148 *Neque agnationem rigorosè conservant.*

150 *Caducato gradu intermedio, corruunt etiam ceteri, qui sequuntur. Ex Doctrina* Angel. in L. Quandiu ff. de acquir. hered.

151 *Gradus subsequentes, in successionibus, censentur facti, quatenus præcedens fuerit admissus.*

152 *Verbum* = substituit = *non est merè obliquum, sed commune.*

153 *Et ostendit, substitutionem non esse merè fideicommissariam.*

154 *Substitutio merè fideicommissaria non est, nisi restitutionis gravamen sit nominatim injunctum.*

Et verba substitutionis alium nequeant sensum habere, quàm merè fideicommissariæ. ibid.

155 *Substitutio quoties non est explicata per verba obliqua, & præseferentia præcisam adeundi necessitatem quoad primos Vocatos antequam ulterior Substitutus admittatur, toties in Fideicommissaria continetur vulgaris tacita, seu anomala.*

156 *Vulgaris tacitæ, seu anomalæ effectus est, ut Substituti loco Præmortuorum admittuntur.*

157 *Vulgari tacitâ opus non est, dum habetur expressa.*

158 *Verba* = Alli quali Signori &c. volgarmente, e per Fideicommisso sostituisco il suo Figlio &c. e successivamente li Figlioli &c. = *vulgarem expressam præseferunt.*

159 *Atque indicant, ulteriores Substitutos esse admittendos, nedum si eorum Parentes Fideicommissum adierint, verùm etiam si adire noluerint, aut nequiverint.*

160 *Fideicommissum si perpetuum ordinatum sit, ac volita perpetua Bonorum conservatio in familia, deficientia gradus intermedii non excludit admissionem ulteriorum Substitutorum.*

161 *Nec Testator censetur voluisse Filiis, & Descendentibus Substitutorum per vulgarem providere.*

162 *Subingressus Substitutorum in gradu caducato optimè confert perpetuationi Bonorum in familia a Testatore volitæ.*

163 *Præsertim in dispositione ordinata per viam perpetuæ primogenituræ.*

Um mihi in hac, quæ agitur Causa, rogato, ut pro veritate sententiam meam dicere velim, num scilicet, per obitum Antonii jun. de Luninis absque filiis masculis, sed relictâ solummodò unicâ filiâ fœminâ; tamquàm deficiente lineâ masculinâ Antonii sen., factus sit locus Legato, sive particulari fideicommisso in suis codicillis à præfato Antonio sen. de Luninis ordinato favore Descendentium masculorum Josephi, & Aloysiæ ejusdem cognominis, & familiæ de Luninis: eum, inquam, mihi tradita, & communicata fuerit disertissima quædam, & luculenta allegatio Juris, quæstionem hanc doctè, ac elaboratè enucleans, atque definiens pro Descendentibus præfatis: video in illa præoccupatas partes mihi demandatas: quapropter, ne jam actum rursùs agendo, omnia, ex alieno labore, & diligentia usurpasse viderer, libenter eam approbando, illique subscribendo, calamum, manumque ab opere abstinuissem, nisi aliter jam suscepti muneris ratio, & enixum Requirentis votum postulasset, quibus propterea satisfacturus, si omisero plura, latè, & doctè in dicta allegatione perpensa, id egero, non quia vel tamquam superflua, vel minùs valida prætereunda esse censuerim; sed quia brevitati studens, omnium dumtaxat firmissimis Causæ hujus fundamentis insistere constitui.

Locum itaque factum esse arbitror Legato, & Fi-

Fideicommisso particulari, de quo agitur, favore
Descendentium masculorum Josephi, & Aloy-
siæ: Etenim Antonius sen. de Luminis Testator
in suis codicillis, ita disposuit = *quando piacesse
à S. D. M., che tutti i miei figlioli maschi in qual-
sivoglia tempo mancassero senza figlioli maschi le-
gitimi, e naturali, e di legitimo matrimonio, il
che Dio non voglia, in tal caso per titolo di Lega-
to, e particolar Fideicommisso, al Sig. Gioseppe
Lunini, & alla Signora Luisa Lunini sua moglie,
e mia sorella, lascio gl' infrascritti Beni &c.* = ;
deindeque, enumeratis Bonis particulari fidei-
commisso subjectis, præfato Josepho, & Aloysiæ
ordine primogenituræ substituit omnes eorum
filios, & Descendentes masculos in infinitum,
aliis adjectis substitutionibus, & ordinationibus,
de quibus in dictis codicillis: quamobrem, pu-
1 rificatâ conditione deficientiæ omnium Filiorum
masculorum Testatoris sinè filiis masculis (quip-
pe ille, duos tantùm masculos habuit; Augu-
stum nempè, & Joannem Baptistam; ex his au-
tem Jo: Baptista decessit, nullis prorsùs relictis
filiis, Augustus verò reliquit Antonium junio-
rem, ex quo ultimo loco defuncto, unica super-
stes est filia fœmina, nomine Maria) ambigi
nequit, quin ob eventum, & purificationem
dictæ conditionis factus sit locus Legato, & fi-
deicommisso particulari favore Descendentium
masculorum Josephi, & Aloysiæ, ad *Text. in leg.
si post diem ff. quando dies legati cedat, & leg. quod
si alii ff. de adimend. legat., Rot. decis. 602. n. 5.
coram Dunozet. jun., decis. 236. num. 3. part. 19.
rec., in Bononien. Legatorum 15. Martii 1709.
§. Ratio coram bo. me. Molines, & in Ariminen.
Fideicommissi de Hippolitis 12. Aprilis 1717.
§. Quo enim coram bo. me. Foscaro.*
2 Nilque turbat, si dicatur, conditionem defi-
cientiæ omnium filiorum masculorum Testato-
ris sinè filiis masculis, sub qua ordinatum fuit
dictum fideicommissum particulare, vel prorsus
defecisse ob existentiam Antonii jun. filii Augu-
sti, alterius ex filiis Testatoris, juxta famigera-
tum *consilium Oldradi* 21., vel nondum purifi-
3 catum dici posse, ob existentiam Filiorum ma-
sculorum D. Mariæ filiæ Antonii jun., qui no-
mine Filiorum, & Descendentium masculorum
venire possunt, ad normam æquè celebris *consi-
4 lii 85. Fulgosii*: Vel demùm, positâ etiam pu-
rificatione conditionis, nihilominus tamen Le-
gatum, & fideicommissum evanuisse, tamquam
caducum effectum, ob præmorientiam Josephi,
& Aloysiæ, à quibus eorum Filii, & Descen-
dentes masculi illud capere debebant, ex *theori-
ca Angeli in leg. quandiù ff. de acquir. hereditat.*;
nulla quippè ex oppositis exceptionibus præfati
Josephi, & Aloysiæ Descendentibus obesse posse
5 mihi videtur, cùm omnes, spectatâ tum mente
Testatoris, tum universæ dispositionis contextu,
longè abesse comperiantur à casu nostro.
Remque ordiendo à prima, non est hic locus
6 *consilio 21. Oldradi*, nam, licèt Augustus decessè-
rit, relicto Antonio filio: attamen Testator non
restrinxit conditionem ad tempus præcisum obi-
tus Filiorum suorum, ita quidem, ut pro illius
purificatione opus esset, Filios masculos Testato- 7
ris omninò mori sinè filiis masculis, ut erat in
casu *Oldradi*, sed indeterminatè dixit = *quando
piacesse à S. D. M., che tutti i miei Figlioli ma-* 8
*schi mancassero in qualsivoglia tempo senza figlioli
maschi &c.* = Quæ verba generaliter, & indefini-
te respicientia quodcumque tempus, non solùm
verificari poterant tempore obitus Filiorum Te- 9
statoris; verùm etiam quando alio quocumque
tempore filios, & Descendentes illorum absque
filiis masculis deficere contingeret: propterea que
comprehendunt etiam casum, quo Filius Testa- 10
toris obierit, relicto masculo, qui postea, sinè
masculis defecerit: non minùs enim sinè ma-
sculis deficere dicitur ille, qui nullos reliquit ma- 11
sculos, quàm qui reliquit, sed postea defecerunt,
ad tradita per *Fusar. de Substit. quæst. 460. n. 50.
& seqq., Adden. ad dec. 320. part. 9. rec. n. 219.,
Rot. decis. 12. num. 9. & seqq. part. 10., & coram
Dunoz. jun. decis. 214. num. 13.*
Quamobrem communiter receptum est, quod
substitutio facta in casu non existentiæ alicujus 12
generis personarum, puta masculorum, nisi sit
apertè restricta ad illum præcisum casum, locum
habeat etiam in casu existentiæ, & postea defi-
cientiæ illorum; præsertim, si facta apparet ver- 13
bis comprehendentibus quodcumque tempus,
juxta theoricam *Soccini in leg. Solemus n. 6. ff. de
condit., & demonstrat.*, quam amplectitur in his
terminis *Rota decis. 110. num. 12. & seq. coram
Priolo, decis. 12. num. 71. & 72. coram Merlino,
decis. 233. num. 3. coram Carill., decis. 5. num. 2.,
& decis. 6. num. 5. apud Balducc. ad Ramon.,
decis. 203. num. 14. & 15., & seq. post Constantin.
ad Statut. Urb., in Romana Jurispatronatus 14.
Decembris 1705. §. Ex quo substitutionum con-
texta coram Molines, in Maceraten. Fideicommissi
6. Maii 1709. §. Eo adamussim, & seqq. coram
Ansaldo, in Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi
2. Julii 1714. §. Non obstante theoricâ cor. Cer-
ro, & in confirmatoria 21. Novembris ejusdem
anni §. Nullum coram Ansaldo*: Et rectè qui-
dem, nam per substitutionem tali modo conce- 14
ptam, & quocumque tempore factam, Testator
voluisse quidem censetur, quod Substituti non
admitterentur, donec masculi extarent, at non
etiam, ut iidem admitterentur in eo duntaxat
casu, quo masculi nullatenus extitissent, *Gabriel.
cons. 117. num. 42. lib. 1., Rot. decis. 121. n. 12.
& seq. coram Priol., & in Romana Fideicommissi
11. Januarii 1706. §. Hinc frustranea cor. Muto.*
Jure itaque optimo in casu nostro dici debet,
Testatorem illis verbis = *quando piacesse à S. D.
M., che tutti i miei figlioli maschi mancassero in
qualsivoglia tempo senza figlioli maschi &c.* = non
tàm respexisse tempus obitus filiorum, quàm ca- 15
sum deficientiæ omnium masculorum, adeout,
quocumque tempore purificaretur conditio hu- 16
jusmodi illorum defectus, semper locus fieret
Legato, & fideicommisso particulari; ea enim
verba = *in qualsivoglia tempo mancassero senza fi-* 17
glioli maschi = veluti inducentia compendiosam,
quæ sub se æquè continet vulgarem, ac fideicom- 18
missariam, ex *Bartolo in leg. Centurio n. 2. & 32.*
ff. de

ff. de vulgar. & pupillar., *Peregrin. de fideicom. artic.* 34. *num.*4. *&* 9., *Rocca disput.*13. *num.*1., *Rota coram bo. me. Emerix jun. decis.*1071. *n.*2., *post Torr. de pact. fut. success. decis.*137. *n.*18., *in Ferrarien. Fideicommissi* 18. *Martii* 1707. *§. Ceterum coram Card. Priolo, in Bononien. Fideicommissi* 27. *Junii* 1708. *§. Prædicta coram Falconerio*, *& in Romana Immissionis* 12. *Martii* 1714. *§. Etenim coram eodem*, manifestè ostendunt,
19 voluntatem Testatoris fuisse, ut conditio sortiretur effectum, quocumque tempore, & casu illius purificatio eveniret, *Cephal. conf.*196.*n.*16. *& seqq.*, *Peregrin. de fideicom. art.*15. *num.*29., *Fusar. de Substit. quæst.* 480. *num.* 91., *Rot. decis.* 2. *num.* 4. *& seqq. part.* 9. *rec. tom.* 1., *& in Bononien. Immissionis de Guidiccinis* 10. *Februarii* 1721. *§. Etenim præmisso coram Foscaro*.

Eòque certius in casu nostro, perpensâ ratio-
20 ne, & causâ, tàm intrinsecâ, quàm extrinsecâ, quâ constat Testatorem motum fuisse ad hujusmodi fideicommissum particulare ordinandum. Ratio quippe intrinseca ea est, quam in Codicillis legimus expressàm, verbis illis = *perchè la mia volontà è così, principalmente dispongo, che detti*
21 *Beni passino, e si conservino sempre nella descendenza masculina di detti Signori Giuseppe, e Luisa Lunini per ordine di primogenitura, e di Primogenito in Primogenito in infinito &c.* = Si ergo mens Testatoris fuit, ut Bona semper transirent ad Descendentes præfatos, & in illis conservarentur; perspicuum inde fit, quod ordinatio fideicommissi, sinè quo transitus hujusmodi, & conservatio Bonorum in dd. Descendentibus haberi non potest, restricta dici nequit ad solum casum obitus filiorum Testatoris sinè masculis;
22 sed locum habere debet quocumque tempore, & casu, quo sive per non existentiam, sive per existentiam, & postea deficientiam masculos defecisse contingeret: alioquin enim minimè verificaretur, quod Bona prædicta semper transirent ad Descendentes masculos Josephi, & Aloysiæ, & in illis conservarentur, prout Testator voluit, & clarissimè expressit verbis supra relatis, præci-
23 puè vero dictione illâ = *sempre* = suâpte naturâ includente quemcumque casum, & tempus, *leg.*1. *ibique Glossa in verb. Semper ff. solut. matrim.*, *Reynos observ.*68. *num.*30., *Molin. de Primogen. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 32. *& seqq.*, *Rota decis.* 128. *num.*3. *part.*2. *divers.*, *in Sutrina Immissionis* 28. *Novembris* 1707. *§. Ad constabiliendam cor. Molines*, & benè in *Romana Immissionis* 27. *Aprilis* 1722. *§. Secundum quæ coram Rovault de Gamaches*.

Magis verò, magisque intrinseca isthæc ratio urget, quia coadjuvatur aliâ ratione, quæ, tametsi extrinseca, prævalida tamen in casu nostro videtur. Sciendum namque est, quod Antonius Testator, postquam suum condiderat Testamentum, scriptus fuerat heres à Francisco agnato suo ejusdem familiæ de Luninis, ab eoque rogatus = *à sostituire dopo la sua linea masculina nella Casa di esso Signor Testatore il Sig. Giuseppe Lunini suo agnato, e suoi Descendenti maschi, dichiarando non essere intenzione di esso Signor Testatore di fare sostituzione alcuna, ma solo di esortare, e pregare detto suo Successore à farla, come spera, che sia per farla* =. Post hæc Antonius confecit Codicillos, in quibus, præscripto ordine Primogenituræ, condidit Fideicommissum particulare, de quo agitur, favore Josephi, & Aloysiæ de Luninis, & illorum descendentiæ masculinæ, aliorumque Proximiorum de domo, & familia de Luninis, cui quidem fideicommisso, præter quædam Bona sua propria, unà cum dicta Francisci domo, subjecit reliqua omnia ejusdem Francisci Bona in ipsum obventura per obitum illius, si prædecedere contingeret, tempore namque codicillorum adhuc superstes erat.

Licèt autem validitas testamenti præfati
Francisci in dubium revocari posse dicatur, id 24
tamen minimè prohibet, quin ex eo desumatur ejus voluntas, & votum, quod domus sua post extinctam lineam masculinam Antonii perveniret ad Josephum de Luninis, ejusque Descendentes masculos, ad *Text. in leg. final. ff. de reb. eor.*, *Rocc. disput. Jur. select. cap.*42 *num.*44., *de Comitibus decis. Florent.* 8. *num.* 17. *& seqq.*, *Rot. coram Bichio decis.*382. *num.*28., *in rec. dec.*149. *num.*21. *part.*16., *ad ornat. Card. de Luc. de fideicom. decis.*76. *num.*4., *decis.*77. *num.*7. *&* 10., *& decis.* 78. *num.* 10., *& in Aven. Successionis* 9. *Martii* 1708. *§. Et in universum coram Lancetta*.
Et quin dispositio ab Antonio deinde facta in 25
suis codicillis, juxta Francisci Vota, in obsequium, & executionem illius voluntatis expleta censeri debeat, ex nota regula, de qua apud *Rot. coram Merlino decis.* 854. *num.* 9., *coram Royas decis.*300. *n.*5., *& coram Dunozet. jun. decis.*706. *num.*9.; adeo quidem, ut, quemadmodum Franciscus optaverat, Josephum, ejusque Descendentes masculos substitui ab Antonio in casu deficientiæ totius lineæ masculinæ ejusdem Antonii, ita quoque Antonius illos tali casu substituere intellexerit, per illa superius relata verba in codicillis expressa = *quando piacesse à S. D. M. che tutti i miei figlioli maschi in qualsivoglia tempo*
mancassero senza figlioli maschi &c. = dispositio 26
enim facta correlativè, &, ut dicitur, consecutivè, & famulativè ad aliam, rectè interpretationem recipit, & declaratur ab illa, in cujus sequelam, & correlationem facta legitur, per ea, quæ ad rem dixit *Rota in Firmana Primogenituræ super nominatione* 22. *Januarii* 1717. *§. Quibus omnibus*, *& §. Nec diversimodè coram de Herrera Episcopo Seguntino*, *& supremo Consilii Castellæ Præside*, & priùs notarunt *Castald. consult.* 147. *num.*6., *& consult.* 174. *num.* 19., *Rot. coram Dunoz. jun. decis.* 984. *num.* 12. *&* 13., *in rec. decis.* 269. *num.* 8. *part.* 5., *& in Balneoregien. Fideicommissi* 13. *Junii* 1712. *§. Quoniam coram Rmo Aldrovando*.

Quam porrò interpretationem, summopere coadjuvat alia perurgens animadversio ducta ab iisdem Codicillis, in quibus Antonius ordinavit d. particulare fideicommissum favore Josephi, & Aloysiæ Sororis suæ, eorumque descendentiæ masculinæ; nam ante dicti fideicommissi institutionem reliquerat aliis duabus Sororibus suis,

Lu-

Luciæ nempe, & Eleonoræ Legatum conſpicuæ
quantitatis, ſcutorum videlicet quatuorcentum
quinquaginta annuorum pro qualibet, in caſu de-
ficientiæ filiorum ſuorum maſculorum, & lineæ
27 maſculinæ; quare in hoc ipſomet caſu reliquiſſe
dici debet Legatum, & fideicommiſſum, de quo
agitur, Joſepho, & Aloyſiæ alteri Sorori, ne
alioquin iſta, quæ tamquam nupta in familia,
28 fuit à Teſtatore veriſimiliter magis dilecta, di-
catur deterioris conditionis eſſe, & aliis Sororibus
29 minùs honorata, quippe, illis in caſu, qui evenit,
Legatum obtinentibus, ipſa nihil prorſus conſe-
30 queretur: Id autem cum à mente Teſtatoris adeo
aberret, ut, eâ perſpectâ, per abſurdum prorſus
videatur, ad firmata per *Rot. cor. Burat. dec. 21.
num. 13. & ſeq., in rec. deciſ. 530. num. 9. part. 1.,
in Romana Cappellaniæ ſuper jure nominandi 31.
Januarii 1718. §. Aberrare coram Herrera, &
in Romana, ſeu Forolivien. Fideicommiſſi 6. Maii
1720. §. Additoque verſ. Et denique coram Fo-
ſcaro*; fatendum propterea eſt, Teſtatorem illis
verbis = *che tutti i miei Figli maſchi in qualſivoglia
tempo mancaſſero ſenza figli maſchi*, = non tam
31 comprehendere, & exprimere voluiſſe obitum
Filiorum ſuorum ſinè maſculis, quàm defectum
univerſæ ſuæ deſcendentiæ maſculinæ, ducto ar-
gumento ab eo, quod in ſuperioribus Legatis
32 diſpoſuit favore aliarum Sororum, licèt veriſimi-
liter minus dilectarum; ex hoc enim rectam
deſumi interpretationem pro inducenda coæquali
vocatione in ſequenti legato, & fideicommiſſo
33 ordinato favore Aloyſiæ alterius Sororis prædi-
lectæ, ejuſque Deſcendentium maſculorum, no-
tat *Rota diverſ. deciſ. 495. num. 2. verſic. Quarta
ſit conjectura part. 4., coram Gregor. deciſ. 315.
num. 8., coram Card. Cerro deciſ. 96. num. 9.
& 22., & coram Royaſ. deciſ. 90. num. 12.*

Cujus tandem mentis, & voluntatis Antonii
aliud longe perſpicuum, ac penè demonſtrativum
præſtat argumentum declaratio, & expreſſio ab
ipſo facta in codicillis quoad domum, & Bona
Panicalis pertinentia ad Franciſcum Luninum;
cum enim hic tempore codicillorum adhuc
viveret, dubius idcirco Antonius, an idem in
diſpoſitione jam condita perſeveraturus eſſet nec
nè? Loquendo propterea de d. domo, & Bonis
Panicalis, adjecit illa verba = *mentre, che in mè,
o miei Figlioli, e Deſcendenti maſchi pervenga,
come mi afferma detto Signor Franceſco avermi
teſtato* = ex quibus ſanè verbis nedum confirma-
34 tur aſſumptum, quod Antonius in codicillis ſe
omnino conformare voluerit menti, & voluntati
Franciſci, verùm etiam evidens, & apertum
redditur, quod Bona Panicalis ſubjicere intelle-
xerit particulari fideicommiſſo favore Joſephi,
& Aloyſiæ, eorumque Deſcendentium maſculo-
rum in omni caſu, quo deficeret linea ſua maſcu-
35 lina; verba namque illa = *mentre che in mè, o
miei Figlioli, o Deſcendenti maſchi pervenga &c.* =
oſtendunt, diſpoſitionem minimè eſſe collatam,
atque reſtrictam ad tempus obitus filiorum dum-
taxat: evenire enim poterat, quod, non niſi
illis extinctis, ſucceſſio aperiretur favore nepo-
tum; & nihilominus tali caſu locum habere de-

bebat fideicommiſſum, quia verificabatur, Bona 36
perveniſſe ad Deſcendentes maſculos, ex quo
manifeſtum fit, conditionem defectus filiorum 37
ſinè maſculis ſuperiùs adjectam, inteligendam
eſſe de totali defectu deſcendentiæ maſculinæ
quandocumque eventuro, neququam verò coar-
ctari poſſe ad tempus obitus filiorum, quia, juxta
verba mox relata, diſpoſitio ſortiri debebat effe- 38
ctum; etiam poſtquam Bona perveniſſent ad
alios Deſcendentes maſculos Antonii, *Rot. coram
Mantica deciſ. 375. num. 6., in Faventinu Fidei-
commiſſi, ſeu Primogenituræ 14. Decembris 1705.
§. Abſque eo quod coram Emo S.otte*. Id verò ſi
locum ſibi vindicat quoad domum, & Bona Pa-
nicalis, idem quoque affirmari debet de aliis Bo- 39
nis ſub eadem diſpoſitione, & fideicommiſſo
comprehenſis, ne aliàs unum, & idem Legatum,
& fideicommiſſum, diſformi jure cenſeatur, &
& reguletur, &, quod attinet unam partem, ab
una conditione, & caſu; quod verò attinet ad
aliam, à caſu, & conditione diverſa dependeat,
quod abſurdum eſſe notavit *Cephal. conſ. 67.
num. 12. 20. & plurib. ſeqq., & conſ. 68. num. 6.
lib. 1.*, ubi etiam rectè obſervat, id repugnare
illi alteri Juris noſtris regulæ, quâ traditur, uni- 40
cam determinationem reſpicientem plura deter-
minabilia, illa æquo, & uniformi jure determi-
nare debere, maximè quando facta leguntur in 41
eadem diſpoſitione, & ſequitur *Rota in Romana
Canonum de Salviatis 14. Februarii 1707. §. Po-
ſito autem 15., & §. Fortiùs quia 37. coram
Molinet*.

Ex quibus propterea omnibus cum plenè de-
monſtrata videri poſſit Teſtatoris voluntas or-
dinandi Legatum, & fideicommiſſum particulare,
de quo agitur, non ſolùm in caſu obitus filiorum
ſinè maſculis, ſed quocumque demum tempore, 42
& caſu omnes ejus Deſcendentes maſculos defi-
cere contingeret, in quibus terminis locum certè
ſibi non vindicat *Conſil. 21. Oldradi*, ut firmat
*Rota coram Merlin. deciſ. 360. num. 6., coram
Mantic. deciſ. 375. n. 7., in rec. deciſ. 231. n. 4.
part. 2., deciſ. 2. n. 8. par. 9., dec. 104. n. 15. part.
16., in Eugubina Fideicommiſſi 19. Januarii 1714.
§. Huc uſque coram Criſpo, & in Romana Im-
miſſionis 19. Februarii 1720. §. Non obſtat coram
Lancetta cum aliis ibi deductis*, ſuperfluum planè
eſſet inveſtigare conjecturas, ex quibus commu-
niter receditur à d. *conſilio*, in cujus caſu, nullæ 43
reverâ contrariæ concurrebant conjecturæ, ut
advertunt *Giovagnon. reſponſ. 38. num. 2. lib. 1.,
Spad. conſ. 342. num. 14. & ſeqq. lib. 2., Cyriac.
contr. 96. num. 79., Rorc. diſput. Jur. ſelect.
cap. 16. num. 19., Fattinell. reſp. 46. num. 2.,
Rot. coram ſan. me. Alexandro VIII. deciſ. 113.
num. 3. 9. & 20., coram Cerro deciſ. 847. num. 5.,
coram Emerix Jun. deciſ. 203. num. 5., in Ro-
mana Immiſſionis 27. Junii 1708. §. Animadver-
ſum, & 26. Aprilis 1709. §. Omiſſo coram Mo-
lines, & in Romana Locorum Montium 4. Junii
1714. §. Quoniam coram Anſaldo, & in Brun-
duſina Immiſſionis 12. Januarii 1722. §. Idque
adeo coram Cerro*: Nè tamen munere mihi injun-
cto indiligentiùs perfungi videar, earum aliquas,
& ſi

& si benè, & copiosè deductas in d. allegatione, attingere non pigebit.

44 Præcipuæ autem conjecturæ, quæ ad rem no-
stram considerari solent, sunt contemplatio agna-
tionis, & digressus ad plures gradus substitutio-
45 num: Utraque autem concurrit in præsenti hy-
pothesi; & quidem contemplatio agnationis ha-
betur nedum tacita, quæ alioquin sufficeret ad
46 effectum, de quo agitur, *Rot. coram san. mem.
Alexandro VIII. decis. 113. num. 18., in Faven-
tina Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. De-
cembris 1705. §. Elicitur coram Emo D. Card.
Scotto, & in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717.
§. Quartò denum coram R. P. D. Corio*: verùm
47 etiam non desideratur expressa, quam certè tanti
roboris esse, ut vel sola suadere possit recessum
à Consilio *Oldradi*, dixit *Rota decis. 120. nu. 8.
post Constant. ad Statut. Urb., in Romana loco-
rum Montium 4. Junii 1714. §. Ex hac autem
coram Ansaldo, & in Urbanien. Fideicommissi
13. Februarii 1716. §. Addita etiam coram Cri-
48 spo*, ubi rationem affert his verbis = *cum hæc
agnationis ratio fideicommissum ampliet, & exten-
dat ad omnes personas, quæ sub agnationis, sive
naturalis, sive artificialis specie fuerunt conside-
ratæ, nec illa, tamquam generalis, restrictionem
patitur ad casum obitus heredis sinè filiis, sed fa-
49 vore Substituti successionem reservat, etiam quando
heres cum filiis decedit, & illi postea quandocum-
que possent deficere, juxta inconcussam sententiam,
de qua &c.* =

50 Si tacita investiganda sit, hæc sanè eruitur ex
qualitate masculinitatis semper volita, & repetita
51 in omnibus Substitutis, & in omni parte disposi-
tionis, per quam Testator nil sanè aliud vo-
52 luisse censetur, quàm conservationem agnationis,
ad tradita per *Rotam decis. 28. num. 56. coram
Arguelles, in rec. decis. 326. num. 6. parte 14.,
& in Faventina Fideicommissi, seu Primogenitu-
ræ 14. Decembris 1705. §. Tacita enim cor. Scot-
to*. Juncti præsertim denominatione, & conno-
53 tatione domus, & Familiæ, &, quod magis est,
expressâ ratione agnationis conservandæ, ex qua
clarè patet, quod masculorum vocatio referri
54 nequit ad meram sexus prædilectionem, sed ad
agnationem principaliter, & veluti causam fina-
55 lem dispositionis à Testatore contemplatam, *Rot.
decis. 385. n. 34. & seq. part. 9. tom. 2., decis. 162.
num. 7., decis. 220. num. 8., & decis. 374. n. 17.
& seqq. part. 11., coram Bichio decis. 206. n. 2.,
coram Ubago decis. 24. num. 4. & 22., & in Me-
diolanen. Prioratus super mixtura, & filiis fami-
lias 15. Junii 1705. §. 1. coram Card. Priolo,
confirmata 29. Januarii 1706. coram Caffarello*.
56 Inque locum sibi vindicat, tametsi primo loco
ad hoc fideicommissum particulare, una cum Jo-
sepho de Luninis invitata legatur etiam Aloysia
57 ejus uxor, nam ipsa erat Soror Testatoris, &
propterea agnata, ac insuper erat nupta agnato,
58 qualis erat Joseph de Luninis, proindeque illius
vocatio agnationi minimè officit, per ea, quæ
in terminis etiam debilioribus firmavit *Rota in
Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Nullate-
nus officiente coram Molines, in Romana locorum
Montium 4. Junii 1714. §. Absque eo quod co-
ram Ansaldo, & in Urbanien. Fideicommissi 13. Fe-
bruarii 1716. §. Contemplationem coram Crispo*;
& propiùs ad rem nostram docuerunt *Curt. sen.
cons. 49. num. 5., Peregrin. cons. 50. n. 9. lib. 3.,
Cravet. cons. 831. num. 3., & cons. 877. n. 11.,
Mandell. cons. 8. num. 6., Curt. jun. cons. 1.
n. 38. part. 1., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12.
sub num. 10., Paschal. de virib. patr. potest.
part. 4. cap. 9. n. 69., Fusar. de substit. quæst. 352.
num. 12. & 42., & quæst. 404. num. 12., latè
bon. mem. Severol. in Vot. seu respons. 2. impress.
in Mantiss. ad ornat. Card. de Luc. de Statutar.
success. à num. 301. ad 309.*

Expressam verò agnationis contemplationem
præsefert tum substitutio proximiorum agnato- 59
rum de familia, ordinata, deficientibus mascu-
lis ex linea Josephi, & Aloysiæ, ex qua rectè
arguitur, etiam in præcedentibus substitutioni-
bus Testatorem semper ad agnationem respexisse,
*Fontanell. decis. 36. num. 5., & in d. Faventina
Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Decembris
1705. §. Expressa coram Scotto*; tum & apertius
illam prodit strictissima prohibitio alienationis, 60
comprehendens etiam commoditatem percipien- 61
di fructus, eâ adjectâ ratione = *Acciochè li detti
Beni, loro possesso, e commodità di pigliarne i
frutti in perpetuo, e di continuo stiano, e si con-
servino appresso li detti Signori Giuseppe, e Luisa
Lunini, e successivamente nelli loro Descendenti
maschi per linea masculina, e di poi negl' altri più
prossimi all' ultimo moriente, come sopra, sostituiti
per via di primogenitura, e di Primogenito in
Primogenito in infinito* =. Hæc enim semper vo-
lita, & vehementer optata conservatio Bonorum 62
in Descendentibus masculis per lineam masculi-
nam Josephi, & Aloysiæ de Luninis: & deinde
in proximioribus agnatis ejusdem Familiæ de
Luninis in infinitum, melius, & clariùs quàm
nos dicendo verbis, aut demonstrando argumen-
tis explicare possimus, manifestat, Testatorem
cordi habuisse conservationem agnationis, & 63
Familiæ de Luninis, & ob id exoptasse perpe-
tuam Bonorum conservationem in masculis præ-
dictis, ideoque omnem prorsus alienationis spe- 64
ciem extra illos prohibuisse, etiam quoad solam
commoditatem percipiendi fructus.

Quam quidem suam mentem æquè clarè idem
Testator expressit in successiva exclusione Reli- 65
giosorum, & Fisci, ita perspicuè loquendo =
perchè voglio, e così dispongo, che li detti Beni, 66
*e commodità di pigliarne li frutti si conservi nelli
detti chiamati per conservazione della famiglia &c.
de' Signori Lunini, e suo splendore &c.* = quibus
sanè verbis ad agnationem procul dubio relatis,
tum spectatâ denominatione familiæ cum adjun-
cto cognominis de Luninis, *Fusar. de subst. quæst.* 67
*351. sub n. 37., Rot. decis. 232. n. 8. part. 19.
rec., in Firmana Fideicommissi 17. Martii 1702.
§. Solum vers. Nomine autem Domus, & 27. Apri-
lis 1703. §. Quo enim coram Muto, in Spoletana
Hereditatum 13. Junii 1704. §. Testatricem in
fin. coram bon. mem Omanna, & in Faventina
Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Decembris
1705.*

1705. *§. Expressa verò coram Scotto;* tum etiam
68 perpenso voto, quod Bona permanerent in Masculis agnatis pro conservatione, & splendore ejusdem familiæ, *Rot. in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Adstipulatur coram Molines, & in Urbanien. Fideicommissi 13. Februarii 1716. §. Contemplationem coram Crispo.* His, inquam, verbis, licèt adpositis non principaliter, & per se, sed accessoriè, & consecutivè ad exclusionem Religiosorum, & Fisci, certum nihilominus est, rectè declarari præcedens fideicommissum, & demonstrari voluntatem Testatoris consulendi agnationis conservationi in quocumque casu, ut in specie nostra advertunt *Rodulphin. allegat. 8. num. 10., Torr. de Primogen. part. 1. cap. 38. §. 16. num. 442., Rot. coram Merlin. decis. 83. num. 6., coram Cerro decis. 910. num. 13., in rec. dec. 44. n. 5. part. 1., decis. 95. n. 15. part. 11., decis. 306. num. 20. & seqq. part. 12., in d. Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ coram Card. Scotto loc. proximè citato, & in Romana Primogenituræ de Bubalo 4. Junii 1717. §. Expressè autem coram Lancetta.*

Verùm enim verò, si quæ adhuc superesset difficultas, eam penitus tolleret testamentum ipsum Antonii conditoris codicillorum, in quo, præter vocationem semper directam ad Masculos ex Masculis, & ad lineam masculinam vocato-
69 rum, sæpè sæpius facta legitur mentio *Domus, Familiæ, & Agnationis* de Luninis cum expresso voto conservandi Bona in illa pro augmento, & splendore ejusdem domus, familiæ, & agnationis; ex quo sicuti in dubium venire nequit, quin agnatio expressè contemplata fuerit in te-
70 stamento, ad firmata *per Rot. in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Quartò demum coram R. P. D. Corio;* ita quoque dicendum est, illam
71 contemplatam censendam esse in codicillis, qui sunt pars testamenti, ejusque appendix, *leg. 2.*
72 *in princ. ff. de Jur. Codicillor.*, & in quibus Testator non censetur mutasse suam voluntatem,
73 nisi in iis, quæ expressè reformasset, aut quæ incompatibilia videri possent cum dispositis in testamento, *ad Text. in leg. Alumna 3. §. Qui filios ff. de adimend. legat. in fin., Palm. nep. allegat. 389. n. 34. 38. & seqq., Peregrin. de Fideicommis. art. 16. n. 49., Altograd. jun. contr. 31. n. 30., Rota in Romana Canonum de Salviatis 14. Februarii 1707. §. 16 & 19. & 9. Decembris ejusdem anni §. 5. & 35. coram Molines;* propterea que, cum in nostra hypothesi nihil prorsus agnationi repu-
74 gnans dispositum videatur in Legato, seu fideicommisso particulari in codicillis ordinato, quinimo in istis, ut in testamento, eadem potiùs omnino methodus tum quoad vocationem Masculorum ex Masculis, & lineæ masculinæ, tum quoad votum conservandi Bona semper in Masculis de familia ad incrementum, & decus
75 ejusdem familiæ servata appareat, justa idcirco inde sumitur interpretatio æquè in utroque casu contemplatæ agnationis; nam si una pars te-
76 stamenti declarat aliam, pari quoque jure testamentum declarare debet codicillos, qui sunt
77 pars, & sequela ejusmodi testamenti, ex su-

prædictis, & tradit *Rota in d. Romana Canonum de Salviatis 14. Februarii 1707., §. 41. coram Molines.* Quod autem agnatio designata dicatur
per verba quoque *Domus, & Familiæ*, quando 78
alibi de ipsa agnatione mentio facta legitur, &
loco conservationis domus, & familiæ, ut in 79
hypothesi, dictum, actumque fuit de conservanda agnatione, tradit *Rota in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 26. Aprilis 1717., §. Quod Joannes, & §. Conjecturæ tamen coram Crispo*, ubi concordantes.

Concurrit etiam digressus ad plures gradus
substitutionum, dum Testator Josepho, & Aloy- 80
siæ substituit Filium primogenitum masculum, & successivè Filios, & Descendentes masculos istius ordine Primogenituræ in infinitum; deficiente verò lineâ, & descendentiâ masculinâ d. Primogeniti, vocavit Secundogenitum, ejusque lineam masculinam, deindè tertium, & sic deinceps alios Filios, eorumque lineas masculinas, semper de Primogenito in Primogenitum; quibus tandem omnibus substituit Proximiorem de domo, & familia Lunini, ejusque Filios masculos in infinitum, retento, ut supra, eodem ordine primogenituræ. Vix igitur, ac nè vix quidem figurari potest, quod Testator voluerit Fideicommissum tanto studio, in tot personis, & gradibus ordinatum alligare conditioni, & casui, quem Testator ipse sperabat, & vehementer opta-
bat non esse eventurum, obitus videlicet Filio- 81
rum suorum sinè Filiis masculis, ut benè pro recessu à *Consilio Oldradi* considerant *Rosa consult. 40. num. 6., & seqq., & num. 15., Rocc. disput. Jur. select. cap. 16. num. 13.; Molin. de Primogen. Hispan. lib. 1. cap. 6. num. 18. & seqq., Peregrin. de Fideic. art. 30. n. 14. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 82. num. 11. §. Quarto, Rodulphin. alleg. 51. n. 20., & seqq., Rot. coram Dunoz. Jun. dec. 487. num. 16., coram Arguell. decis. 54. num. 19., coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 113. num. 9. & seqq., in rec decis. 385. num. 18. & seqq. part. 9., dec. 142. num. 16. & seq. par. 10., decis. 39. n. 14., & decis. 41 num. 5. & 6. inter impresi. ad ornat. Card. de Luca de Fideicom. in Mantiss., cum aliis adductis in Eugubina Fideicommissi 19. Januarii 1714. §. Quia coram Crispo, & in eadem super Cautela Angeli 5. Aprilis 1715. §. Nec prædicta coram Lancetta, & in Urbanien. Fideicommissi 13. Februarii 1706. §. Præter coram eodem Crispo.*

His præterea accedit qualitas ipsa Fideicom-
missi, quod est particulare, perpetuum, reale, 82
& primogeniale; qualitas namque fideicom-
missi particularis indicat majorem Testatoris af- 83
fectionem erga rem nedum generaliter, sed &
particulariter alienari prohibitam: ideoque facilè 84
suadet, vocationem conceptam esse non tàm per vulgarem, quàm per fideicommissariam, benè *Mans. consult. 103. num. 6. 7. & seqq., Rota in Romana Locorum Montium 4. Junii 1714. §. Sed, & particulari coram Ansaldo*, ubi alii, perpetui-
tas verò resultans ex clausulis = *in infinitum,* 85
semper, & in perpetuum = aliisque similibus à Te-
statore pluries adhibitis, modò ad connotandum 86
tempus duraturæ successionis, modò verò ad de-

signandam perennem Bonorum conservationem
87 in familia, ostendit, illum voluisse successivam,
perpetuam, & illimitatam fideicommissi resti-
tutionem inter omnes personas de familia voca-
tas, & contemplatas, ut ad rem animadvertit,
88 *Menoch. cons. 348. num.16.*, ubi de dictione = *in infinitum* =, & de dictione = *in perpetuum* =, *Peregrin. de Fideic. art.19. num.7.*, *Panimoll. dec.43. annot.3. num. 108.*, *Rot decis. 98. num. 3. part.8. rec.*, *in Faventina Fideicommissi*, *seu Primogenitura 14. Decembris 1705. §. Descendit co-*
89 *ram Emo Scotto*, de alia dictione = *semper* = *Giovagn. resp.38. num.13. lib.1.*, *Rot. decis.278. n.4. part.18.*, & promiscuè de bis omnibus, ac etiam
90 de aliis in d. *Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Urgentiùs autem coram Molines*.
91 Realitas quoque dispositionis, quam probè Do-
ctores eliciunt ex mente Testatoris, ejusque vo-
92 tis, & verbis principaliter directis ad Bona;
nempè, ut illa perpetuò conserventur in personis
93 de familia, & agnatione vocatis, factâ hac de
causa, & ad hunc præcisum effectum strictissimâ
94 prohibitione cujuscumque alienationis, prout fa-
ctum legitur in casu nostro, & quæ prò arguen-
95 da d. realitate fideicommissi ponderant *Mans. consult. 622. num. 14. tom. 7.*, *Rocc. disput. Jur. select. cap.10. n. 12.*, *Censul. ad Peregrin. vot.30. §. Octavò observa*, & *vers. tertiò realis*, *Rot. post Bonden. collect. legal. tom. 1. decis. 65. num. 7.*, *in rec. decis.67. num.19. part.13.*, *decis.166. nu.3.*, & *4. part.17.*, *decis.276. n. 39. part. 18.*, *in Prænestina Fideicommissi 23. Januarii 1713. §. Mirabiliter coram Lancetta*, & *in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. In nihilum coram Corio*,
96 ubi etiam, quod parvi refert, prohibitionem alie-
nationis factam esse personis vocatis, quia ad
97 istum effectum magis attenditur causa, & ratio
prohibitionis, quàm ipsa verba prohibitionis, ex
notatis per *Oddum de prohibit. alienat. quæst. 17. num.71.*, & *quæst.18. num.87.*
98 Hæc, inquam, realitas dispositionis operatur, ut
gravamen quoque reale, & perpetuum censeri
99 debeat, ideoque Bona ipsa semper obnoxia sint
fideicommisso, & restitutioni perpetuæ, apud
100 quemcumque reperiantur, absque ulla temporis,
casuum, vel personarum distinctione, donec ad
101 ultimum Substitutum perveniant, ut in terminis
pro recessu à consilio *Oldradi*, monuerunt *Surd. cons.67. num.18.* & *20.*, *Fattinell. resp. 46. n.4.*, *Rota coram Burat. decis.797. num. 7.*, *coram Celsa decis.357. num.3.*, *coram Cerra decis. 803. num.6.* & *7.*, *coram Merlin. dec. 83. num. 16.* & *17.*, & *dec.326. num.1.* & *seqq.*, *in rec. dec. 684. n. 11.* & *12. part. 18.*, *in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Animadversum*, & *26. Aprilis 1709. §. Attento coram Molines*, *in Sutrina Immissionis super Fideicommisso 19. Aprilis 1709. §. Attento præsertim coram eodem*, *in Romana*, *seu Nicien. Fideicommissi 6. Martii 1713. §. Ulteriùs coram Card. Falconerio*, & *in Urbanien. Fideicommissi 13. Februarii 1716. §. Conjectura siquidem coram Rmo Crispo*.
Idemque demum postulat ordo primogenitu-
102 ræ in successione hujus fideicommissi præscri-
ptus, & sæpè à Testatore inculcatus; is enim non
patitur, dispositionem restringi ad unam perso-
nam, vel casum, sed, quantum possibile est,
postulat, illam ex mente Testatoris effectum sor-
tiri, & extendi, *Cyriac. contr. 95. num. 32.* & 103
77., *Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 70. num.15.*, *Rot. decis.41. num. 14. inter impress. ad ornat. Card. de Luc. de Fideicom. in Mantiss.*, & *in Faventina Fideicommissi*, *seu Primogenitura 14. Decembr. 1705. §. Ultra literam coram Scotto.*
Ut etiam generalem, & indefinitam prohibi- 104
tionem alienationis, amplissimâ ratione vesti-
tam, ac datis Substitutis in casu contraventionis,
ut in nostra hypothesi, sufficiens argumentum
præbere prò recessu à Consilio *Oldradi*, pluries,
pluriesque dixit *Rota*, & præsertim *decis. 113. num. 16.*, & *decis. 183. num. 3. coram Alexandro VIII.*, *decis.203. n. 12. coram bon. mem Emerix jun.*, *in rec. decis. 185. num. 6.* & *7. part. 7.*, *decis.163. num.10. part.10.*, *in Romana Fideicommissi de Alveris 12. Januarii 1712. §. Quod etiam coram Crispo*, *in Romana Locorum Montium 4. Junii 1714. §. Non minoris coram b. m. mem. Ansaldo*, & *22. Junii 1716. §. Minoris coram Lancetta*, & *in dicta Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Hinc de se coram Corio*.
Adversus quas conjecturas non seorsim, sed
unitim accipiendas, juxta monitum *Cephal. cons.* 105
251. num.87., *Card. de Luca de Fideicom. disc.86. num.4. vers. conjectura*, *Rot. decis.185. num. 15. part.7.*, *decis. 142. num. 40. part. 10.*, *decis. 444. num.13. part.19.*, & *in d. Romana Locorum Montium coram bon. mem. Ansaldo §. Quibus demum*, & *in d. Imolen. Fideicommissi §. Ha autem*, præ-
ter generalem exceptionem, quod omnes pende-
re videantur ab illa conditione obitus filiorum 106
Testatoris sinè filiis masculis; id etiam fortè
objici posset, videlicet, nonnullas ex eisdem,
votum nempè agnatitium, perpetuitatem, & 107
realitatem dispositionis, aliaque hujus generis
obstare quidem posse libertati Bonorum, de qui-
bus agitur, existentibus adhuc personis contem-
platis; at indè minimè inferri, restitutionem ne-
cessariò faciendam esse Descendentibus Josephi,
& Aloysiæ, cum etiam in casu, quo isti ob de- 108
fectum conditionis non sint successuri, Bona ni-
hilominus obnoxia remaneant oneri restitutionis
favore aliorum Agnatorum, quos Antonius ex-
pressè vocavit in suo testamento in hoc præciso
casu deficientiæ universæ suæ lineæ masculinæ.
Verumtamen frustrà hæc opponi mihi vide-
bantur prò elidendis tum argumentis, tum con-
jecturis pro recessu à Consilio *Oldradi* superiùs
expensis; nam, quod attinet primam generalem
exceptionem, quâ diceretur, omnes adductas 109
conjecturas pendere à conditione obitus filiorum
Testatoris sinè filiis masculis, obvia est responsio,
quod nimirum illa petit principium, & supponit
id, quod est in quæstione, ut egregiè animadver-
tit *Rota in Faventina Fideicommissi*, *seu Primogenitura 14. Decembris 1705. §. Desumitur coram Scotto*: Si enim purificata esset conditio, vel
fideicommissum relictum fuisset etiam à filiis
masculis filiorum Testatoris, jam nulla esset quæ-

stio

stio de Consilio *Oldradi*, & de recessu ab eo per
110 conjecturas, quibus opus non est in claris, *Fatti-
nell. respons. 2. num. 52.*, Substituti namque suc-
111 cederent ex literali, & expressa substitutione tali
casu ordinata, nec indigerent illâ tacitè elicitâ ex
112 conjecturis, quam proindè tacitam substitutio-
nem operari necesse est, conditione deficiente,
& eo casu, quo onus restituendi expresse injun-
ctum non reperiatur Masculis descendentibus à
113 filiis Testatoris, supplendo nimirum defectum
d. conditionis, atque gravaminis, ex præsumpta
mente ejusdem Testatoris, quam benè desumi
114 ex conjecturis elicitis ex eo, quod Testator ipse
disposuit, & ordinavit in alio casu obitus filio-
115 rum suorum sinè Masculis, observat *Rot. dec. 120.
nu. 13. post Constantin. ad Statut. Urb.*, *in Ascu-
lana Fideicommissi 29. Martii 1693. §. Illa autem
coram Card. Caprara*, *& in Faventina Fideicom-
missi, seu Primogenituræ 14. Decembris 1705.
§. Desumitur coram Emo Scotto.*

Et jure quidem optimo; absurdum namque
videtur, & maximè inverisimile, quod Testa-
116 tor tantoperè sollicitus perpetuæ conservationis
Bonorum, de quibus agitur, in Descendentibus
masculis Josephi, & Aloysiæ, & deindè in aliis
Agnatis successivè vocatis, ordinaverit super illis
117 perpetuum particulare fideicommissum per viam
primogenituræ in infinitum deferendum cum
longa, & benè ordinata substitutionum serie,
juxta ipsius Testatoris vota, in longissimum
118 tempus protrahenda, prohibitâ idcircò omnibus
Vocatis quacumque alienationis specie, latissi-
mè sumpto vocabulo, datis etiam Substitutis in
119 casu contraventionis, & expressâ quoque ratione
conservationis familiæ, ejusque splendoris: Et
nihilominus tantam curam, atque sollicitudinem,
adeoque enixa ejus vota prò perpetua conserva-
tione Bonorum in Descendentibus præfatis, illicò
120 frustrari, & in irritum cedere posse voluerit, eve-
niente casu obitus filiorum suorum cum mascu-
121 lis, qui quidem casus tamquam facilis, & obvius,
& ab ipso Testatore speratus, & votis omnibus
exoptatus, inverisimile prorsùs reddit, quod in
122 ordinatione præfatæ dispositionis, quam tot mo-
dis, & cautelis perpetuam efficere studuit, eam-
dem restrinxerit ad unicum dumtaxat casum, &
momentaneam conditionem; quod solum suf-
ficere pro conjectura recedendi à Consilio *Oldra-
di*, optimè præ ceteris observat *Rota decis. 120.
num. 13. & 23. post Constantin. ad Statut. Urb.*,
*in d. Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ
coram Emo Scotto §. Desumitur, & in d. Romana
Locorum Montium 4. Junii 1714. §. Concurrebat,
& duob. seqq. coram Ansaldo, & 28. Novembris
ejusdem anni §. Quin obstet coram Lancetta.*

Certiùs, quia alioquin frustrà Testator sollici-
123 tus fuisse videretur de perpetua conservatione hu-
jusmodi Bonorum in Descendentibus Josephi, &
Aloysiæ, & in aliis Agnatis successivè vocatis,
si ea, ut dictum est, in casu adeò obvio, & ab
ipso Testatore sperato, ac vehementer optato,
obitus videlicet filiorum suorum cum masculis,
ad alios transitura fuissent, ut pariter ad exclu-
sionem Consilii *Oldradi* considerat, *Spada cons.
342. num. 13., & per tot. lib. 2., Surd. cons. 67.
num. 11. & seqq., & num 20., Marescott. variar.
resol. lib. 2. cap. 45. nu. 11. & seqq., Fachin. contr.
Jur. lib. 13. cap. 25., Mantica de conjectur. lib. 11.
tit. 6. num. 6., Menoch. lib. 4. præsumpt. 79. num. 9.
& 10., Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 85. n. 5.
& 6., Fattinell. respons. 46. sub nu. 3.*, ubi, quod
hæc sola conjectura sufficit, quia verè non est 124
conjectura, sed certissima probatio, ut inquit
*Zuccar. decis. Lucen. 86. num. 91. & seq., & hæc
fuit perpetua Sacræ Rotæ sententia, ut coram Bu-
rat. decis. 797. num. 4., coram Remboldo decis. 143.
num. 6., coram Merlin. decis. 83. num. 4. & seqq.,
coram Carill. decis. 2. num. 1., in rec. dec. 185. n. 4.
& 6. part. 7., decis. 142. num. 52. & 54. part. 10.,
dec. 444. num. 2. & 5. part. 19. tom. 2., & in Fir-
mana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eaque præ
ceteris coram Molines.*

Hinc corruit etiam altera objectionis pars fun-
data in eo, quod restitutio Bonorum, de quibus
agitur, adhuc facienda sit aliis Agnatis ab Anto-
nio vocatis in testamento: ideoque nec votum
agnatitium, nec perpetuitas, & realitas disposi-
tionis necessariò inferant gravamen favore De-
scendentium Josephi, & Aloysiæ: discursus 125
namque procederet, si conjecturæ, & argumen-
ta prædicta desumerentur à testamento, vel ab
aliqua codicillorum parte, in qua Testator lo-
quutus fuisset generaliter, & indistinctè de om-
nibus Agnatis: at minimè urget in hypothesi, in
qua tàm votum agnatitium, quàm perpetuitas,
& realitas fideicommissi desumitur à peculiari-
ter dispositis in codicillis favore Josephi, & Alo- 126
ysiæ, eorumque descendentiæ masculinæ, &
Agnatorum post illam vocatorum; undè, si quæ
conjecturæ, aut argumenta pro recessu à Consilio
Oldradi ab illis depromi valerent, prout erui pos-
se latè demonstratum est superioribus locis, ea
proculdubio suffragari debent Descendentibus Jo-
sephi, & Aloysiæ, & aliis in codicillis vocatis,
quia in illis Testator minimè contemplatus fuit
familiam, & agnationem suam in genere, ac in 127
abstracto, sed priùs specialiter respexit ad lineam
Josephi, & Aloysiæ, & deindè ad alios Agnatos,
ideoque, ut servetur ordo à Testatore præscriptus, 128
in concursu Agnati de linea prædilecta, nequeunt
admitti alii, subsidiariè tantùm, & illâ deficien- 129
te, vocati, *Rocca disput. Jur. select. cap. 41. n. 2.
& seqq., Rota coram Emerix jun. dec. 1216. n. 14.
& seq., in rec. decis. 84. num. 16. & seqq. part. 5.,
in Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ
14. Decembris 1705. §. Insubsistens coram Scotto,
& in Firmana Primogenituræ super nominatione
22. Januarii 1717. §. Quam sanè coram de
Herrera.*

Quinimo tantum abest, quod excludi possit
gravamen, & onus restituendi favore dd. Descen-
dentium Josephi, & Aloysiæ ex eo quòd Bona
adhuc libera non remanerent, ut potiùs indè re-
sultet validum argumentum pro d. gravamine in- 130
ducendo, cum cesset favor libertatis, in cujus
gratiam faciliùs contra Fideicommissum respon- 131
deri solet, *clar. mem. Card. de Luca de Fideicom.
disc. 73. num. 8., disc. 91. n. 24., & disc. 247. n. 8.,*

Rota decis.20. num. 35. part. 19., & in Perusina
Fideicommissi 30. Januarii 1713. §. final. coram
132 Crispo: & ulterius favore dd. Descendentium
concurrat prædilectio Testatoris; nam, præter
133 qualitatem agnatitiam, sunt illi proximiores ce-
teris Agnatis, tamquam descendentes ab Aloysia
134 Sorore ipsius Testatoris, à qua gradum metiri
posse, docent collecti in Florentina Successionis ab
intestato de Ricasolis, impress. in Mantis. ad Card.
de Luc. de statut. succes. decis. 1. num. 32. & 81.,
ubi de sententia magis communi, & num. 96.
& seqq. Quamobrem, attento hoc duplici vincu-
135 lo, agnationis nempe, & proximitatis, mirum
non est, si dicatur, illos tamquam verisimiliter
prædilectos, ex Surd. cons. 308. num. 2. & 9., Fabr.
de error. pragmat. decad. 28. error. 8., Castill. con-
trov. Jur. lib. 5. cap. 129. num. 4. & seqq., Card. de
Luc. de Fideic. disc. 34. num. 16., alter de Luc. de
linea legal. art. 10. n. 25., Palma nepos allegat. 222.
n. 53., & allegat. 224. n. 21., Torr. de majorat. par. 1.
cap. 38. n. 468. & seqq. & 530., Rot. dec. 218. n. 17.
part. 11., & decis. 233. part. 14. prælatos quoque
fuisse aliis Agnatis in hac Bonorum parte, in
136 qua comprehendebantur etiam Bona relicta à
Francisco cum expresso voto, quod, post extin-
ctam lineam masculinam Antonii, progredi de-
berent ad Josephum de Luminis, ejusque Descen-
dentes masculos, ad Text. in leg. hæredes mei 57.
§. Peto ff. ad Trebell., Fusar. cons. 19. num. 27. &
seqq., Mans. consult. 108. num. 14. & plurib. seqq.
tom. 9., Gratian. cap. 999. num. 2. & seqq., Roxas
de incompatibil. part. 1. cap. 6. §. 22. num. 300. &
seqq., Rot. coram Dunoz. jun. decis. 739. num. 3.,
coram Arguell. decis. 11. num. 8., coram Peuting.
decis. 326. num. 8. ad 20., in Mantiss. ad Card. de
Luc. lib. 10 decis. 44. n. 6. & 7., & lib. 13., decis. 45.
num. 4., in Firmana Primogenituræ super nomina-
tione 22. Januarii 1717. §. Nec diversum coram
Herrera, & in Romana, seu Forolivien. Fidei-
commissi 6. Maii 1720. §. Additoque cor. Fuscaro.

Præsertim, quia prælatio ista reverâ nil aliud
importat, quàm simplicem mutationem ordinis
succedendi in testamento præscripti, cum enim
Antonius in illo, deficiente suâ lineâ masculinâ,
invitaret alios Agnatos, & inter eos tertio loco
Josephum, ejusque Descendentes masculos: in
codicillis nil aliud fecit, quàm inhærendo vo-
luntati Francisci vocare ad illam partem Bono-
rum, de quibus agitur, primo loco Josephum,
& deindè alios Agnatos; quæ quidem mutatio,
ceteroquin justissimâ ratione facta, tum ob ma-
137 jorem proximitatem, & prædilectionem De-
scendentium Josephi, tum propter expressam
138 mentem, & voluntatem Francisci, cum vice-
versâ nullius sit momenti quoad Gravatos, qui
139 nihilominus restituere tenebantur aliis Agnatis,
quo verò ad istos levioris sit præjudicii, dum
140 eorum substitutio non fuit omninò adempta, sed
merè postposita, & ad ordinem Juris redacta,
nempe cum prælatione Proximiorum: hæc in-
quam mutatio quo magis verisimilis, & menti
Juris, & Testatoris consona est, eo magis sua-
141 det, onus restituendi appositum censeri debere
favore Descendentium Josephi, & Aloysiæ, qui
alioquin excluderentur ab Agnatis remotioribus, 142
& minus dilectis, ut observat Palm. nep. alleg.
221. num 83., Altograd. contr. 68. n. 32. & seqq.,
Card. de Luc. de Fideicom. disc. 25. num. 17.,
Mantic. de conject. lib. 8. tit. 8. num. 17., Rot.
Florent. apud Mans. tom. 9. post consult. 41. n. 4.
& 25., Rota nostra in Aquipenden. seu Montis
Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Concur-
rentibus coram Card. Caprara, in Firmana Pri-
mogenituræ super Transactione 26. Junii 1713.,
§. 19. vers. Præsumendum itaque coram Crispo,
& in Perusina Fideicommissi 5. Junii 1716. §. fi-
nal. coram Cerro.

Absoluto examine prioris exceptionis, duæ
modò supersunt, quæ, tametsi leviores, præter-
mittendæ tamen non sunt, ne quid intactum,
quod expendi postulet, relinquam. Earum pri-
ma dicebatur, quod, etsi conditio illa: si sine
Filiis masculis, sub qua ordinatum fuisse legitur
fideicommissum particulare, minimè defecisset
per existentiam Filiorum masculorum Augusti,
adhuc tamen purificata nondum videri posset, 143
ob existentiam Filiorum masculorum D. Mariæ
per medium Antonii junioris descendentis ab
Augusto filio Testatoris, cum ex celebri, & pro
regula communiter recepto consilio Fulgosii 85.,
suo nomine Filiorum, & Descendentium mascu- 144
lorum æque veniant masculi ex masculis, ac ma-
sculi ex fœminis.

Sed exceptio isthæc, nullo negocio refellitur:
omisso namque, quod in loco codicillorum,
de quo est quæstio, mentio facta legitur solum
de Filiis, non autem de Descendentibus mascu-
lis, ut erat in casu Fulgosii, & in quibus terminis 145
ejuscemodi quæstiones disceptantur: Satis est
dicere, quod Testator tàm in testamento,
quàm in codicillis semper vocavit lineam ma-
sculinam, & Masculos descendentes per illam, 146
habitâ quoque contemplatione agnationis, ut
latè probatum est superioribus locis; inde enim 147
resultat clarissima limitatio d. Consil. 85. Fulgosii
pro omnimoda exclusione Masculorum descen-
dentium ex fœminis, qui nec propriè dici pos-
sunt de linea masculina, nec agnationem rigorosè 148
conservant, juxta notata in specie per Menoch.
cons. 250. num. 2. & 27. lib. 3., Peregrin. de Fi-
deicom. artic. 26. num. 29., Torr. de Primogen.
part. 2. quæst. 5. num. 13. & seqq., Rota coram
Celso decis. 341. num. 7., coram Cerro decis. 910.
num. 3. & 9., in rec. decis. 233. num. 6. part. 14.,
inter impress. ad ornat. Card. de Luc. de Fideicom.
in Mantiss. decis. 1. num. 16. & 17., decis. 22.
num. 18. & 19., decis. 31. num. 4., & decis. 46.
num. 14., in Auximana Jurispatronatus 27. Ju-
nii 1701., §. Hoc solùm coram Ansaldo, in Ro-
mana Fideicommissi de Massolis 20. Junii 1702.
§. Vocatio cor. Scotto, in Perusina Fideicommissi 11.
Decemb. 1702. §. Nam dictum, & §. Ultra literam
coram eodem, & 22. Junii 1703. §. Et quamvis
coram Card. Priolo, in Oppiden. Beneficii 7. Maii
1703. §. Tantum abest coram bon. mem. Muto,
in Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ
14. Decembris 1705. §. Quandoquidem, & duob.
seqq. coram Scotto, & in Interamnen. Fideicom-
missi

missi 11. Decembris 1705. §. Idcirco, & 5. Julii 1706. §. Nam ex quibus coram Molines.

Altera exceptio vertitur in eo, quod, etiam
purificatâ conditione, fideicommissum nihi-
149 lominus effectum fuerit caducum ob præmo-
rientiam Josephi, & Aloysiæ, qui gravati erant
restituere eorum Primogenito, & hic successivè
ordine primogenituræ aliis Descendentibus ma-
150 sculis in infinitum; ex doctrina namque *Angeli
in leg. quandiu ff. de acquir hered.*, caducato gra-
du intermedio, corruunt etiam ceteri, qui se-
151 quuntur, tamquam facti in casu, quo gradus
præcedens fuisset admissus, sed hæc quoque po-
strema difficultas facillimè dissolvitur tum in-
spectâ littera dispositionis, tum mente Dispo-
nentis.

Litera quippè dispositionis præsefert, substi-
tutionem Josephi, & Aloysiæ factam esse per
152 verbum = *substituit* =, quod, cum non sit merè
obliquum, sed commune, *Rocca disput. Jur.
select. cap. 13. num. 4., Rota post Turr. de pact.
futur. success. decis. 50. num. 12., coram Bich.
decis. 27. num. 3., & decis. 348. num. 4. & 5.,
in rec. decis. 653. num. fin. part. 18., inter collect.
per Palm. nepot. decis. 240. num. 7., in Vasionen.
Fideicommissi 21. Martii 1708. §. Siquidem vers.
nam sublata coram Omanna*, ostendit, substitu-
153 tionem non esse merè fideicommissariam; talis
namque non dicitur, nisi gravamen injunctum
sit nominatim, itaut alium sensum verba substi-
154 tutionis habere non possint, quàm merè fidei-
commissariæ, ideoque non sufficit, illa esse com-
munia, vel generalia, ex monito *Peregrini de Fi-
deicom. art. 15. sub n. 26., & aliorum apud Urceol.
consul. forens. 82. sub num. 19., Rota in Maceraten.
Fideicommissi 6. Maii 1709. §. Et ob id coram
Ansaldo.*

Quoties autem substitutio, ut in casu nostro,
155 non est explicata per verba omnino, & semper
obliqua, & præseferentia præcisam adeundi neces-
sitatem cum restitutione de uno in alium quoad
antecedenter Vocatos, antequam ulterior Substi-
tutus admittatur, toties in fideicommissaria con-
tinetur etiam vulgaris tacita, sive verbis genera-
libus expressa, quæ appellatur anomala, ut, plenè
materiam explicando, docent *Peregrin. de fidei-
com. art. 15. num. 22. & seqq., & præsertim sub
num. 26., Balduc. in addit. ad cons. 28., Ramon. ex
num. 27. & seqq., cum aliis congestis apud Urceol.
consult. forens. 88. à num. 8. ad 22., Rot. decis. 548.
num. 7. & seqq. coram Bichio, in rec. decis. 12.
num. 13. & 14. part. 8., decis. 30. ex n. 19. & seqq.
part. 14., in d. Vasionen. Fideicommissi 21. Martii
1708. §. Siquidem coram Omanna, & in Bononien.
Fideicommissi 27. Junii ejusdem anni §. Non est
coram Falconerio*: cujus effectus est, ut ulterio-
156 res Substituti admittantur loco illorum, quorum
gradus ob præmorientiam caduci effecti fuerunt,
juxtâ receptam theoricam *Bartoli in leg. quandiu
num. 10. ff. de acquir. heredit.*, quam latè exornant
*Peregrin. de Fideicom. d. art. 15. ex num. 14.,
Fusar. de Substit. quæst. 269. num. 1., Rodulphin.
allegat. 150. num. 5., Card. de Luca de Fideicom.
disc. 32. num. 5., disc. 42. num. 4., Rot. decis. 437.
num. 6. part. 19., in Romana, seu Ariminen. Fidei-
commissi 24. Martii 1710. §. Injustitiam, & in
ejus confirmatoria 15. Junii 1711. §. Unde cum
urgatur coram Kaunitz, in Romana Immissionis 24.
Aprilis ejusdem anni §. Verum coram Crispo, in
Romana Fideicommissi de Alveris 27. Martii 1716.
§. Unde coram Ansaldo, & in Ariminen. Fidei-
commissi 21. Junii 1717. §. Neque istorum coram
de Herrera.*

Præterea cessat omnis difficultas in hypothesi,
quia opus non est hujusmodi vulgari tacitâ, dum 157
habetur expressâ, clarissimè quidem explicata
verbis illis = *alli quali Signori Gioseppe, e Luisa
Lunini volgarmente, e per fideicommisso sostituisco* 158
*il suo Figlio Primogenito &c. e successivamente li
Figlioli, e Descendenti maschi &c. in infinito per
ordine di primogenitura &c.* = Ex quo evidens, &
apertum redditur, Descendentes Josephi, &
Aloysiæ nedum substitutos esse in casu, quo eo-
rum Parentes adivissent, sed etiam in casu, quo
illi noluissent, vel nequivissent Legatum, & fi-
deicommissum agnoscere, prout evenit, & con-
sequenter ex ipsis verbis tollitur prorsus objecta
caducatio, ut animadvertit *Rota in d. Romana,
seu Ariminen. Fideicommissi 24. Martii 1710.
§. Injustitiam, & 15. Junii 1711. §. Ita suaden-
tibus coram Kaunitz, cum aliis* relatis *in Romana,
seu Foroliviен. Fideicommissi 6. Maii 1720. §. Cum
autem coram Foscaro.*

Mentem verò Testatoris fuisse omninò con- 159
formem verbis, perspicuè demonstrat ipsa quali-
tas fideicommissi ab ipso ordinati ad diuturnam,
atque perpetuam Bonorum conservationem in
familia, & agnatione de Luninis: Certum nam-
que est, quod, dum Testator per medium sub-
stitutionum à se ordinatarum desideravit infi- 160
nitatem, & perpetuitatem suæ dispositionis, ac
Bonorum conservationem in familia, deficientia
gradus intermedii nequaquam officit admissioni
ulteriorum substitutorum, ut declarando senten-
tiam *Angeli in d. leg. Quandiù ff. de acq. hered.
contrariam Bartolo, tradunt plures relati à Fusar.
de substit. quæst. 469. num. 37. & seqq., & firmavit
Rota in d. Maceraten. Fideicommissi 6. Maii 1709.
§. Et ob id coram Ansaldo, in Ferrarien. Succes-
sionis super Immissione 29. Novembris 1715. §. Sicut
etiam cor. Lancetta, & in d. Romana, seu Foroli-
vien. Fideicommissi 6. Maii 1720. §. Cum autem cor.
bo. me. Foscaro*: cum credendum non sit, quod
noluerit per vulgarem providere filiis, & De- 161
scendentibus Substitutorum in gradu caducato
subintrare volentibus, quando hujusmodi subin-
gressus mirificè confert ad magis perpetuanda, &
conservanda Bona in familia, & agnatione, 162
ex animadversis per *Rotam post Constantin. ad
Stat. Urb. decis. 120. n. 23., in Mantiss. ad Card.
de Luca de Fideicom. decis. 39. num. 4., & dec. 41.
num. 5. & 6., de Comitibus decis. Senen. 26. n. 27.
& seqq. tom. 1., in Romana, seu Cesenaten. Fidei-
commissi 16. Maii 1704. §. Præter literam coram
Lancetta, & in d. Bononien. Fideicommissi 27. Ju-
nii 1708. §. Uniformis coram Falconerio*. Præter- 163
tim verò, quando agitur de dispositione ordinata
per viam primogenituræ perpetuæ.

Sub-

Submotâ igitur caducatione fideicommissi, & demonstratâ purificatione conditionis, nullum superest dubium, quin successio aperta dici debeat favore Descendentium masculorum Josephi, & Aloysiæ de Luninis, prout ego Juris esse censeo, & in sensu veritatis respondeo.

Avenionen. Fideicommissi.

Fideicommissum quando, & ex quibus conjecturis probetur restitutorium inter omnes à primo herede descendentes? *Oldradi Consilium* 21. an locum habeat nec ne, ubi Testator ad plures substitutionum gradus fuerit digressus? Agnationis contemplatio ex quibus arguatur, vel non? Masculi ex fœminis quandonam ad Fideicommissum admittantur? Fœminæ quando excludantur per existentiam Masculorum etiam cognatorum, & quando admittantur unà cum masculis sive agnatis, sive cognatis?

VOTUM II.

1 *Fideicommissum restitutorium inter omnes à primo herede descendentes inducitur etiam ex conjecturis, & præsumptionibus.*

2 *Testatoris voluntas est ex verbis etiam in testamento omissis adjuvanda.*

3 Descendentium *nomen est collectivum plurium graduum, & personarum in infinitum, &* n. seq.

4 *Proximior ab herede descendens dicitur vocatus.*

5 Descendentium *nomine venientes censentur vocati ordine successivo, & respectivè gravati restituere.*

6 Descendentes *in conditione positi censentur gradatim vocati, & gravati usque ad ultimum.*

Contrarium procedit, quando considerata fuit sola existentia Descendentium, & non illorum defectus, & perseverantia num. 7.

8 Filiorum *appellatione, in conditionibus, veniunt Nepotes, & alii Descendentes.*

9 *Descendentes omnes in conditione positi, sub fidei commisso comprehenduntur.*

10 *Pronomen* = suoi = *comprehendit omnes Descendentes, seu heredes sanguinis.*

11 *Vocatio activa infertur ex gravamine.*

12 *Vocatio Nepotum, cæterorumque Descendentium deducitur ex verbis præsuppositivis.*

13 *Conditio,* = si sinè Filiis = *censetur repetita favore Substituti per speciem gradualis fideicommissi inter omnes Descendentes usque ad ultimum, quando Testator in institutione usus fuit verbis tractum temporis importantibus.*

14 *Fideicommissi perpetui vehemens conjectura est digressus ad plures substitutionum gradus, &* n. seqq., *& præsertim* n. 18. & 19.

16 *Fideicommissum in omnes Descendentes primi heredis progressivum censetur, quando Testator ejus progressivitatem cogitavit in Substitutis.*

17 *Substitutiones plures à conditione* = si sinè Filiis = *dicuntur pendere, itaut* 21. Oldradi *consilium non evertant.*

Contrarium habetur num. seqq.

19 *Testator non præsumitur alligasse momentaneæ conditioni,* = si sinè Filiis = *plures à se factas substitutiones.*

Præsertim, ubi eæ factæ sunt omnibus Descendentibus primi heredis num. 20. & seq.

22 *Agnationis contemplatio arguitur ex nobilitate Testatoris.*

Ex perpetuitate fideicommissi num. 23.

Ex vocatione prius masculorum, & deindè fœminarum num. 24.

Ex vocatione liberorum ex proprio corpore heredum nasciturorum num. 25.

Limita ut num. 51.

25 *Clausula* = ex proprio corpore = *heredum denotat procreationem masculorum ex masculis, & non ex fœminis.*

Limita ut num. 52.

26 *Fideicommissi progressivitas eruitur ex conjecturis ex testamento deductis.*

27 *Substituti satis est, ut succedere possint, extinctâ lineâ prius vocatâ.*

28 *Masculi cognati veniunt in institutione Descendentium, deficientibus præsertim agnatis, &* num. 30.

Limita, quando Testator taxativè vocavit Masculos agnatos num. 29.

31 *Successionis novus ordo non est constituendus præter à Testatore expressos, &* num. seq.

33 *Fœminæ sunt rejiciendæ a fideicommisso, quod pro solis Masculis ordinatum est.*

34 *Masculus ex fœmina dicitur à Testatore vocatus.*

Præsertim, quando de prælatione non contendit cum Masculo agnato, sed cum fœmina, ut sub eod. num. 34.

35 *Testator potest irregularem successionum ordinem præscribere.*

Et ordo ita præscriptus est servandus num. 36.

37 *Fœminæ de linea vocata quando excludantur à Masculo etiam ex fœmina, &* num. seq., *& quando secus?* num. 55.

39 *Qualitas aliqua moderatrix dispositionis quoties capacitatem succedendi tribuit, tunc nec linea, nec gradus curandus est.*

40 *Fœminæ ad successionem Bonorum Feudalium non admittuntur cum Masculis*

41 *Fœminæ in pari gradu cum Masculo excluduntur juxta consuetudines, & statuta.*

42 *Testator præsumitur se conformasse potiùs statutis, & consuetudinibus, quàm dispositioni juris communis.*

43 *Fœminæ subsidiariè tantùm vocatæ censentur post Masculos.*

Procedit, licèt dispositio concepta sit nomine collectivo plurium personarum, & graduum num. 44.

45 *Observantia multùm confert ad interpretandam Fideicommittentis dispositionem.*

46 *Fœminæ veniunt appellatione* = suorum = *nomine* = liberorum = n. 47., *& nomine* = Descendentium = num. 48.

49 *Fæ-*

49 *Fœminæ censentur vocatæ, si non adsunt conjecturæ eas excludentes, ut esset votum conservationis agnationis.*

50 *Agnatio non dicitur contemplata, quando Testator nullibi eam expressit.*

51 *Agnationis conjecturæ deductæ ex nobilitate Testatoris, perpetuitate fideicommissi, & ex vocatione priùs masculorum, sunt vagæ.*

53 *Agnatio excluditur ex indefinita vocatione Extraneorum.*

54 *Fœminarum exclusio repugnat fideicommisso perpetuo, & descensivo.*

55 *Dispositio in ingressu facta, non extenditur in progressu ad substitutionum gradus, in quibus eadem dispositio non fuit repetita.*

56 *Qualitas masculina in ingressu expressa, & in progressu omissa, non officit, quin tàm masculi, quàm fœminæ dicantur simultaneè vocatæ.*

58 *Feuda Ecclesiastica sunt impropria, & abusiva.*

59 *Hinc transeunt ad fœminas, licèt de iis nulla fiat mentio in investitura.*

60 *Fœminæ cum Masculis admittuntur ad Feuda in Statu Avenionis.*

61 *Fœminarum simultanea cum Masculis successio admittitur de jure.*

62 *Fideicommittentis dispositio, licèt absurda, est exequenda.*

63 *Observantia solos masculos ad successionem admittens, non obest fœminis vocatis, nisi doceatur, quod eæ scientiam habuerunt fideicommissi, ejusque purificationis ad earum favorem.*

64 *Observantia potest quidem fideicommissum dubium declarare, non verò illud clarum evertere.*

PArticulari examini subjectâ testamentariâ dispositione Hieronymus de Molignan, qui in omnibus Bonis, & Feudis, quæ possidebat, universalem heredem ex asse sibi scripsit nobilem Vincentium filium suum, & suos, casu autem, quo in futurum contingeret, eumdem Vincentium, & suos decedere sine liberis, eidem, & suis, ac Descendetibus substituit majorem natu, & suos ceterorum masculorum Filiorum ipsius Testatoris, quibus deficientibus sinè liberis, invitavit ad successionem nobilem Juliam de Molignan d. Testatoris filiam, & suos, quibus absque liberis morientibus, vocavit Theresiam alteram filiam, & suos, & his quoque sublatis, eâdem verborum formâ, invitavit Franciscum, & suos, & gradatim alias fœminas nascituras ab eodem Testatore similiter, & suos, & his etiam sinè liberis fato cedentibus, substituit nobilem Magdalenam ipsius Testatoris uxorem, pro veritate consultus fui.

Primò nempè, an ad dictum fideicommissum, quod ex Vincentio herede instituto delatum fuit successivè in Stephanum Nepotem, Josephum Pronepotem, & Joannem Abnepotem masculos à Testatore descendentes, ex quorum ultimo superstes fuit Cecilia Mater Marchionis de Molignan possessoris Bonorum omnium, & Castrorum hereditariorum Hieronymi de Molignan, an, inquam, D. Marchio de Molignan, ejusque Filii sint ad prædicta Bona, & Castra vocati virtute mox relatæ testamentariæ dispositionis Hieronymi?

Et secundò, an Filiæ fœminæ Ceciliæ Sorores D. Marchionis de Molignan cum eo admitti debeant ad præsens fideicommissum?

Operi igitur mihi demandato manum admovendo, & sermonem ordiendo à primo Dubio
censeo, Marchionem de Molignan, ceterosque
alios à Testatore descendentes vocatos fore ad
fideicommissum Hieronymi de Molignan, & in
hanc sententiam feror non ex generalibus conjecturis, & præsumptionibus, quæ qualescumque
sint, dummodò ex illis appareat, Testatorem sensisse, ut hereditas sua restituatur, satis sunt ad
inducendum fideicommissum restitutorium in- 1
ter omnes à primo herede descendentes, ut rescripsere *Imperatores Marcus, & Commodus in leg. cum proponebatur 66. ff. de legat. 2., leg. Fideicommissa 11. §. Hæc verba ff. de legat. 3., leg. ubi 19. §. Te rogo ff. ad Trebell., leg. legat. Cod. de legat., Cyriac. contr. forens. 96. num. 48. & seqq., Petr. de Fideicomm. quæst. 5. num. 12. & 45., Rot. coram Bich. decis. 424. sub num. 8., coram bon. me. Emerix jun. decis. 116. num. 6., & decis. 138. n. 9., Rot. in Romana Fideicommissi de Vincentiis 2. Aprilis 1696. §. final. coram clar. mem. Card. Caprara, cum aliis congestis in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Quia vocatia coram bon. me. Omanna, in Romana Fideicommissi de Varesiis 18 Junii 1708. §. Talis enim, & seqq. cor. R̃ño Molines, & in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Oritur autem cor. R̃ña Aldrovando.* Ita quidem ut ad voluntatem Te-
statoris juvandam suppleantur etiam omissa testa- 2
menti verba, quasi plus dictum, & minùs scriptum fuerit, juxta *Text. in leg. unum ex Familia §. penult., & in §. final. ff. de legat. 2., Rota in Romana Hereditatis de Ruspolis 13. Junii 1704. §. 3., in dicta Romana Fideicommissi de Varesiis 18. Junii 1708. §. Talis enim in fin. coram R̃ño Molines, in Asculana Successionis 9. Maii 1707. §. Obstante coram R̃ño Ansaldo Decano, in Assisien. Immissionis 26. Junii 1708. & 17. Decembris ejusdem anni §. Quinimmo Jura coram Eño D. Card. de Polignac, confirmata 3. Februarii 1710. coram Eño D. Card. Priolo, 16. Januarii, & 11. Maii 1711. coram bon. mem. Caffarello, & 15. Aprilis 1712. §. Quamvis enim cor. Eño D. Card. Scotta.*

Sed, quod magis est, vocationem Marchionis de Molignan, aliorumque Descendentium desumo ex clara testamenti litera: in eo enim facta legitur institutio *Vincentii, & suorum*, seu, quod idem est, *Descendentium, & casu, quo tàm Vincentius, quàm sui Descendentes decederent sinè liberis*, deventum fuit ad alias substitutiones superiùs recen-
sitas; Ideoque, cum nomen illud = *Descendentium* = 3
sit collectivum plurium graduum, & personarum in infinitum, ad *Text. in §. 1. de hered. ab intestat. venien., leg. final. cod. de suis, & legitim., Adden. ad Bartol. in leg. Liberorum 220. num. 17. lit. H. ff. de verbor. signific., Soccin. sen. cons. 51. sub num. 12. lib. 4., Rot. Ferrarien. apud Giov. gnon.*

cons.

conf. 75. num. 60. lib.1., clar. mem. Card. de Luca
de Fideicom. disc. 117. num.3., Rocca disput. Jur.
select. cap.12. num.23., Mantic. de conject. ultim.
vol. lib. 4. tit. 11. in princ., Odd. de Fideic. tit. de
prohibit. alienat. quæst. 15. num. 145., Peregrin.
eodem tract. art.30. num. 2., Torr. de Primogen.
part.1. cap.18. num.4., & var. quæst. tom. 1. tit.2.
quæst.16. n.18., Rot. coram Dunoz. jun. decis.748.
num. 23., dec.760. num. 2. vers. præterea verbum
Descendentibus, coram Arguell. dec.62. num.31.,
coram Manzaned. dec.192. num. 1., in rec. decis.1.
num.46. & seqq. part.10. sub eo comprehendun-
4 tur omnes à Vincentio primo herede descenden-
tes, quamvis ab eo pluribus gradibus distent, ut
determinat Text. in leg. cognoscere 56. ff de verbor.
signific., ibique Gloss. verb. Descendentes, Ripa in
leg. ex facto §. Si quis ita à num.5. ad 8. ff. ad Tre-
bell., Faber. de error. pragmatic. decad.28. error.9.
num. 7. 8. & 9., Rota in Perusina Fideicommissi
20. Februarii 1713. §. Extraneam, & 8. Aprilis
§. Suppeditavit coram Illmo D. Falconerio Almæ
Urbis Gubernatore, & per consequens, cum Mar-
chio de Molignan sit proximior descendens à di-
cto Vincentio, jure, meritòque ipse vocatus dici
debet, Rota coram Priol. decis. 283. num. 1., in
Balneoregien. Fideicommissi 13. Junii 1712. §. In-
dubitata, coram Rmo Aldrovando, & in ejus con-
firmatoria 5. Februarii 1714. §. Validitate siqui-
dem coram Emo D. Card. Scotto, & post eum
ulteriores Descendentes; quia personæ omnes,
5 & gradus sub eo nomine Descendentium com-
prehensi ordine successivo vocati, & respectivè
etiam restituere gravati censentur, per Text. in
leg. si plures 90. ff. de legat. 3., Marescott. var.
resol. lib.1. cap. 45. num. 3. & seqq., Rota in Bo-
nonien. Fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687.
§ In nostra autem hypothesi coram bon. mem. de
Hervault, in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705.
§. Rursus in eadem coram bon. mem. Omanni, &
in Lucana Fideicommissi 14. Decemb. 1708. §. As-
sumptum coram bon. mem. Kaunitz.

Et reverà omnes Descendentes à Vincentio
herede instituto fuisse vocatos, ac restituere gra-
vatos, patet etiam ex eo, quod, deficiente Vin-
centio, & Descendentibus sinè filiis, substituit
alium filium Secundogenitum, quando autem
Testator in conditione posuit Descendentes om-
nes, & in illorum defectu alium dedit Substitu-
tum, omnes prædicti Descendentes censeri de-
6 bent gradatim vocati, & ad invicem gravati usque
ad ultimum, juxta theoricam Soccini jun. cons.
150. num.10. lib.3., Peregrin. cons.54. sub num.7.,
Fusar. de substit. quæst. 441. num. 3., Rot. coram
Dunoz. jun. decis.418. num.4., coram Card. Cer-
ro decis.409. num.2., ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc. dec.24. num.3. & 4., & decis.25. n.2. lib.10.,
in rec. decis. 163. num.5. part.16., decis. 222., &
decis.415., utrobique num.2. part.18., in Roma-
na, seu Firmana Fideicommissi de Burattis 15. Ju-
nii 1699 §. Secundò quando, & 20. Januarii 1708.
§. Nec ad suadendam coram Emo D. Card. Prio-
lo, & in Intermanen. Fideicommissi 2. Julii 1708.
§. Non obstat coram Emo D. Card. Scotto. Con-
trariis auctoritatibus procedentibus in casu, quo
Testator solam existentiam Descendentium ex-
pressisset, at non etiam, quando illorum defectum, 7
ac perseverantiam, & quidem non momenta-
neam præ oculis habuit, ut respondent, Menoch.
cons.220. num.42., & cons.310. num. 36., Rimi-
nald. jun. cons.244. num. 278., Gobb. consult. 34.
num. 21., Rot. in Lucana Fideicommissi 14. De-
cembris 1708. §. Et quod coram bon. mem. Kau-
nitz, Ut etiam in difficiliori casu, filiorum nem-
pè masculorum indefinitè positorum in conditio-
ne, quod illorum appellatione comprehendantur
Nepotes, aliique ulteriores Descendentes, impe- 8
diantque fideicommissi transitum in substitutum,
probant Giovagnon. cons. 38. num.30. lib.1., Fu-
sar. cons.19. num.1., Mantic. de conject. ultim. vo-
lunt lib.11. tit. 8. num.20., Gabriel commun. con-
clus. conclus. 1. de verbor. signific. n. 11, Mans.
consult. 463. n. 2. tom.9., clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicom. disc. 75. num. 4. & seq., Rodulphin.
allegat.25. num.18., Rot. dec.485. num.3. part.4.
diversor., coram Coccino dec. 467. num 1., coram
Celso decis.335. num. 13., coram Dunoz. jun. dec.
487. num.1., & in rec. decis.199. num 35. part.8.
Imò verò, etiamsi Descendentes omnes fideicom-
misso gravatos non esse diceremus; nihilominus
Bona non remanerent libera apud illos, aut apud
primum heredem decedentem cum filiis, sed
adhuc illa restituenda ab illis forent Secundoge-
nito, aut aliis longâ serie post illum Substitutis;
propterea que, cum exclusio oneris fideicommissi
progressivi in omnes Descendentes non esset pro-
futura nec primo heredi, nec ipsimet Descenden-
tibus, concors idcircò est Doctorum opinio,
quod Descendentes omnes in conditione positi, 9
sub ordinatione fideicommissi comprehendantur,
ex notatis à Deciano respons. 88. num.54., Rustic.
cons.2. num.35. de filiis in condition. posit., Mart.
medic. decis. Senen.1. num.7., Torr. de majorat.
Ital. part. 3. decis. 57. num. 2. 25. & 47., Mans.
consult.41. num.25. tom.9., Rocca disput. Jur. se-
lect. cap.27. num. final., clar. mem. Card. de Luca
de fideicom. disc. 71. num. 13., Rot. decis. 1488.
num.9. coram Seraph.

Nec est, cur dicatur, quod Secundogenitus
substitutus non fuerit omnibus Descendentibus
Vincentii; nam, cum substitutio Secundogeniti
majoris natu facta fuerit tàm Vincentio, quam
suis Desendentibus, si sinè liberis decederent, ibi =
Et casu, quo contingeret, Vincentium, & suos de-
cedere sinè liberis, substituit majorem natu &c. =
hinc fit, quod, quemadmodum Vincentius heres
institutus gravatus fuit restituere hereditatem Se-
cundogenito majori natu = si sinè Filiis = morere-
tur; Ita Descendentes omnes, seu sanguinis he- 10
redes, quos pronomen illud suos continet, Spe-
culat. lib. 4. tit. de testam. §. 1. num. 31. vers. dic
quod filii, Bald. cons.267. num. 3. lib. 5., Soccin.
jun. cons.158. num.10. & seqq. lib.2., Mantic. de
conject. lib.8. tit.14. num.6., Peregrin. de Fidei-
com. art. 32. à num. 31. ad 40., Rot. coram Card.
Cerro decis.513. num.1. & seq., hoc eodem onere
gravati censeantur usque ad ultimum, clar. mem.
Card. de Luc. de Fideicomm. disc 85. num.5., Ro-
dulphin. allegat.105. num.1., Rot. dec.24. num.3.
& 4.

& 4. lib.10. tom. 3. ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc., & in Avenionen. Primogenituræ 10. Ja-
nuarii 1701. §. Nec dubium coram clar. mem.
Card. Caprara, & per consequens etiam vocati,
11 cum ex gravamine passivo rectè ad activam illo-
rum omnium vocationem inferatur, Rodulphin.
allegat.105. num. 15. & 19., Cyriac. contr. 346.
num.19., Peregrin. de Fideicom. artic.14. n.16.,
Mart. Medic. decis. sen.1. num.54. & seqq., Rot.
in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luc. de Fidei-
com. dec.19. num.16., decis.50. num.10., in Peru-
sina Fideicommissi 22. Junii 1699. §. Verùm, &
fortiùs coram bon.mem. Pio, in Interamnen. Fidei-
commissi 2.Julii 1708. §. Neque, & seqq. coram
Eminentissimo D. Card. Scotto, & in Ariminen.
Fideicommissi Bandi de Bandis quoad Investi-
mentum 25. Januarii 1715. §. Ceterum coram
R. P. D. Cerro, & 15. Februarii 1717. §. Cer-
tiùs quia coram R. P. D. meo Rovault. de Gama-
ches, quippè nuda etiam verba præsuppositiva à
12 Testatore prolata sufficiunt ad inducendam Ne-
potum, aliorumque Descendentium vocationem,
juxta Text. in leg. unum ex Familia §. final. ff. de
legat. 2., leg. Fideicommissa §. Hæc verba ff. de
legat.3., Roman. singular.154. num.2., Rot.decis.
640. num. 16. & seq. part. 1. divers., & in Man-
tiss. ad clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. dec.20.
num.7. non omittendo, quod tàm respectu Vin-
centii, quàm respectu Descendentium Testator
usus fuit verbis tractum successivum importanti-
bus = Et casu, quo in futurum contingeret, nobi-
lem Vincentium, & suos decedere sinè Liberis, sub-
stituit &c. = quæ sanè verba præseferentia succes-
sivum, & indeterminatum tempus tanti va-
13 lent, ut ex illis conditio = si sinè Filiis = favore
Secundogeniti substituti repetita censeatur per
speciem gradualis fideicommissi inter omnes De-
scendentes usque ad ultimum, Gratian. discept. fo-
rens. cap. 774. num. 29. & seqq., Rodulphin. alle-
gat.105. num.13., Rosa consult.69. num.78., Fu-
sar. de substit. quæst. 379. num. 35., Altograd.
contr.42. num.48. lib.1., Mans. consult.69. art.12.
num.27. & seq., Panimoll. dec.43. annot.3. n.70.,
Rot. coram Cerro decis.513. num.12., in Romana
Fideicommissi 26. Novembris 1696. §. Et quidem
coram clar. mem. Card. Caprara, in Romana Suc-
cessionis 29. Januarii 1700. §. Etenim impress. apud
Balducc. decis., & rer. judicat. decis. 51. num. 9.
tit.3., in Bononien. Fideicommissi de Roffenis 17.
Martii 1702. coram bon. mem. Omanna, in In-
teramnen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Nequa-
quam coram Eminentissimo D. Cardin. Scotto, &
in Romana Fideicommissi R. P. D. Pauli de Alve-
ris 11. Maii 1714. §. Quandoquidem coram Re-
verendo Patre Domino Crispo.

Accedit his, quod Testator dispositionem non
sistit in substitutione Secundogeniti facta Vincen-
tio, & suis Descendentibus, sed progressus etiam
fuit ad vocationem Tertiogeniti, & ad quatuor
alias substitutiones pro filiabus fœminis, earum-
que Descendentibus sub initium recensitas, repe-
titâ in qualibet ex dictis substitutionibus conditio-
ne, si antecedenter vocati, ejusque Descenden-
tes sinè liberis decederent; Ideoque cum adesse

dicatur digressus ad plures substitutionum gradus,
qui si ex prioribus substitutionibus resultaret, 14
Giovagnon. cons.82. n. 20. vers. sexto lib. 1., Rot.
in rec. dec.385. num.32. & 33. part.9., in Ascu-
lana Fideicommissi 25. Junii 1694. §. Digressum
enim cor. Card. Caprara, impress. ad ornat. Card.
de Luc. decis.38. lib. 10. tom.3., eædemque suffi-
cerent ad inducendum progressum locum facien-
tem repetitioni fideicommissi inter omnes grada- 15
tim vocatos, ut notant Cravetta cons. 878 n.10.,
Cusanat. cons. 15. num. 41., Peregrin. cons. 139.
lib.5., Rustic. in tract. de filiis in condition. posit.
lib.3. cap.1., Mantic. de conject. lib.2. tit.3. n.13.,
Marescot. variar. resol. lib. 1. cap. 45. num. 10.,
Andreol. contr. 289. num.4., clar. mem Card. de
Luc. de Fideicom. disc.82. num. 11., Rocc. disput.
Jur. select. cap.16. num.10., Adden. ad dec. 632.
num.35. & seqq. part.4. tom.3., Panimoll. dec.43.
annot. 3. num. 46., Rot. coram Dunozzet. jun. de-
cis.487. num.7., coram Arguell. decis.54. n.19.,
in rec. decis.385. num.32. part.9., in Bononien. Fi-
deicommissi de Bovis 20. Junii 1687. §. Secundò
accedit coram Reverendissimo de Hervault, in
Asculana Fideicommissi 29. Martii 1693. §. Ac-
cedit, & 25. Junii 1694. §. Concurrit coram clar.
mem. Card. Caprara, in Romana Fideicommissi 1.
Julii 1699. §. Altera verò coram bon. mem. Pio,
in Bononien. Fideicommissi de Griffonibus 4. Junii
1704. §. Et demum cor. bon. mem. Omanna, quo-
nam colore, & quâ justâ ratione dici poterit,
quod Testator cogitans de fideicommissi progres-
su per tot personas diversorum graduum, & li-
nearum abhorruerit ab ejusdem duratione, &
progressu in linea primo loco honorata, & prædi- 16
lecta, maximè quia sic consulebatur omnibus à se
ipso, & à suo primo herede descendentibus,
Becc. cons. 221. num. 11. & 22. lib.2., Bertazzol.
cons.33. num. 19., Mantic. de conject. lib. 8. tit.8.
num.1., Gratian. discept. forens. cap.687. num.8.
& seqq., Mart. de success. leg. part. 1. quæst. 3.
art.2. num.42., Mans. consult. 41. num.8. tom.9.,
Palm. nep. alleg.168. num.12., Comuncul. dec.58.
num.4., Rota in Bononien Fideicommissi de Roffe-
nis 17. Martii 1702. §. Nec dubitari cum seqq.,
coram bon. mem. Muto, & in Romana, seu Fanen.
Fideicommissi 20. Junii 1718. §. Parvique refert
coram R. P. D. meo Rovault de Gamaches.

Pro qua validissima conjectura elidenda, fru-
strà objicitur, quod d. series substitutionum ut-
potè pendens à conditione illa obitus Vincentii
primi heredis sinè filiis, per vulgarem resolvatur in
activam dumtaxat vocationem plurium persona-
rum, & graduum d. primo heredi sinè filiis Sub-
stitutorum, absque passivo gravamine de una in
aliam personam, & de uno in alium gradum, ad 17
normam famigerati cons. Oldradi 21., quem se-
quuntur Paris. cons. 14. num 10. lib. 2., Giova-
gnon. cons.39. num.3. lib. 1., Bellon. jun. cons. 35.
num. 11. & seqq., Cafanat. cons.2. num. 43., Ga-
naver. cons.1. num. 5. & seq., Altograd cons. 60.
num.2. lib.1., Torr. de majorat., & Primog. Ital.
lib.2. quæst. 17. & seq., utrobique n.1., Peregrin.
de Fideicom. art. 15. num. 3., Fusar. de Substit.
quæst.480. num.1., Caren. resol.29. n.1., Reynos.
ob-

observat.64. n.18., Altograd. contr.33. sub n.41.,
Camerat. respons. decis. 49. art.3. num. 3. & 17.,
Panimoll. decis.43. art.3. num.3., Rot. coram Ca-
valer. decis. 404. num. 1., coram Cels. decis. 335.
num.12., coram Cerro decis. 442. num. 1., coram
Burat. decis.820. num. 1., coram fan. mem. Ale-
xandro VIII. decis.28. num. 12., in rec. dec. 258.
num.11. & seq. part. 15., in Romana Fideicom-
missi 26.Junii 1690. §. Nec obstat coram bo. me.
de Hervault, in Lauretana Fideicommissi 16.Mar-
tii 1702., & 13. Januarii 1703. per tot. coram
R. P. D. Lancetta, in Pisauren. Fideicommissi 21.
Junii 1704. §. Transeundo coram eodem, in Ty-
burtina Fideicommissi 2.Martii 1705. §. Ratio, &
8.Februaris 1706. §. Siquidem coram Reveren-
dissimo Ansaldo Decano, & in Eugubina Fidei-
commissi 9. Maii 1707. §. Etenim coram R. P. D.
Lancetta.

Objectio namque ista submoveri satis posset re-
sponsione illâ, quod involvat petitionem princi-
pii, & supponat id, quod est in quæstione; Ideo-
que non efficiat, quin digressus ad plures gradus
substitutionum connumerari debeat inter conje-
18 cturas à Doctoribus expendi solitas pro fideicom-
missi prorogatione, benè Rota in Asculana Fi-
deicommissi 25.Junii 1694. §. Illud autem coram
clar. mem. Card. Caprara, & sanè, si quando Te-
stator primo heredi decedenti absque filiis sub-
stituit plures personas diversoruum graduum, &
linearum, non solùm activè illas vocasset, sed
omnes de uno in alium passivè restituere epxresè
gravasset, quæstio esset de re non dubia, & fidei-
commissum resultaret ex aperta litera testamen-
ti, in quo unus alteri per fideicommissariam re-
stituere cogeretur; Ex mente itaque Doctorum
vis conjecturæ desumptæ ex digressu ad plures gra-
dus substitutionum fundatur in illa nimis veri-
simili ratione, quod nempe perabsurdum sit, &
menti Testatoris repugnet, ipsum tot casuum se-
riem, & longum ordinem substitutionum per di-
spares gradus ordinatarum alligare voluisse mo-
mentaneæ conditioni, quæ in ipso primordio suc-
19 cessionis statim deficere poterat, ut huic obje-
ctioni occurrendo, de veriori opinione testantur,
Fusar. cons.24. n.19., Barz. decis. Bonon.6. n.42.,
clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 83. n.11.,
Rot. ad ornat. ejusdem decis.39. n.19. lib.1. tom.3.
inter recollect. à Constantin. ad Stat.Urb. dec.120.
num. 13., coram Arguell. decis.54. num.40., in
Faventina Primogenituræ, seu Fideicommissi 14.
Decembris 1705. §. Desumitur tertia coram Emi-
nentissimo D. Card. Scotto, & in Romana Primo-
genituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Tertia
exoritur coram bon. me. Omanna.

At fortiùs urget illa alia ratio, quod nempe
relatæ substitutiones factæ non sunt dumtaxat
Vincentio primo heredi morienti sinè filiis, sed
adjectæ noscuntur etiam illius Descendentibus,
qui præcedenter positi fuerunt in conditione, in
quo sanè casu eædem alligatæ dici nequeunt con-
ditioni, si sinè filiis, adpositæ primo heredi, proin-
dèque per illius obitum cum filiis jam sequutum
20 nequaquam expiraverunt, juxta notata per Rot.
coram Card. Cerro dec. 409. n. 20., coram Priol.
decis.292. num. 10. & 11., coram Royas dec. 354.
num.5. & 6., in rec. dec.269. n.6. & seqq. part.5.,
in Avenionen., seu Vasionen. Primogenituræ 10.
Januarii 1707. §. Quoniam objectum cor. Emi-
nentissimo D. Card. Priolo, & in sæpius citata
Interamnen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Et
hinc coram Eminentissimo Scotto. Et jure quidem,
meritòque, quia Testator substitutiones factas
Vincentio primo heredi, illiusque Descendenti-
bus sub ea conditione, si decederent sinè filiis, or-
dinavit per orationes, & substitutiones penitùs
separatas. Hoc namque casu, cum non solum Vin-
centius primus heres censeatur gravatus heredita-
tem restituere ejus Descendentibus, sed etiam
isti onerentur favore ulteriorum Substitutorum,
adesse idcircò dicitur rigorosus ille digressus ad
plures gradus substitutionum requisitus pro indu- 21
cendo fideicommisso inter omnes Vocatos, & ex
quo receditur à Consilio Oldradi, ut observant,
Gabriel. cons.33. num.37. lib.2., Giovagnon. cons.
82. num. 42., Cephal. cons. 268. num. 14., Came-
rat. respons.49. art.3. num.4., Tondut. resol. civil.
part. 2. cap. 121. num. 12., Palm. nep. alleg. 47.
num.34., Panimoll. dec.43. annot. 3. n.5. & seq.,
Adden. ad decis.532. num.50. part.4. tom.3. rec.,
dec.80. num.23. part. 15., & in Avenionen. Pri-
mogenituræ, seu Concursus 23. Januarii 1705.
§. His positis coram bon. mem. Muto.

Quæ cum ita sint, opus non est verba facere de
tacita agnationis contemplatione, illam eliciendo
sive ex nobili genere Testatoris cum consenta-
neum maximè sit ingenito voto cujusque nobilis
Viri, ut propriam familiam, inque ea castra, &
feuda conservare studeat, ex congestis à Spada 22
cons.137. num.6. tom.2., Fusar. de Substit. quæst.
675. num. 29. & seqq., Castill. contr. Jur. lib. 5.
contr. 85. num. 15., Rocc. disput. Jur. select.
cap.16. num.6., Rot. in rec. decis.339. num.12. &
seqq. part. 17., Rot. in Avenionen., seu Carpen-
toracten. Fideicommissi de Tertullis 2. Decembris
1705. §. Præsertim coram Rño Malines, Sive
ex perpetuitate fideicommissi, ut communiter ar- 23
guunt Hond. cons. 56. num. 18. lib. 2., Gabriel.
cons. 116. num.14. lib. 2., Caren. resol.128. n.30.,
Rodulphin. alleg. 173. n. 8., Rot. coram fan. mem.
Gregor. XV. decis. 464. num. 18., coram Duran.
decis. 126. num. 32., inter impres. ad ornat. clar.
mem. Card. de Luca decis. 1. n. 14. & 15. lib.10.
tom.3., in rec. decis. 135. n.8., & decis. 185. n.25.
& seqq. part.9., sive ex vocatione prius masculo-
rum, & deindè fœminarum, juxtà notata per 24
Castill. contr. lib. 5. cap. 133. num. 21., Card. de
Luc. de Fideicom. disc. 24. num. 18., Palm. nep.
alleg.116. num.24., Mans. consult.77 num.8., Rot.
coram Arguell. decis. 54. num. 16., in Romana
Fideicommissi 10. Januarii 1698. §. Prout etiam
coram R. P. D. Lancetta, in Spoletana Hæredi-
tatum 13. Junii 1704. §. Etenim coram bon. mem.
Omanna, & in Reatina Primogenituræ de No-
bilibus 26. Aprilis 1717. §. Minùs opitulari co-
ram R. P. D. Crispo, sive demum ex voca-
tione liberorum, qui ex proprio corpore heredum
institutorum nascerentur, quæ clausula cum
connotet procreationem masculorum immedia-
tam

tam à masculis cum exclusione fœminarum, &
25 prælatione respectu masculorum natorum ex fœ-
mina, eamdem agnationis contemplationem præ-
seferre plenè firmat Guidopap. decis. 353. num. 3.
& per tot., quem sequuntur Peregrin. de Fideic.
art. 28. sub num. 34., vers. quod dictum, Fusar. de
Substit. quæst. 321. num. 13. & seqq., Faber de
error. pragmat. Decad. 28. error. 9. num. 6. & 7.,
Rot. in rec. decis. 244. num. 6. & seqq. part. 12., &
decis. 1. num. 8. part. 13., latè Rot. in Perusina Fi-
deicommissi 21. Martii 1710. §. Ipse enim coram
R. P. D. Crispo, 3. Junii 1711. §. Hujusmodi co-
ram Illustrissimo D. meo Falconerio Almæ Urbis
Gubernatore, & 20. Februarii 1713. §. Ast verò
Domini & seqq. coram eodem.

Hæc omnia, inquam, missa facimus, cum etiam
sine voto conservandæ agnationis, benè ex aliis
testamenti locis conjiciatur, Testatorem ordina-
re voluisse fideicommissum progressivum inter
26 omnes à primo herede descendentes in conditio-
ne positos, ut, ceteris omissis, admonet Rot. in cita-
ta Interamnen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Quæ
quidem conjecturæ coram Emo D. Card. Scotto.

Nilque turbat, quod, admissâ prorogatione fi-
deicommissi inter omnes Descendentes Vincentii,
frustrâ Testator ad successionem invitasset Secun-
dogenitum, aliosque substitutos, quia hi in hu-
manis tandiu esse nequivissent; istiusmodi enim
argumentum nimis probat, evinceret enim num-
quam Disponentes consulere voluisse descenden-
tiæ heredis instituti, & fideicommissa diu dura-
tura ordinasse, cum plerumque nominatim sub-
stituti superesse non soleant personis priùs vocatis;
27 quamobrem satis est, quod iidem succedere pos-
sint, si citò extinguatur linea priùs vocata, ut
notat Rocca disput. Jur. select. cap. 28. num. 8. &
seq., Rota coram Merlino decis. 206. num. 20. vers.
non obstat.

Minùsque officit, quod Marchio de Molignan
non sit de genere Vocatorum, eò quod, cum sit
filius ex fœmina descendente à Vincentio primo
herede, numerari nequeat nec inter Agnatos à Te-
statore prædilectos, nec inter Descendentes à filia-
bus Testatoris deinceps substitutos.

Etenim pro illius vocatione satis est, quod sit ex
linea prædilecta Vincentii; si enim Testator, jux-
ta notata superioribus locis, omnes ejusdem lineæ
Descendentes ad suam hereditatem invitavit, &
Masculi omnes jam defecerunt, omni dubio pro-
cul vocatus dici debet etiam Marchio de Moli-
gnan; quia in institutione Descendentium com-
28 prehenduntur etiam Masculi cognati, præsertim
postquam desierunt Masculi omnes agnati, Cephal.
consf. 60. num. 36., Altograd. cons. 66. n. 77. lib. 2.,
Molin. de Primogen. Hispan. lib. 5. cap. 4. num. 33.
& seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.
disc. 25. num. 8. & seq., Mans. consult. 198. num. 9.,
consult. 199. num. 1., Rot. in Bononien. Fideicom-
missi de Ghisleriis impress. apud Balduc. ad Ramon.
decis. 12. num. 34. & seq., in Balneoregien. Fidei-
commissi 6. Februarii 1708. §. Et licèt coram Emo
Scotto, quando Testator solis Masculis agnatis
29 taxativè non prospexit, Bellon. jun. cons. 73. n. 9.,
Torr. de Primogen. part. 1. cap. 25. num. 282.,
Rot. coram bon. mem. Emerix jun. decis. 1262.
num. 4. & seqq., & in Avenionen., seu Vasionen.
Fideicommissi de Tertullis 2. Decembris 1705.
§. In casu autem coram Rmo Molines; Quamo-
brem, cum Testator noster dispositionem suam
non restrinxerit ad Masculos ex Masculis descen-
dentibus à Vincentio herede instituto, & jam de-
fecerint tàm Masculi agnati Vincentii, quàm ce-
teri alii aliarum linearum, fideicommissum dela-
tum sanè fuit ad Marchionem de Molignan per
medium fœminæ ab ultimo Masculo de linea 30
Vincentii descendentem, Rot. in Romana Fidei-
commissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Puri-
ficatio autem, & 4. Julii ejusdem anni §. Quo verò
& seqq. coram bon. mem. Muto.

Hæc quoad primum Dubium; quod verò atti-
net ad secundum, quo quæritur, an fœminæ tum
Ceciliæ, tum hodierni Marchionis de Molignan
consuccedere debeant in fideicommisso contro-
verso, respondendum esse videretur: negativè, eò
quod Testator, nonnisi duos simplices ordines,
seu capita successionum ordinavit, unum nempe
favore Vincentii Primogeniti, ejusque Descen-
dentium, seu liberorum cum graduali substitu-
tione Majoris natu, & successivè Secundogeniti,
& aliorum, secundum verò per posterius favore
suarum filiarum, constituendus proindè non est 31
tertius ordo successionis, quo fœminæ in succes-
sione consocientur cum Masculis, ut docuerunt
Peregrin. cons. 76. n. 2. lib. 6., Caren. resolut. 128.
num. 14. verb. prælatio verò, Rosa consult. 69. n. 171.
vers. hoc autem in fin., Rocc. disput. Jur. select.
cap. 190. num. 34., Mans. consult. 355. sub n. 44.,
vers. sed potissimum, & num. 60. & 62., Rot. Flo-
rent. penes Balducc. in collect. decis. & rer. judi-
cat. tit. 3. decis. 38. num. 2., Rot. in rec. decis. 183.
num. 18. & seq. part. 10. Ex hac enim sede data
fœminis rectè conjicitur, Testatorem in priori
dispositione facta de Liberis, & Descendentibus
Vincentii, de Liberis, & Descendentibus masculis
dumtaxat intellexisse; nam aliàs, si etiam fœmi-
næ in d. priori substitutione comprehensæ fuissent,
dicerentur sibimet ipsis substitutæ, & subverte- 32
retur ordo dispositus à Testatore, Altograd. cons.
89. num. 7. 14. & 32. lib. 2., Card. de Luc. de Fi-
deicomm. disc. 41. sub num. 8., Rota coram Dunoz.
jun. decis. 984. num. 4., in Bononien. Fideicommissi
de Benariis impress. apud Torr. de majorat. decis.
41. num. 5., in Romana Fideicommissi inter impress.
ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.
decis. 19. num. 8., in Bononien. Primogenituræ de
Cultellis 12. Martii 1717. §. Idque Ulterius, &
16. Junii 1717. §. Vocatio verò Descendentium
masculorum coram R. P. D. Cerro; cum itaque
Marchio de Molignan sit de Liberis descendenti-
bus Vincentii heredis instituti, & in eo concur-
rat qualitas masculinitatis; hæc, sicuti est ratio
illius inclusionis, atque vocationis, sic etiam est
ratio exclusionis ejus Amitarum, & aliarum qua-
rumcumque fœminarum, utpotè carentium qua- 33
litate masculinitatis, ut egregiè ratiocinatur
Faber. de error. pragm. tom. 1. decad. 28. error. 8.
num. 12., Pegas in suo tract. de Majorat. part. 2.
cap. 8. per tot., Rot. in Balneoregien. Fideicom-

missi 12. Junii 1712. §. Nilque turbat coram Rm̃o Aldrovando.

Neque verò qualitas ista masculinitatis, ex qua proficiscitur ratio includendi D. Marchionem de Molignan, atque excludendi ejus Amitas, aliasque fœminas, inefficax reddita dici potest eo sub obtentu, quod ipse, licèt sit masculus, nihilominus descendat per medium fœmininum; nam
34 Masculus etiam progenitus à fœmina Testatoris vocationem habet, ad *Text. express. in §. Si quis igitur Auth. de hered. ab intest. venien.* ibi = *Sive ex Masculorum genere, sive ex fœminarum descendentium* = & est celebre *consil. Fulgos.* 85., ut docuerunt *Mantic. de Conject. ult. volunt. lib. 8. tit. final. num. 3. ad med., Mart. de Success. legal. part. 1. quæst. 1. art. 5. num. 21., Baldacc. ad Ramon. cons. 17. num. 2., Torr. var. Jur. quæst. tom. 2. tit. 2. de Substit., & Fideic. quæst. 23. num. 3. & seqq., & tom. 3. tit. 2., & in Miscell. part. 2. quæst. 5. num. 51. & 64.*, præsertim, quando de prælatione non contendit cum Masculo agnato, sed cum fœmina, *Rot. in Avenionen., seu Carpentoracten. Fideicommissi de Tertullis 2. Decembris 1705. §. Nam iterum coram Rm̃o Molines.*

Ut etiam non est, cur obtendatur prærogativa lineæ ultimi Possessoris, ex qua sunt Amitæ, & Filiæ Marchionis de Molignan; quippè Testator
35 in hac priori substitutionum classe irregularem ordinem præscripsisse, satis declarasse videtur, vocando priùs masculos, & Majorem natu, ut observat *Pegas resol. foren. cap. 11. num. 1. in fin. part. 1.* Ideoque tanquam lex servanda omnino
36 erit hæc forma, & modus succedendi ab eo præscriptus, quamvis deroget naturæ primogenituræ, & ordini Juris, idem *Pegas in tract. de oblig. & action. cap. 26. num. 21. & 43. resol. foreas. tom. 3. in tract. de Major. tom. 1. cap. 1. num. 52. cap. 2. num. 83. & 96. & num. 121.* eâ ratione, quia isto casu linea durat quidem naturaliter, & in substantia in fœminis, non verò civiliter, & in qualitate volita à Testatore, & idcirco Masculus excludit semper fœminas in linea ultimi Possessoris,
37 cum eædem dicantur vel de genere non vocato, *Rosa consult. 69. num. 65., & meliùs num. 69. & seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 102. num. 11., vers. si ergo, egregiè Rocc. disput. Jur. select. cap. 15. num. 5. 10 & 24., Rot. coram fel. mem. Alex. VIII. decis. 177. num. 28. & seqq., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. decis. 38. n. 14., in rec. decis. 570. n. 10. part. 19., in Bononien. Fideicomm. de Ursis 26. Martii 1708. §. Verum, & §. Quia hujusmodi coram Rm̃o Molines, confirmata 17. Maii 1709. §. Quibus ita constabilitis coram Rm̃o Aldrovando, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii de Abbiatis 7. Aprilis 1710. §. Et sane, & seq. coram R.P.D. Crispo*, vel earum vocatio suspensa dicenda sit, donec extant Masculi eisdem prælati, ut distinguendo inter absolutam, & limitatam fœminarum exclusio-
38 nem, tradit *Pegas cap. 17. num. 75. de Majorat., & prius dixerat cap. 10. num. 775. & seqq.*, quoties enim qualitas aliqua veluti moderatrix, &
39 arbitra dispositionis tribuit capacitatem succedendi, tunc nec de linea, nec de gradu curari debet, *Mans. consult. 93. num. 33. & 44.*, sed posthabitâ lineâ substantiæ, quærenda est linea qualitatis, *Surd. cons. 349. n. 1. & seq., & cons. 407. n. 35., Rosa consult. 69. num. 68. & seq., & n. 157., Torr. variar. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 1. num. 34., & quæst. 12. num. 17., & quæst. 16. num. 19., & quæst. 30. num. 13., decis. Sicul. apud clar. mem. Card. de Luc. de Feud. art. 2. num. 328., Balducc. in collect. decis. & rer. Judic. tit. 3. decis. 35. num. 3., & apud Torr. de Success. in Primog. Ital. decis. 24. num. 33. & seqq., apud eumdem de pact. futur. succes. decis. 209. num. 17. & seq., & in rec. decis. 414. part. 18.*

Ulterius prælationem Masculorum præsefert duplex alia animadversio, quarum prima est qualitas Bonorum sub d. fideicommisso cadentium,
quæ veluti feudalia non admittunt fœminas ad 40
consuccessionem cum Masculis, *Castrens. cons. 343. num. 3. circa med. lib. 1., Menoch. cons. 117. num. 19. & seq., & cons. 220. num. 27., Bellon. jun. cons. 2. num. 21. & seqq., Surd. cons. 564. n. 3. tom. 4., Rodulphin. allegat. 45. num. 12.*, altera verò est commune hominum votum juxtà consue-
tudines, & statuta excludendi fœminas in pari 41
gradu cum Masculo, ut animadvertit *clar. mem. Card. de Luc. de statut. Succession. §. 2. num. 49. & seqq.* quibus consuetudinibus, & statutis cum præsumatur, quod Testator suum testamentum
conformare voluerit; potius quàm illud condere 42
ad normam Juris communis per dd. Statuta correcti, *Fulgos. cons. 34. num. 4., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 6. tit. 7. sub n. 4., Rota in Hortana Immissionis 6. Junii 1710. §. Quoniam coram bon. mem. Caffarelli*; Idcirco fœminæ subsidiariè tantum post Masculos vocatæ censentur, adeout eo solùm casu ad successionem admitti queant, quum
nempe tempore delatæ hereditatis Masculi am- 43
plius non extent, ut egregiè notant *Soccin. in leg. Gallus §. Quidam rectè col. 4. vers. secunda conclusio ff. de liber. & posth. & cons. 73. num. 13. & 14., alter Soccin. jun. cons. 53. n. 7*, tametsi di-
spositio concepta legatur nomine collectivo plu- 44
rium personarum, & graduum, *Peregrin. cons. 53. lib. 3. num. 4. & 5. de Fideicom. art. 27. num. 22., Angel. Matthæac. de legat., & Fideicomm. lib. 2. cap. 12. num. 5., Fusar. de substit. quæst. 311. sub num. 45., Altograd. contr. 34. num. 10., Noguerol. allegat. 13. num. 27., Surd. decis. 84. num. 9., Capyc. latr. dec. 3. num. 15.*, & confirmavit subsequuta observantia; quippè Marchio de Molignan solus Bona fideicommissaria possidet; hanc autem observantiam plurimùm valere pro interpre-
tanda Fideicommittentis dispositione, tradit *Rota 45
inter impress. ad ornat., Card. de Luc. de Fideicom. disc. 25. num. 8., & dec. 26. num. 5., & in Lucana Beneficii 3. Junii 1701. §. Præcipuè, & seq. coram bon. mem. Muto.*

Quamquam verò plurimùm hæc urgere videantur, attamen verius puto, fœminas tum Ceciliæ, tum Marchionis de Molignan admittendas esse ad consuccessionem in fideicommisso Hieronymi, de quo agitur; Idem namque Testator vocavit primo loco Vincentium, = *& suos de legitimo Matrimonio procreatos liberum, seu liberos ex proprio cor-*

corpore, *seu propriis corporibus*, *& de legitimo Matrimonio*, *seu legitimis Matrimoniis procreatum*, *seu procreatos*, *& denique Descendentem*, *seu Descendentes* = Ex quibus porrò verbis apprimè resultat, simul cum D. Marchione de Molignan admittendas quoque esse ejus Amitas, & Sorores, cum & istæ quoque veniant sub nomine suorum heredum, Liberorum, & Descendentium Vin-
46 centii, in quos Testator Bona sua transire voluit, ut de vocabulo = *suos* = probat *Text. in leg. Consanguinitatis Jure cod. de legit. hered.*, *Jason. in leg. Gallus §. Etiamsi Parente num. 13. ff. de liber.*, *& posth.*, *Dec. cons. 253. num. 4.*, *Alex. cons. 26. n. 5. lib. 5.*, *Simon. de Pret. de interpret. ultim. volunt. fol. 293. num. 67.*, *Peregrin. de Fideicom. artic. 32. num. 23.*, *Fusar. de Substit. quæst. 338. num. 5.*, *& quæst. 342. num. 2.*, *Rot. coram Buratto decis. 596. num. 4. & 5.*, *in rec. dec. 165. num. 6. part. 8.*, *& in Melevitana Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Ex quibus coram Eminentissimo D. Card. Priolo*, de vocabulo = *Liberi* = seu = *Li-*
47 *berorum* = promiscuo in hac parte cum verbo filiorum, est *Text. expressus in leg. Cognoscere 56. ff. de verb. signific.* ibi = *Liberorum appellatione continentur non tantùm qui sunt in potestate &c.*, *sed omnes, qui &c. sive virilis, sive fœminini sexus sint* =, *leg. Liberorum 120. ff. eodem titul.*, *leg. si ita scriptum 46. ff. de legat. 2.*, *Giovagnon. cons. 11. num. 17. & 19. lib. 2.*, *Altograd. contr. 70. n. 25.*, *Gratian. discept. forens. cap. 120. n. 25.*, *Fusar. de substit. quæst. 316. num. 1.*, *Peregrin. de Fideicom. art. 22. num. 43.*, *& art. 25. num. 27.*, *Surd. dec. 66. n. 3. & 10.*, *Rot. coram Coccino dec. 1825. num. 5.*, *coram Ubald. dec. 10. num. 2.*, *coram Dunoz. jun. dec. 74. num. 22.*, *coram Priol. decis. 223. num. 11.*, *in rec. decis. 316. num. 2. & 3. part. 1.*, *decis. 514. num. 6. & 7. part. 5.*, *decis. 50. n. 5. & 6. part. 8.*, *dec. 324. n. 2. part. 17.*, *decis. 67. num. 2.*, *decis. 166. num. 274.*, *& dec. 638.*, *in omnibus n. 1. & seqq. part. 18.*, *in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Purificatio coram bo. mem. Muto*, *& 5. Decembris ejusdem anni §. Primo coram eodem*, *in Reatina Successionis 3. Junii 1709. §. Decidendi ratio coram Eminentissimo Domino Cardinali Priolo*, *& in Melevitana Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Ac hujusmodi co-*
48 *ram eodem*, & denique de vocabulo = *Descendentium* = dixerunt *Surd. cons. 308. n. 7.*, *& cons. 316. num. 1.*, *Menoch. de præsumpt. tit. 4. præsum. 84. num. 26.*, *Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 8. tit. 11. num. 1. & seqq.*, *Peregrin. de Fideicommiss. art. 20. num. 8.*, *Fusar. de substit. quæst. 325. n. 1.*, *Cyriac. contr. 269. num. 56.*, *Rot. in rec. dec. 318. num. 1. part. 2.*

Quando præsertim non concurrit pro fœmina-
49 rum exclusione ulla conjectura, nec votum conservationis agnationis, ut prosequitur *Rota in citata Melevitana Fideicommissi 21. Februar. 1710. §. Pro sufficienti*, quippe agnatio in præsenti à Testatore contemplata dici nequit, dum nullibi
50 eam expressit, *Rota cor. fa. me. Gregorio XV. dec. 464. num. 12.*, *coram Coccino dec. 1036. num. 20.*, *coram Royas decis. 123. num. 3.*, *coram Dunozzet jun. decis. 46. num. 10.*, *in rec. decis. 518. num. 7. part. 4.*, *decis. 257 num. 14. part. 11.*, *& decis. 79. num. 7. part. 18.*; conjecturæ verò in superioribus locis expensæ pro adstruendo tacito voto agnationis, qualitas nempe Testatoris nobilis, perpetuitas fideicommissi, vocatio priùs Masculorum, & deindè fœminarum inefficaces planè sunt,
nisi efficaciora urgeant argumenta, ut dixi in 51
rationibus dubitandi, cum vel nimis vagæ sint, vel sexus prædilectionem tantùm importent; Ut videre est apud *Altograd. sen. cons. 66. num. 78. & seq. lib. 10.*, *Altograd. jun. cons. 40. num. 10.*, *Castald. consult. 117. n. 2. tom. 1.*, *Rota coram Dunoz. jun. decis 503. num. 19.*, *in rec. dec. 279. n. 20. part. 6.*, *decis. 160. num. 15. part. 10.*, *in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. Tantò magis coram Reverendissimo Molines*, *in Bononien. Fideicommissi de Elephantutiis 25. Junii 1708. §. Et eò efficaciùs coram Reverendissimo D. Ansaldo Decano*, *& in Sutrina Immissionis super Fideicommisso 19. Aprilis 1709. §. Minùsque coram Reverendissimo Molines*; Idemque dicendum est de clausula = *ex proprio corpore* = quia cum vocati fuerint Liberi ex proprio corpore heredum procreati, sinè ullo additamento masculinitatis, hoc casu d. clausula non immediatam nativitatem Liberorum à Masculis antecedenter vocatis exposcit, sed dumtaxat originem, & qualitatem de-
scendentalem, quæ nil commune habet cum vo- 52
to agnatitio, ut, recedendo à decisis, resolutum fuit per *Rot. in citata Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Ast verò Domini*, *& seq.*, *& 8. Aprilis 1715. §. Nec dicta collectio pariter*, *& seqq. coram Illustrissimo D. meo Falconerio*, *& 15. Junii 1716. §. Atque sub eadem coram R. P. D. Cerro.*

Eòque minùs de hac, aliisque conjecturis ratio ulla habenda est, quia longè magis urget, quod, ut mox probavimus, si suo nomine = *suorum heredum Liberorum*, *& Descendentium* = Vincentii heredis instituti continentur fœminæ, & descendentes ex eis, & quidem sinè onere renovandi artificialiter agnationem, iidemque certè non sunt Agnati, sed Extranei, utpote de aliena familia, & nihilominus præferuntur aliis ipsius Testatoris filiis in sequentibus, & disparatis substitutionibus vocatis, evidens, & apertum redditur, quod interversa prorsus remanent jura agnationis, cui nil magis repugnat, quàm inde-
finita vocatio Extraneorum, in exclusionem præ- 53.
sertim Agnatorum, *Palm. nep. alleg. 221. num. 66. & 67. tom. 3.*, *Bonden. collect. legal. 34. num. 111. & seqq t. 2.*, *Torr. de Primog. Ital. cap. 37. n. 135. tom. 1.*, *Peregr. de Fideicomm. art. 25. num. 25.*, *Larrea decis. Granaten. 34. num. 39.*, *Rot. apud Balducc. ad Ramon. decis. 11. num. 9. tom. 1. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. decis. 12. num. 10. & 11. lib. 10. tom. 3.*, *optimè in Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Quam longè coram Illustrissimo D. meo Falconerio*, *& in confirmatoria coram R. P. D. Cerro 5. Junii 1716. §. Limitatio itaque.*

Nec officit, quod Testator ordinatè priùs disposuerit favore Masculorum, & deindè favore suarum filiarum, quia hic sermo non est de filia-

liabus ipsius Testatoris, quæ certè in prioribus
substitutionibus Masculorum, eorumque Libero-
rum, & Descendentium comprehensæ dici ne-
queunt, ut in objectionibus dicebamus, sed agi-
tur de fœminis à primo herede instituto descen-
dentibus, quibus, cum Testator nullum locum as-
signaverit, eò magis censeri debent necessariò vo-
catæ appellatione Descendentium, & Liberorum
ipsius heredis instituti, alioquin enim essent per-
54 petuò exclusæ, quod in fideicommisso perpetuo,
& descensivo absurdum foret, per ea, quæ tra-
dunt *Rodulphin. alleg. 22. num. 12., Mantic. de
conject. ultim. volunt. lib. 8. tit. 8. n. 16., Fusar.
de substit. quæst. 320. n. 44. & seqq., Rota in rec.
decis. 345. num. 19. & 20. part. 16., decis. 339. n. 4.
part. 17., in Romana, seu Interamnen. Fideicom-
missi 14. Maii 1714. §. Præsertim coram Reveren-
dissimo Domino Ansaldo Decano, 1. Aprilis 1715.
§. Præterea coram R. P. D. Cerro, & in Peru-
sina Fideicommissi 5. Junii 1716. §. Quod si porrò
vers. tum etiam coram eodem.*

Minùsque ex prælatione data masculo, Vin-
centio nempe heredi instituto, & ordine primo-
geniali à Testatore volito, constituta dici potest
linea qualitatis in ceteris primogenituræ Succes-
soribus, cujus vigore fœminæ, quamvis de linea
substantiæ, ad successionem, nonnisi in subsidium,
adspirare queant, veluti destitutæ qualitate ma-
sculinitatis à Testatore contemplata; nam Te-
stator cogitavit quidem de Masculo, & Majori
natu in ingressu omnium substitutionum, dum
vocavit Majorem natu ceterorum filiorum suo-
rum, quatenus Vincentius heres institutus sinè
liberis decederet; at non etiam in progressu, in
eo enim vocationem non restrinxit ad Majorem
natu, sed ampliavit ad Liberum, seu Liberos, &
sic Descendentes omnes. In hac autem exorbi-
tanti materia, & ubi agitur de exclusione fœmi-
næ ex linea jam admissa, si regulariter dispositio
55 facta in ingressu, & ordo in eo præscriptus exten-
di non valet in progressu ad alios substitutionum
gradus, in quibus eadem dispositio, & ordo re-
petitus non legitur, *ad Text. in leg. quæ conditio
ff. de condit., & demonstr.*, & in proposito pro-
bant *Valenz. cons. 97. num. 95., Vela dissert. 49.
num. 69., Torr. de Primog. Ital. part. 2. quæst. 23.
num. 10. & seqq., Palm. nep. alleg. 49. num. 3.,
Larr. decis. Granaten. 53. num. 26., Rot. coram
Cerro decis. 96. num. 5. & 6., coram Royas dec. 72.
num. 9. & seqq., & dec. 90. n. 5., in rec. dec. 581.
num. 4. part. 5., decis. 249. num. 9. & seqq. part. 7.,
decis. 65. n. 4. & 7., & decis. 165. num. 10. part. 8.,
decis. 170. num. 5. & 10. part. 14., dec. 638. num. 5.
& 6. part. 18., dec. 122. num. 3. part. 19., in Ave-
nionen., seu Carpentoracten. Fideicommissi de
Tertullis 27. Februarii 1704. §. Etenim coram
R. P. D. Lancetta, & 2. Decembris 1705. §. In
casu coram Reverendissimo Molines, in Ave-
nionen. Primogenituræ, seu concursus 23. Ja-
nuarii 1705. §. Cum enim coram bon. mem. Mu-
to, in Asten. Prioratus super pertinentiis 20. Ju-
nuarii 1708. §. Non obstat coram R. P. D. Lan-
cetta, & in Perusina Fideicommissi 26. Junii
1709. §. Prout nec relevat coram Reverendissimo
Molines*; potiori Jure id affirmandum est in casu
nostro, quia, cum Testator in ingressu unicum
sibi selegerit Successorem, in progressu verò om-
nes illius Liberos, & Descendentes vocaverit ibi =
*ad suos, & ad Liberum, seu Liberos, & Descen-
dentem, seu Descendentes* = hæc ipsa personarum
diversitas in progressu fideicommissi vocatarum,
quæ in ingressu vocatæ minime fuerunt, apertè
innuit, qualitatem masculinam, & unicitatem 56
Successoris fuisse in progressu fideicommissi con-
sultò omissam, inque eo omnes paris gradus sive
Masculos, sive fœminas simultaneè vocatas cen-
seri, *Peregrin. de Fideicom. art. 25. num. 33., Fu-
sar. de substit. quæst. 403. num. 34., Castill. contr.
Jur. lib. 2. cap. 4. n. 94. & seq., Giovagn. resp. 11.
num. 45. lib. 2., Rot. coram Royas decis. 72. n. 17.,
coram Pamphil. dec. 313. num. 9., coram Rembold.
dec. 475. num. 5., coram Dunoz. jun. dec. 46. n. 16.,
coram Cerro dec. 96. n. 20., coram Priol. dec. 176.
num. 16. & seqq., in rec. decis. 249. num. 8. part. 7.,
decis. 165. num. 9. part. 8., dec. 370. n. 16. part. 13.,
decis. 307. num. 18. part. 16., dec. 67. n. 16., dec. 166.
num. 10., & dec. 636. à num. 5. part. 18., dec. 482.
num. 22. part. 19., in Aquipenden., seu Montis
Falisci 17. Maii 1705. §. Nec ad exclusionem co-
ram clar. mem. Card. Caprara, & in Melevitana
Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Prout in fin.,
& 13. Junii ejusdem anni §. final. coram Eminen-
tissimo D. Card. Priolo*; atque etiam, quia dispar
plerumque urgere solet affectio Testatoris erga
personam invitatam primo loco ad successionem,
quæ fortè impedire potuit in ulterioribus gradi- 57
bus minus dilectis repetitionem masculinitatis,
& ordinis primogenialis in ingressu voliti, ex de-
ductis *à Soccin. jun. cons. 100. num. 20. & seqq.
lib. 1., cons. 158. num. 4. lib. 2., cons. 13. n. 26. lib. 3.,
Peregrin. de Fideicom. art. 25. num. 33., Rota in
Bononien. Primogenituræ de Cultellis 15. Februa-
rii 1715. §. final. coram Illmo D. meo Falconerio.*

Non absimili ratione respondetur argumento
ducto à qualitate Bonorum feudalium, & ju-
risdictionalium, quorum natura minime resistit
fœminarum consuccessioni; illa enim, veluti feu-
da impropria, & abusiva, qualia censentur feu- 58
da Ecclesiastica, quia Ecclesia pro sui tuitione
non indiget armis, aut militari servitio, *Bardel-
lon. cons. 93. num. 37. & 48., Gobb. consult. 82.
num. 3., Rot. decis. 14. num. 53. post Antonell. de
Jur. & onerib. Clericor.*, transitoria sunt ad Ma-
sculos æque, ac ad fœminas, tametsi de fœmi-
nis in Investitura nulla mentio fiat, juxta disposi- 59
tionem literalis *Textus in cap. si cui militi id
statuentis his verbis = si cui militi certum servi-
tium datum fuerit, isque, relictâ ex Descendente
fœminâ, decesserit, quæ id servitium juxta feudi
conditionem non minùs decenter præstare possit,
quàm Masculus, etsi in Investitura minimè cau-
tum sit, ut fœminæ ad id adspirare valeant, eam
tamen admitti rectum putamus, quinimò hoc casu
simul, cum Masculo in feudo eam succedere quidam
putant, quod multò magis dignum observantiâ exi-
stimamus, cum feudum sic datum sit, ut nullum pro eo
servitium fiat = lib. 2. feud. tit. 104. de cas., quib.
fœmin. in feud. succed., Gratian. discept. forens.
cap. 736.*

cap.736. num.73., Torr. de majorat., & Primog. Ital. part.2. quæst.57. num. 45., Peregrin. decis. Patavin.150. num. 41., Denari. decis. Sardin. 27. num.15., Rota coram Seraphin. decis. 1105. num.3., & 10., in rec. decis. 94., & decis. 237. utrobique num.1., & seq. part.12., cum aliis relatis in Romana seu Veliterna Successionis coram Eño D. meo Card. de la Tremuille impressi. apud Antonell. de Jurib., & onerib. Cleric. dict. decis.46.nu.20., confirmata 11.Maii 1699. §. Quamobrem, & de feudis Status Avenionis, & Comi-
60 tatus Venaissini, quod consuccessionem fœminarum cum Masculis admittant, scripserunt *Bertrand. cons. 237. num. 1. vol.6., Lodovic. Bell. cons.3. num.64., & cons.4.num.1., & 18., Tondut. de prævent. judicial. part.1. cap.14. num.5., & quæst. civil.39. num.8., & 9. tom.1.*

Præsumpta verò conformatio Fideicommittentis cum statutis feminas, non nisi per posterius admittentibus; prorsus excluditur in præsenti, quia nullum affertur patrium statutum, quod fœminas excludat in statu Avenionensi, nec afferri potest, dum, ut mihi supponitur, non adest, ideoque, sublato statuto, servandus ordo *in leg. maximum vitium Cod. de liber. præterit., & in*
61 *§. Auth. de hered. ab intestat. venien.* constitutus, quo admittitur simultanea cum Masculis fœminarum successio, juxtà plenè deducta *in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis §. Purificatio 4. Julii 1704., & 5. Decembris ejusdem anni §. 1. coram bon. mem. Muto, in Reatina successionis 3. Junii 1709. §. Decidendi ratio coram Eño D. Card. Priolo, & in Melevitana Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Ac hujusmodi coram eodem;* nec curandum est, quod, admissis fœminis, dicta Bona feudalia in frusta scinderentur, quia divisio isthæc non repugnat nec aliodialitati dictorum feudorum, cum plerumque à pluribus Condominis possideantur, minusque adversatur naturæ fideicommissariæ dispositionis, quæ exequenda semper est, quam-
62 vis quoquomodo absurda dici posset, ut, ceteris omissis, dictum fuit per *Rotam in Carpentoratten. Fideicommissi 26. Junii 1709. §. Pro remotione coram bon. mem. Caffarello.*

Denique spernenda prorsus est contraria observantia, eò quod nempè fœminæ ejusdem gradus cum Marchione de Molignar passæ fuerunt, eumdem dumtaxat succedere in controversis Bonis, nec unquam pro consuccessione institerint; quoniam docendum esset, quod eædem scien-
63 tiam habuissent dicti fideicommissi, ejusque purificationis ad earum favorem, ut ad rem respondit *Rot. in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Absque eo quod, & 5. Decembris ejusdem anni §. finali coram bon. mem. Muto,* Immò verò, quatenus probaretur, minimè officeret, quia observantia potest quidem declarare dubium fideicommissum, at non etiam illud ever-
64 tere, quando, ut in casu nostro, clarum est prò fœminarum etiam comprehensione, ex cumulatis per *Rodulphin. alleg. 140. num. 6., Rocc. disput. Jur. select. cap.190. nu.29., Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis.1343. num.12., in Melevitana Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Vis nulla coram Eño D. Card. Priolo, & in confirmatoria 12. Decembris ejusdem anni §. Constito ex his coram eodem, & 24. Martii 1711. §. Litera Testamenti coram R. P. D. Crispo in Lucana Fideicommissi 12. Junii ejusdem anni §. His omnibus coram eodem.*

Ariminen. Fideicommissi.

Vocatis ad Fideicommissum Descendentibus per lineam fœmininam de domo, & familia post deficientiam lineæ masculinæ, quando vocati censendi sint Descendentes ex quacumque linea fœminina contentiva domus, & familiæ, & quando soli Descendentes ex linea fœminina effectiva heredum institutorum?

VOTUM III.

1 *Fideicommissi perpetuitas à Testatore exoptata, quantum fieri potest, conservanda est.*
2 *Agnationem artificialem conservare possunt Descendentes ex fœminis.*
3 *Fideicommissi perpetuitas excluderetur, si ad illud vocati essent soli Descendentes ex fœminis heredum.*
4 *Vocatis Descendentibus ex fœminis, veniunt Descendentes ex quacumque fœmina.*
5 *Linea fœminina inchoatur à fœmina.*
6 *Linea semper durat, donec supersunt personæ à primo stipite descendentes.*
7 *Descendens ab Auctrice lineæ fœmininæ dicitur de linea fœminina.*
8 *Lineam contentivam, & non effectivam vocasse censetur Testator filios non habens.*
9 *Descendentes à Patre, vel Avo Disponentis dicuntur de linea contentiva proxima, &* num. seq.
11 *Lineâ contentivâ in genere vocatâ, veniant omnes de ipsa linea, nullâ factâ distinctione particularium linearum.*
12 *Appellatione* domus, *vel* familiæ *comprehenduntur omnes à communi stipite descendentes, præsertim ubi Testator pluries* familiæ *cognomen expressit* num. 13.
14 *Nomina* domus, *vel* Casata, Familia, & agnatio *sunt synonima.*
15 *Testatoris voluntas est servanda.*
16 *Vocationem suam debet concludenter probare, qui Bona fideicommissi jure vindicare contendit. Et probatio æquivoca, & dubia non sufficit* num. 17.
18 *Fideicommissum, cum sit onus, & vinculum, in dubio, semper excludendum est,* & nu. 19.
20 *Testatoris voluntas desumitur ex toto dispositionis contextu.*
21 *Linea fœminina vocata post deficientiam lineæ masculinæ, restringenda est ad lineam fœmininam provenientem ex solis heredibus primò institutis.*
22 *Dictio* ipsius *restringit vocationem ad Descendentes dumtaxat ex linea Transversalium herede instituta.*

23 *Ver-*

23 *Verba intelligenda sunt juxta mentem Testatoris.*

24 *Verba generalia sunt restringenda.*

25 *Testatoris voluntas arguitur ex verisimilitudine.*

26 *Testator verisimiliter præsumitur vocasse Descendentes ex sola linea fœminina heredum institutorum.*

27 *Testator exclusisse censetur eos, quorum nullam mentionem fecit, & nu. 21.*

28 *Linea contentiva proxima heres instituta à Testatore prole carente, jure effectiva censenda est.*

29 *Textus in vulgata* l.Cum actus, & in l. Cum acutissimi *explicatur.*

30 *Testator censetur vocationem restrinxisse ad Descendentes eorum, quos instituit, in exclusionem eorum, quos non agnovit, & præteriit.*

31 *Testatoris amor erga solos nepotes eruitur ex eorum vocatione, & præteritione neptis.*
Et amor iste transmittitur etiam ad Descendentes eorum nu. 32.

33 *Descendentes à persona non dilecta censentur exclusi.*

34 *Fideicommissum ad certos gradus, & personas restrictum, nequit extendi ad alias, concurrente identitate, vel majoritate rationis.*

35 *Testatoris voluntas satis est, ut effectum habuerit in gradibus expressis.*

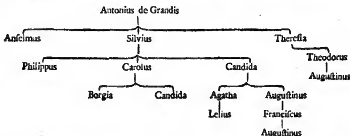
36 *Fideicommissum non est extendendum ad Transversales remotiores, & à Testatore non cognitos.*

37 *Fideicommissi perpetuitas à Testatore exoptata, verificari potest in Descendentibus linea vocata.*

38 *Dictiones* = perpetuò =, & in infinitum = *nequeunt inducere fideicommissum in personas non vocatas.*

39 *Fideicommissi perpetuitas potest verificari in vita unius hominis.*

40 *Descendentes per lineam fœmininam heredum institutorum censentur vocati exclusive, quando constat de fideicommissi restrictione.*

Anselmus de Grandis in supremo testamento universalem sibi scripsit heredem Com: Philippum ex Sylvio fratre suo nepotem, cui sine filiis decedenti substituit Com: Carolum alterum ex eodem Sylvio nepotem; sin autem idem Comes Philippus cum filiis decessisset, eos omnes, eorumque Descendentes substituit, expresè declarans velle, ut universa sua Bona obnoxia essent perpetuo fideicommisso prò domo de Grandis, extinctâ verò lineâ masculinâ Com: Philippi, substituit Com: Carolum, ejusque Descendentes in infinitum; deficientibus autem omnibus Descendentibus per lineam masculinam de domo de Grandis, vocavit Descendentes per lineam fœmininam ipsius domus de Grandis. Testamenti verba sunt hæc = *nominò di sua bocca propria l' Illustrissimo Signor Conte Filippo* de Grandis *suo nipote figlio del quondam Illustrissimo Signor Conte Silvio* de Grandis *fratello germano di esso Signor Testatore suo erede universale, istituì, e volse, che sia con piena ragione, e morendo senza figliuoli legitimi, e naturali, sostituì il Signor Conte Carlo fratello di esti Signori Conti Filippo, e suoi figliuoli, ed in caso, che il detto Signor Conte Filippo morisse con figliuoli, all'ora sostituì tutti li suoi figliuoli, dichiarando espressamente, che vuole, che la sua Eredità, e Beni siano sottoposti a Fideicommisso perpetuo per la Casa* de Grandis; *Volendo, che tutta la sua Eredità, senza diminuzione di quota alcuna, Trebellianica, e Falcidia, vada d' Erede in Erede nominate, e mancando essi, vada sempre alli più prossimi Parenti di Casa* de Grandis, *dichiarando, che non possa esser luogo alla successione per li Descendenti del Signor Conte Carlo, e di esso Signor Conte Carlo, se non mancherà il detto Signor Conte Filippo, e suoi Descendenti, usque in infinitum per linea mascolina, e mancando tutti i Descendenti di Casa* de Grandis *per linea mascolina, all' ora, ed in quel caso chiamò li Descendenti per linea feminina di essa Casa* de Grandis, *cioè li più prossimi all' ultimo Defonto di Casa* de Grandis, *per linea mascolina col medesimo peso di Fideicommisso perpetuo, dichiarando esso Signor Testatore, che vuole, che tutti li suoi Beni in perpetuo si conservino in Casa* de Grandis, *per onore, e riputazione della sua famiglia, volendo, & espressamente commandando, che in caso, che in detta Eredità succedano Descendenti di esso Signor Testatore per linea feminina, quelli soli, che*

*che succederanno all'eredità, siano tenuti pigliare
il nome, e l'arma di Casa* de Grandis =

Per obitum Comitis Philippi primi heredis in-
stituti absque filiis purificata fuit successio favore
Comitis Caroli, qui duos dumtaxat filios, Bor-
giam nempe, & Candidam Juniorem suscepit.
Cum autem, prædefuncto jam Borgia fratre sinè
filiis, nuper decesserit etiam Candida prædicta
sinè filiis tàm masculis, quàm fœminis, factus
proinde est locus quæstioni, an fideicommissum
ab Anselmo conditum expiraverit, an verò du-
ret adhuc favore Descendentium Candidæ senio-
ris tamquam comprehensorum sub vocatione De-
scendentium per lineam fœmininam domus de
Grandis, rogatus, quid in hac facti specie sentiam
pro veritate, animadverto, plura posse fundamen-
ta pro duratione fideicommissi cumulari.

Et primò quidem urgere plurimum videtur
enixa, ac sæpius geminata, totiesque inculcata
voluntas Testatoris exoptantis progressivitatem,
perpetuitatemque fideicommissi, cujus propte-
1 rea conservationi, quo magis fieri potest, consu-
lendum esse, monet Jurisconsultus *in Leg. Cogi
16. in princip ff. ad Sen. Conf. Trebell.* = ibi = *In
ambiguo tamen magis de successione sensum dico,
ne intercidat fideicommissum* = *clar. me. Card. de
Luca de Feud. disc. 79. num. 8., Rota decis. 66. nu.
9. part. 1. rec., & coram Coccin. decis. 1874. num.
8., & coram Merlino decis. 17. num. 17., & in
Mantiss. ad dict. Card. de Luc. super conflict. leg.
& ration. decis. 30. nu. 21.* certius verò, quia post
factam substitutionem Descendentium per lineam
fœmininam repetiit fideicommissi perpetuita-
tem, injuncto etiam onere assumendi cognomen,
& arma domus de Grandis, quibus quidem as-
sumendis, ac renovandæ artificiali, civilique
Testatoris agnationi non minùs apti sunt descen-
2 dentes ex fœminis heredum institutorum, quàm
descendentes ex Candida Seniore, *Altograd. sen.
cons. 66. num. 64., & seqq. lib. 2., Balducc. ad
Ramon. cons. 16. num. 106., Rota in Bononien. de
Ghisellis ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de Fi-
deicomm. decis. 11. num. 11., dec. 12. num. 21., de-
cis. 13. n. 10., in Bononien. Fideicommissi de Bal-
lattinis impress. ibidem decis. 14. num. 6. & 19., &
in Romana transactionis in Mantiss. ad eundem
clar. mem. Card. de Luc. de donat. decis. 33. num.
15.* eòque magis, quia alioquin fideicommissi
perpetuitas, quæ fuit unicus, ac primarius finis
Testatoris, obtineri minimè posset, si vocatio
3 restricta diceretur ad lineam fœmininam à De-
scendentibus dumtaxat heredum Institutorum
efformandam, ex connotatis per *Bero. cons. 77. à
num. 16. & seqq. lib. 1., Gratian. discept. 648.
num. 14. & seqq., Torr. de success. in Primog. Ital.
part. 1. cap. 37. num. 137., Sesi. decis. Aragon. 412.
num. 23., Rota coram Merlin. decis. 864. n. 8. 9.
& 10.*

Accedunt his verba, ex quibus luculentum
veritatis testimonium elici, tradunt *Bald. in Leg.
generaliter 13. in prim. notab. Cod. de non nume-
rat. pecun., Rota Lucen. apud Palm. Nep. decis.
369. num. 1. Quorsum enim nomina* (ut ex senten-
tia *Tuberonis* respondet *Celsus Jurisconsultus in
Leg. Labeo 7. vers. id Tubero ff. de suppellectil.
legat.*) *quorsum nomina, nisi ut demonstrent vo-
luntatem dicentis* = nam, cum Testator in substi-
tutione, de qua agitur, vocaverit *Descendentes
per lineam fœmininam*, procul dubio fideicom-
missum extendere voluisse videtur favore etiam 4
Descendentium à Candida seniore ejus nepte:
Etenim, si linea fœminina inchoatur à fœmina, 5
ex traditis per *Fusar. de substit. quæst. 346. n. 24.,
Roxas de incompatib. part. 1. cap. 6. num. 329.,
Mierez de majorat. Hispan. par. 2. quæst. 6. n. 64.,
clar. me. Card. de Luca de Fideicom. disc. 27. n. 8.,
& disc. 28. num. 10., & de Jurepatron. disc. 30.
num. 7., Rodulphin. alleg. 37. n. 16., Carol. An-
ton. de Luca de linea legal. art. 16. num. 2., Torr.
de Primog. Ital. part. 1. cap. 39. §. 12. num. 26.,
& cap. 40. num. 154., & part. 2. quæst. 54. n. 27.,
Rot. in rec. decis. 233. num. 2. part. 14., & in Ra-
vennaten. fideicommissi Julii Camilli de Abbio-
sis 7. Aprilis 1710. §. Maximè quia in fin. coram
R. P. D. Crispo, in Faventina Jurispatronatus
12. Maii 1710. §. Evidenti. coram R. P. D. An-
salde, & in Bononien. fideicommissi de Boninis
8. Maii 1711. §. Et ratio est coram eodem*, si de-
scendere per lineam dicitur ille, qui est in aliqua
parte lineæ, ut ait *Castrens. in L. Maritus num. 4.
& seqq. Cod. de Procurator., Rocca disput. Jur.
select. cap. 26. num. 15.* Si denique linea nunquam
deficere dicitur, quousque supersunt personæ à 6
primo stipite descendentes, ut late tradit *Carol.
Anton. de Luca in tract. de linea legal. art. 1. per
tot., & præcipuè num. 7., Rota decis. 1. num. 48.
part. 10. rec., & in Mantiss. ad clar. me. Card.
de Luca de servit. dec. 10. lu 2. num. 41.*, profectò
evidens, & aperta videri potest vocatio Descen-
dentium à prædicta Candida, utpotè qui per
lineam fœmininam ab eadem Candida efformatam 7
descendunt, & adhuc lineam fœmininam
conservant, *Cart. jun. cons. 177. n. 5. & 6., De-
cian. cons. 127. num. 11. & 12. lib. 3., Fusar. de
substit. quæst. 403. n. 10., clar. mem. Card. de Luca
de Fideicomm. disc. 27. num. 8., Rota decis. 233.
num. 5. part. 14. rec.*

Neque verò in nostra hypotesi substineri Jure
posse videtur, Testatorem restringere voluisse vo-
cationem ad lineam fœmininam ex effectiva fa-
milia descendentem: nam, cum Anselmus Testa-
tor propriâ sobole careret, efformare minimè
potuit lineam effectivam suæ familiæ, sed con-
vertens se necessariò ad Transversales, effor-
masse dicitur lineam contentivam, per ea, quæ 8
firmat *clar. me. Card. de Luca de Fideicomm. disc.
53. num. 12., Sybil. de gradib. cognat. part. 3.
cap. 3. quæst. 4. pag. 130. col. 2., Rota in Ariminen.
Fideicommissi in Mantiss. ad eundem clar. mem.
Card. de Luca de Fideicomm. dec. 11. n. 15., decis.
13. antè num. 7., & decis. 14. antè num. 5.*, prout
etiam multò minus locum sibi vindicat in hoc
casu vulgaris distinctio inter lineam contentivam
proximam, & remotam, quia tàm Philippus,
& Carolus primi heredes instituti, quàm Candi-
da senior reperiebantur in linea contentiva proxi-
ma, qualis dicitur illa, quæ à Patre, vel Avo
Disponentis descendit, *Altograd. sen. cons. 46. n. 1.* 9

& conf.79. num.56. lib2., Cyriac. contr.281. n.72.
& seq., Roblef. de repræfent. lib.2. cap.30. n.42.,
Carol. Anton. de Luca de linea legal. art. 15.
num.31., Roce. difput. Jur. felect. cap.2. num.7.,
Manf. confult. 368. num. 4. in fine verf. fed non
ideò cum feqq., Altograd. jun. contr.38. num. 64.

Quamobrem, fi Teftator vocando Defcenden-
tes per lineam fœmininam fentire de alia linea
non potuit, nifi de collaterali, five contentiva,
fequitur, vocatos etiam fuiffe Defcendentes Can-
didæ fenioris, ob eam rationem, quod vocatio li-
neæ collateralis, five contentivæ intelligitur de
10 illa, fub qua, infpectò communi ftipite, continetur
Difponens, & fub qua Candida quoque, ejufque
Defcendentes comprehendebantur, ut patet ex
arbore præinferta, ad tradita per Soccin. in leg.
Gallus 29. §. Nunc de lege num. 3. ff. de liber.,
& Pofth., Parif. conf.51. num. 5. & feqq. lib.2.,
Ruin. conf. 98. num.1. lib. 1., & conf. 153. n.10.
verf. ergò pari ratione lib. 2., Menoch. conf. 233.
num.16., Fufar. conf. 107. num. 6., & de fubftit.
quæft.348. num.4., Peregrin. conf.57. num. 8., &
conf.62. num.4. lib.5., & de Fideicommif. art.22.
num.26. & feq., Altograd. fen. conf. 79. num. 56.
& feqq. lib.2., Altograd. jun. contr. 38. num.63.,
Andreol. contr. 338. n. 5. & feqq., Rocea difput.
Jur. felect. cap. 2. n. 2., Sybill. de gradib. cognat.
part 3. cap. 3. quæft. 4. pag. 130. circa med., Rota
coram Merlino decif.667. num.29. & feqq., & co-
ram Card. Celfo decif.341.nu.2. Immò vero, vo-
catâ lineâ collaterali, five contentivâ in genere
abfque ullo adjuncto ftipitis, qui defignet origi-
nem, nulla prorfus habetur ratio linearum parti-
11 cularium, fed totius familiæ, tamquam unius
corporis, tefte clar. me. Card. de Luca de Fidei-
com. difc.106. num. 13. & 14., & de Jurepatron.
difc.54. num.7. & 8.

Quæ denique omnia eò validiùs confirmantur,
fi fpectemus poftrema fubftitutionis verba = De-
fcendentes per lineam fœmininam domus de Gran-
dis = ; Sub hac quippè domus appellatione cum ex-
preffione cognominis venire domum, feu fami-
liam contentivam in genere complectentem om-
12 nes, quot quot funt, qui à communi, licèt ulterio-
ri ftipite defcendunt, concorditer firmant Soccin.
jun. conf.97. n.62. lib.2., Cephal. conf.510. n.2.,
Valenf. conf. 40. num. 37. lib.1., Ruin. conf. 153.
num. 10. lib.2., Altograd. fen. conf. 46. num. 21.
& 23., conf.47. num.83., & conf.95. n.78. lib.2.,
Peregrin. conf. 149. num. 21. & feq. lib.5., & de
Fideicom. art.22. num. 26. & 27., Fufar. de fub-
ftit. quæft. 351. num. 1. & 9. verf. ego in puris,
& num. 37. & 38., Ciarlin. contr. 23. n. 2. & 3.
lib.1., Palm. nep. inter decif. ab ipfo collect. decif.
274. num.9. præfertim verò, quia non femel, fed
bis, ac pluries facta eft expreffio cognominis fa-
miliæ, quæ geminatio præfeferre videtur magis
13 enixam Teftatoris voluntatem comprehendendi
univerfos à communi ftipite defcendentes, ut be-
nè ad rem tradit Palm. nep. loco proximè citato
num.10., atque hæc fententia retinenda eft, ta-
metfi diverfi forent Columnelli, Peregr. conf.47.
n. 11. verf. retenta autem, & n. 12. & 13. lib.5.,
Altograd. fen. conf.46. num.22. propè finem lib.2.

Parvique refert, nonnullas ex auctoritatibus fu-
pra allegatis loqui in terminis Familiæ, vel
Agnationis, quia Domus, vel Cafata, Familia,
& Agnatio funt fynonima, ita quidem, ut, quod 14
uni convenit, aliis etiam propriè convenire dicen-
dum fit, Ruuit. conf. 27. n. 12., Simon. de Pret.
de interpret. ult. volunt. lib. 3. folut. 11. num. 29.
fol.289., Molin. de Primogen. Hifpan. lib. 3. cap.
4. num.10. & feqq., Marta de fucceff. legal. part. 4.
quæft. 21. art. 5. num. 4. & feq., Rota Florentina
apud Fufar. conf.169. num.4.

Cum itaque ex his omnibus, plenè demonftra-
tum videri poffit, quod voluntas, & verba Te-
ftatoris comprehendunt etiam defcendentes à
Candida feniore, utpote à linea fœminina do-
mus de Grandis provenientes, nihil proponitur,
cur fideicommiffum ab Anfelmo de Grandis or-
dinatum, expiraffe dici debeat in Candida juniore
poftremo loco defuncta contra omnes Juris noftri
regulas, quibus traditur, Teftatoris voluntatem 15
præcisè, religiosèque fervandam effe, Leg.1. Cod.
de Sacrof. Ecclef., leg.4. Cod. de necef. ferv. hered.
inftit., Auth. de nuptiis §. Difponat., & Auth.
de hered., & falcid. §. Si verò expreffim, Sami-
niat. contr. 113. num. 54., Torr. de Primog. Ital.
part.2. quæft. 1. num. 7., & apud ipfum Rota Lu-
cana decif. 33. num. 6. & 7. part. 3., Rota in rec.
dec.80. num.1. part 19., & à verborum proprie-
tate minimè effe recedendum, juxta Textum in
l.1. §. It, qui navem 19. ff. de exercit. action., leg.3.
§. Hæc verba ff. de negot. geft., l. non aliter 69. ff.
de legat.3., leg. qui liberis 8. §. Hæc verba ff. de
vulgar., & pupillar.

Hæc funt momenta rationum, quæ Defcen-
dentibus Candidæ fenioris favere, & fideicom-
miffi durationem adftruere, ac conftabilire poffe
videntur: verumtamen fummoperè urgent etiam
alia graviffima argumenta fuadentia, fideicom-
miffum, de quo agitur, reftrictum effe ad lineam
fœmininam efformandam à feminis dumtaxat he-
redum inftitutorum, ita ut, iis abfque prole defun-
ctis, fideicommiffum expiraffe, ac ulteriorem
progreffum habere nequiviffe, fit dicendum.

Et fanè, fi juxta immotas juris noftri regulas in
fideicommiffaria tractatione conftitutas, qui Bona
aliqua fideicommiffi jure vindicare contendit, 16
vocationem fuam, fuæque vocationis conditio-
nem extitiffe, concludenter probare debet, Al-
tograd. conf.79. num.2. lib. 2., Peregrin. de fidei-
com. art.43. num.60., Fufar. de fubftit. quæft.614.,
& feq. ferè per tot., Saminiat. contr. 125. n. 24.,
Rota apud Urceol. in 2. appendic. ad confult. 47.
in fine, & in rec. decif. 527. num. 13. part. 13.,
ità quidem, ut æquivoca, ac quoquo modo du- 17
bia probatio minimè fufficiens reputetur, Hon-
ded. conf. 78. num. 12. lib. 1., Altograd. fen.
conf. 48. num. 19., & 20. lib. 1., & conf. 79.
num.3. lib.2., Fufar. de fubftit. quæft. 615. n. 5.,
Andreol. contr. 338. n.2., Saminiat. contr. 125.
num.24. fatis hoc effe poffe videretur pro exclu-
dendis à fideicommiffo, de quo agitur, Defcen-
dentibus Candidæ fenioris: quippè qui liquidis,
atque evidentiffimis probationibus vocationem
fuam non oftendunt, ut proindè, cum res fit du-
bia,

bia, respondendum omninò esse videatur pro exclusione fideicommissi, quod cum onus sit,
18 & vinculum contrà naturalem libertatem, ad *Text. in leg. Coheredi §. Cum filiæ*, ubi Doctores *ff. de vulgar.*, *& pupillar. leg. ab eo Cod. de Fideicom.*, in dubio non præsumitur, quinimò
19 omnis capienda est interpretatio ad ipsius exclusionem, ut persona honorata minùs gravata censeatur, juxta *Textum*, *in leg. Si ità relictum 43. §. finali*, *L. unum ex familia 69. §. Si rem tuam ff. de legat. 2.*, *leg. Nummis 75. ff. de legat. 3.*, *Bartol. in leg. Cum Avus in fine ff. de condit. & demonstr.*, *latè Surd. conf. 294. in fine*, *Saminiat. contr. 53. num. 66.*, *Rota in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Prima conjectura, & seqq.*, *& §. Hinc nihil, confirmata 5. Julii ejusdem anni. §. Tantoque, & seqq. & §. Minus, & 5. Decembris ejusdem pariter anni §. Conjecturæ autem coram bon. mem. Muto, & in Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus 23. Januarii 1705. §. Maximè quia coram eodem.*

At verò dubias esse, atque æquivocas contrarias probationes, & fideicommissum Anselmi de Grandis extendi minimè posse ad Descendentes Candidæ senioris, innui videtur ex toto testamentariæ dispositionis contextu, quem pro elicienda
20 Testatoris voluntate unicè attendendum esse, monent *Torr. de Primog. Ital. quæst. 33. num. 64. part. 2.*, *Palm. nep. int. decision. ab ipso recollectas decis. 191. num. 3.*, *Rota coram san. mem. Gregor. XV. dec. 315. num. 9.*, *& coram Dunoz. jun. decis. 827. num. 10.*, *& in rec. decis. 21. num. 16.*, *& seqq. part. 5.*, *decis. 313. num. 14. part. 10.*, *& decis. 139. num. 6. part. 19.*: Hoc itaque maturè, ac diligenter expenso, haud obscurè apparet, Testatorem, vocando *Descendentes per lineam fœmininam domus de Grandis*, sensisse de Descendentibus tantum per lineam fœmininam Philippi, & Caroli heredum institutorum, cum enim pluries, pluriesque Testator mentionem fecerit *Domus de Grandis*, eam, quamvis alioquin latissimè pateat, ex auctoritatibus in contrarium deductis, semper tamen usurpasse videtur restrictivè ad domum dd. Philippi, & Caroli; post primam siquidem Com. Philippi substitutionem nominavit domum de Grandis coarctando ipsam ad Descendentes ejusdem Philippi, ibi = *Sostituì tutti li suoi Figli, dichiarando espressamente, che vuole, che la sua eredità, e Beni siano sottoposti à fideicommisso perpetuo per la casa de Grandis* = & infra = *li più prossimi di casa de Grandis* =, relativè ad Descendentes tàm Philippi, quàm Caroli; prout etiam in eadem relatione, ac restrictiva significatione domum de Grandis accepisse videtur in fine substitutionis utriusque Nepotis instituti, ac respectivè substituti, ibi = *E mancando tutti i Descendenti di casa de Grandis per linea mascolina* =; Si ergo Testator loquens de linea masculina domus de Grandis, semper se restrinxit ad domum Philippi, & Caroli, ad eamdem pariter domum sese
21 restrinxisse dicendus est, quando lineam fœmininam ipsius domus de Grandis vocavit, ut egregiè tradunt *Soccin. jun. conf. 4. n. 21. lib. 3.*, *Peregrin. conf. 36. n. 12. lib. 2.*, *Cyriac. contr. 281. n. 72.*, *& seq.*, *Fusar. conf. 169. n. 39.* ibi = *Quam tamen propriè verificari non posse, quia Testator Descendentes non habebat, placuit Rotæ, quod posset convenienter respondere nomen agnationis ad agnationem effectivam, & Descendentes illorum Transversalium, quos supra Testator instituerat, & substituerat* = *Rota coram Pateo dec. 175. lib. 2.*, *& post Fusar. conf. 170. num. 13.* ibi = *Præterea secundò idem deducitur, quia in institutione vocavit Antonium, & Hieronymum de Naris filios quondam Sabbæ Nari, & ex eadem familia de Naris existentes succedere voluit modo, quo supra. Et idem tertiò apparet ex verbis supra relatis* ibi = *Volens, & mandans idem Testator Casale, & duos census perpetuò remanere in eadem familia de Naris, & sic constare videtur, Testatorem fuisse contemplatum familiam Sabbæ de Naris, de qua erat Franciscus, Hieronymus, & Antonius* =, *& in rec. dec. 300. num. 21. in fine part. 1.*, ibi = *Et non est novum, quod generalis mentio agnationis, & Casatæ restringatur ad descendentiam, & lineam expressam* =.

Fortius verò hæc urgent, inspecto pronomine illo *ipsius* adposito cognomini domus de Grandis, ibi = *Li Descendenti per linea feminina di essa casa de Grandis* =; illud enim vel aliud illi simile utpotè relativum, ac repetitivum substantiæ, & identitatis domus, quam supra nominavit, restringit vocationem ad familiam contentivam proximam, Nepotum nempè Testatoris supra vocatorum, & ad descendentes dumtaxat
ex illa, ut in proposito firmant *Peregrin. conf. 57.* 22
num. 8. lib. 5., *Fusar. conf. 169. num. 63.*, ibi = *In eis disputabatur, an clausula illa post vocationem unius lineæ Transversalium Testatoris adjecta, quoniam voluit, omnia Bona sua in perpetuum pervenire debere ad Proximiores descendentes Masculos de Casata, & agnatione ipsius Testatoris, quæ necessariò ad Agnatos transversales referebatur, ex quo Testator Descendentes non habebat, posset restringi ad unam lineam tantùm Transversalium, quam Testator instituerat, quæ restrictio procul dubio non poterat fieri, nisi ex voluntate Defuncti contra vim, & proprietatem verborum, quæ omnes Transversales de agnatione pariter denotabant, & non magis unam lineam, quàm aliam, unde Rota, quia credidit, concurrere conjecturam voluntatis, ex illis verbis* = *ipsius Testatoris* =, *tenuit, restrictionem procedere* = *Altograd. conf. 79. n. 17. lib. 2.*, *Vivian. de Jurepatron. lib. 4. cap. 9. n. 10.*, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 51. num. 5.*, *Cavalcan. decis. 5. num 31. in fine*, *& num. 40.*, *Rota post Fusar. conf. 170. num. 13 in fin.* ibi = *Et sic constare videtur, Testatorem fuisse contemplatum familiam Sabbæ de Naris, de qua erat Franciscus, Hieronymus, & Antonius, ponderando illud verbum* = *Eadem* =, *quod est relativum substantiæ identitatis*, *& in rec. decis. 300. num. 21. circa med part. 1.* ibi = *Et ad hoc ponderabatur, quod in dicta ratione adest dictio* = *ipsius* = ibi = *ad proximiores Descendentes de Casata, & agnatione ipsius Testatoris, quæ dictio* = *ipsius* = *est*

personalissima, & ex eo videbatur, quod posset restringere convenienter illam clausulam ad personas superiùs nominatas, & descendentes ab illis, de quibus Testator facit expressam mentionem =.

Nilque turbat amplissima, latissimaque signi-
23 ficatio verborum = *domus de Grandis* = quia, cum
verba sint intelligenda secundum mentem, voluntatemque proferentis, ad *Text. in leg. Non omnis 19. in princip. ff. si cert. petat., leg. 3. §. Si quis hoc interdicto 4. ff. de itiner., actuque privat., leg. Scire oportet 13. §. Aliud ff. de excus. Tutor., leg. Neratius 191. ff. de reg. Jur.*, ità ut verba intentioni, non intentio verbis debeat inservire, per *Text. in leg. In testamento 27., & leg. Pater Severinam 101. in princip.*, ibi = *voluntatem potius, quàm verba considerari* =, *& §. Conditionum verba ff. de condit. & demonstrat., leg. 3. §. Conditio 9. ff. de adimen. legat.*, tametsi recedendum esset à verborum proprietate, *Simon. de Pret. de interpret. ult. volunt. fol. 154. n. 264., & seqq., Rodulphin. alleg. 84. num. 8., Magon. dec. Lucen. 63. num. 11., & seqq., Sanfelic. decis. 202. num. 20., Rota Florentina apud Palm. Nep. dec. 263. num. 91., & 92., & Rota Jannen. in una Jannen. Primogeniturae 7. Maii 1711. num. 88. coram D. Auditore Bichio*; Jure, meri-
24 tòque verba illa, quantumvis generalia, restringenda sunt juxta Defuncti voluntatem, *Ruin. cons. 20. num. 2. lib. 1., Dec. cons. 291. num. 6. vers. non obstant., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 140. num. 4., Rota coram Coccino dec. 2164. num. 3., & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Multò magis coram R. P. D. Crispo*, & accipienda sunt in eam significationem, in quam Testator eadem accepit in aliâ parte testamenti, per *Text. in leg. Heres meus 100. §. 1. ff. de legat. 3., leg. Si ex pluribus 89. ff. de solut., Bartol. in leg. Centurio num. 27. ff. de vulgar., & pupillar., Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 3. tit. 9. per tot., Peregrin. de Fideicomm. art. 11. num. 7., Mierez. de Majorat. Hispan. initio part. 2. num. 19. circa finem, Mans. consult. 103. num. 6. vers. consuetudo autem lib. 9., Torr. de Majorat. Ital. part. 1. cap. 39. §. 2. num. 31., Calderon. resolut. 97. num. 114., Rota Florentin. apud Palm. Nepot. decis. 263. num. 50.*, & de verbo *lineae foemininae* ipsemet *Palma Nep. alleg. 99. num. 45., & seqq.*

Et sanè, si verisimilitudo in interpretanda Te-
25 statoris voluntate praecipuè semper spectanda est, per *Text. in leg. in obscuris ff. de regul. Jur., Altograd. sen. cons. 89. num. 79. lib. 2., Decian. cons. 76. num. 27., & 28. lib. 3., Mantic. de conjectur. lib. 6. tit. 11. num. 13., Andreol. contr. 343. n. 16., Castill. quotidian. Jur. controv. lib. 5. cap. 78. per tot, Saminiat. contr. 117. num. 67.*, si ex verisimili Testatoris voluntate sunt etiam supplenda verba, *ex Textu in leg. Titius §. Lucius ubi Doctores ff. de liber., & posthum., Fusar. de Substit. quaest. 284. num. 3., & 4., Andreol. contr. 312. num. 32., Altograd. jun. contr. 35. num. 12., & seqq., Saminiat. contr. 121. num. 87., Rota Florent. apud Palm. Nepot. decis. 354. num. 35.*, procul dubio verisimilis mens Testatoris favet quidem De-
scendentibus per lineam foemininam Nepotum
institutorum, at non etiam juvat Descendentes 26
Candidae neptis praeteritae, *Bardellon. cons. 16. num. 20. lib. 1., Torniol. cons. 115. num. 50., optime Saminiat. contr. 109. num. 11., Rota coram Dunoz. jun. dec. 50. num. 16.*, quos quidem Testator si ad fideicommissum à se conditum admitti voluisset, facilè id ei fuisset exprimere,
cumque id non fecerit, de iis non sensisse cense- 27
tur, *Joan. de Anan. cons. 22., Ancharan. cons. 120., Menoch. cons. 85. num. 111., & cons. 86. num. 35., & 47., & cons. 220. num. 144., benè, ac latè Altograd. sen. cons. 79. num. 4. & 5. lib. 2., Mantic. de conjectur. ult. volunt. lib. 6. tit. 13. n. 8. vers. sed hoc argumentum, Actolin. resol. 120. n. 27., Gobb. consult. decis. 9. num. 45., Rota decis. 30. nu. 10. part. 14., & priùs ad rem nostram decis. 300. num. 21. prope fin. part. 1.*, ibi = *Et si de istis remotioribus cogitasset Testator, fecisset mentionem* =.

Hujusmodi verò dispositionem ad Descendentes dumtaxat per lineam foemininam heredum institutorum Testator non sinè justa ratione restrinxisse dicendus est: nam, licèt heredes instituti non essent ipsius Descendentes, ejusdemque respectu non daretur, nisi linea contentiva; nihilominùs Transversales isti loco Descendentium
à Testatore considerantur, & Familia contentiva 28
instituta jure potius familiae effectivae censetur, per ea, quae animadverterunt *Bartol. in leg. peto §. Fratre num. 1. ff. de legat. 2., Peregrin. cons. 57. num. 8. & 9. lib. 5., Altograd. sen. cons. 46. num. 21. vers. nec non etiam, & cons. 95. num. 82. vers. vel procedit lib. 2., Fusar. cons. 169. num. 53.* ibi = *Ceterùm cum Rota ponderata etiam vi restrictiva dicti nominis possessivi = Sua = denominantis dominium, & proprietatem, judicaverit, Testatorem pro familia sua de Naris intellexisse non de universa sua agnatione, sed de familia Sabbae, cujus filios instituerat in illis bonis, quia, etsi de illa non esset, suam tamen fortè credidit effecisse per d. institutionem* = & infra = *Pronomen possessivum = Sua = habet vim restringendi vocationem familiae suae ad Descendentes unius Transversalis, quae per electionem Testatoris sua dici potest* = *clar. me. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 25. num. 17.* ibi = *Contentiva proxima constituta in Fratribus, vel Fratrum Nepotibus jure effectivae potiùs censenda est, cum ab iis, qui sunt caelibes, fratres, vel fratrum filii magis diligantur, quam uxorati ipsos filios, ac nepotes directos ament* = *disc. 50. num. 7. in fine, & disc. 146. num. 11.* ibi = *Cum versamur in Testatore propriam prolem non habente, in quo verificabilis non est linea, seù familia effectiva, hinc proinde disponendo cum nepotibus ex fratribus, istos loco Descendentium, ac tamquam de linea effectiva habuit* = *Rocc. disput. Jur. select. cap. 7. nu.*
10., ita quidem, ut in hoc casu locum sibi vin- 29
dicet dispositio *Textus* in vulgata *leg. cum Avus ff. de condit., & demonstr., & leg. cum acutissimi Cod. de Fideicommiss.*, ex traditis *per Bardellon. cons. 16. num. 20. cum seq. lib. 1., Wesembec. cons. 94. num. 20., & seq., Noguerol. alleg. 9. num. 59., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. d. disc. 25. num. 17. in fine, & disc. 146. num. 10.*; prout re-
ve-

verà Testatorem loco suorum Descendentium habuisse heredes institutos, eorumque Descendentes, compertum redditur expressis illis, discretisque verbis = In casi, che in detta eredità succedano Descendenti di esso Signor Testatore per linea feminina = ex quibus profectò sequitur, rectæ rationis dictamini consentaneum prorsus esse, Testatorem coarctasse vocationem ad Descendentes eorum, quos instituendo, substituendoque, loco filiorum allexit, ad exclusionem eorum, quos, & quorum authores neglexit, præteriit,
30 ac tamquam suos minimè agnovit, ut optimè advertit Altograd. sen. cons. 79. num. 17. in fine lib. 2. ibi = Et maximè, cum circumscriptâ etiam omni aliâ expressione, familiæ Testatoris appellatione veniat solùm illa, quam Testator ut suam agnovit, contemplatus est, & ad cujus commoditatem respexit, dum honoravit =, clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 50. num. 11., & 15. §. Undè concludendo ibi = Respondi, vanum esse prætendere istorum comprehensionem sub hujusmodi dispositione, potissimè quia dispositionis contextus probabat, dd. Erectores loquutos esse de familia Capisucca Romana descendente ab aliis tunc viventibus, quorum aliquos ipsi nominarunt = & egregiè Rota decis. 360. num. 31. part. 1. rec. ibi = Et consequenter alios Agnatos non consideravit Testator, quàm Descendentes ex illo Fratre, & Nepote institutis =, & infra = Et cum hujusmodi Agnati à principio non videantur contemplati à Testatore, ità ut non videantur exclusi, nec vocati post alios, sequitur dicendum, ut successiva vocatio eos non comprehendat, sed locum habeat tantùm inter illos, qui ab initio vocati fuerunt = & decis. 15. n. 22. part. 7. ibi = Nullumque est discrimen, quod quis vocaverit suos Descendentes, vel alicujus Tertii, semper enim vocatio est restricta ad tales Descendentes, & sic ad familiam effectivam, & propterea censentur exclusi, qui non sunt descendentes, sed sunt in familia contentiva = repetit. apud Merlin. decis. 669. num. pariter 21.

Testator enim vocavit Philippum duntaxat, & Carolum, Candidam autem Seniorem neptem suam, etsi benè cognitam, præteriit, nulloque pacto consideravit, quod sanè factum osten-
31 dit amorem, quo erga nepotes tantummodò ferebatur, ad Text. in leg. quoties ff. de usufruct., l. Lucius, & leg. ultim. ff. de hered. instit., Casanat. cons. 47. num. 31., Mart. cons. 168. num. 21., Fusar. de substit. quæst. 168. num. 15., Saminiat. contr. 103. num. 9., Rota decis. 16. num. 1. part. 2. divers., & in rec. decis. 255. num. 20. part. 8., & decis. 103. num. 63. part. 15., qui certe amor influit etiam, ac transmittitur in Descendentes pri-
32 morum heredum institutorum, juxta Textum in leg. Cum Avus ff. de condit., & demonstr., leg. Cum acutissimi Cod. de Fideicomm., Decian. cons. 98. num. 12. lib. 3., Venturin. cons. 48. num. 37., Peregrin. de Fideicomm. art. 27. num. 15., Fusar. de substit. quæst. 484. num. 17., & 30., Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 16. num. 8., Gratian. discept. forens. 621. num. 8., Saminiat. contr. 103. num. 36. operaturque, ut Descendentes à Perso-
33 na non dilecta nullo numero habeantur, ac non comprehensi, sed penitùs exclusi censeantur, ad Text. in leg. Lucius Titius ff. de legat. 2., Fusar. de substit. quæst. 317. num. 2., & seqq., Cyriac. contr. 8. num. 33., Mantic. de conject. lib. 11. tit. 12. num. 5., Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 24 num. 2., Surd. decis. 41. num. 1. & seqq., Rota decis. 504. num. 10. part. 5., decis. 365. num. 4. part. 11. rec., & in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. decis. 63. num. 10.

Verum enim verò, tametsi nulla discriminis ratio afferri posse videretur inter Descendentes ex Candida Seniore, nihilo tamen minùs cum ex supra firmatis, verisimile admodum sit, Testatorem sensisse de Descendentibus per lineam fœmininam heredum dumtaxat institutorum, in dubium venire nequit, quin ii tantummodò, ad exclusionem ceterorum omnium, succedere debeant; fideicommissum enim ad certas personas, certosque gradus restrictum, ac limitatum, extendi
nullo pacto potest, etiamsi concurrant identitas, 34
vel majoritas rationis, ad Text. in leg. si fuerit, ubi Castrens., & Socin. ff. de reb. dubiis, Alciat. cons. 96. num. 8., Menoch. cons. 95. num. 91. & seq., Surd. cons. 67. num. 39., & cons. 554. num. 21. & 37., Mantic. de conjectur. lib. 7. tit. 5. num. 11. vers., & Fideicommissum, Molin. de Primog. Hispan. lib. 1. cap. 4. num. 8., Gratian. discept. 765. nu. 1., Peregrin. de Fideicom. art. 22. nu. 58., Cyriac. contr. 174. nu. 10., & seqq., contr. 522. n. 116., & contr. 621. n. 27., & 28., Rota coram Dunoz. Jun. decis. 562. nu. 19., coram Priolo, decis. 138. num. 10., & coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 628. num. 3. vers. sed potiùs, & in nostris præcisis terminis decis. 300. num. 20. part. 1. rec., & in Auximana, seu Camerinen. Fideicommissorum 16. Junii 1710. §. Verùm etiam coram R. P. D. meo Ansaldo; ob eam nempè rationem, quod satis est, Testatoris voluntatem sortitam ef-
fectum suum fuisse in gradibus dumtaxat desi- 35
gnatis; Handed. cons. 28. num. 35. lib. 1., Peregrin. de Fideicomm. artic. 14. num. 47., Cyriac. contr. 142. num. 250., Galeot. contr. 35. num. 15. lib. 1., Rosa consult 42. num. 36., Rota dec. 568. num. 7. part. 1. divers., & decis. 121. nu. 2. part. 2., & in rec. decis. 195. num. 6. part. 5., & coram Seraphin. decis. 885. nu. 3., & coram fel. mem. Alex. VIII. decis. 57. num. 11., & in Mantiss. ad clar. mem. Card de Luca de Fideicomm. decis. 57. num. 11., præsertim verò quando, prout contingit in nostra hypothesi, agitur de extendendo fideicommisso non favore descendentium à Te-
statore, sed favore Transversalium remotiorum, 36
& Testatori penitus incognitorum, ex notatis per Peregrin. cons. 33. nu. 27. lib. 3., Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 11. tit. 2. num. 2., clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 92. num. 15., Rota coram Buratt. decis. 386. num. 2., & in rec. decis. 486. num. 20. part. 1., & in Lucana Beneficii in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca super conflict. leg., & ration. decis. 22. nu. 5.

Hæc igitur cum ità se habeant, pluribusque non levibus argumentis constabilita videri possit restrictio fideicommissi, de quo agitur, ad Descendentes per lineam fœmininam heredum institu-

ftitutorum, fuperfluum profectò effet contrariis argumentis figillatim refpondere, cum ea, ex hucufque deductis, penitus fubmota remanfiffe dicenda fint; tantum enim abeft, ut Teftatoris voluntas Defcendentibus Candidæ Senioris fuffragetur, ficut in contrarium ponderabatur, ut eadem illis prorsùs refiftat, proindeque nullatenus officiunt verba, quæ fubfunt, ac famulantur voluntati, prout latiùs hæc omnia fupra comprobavimus: perpetuitas autem fideicommiffi tanto ftudio à Teftatore volita, atque exoptata, ex ejufdem voluntate verificari rectè poterat tàm in linea mafculina heredum inftituto-
37 rum, quàm in eorumdem linea fœminina, quæ aptæ erant effe perpetuæ, ut huic objectioni præcisè in noftris terminis refpondit *Rota decif.* 300. *num.*28. *part.*1. ibi = *Ulteriùs ad verba = omninò = in perpetuum = continuò = refpondebatur, non obftare, cum fufficiat, quod verificentur, durante illâ defcendentiâ Cæfaris, & Annibalis* =, *decif.* 15. *num.* 15. 16. 17. *part.*7. *rec.*, ibi = *Nec etiam obftat dictio = perpetuò = &c.; intelligitur enim demandata confervatio Bonorum perpetuò in familia effectiva, & defcendentia, de qua Difponens loquutus eft in præcedenti vocatione, quæ apta eft effe perpetua, & fic operatur futuram durationem fideicommiffi in cafu difpofito, non autem operatur fideicommiffi multiplicationem* =, *& coram Card. Cerro decif.*906. *num.*3., *& in Romana Primogenituræ de Salviatis fuper Jocalibus, & Tabulis pictis* 22. *Martii* 1706. *§. Non turbante, & §. Nam prò remotione coram Rño Molines Decano, & in confirmatoria* 28. *Junii ejufdem anni §. Non officiente coram eodem*: Dictiones enim = *perpetuò* = & *In infinitum* inducere nequeunt fideicommiffum, ubi non eft, cum non
38 egrediantur claffem earum perfonarum, quæ fint de genere vocato, *Altograd. fen. conf.* 60. *num.* 122. *lib.*1., *Fufar. conf.* 17. *num* 10. *verf. ratio eft*, *Caftill. quotidian. controverf. Jur. lib* 2. *cap.* 22. *num.* 62., *Carol. Anton. de Luca de linea legal. art.*13. *num.* 14., *Torr. de fucceff. in Primogen. Ital. part.*2. *quæft* 17. *num.* 17., *& cap.* 38. *num.*22., *& duobus feqq.*, *Surd. decif.* 9. *num.* 16., *Boer. decif.* 158. *num.*12., *Rota coram Cavaler. decif.*454. *num.*11., *coram Pentinger. decif.*43. *num.*10., *& coram fan. mem. Alex.VIII. decif.*116. *num.*16., *& in fpecie decif.* 436. *num.* 12. *part.*1. *rec.*, Immò verò juxta fubjectam materiam nedum verificari dici poffunt in una fami-
39 lia, fed etiam in vita unius hominis, ut inquiunt in propofito *Roland. conf.* 84. *num.* 11. *lib.* 1., *Surd. conf.*123. *num.* 14. *&* 15., *Fufar. conf.* 4. *num.*56., *Rota dec.*15. *nu.*18. *part.*7. *rec.*, *& in dicta Romana Primogenituræ de Salviatis fuper Jocalibus, & Tabulis pictis* 22. *Martii* 1706. *§. Non turbante coram Rño Molines Decano*.

Ex quibus corruit etiam animadverfio illa, quæ à nonnullis in hac hypothefi fieri folet, Defcendentes videlicet per lineam fœmininam heredum Inftitutorum vocatos fuiffe prælativè quidem, non autem exclufivè poftquam ipfi defeciffent, Etenim, cum id petat principium, fupponatque, quod eft in quæftione, confutatur ex fideicommiffi reftrictione fupra per nos pluribus 40
argumentis oftensâ, prout etiam refellitur in fpecie per *Peregrin. conf.* 57. *ex num.* 8. *ufque ad* 12. *per tot. lib.*5., *Berett. conf.*29. *in princip.*, *& col.* 1. *&* 2. *per tot.*, *Roger. conf.* 37. *num.* 29. *juncto num.*31. *verf. præterea*, *Menoch. conf.*233. *num.*33., *Fufar. conf.* 57. *num.* 10. *verf. refpondetur fecundò num.*13., *&* 14. *verf. refpondetur primo*, *& num.*15. *&* 16., *Gargian. conf.*23. *nu.* 34. *cum pluribus feqq.*, *Altograd. fen. conf.* 79. *num.*58. ibi = *Nec dicatur fieri poffe, ut Teftator fenferit de proximiori prælativè, non autem exclufivè, dum Proximiores deficiant, quia huic objecto à Rota etiam confiderato, ipfamet Rota egregiè fatisfacit &c.; In fubftitutionibus enim mentio facta non eft, nifi de familia proximiore; de exiftentibus autem in familia remotiore Teftator nedum non meminit, aliquem ex iis honorando, fed potiùs omnes eos, uti de diverfa, & feparata familia habuit: Ex his conftat, non prælativè, fed exclufivè quoad remotiorem de proximiore eum intellexiffe* = *Cyriac. contr.*281. *nu.*75. *verf quod etfi*, *& verf. fecundo cafu*, *& num.*76. *verf. tertiò*, *& ultimo*. *Grivell. decif.*22. *num.*25. *verf. cur enim tacitè.*, *Rota in rec. decif.*300. *num.*19. 20. *&* 21. *part.*1., *& decif.*15. *num. pariter* 19. *& feqq.*, *& per tot. part.* 7. *rec.*

Quamquam verò, perpenfis momentis rationum, quæ ex mei ingenii tenuitate in utramque partem attuli, prævalere vifa fuerunt illa, quæ urgent pro expiratione fideicommiffi; nihilominus non miror, duos alios Advocatos, ut audio, de eorum fententia præventivè in hac eadem Caufa rogatos, in contrarias abiiffe opiniones, prout etiam mirationem non faceret, fi Judex prò duratione fideicommiffi refponderet, benigniori interpretatione favendo tum confervationi nominis per artificialem illius renovationem in fuis Cognatis à Teftatore exoptatæ, tum etiam reliquiis lineæ cognatitiæ fanguinis vinculo illi conjunctæ, eamdem admittendo, ad exclufionem eorum, in quibus prorsùs periret memoria Teftatoris, ejufque hereditas converteretur ad Extraneos: Caufa enim dubia eft, duafque aleas habere videtur, quarum alteram rigor Juris, alteram verò præbet quædam magis benigna interpretatio, in quam proclives perfæpe Judices experimur.

Cortonen. Fideicommiffi.

Renunciatio ex caufa ingreffus in Religionem fi comprehendat Bona fideicommiffi ad Renunciantis favorem purificati, an Monafterio, licèt capaci Bonorum, obftare valeat, quominus ex ipfius Renunciantis perfona, eo vivente, ufumfructum in iifdem Bonis adquirat? Et ex quibus Bona ejufmodi in dicta renunciatione debeant cenferi comprehenfa? Renunciatio, licèt ftipulata cum claufula = *pro fe, Heredibus, & Succefforibus* = heredem extraneum Renunciatarii non cenfetur comprehendere ad effectum fuccedendi in ufufructu, ad vitam Renunciantis fuper Bonis fidei-

com-

commissi conditionalis, si eadem fuerunt à Testatore expressim alienari prohibita cum voto perpetuæ illorum conservationis in heredibus, ac substitutis.

VOTUM IV.

1 *Religio Clericorum Regularium Theatinorum capax est Bonorum, ad effectum saltem vendendi.*

2 *Monasterio capaci Bonorum* in communi *adquiritur hereditas Monacho delata.*

3 *Immò ea immediatè, ac rectâ viâ eidem Monasterio delata dicitur.*

4 *Renunciatio quælibet strictissimè interpretanda est*, & num. 25.

5 *In renunciatione aliud non dicitur deductum, quàm quod oculis corporeis expressum legitur*, & num. 25.

6 *Renunciatio non comprehendit Bona nominatim non expressa.*

7 *Renuncintio ex caussa ingressus in Religionem plures operatur peculiares effectus.*

8 *At non est apta comprehendere Bona, seu jura non expressa.*

9 *Præsumptio sola resultans ex caussa ingressus in Religionem non inducit generalem renunciationem successionibus omnibus* = unde liberi = unde agnati = unde cognati =

10 *Renunciatio à Monacho facta, Monasterio nihil nocet.*

11 *Renunciatio ingredientis Religionem idealiter tantùm distinguitur ab altera in seculo manentis.*

12 *Caussa ingressus in Religionem non sufficit pro exclusione Monasterii.*

13 *Renunciationem hoc ipso quod facta sit ex caussa ingressus in Religionem, comprehendere jura omnia Renuncianti competentia, absurdum est.*

14 *Sub renunciatione comprehensa censeri nequeunt Bona obnoxia fideicommisso adhuc purificando*, & num. 24.

15 *Maximè, non probatâ in Renunciante scientiâ ejusdem fideicommissi.*

16 *Ad validitatem renunciationis scientia ejus jurium in Renunciante requiritur.*

17 *Testamenti inspectio sufficit, ut Renuncians dicatur comprehendisse hereditatem, & fideicommissum in eo contentum.*

18 *Generica tamen non sufficit, sed requiritur specifica.*

19 *Immò sufficit scientia etiam conjecturalis.*

20 *Sed quæ sit elicita, vel ex relatione ad testamentum, vel ex fideicommissi enunciatione, aut similibus.*

21 *In Renunciante scientia fideicommissi regulariter non præsumitur.*

22 *Præsertim, si de Minore agatur.*

23 *Minor renuncians non præsumitur antiqui fideicommissi scientiam habuisse.*

26 *Monasterio capaci Bonorum in communi immissio competit ex persona Monachi in eo professi.*

27 *Renunciatio ex quibus verbis censeri debeat comprehendere Bona etiam fideicommissaria, licèt nominatim non expressa?* num. 28. ad 43.

28 *Verba renunciationis ampla, atque effrænata restrictionem nullam valent recipere*, & num. 43.

29 *Verba renunciationis* = E tutte le altre ragioni, azioni in qualsivoglia modo, ed in qualunque tempo competenti, e da competersi *nequeunt restringi ad Bona dumtaxat indifferentia, & præsentia.*

30 *Sed etiam indifferentia, & jura fideicommissi conditionalis complectuntur*, & nu. 32.
Procedit, licèt specialis ejus mentio non sit facta, ibid. n. 30.

31 *Verba* = quomodolibet, qualitercumque, quomodocumque, vel ex quavis caussa = *ejus naturæ sunt, ut nil excipiant, atque omnia comprehendant.*

32 *In renunciatione, per verba futuri temporis, jura etiam de futuro comprehenduntur.*

33 *Renunciatio facta aliis etiam successionibus quomodolibet devolvendis verificari nequit, nisi in juribus diversis ab enunciatis.*

34 *Sub tali autem verborum amplitudine fideicommissum etiam continetur*, & num. 35. & 36.

35 *Dictio* = aliis = *nota similitudinis dicitur.*

36 *Includit tamen diversa ab expressis.*

37 *Renunciationem ad certas successiones non restringit facta illarum enumeratio.*
Generalibus præsertim verbis adhibitis, n. 39.

38 *In renunciationibus enumeratio certarum successionum solet fieri de Notariorum stylo.*

40 *In renunciationibus sequenda verborum potiùs amplitudo est, quàm hæc superflua remaneant.*

41 *Verbum nullum, immò ne sillaba quidem, in contractibus, inconsultò censetur posita.*

42 *Renunciatio, quoties id exigat generalis sermonis ratio, debet extendi ad illa etiam, quæ sub ipsa non venirent.*

44 *Renunciatio quod Bona etiam fideicommissaria, licèt non expressa, comprehendat, argui valet ex illius caussa, atque ex verisimili Renunciantis mente, & quomodo?* nu. 45. & seq.

45 *Renuncians ex caussa ingressus in Religionem censetur Bona etiam fideicommissaria, licet non expressa, voluisse comprehendere, & quare?* num. 46. & seq.

46 *Renuncians ex caussa ingressus in Religionem censetur omnem terrenarum rerum curam abjecisse.*

47 *Terrena Bona non adjumento, sed impedimento sunt ad virtutem, ac perfectionem assequendam.*

48 *Religio PP. Theatinorum etsi non prohibeatur Bona adquirere, ac possidere, sponte tamen abstinet ob illorum possessione.*

49 *Immo extremam profitetur paupertatem.*

50 *Iidemque PP. non quæritant ostiatim eleemosynam, sed ex sponte oblatis tantùm vitam agunt.*

51 Re-

51 *Renunciatio dicitur per viam irrevocabilis donationis inter vivos facta, ex verbis his in ejus dispositiva prolatis* = cedè, renunciò, e irrevocabilmente trà i vivi donò in forma ampliſsima, e per titolo di pura donatione &c. =

52 *Verba autem hæc donationem præseferunt, non consecutivam, sed æquè principalem.*

53 *In renunciatione facta per viam donationis inter vivos, comprehenditur fideicommissum, licèt non expressum.*

54 *Renunciatio generalis juramento munita complectitur etiam fideicommissum conditionale.*

55 *Renunciatio facta, ex caussa ingressus in Religionem quod fideicommissum non expressum, non comprehendat, procedit, ubi ad certa Bona, ex verbis, ac verisimili Renunciantis mente appareat restricta.*

Si secus, ad illud etiam extenditur, ibid.

56 *Renunciatio ex caussa ingressus in Religionem ut fideicommissum comprehendat, sat est scientia illius generica, & præsumpta.*

Contrariæ Auctoritates explicantur, nu.63. 64., & 65.

57 *In Renunciante scientia fideicommissi sufficit, quod sit generica, ac præsumpta.*

Eaque arguitur ex renunciationis verbis amplis, ac generalibus, ibid.

58 *In Renunciante ex caussa ingressus in Religionem nonnulli adfirmant, scientiam fideicommissi non requiri.*

59 *Et ratio, quia Bona temporalia commutat cum æternis.*

60 *Nec proinde oportet, sollicitum eum esse de Bonis ejusmodi temporalibus.*

61 *Idque in praxi etiam servatur.*

62 *Renuncians ex caussa ingressus in Religionem præsumitur, quod, habitâ etiam scientiâ fideicommissi, huic expressè renunciasset.*

63 *In contractu divisionis læsiva potest esse remissio fideicommissi.*

Hujus propterea certa scientia requiritur, num. 65.

64 *In renunciatione ex caussa ingressus in Religionem nulla potest læsio considerari.*

66 *Licèt Renuncians, modico accepto, opulentissimam hereditatem remiserit.*

67 *Transactio super controversiis ex testamento pendentibus, ex censura* Textus in leg. de his ff. de transact., *iniri nequit, nisi cognitis, inspectisque Testamenti verbis.*

68 *Extenditur dispositio ejusdem* Textus *etiam ad renunciationes,*

69 *In renunciationibus ex caussa ingressus in Religionem cessat, juxta nonnullos, dicti* Textus *dispositio.*

70 *In renunciationibus, ut cesset dicti* Textus *dispositio, sat est præsumpta, ac generica scientia fideicommissi.*

71 *Præsertim, si omni Legum auxilio renunciatum fuerit, & juramentum accesserit.*

Amplia, ut num.72., & 73.

72 *Renunciatio ex caussa ingressus in Religionem, si amplissimè concepta sit, extenditur ad omnia jura, licèt cogitatum de iis non fuerit.*

Contraria autem Auctoritates firmantes, in ejusmodi renunciationibus fideicommissum non expressum non comprehendi, loquuntur, ubi non contineant verborum amplitudinem, n.74.

73 *Renuncians verbis generalibus sibi imputet, si non cogitavit, sub iisdem verbis omnia comprehendi.*

75 *Renunciatio Ingredientis Religionem ab altera Nubentis in seculo distinguitur, quòd hæc latissimè, illa strictissimè interpretanda est.*

76 *Nec de una ad aliam argumentum valet.*

77 *Hacque distinctione contrariæ sententiæ conciliantur.*

78 *Contra renunciationem amplissimam à Monacho emissam Monasterium non juvatur ejus capacitate, saltem ad effectum vendendi.*

79 *Neque ex ipsius Monachi persona valet succedere.*

80 *Renunciatio, ex his verbis* = Ponendoli respettivamente nel luogo, e ragioni sue = *translativa dicitur.*

81 *Accedente præsertim clausulâ* Constituti.

82 *Renunciatio ex caussa ingressus in Religionem dici debet abstentiva, realis, & abdicativa.*

83 *Renunciatio una, atque eadem realis potest esse, ac translativa.*

84 *Voluntas diversa, respectu diversorum, diversos operatur effectus.*

85 *Renunciatio translativa, quoad effectus, compatibilis est cum renunciatione abstentiva, atque abdicativa.*

86 *Per renunciationem translativam jus Renunciantis in Renunciatarium, ejusque heredes transfertur.*

87 *Præsertim, si* = pro se, heredibus, & successoribus = *renunciatio facta sit.*

88 *Renunciatio cum clausula* = pro se, heredibus, & successoribus = *heredes etiam extraneos comprehendit.*

89 *Bona fideicommissaria alienari prohibita, nequeunt in Entraneos transferri.*

90 *Alienationis prohibitio non extenditur ad alienationem commoditatis fructuum & quando secus* num.101., & num.125.

91 *Renunciatio Bonorum fideicommissariorum alienari prohibitorum effectum suum operatur quoad fructuum commoditatem.*

92 *Hæcque ad Renunciatarium, ejusque heredes etiam extraneos transit, donec Renuncians vixerit.*

93 *Fideicommissi non conservatorii, sed restitutorii alienatio, si sub pœna caducitatis non sit prohibita, sustinetur, etiam quoad proprietatem.*

Intellige, vivente herede gravato, ibid.

94 *Et solùm revocatur per ulteriores Descendentes, adveniente conditione, sed vid.* nu. 115.

95 *Religiosus, quamdiù vivit, jura agnationis, & familiæ retinet.*

96 *Ex ejusque persona Monasterium capax est succe-*

ce-

cedendi in fideicommiſſis, etiam agnatitiis. *Intellige ut* num. 118.

97 *Religioſi vitâ naturali durante, jura fideicommiſſi, etiam agnatitii tranſeunt in Renunciatarium, ejuſque heredes.*

98 *Fideicommiſſum, ob ejus volitam perpetuam conſervationem in heredibus, ac ſubſtitutis, nequit in Extraneos tranſire.*

99 *Renunciationis ſtipulatio cum clauſula* = Pro ſe, heredibus, & ſucceſſoribus = *operatur Extraneorum comprehenſionem quoad Bona tantùm indifferentia.*

100 *Quo verò ad Bona differentia illos comprehendere intelligitur, qui jus habeant ex teſtamento.*

101 *Voluntas à poteſtate metienda eſt.*

102 *Alienationis prohibitio habens pro cauſſa integram hereditatis conſervationem, extenditur etiam ad commoditatem fructuum.*

103 *Verba* = eredità intiera, ſenz' alcuna diminuzione = *præſeferunt omnimodam plenitudinem diminutioni contrariam.*

104 *Oſtenduntque, Teſtatorem voluiſſe Bonorum permanentiam apud vocatos tàm in proprietate, quàm in uſufructu.*

105 *Proprietas abſque fructibus inutilis, atque inepta remanet.*

106 *Ex Teſtatoris voluntate integra non dicitur conſervari hereditas, ſi commoditas fructuum penes Extraneos exiſtat.*

107 *Teſtatoris voluntas ne fraudetur, cenſenda eſt ab eo prohibita alienatio etiam commoditatis fructuum*, & num. 108.

109 *Renunciatio facta omnibus Bonis, ſucceſſionibus, juribus, & actionibus, ad ſolam fructuum commoditatem reſtricta dici nequit*, & n. 113.

110 *Ceſſio jurium perpetuorum adverſatur temporario commodo perceptionis fructuum.*

111 *Renunciatio reſtricta ad ſortem, trahi nequit ad fructuum commoditatem.*

112 *De quo Renuncians nec ſenſerit, nec ſit locutus.*

114 *Donatio facta pleno jure, redditur nulla in totum.*

115 *Caducitatis pœna, licèt non expreſſa, reſultat ex effrænata alienationis prohibitione, atque ex enixa perpetuæ conſervationis Bonorum voluntate.*

116 *Expreſſio, quòd Bona perpetuò conſervari debeant in familia, æquivalet caducitatis pœnæ.*

117 *Caducitatis pœnâ ab herede gravato incursâ, ſuccedunt proximiores vocati, etiam illius morte non expectatâ.*

119 *Religioſus jura familiæ non retinet ex mente Teſtatoris, ubi agitur de fideicommiſſo agnatitio, ac perpetuò conſervari volito penes ſubſtitutos.*

120 *Religioſus Bona in familia non conſervat*, & num. 121.

121 *Conſervationi Bonorum in familia adverſatur etiam temporaria Monaſterii adquiſitio ad vitam Religioſi.*

122 *Religioſus, ex ejuſque perſona Monaſterium nequit, eo vivente, jus habere ad uſumfructum in Bonis perpetuò in familia conſervandis.*

123 *Religioſus, aut Monaſterium non ſuccedit ubi reſiſtit voluntas Teſtatoris.*

124 *Renunciatarius extraneus eò minùs ex perſona Monachi renunciantis poteſt ſuccedere, ſi nec ipſum poſſet ſuccedere Monaſterium.*

DIONYSIUS Rodulphi in ultimo teſtamento, cum quo deceſſit, duos æquis portionibus inſtituit heredes, Lucretiam nempe ſororem, cui ſubſtituit ejus filios, ac Deſcendentes maſculos per lineam maſculinam in infinitum, condito inter eoſdem perpetuo, reali, ac reciproco fideicommiſſo, & Coſmum ex Silvia altera ſorore nepotem, ejuſque pariter filios maſculos per lineam maſculinam in infinitum, cum reciproca pariter ſubſtitutione inter ipſos ordinata in caſu obitus alterius ſinè filiis maſculis legitimis, & naturalibus. Poſtmodum autem animo ſecum reputans evenire poſſe caſum, in quo alterutra ex dd. lineis maſculinis deficeret, his, quæ ſequuntur, verbis fideicommiſſum reciprocum lineare conſtituit = *E morendo detta Signora Lucrezia ſenza figli maſchi legitimi, e naturali, o vero con figli maſchi legitimi, e naturali, quali ſimilmente mancaſſero ſenza figli, e Deſcendenti maſchi legitimi, e naturali, allora in detto caſo all'ultimo Maſchio della detta linea della detta Signora Lucrezia, che così morirà, ſoſtituì volgarmente, pupillarmente per fideicommiſſo il ſopradetto Signor Coſimo Ridolfi, e ſuoi figli maſchi legitimi, e naturali, e loro Deſcendenti Maſchi per linea maſcolina in infinito uno dopo l'altra, ſecondo la prerogativa del grado &c.* =

Prædictis verò heredibus tàm inſtitutis, quàm ſubſtitutis Teſtator expreſſis, diverſiſque verbis prohibuit genus omne detractionum, quæ tum legitimæ, trebellianicæ, & falcidiæ, tum etiam alterius cujuſcunque quartæ, aut tertiæ jure, ac titulo deduci ro tè poſſet, eâ redditâ ratione = *Perchè vuole, che la ſua eredità intiera, e ſenza alcuna diminuzione reſti, e ſi conſervi per li ſopradetti ſuoi Eredi, e ſucceſſori &c.* = quamobrem, utque univerſæ ſuæ hereditatis perpetuam conſervationem aſſequeretur, prohibuit etiam omne genus alienationis, latè ſumpto hoc vocabulo, ita quidem, ut non ſolum non poſſet tota, ſed nè minima quidem pars hereditatis ſuæ quoquo modo diſtrahi, prohibendo præterea omnem actum, qui directè, vel indirectè ad alienationem totius, vel minimæ partis d. hereditatis tenderet, & deniquè excludendo Fiſcum ob eamdem pleniùs explicatam rationem verbis illis = *perchè vuole, e la ſua volontà è, che la ſua eredità intiera, e ſenza alcuna diminuzione in infinito ſi conſervi in detti ſuoi Eredi, e ſoſtituti, come ſopra chiamati, talmente che la preſente proibizione vuole, ed intende che nelli Deſcendenti maſchi legitimi, e naturali del detto Signor Coſimo, e nelli Deſcendenti maſchi parimente legitimi, e naturali di detta Signora Lucrezia ſua ſorella, come ſopra chiamati, induca un pu-*

ra, semplice, ed assoluto fideicommisso di tutti i suoi Beni, ed eredità intiera &c. »

Juxta legem, ordinemque à Testatore præscriptum in utraque linea, delata huc usque fuit fideicommissaria hereditas ad Vocatos; verum, quum anno superiore fato cesserit Silvius de Bonis supremus omnium Descendentium masculorum in seculo degentium d. Lucretiæ primæ heredis institutæ, superstite Patre Cajetano ejusdem Silvii germano fratre Clerico Regulari Theatino, qui occasione ingressus in Religionem amplissimam emisit renunciationem, orta est triangularis controversia inter D. Franciscum Rodulphi descendentem Cosmi primi pariter heredis instituti, & inter P. Cajetanum Theatinum, ac heredes Silvii nupertimè defuncti: Negat quippè P. Cajetanus, fideicommissum Dionysii Rodulphi, de quo agitur, comprehensum fuisse in renunciatione, ideoque ejusdem fructus, vitâ suâ naturali durante, Monasterio adjudicandos esse: vice autem versâ heredes Silvii, comprehensum fuisse contendunt, sibique proindè ex persona Renunciantis, & Renunciatarii debitum esse quoad fructuum commoditatem, quousque vivet Religiosus: Dominus verò Franciscus Rodulphi contendit, ob mortem Silvii purificatam fuisse sui favore substitutionis conditionem, non curatâ superexistentiâ P. Cajetani, & heredum Silvii petitionè; In hac itaque quæstione id, quod ipse sentiam, dicere pro veritate rogatus, expendam momenta rationum, quibus unusquisque juvari posse videtur, deindè sententiam meam explicabo.

Rem ordiendo ab instantia P. Cajetani, hæc quidem primo rei obtutu summâ ratione, ac firmissimis Juris nostri fundamentis niti videtur; nam, cum idem P. Cajetanus nomen dederit
1 Ordini Clericorum Regularium Theatinorum, qui juxta notissimas Instituti sui Constitutiones, atque etiam juxta facultatem à *Sac. Tridentina Synodo* eidem impertitam *sess. 25. de Regular. c. 3.*, capax est Bonorum in communi, etsi non ad effectum retinendi, at certè ad effectum vendendi, per ea, quæ tradunt *del Bene Religiosus ejusdem Ordinis in tract. de Immunit. tom. 2. cap. 17. dub. 22. num. 28.*, *Novar. in summ. Bullar. comment. 6. n. 19.*, *Corrad. in prax. dispensat. Apostol. lib. 9. cap. 1. num. 13.*, ubi per extensum refert preces porrectas à P. Generali Theatinorum, & Decretum Sac. Congregationis Concilii, *Scopp. ad Cod. Fabrian. lib. 1. tit. 3. explanat. 31. n. 13.*, *Capon. discept. 157. num. 2., & seqq., & num. 6.*, *Pignatell. consult. 28. num. 5. tom. 10.*, *Panimoll. dec. 60. annot. 3. n. 40.*, *R. P. D. Petra in suis comment. ad Constit. Apostol. tom. 1. pag. 101. n. 41. & 42. tom. 3. pag. 31. n. 9., & pag. 360. num. 5. & seqq., & tom. 4. pag. 183. num. 12. & plurib. seqq.*, *Rota latè in Romana Legati post Votum Bertacchin. 96.*, *& ad ornat. clar. me. Card. de Luca de Regular. decis. 1.*, *& novissimè in Neapolitana prælationis 11. Maii 1708. §. Quandoquidem, & seqq., confirmata 10. Junii 1709. §. De illis coram Reverendissimo Molines*; Jure proindè, meritòque
2 ex P. Cajetani persona debita dici potest Monasterio Patrum Theatinorum temporaria successio in controverso fideicommisso, ad *Text. in leg. Deo nobis §. Hoc etiam, ibique Gloss. verb. Parentum Cod. de Episcop., & Cleric.*, *Gabb. consult. dec. 82. n. 13.*, *Rota coram Dunoz. jun. dec. 676. n. 4., & in rec. dec. 241. num. 1. part. 18.*, *& in Æsina, seù Maceraten. Dotis 26. Junii 1709. §. Præterquamquod coram Rño Molines*. Imò verò illa immediatè, ac rectâ viâ eidem Monasterio 3
delata dici debet, juxta communem Canonistarum sententiam, ut, ex *Text. in Auth. ingressi, Cod. de Sacros. Eccles.*, *Can. si qua mulier 19. quæst. ult.*, firmant, omissis antiquioribus, *Spad. cons. 139. n. 18. lib. 3.*, *Gratian. discept. 363. n. 16. & seqq.*, *Cyriac. contr. 41. num. 13.*, *Merlin. de legit. lib. 5. tit. 3. quæst. 3. num 3.*, *Caren. resol. 88. num. 2.*, *R. P. D. Petr. ad Constit. Apostol. tom. 3. pag. 33. num. 21.*, *ubi innumeros congerit*, *Rota Lucana inter recollect. per Palm. nep. decis. 102. num. 24. & 25., & dec. 317. num. 34.*, *Rota Romana decis. 128. num. 13., & dec. 333. n. 2. part. 2., dec. 23. num. 4. part. 15., decis. 153. n. 2. part. 16., dec. 728. num. 19. part. 18.*, *cum aliis in Romana Successionis 4. Febr. 1711. §. Cum enim coram Reverendissimo Molines*.

Frustraque pro repellendo ab istiusmodi successione Monasterio in medium affertur renunciatio à P. Cajetano facta ante ingressum in Religionem; etenim juxta immotas Juris nostri 4
regulas renunciatio, qualiscumque illa sit, utpotè suâ naturâ læsiva, atque præjudicialis, rigidè semper, strictissi mèque est interpretanda, *Spad. cons. 316. num. 8. lib. 3.*, *Rota coram Duran. decis. 268. num. 7. & 10.*, *coram Dunoz. jun. dec. 346. n. 10. cum seqq.*, *cor. bo. mem. Emerix. jun. decis. 539. num. 3.*, *coram R. P. D. Ansaldo dec. 12. num. 2. & 3., & dec. 57. num. 6., & in rec. dec. 232. n. 3. & 4., & n. 12. part. 6., dec. 253. n. 11. part. 14., dec. 23. n. 22. & seqq., & dec. 272. n. 4. part. 15., & in Romana Renunciationis 6. Maii 1709. §. 1. coram Illño Scotto almæ Urbis Gubernatore*; immò verò, si in renunciationem nihil deductum 5
dicitur, nisi quod oculis corporeis expressum legitur, ad tradita per *Surd. cons. 431. num. 20. & 32.*, *Gabriel. comm. concl., concl. 90. num. 39. lib. 1.*, *Rota post Gallerat. de renunc. dec. 33. n. 11. & seqq., & coram Merlin. dec. 22. num. 7. §. Præsertim quia, & dec. 62. n. 4., & in rec. decis. 330. num. 12. part. 14., & dec. 23. num. 23. part. 15.*, procul dubio Monasterio nullo pacto obesse poterit prædicta renunciatio, in qua facta non legitur mentio fideicommissi, prout de renunciatione 6
aliqua Bona nominatim non comprehendente, unanimiter tradiderunt *Jason. in leg. 1. §. Veteres num. 23., ibidemque Alexan. num. 8. & 9., & Soccin. sen. num. 3. ff. de acquirend. heredit.*, *Covarr. in cap. quamvis part. 3. §. 3. num. 2. de pact. in 6.*, *Paris. cons. 49. num. 41. lib. 3.*, *Molin. de ritu nupt. lib. 3. quæst. 79. num. 31.*, *Sanchez super Decalog. lib. 7. cap. 7. num. 6.*, *Tiraquell. de retract. Consanguin. §. 1. gloss. 9. num 45.*, *Castill. de usufruct. cap. 2. n. 63. & seqq.*, *Surd. dec. 144. num. 15. & 16.*, *Rota coram Merlin. decis. 22. num. 7., & decis. 62. num. 1., & in rec. decis. 253. num. 11.*

num. 11. *part.* 14., & *dec.*375. *num.* 11. *part.* 17.
Neque verò illa, de qua agitur, apta dici potest comprehendendo etiam fideicommissò tamquam facta ex causa ingressus in Religionem;
7 nam, licèt dicta causa plures, & quidem singulares operetur effectus, nihilominus ejus vis, & efficacia tanta non est, ut ejus virtute sub renunciatione, tamquam per viam generalis abdicatio-
8 nis, seu refutationis comprehendant jura omnia, hereditates, & Bona, quibus, verbis expressis, renunciatum minimè legitur, ut in terminis renunciationis ex causa ingressus in Religionem docent *Bald. cons.*437. *num.*2. *vers. Item ista lib.*1., *Aretin. cons.*161. *num.*5., *Eugen. cons.*83. *n.*82., *Rota post Merlin. de legit. decis.*47. *num.* 7., & *dec.*48. *n.*5., & *in rec. dec.*23. *n.*22. *part.*15., & *in Romana Successionis* 4. *Febr.*1711. §. *Multòque minùs vers. nimis enim*, & §. *Ac propterea cor.* R.mo *Molines*, sola enim præsumptio resultans ex cau-
9 sa ingressus in Religionem inducere nequit exorbitantem illam generalitatem, quâ renunciatum dici possit successionibus omnibus = *Undè Liberi* = *Undè Agnati* = *Undè Cognati* = alioquin nimis
10 gravi errore lapsi fuissent complures magni nominis Doctores docentes, renunciationem à Monacho factam, Monasterio minimè nocere, ut sunt *Passerin. in cap. quamvis pactum num.*49., & *latiùs num.*52. *de pact. in* 6., *à Ponte cons.*39. *n.*1. & *per tot. lib* 1., *Lanar. cons.* 49. *num.*1., *Altograd sen. cons.*43. *n.*59. *lib.*2., *Cyriac. contr.*475. *num.*6. & *seqq.*, *Cancer var. resol. part.* 3. *cap.*15. *num.*11. *in fine*, *Anton. Gomez. ad Leg. Thaur.*22. *num.*11., *Molin. de Primog. Hispan. cap.* 3. *n.*48. *lib.*2., *alter Molin. de majorat. disp.* 579. *n.* 19., *Franc. Rocc. resp.* 48. *n.*8., *Sumiuat. contr.* 100. *num.*4., *clar. me. Card. de Luca de renunc. disc.*4. *num.*15. inquiens, quod hodiernis temporibus di-
11 stinctio inter utramque renunciationis speciem est idealis, & pro sola leguleica simplicitate admittenda est, & prius *disc.*2. *num.*9. *vers. secus autem* frustraque in tot *Decisionibus*, quibus plena sunt volumina *Rotalium resolutionum*, dictum fuis-
12 set, causam ingressus in Religionem non sufficere pro exclusione Monasterii, ut videre est *dec.*6. *post Tamburin. de Jur. Abbatiss.*. & *post Merlin. de legit. dec.*47. *num.*11. & *seqq.*, & *dec.*48. *n.*18. *per tot.*, & *coram Merlin. dec.*62., *decis.*869., & *dec.*894., & *apud de Marin var. resolut. lib.*2. *resol.* 190. *num.* 33., & *penes Torr. de pact. futur. success. dec.*63. *num.*5., *decis.*64. *num.*6. & *seqq.*, *dec.*72. *num.*9., & *dec.*220. *in princip.*, & *coram Dunoz. jun. decis.*346. *num.*35., & *dec.*641. *n.*33. & *seqq.*, & *in rec. dec.*543. *num.*35. *part.*5., *dec.* 330. *num.*5. & *seqq. part.* 14., *dec.* 23. *n.*4. *part.* 15., *decis.* 17 *num.*11. & *seqq.*, & *dec.*470. *n.*14. & *seqq. part.* 19., & *ad ornat. clar. me. Card. de Luca de legat. decis.* 20. *num.* 6. & deniquè magis ineptè, subtiliter examinando amplitudinem verborum, & energiam clausularum, Majores nostri, pluribus traditis distinctionibus, tot renunciationum species induxissent, realium nempe, personalium, mixtarum, extinctivarum, abstentivarum, & similium, his enim non egebant pro statuenda amplitudine renunciationis, sed unicâ regulâ quæstiones omnes absolvere potuissent, dicendo: agitur de renunciatione facta occasione ingressus in Religionem, ergò sub ea 13
comprehenduntur jura omnia quoquo modo Renuncianti competentia, quod nemo non videt perabsurdum esse.

Confirmantur hæc omnia, inspectâ naturâ, & qualitate Bonorum, de quibus agitur, hæc enim, 14
utpote obnoxia fideicommissò nondum purificato, sed purificando, comprehensa censeri non possunt sub renunciatione, ut tradiderunt *Bartol. in leg. Codicillis* §. *Instituto num.*5. *ff. de legat.* 2., & *in leg. qui Romæ* 122. §. *Duo fratres num.* 17. & 18. *ff. de verbor. obligat.*, *Alex. cons.*16. *n.*4., & *cons.* 168. *num.* 6. *lib.*2., *Decian. resp.* 56. *n.*6. *lib.*2., *Riminald. jun. cons.* 276. *num.*25., *Gallerat. de renunc. lib.*1. *cap.* 2. *n.* 53., *R. P. D. Ansald. in addit. ad decis.* 57. *num.* 5, *Torr. de pact. futur. success. lib.*2. *cap.*40. *num.*8. & 9., & *Rota apud eumdem decis.*63. *num.*7. & *seqq.*, & *in rec. dec.* 330. *n.*10. & 12. *part.* 14., & *dec.*330. *n.* 20. & *pluribus seqq.*, & *num.*26. *part.*15., maximè,
quia non probatur in Renunciante cognitio dicti 15
fideicommissi, prout ad validitatem renunciationis requiri, ducto argumento à Textu in *leg.* 16
de his ff. de transact., tradunt *Ciarlin. contr.* 5. *num.*65., *Hodiern. contr.*15. *num.* 14., *Gallerat. de renunc. centur.*2. *renunc.* 155. *num* 2., *Michelor. de fratrib. part.*3. *cap.* 41. *num.* 28. & *seqq.*, *Baldacc. ad Ramon. cons.*27. *n.* 61. & 66. *tom.*1., *Torr. de pact. futur. success. lib.*2. *cap* 30. *num.*32., *Calderon. resol.*66. *num.*14., & *apud eumdem ibidem Rota in Fanen. pecuniaria coram bo. me. Pio* §. *Quod potissimum*.

Et quamvis sinè inspectione testamenti sub- 17
jecti Renunciantis oculis sufficiat illius cognitio per oculos mentis immissa, hæc tamen non de-
bet esse generica, & vaga, sed requiritur specifi- 18
ca scientia jurium omnium, illi super fideicommissò competentium, ut, *post Bartol. in d. leg. de his num.*6. *ff. de transact.*, tenent *Spad. cons.* 316. *num.*13. *lib.* 3., *Redenasch. cons.*29. *n.* 78., *Mantic. de tacit. lib.* 2. *art.* 2. *n.* 3., *Michelor. de fratribus part.* 3. *cap.* 41. *num.* 26., *Balducc. ad Ramon. cons.*27. *num.* 58. & 61. *tom.*1., *Calderon. d. resol.*66. *num.*15. & 16., *Capyc. latr. dec.*2. *n.*48. & *seqq.*, *Rota coram Merlin. decis.* 226. *num.*4., *coram Buratt. dec.*658. *num.*9., *coram Peatinger. decis.* 286. *n.*12. & *seq.*, *coram Bich. dec.*6. *n.*7., & *dec.*119. *num.*5. & 6., *in rec. dec.*523. *num.*14. *part.*4. *tom.*3., *decis.*735. *n.*18. & *seqq. part.*18., *decis.*87. *num.*2. & *seqq.*, & *dec.*142. *num.*5., & *quatuor seqq. part.*19., *cum aliis in d. Fanen. Pecuniaria* 9. *Januarii* 1697. §. *Quod potissimum circa med. coram bon. mem. Pio*, vel juxta benigniorem
sententiam sufficit quidem scientia etiam conje- 19
cturalis, sed ea tamen, quæ sit elicita aut ex relatione ad testamentum, aut ex enunciatione ipsius fideicommissi, aut ex aliqua alia circum-
stantia, ex qua perspici possit, Renunciantem ha- 20
buisse scientiam fideicommissi renunciati, *Valeron. de transact. tit.* 3. *quæst.* 4. *num.* 16., *Urceol. eod. tract. quæst.*47. *num.*12. & *seqq.*, *Rota coram Buratt. dec.*648. *n.*4., *cor. Dunoz. jun. dec.*255.,

& dec. 335. utrobique num. 3., & coram Merlino
decis.226. num.4., in Romana, seu Reatina Fi-
deicommissi de Vecchiarellis 2. Decembris 1697.
§. Hæc verò coram Emo D. Card. de la Tremoille.
Quæ sanè scientia regulariter non præsumen-
21 da, Bartol. in leg. ejus, qui in Provincia num.29.
ff. si cert. petat., Redenasch. cons. 29. num. 76. &
seqq., Merlin. Pignatell. centur.2.contr.61. n.16.,
Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 40. n.34.,
Rota in Bononien. Fideicommissi 1. Martii 1697.
§. Convincitur, & 9. Decembris ejusdem anni
§. Ignorantia coram Rmo Molines, & in d. Fanen.
pecuniaria 9. Januarii 1699. §. Quod potissimum
vers. & propterea coram bo.me. Pio, multò minùs
22 præsumi poterit in nostra hypothesi, quia agitur
de renunciatione facta à Minore, quem inverisi-
23 mile prorsùs est habuisse scientiam hujus antiqui
fideicommissi, ut, ex Text. in leg. cum de indebi-
to 25. vers. sin autem ff. de probat., & in l.2. §. fi-
nali ff. de Jur. Fisc., firmant Cyriac. contr. 128.
num. 19., & contr. 474. num. 31., Torr. de pact.
futur. success. lib.2. cap.30. num.5., & de Primog.
Ital. part. 2. quæst. 48. n.27., Calderon. resol. 66.
num.26. & seqq. cum itaque tum subjecta mate-
24 ria, rei nempe fideicommissariæ non cadentis
sub renunciatione, nisi nominatim sit dictum, tum
renunciatio ipsa, quæ, utpotè strictissimi Juris, ex
25 alibi firmatis, complectitur tantum Bona, quæ
oculis corporeis in ea expressa leguntur, confo-
vere justè videantur petitionem P. Cajetani, ni-
hil proponitur, cur immissio decernenda vi-
26 deatur favore Ven. Monasterii PP. Theatinorum,
in quo d. Pater Cajetanus professionem emisit,
ut ex ejus persona, quousque naturaliter vixerit,
uti, frui possit fructuum commoditate.

Verum enim verò, licèt hæc plurimùm urgere
videantur, nihilominus veriùs videtur, renun-
ciationem, de qua agitur, ad Bona etiam fidei-
27 commissaria esse porrigendam; idque facilè sua-
deri posse videtur, sive perpendatur tenor verbo-
rum, clausularumque, quibus hujusmodi renun-
ciatio concepta legitur, sive inspiciatur causa ipsa
renunciationis, quibus denique consentanea est
etiam mens, & voluntas Renunciantis.

Porro, si intueamur verba, & clausulas, hæ
quidem adeò amplæ, & effrænatæ esse videntur,
28 ut quamcumque penitus restrictionem excludant,
earum enim tenor ita se habet = Tutti li beni avi-
ti, paterni, materni, fraterni, e tutti gli altri di
qualsivoglia sorte all'istesso Sig. Anton Bernardino
ancora per ragione di legitima, e trebellianica, ed
in qualsivoglia altro modo, titolo, causa, ragione,
e successione ora, e per alcun tempo spettanti, ed
appartenenti, e che spettargli, e appartenergli po-
tessero, ancorchè fussero degni di special nota, e
nella generalità non si comprendessero &c. = & in-
fra = tutte le azioni, e ragioni, le quali abbia,
pretenda, ò mai in qualsivoglia tempo pretendere,
ed aver potesse contro l'eredità, ed eredi del sopra-
detto Signor Gio: suo Padre, Signora Guglielma
sua Madre, suoi Signori Fratelli, Sig. Decano Pao-
lo suo Zio paterno, e contro qualsivoglia altra Per-
sona, e tutte le altre ragioni, ed azioni in qualsi-
29 voglia modo, ed in qualunque tempo all'istesso com-
petenti, e da competersi &c. = quæ profectò gene-
ralitas, atque amplitudo verborum, & clausu-
larum restringi nullo pacto potest ad Bona dum-
taxat indifferentia, & præsentia, sed Bona etiam
differentia, & jura fideicommissi conditionalis 30
in futurum purificandi complectitur, tametsi de
eo nulla specialis mentio facta fuerit, per ea,
quæ unanimiter docent Cravet. cons. 24. num. 11.
vers. ampliùs, & cons.294. num.1. & seqq., Ruin.
cons.152. num. 8. lib. 2., Dec. cons. 345. num. 3.,
Menoch. cons.87. num.27., Roland. cons. 27. n.15.
& 18. lib. 4., Surd. cons. 267. n. 5. vers. ceterum
negotio generaliter examinato, & num.23. & 24.,
& cons.308. num. 29. & 30., latè Altograd. sen.
cons.66. n.1. & seqq. lib. 1., Gabriel de Fideicom.
concl.1. num. 4., Rub. in annot. ad dec.523. n.84.
& seqq. part. 4. tom. 3., Marzar. in Epitom. de fi-
deicom. part. 3. quæst. 59. num. 10., Peregrin. in
eodem. tract. art.52. n.29., Gratian. discept. 568.
n. 27., Merlin. Pignatell. centur. 2. cap. 61. n.3.
& 4., Actolin. resol.113. num. 7. & 8., Conciol.
alleg.31. num.45. & seqq., clar. me. Card. de Luc.
de renunc. disc.4. num. 6., & disc.5. n. 9., Torr.
de pact. futur. success. lib.2. cap. 40. num.12. 27. &
28., Amat. dec. Marcb. 105. num.51., Mastrill.
decis.65. n.9. & 10., Rota coram Priol. dec.164.
num.6., & coram Card. Cerr. decis.516. n.5. cum
seqq., & in rec. dec.714. part.2., dec.598. part.3.
utrobique num.1., dec.161. n.7. part.10., decis.21.
num.4. part.11., dec.323. num.17. part.12., dec.
271. num.2., & decis.401. n 11. & 12. part. 13.,
& dec.653. n.12. part.19. tom.2., & in Bononien.
ususfructus, seu renunciationis ad ornat. clar. me.
Card. de Luca de legat. decis. 27. num. 3., & in
terminis illorum verborum = quomodolibet, qua- 31
litercunque, quomodocunque, vel ex quavis causa =
quæ ejus sunt naturæ, ut nihil excipiant, & om-
nia comprehendant, tradunt Crot. in leg. qui Ro-
mæ 122. §. Duo fratres num.45. vers. limitatur ff.
de verbor. oblig., Curt. jun. cons.49. num.12., ubi
de communi, Menoch. cons.87. num.27., & cons.
335. num. 20. & 21., Honded. cons. 49. num. 14.
lib. 1., Surd. cons. 308. num. 28. & seqq., Spud.
cons. 50. num. 41. lib. 1., Altograd. sen. cons. 66.
n.3. lib. 1., Peregrin. de Fideicom. art. 52. n. 32.
& 33., Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 40.
num. 13. 14. & 15. & num. 28., Rota decis. 141.
num.6. & 7. part.5., decis.271. num.3. part. 13.,
& ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de legat. dec.
29. num. 10.

Præsertim verò, quia prædicta verba habent
tractum successivum, futurumque tempus respi-
ciunt, ideòque ad jura etiam futura extendun- 32
tur, per Textum in leg. si ità scripsisset, ibique
D.D. ff. de legat.2., Bartol. in leg.1. num.11. Cod.
de pact., Dec. cons. 79. num. 3., Becc. cons. 34.
num.8., Surd. cons. 318. num. 18., Spud. cons.
316. num. 7. & 8. lib. 3., Gratian. discept. 568.
num.28., Torr. de pact. futur success. lib. 2. cap.
40. num.28., & seqq., Rota decis. 714. num. 1.
in fin. part.2. rec. eòque certiùs, quia post factam
numerationem certarum successionum, avita- 33
rum videlicet, paternarum, maternarum, &
fraternarum P. Cajetanus renunciavit etiam aliis
suc-

successionibus ipsi quomodolibet devolvendis,
hoc namque casu, cum verba verificari nequeant,
nisi in juribus diversis à jure competente super
34 Bonis enunciatis, idcircò sub amplitudine dd.
verborum necessariò etiam fideicommissum con-
tinetur, ad *Textum in leg. ea tamen adjectio, ubi
DD. ff. de legat. 3., Castrens. conf. 333. sub nu. 2.
vers. nam verba illa propè fin. lib. 2., Surd. conf.
303. num. 35. & seq., & conf. 403. num. 22., Al-
tograd. sen. conf. 66. num. 9. lib. 1., Conciol. al-
leg. 31. num. 45. & seq., Rota decis. 149. num. 3.
part. 1. divers., & in rec. decis. 714. num. 1.
vers. sed quod alteriùs, & num. 5. part. 2., decis.
598. num. 2. part. 3., dec. 401. num. 12. & seqq.
part. 13., decis. 15. num. 8. & 9. inter collect. per
Balducc. ad Ramon. tom. 3., in Cavallicen. Dona-
tionis 2. Julii 1710. §. Tandem coram R. P. D.
35 Lancetta*, dictio siquidem illa = *aliàs* = sive = *aliis* =,
tametsi nota similitudinis dicatur, includit ta-
36 men diversa ab expressis, ut ad rem notant
*Soccin. conf. 300. num. 2. vers. tertiò principali-
ter, Natta conf. 546. num. 2. & seqq., Menoch.
conf. 335. num. 18. & seq., Marcabrun. conf. 66.
num. 10. lib. 1., Rota decis. 714. num. 5. part. 2.*;
37 Neque enim ex eo, quod enumeratæ sint certæ
successiones, ad eas tantummodò restricta dici
debet renunciatio; talis quippè enumeratio, ut-
38 potè proveniens ex inutilibus Notariorum cau-
telis, generalibus verbis concurrentibus, actus
amplitudinem minimè restringit, ut advertunt
39 *Gratian. discept. 568. num. 48., clar. mem. Card.
de Luc. de renunc. disc. 4. num. 10., & Rota ad
ornatum ejusdem tit. de legat. decis. 27. num. 5.*
Et justa sanè ratione, quia, cum istiusmodi re-
40 strictio conciliari nullo pacto queat, cum toties
geminata, toticsque inculcata, ac repetita gene-
ralitate, & universalitate verborum, rejicienda
prorsùs erit quæcunque restrictio, ac sequenda
amplitudo verborum, quæ inutilia ceteroquin,
41 ac supervacanea fuissent contra commune illud
effatum, quo traditur, nullum verbum, immò nè
syllabam quidem, in contractibus, sinè effectu ope-
randi positam censendam esse, juxtà *Text in leg.
si stipulatus fuerim 76. ff. de verbor. obligat. leg. 3.
in princip. ff. de Jurejurand., leg. final. ff. ne quid
in loco publ., leg. si tam angusti 13. ff. de servit. leg.
si tibi 20. ff. si cert. petat., cap. si à Judice 10. de
appellat. in 6., Roland. à Vall. conf. 61. num. 19.
lib. 3., Becc. conf. 21. num. 25., & Rota Lucen.
inter recollect. per Palm. Nep. dec. 108. num. 25.*
ideòque passim admonemur, quod, quoties id
42 exigit ratio sermonis generalis, atque universa-
lis, renunciatio extendenda sit etiam ad ea, quæ
alioquin sub illa non venirent, ut in terminis
renunciationis tradunt *Vasq. de success. creat. lib. 3.
§. 21. num. 30., & 34., Guttierez. de Juram.
confirm. part. 1. cap. 19. num. 4., Cutell. de donat.
contempl. matrimon. disc. 2. special. 39. num. 11.,
Merlin. de legit. lib. 3. tit. 2. quæst. 26. num. 19.,
Cyriac. contr. 662. num. 34. & seqq., Rota in rec.
decis. 564. num. 21., & seqq. part. 19.* verba quip-
43 pe adposita ampliandæ renunciationis causâ,
nullâ juris ratione restringi posse videntur, per
*Text. in leg. cum tale §. final. ff. de condit., &
demonstr., leg. legata inutiliter ff. de adimend. le-
gat., Rota coram Card. Cerro decis. 906. num. 9.
coram bon. mem. Emerix. Jun. dec. 1271. num. 10.,
& ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de Testa-
men. decis. 56. num. 17.*
Hæc verò communissima Doctorum traditio
exterorum Tribunalium auctoritate recepta, & 44
oraculo etiam *Sacræ Rotæ* constantissimè con-
firmata longè fortius urget, si spectemus cau-
sam renunciationis, ac mentem, voluntatemque
Renunciantis: Enim verò renunciatio, de qua
agitur, non carnalium nuptiarum occasione,
quales fieri solent à Mulieribus in sæculo nuben-
tibus, sed ex causâ ingressus in Religionem facta 45
fuit à Religioso, qui eo certè animo, ac volun-
tate fuisse credendus est, ut fideicommissum, etsi
minimè nominatum, comprehendi sub renuncia-
tione voluerit, prout benè considerant *Altograd.
d. conf. 66. num. 4. lib. 1., Gratian. discept. 568
num. 50., clar. mem. Card. de Luc. de renunc. disc.
4. num. 9., Torr. de pact. futur. su. cess. lib. 2. cap.
40. num. 16., Mastrill. dec. 65. num. 12., Rota in
rec. dec. 614. num. 2. part. 2., dec. 141. per tot. part.
5., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de legat.
disc. 27. num. 6., & decis. 29. num 10. in fine.* Qui
enim vitam Monasticam, sive Religiosam profi-
tentur, Bonorumque faciunt renunciationem, 46
eâ unicâ moti ratione censentur, abjiciendi sci-
licet curam omnem rerum terrenarum, ut animo
ab illis penitus soluto, & vacuo cœlestium con-
templationi in Religioso sece iù impensiùs vaca-
re possint, & comparare sibi ea dumtaxat Bona,
de quibus apud *Matth. cap. 6. num. 20.*, & apud
Luc. cap. 12. num. 33. = *thesaurizantes sibi ipsis
thesauros in Cœlo, ubi neque æruga, neque tinea
demolitur, & ubi fures non effodiunt, neque fu-
rantur* =, rectè siquidem agnoscentes, terrena 47
Bona non adjumento, sed impedimento esse ad
virtutem, perfectionemque assequendam, so-
lemne propositum, ac deliberatum emittunt vo-
tum sese abdicandi terrenarum rerum studio, cù-
râ, & usu, ad majorem adhæsionem statui reli-
gioso explicatam verbis illis B. *Petri* = *Ecce nos
relinquimus omnia, & sequuti sumus te* = & ab hu-
mani generis Reparatore demonstratum apud
Matth. cap. 19. illis verbis = *Amen dico vobis, qui
sequuti estis me, & reliquisti omnia* =, & apud
Luc. cap. 12. = *Vendite, quæ possidetis* =, obtempe-
rantque monito salutari B. *Gregorii Pont. Max.
homil. 32.*, sic dicentis = *Quid enim sunt terrena
omnia, nisi quædam corporis indumenta, qui enim
contrà Diabolum ad certamen properat, vestimen-
ta abjiciat, nè succumbat* =, ut ad rem nostram
benè advertit *Rota decis. 329. num. 18. part. 12.,
& inter recollect. per Palm. Nep. decis. 232. §. Uti-
que ad nostram thesim.*
Certiùs verò in casu nostro, quia renunciatio
facta est ex causa ingressus in Religionem Patrum
Theatinorum, qui, licèt nullâ constitutione pro- 48
hibeantur acquirere Bona, ac possidere, volunta-
riè tamen hanc sibi obligationem imposuerunt,
ideòque abstinent à Bonorum possessione, & se-
metipsos spontè reddunt incapaces, ut testantur
*Pelizar. in manual. regular. tract. 4. cap. 2. sect. 1.
num. 2.*

num.2. verf. addo extare tom.1., Rota coram Pen.
decif.698. in fin., & decif. 739. ex num. 7. usque
in finem, latiflimè Bonden. collect. legal. 8. 9. &
49 10.immò verò, ut fartum tectum laudabile eorum
institutum tueantur, extremam paupertatem
profitentur, ità quidem, ut nec eleemofynam
50 oftiatim quæritent, fed ex fponte oblatis dumtaxat
vitam agant, freti præcepto illo Christi Domini
= Nolite follieiti effe quid edatis, aut bibatis,
quia Pater vester, fcit quod his omnibus indigetis
=, ut testantur Aldan. in compend. canon.refol.
lib. 1. tit.19. de Religion. num 52., Leoncill.
de pauper. part.1. quæst.3. num.17., & part.2.privileg.249.num.23.,
Pafqualig.in addit.ad Franch.
contr. inter Epifcop., & Regular. part.1. n.471.,
Barbof. de Jur. Ecclef. univerfal. lib. 1. cap. 41.
num.158., & in fumm. decif. Apoftol. litt.C. collect.
164. num.3., Bonden. collect. legal. 8. nu.4.,
Rot. coram Royas decif.327.num.12,, & dec.356.
num.20., & 23.

Accedit pro adstruenda, convincendaque comprehensione
fideicommiffi sub renunciatione duplex
circumftantia, quarum prima est, quod re-
51 nunciatio P. Cajetani processit principaliter per
viam donationis irrevocabilis inter vivos, ibi =
Cedè, renunciò, e irrevocabilmente trà i vivi donò
in forma amplissima, e per titolo di pura, e perfetta
donazione = & infra = E questa cessione, e donazione
=, quæ fanè tum postrema, tum maximè
etiam fuprema verba in parte difpofitiva
52 prolata, non accefforiam, aut confequutivam,
fed æquè principalem donationem præseferunt,
Rota Lucen. inter recollect. per Palm. Nep decif.280.
num.6., & Sac. Rota apud eund. alleg.
295.num.22., & post Gallerat. de renunc. decif.3.
num. 43. verf. & parum refert, & post Torr. de
pact. futur. fuccess. decif. 48. num. 2., & coram
Card. Cerro dec. 537., & dec. 616. utrobique
num.1., & in rec. decif.68. num.10. part.13., in
Anconitana, feu Senogallien. Primogenituræ inter
recollect. per Balducc. ad Ramon. dec. 10. §. Nec
in præfenti tom. 3., & in Eugubina Immiffionis
11. Maii 1711. §. Potiffime quia cum §. feq. coram
Rño Kaunitz Episcopo Lebacen.; sub hujus-
53 modi autem renunciatione, feu potius donatione
comprehendi fideicommiffum, quamvis literaliter
non expreffum, tradit Carol. Anton. de Luc.
in obfervat. ad Gratian. difcept. 568. num. 7. in
princip., & §. Monialis, & aliis relatis, Rota
dec.68. num.6. & 7. part. 13. rec., altera non abfimilis
circumftantia confurgit ex eo, quod præfens
renunciatio jurisjurandi religione fuit confirmata;
Doctores enim in fubjecta materia tantam
vim, atque virtutem tribuunt juramento,
54 ut renunciationem generalem illo munitam complecti
pro certo affirment, etiam fideicommiffum
conditionale, Dec. conf. 345. num. 4. & feqq.,
Curt.jun. conf.49. num.15., Altograd.fen. conf.
66. num.13. lib.1., Fufar. de fubftit. quæft. 594.
num.12., Peregrin. de fideicomm. art.52. num.11.
verf. aliam tradidit limitationem, Mancin. de
Juramen. part.4. effect. 241. num.4., Mantic. de
tacit. lib.25. tit.2. num.33., Rota decif.292. n.15.
part.6. rec.

Hæc igitur cum ita fe habeant, totque firmiffimis
fundamentis conftabilita videatur comprehenfio
fideicommiffi fub renunciatione, fuperfluum
eft refpondere ad contraria argumenta,
quæ primo loco pro P. Cajetano, & Monafterio
PP. Theatinorum deduximus; nam, fi, ut mox
firmavimus, amplitudo claufularum, & verborum
tanta eft, ut neceffariò porrigatur etiam ad fi-
deicommiffa, corruunt rationes omnes dubitan- 55
di fub initium propofitæ, utpotè locum fibi vindicantes,
quoties ex verbis, & verifimili mente Renunciantis
actus ad certa bona reftrictus reperitur,
aliter verò res fe habet, fi tum ex mente, tum ex 56
verbis renunciatio ad Bona etiam fideicommiffaria
extendenda fit.

Quæ ut fub illa comprehenfa cenfeantur, licèt
requiratur fcientia fideicommiffi; nihilominùs 57
certum eft, quod fufficit etiam fola fcientia fideicommiffi
generica, & præfumpta, fatifque eft
etiam, quod in genere fuerit cogitatum, aliquam
fucceffionem, ex difpofitione Majorum, ad fe devolvi
potuiffe, quæ fanè præfumpta, ac generica
fcientia in dubium venire nequit, quin eliciatur
ex claufularum effrænata generalitate, ex firmatis
præcisè in noftris terminis per Jafon. in leg.
de his num.15. ff. de tranfact., Ruin. conf. 156.
num.5. in fine verf. fed nos loquimur, & num.6.
lib.3., Roman. conf.22. num. 3. in fine, Soccin.
jun. conf.116.num.12. lib.1., Signorol. conf. 189.
fub num.5. verf. fed hic eft advertendum, Menoch.
conf.401. num.120. & feq., Riminald. jun. conf.
15. num.129., Sur d. conf. 267. num.6. & 7., &
conf.562. num.61. in fine, & num.62., Spada
conf.50. num.44. lib.1., Altograd. fen. conf. 66.
num.26. lib.1., Gallerat. de renunc. lib. 4. cap. 2.
num.44., Hunry de fucceff. ab inteft. lib.11.tit.25.
num. 24., Negufans jun. in Silv.refpon.quæft.10.
num.50., Gratian. difcept. 346. num.14., & feq.
& difcept. 568.num.44. & 46., ibique Carol.Anton.
de Luca num.8. verf. quia quum verba, Cutell.
decif.5. num.39., Maftrill. dec.65. num. 10.
in fine, Rota in rec. decif. 714. num.7. in fine
part.2. imò verò non defunt auctoritates Docto- 58
rum affirmantium, certiorationem, & fcientiam
fideicommiffi minime requiri in Renunciante ex
caufa ingreffus in Religionem, eâ videlicet fatis
vivâ, ac convincenti ratione, quod quum talis 59
Renuncians Bona temporalia commutet cum
æternis, non oporteat proinde, eumdem follicitum
effe de hujufmodi Bonis temporalibus, Al- 60
tograd. fen. conf.66. num. 28. lib. 1., Negufanf.
jun. quæft. 10. num.22. & feq., Carol. Anton. de
Luca in obfervat. ad Gratian.difcept.568. num.6.,
& ità obfervari in hujufmodi renunciationibus, 61
teftatur Ricc. var. refol. in prax. renunc. Monial.
refol. 352. num. 9.; urget enim vehemens præfumptio,
quod, etiamfi talis Renuncians certam
fideicommiffi fcientiam habuiffet, nihilominùs 62
illi etiam exprefsè renunciaffet, cum abdicare fe
voluerit terrenis omnibus Bonis, quæ ipfum à
rerum Divinarum contemplatione avocare potuiffent,
Negufanf. d. quæft.10. n. 2., Altograd.
d. conf.66. num.29., Gratian. difcept.568. nu. 46.
& 50., & Rota decif.714. num.9. part.2. rec.

Quâ

Quâ etiam inspectâ circumstantiâ ingressus in
63 Religionem, inapplicabiles redduntur omnes ferè contrariæ auctoritates loquentes in terminis remissionis fideicommissi in contractu divisionis, in qua quidem cadere inter Contrahentes potest
64 læsio, quæ tamen nulla consideratur in renunciatione facta à Religioso volente sese Bonis omnibus expoliare, & perpetuam paupertatem profiteri, ut benè, contrarias auctoritates explicando, tradunt *Fusar. cons. 95. num.22. & seqq.*, *Altograd.sen. cons.66.num.3.*, *Negusanf.in Silv. resp. quæst. 10. num. 3.*, *Vasq. de success. creat. §.18. lib. 2. num.100. cum duob. seqq.*, *Ricc. in prax. var. resol. resol.347. n.2. vers. imò redditus, & num. 4.*, *Gratian. discept. 568. num. 50.*, & egregiè *Rota decis. 714. num. 9. part. 2. rec.* ibi = *Quia prædicta, prout ferè omnia alia in contra-*
65 *rium adducta, ponderari solent à Doctoribus ad effectum excludendi præsumptionem remissionis fideicommissi inter Dividentes Bona fideicommisso subjecta, in quibus terminis omnes ferè exadversò citati loquuntur, & non militant in renunciatione facta verbis adeò amplis à Muliere volente à se Bona abdicare, & perpetuam paupertatem profiteri, quo casu ad hoc ut dicatur renunciatum fideicommisso, non solùm sufficiunt verba generalia, & quæ tempus futurum respiciunt, ut supra probavi, sed solet etiam ex verisimili mente Renunciantis fieri latior interpretatio, atque hinc in similibus renunciationibus non consideratur læsio, etiam quod Renuncians, modico accepto, spem*
66 *opulentissimæ hereditatis, nec non ingens patrimonium præsens remiserit* =.

Ex quibus pariter sublata remanet altera contraria animadversio, quod scilicet in casu nostro servata non sit censura *Textus in leg. de his ff. de Transact.* disponentis, non posse transigi de con-
67 troversiis, quæ ex testamento pendent = *nisi cognitis, inspectisque testamenti verbis* =, quem *Textum* ad renunciationem Nostri extendunt, ut videre est apud DD. supra allegatos in §. *Confir-*
68 *mantur hæc omnia vers. maximè quia*; nam, præterquam quod non desunt magni nominis DD., qui *Textum in d. leg. de his ff. de transact.* locum
69 sibi vindicare miminè posse contendant in hujusmodi renunciationibus, in quibus cessat ratio: ne quis ignoranter decipiatur, nec considerari potest odium occultantium testamenta, aut votum captandæ mortis, ut firmant *Gulielm. de Cun.*, *Jacob. de Raven.*, *Rayner.*, & *Castrens. præcipuè sub num.4. in d.leg. de his*, *Soccin. jun. cons.116. num. 65. cum pluribus seqq., & num. 72. lib. 1.*, *Thob. Non. cons. 41. num. 17.*, *Becc. cons. 108. num.26., & 27.*, *plenè Menoch. cons. 323. n.57.*, *Altograd. d.cons.66. num.32.*, *Odd. de probib. alienat. fideicom. quæst.4. art.10. num. 102.*, *Cutell. dec.5. num.38. & 39.*, illud certum, immo-
70 tumque est, quod hujusmodi renunciatio amplissimis, atque effrænatis verbis, & clausulis concepta fuit, ex quibus genericam, & præsumptam scientiam promanare, supra fuit demonstratum; quamobrem curandum non est de præcisa
71 observantia formæ d. *legis de his*, quum renunciatum fuerit omni legum auxilio, & accesserit juramentum, ut huic objectioni occurrendo, ex communi, & magis communi sententia, firmant *Alexand. cons.11. num.14. lib.2.*, *Ruin.cons.152. num.10. vers. & etiam lib.2., & cons. 156. nu. 7. lib.3.*, *Curt. jun. cons.49. num.15.*, *Decian. cons. 91. num.37. & seqq. lib.5.*, *Mart. cons.139. n.9.*, *Altograd. cons.66. num.33. lib. 1.*, *Mantic. de tacit. lib.26. tit.2. num.25. & 31.*, *Fusar. de subst. quæst.594. num.12.*, *Cutell. decis.5. num.40. & 41.*, *Rota decis. 714. num. 7. part. 2. rec.*, & *post Salgad. in labyr. credit. dec. 25. num. 18.*
quinimmò, quando renunciatio, prout in nostra 72
specie, fuit amplissimè concepta, extendendam esse ad omnia jura, etiamsi de his non fuerit cogitatum, ex *Textu in leg. pluribus ff. de acceptilat.*, firmant *gloss. in leg. Emptor §. Lucius verb. in sua causa ff. de pact.*, *Bartol. in leg. si de certa nu.1.*, & *Jason. num.4. Cod de transact.*, *Bald. in leg. tres Fratres num.4. ff. de pact.*, & *in leg. sub prætextu num.2. vers. tradit.*, *Cod. de transact.*, ubi,
quod sibi imputare debet qui non cogitavit, sub 73
verbis generalibus omnia comprehendi =. *Alexand. cons.42. num.1. lib.1., & cons.11. num.12. lib.2.*, *Cravett. cons.63. num. 14.*, *Rota dec. 714. nu. 3. part.2. rec.*, & *post Salgad. in labyr. credit. decis. 25. num. 19.* si quæ autem auctoritates in contrarium allegantur, quæ in terminis renunciationis factæ ex causa ingressus in Religionem firmant, fideicommissum nominatim non expres-
sum comprehendi sub renunciatione non posse, 74
eas quidem, si singillatim percurrantur, perspicuum fiet, loqui de renunciationibus nullâ verborum amplitudine, ac generalitate conceptis, quæ autem non agunt de renunciatione ex causa ingressus in Religionem, sed de renunciatione ex causa carnalis Matrimonii, applicari nullo pacto possunt nostræ hypothesi, quia, quum hæc stri-
ctissimè, illa verò latissimè contra Renuncian- 75
tem accipiatur, ut distinguendo firmat *Rota in Romana Legitimæ 17. Junii 1701. §. Quibus coram clar. mem. Card. Caprara*, *in Romana Immissionis 22. Junii 1707. §. Absque eo quod coram R. P. D. Lancetta*, & *in Eugubina Immissionis*
11. Maii 1711. §. finali coram Rmo Kaunitz, ar- 76
gumentum nullum de una specie ad aliam deduci potest, ità quidem, ut beneficio istiusmodi
distinctionis conciliari contrarias omnes senten- 77
tias, & auctoritates, dicat *Rota coram Bich. dec. 632. in fine*, & *in Romana Hereditatis de Lanuviis apud Palm. nep. alleg. 295. num.25.*

Jam verò, demonstrato, fideicommissum Dionysii Rodulphi comprehensum fuisse sub renunciatione P. Cajetani, si non expressim, ac nominatim, saltem per verba æquipollentia, & comprehensiva, frustra idem P. Cajetanus obtendit
Monasterii sui capacitatem, saltem ad effectum 78
vendendi: capacitas quippe Monasterii minimè prodest, ubi intercessit amplissima Monachi renunciatio, cujus vigore Monasterium excluditur
ab ea successione, ad quam, seclusâ renunciatio- 79
ne, ex persona sui Religiosi admitteretur, *Conciol. alleg.32. num.11. & 12.*, *Bottilier. de succes. cap.2.*, *Theorem.49. num.1. & 2.*, *Merlin. Pignattell. cent. lib.1. cap.5. num.1. & seqq.*, *Roccdi-*

disput. Jur. select. cap.56. num.6., Palm. nep. alleg. 293. num.16., Torr. var. Jur. quæst. tom. 2.
tit.7. quæst.6. num.24. & seqq., R.P.D. Petra ad
constit. Apostol. tom.3. pag. 375. num...., Rota
coram Bich. dec.586. num. 2. & seqq., & in Romana Immissionis 22. Junii 1707. §. Pariterque
coram R.P.D. Lancetta, & in d. Eugubina Immissionis 11. Maii 1711. §. Traxit in hanc sententiam coram Rmo Kaunitz.

Expediti à prima inspectione respiciente P.Ca-
80 jetanum, & Ven. Monasterium Patrum Theatinorum, progredimur ad petitionem heredum,
& successorum Silvii nuper defuncti. Profectò,
si intueamur verba, quibus P. Cajetanus renuncians usus fuit, ea importare cessionem, seu renunciationem translativam videntur, ibi = Ponendoli respettivamente nel luogo, e ragioni sue =
81 addiditque præterea clausulam = Constituti =, ex
quibus translativam renunciationem effici, tradunt Vrceol. consult.98. num.57. & seq., & Rota apud eumdem consult.5. prima append.num.8. &
9., & num.37. & 38., Paulut. dissert. 84. num.
116. & 117., clar. mem. Card. de Luca de renunc. disc.7. num.5., Palm. Nep. inter decis. per
eumdem recollect. decis.317. num.9. & 10., R.P.
D. Ansald. in addit. ad decis.90. num.38., & 39.
juxta Roman. edition. Nilque turbat, quod renunciatio facta ex causa ingressus in Religionem,
82 ex veriori, & communiori sententia dici debeat
abstentiva, realis, & abdicativa: neque enim
83 repugnat, quod hujusmodi renunciatio, quæ
sive respectu ceterorum Bonorum, sive ad effectum irrevocabilitatis, realis est, abstentiva,
atque abdicativa, respectu verò aliorum effectuum, sive Bonorum sit translativa; diversa
84 siquidem voluntas respectu diversorum diversos
operatur effectus, ac proindè renunciatio trans-
85 lativa, quoad effectus compatibilis est cum renunciatione abstentiva, & abdicativa; Donad. de
renunc. tom.1. cap. final. num.28. cum seqq., Montan. contr.10. num. 5. vers. quo fit, clar. mem.
Card. de Luca de renunc. disc.4. num.17., disc. 6.
num. 13., Torr. var. jur. quæst. tom.1. tit. 7. qu.
24. num.32. §. Non in facto, & nu. 33. & prius
de pact. futur. successʃ. lib.2: cap.10. nu.53., Paulut. dissert.84. num.116., & seqq. & antè, A-
Molin. resol.40. num.45. Palm. Nep. in ejus alleg.
inter decis. per ipsum recollect. decis.317. nu.18.,
& 19.

Firmatâ ex his, ac constitutâ naturâ, & qualitate renunciationis translativæ, sequitur, quod jus
86 illud, quod habere potuisset P. Cajetanus, si Religionem non fuisset ingressus, translatum fuerit in Renunciatarium, ejusque heredes, ac successores, Surd. cons. 244. num. 20., Mart. de
success. legal. part. 1. quæst. 14. art. 1. num. 11.,
Bellon. de jur. accresc. cap.7. quæst.40. num. 2. &
seqq., clar. mem. Card. de Luca de renunc. disc.
3. num.5., & disc.6. num.14., R.P.D. Ansald.
in addit. ad decis.90. num. 35., Rota decis. 112.
num.9. post discept. Contrii, & decis. 55. num. 7.
post Oleam de cess. jur., & post D. Advoc. Constantin. ad Stat. Vrb. decis. 103. num. 16. Eòque
87 certius, quia Renunciatarius stipulatus est renunciationem = Pro se, heredibus, & successoribus = cujus clausulæ vigore renunciationis
effectus transit ad heredes quoscumque, quan- 88
tumvis extraneos Renunciatarii, ut concorditer
affirmant Rovit. cons.42. num. 11. lib. 1., Surd.
cons.20. num. 13. in fin., Fab. in Cod. lib. 2. tit.
3. defin. 22. vers. sed si ut plerumque, Mart. de
success. legal part.1., quæst.14. art. 1. num. 11.,
Capyc. latr. consul. 76. num. 53., & consult. 77.
num. 30. & seq., Gratian. discept. 568 num. 5.,
Caren. resol.245. num.6., Pacion. alleg. civil.,
& canon.93. num.16. & seqq., Palm. Nep. alleg.
293. num.16., latè Mell. ad Castill. de aliment.
cap.36. §.9. num.17., & trib. seqq., & num.26.,
& post ipsum Rota decis.49. nu.5., & in rec. dec.
587. num.3. part.1., decis.328. num.11. part. 12.,
decis.458. num.10. part.13., decis.269. num. 4.,
& 5. part.17., & apud Palm. Nep. alleg. 294.
num.17., & alleg 295. num. 17. & 18., in Romana legitimæ coram R. P. D. Ansald. decis. 90.
num.24., & duobus seqq., in Romana Immissionis
22. Maii 1711. §. Neque attendi cum trib. seqq.
coram Rmo Kaunitz.

Nec officere posse videtur, quod agatur de Bonis fideicommissariis, quæ quum alienari ex prohibitione Testatoris nequeant, transferri proindè 89
non possunt in Extraneos, qualis est D. de Savinis heres Renunciatarii. Etenim, cum prohibitio, quamvis effrænata alienationis comprehen- 90
dere minimè soleat alienationem commoditatis
fructuum, ad tradita per Molin. de Primog. Hispan. lib.1. cap.20. nu. 11., Salgad. in labyr. credit. part.3. cap. 3. num. 47. & seqq., & cap. 15.
nu. 7. & seqq., clar. mem. Card. de Luca de Feud.
disc.61. num.18., & de fideicomm. disc.195. num.
6., Rota coram Merlin. decis. 21. num. 6. usque
ad fin., coram Card. Cerr. decis.92. nu.9. ad 10.,
& decis. 144. num. 5., & coram bon. mem. Emerix Jun. decis.89. num. 1., & decis. 1179. num.
13., in rec. decis.275. num.26. part.9., decis.77.
num.4. part.17., & in Romana, seù Ariminen.
Fideicommissi 24. Martii 1710. §. Neque prædicta
cor. Rmo Kaunitz Episcopo Labacen. evidens, &
apertum redditur, quod renunciatio Bonorum fi- 91
deicommissariorum expressè alienari prohibitorum effectum suum operatur quoad fructuum
commoditatem, quæ ex persona Renunciantis, donec ille vixerit, transit in Renunciatarium, illiusque
heredes, etiam Extraneos, clar. mem. Card. de 92
Luca de renunc. disc.4. num.20., & disc. 5. num.
9., Saminiat. cont.99. num.58. & seqq., Olea de
cess. jur. tit.3. quæst.4. num. 47., Torr. var. jur.
quæst. tom.1. fol.324. num.50., Milanen. decis 8.
num.288. lib.1. decis. Sicil. apud clar. mem. Card.
de Luc. de Feud. num.111., Rota decis.16. num.
19. inter recollect. per Balducc. ad Ramon. tom.
2., & post Torr. de pact. futur. success. decis.127.
num.8. apud Paulut. dissert.84. decis.1. num.15.,
& duobus seqq., coram bon. mem. Emerix Jun.
decis.893. num.3., & per tot., in Firmana manutentionis 5. Decembris 1701. §. Nec dicatur,
confirmata 24. Martii 1702. coram Emo Card.
Priolo, & ita Florentiæ judicatum fuisse, testatur Vrceol. de Transact. quæst.54. nu.63. in fine.
Addi-

Additur his, quod, cum non agatur de fidei-
commisso conservatorio, cui in casum alienatio-
93 nis adjecta sit pœna caducitatis, sed de simplici
fideicommisso restitutorio in casum mortis, in
hac specie non solùm fructuum commoditatem,
sed proprietatem ipsam fideicommissi licet alie-
nare, atque hujusmodi alienatio, vivente he-
rede gravato, substinetur, &, adveniente dum-
94 taxat fideicommissi conditione, per ulteriores vo-
catos revocatur, prout, ex *Textu in leg. ult. §. Sin autem Cod. Commun. de legat., leg. servo legato 72. §. Primo ff. de legat. 1.*, benè distinguit *Gloss. in leg. Cum Pater 79. §. Libertis verb. ne ita alienarent ff. de legat. 2.*, *Rota coram Bich. decis. 350. num. 8., & seqq., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luca in Mantiss. decis. 35. num. 19., & 20. de fideicomm.*

Atque hæc omnia validiùs confirmantur ex
eo, quod, tametsi evinci posset, Testatorem,
strictissimè prohibendo alienationem, respexisse
conservationem agnationis, tum Dominum de
Bonis, tum etiam Dominum de Rodulphis,
quos ad controversum fideicommissum invitavit,
95 nihilominus hujusmodi agnationis contemplatio
nullo numero habenda esset ad effectum exclu-
dendi P. Cajetanum, sive Monasterium; nam,
cum Religiosus, quousque naturaliter vivit, re-
tineat jura agnationis, & familiæ, capax proin-
96 dè est succedendi etiam in fideicommissis agna-
titiis, & ex ejus persona Monasterium, ut no-
tant *Bald. in leg. 1. num. 5. Cod. de Summ. Trinit.*, *Barbos. de Jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 31. num. 9.*, *Tondut. resol. benef. part. 3. cap. 142. num. 2.*, *Argel. de acquir. possess. quæst. 8. art. 26. nu. 578., & art. 28. num. 734.*, *clar. mem. Card. de Luca de fideicommiss. disc. 63. num. 9.*, *Torr. de Primogen. Ital. part. 2. quæst. 11. nu. 28. & seqq.*, *Rota apud eumdem de pact. futur. success. decis. 64. num. 31. & 32., & in rec. decis. 433. num. 22., & decis. 438. num. 8., & 9. part. 12., decis. 57. num. 9. part. 13., decis. 392. nu. 4., & seqq. part. 14., & decis. 23. num. 31. part. 15.*, *in Reatina manutentionis, seù fideicommissi 31. Martii 1702. §. Prout neque coram Illmo Scotto Almæ Urbis Guber.*, *in Romana Casalis Aguzzani 19. Junii 1705. §. Nec rationis in fine, & §. seq. coram bon. mem. Omanna, & in Romana fideicommissorum 20. Junii 1707. §. Quod locum obtinet coram R. P. D. Aldrovando.* Si ergo etiam in fideicommisso
97 agnatitio poterat, curante vitâ Religiosi, suc-
cedere Monasterium, nemo non videt, quod
jus illud transire etiam poterit in Cessionarium,
sive Renunciatarium, ejusque heredes, & suc-
cessores, *Argel. de acquir. possess. quæst. 6. art. 27. nu. 712.*, *Palm. Nep. alleg. 153. num. 76., & seq.*, *Martill. decis. 153. num. 27.*, *Rota coram Dunoz. Jun. decis. 707. num. 12.*, *in dicta Reatina manutentionis, seù fideicommissi 31. Martii 1702. §. Justitia coram Illmo Scotto, in Pisauren. fideicommissorum 27. Aprilis 1703. §. Exordiendo coram R.P.D. Lancetta, & in dicta Romana fideicommissorum 20. Junii 1707. §. Distinctè siquidem coram R.P.D. Aldrovando.*

Urgent hæc quidem prò herede Renunciata-
rii, sed tamen firmiora esse mihi videntur fun-
damenta, & jura Fideicommissarii. Omitto
enim examinare qualitatem, ac naturam renun-
ciationis, utrum nempè translativa sit, an ex-
tinctiva, ab hujusmodi enim indagine quæstio-
nem nostram pendere non credo; nam, admis-
so etiam per modum suppositi, quod Renuncians
transferre voluerit jus suum non in Renunciata- 98
rium dumtaxat, sed in ejus heredes, etiam ex-
traneos; jura tamen fideicommissi, de quo agi-
tur, transferre in Extraneos nequivit, quum
enim Fideicommittens quamcumque speciem
alienationis strictissimè, ac sæpius prohibuerit
ob eam rationem disertissimis verbis explica-
tam = *Perchè vuole, e la sua volontà è, che la sua eredità intera, e senza alcuna diminuzione in infinito si conser.i in detti suoi Eredi, e sostituiti, come sopra, chiamati, talmente che la presente proibizione vuole, & intende, chè nelli Descendenti maschi legitimi, e naturali del detto Signor Cosimo, e nelli Descendenti Maschi parimente legitimi, e naturali della detta Signora Lucrezia sua Sorella, come sopra, chiamati, induca un puro, e semplice, ed assoluto fideicommisso di tutti i suoi Beni, & eredità* = procul
dubio citrâ eversionem tàm claræ, & manifestæ
voluntatis Testatoris non potuit P. Cajetanus
transferre hujusmodi fideicommissum in Extra-
neum, *ad Text. in leg. Peto §. Fratre herede ff. de legat. 2.*, *Cyriac. contr. 403. num. 11.*, *Olea de cess. jur. tit. 3. quæst. 3. num. 10. vers. Extraneo*, *Ur ed. consult. 85. num. 19., & 20.*, *Rota coram Card. Cerro decis. 286. num. 23., & coram Emerix jun. decis. 702. num. 1., & in rec. decis. 277. num. 3. part. 8.*, *in Fanen. Primogenituræ 7. Maii 1700. §. Non attentâ coram clar. me. Card. Caprara, confirmata 3. Junii 1701. coram Emo Card. de la Tremoille, & in Ferrarien. Primogenituræ 4. Februarii 1709. §. Quo verò, & §. En eisdem coram Rmo Molines, & in confirmatoria 9. Decembris 1709. §. Verùm nec cessio cor. Emo Card. Priolo.*

Neque turbat stipulatio renunciationis facta = 99
pro se, heredibus, & successoribus = ea enim non
operatur, nisi in Bonis indifferentibus, quorum
capaces sunt etiam Extranei, at aliter res se ha-
bet quoad Bona differentia, quorum respectu 100
comprehensi dumtaxat intelliguntur sub stipula-
tione capaces, & ex Testatoris dispositione vo-
cati, teste *Rovit. cons. 44. num. 27. lib. 1.*, *Surd. cons. 517. num. 17., & seq.*, *Bero cons. 106. num. 23. lib. 1.*, *Altograd. cons. 43. num. 55., & 56. lib. 2.*, *Cyriac. contr. 4. num. 25.*, *Peregrin. de fideicomm art. 52. num. 74. vers. primus est*, *Montan. contr. 9. num. 4.*, *Galeott. contr. 21. num. 23. lib. 2.*, *Adden. ad decis. 523. num 118. num. 3. part. 4. rec*, *clar. mem. Card. de Luca de renunc. disc. 5. num. 4., & de fideicomm. disc. 12. nu. 11.*, *Sominiat. contr. 100. num. 7. 11., & 12.* ibi = *Eò magis, quia, quando etiam Paciscentes in stipulatione facta = Pro heredibus, & successoribus = cogitare potuissent de personis extraneis, & incapacibus ejusdem fideicommissi, etiam volentes, facere non potuissent, cum nihil tàm certum,*

qaàm quod non liceat Possessori mutare, restringere, aut ampliare formas, vocationes, conditiones, seu gravamina à Fideicommittentibus præcisè imposita, etiam de consensu viventium in præjudicium vocatorum; Si ergò non potuissent, etiam volentes, numquam supponi potest, quod renun-
101 ciationis beneficium extendere voluerint ad personas incapaces, metiendo voluntatem à potestate = Rota coram Dunoz. Jun. decis. 641. num. 19., & coram fan. mem. Alex. VIII. decis. 10. num. 20. & 22., & in rec. decis. 160. num. 5. 6., & 10. part. 10., decis. 40. num. 13. & seq., & decis. 143. num. 14., & seq. part. 12., dec. 401. num. 16. part. 13., decis. 23. num. 20. part. 15., decis. 81. num. 14. part. 16., & in Faventina Fideicommissi 17 Junii 1695. §. Neque urgebat coram bon. mem. Ursino ibi = ejas tamen est, quoties, ut in casu, renunciatio fuit concepta non quoad bona indifferentia, in quibus veniunt ex Jure Renunciantis heredes Bonorum, sed prò fideicommisso, in quo jus habebant tacitam capaces, & vocati, quibus idcircò renunciatio profuit, non obstante clausulá = prò se, heredibus, & successo: ibus quibuscumque = quia illa restringitur juxtá subjectam materiam, & in Bonis liberis, in fideicommissariis verò verificatur solùm de capacibus, & successivè vocatis =

Neque verò colore ullo substineri posse videtur istiusmodi renunciatio, saltem respectu commoditatis fructuum, tum quia nec potuit, tum etiam quia noluit Renuncians restringere renunciationem ad solam fructuum commoditatem.
102 Non quidem potuit, quia, quando strictissimè vetita fuit omnis alienatio, etiam latè sumpto vocabulo, & redditâ ratione, ut hereditas integra, & absque ulla diminutione conservetur in infinitum penes substitutos, tunc interdicta censetur etiam alienatio commoditatis fructuum, ut plenè tradunt Kuipschilt. de fideicomm. famil. nob. cap. 16. num. 337., & seq., Franc. Palm. consult. 100. num. 17., & seq., Torr. de Primog. Ital. part. 1. cap. 31. §. 2. num. 44. vers. & ego pariter obtinui, Rota post eumdem de pact. futur. success. decis. 210. §. finali, & coram Emerix sen. decis. 164. num. 4., in Romana Fideicommissi 27. Novembris 1702. §. finali coram Illmo Scotta, confirmata 27. Aprilis 1703. §. finali coram eodem, & in Ferrarien. Primogeniture 9. Decemb. 1709. §. Nec obstante ibi = Dispositio enim locum habere non posset, si alienari liceret commoditas percipiendi fructus, qaum plenè, & integrè penes substitutum Bona non conservarentur =, & §. Maximè coram Emo Card. Priolo; verba enim illa, &
103 quidem iterata = eredità intiera, e senza alcuna diminuzione = præseferunt omnimodam plenitudinem, quæ contraria est diminutioni, sicque apertè demonstrant, Testatorem noluisse, sejun-
104 gi à Bonis jus percipiendi fructus, sed omninò voluisse Bonorum permanentiam apud vocatos, tàm in proprietate, quàm in fructibus, juxta textum in leg. videamus la 2. §. In Fariana ff. de usur., leg. cum oportet Cod. de Bon. quæ liber., Surd. cons. 116. num. 73., Peregrin. de fideicommiss. art. 3. num. 96. in fin. vers. quod si Testator, & egregiè in terminis R. P. D. Fattinell. resp. 48. num. 21.

Eòque magis retinenda est hujusmodi sententia in nostra hypothesi, quia alio quin facilè eludi posset mens, & voluntas Testatoris enixè exoptantis integram, nullaque ex parte diminutam continuationem penes substitutos; nuda
quippè proprietas, durante separatione ususfru- 105
ctus causalis à jure formali, remanet titulus inutilis, & nomen vacuum, ineptum proindè, ac
inefficax ad substinendam Testatoris volunta- 106
tem, leg. antiquitas 14. Cod. de usufruct. §. Ususfructus in fine Instit. eodem tit., Gabr. cons. 69., Jo: Franc. à Ponte lectur. feudal. 7. num. 63. & 64., Mans. consult. 474. num. 13., Saminiat. contr. 87. num. 29., optimè R. D. P. Fattinell. resp. 48. num. 19., Rota decis. 397. num. 10. part. 12., & dec. 8. num. 2., & 3. part. 15. Ubi autem fieri potest fraus voluntati Testatoris alienationem prohi-
bentis, etiam commoditatis alienatio interdicta 107
censetur, Bald. in Auth. hoc Jus num. 8. Cod. de sacros. Eccles., R. P. D. Fatinell. resp. 49. num. 11.
Quis enim rectò sensu præditus affirmare um- 108
quam poterit, impleri mentem, voluntatemque Testatoris, si fructuum commoditas per 50. vel 60. annos, quibus Renuncians naturaliter vivere potest, existat penes extraneum Renunciatarium, aut Renunciatarii heredem, & interim vocati ad fideicommissum carentes fructibus Bonorum ægestate fortassè sordescant, totoque hoc medii temporis spatio, familiæ splendorem conservare nequeant, nec Uxorem ducere possint ad suscipiendos liberos pro familiæ propagatione, prout Testator exoptavit? Fab. in Cod. lib. 6. tit. 22. de fin. 25. in princip., Paris. cons. 22. nu. 9., & duobus seqq. lib. 3., Dec. cons. 259. num. 2. vers. eò maxime & nu. 3., Altograd. cons. 96. num. 18., & 32. lib. 1., Castill. quotid. contr. Jur. lib. 3. cap. 12. num. 54., Molin. de Primogen. Hispan. lib. 1. cap. 13. num. 90., & seqq., R. P. D. Fattinell. d. resp. 48. num. 19., & resp. 49. num. 18.

Neque etiam voluit Renuncians cedere fructuum dumtaxat commoditatem; ex litera enim, & tenore renunciationis perspicuum redditur, quod P. Cajetanus renunciavit = omnia Bona, suc-
cessiones, Jura, & actiones =, ex quibus sanè ver- 109
bis aperte excluditur restrictio ad solam fructuum commoditatem, ut benè firmatum fuit in Ferrarien. Primogeniture 16. Februarii 1705. §. finali coram R. P. D. Ansald. impress. apud Paulut. dissert. 28. decis. 1. num. 37., confirmata 4. Febr. 1709. §. Nec demum coram Rmo Molines ibi = dum Hieronymus non cessit commoditatem fructuum ad tempus, & suâ vitâ durante, sed cessit omnia, & quæcumque Jura, & actiones, quæ ad dictam primogenituram sibi, suisque spectare poterant favore Herculis Trotti, & filiorum, ac Descendentium, chimericum apparuit hanc realem, & perpetuam fideicommissi distractionem, & cessionem restringere, ac limitare ad simplicem cessionem commoditatis fructuum, idemque firmatur sub §. Tertiò, & certiùs, & benè in confirmatoria 9. Decembris 1709. §. Ultra potestatem, & seqq. coram Emo D. Card. Priolo, in Ferrarien.

Ali-

Alimentorum, & Dotium super consumptione Detractionum 11. Martii 1712. §. Absque eo quod coram eodem, Jura enim perpetua, quæ cessit,
110 adversantur temporario commodo perceptionis fructuum, *clar. mem. Card. de Luca de Pens. disc. 18. num. 15. §. Et demum, & num. 16., Rota decis. 135. num. 4., & seqq. part. 17., in Romana fideicommissi 27. Novembris 1702. §. Etenim coram Illmo Scotto, confirmata 27. Aprilis 1703. §. Altera verò coram Emo Card. Priolo*. Quam-
111 obrem hujusmodi renunciatio restricta ad fortem, trahi nequit ad fructuum commoditatem, ac proindè, cum sors transire nequeat in extraneos heredes Renunciatarii, in eosdem pariter
112 transire non potest fructuum commoditas, de qua Renuncians nec sensit, nec loquutus est, *Bero cons. 139. num. 3., & pluribus seqq. lib. 1., egregiè, R.P.D. Fattinell. resp. 49. num. 10. §. Etenim, Rota decis. 135. num. 4., & seqq. part. 7., & optimè coram Card. Cerro decis. 665. num. 17.* ibi = *Non potest substineri respectu commoditatis, & perceptionis fructuum, quia verba renunciationis explicitè loquuntur de Bonis, & hereditate, nullo Jure reservato, quæ verba tangunt substan-*
113 *tiam Bonorum, nec ad solam commoditatem possunt restringi, & hoc casu tamquam donatio facta*
114 *pleno Jure, redditur nulla in totum.* =

Neque hoc casu negotium ullum facessère potest, quod caducitatis pœna in casu alienationis
115 adjecta minimè reperiatur, ea enim, etsi nominatim, & expressè adposita non fuit, resultat tamen ex emanata illa alienationis prohibitione, & enixa, ac sæpiùs iterata voluntate conservandi semper, & in infinitum Bona penes substitutos, *Emanuel. Peguer. resol. forens. part. 4. num. 39. & seqq., Fusar. de substit. quæst. 556. nu. 15., & quæst. 712. num. 12., & 13., plenè Rota decis. 116. ex num. 3. ad plures seqq. part. 17., & in Ferrarien. Primogenituræ 9. Decembris 1709. §. Quin urgeat in med. coram Emo Card. Priolo*.
116 Expressio enim causæ perpetuæ conservationis Bonorum in familia, præcisivè ab ipsa pœna caducitatis, eumdem præstat effectum, ac caducitas, & datio substituti, ità quidem, ut statim,
117 non expectatâ morte Gravati sic alienantis, proximiores vocati succedant, ut hisce verbis tradit *Rota in dict. Ferrarien. Primogenituræ 9. Decembris 1709. §. Quin urgeat in fine cor. Emo Card. Priolo*.

Prout etiam oon officit, quod postremo loco de successione Religiosi, & Monasterii in fideicommissis agnatitiis opponebatur; etenim auctoritates in contrarium laudatæ loquuntur in terminis fideicommissi relicti simpliciter Agnatis, ut patet ex earumdem lectura, non verò in terminis fideicommissi ordinati cum strictissima
118 prohibitione ob expressam rationem, ut hereditas integra, & absque ulla diminutione in infinitum permaneret apud substitutos; hoc namque casu verior, ac rationabilior seotentia videtur, quod, nè durante quidem vitâ naturali Religiosi, Monasterium succedere possit; nam, li-
119 cet Religiosus retineat jura familiæ, ea tamen non retinet juxta voluntatem Testatoris, cumque ex alibi firmatis successio immediatè, ac 120
rectâ viâ ad Monasterium deferatur, Bona dici nequeunt permanere apud substitutos, quemadmodum votis omnibus Testator exoptavit, juxta ea, quæ concorditer, ac solidè firmant *Dec. cons. 258. num. 2., Paris. cons. 22. num. 9., & 10. lib. 3., Menoch. cons. 722. num. 32. 33., & 41., & præsumpt. 83. nu. 45. lib. 4., latè, & egregiè Altograd. sen. in Causa ei à Senatu Lucensi delegatu*, ubi ità judicavit, ut videre est apud *eumdem lib. 2. cons. 96. nu. 16.* ibi = *Quare is, qui Monasterium est ingressus, repellitur ab hoc fideicommisso agnatitio, non quidem se undùm prædictos, ob eam causam, quod desinat esse agnatus, aut sit incapax, aut prò mortuo habeatur, sed idcircò excluditur, quia non est talis agnatus, per quem possit, ut Testator voluit, familia conservari, aut per quem Bona in familia conserventur, cum per Monachum Bona in familia non conserventur, quia* 121
per eum statim acquiritur Monasterio &c. = & plenè *num. 18. 19., & 20. in fin num. 27., & 32. §. Sed ratio vers. ex qua quidem* ibi = *ex qua quidem acquisitione fieret, ut, vitâ Monachi durante, illa eadem Bona non conservarentur in familia, & hoc medio tempore, supprimeretur decus, splendor, & nomen ipsius familiæ contra Testatoris voluntatem &c.*, & infra ibi = *Nec relevat, quod acquisitio non sit perpetua, ex quo, Monacho defuncto, Bona transeunt ad substitutum de familia, quia satis adversatur perpetuæ conservationi Bonorum in familia acquisitio, quæ interim, durante Monachi vitâ, fieret per Monasterium &c.* = *& num. 38. 39., & per tot.*, ubi hanc quæstionem luculentissimè examinat, *Covarruv. var. resolut. lib. 1. cap. 19. num. 11., Fab. in Cod. lib. 6. tit. 22. defin. 25.* ibi = *Nec enim voluntatem Testatoris habere videri potest is, per cujus personam fieri nequit, ut Bona in familia conserventur. Quare*
nec illud admittemus, ut rerum fideicommissa- 122
riarum usumfructum, quamdiù vivet, habeat, easdem res post mortem suam ei, qui ex familia proximus tum erit, restituturus: fieret enim contra voluntatem, si non haberet interea plenam proprietatem is, qui ex testamento ad fideicommissum admittendus est =, *Peregrin. de fideicomm. art. 28. n. 81., & 82., Fusar. de substit. qu. 430. n. 2., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12. num. 27., & 28. & lib. 11. tit. 7. num. 21., & Rota coram eodem decis. 32. num. 2., Adden. ad Pen. decis. 698. num. 2., Sanchez in De alog. lib. 7. cap. 15. num. 31., Layman. theolog. moral. lib. 3. sect. 5. tract. 5. cap. 9. num. 7. pag. 220. & seq., Castropal. part. 3. tract. 16. disput. 3. punct. 4. §. 3. nu. 3. pag. 278., R.P.D. Fattinel. resp. 48. ex num. 17. usque in fin., & resp. 49. num. 6. & seqq., & num. 12.*, qui in utroque responso latè, doctèque materiam expendit, & pro veritate respondit, *Franch. decis. 29. à num. 3. ad fin., Rota in rec decis. 135. num. 17. part. 7.* ibi = *Resultat exclusio Monasterii, stante ratione adducta à Testatore in testamento, ut Bona perpetuò conserventur inter personas institutas, & substitutas, eò quia præcipua ipsius intentio fuit, ut Bona sua perpetuò nedum conserventur, sed etiam perveniant ad Institutus, & substitutos, ut in fami-*

lia Testatoris conserventur, quo casu, licèt Joannes sit agnatus, & retineat Jura familiæ, tamen, cum ipse sit incapax retentionis Bonorum, eoque interim non conservarentur in familia, sed penes Monasterium, non verificaretur enixa voluntas Testatoris, ut Bona perpetuò conservarentur in familia, & inter personas vocatas = & num. 19. ibi = *Atque ità omnia in contrarium deducta non applicantur huic casui, cum loquantur, & procedant, quando ex verbis Testatoris contrarium non apparet; quando verò constat de enixa voluntate Testatoris, ut Bona perpetuò conserventur in familia, & inter personas vocatas, tunc, neque vivente Monacho, potest Monasterium retinere, quia interim, quando Bona sunt penes Monasterium, non conservantur in familia &c.* = & latè *cor. Card. Celsu decis. 339. num. 3., & 4.* Et rectè quidem, quia, quando Testatoris voluntas aut expresse, aut etiam tacitè resistit, tunc Religiosum, aut Monasterium

123 succedere minimè posse, tradunt *Bartol. in leg. Deo nobis num. 1. vers. item ingressus Cod. de Episcop. & Cleric., Dec. cons. 259. num. 2. vers. ratio illa, quæ subjicitur, Guttierez canonic. quæst. lib. 1. cap. 32. num. 29. in fine, Covarruv. var. resol. lib. 1. cap. 19. num. 11. vers. quin & idem, Altograd. cons. 96. num. 36., & seqq., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12., num. 25., Castill. quotid. contr. tom. 6. cap. 162. num. 20., & seq., Caren. resol. 153. num. 5., & 6., Rodulphin. alleg. 120. num. 1., & per tot, R. P. D. Petra ad Constit. Apostol. to. 3. pag. 356. num. 35., & pag. 369. num. 53.*

At verò, si à fideicommisso, de quo agitur, inspectâ ejusdem naturâ, & qualitate, ac spectatâ etiam voluntate Testatoris, excludendum esset Monasterium, & Religiosus, quamvis jura familiæ retineat, quis non videt, quanto potiori jure excludi debeat aut Renunciatarius, aut

124 Renunciatarii heres prorsùs extraneus? ut à fortiori arguunt *R. P. D. Fattinell. in sæpè laudato responso prò veritate edito 48. nu. 17. in fine*, ibi = *Si ergò incapax Monachus, quamvis agnatus, & de familia, & ex ejus persona incapax Monasterium, multò magis incapax erit Renunciatarius Testatori omninò extraneus* = & *resp. 49. num. 18. in princip., R. P. D. Petra ad Constit. Apostolicas tom. 3. pag. 369. nu. 55. in fine, Rota coram Card. Cerro decis. 956. num. 10.* ibi = *Neque Renunciatariis in aliquo suffragatur dicta renunciatio, quia, stante strictissimâ prohibitione alienationis non possunt Bona controversa transire ad illos contrà expressam voluntatem Testatoris, qui voluit, illa perpetuò stare, & manere penes Institutos, & substitutos* = quibus minimè adversantur auctoritates allegatæ in *§. Nec officere* in fine. Illæ enim locum sibi vindicant eo dumtaxat casu, quo Te-

125 statoris voluntas non repugnat, quominùs fideicommissum permanere possit etiam apud Religiosum, sive Monasterium, ut cuique legenti patebit; at aliter res se habet, quando ex Testatoris mente, ac voluntate fideicommissum nequit à Religioso, aut Monasterio detineri, prout contingere in nostra hypothesi superius abunde, ni fallor, demonstratum est.

Cortonen. Fideicommissi.

Novo hic examini subjectâ alterâ ex quæstionibus in superiore Voto pertractatis, resolvitur, renunciationem, licèt conceptam cum clausula = *pro se, heredibus, & successoribus* = haud prodesse heredi extraneo Renunciatarii, ut usumfructum, ad vitam Renunciantis, valeat adquirere in Bonis fideicommissi expressim alienari prohibitis, & perpetuò in familia conservandis; Renunciatio quando abdicativa, & extinctiva, & quando translativa censenda sit?

VOTUM V.

1 *Renunciatio translativa favore Patris, Fratris, eorumque heredum, ac successorum operatur translationem in heredes etiam extraneos; intellige ut* num. 30., & 31.

2 *Renunciatio ex caussa ingressus in Religionem censenda est realis, abstentiva, atque abdicativa.*

3 *Renunciatio una, atque eadem non repugnat, quod realis, abstentiva, atque abdicativa sit respectu Renunciantis, quo verò ad personas contemplatas translativa*, & vid. num. 34., & 35.

4 *Renuncians ex caussa ingressus in Religionem abdicat sese omnibus terrenis Bonis.*

Et nec ipse, nec Monasterium ad Bona renunciata potest redire, ibid.

5 *Renuncians ex caussa ingressus in Religionem non impeditur, quominus jura sua in quempiam transferat effectum habitura, etiam in heredibus Renunciatarii.*

6 *Renunciatio favore venientium ab intestato, translativa nequit dici.*

7 *Renunciatio facta Bonis, nonnisi ex persona Patris ad Fratrem renunciatarium deferendis, translativa dicitur.*

8 *Voluntas à potestate metienda est.*

9 *Fructuum commoditas potest in Extraneum transferri, licèt omnis alienatio fuerit prohibita.*

10 *Renunciatio translativa Bonorum alienari prohibitorum intelligitur quoad commoditatem fructuum donec Renuncians vixerit.*

11 *Renunciatio translativa, nonnisi in Bonis jam quæsitis, ne delatis verificari potest.*

12 *Renunciatio, quoad Bona in futurum devolvenda, abdicativa, atque extinctiva dicitur.*

13 *De renunciatione abdicativa, atque extinctiva agere censentur Partes voluisse, si res erat de simplici spe nondum radicata.*

14 *Procedit, licèt adhibitæ fuerint clausulæ cessionem, & translationem præseferentes.*

15 *Clausulæ cessionem, & translationem præseferentes, in renunciatione abdicativa, referri debent ad Bona jam quæsita, non ad quærenda.*

16 *Singula singulis, & congrua congruis referenda sunt.*

17 *In*

17 *In eodem renunciationis Instrumento potest, ratione diversorum Bonorum, duplex dari renunciationis species, extinctiva scilicet atque abdicativa*, & num. 18.

19 *Renunciatio quoad Bona fideicommissaria expressim alienari prohibita, ac in futurum devolvenda, abdicativa, atque extinctiva censenda est.*

20 *Per renunciationem nequit in Extraneum transferri fideicommissum expressim alienari prohibitum, & perpetuò in familia conservandum.*

21 *Procedit, licèt facta sit in personam non prohibitam.*

22 *Fideicommissum alienari prohibitum ubi in Extraneum translatum est, contraventum dicitur voluntati Testatoris.*

Illudque à substitutis vindicari potest, ibid.

23 *Renunciatio stipulata cum clausula* = pro se, heredibus, & successoribus =, *etiam Extraneos comprehendit.*

24 *Intellige, quoad Bona differentia.*

25 *At secus est quoad Bona indifferentia, atque expressim alienari prohibita, horum enim respectu intelligitur pro heredibus sanguinis, ibid, &* num. 26., & seq.

Procedit id, stante etiam consensu viventium, seu Patris acceptatione num. 27., & 28.

26 *Possessor nequit alterare, restringere, aut ampliare gravamina à Fideicommittente imposita.*

29 *In renunciatione comprehensa ea Bona non censentur, quorum comprehensio Renunciatario non prodesset, ac Renuncianti caducitatem pareret.*

30 *Donari, vendi, ac transferri valet spes, ex* Text. in leg. spem Cod. de donat.

Ex eodem tamen Textu *non benè infertur, posse in Extraneum transferri spem Bonorum alienari prohibitorum*, ibid.

31 *Et* Card. de Luc. de renunc. disc. 4. *contrarium sustinens reprobatus fuit à* S. Rota, & num. 65.

Alibi verò idem Auctor ab ea sententia recessisse videtur num. 33., & 66.

32 *A Tribunalibus decreta quæ sunt, non quæ ab Advocatis ad opportunitatem deducta fuerunt, debent spectari.*

34 *Renunciatio simul extinctiva, atque translativa quod non repugnet, procedit, cum ita accipitur, ut extinctiva dicatur quoad Bona quærenda; translativa verò quoad Bona jam quæsita.*

35 *Vel cum, quoad Bona etiam quærenda, translativa eo modo censeatur, ut Extraneis nequeat prodesse*, & num. 36.

37 *Renunciatio Bonorum maternorum Renuncianti jam delatorum facta favore Patris, translativa dicitur.*

38 *Renunciatio favore Patris facta de ipsius Patris hereditate, abdicativa censetur, atque extinctiva.*

39 *Translativa enim ejus juris, quod filius non habet, nequit esse.*

40 *Renunciatio Bonorum Avunculi Renuncianti deferendorum facta favore Fratris, abdicativa, atque extinctiva censenda est*, & num. 43.

41 *Renunciatio, quæ non sit facta uni ex Coheredibus, aut immediatè successuro, translativa dicitur.*

42 *Renunciatio nequit dici eximere Renunciantem à Bonis renunciatis, nisi translativa sit.*

44 *Pater Bonis Filio quærendis independenter ab ejus persona, gravamen nullum potest adjicere.*

45 *In renunciatione amplissimis verbis concepta comprehenditur fideicommissum, licet non expressum.*

46 *Per renunciationem emissam ex causa ingressus in Religionem, ususfructus fideicommissi nequit dici, ad vitam Renunciantis, translatus in heredes Renunciatarii*, & num. 47., & 55.

48 *Alienationis prohibitio facta, ut integra hereditas in familia conservetur, censetur commoditatem etiam fructuum respicere.*

49 *Verba* = eredità intiera senz' alcuna diminuzione = *præseferunt omnimodam plenitudinem diminutioni contrariam.*

50 *Bonaque censentur apud vocatos esse debere, tàm in proprietate, quàm in usufructu.*

51 *Proprietas absque fructibus remanet titulus inutilis, ac nomen vacuum.*

52 *Testatoris mandantis integram Bonorum in familia conservationem fraudaretur voluntas, si à proprietate separarentur fructus.*

53 *Sique isti apud Extraneum existerent.*

54 *Auctoritas insignis Doctoris latè, ac doctè materiam expendentis plurimùm attendenda est.*

55 *Renunciatio facta omnibus Bonis, juribus, & actionibus, restricta non censetur ad solam fructuum commoditatem.*

56 *Verba* = omnia bona, successiones, jura, & actiones = *rei substantiam connotant.*

57 *Cessio jurium perpetuorum adversatur temporario fructuum emolumento.*

58 *Renunciatio restricta ad sortem fideicommissi, trahi nequit ad fructuum dumtaxat commoditatem*, & num. 61.

59 *Renunciatio non sustinetur quoad commoditatem fructuum in Bonis alienari prohibitis, si de ea Renuncians nec senserit, nec sit locutus.*

60 *Donatio facta pleno jure, redditur nulla in totum.*

62 *Religiosus, quousque vivit, jura agnationis, & familiæ retinet.*

63 *Renunciatio ex causa ingressus in Religionem eò minùs in Bonis fideicommissi sustinetur quoad medietatem fructuum, si cum Extraneo, non cum Monasterio agatur.*

66 *Renunciatio translativa nequit verificari, nisi de juribus substantiatis in persona Renunciantis.*

67 *Res*

67 *Res mea quod mea amplius fieri possit, & per alium ad me transferri, repugnat.*

68 *Renunciatio Bonorum fideicommissi, quoad Renunciatarium illorum dominum, nil aliud præsefert, quàm juris à Renunciante sperati remissionem, seu extinctionem.*

69 *Renunciatio Bonorum alienari prohibitorum sustinetur quoad commoditatem fructuum ad vitam Renunciantis, si ei à Testatore libera fructuum dispositio relicta est.*

70 *Secus, si fuit prohibita.*

ETsi ex iis, quæ in præteritis scriptis abundè deduximus, satis constabilita videri
possit petitio D. Francisci Rodulphi, tamquam vocati ad fideicommissum a bo. me. Equite Dionysio Rodulphi ordinatum, nihilominùs
tamen ea hodie in controversiam adducitur à sapientissimis Judicibus, qui in suis doctissimis dubitationibus inquiunt, nondum diem venisse,
nec adhuc conditionem extitisse vocationis dicti Francisci ob eam rationem, quod, cum adhuc
in humanis agat P. Cajetanus Rodulphi, qui, antequam Ordini Theatinorum nomen daret, translativam fecit renunciationem favore Patris, Fratris, eorumque heredum, ac successorum, illud
idcircò jus, quod habere potuisset P. Cajetanus, si Religionem minime fuisset ingressus, translatum fuerit in Renunciatarios, eorumque heredes,
ac successores quantumvis extraneos, qualis est D. de Savellis heres Silvii Rodulphi postremo
1 loco defuncti, ex *Text. in leg. spem Cod. de Donat., clar. me. Card. de Luca de renunc. disc. 4. n. 17., & disc. 6. num. 18. vers. pariter.*
Nilque referre arbitrantur, quod illa, de qua
2 agitur, renunciatio, utpotè facta ex causa ingressus in Religionem, censenda sit realis, abdicativa, atque abstentiva; neque enim pugnare dicuntur hæc inter se, quod nempe renunciatio sit realis, abstentiva, & abdicativa respectu Renun-
3 ciantis, eademque sit etiam translativa respectu personarum in renunciatione contemplatarum, allegando *clar. mem. Card. de Luca de renunc. disc. 1. num. 9., Bertachin. vot. 37. num. 5., Rota in Romana Hereditatis de Lannviis apud Palm. nep. alleg. 295. num. 9., & seqq., & ad ornat. clar. me. Card. de Luca de Fideicom. decis. 20. num. 11. & seq.*, eâ scilicèt satis clarâ, prævalidâque ratione,
4 quod Renuncians abdicat quidem sese terrenis omnibus, itaut nec ipse, nec ex ejus persona Monasterium possit amplius ad Bona renunciata re-
5 dire, sed hoc tamen minimè impedit, quominùs jura sua in quempiam transferat, eademque effectum in persona Renunciatarii, ejusque heredum sortiantur, ex *Rota in dicta Romana Hereditatis de Lannviis penes Palmam.*
Eòque certius hæc procedere affirmant in nostra hypothesi, quia renunciatio facta non legitur
6 favore venientium ab intestato, quo casu dubitari justè posset de qualitate translativa renunciationis, per ea, quæ ponderat *Rota Lucen. apud Palm. nep. alleg. 299. num. 24. & seqq.*, sed respectu quorumdam Bonorum facta est favore Patris dumtaxat, tametsi adesset etiam Frater, qui saltem in Bonis maternis unà cum Patre successisset, & respectu Bonorum Avunculi facta est favore
Fratris tantùm. Quamobrem, cum Renuncians 7
intestatæ successionis ordinem interverterit, ita quidem, ut Silvius frater, qui ex testamentaria Fideicommittentis dispositione in Fratris mortui, vel incapacis locum successisset, nonnisi tamquam heres Patris, successerit, frustra proinde D. Franciscus Rodulphi vindicare contendit controversa Bona tamquam fideicommissaria Dionysii, dum à Silvio possidebantur, uti provenientia ab hereditate Patris, ex *Rota in Bononien. Fideicommissi de Ghisellis 4. Julii 1687. coram clar. me. Card. Caccia apud Palm. nep. alleg. 297. num. 7. & seqq., & in ejus confirmatoria ibidem impressa alleg. 298., & post Torr. de pact. futur. successs. dec. 223. num. 7.*
Hac autem translativæ renunciationis qualitate firmata, ac constitutâ, tametsi alienatio fuerit in casu nostro amplissimis verbis, effrænatisque clausulis prohibita, non idcircò purificatum
dici posse ajunt fideicommissum favore D. Fran- 8
cisci Rodulphi substituti: etenim, cum juxta immotas Juris nostri regulas uniuscujusque voluntas ex potestate metienda sit, cum nec commoditas
percipiendi fructus transferri possit in Extraneum, 9
quamvis alienatio omnis fuerit strictissimè prohibita, translatio proinde facta censetur quoad
commoditatem percipiendi fructus, durante vitâ 10
Renunciantis, prout fieri poterat, teste *clar. me. Card. de Luca de renunciat. disc. 6. num. 18. vers. pariter., Rota in Firmana Manutentionis 5. Decembris 1707. coram Emo Card. Priolo, & post Torr. de pact. futur. success. dec. 127. num. 7.*
Satis hæc quidem primo rei obtutu urgere posse videntur: verumtamen, si rem attentiùs expendamus, istiusmodi discursus nullatenùs subsistere comperietur: & quidem accedendo propius ad singulas propositæ objectionis partes, dicimus, primam vel in facto non subsistere, vel in jure non officere. Quod attinet ad factum, cum duplicis generis Bona in renunciationem Partes deduxerint, materna nempe, quæ jam delata, & quæsita fuerant, & alia quæcumque Bona, quæ in futurum deferenda, ac devolvenda erant; hinc sequitur, quod, si quæ translativa renunciatio adesse in casu nostro dici potest,
ea referri omninò debet ad Bona dumtaxat jam 11
delata, ac devoluta, cum talis renunciatio in istiusmodi Bonis suâpte naturâ verificetur, ad tradita per *Giovagnon. resp. 91. num. 18. & seq., lib. 1., Donad. de renunc. cap. 50. num. 28., Andreol. contr. 310. n. 13., Mantan. contr. 10. n. 5., Bottiglier de success. ab intest. Theor. 49. n. 18., clar. me. Card. de Luca de renunc. disc. 8. num. 6., disc. 12. num. 8., Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 1. num. 43., Urceol. consult. 93. n. 61., Calderon. resol. 1. n. 20., Rota apud Mans. consult. 258. num. 40., & coram Bichio dec. 631. num. 10.*, respectu verò aliorum Bonorum in futurum devol-
vendorum celebrata dicenda est renunciatio 12
abdicativa, & extinctiva, quia, cum ageretur de conditione non certò extitura, ac de spe nondum radicata, præsumi nequit, Partes agere voluis-

13 fuiſſe de renunciatione tranſlativa, ſed egiſſe
cenſendum eſt de abdicativa tantummodò, &
extinctiva, ut inquit *Bartol. in leg. Is poteſt* 18.
poſt num. 13. *verſ. Tu dic. ff. de acquir. heredit.*,
Caſtrenſ. in l. ſi actionem 24. *num.*2. *Cod. de pact.*,
*Aretin. conſ.*91. *n.*2. *verſ. his tamen uſque ad* 4.,
*Gallerat. de renunc. lib.*2. *cap.* 4. *num.* 20., *Miſ-*
ſin. de confiſc. quæſt. 45. *n.* 77., *Malpheſ. ad con-*
ſuetud. Neapol. tit. de renunc. quæſt. 6. *num.* 32.,
*Manſ. conſult.*40. *num.* 143., *Torr. de pact. futur.*
ſucceſſ. lib. 1. *cap.* 23. *num.* 23. *& ſeqq.*, *& var.*
*Jur. quæſt. lib.*1. *tit.*2. *quæſt.*24. *fol.*321. *num.*24.,
14 *& fol.* 323. *n.*38., idque juſtum locum ſibi vin-
dicat, tametſi inſtrumento renunciationis inſertæ
legantur clauſulæ ceſſionem, & tranſlationem
15 præſeferentes, quia hæ ſunt omninò referendæ
ad Bona jam quæſita, non autem ad illa, quæ
nondum delata, nec quæſita ſunt, ita præcipien-
16 te illâ juris noſtri regula, quâ edocemur, ſin-
gula ſingulis, & congrua congruis eſſe referenda,
quam in propoſito expendunt *Tiraquell. in leg.*,
*ſi umquam verſ. Donatione largitus num.*147. *verſ.*
ſed hac., *Corn. conſ.*147. *col.*2. *lib.*1., *& conſ.*206.
*col.*8. *in fin. lib.*3., *Odoard. conſ.*132. *num.*2. *verſ.*
& notentur., *Montan. contr.*10. *num.* 5. *verſ. quo*
fit, *Georg. alleg.*29. *n.*18., *Caren. reſol.*69. *n.*12.,
*Spadaz. Theatr. viduil. diſquiſ.*67. *num.*155., *Ca-*
rol. Anton. de Luca ad Franch. dec. 89. *num.* 8.
circ. med., *Manſ. conſult.*296. *num.*3., *Torr. var.*
*jur. quæſt. lib.*1. *tit.*2. *quæſt.* 24., *& num.* 25. 28.
29. *&* 36.; Neque enim repugnat, quod in eodem
17 renunciationis inſtrumento concurrere poſſit hæc
Bonorum diverſitas, ac plures jungi queant
renunciationum ſpecies, quarum una ſit extincti-
va, alia tranſlativa, teſte *Montan. contr.*10. *num.*5.
verſ. quo fit, *clar. me. Card. de Luca de renunc.*
*diſc.*6. *num.* 13., *& optimè Torr. var. jur. quæſt.*
*lib.*1. *tit.*2. *quæſt.*24. *num.*33. ubi, quod eadem re-
18 nunciatio utramque naturam reſpectivè habere
poteſt, tranſlativæ, & extinctivæ; primam ſci-
licèt in Bonis, & juribus jam quæſitis, ac de
præſenti competentibus, alteram verò in illis de
futuro.

Fortiùs verò hæc urgent in caſu noſtro, quia,
cum Bonis in futurum devolvendis accenſeren-
19 tur etiam Bona fideicommiſſaria ſtrictiſſimè alie-
nari prohibita, dicendum procul dubio eſt, re-
nunciationem, quoad illa factam fuiſſe per
viam abſtentionis, abdicationis, ac repudiatio-
nis, ut ita ſuo quiſque ordine ex teſtamento vo-
catus ſuccedere poſſet, non verò per viam ceſ-
ſionis, & tranſlationis, cujus vigore contraven-
tum dici poſſet voluntati Teſtatoris, quod in
Renunciante delictum redolet, ut optimè conſi-
derat *Torr. var. Jur. quæſt. loco proximè citato*
num. 47.

Minùs verò officeret in Jure tranſlativa renun-
ciatio, tametſi deviando à ſuperiùs relata D. D.
traditione, illam ad Bona etiam futura porrige-
remus. Etenim, cum Dionyſius Rodulphi Te-
ſtator quamcumque alienationis ſpeciem ſæpè ſæ-
piùs ſtrictiſſimè prohibuerit, prohibitionique ra-
tionem illam adjecerit = *Perchè vuole, e la ſua*
volontà è, che la ſua eredità interamente, e ſen-
za alcuna diminuzione in infinito ſi conſervi in dd.
ſuoi eredi, e ſoſtituiti, come ſopra, chiamati,
talmente, che la preſente proibizione vuole, e in-
tende, che nelli Deſcendenti maſchi parimente le-
gitimi, e naturali di detta Signora Lucrezia ſua
ſorella, come ſopra, chiamati, induca un puro,
ed aſſoluto fideicommiſſo di tutti i ſuoi Beni, e 20
eredità intera &c. = in dubium profectò venire
nequit, quin P. Cajetanus vigore talis renuncia-
tionis nequiverit iſtiuſmodi fideicommiſſum in
Extraneum transferre, ut, ex *Textu in lege Peto*
*§. Fratre ff. de legat.*2., communiter tradunt *Bar-*
*tol. in leg. qui Romæ §. Duo fratres num.*24. *ff. de*
verb. obligat., *& in leg. Gallus §. Et quid ſi pa-*
*rente num.*4. *ff. de liber.*, *& Poſth.*, *Peregrin. de*
*Fideicom. art.*52. *num.*73. *& ſeqq.*, *Cyriac. contr.*
403. *num.* 11., *Olea de ceſſ. Jur. tit.* 3. *quæſt.* 3.
num. 10. *verſ. extraneo*, *& tit.*3. *quæſt.*4. *n.* 47.,
*Urceol. conſult.*85. *n.* 19. *&* 20., *clar. me. Card.*
de Luca de renunc. diſc. 5. *n.*4., *Rota poſt Torr.*
*de Primog. Ital. deciſ.*45. *n.*6. *&* 7., *coram Card.*
*Cerro dec.*285. *n.*23., *& deciſ.*956. *num.*10. ibi =
Neque Renunciatariis in aliquo ſuffragatur dicta
renunciatio, quia, ſtante ſtrictiſſimâ prohibitione
alienationis, non poſſunt Bona controverſa transire
ad illos contra expreſſam voluntatem Teſtatoris,
qui voluit, illa perpetuò ſtare, & manere penes in-
ſtitutos, & ſubſtitutos =, *coram Emerix jun. deciſ.*
702. *num.*1., *in rec. dec.*271. *num.* 1. *part.*18., *opti-*
*mè poſt Torr. de pactis fut. ſucceſſ. dec.*63. *num.* 6.
& 7., *& dec.*64. *num.*22., *in Faucn. Primogeni-*
tura 7. *Maii* 1700. *§. Non atteuta coram clar. me.*
Card. Coprara, *confirmata* 3. *Junii* 1701. *coram*
Eño Card. dela Tremoille, *in Ferrarien. Primo-*
gen. 4. *Febr.* 1709. *§. Quo verò*, *& §. Ex eiſdem*
coram Rño Molines Dec., *& in illius confirmato-*
ria 9. *Decembris ejuſdem anni §. Verùm nec ceſſio*
coram Eño Card. Priolo. Atque hæc quidem ju-
ſtum locum ſibi vindicant, tametſi renunciatio 21
fideicommiſſi facta ſit in perſonam non prohibi-
tam; etenim ſtatim ac ab ea in Extraneum Bona
devenerunt, contraventum dicitur menti, vo- 22
luntatique Teſtatoris, ſitque locus Subſtitutis,
qui extemplo Bona poſſunt vindicare, ut totidem
ferè verbis reſpondit *Rota dec.*457. *n.*3. *part.*13.,
*& dec.*63. *num.*1. *&* 5. *part.*14. *rec.*

Parvique refert, quod in renunciatione adſit
ſtipulatio = *Pro ſe, heredibus, & ſucceſſoribus &c.* = 23
quorum nomine quilibet extraneus comprehen-
ſus cenſeri poſſit; talis quippè ſtipulatio opera- 24
retur quidem effectum ſuum in Bonis indifferen-
tibus, modò aliqua adeſſent, quorum capaces
ſunt etiam Extranei; at aliter res ſe habet quo-
ad Bona differentia, & ſpecialiter, ſtrictiſſimè- 25
que alienari prohibita, quorum reſpectu con-
templati, ac comprehenſi intelliguntur in ſtipu-
latione capaces dumtaxat, & ex judicio Teſtato-
ris ad ſucceſſionem invitati, *Rovit. conſ.*44. *n.*27.
*lib.*1., *Bero conſ.*106. *num.*23. *lib.*1., *Surd. conſ.*
517. *n.* 17. *& ſeq.*, *Altograd. ſen. conſ.* 43. *n.* 55.
& 56. *lib.*2., *Cyriac. contr.*4. *num.*45., *Peregrin.*
*de Fideicom. art.*52. *n.* 74. *verſ. primus eſt*, *Mon-*
tan. contr. 9. *num.* 4., *Capyc. Galeott. contr.* 21.
*num.*23. *lib.*2., *Addenq. ad dec.*523. *n.*118. *part.*4.
rec.

rec. tom. 3., clar. me. Card. de Luca de renunc.
disc. 5. num. 4., & in Summ. num. 15., & num. 22.
ibi = sive ubi cesset quidem prohibitio in Renunciatario, cui nulla obest incapacitas, quæ tamen, eo
defecto, in herede, vel Successore dignoscatur,
tunc etenim, nè remotiori, vel extraneo locus aperiatur, limitatè ad personam capacem renunciationem factam esse censendum est =, & de Fideicom.
disc. 12. num. 11., Saminiat. contr. 100. n. 7. 11.
& 12. ibi = eò magis, quia, quando etiam Paciscentes in stipulatione facta = pro heredibus, &
successoribus = cogitare potuissent de personis extraneis, & incapacibus ejusdem fideicommissi,
etiam volentes, facere non potuissent, quum nihil
tàm certum, quàm quod non liceat Possessori alte-
26 rare, mutare, restringere, aut ampliare formas,
vocationes, conditiones, seu gravamina à Fideicommittentibus præcisè imposita etiam de consensu
27 viventiam in præjudicium vocatorum, si ergò non
potuissent, etiam volentes, numquam supponi potest, quod renunciationis beneficium extendere voluerint ad personas incapaces =, Castald. consult. 298.
num. 9. lib. 2., Rota coram Dunoz. jun. decis. 641.
n. 19., cor. Bich. dec. 586. n. 18., coram Emerix.
jun. dec. 1256. num. 13., in rec. decis. 160. n. 5. 6.
& 10. part. 10., dec. 40. n. 13. & seq., & dec. 143.
num. 14. & seq. part. 12., decis. 401. n. 16. part. 13.
ibi = Adhuc etiam acceptante Patre pro heredi-
28 bus, non fuit in Extraneum translatum fideicommissum, cum acceptatio intelligatur tantùm pro
heredibus sanguinis, sicque capacibus, & à Testatore non exclusis =, dec. 330. num. 10. ibi = Nec poterant transmitti in Zambottum, nec in Clementinum (hi erant heredes Renunciatarii) qui non
erant de familia Testatoris, extra quam strictissime vetitum erat transferri = & num. 13. ibi = num-
29 quam censentur comprehensa illa Bona, quæ si comprehenderentur, fecissent incidere Renunciantem
in caducitatem, & Renunciatario non profuissent
tamquam extraneo, & incapaci illorum acquisitionis =, part. 14. dec. 23. num. 20. part. 15. ibi =
ideòque potentiùs quilibet scrupulus removebatur ex eo, quod, etiamsi d. renunciatio naturam
veræ donationis esset adepta, ut prætenditur, nihilominùs, cum respectu Bonorum fideicommissariorum facta fuerit de re non transitoria ad Extraneos, certò certiùs est, stipulationem = Pro heredibus, & successoribus = intelligendam esse de heredibus sanguinis, & non extraneis, juxta theoricam Bartoli &c. =, in Romana Hereditatis 3. Julii 1684. §. Hoc idem coram Rmo D. Heruvult,
& in Faventina Fideicommissi 17. Junii 1695.
§. Neque urgebat coram bon. mem. Ursino ibi =
Secùs tamen est, quoties, ut in casu, renunciatio
fuit concepta non quoad Bona indifferentia, in
quibus veniunt ex jure Renunciantis heredes Bonorum, sed pro fideicommisso, in quo jus habebant
tacitum capaces, & vocati, quibus idcirco renunciatio profuit, non obstante clausulâ = Pro heredibus, & successoribus quibuscumque = quia illa
restringitur juxta subjectam materiam, & in Bonis liberis; in fideicommissariis verò solùm de capacibus, & de successivè vocatis =.

Ex his autem duplex occurrit ad auctoritates in
contrarium allegatas æquè valida responsio, quarum prima promanat ex facto, eò quod, cum,
ex supra deductis, justâ ratione affirmari posse videatur, translativæ renunciationis qualitatem referri minimè posse ad Bona, de quibus agitur,
applicari proinde nequeant prædictæ auctorita-
tes, quæ cessionem, translationemque suppo- 30
nunt. Altera desumitur ex eo, quod Textus in leg.
spem, Cod. de donat. ait quidem, donari, vendi,
ac transferri posse spem, at non idcirco inquit,
spem rei cujuspiam, ac Bonorum specialiter alienari prohibitorum transferri posse in Extraneum
quemcumque, ideòque talem spem juxta mentem, voluntatemque Defuncti transferendam
esse dicimus, Card. autem de Luc., qui contrarium tenere conatus est de renunciat. disc. 4. ex-
adverso allegatus, rejectus fuit à Sacra Rota, ut 31
videre est decis. 63., & dec. 64. post Torr. de pact.
futur. success., in quibus ejus ratiocinia refellun- 32
tur, quamobrem ex monito ejusdem Auctoris in
tract. de Fideicomm. disc. 86. num. 9., & disc. 98.
num. 24., & passim alibi, spectandum est id, quod
Tribunalia decreverint, atque constituerint, non
verò quod in eadem Causa ad oportunitatem scri- 33
pserint Advocati; in disc. verò 6. num. 18. vers. pariter, & seqq., tantum abest, ut nobis advertetur, ut mirificè potius sententiæ nostræ favere
videatur, ut infra meliùs demonstrabitur.

Atque hinc sublata pariter remanet contraria
illa animadversio, quod nempe absurdum dici
nequeat, unam, eamdemque renunciationem
esse abdicativam, simulque translativam, quia 34
verum id quidem est, si rem ità interpretemur, ut
extinctiva renunciatio dicatur respectu Bonorum
in futurum quærendorum, translativa verò respectu Bonorum jam quæsitorum, ac in præsens
competentium, ex Doctoribus supra relatis; 35
vel, si, admissâ renunciatione translativâ,
etiam quoad Bona futura, & quærenda, rem ita
temperemus, ut talis renunciatio extraneis heredibus prodesse nequeat. Auctoritates autem in
contrarium laudatæ vel non dicunt id, ad quod 36
allegantur, cum ex iis pleræque firment dumtaxat, duplicem renunciationis causam esse posse,
finalem scilicet, & impulsivam, quod quidem
ad rem nostram nihil pertinet: vel potiùs contrarium affirmant, prout Rota dec. 20. ad ornat.
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm., ubi ex
num. 8. usque ad 13. tradit, Bona arctissimam
habentia prohibitionem alienationis non posse in
Extraneos vigore renunciationis deferri, quod
si vigore translationis, quam contineret renunciatio, prædicta Bona vel ad Extraneum transferri, vel etiam ordinem à Testatore præscriptum interverti contingeret, talem renunciationem remanere omninò nullam, & inefficacem.

Prout etiam submota videri posset altera contrarii discursus pars, quâ dicebatur, renunciationem in casu nostro eò faciliùs censendam esse
translativam, quia ejus vigore immutatus est
ordo venientium ab intestato; tali quippè dispositione magis, magisque confirmatur, cessionem, translationemque respicere dumtaxat par- 37
ticularia quædam Bona materna jam delata, &
acqui-

acquisita, quorum respectu renunciatio facta fa-
vore Patris dici poterat traslativa, cum respe-
38 ctu ipsius hereditatis paternæ dici nequeat, nisi
abdicativa, eò quod transferri jus aliquod non
39 possit in Patrem, quod ipse jam non habeat, ut
inter utramque Bonorum speciem distinguendo,
tradunt *Donat. Anton. de Marin. var. resol. lib.2. cap.93. num.14.*, *Urceol. de transact. cap.54.n.6.*, *Torr. de Primogen. Ital. part.2. quæst.61. nu.50.*;
vice autem versâ, cum favore Fratris renuncia-
verit Bona Avunculi, prout ipsi ex lege testa-
mentaria post Patris obitum deferebantur, non
videtur ullo pacto intervertisse ordinem, qui
fuerat à Testatore præscriptus. Quapropter re-
40 spectu istiusmodi Bonorum non translativa, sed
extinctiva, atque abdicativa renunciatio dicen-
da est; cum perindè sit, ac si Renuncians vel
numquam in rerum natura extitisset, vel sese de
medio tamquam mortuum sustulisset, latè
Amat. var. resol. lib.2. cap.84. num.14. 39. 43., & 52., *Gallerat. de renunc. lib.2. cap.2. nu.26.*, *Salgad. labyr. credit. part. 2. cap. 14. num. 48.*, *Capyc. Galeot. lib.2. contr. 8. num. 20.*, *Torr. de success. in Primog. Ital. part. 2. quæst. 47. nu. 6.*;
renunciatio siquidem ita demum translativum
41 effectum operatur, si non sit facta uni ex Cohe-
redibus, vel qui esset immediatè successurus, ob
eam rationem, quod, dum voluit Renuncians
sese eximere à Bonis renunciatis favore personæ
42 contemplatæ, effectum sortiri nequiret renuncia-
tio absque jurium translatione, *Gabr. cons. 135. num.1. lib.2.*, *Bellon. de Jur. accresc. cap.5. quæst. 48. num.21., & seqq.*, *Gallerat. de renunc. lib.1. cap. 2. num. 24.*, *Torr. de Primog. Ital. part. 2. quæst. 47. num.3., & seq.*

Non est igitur, cur ex adversò objiciatur,
quod Silvius ultimus masculus ex linea Lucretiæ
possederit controversa Bona non jure proprio,
sed tamquam heres Patris, obnoxius idcircò fe-
rendis oneribus illis, quæ ipsi Pater apposuisset;
id enim nequaquam subsistit respectu Bonorum,
43 de quibus agitur, dum ipsa renunciata fuerunt
favore Fratris, qui ad ea proprio jure, & inde-
pendenter à persona Patris vocabatur, ex quo
etiam, veluti ex necessario antecedenti, sequitur,
44 nullum jus, nullumque gravamen apponi à Pa-
tre potuisse prædictis Bonis, ut observat *Peregrin. art.38. num.10. vers. contrà verò in fine*, *Merlin. de legit. lib.1. tit.4. quæst.3. num.39.*, *Gallerat. de renunc. lib. 2. cap. 5. num. 23. vers. Præterea intellige*, *Altimar. ad Rovit. cons.70. num. 21.*, *Rosa consult. 29. num. 16.*, neque his adversan-
tur auctoritates exadversò laudatæ, quia *Rota in*
45 *Bononien. Fideicommissi de Ghisellis apud Palm. nep. alleg. 287. loco citato* nil aliud firmat,
quàm quod fideicommissum comprehensum esse
intelligatur in renunciatione amplissimis verbis
concepta, tametsi nominatim, ac literaliter non
fuerit expressum, prout id ipsum decisum fue-
rat in antecedenti *Decisione edita 17. Maii 1686. coram Rmo D. Herva ult apud eumdem Palm. alleg. 296., & in subsequenti cor. clar. mem. Card. Caccia impress. ibidem alleg. 298. num. 5., & duob. seqq.*, immò verò in hac ultima *Decisione*
sub num.8. & 9. dicitur, quod ususfructus Bono- 46
rum fideicommissariorum transmitti non potuit
in heredes, ac successores Renunciatarii, etiam
durante vitâ Monialis, quia Bona juxta suam
ipsorum naturam remanserant apud vocatum.

Deveniendo denique ad postremam contrariæ
objectionis partem, dicimus, colore nullo su-
stineri posse renunciationem, de qua agitur,
etiam respectu commoditatis fructuum, quouf-
que vivat P. Cajetanus renuncians ob duplicem 47
æquè claram, efficacemque rationem, quia ni-
mirùm Renuncians non potuit, & quia etiam no-
luit renunciationem restringere ad solam fru-
ctuum commoditatem. Non quidem potuit,
quia, quoties interdictum est genus omne, &
species alienationis, etiam latè sumpto hoc vo-
cabulo, redditaque fuit hujus prohibitionis ea ra- 48
tio, ut hereditas integra, & absque ulla dimi-
nutione conservetur in infinitum penes institu-
tos, & substitutos, tunc vetita censetur etiam
alienatio commoditatis fructuum, ut benè fir-
mant *Knipschild. de Fideicomm. famil. nobil. cap.16. num.377., & seqq.*, *Francisc. Palm. consult. 100. num.17. & seqq.*, *Torr. de Primogen. Ital. part. cap.31. §. 2. num.44. vers. & ego pariter obtinui*, *Rota post eumdem de pact. futur. success. dec.210. §. finali*, *coram Emerix sen. dec.164. num.4.*, *in Romana Fideicommissi 27. Novembris 1702. §. finali coram Illmo Scotto*, *confirmata 27. Aprilis 1703. §. finali coram eodem*, *& in Ferrarien. Primogenituræ 9. Decembris 1709. §. Nec obstante* ibi = *Dispositio enim locum habere non posset, si alienari liceret commoditatem percipiendi fructus, cum plenè, & integrè penes substitutum Bona non conservarentur* =, *& §. Maximè coram Emo Card. Priolo*, quæ omnes *Decisiones*
posteriores sunt illâ in *Firmana Manutentionis* in
dubitationibus allegata. Et rectè quidem, quia
verba illa, & quidem iterata = *Eredità intiera* = 49
senza alcuna diminuzione = præseferunt omni-
modam plenitudinem, quæ contraria est dimi-
nutioni, ideòque perspicuè patet, Testatorem 50
noluisse sejungi, ac dividi à Bonis juspercipien-
di fructus, sed Bonorum permanentiam omninò
voluisse apud vocatos tàm in proprietate, quàm
in fructibus, ad *textum in leg. Videamus la 2. §. In Faviana ff. de usur.*, *leg. cum oportet, Cod. de Bon., quæ liber.*, *Surd. cons. 116. num. 73.*, *Peregrin. de Fidecomm. art. 3. num. 96 in fine vers. quod si Testator*, *& omninò videndus R.P.D. Fattinell. respons. 48. num.21.*

Certòque certiùs admittendum id est in casu
nostro, quia alioquin facilè eludi posset mens
Testatoris, fierique fraus voluntati ipsius omnia 51
sua vota dirigentis ad integram, nullaque ex par-
te diminutam Bonorum conservationem penes
vocatos; cum enim nuda proprietas, abscedente
usufructu causali à formali, dici possit titulus in-
utilis, ac nomen vacuum, ideoque ineptum, & 52
inefficax ad sustinendam Testatoris voluntatem,
ut, aliis omissis, egregiè ponderat *R.P.D. Fattinell. d. respons.48. num.19.*, *Rota decis. 398. nu. 10 part. 12., & dec. 8. num. 2. & 3. part. 15.*
nemo non videt, apertè fraudari mentem, vo-
lun-

luntatemque Testatoris, si fructuum commoditas per quinquaginta, vel sexaginta annos, qui-
53 bus Renuncians naturaliter vivere potest, existat penes extraneum Renunciatarium, aut Renunciatarii heredem, & interim vocati ad fideicommissum carentes fructibus Bonorum, ægestate fortasse sordescant, totoque hoc medii temporis spatio familiæ splendorem conservare nequeant; imò verò à nuptiis contrahendis abstineant, sinè quibus in irritum recidant necesse est vota omnia Testatoris perpetuam familiæ suæ propagationem enixè exoptantis, ut benè animadvertunt *Anton. Fab. in cod. lib.6. tit.22. defin.25. in princip.*, *Paris. cons. 22. num. 9. & duobus seqq. lib.3.*, *Dec. cons.259. num.2. vers. eò maximè, & num.3.*, *Altograd. sen. cons.96. num.18., & 32. lib.1.*, *Castill. quotid. jur. contr. lib.3. cap.12. nu. 54.*, *Molin. de Primog. Hispan. lib.1. cap. 13. n. 90., & seqq.*, *& videndus R.P.D. Fattinell. respons.48. num.19., & resp.49. num.18.*, qui sanè præclarus *Auctor* in Causæ, de qua agitur, de-
54 cisione plurimi faciendus est, cum in utroque responso latè, doctèque materiam expendat, ac pro veritate respondeat. Non omittendo etiam, quod in specie *dec.63.*, *& decis.64. post Torr. de pact. futur. successff.* agebatur de sola fructuum commoditate, donec viverent Moniales renunciantes, atque ea tamen denegata fuit à *Sacra Rota*, ut videre est ex ipsismet *Decisionibus*, & ex *clar.mem. Card. de Luc. de renunc. disc. 4. nu.20. & 21.*, qui in d. Causa succubuit, prout superiùs etiam innuimus.

Hæc, quod attinet ad potestatis defectum, quod verò respicit alterum voluntatis, iste etiam perspicuè concurrit in nostra hypothesi; ex lite-
55 ra namque, & tenore renunciationis evidens, & apertum redditur, P. Cajetanum renunciasse = *omnia Bona, successiones, jura, & actiones* =
56 ex quibus sane verbis substantiam rei connotantibus apertè excluditur voluntas restringendi renunciationem ad solam fructuum commoditatem, ut optimè firmat *Rota in Ferrarien. Primogeniture 16. Februarii 1705. §. finali coram R.P.D. Ansaldo impress. apud Paulut. differt.28. dec. 1. num. 37.*, *confirmata 4. Februarii 1709. §. Nec demum coram Rmo Molines* ibi = *Dum Hieronymus non cessit commoditatem fructuum ad tempus, & suâ vitâ durante, sed cessit omnia, & quæcumque jura, & actiones, quæ ad d. primogenituram sibi, suisque spectare poterunt favore Herculis Trotti, & Filiorum, & Descendentium, chimericum apparuit, hanc realem, & perpetuam fideicommissi distractionem, & cessionem restringere, ac limitare ad simplicem cessionem commoditatis fructuum* =, idemque firmatur in *illius confirmatoria 9. Decembris 1709. §. Ultra potestatem, & seqq. coram Emo Card. Priolo, & in Ferrarien. Alimentorum, & Dotium super consumptione detractionum 11. Martii 1712. §. Absque eo quod coram eodem*; jura quippe perpetua, quæ P. Cajetanus cessit, adversantur tem-
57 porario fructuum percipiendorum emolumento, *clar. mem. Card. de Luca de pension. disc.18. num. 15. §. Et demum & num.6.*, *Rota decis.135. n.4.*, *& seqq. part.7. rec.*, *in Romana Fideicommissi 27. Novembris 1702. §. Etenim coram Illmo Scotto*, *confirmata 27. Aprilis 1703. §. Altera verò cor. Emo Card. Priulo*: quamobrem istiusmodi re- 58
nunciatio restricta ad substantiam, sortemque fideicommissi, trahi nequit ad fructuum duntaxat commoditatem; proindeque, sicut sors, ac 59
substantia fideicommissi transire nequit in extraneos Renunciatarii heredes, pari ratione transire nequit & fructuum commoditas, de qua Renuncians nec sensit, nec loquutus est, ut in puncto ratiocinantur *Bero cons.139. num. 3., & pluribus seqq. lib. 1.*, *Mantic. de tacit. lib.12.tit. 25. num. 16.*, egregiè *R.P.D. Fattinell. d. sæpiùs respons. 49. num. 10. §. Etenim*, *Rota decis. 135. num.4., & seqq. part.7. rec.*, *coram Card. Cerro decis.665. num.17.* ibi = *Non potest sustineri respectu commoditatis, & perceptionis fructuum, quia verba renunciationis explicitè loquuntur de Bonis, & hereditate, nullo jure reservato, quæ verba tangunt substantiam, nec ad solam commoditatem possunt restringi, & hoc casu tamquam donatio facta pleno jure redditur nulla in* 60
totum = & post *Torr. de pact. futur. successf. decis. 64. num.30.*, ubi ponitur objectio, quod nempè ad heredem Renunciatarii, quantumvis extraneum spectare saltem debeat commoditas percipiendi fructus, durante vitâ Monialis renunciantis, & *num.33.* ita respondet = *Minùsque se-* 61
cunda (g. e. illatio) *quia constitit Dominis, renunciationem, non posse sustineri quoad commoditatem, & perceptionem fructuum; nam ultra superiùs firmata, considerabatur, renunciationem, uti factam pleno jure, non posse restringi ad solam commoditatem=. Mantic. &c.* =, & plures allegat *Rotæ decisiones*, & infra = *Ex quibus optimè colligebatur, Zambottum, licèt de familia, non debere prætendere dd. Bona fideicommissaria, nisi suo loco, gradu, & tempore purificationis, neque heredem mediatum M. Antonii renunciatarii aliquid petere posse vigore dictæ renunciationis.* =

His denique omnibus additur, quod, cum hodie res non sit cum Monacho, vel Monasterio, sed cum Domino de Savinis, longè faciliùs hujus exclusio recipienda est; Monachus quippè agnatus est, & quousque naturaliter vivit, retinet ju- 62
ra agnationis, & familiæ, at Dominus de Savinis nec agnatus est, nec jura sanguinis communia habet cum Testatore, sed extraneus prorsus est, 63
& Testatori penitùs ignotus, ut à fortiori arguit *R.P.D. Fattinell. respons.48. num.17. in fine* ibi = *Si ergo incapax Monachus, quamvis agnatus, & de familia, & ex ejus persona incapax Monasterium, multò magis incapax erit Renunciatarius Testatori omninò extraneus* = *& respons. 49. n.18. in princip.*

Hæc igitur cum ita se habeant, plenèque his omnibus demonstratum videatur, renunciationem, de qua agitur, sustineri nullo modo posse, etiam quoad solam commoditatem fructuum, fas nobis forsan esset affirmare, nullo numero habendas auctoritates in calce propositarum dubitationum allegatas contra communem, receptamque Doctorum, ac Tribunalium sententiam

lo-

loquentes; verumtamen eas aliter confutabimus, singillatim unamquamque expendendo.
64 Et primò quidem, quod attinet ad *clar. mem. Card. de Luca de renunc. disc.6. num.* 18. *vers. pariter*, satis esset respondere, quod, cum in hoc discursu idem prorsus dicat, quod antea dixerat sub *disc.* 4., curandum idcircò non est ejus ratiocinium, utpotè præventivè reprobatum à *Sacra Rota*, quæ nihil fecit deducta in *d. disc.* 4., ut ex sæpius citatis *decis.* 63. *&* 64. *post Torr. de pact. futur. success.*; verùm præterea dicimus, quod
65 Auctor iste etiam in sensu veritatis inquit, nec dispositionem *Textus in leg. spem. cod. de donat.*, nec translativam renunciationem locum sibi vin-
66 dicare posse in eo casu, quo successio, & jura renunciata non substantiantur in persona ipsius Renunciantis, ex cujus jure transferantur in Donatarium, seu Renunciatarium: Nam si Renunciatarius, prout contingit in casu nostro, sit Bonorum Dominus cum onere restitutionis, & fideicommissi, renunciationem obtinere dicitur per quamdam speciem liberationis ab eo vinculo, & onere tamquam per remotionem obstacu-
67 li; atque hoc casu cum non repugnet Juris nostri regulis, atque principiis, quod res mea amplius mea fieri possit, atque ad me per alium transferatur, actus proinde renunciationis importare nequit, nisi remissionem, seù extinctionem ju-
68 ris sperati per Renunciantem, ut optimè ratiocinatur in *d. disc.6. num.*19.

Decisio autem *in Firmana Mavatentionis* 5. *Decembris* 1701. *coram Emo Card. Priolo* retorquetur potiùs, quia ibi post tertiam tantummodò
69 Causæ propositionem, & adscitis quinti, & sexti suffragiis, *Rota* sustinet renunciationem quoad usumfructum, durante vitâ Donantis, sive Renunciantis, ex ea dumtaxat ratione, quod, tametsi Testator alienationem Bonorum strictissimè heredibus suis prohibuisset, liberam tamen fructuum dispositionem iisdem reliquit, verbis illis = *restando in loro la libera disposizione de' frutti* = quæ exscripta leguntur sub 5. *Nec dicatur*,
70 *& per tot.* Ergo contrarium omninò respondendum erit in nostra hypotheси, in qua tantum abest, quod concurrat expressa isthæc, & libera facultas disponendi de fructibus, ut potiùs ex validis, legitimisque conjectu.is eliciatur clara mens, ac voluntas Testatoris interdicendi etiam temporariam fructuum dispositionem, ut funerioribus locis probavimus. Prout non officit *Decisio* 127. *num.*7., *&* 8. *post Torr. de pact. futur. success.*; quia ibi agitur de Bonis liberis dumtaxat, & quidem in nepotem Renunciantis, vigore renunciationis, transferendis, non verò de Bonis fideicommissariis, quorum respectu examen sibi speciatim reservavit *Sacra Rota*, ut ipsa met profitetur in fine *Decisionis*.

Taurinen.

Ad primogenituram an, & quando sub nomine Descendentium masculorum Primogeniti veniant Masculi ex linea nedum ipsius Primogeniti, sed etiam aliorum de familia, & agnatione? Feudum quando ex pacto, & providentia, vel potius hereditarium censendum sit? Feudum venit sub generali Bonorum dispositione. Capacitas supervenients tempore purificatæ substitutionis sufficit ad successionem obtinendam. Primogenituræ extensio ad Filios Instituti ex dispositione *in leg. cum Avus*, *& leg. cum acutissimi*, an, & quando locum nequeat habere?

VOTUM VI.

1 *Primogenitura ad casus, & personas expressas restringenda est.*
2 *Primogenitura in ultimo herede gravato expirare dicitur, ejusque Bona efficiuntur libera.*
3 *Primogenitura, licèt ordinata favore agnationis, ultra personas expressas non extenditur.*
Intellige, si modò agnatio non expressè, sed tacitè dumtaxat contemplata sit. ibid.
Vel si consecutive tantum ad præcedentes substitutiones. num.4.
4 *Primogenitura extenditur ad quoscumque sub generali ejus ratione comprehensos.*
5 *Testator filios civiliter mortuos, quos in aliis dispositionibus numquam nominavit, nec ad primogenituram censetur invitasse.*
6 *Minusque eorum filios, si nec de obitu vocatorum sine filiis cogitavit.*
7 *Primogenitura introducta est ad splendorem, decusque familiarum conservandum.*
8 *Primogenitura publicam respicere utilitatem dicitur.*
9 *Pro Primogenitura in dubio respondendum est.*
10 *Primogenituras perpetuas, non autem temporales, esse decet.*
11 *Ad primogenituram Testator vocasse censendus est non solùm descendentes ex Primogenitis, verùm etiam alios de ipsius familia.*
12 *Procedit, si e nullo designato successore, sive etiam vocatis Primogenitis, eorumque Descendentibus.*
13 *Amplia, ut id procedat etiam de primogenitura in personis alienæ familiæ constituta.*
14 *Primogenitura à Descendentibus familiæ effective extendenda est ad Transversales, aliisque de familia contentiva.*
15 *Primogenituræ inter Descendentes conservandæ extensio faciliùs admittenda est*, & num. 30.
16 *Primogenituræ inter Descendentes constituta extensio, ex quibus desumi valeat argumentis elicitis ex Testatoris mente?* & num. 16. & seq.
17 *Primogenitura conservanda in Masculis* de virili agnatione, *ad personas dumtaxat nominatas non restringitur.*
18 *Sed porrigitur ad omnes Masculos de eadem agnatione.*
Præsertim, si verba adsint perpetuitatem temporis importantia, num.20. 21. 22., & 30.

19 *Ad primogenituram sub nomine Descendentium masculorum veniunt Masculi ex linea nedum Primogeniti, sed aliorum etiam de familia*, & num. 28.

20 *Gravamen reale Bonis impositum, realem dispositionem reddit.*

21 *Gravamen ubi est reale, primogenituram latiùs extendit.*

23 *Testator nequit dici, in defectu filii primogeniti absque filiis, alterum filium, ejusque Descendentes à primogenitura excludere voluisse.*

24 *Vocatio ad primogenituram, licèt non expressa, suppletur ex dispositionis natura, atque ex mente Testatoris.*

25 *Maximè, cum de admissione Descendentium agitur.*

26 *Descendentium favore plus dictum, quàm scriptum censendum est.*

27 *Masculorum omnium indefinita vocatio ad primogenituram Masculos etiam comprehendit, qui de linea Primogeniti non sint.*

29 *Dispositio iis convenire debet, quibus ejusdem verba conveniunt.*

30 *Primogenituræ extensio favore Transversalium difficiliùs admittitur.*

31 *Feudum hereditarium constituitur ex sola heredum vocatione.*

32 *Feudum ex pacto, & providentia non dicitur, nisi pro se, & liberis, vel pro se, & Descendentibus concessum sit.*

33 *Feudum esse hereditarium, arguitur etiam ex clausulis, & ex quibus?* num. 35.

34 *Fœminæ regulariter à successione feudali repelluntur.*

35 *Feudum hereditarium deprehenditur ex fœminarum vocatione.*

36 *Item ex clausula* = ad habendum =.

37 *Maxime, subjunctâ aliâ clausulâ* = & quidquid placuerit faciendum =.

Hereditarium præterea est feudum emptitium, num. 40.

Præsertim respectu primi Adquirentis, n. 41.

Amplia, ut num. 44.

38 *Clausula* = ad habendum =, *nec non alia* = quidquid placuerit faciendum = *in feudo, facultatem tribuunt alienandi tàm per contractum, quàm per ultimam voluntatem.*

39 *Præsertim, si adpositæ in partibus dispositivis.*

41 *De feudo emptitio Investitus potest, ad instar allodii, disponere.*

42 *Si præsertim ab ipsomet Principe emptum sit.*

43 *Procedit id maximè in primo Adquirente*, & num. seq.

44 *Feudum, tametsi ex pacto, & providentia, respectu primi Adquirentis pro hereditario habetur*, & num. 48.

45 *In feudi concessione clausulæ* = nobile, ligio, gentile, antico, avito, e paterno = *regulariter adponuntur in beneficium, non in gravamen Investiti.*

Et præjudicant dumtaxat Domino directo, non autem Vassallo. ibid., & num. 46.

46 *Clausulæ ejusmodi regulariter ad preces Investiti adponi solent in concessione feudi.*

47 *Investitus, verisimile non est, quod per ejusmodi clausulas facultatem disponendi de feudo sibi adimere voluerit.*

49 *Feudum hereditarium venit sub generali Bonorum dispositione.*

Illiusque distractio nequit ab Agnato revocari, ibid.

50 *Substitutus, licèt incapax tempore testamenti, sat est, quod capax sit, quando purificatur substitutio*, & num. seq.

51 *Capacitas superveniens tempore adquisitionis, retrotrahitur in præjudicium alterius, cui ex incapacitate jus fuisset deferendum.*

Procedit maximè in dispositione successiva, num. 52.

52 *Conditione tractum successivum habente, sufficit, capacitatem quandocumque supervenire.*

53 *Quod ab initio non valuit, nequit tractu temporis convalescere.*

In conditionibus regula hæc non procedit, ibid.

54 *In substitutione conditionali sufficit capacitas tempore habili superveniens* & num. 60.

55 *Testatores non rarò Forenses incapaces instituunt sub conditione, quatenus capaces effecti fuerint.*

56 *Filiorum vocatio tacita subintellecta ex dispositione* in leg. cum Avus, & leg. cum acutissimi, *locum non habet in testamento Transversalis*, & num. 57.

58 *Secus, si ex conjecturis contemplati appareant.*

59 *Et quales ad hunc effectum conjecturæ requirantur?*

61 *Institutio favore Fratris ex se non arguit substitutionem illius filiorum ad exclusionem nepotis expressim substituti.*

62 *Præsertim, si facta, isto jam nato, non item illis.*

63 *Testatoris major dilectio in jam natos, quàm in non natos præsumitur.*

64 *Vocatio ex conjecturis tantùm elicita, dubia semper est.*

65 *Et contrariis elidi potest conjecturis.*

66 *Dubium quod est, tamquam dubium debet expendi.*

BONIFORTES Asinari quatuor habens filios masculos, ex quibus Leo secundogenitus professionem jam emiserat in Militari Ordine Hierosolymitano, Petrus verò quartogenitus per susceptionem habitus eidem Militiæ nomen dederat, die 6. mensis martii anni 1592. supremum condidit testamentum, in quo illis, quoad viverent, particulari institutione reliquit certum annuum reditum, aliasque res eorum statui, & congruæ sustentationi sufficientes, illasque eisdem subministrari voluit à Carolo filio primogenito, & Paulo Æmilio tertiogenito, quos heredes universales scripsit.

Cum autem possideret quamdam capsinam, seu massariam nuncupatam *del Gaveri*, eamdem subjecit particulari primogenituræ ordinatæ his verbis. = *Insuper instituit, & nominavit heredem suam particularem Illmum D. Carolum alterum ex he-*

heredibus fuit universalibus infrascriptis etiam ejus filium legitimum, & naturalem, & Primogenitum ratione primogenituræ in ipsius d. Testatoris capsina, seu massaria vulgariter nuncupata del Gaveri cum omnibus, & quibuscumque suis ædificiis cujuslibet generis &c. Item una petia partim pascui, & partim arativa jornatarum 60. in circa, & pro tanta, quanta est, sita super finibus d. loci Castagnolarum, cohærent Communitas, & prædia ipsius Testatoris, nunc noviter acquisita per ipsum Dominum Carolum ab Illmo D. Aloysio de pecunia propria ipsius D. Testatoris pro dimidia pretii, quod est ducatorum 1200., & pro altera dimidia ipsorum ducatorum 1200., de peculio castrensi ipsius Domini Caroli, prout sic ipse D. Testator asseruit, ad habendum, tenendum, & in solidum per ipsum D. Carolum possidendum in perpetuum fideicommissum inalienabile, & jure fideicommissi inalienabilis semper, & perpetuò casuri, & devolvendi in Primogenitum masculum legitimum, & naturalem de virili agnatione ipsius D. Testatoris, & sic ipsi Dominò Carolo quandocumque decedenti substituit in ipso fideicommisso ejusdem D. Caroli filium masculum, & Primogenitum legitimum, & naturalem, si extet, aliàs infrascriptum Illmum Dominum Paulum Æmilium etiam ipsius Domini Testatoris filium legitimum, & naturalem, & ipsius Domini Caroli fratrem, &, eo præmortuo, ejusdem Domini Pauli Æmilii Primogenitum masculum legitimum, & naturalem, & ità gradatim, & successivè Primogenitum masculum legitimum, & naturalem de virili agnatione ipsius D. Testatoris, ut supra, usque in infinitum, & hoc sinè omni prorsùs detractione alicujus legitimæ, & trebellianicæ. =

Post mortem Bonifortis cum decessisset sinè filiis Carolus Primogenitus, primogenitura delata fuit ad Paulum Æmilium, qui die 13. mensis Januarii anni 1619. emit à Carolo Emanuele primo Duce Sabaudiæ medietatem feudi di *Castagnole delle Lanze* prò se, suis heredibus, & successoribus masculis, & fœminis ibi = *liberamente, ed in perpetuo diamo, vendiamo, cediamo, rimettiamo, e trasferiamo al sudetto Colonnello Paolo Emilio Asinari per se, suoi eredi, e successori maschi, e femine in Feudo nobile, ligio, gentile, antico, avito, e paterno*, additis clausulis, *ad aver, tener, posseder, goder, e far quello, che loro piacerà, derogando antiquo decreto Ducali, quia in plerisque, sotto il titolo, quod feudum censeatur esse rectum, proprium, & simplex, non obstantibus &c., ut ex Ducali diplomate, & Investituris signatis lit. B. C. D.* =

Deindè verò decedens Paulus Æmilius sinè filiis, die 10. mensis Januarii anni 1626. heredem universalem scripsit Petrum fratrem suum, eidemque substituendo Helenam Sororem nuptam Cæsari Lanzavecchia, & Josephum Lanzavecchia illius filium, & suum respectivè nepotem =, *in tutti gli altri suoi Beni, mobili & immobili, ragioni, & azioni, hò, in confermazione dell' istituzione fattali dal detto fù Signor Padre di esso Signor Testatore, instituito, e di sua propria bocca nominato suo Erede universale il Signor Pietro suo fratello, il quale confida, che avanti di venire a morte, e testando, si ricorderà della Signora Elena sua Sorella, e del Signor Giuseppe suo figlio, e nipote respettivamente, quale prega ad esser contento, essendone capaci dell' instituzione per abitare in alieno dominio, cioè nello Stato di Milano, d'instituirli suoi Eredi, come sin' ora lui in tal caso li sostituisce ugualmente, volgarmente, e per fideicommisso, e caso non fussero capaci, che possi instituire altri, che siano capacè, a suo beneplacito, e questo detto Signor Testatore ha detto essere, e voler, che sia la sua volontà, e testamento* =, resistebat enim successioni Helenæ, & Josephi ejus filii degentium in Ditione Mediolanensi lex eo tempore vigens in Principatu Pedemontano, nuncupata *Ubena*, prohibens Exterorum institutionem; quæ tamen lex anno 1633. abrogata fuit.

Petrus itaque quartogenitus, & reliquus filiorum omnium die 22. mensis Julii ejusdem anni cum nondum professionem emisisset in Ordine Hierosolymitano, deposito militari habitu, contraxit Matrimonium, ex quo suscepit Paulum Antonium, quem universalem heredem instituit, testamento condito die 15. mensis octobris anni 1638., eidemque pupillo Matrem substituit; Is autem factus major, die 6. mensis martii anni 1666. vendidit bon. mem. Com. Catalano Altieri tum capsinam, tum etiam medietatem feudi *di Castagnola*, quæ venditio respectu dicti feudi nedum approbata fuit à DD. de Lanzavecchia, quia sua jura cesserunt Emptori, sed confirmata reperitur à Supremo Principe investiente Com. Catalanum ad formam Investiturarum ejus Authoribus concessarum.

Denique, cum decesserit Com. Paulus Antonius, superstite ex eo Josepho Laurentio filio, hic abstinuit à paterna hereditate; verumtamen, tamquam vocatus ad primogenituram ordinatam à Boniforte Asinari, vindicare contendit capsinam *del Gaveri*, atque uti comprehensus in Investitura, ex propria persona se vocatum dicit ad d. medietatem feudi *di Castagnola*; quamobrem plura mihi examinanda proponuntur.

Primò videlicet, an primogenitura à Boniforte constituta favore Caroli, & Pauli Æmilii, & eorum Descendentium masculorum de virili agnatione, ita restricta censenda sit ad illorum lineas, ut nullo pacto extendi possit ad Petrum, ejusque Descendentes?

Secundò, an feudum *di Castagnole* ex pacto, & providentia, vel potiùs hereditarium, sive alienabile in Extraneos censendum sit?

Tertiò, an in generali substitutione à Paulo Æmilio primo feudi acquisitore facta favore Josephi Lanzavecchia, comprehensa sit medietas d. feudi, etiamsi expressa mentio de illo facta non fuerit?

Demum, an d. Josepho, qui à Paulo Æmilio substitutus fuit Petro Fratri, obstet tacita conditio: si sinè liberis, subintellecta ex dispositione famigeratæ *legis cum Avus, & legis cum acutissimi*?

Super quibus omnibus rogatus, ut sententiam meam

meam pro veritate dicere velim, rem ordiar à
primo Dubio, in quo D. Comiti Paulo Antonio
actori Jure primogenituræ vindicare contendenti
capsinam del Gaveri, primo rei obtutu obstare vi-
dentur familiares in subjecta materia regulæ, quod
nempè, quoties agitur de institutione primoge-
nituræ directa ad certas personas, & lineas inci-
1 piendas à stipitibus nominatim ab illius Condi-
tore designatis, eadem restringenda sit ad lineas
dumtaxat expressè vocatas, prohibitâ quacum-
que extensione ad alias personas, ad tradita per
Raudens. conf. 15. num. 30. lib. 2., Ramon. conf.
61. ex num. 3., Decian. conf. 16. num. 20. & seq.,
& num. 54. lib. 4., Menoch. conf. 97. num. 111.,
Mantica de conject. ult. volunt. lib. 8. tit. 12. num.
* 19., Mans. consult. 225. num. 19., Palm. Nep.
alleg. 47. num. 85. & seq., Rota in rec. decis. 172.
num. 7. part. 14.; Quamobrem, cum in nostro
casu Bonifortes primogenituram nominatim or-
dinaverit favore Caroli, & Pauli Æmilii, eo-
rumque linearum, nec ulla ab eo facta fuerit
mentio Petri, mortui sinè Liberis primogenitis
expressè à Testatore vocatis, primogenitura ex-
pirasse dicitur, & Bona ab omni illius vinculo
libera effecta fuisse in persona ultimi gravati,
2 Gazzadin. conf. 59. num. 4., Soccin. Jun. conf. 1.
num. 15. lib. 1., & conf. 108. num. 31. cum seq.
lib. 2., Paris. conf. 44. num. 16. lib. 2., Bardel-
lon. conf. 95. num. 40. vers. ad primum enim respon.
detur, & nu. 43. lib. 1., Redenasch. conf. 17. nu-
6., & conf. 34. num. 18., Menoch. conf. 326. nu.
71. & seq., Riminald. conf. 224. num. 27. lib. 2.,
Molin. de Primog. Hispan. lib. 1. cap. 5. num. 37.,
Fusar. de substit. quæst. 389. nu. 3., Hodiern. contr.
33. nu. 3. lib. 1., Barbat. de fideicomm. part. 2., &
part. 4. num. 4., Carol. Anton. de Luca de linea
legal. art. 13. num. 3. & seqq., & nu. 17., Palm.
alleg. 48. num. 27., Torr. de majorat., & Primog.
Ital. part. 2. quæst. 38. num. 6.

Hæc autem si procedunt, etiamsi agatur de
3 primogenitura ordinata favore agnationis, modò
tamen hæc non expressè, sed tacitè dumtaxat
contemplata appareat, Palm. alleg. 48. num. 5.,
eademque non in proemio per viam principalis
4 dispositionis, sive generalis rationis, aptæ ex-
tendere primogenituram ad quascumque perso-
nas sub dicta generali ratione comprehensas, sed
consecutivè ad præcedentes vocationes contem-
plata appareat, Gratian. discept. 828. num. 5. &
seqq., Hodier. dict. contr. 33. num. 8. & seqq.,
Torr. de major., & Primogen. Ital. dict. quæst. 38.
num. 23., quantò potiori jure locum sibi vindi-
cabunt in casu nostro, in quo Bonifortes hujus
particularis primogenituræ Conditor non solùm
illam expressè direxit ad Carolum Primogeni-
tum, & Paulum Æmilium tertiogenitum; ve-
rùm præterea Leonem secundogenitum, & Pe-
5 trum quartogenitum in rebus particularibus in-
stitutos, non solum numquam nominavit in pri-
mogenituræ successione, sed præterea eosdem
omisit, etiam in generali institutione, atque sub-
stitutione reciprocè inter Carolum, & Paulum
Æmilium facta; Et rectè quidem, nam Leo ob
professionem emissam in Ordine Hierosolymi-
tano prò mo tuo habebatur, & Petrus ob tyro-
cinia in eadem militia posita primogenituræ in-
capax efficiendus credebatur à Testatore, qui
non cogitans de tristi eventu, in quo Carolus, 6
& Paulus Æmilius decessissent sinè liberis, nec
etiam cogitasse dici potest, quod ad primogeni-
turam hunc invitare voluerit filios eorum, quo-
rum alter jam civiliter mortuus, alter verò bre-
vi civiliter moriturus credebatur.

Verumtamen, licet hæ rationes non parum ur-
gere videantur, nihilominus libentius in con-
trariam feror sententiam, censeoque, Petrum,
ejusque Descendentes comprehensos esse in pri-
mogenitura à Boniforte condita, motus tum ex
natura similis dispositionis, tum ex mente Te-
statoris, tum denique ex verbis, quibus illa con-
cepta fuit.

Profecto, si intueamur naturam dispositio-
nis, agitur de primogenitura, quæ, utpotè in-
troducta pro conservando splendore, & decore 7
familiarum, Soccin. sen. conf. 47. num. 6. lib. 3.,
Paris. conf. 72. num. 81., Oldrad. conf. 131. num.
12., Menoch. conf. 204. nu. 18., Surd. conf. 241.
nu. 14., conf. 362. num. 4., conf. 375. num. 25., Va-
lenz. conf. 69. num. 18., Mierez. de majorat. part.
1. quæst. 1. nu. 9., Molin. de Primogen. lib. 1. cap.
11. num. 20., Cyriac. contr. 312. num. 65., Rota
coram san. mem. Alex. VIII. decis. 182. num. 22.,
coram Card. Cerr. decis. 321. num. 17., & seqq.,
in rec. decis. 465. num. 8., & seqq. part. 13. publi-
cam utilitatem respicere dicitur., Torr. de majorat.
& Primogen. Ital. part. 1. cap. 8. num. 20., Sperell. 8
decis. 165. nu 54. & seqq., idcircoque benignum,
non rigidum exposcit interpretem, R.P.D. An-
fald. inter alleg. Palm la 308. num. 1., & seqq.,
inquiens, in dubio pro primogenitura respon- 9
dendum esse, ac per consequens eas perpetuas,
non autem temporales esse, decet, Paris. conf.
72. num 8., Beret. conf. 134. num. 4., Surd. conf. 10
241. num. 14. & 33., Menoch. conf. 803. num. 1.
5. & 8., Valenz. conf. 113. num. 65., Tiraquell.
de jur. primogen. quæst. 71. num. 2., Molin. de
Primogen. hispan. lib. 1. cap. 1. sub num. 16., Pe-
regrin. de fideicomm. art. 22. num. 51., Gratian.
discept. 77. num. 3., & seqq., & num. 11. 14.
& 42., Capyc. latr. consult. 10. num. 53. & seqq.,
ità quidem, ut Testator, qui aliquibus Bonis
primogenituram condere professus fuit, ad eam 11.
vocasse censendus sit non solùm omnes descen-
dentes à Primogenitis expressè nominatis, ve-
rùm etiam alios de ipsius familia, & agnatione,
Covarruv. var. resol. lib. 3. cap. 5. num. 6., Raudens
de analog. lib. 1. cap. 15. nu. 268., Mantic. de con-
ject. ult. volunt. lib. 6. tit. 15. num. 20. vers. item si
Testator, Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt.
69. num. 15., Add. ad Molin. de Primogen. his-
pan. lib. 1. cap. 4. nu. 13., Gratian. discept. cap. 487.
num. 15., & cap. 771. num. 14. & 41., sess. decis.
37. num. 7., Cornazzan. decis. 122. num. 29., alii-
que latè cumulati apud Torr. de Primogenit., &
majorat. Ital. quæst. 38. nu. 1. 14., & seqq. inquien.,
Id procedere non solum in casu, quo ageretur de
primogenitura absolutè instituta, nullo designa- 12
to successore, sed etiam, quando ad illam fuit
voca-

vocatus filius primogenitus, ejusque Descendentes, eò quòd, declaratâ voluntate Testatoris prò institutione primogeniturae, ea omnia censentur expressa, quae consectaria sunt ad naturam similium dispositionum.

Ob quam rationem id procedit etiam in casu,
13 quo Testator non in sua, sed in personis alienae familiae primogenituram instituit, ut ex *Bartol. in leg. Cognatis num. 5. ff. de reb. dub.*, *Alciat. in leg. Pronunciatio §. Familiae in verbo agnatorum ad fin. ff. de verbor. signific.*, *tradit Molin. dict. cap. 4. num. 23.*, *ibique Add. Castill. contr. Jur. lib. 2. cap. 22. num. 39.*, *Thomas. tract. 9. de success. in majorat. tit. 8. num. 6. decad. 1.*, *Cornazzan. decis. 122. num. 30.* si ferè omnes superiùs citati DD. sentiunt, primogenituram à Descen-
14 dentibus familiae effectivae Testatoris extendendam esse ad Transversales, aliosque de familia contentiva, istiusmodi extensionem suadente verisimili illius mente desumptâ ex qualitate dispositionis id exposcentis, *Surd. cons. 241. num. 22. & seqq.*, *Valenz. cons. 185. num. 16. & seqq.*, *Gomez ad leg. 40. Thaur. num. 64. vers. & hoc tali fundamento*, *Molin. dicto cap. 23.*, *ibique Adden.*, *Castill. quotid. controvers. lib. 6. cap. 143. §. Unic. num. 2. circa finem*, *sess. dict. decis. 37. nu. 7.*, *Cornazaan. dict. decis. 122. nu. 29.*, quantò potiori Jure justum locum sibi vindicabunt in nostra hypothesi, in qua non agitur de primogeniturae extensione facienda inter personas fa-
15 miliae diversae ab illa Testatoris, nec de ea à Descendentibus deferenda ad Transversales, sed de eadem conservanda inter Descendentes ipsius Conditoris primogeniturae, quorum favore facilius admittitur quaevis benignior interpretatio, & primogeniturae prorogatio, ut benè notat, pluribus relatis, *Fusar. de substit. part. 1. quaest. 458. num. 28.*, *Peregrin. de fideicommis. art. 13. num. 72. vers. Quibus addo*, *& cons. 54. num. 8., & seqq. lib. 1.*, *& cons. 33. nu. 7. lib. 3.*, *Palm. Nep. alleg. 48. num. 13.*

Ex quibus licèt satis probata videri possit mens Testatoris, nihilominus eadem confirmatur ex
16 eo, quod idem super dicta capsina del *Gaveri* primogenituram ordinaverit verbis illis = *ad habendum, tenendum, & in solidum per ipsum D. Carolum possidendum in perpetuam fideicommissum inalienabile, & Jure fideicommissi inalienabilis semper, & perpetuò casuri, & devolvendi in Primogenitum masculum legitimum, & naturalem de virili agnatione ipsius Testatoris, & sic ipsi D. Carolo quandocumque decedenti substituit &c.* = plura autem ex his verbis consurgunt argumenta, quibus patefit, Testatorem primogenituram à se conditam nedum in linea Caroli, & Pauli Aemilii expressim nominata, sed etiam in illa Petri conservari voluisse.

Primum est illud elicitum ex contemplatione
17 agnationis, quae, sicuti resultat ex eo, quod d. capsinam perpetuò conservari voluerit in Masculis = *de virili agnatione ipsius Testatoris* =, ad tradita per *Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12. nu. 2.*, *Fusar. de substit. quaest. 360. num. 1. & 4.*, *Thesaur. quaest. for. lib. 2. quaest. 12. num. 8.*, *Torr. de majorat.*, *& Primogen. Ital. part. 1. cap. 38. num. 271.*, *& num. 441.*, *Venturin. cons. 43. num. 3.* ità etiam, efficit, ut primogenitura non restrin-
gatur ad personas dumtaxat nominatim vocatas, 18
sed porrigatur ad omnes Masculos legitimos, & naturales de virili agnatione, quorum nomine
nedum Caroli, & Pauli Aemilii, sed Petri etiam 19
Descendentes comprehenduntur, *Molin. de majorat.*, *& Primogen. Ital. dict. quaest. 38. nu. 8.*

Praeterea Testator non solum gravamen reale
injecit dictis Bonis, illa subjiciendo primogeni- 20
turae *jure fideicommissi inalienabilis casuri, & devolvendi*, quae verba, utpotè non in solam personam, sed in Bona etiam directa, ideoque red-
dentia dispositionem realem, operantur, ut 21
primogenitura latiùs extendatur, *Altogr. contr. 72. num. 3. & 4.*; verùm adjecit etiam verba perpetuitatem importantia, ex quo sequitur, quod, tametsi deficiat expressa vocatio Petri, ejusque Descendentium; nihilominus iidem, non extante lineâ Caroli, & Pauli Aemilii, admitten-
di sint, ità exigente voluntate Testatoris optan- 22
tis semper, & perpetuò bona devolvi in Primogenitum masculum de sua virili agnatione, ut prosequitur *Altograd. dict. contr. 72. num. 6.*

Et sanè quâ justâ ratione affirmari umquam poterit, quod Testator, qui tanto studio primo-
genituram ordinavit favore Caroli, & Pauli Ae- 23
milii, quos tempore conditi testamenti Matrimonium contracturos credebat, voluerit in casu; quo isti deficerent absque filiis, excludere Petrum, ejusque Descendentes, permittendo, quod in eorum praejudicium ab ultimo gravato Bona in Extraneos distrahi possent, quandò, inspecto rerum statu, in quo, tempore conditi testamenti, Testator, ejusque filii reperiebantur, expressè Petrum non vocavit, quia destinatus reperiebatur militari Ordini, quem sicuti ipse verisimiliter non deseruisset, si ejus fratres Liberos suscepissent, ità etiam Testator non omisisset illum expressè vocare ad primogenituram, si praevidisset, quod, decedentibus ceteris ejus filiis sinè Liberis, in illis dumtaxat Petri fami-
lia sua conservari potuisset? Quamobrem, cum 24
Petrus, ejusque Descendentes expressè exclusi non legantur, sed à Testatore omissa dumtaxat fuerit expressa illorum vocatio, haec omissio eisdem non officit, quoties expressa nominatio suppleta reperitur tum ex natura dispositionis, tum ex mente Testatoris resultante ex contemplatione agnationis, ex qualitate oneris realis, & demum ex perpetuitate dispositionis, quae fortiùs
urgent in casu nostro, quia, ut dictum est, non 25
agitur de extendenda dispositione ad Primogenitos de extranea familia, seù de genere Transver-
salium, sed versamur in Descendentibus, quos, 26
si deessent verba Testatoris, vocaret illa non legis, sed naturae vox illorum favore clamans, plus dictum, quàm scriptum censendum esse, juxtà celebre *Papiniani effatum in leg. Cum Avus summoperè celebratum ab Imperatore in l. Cum acutissimi*, *Ramon. cons. 66. num. 18.*, *Alvarad. de conjectur. ment. defuncti lib. 4. cap. 1. num. 6. & seqq.*, *& passim apud alios.*

Sed

Sed in nostra hypothesi fortè nec desunt verba, nam, postquam Testator, vocatis Primogenitis masculis legitimis, & naturalibus de sua virili agnatione, Carolo morienti sinè filiis substituerat Paulum Æmilium, sive ejus Primogenitum masculum, & gradatim alios ejusdem Primogenitos, subjecit illa verba = *Et successivè Primogenitum masculum legitimum, & naturalem de virili agnatione ipsius D. Testatoris, ut supra, usque in infinitum* = his autem verbis non ob-
27 scure connotabile videtur casum, in quo extarent filii Petri, illos sub ista indefinita vocatione omnium Masculorum de sua virili agnatione ad primogenituram invitando; nam, si ille vocavit Masculos de virili agnatione non quidem relative ad personam Caroli, & Pauli Æmilii, sed
28 relative ad suam personam, hinc sequitur, quod, cum sub nomine Primogeniti masculi legitimi, & naturalis = *de virili agnatione ipsius D. Testatoris* = venire etiam possint Primogeniti masculi ipsius Petri, isti ad primogenituram vocati cen-
29 sendi sint, ex regula, quod iis, quibus conveniunt verba dispositionis, convenire debeat ipsa dispositio, ut in proposito tradit *Altograd. Jun. dict. contr. 72. num. 47.*, loquens in fortiori casu, in quo agebatur de primogenitura transferenda ad Transversales.

Quibus sanè omnibus non adversantur ea, quæ pro ratione dubitandi in contrarium deducta fuerunt, quia procedunt in casu, in quo agatur de dispositione restricta favore certæ alterius descendentiæ, & nulla extet conjectura suadens, Testatorem dispositionem suam extendere voluisse ad alias personas, quæ licet nominatim ab illo vocatæ non fuerint, attamen ex tacita saltem illius mente sub tali dispositione comprehen-
30 sæ reperiuntur, prout contingit in casu nostro, in quo agitur de primogenitura favore agnationis cum realitate, & perpetuitate oneris, & quod magis est, agitur de eadem extendenda favore Descendentium Testatoris, ut omnibus contrariis argumentis occurrendo, & relatis concordantibus, latissimè tradunt *Altograd. dict. contr. 72.*, *& Torr. dict. quæst. 38.*, in quorum hypothesi agebatur de primogenitura extendenda ad Transversales, quorum favore difficiliùs extensio ista admittitur, per ea, quæ tradit *Peregrin. cons. 33. num. 27. lib. 3.*, *Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 11. tit. 2. num. 2. vers. sed ego considero, & tit. 3. num. 18. in fine*, *Crass. in §. Fideicommissum quæst. 14 num. ult.*, *Palm. Nep. allegat. 48. num. 13.*

Expeditus à primo Dubio, progredior ad secundum, in quo quæritur, an feudum *delle Castagnole* sit ex pacto, & providentia, vel potiùs hereditarium, sive alienabile in Extraneos. Resolutio hujus articuli resultat ex tenore investituræ concessæ Paulo Æmilio Asinari = *per se, suoi eredi, e successori maschi, e femine in feudo no-*
31 *bile &c.* = Quoties enim in concessione feudi, nullâ factâ mentione de filiis, aut Descendentibus, vocantur heredes, solâ horum nuncupatione feudum constitui hereditarium, & alienabile, tradiderunt *Soccin. sen. cons. 257. num. 3., & 5. cons. 266. nu. 36., & seq. lib. 2.*, *Paris. cons. 3. num. 8., & 10. lib. 1.*, *Corn. cons. 16. sub nu. 5. vers. & hoc maximè dicendum est lib. 1.*, *Roland. cons. 55. num. 34. lib. 3.*, *Anguissol. cons. 46. num. 9.*, *Rogger. cons. 2. num. 60. lib. 2.*, *Cephal. cons. 307. num. 37. 40. & seqq.*, *Bellon. cons. 1. num. 81.*, *Perett. cons. 81. num. 9.*, *clar. mem. Card. de Luca de feud. disc. 107. num. 14.*, *Marta cons. 6. num. 31.*, *Muta ad Constitut. Regn. cap. 28. num. 130. lib. 2.*, *Galeott. contr. 31. num. 31., & seq. lib. 1.*, *Mans. consult. 292. num. 10.*, *Palm. alleg. 94. num. 54.*, *Gobb. de permiss. feud. alienat. qu. 2. num. 35.*, ut enim exclusâ qualitate heredita-
riâ, feudum dici possit ex pacto, & providen- 32
tia, oportet, quod concessum fuerit pro se, & liberis, vel pro se, & Descendentibus, *Becc. cons. 161. antè num. 4.*, *Aldobrandin. cons. 3. num. 3.*, *Cephal. cons. 234. num. 7.*, *Alb. cons. 634. num. 1.*, *Ab Anguill. cons. 93. num. 3.*, *Rosentall. de feud. cap. 5. concl. 4. num. 1.*, *Ursin. eodem tract. part. 1. quæst. 6. art. 1. sub num. 3.*, *Gobb. de permiss. feud. alienat. quæst. 2. num. 57. & seq.*, *Cacheran. decis. Pedemont. 162. num. 9.*

Quæ opinio certiùs procedit, quando, præter
solam nuncupationem, & vocationem heredum, 33
concurrunt aliæ clausulæ suadentes, feudum esse hereditarium, & alienabile, quæ procul dubio non desiderantur in casu nostro; nam ad feu-
dum, de quo agitur, expressè fœminæ vocan- 34
tur; quæ cum regulariter à successione feudali repellantur, rectè ex earum admissione argui-
tur qualitas hereditaria feudi, *Menoch. cons. 65.* 35
num. 59. vers. constat ergò, *Thomas de Marin. de feud. tit. 18. inter tract. magn. tom. 10. part. 1. fol. 157., & tit. 19. de feudo non habente propriam naturam feudi num. 5. vers. & similiter fol. 157.*, *Mans. consult. 291. num. 44.*, *Saminiat. contr. 12. num. 71., & seqq.*

Accedit his clausula = *ad habendum* =, quam pa-
riter prò alienabilitate feudi considerant *Rub.* 36
cons. 77. num. 300. lib. 2., *Menoch. cons. 133. nu. 5.*, *Intrigliol. de feud. centur. 1. quæst. 50. num. 190.*, *Palm. alleg. 94. num. 51.*, *Cyriac. contr. 224. num. 19.*, *Giurb. de success. feudal. prælud. 4. num 31.*, *Rodulphin. alleg. 48. nu. 10. & seqq.*, *Bonden. collect. legal. 34. num. 9. lib. 1.*, *Boscul. respons. 2. num. 54. 82., & 142. apud Torr. de majorat., & Primogenit. Ital. tom. 2. in calce*, *Rota coram Buratt. decis. 87. num. 2. & seqq.*, *in rec. decis. 111. num. 6., & seqq. part. 13., decis. 79. nu. 9., & seqq. part. 16.*, *in Mantuana Emphyteusis 17. Junii 1698. §. Et licèt clausula = ad habendum = coram bon. me. Ursino* = Certiùs verò dicta
clausula feudum reddit hereditarium, & aliena- 37
bile, quandò non solùm est amplissime extensa, sed etiam additur eidem alia clausula = *& quidquid placuerit faciendum* = ibi = *Ad aver, tener, posseder, goder, e far quello, che loro piacerà* =, ut tradunt *Roland. cons. 34. num. 78. cum seqq. lib. 4.*, *Soccin. sen. cons. 3. num. 24. lib. 3.*, *Dec. cons. 171. col. 2.*, *Curt. Jun. cons. 4. num. 4.*, *Laderch. cons. 1. num. 8. cum seqq.*, *Menoch. cons. 61. num. 1. lib. 1.*, *Cravett. cons. 359. col. 3. vers. sed dubitatur*, *Rosental. de feud. cap. 9. membr. 1.*,

concluf.

conclus.42. num.5., & in Glos. lit. C. melius al-
legat.8. num.3. & seqq., clar. mem. Card. de Lu-
ca de feud. disc.37. num 10. in fine, & disc. 107.
num.17., Cacheran. decis.164. nu.1., & omnium
latissimè Boscol. dict. resp. 2. ex num. 142. usque
ad finem.
Tantique valent eædem clausulæ, ut tribuant
38 facultatem alienandi tàm per contractus inter vi-
vos, quàm per ultimam voluntatem, Cyriac. contr.
324. num. 19., Gobb. consult. 10. n. 47. & n. 50.
& seq., & in tract. de permiss. feud. alienat. quæst.
5. num.60. & pluribus seqq., & quæst.6. num.75.,
Rodulphin. alleg. 48. num. 13. & seqq. Præsertim
39 verò, quando illæ insertæ leguntur parti disposi-
tivæ; Dec. cons. 390. num. 8., Cravett. cons. 256.
num. 4., & in fine; Albert. Brun. cons. 38. n.1.
& seqq., Laderch. cons.1., Spad. cons. 182. n.13.
& seqq. lib.3., Marescott. var. resolut. lib. 3. cap.
2. n.4., Fulgin. de Jure Emphyt. tit. de contract.
quæst. 1. num. 11., Pacion de locat., & conduct.
cap.53. num.73., Gobb. consult. decis.91. num.6.,
Cacheran. decis. Pedemont. 164.
At fortius urget qualitas ipsa feudi, quod est
40 emptitium; versamur enim in feudo, justo soluto
pretio, per Vassallum quæsito, quod improprium,
41 & hereditarium reputatur, & Investitus, instar al-
lodii, de eo disponere potest, Bald. cons.56. lib.3.,
Natt. cons. 159. num. 14. & seqq., & cons. 206.
num.4., cons.216. num.2., Albert. Brun. cons.137.
vers. quintò moveor lib. 2., Bellon. cons.1. n. 70.,
Surd. cons.105. n. 10., Bursatt. cons.4., ex n.5.,
Hosasc. cons. 38., ex num. 23. lib. 1., Rocc. re-
spons. 45. num. 15. lib.1., meliùs in addit. ad Ca-
still. de aliment. observ. 68. n.3. cum seqq., Mans.
consult.291. n.45. & seqq., Palm. alleg.94. n.58.,
Gobb. de permiss. feud., & emphyt. alienat. quæst.2.
num. 47. & seqq., Thesaur. dec.146. num. 9. do-
42 centes, procul dubio id procedere, quoties Vassallus
feudum emit ab ipsomet Principe; tunc enim,
etiam si investitura pactionata legatur, illud alie-
nabile est in præjudicium Agnatorum.
Et denique, quod caput est, versamur in pri-
43 mo feudi Acquisitore, qualis fuit Paulus Æmi-
lius, qui idcircò quomodocumque de illo di-
sponere poterat, Alex. cons. 30. num.12. lib. 1.,
Natta cons.475. num. 12. & 14., Corn. cons.182.
num.4. lib.2., Menoch. cons. 504. num. 4., Goza-
din. cons.75. num.12., Cravett. cons.135. num.8.,
Curt. jun. de feud. part.4. num.132. vers. quid er-
go concludemus, Thomas de Marin. eod. tract. lib.1.
tit. 3. de feud. ex pact., & provid. num. 26., Bero
cons.65. num.2.; id autem si procedit, etiamsi aga-
44 tur de feudo ex pacto, & providentia, quod re-
spectu primi Acquirentis titulo oneroso habetur
pro hereditario, quantò potiori Jure justum lo-
cum sibi vindicabit, quoties, prout in casu no-
stro, agitur de feudo, quod veriùs videtur esse
hereditarium, Vesembec. cons.229. num.8. lib.5.,
Surd. cons.305. n. 32. & seqq., cons. 351. n.24.,
Ruvit. cons.15. num.7. lib.1., & cons.39. num.37.
lib. 2., Manent. cons. 43. num. 49., Bellon. jun.
cons.55. num.8., Schrader. de feud. part.6. cap.6.
num.15., Capic. Latro. consult. 79. num.70., me-
liùs ad Castill. de aliment. observ.68. num.3., clar.
me. Card. de Luca de feud. disc.45. num.2., Gobb.
de permiss. feud. alienat. quæst 2. num. 8. & seqq.,
Saminiat. contr.12. num.117., & contr.13. n.10.,
Rota coram Merlino dec.699. ex num.33.
Parvique refert, quod idem feudum nuncupe-
tur = nobile, ligio, gentile, antico, avito, e pa- 45
terno =, quia similes clausulæ regulariter apponun-
tur in beneficium, non in gravamen Investiti, &
præjudicant dumtaxat Domino directo ad impe-
diendam devolutionem, non autem Vassallo, 46
ad cujus preces apponi solent in Investituris,
ideoque verisimile non est sibi ligare voluisse
manus, nè de eo disponere posset, clar. me. Card. 47
de Luca de feud. disc.12. num.14. & seq., idem in
conflict. legal., & ration. observ. 216. supplem.
part.3., & in Summ. num.36., Boscul. apud eumd.
contr. feudal. art. 5. num. 15. & seq. post tract. de
feud., Saminiat. contr. 12. num. 134. & seq., &
contr.13. num.14. & seq.
Ex his promanat resolutio tertii Dubii; nam,
si feudum est hereditarium, si respectu primi Ac- 48
quirentis feudum, tametsi ex pacto, & provi-
dentia, pro hereditario habetur, procul dubio ve-
niet sub generali dispositione Bonorum, nec A-
gnatus revocare poterit alienationem, sive illius 49
distractionem in alium factam, Bursatt. cons. 3.
num.3., & cons.89. num 32., Surd. cons.63. n.2.,
Cancer. var. resolut. part. 3. cap. 15. num. 27. &
seq., Surd. decis.11. num.11., Frecc. de subfeud.
lib. 3. de different. inter pact., & provident., &
feud. hereditariis different.8.
Nec officit, quod tempore, quo Paulus Æmi-
lius substituit Josephum Lanzavecchia suum ex
Sorore nepotem, hic vigore Legis Ubenæ nun-
cupatæ incapax esset; nam sufficit, effectum
fuisse capacem tempore purificatæ substitutionis, 50
licèt tempore testamenti incapax esset, ad Text.
in leg. ultima, ibique Gloss. vers. vel sexto, ibique
Bartol. num 2. vers. eodem modo pone ff. de regul.
Catonian., Castrens., & alii in l. Cetera in prin-
cip. ff. de legat. 1., Bertrand. in leg. hac edictali
§. Si verò plus n.17. Cod. de secund. nupt., Alex.
cons.29. num.5. lib.4., Surd. cons. 569. num.3. &
seqq., ita quidem, ut capacitas superveniens tem-
pore acquisitionis retrotrahatur in præjudicium 51
alterius, cui ob talem incapacitatem jus deferen-
dum fuisset, ut, ex Text. in leg. si cognatis 20. ff.
de reb. dub., tradunt Castrens. cons. 286. col. 2.
antè num.3., & per tot. lib. 2., Cuman. cons. 83.
num.3., Pasett. cons.163. n.8. vers. quinto, Rum.
cons.139. n.23. lib.5., Bertazzol. cons. civil. 116.
num.11., Raudens. cons. 8. num. 23. lib. 2., Me-
noch. cons.165. num. 9. & 16., cons.188. num. 6.
& seq., & cons. 1089. per tot. num.14., referens,
plures dispensationes factas à Senatu Mediola-
nensi habuisse effectum in præjudicium tertii, &
cons. 1140. num. 3. & seq., Decian. cons. 16. ex
n.57., & cons. 78. n.9. lib.4., Cyriac. contr. 205.
num.90. & seqq., Gratian. discept. 209. num. 15.
Magis verò justà ratione hæc procedunt, quo-
ties versamur in dispositione successiva, qualis 52
est nostra, cum nepos vocatus fuerit post mor-
tem fratris, hæc enim conditio habet tractum
successivum, & sufficit, capacitatem quando-

cumque supervenire, ut, ex *Text. in leg. hac conditio 10. in princip. ff. de condit., & demonstr., leg. si quis heredem 7. Cod. de Instit., & substit.*, docent *Cravett. cons. 511. n.16., Decian.cons.16. num. 108. in fine vers. non obstat lib. 4., Surd. cons.125. num.20. vers. responderi potest., Cyriac. d. contr. 205. num. 94. & seqq., Marescott. var. resol. lib.1. cap.45. num. 7. per tot.*; regula enim
53 illa, quâ sancitum est, tractu temporis non convalescere, quod ab initio non valuit, *Leg. placet ff. de regul. Catonian.*, non pertinet ad conditionales institutiones, proindeque, cum substitutio nepotis forensis facta in casu, quo esset capax,
54 sit conditionalis, sequitur, quod sufficiat capacitas tempore habili superveniens, ut ex pluribus Juris nostri locis arguit *Surd. cons. 549. num. 10. & seq.*, prout non raró contingit, Testatores instituere Forenses incapaces sub conditione, qua-
55 tenùs effecti fuerint capaces, ad tradita per *Plot. cons.19. num.16., Decian. cons.16. n. 95. lib. 4., Marchobrun. ab Auguill. cons. 109. n.27., Riminald. jun. cons.3. n.27. lib. 3., Cyriac. contr.205. num.131.*

Cum itaque substitutio Josephi à Paulo Æmilio facta Petro fratri suo, valida sit, & ob capa-
56 citatem supervenientem effectum sortiri potuerit quoad feudum = *di Castagnole* =, idem exclusus censeri nequit ex tacita, sive suppletiva vocatione filiorum, ex *censuro Text. in leg. cum Avus ff. de condit., & demonstrat., & leg. cum acutissimi Cod. de Fideicomm.*, quia conjectura
57 pietatis à *Papiniano* evulgata *in d. leg. cum Avus*, regulariter locum minimè habet in dispositione Transversalis, ut considerat *Gloss. in leg. generaliter §. Cum autem in verb. filios Cod. de Instit., & Substit., & leg. cum acutissimi verbo Deinceps litt. B. Cod. de Fideicom., Cujac. ad d. leg. cum Avus lib. 9. responsor. Papiniani tom. 1. operum posthum., Gottofred. ad eamd. leg. cum Avus n.1., ibique etiam Bartol. num.2., Faber. in Cod. lib.6. tit. 22. definit.1. num.11. in fine, Cosanatt. cons. 23. num. 19., Mantic. de conjectur. ult. volunt. lib.10. tit.8. num.3., Graff. in §. Fideicommissum quæst. 24., clar. me. Card. de Luca de Fideicom. disc.115. num.3., Gratian. discept.306. num.18., Rota coram bon. mem. Emerix jun. dec. 813. num. 17., & in Romano Hereditatis 14. Junii 1709. §. Etenim coram R. P. D. Priolo*; Et quamvis dd. Legum dispositio locum vindicare sibi queat
58 in dispositione etiam Transversalis, quando ex conjecturis deprehendi potest, Testatorem prospicere voluisse filiis quoque, & Descendentibus
59 Instituti; attamen hoc casu conjecturas vehementes esse oportet, & tales, ut, nisi suppleretur dicta conditio = *si sinè filiis* =, aperta sequerentur
60 absurda, nec posset illius voluntas aliter adimpleri, *Altogrod. cons.45. num. 48. lib. 1., Marta de success. legal part.1., quæst. 24. art.5. num.17. vers. tamen quandò., Fusar. de substit. quæst. 490. num.73. in fine, Rota in rec. dec.170. num. 10. & seqq. part.17., & dec.102. num.4., & decis. 633. part. 18., & in dicta Romano Hereditatis §. Et quamquam coram R. P. D. meo Priolo.*

Hujus verò generis conjecturæ nullæ elici possunt ex dispositione testamentaria Pauli Æmilii, qui, licet fortè cælebs esset, & disposuerit favore fratris, non idcircò censendus est filios, qui isti adnasci poterant, præferre voluisse Josepho nepoti ex Sorore expressè substituto; amor enim 61
erga fratrem, qui sufficienter effectum suum operatus fuerat quo ad institutionem, trahi non debet ad alium effectum longè diversum, substitutionis nempe descendentium ab eo, qui minimè contemplati fuerunt, ut benè ponderat *clar. me. Card. de Luca in conflict. leg., & ration. observ.97., Rota in d.Romana Hereditatis §. Hujusmodi in fine*; Præsertim verò in concursu nepo- 62
tis jam nati, atque Testatori cogniti, ergà quem non solùm præsumenda est in Disponente major dilectio, quàm in non natos, & penitùs incognitos, ut docent *Alexander cons. 37. col. finali* 63
lib.3., Cravett. cons.173. num. 12., Menoch. cons. 37. num.7., Decian. respons. 84. num. 22. lib. 2., Fusar. cons.95. num.8., & cons.168. num.6., Dec. cons.514. num.1. & seqq., Magon. dec. florent.71. num. 12. vers. & quandò., Mart. med. decis. Senen.1. num. 28., Rota Lucana post Torr. de Majorat., & Primogenit. Ital. part.3. dec.25. num.5., Rota Florentina apud eumdem decis.57. num. 55., sed talis summa dilectio à Testatore declarata fuit verbis præseferentibus, quantum ipse cuperet, ut substitutio illius favore ab ipso ordinata, effectum sortiretur.

Licèt autem hæc sit mea sententia, nihilominùs admonere non omittam D. Requirentem, quod ejus comprehensio in Primogenitura Boni- 64
fortis, cum tacita sit, utpotè elicita ex conjecturis, dubia semper erit, utpotè quæ contrariis conjecturis elidi potest, *Rota cor. Bich. dec.612.* 65
num. 15. & seq., coram Card. Cerro, decis. 538. num.3. & seqq., inter collect. apud Palm. dec. 88. num.7. & seqq.; Quamobrem sive in Judicio Jura sua experienda, sive per concordiam res transi- 66
genda ei sit, illa tamquam dubia expendat.

Ravennaten. Fideicommissi.

Ab *Oldradi consilio* 21. receditur, quando Testator in voto habuit conservandi bona in sua agnatione, & quando plures graduum, & personarum lineæ effectivæ, & lineæ contentivæ proximæ, & remotæ substitutiones ordinavit. Possessio à Legatario, vel Fideicommissario particulari propriâ auctoritate capta quando, vel non, sit manutenibilis?

VOTUM VII.

1 *Substitutio facta sub conditione* = si sinè liberis = *corruit, liberis existentibus, juxta* 21. Oldradi consil.

Præsertim, quando Testator restrinxit gravamen ad primos heredes, num.2.

3 *Verbo* = ejusdem D. Testatoris filii, & heredes = *sunt personalia*.

4 *Heredes substituti non veniunt sub nomine primorum heredum*.

5 *Dictiones* = tunc, & eo casu = *restringunt substi-*

stitutionem ad casum = si sinè liberis =.
Fortiùs, si sunt geminatæ, num. seq.

7 Conjecturæ leviores satis sunt ad inducendum fideicommissum descendentale.
Non verò ad illud extendendum favore Transversalium, num.8. 9. & 15.

9 Fideicommissi prorogationi de uno genere personarum ad aliud minùs prædilectum à Testatore, adversantur omnes juris regulæ.

10 Conjecturæ pro prorogando fideicommisso debent esse univocæ, & concludentes.
Ita ut ex iis inferatur, Testatoris mentem fuisse in dispositione deductam, num. 11.
Immò deduci debent non ex testamento, sed ex verbis ipsis substitutionis, num. 12.
Quæ conjecturæ si requiruntur, licèt agatur de prorogando fideicommisso favore Descendentium, num. 13.
Cum Descendentium favor non prævaleat odio gravaminis num. 14.
Eò magis, quando prorogandum est fideicommissum favore Transversalium, num.15., & ratio adducitur, ibid.

16 Substitutionis diversa species nequit induci per fideicommissariam.

17 Bona transeunt libera ad nepotes per vulgarem activè vocatos ad portionem Parentum.
Ratio affertur, num. seq.

18 Vocatio activa favorem continet, passiva odium.
Præsertim quando agitur de inducendo gravamine favore Transversalium, num. 19.

20 Agnationis contemplatio independenter à fideicommisso facta, vim habet illud extendendi ad casus etiam non expressos.
Secus, quando facta fuit consecutivè ad fideicommissum, num. 21.
Cum favor agnationis non valeat multiplicationem substitutionum inducere, num. 22.
Sufficit enim, ut effectum suum operetur juxta casus expressos, num.23., & num.26.

24 Agnationis contemplationis conjectura pro extensione fideicommissi cessat, conditione = si sinè filiis = non purificatâ.

25 Agnationis conservandæ ratio intelligenda est juxta terminos præcedentis substitutionis, & num. seq.

27 Alienationis probibitio facta heredibus institutis, & substitutis, quando non extendat fideicommissum ad personas sub conditione = si sinè filiis = vocatas, & num. seq.

29 Agnationis tacita contemplatio ex vocatione Masculorum desumpta, non potest inducere recessum ab Oldradi consilio.

30 Conjectura digressus ad plures substitutionum gradus pro recessu ab Oldradi consilio à nonnullis reprobatur.
Ab aliis reputatur levis, num.31.
Nisi agatur de prerogando fideicommisso favore personarum, quas Testator, purificatâ conditione = si sinè filiis =, vocavit, num.32.

33 Conjectura digressus ad plures substitutionum gradus ut recessum suadeat ab Oldradi cons., oportet, ut ille activè factus sit.

34 Digressus ad plures substitutionum gradus activè factus non est, quando substitutiones omnes pendent à conditione = si sine filiis. =

35 Ratio redditur.

36 Substitutiones plures à conditione = si sinè filiis = pendentes, censentur unica substitutio.
Et omnes corruunt, si conditio = si sinè filiis = non verificatur, num.37.

38 Substitutio reciproca non habet vim prorogandi fideicommissum, cum, nonnisi activam vocationem inter ulteriores in conditione positos inducat.

39 Testator cur in uno potiùs, quàm in altero casu ita disposuerit, non est quæ renda ratio.

40 Fideicommissi gravamen adjectum proximioribus, repetitum non censetur remotioribus.

41 Judicium certum in materia conjecturali ferri nequit.
Cum conjecturæ aliis conjecturis confligentur, num. seq.
Et conjectura una ab uno efficax, ab alio nullius momenti æstimetur, num. 43.

44 Testatoris voluntas, non verborum qualitas spectanda est in fideicommissis.

45 Testatorem, si ex aliqua conjectura appareat noluisse, dispositionem suam pendere à conditione obitus cum filiis, ejus voluntas prævalere debet verbis forsan obscuris.
Cum magis ex sola conjecturata mente Testatoris, quàm ex verbis ab Oldradi consilio recedatur, num. seq.

47 Substitutio concepta verbis = quandocumque decedentibus sinè filiis = nequit restringi ad momentaneam conditionem, quo heredes sinè filiis decedant.
Præsertim, quando ipsi substitutioni adjectæ fuat clausulæ = in stirpes, & non in capita =, num. seq.

49 Testatoris votum conservandi Bona in agnatione desumitur ex vocatione Masculorum, & fæminarum exclusione.

50 Conjectura ex voto conservandi Bona in agnatione deducta, urgentissima dicitur pro fideicommissi progressivitate, & num.53.
Etiamsi tacite eliciatur ex vocatione Masculorum, num. seq.
Ratio adducitur, num.52.
Et efficacior redditur, quando Testator digressus fuit ad plures gradus substitutionum, num. 54.

55 Digressus ad plures substitutionum gradus adesse dicitur, quando vocati fuat omnes Descendentes masculi lineæ effectivæ, & lineæ transversalis proxima, & remotæ.
Et, concurrente digressu ista, fideicommissum censetur repetitum inter omnes vocatos, num. seq., & ratio affertur, num. seq.

58 Digressus ad plures substitutionum gradus connumeratur inter conjecturas fideicommissi progressivitatem suadentes, & de ratione, num. seq.

59 Testatoris voluntati repugnat, quod voluerit plures substitutionum gradus alligare conditioni, quæ in primordio successionis deficere poterat.

60 *Substitutiones plures à conditione* = si sinè filiis = *tunc pendere dici possunt, quando in una, eademque oratione factæ sunt.*

Secus verò, quando fuerunt factæ in separata oratione, & verbo, num. seq.

Et tunc adesse dicitur rigorosus ille digressus ad plures substitutionum gradus suadens recessum ab Oldradi consilio, num. 62. & 63.

64 *Ex conjecturis receditur* ab Oldradi consilio, *licèt filii primorum heredum non sint gravati restituere substitutis, &* num. seqq.

65 *Testator gravans filios, censetur etiam gravasse nepotes.*

66 *Descendentium nomine comprehenduntur plures gradus, & personæ.*

Et sub eo nomine comprehensæ, ordine successivo vocatæ, ac restituere gravatæ censentur, num.67. & seq.

69 *Fideicommissi progressivitas arguitur etiam ex substitutione reciproca.*

Et ex onere perpetuo heredibus institutis, & substitutis imposito, num.70.

71 *Conjecturæ præsertim unitim perpensæ, evincunt fideicommissi perpetuitatem.*

72 *Argumenta, & conjecturæ, quæ satis sunt pro inducenda vocatione filiorum ad portionem Patrui, sufficiunt etiam pro recessu ab* Oldradi consilio.

73 *Vocatio passiva infertur ex vocatione activa, & recessus* à consilio Oldradi *inducitur.*

74 *Pro declaranda fideicommissi qualitate, & duratione multùm valet declaratio ab herede facta.*

75 *Conjecturæ, quæ meliùs demonstrant Testatoris mentem, prævalere debent aliis.*

76 *Fideicommissum favore Descendentium constitutum dicitur, licèt istis deficientibus substituatur Transversalis.*

77 *Confirmatio à re confirmata normam recipit.*

78 *Relatum, non referens attendendum est.*

79 *Manutentio à possessione metienda est.*

80 *Et debetur illi, qui primò possessionem cœpit.*

Præsertim, quando fuit capta in adimplementum præcepti Testatoris, num. seq.

82 *Possessio gravati ad heredes ejus non transit, sed, eo mortuo, resolvitur.*

83 *Heres gravatus nequit præjudicium inferre vocatis, quando in vita hereditatem restituit, quam, nonnisi post mortem, restituere deberet.*

Nec possessionem manutenibilem transfert in eum, quem post obitum putat legitimum successorem, num. seq.

85 *Clausula* = Constituti = *adjecta in renovatione Investituræ concessa Patri, juvat etiam liberos.*

Ejus virtus consumpta in primis investitis, inefficax remanet quoad alios, num. seq.

87 *Manutentio in possessorio judicio non retardatur ex justitia, vel injustitia tituli.*

Cum nemo suâ possessione debeat privari, donec discutiatur titulus, num. seq.

Nisi clarus ita sit, ut absorbeat possessorium, num. 89.

90 *Bona emphyteutica in Civitate Ravennæ possunt in Extraneos transferri titulo alienationis, & etiam fideicommisso subjicì:*

91 *Emphyteusi concessâ duobus, non datur jus accrescendi favore superstitis, deficiente uno ex coinvestitis.*

92 *Testator potest heredem gravare legato, vel fideicommisso particulari in Bonis propriis ad mensuram emolumenti eidem relicti.*

Ad differentiam casus, quo gravamen à Testatore injunctam comprehenderet universa Bona Instituti, num. seq.

94 *Heres, aditâ hereditate, tenetur sustinere gravamen sibi à Testatore in propriis Bonis injunctum, licèt emolumento non correspondeat.*

95 *Manutentio eò fortiùs debetur illi, qui possessionem anteriorem bono jure fulcitam habet.*

96 *Legatarius de manu heredis possessionem legati debet accipere.*

Limita, ut num.97. 98. & 100.

98 *Legatum acceptum è manibus Executoris Testamentarii receptum censetur ab ipso Testatore.*

99 *Sacra Rota, juxta ejus praxim, & stylum solet possessorium unà cum petitorio discutere.*

100 *Fideicommissum clarum esse debet, ut possessio à Fideicommissario propriâ auctoritate capta sit manutenibilis*, & num. 102.

101 *Fideicommissum, quod ex conjecturis elicitur, dubium est.*

NOBILIS vir Eques Stephanus Luparini in testamento condito anno 1590. post annuum legatum relictum ven. Societati Sanctissimi Corporis Christi in Ecclesia Villæ Sancti Marci de Gattinellis, & anniversarium pro suffragio animæ suæ, quorum utrumque adimpleri mandavit *per infrascriptos* (sunt verba testamenti) *ejus heredes institutos, seu substitutos, qui possidebunt turrim D. Testatoris positam in d. villa &c.*, & post dotes filiabus constitutas in quantitate scutorum mille, & quingentorum auri, heredes universales æquis portionibus sibi scripsit Dominicum, & Antonium filios, ventremque prægnantem Ceciliæ uxoris suæ, si nasceretur masculus; quorum alteri, sive pluribus quandocumque decedenti, sive decedentibus sinè filiis legitimis, & naturalibus alios, sive alterum superstitem reciprocè substituit his verbis = *In omnibus autem aliis suis Bonis mobilibus, immobilibus, tàm emphyteuticis, & livellariis, quàm allodialibus, & prophanis, juribusque, & actionibus universis &c. sibi heredes universales instituit, nominavit, & esse voluit pleno jure D. Dominicum, & Antonium ejusdem D. Testatoris filios legitimos, & naturales, & ventrem prægnantem D. Ceciliæ ejus uxoris, si masculum, seu masculos pepererit æqualiter, & æquis portionibus, & uni, vel duobus eorum quandocumque decedenti, seù decedentibus sinè filiis legitimis, & naturalibus substituit alios, seu alterum superviventes, seu superviventem* =

Sin autem contigisset, omnes dd. ejus filios, & heredes decedere sinè filiis legitimis, & naturalibus, voluit hoc casu, quod dotes in quantitate dum-

duntaxat mille quingentorum scutorum auri relictæ filiabus suis augerentur ad scuta tria millia auri, his detractis, de reliqua hereditate sua ita disponendo = *Et si omnes ejusdem D. Testatoris filii, & heredes, ut supra, instituti decesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, ut supra, tunc, & eo casu reliquit d. D. Testator eodem jure institutionis, & dari jussit per infrascriptos ejus heredes substitutos supradd. ejus filiab. natis, & nascituris, ut supra, supplementum usque ad summam scutorum trium millium auri pro qualibet earum, ita quod quælibet ipsarum, computatis computandis, habeat scuta tria millia auri jure institutionis, & pro earum dotibus, & residuum totius ejusdem D. Testatoris hereditatis voluit, jussit, & ordinavit d. D. Testator devenire ad Rev. D. Laurentium, Rev. D. Josephum, & Decium D. Equitem Alexandrum de Chocchis, sive de Luporinis ejus fratres, si vixerint, sin autem ad eorum filios in stirpes, & non in capita* = .

Et denique providens casui, quo non solùm linea effectiva suorum filiorum, sed linea etiam contentiva proxima suorum fratrum penitus defecisset, vota sua convertit ad Agnatos lineæ contentivæ magis remotæ verbis illis = *Etsi dd. ejus fratres, & eorum filii, & descendentes decesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, tunc & eo casu, lineá finitá, voluit, jussit, & ordinavit, d. ejus hereditatem devenire ad Decium Equitem, Dominum Bartholomæum, & ad filios quondam Domini Vincentii de Chocchis, aliàs de Luparinis, si vixerint, sin autem ad eorum Descendentes legitimos, & naturales in stirpes, & non in capita* . =

Evenit casus à Testatore prævisus, quippe Dominicus, & Stephanus filius posthumus Testatoris decesserunt sinè filiis, Antonius verò, licèt decessisset, duobus relictis filiis masculis, nihilominus ex Philippo superstites fuerunt duæ dumtaxat filiæ, DD. nempe Clara, & Antonia, quas pro portione avitæ hereditatis ad ipsum spectante heredes instituit, ex Dominico verò jun. altero filio, Sacerdotali charactere, & Canonicatus dignitate insignito nulli superstites esse potuerunt filii, quamobrem ipse memor dispositionis Equitis Stephani senioris ejus Avi, in ultimo suo testamento condito anno 1703., titulo legati, & æquis portionibus reliquit DD. Comitibus Damiano, Paulo, & Hieronymo de Luparinis descendentibus ab Equite Alexandro, & de linea contentiva proxima à præfato Equite Stephano vocata, prædium avitum existens in villa sancti Marci ornatum turri gentilitiâ, cujus ille meminerat in legatis ab ipso factis, adimplendisque ab heredibus institutis, & substitutis d. turris possessoribus, super quo ordinavit inter Legatarios perpetuum, & reciprocum lineare fideicommissum, expressâ ratione illâ, ut nempe obsequeretur, seseque conformaret menti Stephani Avi, = *acciò abbia effetto il fidecommisso fatto, e lasciato dal quondam Signor Stefano mio Avo paterno, il qual fidecommisso approvo, e confermo in ogni modo migliore, e dato il caso, che d. Signor Stefano mio Avo paterno non avesse disposto nel modo, e forma, come sopra, prescritto, e colle sostituzioni da me fatte sopra d. Possessione, Beni, e ragioni, come sopra, ceduti, e lasciati, in tal caso voglio, ordino, e comando, che in tutto, e per tutto sia adempito quanto hò sopra disposto, con ordinazioni, vocazioni, sostituzioni, e disposizioni espresse da me, come sopra, e non altrimenti* . = In reliquis verò Bonis universales heredes instituit D. Claram, & Antoniam neptes suas.

Ut autem suprema hæc sua voluntas faciliùs adimpleretur, & heredes suæ colore nullo moram injicere possent Legatariis, quominùs illicò consequerentur avitum prædium, & gentilitiam turrim, quam in agnatione sua conservari optaverat: anno 1708. condidit codicillos, in quibus Executorem testamentarium constituit D. Archidiaconum Franciscum Dini, eumdemque rogavit, = *che, seguita la di lui morte, assuma in se stesso l'eredità del d. Signor Canonico codicillante, e primo detrarre da essa la Possessione di San Marco, lasciata a detti Signori de Luparini, e il resto poi de' Beni di qualsivoglia sorte ne debba fare due parti, e consegnare a ciaschheduna di esse Signore Nepoti la sua metà* = ; immò verò anxiùs optans, ut vota sua plenum exitum haberent, sequenti anno, aliis conditis codicillis, pœnam caducitatis constituit adversùs dd. D. Claram, & Antoniam neptes, & heredes suas, si prædii legati promptâ consequutione Legatarios prohiberent = ; *Che se le sudette Signore Chiara, e Antonia di lui eredi impedissero la consecuzione del Legato in detto suo testamento fatto a favore di dd. Signori Conti de Luparini per qualsivoglia loro ragione, e pretensione, e per qualsivoglia altra cagione anche non pensata, in tal caso vuole, che le sudette Signore Chiara, e Antonia non siano più sue eredi, ma debbano succedere in d. sua eredità li dd. Signori Conti Paolo, Damiano, e Girolamo de Luparini* . =

Verum in irritum cesserunt vota Testatoris, eo namque vitâ functo, licèt DD. Comites Paulus, Damianus, & Hieronymus, non solùm prædii legati possessionem adipisci curarunt, tum vigore fideicommissi Equitis Stephani senioris, tum etiam ex quocumque alio titulo, & causa quomodolibet ipsis competente ; & præterea D. Archidiaconus Dini Executor testamentarius in Dominum jam recognitus à Colonis d. prædii, juxta mentem Testatoris illius possessionem tradidisset Legatariis, qui renovationem investituræ obtinuerant à Ven. Abbatia S. Mariæ in Portu Domina directa ejusdem prædii ; nihilominus, cum præfatæ etiam Sorores possessionem cœpissent, in summario manutentionis Judicio lis inter ipsas, & Legatarios suborta fuit coram A. C. Cerro, qui manutentionem decrevit præfatis Sororibus ; quamobrem DD. Comites de Luparinis Causam in Sacro Auditorio prosequuturi tàm super manutentione, quàm super meritis, antequam illam instituant, judicium, sententiamque meam super pluribus requisiverunt.

Primò videlicet, an fideicommissum anno 1590. ordinatum ab Equite Stephano sen. Luparini expiraverit in personis DD. Philippi, & Canonici Dominici filiorum Antonii, ita quidem, ut

ut D. Philippus liberè potuerit de Bonis pro sua medietate disponere, prout in testamento disposuit favore dd. DD. Claræ, & Antoniæ filiarum, seu potiùs ob mortem d. Philippi fideicommissum pro medietate ab illo possessum, consolidatum fuerit in bon.mem. Canonico Dominico superstite, cum progressu tamen ad Collaterales lineæ contentivæ descendentes ab Equite Alexandro fratre Testatoris?

Secundò, an attentâ dispositione d. Canonici Dominici factâ de d. prædio existente in villa S. Marci favore DD. Com. Pauli, Damiani, & Hieronymi de Luparinis, per viam approbationis, & confirmationis fideicommissi ab Equite Stephano Avo, ut supra ordinati, prædd. DD. Comites de Luparinis capere debeant d. prædium virtute d. fideicommissi, seu potius vigore dispositionis, & legati d. Canonici Dominici?

Tertiò denique, an possessio ejusdem prædii à DD. Comitibus de Luparinis Legatariis non de manu heredis, sed propriâ auctoritate capta sustineatur, vel saltem pro illa convalidanda suffragetur superveniens ejusdem traditio facta ab Executore testamentario inhærenti menti Testatoris, sub poena caducitatis præcipientis heredibus, ne quocumque colore, aut causâ prohiberent Legatarios prædium legatum illicò consequi.

Rem igitur ordiendo ab examine primi Dubii, primo oculorum conjectu dicendum videtur, fideicommissum conditum ab Equite Stephano sen. jam expirasse in personis Philippi, & Canonici Dominici filiorum Antonii, & respectivè nepotum Testatoris, ac per consequens Philippum de sua medietate liberè disponere potuisse favore DD. Claræ, & Antoniæ ejus filiarum, nam, cum vocatio DD.Comitum Pauli, Damiani, & Hieronymi descendentium ab Equite Alexandro, ceteræque omnes substitutiones pendeant à casu, & alligatæ legantur conditioni, videlicet si Antonius, & Dominicus sen. filii Testatoris sinè filiis masculis decessissent, ibi = *Etsi omnes ejusdem D. Testatoris filii, & heredes, ut supra, instituti decesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, ut supra, tunc, & eo casu reliquit,* = dicendum est, quod eædem purificatæ
1 dici nequeant in contrario casu, & sub contraria conditione, in quo videlicet iidem heredes instituti nedum habuerunt filios, sed, illis superstitibus, decesserunt, ad normam famigerati *cons. Oldradi* 21., quem sequuntur *Paris. cons.* 14. *n.* 10. *lib.* 2., *Giovagnon. cons.* 39. *num.* 3. *lib.* 1., *Bellon. jun. cons.* 35. *num.* 11., *& seq.*, *Casanat. cons.* 2. *num.* 41., *Gaunaver. cons.* 1. *num.* 56., *& seq.*, *Altograd. cons.* 60. *num.* 2. *lib.* 1., *Torr. de majorat.*, *& Primog. Ital. lib.* 2. *quæst.* 17., *& quæst.* 23. *utrobique num.* 1., *Peregrin. de Fideicom art.* 15. *num.* 3., *Fusar. de substit. quæst.* 480. *num.* 1., *Caren. resol.* 29. *num.* 1., *Reynos. observ.* 64. *nu.* 18., *Altograd. contr.* 33. *sub num.* 41., *Camerat. respons. decis.* 49. *art.* 3. *num.* 3., *& num.* 17., *Panimoll. decis.* 43. *annot.* 3. *num.* 3., *Rot. coram Cavaler. decis.* 404. *num.* 1., *coram Cels. dec.* 335. *num.* 12., *coram Cerro decis.* 442. *num.* 1., *coram Bussi decis.* 820. *num.* 1., *coram san.mem. Alex. VIII. decis.* 28. *num.* 12., *in rec. decis.* 258. *num.* 11., *& seqq. part.* 15., *in Romana Fideicommissi* 26. *Junii* 1690. *§. Nec obstat coram Rmo D. Hervault Archiepiscopo Turonen.*, *in Pisauren. Fideicommissi* 21. *Junii* 1704. *§. Transeundo coram R.P.D. Lancetta*, *in Tyburtina Fideicommissi* 2. *Martii* 1705. *§. Ratio*, *&* 8. *Februarii* 1706. *§. Siquidem coram R.P.D. Ansaldo*, *& in Eugubina Fideicommissi* 9. *Maii* 1707. *§. Etenim coram R.P.D. Lancetta*.

Quæ porrò communis Doctorum traditio potiori jure locum sibi vindicat in casu nostro ob duplicem rationem, alteram desumptam ex verbis, alteram verò elicitam ex verisimili mente Testatoris. Nam, si prorogationi fideicommissi nec umquam locus est, quoties Testator dictione aliquâ restrictivâ gravamen, & substitutionem in casu obitus sinè filiis restrinxisse, dictamque 2
conditionem ad primos heredes institutos retulisse, dici potest, *Fusar. de substit. quæst.* 480. *n.* 3., *Palm. alleg.* 83. *num.* 35., *& seq.*, *alleg.* 84. *n.* 44. *& seq.*, *alleg.* 90. *num.* 9. *& seqq. num.* 48. *n.* 61. *vers. duodecima num.* 74., *Caren. resol.* 29. *sub num.* 1. *&* 2., *Andreol. contr.* 289. *num.* 12., *Rot. coram Card. Cerro decis.* 712. *num.* 4., *decis.* 110. *num.* 7. *coram Priol.*, *decis.* 113. *num.* 1. *cor. Cavaler.*, *decis.* 459. *num.* 4. *part.* 13. *rec.*, *in Tyburtina Fideicommissi* 8. *Februarii* 1706. *§. Præcipuè quoties coram R.P.D. meo Ansaldo*. In dubium venire nequibit, quin illa procul dubio rejicienda sit in casu nostro, in quo apparet, Testatorem dictam substitutionem, conditionemque adjecisse primis heredibus decedentibus sinè filiis, ut patet ex mox relatis verbis = *Etsi omnes ejusdem D. Testatoris filii, & heredes, ut supra, instituti decesserint sinè filiis &c., tunc & eo casu &c.* =; si enim expressè de filiis suis loquutus fuit, ut innuunt personalia illa verba = *ejusdem* 3
D. Testatoris filii, & heredes =, quæ in proposito consideraut *Surd. cons.* 554. *num.* 20. *lib.* 4., *Ruin. cons.* 104. *num.* 12. *& seq. lib.* 2., *Soccin. jun. cons.* 111. *sub num.* 28. *vol.* 1., *Palm. nep. alleg.* 19. *num.* 5., *&* 45. *& seqq.*, *Rodulphin. alleg.* 127. *num.* 9., *Menoch. de præsumpt. lib.* 4. *præsump.* 94. *num.* 3., *iterum Palm. nep. alleg.* 90. *num.* 13., *&* 14., *clar.mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.* 84. *num.* 4., *Rota in Pisauren. Fideicommissi* 12. *Februarii* 1685. *§. Nec adducta coram bon.mem. Albergato*; si præterea conditionem obitus sinè filiis retulit ad heredes, & quidem institutos, quo sub nomine ad effectum excludendi purificationem conditionis venire nequeunt ulteriores heredes substituti, qui dici ne- 4
queunt heredes primo loco instituti, ut benè ad rem nostram tradunt *Surd. d. cons.* 554. *num.* 20. *lib.* 4., *Bellon. cons.* 35. *num.* 23. *&* 26., *Casanat. cons.* 4. *num.* 82., 105., *&* 107., *Cravett. cons.* 98. *num* 5., *Altograd. cons.* 60. *num.* 117., *Buccaser. respons.* 38. *num.* 41., *Peregrin. de Fideicommissis art.* 29. *num.* 36., *Morott. respons.* 5. *num.* 6., *Palm. nep. alleg.* 90. *num.* 14., *& in dicta Pisauren. Fideicommissi* 12. *Februarii* 1685. *d. §. Nec adducta*, *& seq. coram bon.mem Albergato*;

eo; si denique adjecit dictiones illas taxativas =
tunc & eo casu =, quonam pacto in dubium re-
vocari poterit, quin per obitum primorum here-
dum cum filiis evanuerit substitutio istiusmodi
5 dictionibus taxativis restricta ad eum casum, in
quo iidem decederent absque filiis, *Palm. d. al-
leg.83. num.36., Rot. coram Card. Cels. dec.335.
num.12., coram Card. Cerro decis. 712. num. 4.*,
eademque verba, dictiones, & clausulæ restri-
ctivæ, fortiùs urgere videntur in casu nostro,
6 quia pluriès geminatæ reperiuntur, *Caren. resol.
29. num.2., Palm. alleg.85. num.51., alleg.90. n.
11., & num. 61. vers. duodecima conjectura, &
num.74.*

Altera verò ratio promanat ex verisimili
mente Testatoris, quia non agitur de inducendo
fideicommisso favore Descendentium, quo casu
7 leviores sufficere conjecturas, tradiderunt *Fusar.
de substit. quæst. 480. num. 19., clar. mem. Card.
de Luc. de Fideicomm. disc.86. num.4., Panimoll.
dec.43. annot.3. num.17., Rota coram Burat. de-
cis. 897. num. 8., ibique Add. in Bononien Fi-
deicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. Verbis
testamenti cor. R.mo D. Hervavult Archiepiscop.
Turonen., in Romana Fideicommissi 1. Julii 1699.
§. Neque purificatio coram bon.mem. Pio, in Fa-
nen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Conjecturæ
8 autem coram bon.mem. Omanna*; sed illud exten-
di contenditur favore Transversalium, quod
longè magis adversari Juris nostri regulis, tradi-
derunt *Caren. d. resol. 29. num. 6., Bonden. col-
lect. leg.lib.2., collect.11. num.11., & num.123.,
Rot. coram Dunoz. jun. dec.50. num.2.*, ob eam
rationem, quia, quoties quæstio non est de indu-
cendo fideicommisso activo, vel passivo in ea-
dem descendentia jam admissa, & à Testatore
prædilecta, sed agitur de faciendo transitu de
uno genere personarum prædilectarum in alte-
rum minùs dilectum, & per consequens de indu-
9 cendo novo substitutionum ordine, sive gra-
du, omnes regulæ resistere videntur prorogatio-
ni fideicommissi, ut ratiocinantur *clar.mem.Card.
de Luc. de Fideicomm. disc.83. sub num.6. vers. in
præcedenti, Torr. de Majorat., & Primog. Ital.
part.2. quæst.17. num.23., & seq., Panimoll. de-
cis. 43. annot. 3. num.7., Rota coram Dunoz.jun.
dec.50. num.2.*

His autem retentis Doctorum traditionibus,
frustra recurritur ad conjecturas, ex quibus non
negatur recedi à consilio *Oldradi*, sed dicitur cer-
ti juris esse, quod, ut vigore conjecturarum fir-
metur perpetuitas, & prorogatio fideicommissi,
10 oportet, illas univocas, & omninò concludentes
esse, *Caren. resol.29. num.5., Rodulphin. alleg.
161. num.2., Rot. coram Merlin. dec. 269. nu.3.,
cor. bon. mem. Emerix jun. dec.56.num.17., in
Lauretana Fideicommissi 6. Martii 1702. §. Sepo-
sita coram R. P. D. Lancetta, in Eugubina Fidei-
commissi 9. Martii 1707. §. Etenim coram eodem*;
Ità quidem, ut ex eisdem necessariò inferatur,
11 non solum Testatoris mentem talem extitisse,
sed prætereà fuisse in dispositionem deductam,
*Camerat. resp. decis.39. nu.3. num.5., Panimoll.
dec. 43. annot. 3. num. 15., & seq., Rot. coram
Card. Cerro dec. 712. num. 8.*; quinimmò non
sufficit, illas resultare ex testamento, sed deduci
debent ex verbis ipsis illius substitutionis, cujus 12
vigore agitur, quippè si aliundè desumantur, fi-
deicommissi extensionem non concludunt, *Re-
denasch. cons. 10. sub num. 40. vers. tunc demum,
Ros. consult. 46. num. 6., & seq., & num. 36.,
Balducc. ad Ramon. cons. 9. num. 32., & seqq.,
Rot. coram Card. Cerro d. decis. 712. num. 12.*;
quæ porrò omnia si requiruntur etiam, quando
agitur de prorogando fideicommisso favore De- 13
scendentium, ut benè tradiderunt *Palm. alleg.83.
num.7., alleg.85. num.6., & seq., Torr. de Majo-
rat., & Primog. Ital. part.2. quæst.17. num. 26.,
& seq., Rot. coram Coccin. dec. 152. num. 2. &
seq., coram Bich. dec.342. num.3., & seq., in rec.
dec.383. num.3. & seq. part.15., dec.349. num.23.
part.19., in Eugubina Fideicommissi 9. Maii 1707.
§. Et quamvis coram R. P. D. D Lancetta*; ratio
enim excludendi gravamen odiosum prævalere
dicitur favori ipsorum etiam Descendentium, 14
qui se vocatos esse contendunt, *Palm. d. alleg. 85.
num.8., Rot. coram Card. Celso dec.34. num.15.*,
multò magis concurrere oportebit, quando, ut
in nostra hypothesi, res est de inducendo grava- 15
mine passivo Descendentium Testatoris favore
lineæ transversalis ejusdem certè minùs dilectæ,
hunc enim transitum jura nostra magis abhor-
rent, juxta deducta in fine *§. præcedentis*. Jure
igitur, meritòque censent Doctores, hoc casu re-
quiri conjecturas omninò evincentes fideicom-
missi perpetuitatem.

Hujus autem generis dici minimè posse viden-
tur illæ, quæ in nostra hypothesi afferuntur, non
enim urget prima, quod videlicet filii primorum
heredum, & respectivè nepotes Testatoris in
conditione positi per fideicommissum dispositi-
vè vocati fuerint tàm ad portionem proprii Pa-
rentis, ut de hac ipsa testamentaria dispositione
latè firmavit *Rota coram bon. mem. Emerix Jun.
decis.251., & decis.279.*, eò quod expressa vo-
catio nepotum ad portionem Patruorum facta
intelligitur tantummodò per vulgarem, in casu
scilicet, quo illorum Pater prædecessisset, ex quo
rectè induci nequit diversa species substitutionis 16
per fideicommissariam, *Rodulphin. allegat. 59. nu.
9.* dans *concordantes, Rocc. disput. Jur. select. cap.
17. num.3. & seq., Rota coram Card. Cerro decis.
516. nu.2. & seq., in Romana seù Verulana fidei-
commissi 15. Junii 1682. §. Bona cor. bo.me. Rondi-
nino*; nepotes itaque Testatoris per vulgarem acti-
vè vocati tam ad Parentum, quàm ad Patruorum
portiones, restituere non gravantur ulterioribus
substitutis, quia eorum Parentes, & Patrui gra-
vati dicuntur in gratiam dumtaxat suorum filio-
rum, & nepotum, ad quos Bona sinè ulterioris 17
fideicommissi onere deferuntur, *Ripa in leg. Cen-
turio num. 168. ff. de vulgar., & pupillar., Rede-
nasch. cons.9. num.134., Altograd. cons. 60. num.
44. lib. 1., Peregrin. de fideicomm. art. 17. num.
7, clar. mem. Card. de Luca eodem tract. disc. 82.
num. 6., Andreol. contr. 289. num. 9., Urceol.
consult.70. num.2., Palm. allegat. 19. num. 10.,
Rodulphin. alleg.6. num. 2., alleg. 9. num. 9., al-
leg.37.*

leg.37. num. 1., *Rota decis. 491. num.3.*, *& seq.
part.4. divers., in rec.decis.255. num.3., decis.258.
num. 10. part.15., decis. 235. num. 6. part.16., in
Lauretana fideicommissi 6. Martii 1702. §. Abs-
que eo quod coram R.P.D. Lancetta, in Triden-
tina Bonorum, seù Immissionis 11. Junii 1703. §.
Perpensis, & seqq. coram bon. mem. Cassarello,
& in eadem Tridentina Bonorum, seù Immissionis
super successione in Bonis Philippi, Jacobi, &
Isabellæ 15. Martii 1706. §. à portione coram Il-
lustrissimo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*; nec
deest recta Juris ratio desumpta ex differentia
inter vocationem activam, & passivam; pri-
ma namque favorem, secunda verò continet
18 odium in præjudicium Descendentium, *Ga-
briel. cons. 111. num. 15. lib. 1.*, *Tondut. quæst.
civil. 114. num. 5.*, *& quæst. 119. num. 3.*, ea-
19 demque ratio fortius urget, quando agitur de
inducendo passivo gravamine non favore ulterio-
rum Descendentium, sed Transversalium, *Pani-
mol. dict. decis.43. annot.3. num.7.*

Prout etiam justa conjectura pro fideicommis-
si perpetuitate, sive prorogatione induci nequit
ex eo, quod Testator prospexerit conservationi
Bonorum in agnatione, id eliciendo ex vocatio-
ne filiorum masculorum dumtaxat, eorumdem-
que reciproca substitutione, exclusis semper fœ-
minis, quippè ratio ista conservandi Bona in
agnatione fideicommissum extendere potest ad
20 casus non expressos, quoties illa independenter
à præcedenti fideicommisso explicatur per viam
rationis, principaliter informantis totam dispo-
sitionem, seu per modum causæ finalis prima-
riò, & absolutè à Testatore volitæ, at aliter
21 res se habet, quando, ut in casu nostro, dicta ratio
adjicitur consecutivè, sive relativè ad casum
obitus Instituti sinè filiis præcedenter expressum,
dictoque casui cohæret, ad *Text. in leg. Pater 36.
§. Fundum ff. de legat. 3.*, *Casanat. cons.4. nu.53.*,
Spad. cons.257. nu.5. lib.3., *Altograd. dict. cons.
60. num.13. lib.1.*, *Odd. de fideicomm. quæst. 12.
num.175.*, *Palm. alleg.90. num. 40.*, *Saminiat.
contr.8. num.24.*, *Rota coram Duran. decis.126.
num.6.*, *coram Seraph. decis. 883. num.4.*, *coram
Card. Cerro decis.221. num.23., decis.368. num.5.
post Card. Albit. de inconst. in Jud. decis.26. nu.
7., in rec. decis.40. num.5., decis.47. num.2 part.1.,
decis.368. num. 7. part.5., decis.8. num.5 part. 7.
in Anconitana Fideicommissi 27. Junii 1685. §.
Fideicommissi existentia coram bon. mem. Alber-
gato, in Romana, seù Reatina Fideicommissi de
Vincentinis 14. Martii 1701. §. Adbuc cor. Illmo
Scotto, & meliùs in dicta Eugubina fideicommissi
9. Maii 1707. §. Non obstat coram R. P. D. Lan-
cetta*, favor enim agnationis tanti non valet, ut
operari queat multiplicationem substitutionum
22 ultrà casus à Testatore expressos, *Palm. alleg.234.
num.64. & seq.*, *Rota coram Seraph. decis. 486.
num.17.*, *& seq., in rec. decis.807. num. 13. part.
18.*, *& ad ornat. clar. mem. Card. de Luca in
Montif. tit. de fideicomm. decis. 21. num.49.*, sed
satis est, quod effectum suum operetur juxta ca-
23 sus ipsius dispositionis, quatenus nempè primi
instituti decedentes sinè filiis masculis locum
faciant purificationi conditionis à Testatore in
nostro casu adjectæ substitutioni Equitis Alexan-
dri, & masculorum ab eo descendentium, quæ
cum defecerit per obitum Antonii alterius ex
heredibus institutis cum filiis cesset quævis conje-
ctura, quæ pro extensione fideicommissi desu- 24
mitur ex contemplatione agnationis, *Bellon. Jun.
cons.35. nu.18.*, *Valenz. cons.47. nu.25. & seqq.*,
Altograd. cons.124. lib. 1., *Censal. ad Peregrin.
de fideicommis. fol. mihi 267. column.2. antè med.*,
Peregrin. de fideicommis. art.29. num.39., *Acto-
lin. resolut.62. num. 8. & seq.*, *Palm. alleg. 234.
num.64. & seq.*, *Torr. de Majorat.*, *& Primog.
Ital. part.2. quæst.23. num.30. & seqq.*, *Rota co-
ram Buratt. decis. 820. num.2., in rec. decis. 667.
num. 11. part. 2.*, ubi, quod ratio conservandæ
agnationis intelligenda est juxtà terminos præce-
dentis substitutionis, rejectà extensione de casu 25
ad casum, *decis.195. num.7. part.5., decis.425. nu.
14. part. 9.*, ubi, quod contemplatio agnationis
non egreditur casum à Testatore dispositum, *co- 26
ram Peuting. decis.358. num.11., coram Card. Cels.
decis.335. nu.18.*

Quod confirmatur exemplo prohibitionis alie-
nationis factæ omnibus vocatis, quæ quoties
non est generaliter concepta cum nota aliqua
perpetuitatis, si heredes primo instituti decedant
cum filiis, ampliare nequit fideicommissum ad
alium casum, & ad alias personas sub contraria
conditione si sinè filiis vocatas, juxtà celebre *cons. 27
Decii 636.* communiter à Doctoribus, & in no-
stra specie approbatum à *Surd. cons.96. num. 10.
& seq.*, *Fusar. cons.143. num.5. de substit. quæst.
688. num.36.*, *Urceol. consult. forens.96. nu. 13.
& seqq.*, *Mans. consult. 22. sub num. 7. tom. 9.*,
*Rota coram Seraph. decis.482. num.3., decis. 883.
num.4.*, *& seq., decis.1023. num.10., in rec. decis.
54. num.5., decis.100. num.7., decis.300. num.20.,
decis.316. num.6. part.1., decis.707. num.7. part.2.,
decis.24. num.7. part.4. tom.2., decis. 632. num. 9.
part.4. tom.3., decis.368. num.7., part 15., decis. 5.
sub num.5. part.7., decis.807. sub num. 9. part.18.,
in Lauretana Fideicommissi 6. Martii 1702. §. Se-
posita, & 15. Januarii 1703. §. Minoris etiam
ponderis coram R.P.D. Lancetta, & in Cameri-
nen. Fideicommissi 16. Aprilis 1706. §. Quoniam
coram bon. mem. Omanna*, ne alioquin sequatur,
quod tàm prohibitio alienationis, quàm ratio
conservationis Bonorum in agnatione produ-
cant effectum includendi eas personas, quas in
ipso actu disponendi Testator vel excluserat, vel
nullo pacto vocaverat, quod ferendum non esse, 28
docuerunt *Alexand. cons. 59. column. penult. &
ultim. lib.3.*, *Dec. cons. 291. colum. penult. vers.
non obstat*, *Peregr. de fideicomm. art. 14. sub num.
22. vers. sed nec ista argumentatio*, *Fusar. de sub-
stitut. quæst.351. num.25.*, *clar. mem. Card. de Lu-
ca de fideicomm. disc.54. num. 5.*, *Rodulphin. al-
leg.45. num.25.*, *Surd. decis.239. num. 11.*

Fortiùs verò hæc urgent in casu nostro, quia
non agitur de testamento, in quo Testator ex-
pressè agnationem contemplatus fuisse legatur,
sed talis contemplatio elicitur ex vocatione Mas-
culorum, cum exclusione fœminarum, ex qua
desu-

desumi solùm potest tacita contemplatio agna-
tionis non apta ad inducendum recessum à con-
silio *Oldradi*, & fideicommissi prorogationem
ad casum à Testatore minimè expressum, nè se-
quatur multiplicatio præsumptionum, quodque
29 ex tacito inducatur aliud tacitum, *Rota in Fanen. fideicommissi* 4. *Julii* 1704. *§. Et demùm cor. bon. mem. Omanna*.

Minùs urget digressus, sive longa series sub-
30 stitutionum à Testatore ordinatarum, nam, omis-
so, quod istiusmodi conjectura reprobatur à *Giovagnon. cons.*92. *num.*22., *Fusar. de substit. quæst.* 480. *num.*5., *Palm alleg.*83. *num.*11., *alleg.*85. *num.*21., *alleg.*90. *num.*43. *& seq.*, *Rota coram Buratto decis.*520. *num.*4., *coram Card. Cels. decis.*335. *num.*17., *coram Card. Cerro decis.* 712. *num.*6. *& seq.*, ab aliis verò levis momenti re-
31 putatur, *Gabriel. cons.*93. *num.* 37. *lib.* 2., *Surd. cons.*448. *num.*21., *Andreol. contr.*409. *nu.*17.,
nisi fortè agatur de prorogando fideicommisso
intrà illud genus personarum, ad quas Testator,
32 purificatâ conditione: si sinè filiis, pertransiit, *Peregrin. de fideicomm. art.*29. *num.* 27., *Fusar. de substit quæst.* 480. *num.*56., *Cancer. variar. resolut. lib.*3. *cap.*21. *num.*91., *Capyc. Galeot. contr.* 25. *num.*45. *lib.*2., *Rota coram Burat. decis.*85., *& post Torr. de majorat.*, *& Primog. Ital. part.*3. *decis.*18. *num.*43., *& seq.*

His, inquam, omissis, respondetur, quod, ut
ex dicto digressu ad plures substitutionum gradus
justa inducatur conjectura prorogationis fidei-
33 commissi, opporteat, quod ille activè, & pas-
sivè factus fuerit, *Palm. alleg.*90. *num.*46., *Torr. de Majorat.*, *& Primog. Ital. part.*2. *quæst.* 17. *nu.* 35. *& seqq.*, *Panimoll. dict. decis.*43. *annot.*3. *nu.* 51. *& seqq.*, *Rota coram Dunoz. Jun. decis.* 50. *num.*9, Id verò dici non potest, quando sequen-
tes substitutiones, quotquot sunt pendent à condi-
34 tione obitus heredum sinè filiis, quæ evanuerit
per illorum obitum, relictis post se filiis, *Giovagnon. cons.* 82. *num.* 10. *lib.*1., *Bellon. Jun cons.* 35. *num.*16., *Altograd. cons.*60. *nu.* 120. *lib.*1., *Caren. resolut.* 29. *num.* 12., *Cyriac. contr.* 251. *num.*12., *Rosa consult.* 40. *num.*1., *Merlin. resol.*62. *num.* 5., *Saminiat. contr.* 8. *num.* 15. *& seqq.*, *Palm. alleg.*83. *num.*11., *& seq.*, *alleg.* 85. *num.*22., *alleg.* 90. *num.* 45. *& seq.*, *Rota coram Burat. decis.* 820. *num.* 4., *coram Peuting. decis.* 258. *num.*12., *coram Bich. decis.*297. *num.* 19., *coram Card. Cels. decis.* 335. *num.*17., *apud Torr. de Majorat.*, *& Primog. Ital. decis.*61. *num.*8., *in rec. decis.*154. *num.*20. *part.*13., *decis.*221. *num.*4. *part.*14., *decis.*80. *num.*25. *part.*15., *& in sæpius citata Lauretana fideicommissi* 16. *Martii* 1702., *&* 13. *Januarii* 1703. *coram R. P. D. Lancetta*,
in quarum *Decisionum* hypothesi agebatur de
casu longè difficiliori; Testator enim reciprocè
substituendo filios à se institutos, eosque gra-
vando sub conditione: si sinè filiis, declaraverat =
che il presente fideicommisso debba durare fino a terza generazione, = & nihilominus, quia *Sacra Rota* animadvertit, adesse activam dumtaxat vo-
cationem = *a terza generazione*, = idcircò, uno ex
reciproce substitutis defuncto cum filiis, censuit,
fideicommissum ità ordinatum, atque continens
activam dumtaxat vocationem desiisse in pri-
ma generatione ob defectum conditionis: si sinè 35
filiis, sub qua vocatæ fuerant aliæ generationes
usque in tertium gradum, *Rota in Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus* 23. *Januarii* 1705. *§. Minus obesse coram bon. mem. Muto, in Tyburtina Fideicommissi* 8. *Februarii* 1706. *§. Siquidem incipiendo coram R.P.D. Ansaldo*; ob eam ra-
tionem, quod, quando primis heredibus plures
substituuntur sub dicta conditione, reverâ dici ne-
quit, adesse digressum, sive plures substitutiones
inter se distinctas, sed potius sub unica substitu-
tione ab eadem conditione pendente plures di- 36
versæ personæ activè vocatæ censentur, ut ex-
plicant *Bellon. Jun. cons.*35. *nu.*16. *& seqq.*, *Torr. de Majorat.*, *& Primog. Ital. part.* 2. *quæst.* 23. *num.* 35. *& seq.*, *Rota coram Burat. decis.* 820. *num.*4., *in rec. decis.*425. *num.* 15. *part* 9., & in
his præcisis terminis plurium substitutionum à
Testatore ordinatarum sub conditione obitus in-
stituti, vel substituti sinè filiis, secuto eorum-
dem obitu superstitibus filiis, prò resolutione fidei- 37
commissi respondit *Oldrad. in suo famigerat. cons.* 21., *ut notarunt Cephal. cons.* 268. *num.* 14., *Camerat. resp.*49. *art.*3. *num.*4., *Tondut. resolut. civil. part.*2. *cap.*121. *num.* 18., *Palm. alleg.* 83. *num.*11., *alleg.*90. *num.*46., *alleg.* 234. *num.*57., *clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc.*83. *in fin.*, *Add. ad decis.*632. *num.*50., *& seqq. part.* 4. *tom.* 3.

Similiter parvi refert alia conjectura resultans
ex reciproca ordinata inter primos Institutos,
quæ non inducit, nisi activam vocationem inter
ulteriores in conditione positos, quando ad alios 38
gradus non protenditur, *Rota coram Peuting. decis.* 258. *nu.*12., *& seq.*, *in dicta Lauretana Fideicommissi* 6. *Martii* 1702. *§. Prout nec alia coram R.P. D. Lancetta*.

Et denique frustrâ prò inducenda prorogatio-
ne fideicommissi quæritur, cur Testator suos ex
Equite Alexandro fratre nepotes substituerit, de-
cedentibus suis filiis, & heredibus absque filiis,
eosdem verò excluserit extantibus dd. heredum
filiis, qui deindè decesserint absque filiis, nam
in fideicommissis quærenda non est ratio, cur Te-
stator in uno potiùs, quàm in altero casu ità dis- 39
posuerit, *Rota decis.*638. *num.* 5. *part.* 18. Quem-
admodum non valet illatio, quod, sicuti Testa-
tor gravavit filios suos sibi proximiores, & ma-
gis dilectos, sic etiam censeatur gravare voluisse
eorumdem filios decedentes sinè filiis, novum
enim non est, quod fideicommissi gravamen uno
casu adjectum proximioribus, repetitum non
censeatur respectu remotiorum, penes quos Bona 40
plenam libertatem assequuntur, *Gannaver. cons.*1. *num.*6., *Rodulph. alleg.*4. *num.* 8., *alleg* 5. *nu.* 2. *& seq.*, *Altograd. cons.*60. *nu* 119. *lib.*1., *Peregrin. de fideicomm. art.*29. *nu.*34., *Palm. alleg.*85. *nu.*24., *Rota in rec. decis.* 235. *num.* 23. *part.* 16., *& in dicta Lauretana fideicommissi* 6. *Martii* 1702. *§. Minus tertia coram R.P.D. Lancetta*.

Hæc sunt præcipua argumenta, quæ prò indu-
cenda fideicommissi expiratione afferri possunt,

eadem verò, quamquam gravissima sint, præser-
tim quia versamur in materia merè conjecturali,
41 in qua certum judicium ferri nequit, tum quia
id, quod ex conjecturis elicitur, clarum dici ne-
42 quit, eò quod contrariis conjecturis elidi queat,
Rota coram Bich. decis.612. num.15., & seq., co-
ram Card. Cerro decis.538. num. 3., & seqq., in
Firmana Prædii della Parapina 5. Decembris
1687. §. Minus urget coram bon. mem. Benincasa,
in Pisauren. successionis coram R̃mo D. Hervault
inter collect. apud Palm.decis.88.num.7. & seqq.;
tum etiam, quia prò humanorum ingeniorum
varietate non rarò accidit, quod conjectura ali-
43 qua ab uno efficax, ab alio verò nullius roboris
æstimetur, nihilominus in proposita facti specie,
si meam sententiam prò veritate dicere debeam,
libentiùs feror in eam partem, quæ stat prò fi-
deicommissi duratione, ideoque potiora esse ar-
bitror Jura DD. Comitum Pauli, Damiani, &
Hieronymi, censens, eorum favore purificatam
esse substitutionem ab Equite Stephano sen. or-
dinatam.

Moveor ex immota illa Juris nostri regula,
quâ admonemur, fideicommissarias successio-
nes præcipuè pendere ex mente, & voluntate
Testatoris, quam, posthabitâ figurâ, & subtili-
tate verborum, inspiciendam, servandamque
44 esse, Jura nostra voluerunt, juxtà egregiam de-
cisionem *Textus in leg. ubi 19. §. Te rogo ff. ad*
Trebell. ibi = *nec verba spectantur Senatus Con-*
sulti, sed sententia quibuscumque verbis, dum
Testator senserit, ut hereditas sua restituatur, leg.
in legatis Cod. de legat., ubi dicitur = *nihil enim*
interest quis talem voluntatem usus verborum ex-
ceperit, aut qui loquendi usus effuderit, leg. unum
ex famil. 69. §. penult. ff. de legat.2., verbis illis =
si omissa fideicommissi verba sint, & cetera, quæ
leguntur cum his, quæ scribi debuerunt, congruant,
rectè datum, & minùs scriptum, exemplo institutio-
nis Legatorum intelligitur, quàm sententiam opti-
mus quoque Imperator Severus sequutus est= Man-
tic. de conject. ultim. volunt. lib.7.tit.10. sub num.
9. vers. generaliter, Gratian. discept. forens. 540.
num. 45., Rota in Assisien. Immissionis 17. De-
cembris 1708. §. Quandoquidem coram Emo D.
Card. de Polignac, in Carpentoractien. fideicom-
missi 25. Junii 1709. §. Prò remotione coram bon.
mem. Caffarello; Idcircoque in hac tractatione
Doctores, & Tribunalia statuerunt, quod, si
legitima aliquâ conjecturâ perspici possit, Te-
statorem noluisse dispositionem suam pendere à
momentanea conditione obitus primi heredis
cum filiis, sed in his etiam gravamen restitutio-
nis prorogasse favore substitutorum, mens ejus-
45 dem prævalere debet verbis, quibus fortè obscu-
rè, vel non quantùm opus erat, voluntatem
suam explicaverit, *Rota in Faventina fideicommissi*
seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Tot
autem coram Ill̃mo Scotto, & in Romana Primo-
genituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Quia
vocatio coram bon. mem. Omanna; Magis enim,
46 quàm ex verbis, ex solâ conjecturatâ mente Te-
statoris receditur à consilio *Oldradi, Bonden. col-*
lect. legal. 11. num. 122. lib.2., Panimoll. decis.
43. annot.3. nu.12., Rota coram san. mem. Alex.
VIII. decis. 113., & decis. 138., in rec. decis. 2.
num.2. part.17., in Bonon. Fideicommissi de Boviis
20. Junii 1687. §. Quia ab hujus coram R̃mo D.
Hervault, in Asculana fideicommissi 25. Junii
1694. §. Recessum enim coram clar. mem. Card.
Caprara, in Romana Fideicommissi 18. Martii
1695. §. Verùm coram clar.mem. Card. Thaurusio,
in Firmana Prædii della Parapina 20. Junii 1697.
§. Et hinc subsistens coram bon. mem. Muto, & in
Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Testa-
tor enim coram bon.mem. Omanna.

Eam verò fuisse mentem Equitis Stephani Sen.
fideicommittentis, ut ad fideicommissum voca-
ti censerentur Descendentes omnes Equitis Ale-
xandri fratris sui, quales sunt DD. Comites Pau-
lus, Damianus, & Hieronymus de Luparinis,
etiam in casu, quo ejus filii, & heredes institu-
ti decessissent, relictis filiis, qui posteà defece-
rint, nullis relictis liberis masculis, satis perspici
posse videtur ex tenore dispositionis sub initium
relato; Testator enim heredibus primò institu-
tis, eorum uni vel duobus quandocumque dece-
dentibus sinè filiis legitimis, & naturalibus, cum
substituerit supervīventem, *& si omnes ejusdem D.*
Testatoris filii, & heredes, ut supra, instituti de-
cesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, ut su-
pra, ordinaverit, quod ejus Bona devenirent ad
Equitem Alexandrum, & ad omnes ejus filios,
& Descendentes, inter quos numerantur DD. Co-
mites de Luparinis, in dubium venire nequit,
quin dispositio ista concepta illo indeterminato
verbo = *quandocumque* = restringi nequeat ad mo- 47
mentaneam conditionem, & punctum illud tem-
poris, quo heredes sinè filiis decessissent *Pani-*
moll. decis. 43. annot.3. num. 70., Rota in Roma-
na successionis 29. Januarii 1700. §. Etenim im-
press. apud Balducc. in collect. decis, & rer. judic.
dec.51.n.9.& 3., maximè vero consideratis clau-
sulis illis = *in stirpes, & non in capita* = adjectis sub- 48
stitutioni ipsi favore Alexandri, ejusque Descen-
dentium ordinatæ, quas in proposito expendit
Rota decis.135. nu.4.part.8., in Bonon. Fideicom-
missi de Boviis 20. Junii 1677. §. Verbis testa-
menti coram R̃mo D. Hervault, & in Fanen.
Fideicomm. 22. Junii 1705. §. Certiora autem
cum seqq. coram bon.mem. Omanna.

Sed clarius, quàm ex verbis mens Testatoris
elucescit ex voto conservandi Bona in agnatione
desumpto tàm ex Institutione suorum filiorum
masculorum dumtaxat, quàm etiam ex substitu-
tione filiorum pariter masculorum duplicis lineæ
contentivæ, proximæ nempè, & remotæ, cum 49
perpetua filiarum suarum, & ceterarum fœmi-
narum exclusione, ut de hoc testamento firma-
vit *Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis.251.*
num.12. & seq., & decis.279. num.3., cujus qui-
dem voti Testator compos fieri nequibat vigore
fideicommissi expiraturi in primis heredibus de-
cedentibus cum filiis, sed id assequi solùm pote-
rat fideicommissò per omnes descendentes pro-
gressuro, donec perveniret ad Collaterales, ad
quos delatis Bonis, eadem permanere diceban- 50
tur in sua agnatione, quam conjecturam esse ur-
gen-

gentissimam ad arguendum successivum, & perpetuum fideicommissum, notant *Cart. Jun. cons. 43. num.8., Menoch. cons.173. num. 52., Fusar. de substit. quæst.437. num.78., Marescot. var. resolut. lib.1. cap.45. num. 11. cum seqq., latè Add. ad decis. 632. num. 53., & seq. part. 4. tom. 3., Andreol. contr.389. num.2., Roccu dispnt. Jur. select. cap.23. num.8. & seq., Panimoll. dict. decis.43. dicta annot.3. num. 20., Rota coram Bich. decis.622. num.17., & seqq., coram san.mem. Alex. VIII. decis.113. nu.18., & seqq., in rec. decis.81.num.17.part.16.,in Romana Donationis inter collect. à D. Advoc. Constantia. ad Stat. Urb. decis.120. num.8., in dict.Bononien. Fideicommissi de Bovis 20. Junii 1687. §. Qui tamen cor. Rm̃o d' Hervault, in Firmana Prædii della Parapina 20. Junii 1697. §. Et hinc insubsistens coram bon. mem. Muto, in Bonon. Fideicommissi de Grifonibus 4. Julii 1704. §. Cùm deest coram bon. mem. Omanna, in Assisien Immissionis 17. Decembris 1708. §. Et hanc reverà, & §. Denique coram Em̃o Card. de Polignac.* Quæ conjectura locum sibi vindicat, tametsi non ex verbis expressis, sed ex conjecturis dumtaxat eliciatur tacita voluntas Testatoris conservandi Bona in agnatione,
51 ut in specie de simili conjectura elicita ex vocatione Masculorum, & fœminarum exclusione, tradunt *Fusar. de substitut. quæst. 480. num. 20., Rocc. disput. Jur. select. cap.16.num.12., Panimoll. dict. decis.43. annot.3. num.22., Rota coram san. mem. Alexand.VIII. decis.113. num.18., & seq. in Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14.Decembris 1705. §. Elicitur coram Illm̃o Scotto, & in Romana Primogenituræ de Fabiis 12.Decembris 1707. §. Prostuit secunda cor.bon. mem. Omanna.*

Frustraque objicitur, quod ratio isthæc conservandi Bona in agnatione stet consecutivè ad præcisum casum obitus primorum heredum institutorum sinè filiis, ideoque inepta sit ad prorogandum fideicommissum; nam Doctores, qui argumentum perpetuitatis gravaminis desumunt ex conjecturâ istâ, moventur ratione illâ, nimirum, quod perabsurdum sit, omnique prorsus à ratione aberret, quod Testator, qui perpetuam Bonorum suorum conservationem exoptavit in omnibus suis Descendentibus masculis, &, his deficientibus, excludendo fœminas, vocavit Masculos agnatos transversales, voluerit, similem dispositionem pendere à momentanea conditione obitus primorum heredum sinè filiis, quod apertè repugnaret d. perpetuæ conservationi expressè ab ipso volitæ, proindèque docent, illam informare totam dispositionem, & suâptè naturâ complecti tempora, casus, & personas omnes, de quibus verificari potest progressus Bonorum in suos Descendentes, istis deficientibus, cum tran-
52 situ ad Collaterales, ut declarando contraria, quæ in rationibus dubitandi deducta fuerunt, tradunt *Fusar. de substit. quæst. 480. num. 20., Facchin. contr. Jur. lib.13. cap.25., Caren. resol. 68. num.26., Rot. coram Coccin. dec. 627. num. 13., coram Burat. decis.894. num.4., coram san. mem. Alexand.VIII. decis. 138. num. 3., coram Card. Cels. decis.228. num.7., in Carpen. Hereditatis, seu Fideicommissi 14. Martii 1687. §. Adstipulatur coram Rm̃o Molines, & in Asculana Fideicommissi 29. Maii 1693. §. Verùm etiam, & 25. Junii 1694. coram clar. me. Card. Caprara.*

Hæcque conjectura, quæ inexpugnabilis dicitur in mox citata *Asculana Fideicommissi 25. Ju-* 53
nii §. Inter has autem, efficacior redditur, quando Testator pro assequenda dd. Bonorum conservatione in agnatione sua, digressus fuit ad plu- 54
res gradus substitutionum, *Faber. in Cod. tit. 22. definit. 3. num. 10.*, qui sanè digressus non deest in casu nostro; nam ille considerans casum, quo Masculi descendentes lineæ suæ effectivæ deficere possent, non solùm ordinavit secundam substitutionem favore Transversalium lineæ contentivæ proximæ, sed istâ etiam lineâ deficiente, ultimo loco substituit lineam contentivam remotam, vocando Equitem Bartholomæum, & filios 55
q. Vincentii de Luparinis, eorumque Descendentes in stirpes pariter, & non in capita, juxta verba sub initium relata ibi= *Et, si dd. ejus fratres, & eorum filii, & Descendentes decesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, tunc, & eo casu, lineâ finitâ, voluit, jussit, & ordinavit, d. ejus hereditatem devenire ad Magn. Equitem Bartholomæum, & ad filios q. D. Vincentii de Gnocchis aliàs de Luparinis, si vixerint, sin autem ad eorum Descendentes legitimos, & naturales in stirpes, & non in capita =*, concurrente itaque digressu isto ad tot gradus substitutionum, locum fieri re- 56
petitioni fideicommissi inter omnes gradatim vocatos, tradiderunt *Cravet. cons.878. num. 10., Cafanat. cons. 15. num. 41., Peregrin. cons. 139. lib.5., Rustic. in tract. de filiis in condit. posit. l.3. cap.1., Mantic. de conject. lib. 2. tit. 3. num. 13., Marescot. var. resol. lib.1. cap.45. num.10., Andreol. contr. 289. num 4., clar. me Card. de Luc. de fideic. disc.82. num. 11., Rocc. disput Jur. select cap.16. num.10., Add. ad dec.632. num. 35. & seqq. part. 4. tom.3., Panimol. dec. 43. annot.3. num.46., Rot. coram Dunoz jun. decis.487. n.7., coram Arguell. dec.54. num.19., in rec. dec. 385. num.32. part.9., in Bononien. Fideicommissi de Boviis 20.Junii 1687. §. Secundo accedit coram Reverendissimo d. Hervault., in Asculana Fideicommissi 29. Martii 1693. §. Accedit, & 25. Junii 1694. §. Concurrit coram clar. me. Card. Caprara, in Romana Fideicommissi 1. Julii 1699. §. Altera verò coram bon. me. Pio, in Bononien. Fideicommissi de Grifonibus 4. Junii 1704. §. Et demum coram bo. me. Omanna.* Credibile namque non est, quod Testator maximo apparatu tot substitutionum ordinata um respectu diversarum personarum, graduum, & linearum condere vo-
luerit fideicommissum expiraturum in ipsis pri- 57
mis Institutis decedentibus cum filiis, *clar. mem. Card. de Luca de Fideic. disc.82. n.11. §. Quarta, Rot. coram Dunoz. jun. dec. 487. num.16., in Avenionen. Primogenituræ 10. Januarii 1701. §. Secunda coram clar. mem. Card. Caprara.*

Pro qua validissima conjectura elidenda frustrà objicitur, quod d. series sequentium substitutionum, utpotè pendens à conditione illa obitus

primorum heredum sinè filiis, resolvatur in activam dumtaxat vocationem plurium personarum, & graduum, primis heredibus decedentibus sinè filiis substitutorum absque passivo gravamine de una in aliam personam, & de uno in alium gradum. Objectio namque ista submoveri posset solâ illâ responsione, quod involvet petitionem principii, & supponat id, quod est in quæstione, ideoque non efficit, quin digressus ad plures gra-
58 dus substitutionum connumerari debeat inter conjecturas à Doctoribus expendi solitas pro fideicommissi prorogatione, benè *Rot. in d. Asculana Fideicommissi 25. Junii 1694. §. Illum autem coram clar. me. Card. Caprara*. Et sane, si quando Testator primis heredibus decedentibus absque filiis substituit plures personas diversorum graduum, & linearum, non solùm activè illas vocasset, sed omnes de uno in alium passivè restituere expresse gravasset, quæstio esset de re non dubia, & fideicommissum resultaret ex aperta litera testamenti, in quo unus alteri per fideicommissariam restituere cogeretur; ex mente itaque Doctorum vis conjecturæ desumptæ ex digressu ad plures gradus substitutionum, fundatur in illa nimis verisimili ratione, quod nempe perabsurdum sit, & menti Testatoris repugnet, ipsum tot casuum seriem, & longum ordinem
59 substitutionum per dispares gradus ordinatarum alligare voluisse momentaneæ conditioni, quæ in ipso primordio successionis statim deficere poterat, ut huic objectioni occurrendo, respondet *Rot. dec. 120. num. 13. inter collect. à D. Advoc. Constantin. ad Stat. Urb.*, *in d. Asculana Fideicommissi 29. Martii 1703. §. Illum autem coram clar. me. Card. Caprara*, *in Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 4. Decembris 1705. §. Desumitur tertia coram Illmo Scotto*, *& in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Tertia exoritur coram bo. me. Omanna*.

At fortius urget illa alia responsio, quod videlicet contrarius discursus procedere posset in casu simplici, in quo, primis heredibus deficientibus, plures sub conditione illa: si sinè filiis substituan-
60 tur in una, eademque oratione ab eodem verbo recta, hoc enim casu locum sibi vindicare possunt auctoritates in ratione dubitandi allegatæ, at aliter res se habet, quando sequens substitutio non regi-
61 tur ab eodem verbo, sed fit in separata oratione, quæ stat principaliter, & per se, hoc namque casu, sicuti heredes gravati censentur restituere primis substitutis, sic isti onerantur favore ulteriorum
62 substitutorum, proindèque adesse dicitur rigorosus ille digressus ad plures gradus substitutionum, ex quo receditur à consilio *Oldradi*, ut notant *Gabriel. cons. 33. n. 37. lib. 2.*, *Giovagnon. cons. 82. num. 42.*, *Cephal. cons. 268. num. 14.*, *Camerat. respons. 49. art. 3. n. 4.*, *Tondut. resol. civil. part. 2. cap. 121. num. 12.*, *Palm. alleg. 17. num. 34.*, *Panimol. dec. 43. annot. 3. num. 5. & seq.*, *Add. ad dec. 632. num. 50. part. 4. tom. 3. rec.*, *dec. 80. n. 23. part. 15.*, *in Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus 23. Januarii 1705. §. His positis coram bo. me. Muto*; profectò nos versamur in hoc secundo casu; nam Testator post delatam successionem ad filios suos, istis deficientibus, vocavit descendentes ab Equite Alexandro, aliisque ejus Fratribus, & denique, istis quoque deficientibus, ulteriorem substitutionem condidit favore Equitis Bartholomæi, & filiorum q. Vincentii de linea contentiva ipsiusmet Testatoris, idque fecit per orationes, ac substitutiones penitus separatas, quæ omnes suo ordine purificatæ erant post emolumentum jam quæsitum, primò suis filiis, eorumque Descendentibus, secundò suis fratribus, & Descendentibus ab eisdem rogatis deniquè restituere aliis vocatis ex linea contentiva Testatoris,
in quo consistere verum, & rigorosum digressum 63
ad plures gradus substitutionum, tradit *Panimoll. decis. 43. d. annot. 3. num. 55.*, *Rot. in Pisauren. Hereditatis 3. Decembris 1691. §. At nulla cor. Rmo d. Hervault*.

Proindèque parvi refert, quod dictum passivum gravamen injunctum non legatur filiis Dominici, & Antonii primo loco vocatorum; nam, ut diximus in *§. Pro qua validissima conjectura*, Testator postquam illos activè vocaverat, si eosdem passive gravasset, non ampliùs ageretur de recedendo a Consilio *Oldradi* per conjecturas, quia successivum, & perpetuum fideicommissum literale esset, & gravamen expressis verbis injunctum reperiretur filiis etiam primorum heredum, quamobrem ex eo, quod tale gravamen expresse illis injunctum non legatur, recte recur-
ritur ad conjecturam elicitam ex eo, quod per 64
fideicommissum perpetuum, & successivum gravaverit aliorum substitutorum gradus, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc. 83. in fin.*

Quæ conjectura coadjuvatur tum ratione illâ, quod, si Testator passivi fideicommissi onere gravavit filios sibi cognitos, magisque dilectos, ut Bona sua per circulum plurium substitutionum, devenirent ad Agnatos transversales lineæ contentivæ tàm proximæ, quàm remotæ, cur simili onere gravasse non censebitur filios filiorum, ne-
potes nempe suos minus ipsi proximos, minus- 65
que dilectos? ut ad rem nostram ponderat *Rota inter collectas à D. Advoc. Constantin. decis. 120. num. 11. & seq. ad Stat. Urb.*, *& per Balducc. in collect. dec.*, *& rer. judic. tit. 3. de legat.*, *& Fideic. disc. 50. num. 29.* tum etiam ex eo, quod, si Testator in secunda, & tertia Transversalium substitutione vocavit omnes eorum Descenden-
tes, quo nomine tamquam collectivo plurium 66
graduum, & personarum, *Add. ad Bartol. in leg. liberorum 220. num. 17. lit. H. ff. de verb. signif.*, *Rot. Ferrarien. apud Giovagnon. cons. 75. num. 68. lib. 1.*, *clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 117. num. 3. & seqq.*, *Rot. coram Manzaned. decis. 192. num. 1.*, *& in rec. dec. 1. num. 16. & seqq. part. 10.*, personæ omnes, & gradus sub eo comprehensi,
ordine successivo vocati, ac restituere gravati 67
censentur, per *Text. in leg. si plures 90. ff. de legat. 3.*, *Rota in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Rursùs in eadem coram bo. me. Omanna*, quonam pacto ad normam Consilii *Oldradi* locus esse poterit expirationi fideicommissi sub obtentu, quod passivum gravamen expressè repetitum non fuerit filiis heredum primo loco vo-

ca-

eatorum, quando ceteroquin ex contextu testamenti patet, à Testatore illud impositum fuisse, tum primis heredibus institutis, magisque dilectis, tum ceteris omnibus deinceps vocatis per
68 nomina collectiva, comprehendentia plures gradus successivo fideicommisso restituere gravatos, *Marescot. variar. resol. lib. 1. cap. 45. num. 3. & seqq.*, *Rot. in Bononien. Fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. In nostra autem hypothesi coram Rm̃o d. Hervault*.

Omitto conjecturam desumptam ex reciproca
69 substitutione ordinata inter filios Testatoris, quam cum aliis in proposito considerat *Rota* in pluries citata *Bononien. Fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. Verbis Testamenti*, & alibi passim, nam longè magis urget illa resultans tum ex annuo legato scuti unius auri à Testatore relicto pro lampade Sm̃i Sacramenti in Ecclesia S. Marci de Gattinellis, tum etiam ex anniversario pro suffragio animæ suæ ab heredibus institutis, atque substitutis in perpetuum adimplendo, verbis illis = *Item eodem jure legati, & pro suffragio animæ ipsius reliquit Societati Sm̃i Corporis Christi in Ecclesia S. Marci in Gattinellis unum scutum auri quotannis Priori d. Societatis pro illuminando Sm̃um Sacramentum, dandum &c. per infrascriptos ejus heredes institutos, seù substitutos, qui possidebunt turrim d. Testatoris positam in d. villa. Item dictus D. Testator gravavit prædd. ejus heredes tàm institutos, quàm substitutos ad faciendum in perpetuum celebrare unum anniversarium in Ecclesia Divi Petri pro suffragio animæ ipsius Testatoris*, quæ porrò legata dum Testator perpetuò adimpleri voluit ab heredibus institutis,
70 atque substitutis, procul dubio supposuit, inter eosdem adesse perpetuum fideicommissum, *Rota in Firmana, seù Romana Fideicommissi de Burattis 15. Junii 1699. §. Perpetuitatem coram Em̃o D. Card. Priolo*, *in Assisien. Immissionis 17. Decembris 1708. §. Accedit præterea, confirmata 26. Junii 1709. §. Verùm coram Em̃o D. Card. de Polignac*, *& 16. Januarii 1711. §. Demum*, *& 11. Maii ejusdem anni coram bo. me. Caffarello* =.

Quamquam verò hæ omnes conjecturæ intrinsece desumptæ tum ex verbis testamenti, tum ex voluntate Testatoris evincere videantur dispositionem, & longam substitutionum seriem adeò diligenti studio in tot diversis casibus, & favore tot personarum lineæ tum effectivæ, tum contentivæ, & quidem tàm proximæ, quàm remotæ Testatoris ordinatarum, pendere nequaquam posse à momentanea illa conditione: si sinè filiis, sed necessariò secumferre prorogationem gravaminis ad omnes vocatos, præsertim verò, si dd.
71 conjecturæ non singillatim, sed unitim perpendantur, juxta notata apud *Panimoll. dec. 43. dicta annot. 3. num. 13.*, *in Firmana Prædii della Parapina 10. Junii 1696. §. Et hinc coram bo. me. Muto*, nihilominus, si quæ adhuc dubietas superesset, illa penitùs submota dici posse videretur alio duplici extrinseco argumento, quorum primùm desumitur ex Judicio *S. Rotæ*, quæ, maturè examinato testamento Equitis Stephani, semel, atque iterum respondit, filios primorum heredum ab illo in conditione positos, fuisse per fideicommissum vocatos ad portionem tàm proprii Parentis, quàm Patrui, ut patet ex luculentis *decisionibus 251. & 279. editis à bo. me. Emerix jun.* Argumenta autem, & conjecturæ, quæ sufficiunt pro inducenda vocatione filiorum ad portionem
Patrui, sufficere etiam reputantur pro recessu à 72
consilio *Oldradi*, per ea, quæ notavit *Rota in Tyburtina Fideicommissi 2. Martii 1705. §. Absque eo quod coram R. P. D. Ansaldo*, *in Romana Fideicommissi de Varesiis 18. Junii 1708. §. Profectò coram Rm̃o Molines*, quinimmò, positâ tali activâ vocatione, quod faciliùs ex illa inferatur ad 73
passivam, & inducatur recessus à consilio *Oldradi*, ait *Rota decis. 120. num. 17. inter collect. à D. Advoc. Constantino ad Stat. Urb.*, *& apud Balduec. in collect. decis.*, *& rer. judic. tit. 3. de legat.*, *& Fideic. dec. 51. num. 8.*, *in rec. dec. 18. num. 4. & seq.*, *& num. 8. part. 8.*, *in Bononien. Fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. Verbis Testamenti coram Rm̃o D. Hervault*.

Alterum argumentum desumitur ex facto D. Canonici Dominici ultimi gravati ex Descendentibus Testatoris, & authoris DD. Claræ, & Antoniæ, quas ex asse scripsit heredes, ille autem in suis supremis tabulis titulo legati reliquit DD. Comitibus Paulo, Damiano, & Hieronymo de Luparinis prædium cum turri in villa S. Marci, cujus meminit Eques Stephanus Senior in suo testamento, addità declaratione = *acciò abbia effetto il fideicommisso fatto, e lasciato dal q. Signor Stefano mio Avo paterno, il quale fideicommisso approvo, e confermo in ogni modo migliore* = quæ sanè declaratio, licèt inducere non posset fideicommissum Equitis Stephani, si idem
non adesset, in dubium tamen venire nequit, quin 74
plurimùm valeat pro declaranda illius qualitate, & duratione, ut ad rem dixit *Rota in d. Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Et demùm coram Illm̃o Scotto Almæ Urbis Gubernatore*.

Non immoror contrariis conjecturis pro excludenda duratione fideicommissi sub initium allegatis, quia præcipuæ jam satis rejectæ videntur, atque etiam, quia in conflictu prævalent, &
attendendæ sunt illæ, ex quibus melius deprehen- 75
ditur voluntas Testatoris, pro qua quidem accipienda efficaciora videntur argumenta, quibus perpetuitatem fideicommissi probavimus, illis namque perpensis, Doctores, & Tribunalia pro ejusdem duratione passim respondentes, attendenda non esse censuerunt ea, quæ superiùs in contrarium deducta fuerunt; dictarumque conjecturarum efficacia non eliditur sub obtentu, quod agatur de fideicommissi prorogatione favore Transversalium, quia dispositio, de qua agitur, dicitur ordinata ab Ascendente favore Descendentium, etiamsi, istis deficientibus, substituantur Transversales, eò quod primariò agatur de illo inducendo favore Descendentium, & consecutivè
dumtaxat favore proximiorum, *Rot. in d. Ascu-* 76
lana Fideicommissi 25. Junii 1694. §. Inallegabilem autem cor. clar. mem. Card. Caprara: adeòque illius favore militant argumenta omnia, quæ

quæ in proposito asseruntur pro inducenda perpetuitate fideicommissi ascendentalis.

Hac itaque constabilitâ, cum per obitum Canonici Dominici jun. fideicommissum purificatum dici debeat favore Comitum Pauli, Damiani, & Hieronymi de Luparinis, etiam pro rata, sive portione à Philippo fratre d. Canonici possessâ, & de qua ille tamquam de re ad ipsum liberè spectante disposuerat favore DD. Claræ, & Antoniæ suarum filiarum, progredimur ad examen secundi Dubii, num scilicet dd. DD. Comites prædium existens in villa S. Marci capere debeant ex fideicommisso Equitis Stephani senioris, vel ex dispositione Canonici Dominici superius relata, videturque respondendum, quod tale prædium, utpotè obnoxium fideicommisso Equitis Stephani, quod adhue durare demonstravimus, illius vigore capi debeat, certiùs, quia Canonicus Dominicus tale fideicommissum hac ex parte confirmavit, atque ad illud expressam habuit relationem, proindeque ipsius dispo-
77 sitio ab eodem, veluti à sua forma, perficitur,
Rota coram Gregor. dec.349. num.1., coram Card. Cels.dec.368.num.8., coram Priol. dec.439.n.7., coram bon. mem. Emerix jun. dec. 535., & decis. 824. utrobique num.16., coram R.P.D. Ansaldo dec.32. num.44., in rec. dec. 305. num.2.part.9., dec. 350. num. 10. part. 16., dec. 191. num. 12. part.19.; relatum quippè adeò referenti inesse censetur cum omnibus suis qualitatibus, ut, si in-
78 ter se discordent, posthabito referente, attendendum omninò sit relatum, *Peregrin. de Fideicom. art.16. num.111., Rot. coram Gregor. dec.439., ibique Add. coram Card. Celso dec.368. num. 8., in rec. dec. 73. num. 8. part. 18., in Romana Pecuniaria 24. Januarii 1687. §. Secundò quia coram clar.mem. Card. Caccia*.

Denique deveniendo ad tertium Dubium respiciens manutentionem quoad idem prædium, hæc injustè à *R. P. D. Cerro* concessa videbatur DD. Claræ, & Antoniæ, eò quod debita esset Dominis Comitibus de Luparinis; nam, si spe-
79 ctetur possessio, à qua metienda est manutentio, ad
Text. in §. Retinendæ instit. de Interdict., Rot. in Fauen. Manutentionis 22. Aprilis 1709. §. Cum enim coram bon. mem Caffarello, cum illi præve-
80 nerint in ea capienda, in eadem manutenendi videntur in hoc summariissimo possessorio, *cap. licet causam de probat., Bartol. in leg. si duo n.4. ff. uti possidetis, Posth. de Manut. observ. 71. nu.9., Rot. decis. 19. num.1., & seq. part. 2. divers., coram Bich.dec.309.num.1.*; certiùs in casu nostro, quia d. possessio anterior DD. Comitum coadjuvatur facto Executoris testamentarii, qui, juxta præceptum Testatoris, & pro illius voluntate adimplenda, assumptâ possessione prædii lega-
81 ti, illam dimisit favore eorumdem DD Comitum, quæ sola possessio ita acquisita sufficeret pro manutentione obtinenda, ut respondit *Rota decis.36. num.1., & seq. part.15. rec.*

Nec obstat, quod DD. Clara, & Antonia sint heredes Philippi eorum Patris, qui prædium, de quo agitur, pro indiviso possidebat cum Canonico Dominico fratre; etenim tale prædium, tamquam suppositum fideicommisso Equitis Stephani sen., illius vigore vindicatum fuerat à Tertiis possessoribus emptionis titulo illud possidentibus, quamobrem, eum ob prædecessum Philippi, exclusis istius filiabus, integrè delatum fuisset ad Dominicum fratrem superstitem, ad firmata per *Rot. coram bon.mem. Emerix jun. in d. decis. 251., & decis.279.*; eædem Sorores juvari amplius nequeunt possessione Philippi earum Patris, & authoris, possessio siquidem Gra-
vati, tamquam restricta ad ejus vitam, eo mor- 82
tuo, resolvitur, ac finitur, ut in his terminis tradit *Pegas. resol. forens. tom.1. cap.4. num.89., & seq., & num. 92. in fine*, idque adeò verum est, ut heredi gravato integrum minimè sit præjudi-
care aliis vocatis, non solùm in casu, quo in vita 83
restitueret hereditatem, quam Testator post obitum restitui voluit, *Bartol., & DD. in leg. post mortem cod. de Fideicom., Alberic. in leg. ante diem, ubi etiam Jason. ff. ad Trebellian., Ludovic. Bell. cons.271. num.2., & seqq., Surd. cons. 264. num. 4. post med., Peregrin. de Fideicom. art. 2. num.51., Fusar. de substit. quæst.602. n.4., Molin de Primogen. Hispan. lib.2. cap.4. num.8., Olea de cess. jur. tit.3. quæst.4. num. 47., Leo decis. Valentin.100. num.6. lib.1., Rota dec. 468., & decis.469., utrobique num.2. part.4. divers., in rec. dec. 263. num.2. part.1., in Romana Reintegrationis Fideicommissi de Columna 24. Martii 1702. §. Non etenim, & pluribus seqq. coram R. P. D. Ansaldo*. Sed nec etiam transferre possit possessionem manutenibilem in eum, quem
post obitum putat legitimum futurum possesso- 84
rem ad exclusionem alterius, qui successionem ad se pertinere contendit, ut tradunt *Anton. de Padigl. in leg. post mortem num. 23. Cod. de Fideicomm., Paz. de Tenut. cap. 18. num. 3., Mierez. de Majorat. tom.2. part.3. quæst.14. num. 19. in fine, Pereira dec 108. per tot.*, & magistraliter in *Decisionibus* editis in *Romana Primogenituræ de Cæsarinis*, videlicet *dec. 104., & 105.* impress. inter additas *ad clar.mem. Card. de Luc. de Fideicommissis, & dec. 74., & 45. apud Torr. de Majorat., & Primogen. Ital.*

Longè verò minus præfatæ Dominæ Sorores juvari possunt clausulâ = *Constituti* = adjectâ in renovatione investituræ à Ven. Abbatia S. Mariæ in Portu Domina directa anno 1679. Philippo earum Patri, & Canonico Dominico Patruo
concessa, etiam pro liberis, quorum appellatio- 85
ne ipsæ comprehenduntur, *Rota coram Coccin. dec.294. num.9., dec. 480. num.3.*; virtus namque d. clausulæ = *Constituti* =, utpotè consumpta
in primis investitis, inefficax remansit quoad 86
alios, ut declarat *Aretin. in leg. quod mea n.10. ad fin. ff. de acquirend. possess., Corn. cons. 173. num 26. vers. nec etiam hodie lib 2., Guid. Pap. dec.112. per tot., coram Cavaler. dec.5.num.4., coram Card. Cerro, dec. 204. num.7., coram Priolo dec. 11. num. 13., coram bon. mem. Emerix jun. decis.1157. num.5., in rec. dec.237. num.12. part. 19.*; earumdem verò comprehensio in investitura rejicienda est ad petitorium, cum justitia, vel injustitia tituli possidendi inepta sit ad retardan-

dam

87 dam manutentionem in Judicio summariissimi
possessorii, *Posth. de Manut. observ. 2. num. 9., adden. ad Pamphil. dec. 79. num. 10., & Rot. in rec. dec. 232. num. 2. part. 16., & in his terminis respondit Rota coram Priolo d. dec. 11. num. 16.*;
88 æquum enim non est in istiusmodi Judicio,
quempiam sua possessione privari, donec discutiatur titulus, *Rota coram Gregor. dec. 370. n. 1., in Tarraconen. Insignium super manutentione 3. Julii 1702. §. Et in hanc sententiam coram bo. me.*
89 *Cassarello*, modò ille adeò clarus non sit, ut vi
suâ attrahat possessorium, *Rota coram Bich. decis. 396. num. 29., coram Dunoz. jun. decis. 798. num. 6., coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 234. num. 32., coram bon. mem. Emerix jun. decis. 1296. num. 25., in rec. dec. 254. num. 22. part. 11.*

Qualis certè non est titulus desumptus ex dicta renovatione investituræ, quæ nullius roboris esse dignoscitur: nam, si, ut firmavimus superioribus locis, adhuc durat fideicommissum conditum ab Equite Stephano Sen., & ex alibi relatis *decisionibus 251., & 279. bon. mem. Emerix Jun.* illi obnoxium est controversum prædium, hinc sequitur, quod, eum dictum fideicommissum ob mortem Can. Dominici ultimi gravati purificatum fuerit favore DD. Comitum de Luparinis, titulus desumptus ex dicto fideicommisso prævalet illi promananti ex renovatione Investituræ, quòd Bona emphyteutica posita in territorio Ravennæ, utpotè ex famigerata concordia inita inter universum illius Populum, & Clerum redacta ad instar allodialium, non solùm titulo alienationis transferri in Extraneis, sed gravari etiam possunt fideicommisso in præjudicium comprehensorum in investitura, ut patet ex tenore dictæ
90 concordiæ = *inserto statuto Civitatis Ravennæ lib.*
4. rubr. 14., verbis illis = *quod liceat Ravennatibus; qui Bona emphyteutica, seù livellaria detinent, seù habent, per pactum relinquere in testamento, vel aliâ ultimâ voluntate cuicumque voluerint, tàm propinquis, quàm extraneis, & etiam ad pias causas*, = &, relatis concordantibus, latissimè firmavit *Rota in Ravennaten. Emphyteusis 12. Junii 1710. per tot. coram R. P. D. Ansaldo.*

Non omittendo etiam, quod agitur de emphyteusi concessâ duobus, Philippo videlicet, & Canonico Dominico, sub modico quidem canone obulorum 12. in recognitionem directi dominii solvendo, quo casu, cum, deficiente uno ex coin-
91 vestitis non detur Jus accrescendi favore super-
stitis, *Bellon. de Jur. accresc. cap. 6. quæst. 38. nu. 161. & seq., Rota in Bononien. Fideicommissi de Ursis super portione Annibalis 27. Junii 1710. §. Res porrò coram R. P. D. Aldrovando*, & novissimè = *in Cæsenaten. seù Cervien. Bonorum 19. Junii 1713. §. Procedendo, & seqq. coram R. P. D. Crispo*, hinc sequitur, quod præfatæ DD. Sorores ex vi earum comprehensionis in investitura consequi nequivissent portionem prædii à Canonico Dominico possessam, sed illam dumtaxat delatam Philippo ipsarum Patri, à cujus tamen consecutione, tametsi nullum ampliùs adesset fideicommissum Equitis Stephani, repellerentur ex dispositione Dominici, qui, ut animadvertimus in *§. Ut autem suprema*, illud titulo legati reliquit præfatis Comitibus de Luparinis, pœnâ caducitatis impositâ suis heredibus, si quoquo colore, aut titulo Legatarios prædii legati possessionem illicò consequi prohiberent, cui sanè præcepto eædem parere omninò tenentur, quia certa est Testatoris potestas gravandi he-
redem per viam legati, vel fideicommissi par- 92
ticularis in Bonis propriis ad mensuram emolumenti eidem relicti, juxta *Textus apertos in leg. Imperator §. Si Centum, & §. Cum quidam, leg. Patri §. Titio fratri ff. de legat. 2., & leg. Cum quis decedens in princip. ff. de legat. 3., Rota in Romana, seù Verulana Fideicommissi 10. Maii 1690. §. Nec ad impediendam, & 21. Junii 1697. §. Potestas coram clar. mem. Card. Caprara, in Avenionen. Fideicommissi 25. Junii 1700. §. finali coram R. P. D. Ansaldo*, ad differentiam al-
terius casus, quo gravamen à Testatore injun- 93
ctum comprehenderet universa Bona Instituti, *Rota in Illerden. hereditatis de Gomar. 4. Junii 1703. §. Diximus coram R. P. D. Ansaldo, & in dict. Avenionen. Fideicommissi 19. Januarii 1703. §. Parum refragante coram Illmo D. Scotto.* Certiùs in casu nostro ob aditionem hereditatis ex testamento Canonici factam à dictis Sororibus,
quo casu gravamen illis impositum à Testatore, 94
sustineretur, tametsi emolumentum minimè æquivaleret gravamini, ut prosequitur *Rota in dict. Illerden. hereditatis de Gomar 4. Junii 1703. §. Et alterum coram R. P. D. Ansaldo.* Quamobrem, cum anterior possessio D. D. Comitum de Luparinis coadjuvetur etiam bono jure resultante tum ex fideicommisso Equ. Stephani, tum ex dispositione Canonici Domini-
ei, potiori jure illis debita videtur manutentio, 95
ad tradita per *Gratian. discept. 402. num. 1., & discept. 910. nu. 5., Rota in rec. decis. 240. part. 19.*

Nec est, cur objiciatur, quod iidem, tamquam Legatarii, prædii legati possessionem accipere tenerentur de manu heredum, illamque idcircò
propriâ authoritate apprehendere nequiverint, 96
Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 918. nu. 2., nam, sive possessio à legatariis capta fuerit vigore antiqui fideicommissi, quod hoc casu elarum dicendum esset, tamquam agnitum à Canonico Dominico, sive capta extiterit ex novo titulo proficiscente ex hujus testamento, manutenenda videtur, quia, inspectâ voluntate, ac præcepto Testatoris, cujus virtute heredes jus nullum arrogare sibi poterant super prædio legato, Lega-
tariis licitum erat possessionem propriâ authori- 97
tate nancisci, *Bald. in leg. quorum legator. Cod. de Edict. D. Adrian. tollend., Gratian. discept. 771. num. 49., Rota in rec. decis. 335. num. 11. part. 9.*, maximè verò in casu nostro, in quo possessio tum hereditatis, tum prædii à Testatore relicta fuerat penes Executorem testamentarium, ut iste heredibus hereditatem, Legatariis verò legatum extraderet, prout utrumque ab illo adimpletum fuit; Legatarii igitur, si prædii legati possessionem receperunt ministerio Executoris testamentarii, nullo egebant facto heredum, quod superfluum fuisset, quia legatum accep-

tum

tum è manibus Executoris testamentarii recep-
98 tum censetur ab ipso Testatore, *Rota in rec.decis.*
152. num.14. part.17.

Verumtamen, licèt hæc suffragari posse videan-
tur ad effectum manutentionis consequendæ co-
ram sacræ *Rotæ* Auditorio, nihilominus, ne Cau-
sa protrahatur in disputatione summariissimi pos-
sessorii, & quidem cum dubio felicis exitus,
curandum esse censerem, quod, juxta praxim, &
stylum illius supremi Tribunalis, sub unico vel
99 sub duplici dubio cumuletur etiam petitorium;
ita enim gustatis meritis Causæ, facilius DD.Le-
gatarii manutentionem consequi poterunt. Mo-
veor, quia in prima instantia ea denegata fuit à
docto, & sapienti Judice, qui hodie in eodem
considet Tribunali, nec sinè probabili ratione ita
ille sensit, nam, si DD. Comites de Luparinis
possessionem se adeptos fuisse dicant vigore fi-
deicommissi Equitis Stephani Sen. & cùm, præter
alia extrema requisita prò sustinenda possessione
propriâ authoritate capta à fideicommissario, sive
Legatario, qui alioquin illam omnino capere te-
100 netur de manu heredis, oporteat, fideicommissum
esse omninò clarum, quale dici nequit illud præfa-
ti Equitis Stephani, quod non resultat ex litera ex-
pressâ testamenti, sed elicitur ex conjecturis dum-
taxat, & ex subaudito intellectu, quo casu fi-
deicommissum numquam clarum dici potest ad
101 effectum, de quo agitur, *Rota decis.189.num.15.,*
& num.17. part.7., in Avenionen., seù Vasionen.
Primogenituræ 16. Maii 1695: §. Adhuc Domini
coram bon.mem. Muto, & 16. Januarii 1696.
§. Non attenta, & seqq. coram clar. mem. Card.
Caprara, quas *decisiones* laudat, & sequitur
eadem Sac. Rota *in Romana Domus seù Palatii*
super fructibus 10. Decembris 1710. §. Sed iterum
Domini coram R.P.D. meo Crispo.

Parvique refert, quod illud agnitum, & appro-
batum fuerit à Canonico Dominico authore DD.
Sororum de Laparinis, cujus approbatio, si non
tamquam titulus, saltem tamqum probatio facti
suffragari dicenda sit pro sustinenda d. possessio-
ne contra dd. DD. Sorores impugnare non valen-
tes dictum & factum sui Authoris, quia nemo
non videt, plura adversùs eamdem confessionem
objici posse; primò videlicet, quod eadem ab-
soluta non est, sed aliquam dubitationem habet
etiam respectu ipsius confitentis; secundo, quod
DD. Comites agunt vigore fideicommissi Ste-
phani pro consequendis universis Bonis fidei-
commisso suo ab illo subjectis, declaratio verò,
& dispositio Canonici Dominici restricta est ad
d. prædium dumtaxat; nam in aliis Bonis, tam-
quam liberè ad ipsum spectantibus heredes in-
stituit neptes suas, quæ demùm opponere pos-
sunt tùm investituram, tum alias exceptiones,
quarum vigore in d. prædii, & Bonorum posses-
sione se tueri contendunt; hæc autem omnia ne-
mo non videt præcludere viam manutentioni à
Fideicommissario in hoc summariissimo posses-
sorio petitæ, & quam ut ille consequi possit,
præter possessionem non vitiosam, docere debet
102 de fideicommisso omninò claro, quodque nul-
læ heredi gravato possibiles competant detra-
ctiones, juxtà notas in subjecta materia regu-
las.

Parmen. Fideicommissi.

Filiorum, ac Descendentium *legitimorum*, & *naturalium* nomine, an, & quando filii naturales comprehendantur, latissimè discutitur, pluresque rejiciuntur conjecturæ, ex quibus eorum comprehensio prætendi possit. Filii etiam naturales, etsi comprehensi non dicantur in dispositiva sub nomine filiorum, & Descendentium *legitimorum*, & *naturalium*, attamen veniunt sub nomine lineæ in parte conditionali adhibito, nisi hæc ad personas dumtaxat in dispositiva expressas restricta sit. Et ex quibus excludatur restrictio ejusmodi? Sub nomine legitimorum, & naturalium etiam legitimati comprehenduntur. Archivum Romanæ Curiæ facultatem habet legitimandi etiam in Ditione subjecta mediato Dominio S.Sedis. Legitimatio ante purificatam substitutionem facta cum clausula = *sine præjudicio venientium ab intestato* =, si ei repugnet voluntas Testatoris, nil prodest substituto. Rei, & possessoris favore in dubio judicandum est.

VOTUM VIII.

1 *Actor fundamentum suæ intentionis debet probare*, & num.11.
Reo præsertim contradicente, num.12.
2 *Reo, ad repellendum Actorem, sat est, quod ejus actionem dubiam reddat.*
3 *Actore non probante, Reus absolvitur.*
4 *Reo, ad repellendum Actorem, sat est, quod se doceat in conditione positum, licet de ejus vocatione in parte dispositiva non doceat.*
5 *Actoris substitutio impeditur ex eò solùm, quod de facto existat persona in conditione posita, licèt successura non sit*, & num. 16.
6 *Testatoris voluntas resistere dicitur filiis naturalibus, & legitimatis, si in omnibus Descendentibus qualitatem legitimitatis exoptavit.*
7 *Filii naturales nullo pacto qualitatem legitimitatis habere dicuntur; Legitimati verò, per fictionem tantùm.*
8 *Actor contra filios legitimatos allegans resistentiam voluntatis Defuncti, eam tenetur probare concludenter*, & num.44.
Præsertim, si agat ad impediendam eorum successionem, num.10.
Et maximè, si ad eos repellendos ab antiquissima fideicommissi possessione, num.13.
9 *Filiis legitimatis, etiamsi voluntas Testatoris non assistat, si tamen de illius resistentia non doceatur, successio debetur.*
14 *Filiis naturalibus, ac legitimatis ut dicatur resistere voluntas Testatoris, debet id constare vel per expressam illius dispositionem, vel per conjecturas, & præsumptiones desumptas ex dispositis ab eo in testamento.*

15 *Quæ-*

15 Quæstio voluntatis dicitur quæstio facti, non Juris.
Et quæstio facti opus habet indiciis, ibid.
16 In quæstione facti perrarò intentio Actoris probata dici potest.
17 Clarum dici nequit, quod ex conjecturis, & subauditis intellectibus resultat.
Semper namque dubium remanet, ibid.
18 Actor ubi quæstio facti versatur, sibique contraria resistit Juris regula, efficaciores afferre debet conjecturas, & num. 44.
19 Regula verè illi favere dicitur, cui verba dispositionis, & eorum significatio conveniunt.
20 In quæstionibus conjecturalibus semper sibi invicem obviant contrariæ conjecturæ.
At illa debeat prævalere, quæ coadjuvantur Juris præsumptione.
Quæque favent Reo, ibid.
21 In quæstionibus conjecturalibus probatio Actoris dubia, exceptione etiam dubiâ potest repelli.
22 Et, si non constet de jure Petitoris, non curatur de jure Possessoris.
Huicque sat est, animum Judicis titubare, ibid.
23 Testatoris voluntatis resistentia quoad filios naturales ex quibus valeat excludi? num. 24., & seq.
24 Filii etiam naturales vocati censeatur, si vocatio sit per verba naturalia, secus, si per verba civilia, & num. 66.
25 Hacque distinctio à Doctoribus, & Sacra Rota est adprobata.
Quæ nam autem naturalia verba sint? nu. 26., & 27.
26 Verba Filii, & Descendentes naturalia sunt vocabula & num. 43., & 97.
27 Idem de verbis = filii, ac liberi =
28 Ac de verbo = Descendentes =
29 Verba cum possunt accipi tàm juxtà naturalem, quàm juxta civilem significationem, intelligi non debeant civiliter, sed naturaliter.
Et ratio num. 30., & 31.
30 Mens hominis naturalis est, & facillimè sequitur naturam.
31 Natura differentiam nullam agnoscit filii naturalis, atque legitimi.
32 Filiorum, & Descendentium nomine filii etiam naturales comprehenduntur?
33 Atque etiam Libertinus.
34 Procedit & de fœmina tantummodo naturali.
35 Filiorum nomen propriùs naturalibus, quàm legitimis convenit; ratio num. 36.
36 Naturales filii à natura sunt; legitimi a lege.
37 Filiorum nomen acceptum non naturaliter, sed quoad civiles effectus, non comprehendit naturales.
Et Ulpiani sententia lib. 9. ad Sabinum explicatur, ibid.
39 Filiorum, ac Liberorum appellatione an contineantur naturales? quæstio voluntatis est.
Intellige, ubi non pro illis includendis agitur, num. 40.
Idque ex Ulpiani sententia, ibid. explicata.
Itidemque ex sententia Javoleni, pariter explicata num. 41., & 42.
40 Exceptio firmat regulam.
46 Testatoris honestas, atque nobilitas non est sufficiens conjectura exclusionis filiorum naturalium.
47 Nisi agatur de Testatore in dignitate constituto, vel qui ejus conditione ceteros antecellat.
Et dubium est, an sola sufficiat magnatitia qualitas num. 48.
48 Clausula = fortè = suàpte naturâ dubitativa est.
49 Conjectura exclusiva filiorum naturalium est, quæ oritur ex Signoria, jurisdictione, & possessione feudorum.
50 Pro illegitimis excludendis sat non est nobilitas, quæcumque sit, ubi adhibita leguntur verba naturalia.
51 Vel saltem illos perpetuò non arcet, sed tantùm existentibus legitimis.
52 Conjecturam exclusionis filiorum illegitimorum desumpta ex quo Testator honesta sit persona, nobilis, vel Clericus, fabulam sapit.
53 Conjecturam exclusionis filiorum naturalium non præbet dispositio ordinata per viam primogenituræ, vel majoratus.
54 Filii etiam naturales admittuntur in majoratibus, ubi verba apta sunt illos comprehendere.
Atque ubi, vocatis Filiis, additum non fuit: legitimis, ibid.
55 Intellige, illos admitti, legitimis deficientibus, & num. 57.
56 Conclusio isthæc in majoratibus Italiæ locum habet; in majoratibus tamen Hispaniæ non item, & num. 58.
57 Majoratus natura ipsa exposcit inclusionem filiorum naturalium.
59 Majoratus Italiæ alio jure, quàm majoratus Hispaniæ censentur.
60 Filii naturales tunc in majoratibus Italiæ non admittuntur, cum nati sunt ex coitu damnato.
Vel, cum eis resistit voluntas Testatoris, num. 62.
Aut, si concurrant cum legitimis num. 64.
Intellige de legitimis in pari gradu num. 65.
61 Filii suscepti ex coitu damnato majora obstacula quoad effectus tum naturales, tum successionis, in jure patiuntur, quàm simpliciter naturales.
63 Excipe, si agatur de successione ad majoratum perpetuum.
66 Filii legitimi, ubi dispositio apta est comprehendere legitimos æquè, ac illegitimos, in concursu cum istis præferuntur, si in pari gradu sint, & num. 99.
67 Non tamen, si in gradu remotiori; tunc enim excludantur.
68 Conjectura exclusionis filiorum naturalium quomodo ex præsumpta repetitione qualitatis legitimitatis nequeat desumi? num. 69. & seq.

69 Repetitio qualitatis legitimitatis de una ad aliam diversam dispositionem non admittitur, & num.152.

Eamque excludit diversus loquendi modus, quo Testator usus sit, ibid. & num.98.

70 Testator, si, cum voluit, qualitatem legitimitatis, illam expressit, cum illam non expressit, censetur noluisse & num. 124., & 159.

Et quando secus? num.94. & seq., & nu.153.

71 Testator, quò magis expressit in aliis testamenti partibus qualitatem legitimitatis, eò magis censetur illam repetere noluisse, ubi non expressit.

72 Procedit maximè, si de personis, & gradibus diversis agatur.

Et quando capitula sunt separata, habentque orationem per se perfectam, ibid.

73 Repetitio qualitatis legitimitatis de una dispositione ad aliam, ubi diversa ratio militat, non inducitur.

74 Repetitio qualitatis legitimitatis non benè infertur à personis magis dilectis ad minùs dilectas.

75 Itidemque nec à filiis possibiliter nascituris à primo etiam herede ad ulteriores substitutos.

76 A fideicommissi primo ingressu ad illius progressum non bene arguitur.

77 Testator provectæ ætatis loquens de filiis possibiliter nascituris censetur qualitatem legitimitatis demonstrative solum expressisse, & ratio, ibid.

78 Illegitimæ prolis non tanta in ulterioribus substitutis, quanta in proximiori gradu conjunctis abominatio militat.

79 Testator filios ex sorore jam natos appellando legitimos, alios verò nascituros vocando sine tali qualitate, censetur eam primis adjecisse demonstrativè tantùm, & num. 151.

80 Nec eam in secundis repetere voluisse, num. 81.

81 In fæminis major castitas exigitur.

Et magis in illis, quàm in masculis horrendum est filios habere naturales, ibid.

82 Fœminæ ob natos ex eis filios naturales non solùm proprium honorem, sed totius familiæ famam denigrare solent.

83 Ex fæmina nobili, & honestæ conditionis quod potuerint nasci alii filii, quàm legitimi, indecorum suspicari est.

84 Testator, adjectâ in parte non dispositiva, sed conditionali quoad filios sororis, qualitate legitimitatis, censeri potest hanc adjecisse solùm quoad filios primi gradus.

Idque ratione honestatis in Mulieribus supponendæ, ibid.

85 Honestatis ratio non, sicut in filiis primi gradus, urget in ulterioribus fæminarum descendentibus.

86 Testator quoad filios Sororis superstitis ab ipso non connotatos cum qualitate legitimitatis, hanc repetere noluisse censetur.

87 Verba = alterâ ipsarum decedente sine filiis &c., altera superveniens decedat = suaptè naturâ unum tantùm ex duobus includunt.

88 Sororem superstitem Testatori cognitam excludi à naturali Descendente alterius Sororis prædefunctæ, absonum est.

89 Legitimitatis qualitas, si adjecta non est quoad Descendentes unius lineæ, eò minus argui potest ejus repetitio in alia linea.

90 Qualitas non afficiens omnes Descendentes illius lineæ, in qua fuit requisita, eò minus potest afficere Descendentes alterius lineæ prorsùs distinctæ.

Præsertim, quando concurrit diversitas rationis, ibid.

91 Repetitio qualitatis legitimitatis facilè admittitur, quando inter diversas personas agitur, vel in diverso gradu existentes.

Hæcque distinctio servatur à Sacra Rota, ibid.

92 In personis diversis potest diversa concurrere Testatoris affectio.

93 Repetitio qualitatis legitimitatis inter personas diversas excluditur ex verisimili quacumque, seu probabili rationis diversitate.

Immò neque ex rationis identitate potest admitti, ibid.

94 Repetitio qualitatis legitimitatis arguitur in personis minùs dilectis, si in personis magis dilectis eadem qualitas requisita fuit.

Intellige, si dispositio fuit concepta per verba civilia, non, si per verba naturalia, n. 95., & 97.

95 Verba = Familia = Domus = & alia hujusmodi civilem intelligentiam ex auctoritate Doctorum, naturalem verò, nonnisi ex circumstantiis, habere possunt.

96 Testamenti una pars alteram declarat.

97 Filii illegitimi nec etiam per posterius admittuntur, ubi Testator per verba civilia expresserit legitimitatis qualitatem.

100 Repetitio qualitatis legitimitatis expressa in aliis testamenti partibus, locum habet, quando Testator eam perpetuò qualitatem exoptavit.

101 Vel eum identitas rationis, vel Testatoris id suadet voluntas.

102 Clausula = ut supra = relativa est, ac restringitur ad personas in præcedenti dispositione expressas, & num.149., & quando secus? à num.103. ad 109.

103 Clausula = ut supra = non habens relationem ad qualitatem legitimitatis, nequit dici illius repetitionem præseferre.

104 Idem, si ad extinctionem lineæ, vel ad qualitatem masculinitatis referatur.

105 Vel, si ad personas non vocatas cum tali legitimitatis qualitate, aut ad diversas personas, & num.106.

106 Clausula = ut supra = non repetit qualitates præcedentes, quando mutantur personæ, & num. 149.

107 Relatio quandocumque nil operatur, quando ex se perfecta oratio est.

108 In Referente, ubi aliquæ ex qualitatibus in relato adjectis exprimuntur cum particula relati-

lativa, hæc ad illus dumtaxat refertur expressus qualitates.

109 *Testator, si qualitatem masculinitatis, licèt connotatam verbis relativis, expressit, qualitatem legitimitatis, quam non expressit, adhibitis licet iisdem verbis, censetur noluisse*, & num. 150., & 153.

110 *Repetitio qualitatis legitimitatis, nisi in omnibus vocatis admittatur, sequi potest absurdum, quod naturales tantùm præferantur Legitimis.*

111 *Absurdum tamen cessat, si res sit inter legitimos, & illegitimos; hi namque, nonnisi deficientibus legitimis, vocati intelliguntur.*

112 *Cessat itidem inter illegitimos unius lineæ prædilectæ, & priùs vocatæ, & legitimos alterius postea vocatæ; hi namque excluduntur ex præsumpta Testatoris voluntate.*

113 *Testator præferendo lineam prædilectam, omnes ex ea descendentes, etiam illegitimos censetur prætulisse.*

114 *Absurdum nullum consideratur in iis, quæ accidunt juxta voluntatem Testatoris.*

115 *Repetitio qualitatis legitimitatis valet argui ex facta Agnatorum substitutione.*

Intellige, si inde agnatio noscatur contemplata, non tamen, si secus num. 16., & 17.

116 *Agnationem conservant legitimi, non etiam naturales.*

117 *Agnationis contemplatio excluditur, si Agnatis prælati fuerunt Cognati.*

Item, si Agnatorum vocatio non processit ex voto agnationis conservandæ, num. 19.

118 *Cognati nullo pacto agnati dici possunt.*

120 *Agnationis contemplatio de una ad aliam substitutionem nequit inferri.*

121 *Testatores persæpè agnationem contemplantur in una substitutione, non item in alia.*

122 *Agnatio in iis substitutionibus, in quibus contemplata non est, illegitimorum non inducit exclusionem.*

123 *Repetitio qualitatis legitimitatis non inducitur ex verbis* = omnia ejus Bona transeant perpetuò in personas laicas, & aptas ad matrimonium. =

Ea enim adjecta solùm censetur ad excludendas personas Ecclesiasticas, ibid.

125 *Naturales etiam veniunt sub nomine* = lineæ.

Præsertim in parte conditionalis, num. 126.

126 *In parte conditionali benigniùs vocabula accipienda sunt.*

Ut comprehendant eos etiam, qui in parte dispositiva non sunt vocati, ibid.

127 *In parte conditionali non fit repetitio qualitatis alicujus restrictivæ.*

128 *Verbum linea in parte conditionali comprehendit personas etiam in dispositiva non expressas.*

129 *Conditio extinctionis alicujus lineæ non dicitur purificata ob superexistentiam naturalis*, & num. 165:

130 *Testator præsumitur, personas prædilectas substituto minùs dilecto præferre voluisse.*

131 *In conditionibus spectatur affectio naturalis.*

132 *In substitutionibus, seù dispositionibus dispositio, prout jacet, attenditur.*

133 *Testator in portione uni assignata censetur plus omnes ab eo descendentes dilexisse, quàm Substitutum, eumdemque filium suum.*

134 *Testatoris affectio naturalis æquè consideratur favore Illegitimi.*

135 *Filii etiam naturales comprehenduntur sub conditione ad exclusionem alterius filii legitimi Testatoris.*

136 *Filii etiam naturales veniunt sub nomine filiorum, & descendentium in conditione positorum*, & n. 138.

137 *Iidemque efficiunt etiam, ut deficiat conditio.*

139 *Filii naturales successionem continuant.*

140 *In dispositione ordinata per viam primogenituræ regularis, spectatur præcipuè prærogativa lineæ.*

Ita ut, unâ lineâ non evacuatâ, ad aliam non fiat transitus, ibid.

141 *Procedit etiam favore Illegitimorum.*

142 *Conditio affirmativa à negativa differt; hæc enim omninò negat, atque omnium aufert differentiam: illa in uno etiam verificatur.*

143 *Conditio illa* = extinctâ lineâ masculinâ = *dicitur negativa.*

144 *Conditio negativa nullius existentiam requirit.*

Et purificata non dicitur, nisi ob impossibilem in ea comprehensorum existentiam, ibid.

145 *Conditio extinctionis lineæ, donec ex ea quispiam existat, purificata dici nequit.*

146 *In parte dispositiva vocatis legitimis dumtaxat, non inde infertur eorum dumtaxat vocatio in parte conditionali.*

147 *Pars conditionalis tunc legitimos dumtaxat in dispositiva vocatos comprehendit, cum ad eos restricta est.*

Secus, quando magis latè patet, continetque verba apta comprehendere, etiam illegitimos, ibid.

148 *In parte conditionali existens verbum* linea *comprehendit illegitimos in dispositiva vel non comprehensos, vel apertè non exclusos.*

154 *Repetitio regulariter non fit in parte conditionali.*

155 *Præsertim, si hæc ex mente Testatoris restricta non appareat ad qualitates in dispositiva adjectas.*

156 *Repetitio qualitatis legitimitatis ut excludatur à parte conditionali, sufficit probabilis quælibet diversitatis ratio.*

157 *Hæc autem in quo valeat consistere?*

158 *Substituti omnes, præter Ascendentes, & Descendentes, dicuntur extranei in concursu cum Descendentibus alterius lineæ priùs admissæ.*

160 *Substitutus sub conditione extinctionis alicujus lineæ, nisi eam penitus extinctam probet, non admittitur.*

162 *In conditionibus non attenditur, an supervivens sit capax, vel non, sed sola illius existentia, & an evenerit conditio.*

163 *Conditionis defectus, non verò incapacitas supervinentis Substitutum excludit.*

Præsertim, quando substitutio concepta est per verba = tunc & eo casu = num.164.

164 *Verba* = tunc & eo casu = *substitutionem restringunt ad solum casum expressum extinctionis lineæ.*

165 *Naturalis ex eo solùm, quod positus sit sub conditione, repellit Substitutum.*

Et, licèt non vocatus, conditionem facit deficere.

166 *Pars conditionalis quoad eum, qui est sub conditione comprehensus, pendere à dispositiva non dicitur.*

167 *Pars dispositiva quoad solum vocationis effectum specianda est.*

168 *Legitimati comprehenduntur nedum sub nomine* Filiorum, & Descendentium, *sed etiam appellatione* Legitimorum, & Naturalium.

169 *Ad exclusionem etiam proprii filii Testatoris.*

170 *Et succedunt in fideicommissis, & majoratibus ordinatis pro Legitimis, & Naturalibus, nisi nominatim excludantur.*

171 *Legitimati nil dicuntur à Legitimis differre.*

172 *Legitimati eò faciliùs dicuntur sub nomine* Legitimorum, & Naturalium *comprehensi in parte conditionali.*

Ut scilicet deficere faciant conditionem, ibid.

173 *Hæcque opinio sequenda omninò est.*

Præsertim, quando in conditione posita fuit linea, num.174.

174 *Legitimati nedum dicuntur de* linea, *sed de* familia, & agnatione *Patris.*

175 *Præsertim ad impediendum purificationem fideicommissi favore Substituti.*

175 *Procedit etiam de Legitimatis ab Archivio Romanæ Curiæ.*

177 *Legitimationes factæ ab Archivio Romanæ Curiæ, semper validæ, & firmæ habendæ sunt.*

Tamquam roboratæ Summi Pontificis auctoritate, ibid.

178 *Archivii Romani facultas quoad ejusmodi legitimationes nequit ampliùs controverti.*

179 *Et valet etiam in Ditione subjecta mediatè Dominio S.Sedis.*

180 *Legitimationes factæ ab habentibus facultatem à Suprema Principe, eodem jure censentur, ac illæ ab ipso Principe factæ.*

181 *Et ob eo factæ dicantur.*

182 *Legitimare in Territorio infeudato nec ipse Princeps potest.*

Si tamen hic legitimare valeat, potest etiam facultatem ab illo habens, ibid.

183 *Inter legitimationem factam à Principe, ac aliam factam ab habente ab eo facultatem, non admittitur distinctio.*

184 *Archivium Romanæ Curiæ facultatem habet legitimandi, etiam in Statu infeudato.*

185 *Status infeudatus mediatè subjectus dicitur.*

186 *Clausula* = f. p. venientium ab intestato = *præservare dicitur jus Substituti, & quando secus?* num.192.

187 *Legitimatus etiam cum clausula* = f. p. venientium ab intestato = *Substitutum excludit.*

188 *Ab hac sententia variavit aliquando* Sacra Rota.

189 *Retinenda tamen est, cum assistit, vel non resistit voluntas Testatoris; immò etiam cum est dubium, an resistat, vel non?*

190 *Clausula* = f. p. venientium ab intestato =, *in legitimatione facta ante purificatam substitutionem, nil operatur favore Substituti.*

191 *In legitimatione facta ante purificatam substitutionem, vel nullum, vel saltem leve est præjudicium Substituti.*

Ideoque nec præservatum remanet per clausulam = f. p. venientium ab intestato =, *ibid., & ratio*, num.192.

192 *Clausula* = f. p. venientium ab intestato =, *in legitimatione, intelligitur de præjudicio considerabili.*

193 *Clausula* = f. p. venientium ab intestato = *officit Legitimato, si legitimationi mens Disponentis non repugnet.*

194 *Legitimationi mens Disponentis repugnare non dicitur, si usus est verbis aptis comprehendere tàm naturales, quàm legitimatos.*

195 *In dubio respondendum est favore illius, qui se comprehensum in dispositione dicit.*

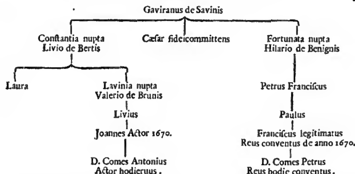
Præsertim si Reus, & antiquus etiam possessor sit, num.197.

196 *In dubio non est à regulis, nec à verborum proprietate recedendum.*

198 *Observantia diuturna dispositionem interpretatur.*

199 *Tacuisse quis præsumitur ob scientiam sui mali juris.*

Ca-

CÆSAR de Savinis prævidens ob extremam ætatem, sè prædecessurum finè filiis, hoc eveniente casu, heredes universales pro virili instituit Constantiam, & Fortunatam Sorores suas, ordinato inter illarum liberos perpetuo reciproco fideicommisso, cui locum esse voluit, etiam si contingeret, deficere lineam alterutrius ex dd. heredibus à sè institutis: Præcepit enim, quòd, deficientibus omnibus Descendentibus, & sic extinctâ lineâ unius, in medietate hereditatis illi relictæ succederent Descendentes alterius.

Ob mortem Testatoris finè filiis factus fuit locus institutioni dd. ejus Sororum, quarum utraque Descendentes reliquit hodièdum superstites. Verùm, cum Paulus ex Petro Francisco Fortunatæ nepos obiisset absque filiis legitimis, & naturalibus, sed relicto dumtaxat Francisco filio amplissimè tamen legitimato per Archivium Romanæ Curiæ: Comes Joannes de Brunis Constantiæ pronepos, vigore d. reciproci fideicommissi à Testatore ordinati, vindicare tentavit illius medietatem ad præfatum Comitem Franciscum delatam, eo sub obtentu, quod ad idem vocarentur filii solummodò legitimi, & naturales, & qui tales essent non per fictionem, sed quia per justas nuptias procreati; quapropter, cum ille talis non esset, defecisse diceretur linea Fortunatæ, ac per consequens factus locus reciprocæ ordinatæ favore alterius lineæ proficiscentis à Constantia.

Quinquaginta annorum spatio Causa siluit, quia Comes Joannes, qui personam gerebat Actoris, ex pluribus præclarissimorum Jurisconsultorum Responsis perspicere potuit validas exceptiones, quibus ejus actio, si in Judicio promoveretur, elidi potuisset, quæquæ idcircò penè desperatam, vel saltem difficillimam fore victoriam portendebat.

At, cum recenter Causa hæc instaurata fuerit, rogatus ego à D. Com. Petro de Benignis filio Francisci meam hac in re sententiam dicere, crederem, rejiciendum esse D. Com. Antonium de Brunis: perpenso namque toto testamenti contextu, ejusque omnibus partibus seriò examinatis, ex eisdem perspicuum reddi videtur, in lineâ Fortunatæ, vel adhuc superstites esse personas ad d. fideicommissum vocatas, vel ad Actoris exclusionem in conditione positas, ideoque nondum factum esse locum purificationi reciprocæ à Testatore suo ordine constitutæ favore alterius lineæ derivatæ à Constantia. Et sanè, cum D. An- 1
tonius in hoc Judicio personam gerat Actoris, plenè suæ actionis, & intentionis fundamentum probare tenetur, ex certa Juris nostri regula generaliter sancita *in leg. ei incumbit 2., & leg. verius 21. ff. de probation., leg. Si de possessione 20., & leg. Actor. 23. Cod. eodem*, & in nostris terminis recepta *per Spad. conf. 363. n. 8. in fin. tom. 2., Barbos. appellat. 119. num. 19. & 20., clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc. 222. num. 1., Balducc. ad Ramon. conf. 16. num. 25. & seqq., Calderon. resol. 97. num. 51., Rot. coram Coccin. dec. 2342. num. 57., & coram. Bich. dec. 101. num. 1.
& 2.* ita quidem ut, Reo exempto ab onere cu- 2
jusvis probationis, satis sit pro repellendo Actore dubiam reddidisse illius actionem, ejusque probationes, ut disponitur *in cap. In præsentia 8.*, ubi communiter scribentes *de probation., Bartol. in leg. si quis intentionem ff. de Judic., Bald. in leg. quoties §. Si quis ita ff. de hered. Instit., Surd. conf. 173. num. 59., Tiraquell. de retract. lignager. §. 1. Gloss. 16. sub num. 4., Rot. coram Priolo dec. 263. n. 13., & in rec. decis. 466. n. 18. part. 19.* ex eo omnium sermone trito effato, quo traditur, Actore non probante, Reum esse ab-
solvendum, *Thabor. axiom. Jur. lib. 1. cap. 23. 3
axiom. 7.* Cum itaque D. Comes Petrus de Benignis sit Reus, nullâ idcircò indigens probatione, nulloque earum onere adstrictus, possessione suâ, quinquaginta annorum decursu confirmata, deturbari nequibit, si exceptione aliquâ repellere valeat Actorem, & actionem ab illo intentatam dubiam reddere, *clar. me. Card. de Luca de Judic. disc. 2. num. 17. & seqq.*

Ut certè illam elidere posse videtur, vel quia ipse in parte dispositiva docet, se fuisse vocatum ad medietatem fideicommissi delatam Fortunatæ, ejusque Descendentibus, ut jam jam probabimus, ideoque Actor illam vendicare ab eo nequit, tamquam ad eamdem ex propria persona

vo-

4 vocato, vel quia saltem, quando etiam colore
aliquo sustineri exadverso posset, certò non con-
stare de Rei vocatione facta in parte dispositiva,
satis eidem esset, quod positus reperiretur in
conditione ad exclusionem Actoris, cujus subsi-
diaria substitutio impeditur non solum ob exi-
stentiam personæ de genere vocato, sed etiam
5 ex eo, quòd superstes sit persona simpliciter posi-
ta in conditione, pro excludendo namque sub-
stituto, sufficit sola ipsius existentia de facto,
quamvis eadem successura non sit, *ex theorica
Salyceti in leg. 1. de equdit. insert.*, *Succa resp.
191. sub num.4.*, *clar. mem. Card. de Luc. de Fi-
deicom. disc. 40. n.8.*, *& disc. 71. in fin.*, & ma-
gistraliter decisum fuit per Rotam *coram Carill.
decis.266. num.20.*, *in rec. dec.453. n.3. part.2.*,
decis.151. num.2. part.3., *dec.194. n.3. part.14.*,
decis 221. n.4. part.15., *decis.455. n.4. part.19.*,
*in Tyburtina Fideicommissi 8. Februarii 1706.
§. Siquidem & seqq. coram bon. me. Ansaldo, in
Æsina, seu Maceraten. Dotis 26. Junii 1709.
§. Siquidem coram bo. me. Molines, & in Romana
prætensæ Immissionis 13. Maii 1720. §. Ratio ita
decidendi coram R. P. D. Rovault. de Gamaches.*

Quod attinet primum, D. Comes de Brunis
Actor pro excludenda vocatione D. Comitis
Pauli de Benignis contendit, in dispositiva ad
controversum fideicommissum vocatos esse so-
los Descendentes legitimos, & naturales, tum
ex linea Constantiæ, tum etiam ex illa Fortu-
natæ, ideoque, non existente in alterutra ex illa-
rum lineis personâ cum qualitate descendentiæ,
sive filiationis, habente illam quoque legitimi-
tatis, defecisse dicantur personæ de genere vo-
cato, quæ impedire valeant purificationem sub-
6 stitutionis reciprocæ ordinatæ favore illius li-
neæ, in qua tales Descendentes naturales, &
legitimi reperiantur: Patet itaque, fundamen-
tum intentionis D.Comitis de Brunis in eo con-
stitui, quòd nempe, cum Testator in omnibus
Descendentibus vocatis ad controversum fidei-
commissum, efflagitarit qualitatem legitimitatis,
ejus voluntas resistere dicatur tum filiis natura-
libus, tum etiam legitimitatis, utpotè quia pri-
7 mi nullo pacto, alii verò non per veritatem,
sed per fictionem qualitatem legitimitatis ha-
bere dicuntur; hæc autem voluntatis resistentia
secumferens positivam exclusionem ejuscemodi
8 filiorum, cum ab Actore allegetur tamquam
causa suæ successionis, sive purificationis suæ
substitutionis, & quidem ad illum odiosum ef-
fectum privandi Reum eâ successione, quæ
9 alioquin, etiam absque assistentia voluntatis ei-
dem adeò esset debita, ut ipsi assistat regula ab
Actore limitanda, & quidem docendo de posi-
tiva resistentia voluntatis Testatoris, conclu-
10 denter propterea ab eodem probanda est, *Spad.
cons.363. num. 8. in fin. lib.2.*, ac benè ad rem
nostram ratiocinatur *clar. mem. Card. de Luc. de
de Fideic. in supplement. d. disc.222. num.14.*, &
generaliter, quòd, quoties agitur de probando
aliquid, quod sit fundamentum intentionis A-
ctoris, requiratur præcisa illius probatio, est
11 constans Rotæ opinio, de qua *per Adden. ad
Gregor. decis.53. num.4.*, *& in rec. decis.202. n.
pariter 4. part.5.*, *coram Manzaned. dec.682. sub
n.1. & seq.*, *coram Dunoz. jun. decis.731. n.17.*,
*in Romana prætensæ Immissionis 28. Aprilis 1702.
§. Hæc sufficerent coram bon. mem. Muto, & in
Spoletana Fideicommissi 19. Novembris 1703.
§. Quoniam coram clar. me. Card. Caprara*; præ-
sertim verò, quando id negatur à D. Comite
Petro de Benignis Reo, & legitimo Contradi- 12
ctore, *Rot. decis.379. num.22.*, *& decis.392. n.3.
vers. tenetur hujusmodi factam à Maria Felice ab-
solutè impugnatum concludenter probare*, *coram
Priolo*, atque (quod sanè magis est) agitur de
auferenda eidem hereditate, sive fideicommis-
so, in cujus vetustissima possessione à Patre in 13
ipsum transmissa, ac tamdiu continuata reperi-
tur, ut notarunt *Altograd. cons.69. n.5. & 23.*,
& cons. 74. num. 49. & seqq. lib. 1., *Menoch. de
præsumpt. lib.6. præsumpt. 69. num.1. & 3.*, *Ma-
scard. de probat. conclus. 1194. num. 6. & seqq.*,
Pacian. de probat. lib.2. cap.20. num.53., *Rot. co-
ram Ludovis. decis. 364. num. 3.*, *Adden. ad
eumdem decis.138. lit. C.*

At verò, ut de hac resistentia voluntatis Te-
statoris constare dici queat, si eadem ab Actore
probanda est, vel per expressam illius disposi-
tionem, vel de ea docendo per conjecturas, &
præsumptiones desumptas ex iis, quæ ab eodem 14
disposita sunt in testamento, *Barbosa tract. var.
de appellat. verb. jur. signific. appell. 99. num. 21.
& seq.* profectò expressa isthæc Testatoris vo-
luntas omninò deficit in casu nostro, sed solum
quæri potest de tacita, ideoque præsens quæstio,
utpotè voluntatis expressis verbis minimè de-
claratæ, sed aliunde eliciendæ, dicitur facti,
& non Juris, *ad Text. in leg. cum Pater 77. §. Vo-
lo prædia ff. de legat.2.*, & quidem facti investi- 15
gandi conjecturali indicio, quo suadeatur, Te-
statorem naturales excludendo, de legitimis
dumtaxat filiorum nomen accepisse: in quarum
sanè quæstionum genere nemo non videt, per-
rarò actionem, & intentionem Actoris conclu- 16
denter probatam, & plenè fundatam dici posse,
ob certam illam Juris regulam, quâ edocemur,
clarum dici non posse id, quod ex conjecturis,
argumentis, & subauditis intellectibus elicitur; 17
dubium namque semper remanet, eo, quòd
contrariis argumentis elidi queat, ad tradita *per
Rot. coram Bichio dec.612. num. 15. & seqq.*, *co-
ram Card. Cerro dec.538.*, *& in Pisauren. Succes-
sionis 11. Martii 1689. §. Primas enim, & §. Nec
refert coram bon. me. d'Hervault*, quæ refertur
inter collect. apud *Palm. dec.88. num. 7. & seqq.*

Certiùs, quando in istiusmodi conjecturali
quæstione Actori resistit contraria regula Juris:
Hoc namque casu longè efficaciores ab illo affe-
rendæ sunt conjecturæ, quæ videlicet valeant
vincere præsumptionem ex ea resultantem, Reo- 18
que faventem, *Rot. dec.15. num.10. coram Cer-
ro*, *& dec.52. num.2. coram bo. me. Emerix jun.*,
*in Spoletana Fideicommissi 3. Decembris 1708.
§. Neque coram Reverendissimo Lancetta Dec.*,
*& in Romana Primogenituræ de Capisucchis 15.
Martii 1720. §. Esset itaque coram eodem*; Re-
gu-

gula autem, cum verè favere dicatur illi, cui
19 verba dispositionis, & eorum significatio conveniunt,
Doctores in leg. Hos accusare §. Omnibus ff. de accusation., & in leg. 4. §. Toties ff. de
damn. infect., Castrens. cons. 430. col. 3. lib. p.,
Soccin. jun. cons. 77. nu. 5. lib. 3., Venturin. cons. 37.
n. 40. & seqq., Tiraquell. in leg. si umquam verb.
libertis num. 2. & seqq. Cod. de revoc. Donation.,
Castill. de conject. ultim. vol. lib. 5. cap. 82. num. 5.
& seqq., Rot. in rec. dec. 230. num. 2. vers., &
sicut part. 3., &, ut demonstrabimus, hæc certè
congruunt Reo, indè sequitur illud etiam, quòd
si (prout semper contingit in conjecturalibus
20 tractationibus) sibi invicem obvient contrariæ
conjecturæ, in earum conflictu semper prævalere debeant illæ, quæ coadjuvantur à Juris regula,
& præsumptione, quæque favent Reo, ut
de primis docuit Rota dec. 28. num. 8. post Urceol.
de transact., decis. 29. n. 7. coram Coccin., dec. 131.
num. 43. coram Card. Cerro, & decis. 14. n. 22.
inter impress. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de
legat. lib. 11., in rec. dec. 754. num. 11. part. 18.,
& dec. 199. num. 12. part. 19., & de secundis tradit
eadem Rota coram Seraphin. dec. 1073. n. 11.,
& alibi frequentissimè; quapropter in ejuscemodi
Causis rectè constitutum est, quòd, si dubia
præcesserit Actoris probatio, dubiâ quoque pos-
21 sit exceptione repelli, quâ nimirum Reus impediat,
ne illa Actoris ad perfectæ, seu conclusivæ
probationis gradum perveniat, Rot. in rec. decis.
158., & decis. 170., utrobique num. 3. part. 10.,
adeo quidem, ut, si non constet de jure Petito-
22 ris, non curetur de jure Possessoris, cui satis est,
dubiam reddendo intentionem Actoris, efficere,
quod animus Judicis titubet, ut ajebat Bald.
cons. 79. num. 7. lib. 2., idem Bald., aliique Scribentes
in leg. ultim. Cod. de rei vindic., & sequitur
Rot. decis 167. num. 50. & seqq. part. 14. rec.

Tantum verò abest, quod in casu nostro certò
constare, & per concludentes probationes
23 constabilita dici queat resistentia voluntatis Testatoris,
exclusivæ nimirum filiorum naturalium,
ut potiùs illorum vocatio, & comprehensio
resultet ex verbis, quibus ille usus est. Id
autem facile demonstrari posse reor, si perpendamus
elementarem illam regulam, quæ à Doctoribus
traditur pro dignoscendo, quandonam,
non solùm filii legitimi, & naturales dumtaxat,
sed naturales etiam vocati dici valeant?
24 Censent enim, quòd, si vocatio concepta fuerit
per verba naturalia, tunc illa filios quoque
naturales comprehendat, eisdem exclusis in casu
dumtaxat, quo dispositio verbis civilibus facta
fuerit, juxta distinctionem originaliter traditam
à Bartolo in leg. Pronunciatio §. Familiæ
ff. de verbor. signif., Gratian. discept. 218. nu. 11.,
& seqq., Carol. Anton de Luc. de linea legali lib.
1. art. 24. num. 25., Pax. Jordan. lucubrat. tom.
2. lib. 10. tit. 26. num. 39. & seqq., Garz. de Benefic.
part. 7. cap. 15. num. 36., & seqq., Lotter.
de re benefic. lib. 2. quæst. 11. num. 139., & seqq.,
Adden. ad Greg. decis. 443. num. 23., Adden. ad
Pamphil. decis. 237. nu. 11., Palm. Nep. alleg. 241.,
nu. 8., alleg. 242., & nu. 4., alleg. 243. nu. 3. vers. &
licet, Larrea decis. Granaten. 32. num. 8., quam
distinctionem communiter à Doctoribus traditam,
frequenter etiam approbavit, & secuta
est Sacra Rota, ut in decis. 350. num. 2. post 2.
volum. cons. Farinacc., coram Royas decis. 254. nu.
8., coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 367. nu. 25
3., in rec. decis. 361. num. 6., & seq. part. 4. tom.
2., decis. 262. num. 6. part. 8., decis. 241. num. 10.
part. 16., in Comen. Cappellaniæ 18. Aprilis 1701.
§. Frustraque, & 31. Martii 1702. §. Nec contrarium
coram clar. mem. Card. de la Tremoille,
& 4. Maii 1703. §. Minoris coram clar. me. Card.
Priolo, confirmata 15. Martii 1704. coram bon.
mem. Kaunitz. Episcopo Neopolten., in Mediolanen.
Cappellaniæ 23. Martii 1703. §. Neque obstat,
& 22. Junii ejusdem anni §. Quod demum
coram bon. me. Molines, & in Barchinonen. Beneficii
22. Februarii 1704. §. Sed Domini coram
bon. mem. Caffarello Almæ Urbis Gubernatore.

Hac autem distinctione retentâ, justâ ratione
sustineri potest, bon. mem. Com. Franciscum
de Benignis, licet naturalem, & ex Cæsare Sen.
nepotem Petri Francisci filii Fortunatæ in vocatione,
de qua agitur, comprehensum dici debere,
quia Testator in illis Testamenti locis, ex
quibus olim Franciscus desumebat, & D. Com.
Paulus Reus conventus hodie dispositivam voca- 26
tionem elicit, usus fuit verbis naturalibus, simpliciter
vocando Petri Francisci filios, & descendentes,
quæ juxta ipsorum significationem naturalia
sunt vocabula, quia, nonnisi naturam ipsam,
sive naturalem nascendi modum respiciunt,
ut de verbis filiorum, & liberorum, ex Bartolo in 27
leg. Tutelas ff. de capit. diminut., & in leg. pronunciatio
ff. de verbor. signif., docuit Peregrin.
de fideicomm. art. 22. num. 80., Paleot. de noth.,
& Spur. cap. 29. num. 9., Rota in Bononien. fideicommissi
de Manzolis 22. Junii 1699. coram bon.
me. Ansaldo, impress. apud Balducc. in collect. decis.
& rer. Judicat. tit. 3. de legat., & fideicomm.
decis. 10. num. 23. ibi = nam, secundùm naturæ leges
jam quilibet quoquo modo illegitimus profluit à
semine Patris sui, & est verè, & intrinsece filius
= Certius verò id dicendum est de verbo descendentes,
quod naturale esse, nullum dubium est,
per Text. in §. final. Institut. de heredit. quæ ab 28
intest. defer., Angel. in leg. Ex pacto §. Si quis rogatus
ff. ad Trebell., ubi etiam Alexand. num. 25.
vers. Item procedunt, Barbat. in leg. Cum acutissimi
num. 132. cod. de fideicomm., Perez de Majorat.
part. 2. quæst. 6. num. 86., Roxas de incompat.
part. 1. cap. 6. num. 111., Torr. de Primogen.
part. 1. cap. 25. num. 70., ubi alii, Larrea decis.
Granaten. 32. num. 6., & de utroque simul juncto,
nempè filiorum, & Descendentium vocabulo,
tradit Rota dict. decis. 350. num. 2. post. 2. vol.
consil. Farinacc. ibi = Cum ad istum Patronatum
sint vocati filii, & descendentes Nicolai, non per
verba civilia, & legitimitatem importantia, sed
per verba naturalia =

At verò, si verba, cum accipi possunt tàm
juxta naturalem, quàm juxta civilem significa- 29
tionem, intelligi non debent civiliter, sed naturaliter,
ex juribus adductis per Larr. dict. decis. 32.

cis.32. num. 8. in fin. ; quippè Testator in naturali sensu eadem usurpasse præsumitur, Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 3. tit. 4. num. 15., Cyriac. contr. 8. num. 44., & num. 111., Torr. de primog. part. 1. cap. 11. nu. 8., aliique apud Rotam in Comen. Cappellaniæ 31. Martii 1702. §. Jam verò constabilita coram clar. mem. Card. de la Tre-
30 moille, eam afferens istiusmodi præsumptionis rationem, quia videlicet mens hominis naturalis est, & facillimè sequitur naturam, quæ differentiam nullam agnoscebat filii naturalis, atque legitimi = neque enim à principio, quando so-
31 la natura sanciebat homines (antequàm scriptæ provenirent leges) fuit quædam differentia naturalis, atque legitimi, sed antiquis temporibus antiqui filii, mox ut procedebant, fiebant legitimi = ut in authen. quibus modis naturales efficiantur legitimi §. Si quis sanè vers. licèt igitur, quæ sententia eisdem fere verbis repetita legitur in Auth. quibus modis natur. effic. sui §. Naturæ siquidem, & §. Si quis ergò vers. non enim fuit in principio, & tradunt Eugen. cons. 53. num. 41. lib. 1., Pegas. de majorat. part. 2. cap. 20. nu. 263. fol. mihi 679., Larrea decis. Granaten. 32. num. 7., ambigi sanè nequibit, quin appellatione filiorum, & descendentium veniant etiam naturales, ut respondit
32 Papinianus in leg. Cum Pater 77. §. Volo ff. de legat. 2., & in leg. Lucius Titius 88. §. Damæ, & Pamphila in fin. eodem tit., ubi Scevola lib. 3. respons. sic ait = quia creditur appellatione filiorum, & naturales liberos, idest in servitute susceptos contineri = & leg. heredibus institutis 77. §. Titius ff. ad Trebell., & leg. final. ff. de jur. deliber. ubi Javolenus probavit contra Labeonem Treba-
33 tii sententiam ajentis, quòd filii appellatione libertinus quoque contineretur, ibique Gloss. in verb. verum, Angel. in leg. ex facto §. Si quis il 2. num. 2. ff. ad Trebell., Felin. in cap. In præsentia num. 23. de probation., Cephal. cons. 656. nu. 38. ibi = Sed dico etiam procedere in filio tantummodo
34 naturali, cum & ipse quoque contineatur sub expressione filiorum à Testatore facta =, Caldas. Pereyr. resp. 1. num. 12. vers. quinto suffragatur ibi = ut verbum filius ita comprehendit legitimos, sicut
35 naturales, imò proprius naturales, cum sint à natura, quàm legitimos, cum sint à lege, unde nomen acceperunt =, Peregrin. de fideicom. art. 22. num. 81., & art. 23. num. 37. & seqq., Cyriac. contr. 9. num. 5. & seqq., Jovius de solemnit. in
36 contract. minor. Gloss. 22. §. 4. num. 61., Barbos. appellat. 119. num. 19., ubi, quòd hæc sententia proculdubio receptior est, & verior, Larr. decis. Granaten. 32. num. 6., & 8., Rot. decis. 350. num. 2. post 2. vol. cons. Farinae., & in Barchinonen. Beneficii 22. Februarii 1704. §. Sed Domini cor. bon. mem. Caffarello.

Frustra autem vera, atque naturalis significatio istorum verborum, filiorum videlicet, sive Descendentium detorqueri, atque restringi con-
37 tenditur ad solos filios legitimos ex sententia Ulpiani lib. 9. ad Sabinum relata in leg. filium eum definimus 6. ff. de his, qui sui, vel alien. Jur. sunt, quia Jurisconsultus eo loci Filii nomen non accepit naturaliter, sed civiliter, & quoad effectus civiles dumtaxat, resultantes nimirum ex fictione, sive præsumptione Juris, juxtà quam nuptiæ filium demonstrant, ejusque favore probant filiationem, ut ibi adnotat Glos., & benè
explicat Bartol., dict. legem ità summans = hæc est 38
notabilis lex, & hoc intendit: dicitur filius legitimus, qui ex viro, & Uxore, ad Matrimonium contrahendum, & generandum habilibus, simul cohabitantibus, constante Matrimonio, nascitur = & notat Peregrin. de fideicomm. art. 22. sub num. 50. paulò post initium ibi = aut Testator loquutus fuit de veris filiis, & non includuntur naturales per casum in dict. leg. final. ff. de jur. deliber., quia verus filius is est, quem nuptiæ demonstrant, dict. leg. filium definimus &c. aut loquutus fuit de filiis, & liberis simpliciter, & hoc casu subdit, tàm in conditionali, quàm in dispositiva naturales filios contineri = alioquin enim, sepositis effectibus civilibus favore filii resultantibus ex Matrimonio, quis dixerit, Ulpiani sententiam, & verba eò protrahenda esse, ut sub naturali significatione nominis filiorum non comprehendi statuerit naturales, quos nedum tot aliis Juris nostri locis, sed à natura ipsa sub illa comprehendi edocemur? Quis enim Titii filium appellari debere negaverit eum, quem licèt non ex legitimo, ex naturali tamen concubitu à Titio generatum, susceptumque esse noverit?

Ut etiam nil turbat Text. in leg. Ex facto 17. §. Si quis rogatus il primo ff. ad Trebell., ubi idem
Ulpianus respondit, quod, an filiorum, sive li- 39
berorum appellatione in fideicommisso continentur naturales? voluntatis quæstio est: nam ex ejusdem Jurisconsulti sententia confirmari potiùs videtur, sub propria, & naturali significatione dictorum verborum naturales quoque contineri, dum enim ait, voluntatis quæstionem videri esse, de qualibus liberis Testator senserit, idque ex dignitate, & conditione ejus, qui fideicommisit, accipiendum esse, indè veluti desumendo exceptionem, in reliquis regulam confirmasse videtur à Papiniano con-
stitutam, videlicet, quòd, quoties non resistit 40
contraria voluntas Testatoris, eademque conjici nequit ex indiciis ab ipso consideratis, illius nimirùm dignitate, & conditione, sub propria, ac naturali dd. verborum significatione naturales quoque comprehendantur, facti enim, & voluntatis conjecturæ à Jurisconsulto requisitæ certè videntur, non prò includendis filiis naturalibus, quibus assistunt verba, & regula, sed prò illis excludendis, ut perspici potest ex Bartolo, qui dict. §. Si quis rogatus ità summat = filii naturales in servitute concepti, deficere faciunt conditionem fideicommissi = Et hæc est regula, cujus limitatio ponitur subsequentibus illis verbis = alias ex dignitate, & conditione personæ diversimodè statuetur = & benè explicando Ulpiani sententiam, notavit Emanuel Costa in leg. Gallus §. Quid si tantum in 5. part. num. 59. ff. de liber., & posth. inquiens, quòd Jurisconsultus, dum ibi dixit quoad naturales liberos quæstionem voluntatis esse, non dissentit à Papiniano, qui voluit, naturales efficere, ut deficiat conditio,

ditio , eum & ipse Ulpianus excipiendo casum , quando Testator positus est in dignitate , confirmet regulam cum Papiniano, naturalem efficere , ut deficiat conditio =

Nec est, cur objiciatur , quod , quando dicitur , hanc esse quæstionem voluntatis *ex Javoleno in leg. ultim. ff. de jur. de liber.* , desumatur contraria regula , quod nempè , non probatâ voluntate Testatoris prò admissione naturalium , regula sit , quod illi non admittantur ; Omisso enim , quòd cum *Bèroo in Cap. In præsentia num.229. de probation.* , id forte procedere posset secundum antiquam dispositionem
41 *Digestorum* naturales absolutè excludentem à paterna succellione : aliter verò rem se habere de jure novissimo ad eam illos admittente tàm ex testamento , quàm ab intestato , quod probat etiam *Peregrin. conf.54. num.2. , & seq. lib. 2.* hoc , dicebam , omisso , benè *Jurisconsulti* sententiam *in dict. leg. ultim. ff. de Jur. deliber.* explicat *Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 78. nu.14.* , cujus verba exscribere non pigebit = *Tertiò adduci solet Text. in leg. ultim. ff. de Jur. deliber. Javolenus ità respondit . Qui filium libertinum habebat , heredem eum instituerat : deindè ità scripserat . Si mihi filius nullus erit , qui in suum tutelam veniat , tum Dama servus liber esto . Is filius pupillus libertinus erat . Quærebatur , si Dama liber esset . Trebatius negat , quia filii appellatione libertinus quoque contineretur : Labeo contra : quia eo loco verum filium accipi oportet : Trebatii sententiam probo . Si tamen Testatorem de hoc filio loquutam esse apparet* = Hactenus verba Jurisconsulti relata à *Menochio*, qui deindè rem prosequitur his verbis = *hic constat , Javolenum ità demum sensisse cum Trebatio , libertinum, sicque naturalem censeri proprie filium , si modò apperet , Testatorem de eo loquutum esse . Qui libertinus eo in loco sit , dissentiunt inter se*
42 *Alciat. lib. 4. parergon. cap. 5. , & Cujac. lib. 2. observ. cap.37. , existimo , Javolenum cum ipso Trebatio absolutè sensisse , Libertinum dici propriè filium , & ob id efficere , nè Dama servus liber sit , & si alius sensus probaretur , non Trebatii , sed Labeonis interpretationem sequutus esset Javolenus . Illa verò ejusdem Javoleni verba , si tamen Testatorem de hoc filio loquutum esse appareat , referenda sunt ad id , quod Testator dixerat : qui in suam tutelam veniat . Cum Testator filium ipsum præ oculis haberet , sciretque, illam impuberem esse, & verba illa posuerit = si mihi filius nullus erit, qui in suam tutelam veniat = ; videtur,quod non de eo filio , sed de alio senserit . Et propterea Javolenus non dubitavit, quin filius libertinus , etsi naturalis sit , dicatur vere filius , ut deficere faciat conditionem . Sed solùm dubitavit , an Testator de eo senserit , ex quo eum præ oculis habuit , & dicere potuit Testator clariùs , & si filius meus in suam tutelam veniat . Porrò, cum obscurè dixerit Testator : si mihi filius nullus erit , qui in suam tutelam veniat ; Javolenus dubitavit , & ideò dixit : Si tamen Testatorem de hoc filio loquutum esse apparet . Dixit : de hoc filio , referendo ad personam , non ad qualitatem personæ . Et hic quidem sensus mihi magis probatur illo doctissimi Connani lib.10. Comment.Jur. cap.1. nu. 7.* =

Cum itaque ex his satis demonstratum dici posse videatur, quòd juxtà suam propriam significationem appellatione filiorum continentur filii quoque naturales , eò quod illud sit nomen naturale , in Petitorem , sive Actorem , qui il- 43
los exclusos esse contendit , transfertur proculdubio onus id probandi, *Barbos.dict. appellat.99. num.20. & seq.* , & eò quidem magis plenis probationibus , quia agitur de recedendo à regula , & à proprietate verborum naturales etiam filios comprehendentium , qui propterea exclusi censeri nequeunt , nisi probetur certa , & manifesta resistentia voluntatis Testatoris , quâ limitata dici possit regula , & restricta propria , ac na-
turalis verborum significatio favens Reo,ut,præ- 44
ter ibi allegata *in §.7. , & seq.*, tradit *Soccin. Jun. conf.168. num.33. lib.2. , Cusanat . conf.38. num. 78. & 81. , Gozzadin. conf. 50. num. 9. , & seq., clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc. 25. sub num.8. , Mans. consult. tom.9. consult.105. nu. 27. , Torr. de majorat. , & Primogen. Ital. tom. 1. cap.37. §. 20. num. 311. , & cap. 38. §. 17. num. 475. , & 478. , Rota apud eumdem tom. 3. decis.56. num.3. , & seqq., & coram Ludovis. dec. 183. num.1.*

Porrò huic oneri concludenter probandi exclusionem naturalium satisfecisse dici minimè potest D. Antonius , dum neque testamenti verba , neque conjecturas ad id sufficientes adduxit , ex quibus illam desumi debere diximus *§. At verò* . Quantum enim attinet ad verba , nulla profectò leguntur in substitutione , de qua agitur , quæ manifestam naturalium exclusionem præsefe ant : Conjecturæ verò ad hunc effectum adductæ , nonnisi levissimæ sunt , atque adeo vagæ , ut non solùm ex eisdem concludenter probata , atque fundata dici nequeat intentio Actoris , præsertim contra Reum coadjuvatum regulâ Juris , & vetustissimæ possessionis præsidio munitum , verùm etiam contrariis argumentis facilè refelli possint , ut patebit singillatim illas expendendo : eædem enim ad qua-
tuor has species redigi posse videntur ; nimirum 45
ad qualitatem Testatoris Viri honestæ , & nobilis conditionis , cui propterea turpe , & indecorum fuisset naturales admittere , ad qualitatem dispositionis ordinatæ per viam primogenituræ , sive majoratus , in quo naturales admittendos non esse contenditur ; ad præsumptam , & verisimilem repetitionem qualitatis legitimitatis , utpotè in nonnullis testamenti locis pluries adjectæ : & demum ad absurdum , quod sequeretur , datâ comprehensione naturalis ; nam idem aliquando effici posset melioris conditionis legitimi , eique præferri .

Verùm frustrà Pars adversa levibus hisce conjecturis vincere posse contendit contrariam regulam Com. D. Petro faventem , illarumque auxilio eum ejicere possessione temporis longinqui-
tate confirmatâ ; nam id certè præstare non va- 46
let honestas , atque nobilitas Testatoris , cum non noverim in nostro casu , eam tantam esse , quan-

quanta ad istum effectum requiritur ; nam,ut no-
tatum est *§. Vt etiam* , dum *Jurisconsultus* ait ,
voluntatem excludendi naturales elici posse ex
dignitate , & conditione Testatoris , ambigi sanè
nequit , id intelligi minimè posse de Testatore
qualicumque nobilitate prædito ; sed de eo, qui ,
47 vel ex *dignitate* à communi cætu discretus , spe-
ciali fulgeat honore, *Alciatus in leg. si quis in con-*
scribendo 39. Cod. de pact. num. 11. , & seqq. tom.
3. fol. mihi 236., vel ex *conditione*, quæ apud *Bris-*
son. , & Calvin. in suo Lexicon. verb. conditio ,
refertur ad ordinem , qualitatem , & statum per-
sonæ , quibus hæc alios antecellat , & hanc sanè
intelligentiam clarè insinuat *Gloss. in dict. §. Si*
quis rogatus il primo verb. ex voluntate ibi = *Se-*
cundò dignitas , & conditio sit nobilis , vel non :
nam in magnatibus naturalis fortè non excladit
substitutum = non omittendo , quod *Glossa* adhi-
bendo dictionem illam = *fortè* = suâpte naturâ
dubitativam , dubitasse videtur , an sola magna-
titia qualitas , & conditio Testatoris sufficiat prò
48 recedendo à regula favente naturalibus . At reve-
râ , qualis sit illa nobilitas , ex qua elici possit
conjectura exclusiva naturalium ; quodque hæc
49 sit illa , quæ oritur ex Signoria , Jurisdictione ,
& possessione feudorum , optimè tradit *Castrens.*
in dict. leg. Ex facto 17. §. Si quis rogatus num. 7.
ff. ad Trebell. , *quem sequitur D. Advoc. Piton.*
discept. Eccles. part. 2. in parergon. fol. 55. num.
116. vers. cum Doctores requirant , disponentem
esse personam valdè nobilem = quibus consonant
Becc. cons. 189. sub num. 48. vers. secundò respon-
detur, *Cyriac. contr. 208. num. 59. , & 50.* , *Bal-*
ducc. ad Ramon. cons. 22. nu. 65., *clar. mem. Card.*
de Luca de fideicomm. disc. 68. num. 7.

Ecquis enim non videt, quòd, si qualiscumque,
tametsi mediocris Testatoris nobilitas , justam
præberet conjecturam exclusivam filiorum natu-
ralium , regula , alioquin generalitèr eorum fa-
vore constituta in tot Juris nostri locis , recipien-
da solummodò esset in testamentis conditis à
Plebeis , vel ad summum ab illis , quos civilis
dumtaxat conditionis viros appellamus : Qua-
propter jure , meritòque traditum est , quod no-
50 bilitas , quæcumque sit , vel ex se sola satis non
est illegitimos excludere , quoties adhibita le-
guntur verba naturalia , & apta illos comprehen-
dere , vel saltem illos perpetuò non arcet , sed
tantùm existentibus legitimis, itaut in eorum de-
fectum per posteriùs admittantur , *Azeved. cons.*
51 *24. num. 34.* , *Caldas. de restit. in integr. fol. mi-*
bi 103. à tergo num. 95., ubi, etiamsi Testator sit
in dignitate constitutus, *Lotter. de re benefic. lib.*
2. quæst. 11. num. 150. , *Modern. Roman. discept.*
Eccles. part. 2. in parergon. nu. 117. fol. 25. , *Rot.*
decis. 334. nu. 13. coram bon. mem. Emerix Jun. ,
in rec. decis. 126. num. 3. part. 1. , *decis. 241. num.*
18. part. 9. : *quantò enim majori dignitate excel-*
lit Institutor Primogenii , tantò magis respicere
videtur ad filios naturales , legitimis deficienti-
bus , ne sua memoria obsolescat , ut ait *Larrea de-*
cis. Granaten. 32. nu. 50. ergà fin. , *& tradit Ro-*
ta decis. 88. nu. 15. part. 19. rec. Rectè igitur *clar.*
52 *mem. Card. de Luca sub tit. de fideicom. disc. 222.*
nu. 9. , inquit , hodie inter fabulas recenseri pos-
se considerationes aliquorum Antiquorum , an
Testator esset honesta persona , vel nobilis , vel
Clericus &c.

Minùs urget qualitas dispositionis ordinatæ per
viam primogenituræ , sive majoratus . Nam in
his etiam admittendos esse naturales , quando 53
verba sunt apta illos comprehendere , voluerunt
Paucirollus cons. 169. num. 9. , *Decian. resp. 1. nu.*
168. vol. 3. , *Cald. Pereyr. cons. 1. num. 5.* , in-
quiens , quòd ubicumque quis vocavit ad majo-
ratum filium , non addendo legitimum , sit ca-
pax successionis filius naturalis , *& cons. 4. num.* 54
27. & 28. , *& cons. 9. num. 46. & 80.* , *Azeved.*
cons. 24. num. 32. 34. & 35. , *idem ad leg. 11. tit.*
6. lib. 5. recopilat. nu. 45. , *Gregor. Lopez. in leg.*
32. tit. 9. part. 6. gloss. 3. qu. 9. ibi = *adverte etiam*
circa prædicta, quòd , si expressè non vocetur filius 55
naturalis ad majoriam in defectum legitimorum ,
ex eo quod quis fecit majorium in filium majorem ,
& ceteros Descendentes ordine primogenituræ ,
videtur , quod sit vocatus filius naturalis , deficien-
tibus legitimis = *Angul. de meliorat. leg. 11.* , *Gloss.*
9. num. 3. & 4. , *Torr. de Majorat. , & Primog.*
Ital. part. 1. cap. 28. §. 5. num. 89. , ubi distinguit
majoratus Hispaniæ à majoratibus Italiæ , quo- 56
ad istos inquiens = *Ego arbitror , naturales in eis*
posse , & non posse succedere , sicuti possunt , &
non possunt succedere in aliis hereditatibus , & si-
gnanter posse succedere , si sunt naturales , qui he-
reditatem capiunt tam ex testamento , quàm ab in-
testato = *& num. 98. & 99.* , *Larrea decis. Gra-*
naten. 32. num. 5. & 50. , ubi etiam probare vide-
tur , quod ipsa natura majoratus expostcat inclu-
sionem naturalium saltem per posterius , defi-
cientibus legitimis , sic benè concludens = *ideò*
meritò , quando exclusi non sunt à majoratu etiam 57
Dignitatis , ex præsumpto Judicio Institutoris ad-
mittendi , ex eis , quæ latè supra pro illis notavi-
mus = additque *num. 54.* = , *quod non esset à Jure*
absonum defendere , filium naturalem in majora-
tu Dignitatis posse admitti post legitimos Descen-
dentes , exclusis Transversalibus etiam legitimis =
& quòd, ubi verba sunt capacia includendi etiam
illegitimos , hi saltem per posteriùs in defectum
legitimorum succedere debeant in majorati-
bus , & primogenituris , admittit etiam *D. Ad-*
vocat. Pitonius discept. Eccles. part. 2. parer-
gon. fol. 26. num. 121. in fin. , ubi loquitur de
Jurepatronatus ordinato per viam majoratus .

Facilè autem declarantur, aut conciliantur au- 58
ctoritates , quæ in contrarium allegari valent ,
quòd videlicet pleræque illarum loquantur de
majoratibus Hispaniæ , quorum respectu vigent
peculiares illius Regni leges : alitèr verò res se
habeat in majoratibus Italiæ , qui alio jure cen-
sentur , ut explicat *Torr. de Primogen. & Majo-* 59
rat. Ital. part. 1. cap. 28. §. 5. num. 83. , & seqq. &
num. 89. & §. 6. num. 120., vel quòd, si earum ali-
quæ loquantur de majoratibus Italiæ , hæ pro-
cul dubio intelligendæ sunt in casu, quo ageretur
de admissione non simpliciter naturalis , sed na-
ti ex coitu , qui de jure illum incapacem reddat 60
successionis , ut apud eumdem *Torr. de Majorat.*

part. 1.

part. 1. dict. cap. 28. §. 5. num. 75. 91. 97., & §. 6.
num. 120. vers. in aliis verò Principatibus admit-
tantur ii naturales, qui veniunt ad successionem
= illegitimi enim suscepti ex simili coitu, utpo-
tè magis exosi, quàm sint simpliciter naturales,
ex soluto nempè, & soluta progeniti, majora
obstacula patiuntur in jure tàm ad effectus ho-
61 norificos, quàm ad effectus successionis, *Pere-*
grin. de fideicommis. art. 22. num. 83., Rota in
Bononien. Fideicommissi de Manzolis 14. Janua-
rii 1697. §. Stetit autem, & §. Talis consuetu-
do, & seqq. coram bon. mem. Ursino, & 22. Ju-
nii 1699. §. Verumtamen, & seqq. coram bon. me.
Ansaldo, & in Comen. Cappellaniæ 31. Martii
1702. §. Secunda circumstantia coram clar. mem.
Card. de la Tremoille.
62 Si quæ verò loquerentur in casu, quo res esset
de filio simpliciter naturali, eas tunc demum
procedere posse dicendum est, vel cum Testa-
toris voluntas naturalibus apertè refragaretur,
Lar. d. decis. Granaten. 32. num. 56. ibi = *vel cum*
Testatoris judicium insinuat voluisse admittere =
63 qui ceteroquin sustinet, voluntatem Testatoris
favere potius illegitimo, quoties constitutus est
majoratus perpetuus = *cum enim, inquit ipse;*
64 *perpetuum primogenium instituitur, omnes illos*
admittendos Institutorem velle crederem, per quos
perpetuò duret =, vel ubi naturales concurrerent
cum legitimis, *Fusar. de Substit. quæst. 314. n. 11.,*
Larrea d. decis. 32. num. 55., & seqq., quod qui-
dem intelligi oportet de concursu cum legitimis
65 in pari gradu, & in eadem linea existentibus: ita
namque suadet ratio, quod, ubi dispositio con-
cepta est per verba naturalia, & consequenter
capacia includendi legitimos æquè, ac illegiti-
mos, tàm isti, quàm illi veniunt primariò, &
66 æqualiter, datâ solùm prælatione legitimo in pa-
ri gradu, non autem, si existat in gradu remo-
tiori; quia tunc excluditur per illegitimum pro-
ximiorem, ad tradita per *Peregr. de Fideicomm.*
67 *art. 22. num. 80. vers. ubi etiam, Castill. contr.*
Jur. lib. 5. cap. 67. num. 31. vers. tertiò, Carol.
Anton. de Luc. de lin. legal. art. 24. num. 25. vers.
etsi, Garz. de Benefic. part. 7. cap. 15. num. 48.
vers. quod solùm, Rota decis. 361. num. 18., &
19. cum seqq. part. 4. tom. 2. rec., quæ prælatio
in casu nostro competere certè nequibat legiti-
mo, & naturali, qui non solùm minimè exi-
stebat in pari gradu, sed veniebat ex diversa li-
nea, ut latiùs suo loco dicetur.
68 Agendo nunc de præsumpta repetitione quali-
tatis legitimitatis deducta ex eo, quod Testator
in aliis testamenti partibus, & substitutionibus
illam expressè adjecit; dicimus, argumentum
69 nullum ex ea desumi posse in casu nostro pro re-
jectione naturalium, tum quia regulariter repe-
titio d. qualitatis ab una substitutione ad aliam
diversam non admittitur, pro ea namque exclu-
denda satis est ratio desumpta ex discretivo lo-
quendi modo, quo Testator usus fuit; ille enim,
quoties ejuscemodi qualitatem requisivit, eam-
70 dem expressit, proptereaque, cum non expressit,
consultò omisisse censetur, ut benè in nostris
terminis docuerunt *Peregrin. cons. 54. num. 15.*
vol. 1., cons. 150. num. 14., & 18., & cons. 151.
num. 12., & cons. 157. lib. 5., & cons. 19. num. 8.
lib. 6., in quibus asserit, per duas conformes ju-
dicatum fuisse juxta d. suum consilium 54. fa-
vore naturalium, exclusâ repetitione legitimi-
tatis, quamvis in aliis testamenti partibus adje- 71
cta, *Dond. cons. 6. sub num. 43.*, ubi, quod volun-
tas repetendi eò magis excluditur, quò sæpiùs
qualitas legitimitatis expressa fuit in aliis parti-
bus, *Balducc. in observ. ad Rumon. cons. 91. cap.*
unic. num. 19., Pancirol. cons. 69. num. 10., &
seqq., Spad. cons. 363. num. 5., & seqq. tom. 2.,
ubi rectè observat, quod ex ipsa repetitione qua-
litatis legitimitatis sæpiùs facta in aliis substitu-
tionibus, & viceversâ semper omissâ in alia, re-
ctè arguatur, atque inferatur, quod non incon-
sultò, sed magna cum deliberatione Testator
hanc qualitatem omiserit, ut ibidem *n. 6. & 7.*,
immò verò eò loci animadvertit etiam, ex hac
sæpiùs facta omissione d. qualitatis argui po-
tius, & quidèm justè posse, Testatorem seriò
cogitasse de filiis legitimis, & naturalibus, eos-
que considerasse, & proinde eò magis dici de-
bere consultò omisisse qualitatem legitimitatis
volitam in alia substitutione, dum, si eam de-
siderasset, facilè, & obvium illi erat declara-
re, prout semper aliis fecerat, *Ferret. cons. 11.*
num. 9., Soccin. sen. cons. 63. num. 19. vers. consi-
derandum tamen vol. 3., Soccin. jun. cons. 77. nu.
16. vers. maximum, & sub num. 22. lib. 3., Surd.
cons. 200. num. 23., Bardellon. cons. 21. num. 50.,
Berrett. cons. 29. sub num. 18., Mazzol. cons. 117.
num. 49. cum seqq., & num. fin., Decian. cons. 33.
num. 45. vol. 5., Giovagn. cons. 21. num. 19., &
seqq. lib. 1., Ruin. cons. 140. num. 6. lib. 2., No-
guerol. alleg. 23. num. 40., Cyriac. contr. 209. nu.
27., Hieronym. Leo decis. Valent. 93. num. 26.,
& seqq. part. 1., Rot. coram san. mem. Alex. VIII.
decis. 252. num. 6., & seqq., ubi præsertim con-
siderat diversitatem personarum, & graduum, 72
post *cons. 363. Spad. num. 9., & seqq. lib. 2.*,
ubi præcipuè, quando capitula sunt separata, &
habent pro se orationem perfectam, post *Massol.*
Trimagistr. legal. decis. 84. num. 10., apud Pau-
lut. differt. 84. decis. 2. num. 5., & 6. tom. 2. post
2. vol. cons. Farinacc. decis. 350. num. 3., in rec,
decis. 126. num. 4., & decis. 388. num. 12. part. 1.,
decis. 299. num. 5. part. 3., decis. 151. num. 8. part.
13., decis. 30. num. 10., & 12. part. 14., decis.
85. num. 21. part. 15., & in Mediolanen. Cappel-
laniæ 23. Martii 1703. §. Neque obstat coram
bon. mem. Molines, & in specie consimilis dispo-
sitionis dixit pro veritate *clar. mem. Card. de Luc.*
de Fideicomm. disc. 222. sub num. 10. §. Et quam-
vis ibi = *Et quamvis in aliis partibus, ac disposi-*
tionibus illa adjiciatur, attamen ex veriori, ma-
gisque communi sententia repetitio non intrat, ne-
que trahenda est ad diversum casum, sive diversum
gradum substitutionis, quinimmò id retorquetur,
quoniam, ubi voluit, dixit. =
Tum, & certiùs, quia, si fortè qualitas legi-
timitatis in aliis testamenti partibus optata vide-
ri queat peculiari aliquâ ratione, quæ non mili-
tet in ea substitutione, in qua illa prætermissa

fuit, tunc utique apud omnes absolutè rece-
ptum est, repetitionem minimè induci propter
73 diversitatem rationis, quæ inter unam substitu-
tionem, sive inter unam testamenti partem,
& aliam intercedit, *Soccin. jun. cons. 77. num. 26. lib. 3.*, *Alexand. cons. 47. num. 3. vol. 5.*, *Fusar.
de substit. quæst. 450. num. 8.*, *Card. Mantic. de
conject. ultim. volunt. lib. 6. tit. 13. num. 8., &
seqq.*, *& alii apud clar. mem. Card. de Luc. de
Fideicomm. disc 43. num. 4., & 5.*, *Rot. coram
Dunoz. jun. decis. 1004. num. 7., & seqq.*, *coram
bon. mem. Emerix jun. decis. 334. num. 15.*, *in rec.
decis. 299. num. 4. part. 3.*, *decis. 144. num. 7. part.
7.*, *decis. 175. num. 7., & 8. part. 14.*, *& decis.
80. num. 20.*, *& decis. 122. num. 5. part. 19.*, &
alibi passim; profectò in nostra hypothesi non
est longè quærenda diversitas rationis, ob quam
repetitio legitimitatis inducenda non sit in ca-
su nostro; ea namque illicò sese offert percur-
renti singulas testamenti partes, in quibus facta
legitur illius mentio. Prima sanè occurrit re-
spectu filiorum Equitis de Bassis Legatarii, cui
sinè filiis legitimis, & naturalibus quandocum-
que decedenti in legato substituta fuit Uxor,
&, eâ minimè superstite, vel postea decedente,
74 substituti fuerunt heredes ipsius Testatoris: Mi-
rum itaque non est, si in concursu hujusmodi
substitutorum procul dubio magis dilectorum,
exclusi fuerunt filii naturales personæ extraneæ,
qualis erat præfatus Eques de Bassis legatarius,
quæ quidem ratio nullo pacto congruit nostræ
hypothesi, in qua nec substituti dici possunt
magis dilecti, ut patebit ex infra dicendis, nec
agitur de filiis naturalibus personæ extraneæ,
sed descendentis ab heredibus institutis, ut si-
milem rationis diversitatem perpendendo, tra-
dunt *Giovagnon. cons. 93. num. 29., & seqq. vol. 1.*,
Altograd. cons. 96. num. 44., & seqq. lib. 2., *clar.
mem. Card. de Luc. de Fideicomm. d. disc. 222.
num. 12. vers. claræ autem*, *Rot. decis. 1004. n. 6.
& 7. coram Dunoz. jun.*, *in rec. dec. 30. num. 10.
vers. nam major affectio*, *& decis. 123. num. 22.,
& seqq. part. 14.*

Rursus mentio legitimitatis facta legitur illo
75 alio testamenti loco, quo Testator locutus fuit
de filiis, quos possibile esset ab ipso nasci, quo-
rum sanè respectu vel militat specialis ratio,
quæ regulariter consideratur in primo ingressu
fideicommissi, à quo tamen non benè arguitur
ad illius progressum; ut præcisè ad effectum
evitandi repetitionem qualitatis adjectæ primo
76 heredi in ulterioribus substitutis, notant *Urceol.
consult. forens. 57. num. 32. lib. 2.*, *Rot. coram
san. mem. Alexandro VIII. decis. 252. num. 10.,
& 11.*, *in rec. decis. 65. num. 7., & 15. part. 8.*,
vel etiam justâ ratione affirmari posse videtur,
demonstrativè dumtaxat d. qualitatem expres-
sam fuisse, quia nec piè, nec decorè adeo pro-
vectæ ætatis Testator cogitare poterat de aliis
77 filiis, quàm ex conjugali complexu suscipiendis,
ut benè ad rem nostram loquitur *clar. mem. Card.
de Luc. d. disc. 222. sub num. 12. vers. altera con-
tinebatur*, qui proinde ait, quod d. ratio non
pertinet ad casum nostrum, *Rot. coram bon. me.
Emerix jun decis. 325. num. 10. vers. quem fortè*,
& decis. 334. sub num. 15. vers. stante enim, præ-
sertim, quia in ulterioribus substitutis non mili- 78
tat tanta abominatio prolis illegitimæ, quanta
in proximiori gradu conjunctis, *Soccin. sen. cons.
63. num. 19. lib. 3.*, *Manent. cons. 100. num. 24. lib.
1.*, *Giovagn. cons. 21. num. 73. lib. 1.*, *Urceol. con-
sult. for. 57. num. 33.*, ut etiam demonstrativè
tantum d. qualitas adjecta censeri debet in iis
locis, in quibus Testator loquitur de Sororibus
suis heredibus institutis, earumque filiis jam na-
tis ex legitimo matrimonio; appellando enim
illos legitimos, & naturales, nil aliud fecisse 79
videtur, nisi exprimere, & indicare qualitatem,
quam habebant, ut præcipuè liquet ex substitu-
tione Petri Francisci de Benignis filii Fortunatæ,
quem Testator vocat legitimum, & naturalem,
quia reverà talis erat, ad differentiam aliorum
masculorum ex eadem linea Fortunatæ in futu-
rum procreandorum, qui, etsi ab eodem Testa-
tore pluries nominati, & substituti fuerint,
numquam tamen cum tali qualitate designati 80
fuerunt, ex quo benè desumi rationem diversi-
tatis pro exclusione repetitionis in casu nostro,
notant *Eugen. cons. 29. num. 43. lib. 2.*, *Fusar. de
Substit quæst. 403. num. 31.*, *Simon. de Pret. de
interpret. Ultim. Volunt. fol. mihi 148. num. 90.*

At verò, quum Testator d. qualitatem adjecit
filiis nascituris ex fœminis, ratio diversitatis in- 81
de certe promanat = *quia major castitas, etiam se-
cundùm mores hominum exigitur in fœminis* = ut
ait *Glossa in leg. palam 43. §. Quæ in adulterio
lit. B. vers. quia major ff. de Rit. nuptiar.* = *nam
in fœminis magis est horrendum habere filios natu-
rales, quàm in masculis secundum mores nostros* =
inquit *Bartol. in leg. heredibus 77. §. fin. num. 1.,
& 2. ff. ad Trebell.*, *Roxas de Incompatib. part. 1.
cap. 6. num. 118.*, ubi concordantes, illæ enim 82
non solum proprium honorem, sed totius fami-
liæ famam denigrare solent, juxta *Text. in d. leg.
palàm*, *Pegas. de Majorat. part. 2. cap. 20. num. 8.
fol. mihi 624.*, quamobrem indecorum esse su-
spicari, quod ex muliere, præsertim nobili, vel
honestæ conditionis potuerint nasci alii filii, 83
quàm legitimi, dixit Rota *decis. 218. num. 8., &
9. part. 10.*, *& in Avenionen.*, *seù Vasionen.
Primogenituræ 25. Junii 1700. §. Secundò au-
tem coram bon. mem. Jacometto*. Idque benè pro
ratione diversitatis ad rem nostram considerant
Giovagnon. cons. 21. num. 60. cum seqq. lib. 1.,
Card. Mantic. de Conject. lib. 11. tit. 9. num. 16.,
*Menoch. de Præsumpt. lib. 4. præsumpt. 78. n. 57.,
& seqq.*, *& præsumpt. 79. num. 31.*, *Molin. de
Primog. lib. 3. cap. 3. num. 34.*, *Rot. coram Dunoz.
jun. decis. 1004. num. 6. in fine* ibi = *& in gradu
fœminarum substitutarum, ne vitam degerent im-
pudicam* = *in rec. decis. 88. num. 21. part. 19. to. 1.*,
& loquens in simili casu, ait *Card. de Luc. d.
disc. 222. num. 13. de Fideicomm.*

Non benè itaque ex eo, quod Testator in li-
nea Constantiæ posuerit in conditione filios La-
viniæ, & Lauræ cum qualitate legitimitatis ex-
adverso infertur, eamdem qualitatem requisi-
visse quoad omnes in d. linea existentes, & dein-
ceps

ceps successuros, indeque illam repetere quoque
voluisse in universa linea Fortunatæ, quasi ratio
84 nulla disparitatis inter unam, & aliam lineam
assignari posset. Respondetur enim primo loco,
d. qualitatem in linea Constantiæ adjectam non
in parte dispositiva, sed solum in parte conditio-
nali, & quidem respectu filiorum Laviniæ, &
Annæ filiarum d. Constantiæ, ibi = *altera ipsa-
rum &c. quandocumque decedente sinè filiis ma-
sculis legitimis, & naturalibus* = adjectam cen-
seri posse solum quoad filios primi gradus dd.
fœminarum ratione honestatis in mulieribus
semper supponendæ, absque eo quod opus sit il-
lum protrahere etiam ad ulteriores Descenden-
tes, quorum respectu non urget d. ratio, per ea,
85 quæ tradunt *Urceol. consult. 57. num.22.*, *Molin.
de Primogen. lib.3 cap.3. num.34.*, *Rot. coram
Bich. decis. 453. n. 2., & 5.*, *in rec. decis. 218.
num. 12. part. 11.*, *& decis. 415. num. 5., & 6.
part.12.*, vel ad summum inducere posse repe-
titionem similis qualitatis in omnibus Descen-
dentibus masculis unius ex dd. Sororibus, ejus
86 nempè, quam præmori contingeret, secùs verò
respectu filiorum superstitis, qui cum dicta qua-
litate minimè connotati, & designati fue-
runt, ut etiam nec in conditione comprehensi
reperiuntur virtute illorum verborum = *alterâ
ipsarum decedente sinè filiis &c. alia superveniens
87 succedat &c.* =, quæ suâpte naturâ unum tantum
ex duobus includunt, *leg. sed interpellatur §. Si
ex altern ff. de Arbitr.*, *Bald. in leg. Ancilla in
4. notab.*, *Cod. de furt.*, *Castrens. cons. 264. in
princ. lib.2.*, *Peregr. de Fideicomm. art.28. n.23.*,
Rota decis. 67. num.3. & 4. part. 18. tom.1. rec.

88 Propterea que, si qualitas legitimitatis in linea
Constantiæ adjecta non respicit omnes masculos
ejusdem lineæ, sed vel filios dumtaxat primi
gradus fœminarum, vel ceteros tantùm Descen-
dentes in conditione positos, idque eâ ratione
factum videri potest, ne scilicet altera ex dd. So-
roribus, Anna nempe, & Lavinia Testatori co-
gnitis, si superesse contingeret, excluderetur à
naturali Descendente alterius Sororis prædefun-
ctæ, quod absonum videri poterat, ex notatis per
Gabriel. cons.14. num.30. lib.1., *Peregrin. cons.
89 54. in fin. lib.2.*, *Cyriac. contr. 301. num. 27., &
seqq.*, *coram Bichio decis.622. num.1.*; jam cla-
rè paret, nullum inde argumentum desumi pos-
se pro repetitione ejusdem qualitatis in linea For-
tunatæ, nam qualitas illa, quæ non afficit om-
nes Descendentes ejusdem lineæ, in qua apposi-
90 ta fuit, multò minùs afficere potest Descenden-
tes alterius lineæ prorsùs distinctæ, & separatæ,
præsertim, quando concurrit diversitas rationis,
& personarum, quæ regulariter qualitatis repeti-
tionem de una linea ad aliam fieri posse, prohi-
bent, *Pancirol. cons.169. num.11., & 12.*, *Rumon.
cons.87. num.67., & cons.91. num.8. lib.3.*, *Rosa
consult. 17. num. 51.*, *Torr. de Majorat. part. 2.
quæst.58. num.51.*, *Altograd. contr.94. num.64.,
& seqq.*, *Rota coram Royas decis.72. num.19., &
decis.113. num.8.*, *in rec. decis.172. num.3. part.
14.*, *decis.67. num.9. part. 18. tom. 1., & decis.
638. num.15. part.18. tom.2.*

Ex quibus desumitur alia responsio exclusi-
va assertæ repetitionis in casu nostro: nam, etsi
admitteretur, in linea Constantiæ omnes fuisse
vocatos cum qualitate legitimitatis; nihilominùs
hæc ipsa qualitas repetita censeri non posset in li-
nea Fortunatæ propter diversitatem personarum:
quippe in hac materia repetitionis ea recepta est
distinctio, quod videlicet, quoties agitur inter 91
easdem personas, illa facilè admittatur, secùs
verò, si res sit inter diversas, vel in diverso gra-
du existentes, latè *Torr. de Primog. part.1. cap.
37. §.4. num.23., & seqq., & num.37.*, ubi alios
refert, *Ursel. concl. 81. fol. mihi 587. in not. mar-
gin.*, ubi testatur, hanc distinctionem servari à *Sa-
cra Rota*, *Adden. ad Buratt. decis. 272. sub nu.
19., cum aliis ibi allegatis*: Cujus sanè distinctionis 92
ratio inde sumpta est, quod videlicet in diversis
personis potest concurrere diversa Testatoris af-
fectio, ut apud *Ursel.*, & *Adden. ad Burat. in
locis mox citatis*: idcirco pro evitanda hoc casu
repetitione sufficit intercessisse, vel adesse po-
tuisse quamcumque verisimilem, sive probabi-
lem diversitatis rationem, *Soccin. jun. cons. 77. 93
num.22., & 23. lib.3.*, *Rot. coram Dunoz. jun.
decis.1004. num.7.*, *in rec. decis.175. num.1. part.
14., & decis. 80. num.20. part.19. tom.1.*; im-
mò verò inter diversas personas nec etiam ex
identitate rationis repetitionem fieri posse, tradit
Surd. de aliment. tit.9. quæst.13. num.32.

Ut etiam nil turbat argumentum desumptum
ex eo, quod, si qualitas legitimitatis à Testato-
re expressa fuit in personis magis dilectis, dicen- 94
dum sit, potiori jure volitam, ac repetitam
fuisse in aliis minùs dilectis, id enim urgere for-
tè posset, si ageretur de vocatione concepta per
verba civilia, ut sunt *Familia*, *Domus*, & alia
hujusmodi, quæ civilem intelligentiam ex au- 95
ctoritate Doctorum, naturalem verò, nonnisi ex
circumstantiis habere possunt, tunc enim ex qua-
litate legitimitatis alibi requisita, & præsertim
respectu personæ magis dilectæ non benè ar-
gueretur, in alia parte fuisse consultò omissam,
sed indè resultaret firmior declaratio verbi civi- 96
lis, ex regula, quod una pars testamenti aliam
declarat, adeò quidem, ut nec etiam per poste-
rius tali casu venirent illegitimi, juxta firmata
per *Rotam in Barchinonen. Beneficii 22. Februarii
1704. § Quodque coram bon. mem. Caffarello*. At 97
verò, quum agitur de vocatione concepta per
verba merè naturalia, ut *filius*, *Descendens*, &
similia, hoc sanè casu qualitas legitimitatis,
quamvis expressa respectu personæ magis dilectæ,
in aliis repetita censeri nequit ad exclusionem
naturalium, qui veniunt ex proprietate vocabu- 98
li, & ex præsumpta verisimili mente Testatoris,
resultante ex diverso, & discretivo modo lo-
quendi. Quapropter in his circumstantiis ex tali
expressione induci solùm poterit prædilectio, &
prælatio legitimorum, nonnisi in istorum defe-
ctum admissis illegitimis, quamvis comprehen-
dantur in ea parte, in qua verborum significatio 99
æquè legitimos, ac simpliciter naturales com-
prehendit, ut optimè declarat *D. Advoc Piton.
in suis discept. Eccl. part.2. in parergon. f.23. n 111.*

Quâ

Quâ distinctione, atque declaratione rectè explicantur contrarii Doctores repetitionem legitimitatis generaliter desumentes ex eo solùm, quod fuerit in aliis partibus expressa: intelligendi namque sunt, quando pars, in qua repetitio fieri contenditur, concepta est verbis civilibus, quibus talis repetitio maximè congruit; aliter verò res se habeat, si adhibita reperiantur verba naturalia, quæ illam non admittunt, nisi concurrentibus circumstantiis, ex quibus elici possit contraria Testatoris voluntas, juxta distinctionem mox relatam, vel dicendum est, illos locum sibi vindicare, quando à principio vocatio
100 ita facta est, ut perpetuò d. qualitas legitimitatis à Testatore requisita reperiatur, ut explicat *Rot. decis.206. num.7. in fin. part.3. rec.*, vel demum, quando inter ejusdem generis personas in una dispositionis parte cum qualitate legitimitatis, & alias deinceps vocatas concurreret identitas rationis, aut ita suaderet voluntas Testatoris, ut
101 declarat *Balduc. ad Ramon. in observ. ad cons.91. cap. unic. num.12., & tradit Rota decis.101. nu. 2., & 28. coram Bich.*, ubi refert præ ceteris *Rub. cons. 71. num. 6.*, ità conciliantem contrarias opiniones *Joan. de Anania, & Abbat.*

Nil propterea turbat clausula relativa = *ut supra* = non semel adjecta in vocatione, & substitutione Masculorum ex linea Fortunatæ: nam, si spectemus partem dispositivam, talis clausula
102 in illa adjecta potius videtur ad demonstrandam quantitatem, seù portionem Bonorum, in qua dd. Masculi succedere debebant, ut ibi = *substituit in d. portione, ut supra* =, atque ad repetendum ordinem succedendi, ut in illo alio loco = *vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, & omni meliori modo, & ut supra* =; ideò-
103 que extendi non debet ad repetendam qualitatem legitimitatis, ad quam nullam omninò habet relationem, ut in specie advertit *Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 252. num. 12., & seqq., coram Merlino decis.864. num.34., coram Priolo decis.282. num.6., in rec. decis.581. num.9. 12., & seqq. part.5. tom.2., decis.30. sub num.16., decis. 123. num.16., & seqq., & decis.175. n.4., & 5. part.14.*

Si verò spectetur pars conditionalis, & præci-
104 puè ibi *quod extinctâ lineâ masculinâ dd. filiorum, & Descendentium masculorum prædictæ Dominæ Fortunatæ, ut supra* = & alibi = *in d. casu extinctionis lineæ masculinæ D. Fortunatæ, ut supra* =, urget alia responsio, quod nimirum in his casibus d. clausula = *ut supra* = utpotè respiciens vel extinctionem lineæ, vel qualitatem dumtaxat masculinitatis, legitimitatem idcircò repetere nequaquam valet: aut enim illa referri dicitur ad qualitates adjectas eisdem personis in præcedenti dispositiva vocatis: Et cum ibi Descen-
105 dentes Fortunatæ non fuerint vocati cum qualitate legitimitatis, consequenter deficit subjectum repetibile, ut observat *Rota post cons.263., Spad. num.13. lib.2.*, ubi utitur regulâ illâ = *quod ab initio non est, repeti non potest* & habetur in responso *Picenardi impress. post Sadarin. pag. mihi 187. num. 86. vers. cum enim vocavit heredem*. aut verò referri dicitur ad qualitates adjectas personis diversis ab illis, de quibus agitur, &
hoc casu repetitio exclusa remanet ex illa alia 106
ratione, quia nimirum clausula = *ut supra* = non repetit qualitates præcedentes, quando mutantur personæ, *Rot. decis.172. num.4. part.14., coram san. mem. Alexand. VIII. decis.252. num.6. & 7., coram Priolo decis.283. num.4., & alii ibidem relati.*

Nec turbat responsio, quod nempè, si hujusmodi clausula repetitiva = *ut supra* = sæpiùs adje-
cta respiceret solummodo qualitates expressas, 107
ejusdem usus toties factus redderetur superfluus, & otiosus: novum quippe non est, quod relatio quandoque nihil operetur, quando alioquin oratio est ex se perfecta, *Nogueroll. alleg.23. nu. 46., Barbos. de diction. usufreq. diction. 183. num. 8., Galgauet. de condit. part.2. cap.6. quæst. 5. nu. 8. & 21.*, quinimmò regulare est, quod, ubi ex
pluribus qualitatibus adjectis in præcedenti rela- 108
to aliquæ exprimuntur in referente, additâ etiam particulâ relativâ, hæc solùm referri debet ad expressas, cum ceteræ videantur omissæ, *Ger. Spin. cons.13. num.15., Riminald. jun. cons.112. num.60., & duob. seqq. lib.2., Nogueroll. d. alleg. 23. num. 46., Card. Mantic. de conject. Ultim. Volunt. lib. 10. tit.6. num.30. in fin.*: eo autem certius id locum habet in casu nostro, si animadvertatur, quod Testator reverà enixè cupiens in vocatis qualitatem masculinitatis, licèt
illam satis connotasse videri posset dictionibus 109
relativis, clausulisque repetitivis; nihilominus his non contentus, illam semper nominatim, ac specialiter expressit, quapropter, si viceversâ qualitatem legitimitatis solum aliquando adjecit, non semper illam voluisse censetur, quamvis dictiones relativas adhibuerit, ut argumentantur *Becc. cons. 189. n.37., Spad. cons.363. n.6., & 10., Surd. cons.200. num.23., Rodulphin. allegat.154. num.4., Mans. consult. 729. num. final. lib. 8., Torr. de Majorat. part.2. quæst.58. num.51., Rot. coram Dunoz. jun. decis.1004. num.6., & coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 252. num. 8., in rec. decis.299. num.5. part.3., & decis. 580. nu. 13. part.5.*

Argumento autem ducto ex absurdo illo, quod videlicet cessante repetitione legitimitatis, dari posset casus, quod naturales tantùm præferren-
tur legitimis, optimè respondet *Rota decis. 350.* 110
num. 9. post 2. vol. cons. Farinac. his verbis = *Postremò non obstant absurda per Informantes prò Com. Francisco considerata, nempe quod illegitimi excluderent legitimos; quia, quantum attinet ad legitimos descendentes ex Nicolao, & Federico, nullum potest considerari absurdum, cum Domini intelligant, illegitimos esse solùm vocatos, cessantibus legitimis, per rationes deductas in decisionibus Littæ, & Card. Lancellotti: respectu verò Descendentium ex Alberto Ugone, & Opizone, absurdum cessat ex voluntate Testatoris, qui lineam Nicolai, & Federici ante alias vocavit, & sic prædilexit* = quæ decisio est repetita apud *Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. sub num. 81. pag. mihi 103. §. Postremò non obstant.*

Pa-

Patet itaque, quòd, si res sit inter legitimos, & illegitimos ejusdem lineæ, nullum contingere potest absurdum, quia tali casu illegitimi non
111 intelliguntur vocati, nisi deficientibus legitimis, ut per *Text. in leg. ultim. ff. de jur. deliber., leg. hereditas §. ultim. ff. de Senat. Consult. Trebell., & in leg. generaliter §. Spurius ff. de decurionib.*, ubi, deficientibus filiis legitimis, admittuntur naturales ad officium Decurionatus, tradunt *Fusar. de substit. quæst. 314. num. 11., Mierez. de majorat. part. 2. quæst. 2. num. 134., Card. Mantic. de conjectur. lib. 8. tit. 7. num. 5., Peregrin. de Fideicom. art. 22. num. 80. & 89. in fin., Simon. de Præt. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. fol. mihi 325. n. 35. vers. si verò, Camarell. de legat. lib. 2. fol. mihi 130. quæst. 4. num. 11., Pegas. de majorat. part. 2. cap. 20. n. 80. fol. mihi 640., & n. 142. fol. mihi 658., Roxas de incompatib. part. 1. cap. 6. num. 112., Gratian. discept. forens. 218. nu. 25.*, ubi refert nonnullas *decisiones Rotæ, Larr. dec. Granaten. 31. num. 9. in fin., Rota decis. 126. n. 5. & seqq. part. 1. rec.* Si verò contendatur inter na-
112 turales unius lineæ prædilectæ, & priùs vocatæ, & legitimos alterius lineæ postea vocatæ, absurdum omne cessat ex eo, quod illegitimi existentes in linea prædilecta excludunt legitimos alterius lineæ ex præsumpta voluntate Testatoris, qui præferendo d. lineam, omnes ex ea descen-
113 dentes, etiam illegitimos prætulisse censetur, ad tradita *per Peregrin. de Fideic. art. 28. num. 45., Crass. in §. Fideicommissum quæst. 37. n. 7., Rot. dec. 545. n. 6. & seqq. coram Pen., in rec. dec. 88. num. 19. part. 19.*, nullum autem consideratur
114 absurdum in iis, quæ accidunt juxtà voluntatem Testatoris, ut dixit *Rota coram Benincasa decis. 60. num. 4., in Cesenaten. Immissionis 9. Decembris 1715. §. Atque ob hanc causam coram bo. me. Ansaldo, & in Firmana Primogenituræ super nominatione 22. Januarii 1717. §. Nec diversam cor. Rmo de Herrera Episcopo Seguntino.*

Consultò omittimus verba facere de aliis duabus conjecturis, alterâ desumptâ à postrema substitutione Agnatorum, alterâ ab expressione facta = *quod omnia ejus Bona transeant perpetuò in personas laicas, & aptas ad Matrimonium* = ex neutra siquidem induci potest repetitio qualita-
115 tis legitimitatis in linea Fortunatæ: & quidem ad rem hanc impertinens est substitutio Agnatorum ultimo loco facta: argumentum namque ex ea deductum concluderet eo solùm casu, quo à dicta postrema substitutione Agnatorum inferri posset contemplatio agnationis in universa dispositione, tunc enim vocati censeri possent so-
116 lùm legitimi, utpotè qui, & non etiam naturales agnationem conservant, juxtà firmata *in Bononien. Fideicommissi de Foscherariis 30. Aprilis 1717. §. Agnatitii voti coram Reverendissimo de Herrera Episcopo Seguntino*, ubi concordantes. At aliter res se habet in casu nostro, in quo
117 ex dicta substitutione Agnatorum elici minimè potest contemplatio veræ, & rigorosæ agnationis, tum quia dd. Agnatis prælati fuerunt Cognati, descendentes nimirum ex fœminis, qui nullo certè pacto Agnati dici possunt, ut pro exclusione voti agnatitii considerant *Altograd.
cons. 66. num. 60. & seqq. lib. 2., clar. mem. Card.* 118
de Luc. de Fideic. disc. 24. num. 18., Torr. de majorat. part. 1. cap. 38. num. 511., & sæpissimè firmavit Sacra Rota, & præsertim *dec. 194. num. 7. part. 14. rec., dec. 11. num. 8. & seqq., & dec. 12. num. 9. & seqq. penes Balduce. ad Ramon. tom. 2., & decis. 22. num. 18. penes eumdem tom. 4., cum aliis plenissime relatis in Bononien. Fideicommissi de Foscherariis 30. Aprilis 1717. §. Clariùs coram Rmo de Herrera, & in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Junii 1719. §. Incalescente coram Rmo Crispo Archiepiscopo Ravennaten.*

Tum & certius, quia non apparet, vocationem Agnatorum reverà processisse ex voto conservandæ agnationis, undè sola materialis Agnatorum vocatio non sufficit ad inducendam illius contemplationem, quia multoties Agnati accipiuntur pro Cognatis, sive Conjunctis, prout re ipsâ noster Testator in alio loco illos vocavit = *Attinentes proximiores* = idque post relatos
antiquiores benè explicant *Rodulphin. alleg. 124.* 119
num. 27., Paulut. differt. 91. num. 79., Rot. Florentina apud D. de Comitibus dec. 57. num. 52. & 53. ibi = *quod non sufficiat vocare Agnatos, ad hoc ut ratio agnationis habita dicatur, nisi eos Testator expresserit eâ intentione, ut agnationem conservaret* = *Rota Senen. apud eumdem decis. 7. num. 9. vers. nisi sit vocatus tamquam Agnatus, & contemplatione agnationis* =, *& num. 10. & seqq., Rota nostra apud Palm. nepot. alleg. 224. num. 8., & coram Benincasa dec. 334. num. 13. & 14.* ibi = *ubi deficit ratio expressa conservandi agnationem, illam de se non arguit simplex Agnatorum vocatio* =

Tum demum, quia ad summum d. Agnatorum substitutio præseferre valet agnationis con-
templationem in postrema dumtaxat eorum- 120
dem substitutione, at non etiam in aliis substitutionum gradibus antecedenter ordinatis: sæpè enim usu venit, Testatorem agnationem contemplatum fuisse quoad certas tantùm personas,
& in una dumtaxat dispositionis parte, vice- 121
autem versâ illam minimè curasse in aliis, ad notata *per Casanat. cons. 4. num. 219., Cyriac. contr. 283. num. 45., Actolin. resol. 73. num. 36., & resol. 83. num. 8., apud quem alii, Rota dec. 195. num. 11. part. 5. rec., decis. 274. num. 29., & seqq. part. 18. tom. 1., decis. 23. num. 10. inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. in Mantiss., & in d. Bononien. Fideicommissi de Foscherariis 30. Aprilis 1717. §. Potentius coram Rmo de Herrera Episcopo Seguntino*: ideoque ab
hac substitutione, in qua agnatio contemplata 122
reperitur, minimè argui posset exclusio illegitimorum ab aliis substitutionibus, in quibus illa contemplata minimè apparet, ex deductis per *Menoch. cons. 266. num. 6. lib. 3., Berrett. cons. 19. vers. nunc successivè, Giovagnon. resp. 21. num. 8. & 9., Franc. Palm. consult. 45. num. 3. & 4., Rot. decis. 627. num. 176. part. 19.*

Quod verò attinet expressionem illam = , *quòd omnia ejus Bona transeant perpetuò in personas laicas, & aptas ad Matrimonium* = , facili nego-
tio ostenditur, eam prorsùs extraneam esse à 123
pro-

proposito inducendæ repetitionis legitimitatis in
omnibus vocatis, cum illicò appareat, eâ men-
te, animoque Testatorem id declarasse, non
quia omnes in fideicommisso successuros legiti-
mos esse exoptaret, sed ut excluderet personas
Ecclesiasticas, quemadmodum observat *Fusar.*
de substit. quæst.429. n.19., & seqq., Genueas. in
prax. Ecclesf. quæst. 147. sub num.15., clar. mem.
Card. de Luca de Fideic. disc.63. num.3. & seqq.,
alioquin enim, si per dictam expressionem per-
petuam legitimitatem in omnibus successuris ef-
flagitasset, facillimè mentem suam apertis ver-
bis explicare potuisset, ut aperuit in aliis parti-
124 bus quoad eas personas, in quibus reverà hanc
qualitatem exoptavit, ut benè ad rem nostram
argumentatur *Mans. consult.729. n. fin.*, & prius
consult.105. sub num. 30. vers. quoniam, Rot. co-
ram bon. mem. Emerix jun. dec.225. num.11. ibi =
Non autem ad ostendendum, se voluisse, quod omnes
Successores essent noti ex legitimo Matrimonio,
quia, si id voluisset, & intellexisset, pariter de fa-
cili declarare potuisset =

Hæc igitur cum ità se habeant, & non solum
plenè his omnibus sublata videri possint contraria
omnia argumenta, & conjecturæ, quibus exad-
verso suaderi contenditur exclusio naturalium à
parte dispositiva fideicommissi, de quo agitur,
verùm etiam, eisdem funditus sublatis, firmius
constabilita remaneat eorumdem comprehensio
in dicta parte dispositiva, utpotè verbis merè na-
turalibus concepta, id profectò exuberaret, ut
favore D. Com. Rei, & possessoris omninò re-
spondendum esset juxta immotas, atque firmissi-
mas Juris nostri regulas latè sub initium dedu-
ctas. Verumtamen non ut Causæ, quæ plana,
&, juxta hactenus deducta, in tuto penè posita vi-
deri potest, sed, ut plenius contrariis objectis sa-
tisfaciamus, progredimur ad demonstrandum,
quòd, si quæ umquam difficultas superesse posset
quoad comprehensionem naturalium in parte di-
spositiva, ii saltem comprehensi omninò dicen-
di essent in parte conditionali, quæ magis latè
patet, & est complexiva universæ lineæ mascu-
linæ filiorum, & Descendentium masculorum
Fortunatæ ibi = *Ordinavit, quod, extinctâ lineâ*
masculinâ filiorum, & Descendentium masculo-
125 *rum D. Fortunatæ, tunc, & eo casu &c.* = No-
mine enim *lineæ* veniunt procul dubio etiam na-
turales, *Dec. cons. 365. num.4. vers. in contrarium*
autem, & num. 7. ante fin. vers. & istum intel-
lectum, Fab. de Anna cons. 106. n. 2., Pedroch.
cons.10. num.3., Sacra respons. 191. n.5. & 11.,
Cephal. cons.591. num.1. & 7. lib.4. ubi, *quòd, si*
naturales veniunt sub nomine liberorum, multò
magis venire debent sub nomine lineæ, quod est
magis naturale = *Soccin. jun. cons. 77. num. 7. &*
seqq. lib.3., Giovagnon. cons.21. n.1. 16. & seqq.,
Guttierez. practic. quæst. 155. num. 2. vers. natu-
ralis in rei veritate est de illo sanguine, & lineæ
&c., latè Fusar. de substit. quæst. 347. num.1. &
seqq., Carol. Anton. de Luc. de lin. legal. lib. 1.
artic.2. num.27., & artic.15. num.33., Mart. de
success. legal. part.4. quæst.21. art. 5. n.12., Torr.
de Majorat. part.2. cap.20. num.31. fol. mihi 628.

Quam porrò naturalium comprehensionem
nomen lineæ certiùs inducit in parte conditiona-
li, in ea quippè vocabula latiùs, & benignius in- 126
telligenda sunt, ut nimirum comprehendant om-
nes alios, qui sub proprietate vocabuli venire
possunt, quamvis in præcedenti dispositiva mini-
mè vocatos, *Giovagn. cons. 11. num. 22. & seqq.*
lib.2., apud quem alii, *Fusar. cons. 9. num. 33.,*
Altograd. contr. 68 num. 31., Faber. de errorib.
Pragmatic. decad.28. error.8. num.16., Peregrin.
de Fideicom. artic. 25. num. 14., Fusar. de Sub-
stitut quæst. 403. num.32., qui propterea dicunt,
quòd in parte conditionali non fit repetitio qua- 127
litatis alicujus restrictivæ, *Torr. de majorat. part.1.*
cap.37. §. 8. num.76. §. 9. n.81., & §. 14. n.187.,
Balducc. ad Ramon. in observ. ad cons.22. num.67.
tom.1., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc.
64. num.10., & disc. 68. sub num. 6., qui testan-
tur de opinione *Rotæ*, & firmavit *eadem Rota*
coram Benincasa decis. 80. num. 6. inter impress.
ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.
disc.25. num.5., & decis.27. num. 4. in Mantiss.,
in Lucana Fideicommissi 12. Junii 1711. §. Au-
getur coram Rmo Crispo Archiepiscopo Ravenna-
ten., & in Romana prætensæ Immissionis 13. Maii
1720. §. Immò verò coram R. P. D. Rovault de
Gamachet, ubi, quòd verbum *linea* in parte con-
ditionali est accipiendum in tota sua latitudine,
adeout comprehendat etiam personas in disposi- 128
tiva non expressas; & ad rem nostram, quod con-
ditio non existentiæ, sivè extinctionis lineæ non
dicatur purificata ob superexistentiam naturalis,
qui excludere dicitur substitutum, dixit *Rota dec.*
217. num.20. ibi = *sive quia illos posuit sub condi-*
tione lineæ non existentis, quæ includit etiam na-
turales = *part. 15. rec., & decis. 11. num. 1.* ibi =
consequitur pernecesse, quòd hic tamquam descen- 129
dens ab Æmilio sen. comprehendatur sub appella-
tione lineæ, quæ propterea dici non possit totaliter
evacuata, nec aperta successio masculo primogenito
proximioris Agnati, qui solùm vocatur in casum
non existentiæ lineæ masculorum, & fœminarum
Æmilii, cum verba hæc verificentur in hoc Æmi-
lio jun. filio Pirri, licèt non legitimè suscepto =
part. 16.

Et rectè quidem, nam in conditionibus affe-
ctio naturalis inspicitur, quia verisimile est, Te-
statorem eos omnes substituto præferri voluisse,
erga quos majori affectione, quàm erga ipsum
substitutum ferebatur, ut *per Tex. in leg. genera-* 130
liter Cod. de instit., & substit., notant *Bald.*
cons.13. n.2. & 3. lib.3., Honded. cons. 57. n.36.
lib.1., ubi ex hoc benè arguit, inter conditio-
nem, & substitutionem diversam esse rationem,
adeout ex una alia non possit interpretari, quia
nimirum in conditionibus, ut dictum est, spe-
ctatur affectio naturalis, eò quòd agatur tantùm 131
de quadam prælatione, seu comparatione perso-
narum, quæ non cadit in substitutionibus, seu
dispositionibus, in quibus dispositio, prout jacet, 132
attenditur, *Simon. de Pret. de interpret. ultimar.*
volunt. lib. 2. interpret. 3. dub. 1. solut. 3. n. 85.,
Torr. de Primogen. part.1. cap.37. §. 9. num.82.,
Rot. coram Cerro decis.96. num. 18., repetit. post
Torr.

Torr. de Primogen. part.1. cap. 37. §.9. num.82., Rot. coram Cerr. dec. 96. num. 18., repetit. post Torr. de Primogen. part. 3. decis.38., num. 17. & seqq., cor. Royas dec.90. n.11., in rec. decis.370. num.15. & 16. part.13.

Indè autem sequitur, in nostra hypothesi Do-
minum Comitem de Benignis omninò præferen-
dum esse substituto, utpotè illo magis dilectum:
si enim in portione uni ex pluribus heredibus as-
133 signatâ præsumitur, Testatorem prædilexisse
omnes ab illo herede descendentes, potius quàm
alium substitutum, tametsi hic esset alter filius
ipsius Testatoris, juxta Textum *in leg. Cum
Avus ff. de condition., & demonstrat., & in leg.
Cum acutissimi Cod. de Fideicom., in leg. Lucius
ff. de hered. instit., & in leg. quoties ff. de usu-
fruct., Honded. cons.57. num.40. lib.1., ubi alii,
Menoch. cons.080. num. 27. vol.7., Marta de suc-
cess. legal. part.4. quæst.21. artic.16. n.20., Torr.
de majorat. Ital. part.1. cap.6. num.37., Rota dec.
885. num 15. & seq. coram Cerro, decis. 14. n. 6.
inter collect. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de
Fideicomm., in Perusina Fideicommissi 20. Februa-
rii 1713. §. Nil penitùs, & 8. Aprilis 1715.
§. Quòd procedit coram Illmo Falconerio Almæ
Urbis Gubernatore, & 15. Junii ejusdem anni
§. Absque eo quòd coram R. P. D. Cerro, & in
Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Junii
1719. §. Parum officiente coram Rmo Crispo Ar-
chiepiscopo Ravennaten.*, pari quoque jure, eâ-
demque ratione comparativè ad Descendentes
alterius lineæ Constantiæ, prædilectum fuisse
censendum est præfatum D. Comitem ex linea
134 Fortunatæ, tamquam ab ea descendentem, licèt
per medium Patris illegitimi; nam, quod spectat
ad naturalem affectionem, illa æquè considera-
tur etiam favore illegitimi, utpote qui ex eo-
dem sanguine proficiscitur, *Rot. dec.361. num.3.
& 4. part.4. tom.2. rec.*, & idcircò naturales quo-
que sub conditione comprehendi ad exclusionem
135 alterius filii legitimi ipsius Testatoris, rectè do-
cuerunt *Alexand. in leg. Ex facto §. Si quis ro-
gatus ff. ad Trebell., Odd. de Substit. compend.
part. 6. artic.6. §. An naturales tantum num. 7.,
Peregrin. de Fideicomm. art. 28. num.45.*, ubi de
communi *Crass. in §. Fideicommissum quæst. 37.
num.7.*, ubi pariter de communi, de quo testatur
etiam *Rustic. in leg. Cum Avus lib.3. cap.1. num.
142.*, optimè *Rota decis 545. num. 6. & seqq. co-
ram Pen., in rec. decis.88. num.18. part.19.*

Potiori verò jure comprehensio naturalium
sub conditione admittenda videtur in casu no-
136 stro, quia nimirum illi venire possunt etiam sub
nomine filiorum, & Descendentium masculo-
rum Fortunatæ, quorum linea in conditione po-
sita fuit, *ad Text. in leg. ex facto §. Si quis roga-
tus* ibi = *Si quis rogatus fuerit, ut, si sinè liberis
decesserit, restituat hereditatem, Papinianus scri-
bit, etiam naturalem filium efficere, ut deficiat
conditio ff. ad Trebell.* =, *Laderch. cons.23. num.6.,
& seqq., Venturin. cons. 2. num. 360., Rustic. in
137 leg. Cum Avus lib.3. cap.1. num.84.*, apud quem
alii plenissimè, ut etiam apud *Fusar. de substit.
quæst.407. & 408.*, ubi pro regula admittit com-
prehensionem naturalium in parte conditionali,
sub nomine filiorum, & Descendentium, *clar. 138
mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc.63. num.10.*

Atque etiam, quia per illorum admissionem
continuatur successio in linea Fortunatæ, cum
enim res sit de dispositione ordinata per viam 139
primogenituræ regularis, in qua præcipuè spe-
ctanda est prærogativa lineæ, ita quidem, ut
numquam permittatur transitus successionis ad
aliam lineam, nisi penitùs evacuata, & extincta 140
fuerit illa, quæ semel admissa fuit, ut uno ore
tradunt *Palm. nep. allegat. 84. num. 17., & al-
legat.91. n. 6., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3.
cap.4. num.14., Rota decis. 520. num. 14. coram
Merlin., post Torr. de majorat. part.3. decis.17. n.
137., & in Bononien. Primogenituræ de Caltel-
lis 24. Januarii 1714. §. Hactenus coram Illmo
Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, & 17. Ju-
nii 1718. §. At nihilominùs cum seq. coram Rmo
Crispo Archiepiscopo Ravennaten.*, indè facilius
comprehendi dici debent etiam illegitimi descen- 141
dentes ex linea prædilecta, utpote sub proprieta-
te verborum venientes: ita namque impeditus
remanet irregularis egressus, atque transitus pri-
genituræ de linea ad lineam, adeò repugnans il-
lius naturæ, ut, quoad fieri potest, semper evi-
tandus sit, ut in similibus terminis benè ad rem
arguunt *Molina de Primogen. lib. 3. cap.6. n.29.,
Fusar. de substit. quæst.357. n.55., Rota dec.249.
num.22. part.7., decis.65. num.6., & seqq part. 8.
rec., in Aquipenden., seu Montis Falisci Fidei-
commissi 11. Maii 1705. §. Et hinc, juncto §. Ter-
tiò confert coram clar. mem. Card Caprara, &
in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Junii
1719. §. Potissimùm verò coram Rmo Crispo Ar-
chiepiscopo Ravennaten.*

Neque ejusmodi naturalium comprehensio-
ni in parte conditionali obesse potest distinctio
inter conditionem affirmativam, & negativam,
quæ magis operari dicitur, quia nullius existen-
tiam requirit, cum omninò neget, & omnium
auferat differentiam: affirmativa verò verifice- 142
tur etiam in uno, juxtà doctrinam *Peregrini de
fideicomm. art. 22. num. 80.* allegat. in contrario
Motivo, Etenim distinctio hæc potiùs nobis fa-
vet, quia versamur in conditione negativa, pro-
ut dicitur illa = *extinctâ lineâ masculinâ &c.* =, quæ
resolvitur tali modo, idest = *deficiente, vel non
amplius extante lineâ masculinâ* =, ideoque simi- 143
lem conditionem rectè negativam appellat *Rota
Florentina post Torr. de Primogen. decis. 57. num.
60. part.3.*, & clarius patet ex deductis per eum-
dem *Torr. de Primog. part.1. cap.25. §. 20. num.
218.*, nobis itaque confert id, quod dicit *Pere-
grin. loco supra citat.*, nam, si conditio negativa,
adeò nullius existentiam, requirit, ut numquam 144
dicatur purificata, nisi reducatur ad impossibile
existentia alicujus personæ sub ea comprehensæ,
*leg. 1. §. Si quis proximior ff. und. cognat., leg. 2.
§. Si verò apud Gostes ff. ad Senat. Consult. Tre-
bell., Bald. in leg. Mutianæ in fin. ff. de condit, &
demonstrat., Cyriac. contr.205. num.99., Molin.
de Primogen. lib.3. cap. 10. num. 17., Antunez.
de Donat. lib.1. præelud.2. §.2. nu 169., latè Torr.
de Primogen. part.1. cap.25. §.20. nu 218.*, apud
quem alii, *Vincen. de Franch. decis.169. nu.14.*,

*Rot. Florent. decis.57. num.60. post Torr. de Pri-
mogen. part.3., Rota nostra apud Mans. consult.
64. num.15., in rec. decis. 43. num. 6. & 19., &
decis.* 208. *num.* 8. *part.*14., cum in Superioribus
locis probatum sit, naturales comprehendi sub
nomine lineæ, præsertim in conditione positæ;
consequens est, ut conditio extinctionis lineæ
purificata dici nequeat, donec existit aliquis na-
turalis descendens ejusdem lineæ, *Menoch. cons.*
145 *1273. num.22. & seqq., Surd.cons.125. num.29.,
Fusar. de substit. quæst.318. nu.78. & seqq., Rot.
decis.593. num.1. part.2.rec., & apud Mans. con-
sult.75. num. 35.*, cum aliis plene cumulatis *in
Tyburtina Fideicommissi 2. Martii 1705. §. Sed
potiùs, &* 8. *Februarii 1706. §. Exploso primo co-
ram bon. mem. Ansaldo.*

Prout nec etiam in nostro casu linea in condi-
tione posita restricta dici valet ad legitimos, quos
tantum supra in dispositiva vocatos fuisse sup-
ponitur: tùm quia nullo pacto subsistit, in par-
te dispositiva reverâ vocatos esse solùm legiti-
mos, ut alibi demonstratum est: tum quia, hoc
etiam posito, non indè tamen necessariò seque-
146 retur, legitimos dumtaxat comprehensos dici
posse in parte conditionali: nam id solùm pro-
cederet, quando hæc omninò, & apertè restri-
cta videretur ad illas dumtaxat personas antea in
dispositiva vocatas, ut loquuntur auctoritates in
contrarium adductæ: secus verò, quando, ut
147 in casu nostro, pars conditionalis magis latè pa-
teret, quàm dispositiva, continetque verba amplio-
ra apta comprehendere legitimos æquè, ac ille-
gitimos, cui sanè aptitudinis procul dubio est
verbum = *lineæ* =, quod adjectum legitur in parte
conditionali, de qua agitur, ut satis ostendimus
superioribus locis: Et benè distinguendo casum
conditionalis apertè restrictæ ad dispositivam,
ab alio, quo eadem conditionalis magis latè pa-
teat, & amplioribus verbis concepta dici possit,
tradit *Rota in Reatina Primogenituræ de Nobi-*
148 *libus 26. Aprilis 1717. §. Ex his constito, & seqq.
coram Reverendissimo Crispo Archiepiscopo Ra-
vennaten.*: magis verò appositè ad rem nostram,
quòd nimirum, ubi dispositiva nec absolutè
comprehendit, nec expresse excludit aliquas per-
sonas, illæ comprehensæ dicantur sub verbo =
linea = posito in parte conditionali, eò quòd ta-
li casu minimè restringi queat à dispositiva, fir-
mavit optimè *Rota in Romana prætensæ Immis-
sionis 13. Maii 1720. §. Imò verò coram R. P. D.
Rovault de Gamaches*, ubi sic loquitur = *Imò ve-
rò, quatenus etiam dispositiva absolutè non compre-
benderet descendentes ex fœmina, adhuc, cum
illos expressè non excludat, id exuberaret prò in-
ducenda illorum vocatione ex relata parte condi-
tionali, quia hæc, utpotè verbis magis amplis
concepta, & secundùm suam totam latitudinem,
quam secum fert verbum = linea = intelligenda: de-
scendentes idcircò omnes ex fœminis in parte dispo-
sitiva, ut objiciebatur, non expressos, eidem su-
peraddere apta esset, & quidem per viam novæ
dispositionis, nullam in hisce circumstantiis re-
strictionem recipere valentis à dispositiva, Fusar.
cons. &c.* =

Nullius proinde momenti esse videtur in casu
nostro, quòd in parte, de qua agitur, pluries
adjecta legatur dictio relativa, = *ut supra* = per
quam illa restricta censeri potest ad personas in
in antecedenti dispositiva vocatas: quoniam, 149
ut diximus alio loco, & melius patet ex lectura
dictæ partis conditionalis, præfata dictio non
respicit personas supra vocatas, sed tantùm or-
dinem succedendi, vel modum extinctionis li- 150
neæ, aut viriles portiones Bonorum: Et ad sum-
mum adjecta videri potest, ad connotandam
qualitatem masculinitatis supra in dispositiva
expressam, & in ipsa parte conditionali semper
repetitam, ut sanè convenit stylo Testatoris,
qui alibi quoque dictionem hanc adjecit, licèt
jam expressisset omnes qualitates ab ipso exop- 151
tatas. At verò qualitatem legitimitatis simili
clausulâ relativâ repetere voluisse, censeri mi-
nimè potest, cum hæc non solùm in parte con-
ditionali semper omissa, sed in ipsa parte dispo-
sitiva quoad Descendentes Masculorum Fortu-
natæ numquam expressa legatur, ut supra ani-
madversum fuit; quamobrem justà ratione *clar.
mem. Cardinal. de Luca* consultus in simili casu
censuit, repetitionem legitimitatis faciendam 152
non esse in parte conditionali, sic loquens dicto
disc. 222. sub num. 12. ibi = *Attamen adverte-
bam, quod in nostra præcisa dispositione, præser-
tim conditionali, in qua posita fuit in conditione
linea masculina Fortunatæ, ad effectum, ut fie-
ret locus reciprocæ ad favorem Descendentium ex
Laura, & Lavinia, ista qualitas non legebatur,
cum in conditione posita esset linea simpliciter, abs-
que alio adjecto: & per consequens, quòd intrare
non deberet repetitio regularitèr prohibita: quinim-
mò, ut id potius retorqueatur, ob argumentum dis-* 153
*cretivæ, quod scilicet, ubi voluit, dixit, ergo no-
luit, ubi non dixit* =

Idque confirmari potest ex eo, quod, juxtà ali-
bi firmata, repetitio in parte conditionali regu-
lariter non fiat: quod certò certiùs procedit, si 154
aliqua assignari possit ratio, ex qua verisimiliter
motus fuerit Testator ad loquendum ampliori-
bus verbis in parte conditionali, inque ea omit-
tendam qualitatem aliquam restrictivam in dis- 155
positiva adjectam, *Torr. de Primogen. part.1. cap.
37. §.14. num.187. & 189.*, ubi, quod sufficit,
aliquam assignari posse rationem probabilem, ut
semper excludatur à parte conditionali ejusce-
modi qualitatis repetitio: probabilis autem ratio 156
diversitatis ea esse potest in casu nostro, quia in
parte dispositiva, dum agebatur de admissione
Descendentium ejusdem lineæ, verisimile esse
poterat, Testatorem comprehendere noluisse il-
legitimos, ne fortè contingeret, ab istis exclu-
di legitimos: at aliter res se habet in parte con-
ditionali, in qua deficientibus legitimis, cum
ageretur de transitu ad aliam lineam, consenta-
neum ejusdem menti est, consulere voluisse De- 157
scendentibus prioris lineæ, tametsi illegitimis,
ad exclusionem substitutorum, qui utpotè remo-
tiores ultimo gravato, in hujus portione minùs
dilecti præsumebantur, ex iis, quæ alibi nota-
vimus, & in similibus terminis tradunt, *Alto-
grad.*

grad. contr.68. num.31., *Actoliv. resol.* 120. *nu.*
24. & 29., *Torr. de Primogen. dict. part.* 1. *cap.*
37. §.14. *num.*188., & *prius* §.13. *nu.* 179., *clar.*
*mem. Card. de Luca de fideicomm. disc.*47. *num.*5.,
qui, licet loquantur in terminis substituti extranei,
158 congruunt tamen casui, quia ad effectum, de
quo agitur, omnes dicuntur extranei, præter A-
scendentes, & Descendentes, *per Text. in leg.*
Extranei Cod. de rei uxor. Action., *Honded. cons.*
57. *num.*51. *lib.*1., *apud quem alii*.

Quæ cum ità sint, pars conditionalis, juxtà
superius positas regulas, comprehendens etiam
illegitimos, frustrà restringi contenditur ad so-
los legitimos, nullis exadverso allatis probatio-
nibus, sive vehementibus conjecturis, & argu-
mentis pro ejuscemodi restrictione inducenda:
præsertim verò, quando viceversâ D. Comes de
Benignis Reus, & possessor præsidium regulæ,
quo munitur, confirmat tum argumento ducto
à discretiva, quod in proposito ponderat *clar.*
159 *mem. Card. de Luca de fideicomm. dict. disc.* 222.
*sub num.*12., tum etiam aliis supra fusiùs expen-
sis rationibus, adeo quidem, ut ex his ejus fa-
vore Causa confecta videri posset: Etenim D. An-
tonius veniens ex substitutione ordinata in casu,
& sub conditione extinctionis lineæ masculinæ fi-
liorum, & Descendentium masculorum Fortu-
natæ, licèt concludenter probare teneretur, hunc
160 casum evenisse, & hanc cooditionem purifica-
tam jam esse, per totalem videlicet extinctio-
nem dictæ lineæ, ut præcisè notat *clar. me. Card. de*
*Luca d. disc.*222. *sub n.* 1., id tamen minimè præ-
stat, immò nequit ullo pacto præstare, quousque su-
perest D. Com. de Benignis in dicta linea procul
dubio comprehensus, qui, quando etiam per ma-
lam hypothesim vocatus minimè dici posset, &
idcircò incapax esset succedendi in fideicommisso,
de quo agitur; nihilominus sola materialis exi-
stentia ipsius, utpotè in conditione positi, exu-
beraret prò repellendo substituto, ut, præter ea,
161 quæ innuimus §. *ut certè*, disponitur *in leg. filius*
familias 117. §. *Cum quis rogatus ff. de legat.*1.,
*Peregrin. de fideicomm. art.*28. *num.* 52., *Rota*
*decis.*145. *num.*8. *part.*1., *decis.*453. *num.*3. *part.*
2. *rec.*, cum aliis plene congestis *in Tyburtina Fi-*
deicommissi 8. *Februarii* 1706. §. *Idque adeò ve-*
rum coram bon. me. Ansaldo, & *in Romana præ-*
tensæ Immissionis 13. *Maii* 1720. §. *Ratio ità de-*
cidendi coram R.P.D. Rovault de Gamaches ibi =
quando alioquin prò eodem Gaspare penitus repel-
lendo à petita Immissione, exuberare posse videre-
tur sola materialis existentia lineæ fœmininæ Fer-
rantis, tametsi descendentes de illa in conditione
positi ad exclusionem Gasparis de diversa linea vo-
cati nullo modo reperirentur =

Ob eam sanè rationem dict. §. 6. insinuatam,
quòd nimirum in conditionibus non attenditur,
an supervivens sit capax, vel non, sed solùm fa-
ctum existentiæ, & an evenerit conditio, *leg.*
162 *qui heredi*, & *leg. Mævius ff. de condit. & de-*
monstr., *Altograd. cons.*60. *num.*4. *lib.*1., *Card.*
*Mantic. de conject. lib.*11. *tit.*6. *nu.* 151., *clar. me.*
*Card. de Luca de fideicomm. disc.*37. *num.* 5., &
*disc.*154. *num.* 8. & 9., *Rota decis.* 194. *num.* 3.
*part.*14., *decis.*221. *num.*4. *part.*15., *decis.*455.
*num.*4. *part.*19. *in dict. Tyburtina Fideicommissi*
8. *Februarii* 1706. §. *Siquidem coram bon. mem.*
Ansaldo, & *in Esina*, *seù Maceraten. Dotis* 26.
Junii 1709. §. *Siquidem coram bon. mem. Moli-*
nes: non enim incapacitas superviventis, sed de-
fectus conditionis est, qui substitutum excludit, 163
Doctores in leg. ex facto §. *Ex facto ff. ad Trebell.*,
*Cyriac. contr.*478. *num.*11., *Rot. decis.*453. *num.*
3. *part.*2., *decis.* 290. *num.* 12. *part.* 13., *decis.*
194. *nu.*2. *part.* 14., & *in dicta Romana præten-*
sæ Immissionis loco mox citat., idque potiori jure
locum sibi vindicat, quando substitutio, ut in
casu nostro, concepta est verbis illis = *tunc*, &
eo casu =, quæ suàpte naturâ adeo illam restrin-
gunt ad solum casum expressum totalis extinctio-
nis lineæ, ut omnes alios casus excludant, ut his 164
ferè verbis prosequitur *Rota in dicta Romana præ-*
tensæ Immissionis loco mox allegato, & priùs di-
xit *eadem Rota in dicta Tyburtina Fideicommissi*
coram bon. mem. Ansaldo §. *Præcipuè quotics*, ubi
alii plenè cumulantur, & *in Bononien. Immissio-*
nis 8. *Junii* 1708. §. *Fideicommissum coram Illmo*
Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, & *in Se-*
nogallien. Immissionis 28. *Novembris* 1712. §. *Et*
absque ullo coram eodem.

Quapropter, his retentis regulis, dicendum
esset, partem conditionalem regulandam nullo 165
pacto esse ad normam dispositivæ: Dominus
enim Com. de Benignis dictâ conditionali non
egeret, ut ex illa desumeret suam vocationem,
ut scilicet tamquam vocatus in fideicommisso
succedere posset, sed illi sufficeret, se esse in con-
ditione comprehensum ad illum alium longè
faciliorem effectum, impediendi nimirum puri-
ficationem conditionis prò repellendo substituto;
hoc enim casu, ut fusiùs dictum est, non repu-
gnat, quòd quis, licèt non vocatus, faciat de- 166
ficere conditionem; Si igitur præfatus D. Co-
mes non indiget vocatione, pars conditionalis
pendere minimè dicitur à dispositiva, utpote
quæ spectanda solùm esset quoad effectum voca- 167
tionis, ex firmatis *per Salycet. in leg.* 1. *Cod. de*
condit. insert., *clar. mem. Card. de Luca de fidei-*
comm. disc 40. *num.*8., & *disc.* 63. *num.* 10., &
*disc.*71. *in fin.*, *Rota coram Cerillo decis.* 266.
num. 20., & 22., *in recent. decis.* 151. *num.* 2.
*part.*3.

Causa jam absoluta videri posset, satis enim
probabile credimus utramque nostri assumpti par-
tem, nimirum comprehensionem naturalium,
tam in parte dispositiva, quàm in parte condi-
tionali. Verùm, si adhuc dubium ullum super
comprehensione naturalium superesset; dicimus
præterea, D. Comitem de Benignis Reum, A-
ctorem repellere posse tamquam procedentem ex
Patre non simpliciter naturali, sed legitimato:
compertum namque est, legitimatum compre-
hendi nedum sub nomine = *filiorum* =, & *de-*
scendentium = simpliciter, *Cephal. cons.*203. *nu.*4.,
*Menoch. cons.*459. *num.*1. *lib.*5., *Thob. Non. cons.*
69. *num.*3., *Eugen. cons.*29. *num.*44. *lib.*2., *Sacca* 168
*cons.*191. *sub num.*11., *Spad. cons.*363. *nu.*2. *lib.*
2., *Castill. contr. jur. lib.*5. *cap.*106. *num.* 2., &
seqq.

seqq., verum etiam appellatione = legitimorum,&
naturalium =, leg. liberos Cod. de Jur.deliber.Cy-
riac. contr. 21. num. 81., & seqq., & contr. 207.
nu.45. & seqq., Gratian. discept. forens. cap.247.
num.72., Graff. in §. Fideicommissum quæst. 39.
num.7., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib.11.
tit.10. num.9. & 10., Peregrin. de fideicommiss.
art.28. num.45., Marescott. variar. resolut. lib.2.
cap.88. num.2. & seqq., & lib.3. cap. 20. nu. 24.
& seqq., Roxas in Epitom. success. cap. 23. num.
35. & 36., Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.
79. num.2., Rota coram Seraphin. decis.880. nu.
5., coram Penia decis.545. num. 2. & seqq., co-
ram Dunoz. Jun. decis.981. nu.1., & decis.1004.
num.5., coram bo. mem. Emerix Jun. decis. 334.
num.4. & 13., in rec. decis.329. num. 19. part.5.
tom.1., decis.279. num.25. part.6., decis.31. num.
19. part.11., decis.39. num.28. part.13., & de-
cis.379. num.1., & decis.11. num.7. part.16., de-
cis. 88. num. 17. part. 19., ubi, quod legitima-
169 tus venit sub nomine legitimorum, & natura-
lium, etiam ad exclusionem proprii filii Testa-
toris.

Eumdemque succedere in fideicommissis, &
majoratibus ordinatis pro legitimis, & natura-
libus, nisi nominatim excludatur, tradit Pegas.
170 de Majorat. part. 2. cap. 20. num. 157. & seqq.,
cui consonant Caldas. cons. 4. num. 27. & seqq.,
& cons.9. num. 46., Molin. de Primogen. cap. 4.
num.41., Tapia de Constitut. Princip. cap.3. nu.
51., Castill. contr. Jur. lib.4. cap.22. num. 4. &
seqq., Leo decis. Granaten. 32. num.5. & 51., Ro-
ta post Massol. Trismagistr. legal. decis.84. nu.8.,
& 10. Neque verò id mirum videri debet; le-
gitimatus enim adeò acquirit jura legitimorum,
171 ut ab ipsis nihil differre dicatur, leg. qui in Pro-
vincia 57. §. final. ff. de rit. nupt. ibi = perindè, ac
si legitimi concepti fuissent = leg.2., & leg. ultim.
ff. de natal. rest., Auth. quibus mod. naturol. effic.
legitimi §. Licent igitur, & §. Sit igitur licen-
tia ibi = nihil à legitimis filiis differentes = collect.6.
Auth. quibus mod. natural. effic. sui in princ. vers.
natura, & §. Si quis ergò, & §. Quoniam variè
ibi = nihil dissimilis legitimis = collect. 7. leg. Cum
quis ad fin. ff. de natural. lib., Cyriac. contr. 208.
num.45., Peregrin. de fideicomm. art.23. nu. 26.,
Gratian. discept. 496. num.8. & seqq., Gaill. lib.
2. observat. 140. num. 1. & 6., Barbos. appellat.
99. num.36., Carvall. de utraque quart. cap. 1.
num. 225. & seqq., Sanchez ad lib. 7. Decalog.
cap.9. num.17., Garz. de nobilit., Gloss. 21. nu.
71., Molin. de Primogen. lib. 3. cap. 3. num. 1.,
Excobar. de purit. Sanguin. part.2. quæst. 4. §. 6.
num.23., Antonel. de tempor. legal. lib.2. cap.55.
num.65., Antunez. de Donat. part.2. cap.16. nu.
12. & 16., Cabed. decis.69. num.2. part.3., Rot.
decis.217. num.1. coram Ubald., & frequenter in
decis. supra allegatis.

Faciliùs verò legitimatus comprehensus di-
cendus est sub nomine legitimorum, & natura-
172 lium in parte conditionali, ut scilicet faciat de-
ficere conditionem, & substitutum excludat, ut,
innumeris penè congestis, docet Fusar. de substitut.
quæst. 407. num. 1., & 17. vers. prima tamen,
ubi, quòd ista opinio est magis communis in con-
sulendo, & in judicando sequenda, & quod vix
in praxi contrà eam obtineri possit, Dec. cons. 366. 173
num.4., Roland. cons.83. num.19. lib. 3., Craff.
in §. Fideicommissum quæst. 38., Peregrin. de fi-
deicomm. art.28. num. 45., Molin. de Primogen.
lib.3. cap.3. num.2., Rota coram Seraphin. decis.
880. num.5., coram Ubaldo decis.117. num.2. &
3., & coram Pen. decis.545. num.3., ubi etiam
rationem assignat, eòque certius, quando in
conditione posita fuit linea, quia naturalis legi-
timatus nedum dicitur de linea, sed etiam de fa- 174
milia, & agnatione Patris, Becc. cons. 165. num.
32., & cons. 189. num. 33., Mazzol. cons. 117.
num.20. & seqq., Pancirol. cons. 169. num. 16.,
Menoch. cons.266. nu. 16. lib.3. Ansald. cons. 65.
num.94., Pansut. contr.36. nu.75. part.2., Tor.
resp.4. num.165., & 166. post part.2., Altimar.
ad decis. 25. Rovit. num. 7., Rota coram Cerro
decis.119. num.19., in rec. decis.377. nu.6. part.
19., præsertim verò, ut sæpius dictum est, ad
effectum impediendi simpliciter purificationem
fideicommissi favore ulterioris substituti, ut tra- 175
dit Rota decis.11. num. 3. part. 16., Baldacc. ad
Ramon. in observ. ad cons.22. nu. 67. tom.1., clar.
mem. Card. de Luca de fideicomm. disc.63. nu.10.,
& disc.68. num.6.

Quos sanè effectus operatur legitimatio etiam
facta ab Archivio Romanæ Curiæ: Ambigi enim 176
nequit, ob amplissimas facultates illi impartitas,
legitimationes ab eodem factas semper validas,
& efficaces agnitas, & declaratas fuisse, tam-
quam roboratas auctoritate Summi Pontificis, ut
constat ex deductis per Engen. cons. 52. num. 44. 177
cum seqq., & cons.53. num.16., & seqq. lib. 1.,
Soccin. Jun. cons.77. num.8. lib. 3., Spada cons.
364. num.10. lib.2., Card. Mantic. de conject. lib.
11. tit.10. num.20., Michalor. de fratrib. part.3.,
cap. 25. num. 6. & seqq., ubi, quod hæc facultas
Archivii, tamquam notoria, non potest ampliùs
controverti, Rota Florent. apud de Comitib. de-
cis.58. §. unic. num.11., & 25., apud Torr. de 178
Majorat. part.3. decis. 73. num. 44., coram Du-
noz. Jun. decis. 981. num. 6., in rec. decis. 600.
num.8. part. 3. Eademque valet, & suum effe-
ctum operari debet, etiam in Ditione subjecta
mediato Dominio S. Sedis, cum enim respiciat
statum personæ, hæc eadem esse debet in uni-
verso statu, sive immediatè, sive mediatè per- 179
tinente ad illum, à quo legitimandi facultas pro-
manat, juxtà opinionem, quam tenent relati à
Joan. Fratt. apud Peregrin. cons.112. num. 1. lib.
3., Castrens. cons.128. num. 1., & seqq. lib. 2.,
Alciat. cons.17. num.2. lib.4., Cravett. cons.993.
num.38., Soccin. Sen. cons.47. num.37., & seqq.
lib.4., Curt. Jun. cons.157. num. 24., Gabriel.
cons.21. num.25., & seqq. lib.1., Rimmald. Jun.
cons.156. num.12. cum pluribus seqq., ubi de Du-
catu Ferrariæ, de quo pariter Pigant. ad Statut.
Ferrar. part. 2. rubr. 139. num. 6., qui refert,
etiam ita tenuisse Rotam in una Ferrarien. de Taf-
sonis coram Pamphilio, Boss. de Princip. sub nu.
183. vers. est verum cumsequent. Trentacinq. var.
resolut. lib.1. tit. de legitim. resolut.4. sub num.8.,
Card.

*Card. Mantic. de conject. ultim. vol. lib.*11. *tit.*10.
*sub num.*44., *& seqq.*, qui, etsi loquantur de le-
180 gitimatione facta ab ipso Principe, eadem ta-
men ratio militat etiam quoad legitimationem
factam ab habentibus potestatem hanc à Supre-
mo Principe, quia legitimatio ab ipsis facta, di-
181 citur facta ab ipsomet Principe, *Giovagnon. conf.*
16. *nu.*43. *lib.*2., *Riminald. Jun. dict. conf.*156.
*num.*16., *Bellon. de Jur. accresc. cap.* 10. *quæst.*
4. *sub num.*120. *in fin. vers. aliàs dato cum seqq.*,
ubi, licèt ipse sentiat, nec ipsum Supremum Prin-
182 cipem posse legitimare in Territorio infeudato:
attamen admittit, quòd, quum agitur de Princi-
pe, qui valeat legitimare, id possit etiam ha-
bens facultatem ab illo, & sic reprobat *Peregr.*
*de fideicomm. art.*23. *num.*20. distinguentem in-
ter legitimationem factam à Principe, & legiti-
mationem factam ab alio, qui privilegium ha-
183 beat ab ipso Principe; quæ quidem distinctio eò
certiùs corruit in casu nostro, quia exploratum
est, Archivium Romanæ Curiæ obtinuisse *à*
Julio II. Summo Pontifice potestatem legitiman-
184 di etiam in statu *mediatè subjecto* Ecclesiæ Ro-
manæ, quà dictione *mediatè* apertè indicatur
185 status infeudatus, qui *mediatè* subjectus dicitur.
Parvi verò refert, quòd legitimatio facta sit
cum clausula *S. P. venientium ab intestato*, quæ
præservare dicitur jus substituti in Fideicommis-
186 so: contrarium namque, quod videlicet, non
obstante dictâ clausulâ, legitimatus excludat
Substitutum, post alios firmavit Rota coram *Se-*
raph. decis. 880. *num.* 5. ibi = *quantum ad alteram*
187 *objectionem, quod Fulvia non sit legitima, sed*
legitimata, res prorsus caret difficultate, cum le-
gitimatus faciat deficere conditionem, si sine filiis
legitimis, & naturalibus, etiam quod legitimatio
sit cum clausula S.P. venientium ab intestato = *co-*
*ram Ninot. decis.*13. *num.*18., *in rec. decis.*600.
*num.*10. *part.*3., Et licèt in aliis *Decisionibus* ali-
quando Sacra Rota variaverit, prior tamen opi-
188 nio retinenda videtur, quando legitimatis assi-
stit, vel non adversatur voluntas Testatoris, ut
declarat *Lucidor. de illegit. cleric., & regular.*
*cap.*24. *nu.*24 *& seqq., & Adden. ad Ubald. decis.*
217. *in fin.*; Immò, etiamsi voluntas Testatoris
189 non resistat, sed potiùs resistere videatur, si tamen
id dubium sit, adhuc legitimationem præjudica-
re substitutis, dixit *Rota dec.*88. *nu.*22. *part.*19. *rec.*
Rursùs dicta clausula non operatur favore sub-
stituti, quando legitimatio, ut in hypothesi,
obtenta fuit ante apertam, & purificatam substi-
tutionem, *Engen. conf.*52. *num.*65., *Decian. conf.*
42. *num.*38. *lib.*1., *Menoch. conf.*459. *num.*3. *lib.*
190 5., *Gratian. disceptat.*496. *num.*23., *& discept.*
673. *num.*21., *Ursell. concl.*81. *num.*27. *fol. mihi*
585., *Rota decis.*667. *part.*1. *rec.*, *& decis.*600.
*num.*12. *part.*3., *decis.*28. *num.*37. *par.* 8., *& de-*
cis. 310. *sub num.* 22. *vers. quia non fuit dubita-*
tum, *& num.*25. *vers.*, *& ratio differentiæ part.*
18., tunc enim vel nullum, vel saltem leve
est præjudicium substituti, *Menoch. conf.* 20. *num.*
3., *Spada conf.*364. *nu.*5. *lib.*2., *Rot. dict. decis.*
191 600. *num.*12. *part.* 3. ideoque præservatum non
remanet per dictam clausulam, quæ intelligitur
solùm de præjudicio considerabili, *Rota coram*
*Ubald. decis.*217. *num.*10. 192
Et demum clausula prædicta excludit quidem
præjudicium, quod substituto obveniret ex ipsa
legitimatione, secus verò illud, quod prove-
nit ex voluntate Testatoris; ideoque commu-
niter receptum est, quod, ubi legitimationi
non repugnat voluntas clara Testatoris, di-
cta clausula non officit legitimato, quia tunc
præjudicium non à legitimatione, sed à mente 193
Disponentis proficiscitur, *Soccin. in leg. Gallus*
§. Si ejus colum. penult., ubi etiam Ruin. sub nu.
64. *vers. etsi dicatur, & in §. Et quod si tantum*
*sub num.*198. *ff. de liber., & posth., Engen. conf.*
52. *num.*65., *& seqq. lib.*1., *Giovagn. conf.* 21.
*num.*16., *& seqq. lib.*1., *& num* 33., *& seqq.*,
*Menoch. conf.*226. *num.*20. *& seqq., Cyriac. contr.*
207. *num.*48.49. *&* 50., *Gratian. disceptat.*496.
*num.*6. *& seqq., Lucidor. de illegitim. Cleric. cap.*
24. *num.*24. *& seqq., Lup. de illegit., & de na-*
*tal. restitut. comment.*3. *§.*2. *sub num.*3., *Mantic.*
*de conject. lib.*11. *tit.*10. *sub nu.* 9., *Intrigliol. de*
*substit. cent.*3. *quæst.*65. *num.*4., *Rota coram Ni-*
*not. decis.*13. *num.*18., *decis.*569. *num.*1. *part.*1.
diverf., *decis.* 388. *num.* 9. *part.* 1. *rec.*, *decis.*
319. *num.* 106. *part.* 5., *decis.*217. *num.*15., *&*
*seqq. part.*15., *decis.*11. *num.*17. *part.* 16. Quòd
autem in hypothesi voluntas Testatoris non re-
pugnet legitimationi, satis clarè patet ex eo,
quòd usus est vocabulis aptis comprehendere tàm
naturales, quàm legitimatos, ut benè ad rem 194
arguunt *Giovagn. conf.*21. *nu.*16., *& seqq. vol.*1.,
Menoch. conf. 266., *& de præsumpt. lib.* 4. *præ-*
*sumpt.*79. *num.*2., *Peregrin de fideicomm. art.*23.
*num.*39. *&* 40., *Cyriac. contr.*207. *nu.*7., *& alii*
adducti per Rot. in dict. decis. 217. *num.* 16. *part.*
15., *& decis.*11. *num.*19. *part.*16., *& decis.*310.
*sub num.*22., *&* 25. *part.*18.
Profectò, licèt hæc omnia clarissimè evincant
comprehensionem D. Petri sive in parte disposi-
tiva, sive in parte conditionali, vel tamquam
procedentis à simpliciter naturali, vel saltem uti 195
progeniti à Patre legitimato: nihilominus in du-
bio favore illius respondendum esset, *Spad. conf.*
363. *num.*8. *lib.*2., *Rot. decis.*361. *num.*21. *part.*
4. *rec. tom.*2.; re namque in statu dubietatis posi-
tâ, nec à regulis, nec à verborum proprietate re- 196
ceditur, ut dixit *Rota in Balneoregien. fideicom-*
missi 6. *Februarii* 1708. *§. Et licèt, & in confir-*
matoria 14. *Januarii* 1709. *§. Ideò coram Emi-*
nentissimo D. Card. Scotto, & in Romana Primo-
genituræ de Capizucchis 15. *Martii* 1720. *§. Esset*
itaque opus, & 7. *Junii ejusdem anni §. Patet*
itaque coram Reverendissimo Lancetta Dec., quæ
eò magis urgent favore ejusdem D. Petri, specta-
tâ qualitate Rei, & possessoris, præsertim, cum
ejus possessio diuturni temporis lapsu constabilita
reperiatur; id enim solum certè sufficeret, ut in
dubio prò illo judicandum esset, *ad Text. in leg.*4.
*Cod. de edend., Rot. coram Bichio decis.*241. *in*
fin., in rec. decis. 480. *num.* 6. *part.*13., *cum aliis*
in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 25. *A-*
prilis 1717. *§. Et sanè* ibi = *potissimè, quia in Fa-*
milia Angeli Rei conventi extitit radicata succes- 197
sio,

ſio, & per diutinum temporis intervallum abſque minimo obice continuata, quo caſu ſola dubietas de per ſe ſufficeret, ut in dubio prò poſſeſſore foret reſpondendum = coram Reverendiſſimo Criſpo Archiepiſcopo Ravennaten., & in Romana Primogenituræ de Capizucchis 15. Martii 1720. §. fin. ibi = quibus omnibus inſimul ponderatis tàm proclivius, & urgentius Domini prò validitate nominationis jamdiù geſtæ, & prò longævo, ac bonæ fidei poſſeſſore concludendum eſſe putarunt = coram Reverendiſſimo Lancetta Decano, confirmata 14. Februarii 1721. §. Quoniam ſi tota ibi = Interpretatio ſemper capienda fores prò validitate actus, prò qua regulariter præſumitur, & favore longævi, ac diuturni poſſeſſoris, ut præcisè expendunt Soccin. Sen. conſ. 47. num. 54., & ſeqq., ubi, etiamſi contrarius intellectus eſſet de jure verior lib. 3., Cutell. &c. = coram R. P. D. Corio.

Cujus ſanè rei optimam reddit rationem Rota in dicta Reatina Primogenituræ de Nobilibus §.
198 Et ratio rationis eſt his verbis = quia adeò longæva obſervantia valdè urget ad interpretandum ſenſum diſpoſitionis in eam partem, cui eadem obſervantia famulatur, adeout, ſi quis in Judicio diù ſiluit, præſumptio ſuadeat, ſilentium promanaſſe ex cognitione mali Juris, quodque tacens ritè calluerit,
199 non fuiſſe ad hereditatem admiſſum in excluſionem ulterius actus, & diu poſſidentis, ut, omiſſis generalibus, in his terminis docent Torr. de Primogen. part. 1. cap. 40. §. 6. num. 58. & ſeqq., Molin. de Primogen. hiſpan. lib. 1. cap. 5. ſub nu. 39., Rota Lucen. inter collect. per Palm. Nep. deciſ. 277. num. 28., Rota noſtra deciſ. 407. num. 36. part. 9. rec., & in Oppiden. &c. = Ex quibus omnibus jure meritò affirmari poſſe crederem; potiora mihi videri jura Rei, & poſſeſſoris; aut ſoltem nemo dixerit, rem in ſtatu dubietatis non eſſe poſitam. In hac autem dubietate nonne favendum Reo? præſertim verò, quando Actor tamdiu prò derelictis habuit jura ſuæ ſubſtitutionis, & per probationem factam à Reo de filiatione Franciſci præcipua ceſſat facti difficultas.

Bononien. Fideicommiſſorum, ſeù Succeſſionis.

Filiatio ex quibus probetur? Excluſio Patris ex defectu legitimorum natalium, filii ejus legitimi excluſionem operatur. Appellatione Legitimorum, & naturalium continentur Legitimati, etiam ad effectum ſuccedendi in fideicommiſſo pro Legitimis ordinato. Legitimati, licèt eis reſiſtat voluntas Teſtatoris, ad fideicommiſſum agnatitium admittuntur, deficientibus Agnatis legitimis, & naturalibus. Ex quibus autem fideicommiſſum agnatitium cenſeatur? Ejuſmodi Legitimatorum admiſſio quando ex conſuetudine Regionis locum habere dicenda ſit?

VOTUM IX.

1 *Quæſtio præjudicialis in primis examinanda eſt.*
2 *Filiatio probata non dicitur, ſi non doceatur, Matrem fuiſſe in ſchemate concubinatus retentam, ac ventri cuſtodiam fuiſſe adpoſitam.*
Et ex quibus probata nihilominùs poſſit videri? ibid.
3 *Filiatio reſpectu Patris quod probetur directè, & concludenter, impoſſibile eſt.*
4 *Conceptionis enim punctum ſub ſenſu non cadit.*
5 *Filiatio reſpectu Patris probari poteſt per conjecturas, & præſumptiones.*
6 *Præſertim, ubi res eſt de filiatione naturali, & illegitima*, & num. 7.
8 *Filiationis conjectura eſt fides Baptiſmatis.*
9 *Fides Baptiſmatis regulariter ſolam ætatem probat.*
10 *Fides Baptiſmatis, ſi in ea Pater Baptizati deſcriptus reperitur, argumentum filiationis præbet.*
11 *Baptiſmus eſt actus quidam ſpectans ad Parentum curam.*
12 *Parochus non præſumitur quempiam, uti alicujus filium, deſcribere voluiſſe, niſi Pater dixerit, vel notoria res fuerit.*
13 *Fides Baptiſmatis ſola filiationem non probat.*
Eam tamen probat, junctis adminiculis, ibid.
14 *Filiationem, etiam ubi deficiat fides Baptiſmatis, probant denominationes, ſeù enunciativæ factæ per Patrem in valde proportionatis actibus*, & num. 17.
Præſertim, ſi geminatæ, num. 18.
15 *Ad filiationem probandam quinam valde proportionati actus dicantur?*
16 *Filiationem probat denominatio facta a Patre in teſtamento.*
Procedit etiam contra Extraneum, ibid.
19 *Veritas meliùs ex factis elicitur, quàm ex verbis.*
20 *Filiationem probant tractatus alicui uti filio exhibiti.*
21 *Procedit, licèt in fide Baptiſmatis nomen Patris non ſit deſcriptum, & ratio*, ibid.
22 *Filiationem verò probant actus, qui, cogente naturâ, in filium exhibentur.*
23 *Filius magis præſumitur, qui uti filius tractatur, quam qui filius nominatur.*
24 *Pater eſt, qui actus paternos gerit.*
Judicium Salomonis in celebri duarum Matrum de filio contentione refertur, ibid.
25 *Filiationis probatio elicitur ex tractatu, educatione, & nominatione in filium.*
26 *Tractatus in filium quinam dicendi ſint?* & num. 27., & ſeq.
27 *Tractatus in filium, ſeù paternus actus judicatur cura, ut filius lactetur, atque alimenta Nutrici præbeantur.*
28 *Item, ſi Pater natum legitimari voluit.*
29 *Si alimenta ei legaverit, & benè eum educari juſſerit, atque inſtrui.*
30 *Si curam ſuſcepit Matris pueri, decenti aliquo in loco eam collocando.*
31 *Et generaliter, ſi puerum domi retinet, eamque*

que de illo curam gerit, quam Patres de filiis suis.

32 *Paternus amor nec supprimi, nec dissimulari potest.*

33 *Tractatus in filium eò magis filiationem probant, si adprobati ab aliis Consanguineis.*

34 *Filiatio ex Patris æquè, ac Fratrum, & Consanguineorum tractatu, & denominatione comprobatur*, & num. 35.

36 *Consanguinei in tractando quem, ac denominando in filium, rigidi solent esse.*

37 *Filiationem probant tractatus in filium à cunctis palàm præstiti, adprobantibus Patre, atque universá familiá.*

38 *Præsertim, si nulla erroris, aut simulationis caussa allegari valeat.*

39 *Maximè, si longissimo tempore continuati fuerint.*

40 *Ad filiationem probandam fama sufficit*, & num.43.

41 *Fama versari præsumitur circa res veras, vel veritati proximas.*

Et in rebus dubiis magnam præstat conjecturam, ibid.

42 *Fama probationem supplet.*

44 *Filiatio quod ex fama probari possit, multa in Italia edita sunt Decreta.*

45 *Fama inveterata sufficit ad probandam filiationem, licèt non concurrant adminicula.*

46 *Fama, & opinio filiationis est quoddam totius Populi testimonium.*

47 *Fama coadjuvata univocis actibus, atque adminiculis maximè filiationem probat.*

48 *Quod procedit etiam favore filii naturalis.*

50 *Filii naturales, eorumque Descendentes, ex Bononiæ consuetudine, velut Agnati, & de familia reputantur.*

51 *Iique legitimati ad publica admittuntur Civitatis munia.*

52 *Filiatio probatur ex admissione ad publica officia Civitatis,*

53 *Eòque magis ex admissione ad successionem Patris.*

54 *Filiationem duæ conjecturæ satis probant.*

Immò & una legitimè probata, ibid.

55 *Conjecturæ simul junctæ considerari debent ad probandam filiationem.*

56 *In antiquis filiationem probat sola fama.*

57 *Vel sola denominatio.*

58 *In antiquis, quæ etiam sint probationis difficillimæ, leviores sufficiunt probationes.*

59 *Antiquum in filiatione dicitur, quod est infra centum annos, dummodo sit supra quadraginta.*

60 *Filiatio ex concludentibus resultans probationibus, probata censetur etiam contra Tertios.*

61 *Procedit sive in possessorio, sive etiam in petitorio agatur.*

63 *Filiatio in judicio immissionis leviores requirit probationes*, & num. 64.

64 *Solus filiationis tractatus ad obtinendam hereditatem sufficit.*

65 *Tractatus junctus cum aliis adminiculis, filium in quasi possessione filiationis constituit.*

Ipsamque filiationem concludenter probat, ibid.

66 *Filiatio alio modo probari nequit, quàm per tractatus in filium, junctis adminiculis.*

67 *Filiatio nulla, quantum ad Patrem, probari certè potest.*

Sed tantùm præsumptivè, ibid.

68 *Filiatio ad effectum succedendi probatur ex communiter accidentibus.*

69 *Ad filiationem non requiritur probatio custodiæ ventris materni.*

Intellige de jure Canonico, ibid.

Ac etiam ex communi usu, num.71.

Præsertim, si de Muliere agatur honestæ conditionis, num. 72.

70 *Leges civiles de concubinatu non ampliùs attenduntur.*

73 *Spurietas, etiam non probatá ventris custodiá, excluditur, si de Muliere agatur publicæ non exposita libidini.*

74 *Ad filiationem non requiritur probatio custodiæ ventris, quando alia adminicula concurrunt.*

75 *Nisi Mater fuerit vilis fœmina, omnibus accessum præbens.*

76 *Pro filiatione si tractatus, ac denominatio argeant, ab Allegante probanda est Matris inhonestas, ac meretricium de præciso conceptionis tempore.*

77 *De filiatione ubi agitur, exceptio inhonestatis Matris, uti altioris indaginis, ad petitorium rejicienda est.*

78 *Possessio Bonorum in eum, qui filiationem impugnat, onus transfert probationis.*

79 *Legitimorum natalium defectus in Patre an obstet filio ejus legitimo, quæstio est inter Doctores, quorum alii adfirmant*, eod. num. 79., *alii negant* num.80.

81 *Illegitimorum simplici, & communi nomine à Testatore non adhibito, exclusio restricta censetur ad naturales, qui tempore ipsius mortis reperirentur.*

82 *In adversis alii, præter expressos, non comprehenduntur.*

83 *Qualitas de legitimo matrimonio primæ substitutioni adjecta, non censetur in aliis repetita.*

84 *Secus, cum de majoratu agitur.*

86 *Verbum* = Descendentes = *aptum est comprehendere omnes ulteriores gradus in infinitum,*

87 *Legitimitatis qualitas à Testatore volita inter suos* Descendentes, *in omnibus gradibus censetur repetita.*

88 *Maximè in majoratibus, quando nobilis Fundator est.*

89 *Legitimatus à DD. de Campeggiis habetur pro verè legitimo ad effectum succedendi.*

90 *Legitimandi facultatem amplissimam habent DD. de Campeggiis ex Pontificio, ac etiam Imperiali privilegio.*

91 *Legitimare possunt DD. de Campeggiis, etiam non citatis Substitutis, & interesse habentibus.*

Extenditur autem ipsorum facultas etiam ad Spurios, Adulterinos, ac natos ex damnata coitu,

coitu, num. 92., 93., 94., 101., *&* 102.
95 *Legitimati à DD. de Campeggiis censentur ab ipso Principe legitimati.*
96 *Princeps facit, si quid ex ejus auctoritate fit.*
97 *Legitimi, & illegitimi differentia à jure scripto est introducta.*
98 *Eamque Princeps potest submovere.*
99 *Legitimati continentur appellatione legitimorum, & naturalium*, & num. 135.
Procedit, licèt agatur de excludendo alio filia Testatoris, num. 104.
100 *Et sunt propriè legitimi quoad omnes Juris effectus*, & num. 103.
105 *Principis beneficium non debet in alterius injuriam, & præjudicium verti.*
106 *Legitimatus à Principe succedit non ex legitimatione, sed ex lege.*
107 *Regulariter non imputantur, quæ in consequentiam veniunt.*
108 *Legitimati videntur suis juribus, ac naturæ restituti.*
109 *Legitimatio locum præsertim habet in jure quærendo.*
110 *Legitimatio quod ex* Const. Pii IV. *vim non habeat in præjudicium Tertii, procedit, ubi de jure quæsito agitur.*
111 *Vel, cum Legitimatis clarè resistit voluntas Testatoris.*
Et quando hæc resistentia non sufficiat? num. 112., *&* seq.
112 *Legitimatus, licèt ei resistat voluntas Testatoris, ad fideicommissum agnatitium admittitur, solá concurrente fœminá*, & num. 135.
113 *Ad fideicommissum agnatitium fœmina, licèt ex masculis, nequit succedere.*
114 *Fœmina quoad successionem ad fideicommissum agnatitium non dicitur de linea, quamvis ex masculo procedat.*
115 *Fœmina agnationem non conservat, sed destruit, ac finit*, & num. 135.
116 *Fœmina in fideicommisso agnatitio, nec etiam in subsidium admittitur.*
Et neque in concursu remotiorum Agnatorum, ibid.
117 *Fideicommissum agnatitium resultat ex non interrupta Masculorum vocatione.*
118 *Ex digressu ad plures substitutionum gradus.*
119 *Ex prohibitione alienationis.*
120 *Atque ex Fœminarum exclusione.*
121 *Præsertim Filiarum Testatoris.*
122 *Testator, exclusis à fideicommisso filiabus, multò magis ulteriores fœminas censetur exclusisse.*
123 *Fideicommissi agnatitii conjectura est, si Testator erat nobilis.*
124 *Et, si de Bonis agitur in familia pro ejus decore conservandis.*
125 *Agnatio per Masculos, licèt naturales, conservatur, si legitimi, & naturales deficiant.*
Procedit in naturalibus etiam non legitimatis, ibid.
126 *Et præsertim, si legitimati sint.*
127 *Masculi illegitimi solent per Nobiles præferri filiabus, etiam in dignitatibus.*
128 *Legitimatorum admissio ad fideicommissum pro Legitimis relictum, quando ex consuetudine Regionis locum habere dicenda sit?* & num. 129., & seq.
129 *Legitimati ad munera Nobilium, admittuntur ex Hispaniæ consuetudine.*
130 *Eademque consuetudo viget in Italia.*
131 *Præsertim Bononiæ.*
133 *In fideicommisso perpetuo, & agnatitio Legitimati, aliis Agnatis deficientibus admittuntur, quamvis à Testatore exclusi.*
134 *Hæcque verior opinio est.*
136 *Legitimorum natalium defectu sublato in Patre, filius ejus legitimus, admittitur.*

CUM in tribus variis, & diversorum Testantium dispositionibus controversia versetur inter D. Com. Agamemnonem Alexandrum Pini, & D Mariannam Christinam ejus neptem ex fratre Agesilao, in qua meum judicium pro veritate exquiritur. Prima q. Galeatii Pini filii Ludovici senioris: altera q. Agesilai senioris pariter de Pinis, & tertia q. Nicolai ejus filii, meliùs factum iri putamus, si de qualibet earum distinctè, & singillatim differentes, quod ex ea pro utraque parte Juris emergat, videamus: ita enim expeditior, atque clarior erit resolutio.

Rem igitur ordiendo á taestmento Galeatii: hic anno 1604. instituit heredes universales in omnibus Bonis suis mobilibus, & stabilibus Herculem suum filium, & nonnullos nepotes ex pluribus suis filiis jam præmortuis æqualiter, & in stirpes, absque ullo onere, & vinculo, exceptâ tantùm domo propriæ habitationis, super qua particulare ordinavit fideicommissum his, quæ sequuntur, verbis. = *Item voluit &c., quod domus magna habitationis ipsius Testatoris posita &c. sit, & esse debeat communis d. Herculis, & ejus nepotum, videlicet Galeatii q. Domini Agamemnonis: Dyomedis, & Achillis q. Jasonis: Cirri, & Petri Francisci q. Thesei, & Galeatii, & Joannis Francisci q. Scipionis: Et veniat in generali institutione aliorum Bonorum ipsius Testatoris: & succedat perpetuò de herede in heredem Descendentium suorum masculorum legitimorum, & naturalium: & quod ipsa domus modo aliquo, ratione, vel causá perpetuò alienari non possit per ejus heredes, & Descendentes prædictos, legitimos, & naturales: & quod in ea aliqui filii naturales Ludovici, & Angesilai fratrum, & filiorum d. q. Thesei ejus filii præmortui; nec aliqui filii naturales, qui repererentur inter ejus Descendentes, nullum jus habeant, nec habere possint, sed sint, & esse intelligantur omnino exclusi à d. domo, & ejus habitatione, & ab aliis Bonis d. Testatoris, sed solùm illi de linea masculina legitimi, & naturales &c.* = Deinde providendo nepotibus ità dixit: = *Et similiter Aurelia, Theodosia, Cornelia, Laurentia, Veronica, & Judith ejus neptes, casu necessitatis possint habere aditum, cohabitationem, & alimenta in dicta domo cum suis heredibus, contribuendo fructus dotium suarum &c.* =

Descendentia Testatoris proficiscens ex supradi-

dicto Cyrro nepote instituto, residet in D. Aga-
memnone Alexandro (quem simpliciter Aga-
memnonem nominamus) & Agesilao fratre, in-
ter quos nulla umquam fuit de successione con-
troversia: sed, nuper defuncto Agesilao, relictâ
Mariannâ filiâ, inter Patruum, & neptem quæ-
stio oritur: uter ex eis in d. particulari fideicom-
misso succedere debeat: an verò simul admitten-
di? Cum fœminæ quidem obstare videatur qua-
litas masculinitatis, & agnatitia per Testatorem
expressa: Agamemnoni verò qualitas legitimo-
rum natalium etiam requisita, quæ supponitur
deesse in radice sui Patris. Etenim Dominus A-
gamemnon est filius legitimus, & naturalis q.
Vincentii, qui tamen erat illegitimus, & natu-
ralis q. Agesilai nepotis dicti Cyrri.
Verùm, quia non solùm de illegitimis natali-
bus d. Vincentii opponitur, sed ipsa etiam ejus
naturalis filiatio ex d. Agesilao impugnatur, &
ex toto fit ei controversia status; revocando in
dubium, an Agamennon, ejusque Pater sint
quoquo modo descendentes à Testatore: ideo,
cum hæc sit præjudicialis quæstio in primis exa-
1 minanda, ad notata *in §. Præjudiciales Instit.
de actionibus*; primò videbimus: an constet
nec ne filiatio d. Vincentii ex Agesilao, ut non,
si illa deficiat, omnis alia investigatio in vanum
assumatur.
Pro ratione d. filiationem naturalem negandi
affertur, quod non probatur, nec probari possit,
quod Agesilaus habuerit Matrem Vincentii in
2 schemate concubinatus, neque ventri custodia
fuerit apposita, quibus deficientibus, filiatio in
Jure successorio probata dici nequit; contrà verò
ad illius probationem affertur schedula Baptismi,
in qua Vincentius denominatur filius Agesilai de
Pinis: cura Agesilai, quod Mater Vincentii in
Monasterium se reciperet: enunciativa ejusdem
in testamento, quod Vincentius erat suus filius:
confessio, quod ejus mandato, & voluntate fue-
rat educandus traditus &c.: legatum pro omni-
bus impensis necessariis ad studium, ut bonis ar-
tibus, & disciplinis ille erudiretur, & lauream
doctoralem consequi posset: Injunctum onus he-
redibus, ut ejus legitimationem impetrarent:
legatum pariter alimentorum ad vitam, & sub-
stitutio illius ultimo Descendenti: Et tandem
agnitio, & confessio Nicolai filii legitimi, &
naturalis ejusdem Agesilai, qui d. Vincentium
heredem fecit uti suum fratrem, & filium natu-
ralem communis Patris.
Quibus quidem perpensis, animus profectò
rapitur potiùs ad asserendam pro vera filiationem,
quàm eam negandam. Etenim illud primò cer-
3 tum est, quod filiatio respectu Patris, impossibi-
le est, ut directè, concludenter, & pernecessè
probetur, cum punctum illud conceptionis sub
4 sensu non cadat, ut notant communiter Scriben-
tes in *leg. filium ff. de his, qui sui, vel alien. Jur.
sunt*, & *in leg. Lucius Titius* 83. *ff. de condit.,
& demonstr.*, *Canonistæ in cap. illud de præsumpt.
Lap. alleg. 94. num. 3.*, *Caranza de partu cap. 20.
quæst. 4. num. 33.*, *Card. Paleot. de noth. cap. 21.*,
Mascard. de probat. conclus. 787., *Menoch. de præ-*
sum. quæst. 58. num. 12., & *lib. 6. præsum. 53.*, &
de arbitr. Judic. cas. 89. asserens eleganter illud
Homeri de Thelemaco.
Ex illo mater natum mè dicit; at ipse
Nescio; nam certum quis possit ferre Parentem?
*Rot. in Bononien. Fideicommissorum inter rec. dec.
125. num. 2. part. 15.*, *cum aliis in Romana Filia-
tionis 21. Novemb. 1710. §. Quoniam in princ. cor.
R. P. D. Aldrovando*. Ideoque sufficiens reputa-
tur probatio, quæ ex conjecturis; & præsum- 5
ptionibus elicitur, *Gloss. in d. leg. Lucius Titius ff.
de condit.*, & *demonstr.*, & *in leg. 3. Cod. de
alend. liber.*, *Bartol. in leg. 1. num. 1. & 2. Cod.
quorum Bonorum*, *Bald. in leg. non ignorat Cod.
qui accusar. non poss.*, *Mascard. d. conclus. 790.*,
& *Menoch. d. præsum. 53. lib. 6. per tot.*, *Mantic.
de conject. ultim. volunt. lib. 11. tit. 12. sub n. 11.*,
Paris. lib. 2. cons. 10. num. 55., *Marcian. cons. 51.
num. 1.*, *Theodor. alleg. 18. num. 29.*, *Petr. de Fi-
deicomm. quæst. 11. num. 484.*, *Rot. coram Ottho-
bon. decis. 251. num. 17. & seqq.*, *coram Emerix
jun. dec. 325. num. 4.*, *dec. 334. num. 9.*, *dec. 533.
num. 3.*, & *priùs cor. Carill. decis. 126. num. 3.*,
& *in rec. decis. 167. num 3. part. 8.*, & *decis. 100.
num. 1. part. 18.*, & alibi sæpissimè.
Eòque magis conjecturis deferendum est,
quando agitur de filiatione naturali, & illegiti- 6
ma, *Paschal. de patr. potest. part. 2. cap. 2. n. 12.*,
Castill. contr. lib. 5. cap. 104. num. 6., *quem sequi-
tur Noguerol. alleg. 25. num. 24. & seqq.*, *Tapia
decis. Neapol. 37. num. 7.* Et quod hoc procedat
non minus in una, quàm in altera, tradiderunt 7
Innocent. in cap Michael, & ibi *Hostiens.*, &
Butr. de fil. Presbit., *Alex. cons. 88. n. 7. lib. 7.*,
ubi agit de filiatione illegitima, *Roland. cons. 27.
num. 30. lib. 3.*, *Paris. cons. 10. lib. 2. num. 70.*,
Surd. cons. 1. sub num 46. vers. & prædicta, *Ma-
scard. conclus. 78.. num. 25. & 20.*, *Rota in Bo-
nonien. Fideicommissi part. 15. rec.*, *decis. 246.
num. 17.*, & *cor. Pamphil dec. 158. n. 4.*, & *coram
Dunozet. sen. dec. 8. n. 1. & 17*, *cum aliis cumula-
tis in dicta Romana Filiationis 21. Novembris
1710. d. §. Quoniam versic. eòque propter coram
R. P. D. Aldrovando*.
Conjecturæ verò, & quidem uberrimæ in no-
stra hypothesi desumuntur; primò ex fide Ba- 8
ptismatis, quæ, licet regulariter asserri soleat ad
probandam solam ætatem; nihilominùs, quando 9
in ea Pater ipsius baptizati descriptus apparet,
vehemens filiationis etiam argumentum præbet, 10
Surd. d. cons. 1. n. 45., *Giovagn. cons. 21. lib. 1.*,
*Rota, ceteris omissis, part. 5. rec., decis. 409. num. 5.
& 6., repetit. apud Merlin. dec. 488. coram Royas
dec. 159. n. 4. coram fel. mem. Alexandro VIII.
in Bononien. Fedeicommissi de Bologninis dec. 251.
num. 2. & 3.*, *coram Emerix. jun. decis. 545. n. 2.*,
ubi loquitur de filio naturali; Est enim Baptis-
mus quidam actus, qui ad curam spectat Paren- 11
tum, in quorum fide fit illa fidei professio, *Canon.
quæris de consecrat. distinct. 54. cap. majorum de
Baptism.*, *Rot. cor. Ubald. dec. 155. num. 3.*, & *in
rec. dec. 217. num. 15. part. 15*, *dec. 212. num. 6. &
7. part. 19.*, & *in Romana Filiationis 4. Februa-
rii 1699. §. In hypothesi versic. ut de cura cor. bon.*

mem. Mato, & optimè ad rem noſtram ad ornatum clar. me. Card. de Luca in Mantiſs. tom. 10. deciſ.o. ſub num.o. verſ. quin : is. ubi = quod nemo cordatæ mentis ſuaderi poteſt, quod Parochus ta-
12 lem denominationem filio illegitimo Baronis dare, & in ſcriptis ad æternam memoriam deducere voluiſſet, niſi vel ipſe Pater hoc dixiſſet, vel notorius eſſet concubinatus &c. =, & ita etiam fuit dictum in Mediolanen. Cappellaniæ 23. Martii 1693. coram Rm̃o Molines:

Sin autem ſola non probat, certè adjuta aliis
13 adminiculis fides Baptiſmi filiationem, & Patrem concludenter demonſtrat, ut communiter tradunt Caſtill. controv. Jur. lib.5. cap.104. n.9., Noguerol. allegat. 25. num.57., Randenſ. de analog. cap. 30. num. 57., Novar. in prax. elect. fur. part.1. ſect. 3. quæſt. 10. n. 7., Merlin. Pignatell. centur. 2. contr. 84. num. 8., ubi multos refert, clar. me. Card. de Luc. de Fideic. diſc. 193. n. 10. verſ. ſecundo ex fide, Rota cor. Cavaler. dec. 128. num.2., coram Buratto deciſ.709. num. 5., coram Celſo deciſ.347. num.3. part.1. rec., dec. 472. n.9. part.1., deciſ.132. num.2. part.2., deciſ.331. n.2. part.8., dec.98. num.18. part. 8., & coram Emerix jun. dec.645. num.8. verſ. tum etiam, dec.282. num.6. part.17., deciſ. 397. num.7. verſ. quæ junctis adminiculis &c. part.18., cor. Pamphil. deciſ. 117. num.8., & deciſ. 455. num. 9. verſic. pariter fides Parochi &c. ubi plenè concord., & in Avenionen., ſeù Vaſionen. primogenituræ apud Balducc. tit. 3. de legat. deciſ. 12. num. 16. verſic. ex fide autem: ubi, quod ita conſtanter tenuit Rota etiamſi levioribus adminiculis ipſa fides Baptiſmi fulcita ſit, & conſonat eadem Rot. cor. Coccini. dec.219. num. 5., cor. Carill. dec.7. num. 2., coram Dunozet. jun. dec. 770. num. 8., & in rec. dec.641. num.2. part.3., dec.511. num.1. part.5., dec.359. num.20. & 21. part. 6., & in Ferrarien. Fideicommiſſi 9. Februarii 1693. §. Sigiſmundus autem cor. Rm̃o Molines.

Plurima autem, & quidem ſuperlativa in noſtra hypotheſi concurrunt adminicula, & demonſtrationes, quibus, tametſi deficeret fides Baptiſmi, concludenter probata dici poſſet filiatio; ſeſe enim primò offerunt denominationes,
14 ſeu enunciativæ factæ per Patrem, & quidem in actibus valdè proportionatis; Etenim Ageſilaus in teſtamento declarat, quod Vincentius uti ſuus
15 filius fuerat per ſe ipſum commiſſus educationi Jo: Duni. Gravat eumdem Vincentium, ut menſtruam penſionem ſolvat Matri ſuæ, donec illa viveret. Legat eidem Vincentio plenaria alimenta ad vitam, in quocumque ſtatu reperiretur: impenſas ejus pro ſtudio ſive domi, ſive in aliquo Collegio, vel Academia &c., & mandat, ejus legitimationem impetrari, declarando iterum ex propoſito, illum eſſe filium ſuum naturalem, ſuo ipſius ordine baptizatum, atque educatum, & denique, inſtitutis aliis filiis legitimis, & naturalibus, ultimo eorum ſubſtituit eumdem Vincentium: ex quibus ſanè veritatem ipſius filiationis argui, tradunt Bart. in leg. 1. §. Quod Senatus Conſultum n. 3. ff. de liber. agnoſc., Bald. in cap. ex tranſmiſſa n. 4. de reſtit. ſpoliat., Gozzadin. conſ.12. num.12., & conſ. 13. nu.42., Pariſ. late conſ.10. lib 2. num. 47. & ſeqq., Surd. d. conſ.1. n.47., Menoch. de arbitr. caſ.89. n.78., & præſum. 53. lib. 6. num. 39., Maſcard. de probat. concluſ.397., ut in ſpecie de denominatione
facta in teſtamento, tradit Rota coram Bichio de- 16
ciſ. 7. num. 1., quam ait probare etiam contra Extraneum, Ruin. conſ. 53. num. 6. & 7. lib. 1. poſt Bald. in c. ex tranſmiſſa de reſtit. ſpoliat., Aretin., & Felyn. in C. per tuas de probat., Præpoſ. in C. tranſmiſſæ in fin. qui fil ſint legit., Alex. conſ.88. num.8. lib.7., Natt. conſ.235. num.1. & ſeqq., Cephal. conſ.48. num.15., quos ſequitur Rot. part.1. recen. deciſ. 472. n.8., Rodulf. alleg. 107. n.20., Beltram. qui concordantes adducit ad Ludoviſ. deciſ.349. in fine, Valenzuel. conſ.169. n.65., & Rot. in Romana Filiationis ſuper bono jure 8. Aprilis 1707. §. final. verſic. vel quatenus coram
bon. mem. Omanna, & de ſimilibus denominatio- 17
nibus factis in aliis actibus Valenzuel. d. conſ.169. num.80., Ancharan. quæſt. famil.25. n. 8. lib.3., Prat. diſcept. foren. cap. 40. n. 15. & 16. tom.1., Rot. in Carpentoraten. Filiationis 14. Januarii 1704. cor. Rm̃o Molines, & in Romana Filiationis 21. Novembris 1710. §. Ex quibus in fin., & §. Non obſtante in princ. cor. R. P. D. Aldrovando; Multoque magis tales denominationes ur-
gent, quia geminatæ, & repetitæ noſcuntur, Ca- 18
ſtrenſ. in leg. non Epiſtolis num.3. Cod. de probat., & conſ.151. num. 2. lib.1., Emilian. conſ.94. n. 9. & 11., Paleotb. de noth., & ſpur. cap.23. nu.2., quos ſequitur Menoch. d. præſum. 53. n. 40. verſ. declaratur, & de arbitrar. caſ. 89. num.81., Peregrin. de Fideicom. art. 43. num. 77., clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. diſc.193. num.9., Beltramin. ad Ludoviſ. dec.349. num.8. in fin. verſ. quod procedit etiam, Rot. part. 1. rec. deciſ.472. nu. 8. part.2., deciſ.641. n.1. & ſeqq. part.5., dec. 408. num.4. part.11., deciſ. 310. num.4. coram Bich., dec.434. num.2. & ſeqq., coram Emerix dec. 645. num.5., & in Romana Fideicommiſſi de Martellis 21. Februarii 1698. coram Rm̃o Molines, quæ eſt ad ornat. clar. me. Card. de Luc. tom.10. deciſ.15. num. 10., & in Romana Officii 16. Martii 1694. §. Sed dato coram clar. mem. Card. Caſar., & in Amerina Fideicommiſſi ſuper agnatione 15. Junii 1708. §. Et prima cor. R. P. D. Lancetta.

At, cum ſemper melius ex factis, quàm ex
verbis veritas eruatur, ad tradita per Caſtill. 19
contr. Jur. lib.1. cap.2. num. 117. & ſeqq., ſi hæ ſolæ denominationes juſtam præbent conjecturam filiationis, quantò magis illa probata dicetur ex actibus ipſis, & tractatu exhibito uti filio,
hi quidem adeo certam præbent filiationis præ- 20
ſumptionem, ut illa non deſtruatur, etiamſi contraria appareat fides Baptiſmi; potuit enim in
Baptiſmi annotatione Patris nomen reticeri ad 21
occultandum ejus dedecus, Gozadin. conſ.13. nu. 46., Pariſ. d. conſ. 10. num. 85., Decian. conſ.1. num.131., Rot. coram Celſo dec.226. num.13., & coram Emerix jun. dec. 708. num. 2., contra verò
actus, qui, imperante, & urgente naturâ, in filium 22
exhibentur, verè Patrem oſtendunt, verè filiationem probant, hinc benè dixit Bald. in leg. non igno-

ignorat num. 4. Cod. qui accuſar. non poſſ., quod
magis ille præſumitur filius, qui uti filius tracta-
23 tur, quàm qui filius nominatur, quem ſequitur
Alexand. conſ. 88. *num.* 7. *lib.* 7. plura ad propo-
ſitum adducens, *Noguerol. allegat.* 25. *ſub n.* 58.,
Merlin. Pignatell. contr. 84. *num.* 16., Pater enim
24 eſt, qui actus paternos gerit, ut ait idem *Bald.*
loc. citat. Nec diſſimile fuit ſapientiſſimi Regis
Judicium in illa celebri contentione duarum
matrum de filio; nam, ut vidit, unius ex eis
maternâ charitate viſcera commoveri ad com-
minatam filio mortem; ſtatim pronunciavit: hæc
mater ejus eſt, quod refertur in *cap.* 2. *de præ-*
25 *ſumpt.*, ideoque hinc promanat receptiſſima illa
traditio, de qua *Gloſſ.*, *Felin.*, *Abb.*, *& Butr.*
in cap. per tuas de probat., *& in cap. Michael de*
fil. Presbiter., *Civiliſtæ in leg. non nudis Cod. de*
probat., *& leg.* 1. *Cod. quor. bonor.*, *Dec. d. cap.*
per tuas, *& conſ.* 54., *Surd. conſ.* 1. *à num.* 46.,
Menoch. de arbitr. caſ. 89. *num.* 60., *Rot. coram*
Otthobon. deciſ. 137. *num.* 15. *& ſeqq.*, *& dec.* 251.
num. 5. *coram Emerix*, *deciſ.* 645. *num.* 4. *part.* 11.,
deciſ. 310. *num.* 4., & alibi ſæpiſſimè.

Qui autem ſint hujuſmodi actus, declarat idem
26 *Bald. in cap. per tuas de probat. num.* 5. ibi = *ſed*
modò quæritur qui ſint iſti actus, per quos dicitur
homo tractari uti filus? reſpondeo: illi, qui con-
ſueverunt circa filium exerceri, ut alere ipſum in
Domo, mittere ad ſcholas, inſtituere in teſtamen-
to, facere illi veſtimenta differentia à famulis, ſcri-
27 *bere eum in natalibus, & ſimilia* =, quem refert
Merlin. Pignatell. d. contr. 84. *num.* 31., *& Rot.*
in Romana Filiationis ſuper bono jure 8. *Aprilis*
1707. *§. final. cor. bon. mem. Omanna* ibi = *Vel*
quatenùs reſultarent ex actibus ſeriis, & proportio-
natis, puta legitimatione partus, donatione, aut in-
ſtitutione &c. cum expreſſione paternitatis &c. =,
& in d. Romana Filiationis 21. *Novembris* 1710.
§. Ex quibus, *& §. Non obſtante coram R. P. D.*
Aldrovando. Actus ergo paternus judicatur, ſi
curet, filium lactari, & alimenta nutrici præſtet,
Giovagnon. conſ. 71. *num.* 2. *&* 3. *lib.* 1., *Surd.*
conſ. 1. *num.* 46., *Rot. in rec. part.* 6. *deciſ.* 314.
num. 7., *& part.* 11. *deciſ.* 310. *num.* 3., *Maſcard.*
concluſ. 788. *ſub num.* 38. *verſ. ſecundas ex lacta-*
tione, *Paſchal. de patr. poteſt. part.* 2. *cap.* 2. *num.*
17., *Noguerol. allegat.* 25. *n.* 58., *Caſtald. conſul.*
100., *& conſul.* 121. *utrobique num.* 3., *Prat. di-*
ſcept. 90. *n.* 24. *lib.* 1., *de Angel. de Confeſſ. lib.* 2.
quæſt. 7. *num.* 45. *verſic. ſecundò ſucceſſi. è*, *Rot. in*
rec. dec. 318. *num.* 14. *part.* 13., *deciſ.* 125. *n.* 21.,
deciſ. 217. *num.* 6., *& dec.* 245. *num.* 1. *part.* 15.,
dec. 212. *num.* 8. *&* 9. *part.* 19., *& cor. Emer. jun.*
deciſ. 645. *num.* 3., *& in Romana, ſeù Peruſina*
Filiationis 3. *Martii* 1690. *§. Conjectura cor. clar.*
mem. Card. Caprara, *& in altera Romana Filia-*
tionis 4. *Februarii* 1699. *§. In hypotheſi prope fin.*
cor. bon. mem. Muto; Si natum, prout in ſuo te-
28 ſtamento præcepit Agentibus, legitimari voluit,
Cyn. Bald., *& Salycet. in leg. non Epiſtolis* 13.
Cod. de probat., *Bald.*, *idem Angel.*, *& Salycet.*
in leg. neque profeſſio Cod. de teſtam., *Roland.*
conſ. 96. *num.* 47. *tom.* 3., *Pariſ. conſ.* 10. *num.* 67.,
ubi, quòd hoc ſolum dat ſufficientem præſum-
ptionem, & probationem, & priùs *num.* 62.,
Surd. conſ. 1. *num.* 49., *Maſcard. d. concluſ.* 788.
ſub num. 38. *verſic. ſeptimus*, *Merlin. Pignatell.*
contr. 84. *num.* 34. *& ſeqq.*, *Peregrin. de Fidei-*
com. art. 43. *n.* 78., *Prat. diſcept.* 48. *n.* 8. *lib.* 2.,
Barz. deciſ. 95. *num.* 15., *Rot. part.* 1. *diverſ. dec.*
238. *num.* 10., *& coram Seraphin. dec.* 1331. *ſub*
num. 8., *& in dicta Romana Filiationis ſuper bono*
jure 8. *Aprilis* 1707. *d. §. final. cor. bo. me. Oman-*
na ibi = *puta legitimatione partus &c.* = *& in dicta*
altera Romana Filiationis 21. *Novemb.* 1710. *§. Ex*
quibus verſic. tum etiam quia cor. R. P. D. Al-
drovando. Si alimenta legaverit, & juſſerit, eum
benè educari, & inſtrui, *Pariſ. loco citat. nu.* 61., 29
Surd. num. 70., *Felin. in cap. per tuas num.* 21. *de*
probat., *Caſtell. lib.* 5. *cap.* 104. *n.* 16., *Noguerol.*
alleg. 25. *n.* 80. *verſ. nona conjectura*, *Rot. dec.* 1.
ante num. 1., *& dec.* 238. *num.* 7. *part.* 1. *diverſ.*,
& in rec. dec. 314. *num.* 6. *part.* 5., *dec.* 217. *nu.* 5.
part. 15., *& dec.* 100. *n.* 31., *& deciſ.* 627. *nu.* 13.
part. 19., *& cor. Bich. dec.* 7. *num.* 1. *&* 2., *& in*
d. Romana Filiationis 4. *Februarii* 1699. *§. Ne-*
que huc deſtitit verſic. & de educatione in ſcientiis,
& §. Domum verſic. ſicut de ſimili legato cor. bon.
mem. Muto, in ſpecie loquentes de præcepto Te-
ſtatoris facto heredibus, ut filium ſuum natura-
lem diſciplinis, & bonis artibus in ſcholis erudi-
ri curarent, ſi curam ſuſcepit Matris pueri eam
in aliquo loco decenti, & tuto collocando, ut 30
in puncto poſt *Surd. Noguerol. d. alleg.* 25. *n.* 55.
verſ. ſecunda conjectura, ut fecit Ageſilaus, qui
illam in Monaſterio collocavit, & generaliter, ſi
puerum domi inter liberos retineat, & eam de 31
illo gerat ſolicitudinem, quam Patres de filiis
habere ſolent, ut *dixit Bald.*, & reſpondit *Rota*
locis ſupra allegatis, & præcipuè *coram Emerix.*
jun. deciſ. 645. *num.* 4., quod quidem facile erit
agnoſcere, nam neque paternus amor ita exiguus
eſt, ut ſupprimi valeat: nec ita diſſimulari po- 32
terit, ut non appareat; *quis enim benè celat amo-*
rem?

Argumenta hæc filiationis deſumpta ex dictis,
& factis Ageſilai Patris, quamquam exuberare
poſſe videantur, nihilominus validiora reddun-
tur, quia coadjuvantur ex ſimilibus denomina-
tionibus, & tractatibus Vincentio exhibitis ab 33
aliis Conſanguineis, qui agnoſcendo puerum uti
conjunctum, & de familia, ejus filiationem ap-
probarunt, & confirmarunt, quæ ſanè eorum
approbatio plurimi facienda eſt, tum quia veri-
tatem hujus rei magis illi ſcire poterant, tum
etiam quia propter intereſſe proprium in ſucceſ-
ſione nullo modo permiſiſſent, vel in opinione
hominum filiationem recipi, niſi illa vera fuiſ-
ſet, *Peregrin. de Fideic. art.* 43. *num.* 76., *Ma-*
ſcard. concluſ. 790. *num.* 16. *verſ. nec illa proban-*
dæ filiationis, *Genua de verb. enunciat. l.* 2. *quæſt.*
33. *num.* 19. *&* 29., *Noguerol. allegat.* 25. *n.* 79.,
ubi, quod, ſicut ex nominatione Patris probatur
filiatio, ita & eâdem ratione ex nominatione, & 34
tractatu fratrum, & conſanguineorum, & lo-
quitur in caſu, quo, ut fecit Nicolaus, fra-
ter legitimus, & naturalis fratrem naturalem
in teſtamento inſtituerat, *Rot. apud Farinac.*

in Posth. tom.1. decis. 76. num.2., coram Emerix
jun. decis. 325. num. 3., confirmatu decis. 334.,
35 no., quod ex denominatione, & tractatu Patris,
aliorumque ad fideicommissum vocatorum benè
probatur filiatio, & dec.645. num.6. coram eodem,
ubi aliæ concordan. decisiones allegantur, coram
Royas dec.159. num.7. & seqq., & part. 15. dec.
145. nu.27., ubi, quod Consanguinei circa hoc
36 rigidiores esse, quod idem prius consideraverat
coram Ubald. sen. decis.90. num. 8., & coram
Card. Cerr. dec.672. num. 18., & coram san. me.
Alexan. VIII. dec.251. nu.8. & seqq., & in rec.
dec.412. n.8. part.1., decis.246. n.16. part. 15.,
& in Mediolanen. Prioratus super dubio ignobilium
15. Junii 1703. §. Agnoscebant, & 19. Novemb.
ejusdem anni §. Neque subsistit cor. Illmo
Scotto Almæ Urbis Gubernatore.

Nil ergò mirum, quod Vincentius, qui ab
Agesilao agnoscebatur uti filius, & à Consanguineis,
etiam uti talis tractabatur, agnitus, & reputatus
fuerit tamquam Agesilai filius ab omnibus
quoque aliis Extraneis, qui sanè tractatus à
37 cunctis palam illi præstiti, nedum scientibus, &
patientibus, sed gratè eos accipientibus, atque
approbantibus ejus Patre, ac universâ familiâ,
proculdubio omnium supereminens præbent filiationis
argumentum, Mascard. de probat. conclus.
790. num.16. & seqq., Noguerol. alleg. 25. n.29.
& 80., Merlin. Pignatell contr. forens. centur.2.
cap.84. num.31. & seqq., Gratian. discept. forens.
354. n.27. & 32., Rot. coram Seraph. dec. 1331.
n.8. vers. & pro tali, Merlin. dec. 388. sub n. 8.,
Ubald. decis.90. num. 8. vers. & præter interesse,
In Romana filiationis 23. Junii 1683. §. Tertiò
ex pluribus coram clar. me. Card. Caccia, in Carpentoracten.
Fideicommissi 12. Januarii 1699.
§ Tertiò demum coram clar. me. Card. Caprara,
& in Avenionen., seù Vasionen. Primogenituræ
21. Junii 1700. §. Quibus accedit coram bon. me.
Jacometto, cum aliis in Amerina Fideicommissi
de Geraldinis super agnatione 21. Januarii 1708.
§. Non relevante penult. cor. R. P. D. Lancetta,
& in confirmatoria 15. Junii ejusdem anni §. finali.
in fin. cor. eod.

38 Eòque fortius urgent similes tractatus, quia
nulla subest verisimilis causa, ob quam illi simulate,
vel per errorem gesti dici queant, ut considerat
Rota in d. Avenionen., seù Vasionen. Primogenituræ
loco cit. to, atque etiam, quia longissimo
tempore, quoad nempe Pater, cæterique
omnes Consanguinei vixerunt, nemine umquam
39 reclamante, continuati fuerunt, licèt illos ad
effectum probandi filiationem, & in illius quasi
possessione constituendam filium sufficiat longè
breviori tempore fuisse gestos, Barbat. cons. 68.
vers. item nec etiam lib.4., Ferret. cons.48. n.3.,
Gratian. discept. 754. num. 43., & benè Rota in
dicta Avenionen. apud Bulduce. dec.12. nu. 12.,
& priùs dec.246. num.16. part.15., & decis. 44.
num.6. & 19.

Quamobrem jure, meritòque ex his omnibus
40 promanavit constans fama filiationis Vincentii
ad posteros omnes transmissa, quæ si sufficiens
reputatur ad illam probandam, Butr. in cap.
transmissæ qui fil. sint legit., Alexand. cons. 51.
num. 2. lib. 1., & cons. 88. num. 9. lib. 7., Dec.
cons. 54. num. 3., Paris. cons. 10. num. 57., &
cons.13. num.9. lib.2., Alciat. respons.6. nu.22.,
Maraut. respons.74. n.13. tom. 1., Capyc. Latr.
consul. 50. à num. 41. tom. 1. ob eam rationem,
quod fama versari præsumatur circa res veras,
vel veritati proximas, ut ait Bald. in leg. filium 41
colum.2. ff. de his qui sunt sui, ideoque in rebus
dubiis magnam præstat conjecturam, cap. illud
de præsumpt. supplendo probationem, quæ aliunde
haberi non potest, Dec. in cap. 1. num. 13. de 42
appellat., Jason. in leg. cum ea num. 5. Cod. de
transact., eadem sufficiens dicenda erit non solùm
ad constituendum filium in quasi possessione
filiationis, sed ad illam plenè probandam, ut
mox allegatas auctoritates sequendo, notant 43
Guzzadin. cons.13. num. 30., Surd. cons.1. n.48.
vers. quinto confirmatur, Menoch. de arbitr. cas.89.
num.86. & seqq., ubi contrariis respondet, notans
etiam ad confirmationem hujus opinionis, 44
plura in Italia edita fuisse statuta, quod filiatio
ex fama probetur, ut num. 93. & seq. & de præsumpt.
lib.6. præsum.53. num. 43. vers. quartò est,
Mascard. de probat. conclus.791. per tot. num. 4.,
juncto nu.9., inquiens, illam, quando est inveterata
in hominum memoria, sufficere, etiamsi sola
fit, nullisque aliis coadjuvetur adminiculis, 45
Paleot. de noth., & spur. cap. 23., Thomas de
legit. tit 13. cap.7. num. 313., Noguerol. alleg. t.
25. num. 87. vers. undecima conjectura, Castill.
contr. Jur. lib. 5. cap. 104. num. 13. vers. quarta
est, Pacian. de probat. lib.2. cap.6. num.31. ibi =
Item, quando probatur, quod communi opinione
vulgi talis reputabatur filius Sempronii, & communiter
ab omnibus communi voce, & famâ pro
tali habebatur, hoc sufficit absque eò quòd probetur,
ipsum fuisse tractatum tamquam filium =, Petra
de Fideicom. qu. 11. ex num. 439., Gratian.
discept.157. num.9. & seqq., Intrigliol. decis. 58.
num.48., Rot. coram Merlino decis.658. num.9.,
ubi, quod fama, & opinio filiationis est quoddam 46
totius populi testimonium, & magni facienda in
hac re, decis.197. sub num.13., in rec. decis.318.
num.11., & dec.475. num. 1. & seqq. part. 13.

Si, inquam, sola fama sufficiens reputatur ad
probandam filiationem, ob eam solam præsumptionem,
quod illa versetur circa res veras, vel
veritati proximas; profectò concludentem probationem
præstare censenda erit in nostro casu,
in quo illa nata minimè noscitur ex dubiis, atque
incertis initiis, sed, utpotè promanans ex tot su- 47
pra recensitis actibus univocis, maximèque proportionatis
ad probandam filiationem, nedum
primordium, sed certam habere dicitur causam
veritatis, quâ conflari, & ad posteros transmitti
potuerit, Bartol in leg. de minore §. Plurium sub
num.31. vers. idem dico ff. de quæst., & in leg. 3.
§. Ejusdem ff. de Testib., Butr. in cap. transmissæ
vers. quandoque udest, ibique etiam Abb. num.10.
vers. aut probatur solâ famâ qui fil. sint legit.,
Rot. coram Buratt. dec.447. num.5., coram Dunozet
jun. dec.981. num.3., coram san. mem. Alexand.
VIII. dec. 251. num. 7., & cor. bon. mem.
Eme-

Emerix jun.decis.553. num.8., & in rec. dec.125.
num.13., 15., & num.29., ubi = quod sufficit sola
communis reputatio, & fama publica ex legitimis
causis promanans = part.15., quo casu in dubium
venire nequit, quin plenè probet filiationem,
48 etiam in casu, quo agatur de illa asserenda, sta-
tuendaque favore filii extra figuram Matrimonii
suscepti, Soccin. jun. cons. 65. num. 7., & seqq.
lib.4., Roland. cons. 22. num. 30. lib. 3., Bursat.
cons.98. num.5., Mascard. de probat. conclus.791.
num.11. vers.primam conclusionem, Rota coram
Burat. dec. 725. num.3., & 4., coram Put. decis.
606. lib.2., cor. Cæsar. de Graff. decis. 6. num. 8.
tit. qui filii sint legit., & coram Ubald. dec. 155.
num.7., & in rec. dec.310. num. 6. part. 11., &
dec. 125. num. 6., & 12. part. 15., & dec. 627.
num. 15. part. 19.; præsertim verò, si cum fa-
49 ma concurrant, ut in casu nostro, tot, tantaque
adminicula, Petra de Fideicomm. quæst.11. num.
450., & seqq., Alexand. Trentacinq. variar. re-
sol. lib.1. tit. de filiat. resp.1. num. 12., & seqq.,
Castill. contr. Jur. lib. 5. cap. 104. sub num. 13.
vers. & quod id procedat, Rot. post Merlin. de le-
git. decis.51. num. 4., & seq., & coram Merlin.
decis.658. num.2., juncto num.9., & coram Ni-
nut. dec.13. num.4.

Quamquam verò, tantisque argumentis his om-
nibus superlativè probata videri possit filiatio
Vincentii, nihilominus adeò rigidæ probationes
minimè requiri viderentur in casu nostro, in quo,
juxta ea, quæ latiùs suo loco deducemus, si
50 spectemus patrios mores Civitatis Bononiensis,
invisa non est proles ex fortuitis amplexibus su-
scepta, in ea autem Civitate spectatur vinculum
naturæ, & sanguinis, ideòque filios naturales,
51 ab eisque descendentes, veluti agnatos, & de eo-
rum familia reputant; ideòque, & superveniente
te legitimatione, admittuntur ad munera publi-
52 ca Civitatis, prout testantur Giovagnon. cons.21.
num.43. lib.1., Paleoth. de Noth., & Spur. cap.
59. in fin., Castald.consul.174. num.15., clar.me.
Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 68. num. 8., &
de donat. disc.62. num.14., Rot. in Bononien. Fi-
deicommissi de Manzolis 14. Januarii 1697. §. Do-
ctores, coram bon. mem. Ursin. impress. in Mantis.
ad eumd. Card. de Luc. de Fideicomm. dec. 84. n.
5., in Comen. Capellaniæ 31. Martii 1702. §. Se-
cunda cor. Emo de la Tremoille, & in Bononien.
Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Ultra
quod cor. R.P.D. Aldrovando; quâ admissione
probari filiationem, tradit Rota coram Merlin.de-
cis. 897. num.14., & in rec. dec. 151. sub num.2.
vers. admissio ad publica Civitatis officia, & dec.
379. sub num. 5.; quemadmodum etiam proba-
tur, & quidem fortius ex admissione ad succes-
53 sionem Bonorum ejus, de cujus paternitate du-
bitatur, Rot. cor. Ubald. sen. dec.76. num. 5. in
fin., & dec.90. num.7., in rec.dec.475. n.4. part.
13., quarum utraque concurrit in casu nostro;
nam Vincentius non minùs ad patrios Civitatis
honores, quàm ad successionem nedum in Bonis
paternis, sed in avitis etiam fideicommissis ad-
missus fuit.

Quamobrem, si duæ solùm conjecturæ simul
junctæ sufficienter probant filiationem, ut dicit 54
Glossa in leg. 2. §.1. verb. legitimos ff. de excusat.
Tutor., quam singularem reputant Bald. extr. in
rubric. de probat. num.3., & in rubr. Cod. eodem
tit., Rips in leg. admonendi num.208. ff. de jur.
jur., Marsil. cons.20. num. 17., Barbat. latè cons.
6., & 7., quos sequitur Menoch. de arbitrar.
cas.89. sub num.66. vers. & in terminis, immò
etiam, una legitimè probata, recipienda dicitur,
ut post Felin. in cap. per tuas num.21. de proba-
tion., tradit Soccin. latè cons.24. col. 13. tom.1.,
Aucharan. cons. 225. col. penult., quos sequitur
Paris. cons.10. lib.2. num.72., & 73., reprobato
Barbat. certè de ea dubitandum non videtur in
nostra hypothesi, in qua tot concurrunt conje-
cturæ illam evincentes, ut decisum in Sac.Cons.
Neapolitan. refert Merlin. Pignattell. d. contr.
54., Tapia decis. 37., Rot. coram Emerix decis.
533. num.3. part.15. rec., decis.125., & decis.246,
eædemque eò fortius urgent, quia conjunctim 55
considerandæ sunt, ita quidem ut, si disjunctæ
inefficaces essent, ex mutua conspiratione in
idem, concludentes satis reddantur, Menoch. de
arbitrar. cas. 89. n. 66. vers. respondeo, Rota co-
ram Burat. decis. 530. in fin., coram Ottbobon.
decis.251. num.14., coram Emerix jun. dec. 645.
num.8., & part.15. decis.125. num.4., & conso-
nant Mantic. de conject. ultim. volunt. lib 11. tit.
12. sub num. 11., Petr. de Fideicomm. quæst. 11.
num.484., Rot. coram Ubald. decis.161. num.1.,
& 2., & decis.235. in princ., & cor. Card. Cels.
dec.334. num.9.; & in rec. dec.214. num.1. part.
10., & decis.8. num.1., & 2. part.12.

Maximè verò, quia versamur in antiquis, quo
casu vel sola fama probat filiationem, ut docet 56
Butr. in cap. transmissæ qui fil. sint legitim.,
Ruin., Alexan., Natt., Cephal., & alii, quos
sequitur Decian. lib. 3. cons. 1. num. 103., Pere-
grin. de Fideicomm. art. 43. sub num. 87. vers. in
antiquis, Menoch. præsum.53. lib.3. num.43. vers.
& hæc quidem conjectura, Petr. de Fideicomm.
quæst.11. num.242., Put. decis.518. lib.2. num.2.,
vel sola denominatio, ut notant Soccin. jun. cons. 57
138 num.2. lib.3. post Gloss. in cap. cum olim de
censib., Gravet. de antiquit. tempor. part.1. n.78.,
Menoch. de arbitr. cas.89. num. 84. vers. declara-
tur, & præsum.53. lib.6. num.40., Mascard. con-
clus. 790. num. 5., Petr., quæst. 11. de Fideicom.
num.284.; quum enim duplex concurrat diffi-
cultas, una ex parte rei, quæ suâ naturâ est diffi-
cillimæ probationis; altera ex parte longi tem- 58
poris elapsi, meritò leviores sufficere debent
probationes, ut benè Peregrin. d. art.43. sub nu.
87., Rot. part.5. decis.430. num.5., & part.15.,
decis.125. num.11., & 12., & decis. 245. nu. 3.
vers. at in filiatione, coram Buratt. decis 725. n.
3., coram Cerro decis. 803. num. 12., & coram
Emerix jun. decis. 325. sub num. 4. vers. quæque
in præsenti, ubi agitur &c. In proposito autem 59
dicitur antiquum etiam illud, quod est infra
centum annos, si sit supra quadraginta, docue-
runt Peregrin. art. 44. de Fideicomm. num. 18.,
Gratian. cap.969. num.7., Rot. coram Puteo de-
cis.506. num.7. lib. 2., coram Burat. decis. 725.
num.4

num.4., & in rec. part. 15. decis. 125. num. 14.,
& decis.246.num.4.vers. & tempus antiquum &c.,
ubi, quod tempus sexaginta annorum in filiatione
antiquum reputatur, & coram Cerro dec.672.
num.12., idemque tradit Pacion alleg. civil., &
Canonic. 199. num.30., & 31.

Constabilitâ autem filiatione Vincentii tot,
tantisque argumentis desumptis non solùm ex
paternis tractatibus, sed ex adeò solemnibus, &
60 univocis actibus, eadem habenda est pro plenè
probata non solùm contra Patrem ipsum, &
causam ab eo habentes, sed etiam contra Ter-
tium, & Extraneum quemcumque; quia nimi-
rum alius modus non detur, quo pleniùs filiatio
probari possit, ità de communi Cephal. cons.137.
num.8., Aucharan. cons.225.num.8., Riminald.
sen. cons.289. num.5., & seqq., Spad. cons. 251.
num.7., & 8. lib.2., Mascard.conclus.790.n.25.,
Beltramin. de Ludovis. dec.349. in fin. vers. quod
procedit etiam, Rot. part.1. rec. dec. 472. nu. 8.,
part.5. decis. 430. num.66., & seqq. part. 6., de-
cis.314. num. 18., & num.25 coram Otthobon.,
decis.137. num.16. part.11., decis. 310. num. 1.,
ubi, quod conjecturæ plenè filiationem conclu-
dunt contra quoscumque, dec. 246. num.16., &
17. part.15., dec.88.num.11. §.Nec relevat part.
19. repetit. apud Emerix jun. dec.334., & coram
eodem dec. 533. num. 13. vers. quia licèt singuli,
& dec.904. num.4., Et quidem non in solo Ju-
61 dicio possessorio, vel ad finem decernendi filio
alimenta, sed etiam in petitorio, & ad vindi-
candam hereditatem, sive succedendum in fidei-
commisso, Gloss. in leg. non nudis, & leg. non
Epistolis, Cod. de probat., & leg. 1. Cod. quor.
bonor., Fulgos. d. leg. non nudis, Felin. in rubric.
de probat.num.3. ad fin., Dec. in cap. per tuas n.9.
eodem tit., & cons.54. num.3., Cravet.cons.249.
num.2., Paris. cons.10. num.110. lib.2., Paleotb.
de Notb. cap. 22. num. 5., Petr. de Fideicomm.
quæst. 11. num.283., quos sequitur Menocb. de
arbitr. cas.89. num.60., & 70., & præsumpt. 53.
lib.6. num. 22. vers. extendit, Gratian. discept.
553. num.74. vers. quæ omnia, Peregrin. de Fi-
deicomm. art. 43. sub num. 68. vers. sed contra,
Mascard. conclus. 789. vers. quinto amplia, Ca-
still. lib. 5. cap. 104. num. 8., Noguerol. allegat.
25. num.59., Merlin. Pignattell. contr. 84. n.33.
vers. & quidem, & sub num 38. vers. sed nedum,
Rot. dec.76.num.2. part.3.rec., & coram Dunoz.
jun. dec.981.num.4., coram Emerix jun. dec.325.
num.5., & 533. num.2., dec.310. num. 5., ubi
concordan. part.11., dec. 151., & dec.379. n. 6.,
& 13., dec.173. num.8. part.18., ubi, quod ex
62 pluribus conjecturis filiatio ponitur extra contro-
versiam, præsertim, si ageretur Judicio immis-
sionis ex leg. final. Cod. de edict. Div. Hadr.,
quia tunc leviores requiruntur probationes, in
terminis Menocb. d. præsum. 53. num.47., Lap.
de illegit. notb. comment.283. num.53., Gratian.
cap.754. num.21., Noguerol. allegat.25. num.92.
vers. secunda, Castill. lib. 5. cap. 104. num. 5.,
Rot. dec.125. part.15., dec.88. part.19., repetit.
coram Emerix dec.334. num.9., & coram Otthobon.
dec.251. num.17.

Et ratio ea est, quia, dum de successione
agitur, quæstio filiationis dicitur incidens, & 63
proinde leviores exigit probationes, ut pro regu-
la tradit Bartol. in leg. si quis in suo Cod. de con-
dit. instit., quam prosequitur Menoc. de recuper.
possess. remed.11. num.32., & in nostris teminis
post Abbat., Butr., & Felyn. Paris. d. cons. 10.
num.64., & seqq., ubi, quod solus tractatus fi- 64
liationis sufficit ad obtinendam hereditatem, la-
tè Corn. lib. 3. cons. 1. col. final., ubi contrariis
respondet, Cephal. cons.445. num.76., Surd.cons.
1. num.66., & 67. vers. & ratio est, Noguerol.
alleg. 25. num.91., clar. mem. Card. de Luc. de
Fideicomm. disc.193. num. 11., Rot. part. 6. dec.
331. num. 14., & coram Bicb. dec. 434. num. 8.
vers. magisque; atque etiam, quia tractatus jun- 65
ctus cum aliis adminiculis, & conjecturis, non
solùm constituit filium in quasi possessione filia-
tionis, sed plenè, & concludenter probat ipsam
filiationem, quæ alio modo probari non potest; 66
nulla enim filiatio sive legitima, sive naturalis,
quantùm ad certi Patris demonstrationem atti-
net, verè probari potest; sed solùm præsumpti- 67
vè per quasi possessionem filiationis, ut post An-
gel. docet Bero per eadem verba quæst.90. num.10.
& 11., præcipuè post longum tempus, ut latè
Cephal. cons.445. num. 76., optimè Surd., qui
plures refert d. cons. 1. sub num.62. vers. secundò
respondeo &c., aliisque relatis, Noguerol. loc. ci-
tat. num.59., & num.91., Merlin. Pignattell. d.
contr. 84. sub num.38., Vasq. contr. illustr. cap.
85. sub num.20. vers. denique, ubi reprobat Al-
ciat. aliter sentientem, quia scilicet; ut ipse ait,
eadem experientia docet, filiationem ad effe-
ctum succedendi probari ex communiter acci- 68
dentibus, Afflict. dec.25., sic decisum in peti-
tione hereditatis, Intriglial. latè decis. Sicil.35.
ex num.45., & per tot., Tapia decis. 37. per tot.

Neque verò prædicta turbari possunt ex eo,
quod non probetur, neque probari possit, Ma-
trem Vincentii fuisse domi retentam in schema-
te, ut ajunt, concubinatus; aut ventris ejus cu-
stodiam fuisse adhibitam; etenim, licèt ista re- 69
quirerentur de Jure Civili, ut in Authent. quib.
mod. natural. efficiant. sui novell.89. cap.12. §. Si
quis autem: attamen, sicut leges civiles de con-
cubinatu non ampliùs attenduntur, ita earum 70
rigor circa filios naturales cessavit; & juxta
æquitatem Canonicam nati ex soluto, & soluta,
licet non in schemate concubinatus retenta, na-
turales dicuntur quoad jura successionis, Gloss., &
Canonistæ in cap. per venerabilem qui filii sint le-
gitimi, Abb. ibid. column. penult., & Butr. num.
26., ubi hoc ait notandum pro statutis, quæ lo-
quuntur de naturalibus, Bald. in cap. nisi cum
pridem de renunc., & in cap. dudum il 2. num.7.,
de elect., ubi infert ad legitimationes, quæ fiunt
à Palatinis, & pulchrè cons. 129. lib. 2., ubi,
quod, quidquid exigat rigor Juris civilis, æqui- 71
tas Juris Canonici, & communis usus eos omnes
habet pro naturalibus, qui ex soluto, & soluta
nascuntur, licèt domi non retenta, Cravet. cons.
166. num.8., Bero cons.165. num.11. lib.2., Pa-
leot. plenè de notb. quæst.40., & 41., Covar. in

epi-

epitom. de Sponsal. part. 2. cap. 8. §. 4. num. 3.,
Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 9. num. 19., &
seqq., Peregrin. de Fideicomm. art. 28. sub n. 49.
vers. item nati, & de jur. Fisc. tit. de naturali
num. 9., Gratian. cap. 958. num. 3., ubi plures
adducit, Fusar. quæst. 408. num. 125., Castill. con-
trov. Jur. lib. 6. cap. 135. num. 2. vers. attamen ex
juris Pontificii &c., Noguerol. alleg. 25. nu. 54.
vers. & de jure Canonico, Phœbo decis. 68. part. 1.
num. 6., Cæsar Barz. decis. Bonon. 91. num. 13.,
Rot. in rec. dec. 600. n. 7. part. 6. vers. non obstat,
& facit etiam coram Emerix dec. 325. num. 6. vers.
Immò inspecto jure Canonico &c.

Quæ Canonici Juris æquitas potiori jure lo-
72 cum sibi vindicat, quando agitur de Muliere
non quidem vilis, sed honestæ conditionis,
quam non decet in aperta specie concubinatus
habere, nec locum dat suspicioni prostitutionis;
proindeque, licèt nec cohabitatio, quæ non facilè
cum ea permittitur, nec ventris custodia inter-
cesserit, non idcircò tamen filii ex furtivis am-
plexibus suscepti non verè naturales, sed spurii
reputandi sunt, quippe spurietatis nota, quoties
73 non agitur de Muliere publicæ libidini exposita,
excluditur, probatâ solùm amicitiâ, commer-
cio, & tractatu, ut notant Felin. in cap. per tuas
num. 17. in 4. notab. de probat., Cugnol. in leg. si
quo illustris num. 5. Cod. de Sen. Consul. Orfitian.,
Gozadin. cons. 12. num. 2., Alberic. de Rosat. in
leg. filium eum ad fin. ff. de his qui sui, vel alien.
jur., Polcot. de noth. cap. 23. num. 5., ubi etiam
quod ventris custodia non est necessaria, quando
74 alia adminicula concurrunt, post Butr. in cap.
transmissa qui fil. sint legitim., Alexand. cons. 51.,
& Paris. cons. 10. num. 52. lib. 2., idem Paleot.
cap. 26. sub num. 6. vers. si tamen &c., Mascard.
conclus. 795. num. 6., Barbos. vot. decis. 22. n. 15.
lib. 2., Pacion. alleg. civil. 199. num. 27., Rot.
hæc omnia mirè comprobans dec. 125. num. 25.
vers. secus verò cum seq., & num. 29. vers. hæc
tamen omnia, & decis. 246. num. 7. vers. præterea
dubietas &c. part. 15., & pleniùs huic objectioni
respondens dec. 154. num. 3., & 4. part. 17., ubi,
75 quod contraria procedant, quando puer natus est
ex fœmina vili, cui facilis erat omnibus accessus
&c.; immò, urgente pro filio tractatu, ac deno-
minatione, probanda exadverso esset inhonestas
Matris, atque meretricium præcisè tempore con-
76 ceptionis, ut docet Menoch. cons. 687. num. 11.,
Merlin. Pignatel. part. 2. contr. 87. num. 26., &
27., Tapia decis. Neapol. 37. in fin., Rot. decis.
310. num. 16. part. 11., decis. 246. num. 6., ubi
concordan. part. 15., & coram Emerix jun. decis.
708. num. 3., & decis. 904. num. 8., ideòque,
quando agitur judicio immissionis, ejusmodi
77 exceptionem uti altioris indaginis rejiciendam
ad petitorium, notarunt Merlin. Pignatel. post
multos contr. 87. num. 26., & 27., Noguerol. al-
leg. 23. num. 145., Rota in fortioribus terminis
decis. 660. per tot. part. 1. rec.

Minùs verò hæc, aliæve similes exceptiones
in nostra hypothesi urgere videntur, quia Vin-
centius, ejusque filius nedum ex tot, adeòque
solemnibus tractatibus constitutus reperitur in
quasi possessione filiationis, sed reperitur etiam
in ipsa vera, ac reali possessione Bonorum, &
quidem permittentibus, ac numquam reclaman-
tibus Authoribus D. Mariannæ, quamobrem, si
sola possessio Bonorum adeò efficax est, ut in 78
Partem adversam transferat onus asserendi con-
cludentes probationes in contrarium pro exclu-
denda filiatione, Surd. cons. 1. num. 72. vers. in
proposito igitur, Rota coram Merlino decis. 389.
sub num. 32., & consonat Text. in cap. lator., ubi
etiam Gloss. verb probare tit. qui fil. sint legit.,
Castill. de conject. ultim volunt. lib. 5. cap. 104.
num. 5., & seqq., Rot. coram Coccin. dec. 1369.
num. 1., & seqq., & dec. 1453. num. 6. vers. ex
quibus, & num. seqq., & coram Arguell. dec. 63.
num. 11., & facit eadem Rota coram Emer. jun.
decis. 334. num. 8., & decis. 310. num. 5. part.
11. recent.; quantò fortiùs illum juvabit in
casu nostro, in quo Vincentius pacificè semper
possedit non solum Bona paterna, sed Bona
etiam provenientia ex avitis fideicommissis, & in
specie semper habitavit domum, de qua est quæ-
stio, quæ sanè Bona alii ad illa vocati ab eo vin-
dicassent, si reverà non agnovissent, eum esse
Agesilai filium, ut in proposito considerant
Dec. cons. 54. num. 2. vers. quia videtur, Mascard.
de probat. conclus. 790. num. 16., & seqq., Rota
cor. Comitul. dec. 59. num. 5. 6., & 7., cor. Se-
raphin. dec. 1331. num. 8. vers. & pro tali, & cor.
Ubald. decis. 90. sub num. 8. vers. & præter inte-
resse, & in rec. dec. 125. num. 7., & dec. 246. n.
14. part. 15.

Hæc igitur cum ita se habeant, & plenè pro-
bata videri possit filiatio naturalis d. q. Vincentii,
ex quo postea Comes Agamennon legitimè pro-
cessit, quærendum modò est, an defectus legiti-
morum natalium in Patre obstet ipsi Agamenno-
ni, dum Testator vocavit solùm legitimos, & 79
naturales? Et quidem, licèt Cephal. præ ceteris
cons. 103. per tot. lib. 5. constantissimè teneat,
quod, exclusis filiis naturalibus, non censentur
exclusi nepotes legitimi ex illis, quia scilicet hi
sunt verè Descendentes, & verè legitimi, pro
qua opinione allegatur etiam Becc. cons. 138. nu.
39., Pancirol. cons. 169. num. 13., Casanat. cons.
8. num. 17., Guttierez cons. 3. num. 13.

Contra tamen sentire videntur Bald., Fulgos.,
Roman., Alexand., & alii, quos refert, & se-
quitur Tiraquell. de Jur. Primogen. quæst. 12. nu. 80
13., Menoch. lib. 4. præsumpt. 79. num. 29. vers.
contenditur, Fusar. quæst. 315. num. 3. (qui re-
verâ loquitur, quando sunt vocati filii legitimi,
& naturales, & ex legitimo Matrimonio nati,
Cyriac. contr. 8. num. 33. (qui tamen loquitur de
incestuoso) Barz. decis. 3. ferè per tot., Rot. part.
1. rec. decis. 395. num. 3., & in terminis majora-
tus Pelaez. à Meres part. 2. quæst. 2. ferè per tot.,
Garz. de Benefic. part. 7. cap. 25. num. 50., Castill.
lib. 5. cap. 67. num. 31., & cap. 103. per tot., eâ
ratione, quam assignant Bald. relatus per Tira-
quell., quia nempè nulla legitima consequen-
tia potest esse ex radice infecta, ut habetur in
leg.

leg. final. Cod. de natural. liber., & observant relati *per Rodulphin. allegat.15. num.2., & allegat. 30. num.3.*

Alii verò hoc deducunt ex tacita voluntate Testatoris, qui respiciendo decorem sui sanguinis, & familiæ, sicut exclusit filium naturalem, ità etiam Descendentes ex eo præsumatur exclusisse, per argumentum à contrario sensu ductum ex *leg. Lucius 85. in fin. ff. de hered. instit.*; Et ideò rem totam in conjectura voluntatis ponunt, *Card. Mantic. de conjectur. lib.8. tit.5. vers. & si substituti, & lib.11. tit.12. sub num.31. vers. sed primum, & num.36., Castill. lib.5. cap. 67. relat per Garz. part.7. de Benef. cap. 15. nu.50.*, ubi tales Descendentes à majoratu excludit, quia (sunt ejus verba) = *majoratus est res honorifica, nisi ex circumstantiis aliud colligatur* = *Palma latè decis.180. tom.2.* Si igitur ratio eorum, qui legitime natos ex Patre naturali excludunt, alia non est, nisi incapacitas, & exclusio Patris, nè scilicet melioris conditionis sit filius, quàm Pater, si magis illis obstare videtur tacita voluntas Testatoris, in qua reverâ talis ratio fundatur, certè non tàm necessarium duximus eam quæstionem, difficilem sanè, & involutam in abstracto examinare; quin potiùs videndum sit, an in casu, de quo agitur, Vincentius Pater Agamennonis fuerit nec nè sive de Jure, sive ex voluntate Testatoris capax succedendi in hoc fideicommisso: nam, si in eo cessaverit incapacitas, cessabit etiam quoad filium controversia.

Ad memoriam igitur revocando verba Testatoris, ille, institutis Hercule suo filio, & nepotibus ex aliis filiis præmortuis, vocavit deindè *de herede in heredem Descendentes suorum masculorum legitimorum, & naturalium, & quod filii naturales Ludovici, & Agesilai fratrum, & filiorum qu. Thesei filii præmortui, nec aliqui filii naturales, qui reperirentur inter ejus Descendentes, nullum jus habeant &c.* = Ex his verbis consurgere videtur dubitatio, num Testator voluerit indistinctè omnes naturales à fideicommisso arcere; an verò solùm naturales filios Ludovici, & Agesilai, aliosque, qui inter Descen-
81 dentes ipsius Testatoris tempore mortis essent, viderique potest, ad hos tantùm exclusionem fuisse restrictam, nam, si Testator omnes indistinctè voluisset excludere, facile erat id simplici, & communi verbo illegitimorum exprimere, ut in simili considerat *Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis.325. sub num.8. vers. quot unico verbo illegitimorum &c.* = præcipuè, cum simus
82 in odiosis, in quibus, præter expressos, alii non comprehenduntur, quamvis aliàs comprehenderentur, ad notata *in leg.2. ff. de liber. & posth. & cap. odia de regul. Jur. in 6. cum similibus*, ac proindè communius docent Doctores, quod qua-
83 litas de legitimo Matrimonio in prima substitutione adposita, non censetur in aliis repetita, *Soccin. in leg. Cùm Avus num. 76. ff. de condit., & demonstr.*, ubi, quod ab hac opinione non est, in judicando recedendum, *& cons. 63. num.19., Soccin. Jun. cons.77. sub num. 16. vers. maximè, & num.22., Ruin. cons.161. nu. 19. & 20., Gabriel. cons.97. num.28. vers. tamen verior lib. 1., Roman. cons.370., Pancirol. cons. 169. num. 10. & seqq., Pedroc. cons.10. num.28., Surd. cons. 200. num.26. in fin., Giovagnon.*, qui alios adducit, *cons.22. num.33. & seqq. lib.1., Spad. cons. 363. num.7. lib. 2., Noguerol. allegat. 23. num. 40., & seqq., Leo decis. Valent.93. part. 1. nu. 26., & seqq., Rota coram Otthobon. decis. 252. num.6., & 7. vers. minùsque relevat part.1. rec., decis.388. num.12., & in Bononien. Fideicommissi de Malvetiis coram Sacrato 23. Martii 1609. §. 1. apud Spad. loco citato num.9., & in rec. decis. 151. num. 8. vers. undè non obstat &c. ubi aliæ concordan., & decis. 379. nu.12. part.* 84
13., quamvis alii contradicant, quos in terminis majoratus adducunt *Molin. de Primogen. lib. 3. cap. 3. sub num. 34., & Mierez. part. 2. quæst. 2.*

Verùmtamen prò indefinita exclusione omnium naturalium urgere videntur illa verba Testatoris = *nec aliqui filii naturales, qui reperirentur inter ejus Descendentes* = si enim solum exclusisset filios naturales Ludovici, & Agesilai,
utique prò magis communi sententia dicendum 85
esset, quod qualitas legitimorum natalium in uno gradu requisita, in aliis gradibus substitutionis repetita non intelligeretur; sed quia prosecutus fuit excludendo omnes filios naturales, qui reperirentur inter ejus Descendentes; hoc
verbum *Descendentes*, cum sit aptum compre- 86
hendere omnes ulteriores gradus in infinitum, ut *docent Bald. in leg. Gallus §. Instituens ff. de liber. & posth., Alexand. ibidem num.7., & Imol. num.48., idem Alexand. in leg. ex facto §. Si quis ità num.4. ff. ad Sen. Consult. Trebell., & ibi Ripa num.6., Rebuff. in leg. cognoscere 56. §. Liberor. ff. de verbor. signif., Soccin. cons. 51. num. 7. lib.4., Paris. cons.51. num 30. lib. 2., Barz. decis. Bonon. 4. num.17., & decis.7. num. 2.*, & alii communiter relati per *Peregr. de Fideicomm. art.22. num.50., & Rocca select. Jur. cap. 27. num.15., latè Rota in Romana Fideicommissi 9. Maii 1701. §. Certiùs coram Emo Molines, in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Rursus in eadem coram bon. mem. Omanna, & in Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Parti dispositivæ coram Illmo Scotto*; hinc sequitur, quod, si Te-
stator voluit, omnes naturales repertos inter suos 87
Descendentes excludi, dicendum est, in omnibus requisivisse qualitatem legitimitatis, ut tenet *Menoch. cons.117. nu.60., & 61. tom.2.*, quem refert & sequitur, *Pelaez. ad meres de majorat. part.2. qu.1. nu.77. vers., & quod qualitas &c. & quæst.2. num. 130. vers. Quæ conclusio ex doctrina Bart. in leg. Sejæ §. Cajo ff. fund. instruct.*, ubi in fortioribus terminis, quod qualitas adjecta in una oratione, censetur in alia repetita, eumque sequitur *Dec. tom. 1. cons. 308. num. 3. vers. qualitas*:
Et in majoratibus, præcipuè quando Fundator est 88
nobilis, hoc sibi certò suadet, & multis comprobat *Mierez dictu quæst.1. num.78., & seq., & quæst.2.*

quæst.2. sub num.13. vers. Quæ omnia cum majori
evidentia &c.

Quarè, nè unicè in hoc insistamus, certior oc-
89 currit D. Com. Agamennoni defensio ex eo,
quod Vincentius ejus Pater fuerit amplè legiti-
matus à DD.de Campeggiis Comit.Palatin. cum
clausula expressa, quod posset succedere in quo-
libet fideicommisso, in quo legitimi, & natu-
rales vocarentur, ut in facto supponitur. Quos
quidem DD. de Campeggiis, nullus dubitat, ha-
90 bere plenissimam hanc facultatem legitimandi
ex privilegio tàm Pontificio illis concesso per
Leonem Papam X., & Clementem VII., quàm
etiam Imperiali Maximiliani Imperatoris, quod
utrumque impressum legitur apud Lup. de illegi-
tim., & natural. restituen. comment.3. in præfat.
sub num.33., & centies Sacra Rota illud cano-
nizavit; atque idcircò possint legitimare, etiam
91 non citatis substitutis, & interesse habentibus, &
ad effectum, ut ità legitimatus comprehendatur
sub quacumque testamentaria dispositione lo-
quente de filiis legitimis, & naturalibus, & ex
legitimo Matrimonio natis, sicut ipse Princeps
facere posset, ut de habentibus potestatem legi-
timandi cum facultatibus similibus illis DD. de
Campeggiis, tradunt Philipp. Dec. cons. 698.,
Gozzadin. cons.85. ex num.16., & cons.82. num.
17., Peregrin. cons.112. vol.3., Giovagnon.cons.
21. num.82., ubi, quod etiam spurios, & ince-
92 stuosos, idem Peregrin. de fideicomm. art. 23.,
Gratian. cap.673. num.1., & seqq., Cardin. de
Luca de fideicomm. disc.68. num.14., Rot. part.
1. rec. decis.387. num.6., coram Comitul.decis.37.
66. & 74., coram Merlin.decis.832., coram Bich.
decis. 54. num. 15. & seqq., coram Dunoz. Jun.
decis.981. num.6., ubi, quod etiam adulterinos
decis.151. num. 7. part. 13., ubi, quod possint
93 habilitare legitimatum, ut comprehendatur sub
dispositione de filiis ex legitimo Matrimonio na-
tis, & decis.379. num. 10., eadem part. 13., &
plenè decis.673. tom. 2. part. 18. num. 9., & 10.
vers. & in præcisis terminis legitimationis obtentæ
à DD. de Campeggiis, & num.12., & num.34.,
ubi, quod etiam natos ex damnato coitu; id
94 quod repetit decis. 751. num.8., & seqq. eadem
part.18., & decis.627. num. 22., & num. 29.,
ubi, quod istiusmodi legitimationes passim à Sa-
cra Rota admittuntur part.19.

Cum itaque dicta legitimatio tanti roboris ha-
95 benda sit, perindè ac si fuisset ab ipso Principe
obtenta, ut post Bald. in leg. 1. ff. de Tutor., &
Curator. dat. ab his qui Jus dand. notant Paris.
lib.2. cons.10. num.116. vers., & talis legitima-
tus à Comite, Surd. cons.1. nu. 106. & seqq., Pe-
regrin. art.23. num.46., Gratian. dict. cap.673.
96 & alii supra citati. Omnia enim Princeps sua
facit, quibus auctoritatem suam impartitur, ut
ait Justinianus in præfat. Digest. §. Sed neque, de-
leta fuisse videtur in Patre D. Com. Agamenno-
nis macula quælibet illegitimitatis, & sublatum
obstaculum ad succedendum in fideicommisso;
etenim, cùm differentia legitimi, & illegitimi
97 sit introducta de Jure scripto positivo, Bartol. in
leg. si in, qui pro Emptore num.29. ff. de usucap.,
Dec. cons.155. num.6., Becc. cons.142. num. 8.,
Giovagnon. cons.59. num. 55., & habetur in cap.
4. authent. quibus mod. natural. effic. sui nov. 89.
in princip. vers. natura siquidem, & cap. illud
tamen eodem tit. ibi = non enim fuit in principio,
quando natura hominibus sanciebat sola, ante-
quam scriptæ procederent leges, quædam differen-
tia naturalis, atque legitimi =, locus ambigen-
di non est, quin possit Princeps, restituendo na-
talibus, illam submovere differentiam, & ea filiis 98
restituere, quæ natura concessit, & lex positiva
negavit, ità quidem, ut naturalium, & legiti-
morum nullum discrimen habeatur, eademque
illorum sit conditio, & æquale jus in succeden-
do, leg.2. ff. de natural restituen. ibi = illis enim
natalibus restituitur, in quibus initio omnes homi-
nes fuerunt = & infrà = hic enim, quantum ad to-
tum jus pertinet, perindè habetur, atque si inge-
nuus natus esset = authent. quibus mod. natural.
effic. sui, Cap. illud in fin. ibi = nihil à legitimis fi-
liis differentes =, & cap. si verò in fin. eodem tit.
ibi = hoc quoque donum habeant Patris, & Prin-
cipis, idest dicere naturæ simul & legis = leg. Im-
perialis 23. §. 1 vers. nam omni macula Cod. de nupt.

Quâ de re, cùm filius ita legitimatus habeat
utramque qualitatem, scilicet legis, & naturæ,
& sit verè filius naturalis, & legitimus, ideò
communiter Doctores tradunt, eum appellatio- 99
ne legitimorum, & naturalium in omni disposi-
tione contineri, & post alios Menoch. cons.
266. num. 20. tom. 3., Thob. non. cons. 69., Ber-
ret. cons. 31. per tot., Surd. latè cons. 75. num.
1. & seqq., ubi, quod verè, & propriè legitimus 100
dicitur quoad omnes Juris effectus, Tapia de Con-
stitut. Princip. cap.3. num.43., Covarr. de Spon-
sal. part.2. cap.8. §.10. num.3., Giovagnon. cons.
21. num.2. & seqq. lib.1., & num.82., ubi de
spurio legitimato à DD. de Campeggiis, Peregr. 101
de fideicomm. art.23. num.7. & seqq., Tiraquell.
in leg. si umquam verb. susceperit num.77., Gra-
tian. cap.496. num.10. vers. undè legitimatus, Lu-
cidor. de illegit. cap.25. num.1. & seqq., Mares-
cot. variar. resolut. lib.2. cap.88. num.2. & seqq.,
& lib 3. cap.20. num.24., & seqq., Castil. lib.4.
cap.22. num.40. & seqq., Cyriac. contr.21. num.
81., & contr.207. num.45., Merlin. Pignatel. la-
tè contr.1. ferè per tot. cent.1., & cent.2. cap.85.
num.6. & seqq., Cabed. decis. Lusitan. 69. num.2.
part.2. ex multis, Intrigliol. decis. Sicil. 3. num.
6., & Rot. Roman. sepissimè coram Puteo decis.
181. num.5. lib.1., coram Seraph. decis.880. num.
5., coram Pen. decis.378., & decis.427. nu.3.,
& decis.545. num.8. part.1. rec., decis. 653. nu.
2. part.3., decis.600. num.2. part. 13., in Bono-
nien. Fideicommissi decis. 151., & decis. 379. à
num.1., & seqq. part.15., etiam in Bononien. de-
cis.217. num.21., ubi copiosè concordan. part.18.,
in Bononien. de Poetis decis.673. nu.30. vers. ita-
ut sic legitimati, & num.31.; in terminis Spurii
legitimati à DD. de Campeggiis coram Ninot.
decis. 13. num.15., coram Emerix Jun. dec.325.
num.8., & decis.667. num. 37., in altera Bono-
nien. de Griffonibus decis.627. num.3.; in terminis
legitimati pariter à DD. de Campeggiis part.19. 102

tom.2., atque pluries alibi, proindeque ita le-
gitimatis impertita censentur omnia jura com-
petentia legitimis, & naturalibus, scilicet Bo-
norum possessio contra tabulas, querela inoffi-
103 ciosi, jus dicendi de nullitate &c., ut distinctè
explicant Surd. dict. consf.75., Gratian.cap.496.,
& Merlin. Pignotell.contr.85. num.8.& seqq. post
Covaruv., Castill., & alios; veniuntque ap-
104 pellatione legitimi, & naturalis, etiamsi agatur
de excludeudo alio filio Testatoris, ut, pluri-
bus relatis, Rota coram Emerix Jun. decis. 334.
num.14. repetit. part. 19. decis. 88., Carol. An-
ton. de Luca practic. quæst. cap. 139. num. 3., &
seqq., ubi, quod habet etiam beneficium leg. fra-
tres Cod. de inoffic. testament. & leg. fœminæ Cod.
de secund. nupt., & similiter gaudent beneficio
statuti excludentis fœminas propter masculos,
Paris. cons. 14. num.44. lib.2., Peregrin. de Fi-
deicomm. art.23. num.58., Garz. de nobilit. His-
pan. Gloss.21. num.69., Gratian. cap.496. num.
39., Tellez. Fernand. in leg. 12. Thaur. in prin-
cipio, Capyc. latr. decis.166. num. 119., & seqq.
& num. 154. post Surd. cons. 337. num.11., Pa-
schal. de virib. patr. potest. part.2.cap.4. nu.108.,
Gipt. ad Capyc. latr. observ.3. num.25., Put. de-
cis.303. lib.3.

Neque id à recta Juris ratione deviat, quasi
Principis beneficium in alterius injuriam verta-
105 tur, & Juribus alteri quæsitis præjudicium infe-
rat, contra communem regulam, de qua in
leg.2. §. Si quis à Principe ff. nè quid in loc. publ.,
cum similibus; etenim Princeps non hoc agit,
ut alteri præjudicet, sed tantum, ut impedimen-
tum removeat, quod ipse Princeps per legem
106 positivam induxit; quo impedimento sublato,
filius non succedit virtute legitimationis, sed
vigore ipsius legis, quæ legitimos, & naturales
vocat, ut differit Merlin. Pignatell. controv. 1.
num. 21. Neque enim regulariter imputantur,
107 quæ veniunt in consequentiam, leg. 1. vers. per
consequentias contingit &c., & leg. quod dicimus
7. in princ. ff. de auctor. Tutor., præcipuè, cum
res redit ad naturam suam; filii namque sic le-
108 gitimati videntur suis juribus primævæ naturæ
restituti, argumento leg. filio quem Pater 23. ff.
de liber., & postb. ibi = non translatus, sed red-
ditus videretur &c. =, quem Textum ad hoc ele-
ganter expendit, plura similia adducens Mer-
lin. Pignatell. loco citato post Lucidor. de illegit.
cap.25. num. 3. & seqq., clar. me. Card. de Luca
de fideicomm. disc.68. num.12., alter de Luc. pra-
ctic. quæst. super leg. fœminæ Cod. de secund. nupt.
cap. 139. num. 5., ubi, quod talis legitimatio
retrotrahitur ad diem conceptionis, post Surd.
cons.75. num.7., & cons.373., Rot. part.11. de-
cis. 283. ubi alios.

Cessatque prorsùs difficultas omnis, quando
agitur de jure quærendo, non autem quæsito,
109 quia nempè legitimatio accesserit antequam
successio delata, aliisque hereditas quæsita fue-
rit, Laderch. cons.23. num. 21., & 22., Intri-
gliol. de substitut. cent.3. quæst.65. num. 6., Pe-
regrin. art.23. num.39., & nu. 46. & seqq., Fu-
sar. quæst.408. num. 156., Marescot. lib. 3. cap.
20. sub num.97., Cyriac. contr.207. num.49., Ro-
ta coram Ninot. decis.13. num.18. & 19., & plu-
ribus relatis part. 18., decis. 673. num. 20. ibi =
quando voluntas Testatoris expressè non resistit,
tunc ex verbis testamenti aptis comprehendere le-
gitimatos insurgit tacita præordinatio, sive in con-
sequentiam, quæ sufficit, ut legitimatio fiat, quando
non est adita hereditas, & capta possessio &c. =
exemplo Constitutionis Pii IV., quæ est 48. in 110
Bullar., & refertur à Fusario quæst. 408. in fin.
disponentis, quod legitimationes naturalium
vim non habeant in præjudicium tertii: quip-
pè illa ità intellecta, & declarata fuit, ut id pro-
cedat solùm, quando agitur de jure quæsito,
quia legitimatio sit facta post purificatum fidei-
commissum favore aliorum, ut explicant Eu-
gen. cons.52. num.65., Decian. cons.42. num.38.
lib.1., Menoch. cons.459. num.3., Gratian. cap.
496. num.22., & cap.673. num.21., Giovagnon.
cons.21. nu.14., clar. mem. Card. de Luca de fidei-
comm. disc.68. num.9. vers. & quamvis, qui etiam
testantur, Bullam prædictam recepisse inter-
pretationem, ut procedat solùm quando volun-
tas Testatoris expressè legitimatis resistit; pro- 111
ut utrumque Rota sæpius comprobavit part. 1.
rec. decis. 388. num.5. & seqq., coram Ubald.,
decis.217., repetit part.3. rec., decis. 600. vers. tum
etiam ad fin., ubi refertur, ità etiam decisum
in Bononien. de Malvetiis coram Ninot. decis. 13.
num 20., coram Dunoz. Jun. decis. 981. tom. 2.
num. 14. vers. nec obstat, decis.673. num.32. vers.
non etiam &c. par.18., decis.627. nu.23., & 24.
part.19., & coram bon. mem. Emerix Jun. decis.
334. num.17., ubi, quod, si voluntas Testatoris
clarè non resistat, sed dubia sit, legitimatus
admittitur, sic declarando aliam decisionem in
Civitatis Castelli Bonorum 7. Augusti 1583. co-
ram Robusterio.

Verum enim verò, tametsi legitimato resi-
steret clara voluntas Testatoris, fuissetque ex- 112
pressè, & nuncupatim exclusus, quod in præsen-
ti hypothesi non apparet: adhuc in his, in qui-
bus versamur circumstantiis, dum concurrit sola
fœmina, videretur, illum admittendum fore:
Etenim non dubitandum, quin fideicommissum,
de quo agimus, sit agnatitium, ut nostri vo-
cant, factum scilicet ad perpetuam conservatio-
nem nominis, & agnationis Testatoris, quo 113
casu fœmina, licèt ex masculo procedens, nul-
lo modo potest succedere, ut, pluribus relatis,
Surd. cons. 316. num.8., ubi, quod fœmina in
tali casu non dicitur de linea masculina, quam- 114
vis ex Masculo descendat, Gozzadin. cons. 87.
num.15., & seqq., Molin. de Primogen. lib. 3.
cap.5. num. 69., Facchin. contr. lib. 11. cap. 25.
vers. quæ tamen conclusio, Simon. de Pret. de in-
terpret. ultim. volunt. lib.3. dubit.1. solut.11. nu.
51., Peregrin. de fideicomm. art. 26. num. 30.
vers. quia sicut ubi constat &c., Castill. lib. 2.
cap.2. num.11., & num. 16., Robles de repræ-
sent. lib.1. cap.12. num. 72., Cyriac. contr. 283.
num.10. cum seq., Caren. resolut.128. num.31.,
Andreol. contr.344. num. 22., Rodulphin. alleg.
173. num.3., Rota. coram Duran. decis. 126. nu.
32., &

32., & coram Buratt. decis.454. num. 2., & per
tot., & in rec. decis.34. num.12. part. 8., cum
aliis in Perusina Fideicommissi 22. Junii 1703. §.
Et quamvis cum seq. coram Emo Priolo, in Ra-
vennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbio-
sis 1. Julii 1707. §. Nec purificatio coram R. P.
D. Lancetta, & in Aquilana Beneficii 2. Junii
1708. §. Non relevante coram Illmo Scotto almæ
Urbis Gubernatore; Repugnat enim conserva-
tioni agnationis fœminæ succellio, per quam
agnatio destruitur, finitur, & annihilatur, Mo-
lin. loc. citat. num.2. vers. cujus conclusionis, The-
115 saur. lib.2. quæst.12. num.8., & habetur in leg.
pronunciatio 195. in fin. ff. de verbor. signif. ibi =
Mulier autem Familiæ suæ, & caput, & finis
est, Caren. resolut.128. num. 33., Rosa consult.
69. num.67., Larrea decis.51.nu.22., Rot. part.
2. rec. decis.203. sub nu.4. vers. ratio est, & con-
sonant Peregrin. de fideicomm. artic.26. num.31.
vers. quia fœmina, Knisphild. eodem tract. cap.6.
num.210., Caren. resolut.128. num.34., Rodul-
phin. allegat.173. num.5., Rocc. disput. Jur. se-
lect. cap.2. num.32., Torr. de majorat. Ital. part.
2. quæst.2. num.18., Rot. Florent. inter dec. recol-
lect. per Palm. Nep. decis.210. nu.19., Rot. Roman.
dec.203. nu.4. vers. ratio est par.2. dec.405. nu.49.
versic. Quæ est finis par.5., ideoque, nec in subsi-
116 dium feminam admitti in fideicommisso agnati-
tio, tradiderunt Gabriel. cons.131. n.55. lib.1., & ne-
que in concursu remotiorum Agnatorum, Pere-
grin. cons.42. nu.10., & cons.58. num.6., & seqq.
lib.5., Rocca disput. jur. select. tom.1. cap.19. nu.
32., Carena resolut.232. num.3., & resol. 237.
num.10., Andreol. cap.344. num.17., Rota co-
ram Buratto decis.272. nu.1., & seq. per tot., co-
ram Cerro decis.65. num.21. part.14., decis.462.
num.17. part.15., decis.228. nu. 4., & plenè part.
19. decis. 410. num. 33., & 34. vers. ex quibus
neque in subsidium &c. & latè in Romana Primo-
genituræ de Aldobrandinis apud Bereachin. vot.96.
num.20., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de
Fideicom. dec.17. nu.1., dec.31. nu.7., dec.33. n.6.,
& in mantiss. ad eumdem sub eodem tit. dec.3. nu.4.,
& in Sutrina Immissionis super Fideicommisso 19.
Aprilis 1709. §. Non relevante cor. Rmo Molines,
quibus addo Rot. in Spoletana Hereditatum 13.
Junii 1704. §. Altera verò cor. bon. mem. Oman-
na, in Baren. Immissionis 3. Decembris 1708. §.
Verumtamen coram R. P. D. Aldrovando, & 3.
Junii 1709. §. Absque eo quod coram eodem, &
in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de
Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Et sivè ulla coram R.
P. D. Crispo.

Quod autem fideicommissum sit factum ad
117 conservandam agnationem, probatur & ex vo-
catione non interrupta masculorum, Peregr. art.
26. num.16., Cyriac. contr.691. nu.3., Rodul-
phin. allegat.45. nu. 14., Rota coram Duran. dec.
126. num.32., & in rec. decis.143. num.6., &
seq. part.2., & dec.407. nu14. part.9., dec.444. nu.
10., & 11. part.19., & ad ornat. clar. me. Card.
de Luca de Fideicomm. decis.17. num.4., & 13.,
in Carpentoracten. Hereditatis, seù Fideicommis-
si 14. Martii 1697. §. Ultimo coram Rmo Decano,
in Romana Fideicommissi 10. Januarii 1698. §.
Quippè corruit coram R.P.D. Lancetta, & in d.
Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Ab-
biosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem verò in fin.
coram R. P. D. Crispo, & ex digressu ad plures 118
gradus substitutionum semper favore masculo-
rum, Altograd. lib. 2. cons. 8. num. 70. & seqq.,
Fusar. quæst.499. num. 17., Caren. resolut. 128.
num.30., Rota part. 10. decis. 142. num.31., &
coram Ludovis. decis.464. num. 18., quibus addi
possunt Molin. de Primogen. Hispan. lib.1. cap.5.
num.36., & lib.3. cap.5. à num.25. ad 38., Ca-
still. contr. Jur. lib. 2. cap. 4. num.78., Cyriac.
contr.638. nu.37. & seq., Urceol. consult.60. nu.
16., Rot. post Torr. de Majorat. Ital. part. 3. de-
cis.24. num. 15., & coram Emerix Jun. decis.
203. num.11., decis.211. num.13., & 21., &
decis. 813. num.13., & in rec. decis.326. num.6.
part.14., & decis.575. num.15. part. 19., & in
Baren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Votum autem
coram R.P.D. Aldrovando, & ex stricta prohi- 119
bitione alienationis ex quacumque causa facien-
dæ, Altograd. dict. cons.89. lib.2. num.70. & 71.,
Rodulphin. allegat. 60. num.9., Carena loco cita-
to num.29., Palm. decis.210. num.44., Rot. part.
11. decis. 95. num. 14., & part. 14. decis. 425.
num.25., & concordant Cyriac. contr.638. num.
39., Crass. §. Fideicommissum quæst. 8. num. 3.,
Urceol. consult.60. num 19., Rot decis.444. num.
12., & decis.575. num.16. part.19., & in Ba-
ren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Quartò magis
versic. verùm etiam coram R. P. D. Aldrovando,
& ab expressa exclusione fœminarum cum per- 120
petua vocatione Masculorum, Mantica de conje-
ctur. lib.6. tit.5., Castill. lib.2. cap.4. num. 86.,
Castald. cons.12. num. 6., Rocca, plurimis relatis,
disput. Jur. select. cap. 2., num. 37. vers. tertio
ex fœminarum, & cap.15. num.12., Mans. con- 121
sult.102. num.12., Urceol. consult.60. num. 18.,
Rot. decis.575. num.14., & decis.683. num. 7.,
& seq. part.19., & in Ariminen. Fideicommissi
ad ornat. clar mem. Cardin. de Luca de Fideicom.,
decis.11. num.7. & seq., in Romana fideicommissi
de Alberinis 6. Junii 1704. §. Motivum cum seq.,
coram bon. mem. Omanna, & in dict. Baren. Im-
missionis 3. Junii 1709. dicto §. Quartò magis in
fine coram R.P.D. Aldrovando, & præcipuè ex
filiarum exclusione, Surd. cons.96. sub num.31.
vers. accedat, Rot. part.1. divers. decis. 374. sub
num.5., Palm. decis.210. num. 37. & seqq., ex
quo præsumitur, quod multò magis Testator
ulteriores fœminas exclusas voluit, Palm. ibi-
dem num.40., Altograd. lib.2. cons.80. num.77.,
Caren. resolut. 128. num. 5. & seqq., Andreol. 122
contr. 218. num. 12., Rot. part. 19. decis. 232.
num.15., cum aliis relatis in Veliterna Manu-
tentionis 15. Junii 1693. §. Desinebatur, & 14.
Maii 1694. §. Nec sub eadem coram Rmo Deca-
no, in Romana Fideicommissi 11. Decembris 1702.
§. Crescit vit, & seq. coram Illmo Scotto Almæ
Urbis Gubernatore, & in Spoletana Hereditatum
8. Maii 1705. §. Non obstat coram bon. mem. Mu-
to, prout hæc omnia latè prosequitur eadem
Rota decis.95. part.11., decis.415. part.12., de-
cis.425. num.25. & seqq. part.14., decis.410. nu.
27., & seqq. part.19.

Eòque facilius ejuſmodi conjectura capienda
123 eſt, quando Teſtator eſt perſona nobilis, quippè
viri nobiles deſiderare ſolent agnationis propriæ
conſervationem, utpotè ſpeciali impulſu ad hoc
deſiderium excitati, ut advertit Tiraquell. de
nobilitat. cap. 37. num. 23., & de Primogen. cap.
71. num. 2., & in propoſito conſiderant Caſanat.
conſ. 83. num. 56., Giovagnon. conſ. 21. num. 45.,
Fuſar. quæſt. 408. num. 46., & 54., Marnſcot. lib.
3. cap. 20. num. 76., Carena d. reſol. 128. nu. 29.,
Palma deciſ. 210. num. 45., Rota coram Arguell.
deciſ. 54. num. 38. part. 9. rec., deciſ. 241. ſub n. 18.,
& coram Emerix jun. deciſ. 334. ſub num. 12. verſ.
prima enim &c.; & agitur de diſpoſitione facta
124 de re, quam Teſtator pro majori familiæ ſuæ
decore in ea conſervari voluerit, per ea, quæ
tradit Caſtren. conſ. 343. num. 2. ad med. lib. 1.,
Menoch. conſ. 117. num. 19., & ſeq., conſ. 1155.
num. 31., & ſeq., & conſ. 1195. num. 20., & ſeq.,
Bellon. jun. conſ. 2. num. 21., & ſeqq., Surd. conſ.
564. num. 3., & num. 13. circa med., Rodulphin.
allegat. 45. num. 12., & aliis adductis, Roec. diſ-
ſput. jur. ſelect. cap. 16. num. 6., & Rota in rec.
deciſ. 125. num. 11. part. 1.; prout dicendum vi-
detur in caſu noſtro, in quo diſpoſitio verſatur
circa inſigne palatium ſuorum Deſcendentium
maſculorum habitationi perpetuò deſtinatum,
ut in puncto de Palatio conſpicuo advertit Rota
coram Buratt. deciſ. 168. num. 13., & 14., & in
rec. deciſ. 20. num. 11., & 12. part. 19., & in Ur-
bevetana Fideicommiſſi adornat. clar. mem. Card.
de Luc. in Mantiſ. tit. de Fideic. deciſ. 16. n. 7.

Sicut autem Fœmina non eſt apta ad conſer-
vandam agnationem, ità hæc benè conſervatur
125 per maſculos, licèt naturales, ſi legitimi, & na-
turales deficiunt; quod ſi procedit, etiamſi na-
turales non ſint legitimati, ut in his terminis poſt
Ruin., Pancirol., Peregrin., Mantic., Caſtill.,
& alios, reſpondit Rota in rec. deciſ. 126. ſub n. 7.
verſ. quæ benè procedunt circa finem part. 1., &
coram Bich. deciſ. 7. num. 9. verſ. non obſtat; ma-
126 gis certè id efficient, quando ſunt legitimati, ut
docent communiter Angel. conſ. 17. num. 6. lib. 1.,
Dec. conſ. 306. num. 14., & conſ. 463. num. 19.,
Cravet. conſ. 138. num. 3., Ruin. conſ. 145. num. 3.
lib. 1., Decian. conſ. 33. num. 12. ad fin. lib. 5.,
Giovagn. conſ. 21. num. 43. lib. 1., Gozadin. conſ.
85. num. 19., Covaruv. in epitom. de Sponſal. part.
2. cap. 8. §. 10. num. 2., Molin. de Primog. lib. 1.
cap. 4. num. 44., Gratian. cap. 496. num. 9. verſ.
cum etiam, Merlin. Pignattell. contr. 1. cent. 1.
num. 26., Intrigliol. deciſ. 3. num. 21., Rot. part.
1. in rec. deciſ. 388. num. 5., & 6., verſ. ſicut
etiam, & per tot., part. 1. deciſ. 600. num. 1., par.
3. deciſ. 100. num. 55., deciſ. 410. num. 29. part.
19. coram bon. mem. Emerix jun. deciſ. 334. num.
11. verſ. nihilominùs, inferentes propterea,
127 quod iiſdem naturalibus legitimatis potiùs aſſi-
ſtit, quàm reſiſtat voluntas Teſtatoris deſide-
rantis conſervationem agnationis, quod etiam
docet Lup. de illegit., & natural. reſtit. comment.
3. §. 1. num. 35., & ſeqq., & Gratian. iterum cap.
673. num. 21. Et quod eàdem ratione agnationis
conſervandæ ſolent Nobiles præferre maſculos
illegitimos propriis filiabus, etiam in dignitati-
bus, notat ex Riminald. Gabriel., & aliis, Tira-
quell. de nobilit. cap. 37. num. 23., Intrigliol. de-
ciſ. 3. num. 26. lib. 1., quos refert Merlin. Pigna-
tell. contr. 1. ſub. num. 26. verſ. notabiliter ſubdit,
ubi hoc jurium argumentis comprobat.

Quam porrò voluntatis conjecturam pro filiis
naturalibus legitimatis non modicè confovet 128
uſus Regionis, ſi nempè in eo loco, ubi res agitur,
naturales in æſtimatione hominum nihil, aut
parum à legitimis, & naturalibus differant,
& ad jura, prærogativas, & munera Nobilium 129
ſinè diſcrimine admittantur: ut hanc eſſe con-
ſuetudinem in Hiſpania, teſtatur Azeved. conſ.
24. num. 27., & 29., Garz. de Benefic. part. 7.
cap. 15. num. 49., Rota coram Rembold. poſt Vi-
vian. de Jurepatr. dec. 45. ſub num. 4. verſ. ceſſat
& difficultas, eamdemque in Italia vigere, tra- 130
dunt Bartol. in leg. final. num. 1. Cod. de verbor.
ſignif., Menoch. conſ. 754. num. 16., & ſeqq.,
Fuſar. de Subſtit. quæſt. 361. num. 16. verſ. ſi ta-
men ex conſuetudine, Marta de ſucceſſ. legal. part.
4. quæſt. 21. art. 5. num. 14., & art. 16. num. 11.,
Calvin. de æquit. lib. 3. quæſt. 202. num. 67.,
Palm. alleg. 241. num. 8., & num. 20., Rota in
una Viterbien. Fideicommiſſi poſt eamdem alleg.
242. num. 13., & alleg. 243. cum aliis utrobique
allegatis, & in ſpecie de uſu, & moribus Bono- 131
nienſium Civium locupletiſſimi teſtes ſunt
Butr. conſ. 54., ibique Adden. lit. A., Menoch.
d. conſ. 754. num. 16., Paleot. de noth., & Spur.
cap. 56. num. 9., Dulph. contr. 110., & poſt eum
Cornel. Canal. contr. 100. in fin., Actolin. reſol.
73. num. 33., & ſeqq., clar. mem. Card. de Luca
de Fideicomm. diſc. 78. num. 8., ubi de tali con-
ſuetudine conſtare, ait ex centum ferè Cauſis Bo-
non., quæ ad ipſum delatæ fuerant, & de donat.
diſc. 62. num. 14., Rota in Bononien. Fideicom-
miſſi de Vultu 27. Aprilis 1695. coram Illmo
Scotto Almæ Urbis Gubernatore, & 27. Junii
1696. coram bon. mem. Muto, cum aliis in ſupra
laudata Bononien. Fideicommiſſi de Urſis 10. Maii
1709. §. Ultra quod cor. R. P. D. Aldrovando;
Hâc vero concurrente conſuetudine, ſive pro-
prietatem verborum, ſive etiam præſumptam
Teſtatoris voluntatem inſpiciamus naturales le- 132
gitimati minus habent obſtaculum ad ſuccedeu-
dum in fideicommiſſis pro legitimis, & natura-
libus relictis, Mantica de conject. lib. 8. tit. 12. n.
20. in fin., Cephal. conſ. 591. num. 13., Lamber-
teng. de contract. gloſſ. 19. num. 1., Menoch. præd.
88. lib. 4. num. 14., Fuſar. loca citat., clar. mem.
Card. de Luc. d. diſc. 68. num. 8., ubi hanc cir-
cumſtantiam potiſſimùm obtinere locum, cenſet
Palma deciſ. 180. num. 6., & facit Rota poſt Vi-
vian. d. deciſ. 35. num. 5.

Quinimmò, quando ſumus in fideicommiſſo
perpetuo, & agnatitio, quamvis Teſtator con- 133
ceptis verbis naturales etiam legitimatos exclu-
ſerit, iſti nihilominùs admittuntur, deficienti-
bus aliis Agnatis, quia pro tali caſu excluſi non
præſumuntur, ne Teſtatoris ſententia cum pro-
prio voto conſervandæ agnationis pugnare vi-
deatur, ut tradiderunt Gratian. diſcept. 496. nu.
9., & diſcept. 672. num. 22., qui ita intelligen-
dos ait Dec. conſ. 316. num. 7., & conſ. 365. n. 5.,
& aliis

& alios relatos à Molin. lib.1. cap.4. num.44., se-
quitur *post Castill. lib.5. cap.106. num. 12. Roxas
de incompatib. part.1. cap. 6. §. 6. num. 80., Ro-
dulphin. alleg. 15. num. 8., & seqq., Castald.
contr.56. num.9., Carol Anton. de Luca de linea
legal. part.2. art.101. num.2. vers. deficientibus,
Palm. decis.180. num.6., Rota in Viterbien. Fi-
deicommissi apud eumdem Palm. alleg. 243. n.13.,
& in rec. decis. 154. num. 23. part. 17.*, etiamsi
concurrat fœmina legitima, & naturalis, *Bur-
sat. post alios cons.85. num.12. lib.1., & cons.355.*
134 *num.52.*, de veriori, & magis in praxi recepta,
*Telles Fernandez in leg. 9. Thaur. num. 15., &
seqq., Avendan. in leg. 40. gloss. 11. num.15.,
Cald. Pereyra de nominat. emphyt. quæst.21., &
plurimi*, quos allegat, & sequitur *Roxas de in-
compatib. part.1. cap.6. §.6. num.82.*, ibi = *abhinc
descendit tertia limitatio, quod, quando non su-
persunt agnati, sed fœminæ legitimæ, & natu-
rales, tunc agnatus naturalis legitimatus per rescri-
ptum Principis præferri debet, in exclusionem fœ-
minæ, tamquam agnatus de linea, & familia pro
conservanda Testatoris agnatione, Bald. &c.* = &
infra = *etiamsi in fundatione cautum sit, quod non
succedant naturales, nec legitimati* = sequitur
*Carol. Anton. de Luca de linea legal. part. 2. art.
101. num.3. vers. quid concurrentibus fœminis &c.*,
aliosque etiam adducit, & sequitur *Rot. in rec.
decis.143. num.7. part.1., & coram Bich. decis.7.
sub num.10.* ibi = *nec relevat existentia filiarum
legitimarum Jacobi, quia Testator vocando filios
masculos fœminas exclusit.* =
Quare concludendum videtur, quod, si ipse
Pater D.Comitis Agamennonis, licèt naturalis le-
gitimatus, cum fœmina legiima, & naturali con-
curreret, esset quidem præferendus tum ex pro-
prietate iermonis, quia appellatione masculo-
135 rum legitimorum, & naturalium venit natu-
ralis legitimatus, qui habet à natura, ut sit fi-
lius, & à Principe, ut sit legitimus; sublato
Juris positivi impedimento: tum ex voto Testa-
toris conservandæ agnationis, quæ cum in fœ-
mina conservari non possit, præsumendum non
est, quod pro tali casu voluisset naturales legi-
timatos excludere, etiamsi eos simpliciter re-
pulisset, quod in casu non legitur, quia, licèt
excludantur naturales, de legitimitatis tamen
nihil dicitur: optimè enim per dictos naturales
legitimatos conservatur agnatio, & maximè in
ea Regione, ubi iidem sinè discrimine admitti
solent ad participationem Bonorum, & Digni-
tatum, sicut ceteri nobiles Cives legitimi, &
naturales. Indè verò statim sequitur, quod,
sicut qualitas natalium objici non posset ipsi
Vinceutio jam natalibus restituto, multò minùs
136 ejus filio ex justis nuptiis procreato. Et cessante
incapacitate succedendi in Patre, quæ erat ratio
excludendi filium, potiori jure hic admittendus
videtur.

Bononien. super Fideicommisso Agesilai.

Fideicommissum perpetuum, & absolutum ex quibus inducatur? Ad fideicommissum collectivè vocati an & quando non per vulgarem, sed per fideicommissariam vocati censeantur? Et quando reciproca dicatur inducta non discretivè in singulis lineis, sed de una ad aliam lineam? Agnatio an, & quando censeatur contemplata?

VOTUM X.

1 *Substitutio vulgaris directa, primis hereditatem adeuntibus, expirat*, & num. 10., & 16.

2 *Fideicommissum ex quibus valeat excludi?* & num. 3. & seq.

3 *Ad fideicommissum qui se vocatum dicit, debet id ostendere.*

4 *Fideicommissum est onus contra naturalem libertatem, quod in dubio non præsumitur.*

5 *Pro fideicommissi potiùs exclusione, in dubio, judicandum est.*

6 *Fideicommissum ubi non legitur, ibi adesse non dicitur.*

7 *Fideicommissum de persona ad personam non extenditur.*

8 *Testator si quando voluit fideicommissum, hoc dixit, quando non dixit, noluisse censendus est.*

Idem de substitutione reciproca in ulterioribus gradibus num.42.

9 *Vocatio Descendentium collectivè facta, ex* Cumani theorica in leg. cum ita, *non fideicommissariam, sed vulgarem inducere censetur*, & num.12., & 25.

Et quando secus? num.67.

11 *Fideicommissa non sunt multiplicanda, ubi substitutio jure directo potest valere.*

13 *Fideicommissum descensivum excluditur in substitutione facta per dictionem disjunctivam* = vel =

Eademque substitutio vulgaris intelligitur, nu. 14., *& quando secus?* num.108.

14 *Dictio disjunctiva in uno tantùm verificari petit.*

15 *Dictio disjunctiva* = vel = *in conjunctivam nequit resolvi.*

17 *Fideicommissum inter Descendentes relictum, activam dumtaxat inducit proximiorum vocationem absque restitutionis onere.*

Et, primis succedentibus, expirat, ibid.

18 *Verba communia, in substitutione, trahuntur ad directam vulgarem, sed* vid. num. 85.

19 *Clausula codicillaris in substitutione non trahitur ad fideicommissariam, cum hereditas est jam delata.*

20 *Clausula* = omni meliori modo = *confirmat, non extendit Defuncti voluntatem.*

21 *Clausula* = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = *intelligenda est de voca-*

tio-

tione Descendentium non inter se, sed respectu primorum vocatorum.

22 *Verba* = in stirpes, & non in capita = *conveniunt vocationi activæ, non passivæ.*

23 *Masculinitatis qualitas à Testatore volita, sexus prædilectionem importat, non verò perpetuum fideicommissum; & quando secus?* num. 89.

24 *Masculinitas multùm ab agnatione differt.*

26 *Relatio sinè relato non datur, minùsque reciprocatio sinè terminis reciprocantibus.*

27 *Fideicommissum relativum sinè absoluto dari nequit.*

29 *Fideicommissum tacitè resultans ex vocatione Descendentium, quod sit reciprocum, non benè urguitur.*

Sed substituti potiùs censendi sunt cujuslibet substituti Descendentes num. 30., & 44. & 138., *& quando secus?* num. 139.

29 *Ex fideicommisso tacito ad reciprocum inferre absurdum est.*

31 *Fideicommissa ne multiplicentur, substituti potiùs censendi sunt cujusque lineæ Descendentes, cum id patitur recti sermonis ratio,* & num. 44.

32 *Fideicommissum lineare non constituitur, nisi illius concurrant requisita, vel nisi ex conjecturis clara appareat voluntas Testatoris,* & vid. num. 69.

Et quæ sint requisita ejusmodi, vid. nu. 34., & 68.

33 *Fideicommissum reciprocum non præsumitur.*

34 *Fideicommissum reciprocum excluditur ex substitutione facta, non in tota expressim hereditate.*

Et præsertim, si nulla hereditatis mentio facta est, & num. 36.

35 *Substitutio si non est in tota hereditate, debet intelligi facta in portione ultimi dumtaxat morientis,* & num. 37.

38 *Reciproca substitutio in totalitate restitutionis fundatur,* & num. 51.

39 *Reciproca substitutio non inducitur ex mentione hereditatis indefinita, & sinè adjecto totalitatis.*

40 *Nec locum tunc habet regula, quod indefinita dictio æquipollet universali.*

Secus tamen est, quoties inter Descendentes agitur num. 121.

41 *Fideicommissum reciprocum in secundo gradu non ideo tacitè repetitum censetur, quia in primo sit expressim ordinatum.*

43 *Vel quia fœminæ ex primo vocatis nascituræ exclusæ fuerint.*

Et quomodo exclusio hæc intelligenda sit? ibid.

45 *Investiturâ duobus fratribus pro se, suisque heredibus concessâ, portio unius præmortui ejus filiæ, non alteri fratri adquiritur.*

Idem de fideicommissaria institutione, ibid.

46 *Fœminæ in portione Patris sunt Agnato remotiori prædilectæ.*

47 *Fideicommissi reciproci tacita repetitio in secundo gradu non benè conjicitur ex qualitate legitimitatis in Descendentibus requisita.*

48 *Neque ex digressu ad plures substitutionum gradus.*

Aut ex ratione agnationis conservandæ nu. 49.

49 *Agnationis conservandæ ratio operari solùm potest in portione Ascendentis de unaquaque linea.*

50 *Reciproca non præsumitur, nisi expressa sit, vel necessariò ab expressis inferatur.*

51 *Fideicommissi reciproci exclusiva conjectura est facultas disponendi in Extraneum ultimo heredi data.*

Ejusdemque observantia, num. 52., *sed vid.* num. 113.

52 *Observantia declarativa fideicommissi ex facto heredum proveniens multùm attendenda est.*

53 *Præsertim, si ex facto primorum vocatorum.*

54 *Heres, qui cum Testatore est conversatus, præsumitur scire, quid Testator senserit.*

55 *Fideicommissi remissionem operatur divisio, absque ulla reservatione, facta inter heredes certam notitiam testamenti habentes; sed vid.* num. 120.

56 *Fideicommissum perpetuum, ac reciprocum ex quibus arguatur?* & num. 57. & seq.

57 *Fideicommissum, licèt literaliter non expressum, probari potest ex conjecturis elicitis ex Testatoris mente,* & num. 63.

Præsertim, si expressum illud sit, num. 64.

58 *Voluntas Testatoris in testamentis dominatur; neque alligatur verborum formulis,* ibid. *Ipsique Leges famulantur* num. 59.

60 *In contractibus voluntas potiùs, quàm verba spectanda sunt.*

61 *Et maxime in testamentis,* & num. 62. & 63.

62 *Verba secundùm voluntatem accipiuntur.*

64 *Voluntatis existentis facilior progressus est, quàm novæ voluntatis inductio, & declaratio.*

65 *Testatoris voluntas, in fideicommissis, ullo certo exprimendi modo coarctata non est.*

66 *Pro fideicommissi jam certi duratione, in dubio, judicandum est.*

67 *A* Cumani theorica *receditur, quoties conjici potest, perpetuum, & descensivum fideicommissum fuisse inductum.*

69 *Conjecturæ desumptæ ex voluntate Testatoris sufficiunt ad reciprocam inducendam, licèt illius requisita non concurrant,* & num. 122.

70 *Procedit etiam inter Transversales.*

71 *Quo casu unica sat est conjectura.*

72 *Conjecturæ leviores sufficiunt, ut fideicommissum Ascendentis perpetuum, ac reciprocum censeatur,* & num. 73.

74 *Testator inter Descendentes disponens, censetur de primis nedum, se de ulterioribus etiam cogitasse.*

75 *Fideicommissi extensio non est odiosa, cum ex voluntate Testatoris ducitur.*

76 *Voluntas Testatoris, etiam in eo debet attendi, de quo interrogatus respondisset.*

77 *Fideicommissum perpetuum resultat ex digressu ad plures substitutionum gradus.*

Tum etiam ex eo, quod filii nasciturii vocati sint, num. 81., *&* vid. num. 82. & seq.

78 *De*

jecturis reciprocam non discretivè in unaquaque linea, sed de una ad aliam lineam inducunt.

133 *Fideicommissum reciprocum conjicitur ex claritate, & nobilitate familiæ Testatoris.*

134 *A fideicommisso lineari reciproco fœminæ excluduntur.*

Præsertim, si Testator in defectu unius lineæ masculinæ aliam, atque aliam vocavit, semper exclusis fœminis, num. 137.

Intellige, id procedere, existentibus masculis cujusque lineæ, num. 139.

135 *Fœminarum exclusio à fideicommisso reciproco satis elicitur ab exclusione propriarum filiarum Testatoris.*

136 *Fœminæ, ac etiam masculi ab iis descendentes à fideicommisso agnatitio excluduntur; intellige, ut* num. 139.

139 *A fideicommisso lineari reciproco, eodemque agnatitio fœminæ, exstantibus masculis de quacumque lineâ, semper excluduntur.*

140 *Atque unâ deficiente lineâ, masculi alterius censentur substituti.*

141 *Exclusâ per Agnatum remotiorem fœminâ propinquiori; amplia ut* num. 143.

142 *Ex ratione contemplatæ agnationis receditur à regula discretivæ in quolibet Columnello.*

144 *Linearum numquam fit discretio, quando repugnant conjecturæ.*

145 *Fœminæ proximiores ex sola masculorum remotiorum alterius lineæ prædilectione excluduntur.*

Maximè, si inter Descendentes agitur ejusdem lineæ, num. 146.

Quorum respectu opus non est reciprocæ linearis probatione, num. 147.

146 *Reciproca in una, eademque linea faciliùs inducitur.*

148 *Minusque odiosa dicitur.*

AGgredimur alteram quæstionem, quæ inter eosdem D. Comitem Agamemnonem Pini, & D. Mariannam ejus neptem vertitur super testamento q. Agesilai Pini senioris facto sub die 26. Februarii 1677.; verba Testatoris hæc sunt = *In omnibus autem aliis suis Bonis mobilibus, & immobilibus, & semoventibus, juribus, & actionibus ejus heredes universales instituit, oreque proprio nominavit, & esse voluit DD. Thaddæum, Nicolaum, & Carolum ejus filios legitimos, & naturales ex supradicta D. Thaddæa ejus Uxore susceptos, eosque, ac eorum Descendentes ex legitimo matrimonio natos, vel nascituros, non autem per subsequens matrimonium, aut aliàs quomodolibet legitimatos, donec unus supererit, descensivè, & reciprocè substituit, exclusis semper fœminis, & non legitimè natis, donec ultimus supererit, & ita ut semper liberè repræsentent personam Parentis prædefuncti in quocumque gradu, etiamsi ultrà tertium, & ulteriorem. Ultimo verò eorum decedenti succedat D. Vincentius, vel illius descendentia legitima, non autem legitimata per subsequens matrimonium, vel alium quemcumque modum, exclusis fœminis: & ultimo eorum ab intestato decedenti substituit Ill. DD. Herculem J. U. D., & Cyrrum filios Illmi D. Bartholomæi Pini: Et, illis non extantibus, vel quandocumque deficientibus, eorum Descendentes masculos, & per masculum legitimos, & naturales, non autem quovis modo legitimatos: Et, illis deficicientibus, Ill. DD. Sfortiam, & Galeatium de Pinis, illorumque Descendentes masculos, & per masculum legitimos, & naturales, non autem legitimatos, ut supra de aliis dictum est, & prædictas substitutiones fecit vulgariter, pupillariter, ac per fideicommissum, ac omni meliori modo, secundùm quod, & prout personis, & ætatibus conveniunt respectivè ad formam Juris: gravans ejus filios, postquam singuli eorum compleverint annum 25., ad accipiendum præsens testamentum, & subjiciens etiam legitimam, & detractionem dotis maternæ dispositioni d. D. Testatoris, si voluerint potiri præsenti testamento; quod si non impleverint moniti ex parte D. Vincentii, vel alterius Substituti, tali casu privati sint ceteris Bonis, & non consequantur, nisi legitimam, quoniam trebellianicam prohibuit, & id, quo privabuntur, accrescat Substitutis &c.* =

Ordinatis ita substitutionum pluribus gradibus, casus evenisse fertur, quo successio delata fuit ad Vincentium in secundo gradu vocatum, qui jam hereditate potitus, decessit, relictis duobus filiis masculis, D. Comite scilicèt Agamennone, de quo loquimur, & Agesilao juniore, qui pacificè simul Bona possederunt, sed, mortuo demum Agesilao, D. Mariannâ filiâ superstite, fit locus dubio, quisnam ei succedere debeat in Bonis delatis ex testamento Agesilai senioris, filia nè, an verò D. Comes Agamennon defuncti frater: Cujus resolutio pendet ex altero dubio: an substitutio secundo loco facta favore Vincentii, vel ejus descendentiæ sit per meram vulgarem, an verò per fideicommissariam cum repetito fideicommisso favore masculorum: nam, si illa sit vulgaris directa, certum est, quod sta- 1
tim ac fuit adita hereditas per ipsum Vincentium, expiravit, *leg. post aditum Cod. de impuber., & aliis substit. cum concordan.*, & consequenter, cessante omni aliâ substitutione, & fideicommisso, Bona remanserunt libera, nullumque dubium est, quin ad portionem delatam ad Agesilaum jun. succedere debeat ejus filia, non verò frater: si verò sit fideicommissaria, videndum pariter est: an inter Descendentes prædicti Vincentii censeatur adesse tale fideicommissum descensivum, & reciprocum favore Masculorum, ut frater masculus excludat à successione fratris ejus filiam fœminam. Quas sanè brocardicas quæstiones à multis fusissimè pertractatas, si per omnia veterum placita Doctorum repetere velimus, in nimias prolixitates inutiliter abierimus; idcircò per eas tantùm, quæ in foro viguerunt opiniones, momenta rationum pro utraque parte expendemus.

Et primùm pro exclusione prætensi fidei-
commissi plurimùm urgere videtur ipsius litera 2
testamenti, in quo Vincentius, & Descendentes absque ullo onere ulterioris fideicommissi sunt

vo-

vocati, nam qui dicit, sibi relictum esse fidei-
3 commissum, debet ostendere, hanc fuisse Testa-
toris voluntatem, leg. Titia 34. §. Gajus vers. ne-
cesse igitur habet, & leg. Lucius Titius ff. de legat.
4 2.; fideicommissum enim est onus contra natura-
lem libertatem, leg. coheredi §. Cum filiæ, ubi
scriben. ff. de vulgar., & pupillar., leg. ub eo Cod.
de fideicomm., quod in dubio non præsumitur,
cum potiùs capienda sit interpretatio ad ejus
5 exclusionem, ut persona honorata minùs grave-
tur, leg. si ita relictum 43. §. final., leg. unum ex
familia §. Si rem tuam ff. de legat. 2., leg. nummis
75. ff. de legat. 3. cum similibus, & Rot. in Roma-
na Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704.
§. Prima conjectura & seqq., & §. Hinc nihil, &
5. Julii ejusdem anni §. Tantòque & seqq., & §. Mi-
nùs, & 5. Decemb. ejusdem pariter anni §. Conjectu-
ræ autem cor. bon. mem. Muto, & in Avenionen.
Primogenituræ, seù Concursus 23. Januarii 1705.
§. Maximè quia cor. eod.; unde processit com-
6 mune illud effatum, quod, ubi fideicommissum
non legitur, ibi adesse non dicitur, ità Soccin.
cons. 96. num. 14. lib. 3., Dec. cons. 211. num. 5.,
Craves. cons. 161. num. 11., Euger. cons. 33. n. 54.,
& seqq. lib. 1., Joan. Andr. in addit. ad speculat.
de testam. §. 1. vers. occurrit, Mantic. de conject.
ultim. volunt. lib. 7. tit. 5. n. 11. vers. 5. & qui dicit,
Molin. de Primog. Hispan. lib. 1. cap. 4. num. 8.,
Peregrin. de Fideicom. art. 11. num. 37., Fusar. qui
plurimos congerit de substit. quæst. 471., Cyriac.
contr. 8. n. 47., Rocca disput. Jur. select. cap. 17.
num. 1., Rota coram Seraph. decis. 1023. num. 1.
part. 8. rec., dec. 192. num. 1., & in Romana Fidei-
commissi Luciæ de Moronis 21. Februarii 1701.
§. Occasio igitur, & in Romana Fideicommissi de
Goris 9. Maii ejusdem anni §. Et quidem coram
R. P. D. Ansaldo.

Eòque magis, quia in casu nostro non dubia
videtur Testatoris voluntas, qui plures instituens
gradus substitutionum, quum voluit fideicom-
missum inter primos, & tertio loco vocatos, hoc
dixit expressè; secus in eo gradu, in quo voca-
vit Vincentium: quare nedum sit locus regulæ,
7 quod fideicommissum non extenditur de persona
ad personam, quia scilicet ejus extensio reputa-
tur odiosa, leg. si fuerit ubi Castrens., & Soccin.
ff. de reb. dub., Aliciat. cons. 96. num. 8., & cons.
134., Soccin. jun. cons. 185. n. 22. vol. 3., Mantic.
de conject. lib. 7. tit. 5. sub num. 11. vers. & Fidei-
commissum, Molin. de Primogen. lib. 1. cap. 4. sub
num. 8., Fusar. plenè quæst. 471. num. 31. & seqq.
& quæst. 284., Gratian. discept. 765. num. 1., Pe-
regrin. de Fideicom. artic. 22. num. 58., Rot. in
Auximana, seù Camerinen. Fideicommissorum 16.
Junii 1710. §. Verùm etiam cor. R. P. D. An-
saldo, sed benè etiam arguitur, quod, si Testa-
8 tor, quando voluit fideicommissum, hoc di-
xit; quando non dixit, noluisse dicendus est,
leg. unic. §. Sin autem Cod. de caduc. tollen.; ta-
lis est enim natura discretivæ locutionis, ut
unum includat, & alterum excludat, diversam-
que præseferat voluntatem, Rot. coram Emerix
jun. decis. 583. num. 6., & decis. 888. num. 5., &
in Romana Canonum de Salviatis 14. Februarii
1707. §. 9. cor. Rmo Molines, in Romana Renun-
ciationis 6. Maii 1709. §. ult. coram Illmo Scotto
Almæ Urbis Gubernatore, & in Romana Here-
ditatis 14. Junii ejusdem anni §. Certòque certiùs,
& §. Nec obsistit coram Emo Card. Priolo.

His cohærenter accedit communissima con-
clusio, quod, quando plures vocantur nomine 9
collectivo familiæ, vel Descendentium, prout
in casu vocati sunt Vincentius, vel ejus Descen-
dentes, non intelligitur inter eos constitutum
descensivum fideicommissum, sed potiùs cen-
sentur vocati per substitutionem directam vul- 10
garem, quæ, primis adeuntibus hereditatem,
quoad alios expiret, Bartol., Alexand., Jas., Soc-
cin., Ruin., Alciat. Torniell., & alii in leg. Gal-
lus §. Quidam rectè ff. de liber., & posth., Fusar.
cons. 57. num. 19., & de substit. quæst. 382. per tot.,
Add. ad Ludovis. dec. 207. num. 9., & Rot. in rec.
dec. 357. num. 5. part. 1., & dec. 221. n. 6. part. 5.,
& cor. Emerix jun. dec. 56., & dec. 88. utrobique
num. 1., & dec. 437. num. 2. & seq., & in Roma-
na, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14.
Junii 1697. §. Etenim circ. med. coram bon. mem.
Muto, eà ratione, quia fideicommissa non sunt
multiplicanda, ubi substitutio potest Jure dire- 11
cto valere, cap. si Pater de testam. in 6., essetque
absurdum ex sola, & simplici familiæ vocatione
tot fideicommissa inter illos, qui ex tali familia
prodierint, inducere, ut benè explicat Soccin. 12
in leg. si cognitis ff. de reb. dub., & optimè præ
ceteris Raphael. Cuman. in leg. Cum ità 32. §. In
Fideicommisso num. 4., & §. fin. ff. de legat. 2.,
quem communiter omnes sequuntur, teste Menoch.
cons. 85. num. 87. & seq., Surd. cons. 554. nu. 24.,
Redenasch. cons. 10., & cons. 30. num. 5., Fusar.
cons. 57. nu. 19., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12.,
Mantic. de success. legal. part. 1. quæst. 21. art. 3.
num. 35., & part. 4. quæst. 24. art. 2., Molin. de
Primogen. lib. 1. cap. 5. num. 28. & seqq. vers. ex
quibus, Fusar. de substit. quæst. 382. per tot., Ga-
leot. respons fiscal. 15. num. 14. & seqq., Joseph
de Rosa cons. 41. & 42. num. 1. & seqq., Rota sæ-
pissimè, Beltramin. ad Gregor. dec. 207. vers. Rota
passim.

Certiùs, quando, prout in casu, vocatio facta 13
per dictionem disjunctivam vel, ut ibi = Ultimo
decedenti succedat D. Vincentius, vel ejus de-
scendentia &c. =; tunc enim ex natura disjuncti- 14
væ, quę in uno tantùm verificari petit, necessa-
riò tollitur fideicommissum descensivum, &
substitutio intelligitur vulgaris, quæ verificata
in primo herede, expirat quoad alios, Ripa in
leg. heredes mei §. final. num. 9. ff. ad Sen. Con-
sult. Trebell., Alciat. post Alexand., Soccin.,
Ruit., & alias in leg. Gallus in 1. lectura §. Qui-
dem rectè num. 46. ff. de liber., & posth. cons. 284.
in fin., Peregr. cons. 52. num. 12. lib. 1., & de Fi-
deicomm. art. 18. num. 24. vers. septimus casus,
Fusar. cons. 2., cons. 80., & cons. 87., & de sub-
stit. quæst. 479. num. 74. vers. vidimus huc usque,
Petra de Fideicomm. quæst. 5. num. 163., Joseph
Rosa consult. 42. num. 10. vers. 1. quia, ubi alios
allegat, nec talis dictio in nostro casu resolvi po-
test in conjunctivam, quia est posita inter perso- 15
nas,

nis, inter quas cadit ordo charitatis, & affectionis, leg. cum Pater 79. §. A te peto, ubi Bart., & alii ff. de legat. 2., Bero.consf.67.num.48.lib.1., Riminald. jun. consf.262. num.54., Menoch. consf. 87. num.20., Rebuff. consf. 175. num. 10., Peregrin. d. art.18. de Fideicomm. num.24.

16 Ex quo sequitur, quod substitutio vel fuit consumata per aditionem hereditatis factam à Vincentio, & expiravit quoad ceteros, ad Text. in leg. post editam Cod. de impub., & al., & leg. si Mater 33. §.1. ff. de vulgar., cum ibi notat. Rot. in Tridentina Bonorum, seu Immissionis super Successione in Bonis Philippi, Jacobi, & Isabellæ 11. Junii 1703. §. Nec ex eo cor. bon. mem. Caffarell., confirmat 15. Martii 1706. §. Nec ad inducendum circ. med. cor. Illmo Scotto, vel, si etiam absolutè consideretur inter ejus Descendentes, non tamen inducit descensivum fidei-
17 commissum inter illos, sed tantum vocationem activam, ut dicunt, absque novo onere restitutionis; nam, ut ait Molin. d. cap. 5. lib. 1. sub n. 28. = Qui fideicommissum familiæ relinquit, id solùm efficere contendit, ut Proximiores ad hujusmodi fideicommissum admittantur, itaut, primis succedentibus, fideicommissum expiret = latè Fusar. quæst.382., & quæst. 479. num.84. post Soccin. sen. consf.96. num.2., & consf. 104. num.4. lib. 3., & Parisf. consf.87. num.6., & seqq. lib.2., Castill. lib.5. cap.100. num. 17., atque ita in utroque casu locum sibi vindicat supradicta receptissima Cumani theorica pro exclusione fideicommissi, proindeque, sive substitutio expiraverit per aditionem Vincentii, sive per aditionem ejus filiorum, jura D. Mariannæ in tuto posita videntur.

Neque verò ab hac Cumani traditione recedi posse videtur in nostra hypothesi vel ex eo,
18 quod substitutio facta legatur verbis communibus, quia communia verba trahuntur ad directam vulgarem, Surd. consf. 354. num. 26., Laderch. consf.38. num.30., Redenasch. consf.11. num.31., Mart. part.1. quæst.21. art.3. num.37., Fusar. d. quæst.479. num.26., & seqq., Joseph. de Rosa consul. 41. sub num. 6. versf. nec minùs, Rot. coram Cavaler. decisf.496. num.4., & seq., & in Bononien. de Platesiis coram bon mem. Emerix jun. decisf.56. num.2. versf. quam indistinctè, & in Romana Immissionis coram Rmo Molinet, in Mantisf. tom.10. decisf. 47. num. 4.; vel ob clausulas, qui-
19 bus talis substitutio concepta est: nam, si agatur de clausula codicillari, hæc solum operatur, quando substitutio directa valere non potest, secus, si illa jam suum habuit effectum, & hereditas fuit adita, Surd. consf.232. num.32., Vegg. consf. 74. num.484., Purpurat. consf.30. num.9., & seqq., Menoch. consf.328. num. 90., Mantic. de conject. lib.5. tit.2. in fin., Fusar. quæst.382. num 68, & 69. ad fin., & quæst. 479. num 84., Rosa consult. 42. num. 8. versf. nec minùs clausula, Rodulphin. alleg. 104. num.19., Beltramin. ad Gregor. dec. 207. num.9., Urceol. consult.56. num.17., Rot. part.4. diversf. decisf.492. num.2. versf. tertia conjectura, coram Ubald. decisf.33. num. 9., coram Emerix jun. decisf. 437. num.5., repetit. apud Rodulphin. alleg. 104. num. 37. versf. denique nihil
facit; prout etiam clausula = omni meliori modo = 20
confirmat dumtaxat voluntatem Defuncti, sed non extendit substitutionem, Mart. de clausul. clausf.83. n.5. versf. dic verum part.1., Urceol. consul. 56. num.13., Rot. in rec. decisf221. num.16. part. 5., coram Seraphino decisf. 1216. num.13., coram Ludovisf. decisf.207. num.4., coram bon. me. Emerix jun. decisf.56. num.6. versf. nihil suffragante, decisf.88. num.4. coram Arguell., decisf.32. num.29., & post Balducc. ad Ramon. decisf.15. nu.28. cum aliis abundè deductis in Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus 23. Januarii 1705. §. Requisi-
ta in fin. coram bon. mem. Muto: Non absimili 21
modo clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = intelligenda est respectivè ad casus expressos, ut nempè Descendentes censeantur vocati per fideicommissum respectu primorum vocatorum, non autem inter se, Soccin. consf.69. num.1., & consf.104. num.2. lib.3., Redenasch. consf.10. num.26., & seqq., Fusar. consf. 3. num.4., & de substit. quæst. 479. num.84., & 86., ubi, quod hunc casum habuit in facto, & prius quæst. 82. num.39., Mart. de successf. legal. part.4. quæst.24. art.2. num. 32., Rodulphin. alleg. 104. num.20., Rosa consult.42. num. 7., Urceol. consf.56. num. 16., Rota coram Emerix jun.
decisf.56. in princ., & decisf.437. n.4., & denique 22
verba = in stirpes, & non in capita = conveniunt vocationi activæ, non autem passivæ, Soccin. sen. d. consf. 104. num.3., & Soccin. jun. consf.181. num.12. pariter lib.3., Fusar. consf.3. num. 6., & de substit. quæst.479. num.87., Galeot. responsf.16. num.44., Rosa loco citat. sub num.10. versf. secundò adjecit, Urceol. consul.56. num.15., Samminiat. contr. 101. num. 121., Rodulphin. d. alleg. 104. num.3., Rot. post ipsum decisf.33. versf. præsertim, & cor. Emer. jun. decisf.437. num.4., & seq., in Auximana, seù Camerinen. Fideicommissorum 1. Julii 1709. §. Insequendo etiam coram R. P. D. Crispo, confirmata 16. Junii 1710. §. Nihilo-
minus cum seq. coram R.P.D. Ansaldo. Quarum 23
clausularum efficacia non augetur ex masculina qualitate à Testatore volita, quia ob illam censetur habita ratio sexus, non agnationis, proindeque importat quidem sexus prædilectionem, sed non perpetuum fideicommissum, ita post alios Surd. consf.308. num.14., consf.315. num.49., & consf.448. num.24., Gabriel. consf.93., & seq. lib.2., Giovagnon. consf. 82. num. 147., & seqq. lib.1., Casanat. consf.38. num.92., & 94., Gratian. cap.999. num.6., Peregr. de Fideicomm. art. 26. num.12., Fusar. consf.41. num.25., & de substit. quæst.382. num.50., & quæst. 479. num.105., Rosa consult. 42. sub num.7., Urceol. consul. 56. num.24., & seq., & decisf. Florent. 13. num.71., & seqq., Rota in terminis part. 1. rec. decisf. 486. num.17., & part. 2. decisf. 667. num. 10., ubi,
quod est magna differentia inter masculinitatem, 24
& agnationem, & decisf.279. num.20. part.6., decisf.160. num.15. part.10., cor. Dunozet. jun. dec. 91. num.21., & seqq., coram Celso decisf. 145. n. 6., & seqq., & cor. bon.mem. Emerix jun. decisf. 56. num.13., & in ejus confirmatoria decisf. 88.

in

in Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentiis 14. Junii 1697. §. Consimilis, & in d. Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus 23. Januarii 1705. §. Requisita in princ. cor. bo.me. Muto.

Cum itaque ex his omnibus immota manere
25 videatur theorica *Cumani* tradentis, quod, vocatis collectivè Descendentibus, non censeatur inter eos inductum fideicommissum descensivum, & perpetuum, sed, postquam in uno de familia paritum est voluntati, ceteri conditione deficiunt, ut ait *Tent. in leg. unum ex familia 67. §. 2. ff. de legat. 2.*, frustrà quærimus, an in casu, de quo agitur, inter Descendentes Vincentii adesse dicatur reciprocum fideicommissum favore masculorum, exclusis fœminis ab altero illorum descendentibus; etenim, sicut relatio dari non potest sinè suo fundamento, nec
26 reciprocatio, ut ajunt, sinè extremis reciprocantibus; sic impossibile est, ibi fideicommissum reciprocum consistere, ubi absolutum adesse
27 se negatur, cum relativum fundetur in absoluto, *leg. jam hoc jure 4. §. Sed si alter, ubi scribentes ff. de vulgar., & pupillar., leg. Titia Sum. §. Seja libertis ff. de legat. 2., Soccin. in leg. heredes mei §. Cum ita ff. ad Senat. Consult. Trebell., Faber. de conject. lib. 3. cap. 16. in fin., Mantic. eodem tract. lib. 7. tit. 5. num. 6., Peregrin. cons. 157. lib. 5. num. 5., Rosa consult. 41. num. 2., Marta de success. legal. part. 1. quæst. 9. art. 2. n. 2., Thesaur. decis. 248. num. 17., Capyc. latr. decis. 1. num. 56., & Rot. in Romana Fideicommissi de Goris 9. Maii 1701. §. Existente igitur coram R.P.D. Ansaldo.*

Verumtamen, admisso etiam per hypothesim
28 fideicommisso ex vocatione Descendentium masculorum Vincentii, non idcircò illud erit reciprocum, ita ut à portione sui Patris D. Marianna possit excludi à Patruo, ut docent *Corn. cons. 32. lib. 2., Alciat. cons. 87. lib. 9., bene Menoch. cons. 274., Fusar. cons. 17. num. 20., Turniol. cons. 8., 20., & 38., Peregrin art. 13. num. 72.*, quos cum aliis sequitur *Andreol. contr. 144. num. 13. vers. & in omnem casum*, ne scilicet ex uno taci-
29 to inferatur ad aliud tacitum, nempe ex fideicommisso tacito per vocationem Descendentium, ad reciprocum tacitum, quod est absurdum, ut advertit *Bellon. jun. cons. 12. num. 22., Fusar. cons. 65. num. 13., Peregrin. d. art. 13. n. 70. ad fin., Andreol. contr. 161. num. 9.*, & post eos *Pacion. alleg. 47. num. 16. in fin.*

Sed potiùs vocatio Descendentium intelligen-
30 da est discretivè, ut singulis institutis proprii eorum filii substituti censeantur, ita præcipiente regulâ illâ, quâ edocemur, quod, si dispositio absque læsione recti sermonis potest effectum di-
31 scretivè sortiri in Descendentibus cujusque lineæ, non sunt multiplicanda fideicommissa, argumento *legis Pater §. penult. ff. de legat. 3., Menoch. cons. 1016., Berrett. cons. 75., Fusar. d. cons. 17. num. 34., & quæst. 476. num. 7., Cavalcan. decis. 5. num. 64. part. 3., Rota decis. 466., & decis. 491. part. 4. divers., coram Seraph. decis. 409. nu. 6., & decis. 1023. coram Ubald. decis. 10. nu. 4., coram Cavaler. decis. 465. num. 20., coram Carill. decis. 105. num. 20., & seq., in rec. decis. 245. nu. 1. part. 1., decis. 287. num. 1., & seq. part. 4. tom. 2., decis. 58. num. 7., & seqq. part. 15., & decis. 20. num. 15. part. 19., in Romana Fideicommissi de Cecchinis 1. Junii 1699. §. Ex quibus, & §. Et tamen coram Emo Card. dela Tremoille, in Romana Fideicommissi de Goris 9. Maii 1701. §. Absque eo quod coram R.P.D. Ansaldo*; præsertim verò, 32
quando pro inducenda reciproca non inter personas ejusdem lineæ, sed de una linea ad aliam, non concurrunt tria illa notissima requisita *leg. Titia Seio 87. §. Seja libertis ff. de legat. 2.*, de quibus *Altograd. cons. 6. num. 61. lib. 1., Mantic. de conject. lib. 7. tit. 5. num. 15., Marescott. var. resol. lib. 1. cap. 66. num. 2., Rot. in rec. dec. 755. nu. 1. part. 18., dec. 28. num. 9., dec. 29. num. 3., & dec. 218. num. 9., & seq. part. 19., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. dec. 70. n. 1.*, aut ex aliis conjecturis clara voluntas Testatoris non deprehenditur; quæ tamen conjecturæ debent esse ita urgentes, ut concludant pernecesse,
non autem per possibile, resistente semper regu- 33
lâ pro exclusione reciproci fideicommissi, *Fusar. cons. 58. num. 18., & cons. 65. num. 12., Peregrin. cons. 10. num. 4. lib. 3., post Bartol., Bald, & alios in d. leg. Titia Seio, & Castrens. in leg. potest ff. de vulgar., Alduin. cons. 93. num. 19., Giovagnon. cons. 97. lib. 1., Surd. cons. 329. num. 16., Fusar. de substit. quæst. 475. num. 4., Rosa consult. 41. num. 14., Pacion. d. alleg. 47. num. 17., Rocc. disput. jur. select. cap. 17. num. 15., & seqq., Turr. var. jur. quæst. tit. 2. quæst. 34. num. 19. vers. licèt, Urceol. dec. Florent. 23. num. 11., Capyc. latr. dec. 1. num. 64., & seqq., Rot. dec. 49. nu 9. part. 9. tom. 1., & tom. 2. decis. 397. num. 2., coram Bich. dec. 271. num. 8., coram Cerro dec. 421. n. 4., coram Dunoz. jun. dec. 562. num. 1., & seqq., coram Celso decis. 376. num. 5., & coram bon. mem. Emerix jun. dec. 589. num. 17., in rec. dec. 235. num. 24. part. 16., & decis. 20. num. 27. part. 19., in Reatina Fideicommissi de Vincentiis 14. Maii 1701. §. Idque coram Illmo Scotto, in Romana Fideicommissi 8. Junii 1705. §. Et quamvis cor. clar. mem. Card. Caprara, cum aliis in Bononien. Fideicommissi Herculis de Elephantutiis 27 Februarii 1708. §. Nihilominùs cum seq. coram R.P.D. Aldrovando.*

Porrò in nostro casu desiderantur ea tria requisita, quia, etsi omnes Descendentes Vincentii
sint vocati, & ultimo eorum decedenti datus sit 34
alius substitutus: tamen deficit aliud non minùs necessarium, quia scilicet ille, qui substitutus fuit ultimo decedenti, non fuit datus in tota hereditate; verba enim Testatoris sunt = *& ultimo eorum ab intestato decedenti substituit Illustriores DD. Herculem &c.* = quo quidem casu locum habere videtur *Soccini* doctrina *in leg. heredes mei §. Cum ita ff. ad Trebell.*, quam refert *Mantic. de conjectur. lib. 7. tit. 5. num. 9.* his verbis = *Sequitur quartus casus, quando post mortem plurium facta est substitutio ultimo morienti simpliciter, nec dictum est in tota hereditate, vel in tota fundo* =: in quo quidem *Soccin. sen. d. §. Cum ita num. 6.*

num.6. concludit, inter eos non videri inductum re-
ciprocum fideicommissum; quia substitutio debet
35 intelligi facta in portione ultimi dumtaxat mo-
rientis, non aliorum, & cessat ratio d. leg. Titia
Scjo §. Seja libertis ff. de legat. 2.; non enim con-
stat, Testatorem voluisse totam hereditatem ad
substitutum pervenire, & ideo non videtur conje-
ctura probabilis ad inducendum reciprocum fidei-
commissum =; idque nullam habet difficultatem,
36 quando nulla hereditatis mentio facta est, quid-
quid sit, quando Testator hereditatem indefini-
te expresserit, post Bartol., & Imol. in eadem
leg. Titia Sejo, & Rip. in d. leg. heredes mei
§. Cum ita num.18. ff. ad Senat. Consult. Trebell.,
tradit idem Card. Mantica loco citato ibi = hæc
conclusio procedit sine scrupulo dubitationis, quan-
do Testator non facit mentionem de hereditate, sed
simpliciter dicit: & si ultimus sine liberis decesserit,
substituo Titium; nam Titius ultimo tantum, &
37 in ejus sola portione intelligitur substitutus, &
cessat conjectura, per quam possint videri invicem
substituti, quæ sumitur, quando Testator ab ulti-
mo moriente voluit totam hereditatem restitui =
ut Bart. &c., & hic est casus noster, ut patet,
& de hoc præcisè agunt etiam Soccin. jun. cons.
84. num.3., & 4. lib.2., Honded. cons.60. nu.61.
lib. 1., Surd. cons.392. num.9. ante fin., Rodul-
phin. alleg.161. num.14., & Rot. in rec. dec. 20.
num.21. part.19.

Conjectura enim reciprocæ in eo fundatur,
38 quod Testator totam velit ab ultimo moriente
hereditatem restitui, quia non potest tota in ul-
timo conservari, nisi per reciprocam: quando
igitur totalis hujusmodi restitutio non exprimi-
tur, cessat conjectura prædicta, quæ absque ne-
cessitate admitti non debet: adeout, etiamsi
Testator de hereditate locutus fuerit, sed inde-
39 finitè, & sinè adjectivo totalitatis, & integritatis,
adhuc non intelligitur facta reciproca fideicom-
missaria substitutio inter honoratos, ut subtiliter
defendit Soccin. jun. eadem leg. heredes mei §. Cum
ita num.17. ff. ad Senat. Consult. Trebell., quem
refert, & sequitur Mantic. d. cap.5. lib.7. n.10.,
= quia (sunt ejus verba) cum Testator substituit
ultimo morienti in hereditate, nec dixit: in tota,
commodissimè potest intelligi de parte ultimi De-
cedentis = leg. si Titius ex parte 96. ff. de legat.
3., leg. Titia ff. ad leg. falcid., quod etiam do-
cuerunt Castrens. in leg. si Pater impuberis in fin.
ff. de vulgar., Alexand. cons.101. vol.4., & alii,
quos refert, & sequitur Mascard. conclus.773. n.
4. vers. secundò amplia, Peregrin. art.13. num.11.,
Intrigliol. de substit. cent. 2. quæst. 83. num. 50.,
Fusar., qui hanc sententiam receptissimam di-
cit, quæst. 472. num.51. vers. secundus casus est,
& eleganter defendit Facchin. lib. 3. controvers.
cap.80., Pacion. allegat.47. num. 9. vers. secun-
40 dum requisitum, rejectâ in hoc casu regulâ illâ,
quod indefinita dictio æquipollet universali, ut
plenè, & pluribus relatis, Fusar. quæst.472. in
primo casu à num.1., & seqq., & Rot. d. dec.20.
num.22. part.19. rec.

Deficiunt etiam conjecturæ urgentes pro tali
fideicommisso reciproco inducendo, illud enim
elici nequit ex reciproca expressè ordinata inter 41
vocatos in primo gradu, quia non idcirco tacitè
repetita censetur in secundo gradu, in quo non
fuit expressa, Menoch. cons.743. num.4., Peregrin.
cons.33. num.52. lib.1., Fusar. cons.116. num. 4.,
Redenasch. cons.58. num.181., & seqq., Peregrin.
de Fideicomm. art.13. num.90., Fusar. latè de sub-
stit. quæst.472. num.30., & seqq., Pacion. alleg.
46. num.2 & 13., Capyc. latr. dec. 1. num. 62.,
& seqq. vers. nec refert, Rot. dec.286. n. 2. part.
4., dec.272. num.19. part.6., dec.68. num.11. vers.
nec urget substitutio, & dec. 255. num. 12. part.
15. rec., coram Dunoz. jun. dec. 562. num. 19.,
coram bon. mem. Emerix dec.56. num.15. vers. ex-
pressa, & dec.638. num. 3., & 4., cum aliis in
Romana Fideicommissi de Goris 9. Maii 1701. §.
Existente, & seqq. coram R.P.D. Ansaldo, in
Romana Immissionis, seu Fideicommissi 25. No-
vembris 1705. §. Neque obstat, & in Tridentina
Bonorum, seu Immissionis super successione in Bonis
Philippi, Jacobi, & Isabellæ 15. Martii 1706.
§. Nec ad inducendum in princ. cor. Illmo Scotto,
præcipuè, cum non sit inconveniens, quod ma-
jorem Testator curam habeat conservationis Bo-
norum inter primò vocatos à se prædilectos,
Menoch. cons.336. num.30., Fusar. quæst. 472. n.
41., & quæst. 475. num.36., & 37., Rocca di-
sput. jur. select. cap. 17. num.18., & profectò,
quemadmodum Fideicommittens, ubi voluit re- 42
ciprocam ordinare, disertis verbis id explicavit,
ita quoque facturus fuisse censendus est, si illam
in ulterioribus etiam gradibus efflagitasset, ut ait
Rot. in d. Romana Fideicommissi de Goris 9. Maii
1701. §. Certè hæc ipsa coram R.P.D. Ansaldo,
& in Bononien. Fideicommissi de Burzanis 6. Fe-
bruarii 1708. §. Nec obstat cor. R.P.D. Lancetta,
& latè dictum fuit in Bononien. Fideicommissi Her-
culis de Elephantutiis 27. Februarii 1708. §. Le-
vioris ponderis coram R.P.D. Aldrovando, ubi,
quod hujusmodi argumentum, tamquam fragile,
crebriori Doctorum calculo refellitur, ac potiùs
retorquetur.

Prout etiam inferri nequit ex eo, quod Te- 43
stator suas filias, & fœminas omnes nascituras
ex se, suisque liberis in primo gradu vocatis, ex-
clusit, injuncto Masculis onere illas dotandi; si-
quidem talis exclusio benè potest verificari inter
Descendentes uniuscujusque lineæ, itaut, existen-
tibus in eadem linea Masculis, fœminæ exclu-
dantur:, & cum recta ratio sermonis hoc modo 44
salvetur, non est absque necessitate inducendum
fideicommissum reciprocum, ut unica filia Pa-
tris sui, nullis cum ea concurrentibus Masculis,
ab illius portione excludatur per Agnatum re-
motiorem, & alterius lineæ; prout in simili de-
cisum habetur in cap. unic. de duob. fratrib. à Ca-
pitan. investit. in usib. feudor., ubi duobus fratri- 45
bus data erat simul investitura pro se, & suis he-
redibus masculis, quibus deficientibus, vocaban-
tur fœminæ; decessit unus frater, filiâ relictâ:
quærebatur, cui portio Defuncti deberetur,
utrum filiæ, an fratri? & pro filia respondetur.
Quam porro hujus Textus feudalis decisionem
in nostris terminis amplectuntur Doctores in leg.
Gal-

Gallus §. Quidam rectè ff. de liber., & post.,
Salycet. in leg. quoties Cod. de Fideicomm., Ca-
strens. cons. 434., Ruin. cons. 121. num. 8. lib. 2.,
Alciat. cons. 87. lib. 9., Menoch. post alios cons.
376. num. 40., & 55., Odd. cons. 45. num. 42.,
Bellon. jun. cons. 12. num. 79., Peregrin. cons. 30.
num. 2., & seq. lib. 3., & de Fideicomm. art. 27.
sub num. 15., Fusar. quæst. 475., Cyriac. contr.
608. num. 42., Hodiern. contr. 33. num. 14., De
Marin. tom. 2. cap. 89., clar. mem Card. de Luc.
de Fideicomm. disc. 102. num. 2., Rosa consul. 41.
num. 4., Rocca disput. jur. select. cap. 17. num. 7.,
Castald. consul. 77. num. 1., & consul. 237. num. 2.
circ. med., Rodulphin. alleg. 39. num. 12., Torr.
var. jur. quæst. tom. 1. quæst. 34. num. 13., & 14.
& de majorat. Ital. part. 1. quæst. 38. num. 180.,
Urceol. dec. Florent. 11. num. 1., & dec. 23. n. 9.,
& seqq., Rot. coram Serap. dec. 1023., coram
Ubald. dec. 122. num. 3., & seq., ubi, quod io
46 portione Patris fœminæ fiot prædilectæ Agnato
remotiori, apud Redenasch. cons. 58. num. 127.,
part. 15., & seqq., in rec. dec. 68. n. 17. part. 19.,
dec. 20. à num. 15., & seqq., & dec. 487. num. 18.,
& coram bon. mem. Emerix jun. dec. 589. sub eo-
dem num. 17. vers. quales non censentur, cum aliis
in Romana Fideicommissi de Goris 22. Martii 1700
§. At quando cor. R. P. D. Ansaldo, in Romana
Fideicommissi 11. Januarii 1706. §. Nihilominùs
cor. eod., & in Bononien. Fideicommissi Herculis
de Elephantutiis 27. Februarii 1708. §. Eòque
certiùs cor. R. P. D. Aldrovando.

Levemque similiter, & infirmam conjectu-
47 ram præbent vel qualitas legitimoram natalium
in Desceodentibus requisita, Pucion. alleg. 46.
num. 4. vers. nec qualitas, Cutell. dec. 7. num. 22.,
Rota coram Buratto dec. 385. num. 8., coram Ar-
guell. dec. 32. num. 21., coram Celso dec. 145. n. 11.
part. 19., dec. 401. num. 16., vel prohibitio aliena-
tionis, sive detractionum, quia hujusmodi pro-
hibitiones intelliguntur juxta limites fideicom-
missi expressi, nec illud extendunt, Ruin. cons.
121. num. 8. lib. 2., Peregrin., aliis relatis, cons. 30.
num. 20., & seqq. lib. 3., & cons. 33. num. 42. ad
fin., Fusar. cons. 17. num. 150., & seqq., Odd.
cons. 65. num. 52., Cyriac. contr. 608. num. 26.,
& seqq., Cavalcan. dec. 5. num. 67. part. 3., Rota
dec. 466. in fin. part. 4. divers., coram Seraph. in
sæpe alleg. dec. 1023., & coram Cels. dec. 376. n. 8.
& seqq., & coram Dunoz. jun. dec. 777. num. 9.,
& seq., & coram Emer. jun. dec. 1163. num. 6.,
& in Romana Fideicommissi de Cecchinis 1. Junii
1699. §. Et tamen cor. Emo. de la Tremoille, in
Romana Fideicommissi 8. Junii 1705. §. Aliæ
autem cor. clar. mem. Card. Caprara, confirmat.
11. Januarii 1706. §. Concomitantibus coram
R. P. D. Ansaldo, in Tridentina Bonorum, seu
Immissionis super successione in bonis Philippi, Ja-
cobi, & Isabellæ 15. Martii 1706. §. Quo verò in
princ. cor. Illmo Scotto, & in d. Bononien. Fidei-
commissi Herculis de Elephantutiis 27. Februarii
1708. en §. His præhabitis ad plures seqq., vel
48 digressus ad plures gradus substitutionum cum
voto perpetuitatis, quia esto, quod possit inde
argui fideicommissum descensivum, non tamen
infertur etiam reciprocum, Ruin. d. cons. 121. lib.
2., & cons. 115. num. 12. lib. 3., Fusar. d. cons. 17.
num. 102., & seqq., & cons. 116. n. 2., Odd. cons.
45., Peregrin. cons. 43. num. 2., & seqq. lib. 2.,
& d. cons. 30. lib. 3., & de fideicomm. art. 13. n. 72.,
Mantica de conject. lib. 7. tit. 5. in fin., Cavalcan.
d. dec. 5. num. 64., & seqq., Castald. consul. 77. n.
1., & Rot. Bononien. apud eumd. consul. 142. ante
num. 51. vers. ac vocationem Descendentium in in-
finitum, Rot. in rec. dec. 287. num. 5. part. 5., &
dec. 105. num. 21. coram Carill., cum aliis, quæ
reassumantur, & confirmantur in Tusculana Fi-
deicommissi coram Rondinino ad ornat. clar. mem.
Card. de Luca tom. 10. dec. 67. num. 12., & 13.,
in Romana Fideicommissi 8. Junii 1705. §. Nam
quatenus cor. clar. mem. Card. Caprara, confirma-
ta 11. Januarii 1706. §. Nihilominus cor. R. P. D.
Ansaldo; vel ipsa denique ratio conservandi 49
agnationem, quæ benè potest operari respectu
Descendentium in unaquaque linea, & in portio-
nè sui Ascendentis tantùm, non autem in portio-
ne alterius lineæ, Ripa in leg. heredes mei n. 15.
ff. de Senat. Consult. Trebell., Dec. cons. 291. n. 5.,
Odd. d. cons. 45. num. 42. vers. ad quartam, Pe-
regrin. d. cons. 33. num 42., Fusar. d. cons. 17. nu.
94., & de substit. quæst. 475. n. 21., Mart. part.
4. quæst. 29. art. 4. num. 10., Rocca disput. jur. se-
lect. cap. 17. num 11., & seqq., Cavalcan. d. dec. 5.
annos. 67., & dec. 15. num. 13., & 14. par. 3., Se-
raph. d. dec. 1023. circa fin., latè in Bononien.
Fideicommissi Herculis de Elephantutiis 27. Fe-
bruarii 1708. §. His præhabitis coram R. P. D.
Aldrovando; his enim òmnibus prævalere vide-
tur regula de reciproca non præsumenda, quan-
do expressa non fuit, vel in necessariam conse- 50
quentiam non infertur ab expressis, cum suâpte
naturâ censeatur odiosa, ut docent Bartol., Bald.,
Alberic., & alii in leg. Titio Sejo §. Seja liber-
tis ff. de legat. 2., Surd. cons. 329. num. 4., Gio-
vagnon. cons. 97. lib. 1., Altograd. cons. 60. n. 60.
lib. 1., Peregrin. art. 13. num. 41., Fusar. quæst.
472. num. 40., Rosa consult. 41., & 42., Rocc. d.
cap. 17. num. 15., & seqq., ubi plurimos.

Deficientibus autem io casu nostro prò reci-
proca inducenda, literâ testamenti, conjectu-
ris validis, & demum requisitis dict. leg. Titia
Sejo ff. de legat. 2., superfluum videri posset quæ-
rere, an ullæ pro illius exclusione concurrant
conjecturæ desumptæ tum ex parte Testatoris,
tum ex parte heredis. Quæ tamen non desunt; 51
nam, si spectemus Testatorem, hic ultimo ex
Descendentibus Viocentii facultatem dedit dis-
ponendi de Bonis in extraneum heredem, dum
illi substitutionem fecit eo solum casu, quo in-
testatus decederet ibi = Et ultimo eorum ab inte-
stato decedenti substituit &c. = Hinc verò prorsus
destruitur ratio inducendi reciprocum fideicom-
missum, quæ unicè in eo consistit, quod Te-
stator voluerit, hereditatem totam in ultimo vo-
cato conservari, ut tota substituto redderetur,
ad notata in eadem leg. Titiuper Soccin., & Ripa
in leg. heredes mei §. Cum ità ff. ad Senat. Con-
sult. Trebell., Mantic. lib. 7. tit. 5. de conject.
num. 9.; Imò facultas hujusmodi alienandi sim-
plici

plici etiam , & absoluto fideicommisso repugnat, ejusque perpetuitati, cum factâ alienatione, expiret, *leg. Pater filium 38. §. Quindecim libertis ff. de legat.3.*, & præ ceteris docent *Dec. consf.253., Decian. respons. 99. num. 24. lib. 5., Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21. art. 15. num.20., Peregrin. art.40. num.45., Altograd. Jun. contr. 48. num. 2., & ibi Rot. num. 72.*, & hanc conjecturam pro exclusione perpetui, & reciproci fideicommissi considerat *Rosa in sæpe citat. consult. 41. num.20., Rota decis. 390. nu. 7. part.18.*

Si verò intueamur heredem, Vincentius de
Bonis uti liberis disposuit tàm inter vivos, quàm
52 in ultima voluntate : & ejus filii Agamennon,
& Agesilaus Jun., illo defuncto, Bona hereditaria Patris, tamquam libera inter se diviserunt; Ex quibus quidem actibus resultat observantia declarativa fideicommissi, quæ multùm debet attendi, ad notata per *Menoch. consf.349. nu.15., Surd. consf.362. num. 10., Honded. consf.92. nu. 27., & seqq. lib.1., Molin. lib.1. cap.5. nu.39., Rot. part.5. rec. decis.185. num.4., in Romana, seù Firmana Fideicommissi de Burattis 25. Januarii 1700. §. Reliqua verò coram Emo Card. Priolo, & in Auximana, seu Camerinen. Fideicommissorum 1. Julii 1709. §. Quæ quidem in fin. coram R.P.D. Crispo*. Potissimum, quando pro-
53 venit à primo vocatis, *Bellon. jun. consf. 18. num. 29., clar. mem. Card. de Luca de Donat.disc.16. num.13., & disc.36. num. 18.*, quam sequitur *Rot. ad ejus ornat. tom.10. decis.27. num.13., & 14.*, sicut è contra plurimum valet ad probandam existentiam fideicommissi, *Caren. resol. 43. num.28., Rot. loc. citat. decis.69. num.14. in fin., & in Mantiss. tom.10. decis.45. num. 17., & decis.48. num.16.*, & apud *Paulut. dissert. 16. decis.1. §.final., in Lucana Fideicommissi 14. Decembris 1708. §. Verùm, & seqq. coram Rmo Kaunitz, confirmata 1. Julii 1709. ex §. Posita autem coram Illmo Scotto, in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 1. Julii 1707. §. Accedente coram R.P.D. Lancetta, confirmat. 7. Aprilis 1710. §. Certiora autem coram R. P. D.Crispo*. Nam heres, qui Testatorem cognovit,
54 & cum eo est conversatus, præsumitur scire quid Testator senserit, ut docet *Bartol. in leg. gerit num.17. ff. de acquir. hered., & leg. si quis à filio §. Si quis plures num. 1. ff. de legat. 1.*, quem Doctores communiter sequuntur, ut *Jason* ibidem testatur, *Mantic. de conject. lib.3.tit.1. nu. 26., Rot. in Hortana Immissionis 6. Junii 1710. §. Hæcque omnia coram bon. me. Cassarello*; Prout etiam divisio facta per eos, qui certam hujus
55 testamentariæ dispositionis notitiam habebant, absque aliqua reservatione, potest etiam fideicommissi remissionem operari : quod esset latius tractandum, visâ ipsâ divisione, sed prò nunc negari non potest, quin ex hisce actibus tacitè ipsi heredes fassi fuerint, fideicommissum non adesse.

Hæc sunt momenta rationum, quæ D. Mariannæ favere videntur; Verumtamen non desunt plurima alia, & quidem gravissima argu-
menta, ex quibus favore D. Com. Agamenno- 56
nis elicitur fideicommissum perpetuum cùm reciproca inter Descendentes masculos Vincentii, quorum supremus ipse est; vix enim, ac nè vix quidem in fideicommissaria tractatione
habetur regula ulla certior illâ, quâ traditur, 57
quod fideicommissum, licèt non literaliter scriptum, potest nihilominus conjecturis probari, ex *Papiniano in leg. Cum proponebatur 64. ff. de legat.2.* ibi = *Etenim in causa fideicommissi utcumque precaria voluntas quæreretur, conjectura potuit admitti* = *Et idem in leg. unum ex familia §. Si omissa ff. eodem* ibi = *Si omissa fideicommissi verba sunt, & cetera, quæ leguntur, cum his, quæ scribi debuerant, congruant, rectè datum, & minùs scriptum, exemplo institutionis, Legatorumque intelligitur* = Voluntas enim Testato-
ris, quæ in testamentis dominatur, *leg. in testa-* 58
mentis 35. ff. de condit., & demonstrat., leg. si mihi, & tibi 12., & leg. penult. ff. de legat.1., leg. heredes mei §. Cùm ità ff. ad S. C. Trebell., leg. Cùm virum Cod. de fideicom., non est verborum formulis alligata, ut *ait Bald. in leg. precibus sub num.49. Cod.de impub.*, & aliis; sed, utcumque
deprehendatur, leges ei in famulatum assurgunt, 59
leg. omn. verbum Cod. Commun. de legat., leg. quoniam indignum 15., & leg. Consulta 23. cum seqq.Cod. de testament., leg. Quidam Cod.de liber. Retor. Et sanè, si in contractibus etiam voluntatem potiùs, quàm verba spectari placuit, *leg.
in Conventionibus 219. ff. de verbor. signific.*, 60
ne scilicet propter nimiam subtilitatem verborum latitudo voluntatis impediatur, ut dicitur in *leg. 1. Cod. de hereditat. act. in fin.*, multò magis hoc in testamentis procedere debet; quippè jura nostra Defuncti volunta-
ti magis opitulantur, *leg. in testamentis ff. de* 61
regul. jur., leg. Plenum 12. §. Sed si pecoris ff. de Usu, & Habitat, leg. non solùm 31. ff. de Oblig., & Act., proindeque verba ipsa conjecturæ vo-
luntatis cedunt, & secundum eam accipiuntur, 62
leg. in testamento 27., & leg. Pater Severinam 101. in princip. ibi = *voluntatem potiùs, quàm verba considerari* =, *& §. Conditionum verba ff. de condit., & demonstr., leg. si peculium 6. §. Si Servus* ibi = *verba secundum voluntatem Testatoris exaudienda* = *ff. de pecul. legat., leg. In legatis 21. Cod. de legat.* ibi = *In legatis, vel fideicommissis necessaria non sit verborum observantia, ità ut nihil prorsus intersit, quis talem voluntatem verborum casus exceperit, aut quis loquendi usus effuderit* = *cum pluribus concordant.*, & in nostris terminis docent *Ripa in leg. heredes mei §. Cùm ità num.17. ff. ad Senat. Consult. Trebell., Cravet. consf. 113., Surd. consf.113., & consf. 315. num. 45., Torniel. consf.108., Peregrin. consf. 54. 55. & 65., Altograd., qui alios refert., consf.92. nu. 3. lib.2., Bero quæst. 104., Mantic. de conject. lib.7. tit.5. num.15. vers. ex conjecturis, Menoch. lib.4. præs.62. num. 34., Fusar. quæst. 472. num. 7., & seqq., Cardin.de Luca de fideicommis. disc. 89. num.16., & disc.106. num.2., Rocc. disput. jur. select. cap.15. num.3., & cap. 23. num. 12., Caren. resolut. 163. num.44., Cresp. de Valdaur.* observ-

observ.22. quæst.1. num.18., Rot pluries, & signanter in Bononien. fideicommissi de Ghisleriis coram R̃mo Molines, in Mantiss. tom 16. decis.27. num.9., & late in famigerata Romana hereditatis de Ruspolis 13. Junii 1704. §. Sed dato 13. cum seqq. coram R̃mo Molines, qui omnes fatentur, fideicommissum induci ubicumque & mens
63 fuisse Testatoris quoquomodo intelligatur.

At verò, si fideicommissum, licèt non scriptum, nec expressum, ex conjectura tamen voluntatis infertur, & inducitur: multò facilius,
64 ubi illud expressum est, ex eadem conjectura qualificatur, extenditur, & declaratur; facilior namque est existentis voluntatis progressus, & declaratio, quam novæ voluntatis inductio, leg. heredes palam 21. §.1. vers. quod vero quis obscurius cum ibi notat. ff. qui testament. facer. poss., Cephal. cons.114. num.23., & cons.186. num.6., & cons.344. num.17., Mantic. de tacit. lib.8. tit. 1. num.27. vers. ex conjecturis, & lib.11. tit.10. eodem num.27. vers. nam quod vulgò, Menoch. lib. 4. præsumpt. 67. num.20. & seqq., Rot. dec.243. num.9. part.2. divers., decis.556. num 12. coram Buratt., & in recent. decis. 234. num. 8. part. 11., & decis. 203. num. 17. part. 13., Tota enim fideicommissi materia sivè quoad substantiam, sive quoad modum pendet à vo-
65 luntate Testatoris, quæ sub aliquo certo modo exprimendi coarctata non est, leg. fideicommissa 11. §. Item si quis, & l. quisquis 95. ff. de legat.3., & proclivior debet esse conjectura pro duratione
65 fideicommissi jam certi, leg. Cogi 16. in princip. ff. ad Senat. Consult Trebell. ibi: in ambiguo tamen magis de successione sensum dico, nè intercidat fideicommissum &c. =

Atque hinc sequitur, quòd, licèt in se verissima sit Cumani theorica, quam supra retulimus, nempe, quod, vocatis pluribus nomine collectivo, substitutio intelligatur potius dire-
67 cta vulgaris, quàm fideicommissaria: tamen ea limitatur, quando ex conjecturis deprehenditur, Testatorem voluisse perpetuum, & descentivum inducere fideicommissum, ut docent communiter Doctores in leg. Gallus §. Quidam rectè ff. de liber., & posth., & in leg. Cum ità §. In fideicommisso ff. de legat.2., & ipsemet Cuman. fatetur ibidem, & in leg. peto 69. §. Fratrem ff. eodem, Covarruv. in Cap. Raynutius §.2. num.7. de testament., Altograd. lib 1. cons.90., & lib.2. cons.80. num.63. & seqq., Spad. cons. 237. lib.3., Fusar. cons.154. num.18., & de substit. quæst.383. per tot., & quæst.476. sub nu. 14. vers. si tamen ultra nomen &c., & num. 93. vers. declaratur 2., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 12. nu. 21., Menoch. de præsumpt. præsumpt. 71. lib. 4. num.27. & seqq., Peregrin. de fideicomm. art.18. num. 24. vers. quartus casus, Molin. de Primog. lib.1. cap.5. sub num.28. vers. nisi conjecturo perpetuitatis, Rosa ipse prò contraria parte allegatus consult.41., & consul.42. num.3., clar. me. Card. de Luc. de fideicomm. disc.93. num.3., ubi, quod est receptissima limitatio, de qua non dubitat, oriens ex eadem Cumani theorica, quæ proindè est veluti Achyllis hasta feriens & sanans, Surd. decis.346. num. 21., Magon. decis. Florent. 37. num.28., Rota Bononien. apud Rodulphin. alleg. 10. num.28., Rot. Roman. in rec. decis.357. sub num.2. part.1., coram Ubald. in Bononien. Fideicommissi decis.313. num.2., coram bon. mem. Emerix decis. 138. num. 4., latissimè in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. coram bon. mem. Omanna, in Romana Hereditatis 14. Junii 1709. §. Non attento coram Em̃o Card. Priolo.

Ob non absimilem rationem, licèt vera sit theorica desumpta ex Text. in leg. Titia Sejo §. Seja libertis ff. de legat.2., quod scilicet reciproca substitutio linearis adesse non dicatur, nisi concur-
rant tria nota requisita, nempè quod omnes fue- 68
rint vocati; ultimo decedenti sit datus substitutus, & substitutio sit facta in tota hereditate, de quibus Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.62., Fusar. quæst.472. num.35., Peregrin. art.13. nu. 14., Mantic. de conject. lib. [illegible] tit.5., Caren. resolut.144., Rot. in rec. decis. 265. num 21., & decis.361. num.15., & seqq. part.1., coram Celso decis.376., coram Merlin decis.325. num. 14., & seq., & decis.609. à num.1. part.19., nihilominus
hujusmodi tria requisita ex voluntate sola Defun- 69
cti supplentur: Cujus conjecturæ sufficiunt ad reciprocam inducendam, quamvis dicta requisita non adsint; Altograd., qui alios refert lib. 1. cons.90. num.3. vers. nihilominus, Redenasch. cons. 9. num.89., & seqq., Surd. cons. 35. num. 14., Torniell. cons.108. nu.2., Peregrin. cons. 54. nu. 13., Mantic., Menoch., & Fusar. loc. citat., Rocca disput. jur. select. cap. 15. nu.3., Sanminiat. contr.41. num.29., clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc.100. num. [illegible], & disc.101. num.9., Rota in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 4. Maii 1699. §. Promiserunt coram R̃mo Molines, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Eamdem coram bon. mem. Muto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Ab-
biosis 7. Aprilis 1710. §. Quam ad inducendam co- 70
ram R.P.D. Crispo; id verò si procedit etiam inter Transversales, Balducc. ad Rumon. lib.1. observ.9. ex num.70. ad 75., & lib.3. observ. 100. cap.2., Redenasch. cons.60. num 39., Aldovin. cons.92., clar. mem. Card. de Luca disc. 105. nu. 12., & Rivis disc.95. num.5., disc. 100. num. 4., & 7., disc.10. num.5., disc. 145. num. 3., & in summ. num.173., Rocca disput. Jur. select. cap. 16. sub num. 14. vers. Idque etiam, Capyc. latr. decis.1. num.43., & decis.115. num.15., Rota Florent. apud Palm. Nepot. decis.113. num. 79., Rota sæpissimè, & præsertim coram Merlino decis.326. num.15., coram Bich. decis.287. nu.30., coram Priolo decis. 177. num. 13., coram Ottbobon. decis.177. num.30., in rec. decis. 319. num. 1., & decis. 320. num. 15. part. 1., decis. 183. num.23. part.10., decis.244. num.8. part. 14., decis.339. part.17., decis.605. nu.3. & 4., & decis.646. num.15. part.19., & post Torr. de pact. futur. success. decis.199. num. 15. vers. minùs obstat, & de Primogen. Ital. part.1. decis.21. num. 20. vers. sed antequam cum seqq., & nu. 21. cum seq. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca tom.10. decis.69. & 70., & in Mantiss. tom. 16. decis. 25. & seq.

& seq., cum aliis in Ravennaten. Fideicommissi Ju-
lii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Non
enim, & §. Quidquam non relevante coram R.P.
71 D. Crispo; quinimmò unicam conjecturam suf-
ficere, tradunt Eugen. cons. 21. num. 29. lib.2.,
Mantic. de conject. lib.7. tit.5. sub num. 15., Sa-
miniat. contr.41. sub num.30. vers. & quidem, Ca-
still. decis. Sicil.25. num.23., Rot. coram Duran.
decis.451. num.4., in rec. decis.284. nu.18. part.
6., decis.18. num. 12. part.10., decis. 411. num. 6.
vers. ubi quod unica part.14., & coram Bich. dec.
287. num. 8.
72 Leviores procul dubio conjecturæ sufficiunt
quando fideicommissum conditum est ab Ascen-
dente, & quidem tàm pro recessu à theorica Cu-
mani, quàm etiam pro præsumendo fideicom-
misso perpetuò, Peregrin. cons.33. num. 27. lib.
3., Mantic. lib.11. tit.2., Fusar. quæst.382. nu.
52., clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc.91.
num.15., & disc.92. num. 3. vers. verum in uno-
quoque, Rot. post Merlin. de legit. decis.129. nu.
29., post Censal. decis.30. repetit post Redenasch.
cons.17., coram Burat. decis. 385. num.2., & ibi
Adden. vers. & licet &c. part. 10. decis. 1., &
coram Emerix Jun. decis. 599. nu.1., in Avenio-
nen., seu Vasionen. Primogenituræ 4. Decembris
1693. §. Talis autem coram clar. mem. Card. Ca-
prara, & in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705.
§. Conjectura in princ. coram bon. mem. Omanna,
73 etiam cum qualitate reciprocæ, absque tribus
prædictis requisitis, Castrens. in leg. final. §. Fi-
lium num.3. ff. de legat.2., Peregrin. cons.54. nu.
2. lib.1., Altograd. cons.81. nu.59. lib.2., Cal-
deron. resolut.94. num.88., ubi, quod tunc leves,
& qualescumque sufficiunt conjecturæ, Rocca dis-
put. jur. select. cap.15. num.15., Rota in recent.
decis.649. num.13. part.4. tom.3., decis.183. num.
22. part.10., decis.465. num.34., & decis.472. nu.
16. part.14., decis.605. num.13. vers. in quo le-
viores &c., & decis.570. num.7. part.19., & co-
ram bon. mem. Emerix Jun. decis.264. num. 6., in
Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 15.
Junii 1701. §. Ad hanc coram bon. mem. Muto,
èu Perusina Fideicommissi super Immissione 17.
Novembris 1702. §. Potissimè coram R.P.D. An-
saldo, in Faroliviensi. Fideicommissi de Torellis 28.
Junii 1702. §. Hanc eamdem in fin., & 15. Ja-
nuarii 1703. §. Retento coram bon. mem. Muto;
Cujus traditionis ratio non aliunde promanat,
74 quàm ex eodem fonte voluntatis Testatoris, qui,
dum inter Descendentes disponit, præsumitur,
ductus vi naturalis affectionis, non solùm de
primis cogitasse, sed ad sequentes, & ulteriores
etiàm suam providentiam extendere voluisse, ut
acutissimi ingenii Papinianus consideravit in leg.
Cum avus ff. de condit., & demonstr. laudatus ab
Imperatore in leg. Cùm acutissimi Cod. de fidei-
comm., & ibi communiter scribentes.
Quibus ità prænotatis, sicut sublatum videtur
præjudicium, quod fideicommissum induci non
possit, nisi scriptum appareat; ita pariter remo-
vetur objectio illa, quod extensio fideicommissi
75 sit odiosa: Etenim odiosa quidem non erit,
quando ducitur ex voluntate Defuncti, cui fa-
vor omnis tribuitur, & cujus completa executio
inter publicum interesse reponitur, leg.1. Cod. de
Sacros. Eccles., leg. vel negare ff. quemadmodum
testam. aperiant., Castill. lib. 4. cap. 7., Pere-
grin. art.1. num. 45., Rocca disput. Jur. select.
cap.23. num.13., Baitell. decis. ultim. volunt. dec.
1. num.248. & seqq., Non enim solum quod Te- 76
stator dixit, aut quod verisimiliter voluit, at-
tenditur, sed illud etiam, quod verisimiliter fuis-
set responsurus, si interogatus fuisset, leg. Titius
25. §. Lucius ff. de liber., & posth., leg. genera-
liter §. Cùm autem Cod. de Institut., & Substi-
tut., Gloss. in leg. tale pactum §. final. ff. de pact.,
Bartol. & Alexand. in leg. final. Cod. de liber., &
posth., Burg. de Pax. cons. 34. num.29., & seqq.,
Surd. cons.44. num.4., de Ponte cons.40. num.10.
lib.1., Mantic. lib.7. de conject. tit. 2. num. 7.,
Castill. lib. 4. cap. 12., & plurimos referens Roc-
ca disput. jur. select. cap.22. num.27., & cap.25.
num.29.
Hisce itaque elementaribus regulis, veluti fir-
missimo fundamento, superstruendo molem
conjecturarum, quæ tàm pro perpetuitate fidei-
commissi, quàm pro ejus reciproca qualitate con-
stabilienda nobis suppetunt; quod attinet ad
primum, in dubium revocari minimè posse vi-
detur, quin illud in tota descendentia Vincentii
constitutum fuerit; Cum enim Testator tanto 77
studio plures ordinaverit substitutionum gradus,
planè fit manifestum, quod fideicommissi per-
petuitatem respexerit, ut præ ceteris notarunt
Hieronym. Gratian. cons.5. num.18. lib.2., Fusar.
cons.53. sub num.5., Menoch. cons.135. num. 5.,
& præsumpt.59. lib.4. num.13., Ramon. cons.17.
num.8., Balducc. in observat. ibid. num.16., &
seq., Card. de Luca de fideicom. in supplem. disc.
220. num. 3., ubi hanc urgentissimam conje-
cturam appellat, Rocc. disput. jur. select. cap.16.
sub num.28. vers. Præcipuè &c., Hieronym. Lea
decis. 10. num. 7., Cæsar. Barz. decis. Bonon. 6.
num. 43., ubi, quod repugnat rectæ rationi, & 78
sano intellectui, quod voluerit, tot substitutiones
sub unico eventu vulgaris evanescere, Rot. post
Giovagnon. cons.36. num.53. lib.2., in recent. decis.
320. num. 18., & seqq. part. 1., decis. 212. sub
num.3. part.4., decis.385. num.32. part. 9., co-
ram Dunoz. jun. decis.864. num.7., coram Ottho-
bon. decis.113. num.15., coram Arguell. dec.54.
num.19. vers. quinta, proficiscitur, & num.40.,
coram Priol. decis. 433. num. 22., coram Zarat.
decis.15. num.24. part.18., decis.755. num.11.,
& part.19., decis. 605. num. 12., & coram bon.
mem. Emerix jun. dec.538. num.8., ubi, quod cre-
dendum non est, Testatorem de vulgari sensis- 79
se, per quam tota substitutionum series tanto stu-
dio ordinata concideret, sed inde potiùs apparet,
quod successivum temporis tractum considera-
vit, ut benè Seraphin. decis.934. sub num.7. ibi =
quod autem verba importent tractum successivum, 80
clarè apparet, ex quo processit ad plures gradus
substitutionum, consideratâ etiam extinctione lineæ
masculinæ &c. & ultimo morienti substituit &c.,
quæ omnia necessariò tractum temporis important,
nec possunt in momento verificari, prout in vulga-
ri,

ri, quæ statim suum effectum operatur &c. = & novissimè in Avenionen. Primogenituræ 10. Januarii 1701. §. secunda coram clar. mem. Cardin. Caprara, in Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Desumitur coram Illustrissimo Scotto, in Eugubina Fideicommissi 3. Junii 1709. §. final. coram Rmo Kaunitz, confirmata 24. Martii 1710. §. Et hinc corruebat coram Illmo Scotto.

Idque etiam resultat ex tractu successivo, quem
dispositio respicit, quique desumitur tum ex
eo, quod Testator vocavit filios nascituros; quia,
81 cum non possint uno, eodemque tempore omnes
nasci, dispositio dicitur habere tractum successivum, & substitutio censetur fideicommissaria, Bartol. in leg. Gallus in princip. ff. de liber., & posth., Bald. cons. 305. lib. 3., Curt. Jun. cons. 48. num. 4. & seq., Cephal. cons. 449. num. 6., Covarruv. in cap. Raynutius §. 2. in fin. de Testam., Fusar. quæst. 479. num. 5. & 15., benè Rot. in rec. decis. 495. num. 2. vers. quod autem part. 4. rec.; tum etiam ex eo, quod post mortem De-
82 scendentium alios vocavit, hinc enim dicitur
successiva dispositio, & inter ipsos Descendentes fideicommissum supponens, Ramon. cons. 17. num. 6., & seqq., Mantic. de conject. lib. 7. tit. 5. num. 1., Fusar. quæst. 479. num. 119., Peregrin. decis. Patavin. 111., & fatetur ipsemet Rosa pro contraria parte scribens cons. 42. num. 12., Rota in rec. decis. 212. num. 4. part. 2., & coram Ubald. decis. 22. num. 10. vers. accedit, confirmata decis. 313.

Certi autem Juris est, quod, quando dispositio
præsefert tractum successivum, tunc cessat Cu-
83 mani theorica pro vulgari, & substitutio censetur
fideicommissaria, ut post eumdem Cuman., & alios, notant Peregrin. art. 18. num. 14. & seqq., Fusar. quæst. 479. num. 93., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 93. sub num. 7., Palma decis. 219. num. 1. & seq., Rot. in rec. decis. 49. num. 10., & decis. 320. num. 5. part. 1., Seraph. d. decis. 934. num. 6., Rot. in rec. decis. 97. num. 5. & seqq. part. 4., decis. 190. n. 8. part. 11., dec. 30. num. 3. & 8., & dec. 472. num. 31. part. 14., coram bon. me. Emerix jun. decis. 538. num. 4. & 5. vers. limitatur tamen, decis. 1040. num. 1., & decis. 1124. num. 1. & seqq., recedendo propterea à decisis in Bononien. de Burgonzonis, & decis. 1162. num. 3. latè in rec. dec. 339. num. 4., & dec. 355. num 7. part. 17., in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. Clariora sunt cor. Rmo Molinet, confirmata 14. Decemb. ejusdem anni §. Idemque cor. eod., in Romana Hereditatis 14. Junii 1709. §. Non attento coram Emo Card. Priolo;
84 etiamsi implicitus tractus successivus temporis
per solas conjecturas designetur, Soccin. sen. cons. 12. dub. 3. lib. 3., de Pret. de interpret. ultim. volun. lib. 13. solut. 5. num. 46., Molin. de Primogen. lib. 1. cap. 5. sub num. 30. ibi = sed cum adjectione aliarum conjecturarum, ex quibus dispositio tractum successivum, seù perpetuitatem requirat =, & sub num. 28. vers. nisi conjectura perpetuitatis, & sequitur Rot. in rec. decis. 320. sub n. 13. vers. nam prædicta part. 1. rec., in Avenionen., seù Vasionen. Primogenituræ 4. Decembris 1693. §. Et denique cor. clar. mem. Card. Caprara, in Romana Donationum 4. Junii 1700. §. Et denique cor. Rmo dell' Olmo, & in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. Verbis accedunt conjecturæ cor. Rmo Molines Decano.

Quæ porrò perpetuitas non tollitur ex eo,
quod fideicommissum conceptum fuerit verbis 85
communibus, quæ hæc facilè trahuntur ad fideicommissariam, Gratian. cap. 744. nu. 29. vers. tum ex vi verborum, Provenzal. apud Rodulphin. alleg. 105. num. 6. vers. tum etiam, Rota Bonon. apud eumdem Rodulphin. allegat. 107. nu. 7. vers. tollitur objectum, Rot. in rec. decis. 320. num. 5. & seqq. part. 1., repetit. decis. 344. part. 2., & dec. 30. num. 7. part. 14., eo modo, quo incongruum
non est, quod verba etiam directa quoad primo 86
vocatum importent substitutionem directam, & respectu filiorum fideicommissariam, ut notabiliter dixit Rot. decis. 579. num. 12. part. 1. divers., coram Ubald. d. decis. 12. num. 5. vers. etiamsi Testator, & in rec. decis. 320. num. 11. part. 1., ubi, quod etiam directa flectuntur ad fideicommissum ex mente Testatoris.

Confirmant conjecturam hanc perpetui fidei-
commissi tum prohibitio detractionum, nempe 87
legitimæ, trebellianicæ, & dotis maternæ, quæ in fine substitutionum legitur; illa enim aliò spectat, quàm ad fideicommissi conservationem, Valenz. cons. 185. n 15., Fusar. quæst. 277. num. 11., Petr. de Fideicom. quæst. 1. num. 130., Surd. cons. 541. n. 31. in fin., Menoch. cons. 1006. num. 8., & præsum. 68. lib. 4. num. 15., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 93. sub num. 7. vers. decima à tam stricta, Rot. coram Carill. dec. 233. num. 7., coram Arguell. decis. 54. num. 32. vers. octava, repetita dec. 315. part. 10. rec., coram bon. mem. Emerix jun. decis. 558. n. 9. vers. quartò ex prohibitione, & decis. 599. num 5., & priùs etiam decis. 116. num. 8. vers. secunda desumitur, ubi vehemens hæc dicitur conjectura pro perpetuo fideicommisso, in Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Succedit quinta cor. Illmo Scotto, in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Tertia cor. Rmo Molinet, in Eugubina Fideicommissi 3. Junii 1709. §. Et quamvis cor. Rmo Kaunitz, & in confirmatori 24. Martii 1710. §. Sed uberiora in fin. cor. Illmo Scotto, tum etiam illa verba à Testatore expres-
sa ibi = Et prædictas substitutiones fecit vulgari- 88
ter, pupillariter, & per fideicommissum =, quæ, licèt alii contradicant, plurimùm valere ad præsumendum successivum fideicommissum, præcipuè, si coadjuventur aliis conjecturis, notant Alexand. Trentacinq. de substit. part. 5. cap. 10. nu. 10. post Peregrin. art. 18. nu. 23., ubi dicit, tunc rem esse claram, & Fusar. quæst. 479. num 35. vers. maximè, Provenzal. apud Rodulphin. allegat. 105. num. 71., Rota Bonon. apud eumdem allegat. 107. sub num. 11. vers. quod sinè ullo dubio, juxta quam revocatis prioribus Decisionibus, fuit decisum per Rot. Roman. in eadem Causa de Burgunzonis coram bon. mem. Emerix jun. decis. 1024., easque clausulas semper in proposito Rota consi-

deravit, ut coram Seraphin. d. decis. 934. n. 10., coram Coccino dec. 1255. num. 3., coram eodem Emerix jun. dec. 56. post princip., & dec. 538. nu. 7. ibi = quæ clausula importat claram voluntatem Testatoris substituendi filios, nepotes, & pronepotes, non solum per vulgarem, sed etiam per fideicommissum =, decis. 599. num. 5. coram eodem, & in rec. dec. 472. num. 30. & 31. part. 14., & in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Certiora autem cor. bon. mem. Omanna, ubi recessum fuit à decisione editâ 4. Julii 1704. cor. eod.

Non leve momentum his addit contemplatio
89 agnationis elicita ex qualitate masculinitatis tàm
enixe à Testatore expetita: licèt enim hæc regulariter soleat importare solam sexus prædilectionem, non autem fideicommissum perpetuum, ex auctoritatibus in oppositum allegatis, tamen, quando Testator, prout in casu, eam constanter perpetuòque exoptavit, inque omni gradu repetivit, tunc utique non ob simplicem sexus prædilectionem, sed potiùs causativè volita censetur, videlicet pro perpetua conservatione agnationis principaliter contemplatæ, Bald. cons. 40. lib. 3., Gabr. cons. 116. num. 13. lib. 2., Surd. cons. 316. num. 8. & 14., Aldovin. cons. 92. num. 20., Fusar. cons. 24. n. 43. & seqq., Bellon. jun. cons. 2. n. 23., Marot. cons. 50. n. 18., Giovagnon. cons. 38. n. 23. lib. 1., Ramon. cons. 15. num. 13. & seqq., Molin. de Primog. lib. 3. cap. 5. num. 25. & 29., Fusar. quæst. 449. sub num. 15. vers. septimus, Gratian. cap. 621. num. 34., & cap. 832. num. 11., Caren. resol. 129. num. 1., Castald. consult. 12. num. 6., Rocca disput. Jur. select. cap. 2. n. 38., & cap. 15. num. 12. vers. habitam verò, ubi plurimos, Rodulphin. allegat. 83. num. 10. & 12., Cutell. dec. 29. num. 19., Fontanell. dec. 36. num. 6., Rot. Avenionen post Tondut. quæst. 112. num. 23. vers. quia familiæ, Rota Roman. post Giovagnon. cons. 75. num. 73., coram san. me. Alexand. VIII. dec. 177. num. 15. & seqq., coram Ludovis. decis. 464. n. 16., in rec. decis. 18. num. 17. part. 1., decis. 183. n. 14. vers. cum per quatuor vices part. 10., decis. 95. n. 11. part. 11., decis. 465. num. 3. part. 14., in Romana Fideicommissi 10. Januarii 1698. §. Quippè corruit cor. R. P. D. Lancetta, in Romana Fideicommissi de Alberinis 6. Junii 1704. §. Motivum cum seqq. cor. bon. mem. Omanna, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem verò cor. R. P. D. Crispo, proindèque certam præbet conjecturam fideicommissi perpetui, Menoch. cons. 277. num. 10., Cephal. cons. 137. n. 12. lib. 1., Cravet. cons. 130. num. 6., Paris. cons. 63. lib. 1. num. 13., cons. 57. nu. 10. lib. 2., & cons. 53. num. 26. lib. 3., Peregr. art. 16. num. 17., Fusar. quæst. 382. num. 47., & quæst. 478. num. 101., Surd. cons. 316. num. 8., Ramon. cons. 15. nu. 13. & seqq., Gratian. discept. 285. num. 10., Mans. consul. 146. num. 46. & 49., Rot. in rec. decis. 244. num. 14. part. 2., & coram Peuting. decis. 236. n. final., in Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Tertium versic. quarta depromitur cor. bon. me. Omanna.

Si igitur ratio coservandæ agnationis apta est
90 inducendo fideicommisso, etiam quando nulla
apparet facta substitutio, ex traditis per Surd. post alios cons. 96. num. 14., & cons. 443. num. 19., & Cravet. cons. 624. nu. 4., & cons. 984. num. 8., Rocc. disput. Jur. select. cap. 23. num. 1., potiori jure extendere poterit fideicommissum jam præ-
existens, prout differit Altograd. cons. 90. nu. 71. 91
lib. 1., & in proposito Fusar. quæst. 382. nu. 47., Castill. lib. 4. constit. 9. num. 48., & lib. 5. cap. 92. num. 12., clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. disc. 92. nu. 5., & disc. 93. sub n. 7., Rocc. disput. Jur. select. cap. 16. num. 28. vers. tum quia, Rot. coram Ubald. decis. 22. num. 9., ubi, quod, quando Descendentes vocantur cum qualitate mascu-
linitatis, non aliâ ratione id factum videtur, 92
quàm pro conservatione agnationis, & sic per viam fideicommissi, & post Torr. de pact. futur. success. decis. 213. num. 6., & coram bon. me. Emerix jun. dec. 116. num. 11., Larrea decis. 43. num. 9., Rot. decis. 193. n. 4., & decis. 579. nu. 1. part. 1. divers., decis. 212. n. 4. part. 3., decis. 483. part. 4., in rec. decis. 143. num. 7. part. 1., dec. 168. num. 5. part. 2., coram Arguell. decis. 54. nu. 14.,
ubi, quod, quando Descendentes sunt vocati 93
cum qualitate masculinitatis, censentur in perpetuum gravati de restituendo de uno in alium gradum, & num. 15., ubi, quod eò magis quando masculinitas fuit sæpiùs repetita, ex quo resultat magis enixa voluntas conservandæ agnationis, & in Lucana Fideicommissi post Paulut. part. 2. tom. 2. disc. 100. nu. n. 49, & post D. Advocatum Constant. ad Stat. Urb. dec. 120. num. 8., & in Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Elicitur secunda coram Illmo Scotto Almæ Urbis Gubernatore.

Additâ etiam in casu nostro qualitate legiti-
morum natalium sæpius quoque inculcatâ, atque 94
repetitâ: Ex qua sicut clarior redditur voluntas conservandæ agnationis, quæ sinè dubio meliùs per legitimos conservatur, quàm per illegitimos, Ramon. cons. 15. n. 17., ubi hanc agnationis conservandæ conjecturam potentissimam vocat, Peregr. de Fideicom. art. 22. num. 83., Fusar. quæst. 314. num. 3., Caren. resol. 128. num. 20., Rocc. disput. Jur. selectar. cap. 19. num. 8., illâ magis roboratur conjectura perpetui fideicommissi, Giovagnon. cons. 82. num. 190. lib. 1., Balducc. observ. 9. num. 18., ubi hanc conjecturam ex qualitate legitimitatis multùm urgere, ait, Staiban. resol. 58. num. 12., Rot. coram Ludovis. decis. 329. num. 6., coram Merlin. decis. 359. num. 5., in rec. decis. 28. num. 10. part. 8., dec. 526. n. 9. part. 13., decis. 328. num. 27. part. 19., coram Dunoz. jun. decis. 417. num. 10., & decis. 518. num. 4., & in d. Fanen. Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Tertium vers. quarta depromitur cor. bo. me. Omanna.

Huic finitima est alia conjectura, quod Te-
stator semper, & in omni gradu per modum re- 95
gulæ fœminas exclusit: Ex eo enim potiùs fideicommissariam, quàm vulgarem præsumi substitutionem, tradunt Peregrin. art. 25. num. 26., Castill. lib. 2. cap. 4. nu. 72., Rot. coram Arguell. decis. 62. num. 7., & decis. 79. num. 16., coram bon. mem. Emerix jun. decis. 598. num. 3. vers. & accedente, & in rec. decis. 646. num. 22. part. 19.,

ubi

ubi hanc potissimam conjecturam vocat, eòque
magis, quia Testator, propriis filiabus exclusis, &
96 Masculis institutis, iisdem deficientibus, alios A-
gnatos vocavit, hoc enim casu perspicuum red-
ditur, Testatorem principaliter fuisse contem-
platum agnationem, proindeque fideicommis-
sum præsumitur perpetuum, sinè quo, tamquam
deficiente necessario medio, obtineri nequit il-
lius conservatio, *Dec. in leg. 1. Cod. de pact.*, *&*
ibi Curt. jun., *ubi sic judicatum ab Excmo Consi-*
lio Venet., *idem Curt. cons. 113. num.5.*, *Bertaz.*
cons.98. num.29., *Fusar. cons.24. in secund. conje-*
ctur., *Cephal. plenè cons.137. nu.13. & seq. vers.*
tertio cum excluserit, ubi plurimos allegat, &
de communi testatur, assignatque optimam ra-
tionem his verbis = *nam, si Testator, non fuisset*
ejus sententiæ, ut dd. Bona perpetuò remanerent in
agnatione, post finitam lineam Descendentium ma-
sculinam, non vocasset Agnatos masculos transver-
sales, sed fœminas suas descendentes, prout quili-
bet non insanus cogitare potest &c. = *Crass. §. Fi-*
deicommissum quæst.16. in fin., *Fusar. quæst. 479.*
nu.119. vers. declaratur decimò septimò, *& quæst.*
382. num.48. vers. & fortiùs, *Peregrin. dec.111.*
num. 2. vers. quorum opinia, *Rot. coram Coccin.*
decis.493. num.7., *coram Arguell. decis.54. n.16.*
vers. maximè, ubi ait, idem procedere, si post Ma-
97 sculorum lineam sint ipsæ fœminæ vocatæ, quia
militat pariter ratio conservandi agnationem, &
fideicommissi perpetui, quousque Masculi exi-
sterent, & *coram Bichio decis. 287. num. 20.*, *in*
rec. decis.41. sub num. 5. & seqq. part.8., *in Ari-*
minen. Fideicommissi 3. Martii 1692. §. Idque cla-
riùs cor. Rmo Archiepiscopo Turonen., *& in Fa-*
ventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14. De-
cembris 1705. §. Expressa verò coram Illmo Scot-
to: Præsertim verò, quando Testator, prout in
98 casu, filias natas, & nascituras ex sè, & liberis
dote voluit esse contentas, tunc enim non so-
lùm fideicommissum absolutum, & perpetuum,
sed etiam reciprocum inter Masculos argui, do-
cent plures relati *à Bondcn. collect. 33. tom.2. nu.*
45., *Rot. coram Duran. dec.526. num.36.*, *in rec.*
decis. 385. num. 31. part.9., *decis. 142. num. 14.*
part.10., *dec.89. num.5. part. 19.*, *& in Carpen-*
toratten. Hereditatis 14. Martii 1687. cor. Rmo
Molines, *relat. per Calderon. resol.94. num. 34.*,
& in Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Et
demum cor. Illmo Scotto.

Cum itaque in nostra hypothesi in dubium
revocari minimè posse videatur, quin Testator
contemplatus fuerit agnationis conservationem,
ut patet ex semper repetita qualitate masculinita-
tis, & perpetua exclusione tum illegitimorum,
tum fœminarum etiam ex suo corpore descen-
99 dentium, ex ipso digressu ad plures substitutionum
gradus, ex quo sicuti agnationis contemplatæ
legitima conjectura desumitur, ut docent *Dec.*
cons. 15. num. 2., *Surd. cons.241. num. 13.*, *Ga-*
briel. cons.116. num.14., *lib.2.*, *Honded. cons.56.*
num.18. lib.2., *Casanat. cons.20. num.29.*, *Carcn.*
resol. 128. num. 30., *Cyriac. contr. 96. num. 21.*,
Peregr. art. 25. sub num. 25., *Rocca disput. Jur.*
select. cap. 2. num. 36., *& cap. 19. num. 7.*, *Rota*
coram Ludovis. decis. 464. num. 18., *coram Bich.*
decis.112. n.13., *coram Arguell. decis.32. n.31.*,
coram Duran. dec.126. num.34., *& in rec. dec.95.*
num.9. part. 11., ità etiam conjecturæ tum con-
templationis agnationis, tum digressus ad plu-
res gradus substitutionum validiores redduntur, 100
quando mutuò sese coadjuvant, ut tradunt *Me-*
noch. cons.1195. nu.17., *Casanat. cons.20. n.28.*,
Mantic. de conject. lib.11. tit. 3. num.3., *Ros. con-*
sul.40. num.10. & seqq., *clar. me. Card. de Luc. de*
Fideicom. disc.82. num. 11., *disc. 83. num. 9.*, *&*
disc.86. num.5., *Rocc. disput. Jur. select. cap.16.*
num.10. & 12., *Ridolphin. alleg.51. num.20.*, *Rot.*
dec.385. num. 25. & seqq., *& num. 31. part. 9.*,
& cor. san. mem. Alexan. VIII. dec.113. num.15.
& 18., *& ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de*
Fideicom. dec.59. nu.10., *& in Mantiss. ad eumd.*
sub eod. tit. dec. 38. num. 3. 5. & 7., *& in Fir-*
mana Immissionis 21. Junii 1708. §. Adstipulatur,
& in ejus confirmatoria 26. Aprilis 1709. §. Ad-
stipulantibus cor. Rmo Molines.

Si igitur cetera deficerent, hæc sola ratio agna-
tionis cum secum trahat implicitum statum futu-
ri temporis, potens est, & sufficiens erit pro limi-
tatione theoricæ *Cumani*, & ut substitutio judi- 101
cetur potiùs perpetua, & per fideicommissum
descensivum, quàm per vulgarem ordinata, *Au-*
charan. cons.27., *Cravet. cons. 161. num. 9.*, *Ro-*
land. cons. 10. num.31. lib.3., *Mantic. lib.6. tit.15.*
n.12., *clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 92.*
num.5., *& disc. 93. num.7. vers. prima deducebà-*
tur, ubi, quod in hoc est concors omnium opi-
nio, *Rocca disput. Jur. select. cap. 16. sub nu. 28.*
vers. quo stante, *Rot. in rec. decis. 266. num. 15.*
part.1., *coram Bich. dec. 621. num 17.*, *& coram*
bon. mem. Emerix jun. decis. 599. num. 4., idque
desumitur ex censura *Textus in leg. peto 69. aliàs*
71. §. Fratre ff. de legat. 2., ubi = *fideicommisso*
pro familia constituto, omnes de familia admittun-
tur =, verba sunt: *Omnes fideicommissum petant*,
qui in familia fuerunt: quid ergo si non sint ejus-
dem gradus? ità res temperari debet, ut proximus
quisque primo loco videatur invitatus; nec tamen
idcircò sequentium causa propter superiores in po-
sterum lædi debet &c. = per quem *Text.* ita docet
Covar. practic. quæst. cap. 38. vers. primùm, *nec*
dissentitur Molin., *alioquin contrariæ sententiæ*
assertor d. lib.1. cap. 5. num. 30. ibi = *nam Textus*
ille loquitur, quando fideicommissum eâ lege reli-
ctum est, ut Bona in familia conserventur: quo 102
casu, cum dispositio tractum successivum, ac perpe-
tuam in familia conservationem præseferat, non
mirum, si omnes, qui ex familia processerint, Jure
fideicommissi, ac ordine successivo succedere de-
beant &c =, & concordat mirabiliter *Text. in leg.*
final. Cod. de verb. signific.

Quemadmodum verò totus contextus disposi-
tionis testamentariæ, de qua agimus, clarè in-
dicat mentem, & desiderium Testatoris con-
servandi suam agnationem, & quod ad eam uni-
cè respexerit, ità hoc idem suadet ipsius Testa-
toris qualitas, & nobilitas, quæ sinè dubio ma- 103
jores animo stimulos admovet pro sui nominis
perpetuitate, suæque familiæ propagatione,

ipsiusque nobilitatis, quæ sine divitiis sordesce-
ret, amplificatione, argumento leg. primæ §. Sed
etsi servus ff. de ventr. inspicien. ibi = ut ordi-
num dignitas, familiarumque salva sit &c. =, ibi-
que scribentes; proindeque, quum agitur de di-
104 spositione viri nobilis, & de illustri familia, fa-
ciliùs in dubio capienda est conjectura per-
petui fideicommissi, ut notant Doctores in leg.
Pater 38. §. Julius Agrippa ff. de legat. 3., &
leg. ex facto 17. §. Si quis rogatus vers. sed hoc ex
dignitate ff. ad Sen. Consult. Trebell., Valenz.
cons.40. num.19., Mantic. de conject. lib.6. tit.10.
n.3. & seqq., Tiraquell. de nobilit. cap.27. n.33.,
Peregr. de Fideic. art.25. num.58.vers. considera-
bam pariter post Odd. cons. 3. num. 2., Caren. re-
sol.128. num. 29., Rocc. in terminis disput. Jur.
select. cap.19. nu.19., Hieron. Leo dec.60. n.13.,
& Rot. part.1. divers. decis.5. num.2. vers. & pri-
ma, & coram Arguell. dec.54. num.38. vers. quod
certiùs.

Quibus deniquè robur addit conjectura de-
sumpta ex moribus Patriæ; nam familiare est Bo-
105 noniensibus suarum familiarum conservationi
perpetuo fideicommisso consulere, prout testan-
tur tot Rotæ Decisiones antiquæ, & recentiores in
Bononien. fideicommissorum emanatæ, ideòque,
quoties inter Bononienses similes incidunt quæ-
stiones, respondendum in dubio semper esse
pro fideicommissi duratione, & perpetuitate,
etiam contra regulas communes, rectè monet
clar. mem. Card. de Luc. in supplem. tom.3. de Fi-
deic. disc.220. num.13., & disc.247. num. 8., &
ipsa Rota Bonon. apud Rodulph. allegat.107. n.16.

Quæ quidem conjecturæ omnes non singilla-
106 tim, & seorsim, sed unitim considerandæ sunt,
ità quidem, ut, sicuti ex toto contextu dispositio-
nis, ita etiam ex toto complexu conjecturarum
voluntas Testatoris deprehendatur, ut monet
post multos Balduec. observ.9. num.78., clar. me.
Card. de Luc. de Fideicom. disc.93., disc.100. num.
10., & disc.105. num. 3., Carena resol. 128. sub
num.3., Beltramin. ad Ludovis. dec. 315. in fin.,
Rot. in rec. decis.28. num.21., & dec.54. num. 4.
part.8., coram Merlin. decis.447. num. 9., coram
san. me. Alexand. VIII. decis.1. num. 33., coram
bon. me. Emerix jun. dec.599. num. 9. in fin., &
107 alibi sæpissimè; quamobrem parvi refert, eorum
aliquam seorsim acceptam, fuisse aliquando à
Doctoribus, & Tribunalibus rejectam, ut inquit
Rot. in Carpentoracten. Hereditatis, seù Fidei-
commissi 14. Maii 1687., §. Exindè cor. R̃mo Mo-
lines Decano, & in d. Faven. Fideicommissi 22.
Junii 1705. §. final. cor. bon. me. Omanna.

Frustrà verò pro elidenda vi harum conjectu-
rarum opponitur dictio alternativa, quâ usus est
Testator ibi = succedat D. Vincentius, vel ejus
descendentia &c. = Etenim d. dictio resolvitur
potiùs in copulativam, quando in substitutionum
108 ordine apparet contemplata agnatio, continens
implicitè tractum successivum, ut ipsemet Fu-
sar. pro contraria parte allegatus fatetur quæst.
479. num. 77. vers. limitatur quando, cum verba
debeant intentioni Testatoris inservire, leg. fidei-
commissa 11. §. Hæc verba ff. de legat. 3. cum
aliis supra allegatis; quinimmò vix de hoc dubi-
tandum videtur post constitutionem Imperatoris
Justiniani, qui, ad tollendas innumeras alter-
cationes, quæ vigebant super vera significatione
d. particulæ, num scilicet illa conjunctivè, seù 109
potiùs disjunctivè, seu alternativè in ultimis vo-
luntatibus esset accipienda, dubitationem inji-
cientibus variis opinionibus, tum & diversis
Principum constitutionibus, ut ipse narrat, san-
civit, quod, omni hujusmodi verborum scrupo-
lositate explosâ, dictio = aut = pro, = & = acci-
piatur quasi copulativo modo prolata, ut & pri-
mam personam inducat, & secundam non repel-
lat, ut latiùs habetur in leg. 4. Cod. de verbor. si-
gnificat. eâ solâ inter Doctores relictâ quæstione 110
de ordine admissionis; an scilicet plures hoc mo-
do vocati admittantur simul, an verò successivè;
in qua quidem quæstione communiter traditur,
quod inter quos consideratur ordo charitatis, vo-
catio intelligatur non simultaneè, sed successi-
vè, per Text. in leg. cum Pater 77. alias 79. §. A'
te peto penult. ff. de legat.2., ità quidem, ut suc-
cessores admittantur suo loco per fideicommis-
sum, Dec. cons.95. num.4., Natt. cons.470. n.8.,
Marzar. cons.1. col.1., Intrigliol. de substit. cent.
3. quæst.81. n.16., Clar. §. Testamentum quæst.80.
num.5. ibi = quando plures personæ, inter quas ca-
dit ordo charitatis, vocantur per alternativam,
puta Instituto Titium, vel ejus filios, tunc viden-
tur vocati non simul, sed ordine successivo, scili-
cet primò Titius, & deindè ejus filii per fideicom-
missum, & in hoc Doctores conveniunt &c. = Et
per eadem verba Cancer. cap.1. de substit. part.1.
num.112. vers. ad hæc, Castill. lib.2. cap.26. n.5.,
Molin. lib.1. cap. 6. num. 6., clar. mem. Card. de
Luca de Fideicom. disc.34. num.3.

Et sanè quid magis absonum, & magis ab om-
ni Jure, & rectæ rationis dictamine aberrat,
quàm unicâ monosyllabâ dictiunculâ destruere 111
molem tot substitutionum, & perpetuitatem fi-
deicommissi fundatam in voluntate Testatoris
resultantem ex toto dispositionis contextu, at-
que confirmatam congerie conjecturarum illam
adstruente, per ea, quæ notarunt clar. me. Card. de
Luc. eod. tract. disc. 82. num. 11. §. Quartu, &
disc.87. num.7., Adden. ad dec.632. num.105. &
seq. part.4. tom.3. rec., benè in simili Urceol. decis.
22. num.18., Rot. in rec. dec.278. num.12. & 13.,
& dec. 474. num. 16. & 17. part.18., in Romana
Donationum 24. Januarii 1704. §. Aut demum
cor. R̃mo Molines, in Romana Jurispatronatus 3.
Julii 1705. §. Certiùs cum seq. coram eod., & in
Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14.
Decembris 1705. §. Tot autem cor. Illustrissimo
Scotto.

Prout neque fideicommissi conjecturam de-
struit, vel facultas testandi ultimo decedenti im-
plicitè concessa, dum ei legitur facta substitutio
solùm ab intestato: vel observantia sequuta,
dum Vincentius heres liberè de Bonis inter vi-
vos, & in ultima voluntate disposuit, ejusque
filii, & ipse Comes Agamennon de Bonis eisdem
tamquam liberis transegerunt; Etenim quoad
primam objectionis partem communior, & re- 112
ce-

ceptissima videtur sententia, quod facultas alienandi, sive instituendi heredem extraneum, compatibilis est cum fideicommisso agnatitio, & perpetuo, illique minimè repugnat, quia intelligitur suo conditione: si gravatus tali facultate usus non fuerit, prout in casu non fuit exercita. Hoc luculenter probatur ex Textu in leg. Titius rogatus est 54. ff. ad Senat. Consult. Trebell., & Auth. contra rogatus Cod. eodem, & docent Alexand. cons. 66. n. 11. lib. 9., Aucharan. cons. 365. num. 9., Jason. cons. 173., & cons. 232. col. fin. lib. 2., Soccin. cons. 123. lib. 3., Cephal. cons. 16. num. 58. & seqq., Torniol. cons. 102. num. 14., Surd. cons. 10. num. 31., & cons. 395. num. 2., Menoch. cons. 1006. num. 30. aliisque relatis, Peregrin. art. 40. sub num. 40. & seqq., Aucharan. jun. quæst. 12. lib. 1. num. 9.; Fusar. quæst. 650. num. 45., Thesaur. lib. 1. quæst. 17. n. 18. & seqq., ubi contrariis respondet, clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc. 57. num. 18., Rocca disput. Jur. select. cap. 107. n. 64., Altograd. jun. contr. 48. num. 1. & 8., Rot. coram Merlin. decis. 459. num 3., coram Priolo decis. 124. num. 2. & seqq., reposita apud Altograd. loco citato, in rec. decis. 153. num. 20. & 156. num. 3. part. 4. tom. 2., & coram Bich. decis. 287. num. 21., ubi de licentia instituendi heredem extraneum, in Romana Fideicommissi de Palmeriis 16. Febr. 1699. §. Non obstante cor. clar. me. Card. Caprara, in Nullius, seù Forolivien. Castri Vallis Oppii 12. Junii 1711. §. Neque de hac permissa cor. R. P. D. Lancetta, confirmata 18. Aprilis 1712. §. Cum hac sola cor. R. P. D. Ansaldo.

Quod verò attinet ad observantiam contrariam fideicommisso, facilis, & multiplex est
113 responsio: nam, si de ea agatur respectu Vincentii, sicut expressè non poterat aliis vocatis præjudicare, ita nec tacitè per contrariam observantiam, argumento leg. Cum filius familias 28. ff. de testament. milit. in fin., ibi = Veruntamen alienum jus minuere non potest = ex supradict. leg. peto §. Fratre ff. de legat. 2. ibi = Sequentium causa propter superiores lædi non debet =, latè Peregrin. cons. 28. num. 14. lib. 1., quam sequitur in terminis Ramon. cons. 9. sub num. 21. ad fin., Mantic. pluribus relatis de conjectur. lib. 3. tit. 1. num. 24. & seqq., Menoch. lib. 1. præsumpt. 30. per tot., ubi etiam, quod observantiæ conjectura non
114 superat voluntatem Testatoris ex aliis conjecturis elicitam; plures enim conjecturæ aliam vincunt, ad Text. in leg. Divus ff. de in integr. restitut., & leg. non solùm ff. de rit. nupt., & consonant firmata per Rot. coram Emerix Jun. decis. 653. num. 6. & 7., & in rec. decis. 157. num. 6. part. 3., decis. 373. num. 4. part. 17., cum aliis adductis in Faven., seù Senogallien. Castri Montis Portii 7. Maii 1708. §. Ratio coram Rmo Molines. Et sanè, si nec millenaria præscriptio no-
115 cet vocatis Jus suum desumentibus ex propria persona, ut tradunt Gratian. discept. 577. num. 43. & seqq., Antonell. de tempor. legal. lib. 2. cap. 10. num. 2., Rocca disput. jur. select. cap. 7. num. 2. & seq., Rota in Bononien. Jurispatronatus de Ghisleriis 31. Januarii 1695., confirmata 22. Aprilis ejusdem anni, loquens de biscentum annorum præscriptione, coram bon. mem. Pio, cum aliis allegatis in Romana augmenti Dotis, & legatorum 4. Martii ejusdem anni §. Neque obstat in med. cor. Emo Card. Priolo, impress. ad ornat. clar. me. Card. de Luca in Mantiss. tit. de Dot. decis. 1. num. 3. & 4., quonam pacto eisdem nocere poterit observantia?

Si autem eadem consideretur respectu filiorum Vincentii, & ipsiusmet D. Comitis Agamemnonis, similis observantia nedum confun- 116
ditur ex actu contrario, dum juribus fideicommissi à Creditoribus Bona defenderunt, Bartol. in leg. 2. num. 22. ff. solut. Matrimon., Cravet. cons. 313. num. 4., Paulut. differt. 16. num. 13., Rota coram Burat. decis. 472. num. 8., & coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 367. num. 8., & decis. 1021. coram eodem, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. final. coram bon. mem. Muto, in Lucana Fideicommissi 14. Decembris 1708. §. Verum, & seqq. coram Rmo Kaunitz, confirmata 1. Julii 1709. § Posita autem, & seqq. coram Illustrissimo Scotto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Certiora autem coram R. P. D. Crispo, Rota coram Burat. decis. 472. num. 8., & coram bon. mem. Emerix jun. decis. 367. num. 8., & decis. 1021. coram eodem, sed præterea excusabilis videtur omnis eorum error in hac re, quæ est de
apicibus Juris, cujus proindè ignorantia æquipa- 117
ratur ignorantiæ facti, ut ait Rot. in rec. decis. 360. num 6. part. 6., & coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 543. num. 6., Mans. consult. 203. num. 20., Beltramin. ad Gregor. decis. 289. num. 16., ubi concordan., & præcisè ad rem nostram respondit Rota in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Absque eo quod, confirmata 5. Decembris ejusdem anni §. final. coram bon. mem. Muto, & in Melevitana Fideicommissi 21. Februarii 1710. §. penult. coram Emo Card. Priolo, atque ideo, sicut observantia, & credulitas heredis non inducit fideicommissum ubi
non est, Fusar. cons. 169. num. 136., clar. mem. 118
Card. de Luca, ceteris omissis, disc. 93. de fideicomm. num. 9., & disc. 193. num. 4. vers. quo verò, Rota coram Royas decis. 117. num. 33., & decis. 484. num. 5., in rec. decis. 98. num. 16. part. 10., & decis. 112. num. 3. part. 11., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. decis. 13. num. 8. tom. 10., ità nec illud, ubi adest, destruit, Menoch. cons. 337., Ramon. dict. cons. 9. sub num. 21. vers. observantia, Adden. ad Ludovis. decis. 184. nu. 8. Episcopus Rocc. disput. Jur. select. cap. 10. num. 22., Rodulphin. alleg. 140. num. 6., Paulut. disert. 16. num. 6., Rot. in rec. decis. 295. num. 2., & decis. 384. num. 2. part. 5. decis. 221. num. 17. part. 12., in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. final. in princ. cor. bon. mem. Muto, in Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Quod autem versic. reliqui enarrantur
coram Illmo Scotto. Error namque nec rei veri- 119
tatem immutat, leg. illicitas §. 1. ff. de offic. Præsid. ibi = Veritas rerum erroribus gestarum non vitiatur, = nec erranti præjudicat, cujus nulla est volun-

voluntas, ut habetur in leg. Cum testamentum 8. Cod. de Jur. & fact.ignor., præterea, si non aliud
120 aueratur, quam simplex divisio, illa regulariter
fideicommisso non præjudicat, Text. in dict. leg. Cum Pater §. Hereditatem 18. ff. de legat. 2., Peregrin. art.52. num.10., Fusar. quæst.593. nu. 5., Rota coram Bu atto decis.89. num.1., coram bon. mem. Emerix Jun. decis.703. nu. 3., in rec. decis.272. num.5 part.10., decis. 308. num. 10. part.11., in Placentina Bonorum 25. Junii 1708. §. Contra hanc regulam coram R.P.D. Lancetta, in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. penult. & ult. coram R.P.D. Crispo, & latissimè in altera Ravennaten. Fideicommissi Hieronymi de Abbiosis contemporaneè editu ex §. Neque illa usque in fin. coram eodem, nisi alia coucurrant, de quibus esset singulariter agendum.

Jam vero, constabilitâ existentiâ fideicommissi perpetui favore Descendentium Vincentii, si de ejus qualitate quæratur, an videlicet idem sit reciprocè ordinatum inter omnes Masculos, veriùs videtur, tale censendum esse, sive attendamus requisita legis Titia Sejo §. Seju libertis ff. de legat. 2., sive etiam inspiciamus conjecturas, quamvis enim substitutio facta ultimo decedenti, expressis, & formalibus verbis non loquatur de tota hereditate, quo casu reciprocam non adesse, dixerunt Soccin., Mantic., Facchin., Pacion., in contrarium adducti, tamen indefi-
121 nitam orationem sufficere inter Descendentes,
fatetur ipse Pacion. dict. allegat.47. num.10. vers. neque obstant, & docen. Sard. cons.304. num.17. & seqq., Saminiat. contr. 51. num.26., Paulut. disc.16. num. 41. versic. Et de altero, Rota in Forolivien. apud Calderon. resp.94. num. 78., ubi, quod indefinita æquipollet universali, & in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 2701. §. In hac enim coram bon. mem. Mutu, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Prout pariter coram R.P.D. Crispo. Quin immò, quando una linea vocatur in defectum alterius, non attendi has formalitates verborum, docent cum plurimis, Trentacinq. de substit. part.5. cap.5. num.9., Fusar. quæst. 479. num. 119. vers. declaratur, ubi dat rationem, quia frustra Testator vocasset Transversalem ultimo loco, nisi voluisset, fideicommissum esse repetitum à primis in secundos, licèt non sit dictum in tota hereditate, Altograd. jun. contr.37. num.28., Rocca disput.jur. select. cap.16. num.29. & seqq., ubi, quod tunc semper fideicommissum intelligitur perpetuum, & reciprocum.

Verum enim verò, tametsi dict. leg. requisita formaliter deficerent, nihilominus, quia ibi Jurisconsultus non aliud considerat, nec in alio
122 fundatur, quàm in conjectura voluntatis Testa-
tricis, jure, meritòque idem erit dicendum, si hujusmodi voluntas per alias conjecturas patefiat, unde manavit communis theorica, quod per conjecturas dicta requisita supplentur, ut, præter alibi relatos, tradunt clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc.100. num.4., & disc.101. num.9., Torr. de Primogen. Ital. part. 2. quæst. 27. num.12., & 44., Episcopus Rocc. disputat. jur. select. cap.16. num.14.15., & 25., Rot. coram Card. Cerro decis.796. num. 5., & in rec. decis.493. num.9., & decis.531. num.1. part.19., in Firmana Prædii della Puropina 2. Junii 1696. §. Relevantiæ coram bon.mem. Muto, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Et quamvis coram eodem.

Conjecturarum verò omnium veluti præcipua,
est illa, quæ elicitur ex conservatione agnatio- 123
nis, quæ quidem sinè reciproca Bonorum restitutione conservari non potest; idcircò eædem ferè omnes conjecturæ, quas supra pro fideicommisso absoluto, & perpetuo consideravimus, conducunt ad illud reciprocum efficiendum, clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc.101. num. 6., Urceol. consul.82. num.6., & seqq., Paulut. dissert.16. num.43., Rota coram Merlin. decis. 326. num. 8., coram Zarat. decis. 15. num. 22., coram Bich. decis. 271. num. 19., & coram san. mem. Alexand. VIII. decis.177. num. 11. & 12., decis.183. num.11. part.10., decis.319. num.4., & 5. part.12., decis.98. num.5., & decis. 243. nu. 4. part.17., in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eaque præ ceteris, confirmata 26. Aprilis 1709. coram Rmo Molines, Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Argumenta in fin. coram eod., confirm t. 10. Maii 1709. §. Omnemque coram R. P. D. Aldrovando, in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 1. Julii 1707. §. Maximè, & seq., confirmatu 16. Januarii 1708. Et licèt coram R.P.D. Lancetta, & 7. Aprilis 1710. §. Et sanè cum seq. coram R.P.D. Crispo.

Prima itaque sit perpetua, & in quolibet gradu repetita vocatio Masculorum cum perpetua,
& repetita exclusione fœminarum: non enim 124
posset adimpleri voluntas Testatoris, nisi per reciprocum fideicommissum masculinum de linea ad lineam, nè scilicet fœmina unius lineæ contra votum Testatoris aditum ad illud habere possit, Soccin. jun. cons.110. nu.39. lib.3., Cravett. cons.130. num. 6., Peregrin. cons. 62. num. 19. lib.1., Altograd. cons.92. lib.1. nu.13., Casanat. cons.47. num.67., Curen. resolut. 129. nu. 4., Gratian. cap.621. num. 19., Rocc. disput. jur. select. cap.15. num. 9., Castill. lib. 2. cap. 4. num.72., Rot. in rec. decis.320. num.15. vers. ex mente part.1. post Urceol. contr.80. num.23. vers. tertio ex repetita coram Arguell., decis.62. num. 7., & decis.79. num.16., decis.422. n.8. part.13., decis.28. num.7., decis.232. nu.1., & decis.645. nu.22., & seqq. part.19., & in Mantis. ad clar. mem. Card. de Luc. de fideicomm. decis. 60. vers. tum etiam ex præsumptu tom. 10., in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §. Tertia conjectura in fin., & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Quarta coram bon. mem. Muto.

Quæ sanè conjectura magis urget, quando 125
Testator, deficiente una lineâ masculina, vocavit alios Agnatos, Luderch. cons.169. Odd. cons.45. num.40., Fusar. quæst.475. num.26., Cavalcan. decis.

decis. 17. num. 46. part. 3., Rota coram Merlin. decis.360. num.2., coram Priolo decis. 417. sub num.2., & num.13. & 14., & prius decis. 177. num 9. coram eodem, coram Bich. decis.287. nu. 17. & 18., coram Pamphil. decis.492. num.17., & num.19. vers. maximè, coram fan.mem. Alexandro VIII. decis.177. num.25. & seqq., in rec. decis.95. num.11. part.11., decis.325. nu.5. part. 14., & in Mantiss. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. decis.37.num.4., & decis. 46. num.11., in Aquilana Beneficii 2. Julii 1708. §. Non relevante coram Illmo Scotto, in Bononien. Fideicommissi de Ursis 26.Martii 1708. §.Verùm, & §. Quia hujusmodi coram Rmo Molinet, confirmata 10. Maii 1709. §. Quibus ita constabilitis coram R. P. D. Aldrovando. Consideratâ etiam
126 ad hunc effectum qualitate legitimorum natalium in Masculis, ut in *Vot. decis.apud Ramon. cons.9. §. Constat insuper, Rot.coram Ubald. decis.383. num.14., in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701.§.Tertia conjectura coram bon.mem. Muto, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. impress. apud Calderon. resol.94. num.97.*

Altera desumitur ex eo, quod inter primò vocatos, & prædilectos Testator expressè reciprocam instituit ibi = *donec unus supererit, descen-*
127 *sivè, & reciprocè substituit, exclusis semper fœminis* = indè enim communiori voto conjectura eruitur, quod illa censeatur tacitè repetita inter secundò vocatos, & minùs dilectos etiam ex diversis lineis, ut probat *Cravett. cons. 130. num. 6., & 7.*, ubi plurifariam respondet contrario argumento ex discretiva locutione, eumque communiter alii sequuntur, *Paris. cons. 57. num. 12. lib.2., Cephal. cons 137.nu.30., Becc. cons. 235. num.66., Giovagnon. cons.81. num.4., Surd. cons.349. num.17., Peregrin. cons. 62. num.14., & seq. lib.1., Altograd. lib.1. cons.90. num. 47. & seq, & lib.2. cons. 81. num. 58. vers. secunda conjectura, Rodulphin. allegat.83. nu. 12., Calderon. respons.93. num.31., Surd. decis.319. nu. 10., Barz. decis. Bonon. 5. num.34., Capye. latr. decis.5. num.44., & dec.45. nu. 16. vers. ad quam tacitam, Rot. Januen. decis. 17. num. 79., Rot. divers. decis.492. sub num.2. part.4., in rec.decis. 266. num.20. part.1., coram Merlino decis. 326. num.2., & decis.360. num.3., coram Bich. dec. 287.num.24. vers. & ipsa reciproca, coram Pamphil. decis.492. num.20., coram fan. mem. Alexandro VIII. decis. 1. num. 26., coram Ludovis. decis.315. num.14., decis.474. num. 6. part. 13., decis.465. num.34., & decis. 472. num.16. part. 1 ¡.* quarum secunda repetitur post *Urceol. contr. 80., decis.570. num 7. & decis.646. num.34., & decis.605. num. 6. part. 19., coram Priol. decis. 177. num.8., & decis.417. num. 11. vers. Clarior., & in Lucana fideicommissi apud Paulut. part.2. post differt.100. num. 38. vers. subsequitur tertia, latè in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §.Tertia, confirmata 15.Januarii 1703. §. Secunda coram bon. mem. Muto, in Bononien. Fideicommissi 26. Martii 1708. §. Et tamen coram Rmo Molinet, & in confirmatoria 10. Maii 1709. §. Atque hinc in princ. coram R.P.D. Aldrovando.*

Accedentibus præsertim illis verbis, quibus Testator in fine qualificavit omnes substitutiones ibi 128
= *Et prædictas substitutiones fecit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum* = ex quibus reciprocam linearem induci, notant *Gabriel. cons. 123. num.21. lib.2., Redenasc. cons.60. num.21., Peregrin. de fideicomm. art. 18. num. 11., ubi sic refert judicatam, Carol. Anton.de Luca de linea legal. lib.1. art.20.nu.26. & seqq., Urceol. contr. 80. num. 11. vers. quæ verba, Provenzal. apud Rodulphin. allegat. 105. num. 4., Sperell. decis. 152. tom.2. num.45., Rot. coram Bich.decis.432. num.6., coram Otthobon.decis.97. num.4. & seqq., & num.11., & post Urceol. loco citato num. 19. vers. tum ex illis verbis*, nam, etsi, ut plures apud 129
Fusar. quæst. 479. num.84., & Urceol. ipse dict. contr. 80. nu 13. voluerunt, quod similes clausulæ reciprocam discretivè in unaquaque lineam inducant, attamen hoc posset procedere, si alia non concurrerent prò arguenda reciproca de una ad aliam lineam, ut declarat *Urceol. ibidem num.* 130
15., una enim conjectura alteram coadjuvat, & propterea regula traditur, quod ad assequendam Testatoris voluntatem prò lineari reciproca omnes simul conjecturæ sunt considerandæ, ut alteram altera mutuò confoveat, *Surd. cons. 564. num. 13. Honded. cons.54. num.53. lib.2., Capye. latr. decis.61. num.61., Saminiat. contr. 41. nu. 38., Rot. in rec. decis.320. vers. quæ conjecturæ part.1., coram Bich. decis.287. num.33., coram Pamphil. decis.492. num.11., coram Priol.decis. 177. num.13. vers. quæ sanè, decis.42.nu.16. part. 11., decis.326. sub num. 10. vers. quæ conjecturæ part.14., decis.646. num.38. part. 19., & in dicta Lucana Fideicommissi post Paulut. differt. 100. part.2 num.53. in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §.Maximè coram bon. mem. Muto, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Et quamvis coram eodem.*

Argumentum etiam reciprocæ præbent, & prohibitio detractionum, *Curt. jun. cons. 43. n.* 131
9., cons. 80. num. 63., & cons. 81. num. 54. lib. 2., Altograd. lib.1. cons. 92. num 54., & seqq., Urceol. contr. 80. num. 5., & seqq., Rocca alios referens cap.16. num.5., Rot. in rec. dec. 125. n. 7., & dec. 143. num.6., & seqq. part.1., dec. 284. num.1. part.6., dec.385. num. 25. part. 9., post Torr. de pact. futur. success. dec. 63. num. 8., & dec.65. num.10., & post Urceol. contr. 80. nu. 25. vers. quod facili t, Sperell. dec.152. nu.55., cum aliis in Reatina Fideicommissi 23. Junii 1698. §. Prætendebatur cor. Emo Card. Priolo, Perusina Fideicommissi 27. Junii ejusdem anni coram eod., Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eaque præ ceteris, confirmata 26. Aprilis 1709. cor. Rmo Molinet, Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Argumenta cor. eodem, confirmata 10. Maii 1709. §. Omnemque cor. R.P.D. Aldrovando, in Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Potissimè cor. Illmo Scotto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis

lis 1710. *§. Et sanè cor. R.P.D. Crispo*; & di-
132 gressus ad plures gradus substitutionum, *Ramon. cons.17., & ibi Balduc. num.16., & seqq., Saminiat. contr.41. num. 32., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 220. num. 3., Rocca disput. jur. select. cap. 16. num. 10., & num. 19., Rot. in rec. dec. 220. num.18., & dec.260. n.14. part.1., dec.183. num.16. part.10., dec.319. nu. 13. part.12., dec.433. num.18., & dec. 775. nu. 11. part.18., dec.646. num.35. part.19., coram san.mem. Alexandro VIII. dec.177. num.20., coram Bich. dec.287. num. 23 §. Quarto ponderandum, ad ornat. clar.mem. Card. de Luc. de Fideicomm. dec. 70. num.9., & in Forolivien. coram Muto 28. Januarii 1702. apud Calderon. resp. 94. num.35., & 94.*, ubi etiam *n. 96.* de prohibitione detractionum, eâ quidem ratione, quod exinde apparet, Testatorem perpetuam agnationis conservationem fuisse contemplatum, ut dicunt Doctores citati, & nos supra notavimus, & benè *in Lucana Fideicommissi* 1. *Julii* 1709. *§. Potissimè cor. Illmo Scotto Almæ Urbis Gubernato-*
133 *re*, additâ etiam claritate, & nobilitate familiæ Testatoris, quam pro alia conjectura reciprocæ considerant post alios *Redenasch. cons. 36. à nu. 76., Caren. resol. 128. num.29., Bonden. collect. legal. tom.2. collect.33. num.85., Calderon. resp. 94. num. 33., Rot. dec. 646. num. 30. part. 19.*; quippe sinè ea nequit ad mentem Testatoris agnatio conservari, *Spad. cons.237. lib.3. num.2., Cyriac., aliis relatis, contr. 585. num.20., & seqq., Gratian. cap. 828. num. 24., Ciarlin. contr. 11. num.35., Urceol. contr.80. num.1., Rocca disput. jur. select. cap. 16. num. 20. vers. tertiò quia, & cap. 23. num.10., & seqq., Sperell. decis.152. n. 50., & seq., Rot. dec.18. num. 11. part. 8., cor. Bich. dec.287. num.15., & 16., coram san. mem. Alexand. VIII. dec. 177. num.13., coram bo.me. Emerix jun. dec.116. num.10. vers. & multò magis, post Torr. de pact. futur. success. dec.213. num. 10 vers. ex hac verò, dec. 183. num.13., & seqq. part. 10., dec. 646. num. 29., & 32. vers. votum part.19., & post Paulut. differt.100. tom. 2. par. 2., in Lucana Fideicommissi num. 48., & seqq.*, ubi, quod ad inducendam reciprocam superlativa præ omnibus est contemplatio agnationis, ibique aliæ concordantes plurimæ allegantur *in Spoletana Hereditatum* 8. *Maii* 1705. *§. Altera, & seqq. coram bon.mem. Muto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis* 7. *Aprilis* 1710. *§. Quin ad inducendam coram R. P. D. Crispo*.

134 Quibus ex conjecturis inducto reciproco fideicommisso, clara ex eo consurgit exclusio D. Mariannæ filiæ q. Agesilai: nec opus est eam præ-
135 sumptivè elicere vel ab exclusione propriarum filiarum Testatoris, ad tradita per *Altograd. lib. 2. cons. 80. num. 82., & num. 87., Rot. in rec. dec. 125. num. 7. part. 1., & dec. 232. num. 15. part.19., & in d. Lucana Fideicommissi apud Paulut. differt.10. part.2. num.51.*, aut ex qualitate fideicommissi agnatitii, in quo nec fœmina,
136 nec Masculus ex ea descendens admitti potest, ad notata per eumdem *Altograd., & Surd. cons. 96., Caren. resol.128., 163., & 233., Rocca disput. jur. select. cap. 19. num.16., & 17., Larrea dec.41. num.22., Rot. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. tom. 10. dec. 17. cum duob. seqq., & dec. 28. num. 4.*; Testator enim expresse, & disertis
verbis in quolibet gradu, & in eo etiam, in quo 137
Vincentium, & ejus descendentiam vocavit, fœminas semper exclusas voluit, &, ne ad successionem adspirare possent, in defectum unius lineæ masculinæ vocavit aliam, & deinde aliam, atque aliam, quod benè considerat *Rot. d. dec.28. num.14.*

Quapropter non obstat supra à nobis allegata theorica, quod, vocatis Descendentibus cum
exclusione fœminarum, hoc intelligi debeat de 138
filiis uniuscujusque lineæ inter se; non autem, quod fiat transitus de una linea ad aliam, itaut Agnatus remotior excludat filiam à successione Patris, ne absque necessitate duplex vinculum odiosum inducatur, ex notatis per *Rocc. disput. jur. select. cap.17., & ex celebri dec.1023. coram Seraphin., & dec.68. part.15. cum aliis supra adductis*.

Etenim id removetur ex ipsa voluntate Defuncti, quando scilicet vel ex contextu dispo-
sitionis, vel ex conjecturis apparet, quod volue- 139
rit purum agnatitium fideicommissum statuere, quod præcipuè resultat in casu ex digressu ad plures gradus, repetitâ semper qualitate masculinitatis, & exclusione fœminarum, quasi per modum regulæ generalis; in his enim terminis ut adimpleatur mens Testatoris, necesse est ponere reciprocam inter Masculos, etiam unius lineæ ad alteram, itaut, donec supersit aliquis Masculus cujuscumque lineæ, fœmina admitti nequeat, quia sic agnatio interrumperetur, & fieret contra votum Testatoris, ita docent communiter post antiquiores *Aldovin. cons.92. per tot., Peregrin. cons. 09. lib.6., Altograd. cons. 54. num. 3. lib.1., & latiùs cons.92. num.54.*, ubi plurimos,
& *num.13.*, ubi, quod, si in defectum unius li- 140
neæ non censerentur substituti Masculi alterius lineæ, eveniret, ut contra votum Testatoris deveniret pars Bonorum ad fœminas, *Spad. cons. 237. lib. 3.*, quod ità fuit modernis temporibus sæpe judicatum, *Ramon. cons. 100. sub num. 63. vers. & intervenientibus, Redenasch. cons.60. nu. 2., Peregrin. de Fideicomm. art.25. num.47. vers. rursus*, ubi, quod tunc fœmina propinquior De-
functo excluditur per Agnatum remotiorem, 141
quia ità fert natura fideicommissi, *Urceol. consult. 80. num.21., Castald. consult.100. num.8., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.100. nu.4., disc.101. num.9., & disc.106. num.12., Rocca disput. jur. select. cap. 15. num. 5., & seqq., & cap.16. num.14., & seqq., Ridolphin. alleg. 32. num.6., Torr. de Primog. Ital. part.1. cap. 37. n. 210., Balducc. observ. 9. num.79., & seqq., Rot. in rec. dec. 266. sub num. 20., & seqq., & decis. 300. part.1., dec. 183. num. 23. part. 10., decis. 283. num.8. part. 13., dec. 472. num. 11., & 12. part.14., & dec.68. num.15. vers. hinc non applicantur part.15.*, ubi, quod ex ratione agnationis
consideratæ receditur à regula discretivæ in quo- 142
libet

libet Columnello, & benè dec. 411. num. 2., & seqq., & per tot. part. 14., dec. 154. num. 8. & dec. 755. num. 13. part. 28., dec. 20. num. 7., & seqq., & dec. 609. num. 4., & dec. 646. num. 1., & nu. 27., ubi, quod = omnimoda exclusio fœminarum per modum regulæ, & prælatio masculorum nimis generalis non potest verificari in tota latitudine, nisi per reciprocam inter omnes lineas in unum complexus =, coram fan. mem. Alexand. VIII. decis. 177. num. 19., cor. bon. mem. Emerix jun. decis. 116. num. 12. vers. nec obstat, & dec. 138. n. 10., & latè in Faventina Fideicommissi ad ornat. clar. mem Card de Luc. tom. 10. dec. 69. per tot., & in Lucana Fideicommissi apud Paulut. tom. 2. part. 2.
143 dissert. 100. num. 30., & 31., ubi ait, idem procedere, si fœminæ fuissent vocatæ in tempus remotissimum post masculos, & num. 33., ubi,
144 quod numquam fit discretio linearum, quando repugnant conjecturæ, & egregiè in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. & sinè ulla, & §. Et hinc suo marte cor. R.P.D. Crispo, ibi = Et hinc suo marte corruit subalterna oppositio, quod fideicommissum ingressum fuerit in Columnellum Pomponii, cujus ipsa Laura est soror; quia non est novum in jure, quod in hujusmodi fideicommissis, quando fœminæ non fuerunt vocatæ, tunc, deficientibus masculis unius lineæ, fideicommissum transire debeat ad Masculos alterius, neglectis fœminis, quæ vocationem à Disponente non habent. =

Immò verò, tametsi evinci minimè posset, Testatorem in nostra hypothesi agnationem uni-
145 cè respexisse, sed perpetuam dumtaxat Masculorum prædilectionem voluisse, nihilominùs id exuberare posse videretur, ut fœmina unius lineæ excludenda semper foret per Masculum remotiorem, & alterius lineæ, quum in hoc casu Testator lineam qualitatis lineæ substantiæ prætulisse censeatur, ut docent Alciat. cons. 122. n. 9. in fin. lib. 9., Valenzuel. cons. 97. num. 128., & seqq., Casanat. cons. 47. num. 27. cum seqq. lib. 1., Simon. de Pret. de interpr. ultim. volunt. lib. 1. interpr. 2. dub. 2. solut. 5. per tot., Mantic. de conject. lib. 7. tit. 10. num. 13., & lib. 8. tit. 18. n. 6., Gratian. discept. 621. num. 14. ibi = Et ultra agnationem sufficeret prædilectio Masculorum, quæ est præcipua conjectura exclusionis fœminarum etiam proximiorum ad favorem Masculorum remotiorum alterius lineæ =, egregiè, & magistraliter Joseph de Rosa consul. 69. num. 41., & quatuor seqq. Seff. decis. Aragon. 254. num. 118., Rota Lucen. apud Torr. de Primogen. Ital. decis. 24. nu. 20., ibi = Denique subdebant, quod, quamvis concederetur, nudam dumtaxat prærogativam masculinitatis fuisse prædilectam, nihilominùs, quod attinet ad exclusionem fœminaram, juxta veriorem sententiam, nihil interest, an fideicommissum fuerit constitutum conservandæ agnationis causâ, an verò ob simplicem sexus prærogativam, semper enim, & utroque casu, donec masculus, quamquam remotior, & alterius lineæ superest, fœmina non admittitur =, Rot. in Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Verum, & §. Quia hujusmodi cor. Rño Molines, confirmata 10. Maii 1709. §. Quibus ita constabilitis cor. R.P.D. Aldrovando.

Eòque certiùs in casu nostro, quia, cum substitutio fuerit consolidata in Vincentio, qui facit unicum stipitem in suo gradu, licèt duos fi-
lios reliquerit, dicitur tamen unica linea, in 146
qua faciliùs reciproca procedit, ut in puncto Rot. coram bon. mem. Emerix jun. decis. 116. nu. 13. ibi = Præterea, quando substitutio fuit consolidata in uno, qui ulteriùs decessit, relictis Sebastiano Patre Juliæ, & Gabriele Patre Romualdi, & fratrum, pro exclusione Juliæ non est opus recurrere ad reciprocam linearem, sed sufficit reciproca inter Descendentes unius, & ejusdem lineæ, quæ faciliùs inducitur, = post Soccin., Redenasch., Peregr. &c., & dixit etiam in Forolivien. de Torellis apud Calder. resp. 94. sub num. 74. vers. quoniam. Quin etiam, ut in hoc casu unus possit
reciprocè succedere in portionem alterius, nul- 147
la urget necessitas probandi existentiam reciprocæ linearis, Altograd. cons. 101. num. 59., & 60. lib. 2., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 102. num. 3., Rot. cor. Ubald. decis. 383. nu. 13. cum aliis in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §. Ad hanc eamdem cor. bon. mem. Muto, & in altera Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Sed agitur cor. R.P.D. Aldrovand. ibi = Sed agitur de inducendo reciproco gravamine inter Descendentes unius, ejusdemque lineæ, & Columnelli, nempe Guidonis Ascanii, in quo omnia Bona coheredum coaluerunt, cujus linea tametsi subinde in subalternos columnellos, seu ramos DD. Annibalis, & Alexii secundi naturaliter subdivisa fuerit, pro unica tamen reputatur, quo casu, ut unus possit succedere reciprocè in portionem alterius, cessat necessitas probandi existentiam reciprocæ linearis. =

Prout etiam, quando Testator vocat successivè Descendentes sui ipsius, tunc videtur considerasse se tamquam caput, & principium unius lineæ potiùs, quàm filios constituentes diversas,
& proinde fœmina unius Columnelli excluditur 148
à Masculo alterius, hoc enim casu reciproca in una, eademque linea minus odiosa dicitur, Redenasch. cons. 58. num. 201., Altograd. cons. 101. num. 59., & seq. lib. 2., Caren. resol. 128. num. 26., clar mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 25. num. 21., disc. 89. num. 16. in fin., & disc. 102. num. 3., Rodulphin. alleg. 40. num. 2., Rosa consult. 69. num. 63., & 64., Carol. Anton. de Luc. de lin. legal. lib. 1. art. 20. num. 2. vers. aliud est, Calderon. resol. 57. num. 4., & num. 31., Cavalcan. decis. 18. num. 77. part. 3., Castill. decis. 153. num. 51., Rota coram Priolo decis. 433. num. 15., in rec. decis. 605. num. 1. part. 19., ad ornat. clar. mem. de Luc. d. decis. 69. num. 6. tom. 10., in Mantis. ad eumdem tom. 10. decis. 19. nu. 19., & 20. vers. non relevante, in d. Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Ulterius coram Illmo Scotto Almæ Urbis Gubernatore, & in d. Forolivien. 28. Junii 1702. §. Quoniam, ibique concordan. cor. bon. mem. Muto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Quidquam non relevante coram R. P.D. Crispo.

Bononien. Fideicommissi Nicolai.

Fœminæ an, & quando appellatione Descendentium lineæ masculinæ non comprehendantur? Dispositio in *leg. cum Avus, & leg. cum acutissimi* an, & quando inducta censeatur, & quando in Transversali locum nequeat habere? Reciproca inter masculos an & quando linearis, non verò discretivè in singulis gradibus intelligenda sit?

VOTUM XI.

1 *Fœminæ ex masculis appellatione Descendentium lineæ masculinæ comprehenduntur*, & num.5., & 41.

Nisi certò constet de contraria Testatoris voluntate, num. 6.

3 *Fœmina, licèt aliam incipiat lineam, in linea, seù familia Patris continetur.*

4 *Fœmina, quamvis finis lineæ paternæ, pars ejus tamen dicitur.*

7 *Filia in hereditate Patris censetur Agnato remotiori prædilecta.*

8 *Procedit etiam quoad Bona Transversalis, qui cælebs fuerit.*

9 *Testatoris cælibis familia contentiva censetur jure potiùs effectiva; sed vid.* num. 54.

10 *Fœmina, licèt nubat extra familiam, semper tamen retinet familiam, & agnationem Patris.*

11 *Fœmina à fideicommisso Transversalis non excluditur ex sola ratione conservandi Bona in familia.*

Et quando nec etiam excludatur ex facto, in defectu unius lineæ masculinæ, alterius similis lineæ vocatione? num.13.

Minùsque ex repetita in omnibus gradibus qualitate masculinitatis? num.17.

12 *Alienatione in Extraneum probibitâ, non probibetur Frater in Sororem alienare.*

13 *Linea Patris, donec filia vivat, non dicitur defecisse.*

14 *Masculinitatis qualitas in parte conditionali adjecta, dispositivam non alterat, in qua lineæ masculinæ Descendentes simpliciter vocati sint.*

Eademque qualitas expressa in parte dispositiva, non censetur in parte conditionali repetita, num.16., *& quando secus?* num.46.

15 *Discretiva locutio diversam arguit Disponentis voluntatem.*

17 *Agnationem inter & masculinitatem differentia intercedit non modica.*

18 *Masculinitatis qualitas, licèt repetita, non importat agnationis contemplationem, sed meram sexus prædilectionem.*

19 *Sexus prædilectio apta non est filiam à successione Patris excludere in concursu Agnati remotioris.*

20 *Pro filiæ admissione ad hereditatem Patris in exclusionem Agnati remotioris benigna, in dubio, sumenda interpretatio est.*

21 *Præsertim, cum non agitur de filia Testatoris, aut primi heredis, sed ulterioris Descendentis.*

22 *Fœminæ, quæ in progressu oriuntur, procul dubio appellatione descendentium ex linea masculina continentur.*

23 *Substitutio reciproca non præsumitur.*

Maximè in testamento Transversalis, ibid.

24 *Substitutio linearis reciproca, nisi expressa sit, non præsumitur in præjudicium filiæ.*

25 *A fideicommisso agnatitio fœminæ excluduntur, &* num. 50.

Ex quibus autem agnatitium censeatur? & num. 27. & seq.

27 *Agnationis contemplatio ex conjecturis arguitur simul junctis.*

28 *Alienationis probibitio amplissimis facta verbis cum voto perpetuæ Bonorum conservationis in familia, fideicommissum demonstrat agnatitium.*

Realisque censetur, licèt ad personas directa sit. ibid.

29 *Agnatio rigorosè contemplata dicitur ex volita conservatione familiæ, bujus etiam cognomine superaddito.*

32 *Masculinitatis qualitas enixè à Testatore in singulis gradibus exoptata; non sexus prædilectionem, sed agnationis votum perbibet.*

33 *Fœmina inter Agnatos numeratur.*

34 *Agnationem tamen non conservat; immò perimit, & finit.*

35 *Fideicommissum agnatitium exposcit Bonorum conservationem in familia.*

36 *Per fœminam Bona extra familiam transeunt, &* num. 51.

37 *Ex Bonorum volita conservatione in familia, expresso illius cognomine, magis evincitur exclusio fœminarum.*

Accedente præsertim clausulâ =, e non altrimente = *num.38.*

Tunc enim fœminæ, nec in subsidium, admittuntur, num. 39.

Immò nec ad earum vitam, si præsertim, deficiente unâ lineâ masculinâ, altera vocata sit, num. 40. & 75.

38 *Clausula=* e non altrimente = *vebemens ostendit votum conservationis Bonorum.*

42 *Fœminæ non comprebenduntur appellatione Descendentium ex linea masculina, quoties agnatio contemplata fuerit*, & num. 58., & 74.

Tunc enim veniunt Masculi damtaxat ex Masculis, ibid.

Exclusis quoque Masculis ex fœminis, num.44.

43 *Procedit, licèt simpliciter vocati sint Descendentes, & proximiores de familia.*

45 *Jus fortiùs est in causa, quàm in causato.*

46 *Masculinitatis qualitas expressa in parte conditionali subintelligitur etiam in dispositiva, quoties de eisdem agitur personis*, & num.47.

48 *Eademque ratio valet etiam è converso.*

49 *Masculinitatis qualitas expressa in parte conditionali, majùs argumentum præbet agnationis contemplatæ.*

50 *A fideicommisso agnatitio fœmina per Agnatum*

tum remotiorem excluditur, & num. 51.
Nec venit appellatione Descendentium ex linea masculina, seu proximiorum de familia.

53 Fœmina, licèt proximior de familia, non tamen proximior de agnatione est.

54 Dispositio in L. cum Avus, & L. cum acutissimi procedit in fideicommisso Ascendentis, non Transversalis.

55 Et contraria opinio est rejicienda.

56 Transversales potiùs ex prædilectione agnationis moveri existimantur.

58 Fœminarum exclusio contemplationem agnationis arguit.

59 Fœminæ expressim exclusæ juvari nequeunt dispositione in L. cum Avus, & L. cum acutissimi.

60 Præsertim, si, masculis deficientibus, non ipsæ, sed masculi vocati sint.

61 Ex agnationis conservandæ voto reciproca infertur substitutio inter masculos.

62 Concurrentibus præsertim probibitione alienationis, notâ perpetuitatis, & collectivo nomine plurium personarum, & graduum.

63 Tacitum ex tacito, nc præsumptio præsumptionis implicant.

64 Secùs, si unum, sive una veniat in consequentiam alterius.

65 Reciproca linearis sequitur ex voto agnationis conservandæ.

66 Et ex quibus aliis inducatur conjecturis?

67 Quando itidem censeantur ejus requisita adesse? & quæ illa sint? num. 68. & seqq.

68 Verba = e mancando esso Signore &c. senza figli = perindè accipiuntur, ac si substitutia ultimo morienti facta esset.

69 Substitutio ut censeatur ultimo morienti facta, sat est, id æquipollenter posse colligi, atque interpretativè.

70 Quin etiam ultimo morienti adjectum intelligitur restitutionis onus, si nullus alius expressus sit.

71 Substitutio facta cohærenter ad universalem institutionem, in tota hereditate facta dicitur.

72 Verbis lex non est imposita.

73 Reciproca inter vocatos adesse dicitur, cum ejus concurrunt requisita.

76 Lineæ masculinæ appellatione solùm masculi ex masculis continentur.

77 Et sub ea, sive in dispositiva, sive in conditionali parte sit, fœminæ non comprehenduntur.

78 Fœmina est tamquam parvum nigrum lineam masculinam intersecans.
Diciturque finis lineæ masculinæ; atque initium fœmininæ, num. seq.

79 Linea masculina à Masculis inchoatur, atque in eorum desinit ultimo.

80 Reciproca, ex collectivo plurium nomine, linearis non intelligitur, sed potiùs discretivè.
Præsertim in Transversalibus, ibid.

81 Secùs, si habita est ratio agnationis conservandæ, cum perpetua alienationis probibitione.

82 Tunc enim fœmina in sua linea proximior excluditur per Agnatum alterius lineæ remotiorem, & num. 83.

84 Quod maximè procedit, si plures lineæ masculinæ sub nomine collectivo vocatæ, & substitutæ fuerint.

SUperest nunc agendum de ultima dispositione q. Nicolai Pini filii q. Agesilai, & fratris germani q. Vincentii; quæ his verbis explicata legitur = *In tutti gli altri suoi Beni mobili, immobili ragioni &c. suo Erede universale detto Signor Testatore instituisce, e vuole, che sia il Signor Vincenzo Pini figlio del Signor Agesilao, e fratello di detto Signor Testatore naturale, e da legitimarsi per rendersi capace, bisognando, della presente Instituzione, e contenuto nel presente testamento, e dopo di lui li suoi figlioli, e Descendenti in infinito di linea masculina legitima, e non legitimata per privilegio, o per susseguente matrimonio, E questo volgarmente, pupillarmente, e per fideicommisso, e non in altro modo &c., e mancando esso Signor Vincenzo, o suoi figlioli, e Descendenti senza figlioli maschi legitimi, e naturali nati di legitimo matrimonio, e di linea mascolina, esso Signor Testatore sostituisce, e vuole, che siano li Signori Antonio Maria, e Bernardino Pini, e li suoi figlioli, e Descendenti in infinito maschi legitimi, e naturali, e non legitimati nati di linea mascolina nel modo, e forma, come di sopra. E caso, che mancassero li suddetti Signori Vincenzo, Bernardino, ed Antonio Maria, o loro Descendenti legitimi, come sopra, senza figlioli, esso Signor Testatore sostituisce, nomina &c. li Descendenti maschi del Signor Cirro Pini legitimi, e non legitimati nel modo, e forma, come di sopra. E caso, che ancora questi mancassero, detto Signor Testatore sostituisce &c. li Descendenti maschi del Sig. Flaminio Pini legitimi, e naturali, e non legitimati nel modo, come di sopra. E mancando d. Descendenti del Signor Flaminio, esso Signor Testatore sostituisce &c. li figlioli naturali legitimati descendenti dalli sopranominati in stirpes, & non in capita. Proibendo intanto esso Signor Testatore a tutti li suoi Eredi istituiti, come sopra, e comandando ad essi espressamente, che per qualsivoglia causa, e occasione, etiam sotto pena della privazione di detta eredità, non possano vendere, ne alienare sorte alcuna de' Beni di detta Signor Testatore, volendo, che tutti quelli siano, e stiano soggetti ad un perpetuo fideicommisso nel modo sudetto, e che quelli debbano in perpetuo stare nella casa, e descendenza de' Signori Pini, e non altrimenti, ne in altro modo: Ed altrimenti facendo, tutto quello sarà stato fatto, distratto, alienato, e consumato, sia casso nullo &c. e tutto sia osservato nel modo, e forma, come sopra.* =

Quâ dispositione inspectâ, pro eo, quod attinet ad controversiam, quæ vertit inter D. Com. Agamennonem filium Vincentii primò instituti; & Mariannam ejus neptem ex fratre Agesilao præmortuo, an scilicet ab hoc fideicommisso fœmina repellatur? dicebatur, nec literam testamenti, nec voluntatem Testatoris illi resistere.

Non literam testamenti, quia, cum Testator
non vocaverit præcisè Descendentes masculos 1
Vincentii; sed Descendentes lineæ masculinæ,

ſub hac appellatione comprehendi poſſe videba-
tur Marianna, quæ progenita eſt ab Ageſilao filio
2 d. Vincentii, ſicque per Maſculum, & ex linea
maſculina deſcendit: linea enim dicitur ma-
ſculina ex ſuo principio maſculo; & in ea poſt-
modum Deſcendentes ſive maſculi, ſive fœmi-
næ comprehenduntur, *leg. 1. in princ., & §. 3., & leg. Stemmata 9. ff. de gradib., & affinit.*, & licèt
fœmina incipiat aliam lineam, tamen ipſa in li-
3 nea, ſeù familia Patris continetur, *leg. pronuncia-
tio 195. §. Familiæ appellatio* ibi = *filium familias filiam familias &c.* = *ff. de verbor. ſignific., Peregrin. conſ. 11. n. 5. lib. 2., Menoch. conſ. 625. n. 12., Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 8. tit. 11. n. 9., Rota coram Bich. deciſ. 661. num. 10.*, ejuſque fi-
nis dicitur *d. leg. pronunciatio in fin.*, quare, ſicut
4 ultima pars corporis in ipſo corpore continetur;
ità fœmina, quamvis finis lineæ paternæ, pars
ejus tamen dicitur, & in ipſa retinetur, ut arguit
Alciat. in leg. Gallus §. Nunc de leg. num. 1. ff. de liber., & poſth., Bald. conſ. 339. lib. 3., Bero conſ. 77. num. 15. lib. 2. Eſtque proindè commu-
5 nis concluſio, quod appellatione deſcendentium
ex linea maſculina, fœminæ ex maſculo genitæ
comprehendantur, cujus magiſtra eſt *Gloſſa in dicta leg. Gallus §. Nunc de lege verb. nam et ſi ff. de liber., & poſth.* ibi = *Et tunc etiam neptis ex filio videtur inſtituta, cum ſit per lineam virilem* = ibique omnes communiter, *Pinell. in leg. ſi vivâ matre n. 27. & 29. Cod. de Bon. matern., Ruſtic. in leg. cum Avus lib. 2. cap. 5. num. 22. ff. de liber., & poſth., Menoch. conſ. 731. num. 31. & ſeq., Fuſar. conſ. 60. num. 26.*, *alioſque Giovagn. conſ. 7. nu. 35. & ſeqq., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 11. num. 9., Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 346. num. 1., & num. 19. & ſeq., Caſtill. lib. 2. cap. 2. per tot., Peregr. deciſ. Patavin. 4. per tot., Mart. Medic. deciſ. 1. num. 32., Beltramin. ad Gregor. deciſ. 383. lit. B., Rot. coram Carill. deciſ. 266. num. 11., coram Rembold. dec. 475. per tot., deciſ. 475. num. 3. part. 19. rec., & in Mantiſſ. ad clar. me. Card. de Luc. tom. 10., deciſ. 2. 3. & ſeq., & concordant Redenaſch. conſ. 30. num. 17., & plurib. ſeqq. lib. 1., Camerat. lib. 2. reſponſ. 4. art. 3. num. 45. & ſeqq., Marta de Succeſſ. legal. part. 4. quæſt. 21. art. 16. num. 13. & ſeqq., Altimar. ad Rovit. conſ. 16. num. 4. & 5. lib. 1., Rota in Senogallien. Fideicommiſſi §. Ipſis apud Balducc. ad Ramon. conſ. to. 2. fol. 8. deciſ. 2., & coram Priolo deciſ. 127. num. 3., & in rec. deciſ. 482. num. 8. part. 19.*

Non etiam reſiſtit voluntas Defuncti, quæ
6 pro excludenda fœmina, quando verba apta
ſunt illam comprehendere, debet eſſe evidens,
& manifeſta, ut ait *Text. in leg. 1. Cod. de condit. inſert.* ibi = *niſi alia Defuncti voluntas evidenter probetur &c.* = hic verò talis contraria voluntas
evidenter non apparet; quin potiùs ſubeſt conje-
7 ctura pietatis, quâ in hereditate ſui Patris filia
præſumitur prædilecta remotiori Agnato, argu-
mento *leg. cum Avus ff. de condit., & demonſtrat., & leg. cum acutiſſimi Cod. de Fideicom.* quæ Jura licèt loquantur in fideicommiſſo Aſcen-
dentis, & noſtrum ſit Tranſverſalis: tamen, quia
d. Nicolaus Teſtator ſobolem non habuit, abſur-
dum non erit dicere, quod eumdem ordinem 8
affectionis, quem erga proprios Deſcendentes
habere non poterat, habuerit, ut plerumque ac-
cidit erga deſcendentiam ſui fratris, prout in
puncto, quando tranſverſalis Teſtator eſt cælebs,
procedere nihilominùs diſpoſitionem *dictæ leg. cum Avus, & leg. cum acutiſſimi*, dixerunt *Weſembecc. conſ. 94. n. 18., Bardellon. conſ. 16. n. 26., Altograd. conſ. 45. n. 6. lib. 1., Marta de ſucceſſ. legal. part. 1. quæſt. 2. art. 2. num. 29., Noguerol. allegat. 9. num. 59., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. diſc. 25. num. 17. in fin., & diſc. 146. num. 10.*; hujuſmodi enim Tranſverſales, ex pe-
culiari Teſtatoris affectione Deſcendentium na- 9
turam aſſumunt: & familia contentiva jure po-
tius effectivæ familiæ cenſetur, ut inquiunt *Altograd. conſ. 46. num. 21. verſ. nec non etiam, & conſ. 95. num. 82., verſ. vel procedit lib. 2., Fuſar. conſ. 169. num. 39. & 53., clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. diſc. 25. num. 17., diſc. 50. num. 7. in fin., & diſc. 146. num. 11., Rocca diſput. Jur. ſelect. cap. 2. num. 10.*

Neque hujuſmodi voluntas excludendi fœmi-
nam elici poteſt ex eo, quod Teſtator voluerit,
Bona in ſua familia conſervari: etenim fœmina,
licèt nubat extra familiam, tamen retinet ſem- 10
per familiam, & agnationem Patris, à quo pro-
cedit, *d. leg. pronunciatio §. Familiæ ff. de verb. ſignif., leg. lege 12. Tabular. §. Hujuſmodi Cod. de legit. hered. §. Ceterum Inſtit. de legitim. agnat. ſucceſſ.* ibi = *omnes Agnatos ſive maſculos, ſive fœminas &c.* = *& infra* = *per virilem ſexum deſcendentes ſive maſculini generis, ſive fœminini ſint &c.* = *§. Item vetuſtas Inſtit. de heredit., quæ ab inteſt. defer., Soccin. jun. conſ. 10. num. 11., Fulgoſ. conſ. 131., Pariſ. conſ. 35. lib. 3., Altograd. conſ. 13. num. 33. lib. 2., Peregrin. art. 14. num. 37., & art. 22. num. 25., Fuſar. quæſt. 352. nu. 35. & ſeq., Molin. de Primogen lib. 3. cap. 4. num. 10., Rocca diſput. Jur. ſelect. cap. 26. nu. 1. num. 4., & per tot., Rot. in rec. dec. 206. num. 3. part. 2., deciſ. 349. num. 30., & ſeq. part. 3., dec. 151. num 2. part. 5., coram Ludoviſ. deciſ. 464. num. 2. & ſeq., coram Merlin. deciſ. 864. num. 19. & ſeq., & deciſ. 890. num. 4., & part. 9., dec. 133. num. 1., deciſ. 527. per tot. part. 14., deciſ. 205. num. 15. part. 16., deciſ. 529. num. 20. part. 18., & deciſ. 410. num. 47. part. 19.* cum aliis *in Bononien. Fideicommiſſi de Beninis 8. Maii 1711. §. Hiſce demonſtratis coram R. P. D. Anſaldo*:
Et propterea ad ejus excluſionem conjectura ſu-
mi nequit ex ratione conſervandi Bona in fami- 11
lia, ut docent *Menoch. conſ. 197. num. 37., Soccin. jun. conſ. 2. num. 13. lib. 2., Fuſar. conſ. 65. num. 2., & cum aliis Altograd. jun. contr. 38. ſub num. 10., Rota coram Merlin. d. dec. 864. nu. 24.*
Id quod optimè probatur in *leg. voluntas 4. Cod. de Fideicomm.*, ubi habetur, quod, ſi Teſtator
prohibeat, fundum extra familiam alienari, ni- 12
hil contra ejus voluntatem fit, ſi à fratre aliene-
tur in ſororem.

Prout neque ex eo, quod Teſtator in defe-
ctum lineæ maſculinæ Vincentii vocaverit aliam 13

liucam

lineam pariter masculinam: nihil est enim, cur
exindè fœmina excludatur; quæ benè continetur
in linea masculina Patris, & per quam linea ipsa
Patris conservatur, itaut defecisse non dicatur,
donec filia supervivat, ut probant auctoritates al-
legatæ, & confirmant *Cyriac. contr. 281. n. 88.*,
Castald. consul. 61. nu. 1. & seq., *Palm. alleg. 96.*
num. 10., *aliisque relatis*, *Rota in Reatina Fidei-*
commissi 4. Februarii 1699. §. Undè si Testator co-
ram Rmo Molines. Qualitas verò expressa in parte
14 conditionali ibi = *e mancanda essa Signor Vincen-*
zo, o suoi figlioli, e Descendenti, senza figlioli
mascbi &c. = non debet alterare dispositivam, in
qua simpliciter sunt vocati Descendentes lineæ
masculinæ; sed potius argumento discretivæ lo-
15 cutionis præsumenda est pro diversis casibus di-
versa voluntas, juxta regulam *leg. unic. §. Siu mi-*
nùs C. de Caduc. tollen., quemadmodum è contra-
16 rio qualitas masculinitatis expressa in parte dispo-
sitiva minimè subintelligitur, nec repetita cense-
tur in parte conditionali, in qua Testator com-
muni appellatione filiorum, sive Descendentium
utatur, *Cyriac. contr. 269. nu. 58. post Bald. cons.*
13. in fin. lib. 3., *Honded. cons. 57. num. 35. lib. 1.*,
Decian. cons. 1. num. 98. & seqq. lib. 1., *Altograd.*
cons. 83. nu. 81. lib. 2., pluribusque relatis, *Rocc.*
disput. Jur. select. cap. 42. num. 20. & 21., *Rot.*
coram Cerro decis. 96. n. 17., *coram Royas dec. 90.*
sub num. 11., *& dixis in Reatina Fideicommissi*
16. Junii 1698. coram bon. mem. Muto.

Nec pariter urget ipsa qualitas masculinitatis à
17 Testatore in sequentibus gradibus toties repetita,
quasi exindè appareat, habitam fuisse rationem
agnationis, ex qua fœmina certò excluditur:
Etenim differentia non modica est inter agna-
tionem, & masculinitatem, quæ, licèt etiam
repetita, non aliud regulariter importat, quàm
18 sexus prædilectionem, ut docent Doctores à no-
bis in 2. parte allegati, quibus addimus *Maro de*
success. legal. part. 1. quæst. 1. art. 4. num. 12. &
seq., *Castill. lib. 5. cap. 129. num. 45. & seqq.*,
Gussad. dissert. 20. num. 43., *Torr. de Primog.*
part. 1. cap. 35. §. 24. nu. 269., *Mans. consult. 198.*
num. 15., *& consult. 199. num. 16.*, *Castald. con-*
sult. 142. num. 1., *Gratian. cap. 999. num. 6.*, *Al-*
tograd. jun. contr. 40. n. 10., *Rot. in rec. dec. 160.*
num. 15. part. 10., *coram Dunoz. jun. decis. 503.*
num. 19., *coram Zarat. dec. 31. num. 9.*, *& nuper*
in Bononien. Fideicommissi de Elephantutiis 25.
Junii 1708. coram R. P. D. Ansaldo §. Ad hoc
autem cum seq., *& priùs in Romana Jurispatro-*
natus 3. Julii 1705. §. Tantò magis coram Rmo
Molines, *& latè Rot. Januen. in una Januen.*
Primogenituræ 7. Maii 1711. num. 17. 18. & 74.,
coram D. Auditore Brichio. Quæ quidem prædi-
lectio sexus cùm operetur solùm in paritate gra-
19 dus, apta non est excludere Mariannam à succes-
sione sui Patris in concursu solius Agnati remo-
tioris, ad notata plenè per *Paulut. tom. 2. dissert.*
100. num. 72., *& plurib. seqq.*, *Rota coram bon.*
mem. Emerix jun. decis. 1262.

Cum igitur in casu vehemens conjectura vo-
luntatis non appareat pro exclusione fœmina-
rum, quæ alioquin aptè comprehenduntur ap-
pellatione Descendentium lineæ masculinæ, ut
loquitur Testator, nihil proponitur, cur D. Ma-
rianna ad successionem sui Patris non admitta- 20
tur: pro qua etiam in dubio benigna sumenda es-
set conjectura: Cum satis inhumanum sit, filiam
ab hereditate Patris, Masculo in pari gradu non
existente, removeri, ut dixit *Rot. coram Seraph.*
decis. 1216. num. 10., *& part. 18. decis. 381. n. 18.*,
sed eò magis cessat dubium in casu nostro, quia
non sumus in filia Testatoris, aut primi heredis, 21
in quibus terminis quidam non immeritò opinan-
tur, filiam tunc potiùs considerari tamquam ca-
put, & principium suæ lineæ fœmininæ, quàm
uti descendentem ex linea masculina, sed agitur
de filia ex filio heredis gravati: quo casu, cum
jam linea habuerit suum principium ex Masculo,
fœminæ, quæ in progressu oriuntur, utique de 22
linea masculina dicuntur, & appellatione De-
scendentium ex linea masculina, procul omni
dubio continentur: ut etiam contrariæ Partis Do-
ctores sic distinguendo fatentur, *Jason. in d. leg.*
Gallus §. Nunc de lege num. 9. ff. de liber., *&*
Posth., *& in leg. maritus col. 2. Cod. de Procurat.*,
Alexand. cons. 53. lib. 6., *Rovit. cons. 16. nu. 13.*
lib. 1., *Farster. de success. lib. 3. cap. 21. in fin.*,
Andreol. contr. 251. num. 7., *Carol. Anton. de*
Luc. de linea legal. art. 16. num. 42., *aliique co-*
piosè apud Rocc. disput. Jur. select. cap. 26. n. 17.
§. Ceterum cum duob. seqq.

Præterea ad hoc, ut Marianna censeatur ex-
clusa ab hoc fideicommisso, necesse esset suppo-
nere reciprocam substitutionem inter Descen-
dentes masculos Vincentii; quæ tamen reciproca
in testamento minimè legitur, nèc aliàs est præ-
sumenda, cum suâpte naturâ sit odiosa; Et ma- 23
ximè, quando, prout in casu, Testator est trans-
versalis. Immò nec ipsa reciproca sufficeret ad
exclusionem Mariannæ, quia benè posset intelligi
discretivè in suis Columnellis, nisi insuper indu-
catur reciproca linearis, quæ omnia utpotè ad-
versantia Juris nostri censuræ ergà filios beni- 24
gniori, non sunt præsumenda, quoties Testator
ea non expressit, cujus sanè voluntatis essemus
rigidiores interpretes, si unicam filiam luctuosâ
Genitoris hereditate privaremus, per ea, quæ
alibi fuerunt adnotata, & videri possunt apud
Giovagnon. cons. 97. lib. 1., *Altograd. cons. 60. n.*
60. lib. 1., *Pucion. allegat. 46. & 47.*, *Rosa con-*
sult. 41. & 42., *Rodulphin. allegat. 39. & 40.*,
Racc. disput. Jur. select. cap. 17., *Rot. decis. 68.*
part. 10. rec.

Quamquam verò hæc primo rei obtutu pluri-
mùm urgere videantur, veriùs tamen censerem,
D. Mariannam à fideicommisso, de quo agitur,
exclusam esse, & ad illud adspirare non posse,
cum illi voluntas Defuncti non suffragetur, ut
manifestum fiet, si statuatur, illud esse verè, & 25
propriè agnatitium, & in eo contineri recipro-
cam linearem favore Masculorum.

Prima assumpti pars probatur ex repetita sæ-
piùs per Testatorem qualitate masculinitatis, ex
qualitate legitimorum natalium ab eodem re- 26
quisita, ex digressu ad plures gradus substitutio-
num, & successiva vocatione plurium linearum
agna-

Agnatorum, alteram alteri deficienti substituen-
do, expressâ semper qualitate masculinitatis, &
legitimæ nativitatis: & ex prohibitione strictis-
sima alienationis ex quacumque causa, sub pœ-
na caducitatis, eâ expressâ ratione, ut Bona
perpetuò conservarentur in domo, & familia:
Hæc enim omnia, licèt singula suas habeant
exceptiones, & Contradictores, unita tamen,
27 quomodo considerari debent; votum certè præ-
seferunt conservandæ agnationis, ut in allega-
tione super fideicommisso Agesilai fuit distinctè
probatum, & plenè præ ceteris docent post an-
tiquiores *Altograd. cons.80. num.91., & seq. lib.
2., Fusar. quæst.346. num.39., & quæst. 499. n.
1., Cyriac. contr.638. à num.35. ad 40., Castald.
consult. 12. num.6., & seqq., Rudulphin. allegat.
34. num.2., Urceol. contr.60. num.15., & seqq.,
Rocc. disput. jur. select. cap.2. num 36., & 37.,
cap.15. num.12., cap.16. num.10., & duob. seqq.,
& cap.19. num.7., & seqq., & num.14., Caren.
resol.128., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.
disc.82., & 86., Larrea decis. 53. num. 12., &
seqq., Palm. decis. 212. num. 38., Rot. Roman.
constantissimè semper, & præcipuè videnda in ter-
minis coram Burat. decis.272., & 454., utrobique
num.2., & seqq., coram Pen. decis.902. num.6.,
& seq., in rec. decis. 142. num. 14., & 15. part.
10., dec.95. à num.9. part.11., decis.465. à nu.3.
part.14., decis. 269. à num.14. ad 20. part. 14.,
decis.410. num.17., & decis.755. à num.10. part.
19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. tom. 10.
decis.33. num. 4., & seqq., & in Mantiss. eodem
tom.10. decis.2. num.14., & seqq., decis.6. à nu.
16., & decis.11. a num.9., & nuperrimè in Ro-
mana, seu Sabinen. Fideicommissi 3. Februarii
1703. §. Respectu siquidem cum seq. cor. R.P.D.
Ansaldo, in Bonon en. Fideicommissi de Beninis
8. Maii 1711. §. Vel tandem coram eodem, in Fo-
rosempronien. Legatorum 2. Maii 1712. §. In du-
bium autem revocari non valet coram R.P.D. Al-
drovando.*

Ipsa namque sola prohibitio alienationis, si
cetera desint, sic impensè, summoque studio à Te-
28 statore ordinata, & in oratione separata post
omnes gradus, totamque seriem substitutionum
adposita cum expressa ratione, ut Bona perpe-
tuò maneant in domo Pini, ibi = *Proibendo in-
tanto esso Signor Testatore a tutti li sudetti Eredi,
e comandando espressamente, che per qualsivoglia
causa, ed occasione, etiam sotto pena della priva-
zione di d. eredità, non possino vendere, ne alie-
nare sorte alcuna di Beni &c., volendo, che quel-
li tutti siano, e stiano soggetti ad un perpetuo fidei-
commisso nel modo sudetto, e che quelli debbano in
perpetuo stare nella casa, e descendenza de' Si-
gnori Marescotti, e non altrimenti &c.* = hæc, in-
quam, prohibitio taliter concepta cum expressa
ratione conservandi Bona in domo, & familia,
præbet fideicommissi agnatitii non simplicem
conjecturam, sed claram demonstrationem; vix
enim, ac ne vix quidem, clariùs Testator vo-
tum conservandæ agnationis exprimere potuis-
set, *Fusar. quæst.499. num.1.*, ubi, quod tunc
res caret omni dubio, *Molin. de Primog. lib. 1.
cap.5. num.16., Rocc. disput. jur. select. cap. 19.
num.6., Francesc. variar. resolut. cap.14. à num.9.,
Balducc. rer. judic. tit. de legat., & fideicomm.
decis. 3. num. 10., Rodulphin. alleg. 34. num. 7.,
Ofasch. decis.50. num.2. ad fin., Larrea d. decis.
53. num.17., & seqq., Rot. in rec. decis. 95. nu.
15. part.11., decis.269. num.10. part.15., decis.27.
num.5. part.18., decis.232. num.7., & decis.683.
num.3. part.18., & in d. Forosempronien. Lega-
torum §. Et omnem removet dubietatem coram
R.P.D. Aldrovando*, ubi, quod, quando fuit 29
habita ratio conservationis familiæ, non simpli-
citer, & in genere, sed familiæ, seu domus, su-
peraddito proprio cognomine, nemo umquam
dubitavit, quin agnatio dicatur rigorosè con-
templata, & paulò ante in *Firmana Immissionis
25. Aprilis 1709. §. Adstipulantibus coram Rmo
Molines, in Baren. Immissionis 3. Junii ejusdem
anni §. Votum autem coram R.P.D. Aldrovando,
in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de
Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem coram
R.P.D. Crispo, & in Romana Fideicommissi de
Alveris 12. Januarii 1711. §. Augetur præ-
sumptio coram eodem*; dictaque prohibitio sic fa-
cta, licèt videatur directa ad personas, tamen
ex amplitudine verborum, & effrænato modo 30
loquendi habetur uti realis, *Ciarlin. contr. 219.
num.151., Altograd. lib. 1. cons. 92. num. 34.,
Palm. alleg. 233. num. 18., Rota Lucen. apud
Zuccard. decis. 76. num.144., & seqq., Rot.
Roman. post Giovagnon. cons.85. num. 83. lib. 1.,
coram Cerro decis. 65. num.10., & 11., coram
Arguell. decis. 28. num.80. part. 18., decis.684.
num. 10. in Mantiss. ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc. tom.10., decis.12. num.13., & 14., & decis.
13. num.17.*

Prout etiam transitus de una ad aliam lineam,
cum repetita semper qualitate masculinitatis, 31
aliud non importat, nisi fideicommissum agna-
titium, & masculinum, *Gabriel. cons.132. num.
56., & seq. lib.1., & cons.116. num. 16. lib. 2.,
Aldobrandin. cons.6. num.47. lib.1., Surd. cons.
96. num. 29., Bellon. jun. cons. 2. num. 23., Ra-
mon. cons.15. num.13., & seq., Fusar. d. quæst.
499. sub num.15., Molin. de Primog. lib.3. cap.5.
num. 25., & 29., Cyriac. contr. 691. num. 3.,
Rocca disput. jur. select. cap.2. sub num. 38. vers.
quarto ex multiplici, Prat. discept. forens. lib. 4.
cap.1. num.45., Fontanell. decis.36. num.6., Rot.
coram Ludovis. decis.464. num.16., & seqq., co-
ram Burat. decis.454. num.3., in rec. decis. 142.
num.31. part. 10., decis. 415. num. 18. part. 12.,
decis.410. num.27., & num.31. part.29., & ad
ornat. clar. mem. Card. de Luc. tom. 10. decis.27.
num.6., ubi plures concordan., in Ravennaten.
Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 1. Julii
1707. §. final., confirmata 16. Januarii 1708.
§. Quatenus autem coram R. P. D. Lancetta, &
7. Aprilis 1710. §. Testatorem in fin. coram
R.P.D. Crispo, in Bononien. Fideicommissi de
Roffenis 4. Junii 1708. §. Deveniendo, & §. Vo-
litam verò coram bon. mem. Omanna, in Bononien.
Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Ve-
rum, & §. Quia hujusmodi coram Rmo Molines,*
con-

confirmata 10. Maii 1709. §. Quibus ita consta-
bilitis coram R.P.D. Aldrovando, in Aquilana
Beneficii 2. Julii 1708. §. Non relevante coram
Illmo Scotto. Qui omnes fatentur, masculinita-
32 tis qualitatem tam accurato studio in singulis
gradibus, & casibus expressam, utpotè causativè
adjectam, non importare simplicem sexus præ-
dilectionem; sed potiùs votum agnationis, Rot.
coram Emerix jun. decis.813. num.13., & in Ba-
rea. Immissionis 3. Junii 1709. coram. R. P. D.
Aldrovando §. Votum, in Romana Fideicommis-
si de Alveris 12. Januarii 1711. §. Nec minùs
coram R.P.D. Crispo.

Posito autem, quod fideicommissum sit agna-
titium, inde sequitur, quod ab illo fœmina sit
33 exclusa: nam, licèt fœmina agnata sit, quia &
ipsa inter Agnatos adnumeratur §. Ceterum in-
stit. de legit. agnat. successↄ., ibi = Omnes agnatos
sive masculos, sive fœminas =, repugnat nihilomi-
34 nus conservationi agnationis, cum ipsa agnatio-
nem perimat, & supprimat, leg. pronunciatio in
fin.ff.de verb.signific., quare, cum in fideicommis-
35 so agnatitio exposcatur conservatio agnationis,
seu conservatio Bonorum in familia, excluditur
in eo successio fœminæ, per quam Bona trans-
36 eunt extra familiam, ut ex pluribus docet Alto-
grad. lib.1. cons. 92. num. 54., & lib. 2. cons. 80.
num.71., & seq., Honded. lib.2. cons.75.num.17.
& seqq., Giovagnon. cons.11. num.34. lib.2., Mo-
lina de Primog. lib.3. cap.5. num.2., Thesaur. lib.
2. quæst.12 num.8., Caren. resol. 128. num.33.,
& resol. 232. num. 3., Rocca disput. jur. select.
cap.19. num.3., & seqq., Gratian. cap.428. n.9.,
& seqq., Tondut. quæst. civil. cap.127. num.11.,
& seq., Larrea decis.51. num.22., Sesse dec.374.
num.23., Rot. in rec. decis.203. num. 4. part. 2.,
decis. 125. num.3. part. 7., coram Buratto decis.
272. num.15., cor. Card.Cerr. decis.910. num.9.,
& seqq., cor. Emer. jun. decis.122. num.23., in
Ariminen. Fideicommissi post Calderon. resol.45.,
in Romana Fideicommissi de Alborghettis apud
eumdem post resol.63., cum aliis in Bononien. Fi-
deicommissi de Beninis 8. Maii 1711. §. Quid igi-
tur cor. R.P.D. Ansaldo.

Certiùs in casu nostro, quia Testator, expres-
37 so familiæ suæ cognomine, vota omnia sua, eò
spectare professus fuit; ut Bona deberent = in
perpetuo stare nella casa, e descendenza de' Signo-
ri Pini, e non altrimente =; quo enim pacto per-
manerent in descendentia, si deferri possent ad
fœminas? ut in proposito notant clar.mem.Card.
de Luc. de Fideicomm. disc.101. num.3., Rot.dec.
507. num.5., & seqq. part.4. divers., & ad ornat.
clar.mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 26.
num.9., in Firmana Fideicommissi 27. Aprilis
1703. §. Neque cor.bon.mem. Muto, in Spoletana
Hereditatum 13. Junii 1704. §.Tum ob illas cor.
bon. mem. Omanna, confirmat. 8.Maii 1705.§.Ma-
ximè quia cor. bon.mem. Muto, & in Fulginaten.
Successionis quoad Clarolinam 1. Julii 1709.
§. Maximè quia cor. Rmo Molines; præsertim ve-
38 rò inspectâ clausulâ resolutivâ, = e non altrimen-
te = vehemens hoc Testatoris votum confirman-
tes benè ad rem nostram ex text.in leg.qui heredi
§.final. ff. de condit., & demonstr. firmat Rot. in
Faventina Fideicommissi impress.ad ornat.clar.me.
Card. de Luc. de Fideicom. decis. 50. num. 12.;
quamobrem hoc casu, neque in subsidium, fœ- 39
mina admittitur, Masculis non existentibus, Pere-
grin. cons.42. nu. 10., & cons.56. num.6. lib. 5.,
Molin. d. cap. 5. lib. 3. sub num. 2. vers. ideoque,
Rocca d. cap.19. num.16., Andreol. cap.344. nu.
17., Caren. d. resol.232. num.3., Urceol. contr.
60. sub num.23., Rot. in rec. decis. 203. nu. 8. in
fine part.2., coram Cerro decis.65. num. 21., &
decis.410. num.33., & seqq., ubi concord. part.19.
in Romana, seu Sabinen. Fideicommissi 3.Februa-
rii 1708. §.Respectu siquidem cum seq cor.R.P.D.
Ansaldo, in Aquilana Beneficii 2. Julii 1608.
§. Non relevante cor. Illmo Scotto Almæ Urbis
Gubernatore, in Bononien. Fideicommissi de Ursis
26. Martii 1708. §. Verùm, & §. Quia hujusmo-
di coram Rmo Molines Decano, in confirmatoria
10. Maii 1709. §. Quibus ità constabilitis coram
R. P. D. Aldrovando, in Ravennaten. Fideicom-
missi Julii Gamilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710.
§. Et sinè ulla cor. R.P.D. Crispo, in Romana Fi-
deicommissi de Alveris 12. Januarii 1711. §. Nec
minùs cor. eod., & in Bononien. Fideicommissi
de Beninis 8. Maii 1711. §. Vel tandem cor. R.P.D.
Ansaldo, & nec etiam ejus vitâ durante: præci- 40
puè, quando, deficiente unâ lineâ, vocatur alia li-
nea masculina, Surd.cons.564. num.4., ubi, quod
in hoc non invenit Contradictorem, Venturin.
cons.25. num.57., Urceol. loc. cit. num. 23., Pa-
scul.de virib.patr. potest.part.4.cap.9. sub num.61.,
clar.mem. Card. de Luc. de Fideicomm. dis.23. nu.
15., & seqq., Rocc. disput. jur.select. cap.2. n.26.,
Rot. cor.Buratto dec.272. num.15., & 17., & ad
ornat. Card. de Luc. tom.10. dec. 27. n. 1., & 12.
& in Mantiss. eodem tom. 10. decis. 6. cum seqq.,
in Romana Fideicommissi Nicolai de Maffiolis 20.
Januarii 1702. §. Neque coram Illustrissimo Scot-
to, in Oppiden. Beneficii 7. Maii 1703. §. Tan-
tum abest coram bon. mem. Muto, in Bononien.
Fideicommissi de Ruffenis 4. Junii 1708. §. Deve-
niendo, & §. Volitam verò coram bon. mem. O-
manna, in Faventina Jurispatronatus 12. Maii
1710. §. Quotiescumque coram R.P.D. Ansaldo,
confirmata 12. Junii 1711. §. Quoniam coram eo-
dem, in Perusina Fideicommissi 1. Junii 1711. §.
Quinimmò, & pluribus seqq. coram R.P.D. Ful-
conerio, & egregiè in dict. Bononien. Fideicom-
missi de Beninis 8. Maii 1711. §. Profectò coram
R.P.D. Ansaldo ibi = Profectò, quoties palam, ut
in præsenti, Testator futuros heredes sibi esse voluit
lineas masculinas masculorum Jacobi, & Alphonsi
priorum Institutorum, & alterutrâ lineâ mascu-
linâ Masculorum Helenæ ultimo loco substitutæ
cessante, sese convertit ad filios Marsilii, qualis
erat Nicolaus, profectò, inquam, nulla fœmina
descendens à Masculis, sivè institutis, sivè substi-
tutis capax reddebatur succedendi, vel impediendi
successionem ulteriori expresso substituto =

Qua de re, licèt fœmina contineatur appellatio-
ne Descendentium ex linea masculina, ut probant 41
auctoritates supra relatæ, id tamen per eosdem
Doctores limitatur, quando tacitè, vel expres-
sè

sè Teſtator contemplatus fuit agnationem, ut
patet ex eadem *Rota coram Merlin. decis. 864., & *
42 *890., coram Rembold. decis. 475. num. 2., & part.*
19. decis. 475. num. 3., tunc enim ſub dicta ap-
pellatione contineri ſolummodo Maſculum ex
Maſculo, nullo diſſentiente, omnes fatentur,
Fuſar. quæst. 346. num. 5., & num. 26., & conſ.
192. num. 29., Menoch. conſ. 205., Venturin.
conſ. 25. num. 24. & 35., Altograd. conſ. 80. nu.
78. & ſeqq. lib. 2., Rovit. conſ. 17. num. 8. lib. 1.,
Beltramin. ad Gregor. decis. 293. num. 25., Rota
coram Duran. decis. 300. num. 6., In rec. decis.
33. num. 1. & ſeqq. part. 7., decis. 34. part. 12.,
& in Mantiſſ. tom. 10. decis. 3. num. 4. & decis. 6.
& 7., & decis. 10. cum ſeq.; Immò, etiamſi Te-
43 ſtator uſus fuerit latiori vocabulo, vocando ſim-
pliciter Deſcendentes, & proximiores de fami-
lia, ſtante tamen prædictâ ratione conſervandæ
agnationis, fœmina excluditur, & veniunt ſo-
lummodò Maſculi, ex Maſculis, *Gabr. conſ. 133.*
num. 38. lib. 2., Caſtill. lib. 3. cap. 29. num. 12.,
& lib. 5. cap. 66. num. 20., Cyriac. cap. 283. num.
9. & ſeq., Craſſ. §. Fideicommiſſum quæst. 12.
num. 4., Caren. reſolut. 128. num. 31., clar. mem.
Cardin. de Luca de fideicomm. diſc. 38. & ſeqq.,
Rocc. plurimos adducens ſelect. cap. 19. num. 2.,
& cap. 16. num. 9., Surd. decis. 66. num. 9., The-
ſaur. decis. 184. nu. 3., Rot. Florent. penes Palm.
Nep. decis. 210. num. 12., & decis. 213. num. 2.,
Rot. decis. 34. num. 12. part. 8. rec., coram Buratt.
decis. 454., & 742. num. 2., decis. 620. num. 13.,
& num. 16. verſ. his accedit, & decis. 683. nu. 6.
44 *part. 19.* Excluſis quoque Maſculis ex fœmina,
Rot. coram Bich. decis. 493. num. 15., in rec. decis.
95. per tot., & decis. 218. part. 11., decis. 267. nu.
26. part. 15., decis. 334. num. 15. part. 17. decis.
445. num. 5., & ſeq. part. 18., & ad ornat. clar.
mem. Card. de Luca de fideicomm. tom. 10. decis.
17. num. 13., decis. 18. num. 5., & ſeqq., decis.
30., decis. 31., & decis. 32. in Mantiſſ. eodem
tom. 10., decis. 5. num. 4. in Reatina Fideicommiſ-
ſi 5. Maii 1700. §. Quæ tamen coram bon. mem.
Pio, in Peruſina Fideicommiſſi 11. Decembris
1702. §. Ultra literam coram Illuſtriſſimo Scotto,
confirmat. 22. Junii 1703. §. Nec talem cum ſeq.
coram Eñio Card. Priolo, & latè Rot. Januen. in
una Januen. Primogenituræ de Iuvrea 7. Maii
1711. §. 98. coram D. Auditore Brichio. Undè
rectè arguitur, quod, ſi excluditur Maſculus ex
45 fœmina, quia ex fœmina procedit, multo ma-
gis excluditur fœmina ipſa; quia fortius eſt jus
in cauſa, quàm in cauſato, ut in propoſito diſ-
ſerunt *Altograd. conſ. 80. num. 82., & ſeq. lib. 2.,*
Gratian. cap. 901. num. 22., Noguerol. alleg 23.
num. 155., Urceol. poſt alios conſult. 60. num. 7.,
&, aliis allegatis, *Rot. in Romana Fideicommiſ-*
ſi de Alveriis 12. Januarii 1711. §. Ex jure au-
tem antepenult. coram R. P. D. Criſpo.

Idque faciliùs etiam eſt admittendum in caſu
noſtro, quia Teſtator in parte conditionali im-
mediatè poſt diſpoſitivam loquendo de eiſdem
Deſcendentibus Vincentii heredis inſtituti, qua-
46 litatem maſculinitatis exprimere non omiſit ibi =
E mancando eſſo Signor Vincenzo, o ſuoi figliuoli,
e Deſcendenti ſenza figliuoli maſchi legitimi, e
naturali &c. = conditio etenim & diſpoſitio,
quando ſunt de eiſdem perſonis, æquali Jure
cenſentur, ita quidem ut, quidquid eſt magis
expreſſum in una, tacitè ſubintelligatur & in
altera, *Ruſtic. in leg. cùm Avus lib. 3. cap. 10. nu.* 47
259., Ruin. conſ. 134. num. 19., & conſ. 140.
num. 6. lib. 2., Mantic. de conject. lib. 6. tit. 13.
num. 19., Peregrin. de fideicomm. art. 25. ſub nu.
30. verſ. attamen, Rodulphin. allegat. 110. num.
11., Caſtald. conſult. 12. num. 3., Roccu diſput.
jur. ſelect. cap. 19. num. 37., Palm. decis. 262. nu.
24., Rota coram Burat. decis. 272. num. 4., & ibi
Adden. num. 19., in rec. decis. 237. num. 5. part.
5., decis. 269. num. 27. part. 15., decis. 410. num.
43., & decis. 575 num. 7. & 8. part. 19., & ad
ornat. clar. mem. Card. de Luca tom. 10. decis. 29.
num. 2., & in Mantiſſ. eodem tom. 10. decis. 2.
num. 17., qui, licèt propriè loquantur, quando
maſculinitas fuit expreſſa in diſpoſitiva, ut cen- 48
ſeatur repetita in conditionali, eadem tamen eſt
ratio, ſi, prout in caſu, maſculinitas expreſſa
fuerit in parte conditionali, nam æquè declara-
tur ex cohærenti locutione quid Teſtator in diſ-
poſitiva ſenſerit; Prout in terminis *Rota in Bo-*
nonien. Fideicommiſſi de Roſſenis 4. Junii 1708.
coram bon. mem. Omanna §. Certiùs quia in parte
conditionali, & priùs in Romana Fideicommiſſi
10. Januarii 1698. §. Quippè corruit coram R. P.
D. Lancetta, & in Romana fideicommiſſi de Al-
beriniis 6. Junii 1704. §. Ulterius coram eodem
bon. mem. Omanna, & in Romana Fideicommiſſi
de Maffiolis impreſſ. ad ornat. clar. mem. Cardin.
de Luca de Fideicomm. decis. 22. num. 14., & in
Romana Fideicommiſſi de Moronis impreſſ. ibid.
decis. 17. num. 4., & decis. 18. ex num. 6., & in-
ter recollect. per Palm. Nep. decis. 218. nu. 13.,
& optimè in Aquilana Beneficii 2. Junii 1708. §.
Omnem difficultatem coram Illñio Scotto Almæ
Urbis Gubernatore; aut ſaltem negari minimè 49
poteſt, quin ex eo magis augeatur conjectura
contemplatæ agnationis, ut in ſimili dixit *Rota*
in rec. decis. 397. num. 7. cum concordan. part. 15.
quod quidem votum qualificat omnes diſpoſi-
tionis partes, ut ait *Rot. in Mantiſſ. ad clar. me.*
Card. de Luca tom. 10. decis. 10. num. 8., & ex
eo qualitas maſculinitatis, repetita cenſetur,
cor. Ludoviſ. dec. 514. num. 9.

Proindeque fruſtra quaſi abſurdum opponitur,
quod in caſu noſtro D. Marianna excluderetur
ab Agnato remotiore, quia hoc fert natura fidei- 50
commiſſi agnatitii, ut cum pluribus notat *Pe-*
regrin. art. 25. num. 47.; ſi enim fœmina
per Agnatos intermedios ad ſucceſſionem ad-
mitteretur, utique interrumperet perpetuam
Bonorum in agnatione conſervationem à Te-
ſtatore volitam, cum Bona per fœminas ad
alienas tranſeant familias. Et Teſtator videre- 51
tur ſibi, ſuoque voto contrarius, ſi perpetuita-
tem ſuæ domus, & agnationis tàm vehemen-
ter optans, fœminas tamen admittere voluiſſet,
ut notant *Gabriel. conſ. 132. num. 38., & 39. lib.*
1., Peregrin. conſ. 58. in fin. lib. 5., Giovagnon.
conſ. 1. num. 53., proindeque, ut principale vo-
tum

tum Testatoris compleatur, fœminam excludi ab
52 Agnato remotiore, neque contineri sub appel-
latione descendentium ex linea masculina, seu
proximiorum de familia, probat latè Menoch.
cons.195. à num. 56., & cons. 196., Ruin. cons.
24. num.4. & seq., & vers. 110. num.14., Curt.
jun. cons.154. num.10., Cravet. cons.180. nu.1.,
Surd. cons.443. num. 13., & num. 32., & seq.,
Honded. cons.65. num. 33. lib. 2., Gratian. cap.
428. num. 9. & seq., & cap. 901. per tot., Rocc.
disput. jur. select. cap.19. num.32., & num.40.,
Vivu. decis.10. lib.1. per tot., Osasch. decis.127.
53 num.5., ubi, quod, licèt fœmina sit proximior,
non tamen est proximior de agnatione, Rot. co-
ram Bich. decis.546. nu.2., coram san.mem. Ale-
xan. VIII. decis.177. num.28., & 29., & in rec.
decis.570. num.10. par.19., in Romana Fideicom-
missi de Alborghettis 3. Decembris 1696. cor. Il-
lustrissimo Scotto impress. ad ornat. clar.me. Card.
de Luca de Fideicomm. decis.38. num.14., confir-
mata 9. Junii 1698. §.Tertium coram Emo Card.
de la Tremoille, in Bononien. Fideicomm. de Ursis
26. Martii 1708. §. Verùm hoc assumptum coram
Rmo Molines, confirmata 10. Maii 1709. §. Qui-
bus ita constabilitis coram R.P.D. Aldrovando, &
egregiè in Ravennaten. Fideicommissi Julii Ca-
milli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §.Constito igi-
tur, & §. Et hinc coram R.P.D. Crispo.

Quæ cum ità sint, frustrà D. Marianna re-
currit ad dispositionem leg. Cum Avus ff. de con-
dit., & demonstr., & leg. Cum acutissimi Cod. de
fideicom., tum quia dicta Jura procedunt solùm in
54 fideicommisso ordinato ab Ascendente inter suos
Descendentes, secus verò, si à Tranversali, vel
extraneo, Glossa communiter recepta in leg. gene-
raliter §. Cum autem verb. filios Cod. de Institut.
& substitut., & dict. leg. Cùm acutissimi verb.
deinceps, Rustic. in dict. leg. Cum Avus lib. 2.
cap.9., Gomez. variar. tom. 1. cap. 5. num.35.,
Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 10. tit. 8.
nu.23., Fusar. quæst.394., & 397. à nu.1. & seqq.,
Odd. de compendios. substitut. part.4. quæst. 1. art.
4. num.3., Trentacinq. de substitut. part.4. cap.7.
num.3., clar. mem. Card. de Luca de fideicomm.
disc.115. num.3. & seq., Spad. cons.307. num. 8.
lib.3., Rot. in rec. decis. 170. num.10. part. 17.,
& decis.102. part. 18.; Et, licèt in Transversali
55 Cælibe de hoc limitant Wesembecch., Bardellon.,
& Altograd. supra relati, attamen hanc opinio-
nem periculosam, ideoque reijciendam dicit Fu-
sar. dict. quæst.397. num.8., & Rot. ad ornat.,
clar. mem. Card. de Luca in Mantiss. tom. 10. dec.
2. num.31.; nam Transversales potiùs, quàm
56 ex naturali pietate erga Liberos, quibus carent,
ex prædilectione agnationis moveri censentur,
ex animadversis per clar. mem. Cardin. de Luca
de Fideicom. disc.43. num.6., Rot. in rec. decis.
102. num.5. part.18. tom.1., & decis.633. num.
7., & seqq. eadem part.18. tom. 2., & benè in
Ariminen. Fideicommissi 3. Martii 1692. §.Quin
urgeat coram Rmo d'Hervault, impress. in Man-
57 tiss. ad clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. dec.
13. num.14.; ideoque ad illos extendi nequit dis-
positio dict. legum fundata in sola conjectura pie-

tatis Parentum erga filios, prout advertunt Dec.
cons.529. num.7., Soccin. jun. cons.110. num.45.
lib.3., Cephal. cons.576. num.13., Cujac. ad lib.
9. respons. Papinian. in dict. leg. Cum Avus, ibi-
demque etiam Gothofred., & Rota in Romana
hereditatis 14. Junii 1709. §. Etenim coram Emo
Card. Priolo.

Tum etiam, quia, admisso, quod Testator
habuerit votum conservandi perpetuò agnatio-
nem, nullo modo potest in ejus tacita voluntate
fundari præsumptio, & conjectura vocationis
fœminarum, cùm hæc sint inter se pugnantia,
& contraria, ut supra diximus, & incompatibi- 58
lia simul, itaut, sicut ex contemplatione agna-
tionis sequitur exclusio fœminarum, ita ex
fœminarum exclusione oritur conjectura con-
templatæ agnationis, ad tradita per Rocc. disput.
jur. select. cap. 2. num.37. vers. tertio ex fœmina-
rum, & in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca
de Fideicom. decis.11. num.9., & fuit sæpè aliàs
dictum. Quamobrem, cùm fœminæ expressè
sunt exclusæ, eædem juvari nequeunt d. leg. Cum 59
Avus, ut notant ibi Bartol. num.4., Gabr. cons.
26. num.5. & seqq., & num.18. lib.2., Decian.
cons.24. num.20., & seq. lib.2., & cons.127. sub
num.20. lib.3., Mantic. lib. 11. de conject. tit.14.
sub num. 9. vers. tamen non est dubitandum, &
nu.13. vers. & quando apparet, ubi adducit Text.
in leg. Lucius §. Quæsitum ff. de legat. 3., Molin.
lib.3. cap. 5. num. 30., Rot. decis. 95. num. 20.
part.11., decis.132. num.31., & decis. 232. num.
29. part.19., & in Bononien. Fideicommissi de
Philevis in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca
de Fideicom. decis. 2. num. 26., præsertim ve-
rò, quando Testator, prout in casu nostro,
deficientibus masculis, non ipsas fœminas substi- 60
tuit, sed Masculos, Rot. dict. decis.132. num.30.
vers. & maximè part.19. rec.

Ex eodem autem voto conservandæ agnatio-
nis, tamquam ex antecedenti necessario, infer-
tur reciproca substitutio inter Masculos, ut in 61
allegatione super fideicommisso Agesilai fuit la-
tè probatum, & præcipuè cum pluribus docet
Rocc. disput. jur. select. cap.15. num.21. vers. his
omnibus, & cap.16. num.15. vers. tertio quia, Rot.,
præter loca allegata, coram Seraphin. decis.1373.,
in rec. decis.283. nu.19. part.6., decis. 339. nu.
17., ubi plenè concordan. part. 17., decis. 20.
num.7., & seq., & decis.646. num.17. part.19.,
ubi, quod ex prohibitione alienationis cum ratio- 62
ne agnationis, additâ notâ perpetuitatis, & no-
mine collectivo plurium personarum, & gra-
duum, resultat urgentissima conjectura, seù po-
tiùs evidentia (sunt ejus verba) reciproci fidei-
commissi inter omnes de linea masculina, co-
ram Zarat. decis.15. num. 23. ubi eu latè concor-
dan., & in Mantiss. tom. 10. decis. 19. num.19.,
& 20.

Parvique refert, quod hac ratione, plura ta-
cita inducantur, nempè tacita agnationis con-
templatio, & exindè tacita reciproca linearis,
& sic videatur præsumptio præsumptionis, quæ 63
regulariter non admittitur, ad notat. per Palm. al-
legat.336. nu.23. Etenim, præmisso, quod in no-

ftri facti circumftantiis agnationis ratio eft po-
tius expreila, quàm tacita, ut fupra advertimus
in §. Ipfaque namque, dicimus, quod non im-
plicat,duo tacita inferri, & præfumptionem præ-
fumptionis admitti, quando unum, five una ve-
64 nit in confequentiam alterius, Bartel. in leg. fi
is, qui pro Emptore num. 71. ff. de ufucap., &
leg. fub conditione num.31. ff. de folut., Ale-
xand. conf.117. num.4. lib.5., Rota coram Man-
tica decif.21. num.2., & in rec. decif.159. nu. 5.
part.1., & coram Bich. decif.77. num. 9., ficut
in præfenti ex voto confervandi agnationem ne-
65 ceffariò fequitur linearis reciproca, finè qua Bona
perpetuò inter Mafculos confervari non poffunt,
Theodor. allegat.24. num. 12. & feq., clar. mem.
Cardin. de Luca de Fideicom. difc. 34., & 101.,
Cyriac. contr. 303. num. 16., Rot. coram Priol.
decif.177. num.9., & decif.417. num.14., coram
Zarat. dict. decif.15: nu 23. coram Otthobon. dec.
177. num.13., coram Bich. decif. 287. num.15.,
atque aliàs in locis fuprà relatis.

Quam quidem reciprocam fuadent etiam ipfa
prohibitio ftrictiffima alienationis, digreffus ad
plures lineas mafculinas ordine fucceffivo fub-
66 ftitutas, repetita qualitas legitimorum natalium,
& nobilitas familiæ, ut in dicta fecunda alle-
gatione, & confiderat Rot. in rec. decif.646. nu.
30. & feq. part.19., & in Mantiff. tom.10. decif.
60. num.11. verf. quibus omnibus, & tom.16. de-
cif.26. nu. 5.; Immò ex fola vocatione facta no-
mine collectivo cum verbis denotantibus perpe-
tuitatem induci reciprocam inter omnes voca-
tos, poft Peregrin. conf.62. num. 20. lib. 1., &
Fufar. conf.154. num.17., aliofque per ipfum re-
latos, dixit Paulut. differt.16. num.47., Rot. Flo-
rent. inter recollect. per Palm. Nep. decif. 213.
num. 58., Rot. coram fan. mem. Alexand. VIII.
decif.177. num. 11., & 12., coram Zarat. dict. de-
cif.15. num.22., in rec. decif.183. num.11. part.
10., decif.755. num.2. part.18., decif.605. nu. 5.
verf. pro prima conjectura part.19., & in Mantiff.
tom.16. decif.27. num.26.; Prout etiam ex vo-
catione Mafculorum in perpetuum, five in infini-
tum, ut in cafu noftro, poft Rocc. difputat. jur. fe-
lect. cap.15., Rota decif.28. num.7. & feq. part.
19. rec., & in Mantiff. ad clar. mem. Cardin. de
Luca tom. 10. decif. 60. num. 3., ubi etiam con-
cordan.

Prætereà prò eadem reciproca inducenda non
67 defunt requifita leg. Titia Seje §. Seja Libertis ff.
de legat.2.; nam, licèt fubftitutio non legatur
formaliter facta ultimo morienti ex Defcenden-
tibus Vincentii, nec in tota hereditate, quæ
funt duo ex tribus ad illam inducendam requifi-
tis, tamen primum benè videtur adimpletum
per illa verba Teftatoris = e mancando effo Signor
Vincenzo, e fuoi figli &c. = hæc enim forma
68 loquendi perindè accipitur, ac fi fubftitutio fa-
cta fit ultimo morienti, Ruin. conf. 104. num. 9.
lib.3., Surd. conf.344. num.17., Peregrin. conf.
62. fub num.25., Altograd. jun. contr. 37. num.
27., Rodulphin. allegat.33. nu.7., Torr. de Pri-
mogen. Ital. part.2. §.27. num.6. 19., & 40. verf.
Quod deficiat., latè Saminiat. contr.51. num.20.,
& 49., Paulut. differt.16. num.15., Capyc. latr.
decif.1. num.60. & feqq., Rot. coram Seraphin.
decif.939. fub num.10., coram Otthobon. decif.177.
nu. 12., coram Duran. decif.192. num.2., coram
Ubald. decif.383. num.7., coram Bich. decif.271.
num.24., & feqq., coram Arguell. decif.79. num.
3., & feqq., & coram Priolo decif. 177. num. 5.
part. 10. rec., decif.183. num.6. part.14., decif.
326. eodem num.6. part.18., decif. 433. num.13.,
coram Zarat. decif.16. num.8., & ad ornat. clar.
mem. Card. de Luca tom.10. decif.70. num.6., &
priùs decif.570. num. 5. part.19., ubi alia concor-
dan. allegantur, & in Mantiff. tom.10. decif. 60.
num.9., in Bononien. Fideicommifforum de Hercu-
lanis 13. Junii 1701. §. Et demum, & §. Tertium
denique coram bon. mem. Muto, & in Ferolivien.
Fideicommiffi de Tavellis 28. Junii 1702. §. Ul-
tra expreffam in fin. coram eodem; Neque enim,
ut fubftitutio facta dici queat ultimo morienti, 69
neceffariò expofcitur expreffum, ac literale di-
cti requifiti adimplementum, fed fufficit, adim-
pleri per æquipollens, & interpretativè colligi
poffe voluntatem Teftatoris fubftituendi ultimo
morienti, ut ex Text. in leg. Quidam teftamento
ff. de Vulg., & Pupill. docent Marefcott. var. re-
folut. lib.1. cap.60. num. 2., Paulut. differt. 16.
num.41., Burt. decif. 6. num. 12., Rot. coram
Duran. decif. 252. num. 11., coram Bich. decif.
271. num.28., coram Priol. decif. 177. num. 5.,
& in rec. decif. 183. num.7. part. 10., decif. 45.
num.5. part.13., decif.332. num.9. part.14., decif.
755. num.4. part.18., & decif.570. num.5. part.
19., late ad ornat. clar. me. Card. de Luca de Fidei-
com. decif.70. num.6., & in Forolivien. Fideicom-
miffi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Et quam-
vis in fin. coram bon. me. Muto; Immò verò, quan-
do expreffum non fuit, à quo hereditas fit refti- 70
tuenda, femper onus intelligitur appofitum ul-
timo morienti, per ea, quæ tradunt Riminald.
fen. conf.189. num.17., Decian. conf.44. nu. 60.
lib.3., Saminiat. contr.51. num.22., Paulut. dif-
fert.16. num. 15., Rot. coram Zarat. decif. 15.
num.18., coram Ubald. decif. 383. num. 9., cor.
fan. mem. Alexand. VIII. decif.177. num.8., &
in rec. decif.315. num.1., & feq. part.10., & de-
cif.326. nu.3. part.14.; Prò fecundo verò requi-
fito fufficit, fi Teftator, factâ univerfali in-
ftitutione, eodem themate retento, fimpliciter
fubftituat, ut factum eft in cafu noftro; Tunc 71
enim fubftitutio dicitur facta in tota hereditate,
nec aliter intelligi poteft, Bellon. jun. conf.39. nu.
92., Menoch. lib.4. præfumpt. 62. nu.21., Gobb.
contr.50. num.40., Capyc. latr. decif.1. num.75.,
Rot. coram Duran. decif. 258. num. 12., coram
Cerre decif.409. num.9. verf. tertium denique, in
rec. decif. 142. num.6. part. 13., decif. 136. num.
11. part.13., decif.326. num. 4. part. 14., & in
Mantiff. ad clar. mem. Card. de Luca tom.16. de-
cif. 27. num. 27., & priùs ad ornat. ejufdem fub
tit. de Fideicom. tom.10. decif.70. num.7., & la-
tè in Forolivien. Fideicommiffi de Torellis 28. Ju-
nii 1702. §. Ultra expreffam verfic. Quod fubfti-
tutio, & in confirmatoria 15. Januarii 1703. §.
Facilis in princ. coram bon me. Muto; Non enim
lex

lex est imposita verbis, ut ait Imperator in *leg.*
72 *omne verbum 2. Cod. commun. de legat., & leg.*
fin. Cod. de usur.; quapropter, cum habeamus
etiam vocationem omnium Descendentium li-
neæ Masculinæ Vincentii, quod est alterum re-
quisitum, de quo in casu nostro non dubitatur;
ideoque concurrant omnia requisita, dubium
non est, quin inter ipsos vocatos adsit reciproca,
juxta notissimam theoricam desumptam *ex dict.*
Textu in dict. leg. Titia Sejo 87. *§. Seja libertis*
ff. de legat. 2.

Solum ergo difficultas recidit, an inter ipsos
73 vocatos Marianna contineatur, videlicet, an fœ-
minæ veniant appellatione descendentium ex li-
nea masculina: Et an saltem dicta reciproca in-
telligenda sit discretivè in linea cujuscumque fi-
lii dict. Vincentii, sive, ut ajunt, inter perso-
nas cujusque Columnelli.

Et quoad primum, jam supra ostendimus ex
communi sensu Doctorum, quem semper *Rota*
74 *Romana* meritò retinuit, quod fœmina minimè
continetur appellatione lineæ masculinæ, quan-
do vel aliqua subest conjectura contemplatæ
agnationis, ut loquitur *coram Bich. decis.* 493.,
& plenè etiam decis.575. num.3.4., & num. 12.
75 *part.19. rec.*, vel quando in defectum ejus lineæ
vocata est alia linea masculina, ut decisivè in
nostro casu loquitur *coram Pen. decis. 902. nu. 2.*
ibi = *Cum Testator disposuerit ad favorem Vin-*
centii filii, & descendentium ab eo per lineam
masculinam, ita ut, si decederent sine filiis mas-
culis, aut descendentium masculorum Bona per-
venirent ad agnatos substitutos, fœminæ etiam ex
masculo remanebant exclusæ, Ruin &c. & fuit di-
ctum *in Anconitana Fideicommissi 11. Maii 1696.*
coram Eminentissimo D. Card. de la Tremoille.

Et rectè quidem, quia appellatione lineæ
masculinæ continentur solummodò Masculi ex
76 Masculis, ità quidem ut masculinitas necessaria
omninò sit tam in generante, quàm in generato,
ex iis, quæ notantur apud *Rodulphin. allegat. 59.*
num.2., Pansut. contr.16. num.38., & seqq. lib.
2., Castald consult. 48. num. 15. tom. 1., Torr.
de Primogen. Ital. part.1. cap. 38. num. 408., &
482., Palm. Nep. allegat 221. num. 4., Rocc.
disput. jur. select. cap.2. num. 12., & 14., Cal-
deron. resolut.97. num.34., Rot. in rec. dec. 95.
num.4., & 6. part.11., decis.410. num.33. part.
29., & in Romana, seù Bononien. Fideicommissi
de Riariis apud Mans. consult. 484., & consult.
486. utrobique num. 2., coram Bich. decis. 493.
num.6., coram Arguell. decis. 38. num. 58., &
seqq., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de
Fideicom. decis.22. num.14. 18., & 19., & la-
tè Rot. Jannen. in suprà allegat. Jannen. Primo-
genituræ de Ivrea 7. Maii 1707. §.49. coram D.
Auditore Brichio; Proindèque lineæ masculinæ
77 appellatione sive in dispositiva, sive in condi-
tionali parte usurpatâ, comprehensa nullo pacto
dici potest fœmina, quæ (ut utar Doctorum
78 verbis) est tamquam parvum nigrum, quod in-
tersecat, & interrumpit lineam albam mascu-
linam, quæ & à masculis inchoatur, & in ultimo
masculo desinit, ideò fœmina dicitur etiam fi- 79
nis lineæ masculinæ, & initium fœmininæ, ut
benè in proposito disserunt *Gratian. disceptat.*
901. num.17. cum duobus seqq., clar. mem. Card.
de Luca de Fideicomm. disc. 27., num. 7., Ro-
dulphin. allegat.173. num.13., Torr. de Primog.
Ital. part. 2. cap. 54. num. 24. cum aliis adductis
per Rot. decis.31. num.17. part.19., in Perusina
Fideicommissi 11. Decembris 1702. §. Et licèt co-
ram Illmo Scotto, in Romana Jurispatronatus 3.
Julii 1705. §. Accedebat 4. coram Rmo Molines
Decano, in Romana Fideicommissi de Alberinis
15. Januarii 1706. §. Et clariùs coram R. P. D.
Lancetta, in Ravennaten. Fideicommissi Julii
Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Maximè
quia coram R.P.D. Crispo, in Faventina Juris-
patronatus 12. Maii 1710. §. Evidentiùs coram
R.P.D. Ansaldo, confirmata 12. Junii 1711. §.
Quoniam, & seqq. coram eodem, & egregiè in
Bononien. Fideicommissi de Beninis ejusdem anni
1711. §. Et ratio est coram eodem.

Quoad secundum verò, licèt regula sit, quod,
quando Testator plures heredes facit, eorumque 80
Descendentes invicem substituit, reciproca intel-
ligatur potius discretiva in descendentia cujusque
Columnelli, quàm linearis, præsertim in Transver-
salibus, *Ruin. cons. 131. n.7. lib.3., Cephal. cons. 12.*
per tot. lib.1., Menoch. cons. 327. nu 33., Fusar. cons.
336. num.29., & quæst.475. num.31., Rosa con-
sult.41. num.4. disput. select. cap.17. num.7., clar.
mem. Card. de Luca de fideicom. disc 102. num.2.,
Rodulphin. alleg.39. num 17., & seq., Rot. cor.
Seraphin. decis. 1023., coram Carill. decis. 105.
& 190., in rec. decis. 68. part. 15., cum aliis;
contrarium tamen dicendum est in casu nostro,
quia, dum Testator voluit, Bona perpetuò in 81
agnatione conservari, vocando ad hunc effectum
successivè plures lineas Agnatorum masculorum,
& legitimorum cum stricta prohibitione aliena-
tionis, & cum expressa ratione, ut Bona inter
ipsos conservarentur in perpetuum; ut ejus vo-
luntas, quæ Domina est, adimpleatur, neces-
sariò affirmandum est, adesse fideicommissum
reciprocum masculinum, etiam de linea ad li- 82
neam, exclusis fœminis, etiam in sua linea pro-
ximioribus; quæ si admitterentur in portione
proprii Parentis, excluso Agnato remotiore,
utique impediretur perpetua conservatio Bono-
rum in agnatione, & sic eademmet ratio con-
templatæ agnationis, quæ inducit reciprocam;
illam enim qualificat pro reciproca lineari ad ex-
clusionem fœminarum, *Casanat. cons. 47. num.*
60. & 66. & 112., & cons.50. num.2., Ramon.
cons.9. num.16., & cons. 100. sub num. 63. cum
seq., Altograd. cons.92. num.7., & seq. lib. 1.,
Redenasc. cons.58. num.135., Gratian. cap. 621.
num.19. & seq., Rovit. cons.16. num. 12. lib.1.,
Carena resolut. 128. num.32. vers. & ideò nonmi-
rum, & resolut.129. num.4., Rocca disput. jur.
select. cap.15. num.8. & 9., & cap.19. num. 15.
& 16., Theodor. allegat.24. num.12. & seq., clar.
mem. Card. de Luca de fideicom. disc.34. num. 8.,
Rosa consult.69. num.64., Rota in rec. decis.283.

na.5.par.13., & dec.570.part.19., in Romana fideicommissi de Ursinis nu.8. & 9., cor. Priol. d. dec. 417. num.14., coram Zarat. decis.15. num.23., & in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca tom. 10. decis.19. num.19. & 20., ubi, quod ratio conservandi agnationem inducit reciprocam etiam linearem inter Columnellos ad exclusionum foeminarum, *& in Romana, seu Reatina Fideicommissi de Vincentinis 2. Aprilis 1696. §. penultim. vers. non relevante coram clar. mem. Card. Caprara, in Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Argumenta coram Rmo Molinet, confirmata 10. Maii 1709. §. Omnemque cessare facit coram R.P.D. Aldrovando, & in dict. Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Et sanè coram R.P. D. Crispo.* Parvique refert, quod simus in fideicommisso Transversalis, quia non idcirco mutatur ratio conser-
83 vandi propriam Testatoris agnationem inter vocatos, *Aldovin. cons.92. per tot., Peregrin. cons. 19. num.7. lib.6., clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc.106. num.12., Rocca disputat. jur. select. dict. cap.15. sub num.9. in fin., & cap.16. num.15. vers. idque etiam, Cyriac. contr.302. nu. 49., Caren. resolut.213. num.16., Tondut. quaest. civil. part.2. cap.176. num.12., Urceol. consult.80. num.1.*, & in terminis *Rota in rec. decis. 183. num.11. & seq. part.10., & coram san. mem. Alexandro VIII. decis.177. num.25., & seqq., & coram Priol. decis.177. num.2., & seqq., & in rec. decis. 97. num.6. part.7., decis. 755. in princip. versic. Existentia, & per tot., & Rot. Florent. inter recollect. per Palm. Nep. decis. 213. num.79., & Rota Lucen. apud Torr. de Primog. Ital. dec.24. nu.22. part.3.*

Et praecipuè, quando Testator, prout in ca-
84 su, vocavit successivè plures lineas, seu descendentias masculinas, substituendo unam alteri sub nomine collectivo, & cum verbis perpetuitatem denotantibus, ut tunc inducatur fideicommissum nedum reciprocum discretivum in descendentia cujuslibet Columnelli, sed etiam reciprocum lineare, docent *Dec. cons.38. sub num.6., Altograd. dict. cons. 92. lib.1., & cons. 80. num. 63. lib. 2., Fusar. cons. 154. num. 18., Surd. cons. 336. num.10., Peregrin. cons.54. nu. 13., & de fideic. art.19. nu.10., & 33., Spad. cons. 237. lib.3., Trentacinq. de substitut. part. 5. cap. 2. num. 8., Rocc. dict. cap. 16. num. 17. vers. 1. quia, ubi alios, & num. 29. ad fin., Barz. decis. 6. num.42. & seqq., Castill. decis. 103. num. 8. lib.1., Rot. in rec. decis. 649. num. 3. part. 4. tom. 3., decis.28., & decis.183. nu.11. part.10., decis.411. num. 2., & seq. part. 14., decis. 755. num.2. part.18., decis.605. num.5. part.19., coram Merlin. decis. 360. num. 2. & seqq., coram Bich. decis.287. num.16., coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 177. num. 11. & 12., coram Zarat. decis. 15. num. 22., & ad ornat. clar. mem. Cardinal. de Luca in Mantiss. tom.10. decis. 27. num. 26.*

Brundusina Primogeniturae de Signorellis.

Vocatis ad primogenituram Descendentibus Filiarum Testatoris, aliarumque ex ipso nasciturarum, an & quando non simultaneè earumdem Primogeniti, sed unus dumtaxat censeatur admittendus? & quis, an nempè Primogenitus de linea jam admissa debeat praeferri? Primogenitura inter Transversales constituta, cum substitutione ejus proximioris heredi facta, an & quando non ad propinquiorem gradu, sed remotiorem, utroque tamen latere eidem heredi conjunctum deferenda sit? Vocatio proximioris intelligenda est non secundum sanguinem, & gradum, sed secundum praerogativam lineae a Testatore praedilectae. Et ex quibus unius potiùs, quàm alterius lineae praedilectio desumatur? Repraesentatio intra lineam praedilectam locum habet perpetuò, etiam in Transversalibus.

VOTUM XII.

1 *Difficile munus est de Jure respondere.*
2 *Numerus singularis unam, & non plures complectitur personas.*
3 *Ad primogenituram singulari numero facta nominatio, de singularibus personis intelligitur*, & num. 9.
4 *Primogenitura unicam exposcit successorem*, & num.46.
5 *Onus assumendi cognomen, & insignia Testatoris multùm confert dignoscendae majoratus naturae.*
6 *Idem onus si non aliis filiis, & proximioribus, licèt vocatis, sed solùm Primogenito adjectum sit, ejus dumtaxat vocationem ad primogenituram arguit.*
7 *Onus deferendi nomen, & insignia uni tantùm, ac Primogenito potest convenire*, & num.52.
Intellige, si cum expressione primogeniturae injunctum sit num. 10. & 53.
8 *Illud autem unicam designat primogenituram.*
9 *Praesertim, cum singulariter facta legitur vocatio Primogeniti.*
11 *Testator non censetur plures primogenituras, sed unam instituere voluisse; Et ratio* num. 12. 15., & 45.
12 *Unica institutâ primogeniturâ, meliùs agnatio conservatur.*
13 *Testator sibi contradixisse non est censendus*, & num. 46.
14 *Majoratuum natura, & finis est familiarum decus.*
16 *Primogenituras plures, & non unam fuisse constitutum, arguitur ex collectivè facta Agnatorum vocatione, & vid.* nu. 17. & seq., & num.29.
Secus, si in alia testamenti parte ea facta sit num. 47.
Et, si diversa concurrat ratio num. 48.

17 *Sin-*

17 *Singularis numerus per sequentia pluralia verba declaratur.*

18 *Verba pluralia* = armis, & insigniis ejusdem (*scilicet familiæ*) utantur = *non ad Primogenitum supra nominatum sed ad alios plures Primogenitos de familia referenda sunt.*

20 *Singulari, ac plurali numero eadem est virtus, quoties non læditur voluntas Testatoris.*

21 *Primogenitis duobus admissis, optimè agnatio conservatur, & familia.*

22 *Onus deferendi nomen, & insignia non infert unius dumtaxat Primogeniti vocationem, cum agnatio est contemplata*, & num. 24.

Item, cum plures majoratus apparent constituti num. 26.

Et præsertim, cum deficiunt conjecturæ unius dumtaxat vocationem suadentes num. 27., & 30.

23 *Onus cognominis, & insignium uni dumtaxat impositum, excludit agnationis contemplationem.*

25 *Onus ejusmodi nec etiam tacitè in fideicommisso primogenituram inducit, nisi urgentes concurrant conjecturæ* num. 30., & seq.

Et solam respicit fideicommissi perpetuitatem num. 25., & 54.

27 *Primogenitura res est à Jure communi exorbitans.*

33 *Primogenituræ institutio satis resultat ex verbo* = Primogenitus = *à Testatore adhibito.*

34 *Primogeniti vocatio singulariter facta, in uno tantùm verificatur.*

35 *Et primogenituræ, licèt non expressæ, argumentum præbet.*

36 *Nomen appellativum singulariter prolatum, nominis proprii vim assumit.*

37 *Primogenitura unum tantùm habilitat, & plurimorum successioni opponitur*, & nu. 40.

38 *Unicus dumtaxat majoratus, seù primogenitura ut dicatur instituta, gravissimis opus non est probationibus*, & num. 41.

39 *Hæ tamen requiruntur, si de ea tacitè inducenda agatur, & plures substituti fuerint.*

42 *Primogenitura non expressa, levibus etiam conjecturis in fideicommisso inducitur.*

43 *Ipsaque rei dubietas ei favere dicitur.*

44 *Primogenitura tum favorabilis, tum Testatori gratior censenda est, & ratio*, ibid.

45 *Regnum ex præsumpta Populi voluntate individuum debet esse.*

46 *Regnum in uno firmius futurum est.*

49 *Æqualitatis ratio in Testatore non consideratur erga masculos ex fœminis, ut erga Agnatos masculos.*

50 *Masculi ex fœminis sunt de aliena familia.*

51 *In masculis ex fœminis per assumptionem nominis, & insignium agnatio conservatur.*

52 *Hæc tamen est quodammodo adoptiva, & in uno dumtaxat solet constitui.*

55 *Onus nominis, & insignium nequit simul importare fideicommissi perpetuitatem, renovationem familiæ, omniumque Bonorum conservationem penes Primogenitum.*

56 *At potest, si primogenituræ ordine successivo est constituta.*

58 *Numerus singularis aliquando alterari debet.*

Non tamen, si resistat voluntas Disponentis, ibid.

59 *Primogeniti vocatio singulari numero censetur consultò à Testatore facta.*

Nec singularitas ejusmodi est improprianda; sed potiùs coadjuvanda, ibid.

60 *Procedit, etiamsi pluralia subsequantur verba, quoties hæc tàm ad primùm, quàm ad successivos Primogenitos valeant referri.*

61 *Eademque verba declarat singularitas ipsius vocationis.*

62 *Verba* = Primogenitum de Primogenito in Primogenitum = *plurium eodem tempore admissionem excludunt.*

63 *Primogeniti vocationem pluraliter factam, natura ipsa majoratus in singularem convertit.*

64 *Primogeniti unius, & non plurium vocationem suadet Testatoris nobilitas.*

65 *Et qualitas Bonorum, quæ jurisdictionalia sunt.*

66 *Majoratus, licèt non expressus, faciliùs in Bonis jurisdictionalibus inducitur.*

67 *Ordo scripturæ efficit, ut primò nominati, primò censeantur substituti.*

Procedit, etiam ubi par est affectio, gradus, ætas, linea, ibid.

68 *In majoratibus, & primogenituris magnam quæstionum perplexitatem agnovit* S. Rota.

Remque hanc ait =Grot. de jur. Bell., & pac.= *non minùs Bellis, & pugnis singularibus agitatam*, ibid.

69 *Majoratui facti valdè resistit Juris præsumptio.*

70 *Regularis primogenituræ ordinem importan verba*= de Primogenito in Primogenitum =

71 *Regularis primogenituræ natura est, ut in unam lineam ingressa, ab ea egredi non debeat, nisi aliter de voluntate Testatoris constet, &* num. 74.

72 *Procedit nedum de progressu in linea Primogeniti, sed etiam de primo in illam ingressu, &* num. 110.

Idemque est effectus primogenituræ in spe, ac illius, quæ in unam lineam ingressa sit, ibid.

73 *Tantùm enim habitus, quantùm actus hac in re operari dicitur, &* num. 108.

74 *Declara, hæc procedere favore Descendentium Primogeniti, qui post eum vocati sint; secùs si nec ipsius Descendentes adsint, &* num. 76. ad 78.

75 *Primogenitus, statim ac nascitur, actualiter sibi, habitualiter verò omnibus ab ipso descendentibus jus adquirit.*

76 *Intellige, ut quoad eos gradualis ordo in succedendo debeat servari, &* num. 77.

79 *Certo stipiti ad primogenituram vocato jus adquiritur transmissibile ad universum lineam.*

Ad lineam scilicet, sive qualitatis, sive etiam substantiæ, num. 81. & 180.

Et Secundogenitus, deficiente stipitis vocati Pri-

Primogenito, in hujus succedit locum, n. 82.
Intellige, etsi non naturaliter, tamen civiliter, atque ex lege, num. 83.
Quod maximè procedit, concurrente Testatoris voluntate, ibid. Et quomodò hac valeat demonstrari? num. 84. & seq.
80 Ad primogenituræ successionem spes semel parta jus facit, neque ex post facto cessat.
84 Testator non censetur solum Primogenitum actu existentem considerasse, dum eum proprio nomine vocare omisit.
85 Et quando eamdem vocavit cum relatione ad futurum tempus.
Hoc enim casu civiliter illius existentiam considerasse dicitur, ibid.
86 Ac censetur etiam ad Secundogenitum respexisse.
87 Primogeniti nedum, sed etiam Secundogeniti vocationem arguit natura ipsa primogenituræ de se perpetuæ.
Si præsertim adsint verba = in infinitum = de Primogenito in Primogenitum =, ibid.
Et præceptum assumptionis armorum, ibid.
88 Primogenitura, non admisso Secundogenito in locum Primogeniti, difficilius potest esse diuturna.
89 Ad primogenituram assequendam plurimùm confert potieritas lineæ, ætatis, atque gradus.
91 Primogenialis controversiæ decisio non semel militibus armatis potiùs, quàm Juris peritis commissa fuit.
92 Proximioris nomine ad primogenituram vocatus intelligitur, qui gradu materiali, vel naturali propinquior est.
Procedit, nullâ etiam admisiâ distinctione, an de Primogenito Juris, vel facti Testator senserit, ibid.
93 Quod præsertim locum obtinet, si agatur de habente qualitatem majoris natu, & de primogenitura in progressu constituta, & num. 94.
95 Et maximè, si de linea prædilecta.
96 Testator proximiorem heredis eum vocasse censetur, qui ipsi ab intestato esset successurus, & num. 111.
97 Intellige, si proximitatem civilem, non si materialem tantùm consideraverit.
98 Hereditati, etiam per interpositam personam, succedi dicitur.
99 Consanguinei ex utroque latere conjuncti prælatio in linea transversa non transit ultra fratrum filios, & num. 161.
100 Agnatio ubi est contemplata, vinculi cognatitii ratio non habetur, sed solùm agnatitii.
101 Ob idque frater germanus non est potior fratre consanguineo.
Intellige, si de simultanea vocatione agatur, secùs si de primogenitura, deque ad illam vocatione proximioris non respectu gravantis, sed gravati, num. 140., & num. 142.
102 Repræsentatio gradus paterni in Transversalibus ultra fratrum filios non progreditur, & num. 162.
103 Procedit, etiamsi agatur de primogenitura.
Intellige, quoties ad eam non invitatur certa familia, certo designato stipite, ibid.
104 Quo casu datur repræsentatio in infinitum inter Collaterales, etiam ejusdem lineæ.
105 Repræsentatio tamen ea vere non dicitur, sed transmissio certæ spei in jus succedendi.
106 Primogenitura Juris, non facti constituta censetur ex his verbis = Vada al piu prossimo parente maschio, con peso però, ed ordine di primogenitura =.
107 Proximioris vocatio intelligenda est non secundùm sanguinem, & gradum, sed secundùm prærogativam lineæ prædilectæ, & num. 112.
Procedit tàm in vocatione Descendentium, quàm Transversalium, tàm invitato proximiore simpliciter, quàm in gradu, ac juxta dispositionem Juris, ibid.
109 Ad primogenituram vocatus censetur quilibet in meliori gradu constitutus.
113 In fideicommissis simplicibus, secus ac in primogenituris, proximitas attenditur juxta gradum naturalem, & num. 167.
Utque est apertæ successionis tempore, ibid.
114 Proximitas quænam in primogenituris debeat attendi, pendet ex Disponentium voluntate.
115 Hæc autem ex caussis ipsam moventibus potest desumi, & quomodò? num. 116. & seq.
116 Proximioris nomine in primogenitura quis censetur non comprehensus ex non comprehensione alterius æquale jus habentis.
117 Comprehensus itidem is non censetur, cujus posterior adest vocatio, eveniente conditione aliquâ.
Et sub proximioris vocatione collata in tempus remotissimum comprehensus, non intelligitur, qui jam erat ortus, ac Testatori cognitus, num. 119.
118 Substitutum quem esse sibi ipsi, absurdum est.
120 Gradus in linea, ac ætas in gradu quærenda est.
121 Testator censetur proximiorem ex ea linea prædilexisse, quam ejus heredi prædilectam novit, & num. 129.
122 Successio ei defertur, qui Defuncto carissimus fuisse creditur, & num. 125.
123 Conjuncti ex utroque latere, sunt uno latere conjunctis proximiores.
124 Statuto vocante proximiores, utrinque uniti vincunt.
125 Testamenta, commendationesque morientium ex affectione animorum natas, inquit Cicero.
126 Successio ab intestato nil aliud est, quàm tacitum testamentum ex voluntatis conjectura.
127 Intestatus decedens præsumitur magis dilectos fuisse vocaturus.
128 Caussa testati, etiam in fideicommissis, à caussa intestati interpretationem recipit, & n. 145.
130 Fratres, ex Arist. sese invicem diligunt quia ex eisdem nati sunt.
Patrueles verò, & ceteri conjunguntur per Parentes, quatenùs ex eisdem ortum habent.
131 Fratres pleni magis, quàm consanguinei, & uterini Parentibus dilecti præsumuntur, & num. 137.

132 Te-

132 *Testator lineam illius prædilexisse censetur, qui duplici vinculo copulabatur sibi, non qui ejus heredi.*

133 *Testator agnationi prospiciens præsumitur, matris vinculum nec etiam in substitutis considerasse.*

134 *Sexus masculini prædilectio majoris est momenti.*

135 *Testatoris major affectio ex quibus desumatur?*

136 *Testator censetur duplici vinculo ejus heredi conjunctos prædilexisse.*

137 *Deque eis sub proximiorum nomine sensisse.*

138 *Frater utrinque conjunctus quoad heredem dicitur conjunctior.*

139 *Proximitas gravati, non gravantis, in dispositionibus, præsumitur spectata.*

Eaque attendenda est, num. 143. & 144.

141 *Locutio universalis operatur comprehensionem eorum, quæ aliàs non comprehenderentur.*

143 *Testatoris par est affectio tàm in utrinque conjunctos, quàm ergà consanguineos.*

Heredis verò ergà utrinque conjunctos major est, ibid.

146 *Linea utrinque conjuncta in successione intestata non utrinque conjunctæ præfertur.*

147 *Ex testamento Patris vocati censentur, tùm utrinque conjuncti, quàm consanguinei.*

Frater verò censetur admisisse utrinque conjunctos non heredi, at sibi ipsi, ibid.

148 *Regula autem est, in successione fraterna eum præferri, qui pluribus vinculis conjunctus est.*

149 *Conclusio non habet locum, si frater non sui, sed heredis gravati proximiores substituit.*

150 *Tunc enim non gravantis, sed gravati proximitas attenditur.*

Præsertim, si de primogenitura agatur, & ratio, num. 151. & 152.

151 *De primogenitura ubi agitur, mens Testatoris potissimùm attendenda est.*

152 *Ad eam autem vocatis proximioribus heredis gravati, hujus mens loco mentis Testatoris censetur subrogata.*

153 *Proximior utrinque conjunctus Juris, & naturæ nexu fretus dicitur.*

154 *Et verè proximior dicitur secundùm sermonis proprietatem.*

155 *Fretus itidem dicitur causâ testati, ac intestati.*

156 *Tacitoque quodam ordine ejus favore subintellecto.*

Præsertim ex pari affectione Testatoris, ac heredis gravati, ibid.

Illiusque favore locus sit gratificationi, ibid.

Quæ tamen actus justitiæ, non solius arbitrii reputatur, num. 158.

157 *Gratificatio, quæ inter consanguineum, ac utrinque conjunctum in electione ad Cappellanias adhibetur, solius arbitrii dicitur.*

159 *Frater germanus ætate minor fratri majori præferendus est in primogenitura favore fratrum instituta à Transversali.*

160 *Consanguineus viri præfertur in majoratu ex Bonis etiam uxoris fundato favore consanguineorum utriusque.*

161 *Prælatio utriusque conjunctorum desumitur ex majori affectione Testatoris erga primum vocatum, ejusque lineam,*

Ac istius erga eos, qui sibi conjunctiores sunt, ibid.

162 *Testatoris, ejusque heredis affectio censenda est protensa, etiam ad pronepotes.*

163 *Eisdemque suffragari duplicitas vinculi, sicut filiis, & nepotibus.*

164 *In primogenitura linea magis dilecti ob duplicitatem vinculi, censetur prædilecta.*

Isque vocatus præsumendus est, qui Defuncto ab intestato successisset, sive nepos, sive pronepos ille sit, ibid.

165 *Proximioritas alterius extra lineam prædilectam in primogenituris attendi non debet.*

166 *Proximioritas gravati in primogenituris non materialiter, sed civiliter considerata dicitur.*

168 *Repræsentatio gradus paterni quoad Transversales perpetuò locum habet in primogenituris.*

Idque ex Jure non Hispanorum, sed Romanorum, ibid.

169 *Per repræsentationem nepos æqualis redditur proximitatis cum Patruo.*

170 *In primogenituris proximioritas materialis attenditur in ingressu, in progressu verò spectatur lineæ potioritas, spes, transmissio, & repræsentatio, etiam inter Transversales.*

171 *De ingressu tamen, vel progressu non quæritur, ubi agitur de linea utroque latere conjuncta, ac Testatori prædilecta.*

172 *Quo casu nec de proximioritate materiali, ac de vi repræsentationis agendum est.*

173 *Minùsque, an proximitas gravati, an illa gravantis debeat attendi.*

174 *Eaque linea conjunctior dicitur, quæ Testatori est prædilecta.*

175 *In primogenituris linea sumitur etiam contentivè.*

176 *Et durat in ejusdem Descendentibus.*

177 *Cum jure arcendi proximiores ex alieno stipite.*

178 *Linea magis dilecta semper præferri debet.*

179 *Linea prædilecta non minùs in Transversalibus, quàm in filiis legitimatis, & adoptivis considerata censeri debet.*

181 *Testator primogenituram in linea à se prædilecta manere debere, responderet.*

182 *Lineæ magis dilectæ prælatione admissâ, jus proximiorum alterius lineæ non alteratum, sed suspensum censendum est.*

SÆPE' ego magnum, ac difficile munus esse, ut inquit *Tullius ad Brut. fol. mihi 559.*, agnoveram de Jure respondere; At gravissimum esse modò sentio, quoniam de mea sententia pro veritate rogor in hac Causa, in qua nec satis scio, quænam mea esse debeat opinio, nec, si sciam, dicere audeo: Vocor enim ad scribendum postquam duo Viri in Jure nostro prudentissimi, & ob multa eorum in Foro, vel pro-

provisa prudenter, vel responsa acutè, quasi cognomine jam ornati, ut *Orator* ait in *Lælio, sive de amicitia §. 6.*, sapientum, nempe D. Advocatus Petrus Pomponius de Vecchis, & D. Advocatus Antouius Franciscus de Valentibus ad respondendum adsciti in hac Causa, in diversas ire sententias visi sunt, magno tamen argumentorum pondere pro summo eorum ingenio ab utroque confirmatas? Hoc tamen qualecumque Judicium meum exponere aggredior, facti seriem referendo, quæ est.

Camillus Signorellus, supremis tabulis anno 1631. confectis, suos heredes æquis portionibus instituit filios masculos susceptos in primis nuptiis ex Cleria, & in secundis ex Dionysia, eorumque Descendentes masculos, = *quibus defectis, substituit filios masculos, & Descendentes in infinitum Filenæ, & Zenobiæ, ac aliarum filiarum suarum forsan nasciturarum, videlicet Primogenitum illarum, & sic de Primogenito in Primogenitum cum onere, quod vocentur de familia de Signorellis, & armis, & Insigniis ejusdem utantur* = ut ex ejusdem testamento mihi transmisso.

Huic dispositioni accessit illa Francisci ejus filii absque prole defuncti, qui suam hereditatem reliquit Camillo fratri, ejusque filiis, & Descendentibus masculis, etiam fictè assumendis adoptione, ac legitimatione, instituto inter eos ordiue primogenituræ, eisdemque non extantibus, jussit = *Che la sua eredità vada al più prossimo Parente maschio di detto Signor Camillo, col peso però, ed ordine di primogenitura, e con peso, che il figlio Primogenito di questo Parente chiamato, e gli altri Primogeniti da esso descendenti, debba, e debbano chiamarsi della famiglia Signorelli, ed usare l'armi di quella; E caso, che detto Parente più prossimo, come sopra, chiamato non avesse altro, che un figlio maschio, e non volesse, che questo pigliasse il peso di detta primogenitura, e particolarmente d'usar l'arme, e chiamarsi della famiglia Signorelli; allora, e in tal caso vuole detto Testatore, che la sua eredità vada intieramente ad un figlio maschio Primogenito del Signor Co: Giovanni di Monte Vecchio, se averà figli, altrimente ad un figlio Primogenito del Signor Conte Camillo fratello del Signor Con: Giovanni.* =

Ex Filena d. Camilli Testatoris filia nupta in familia Balleona ortum habuerunt, vivente eodem Camillo, Ferrantes, & Petrus de Balleonibus; prout etiam ex eadem Filena secundò nupta cum Comite de Montevecchis nati sunt Joannes, & Camillus; Zenobia verò post obitum d. Camilli Patris in Matrimonium collocata in familia Comitum de Rayneriis, peperit Comitem Curtium Patrem Comitis Constantini de Rayneriis.

Primus omnium, scilicet anno 1677. decessit D. Comes Curtius dictæ Zenobiæ filius, relicto D. Comite Constantino; anno 1683. obiit absque prole etiam artificiali d. Ferrantes de Balleonibus filius d. Filenæ; postremò d. Camillus jun. filius Camilli Testatoris, & d. Francisci alterius Testatoris frater, & ab utrisque heres institutus obiit anno 1701., filiis nequaquam, etiam ficto modo relictis.

Hinc verò locus factus est inter eumdem Comitem Constantinum de Rayneriis, & Petrum de Balleonibus filium dictæ Filenæ gravissimæ controversiæ, quâ disceptatur „ An & quis eorum vocàtus dicendus sit ad primogenituram „ anno 1631, à d. Camillo sen. ordinatam favore Descendentium Filenæ, & Zenobiæ suarum „ filiarum, nec non ad aliam primogenituram „ anno 1670. à D. Francisco institutam favore „ Masculi proximioris Camillo suo fratri?

Super qua controversia meam sententiam dicere aggrediens, primùmque agens de successione d. Camilli senioris, rem ordiendam esse judico ab alia disceptatione superiori necessariò conjuncta, quâ quæritur = *An unus, vel plurès Primogeniti; uniuscujusque videlicet ex familiis admissi censeantur vocati* =; superfluæ namque isthæc hereditas disputationi subjiceretur, si Primogenitum ex Filena descendentem, simulque Primogenitum ortum à Zenobia Testator honorasse videri posset; verba testamenti, quæ huic dubitationi locum faciunt, hæc sunt = *Substituit filios masculos, & Descendentes in infinitum Filenæ, & Zenobiæ, ac aliarum filiarum suarum forsan nasciturarum, videlicet Primogenitum illarum, & sic de Primogenito in Primogenitum cum onere, quod vocentur de familia DD. de Signorellis, & armis, & insigniis ejusdem utantur* = Ex quibus verbis perspicuum tamen esse mihi videtur, quod una, & non duplex primogenitura constituta fuerit. Nam id verba, id natura subjectæ materiæ, id demum mens Testatoris clarè præseferunt; verba quidem; nam si numerus 2
singularis unam personam, & non plures complectitur, *Cap. gaudemus vers. nec dixit de divort., Alciat. in leg. in usu num. 3. ff. de verb. significat., Natta. cons. 112. num. 2. cons. 164. num. 30., cons. 501. num. 35., & cons. 506. num. 4.*, eo numero singulari *Primogenitum illarum, & sic de Primogenito in Primogenitum*, vocatus censeri nequit ad totam hereditatem, nisi Primogenitus aut 3
Filenæ, aut Zenobiæ, singularitate in succedendo servatâ, ut optimè tradunt *Jason. cons. 215. num. 2. vol. 2., Socein. cons. 88. in princip. vers. persuadetur lib. 3., Menoch. cons. 158. num. 41., & seqq., Surd. cons. 369. num. 10., & 11., Rot. in celebri Bononien. Fideicommissi de Capacellis post Giovagnon. cons. 62., repetit in rec. part. 1. decis. 566. num. 1.*

Natura etiam ipsius rei hoc idem ostendit: nam, ut infra probabimus, primogenitura uni- 4
cum exposcit Successorem, & in hoc illa dumtaxat versatur, & hâc solùm ratione ab aliis fideicommissis distinguitur, *Menoch. cons. 775. num. 17., & seqq., Peregrin. cons. 38. num. 3. lib. 5., Molin. de Primogen. lib. 1. cap. 6. num. 6., Torr. de majorat. part. 1. cap. 10. §. 2. num. 16., Rota in Camerinen. Fideicommissi, seu Primogeniture 11. Maii 1703. §. Secundò eum idem cor. Rmo Molines.*

Denique mens Testatoris à non dubiis desumpta conjecturis clariùs etiam hoc demonstrat, quoniam idem Testator tali Primogenito adjecit 5
onus = *quod vocetur de familia DD. de Signorellis,*

lis, *& armis*, *& insigniis ejusdem utatur* =, quâ
lege utpotè in forensibus controversiis maximi
momenti semper existimatâ ad cognoscendam
majoratus naturam, ut ait *Molin. de Primogen.*
lib.1. cap.5. num. 34.; si vocatis filiis, ut est ca-
6 sus receptæ à cunctis in hac materia illius *Decisio-*
nis Guidopapæ in ordine 467.; si invitatis proxi-
mioribus, juxta hypothesim *Fusar. quæst. 356.*
num.7., *& quæst.384.*, *& Fontanell. decis.32. n.2.*
& in simili vocatione nequaquam expressâ con-
stitutione primogenituræ, Testator voluisse vi-
detur, ut non omnes in eodem gradu positi; ve-
rùm Primogenitus dumtaxat hereditatem asse-
quatur, *Oldrad.cons.231. in fin.*, *Simon. de Pret.*
de interpret. ult. volunt. lib.3. solut.3. dub.4. num.
8. in fine, *Thesaur. decis. 270. num. 10.*, *Molin.*
de Primog. lib.2. cap.14. num.7., *& lib.1. cap.5.*
num.34., *ibique Adden. apud quem plures*, *Tira-*
quell. de jur. Primogen. quæst. 64., *Mantic. de*
conjectur. ult. volunt. lib.8. tit.10. num.4., *Mans.*
consult.458. num.6., *& cons.770. num.20.*, *Rot.*
Lucen. apud eumdem cons.95. num. 71., *& inter*
collect. à Palm. decis.195. num.13. tom.2.; nam
7 onus deferendi nomen uni tantùm, ac Primo-
genito convenire potest, *Bald. in leg. final. Cod.*
pro socio, *Petr. de Ubald. de duob. fratr. part.11.*
quæst.11., *Tiraquell. in præfat. suæ Primog. nu.*
134., *Gratian.discept.30.num.29.*, *& 30.*, quan-
8 tò magis in nostra hypothesi idem onus insignia
Testatoris assumendi demonstrare poterit, quod
unicam ille, & non duplicem primogenituram
constituere voluerit; nam institutio filiorum
masculorum & Descendentium Filenæ, & Ze-
nobiæ restricta jam legebatur posteriori vocatio-
ne *Primogeniti*, istaque etiam vocatio restricta
9 inveniebatur & numero singulari, videlicet *Pri-*
mogenitum illarum, quæ singularitas satis super-
que inducere per se potest, ut diximus, unicam
primogenituram; non enim Testator, ut facilè
poterat, dixit *Primogenitos illarum*, quod aptius
certè fuisset duplici primogenituræ explicandæ,
& communi omnium loquendi usui convenisset,
ut considerat *Rota in d. decis. 566. in fin. part. 1.*
rec.

Unde subsequens præceptum assumendi nomen
Testatoris suâpte naturâ quoque præseferens uni-
tatem in succedendo, non tàm qualificare vide-
tur priorem Descendentium vocationem, quàm
constitutionem primogenituræ, unitate nempè
primogenii inter eos natu majores ex duabus li-
neis admissos constabilitâ, ut optimè tradit *Rota*
in d. Bononien. de Capacellis in rec. part.1. d. de-
cis.566., in qua *Decisione* nostro casui omninò
simili, ut ex illis verbis *num.1.* = *Testatores insti-*
tuerunt heredem &c. Primogenitum ex filiabus
fæminis =, dicitur *num.3.*, = *quod etiam suadetur*
ex eo, quod Testatores Primogenito injunxerunt
onus assumendi nomen, *& arma familiæ de Capa-*
cellis, *ideòque unum tantùm Primogenitum cen-*
sentur voluisse substituere = & confert senten-
tia *Molina de Primogen. lib.1. cap. 5. num. 34.*,
qui præceptum arma ferendi tunc demum indu-
10 cere posse ait majoratum, unius nempè succes-
sionem, quum = *aliquæ Primogenitorum vocatio-*
nes expressè concurrant =, quia videlicet tunc res
duplici primogenituræ argumento confirmatur,
dictumque onus insignia assumendi uni, ut di-
ximus, & Primogenito conveniens ipsam primo-
genituram jam expressè constitutam magis, ma-
gisque restringit, & qualificat, ut ad rem *Surd.*
cons.375. num.19. §. Quod si hæc.

Quæ animadversio clarior fit ob illa verba
testamenti = *Descendentes in infinitum Filenæ*,
& Zenobiæ, *ac aliarum filiarum suarum forsan*
nasciturarum, *videlicet Primogenitum illarum* =.
Uti enim hisce verbis comprehensæ fuerunt non 11
solùm duæ, sed etiam plures aliæ in eodem gra-
du fœminæ, quæ superesse poterant, ità, si ve-
rior videri debeat opinio, quod Primogeniti om-
nium harum fœminarum simili dispositione in-
vitati sunt, censendum esset, quod non una,
non duplex primogenitura, sed numero plures
majoratus constituti fuerint; si igitur verisimile
non est, quod Testator vocare voluerit omnes
Primogenitos *Filenæ*, *& Zenobiæ*, *& aliarum*
filiarum suarum forsan nasciturarum; quod sua
Bona consequenter in plures, & exiguas partes
dividi voluerit: quod non curaverit nomen, &
arma familiæ de Signorellis, sic a pluribus Pri-
mogenitis assumi, splendore ità domus imminu-
to, ac plenè obliterato, ut divisione Bonorum,
atque nominis cernimus plerumque contingere,
ut in his terminis *Surd. cons. 375. num.12.*, *&*
seqq., *Menoch. cons. 158. num. 43.*, *Fontanell. d.*
decis. 32. num. 29., statuendum videtur, quod
Testator optaverit, = *quod omnia Bona perveniant*
ad unum Primogenitum, quâ re meliùs, *& honora-* 12
biliùs conservatur agnatio, *non autem in omnes*
Primogenitos fæminarum, ut præclarè animad-
vertit *Rota in d. decis. 566. num. 4. part. 1. rec.*,
ob eamdem animadversionem recepta, & com-
mendata à *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.*
disc. 2. num. 7., & benè resolvit etiam *Rota in*
Bononien. Fideicommissi de Barberiis 17. Januarii
1710. coram R. P. D. Aldrovando, verbis illis
= *propter illam invincibilem circumstantiam adje-*
cti oneris assumendi nomen, *& cognomen ipsius Te-*
statoris, *quæ suadet*, *illum noluisse*, *ut uno*, *eo-*
demque tempore per aures resonaret Nicolaorum
multiplicitas, *ex qua redundaret potiùs ludi-*
brium, *quàm decus familiæ*. =

Porrò Testator nimiùm sibimet ipsi contra- 13
dixisset, quæ res ex notis regulis supponi non de-
bet; vocasset enim Primogenitum, ut conside-
rat *Palma alleg. 370. num. 25. §. Idcircò*, men-
temque intendisset in eam Bonorum unionem,
illudque familiæ decus, quod majoratu gigni, 14
& servari solet, estque majoratuum natura, ac
finis, *Palm. nep. alleg. 96. num. 7.*, *Rota coram*
Ottbobon. decis.582. num.22., *& decis.419. num.*
15. part.16., *& decis.519. num.17. part.14. rec.*;
vice autem versâ à Bonorum divisione minimè
abhorrens, ipse author suæ familiæ fuisset non
modicæ egregii nominis labefactationis, quo- 15
niam tot primogenituras constituisset, quot ipse
filias reliquisset, & sic amplissimum patrimo-
nium corrupisset, *Menoch. d. conf. 158. num. 43.*

His objicitur, quod, sicuti Testator ab hac

16 ſuorum Bonorum diviſione in plures, atque exi-
guas partes minimè abhorruit in vocatione filio-
rum ſuorum maſculorum, quippè ſucceſſionem
æqualiter contulit in Abbatem *Hieronymum*,
Octavianum, *Franciſcum*, *Alexandrum*, *& Si-*
gnorellum ejus filios, *& alios filios maſculos forſan*
naſcituros, *eorumque Deſcendentes in infinitum*,
ut ex ejuſdem teſtamento, ita etiam ob id ille
cenſendus non eſt, quod unicam, & non dupli-
cem primogenituram voluerit conſtituere in po-
ſteriori vocatione Deſcendentium ex ſuis filiabus,
quin hi plures Primogeniti, quos hoc exemplum
à vocatione Agnatorum deſumptum juvat, ar-
17 ceantur ex proprietate ſermonis, & ex mente
Teſtatoris; quippe numerus ille ſingularis *Pri-*
mogenitum illarum converti poſſe, ac debere di-
citur in pluralem; tum quia ſequentia verba non
continuant in eodem numero ſingulari; verùm
plurali ſermone important, quod vocentur = *de*
familia DD. de Signorellis, *& armis*, *& inſigniis*
18 *ejuſdem utantur* = quæ pluralitas cum referri ne-
queat *ad filios*, *& deſcendentes Filenæ*, *& Zeno-*
biæ ſupra vocatos; ab his namque Teſtator ſer-
monem jam averterat, declarando, ſe vocare
Primogenitum, & in illum verba dirigendo, po-
ſita dicenda eſt ad complectendum eos plures
Primogenitos ex ſuis filiabus ortos, quos unà,
19 ſimulque Diſponens vocare intendebat, quare
idem numerus ſingularis *Primogenitum* decla-
randus eſſe dicitur hoc numerò plurali adhibito
in hac parte, in qua totius diſpoſitionis penè
ſumma invenitur; tum etiam, quia eadem nu-
mero ſingulari, ac plurali vis eſt, quoties ratio,
20 & voluntas Diſponentis non læditur, *Peralta in*
leg. unum ex familia §. Sed etſi fundum num. 5. ff.
de legat 2., *Rimin. conſ.287. num.14.*, *Tiraquell.*
de retract. conſanguin. §. 1. gloſſ. 9. num. 176.,
Altograd. conſ. 89. num. 56. lib. 2., *Rota deciſ.*
407. num.9. part.9. rec.; eadem verò ratio con-
21 currere, ac poſſe verificari oſtenditur tàm in
ſucceſſione duorum Primogenitorum, quàm
unius; quia ab utroque majori natu nomine Te-
ſtatoris aſſumpto, in utroque caſu benè conſer-
vatur agnatio, & familia; immò verò hac Pri-
mogenitorum multiplicitate idem nomen latiùs
effunditur, novoque ſplendore augetur, *Rota*
coram Ottbob. deciſ. 582. num.22.

22 Illud autem præceptum ferendi ſtemma fami-
liæ de Signorellis, neque etiam concludere poſ-
ſe prætenditur inſtitutionem unius tantùm ma-
joratus; quemadmodum enim illud in eo caſu,
quo referri poſſit ad volitam unius ſucceſſionem
23 in tota hereditate, nequaquam importat conſer-
vationem agnationis, adeout fœminas non ex-
cludat, quia, licèt plures eidem præcepto effe-
ctus inſint, at non omnes in quocumque caſu
proficiſci in eo debent, *Caſtill. contr. lib. 2. cap.*
2. num.16., *& ſeqq.*, *Palm. alleg.214. num.12.*,
& 13.; ita in noſtra hypotheſi, in qua injun-
ctum eſſe videtur ob conſervationem agnationis
24 præferre minimè poſſe aſſeritur etiam unitatem
Bonorum penes unum Primogenitum; Profectò
Teſtator ideò hoc gravamen injunxiſſe dicitur,
quia ſummoperè optavit, ut tranſitu ſuorum Bo-
norum in filias jam nuptas, jamque alieno no-
mine ornatas artificialiter renovaretur ſua do-
mus hàc ſui nominis aſſumptione; non igitur ille
in hanc oculos rationem intendit, ut ſplendor
familiæ augeſceret Bonorum unione: verùm il-
le ſuæ agnationi obitu maſculorum jam deletæ
proſpicere voluit, qui finis ſi aptè impleri poteſt
in pluribus Primogenitis, prout plures Deſcen-
dentes maſculi antea huic uni ſerviebant, non
eſſe dicitur, cur duplicem effectum tribuendo
ſimili præcepto, illum nempè fictæ renovationis
familiæ, & illum conſtitutionis unius tantum
primogenituræ, & ſic gravamen gravamini ad-
dendo, plures Primogenitos ob hoc onus exclude-
re contendamus.

Quoties verò hoc onus delationis armorum
pluribus ſubſtitutis injungitur, quin fideicommiſ- 25
ſum convertatur in Primogenituram, & hæc ta-
citè conſtituta cenſeatur, luculenta ſunt in foro
hujus rei exempla, ut advertit *Palma alleg.311.*
num.5., undè recepta communiter eſt concluſio,
quod tale præceptum per ſe non ſufficit ad indu-
cendam primogenituram, ut ait *Fontanell. deciſ.*
32. num.1., & ſolùm operatur perpetuum fidei-
commiſſum pro nominis conſervatione, *Fuſar.*
de ſubſtit. quæſt.480. num.34., *Palm. alleg. 309.*
num.10., *Rota in rec. deciſ 98. num. 4. part. 8.*,
aliique adducti, & explicati à *Palma eadem alleg.*
311. per tot.; Hinc autem inferri poſſe præten-
ditur ob identitatam rationis, quod, ſi in ſimpli- 26
ci fideicommiſſo iſtud onus primogenituram non
inducit, ita in ea diſpoſitione, quæ plures conti-
net majoratus, importare nequibit unicam pri-
mogenituram; maximè verò, quia à nobis, ut
aſſeritur, minimè adducuntur efficaciſſimæ con-
jecturæ, ut oportet in re à jure communi exor- 27
bitanti, qualis eſt primogenitura, *Menoch. conſ.*
439. num.6., *Mierez de Majorat. part.2. quæſt.5.*
num.40., *Torr. de Primog. part.2. quæſt.7. nu.8.*,
Actolin. reſol. 7. num.9., *Caſtald. allegat.26. nu.*
19. vol.1., *Rota deciſ. 172. num. 7. part. 14.*; ſi
enim pro argumento unius majoratus aſſerimus 28
eum numerum ſingularem = *videlicet Primoge-*
nitum illarum =; nobis opponitur ſequens ſermo
in plurali numero, juxta quem declarari debere
dicitur ea noſtra ſingularitas; ſi autem objicimus
ea verba = *Deſcendentes Filenæ*, *& Zenobiæ*, *alia-*
rumque filiarum forſan naſciturarum, *videlicet*
Primogenitum =, ex quibus verbis oriri ſubſtinemus
inveriſimilitudinem, quod plures Primogeniti
ex pluribus filiabus profecti, fuerint vocati, quia
ſplendor domus ob nimiam Bonorum diviſio-
nem maximoperè minueretur, Teſtatorem hoc 29
ſuæ domus detrimentum minimè curaſſe re-
ſpondetur in antecedenti tot Agnatorum ſimul-
tanea vocatione; ſi denique innitimur præcepto
delationis armorum, illud importare tum de-
mum poſſe majoratum dicitur in ſimplici fidei-
commiſſo, quum, urgentibus conjecturis juva- 30
tur, *Molin. de Primog. lib.1. cap.5. num.34.*, *ibi-*
que Adden., *Hieron. Leo deciſ.60. num. 37. vol.*
1., *Caren. reſol.158. num.6.*; ità idem gravamen
indigere reſpondetur, urgentibus adminiculis,
ut in hac plurium majoratuum conſtitution-

uni-

31 unica dumtaxat primogenitura erecta censeatur;
ac propterea nullum concurrere sustinetur va-
lidum adminiculum, quo hæc unius primoge-
nituræ institutio non minùs exosa nostris legibus,
quàm majoratus in simplici fideicommisso indu-
ctus confirmetur, eaque labatur aliqualis adhæ-
sio juri communi, quæ à Testatore servata fuisse
credi potest, ità ut, si non omnes descendentes ex
fœminis æqualiter instituit, saltem honorasse vi-
deatur uniuscujusque filiæ Primogenitum.

Hæc objectionum summa est, quæ pro statuen-
da primogeniturarum pluralitate afferri potest;
verumtamen illæ omnes submoveri posse viden-
tur solâ auctoritate *Sacræ Rotæ* in illa *Bononien.*
32 *Fideicommissi de Capacellis*, quam unanimi con-
sensu sequuti fuerunt gravissimi Jurisperiti, qui
primùm in hac Causa responderunt. Porro in du-
bium revocari nequit, quod Testator primoge-
nituram voluerit ordinare; nam verbum *Pri-*
33 *mogenitus* ab ipso adhibitum clarè denotat pri-
mogenituram, *Peregrin. cons. 33., & cons. 64.
lib.2., Gratian. discept. for. cap.834. in princip., Mans. consult. 372. num.9., Palm. nep. alleg.393.
num.37., Molin. de Primog. Hispan. lib.1. cap.5.
num.18., & lib.2. cap.14. num.37., Roxas de Incompatib. part.1. cap.7. num.38., & seqq., Rota
in Fulginaten. Primogenituræ 14. Junii 1700.
§. Cum enim coram R̃mo Molines, & in Camerinen. Fideicommissi, seù Primogenituræ 11. Maii
1703. §. Objectum coram eodem*; prout etiam
34 perspicua est voluntas hujus Primogeniti in nu-
mero singulari, qui in uno tantùm verificatur,
*Menoch. cons.173. num.17. vol.2., Decian. cons.
10. num 13. vol.3., Crivell. Dec. Dolan.55.nu.2.*;
adeout similis vocatio facta de uno ex pluribus
35 ejusdem gradus nomine singulari maxima cen-
seatur conjectura primogenituræ, licèt hæc ex-
pressa non sit, *Mart. cons. 176. num.1., Peregr.
cons.102. num.8. lib.4., Surd. cons.375. num.16., Fusar. de substit. quæst. 384. num.2., Fontanell.
decis. 32. num. 8., & seqq., Rota in d. Camerinen. §. Secundò*, cum, nomen illud sit appel-
36 lativum, quia ob singularem numerum, ut-
potè vim assumens nominis proprii, ad unum re-
ferri debet, *Palm. nep. alleg. 370. num. 35., &
num.36.*

At verò, si clara, ac literalis est constitutio
primogenituræ; si hæc suo nomine expressa le-
gitur; si numerus singularis à Testatore adhibi-
tus, & uni conveniens, unumque ex pluribus
37 admittens hic adjuvat naturam primogenituræ
per se individuam = *quæ unum tantùm Primogenitum habilitat, & plurimorum successioni opponitur* = ut inquit *Palm. d. allegat. 370. num. 37., Rodulphin. alleg. 67. num.8., Molin. de Primog.
lib.1. cap. 11. num. 1., & seqq., & ibi Adden.., Castill. contr. jur. tom.6. cap.150. num.3., & seq., Rota cor. Priolo decis. 328. num. 5., coram Arguell. decis.16. num.3., & 4., & in rec. dec.519.
num.17. part.14., & decis.284. num.16. part.18., & in Romana Primogenituræ, & Fideicommissorum de Corsinis 10. Decembris 1710. §.47. coram
R. P. D. Aldrovando* verbis illis = *unicus in primogenitura erit, & debet esse successor* =, perspi-
cuum esse videtur, quod tum verbis, tum men-
te Testatoris, tum rei ipsius naturâ considera-
tis, = *duo effici nequeunt Primogeniti, & dari
non potest scissura membrorum à suo capite, magno
absurdo contra naturam primogenituræ* =, ut in-
quit *Rota in alia Romana Primogenituræ, & Fideicommissorum de Corsinis 16. Maii 1710. §.37.
pariter coram R.P.D. Aldrovando*.

Ex hac autem clarissima ordinatione primoge-
nituræ, atque individua ipsius natura illud etiam
proficiscitur, ut minimè requirantur gravissima 38
argumenta constitutionis unius tantùm majora-
tus; immò verò quælibet hujus rei demonstra-
tiones sufficiant; etsi enim verum esse possit,
quod, ubi nullus legitur expressè constitutus or- 39
do primogenituræ, & substituti inveniuntur om-
nes Descendentes in numero plurali, graviores
requirantur conjecturæ pro inducendo ibidem
tacito majoratu, juxta hypothesim *Palmæ nep. alleg.311.*, aliorumque in objecto adductorum;
at non etiam hoc procedit in eo casu, quo pri-
mogenitura expressè erecta reperitur, solùmque
disceptatur, an unus, seu duplex majoratus con-
stitutus fuerit: uti enim in hac hypothesi suc-
cessio unius tantùm in tota hereditate proficisci- 40
tur ab ipsa natura primogenituræ, quæ unum
dumtaxat vocat, & admittit, ut ultra adductos
*Bursatt. cons.228. num.53. lib.3., Honded. cons.
45. num.28. lib.1., Censul. ad Peregrin. art. 21.
vers. & hæc ratio fol.66., Torr. de Primog. part.
2. cap.15. num.23.*, ità hæc fortissima adminicu-
la potiùs desiderabuntur, si hæc majoratus na-
tura destrui velit, non etiam, quum illa exponi- 41
tur, & confirmatur, ut benè *Rota in Camerinen.
Fideicommissi, seù Primogenituræ 11. Maii 1703.
§. Objectum in fine coram R̃mo Molines*.

Immò verò hæ concludentissimæ demonstra-
tiones minimè requiruntur, etiam in eo casu, 42
quo simultanea vocatio, & simplex fideicom-
missum mutari prætendatur in majoratum in
testamento nequaquam expressum; ipsa enim
rei dubietas favere dicitur primogenituræ, ut in- 43
quit *Palm. nep. alleg. 308. num. 1., Mierez de
Majorat. part. 1. quæst. 21. ex num. 43., Fontanell. d. decis.32. num. 24., Gratian. discept. 834.
num. 12.*; nam ob insitum cunctis hominibus
præcipuum quemdam amorem erga Primogeni-
tos, ac ob summam illam omnium cupiditatem
familiæ decus augendi, ac servandi, quæ res
unione Bonorum obtinetur, Primogenitura tum 44
favorabilis, tum Testatori gratior censenda est,
ut, rejectis Auctoribus in objecto relatis, docent
*Tiraquell. de jur. Primog. in præfat. num. 35. usque ad 42., clar. mem. Card. de Luc. de testamen.
disc.10. num.5. vers. quoniam, & disc.86. num.3., Rot. coram Ottbob. decis.182. num.21., & seqq., coram Cerro decis.321. num.18., & 19., in rec.
part.11. decis.23. num.22.*, quod confirmari po-
test, si magna licet componere parvis, exemplo 45
successionis in Regno, in qua, *ex præsumpta
Populi voluntate*, ut inquit doctissimus ille *Hugo Grot. de jur. Bell., & Pac. lib.2. cap.7. §.14.*
(nam præsumitur Populus id voluisse, quod ma-
ximè expedit) primum illud observandum est,

ut individuum sit Regnum, quia id ad tuendum
46 Regnum in Civium concordiam plurimum valet, & firmius futurum erit, si penes unum remaneat, quàm, si portionibus inter filios dividatur.

Verùm maximi ponderis censendæ sunt conjecturæ, quæ superius adductæ fuerunt, & constitutioni unius tantùm primogenituræ assistunt; etenim tantum verisimile est, ut diximus, quod Testator non omnes conjunctim invitare voluerit Primogenitos Filenæ, & Zenobiæ, aliarumque filiarum forsan nasciturarum, & sic unum dumtaxat ex his omnibus vocaverit, quantum esse rationi consonum videtur, quod ille abhorruerit ab hac Bonorum divisione in plures, atque exiguas partes, quâ splendor familiæ, & Bonorum firmitas omninò labitur, ut probatum fuit in §. *Quæ animadversio*, & quantum etiam ratione, & juris, forique nostri regulis monemur, ne in dispositionibus ullam supponamus contradictionem, prout ex nunc induceretur, si Testator mox primogenituram constituisse, quæ unitatem dicit, *Palm.nep. alleg.4. num. 16., & alleg.5. num.21., & alleg. 96. num.7., Molin. de Hispan. Primog. cap. 4. num. 46., & Adden. num.42., Castill. contr. lib.6. cap.121. num.54., Rot. dec. 519. num. 17. part. 14., & decis. 419. num. 15. part. 16.*; mox plures Primogenitos, quod res fideicommissarias tantæ subjicit divisioni, vocasse censeatur.

Neque obstat exemplum à simultanea Agnatorum vocatione desumptum, ex qua argui, ac ostendi prætenditur voluntas Testatoris non ita
47 plurium successioni contraria: Nam, ut advertit *Rota in d. Bononien. Fideicommissi de Capacellis in rec. part.1. d. decis. 566. num.6.*; ipsa dispositionis diversitas monet, ut hoc exemplo judicandum non sit; nam in priori parte testamenti vocantur omnes Agnati, nullo majoratus ordine præscripto; in secunda verò parte, defectis nempe omnibus masculis; non sic omnes descendentes ex fœminis invitantur, sed universaliter Primogenitus ex illis admittitur, quod clarè ostendit, ut dicitur in eadem *Decisione*, = *non ita Testatorem sensisse de descendentibus ex fæminis, sicut de Descendentibus agnatis, & propterea solus Primogenitus ex fæminis in casu, de quo agitur, vocatus censeri debet* = Præterquam quod,
48 ut observat eadem *Rota num.5.* in prima institutione, ac substitutione, tamquam complectente Agnatos masculos, qui erant de familia, & agnatione Testatoris, concurrebat diversa ratio, ob quam ille conjunctim omnes Agnatos debuit vo-
49 care, ea namque vox naturæ, & legum æqualem in omnes filios masculos charitatem commendans, Testatorem monebat, ut omnes æqua-
50 liter honoraret; quæ ratio cessat *in masculis ex fæminis, qui sunt de aliena familia*, ut inquit *Rota* ibidem, & in quibus, etsi propter assum-
51 ptionem nominis, & insignium conservetur agnatio, cum tamen hæc sit quodammodò adoptiva agnatio, in uno tantùm solet constitui, & non ità benè per plures, sicut per unum conservatur, *Surd. cons.375. num.2., & seqq.*

Prout etiam validum unius primogenituræ
argumentum consurgit à præcepto delationis ar- 52
morum. Illud enim uni, & Primogenitò convenire potest, ut diximus in §. *Denique mens Testatoris*, & ultrà ibidem adductos probant *Andreol. contr. 254. num.33., Palm. sen. cons. 96. num.21., Staiban. jun. resolut. 59. num.17., Thesaur. decis. 270. num.10., Tondut. resol. civil. cap.51. num.8* præsertim verò, quando, ut à nemine in dubium
revocatur, primogenitura, ut in hac hypothesi, 53
expressè constituta invenitur, ut ex illis verbis *Molin. lib.1. cap. 5. num.34.*, quem omnes referunt, & sequuntur = *Sicque semper vidimus hanc armorum, & nominis conjecturam in forensibus controversiis existimatam esse ad cognoscendam majoratus naturam, & perpetuitatem, quod, quando alienationis probibitio, & aliquæ Primogenitorum vocationes, vel alia majoratus vestigia concurrunt, verum mihi videtur: si verò sola nominis, vel armorum delationis conditio alicui, cui aliqua Bona simpliciter relinquuntur, apponantur, est eo solo difficile esse, hæc Bona majoratui subjecta pronunciunda esse obtinere.* =

Quâ distinctione submovetur ea objectio, quâ dicitur, onus insignia domus assumendi, ad per-
petuitatem fideicommissi pertinere: hoc grava- 54
men pluribus fideicommissis adpositum eorum naturam simultaneè plures admittentem non alterare: luculenta hujus rei exempla in Foro videri: injunctum hoc casu fuisse, ut fictè agnatio re-
novaretur: duplicem effectum operari non posse, 55
& artificialis renovationis familiæ, & ordinationis unius tantùm primogenituræ, & hanc tunc demum inducere posse, si aliis urgentibus conje-
cturis juvetur: enim verò hæc fortasse vera esse 56
possunt in casu, quo Testator de successione ordine primogenituræ locutus non fuit: at, ubi primogenitura expressè constituta invenitur, hujusmodi gravamen delationis armorum aptissimum est magis, magisque declarandæ naturæ primogenituræ, jam per se unicum Successorem exposcentis; eoque casu unà, simulque d. oneri non impropriè intunt, hi plures effectus nomine, non autem re distincti, perpetuitas nempè fideicommissi: renovatio familiæ, & unio omnium Bonorum penes Primogenitum, ut contrarios conciliando animadvertit *Adden. ad Molin. d. lib. 1. cap.5. num.34., Surd. cons. 367. num.21., & distinguit Palma in objecto adductus d. alleg. 311. n. 2., & seqq., & antea alleg. 308. num.11.*

Superest, ut respondeamus objectioni, quâ dicitur, eum numerum singularem, videlicet =
Primogenitum = convertendum esse in pluralem 57
ob sequentia verba pluralis numeri, quibus dictum fuit = *Primogenitum illarum cum onere, quod assumant &c.* =, *leg. final. ff. ad Senat. Consult. Trebell., Peregrin. de Fidecom. art.17. n.16., Palm. jun. alleg. 317. num. 76., Rota decis. 524. num.8. part.18. rec.*

Hæc autem objectio pluribus submovetur;
Nam, etsi numerus singularis alterari aliquandò 58
debeat, *Surd. cons. 369. num. 3. & 4.*, id tamen omninò prohibitum est, quando huic alterationi resistit voluntas Disponentis; Si igitur digni-

tas

tas familiæ meliùs conservatur unâ primogeni-
turâ ; si hic major familiæ splendor ab unione
Bonorum derivans causa finalis esse censetur ere-
ctionis primogenituræ ; si propterea idem nu-
59 merus singularis *Primogenitum* consultò à Te-
statore adhibitus fuisse dicendus est, eadem sin-
gularitas impropriari non debet, ut inquit *Sur-
dus d. cons. 369. num. 1. & 2.* ; immò verò coadju-
vanda ex adjuncto, nempe à dignitate familiæ
unum successorem requirente, *Fontanell. dec. 32.
num. 16. & 17.*

Præsertim verò, quia sequentia verba pluralis
60 numeri commodè referri possunt tàm ad pri-
mùm, quàm ad alios successivos Primogenitos,
ut indicant illa verba = *Et sic de Primogenito in
Primogenitum* =, *Menoch. cons. 211. n. 12. & 13.*,
& cons. 322. nu. 64., *Rota coram Bich. decis. 274.*
61 *num. 19. & 20.* ; Denique ea verba pluralis nu-
meri determinationem potiùs accipere debent ex
subjecta materia, à natura scilicet primogenituræ
clariùs etiam à Testatore explicata verbis illis
singularis numeri = *Primogenitum de Primogeni-
to in Primogenitum* =, quæ operatur, ut duo, vel
62 plures eodem tempore nequeant admitti, quam-
vis connotati legantur aliquo adjuncto pluralis
numeri, *Rota dec. 407. num. 9. part. 9.*, *& dec. 1.
num. 16. usque ad 19. part. 10.*, *& in Camerinen.
Fideicommissi, seù Primogenituræ 11. Maii 1703.
§. Secundò cum coram Rmo Molinet*. Quod adeò
63 verùm est, ut, si ipsa Primogeniti vocatio plura-
lis esset, dictum nempe fuisset *Primogenitos illa-
rum*, natura tamen majoratus simultaneæ suc-
cessioni obnoxia, pluralitatem illam converte-
ret, ac reduceret in singularitatem, *Riminal.
jun. cons. 544. num. 89.*, *Molin. de Primogen. Hi-
span. lib. 1. cap. 5. num. 20. & seqq.*, *& cap. 6. n. 5.
& seqq.*, *& lib. 2. cap. 4. num. 42. & 48. & seqq.*,
Cyriac. contr. 312. num. 68. & seqq.

Consultò omittimus inter hæc argumenta or-
64 dinationis unius tantùm majoratus recensere
vel qualitatem Testatoris, qui, utpotè egregiâ
nobilitate prædiius, eò faciliùs animum intendisse
præsumendus est in hanc unius Primogeniti suc-
cessionem adeò accomodatam servandæ præcla-
rissimi nominis dignitati, ut perpendit *Fonta-
nell. d. decis. 32. num. 19. & 20.*, vel ipsam qua-
65 litatem Bonorum, quæ tamquam magna ex par-
te Jurisdictionalia, nequeunt, nisi uni Primoge-
nito convenire, *Rot. d. decis. 566. in fine part. 1.
rec.*, eamdemque excludunt æqualem inter plu-
res divisionem, quam facere magno tum Bono-
rum, tum familiæ detrimento oporteret ; nisi
hæc unica primogenitura constituta dicatur, ut
optimè considerat *D. Advoc. de Vecchis in sua
Informatione §. Eò autem magis* ; Undè majora-
66 tus etiam in testamento non expressus levissimis
quibusque adminiculis induci posse dicitur, si res
sit de hujusmodi Bonis Jurisdictionalibus, *Palm.
alleg. 311. num. 15. & 16.*, quæ unus, atque is,
qui maximus natu est, ità sibi vindicat, ut *&
ordo nascendi, & natura ipsa gentibus dedisse
æquum hoc succedendi Jus, normamque* dicatur
à *Grotio de Jur. Bell., & pac. lib. 2. cap. 7. §. 13.*

Prout etiam consultò omittimus aliud argu-
mentum prælationis Descendentium Filenæ de-
sumptum ex ordine scripturæ : Vocavit enim 67
Testator hac methodo = *filios masculos, & De-
scendentes in infinitum* = Filenæ, & Zenobiæ, qui
ordo, etiam ubi par est affectio, linea, gradus,
ætas, efficit, ut primò nominati censeantur pri-
mò substituti, juxtà optimum *Textum in leg. cum
Pater §. A te peto ff. de legat. 2.* verbis illis = *A te
peto Marite, si quos liberos habueris, illis prædia
relinquas, vel si non habueris, tuis, sive meis Pro-
pinquis, aut etiam nostris libertis, non esse datum
electionem, sed ordine scripturæ factam substitu-
tionem, respondi* =, & ex eo *Textu* optimè animad-
vertunt gravissimi Auctores apud *Castill. contr.
Jur. lib. 5. cap. 67. num. 28. in med.*, *& nu. seqq.*

Jam verò probatum esse videri potest, quod
unus tantùm Primogenitus, Filenæ scilicet, aut
Zenobiæ assequi debeat hanc Camilli Senioris he-
reditatem. Quærendum nunc est, an D. Petrus
de Balleonibus Secundogenitus Filenæ, an po-
tiùs D. Comes Constantinus de Rayneriis filius
Primogenitus Curtii Primogeniti Zenobiæ con-
sequi debeat hæc Bona ob mortem Camilli ju-
nioris absque filiis delata : Cujus controversiæ re-
solutio difficilis mihi videtur ob graves illius
animadversiones, quæ à dd. DD. Advocatis
pro utraque parte proponuntur, & favore D. Co-
mitis Constantini doctè sustinentur à D. Sfascia-
monte in facto scribente : Quare illud verum es- 68
se experior, quod *Sacra Rota* in simili discepta-
tione inquit in *Fulginaten. Primogenituræ 14.
Junii 1700. coram Rmo Molines in princip.*, ni-
miam nempè esse perplexitatem quæstionum oc-
casione majoratus, & primogenituræ exorta-
rum, easque supremâ indigere decisione, immò
verò id non minùs agitatum etiam Bellis, &
pugnis singularibus, ait *Grot. de Jur. Bell., &
pac. lib. 2. cap. 7. §. 30.*

Rem tamen istam pro D. Petro de Balleoni-
bus resolvendam esse censeo : In dubium nam-
que revocari non potest, quod natura primoge-
nituræ regularis, in qua versari videmur, tum 69
ob Juris præsumptionem resistentem odiosissimo
majoratui facti, *Palm. nep. alleg. 293. n. 4. ad 6.*,
& alleg. 394. num. 34., *Mans consult. 14. num. 3.
& seqq. tom. 9.*, *Rota apud Torr. de Majorat. Ital.
part. 3. decis. 14. num. 59.*, *& num. 61.*, *Rota in
d. Bononien. Fideicommissi de Barberiis 17. Ja-
nuarii 1710. §. Assistit coram R. P. D. Aldro-
vando*, tum ob ea verba = *de Primogenito in Pri-
mogenitum* = importantia ordinem regularis pri- 70
mogenituræ, *Fusar. de substit. quæst. 384. per
tot.*, *Peregrin. cons. 34. num. 11. vol. 3.*, *Rocc. di-
sput. Jur. select. cap. 3. n. 1.*, *Andreol. contr. 218.
num. 1.*, *& contr. 254. num. 45.*, *Rota in Fulgi-
naten. Primogenituræ 14. Junii 1700. §. Cum
enim coram Rmo Molinet*, *& in d. Bononien. Fi-
deicommissi de Barberiis §. Præsumptioni cor. R. P.
D. Aldrovando*, natura, inquam, primogenituræ
regularis efficit, ut ea in unam lineam ingressa, 71
in ipsa manere debeat usque ad totalem ejusdem
evacuationem, nisi contrarium Testator expres-
sè dixerit, aut efficacissimis conjecturis ostende-
rit, ex *Textu aperto in leg. 1. Cod. de condit. insert.*
ubi

nbi pro continuatione in linea jam admissa sem-
per concludendum esse, decernitur, nisi alia De-
functi voluntas evidenter probetur, *benè Palm.*
alleg.393. n.2., Torr. de Primogen. Ital. cap. 39.
§.2. num. 45., clar. me. Card. de Luca de Fidei-
comm. disc.1. n. 14., Rota coram Bichio dec. 622.
num.1., in rec. decis.346. num. 1. part. 11., in d.
Camerinen. Fideicommissi, seù Primogenituræ 11.
Maii 1703. §. Cum de cetero vers. secunda coram
Rm̃o Molines.

Quæ procedunt, etsi primogenitura in nulla
72 adhuc linea radicata fuerit, & agatur, ut in hoc
casu, non jam de progressu in linea Primogeni-
ti, verùm de primo ingressu: Nam idem omni-
no effectus proficiscitur tam à primogenitura,
spe certâ, justâque, quàm ab illa cum effectu in-
gressa in unam lineam; Undè hæc distinctio in-
ter ingressum, & progressum in his terminis
reprobatur *apud Torr. de Majorat., & Primogen.*
Ital. dec. 30. num.9. & 10., dec. 92. num. 27. &
44., & in rec. decis. 18. nu. 9., & dec.414. n. 10.
part.18. rec., & in d. Fulginaten. Primogenituræ
14. Junii 1700. §. Adeout coram Rm̃o Molines,
73 & in nostra specie habitus tantùm operari dicitur,
quantùm actus, *Rota in Asten. Prioratus 7. De-*
cembris 1708. §. Revocato & seqq., cor. R. P. D.
Aldrovando, & in d. Bononien. Fideicommissi de
Barberiis §. Non attento, & §. Parvipenso coram
eodem, & conferunt verba doctissimi *Grotii de*
Jur. Bell., & pac. lib. 2. cap. 7. §.22. = *frequens*
autem est alia quadam successio non hereditaria,
sed quæ linearis dicitur, in qua observari solet non
jus illud subitionis in locum, quæ repræsentatio di-
citur, sed Jus transmittendi futuram successionem
quasi delatam, lege scilicet ex spe, Jus quoddam
verum excitante, quale scilicet jus est in his, quæ
ex stipulatione conditionata debentur, ita ut hoc
ipsum jus in posteros ex primo venientes necessariò
transeat, sed ordine certo, ut primùm vocentur
liberi ultimi possessoris primi gradus, tàm qui vi-
vunt, quàm qui mortui sunt, tum verò inter vi-
vos, & mortuos ratio habeatur sexus primùm, de-
indè ætatis, Mortuorum autem jus si prævaleat,
transeat ad eos; qui ab ipsis descendunt, pari rur-
sùm inter pares prærogativâ sexus, ac deinceps
ætatis, salvâque semper transmissione mortuorum
in vivos, vivorum in mortuos: Si liberi ejus desint,
venitur ad alios, qui proximi sunt, aut si viverent,
essent simili transmissione, & inter pares in eadem
linea, observato discrimine sexus, ac ætatis, ita
ut ob sexum, & ætatem nunquam transeatur de
linea ad lineam, quam tamen transmissionem neces-
sariam, non voluntariam vocant, ad Parentes
quod attinet =, eodem *lib.2. §. 26.* = *Quia in li-*
neali successione liberis, simul atque existere cœpe-
runt, Jus proprium quæsitum est ex Lege. =

Cum igitur ad hæc Bona primogenialia, ad
quæ Testator vocavit = *filios Masculos, & Descen-*
dentes in infinitum Filenæ, & Zenobiæ, videlicet
Primogenitum illarum =, jus obtineret Ferrantes
de Balconibus Primogenitus Filenæ, isque in li-
neam ejusdem Filenæ hanc primogenituram in-
troduxerit, certâ spe, optimoque Jure dd. Bona
consequenter debentur d. D. Petro in linea File-
næ posito, ejusdemque Secundogenito. Porrò, si
contrarium statuatur, evelleretur ex hac linea
isthæc primogenitura, antequam ea omninò de-
ficiat, & læderetur certissima illa, atque in fidei- 74
commisso, ac majoratu regulari recepta com-
muniter conclusio, quâ dicitur, Bona stare de-
bere in linea semel admissa, *Altograd. cons. 89.*
num. 56. lib. 2., Rocc. disput. Jur. select. cap. 3.
num.5., Molin. de Primogen. lib.3. cap.4. nu.14.,
& cap.4. num.29., in Avenionen., seù Vasionen.
Primogenituræ 25. Junii 1700. §. Superposita co-
ram bon. mem. Jacometto.

Nec officit ea distinctio, quâ dicitur, quod
hæc admitti possunt favore Descendentium ex 75
ipso Primogenito, qui, statim ac nascitur, actua-
liter sibi, habitualiter verò omnibus ab ipso pro-
ficiscentibus jus acquirit, *Castrens. cons.164. n.4.*
& 5. vol.2., Calvin. de æquit. cap.203. num.62.,
clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. disc.16. n.5.,
Rota dec. 2. num.35. post Torr. de Primogen. to.3,
legali tamen ordine servato, ut nempe primùm 76
linea Primogeniti, deindè illa Secundogeniti,
& sic deinceps aliæ succedant, atque assequi de-
beant Bona primogenituræ subjecta, *Rota in di-*
cta Fulginaten. Primogenituræ 14. Junii 1700.
§. Quoniam coram Rm̃o Molines, quippè omnes
pro effectu successionis in linea Primogeniti sunt
à Lege, ordine succedendi inter eos constituto, 77
ita quidem, ut Bona in unam lineam ingressa non
debeant ab ea antè ipsius finem divelli; Verum-
tamen hæc in nostra hypothesi minimè recipien-
da dicebantur, quia Ferrantes major natu File- 78
næ mortuus absque filiis nullam constituit ex se
lineam: nullos Descendentes reliquit: & con-
troversa Bona petuntur à D. Comite Petro Se-
cundogenito ipsius Filenæ, quod licèt ipsi com-
petere posset, si vocata fuisset Filena, & post
eam ipsius Primogenitus, quia constitutio lineæ
potioris sumenda esset à Filena; aliter tamen res
se habet in hoc alio casu, in quo non Filena,
ejusque linea admissa fuit, sed Primogenitus di-
ctæ Filenæ vocatus legitur, atque à Testatore
consideratur tamquam principium particularis il-
lius lineæ ab ipso Testatore invitatæ, quo pro-
pterea mortuo absque efformatione suæ lineæ,
succedere debere dicitur Primogenitus alterius
filiæ Testatoris, scilicet Zenobiæ eâ qualitate
primogeniali indutus, quæ à Disponente requisi-
ta fuit, & expressâ vocatione comprehensus le-
gitur.

Objectio namque isthæc dupliciter submove-
tur; Primò nempe animadvertendo, quod sub-
stitutio Primogeniti, de qua agitur, fuit expres-
sè ordinata favore Descendentium à Filena, di- 79
ctum namque fuit = *substituit filios masculos, &*
Descendentes in infinitum Filenæ, & Zenobiæ,
videlicet Primogenitum illarum =, quo casu,
stante vocatione certi stipitis, in eo potuit saltem
habitualiter radicari jus primogenituræ transmi-
sibile ad universam lineam, quod fit = *spe à lege in*
Jus animatâ, ita ut à morientibus ea transeat ad
superstites = ut inquit *Grot. de Jur. Bell., & pac.*
lib. 2. cap. 7. §. 22. num. 2., & ponderat Rota in
d. Bononien. Fideicommissi de Barberiis 17. Ja-
nua-

nuarii 1710. §. Quibus, & §. Quandoquidem coram R. P. D. Aldrovando, ad lineam scilicet
primogenitam a Ferrante profectam, si hæc ab
eo produceretur, seu, hac non efformatâ, ad li-
neam alterius descendentis à Filena, ita ut veri-
ficari possit universalis illa vocatio, = *omnes filios
Masculos, & Descendentes Filenæ* =, a qua suf-
ficit, quod ortum habuerit is Primogenitus, qui
majoratum habitualiter in totam Filenæ descen-
80 dentiam potuerit introducere, nam = *in hoc gene-
re successionis spes semel parta, jus facit, nec ex
post facto cessat, nisi quod ex sexus privilegio sus-
penditur in cognatica successione* =, ut eodem loco
Grot. §. 28., Exemplo vocationis lineæ mascu-
linæ, seù qualitatis certæ personæ, quâ lineâ
81 qualitatis extinctâ, Bona minimè transeunt ad
Substitutos, si ex ea certa persona supersit linea
substantiæ complectens fœminas, ob illam nempe
virtutem, quæ inest designationi certi stipitis,
habilitandi totam ejus lineam seu qualitatis, seù
substantiæ, ut in *dicta Bononien. Fideicommissi de
Barberiis dicto §. Quibus, & d. §. Quandoquidem
coram R. P. D. Aldrovando, & optimè Grot. his
verbis supra adductis = si liberi ejus desint, veni-
tur ad alios, qui proximi sunt, aut si viverent, es-
sent sub simili transmissione, & inter pares in ea-
dem linea, observato discrimine sexus, & ætatis,
ita ut ob sexum, & ætatem numquam transeatur
de linea in lineam* . =

Ex qua animadversione oritur altera respon-
sio, quâ etiam superior objectio tolli posse vide-
82 tur: Nam, positâ vocatione omnium Descenden-
tium Filenæ, certoque stipite in hac fœmina de-
signato, non autem in Primogenito ejusdem,
ut contigisset eo casu, quo Ferrantes Filenæ ma-
jor natu vocatus fuisset, puta his verbis = *substi-
tuit Ferrantem Primogenitum Filenæ, & ab eo
descendentes*: D. Comes Petrus ob mortem Fer-
rantis antè apertam hanc successionem locum
Primogeniti Filenæ sumpsisse dicendus est, cum
isto proficuo effectu succedendi in hac primoge-
nitura, aliosque arcendi, *Torr. de Primog., &
majorat. Ital. part.1. cap.1. §.5. num.34. & seqq.,
Rodulphin. allegat.64. num.2. & 6., & num.20.,
Rota post eumdem Torr. decis. 7. penè per tot., &
in rec. decis.301. num.1., & seqq., & decis. 365.
num.2. & seqq. part.17.*

Etenim Secundogenitus, ut inquiunt adducti
83 Doctores, dupliciter accipitur, uno modo natu-
raliter, quia nempe secundo loco genitus fuerit,
& alio modo civiliter, ad quoscumque scilicet ef-
fectus civiles, inter quos enumeratur successio.
Quamvis autem eo priori modo numquam pos-
sit Primogenitus evadere ob eam inalterabilem
conditionem ordinis, quem natura constituit,
is tamen ad majoris natu locum conscendere va-
let operatione Legis, quæ successionibus domi-
natur, & sic primogenituram Jure consequi po-
test, si eum tempore apertæ successionis nemo
ordine antecedit, ipseque Secundogeniti perso-
nam, quæ manet, manente solùm Primogenito,
exuerit, *Rota d. dec.7. num.4. & seqq. apud Torr.
de Primogen. part.3.*

Quæ Juris nostri operatio eò magis admitten-
da videtur in hac hypothesi, quia illi non resistit, 84
sed potius coadjuvatur voluntate Testatoris: Is
enim minimè consideravit eum Primogenitum,
qui tempore testamenti ex Filena jam ortus erat;
Tum quia non omisisset illum uti benè sibi co-
gnitum proprio nomine nuncupare, benè *Rota
dec.9. num.4. post Torr. de majorat. part.3.*, tum
quia vocationem Masculorum ex fœminis in il-
lud tempus traduxit, quo filii ipsius masculi, eo-
rumque Descendentes omninò defecissent, ut 85
prosequitur *Rota d. decis.9. num.6. & 7.*, quan-
tum verò abest, quod Disponens præcipuè men-
tem intenderit in funestum eventum, quo nullos
filios Franciscus, & nullos Descendentes Camil-
lus sui filii relinquerent, tantum etiam abest, ut
ob oculos Testatoris in ea substitutione obversari
potuerit is Primogenitus Filenæ, qui talis natu-
raliter dici posset. Quando autem conjicitur, quod
Testator Primogenitum vocavit relatione ad re-
motum, seu futurum tempus, tunc ille conside-
rasse dicitur etiam existentiam Primogeniti civi- 86
li modo, quo venit Secundogenitus, ut distinguit
*clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 209.
num.6., Torr. de major. d. part 1. §.5. num. 45.,
Rota post eumdem dec. . n. . 9. & 10., & dec. 9.
num.6. & 7., & dec. 10. num. 3. & 4., & in Fa-
nen. Fideicommissi de Nulphis 4. Maii 1689.
§. Quoniam coram clar. mem. Card. Caccia.*

His addi posset ea hujus primogenituræ per-
petuitas naturâ ipsius rei inducta, *Torr. de ma-
jorat. part.1. §.5. nu.29. vers. & ratio est*, coad- 87
juvata verbis testamenti = *in infinitum* = *de Pri-
mogenito in Primogenitum* = constabilitâ denique
præcepto assumptionis armorum, ob quam per-
petuitatem Secundogenitus eò facilius ingredi
posse locum Primogeniti censendus est, tum
præsumptione Juris, tum verisimili voluntate
Testatoris; difficiliùs namque primogenitura 88
diuturna esse posset absque ista legum operatio-
ne, quâ secundogenitus civiliter fit Primoge-
nitus, ut, pluribus relatis, perpendit *Torr. de
Primogen. dicta part.1. dict. §.5. num.31. & num.
32., Rota decis. 602. num. 45. cor. Bich., & in
rec. decis.337. part.11.*

Sive igitur Ferrantes in linea Filenæ consti-
tuisse dicatur jus ad hanc primogenituram, adeo
ut eo jure nunc juvari possit D. Com. Petrus in
eadem linea positus, sive Ferrantes ob ejus mor-
tem antè apertam successionem effecisse censea-
tur, ut D. Com. Petrus secundogenitus perso-
nam Primogeniti assumeret, certum esse vide-
tur, quod ipse consequi debet hujusmodi Bona,
non autem D. Comes Constantinus de Rayne-
riis non in linea potiori positus, ex auctoritatibus
adductis in *§. Rem tamen*, non major ætate;
nam tum ipse D. Comes Constantinus, tum Co- 89
mes Curtius ejus Pater nati referuntur in facto
post bon: mem: D. Ferrantem, & D. Com. Pe-
trum de Balleonibus, qui propterea hac etiam
qualitate juvatur, *Torr. de majorat. Ital. part. 2.
quæst.1. nu.18. & seqq., Rota Lucana apud eum-
dem Torr. part.3. decis.15. num.27. & seqq.*, non
proximior aut gravanti, aut Camillo ultimo 90
gravato, quod requisitum quoque concurrit in
D. Co-

D. Comite Petro, eique summoperè opitulatur, *Valenz. cons. 113. num. 77., Rox. de incompatibil. part. 1. cap. 4. num. 30., Knipschilt. de fideicom. famil. nobil. cap. 9. num. 54., Mans. consult. 97. num. 5., Rota post Torr. de Primogenit. decis. 14. num. 5. & seqq., & decis. 29. num. 11.*, nullo denique adjutus adminiculo, cujus virtute concurrere possit cum D. Petro ex potioritate lineæ, & ætatis, ac gradus prærogativa ad hanc successionem adspirante.

Hactenus de hereditate Camilli de Signorellis: Videndum superest, an eidem D. Petro de Balleonibus ex Filena nepoti, vel potius D. Constantino de Rayneriis ex Curtio filio Zenobiæ Pronepoti debeatur alia primogenitura a Francisco de Signorellis instituta favore filiorum, ac Descendentium Camilli, etiam ficte per adoptionem, vel alio civili modo ab eo assumendorum, hisque non extantibus, ordinata favore *proximioris* Consanguinei masculi Camilli de Signorellis fratris ejusdem Francisci.

In qua controversia D. Advocatum Petrum
Pomponium de Vecchis, respondisse invenio prò
D. Petro de Balleonibus, & Dom. Advocatum
Antonium Franciscum de Valentibus, nec non
D. Dominicum Antonium Sfasciamontem, censuisse
reperio, potiora esse jura D. Constantini
de Rayneriis: Quapropter res isthæc tantâ per
91 se difficultate implicata, *ut non semel ex Jurium,
ac rationum ambignitate militibus armatis potiùs,
quàm Jurisperitis ejus decisio commissa fuerit*, ut
inquit *Molin. de Primogen. lib. 3. cap. 6. num. 1.
vers. quorum plures, & decis. sicul. apud clar.
mem. Card. de Luca de Feud. num. 192.*, gravissimum
profectò mihi periculum factura est ob
hanc Judiciorum diversitatem in hoc ipso particulari
casu, in quo hi Viri doctissimi, licèt ità
in hac Causa inter se diffidentes, consilio tamen,
probandi ratione, pondere argumentorum,
& cumulo auctoritatum similes, paresque
sunt.

Muneri itaque mihi demandato manum admoturo repetere primo fas sit Causæ statum, deindeque breviter perstringere argumenta utriusque sententiæ, ut denique quænam mea sit opinio; indicare valeam. Franciscus Signorellus, ut sub initium diximus, anno *1670.* heredem scripsit Camillum Juniorem fratrem suum, ejusque filios, & Descendentes masculos, quos si naturaliter minimè suscepisset, vocavit illos etiam modo artificiali adoptionis, ac legitimationis ab eo adscitos cum ordine primogenituræ, & in casu obitus dicti Camilli tum sinè filiis legitimis, & naturalibus, tum etiam nemine adoptato, aut legitimato, disposuit, = *Che la sua Eredità vada al più prossimo Parente maschio di detto Signor Camillo, col peso però, & ordine di primogenitura, e con peso, che il figlio Primogenito di questo Parente chiamato, e gli altri Primogeniti da essi descendenti debba, e debbano chiamarsi della famiglia Signorelli, & usare l'armi di quella &c. E caso, che detto Parente più prossimo, come sopra, chiamato non avesse altro, che un figlio maschio, e non volesse, che questo pigliasse il peso di detta primogenitura, e particolarmente d'usar l'Arme, e chiamarsi della familia Signorelli, allora, & in tal caso vuole detto Testatore, che la sua Eredità vada intieramente ad un figlio maschio Primogenito del Signor Conte Giovanni di Monte Vecchio, se averà figli, e altrimente ad un figlio Primogenito del Signor Conte Camillo fratello del Signor Conte Giovanni* =

Camillus Jun: sic à Francisco institutus heres obiit absque filiis & vero, & artificiali modo quæsitis: Decesserunt autem antè ipsum tàm Comes Curtius de Rayneriis ejus nepos ex Zenobia Germana ipsius Sorore, quàm etiam D. Ferrantes de Balleonibus ipsius pariter nepos, sed per medium Filenæ sibi ex uno solùm latere conjunctæ, Comes Curtius reliquit Dom. Com. Constantinum dicti Camilli Pronepotem; at D. Ferrantes de Balleonibus nullos reverâ filios suscepit, sed ex dicta Filena illius sorore consanguinea superstes erat D. Petrus de Balleonibus ejusdem Camilli nepos, & D. Ferrantis frater secundogenitus.

Hinc verò est, quod, cum agatur de successione individua uni dumtaxat, & Primogenito, & ejusdem Camilli proximiori deferenda, D. Petrus de Balleonibus, uti propinquiori gradui innixus, nepos namque est, & D. Comes Constantinus, licèt pronepos, potiorem succedendi titulum præferens, uti Camillo ex utroque latere conjunctus, nec gradu inferior ob subitionem in locum sui Patris, alter alterum excludere contendit ab asseeutione hujusmodi primogenituræ.

Et jure quidem competere posse hæc Bona
videntur D. Petro de Balleonibus: nam, ut inquit
D. Advoc. de Vecchis in sua Informatione
§. Nilque, vocato proximiore, is vocatus in- 92
telligitur, qui gradu materiali, seù naturali
propinquior est, qui gradus, si nunc procul dubio
occupatur à D. Petro dicti Camilli non Pronepote,
ut est Dom. Com. Constantinus, sed
nepote, ipse admissus censeri debet; quin, ut
prosequitur in *§. Absque eo quod*, locus fieri possit
ei distinctioni; an scilicet de Primogenito
Juris, vel facti Testator senserit: nam, juxta 93
ea, quæ superioribus locis latè nos etiam demonstravimus,
omisso, quod idem D. Petrus,
quamvis secundogenitus Filenæ sit, putandus
tamen est Primogenitus quoad effectus successorios,
tamquam ortus antè Comitem Curtium de
Rayneriis, & tamquam subrogatus loco Ferrantis
sui fratris Primogeniti defuncti absque filiis;
Præterea dicebatur, quod Testator non in ingressu,
sed solum in progressu primogenituram 94
instituit; Reliquit enim sua Bona proximiori
dicti Camilli = *Che la sua Eredità vada al più
prossimo Parente maschio di detto Signor Camillo,
col peso però, & ordine di Primogenitura, e con
peso, che il figlio Primogenito di questo Parente
&c. debba chiamarsi della Famiglia Signorelli* =
quâ vocatione omninò vagâ, & incertâ, nec determinatâ
à contemplatione alicujus certi stipitis
Testator ostendit, se mentem in ingressu intendisse
ad naturalem gradus proximitatem, &
hanc

hanc ita prætulisse quibusve aliis, qualitatibus,
ut ipse, dumtaxat in progressu, constituerit in
hac linea Proximioris primogenituram, quod
amplissimè probat etiam Dom. Advoc. Anton.
Francisc. de Valentibus in sua Informatione *§.
Et quod proximitas*, *& seq.*, & optimè *Rota in
Bononien. fideicommissi de Barberiis 17. Januarii
1710. §. Quibus sic constitutis cor. R. P. D. Al-
drovando*.

Præsertim verò, quia Testator prædilexisse
95 videtur lineam Filenæ, quoniam, ut dicitur in
eadem Informatione Dom. Advocati de Vecchis
§. Et eamdem, nolente Consanguineo proxi-
miore dicti Camilli hisce oneribus adipisci hanc
hereditatem, vocavit DD. de Montevecchis fi-
lios ejusdem Filenæ ex secundis nuptiis, quæ
prædilectio lineæ dictæ Filenæ commendata vi-
deri potest naturâ, & lege, nam, ut observat *in
§. Præsertim quia*, Testator Filenæ conjungeba-
tur ex utroque, & Zenobiæ ex uno tantùm la-
tere.

Parvi verò referebat, quod Testator indigi-
tando literaliter proximitatem Camilli gravati,
eum vocasse censendus sit, qui Camilli proxi-
96 mior esset cum proficuo successionis effectu, qui
nempè Camillo ab intestato successisset; Quæ
res verificari poterat dumtaxat in Com. Curtio
de Rayneriis, seù Constantino ejus filio ob eam
vinculi duplicitatem, quæ Jure nostro vincit.
Etenim, ut dicitur in *§. Atque hinc*, res modò
97 non est de successione intestata, & proximitas
tantùm materialis, non verò civilis à Testatore
considerata fuit, ac etiam agitur de hereditate
Francisci fratris Germani dictæ Filenæ, cui si
succedi dicitur, licèt successio deferatur per in-
98 terpositam personam; *Andreol. contr. 248. nu.
4.*, *Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 11. tit.
14. num. 17.*, *Fusar. de substitut. quæst. 402.
num. 78.*, *Mans. consult. 109. num. 21.*, rectè ex
ejus persona metienda erit unius, vel alterius
lineæ prædilectio: Prælatio verò Consanguinei
99 ex utroque latere conjuncti in linea transversa
non transit ultrâ fratrum filios, nec porrigitur
ad Pronepotes, ut ostenditur à D. Advoc. de
Vecchis *in §. Quoniam ultra quod*, & probat
etiam Dom. *Advoc. de Valentibus in §. Quod in-
dubitatè*, in quibus locis plures Doctores alle-
gantur; quâ de re hoc privilegio juvari nequit
D. Comes Constantinus dicti Camilli Pronepos,
vel sublata videri debet ab ipso Testatore, dum
100 tot efficacissimis argumentis ostendit, se suæ
velle prospicere agnationi, quæ res vinculum
cognatitium inutile reddit, ac impertinens, vim-
que operandi restringit in nexu agnatitio, ob
quem Frater germanus potior nequaquam est
101 fratre consanguineo, ut, præter auctoritates à D.
Advoc. de Vecchis adductas in *§. Magisque lu-
culenter*, docuit *Rota in Faventina successionis
2. Julii 1708. & 11. Martii 1709. cor. R. P. D.
Aldrovando*.

Prout etiam Dom. Comiti Constantino pro-
desse nequit, ut habetur in *§. Eò autem magis*,
& apud Dom. Advoc. de Valentibus in *§. Non
102 etiam*, subitio in locum sui Patris, sive repræ-
sentatio gradus paterni; nam hæc in Transversa-
libus ultrâ fratrum filios nequaquam progredi-
tur, *§. Si igitur defunctus vers. hujusmodi verò
auth. de hered. ab intest. venien.*, etiamsi agatur
de primogenitura, quoties, prout in hac hy- 103
pothesi, vocatur in ingressu incerta persona,
nempè proximior, non autem invitatur certa
familia, certo stipite designato, in quo casu,
nè de linea potiori fiat transitus ad aliam li-
neam, ac ille irregularis majoratus facti intro- 104
ducatur, repræsentatio datur in infinitum inter
Collaterales etiam ejusdem familiæ, nuncu-
panda tamen, potiùs, quàm repræsentatio, quæ-
dam transmissio certæ spei in Jus succedendi, ut 105
distinguunt Doctores à Dom. Advoc. de Valen-
tibus adducti *§. Cujus*, *§. Quamvis*, *§. Vel sanè
§. Secus verò*.

Hæc sunt momenta rationum faventium D.
Petro de Balleonibus; At æquè valida videri
possunt argumenta, ob quæ Dom. Advocatus de
Valentibus respondit favore Dom. Comitis Con-
stantini de Rayneriis, qui bonum jus dicti Co-
mitis de Rayneriis proficisci censet ex eo, quod
instituta fuerit primogenitura Juris, non autem 106
facti; Idque cum ostenderit verbis illis testa-
menti = *vada al più prossimo Parente maschio, con
peso però, & ordine di primogenitura* =, ut in
§. Re tamen impensiùs, aliisque ejusdem testa-
menti locis, ut in *§. Facili pariter*, & *§. Mi-
nùsque*, & *§. Potissimùm*, & *quamobrem*, atque
hisce argumentis, quæ nos retulimus in priori
parte hujus Causæ agentes de alia primogenitura
Camilli de Signorelis, descendit ad plures Ju-
ris nostri conclusiones primogenituræ juribus ac-
comodatas.

Quarum primam, inquit in *§. Plures*, hanc es-
se, quod vocatio proximioris intelligenda est, 107
non jam secundùm sanguinem, & gradum, sed
secundùm prærogativam lineæ prædilectæ tam
in vocatione Descendentium, quàm Transver-
salium, tam invitato *Proximiore* simpliciter,
quàm *proximiore in gradu*, seù *proximiore juxtà
Juris dispositionem*. Altera conclusio est, quod
in hujusmodi primogenitura Juris sufficit, quod 108
aliquis ob spem certam aliquandò succedendi,
habitu efformaverit lineam successionis capa-
cem, licèt ipse interea deficiat, ac morte im-
pediatur assequi Bona primogenialia, illaque
actu in suam lineam introducere, ut probatur
in *§. Altera*, sive transmissio, quæ ex spe cer-
ta nascitur, hoc faciat, *ut in §. Pugnant*, sive
potiùs repræsentatio, *ut in §. Et hoc quidem*, vel
demùm vocatio Jure proprio, quæ adhærere
dicitur inseparabiliter primogenituræ, hoc potis-
simùm requirenti, ut quilibet in meliori linea 109
constitutus ad successionem censeatur vocatus,
ut in *§. Nulla tamen*.

Tertia demum conclusio est, quod in primo-
genitura Juris nullum considerari posse videtur
discrimen inter ingressum, & progressum, quia 110
ordo primogenituræ à Testatore constitutus sus-
pendi nequit vel brevi temporis intervallo. Un-
dè illicò admittit, ac habilitat eum, qui pollet
requisitâ qualitate, atque etiam statim Jure po-

tiori donat ejus lineam in ipsa spem certam transferendo cum effectu prælationis, juxta deducta *in §. Tertia est*, & *§. Ac proinde*, & *§. In puncto*, & juxta *Rotæ decis. in Fulginaten. primogenituræ 14. Junii 1700.*, *& Camerinen. Fideicommissi, seu Primogenituræ 11. Maii 1703. §. Et ex his coram R̃mo Molines*.

Ea verò prædilectio lineæ, isque gradus proximior, qui in linea prædilecta considerandus
111 esse dicebatur, concurrere ostenditur in Comite Curtio, quia ipse tamquam Camillo conjunctus ex utroque latere, eidem ab intestato successisset, nec vinci potuisset ab alio quocumque proximiore, *ut in §. Applicando*; Quamobrem, si Com. Curtius is proximior censendus est, qui ad successionem invitatur à Testatore; si in primogenitura juris, nullo discrimine considerato inter ingressum, & progressum, prædilecta dicitur linea ejus, qui, semoto mortis impedi-
112 mento, succedere debuisset: si gradus quærendus est in linea prædilecta, ac ob certam ipsius spem jam admissa, hæc Bona deberi dicuntur Dom. Comiti Constantino in linea potiori posito, *ut in §. Ità pariter, & seqq.*, quamvis ipse gradu sit remotior, additâ in *§. Non est magis*, differentiâ inter primogenituras, & simplicia
113 fideicommissa, in quibus dumtaxat proximitas attenditur secundum gradum naturalem, utque est tempore apertæ successionis.

En summa rationum Dom. Comiti Constantino faventium, quas dum comparo cum illis prò Dom. Petro de Balleonibus superius adductis, in magnam vocor dubietatem, è qua ut
114 emergam, voluntatem Testatoris unicè exquirendam esse reor: nam hæc, quæ utrinque allata sunt = *quamquam naturali conjecturæ maximè sunt consentanea* =, ut ad rem inquit *Grot. de jur. Bell., & pac. lib. 2. cap. 7. §. 11.* = *non sunt tamen Jure naturæ necessaria, ac proindè ex diversis causis, voluntatem humanam moventibus variari*
115 *solent; Undè substitio in locum aliquandò admittitur, aliquandò non admittitur, mox Agnatorum habetur ratio, mox Cognati quilibet cum Agnatis tantumdem ferunt &c.* =

Igitur mente Testatoris diligentiùs consideratâ, eundum mihi esse censeo in opinionem Domini Advoc. de Valentibus isthæc Bona primogenialia deberi putantis D. Com. Constantino de Rayneriis; moveor, quia D. Franciscus Testator evenire posse cogitans, quod is D. Camilli proximior unicum filium masculum gigneret, isque filius nollet nomen familiæ de Signorellis assumere, hanc hereditatem contulit in filium masculum Primogenitum Com. Joan-
116 nis de Montevecchis, ut ex his verbis = *E caso, che detto Parente più prossimo, come sopra, non a esse altro, che un figlio maschio, e non volesse, che questo pigliasse il peso di detta primogenitura, e particolarmente d'usar l'arme, e chiamarsi della famiglia Signorelli, allora, & in tal caso vuole detto Testatore, che la sua eredità vada intieramente ad un figlio maschio Primogenito del Signor Conte Giovanni di Montevecchio, se averà figli, altrimenti ad un figlio Primogenito del Signor Conte Camillo fratello del detto Signor Conte Giovanni* =

Hæc autem dispositio non dubiè ostendit, 117
quod Testator eum esse proximiorem Camillo censuit, qui ex Zenobia descenderet, ejusque lineam prædilexit, ac prætulit alteri lineæ à Filena profectæ; Etenim tàm dict. Comes de Montevecchis, quàm dict. Dom. Petrus de Balleonibus ortum habuerunt ab eadem Filena, & ex illis assumunt jus assequendi hæc Bona; si igitur Testator Dom. Comitem de Montevecchis minimè complexus est inter eos proximiores, quos D. Camillo cum ordine primogenituræ substituit, compertum sit, quod inter eosdem proximiores, neque etiam comprehendit Dom. Petrum de Balleonibus certè carentem jure potiore illo dicti Comitis de Montevecchis, utrique enim per idem Filenæ medium tàm Testatori, quàm heredi gravato conjuncti reperiebantur.

Perspicuum verò est, quod dict. Comes de Montevecchis minimè comprehensus fuit eâ substitutione = *il più prossimo Parente maschio di detto Signor Camillo* =, nam ob hanc aliam posteriorem, clarissimamque ipsius vocationem loco ejus masculi proximioris = *che non pigliasse il peso di detta primogenitura, e particolarmente non volesse usar l'arme de Signorelli* = contingeret, quod ipse substitutus fuisset sibimetipsi, quod
quidem si in Jure successorio absurdum est, per 118
ea, quæ tradunt *Giovagnon. cons. 75. num. 9. lib. 1.*, *Larr. allegat. 54. num. 17. & 19.*, *& vers. ità similiter*, *Rota decis. 106. num. 8. & seqq. part. 6.*, *decis. 126. num. 6. part. 7.*, *& decis. 235. num. 18. & 20. part. 16.*, *decis. 232. num. 28. part. 19. rec.*, id nos edocet fieri non posse, ut ea superior substitutio amplectatur DD. de Montevecchis.

Neque verò minùs perspicuum est, quod, sicuti DD. de Montevecchis eâ substitutione proximioris minimè continentur, ità eâdem vocatione neque etiam DD. de Balleonibus comprehenduntur; non enim Testator Camillo fratri immediatè substituit = *il parente più prossimo di detto Camillo* =, quo casu credere possemus, quod ille tamquam conscius, quod Filena ex primis nuptiis habuit Dominum Ferrantem, & D. Petrum de Balleonibus, & ex secundis D. Com. de Montevecchis, ac optimè noscens, Fratres de Balleonibus ætate hunc vincere, eos utique, non verò illum venire posse censuerit nomine proximiorum, ordine primogenituræ admittendorum; unde illum hac posteriori substitutione substituere voluerit in locum proximioris ejus votis nequaquam parentis assumptione sui nomi-
nis, sed Testator Camillo primùm substituit 119
suos filios, ac Descendentes etiam adoptione, ac legitimatione suscipiendos, deindeque *il più prossimo Parente maschio di detto Camillo*. Quapropter intrâ illud remotissimum tempus, in quod Testator cogitare potuit perventuram fore descendentiam saltem artificialem D. Camilli, ipse mentem, oculosque intendere poterat non jam in filios Filenæ, & Zenobiæ, ipso vivente, jam ortos, sibique cognitos, sed in lineas ipsa-
rum

rum novis tunc temporis personis, ac Testatori
haudquaquam cognitis refertas; ita ut Testator
proximiorem Camilli vocando, non filios dicta-
rum sororum jam extantes contemplatus fuerit,
sed ipsam Filenam, ipsamque Zenobiam, prout es-
se poterant stipes, & origo illius proximioris, qui,
defectâ descendentia masculinâ, ac artificiali di-
cti Camilli, successurus esset.

Hinc autem clarè colligitur, quod, quum dict.
Comes de Montevecchis substitutus legitur *pro-
ximiori* nomen Testatoris non assumenti, aut
etiam non extanti, Testator seù prædilexit li-
neam Zenobiæ, seù putavit, illam Filenæ non
ità conjungi dicto Camillo, ut ex ea proficisci
posset hic proximior illi successurus; nam, si li-
nea Filenæ æquè dilecta fuisset, aut reputata fuis-
set æquè capax producendi proximiorem in hæc
Bona venturum, in illud profectò absurdum res
incidisset, ut Comes de Montevecchis sibi-
metipsi substitueretur, quia tamquam positus in
linea Filenæ æquè dilecta, ac ob eam Juris no-
120 stri regulam, quæ docet, gradum in linea, ac
ætatem in gradu quærendam esse, *Valenz. cons.
97. num.13. & 14.*, *Mans. consult.96. num.48.*,
Palm. alleg. 91. num. 5., *Castill contr. jur. cap.
91. num.62.*, *Molin. de Primog. Hispan. lib. 3.
cap.4. num.13.*, ipse fuisset is proximior, is Pri-
mogenitus, à quo jure isthæc hereditas vindica-
retur.

Itaque censendum est, Testatorem intellexisse
de proximiore manente in linea Zenobiæ, quam
121 lineam ipse præterea prædilexisse præsumendus
est, quia noverat, illam Camillo fratri, in quem
sua bona contulerat, ejusque posteros honora-
verat, esse magis dilectam; noverat, inquam,
filios Zenobiæ non ex uno tantum latere, ut De-
scendentes Filenæ, sed utrinque illi conjunctos
esse; noverat, intestatam Camilli hereditatem
ipsis obventuram, *Auth. cessante Cod. de legit.
hered. §. Si igitur defunctus, neque descendentes
Auth. de hered. ab intest. Mart. de success. legal.
part.3. quæst.4. art.1. num.5.*, *& quæst.7. art. 1.
num.9.*, *Guttierez. pract. quæst. 67. num. 19. &
seqq.*, *Castill. contr. jur. lib.3. cap.19. num.304.*,
*Graff. de success. ab intest. §. Successio quæst. 33.
num.2.*, *Barry de success. ab intest. lib. 18. num.
3. fol. mihi 816. num.1. vers. cum illis, clar.mem.
Card. de Luca de success. ab intest. disc.8. nu. 13.*
122 quoniam = *lege ei defertur successio, qui Defun-
cto carissimus fuisse creditur, qui nempè gradu
cognationis proximè defunctum attingit, quid
enim justius, quàm ut, quæ cognati fuerant, cogna-
tis cedant?* = ut inquit *Isens apud Grot. de jur.
Bell. & pac. lib. 2. cap.7. §. 10.*; optimè *Cicero de
offic. lib. 1.* = *Societas hominum, conjunctioque
servabitur, si, ut quisque erit conjunctissimus, ità
in eum benignitatis plurimùm conferatur* = No-
123 verat, conjunctos ex utroque latere in diverso
gradu stare, & esse proximiores, quàm conjun-
ctos ex uno latere: Undè, statuto vocante proxi-
miores, utrinque uniti vincunt, ut loquitur
124 *Mierez. de Majorat. part.2. quæst. 7. num. 6. fol.
mihi 692.* Denique noverat, quod, sicuti jus
commune filios Zenobiæ vocabat ad successio-

nem Camilli ab intestato ob magnam animorum 125
affectionem, ex qua, *Cicero, testamenta, com-
mendationesque morientium natæ sunt*, ob quam
etiam successio ab intestato nihil aliud est, quàm
tacitum testamentum ex voluntatis conjectura,
Grot. ubi supra §.10. nu.2., ità Camillus eosdem 126
testamento vocavisset, ut se dictamini tum na-
turæ, tum legis conformaret, benè *Menoch.
lib. 4. præsumpt. 75. num. 21. §. Ceterum vers. &
ideò*, *Sanfelic. lib. 3. decis. 344. num. 9. & 10.*,
*Simon. de Prat. de interpr. ult. volunt. lib. 3. in- 127
terpret.3. dub.5. sol.2. num.25.*, *Fusar. de substit.
quæst. 301. num. 2.*, *Rota coram Dunoz. Jun.
decis. 499. num.5.*, *in rec. decis.234. num. 2. & 3.
part. 18.*

Quare, si causa testati etiam in successionibus
fideicommissariis à causa intestati interpretatio- 128
nem recipit, *Valenz. cons.23. num.57.*, *Cephal.
cons.636. num.53. lib.5.*, *Palm. nep. alleg.99. nu.
40.*, *Fusar. de substit. quæst. 386. num. 16.*, *Pe-
gus. de Majorat. part.2. cap.10. num.387.*, *Torr.
de Majorat. part.1. cap.41. §.2. num.5.*, *& seqq.*,
hæc d. Francisci Testatoris dispositio conformis
putanda est hisce votis d. Camilli in heredem ab
ipso tàm liberaliter, ac tàm amanter electi, hisce, 129
inquam, votis d. Camilli accomodatis illi
sanguinis, & legum voci monenti, ut *proxi-
mum locum à testamentis habeant propinquiores*,
Quintilian. Pater in declamat., ut bona confe-
rantur in eos, *quos natura carissimos esse voluit*,
Tacitus apud Grot., *ubi supra §.10.*, quos nem-
pè natura nobis paterno, ac materno vinculo
conjunxit; nam, ut inquit *Aristoteles* apud eum-
dem *Grot. eodem loco §. 9. num. 2.*, *& 3.* = *Fra-
tres se invicem diligunt, quatenus ex eisdem nati 130
sunt; nam ortus communis ipsos quasi eosdem facit*,
= *Patrueles verò, & ceteri conjunguntur per Pa-
rentes, quatenus ex iisdem ortum habent, ità ut
alii conjunctiores sint, alii minùs conjuncti pro or-
tus ratione* =, quam æquitatem secutos esse, ait
Grot. Justinianei Juris conditores, æquitatis stu-
diosissimos in quæstione inter fratres plenos, &
& consanguineos, & uterinos, plenis Bona ad- 131
judicando, quibus, si viverent, Parentes maxi-
mè vellent benefieri, & censent *Guill. practica-
bil. observat. lib.2. cap.151. num.3.*, *Gratian. dis-
cept. 661. num.16.*, *Christin. dec. Belgic. decis.
193. num.2. vol. 1.*, *Peregrin. decis. 75. num. 1.*,
Rota decis.35. num.18. part.12. rec., *& latè Ad-
den. ad Sanfelic. lib.3. decis.344. ad num.9.*, *Pe-
laez. de Majorat. part.2. quæst.7. num.8.*, *& seqq.
fol. mihi 693.*

Neque verò contraria inde potiùs conjectura
colligi potest, quod nempè Testator prædilexe-
rit lineam Filenæ, quæ sibi utrinque copulaba- 132
tur, non autem lineam Zenobiæ, non jam sibi,
sed Camillo heredi gravato utroque nexu uni-
tam; unde factum esse dicitur, quod in postre-
ma substitutione Testator vocaverit DD. de
Montevecchis, tamquàm à Filena profectos, er-
ga quam ipse ardentiori amore ferebatur; quâ
prædilectione cessante, nihilominùs non esse ad-
ditur, cur linea Zenobiæ prælatione donata di-
catur ob duplicitatem vinculi; nam Testator,

133 qui agnationi prospexit, ac matris vinculum contempsit, juxta *decisionem Rotæ in d. Faventina Successionis coram R. P. D. Aldrovando*, considerasse in substitutis præsumendus non est qualitatem parvipensam ab ipso, omnique vi spoliatam.

Etenim, si Testator lineam Filenæ sororis germanæ prædilexisset, profectò heredem minimè instituisset d. Camillum ejus ex Patris latere fratrem: si igitur in hunc, non verò in illam sua vota direxit; si consultiùs esse putavit sua Bona fratri masculo relinquere, tum *ob majus illud*,
134 *quod ubique momentum sexus habet* =, *Grot. de jur. Bell., & Pac. lib.2. cap.7. §.11.*, tum quia ille jam familiæ nomen, ac decus sustinebat; si ejusdem posteros post ipsum invitavit; si facul-
135 tatem præterea ipsi impertitus fuit, Descendentes adoptione, ac legitimatione quærendi, cosque hac hereditate donavit, in dubium revocari nequit præcipuus quidam amor Testatoris erga
136 Camillum, ejusque posteritatem; unde etiam hi, qui d. Camillo ob duplicitatem vinculi censentur conjunctiores, in quos idem Camillus ferri præsumitur majori affectione, *Menoch. lib. 4.*
137 *præsumpt. 75. num.21.*, qui demum = *ut fratri succederent, Gentium commune jus facit* =. *Grot. eodem loco §.9. num.3.*, prædilecti putandi sunt, ac vocati nomine proximiorum d. Camilli, ut in his terminis distinguit *Rota decis. 162. num. 6., & 7. part.10. rec., & num.13., & 14.*, id sua-
138 dente tum eâ ratione, quâ dicitur, = *quoad ipsum heredem fratrem utrinque conjunctum dici conjunctiorem* =, ut ait *Menoch. ibidem num. 21. §.Ceterum in fin.*; tum etiam id monente eâ jurisnostri regulâ, quâ dicitur, præsumendum esse, ità Testatorem heredis instituti proximiores, non verò suos vocasse, ac prætulisse, ut proximitas
139 gravati, non autem gravantis spectanda sit, *Rota coram Otthobon. decis. 2. num.3., & ad ornat. clar.mem. Card. de Luc. sub tit. de Fideicom. decis.2. num. 4., & benè ad rem Peregrin. de Fideicomm art.12. num.19 vers. nec etiam.*

Ex substitutione Comitis de Montevecchis superiùs diximus consurgere argumentum, quod Testator lineam Filenæ non prædilexit, vel illam Zenobiæ censuit d. Camillo reverà esse proximiorem; quod autem Testator agnationi prospiciendo, nullius deinceps efficaciæ futurum esse censuerit vinculum cognatitium, & fratres consanguineos, ac germanos exæquaverit, ope-
140 rari quidem posset in eo casu, quo, juxta hypothesim *Decisionis in d. Faventina Successionis coram R.P.D. Aldrovando*, àgeretur de simultunea successione, quo casu ob eam rationem,
141 quod *universalis locutio operatur, ut contineantur etiam, quæ aliàs non continerentur*, ut optimè animadvertit *Peregrin. de Fideicomm. art. 20. num. 21.*, respondere non dubitarem pro utriusque fratris coæquali admissione, ut perpendit etiam *Gratian. discept. forens. cap. 661.*
142 *num.15.*; at ubi res est de primogenitura, quæ individua est, ac de vocatione proximioris re-
143 spectu gravati, non autem Testatoris, undè non jam affectio Testatoris, quæ *utpotè in singulos par, efficit, ut consanguineus cum utrinque conjuncto admittatur*; verum affectio heredis gravati, quæ major est erga Descendentes utroque nexu conjunctos, attendi debet, ut ratiocinatur 144
Peregrin. de Fideicomm. art.20. num.12.; prout etiam attendendus est modus heredi succedendi ab intestato, ut supra diximus, & benè probat
Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.75. num.8., 145
& num.12., quâ ratione, aut quo colore affirmari poterit, ità vim ademptam fuisse nexui materno, ut linea tum hoc, tum paterno vinculo heredi gravato conjuncta, censeri non debeat à Testatore prædilecta: naturà, & lege commendata, & ad hæc bona individua cum prælatione vo-
cata, & admissa? Quemadmodum eadem linea 146
in successione Camilli intestata ob id vinceret descendentiam Filenæ? *Peregrin. de Fideicomm. art.20. num.19. vers. fideicommissaria, & art.21. num.7., Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 75. num.10., & 11., Andr. de Isern. in Constit. Neapolit. apud Pelaez. de Majorat. part.2. quæst. 7. num.6. §. Pro quibus fol. 692.*

Propterea animadvertendum est, quod substitutio, de qua agitur, hujusmodi est, ut de illa nequaquam decerni possit vel juxta casum, quo
agitur de testamento Patris suos invitantis, in 147
quo casu tàm consanguinei, quàm utrinque conjuncti censentur vocati, quia affectio Patris par est erga omnes; vel juxta alium casum, quo res sit de successione Fratris, qui fratres suos invitaverit, in qua hypothesi ob majorem fratris amorem erga personas sibi utroque nexu ligatas Testator censendus est admisisse descendentes utrinque conjunctos non heredi, sed sibimet ipsi, ut distinguunt *DD. in leg. finali Cod de verb. signif., Paul. de Castr. num.5., Jason. num.26., Menoch. de præsumpt. lib.2. præsumpt. 75. num.19., Peregrin. de Fideicomm. art. 20. num. 19., Simon. de Pret. de interpret. ult. volunt. fol. mihi 290. num. 33., & fol.347. num. 47., Roxas de Incompatib. part.1. cap.6. §.17. num.277., & 278., Rota co-
ram Otthob. decis.91. num.17.*; unde ore omnium 148
tritum, vulgatumque est illud, quod in successione fraterna is præfertur, qui pluribus vinculis nexus est, *Pelaez. de Majorat. part. 2. quæst.7. n.8.*

Verùm Causa versatur in substitutione à fratre facta favore proximioris, non jam sui, at heredis ab ipso gravati = *il più prossimo Parente maschio di d. Camillo* =; quapropter hæc dispositio
ità consideranda est, ut loco illius amoris, ob 149
quem prælatione donata videri deberet Filena d. Francisci Testatoris soror germana, positus dicatur amor erga Camillum, cujus causâ prædilecta dici non debet linea Zenobiæ utroque nexu d. Camillo copulata; nam, si affectio in hac re totum facit, eaque norma in hac quæstione attentè spectanda est, ut tradunt adducti gravissimi Doctores, si Testator non suo, at alieno potiùs amore ductus, non suos, sed heredis proximiores vocat; si denique idem adeò pleno, liberoque Camilli arbitrio rem commisit, ut, posthabitis prorsus proximioribus suis ex utroque latere conjunctis, eisdem præferri voluerit illos, quos heres suus fictè, & civiliter per adoptionem, sive legiti-

timationem sibi adsciſceret; non eſt, cur ampliùs
perquiramus, an ipſe inter Deſcendentes Filenæ,
& Zenobiæ in medio poſitus, iſtos, vel illos ma-
150 gis dilexerit; ſed mens d. Camilli, cujus liberæ
poteſtati res demandata reperitur, inquirenda
potius eſt, ut judicemus, quos ille ſuâ affectione
ſibi fecerit proximiores, num conſanguineos,
num utrinque conjunctos, ut diſtinguunt *Caſtill.
contr. jur. lib.5. cap. 67. num. 24. verſ. reſolutio-
nem*, *Roxas de incompat. part.1. cap.6.num.273.*,
*& indicat Rota in famigerata illa deciſ.91. n. 10.
coram ſan. mem. Alexad. VIII.*, quâ ex conſan-
guineis præferuntur illi, qui non jam gravati,
dum ipſe hæc ſuis tabulis non præcipit, neque
curat, ſed gravato ſuccederent ab inteſtato, ſi-
quidem heres hâc etiam liberalitate donatus fuit
à Teſtatore, ut nempè ſubſtitutionem Deſcen-
dentium, quos nedum natura, ſed fictio, &
ſpontanea allectio illi dediſſet, ſequeretur alia
vocatio proximiorum ejuſdem.

Præſertim verò, quia res eſt de majoratu, ſeù
151 de primogenitura, in qua tamquam incapaci cu-
juslibet diviſionis, *Moliu. de juſt.*, *& jur. diſput.
524.*, *Caſtill. ubi ſupra num. 28. verſ. fin.*; eò
attentiùs ſpectanda eſt hæc affectio, ſeu volun-
tas heredis à Teſtatore ſuo inſita quodammodò
152 teſtamento, ſuſceptaque loco ſuæ mentis; eâ
verò perpensâ, unuſquiſque prudentiſſimus ſe-
cum reputet, an proximior juris, & hominis di-
ſpoſitione invitatus cauſam teſtati habens, ac
inteſtati, nexu demum juris, & nexu naturæ
fretus, quibus verbis compellat utrinque conjun-
153 ctum *Pelaez. de Majorat. part.2. quæſt. 7. num.8.
& num.10.*, *& ſeqq.*; vinci debeat ab alio pro-
ximiore non æqualiter fulfulto, ornatoque,
*derivatione ſanguinis, à qua major, ſeù minor
ſuccedendi ratio deſumitur*, ut contra Conſan-
guineum ait *Roxas de incompatib. part. 1. cap. 6.
§.17. num.179.*

Profectò Comes Conſtantinus à germana ſo-
rore d. Camilli profectus invitatur pluribus,
graviſſimiſque rationibus: juvatur enim proprie-
tate ſermonis, ſecundum quam perſona utrinque
conjuncta ob communem acceptionem reverà
154 eſt proximior, *Menoch. de præſumpt. lib.4. præ-
ſumpt.75. num.8.*, *& num.21.*, *Rox. de incompa-
tib. part.1. cap.6. §.17. num.270.*, *& ſeqq.*, *Mie-
rez. part.2. quæſt. 7. num. 5.*, *Caſtill. contr. jur.
lib.5. cap. 67. num. 28.*, *& ſeqq.*, *Lopez. part.2.
in leg.2. tit.15. quæſt.4. col.3. num.47.*, aliique
ſuperius adducti; Juvatur diſpoſitione hominis,
ut diximus, eum juvantis, & diſpoſitione legis
155 adeò faventis hiſce duobus vinculis, agnatitio, &
cognatitio, ut fretus dicatur causâ teſtati, ac in-
teſtati, ut, præter adductos, *Rip. in leg.1. num.
123. ff. de vulgar.*, *Zanch. in leg. heredes mei
§. Cum ita ff. ad Trebell.*; juvatur tacito quo-
dam, ac ſubintellecto ordine, qui favore utrin-
que conjuncti neceſſariò conſtitutus dici debet,
156 ac prætertim in hac pari affectione Teſtatoris, &
heredis gravati, ut benè, aliis adductis, *Caſtill.
contr. jur. ubi ſupra num.28. §. Rurſus*. Denique
juvatur gratificatione: nam, ut inquit *Bald. ad-
duct. in deciſ. Lucen. poſt Altograd. conſ. tom. 2.
§. Prout & in emphyteuſi fol. mihi 665. col.1. in
med.*, = *licet aliquo reſpectu ſint pares, cum in ali-
quo tamen unus præcedat alteri, eſt præferendus,
locum faciendo gratificationi*, = non illi quidem 157
gratificationi, quæ ſolius arbitrii effectus eſt ob
omnimodam omnium qualitatum, ſimilitudi-
nem, quæque adhibetur inter conſanguineum,
ac utrinque conjunctum in electione ad Cappel-
lanias, *Lara de Anniverſ. lib. 2. cap. 2. num. 27.
& ſeqq.*, *Garz. de Benefic. tomo 2. part. 7.
cap. 15. num. 21.*; verùm illi gratificationi, 158
quæ licèt hoc ampliori nomine nuncupetur, actus
tamen juſtitiæ putandus eſt, *Azeved. conſ. 24. n.
55.*, *Caſtill. contr. Jur. ubi ſupra ante num. 30.*,
& quæ dicitur *à Grotio tit. de æquit. cap.1. num.3.
poſt tract. de Jur. bell.*, *& pac.* = *virtus volunta-
tis correctrix ejus, in quo lex, aut homo propter
univerſalitatem ſermonis deficit* =; Indeque eſt,
quod frater germanus ætate minor præferendus
eſt fratri majori conſanguineo in primogenitura 159
favore fratrum inſtituta à Tranſverſali, *Roxas
de incompatib. part. 1. cap. 6. §. 17. num. 263. &
ſeqq.*, exemplo majoratus promiſcue fundati à
Viro, & Uxore ex Bonis utriuſque conjugis cum 160
vocatione conſanguineorum utriuſque, in quo
tum ob illum tacitum, atque ſubintellectum or-
dinem, de quo ſupra diximus, tum ob iſtam
æquitatis pleniſſimam gratificationem conſangui-
neus viri præfertur, *Cevall. comm. opin. quæſt.
265 nu.13. uſque ad 24.*, *Lar. de Aniverſ. lib.2.
cap.2. num. 27. & ſeqq.*, *Lopez part. 2. in Leg. 2.
tit.15. quæſt.4. num.47.*, *Caſtill. ubi ſupra n.28.*,
& præſertim §. Ego verò in fine.

Hæc autem minimè ſubmoventur aut eâ ani-
madverſione, quâ dicebatur, hanc vim duplicis
conjunctionis nequaquam poſſe conſiderari ul-
tra fratrum filios, *Auth. ceſſante in fin. Cod. de
legat. hered.*, & conſequenter juvare non poſſe
Dom. Com. Conſtantinum dicti Camilli Prone-
potem; aut eâ reſponſione, quâ ſuſtinetur,
forſan hæc procedere poſſe in paritate gradus,
non autem ubi proximitas gradus aſſiſtit fratri
conſanguineo, ac ille, qui utroque latere con-
junctus dicitur, ſubire nequit locum ſui Patris
repræſentatione, quia hæc in Tranſverſalibus
minimè conceditur Pronepoti.

Quoniam ratio præferendi utrinque conjun-
ctos deſumitur ex majori affectione Teſtatoris
ergâ primum vocatum, ejuſque lineam, *Ro- 161
dulphin. allegat. 98. num. 11.*, & ipſius heredis
erga eos, qui ſibi ſunt conjunctiores, ob quam
affectionem præſumimus, hanc eſſe Defuncto-
rum voluntatem: Quamobrem, ſicuti ad ul-
teriores hæc affectio progreditur, neque adduci
poteſt ratio differentiæ, cur ſiſtere in primis di-
ci debeat, non autem progredi poſſit ad poſte-
riores imagine Authorum cariſſimâ ornatos, eo- 162
demque imbutos ſanguine, ità in Pronepote
operari debere videtur duplicitas vinculi, uti ea
tantopere juvat filios, & nepotes, ut benè lo- 163
quuntur *Garz. de Beneſ. tom. 2. part. 7. cap. 15.
num.22.*, *Lar. de aniverſ. lib. 2. cap. 3. ſub num.
34. verſ. & adde*, aliique apud *Caſtill. eodem lo-
co num.29. §. Denique fol. mihi 111.*, *& 112.*;
iſta-

istaque res definienda potiùs est hisce principiis
desumptis à duplicitate vinculorum, & primo-
geniturae regulari, in qua versamur, apprimè
consentaneis, quod nempe linea magis dilecti
164 ob eam majorem conjunctionem, etiam ipsa
prædilecta censeri debet, *Roxas de Incompatibil.
part.1. cap. 6. num. 266.*, *aliique apud Rotam in
Bononien. fideicommissi de Barberiis 27. Aprilis
1708. §. Constabilita coram bon. mem. Caffarello*,
quodque is vocatus præsumendus est, sive is ne-
pos, sive Pronepos sit, qui Defuncto successis-
set ab intestato, ut supra probavimus, & tradit
Rocc. disput. jur. cap.3.nu.37. & seqq., *& nu.63.
§. Præcipuè*, *& cap.194. nu.113.*

Quâ responsione tolluntur etiam ea, quæ di-
cuntur quoad proximitatem Dom. Petri de Bal-
leonibus, & denegatum ab Imperatore benefi-
cium repræsentationis Pronepotibus Transversa-
libus, undè Dom. Comes Constantinus par fieri
non posse dicitur dicto Domino Petro subitione
165 in locum sui Patris; etenim, quæ hactenùs at-
tulimus, probant prædilectionem lineæ dictæ Ze-
nobiæ; Undè proximioritas alterius extra eam-
dem lineam attendi non debet, *Cancer. variar.
resolut. cap. 21. num. 329.*, *Vasquez de success.
progress. part. 1. lib.3. §. 26. vers. & licèt*, *Rota
coram Bich. decis.622. num.2.*, *in rec. decis. 18.
num.3. part.18. tom.1.*, *& in dict. Bononien. fidei-
commissi de Barberiis 27. Aprilis 1708. §. Quæ
utique coram bon. mem. Caffarello*. Etiamsi vo-
catus fuerit proximior dicti Camilli, = *quia talis
166 vocatio* =, ut inquit *Rota in alia Bononien fidei-
commissi de Barberiis 17. Januarii 1710.§.Et hoc
locum coram R. P. D. Aldrovando* = *implicitum
habet ordinem regularis primogenituræ; ideoque
non dicitur considerata proximitas in ordine ad san-
guinem, vel gradum materialiter, sed civiliter res-
pectu lineæ potioris* = Unde etiam locus fieri de-
bet favore Transversalium repræsentationi in
infinitum, non jam ob eam regulam, quâ decerni-
167 mus, illam perpetuò locum habere non posse in
fideicommissis simplicibus Transversalium, *Ro-
dulphin. allegat. 7. num.3.*, *allegat. 13. num. 1.*,
Molin. de Primogenit. lib.3. cap.7. num. 22., ve-
rum ob quoddam jus speciale, legibus verò no-
stris, seu Romanorum, non autem hyspano-
168 rum introductum, ut contrâ nonnullos probant
DD. adducti ab eodem *Ridolphin. allegat. 99.
num.2.*, *& tradit Molin. de Primogenit. ubi su-
pra §. Similiter*, *& cap.7. num. 11. §. Secundò
in med.*, ob Jus, inquam, speciale naturæ pri-
mogeniorum conveniens, quo fit, ut intrâ li-
neam prædilectam etiam Transversales in infini-
tum ingrediantur locum suorum Parentum, *Co-
varuv. practic. quæst. 38. num.6. & nu.10.*, *Gut-
tierez. practic. quæst. lib.5. quæst. 66. num. 31. &
num.32.*, *Molin. de Primogen. lib.3. cap.6. num.
10.*, *Castill. contr. jur. lib. 3. cap. 19. num. 95.*,
Rosa consult. 96. num.12. in fine, *Fusar. de sub-
stitut. quæst.485. num.130.*, *& in decis. Sicul.
apud clar. mem. Card. de Luca de Feud. num.232.
& seqq.*, quia nempè proximior in primogeni-
tura successurus principaliter utitur potioritate
suæ lineæ, quæ verè efficit, ut ipsæ præferatur,
seu jure proprio, seu jure in ipsum transmisso;
utitur verò aliquo modo beneficio repræsenta-
tionis =, *ut emolliat duritiem, quæ oriri posset
ex vocatione proximioris, reddendo nepotem coæ-
qualem proximitatis, seù gradus cum Patruo* =,
ut inquit *Rota in dict. Bononien. fideicommissi de* 169
*Barberiis coram R. P. D. Aldrovando §. Quo-
niam*.

Neque obstat, quod nos modò versari non vi-
deamur in primogenitura jam ingressâ lineam d.
Zenobiæ, sed simus in majoratu deferendo pro-
ximiori d. Camilli, quæ res utpotè omninò vaga,
& incerta, regulari nequit Jure, & nomine ali-
cujus lineæ inceptæ, & locum facit receptissimæ
illi distinctioni inter ingressum, & progressum,
ut nempe in ingressu, in quo nos esse videmur, 170
proximioritas materialis attendatur, in progres-
su autem spectentur potioritas lineæ, spes in Jus
animata, transmissio, & repræsentatio in infini-
tum etiam in Transversalibus, & similia Legum
subsidia durationi majoratuum proficua.

Nam dupliciter primogenitura introduci potest
in aliquam lineam, vel successione actuali Pri-
mogeniti, vel majori affectione Testatoris erga
eamdem lineam à non dubiis conjecturis, & ver-
bis desumpta, quæ res tribuere dicitur possessio-
nem habitualem, ut multipliciter probavimus in
priori parte hujus Causæ; Licèt igitur res nunc
minimè versetur in illo primo casu, ipsaque
vocatio quodammodò incerta *proximioris*, de
qua modò disceptatur, satis exclude e videatur
jus cujuslibet, quatenus dici prætendatur acqui-
situm possessione actuali, res tamen esse dicenda
est in hoc secundo casu; Siquidem illâ substitu-
tione Comitum de Montevecchis, illâque voca-
tione *proximioris d. Camilli* potissimùm comple-
ctente heredes ejus intestatos, illique utrinque
conjunctos, quibus convenire diximus vocatio-
nem proximioris juxta proprietatem sermonis,
& communem hujus verbi acceptionem, his,
inquam, argumentis perspicua esse videtur quæ- 171
dam affectio Testatoris erga lineam Zenobiæ ne-
xam utroque latere d. Camillo adeò a Testatore
prædilecto; Itaque non est, cur de ingressu, seù
progressu quæramus, ut inquit, ac probat *Ro-
dulphin. alleg.97. num. 18.*, non est, cur de proxi- 172
mioritate materiali, ac de vi repræsentationis
tractemus, ut ait *Molin. de Primogen. lib.7. cap.
6. num. 50. §. Secunda*; Demum non est, cur in
dubium revocetur, an proximitas gravati, an ve-
rò illa gravantis attendi debeat, juxta verba 173
ejusdem *Rodulphini allegat.98. num.10. §.Quin-
immò*, si compertum est, Testatorem donare vo-
luisse prælatione lineam d. Zenobiæ ex ea eli-
gendo proximiorem successurum dicto Camillo, 174
quia eadem linea huic conjunctior est, *Guttierez
d. quæst.67. nu.19. 23. & seqq.*, *Castil. d. cap.19.
num. 304. circa med.*, *Amat. resol. 1. num. 39.*,
Fusar. de substit. quæst.485. num.4.

Præterquamquod supervacaneè quærimus de
ingressu, sive progressu hujus primogenituræ;
Nam linea d. Camilli (quam nemini dubium est 175
vocatam fuisse, & ipsam majoratus actualem
possessionem assecutam fuisse) ob specialem
na-

naturam primogeniorum, in quibus tamquam
in hac re favorabilibus linea sumitur etiam con-
tentive, *Fontanell. dec.36. num.10., & num.13.*
176 durat in Zenobia ejusdem Camilli sorore, ejus-
demque Zenobiæ Descendentibus, qui debent
succedere instar posterorum à Camillo rectâ li-
neâ proficiscentium cum lineæ prærogativa, *Fon-*
177 *tanell. ibidem num.* 10., & cum Jure *arcendi pro-*
ximiores ex alieno stipite, ut inquit *Molin. de*
Primog. lib.3. cap. 7. num. 11. §. Quæ omnia, &
probant *Cephal. cons. 313. num. 58., Curt. jun.*
cons. 5. num. 10., Simon. de Pret. de interpret.
ultim. volunt. lib.3. interpret.3. dub. 1. solut. 11.
num.45., Mart. de success. legal. part. 2. quæst. 1.
art.3. num. 5., Grivell. decis. Polon. 109. n. 14.,
Giurb. in Consuetud. Messan. cap. 12., Gloss. 3.
part.1. num.4., Tapia decis. 1. num. 141. in fine,
Amat. resolut. 1. num.81., Rocc. disput. Jur. se-
lect. cap.3. num.73.
Porrò, si linea magis dilecti semper præferri
178 debet, *Rox. de incompat. part.1. cap.6. num.266.,*
si linea d. Camilli prædilecta fuit non modò in
179 ipsius Descendentibus, verùm etiam in filiis ab
ipso adoptione, seù legitimatione susceptis, cur
illam minimè consideratam dicemus à Testatore
in Transversalibus? equidem juvamur exemplo
lineæ prædilectæ in masculis, quæ durat cum ea-
180 dem prærogativa in fœminis, *Rodulphin. dicta*
allegat. 98. num. 10. §. Prodest, Unde commu-
niter receptus est transitus ille à linea qualitatis
ad lineam substantiæ possessoris ad exclusionem
proximioris alterius lineæ, de quo sub initium
diximus ex *decisione in d. Bononien. Fideicommissi*
de Barberiis cor. R. P. D. Aldrovando, & bon.
mem. Caffarello. Præsertim verò, quia linea de-
scendentalis dicti Camilli efformari nequivit ob
ipsius mortem absque filiis, idemque uti noluit
facultate à Testatore sibi tributâ in familiam ar-
rogandi Extraneos: nè magno propinquorum
detrimento prænotabilis hereditas verteretur ad
alienos. Igitur dici debent esse in linea ejusdem
Camilli Descendentes Zenobiæ, nè ex linea adeò
dilecta, tantaque cum liberalitate excepta à Te-
statore; qui vel ejusdem artificialem renovatio-
181 nem optavit, imposuit, commendavit, statim
egrediatur primogenitura, quam profectò in illa
manere debere, Testator responderet, si modò
posset interrogari, *Rocc. disput. Jur. select. cap.*
3. nu.44., clariora namque dilectionis argumen-
ta, quam hæc in suis tabulis data præbere ne-
quibat.

Quâ animadversione corruit absurdum, quod oriri ex eo dici posset, quod nempe DD. de Balleonibus, quamvis Testatori duplici vinculo conjuncti, exclusi quodammodo videantur, dum nomine proximiorum admittimus Descendentes Zenobiæ utrinque conjunctos cum herede gravato, & post ipsos, freti literâ testamenti, vocatos esse dicimus Comites de Montevecchis.

Quoniam, relictâ Juris dispositioni hac aliâ
disquisitione, an DD. de Balleonibus hac voca-
tione proximioris d. Camilli comprehendantur,
182 interea non jam deletum, alteratumque, sed
suspensum esse diximus ipsorum jus ob prælatio-
nem, quam esse perspicuam favore D. Comitis de Rayneriis colligimus, gravi superiùs adducto argumentorum pondere; Cum enim agatur de successione individua, neque vocati fuerint proximiores Testatoris, sed heredis, clarissimo prædilectionis signo erga proximiores dicti heredi utrinque conjunctos; Cum etiam Testator d. Camillo, ut diximus, permiserit, ut Successorem quærere sibi posset modo artificiali, ac tali Successori hæc Bona reliquerit, quod sanè argumento est, ipsum non ita respexisse ad lineam Filenæ, quamvis hæc esset ipsius Soror germana, uti in Camillum, ejusque Posteros sua vota dirigebat, prohiberi nequeo, quin censeam, lineam etiam transversalem dicti Camilli præferendam esse unicuique proximiori alterius lineæ, non ità sanè, ut hanc dicam exclusam, sed postpositam censeam lineæ magis commendatæ à Testatore, primùmque vocatæ.

Ita verò in sententiam libentiùs venio, ut tamen fatear, quod, sicut in ceteris quæstionibus conjecturalibus, sic etiam in hac non certum, sed dubium dumtaxat Judicium ferri possit; Salvo igitur &c.

Avenionen. Fideicommissi.

Pro inducendo perpetuo inter filios, aliosque Descendentes Testatoris in conditione positos fideicommisso expenduntur conjecturæ legitimitatis, & masculinitatis, indefinitæ vocationis filiorum, ac Descendentium, substitutionis Extraneorum in eorum defectum, reciprocæ substitutionis inter primos vocatos, prohibitæ alienationis heredibus, & eorum Descendentibus, ac digressus ad plures substitutionum gradus. Fideicommissario objici nequit Antecessorum negligentia, ac præscriptio. Fideicommissi fructus bonâ fide consumpti restituendi non sunt.

VOTUM XIII.

1 Consilium Oldradi 21. *locum non habet, si ei repugnet Testatoris voluntas ex verbis, vel conjecturis elicita.*
2 *Substitutio sub conditione* = si sinè filiis = *deficit, extantibus filiis, &* num.17.
3 Consilium Oldradi 21. *apud omnes Doctores, & tribunalia receptum est.*
4 *Et locum habet etiam in fideicommissa ab Ascendente ordinato.*
5 *A* Consilio Oldradi 21. *ut recedatur, conjecturæ claræ esse debent, & univocæ.*
6 *Conjecturæ ut suadeant, heredem à Testatore gravari voluisse positâ conditione* = si sinè filiis =, *debent esse urgentissimæ.*
7 *Indefinita Descendentium vocatio omnes comprehendit.*
8 *Et comprehendit sive primos, sive ulteriores vocatos.*
9 *Fideicommissi inter Descendentes perpetuò duraturi validam conjecturam præbeat substitutiones Extraneorum.*

10 *Sub-*

10 Substitutio Extraneorum in defectum filiorum, & Descendentium Titii restringi nequit ad casum, quo Titius sinè filiis decedat.

11 Dispositio universalis, ac repetitiva personas omnes antea expressas includit, ac nominatim exclusas.

12 De perpetuo, & reciproco inter omnes Descendentes fideicommisso Testatorem in eorum defectum Extraneos substituentem cogitare, necesse est.

13 Vocatio Extraneorum in defectum omnium Descendentium, si esset restricta ad casum obitus = si sine filiis =, inutilis esset.

14 Disponentis voluntas ita interpretanda est, nè à sapientibus reprehendi queat.

15 Heredes cognitos, & prædilectos, non verò remotiores, & ignotos favore Extraneorum gravari voluisse, inverisimile est.

16 Honorasse eos Testator censendus est, quos gravare voluit.

18 Fideicommissum ex Testatoris voluntate inducitur etiam in casu obitus cum filiis, licèt adjecta fuerit conditio = si sine filiis =.

19 In casu Consilii 21. Oldradi nullæ aderant perpetui fideicommissi conjecturæ.

20 Pro Consilio Oldradi considerari solent taxativæ dictiones = tunc, tantum = &c.

21 Contra Oldradi Consilium pugnant indefinitæ, atque universales dictiones.

22 Dictiones indefinitæ, atque universales pluralitatem, ac diversitatem temporum, & casuum includunt.

23 Pro inducenda vocatione descendentium ab eodem Fideicommittente leviora sufficiunt adminicula.

24 Vocationis conjecturam præbet qualitas legitimitatis, & masculinitatis, sub quâ omnes instituti, & substituti fuerunt.

25 Præcipuè, quando sæpiùs hujus qualitatis mentio facta est.

26 Descendentium mentio, & positio in conditione sæpius facta majorem erga eos Testatoris affectionem indicat.

27 Indicat atque pariter eorumdem vocationem.

28 Filiorum in conditione positorum vocatio ex reciproca inter primos vocatos substitutione certò inducitur.

29 Præcipuè, quando post reciprocam illam substitutionem invitavit Extraneos.

30 Filiorum in conditione positorum vocationem inducit strictissima alienationis prohibitio heredibus, & eorum Descendentibus injuncta.

31 Filiorum in conditione positorum vocationis conjecturam præbet digressus ad plures substitutionum gradus, & num. 36.

32 De Consilio Oldradi nulla quæstio est, quoties Substituti etiam liberis heredum institutorum dati fuerint.

33 In re clarâ conjecturis opus non est.

34 Fideicommissi conjecturæ in casu obitus heredum cum filiis locum habent, quando istis expressè dati non fuerint Substituti.

35 Conjecturæ demonstrant voluntatem Testatoris, quæ expressa non sit.

37 Substitutionum longam, ac benè ordinatam seriem in longissimum tempus protrahendam à momentaneo casu obitus sine filiis pendere, absurdum est.

38 Sed potiùs perpetui inter Descendentes fideicommissi voluntatem indicat.

39 Pro inducendo fideicommisso inter filios in conditione positos inefficaces sunt conjecturæ seorsim acceptæ.

40 Efficaces verò sunt, si conjunctim accipiantur.

41 Filii in conditione positi sive primi, sive ulterioris gradus, censentur non solùm vocati, sed etiam gravati, quoties Testator voluit inter eos perpetuum fideicommissum inducere.

42 Præcipua pro inducendo inter filios in conditione positos fideicommisso conjectura est contemplatio agnationis unà cum digressu ad plures substitutionum gradus.

43 Opus tamen non est, utramque simul conjecturam adesse.

44 Pro vocatione filiorum in conditione positorum præscriptus non est certus conjecturarum numerus.

45 Neque certa, ac determinata regula tradi potest, & num. 48.

46 Sed quot, & quales esse debeant conjecturæ, arbitrio Judicis relinquitur.

47 Judicis est diversas, ac peculiares facti circumstantias enucleare pro assequenda probabiliori Testatoris voluntate.

49 Voluntas Testatoris totum facit.

50 Vocatis ad fideicommissum longa adquiescentia tum propria, tum etiam Antecessorum non nocet.

51 Observantia valet pro interpretanda dumtaxat re dubiâ.

52 In fideicommisso, quod clarum est, observantia non officit.

53 Fideicommissa subvertere in heredum potestate esse non debet.

54 Voluntas Disponentis sola spectanda est.

55 Jura succedendi in fideicommisso difficilè præscribuntur.

56 Præscriptio, si quæ inducta est contra unum ex vocatis ad fideicommissum, non nocet aliis posterioribus vocatis.

57 Agere non valenti non currit præscriptio.

58 Jus Successoris in fideicommisso, aliove simili jure, nonnisi post mortem ultimi possessoris defertur.

59 Fideicommissi successio nondum purificata contra succedentem præscribi nequit.

60 Ad fideicommissum venienti jure proprio, Antecessorum adquiescentia, seù negligentia nocere non potest.

61 Directè prohibitum, indirectè permitti absurdum est.

62 Gravatus neque per actum expressum, neque per actum negligentiæ fideicommissi Bona alienare potest.

63 Temporis lapsus neque possessori prodesse, neque fideicommissario nocere potest.

64 Etiam si sit duorum seculorum.

65 Filio post Patrem ad fideicommissum vocato non currit

currit præscriptio à die obitus Patris, sed à die, quo ille major factus est.

66 *Ad præscriptionem tempus minoris ætatis non imputatur.*

67 *Adversus præscriptionem Fideicommissario datur in integrum restitutio ex capite probabilis ignorantiæ.*

68 *Ignorantia fideicommissi præsumitur, nisi probetur scientia.*

69 *Præscriptio absque scientiâ fideicommissi adversùs vocatum non currit.*

70 *Jus fideicommissi competens ex persona, & jure proprio adimi non potest ex facto Patris acceptantis legatum.*

71 *Pater acceptans legatum sub conditione, ne aliud prætendat, sibi, non autem filiis ad fideicommissum vocatis nocere potest.*

72 *Filii in successione occupant locum, & gradum Patris, non tamen illius personam.*

73 *Filii tamquam positi à lege in gradu filiorum, & tamquam vocati, veniunt ad successionem jure proprio.*

74 *Conditio legato adjecta nihil ampliùs petendi ex legantis hereditate trahi nequit ad jura fideicommissi ab altero instituti.*

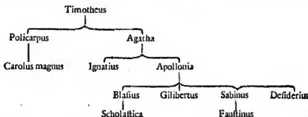
75 *Et conditio hæc veluti renunciationem continens, strictissimam interpretationem recipit.*

76 *Fideicommissi fructus bonâ fide consumptos possessor restituere non tenetur.*

77 *Fructus non à die purificationis fideicommissi, sed à die motæ litis possessor Fideicommissario universali reddere tenetur.*

78 *Fideicommissariorum Bonorum possessor, non nisi post motam litem, in malâ fide constituitur.*

79 *Pro evitandâ fructuum consumptorum restitutione sufficit quælibet justa credulitas, etiam erronea.*

TIMOTHEUS supremum condidit testamentum, quo posteritati suæ prospiciens universalem sibi scripsit heredem Carolum Magnum ex Policarpo jam prædefuncto nepotem, cui in pupillari ætate, vel quandocumque decedenti sinè filiis legitimis, & naturalibus, & ex legitimo Matrimonio susceptis, duabus ex tribus partibus omnium suorum Bonorum substituit Ignatium ex Agatha filia pariter prædefuncta nepotem, & ex altera tertia parte Apolloniam ex prædicta Agatha neptem, eorumque filios legitimos, & naturales, & ex legitimo Matrimonio progenitos, sin verò contingeret, aliquem ex dictis substitutis decedere sinè filiis legitimis, & naturalibus, vocavit superstitem, ejusque, vel illorum Descendentes, quibus omnibus, Ignatio videlicet, Apolloniâ, eorumque Descendentibus quandocumque deficientibus sinè filiis legitimis, & naturalibus, devenit ad alias ulteriorres substitutiones, prohibendo cujuscumque alienationis speciem, sub hac prohibitione comprehendendo legitimam etiam, & trebellianicam. Post hæc condidit quosdam codicillos, ut nimirùm clariùs explicaret substitutiones in testamento ab ipso ordinatas.

Defuncto Timotheo, ex ejusdem dispositione Carolus Magnus nepos suscepit universam illius hereditatem, sed, eodem è vivis deindè sublato, nullis post se relictis liberis, factus fuit locus substitutioni favore Ignatii, & Apolloniæ, quæ licèt post se quatuor reliquisset filios, attamen in testamento, cum quo decessit, honoratis tribus ultimis filiis, nempe Giliberto, Sabino, & Desiderio legato dumtaxat librarum 3000. prò quolibet, illud imputando in quamcumque causam etiam legitimæ eisdem debitæ, universalem sibi scripsit heredem Blasium Primogenitum.

Adquiescentes maternæ dispositioni filii secundogeniti, legatum ipsis relictum acceptarunt; verum, illis jam defunctis, Faustinus tamquam comprehensus in fideicommisso Timothei ex persona tam Sabini Patris, quàm Giliberti, & Desiderii Patruorum post lapsum quinquaginta duorum annorum vindicare contendit à Scholastica filia, & herede Blasii tres ex quatuor partibus tertiæ partis, in qua Apollonia substituta fuit; vice autem versâ Scholastica se tuetur dicendo, quod substitutio facta Ignatio, & Apolloniæ, utpotè concepta illis verbis = *E se alcuno di detti Ignazio, e Appollonia, e loro morissero in pupillare età, o altrimente senza figlioli naturali, e legitimi, hà sostituito i sopraviventi, o soprovivente, e Descendenti, o Descendente* = propterea expiraverit ob mortem omnium prædictorum cum filiis, juxtà celebre *Consilium Oldradi* 21. communi Doctorum sensu receptum. Quamobrem rogatus ego meam pro veritate dicere sententiam, crederem, præfatam substitutionem minimè expirasse, sed purificatam esse favore Sabini in fideicommisso Timothei comprehensi, ità suadente Testatoris voluntate ex testamenti verbis, & a conjecturis elicitâ, quo casu *Consilium Oldradi* lo-

locum non habere, constanter tradunt *Card. de*
Luc. de Fideicomm. decis. 83. num. 2., Thesaur.
decis.96. num.34., Fontanell. decis.51. num.11.,
& firmat Kuta coram fan. mem. Alexandro VIII.
decis.113. num.3. 9. & 20., & in rec. decis.385.
num.29.part.9., & decis. 142.num. 5. part. 10.,
quibus addi possent innumeri.

Quamvis enim substitutio filiorum, & De-
scendentium Ignatii, & Apolloniæ ordinata fue-
rit in casu, quo isti sinè liberis decederent, ut
3 ex superius relatâ testamenti particulâ, ideóque
eo ipso, quod Apollonia post se reliquit plures
filios, ob eorum superexistentiam videri possit
evanuisse subsequutam substitutionem, ex qua
Faustinus descendens ab Apollonia vocationem
4 suam desumit ad normam *Consilii Oldradi 21.*,
quod pro regula servatur apud Doctores omnes,
ac Tribunalia, ut latè *Menoch. cons.68. num. 46.*
& seq., Giovagn. cons.39. num.3., & per tot., &
cons.97. num.1., & per tot., Peregr. de Fideic.
art. 29. num.29., Urceol. consult. 81. num. 2. &
seqq., Caren. resol.29. num.1., Gamma decis.93.
num.3., Cupyc. lutr. dec. 121. num. 2., Rot. cor.
Cels. decis.335. num.12., coram Cerro decis.441.
num.1., coram fan. mem. Alexand. VIII. dec.28.
num.12., in rec. decis.459. num.4.part.13., dec.
444. n.3. & seq. part.19., & adornat. clar.mem.
Card. de Luc. de Fideicom. lib. 10. decis. 59. per
tot. Et huic regulæ inhærendum sit, tametsi aga-
tur de fideicommisso ab Ascendente ordinato, ut
in specie *Surd. cons. 180. n.9., Venturin. cons.2.*
nu.60. 71. & seqq., Rot. coram Mantic. dec. 251.
num.4. & 5., coram Bich. dec.342. num. 14. præ-
5 tereaque, ut ab ea recedere liceat, oportet afferre
conjecturas univocas, & omninò concludentes,
& quidem desumptas ex ipsius testamenti verbis,
ut in hisce Causis admonent *Altograd. cons. 60.*
num.118. lib.1., Caren. resol.29. num.5., Rodul-
phin. alleg.161. num.2., clar.mem.Card. de Luca
de Fideicom. disc.82. num.8., Rot. coram Merlin.
decis.269. num.3., in rec. decis.18. part.8., & in
Lauretana Fideicommissi 6. Martii 1712. §.Sepo-
sito coram R.P.D. Lancetta ibi = *Procedendo enim*
cum regula, quod ad hunc effectum requirantur
conjecturæ admodum efficaces, & necessariò con-
cludentes =, & rectè, quia non agitur de inter-
pretando aliquo verbo dubio dispositionis, sed de
recedendo à certa, & expressa conditione = *si sinè*
filiis =, de qua eum certi reddamur ex litera te-
stamenti, ad suadendum propterea, quod Testa-
6 tor, eâ non attentâ, heredes gravare voluerit, con-
jecturæ debent esse urgentissimæ, *Card.de Luc. de*
Fideic. disc.82. num.6., & seq., Rota in Tybur-
tina Fideicommissi 2. Martii 1705. §. Absque eo
quod coram Rmo Ansaldo Decano ibi = *Cum inter*
illas, nisi prorsùs necessariæ, saltem necessitati affi-
nes exigantur = & §. *seq.* ibi = *Et obid recedendum*
non erat à regula ejusdem Consilii Oldradi, ad
cujus destructionem supradictæ, vel paulò minùs
fortiores, & vehementissimæ exquiruntur conje-
cturæ, ac fermè demonstrationes. =

Licèt enim hæc vera sint, non desunt in casu
nostro vehementissimæ conjecturæ, & argumen-
ta, quibus evincitur, Timotheum ordinare vo-
luisse perpetuum fideicommissum minimè de-
pendens, aut alligatum momentaneæ conditioni
= *si sine filiis* =: Quod ut dignoscamus, juvat hic
integra referre testamenti verba, quæ ita se ha-
bent = *In tutti li suoi Beni poi hà fatto, e di sua*
propria bocca hà nominato sua erede universale
Carlo Magno suo Nipote figlio legitimo, e natura-
le del fu Policarpo, e in caso, che il detto Carlo Ma-
gno suo Nipote morisse in età pupillare, a in altra
maniera senza figli legitimi, e naturali, e di legi-
timo matrimonio procreati, gl'hà sostituito, e so-
stituisce il detto Ignazio figliuolo della fù Agata,
e respettivamente Nipote del detto Testatore, e li
suoi naturali, e legitimi nati di legitimo matrimo-
nio per li due terzi, e per l'altro terzo la d. Apol-
lonia Sorella del detto Ignazio, e Nipote del detto
Testatore, e in difetto di questi, li loro figlioli legi-
timi, e naturali nati di legitimo matrimonio, e se
alcuno di detti Ignazio, e Apollonia, e i loro mo-
rissero in pupillare età, o altrimente senza figlioli
legitimi, e naturali, hà sostituito i sopraviventi, o
sopravivente, e Descendenti, o Descendente =.

Profectò ex his verbis clara apparet vocatio
progressiva omnium Descendentium ex Apollo-
nia; Testator enim indefinitè vocando omnes
Descendentes Ignatii, & Apolloniæ absque ullâ
restrictione, vel limitatione, in dubium venire 7
nequit, quin hujusmodi indefinita, & indetermi-
nata Descendentium vocatio comprehendat om- 8
nes, & per consequens indistinctè verificari pos-
sit sive in primis, sive in ulterioribus vocatis, ut
limitando *Consilium Oldradi*, ad rem nostram
tradunt *Soccin. in leg. solemus nu.6. ff. de condit.,*
& demonstrat., Alexand. cons. 101. num. 13. &
seq. lib.7., Paris. cons.18. num.43. tom. 2., Pere-
grin. de Fideic. art.15. num.29., Mantic. de con-
ject. ultim. volunt. lib.11. tit.6. num. 7., Card. de
Luc. de Fideic. disc. 85. num. 5., Rot. coram Bu-
ratto decis. 689. num.1., coram Royas decis. 354.
num.5. & seqq., coram Priol. decis.292. num. 10.
& 11., & decis.409. num. 20. & seqq., in Ave-
nionen. seù Vasionen. Primogenituræ 10. Janua-
rii 1707. §.Quoniam coram Emo Priolo, & in In-
teramnen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Et hinc
coram Emo Scotto.

Quæ voluntas Testatoris inducendi fideicom-
missum perpetuum etiam in casu obitus Apollo-
niæ cum filiis perspicua redditur in casu nostro, 9
ex quo devenit ad alias substitutiones etiam Ex-
traneorum; quo casu ambigi nequit de Testato-
ris mente, quin voluerit ordinare fideicommis-
sum perpetuum progressivum inter omnes de
ejus descendentia; Dum enim ille prævidens ca-
sum, quod Ignatii, & Apolloniæ Descenden-
tes defecissent, in horum omnium defectum sub- 10
stituit Extraneos; profectò tanta est vis, & effi-
cacia hujus generalis dispositionis, ut restringi
nullo pacto queat ad primos vocatos in casu, quo
decederent cum filiis, sed tamquam universalis
simul ac repetitiva personas omnes præcedenter 11
expressas generaliter includit, ac nominatim ex-
cludit, ut in proposito ponderant *Grat. cons. 5.*
num.58. lib.2., Cravet. cons.155. num.5. & 10.,
Rot. coram Priol. decis.292. nu.12., coram Ar-
guell.

guell. decis.65. num.30., & in rec. decis.269. nu.
9. part.5., & decis.179. num.9. part.6., decis.385.
num.12. part.9., decis.142. part.10., & in Ave-
nionen. seù Vasionen. Primogenituræ 28. Januarii
1695. §. Ex his coram bon. mem. Muto.
At sanè, si Testator in defectum omnium De-
12 scendentium devenit etiam ad substitutionem
Extraneorum, cogitare certè debuit de successi-
vo perpetuo, & reciproco fideicommisso ordi-
nato inter omnes suos Descendentes, sinè quo
est impossibilis effectus substitutionis, ut in pro-
posito considerat Thabor. axiom. jur. axiom. 12.
num.18., Mantic. de conject. lib.12. tit.17. num.
13., Rot. decis.469. num.3. part.2. rec.; nam, si
13 vocatio Extraneorum restricta esset ad obitum
Ignatii, & Apolloniæ sinè filiis, frustrà Testa-
tor eosdem substituisset in defectum omnium
Descendentium, idque esset contra certam juris
14 nostri regulam, quâ traditur, Disponentis volun-
tatem ità semper interpretandam esse, ut absur-
dum non contineat, frustratoria non sit, neque-
atque à sapientibus reprehendi, Soccin. jun. consf.
212. num.29., Fontanell. de pact. nuptial. clausf.
4., Gloss.25. num.26., Actolin. resolut. 57. nu.
13., & resolut.81. num. 20., Rot. in rec. decis.
77. num.23. part.10., augeturque vis, ac effi-
25 cacia istiusmodi discursus tum ex eo, quod inve-
risimile prorsus est, Testatorem gravare voluisse
favore Extraneorum heredes cognitos, & prædi-
lectos, remotiores verò heredes ignotos, & per
consequens minùs dilectos ab hoc gravamine li-
beralle, quod tamquam absurdum reprobant
Mansf. consult.297. num.4., Rot. in rec. decis. 2.
num.89. part.10., in Camerinen. Fideicommissi seù
Primogenituræ 11. Maii 1703. §. Bonum coram
26 bon. mem. Molines, tum etiam ex eo, quod Te-
stator gravando omnes Descendentes Ignatii, &
Apolloniæ, censeri quoque debet illos hono-
rasse, ex communi illo effato = quem non honoro,
non gravo =, leg. ab eo Cod. de fideic., leg.1. §. Scien-
dum ff. de legat.3., Mantic. de conject. lib. 8. tit.
1. num.33., Molin. de Primogen. lib. 1. cap. 13.
num.8., Peregrin. de fideic. art.33. nu.33., Rot.
cor. Rmo Ansaldo dec.89. nu.1.
Nec obesse potest conditio illa = si sinè filiis =,
quâ dispositio restricta dicebatur ad eum præci-
17 sum casum, quo Ignatius, vel Apollonia si-
nè liberis decederent, quia, quotiescumque
18 aut ex verbis testamenti, aut ex conjecturis
ex illo elicitis constat de voluntate Testato-
ris inducendi fideicommissum etiam in casu
obitus cum filiis, tunc, non attentâ præfata con-
19 ditione, passim receditur à Consilio 21. Oldra-
di, in cujus casu nullæ reverâ concurrebant
conjecturæ, ut advertit Spad. consf.342. nu.14.,
& seqq. lib. 2., & concorditer tradunt Cyriac.
contr.96. num.79., Rocc. disput. jur. select. cap.
16. num.9., Card. de Luca de fideicom. disc. 82.
num.7., & disc.83. num.2., & disc.84. num.3.,
disc.86. num.4., R. P. D. Fattinell. responsf. 46.
20 num.2. Certiùs, quando, ut in casu nostro, non so-
lùm deficiunt omnes dictiones taxativæ = tunc,
& eo casu, tantùm, dumtaxat, solummodo =,
quas prò Consilio Oldradi considerari consue-

visse, tradunt Peregrin. de fideicom. art.29. num.
15., Rota coram Buratt. decis.689. nu.1. & seq.,
coram Coccino decis.2121. num.89. & 90., & in
Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14.
Decembris 1715. §. Tot autem cor Emo D. Card.
Scotto, & in Firmana successionis 27. Junii 1708.
§. Absque eo quod coram bon. mem. Molines, sed
è contrario concurrunt dictiones indefinitæ, illi- 21
mitatæ, atque universales, quarum, ut modò
diximus, tanta est virtus, ac efficacia, ut nemo
non videat, quod nullo pacto, salvâ recti sermo-
nis proprietate, possint restringi ad casum dumta-
xat, quo Ignatius, vel Apollonia decederent
sinè filiis, cum suâpte naturâ includere videan- 22
tur pluralitatem, atque diversitatem temporum,
& casuum, vocationem extendendo, & fidei-
commissum prorogando, & de temporario il-
lud efficiendo perpetuum cum extensione ad
omnes personas, & ulteriores Descendentes in
infinitum, ex notatis in leg. Gallus §. Quidam re-
ctè ff. de liber., & posth., Altograd. jun. contr.37.
num. 11.
Quamquam verò sufficienter his demonstrata
videri possit perpetuitas fideicommissi, attamen
eadem certior redditur ex conjecturis apertè
confirmantibus, Descendentes positos in condi-
tione nedum fuisse dispositivè vocatos, sed
etiam gravatos, quæ profectò conjecturæ fortius
urgent, quia hodierna quæstio est inter descen-
dentes ab eodem Fideicommittente, quo casu 23
prò inducenda duratione fideicommissi leviora
sufficiunt adminicula, ad tradita per Rot. decis.
97. num.11. part.19. in Faven. Fideicommissi 18.
Junii 1703. §. Præsertim coram clar. mem. Card.
Caprara, & in Interamnen. Fideicommissi 2. Julii
1708. §. Maximè coram Emo D. Cardin. Scotto.
Numero autem plures, suisque momentis
graves sunt illæ, quæ in nostro casu considerari
possunt; Primoque loco sese offert illa elicita
ex qualitate masculinitatis, & legitimitatis, sub 24
qua omnes tum instituti, tum substituti, voca-
ti fuerunt, de qua ad rem nostram Fusar. consf.
145. num.3., idem de substitut. quæst. 487. num.
64., Staiban. Jun. resolut.58. num.42., Capyc.
latr. dict. decis. 1. num 151., Marescott. variar.
resolut. lib.1. cap.66. num.7., Rot. coram Dunoz.
Jun. decis.209. nu.4., coram Coccin. decis.1399.
num.4., coram Bich. decis.424. num. 2., & dec.
481. nu.8. part.18. rec., præcipuè, quando dicto-
rum filiorum, & Descendentium cum similibus 25
qualitatibus, quod essent naturales, & legitimi,
sæpiùs mentio facta reperitur, isthæc enim reite-
rata illorum mentio, & positio in conditione, 26
utpotè indicans majorem Testatoris erga illos
affectionem, indicat etiam eorumdem vocatio- 27
nem, Rustic. in tract. de liber. in condition. posit.
lib.1. cap.2. nu.12., Fusar. de substitut. quæstion.
437. nu.101., Mantic. de conject. lib.11. tit. 13.
num.25., Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt.
76. num.58., Rot. coram Dunoz. jun. decis. 487.
num.14., coram Rmo Ansaldo decis.89. num. 84.,
& decis. 118. num. 18. post Constantin. ad stat.
Urb.
Altera promanat ex reciproca substitutione in-

28 ter Ignatium, & Apolloniam primos substitutos
ordinatâ, sive melius explicatâ in codicillis, quo
casu certi, exploratique juris est, filios in condi-
tione positos haberi prò vocatis, ut ad rem no-
stram clarissimè ostendunt *Menoch. cons. 613. nu.*
5. in fin. lib. 2., *Fusar. cons. 38. num. 8.*, *& cons.*
51. num. 6., *& de substitut. quæst. 437. num. 87.*,
Rot. coram Ludovis. decis. 337. nu. 3. & seqq., *co-*
ram Merlino decis. 447. num. 3., *coram Dunoz. jun.*
decis. 518. num. 6., *coram Royas decis. 481. num. 6.*,
& dict. decis. 481. num. 9. part. 18. rec., quæ con-
29 jectura fortius urget in nostra hypothesi, quia
post dictam reciprocam Testator habere voluit
locum substitutiones Extraneorum ordinatas in
testamento, ut benè ad rem nostram prosequi-
tur *Rot. dict. decis. 481. num. 10. part. 18. rec.*,
ubi alii.

Majorem vim habet tertia conjectura desump-
30 ta ex strictissima prohibitione alienationis à Te-
statore injunctâ heredibus, & eorum Descen-
dentibus, quam sanè prohibitionem prò recessu
à Consilio *Oldradi* præcipuè considerant *Paris.*
cons. 66. num. 37. lib. 3., *Cravet. cons. 329. num.*
16., *Graff. de success. in §. Fideicommissum quæst.*
8. num. 3., *Rot. coram san. mem. Alexandro VIII.*
decis. 113. num. 3., *in rec. decis. 142. num. 31. part.*
10., *in Asculana Fideicommissi 29. Martii 1693.*
§. Accedit coram clar. mem. Card. Caprara, *in*
Romana Fideicommissi 1. Julii 1699. §. Altera
coram bon. mem. Pio, *& in sæpecitata Interam-*
nen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Conjectura
coram Emo Scotto.

Consonat tandem his digressus ad plures gra-
31 dus substitutionum, dum Testator, instituto pro-
prio Nepote, illo decedente sinè liberis, vocavit
Ignatium, & Apolloniam, alteri ipsorum sinè
liberis legitimis, & naturalibus deficienti substi-
tuendo superstitem, ambobus autem sinè filiis
decedentibus, vocando omnes Descendentes,
& post eos, etiam Extraneos; quâ autem justâ ra-
tione credi potest, quod Testator voluerit, fidei-
commissum tanto studio in tot personis, & gra-
dibus ordinatum expirare in ipsis primis Institu-
tis decedentibus cum filiis? *Rosa consult. 40. nu.*
6., *& seqq. & num. 15.*, *Rocca disput. jur. se-*
lect. cap. 16. num. 13., *Molin. de Primogen. His-*
paniar. lib. 1. cap. 6. num. 18. & seq., *Peregrin. de*
fideicomm. artic. 30. num. 14., *Rodulphin. alleg.*
51. num. 20., *clar. mem. Cardin. de Luca de fidei-*
comm. decis. 82. num. 15., *Rot. coram Dunozzet.*
jun. decis. 487. num. 16., *coram Arguell. decis. 54.*
num. 19., *coram san. mem. Alexandro VIII. decis.*
113. num. 9. & seqq., *in rec. decis. 385. num. 18.*,
& seq. part. 9., *decis. 142. num. 16. & 17. part. 10.*,
decis. 39. num. 14., *decis. 41. num. 5. & 6. inter*
impress. ad ornat. clar. mem. Cardin. de Luca de
fideicomm., *in Romana locorum Montium 4. Junii*
1714. §. Concurrebat coram bon. mem. Molines,
in Urbanien. fideicommissi 13. Februarii 1716. §.
Præter cor. R. P. D. meo Crispo.

Cujus conjecturæ vis, ac efficacia minimè elidi
potest responsione illâ, quod nimirum omnes eæ
substitutiones pendeant à conditione obitus pri-
morum heredum sinè filiis; ea namque petit
principium, & supponit id, quod est in quæstio-
ne; si enim substituti dati fuissent etiam liberis 32
heredum institutorum, jam nulla quæstio esset de
consilio *Oldradi*, & de recessu ab eo per conje-
cturas; iis namque opus non est in claris, *R. P.* 33
D. Fattinell. resp. 2. num. 52., quæ proinde cum
solùm considerari valeant in casu, quo liberis 34
substituti expresse dati non fuerint tunc enim il-
le demonstrant voluntatem Testatoris substituen- 35
di etiam dictis liberis, quamvis expresse id di-
ctum non sit; rectè idcircò tali casu hujusmodi
voluntatis conjectura desumitur ex digressu ad 36
plures gradus substitutionum, ut nimirum vite-
tur absurdum, quod sequeretur, si tanta, & tàm 37
benè ordinata substitutionum series in longissi-
mum tempus protrahenda expirare deberet in
primis heredibus, tamquam pendens ab unico, &
momentaneo casu obitus illorum sinè filiis, ut
prò recessu à Consilio *Oldradi* optimè præ cete-
ris observat *Rot. decis. 120. num. 13.*, *& 23. post*
Constantin. ad statut. Urb., *& in Faventina Fi-*
deicommissi, *seù Primogenituræ 14. Decembris*
1705. §. Desumitur tertiò coram Emo D. Cardin.
Scotto, *& in proximè citata Romana Locorum*
Montium 4. Junii 1714. §. Etenim coram Rmo
Ansaldo censentes, hoc casu Testatorem voluisse
condere fideicommissum perpetuum inter om- 38
nes Descendentes in conditione positos, prout
ad rem observat *Rota in Faventina Fideicommissi*,
seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Desu-
mitur Tertia coram Emo D. Card. Scotto, *& in*
sæpecitata Interamnen. Fideicommissi 2. Julii
1708. §. Conjectura in fin. coram eodem.

Et licèt nonnullæ ex dictis conjecturis fuerint
quandoque à Doctoribus, & Sacrâ Rotâ negle-
ctæ, id tamen processit, quia non omnes insi-
mul concurrebant, sed una, vel altera ex illis, quæ 39
seorsim acceptæ, inefficaces reputatæ fuerunt, ut
ad rem advertit *Rota Lucana apud Palm. decis.*
210. num. 61., *& decis. 213. num. 52. & 53.*, *&*
in collectan. ad eumdem Palm. decis. 215. num. 10.;
At aliter res se habet, si unitim concurrant, ex re- 40
gula illa: singula, quæ non prosunt, juncta juvant,
Cephal. cons. 251. num. 87., *clar. mem. Cardin. de*
Luca de fideicomm. disc. 86. num. 4., *Rota decis.*
185. num. 15. part. 7., *& decis. 412. nu. 40. part.*
10., *decis. 444. num. 13. part. 19. rec.*, *in dicta Ro-*
mana Locorum Montium §. Quibus demum.
Quamobrem, sicuti ex his perspicua redditur
Testatoris voluntas ordinandi perpetuum, & ab-
solutum fideicommissum inter omnes Descen-
dentes etiam in casu, quo Ignatius, vel Apol-
lonia cum liberis defecissent, ità per necessarium
antecedens, sinè quo fideicommissum suum ef- 41
fectum sortiri non posset, supponendum est,
quod Testator ponendo in conditione liberos
primorum substitutorum non intellexerit dum-
taxat de filiis immediatè sequentibus, ac primi
gradus, sed de aliis etiam ulterioribus, eosque
nedum activè, sed etiam passivè vocare volue-
rit, per ea, quæ tradit in terminis *Mans. consult.*
427. num. 1. tom. 5., *Calderon. resolut. 94. num.*
36., *clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc. 85.*
num. 5. & 6., *Rot. decis. 142. nu. 8. part. 10. rec.*,
in

in una Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Hæc autem cor. R.P.D. meo Cerro.
Parvique refert, quod in nostra hypothesi
42 deficiat contemplatio agnationis, quæ unâ cum
digressu ad plures gradus substitutionum præci-
puè consideratur à Doctoribus, quia nullâ juris
43 ratione præscriptum est, quod prò inducendo re-
cessu à consilio *Oldradi* requiratur copulativus
concursus utriusque hujus conjecturæ, ut ob-
servat *Rot. decis.* 617. *num.* 4. *part.* 18. *rec.* ibi =
*Et hinc copulativus utriusque conjecturæ concur-
sus non requiritur, cum nec à jure, nec à Doctori-*
44 *bus pro vocatione filiorum in conditione positorum
&c. præfixus fuerit certus conjecturarum nume-
rus, & qualitas* = *& decis.* 118. *post Constantin.
ad stat. Urb. num.* 6. ibi = *non tamen rectè educi
ullam regulam, quam Informantes prò Falconeriis
in hodierna propositione prò faciliori recessu à de-
cisis suadere conabantur, quod nempè juxtà sen-
sum Tribunalis, ubi signanter agitur de fideicom-
missis, sit præcisè, ac taxativè necessarius vel
copulativus, aut saltem alternativus concursus
præfatarum duarum conjecturarum, quasi quod, il-
lis exulantibus, aliæ æquè efficaces adinveniri ne-
queant & quando istæ non sint associatæ cum alterâ
ex prædictis duabus, non sufficiant ad convincendam
vocationem; Talis quippè restrictio, & taxatio
per modum thesis generalis in nulla ex prædictis
Decisionibus legitur firmata, quin verè opposi-
tum clarissimè depromitur ex alio generica prin-
cipio in subjecta materia per Rotam antè parti-
culare conjecturarum examen præmitti solito,*
45 *quod in hac re certa, & determinata regula tradi
nequeat* =
Itaque, admisso etiam, quod in nostra hypothe-
si non concurrat contemplatio agnationis, certi
tamen, exploratique juris est, nullum esse præfi-
nitum conjecturarum numerum, nullamque
statutam earumdem qualitatem pro inducendo
fideicommisso favore filiorum in conditione po-
sitorum, cum hac in re certa, ac determinata re-
46 gula tradi nequeat, sed quot, & quales esse de-
beant conjecturæ, arbitrio Judicis relinquitur,
47 cujus est pro singulorum casuum diversitate cun-
ctas peculiares facti circumstantias enucleare us-
que ad assequendam probabiliorem Testatoris
voluntatem, *Honded. cons.* 65. *num.* 44. *lib.* 1.,
Petr. de Fideicomm. quæst. 190. *num.* 190. *vers.
ego puto, Fusar. de substit. quæst.* 440. *num.* 11.,
Rot. coram Gregor. decis. 323. *num.* 11., *coram
Bich. decis.* 605. *num.* 24., & 25., *coram Dunoz.
jun. decis.* 501. *num.* 3., *post Constantin. ad statut.
Urb. decis.* 118. *num.* 9. ibi = *quænam sint magis
probabiles, & efficaces, & variè unusquisque pro
suo sensu modò has, modò illas interpretatur, ve-*
48 *rumtamen in hoc uno conveniunt, quod earum
quantitas, & pondus non recipiant certos, ac de-
terminatos limites, sed potestas id judicandi tota
residet in æstimatione, & prudentis Judicis arbi-
trio* =, *& decis.* 617. *num.* 6. *part.* 19. *rec.*, cui sa-
tis est quomodocumque constare de voluntate
49 Testatoris, quæ totum facit, & veluti Regina in
hac materia dominatur, *Rot. in rec. d. decis.* 617.
num. 7. *part.* 19. *post Constantin. ad statut. Urb.
decis.* 118. *num.* 7., ubi inquit, procedere juxta
mentem *Rotæ*.
Ex tot igitur, tantisque conjecturis, & argu-
mentis cum de fideicommissi duratione dubi-
tari non posse videatur, & existat Faustinus Actor
ex Sabino filio Apolloniæ Testatoris Pronepos,
fideicommissum ejus favore purificatum dici de-
bet, ad *Text. in leg. heredes mei* 57. *ff. ad Trebell.*,
Rot. decis. 137. *num.* 4. *part.* 13., *& in Faventina
Fideicommissi, seu Primogenituræ* 14. *Decembris
1715. §. De validitate coram Emo D. Card. Scot-
to*; Nec est, cur Scholastica pro illo excludendo
recurrat ad diuturnam acquiescentiam tum ipsius 50
Faustini, tum etiam ejus Antecessorum; quippè
ex hac acquiescentia præjudicium nullum Sabino
evenire potuit, nam, si illa consideretur tam-
quam observantia interpretativa, & hæc valere 51
quidem poterit pro interpretanda dispositione
dubia, ac intervertere nequibit dispositionem
claram, *Gratian. discept.* 560. *num.* 15., & 16.,
Palm. nep. alleg. 153. *num.* 65., *alleg.* 155. *num.* 19.,
& alleg. 187. *num.* 35., *Rot. coram Ludovis. de-
cis.* 184. *num.* 5., *coram bon. mem. Emerix. jun. de-
cis.* 127. *num.* 6., *& ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc. de Fideicomm. lib.* 10. *decis.* 3. *num. final.* ibi
= *quia illa apta esset operari in re dubia, sed, datâ
resistentiâ literæ testamenti, ut in hypothesi, ad ni-
hilum deservit* = quoties namque fideicommis- 52
sum, prout hic, est clarum, observantia nullo nu-
mero habenda est, *Castrens. in leg heredes §. Si
quis sub num.* 1. *ff. de testament.*, *Aretin. cons.* 84.
num. 5., *& cons.* 111. *num.* 2., *Rot. ad ornat. clar.
mem. Card de Luc. decis.* 73. *num.* 20. *lib.* 10. *de
Fideicomm.*, *& in Lucana Fideicommissi* 14. *De-
cembris.* 1708. *§. Hanc autem coram bon. mem.
Kaunitz*; alioquin esset in potestate, facultate-
que heredum gravatorum fideicommissarias di- 53
spositiones subvertere etiam in præjudicium sub-
stitutorum contra mentem, voluntatemque Di-
sponentis, quæ tantùm spectanda, servandaque 54
est, juxta *Text. in §. Disponat. Authent. de nupt.*,
leg. cum qui 59. *ff. de verbor. obligat.*, *Surd. cons.*
451. *num.* 35. *lib.* 3., *Rot. coram Dunoz. jun. decis.*
346. *num.* 13., *coram Bich. decis.* 158. *num.* 21.,
Emerix. jun. decis. 1312. *num.* 11., *& ad ornat.
clar. mem. Card. de Luc. lib.* 9. *decis.* 66. *num.* 9.
Multò verò minùs accipi potest tamquam ob-
servantia præscriptiva, quia jura succedendi in fi- 55
deicommisso non sunt adeò facilè præscriptibilia,
ex collectis per *Peregrin. de Fideicomm. art.* 45.
num. 16., *ubi alii, Rot. coram Rmo Ansald. Dec.
decis.* 19. *num.* 10., *& in Romana Domus. seù Pa-
latii* 2. *Decembris* 1707. *§. Ex his coram bon. mem.
Omanna*, & versamur in fideicommisso succes-
sivo ad favorem plurium vocatorum, qui ordine 56
successivo obierunt, proindeque præscriptio, si
quæ inducta fuisset contra unum ex fideicommis-
sariis, non obesset aliis successivè vocatis, qui
cum agere non valuerint, nulla potuit contra 57
eos currere præscriptio, ad *Text. in leg.* 1. *in fin.
Cod. de annal. except.*, *Alexand. cons.* 101. *num.*
23. *lib.* 7., *Natt. cons.* 437. *num.* 5., *Peregrin. de
Fideicomm. art.* 41. *num.* 16., *Fusar. de substit.
quæst.* 528. *num.* 4., *& seqq.*, *Card. de Luc. de Fi-
dei-*

deicomm. disc.164. num.3., & seqq., Rot. decis.
28. num. 38. part. 8., & decis. 291. num. 12., &
23. part. 16. rec. post Balducc. ad Ramon. decis.
103. num.21. tom.4., & in Romana Domus, seù
Palatii 2. Decembris 1707. §. Ex his igitur co-
ram bon.mem. Omanna.

Et sanè, cum jus Successoris in fideicommisso,
58 vel in alio simili jure non aperiatur, nisi post
mortem ultimi Possessoris, cui ipse successit,
ideòut priùs nullam habeat actionem, nullumque
59 jus foveat, hinc sequitur, quod nulla contrà
Faustinum currere potuit præscriptio, cum non-
dum successio ejus favore purificata fuisset, pro-
60 ptereaque acquiescentia, seu negligentia Ante-
cessorum eidem utpotè venienti ex jure proprio
nocere nequivit, ut optimè de more prosequitur
idem *Card. de Luc. mox citat. disc. 164. num.3.*,
egregiè animadvertens, quod alioquin sequere-
61 tur maximum illud absurdum, ut, quod est dire-
ctè prohibitum, indirectè permitteretur, quod
62 scilicet Gravatus per actum expressum, & positi-
vum alienare prohibitus, alienationem perficeret
per actum negativum negligentiæ; lapsus ità
63 temporis non prodesse possessori, nec obesse po-
terit Fideicommissario, *Rota in d. Romana Do-*
mus, seù Palatii 2. Decembris 1707. §. His co-
ram bon.mem. Omanna, in qua fuit rejecta exce-
64 ptio præscriptionis, non obstante lapsu centum
triginta annorum, & de duorum seculorum de-
cursu tradit *Rota in Bononien. Jurispatronatus de*
Ghisleriis 13. Januarii 1695. coram bon. mem.
Pio impress. in Mantiss. ad clar.mem. Card.de Luc.
lib.13. decis.3. num.16., & 17.

Nullumque pariter præsidium Scholastica sibi
comparare potest opponendo novam præscriptio-
nem inceptam, postquam prædictum fideicom-
missum purificatum fuit favore Faustini, quia
non solùm deficit necessarius temporis lapsus ad
65 inducendam d. præscriptionem, cum certi juris
sit, præscriptionem non currere à die obitus Pa-
tris, sed à die, quo ille major fuit effectus, cum
66 de jure tempus minoris ætatis ad hunc effectum
non imputetur, *leg. sicut, ubi gloss. in verb. ser-*
vanda Cod. de præscript., Alexand. cons.101. nu.
27. lib.7., Peregr. de Fideicomm. art.41. nu.16.,
Fusar. de substit. quæst.528.num.2., & seq., Rot.
decis. 28. num. 40. part. 8. rec., & alibi passim,
67 verum etiam, quando asserta præscriptio comple-
ta fuisset, adhuc daretur eidem restitutio ex ca-
68 pite probabilis ignorantiæ, quæ præsumitur, nisi
scientia fideicommissi cum patientia vocatorum
exadversò probetur, *Peregr. de Fideicomm. art.*
41. num. 12., Gabriel. de præscript. conclus. 13.
num. 10., Rot. d.decis. 28. num. 41. part.8. rec.,
69 sinè qua præscriptionem currere non posse, tra-
dunt *Fusar. de substit. quæst.528. num.22., The-*
saur. decis. 103. num. 4., Palm. nepos decis. Lu-
cens. 89. num.17. tom.1., Rota decis.58. num. 14.
coram Priolo, decis.138. num.13. coram Benincasa,
& decis.348. num.5. part. 18. rec.

Ut etiam nil turbat, quod per ejus Antecef-
sores, nempè Gilibertum, Sabinum, & Deside-
rium fuerit acceptatum legatum librarum 3000.
eisdem ab Apollonia matre relictum; nam, licèt
illud conceptum reperiatur eâ lege, & condi-
tione, quod nihil aliud ex quacumque causa
prætendere possent ab ejus hereditate, nihilo-
minus ex duplici ratione exceptio hæc allegari
nequit contra Faustinum. Et primò, quia jus illi 70
competens ex persona, & jure proprio adimi non
potuit ex facto Patris, qui sibi solùm præjudica- 71
re potuit, non etiam filiis, seù successoribus,
Bartol. in leg. qui superstitis num.2. in fin., & in
leg. Liberorum 16. ff. de verbor. signific., Tira-
quell. de jur. Primog. quæst.4. num.187., Mierez
de majorat. part.2. quæst.4. illat.2. num.43., Olea
de cession. Jur. tit.3. quæst. num.31., & seq., Ro-
ta decis.726. num.27. coram bon.mem. Emerix jun.,
in rec. decis.29. num. 16., & 17. part. 8., decis.
267. num. 15., & seqq. part. 16., in Ariminen.
Fideicommissi Bandi, & Eneæ de Bandis 26. Ju-
nii 1697. §. Nec coram bon.mem. Molines, iidem-
que, licèt filii, in successione occupant locum, & 72
gradum Patris, non tamen repræsentare dicun-
tur illius personam, cum possint venire jure pro-
prio tamquam positi à lege in gradu filiorum, & 73
tamquam vocati ex persona propria, ut prose-
quuntur *Bartol. in d. leg. qui superstitis, Surd.*
cons. 332. num. 10., Rota d. decis. 29. num. 17.
part.8.; secundò, quia conditio legato adjecta, 74
uti restricta ad Bona hereditaria ejusdem Apol-
loniæ, trahi nequit ad jura Faustino competentia
quoad Timotheum fideicommittentem, ut be-
nè ad rem nostram tradunt *Bero cons.134. nu.17.*
vol.2., Afflict. decis.126. num.4., Rot. decis.165.
num. 1. post Torr. de pact. futur. success., & de-
cis. 144. num.16. part.8. rec. ad ornat. clar. mem.
Card. de Luc. lib. 11. decis. 25. num. 16., & in
Rhegien. Fideicommissi 27. Junii 1698. §. Suc-
cessivè coram Rmo D. Ansaldo Decano. Certiùs,
inspectâ subjectâ materiâ, quæ continere dicitur 75
renunciationem propriis juribus, quæ, licèt am-
plissimis etiam verbis concepta esset, tamen stri-
ctissimam reciperet interpretationem semper re-
stringendam, *Spad. cons. 316. n.8. lib. 3., Surd.*
cons.431. num.32., Gratian. discept.565. n. 63.,
Rot. decis.268. num.7. coram Duran., & coram
Dunoz. jun. decis. 2346. num. 10., & decis. 272.
num.4. part.15. rec.

Progredior tandem ad ultimam difficultatem
quâ quæritur, an, & cui debeantur fructus præ-
fati fideicommissi decursi post illius purificatio-
nem tàm favore Antecessorum Faustini, quàm
etiam post ipsorum mortem, & pro veritate
censerem, Scholasticam tamquam versantem in 76
bona fide, illos tamquam suos rectè consumpsisse,
quia agitur de fideicommisso universali, quo ca- 77
su non à tempore purificationis fideicommissi,
sed à die dumtaxat motæ litis possessor condem-
nari potest ad restituendos dd. fructus; cum ex-
plorati juris sit, illum constitutum non dici in 78
mala fide, nisi post motam litem, *Gabriel cons.*
26. num.6. lib.1., Gratian. discept.207. num.39.
Peregrin. de Fideicomm. art.49. num.109., Card.
de Luc. de Fideicomm. disc.185. num.5., Rot.de-
cis. 672. num.2., & seq. coram Dunoz. jun., de-
cis.264. num.6., & seqq. part.17. rec., in Ferra-
rien. Fideicommissi 14. Maii 1700. §. Redacta co-
ram

ram Emo D. Card. de la Tremoille, & in Bononien. Census 2. Martii 1703. §. Cumque fructus coram Rmo Ansaldo, & in Romana Immissionis 27. Junii 1712. §. Prout neque coram R. P. D.
79 meo Lancetta: certius, quando agitur de restitutione fructuum jam consumptorum, pro qua evitanda sufficit qualibet justa credulitas, & qualiscumque erronea causa, sive in facto, sive in jure error consistat, Aretin. in leg. quod Uxor ff. de acquir. possess., Rosa consult. 12. num. 55., Addent. ad Buratt. decis. 184., Card. de Luc. de usur. disc. 12. num. 47., & disc. 49. num. 9., Rot. coram Merlin. decis. 687. num. 9., coram Bichio decis. 19. num. 3., & in rec. decis. 265. num. 6. part. 17.

Avenionen. Fideicommissi.

Primogenitura sub conditione: si heres Testatori prædecederet, instituta, simulque præcepto heredi dato, ut Bona certi alicujus territorii conservare teneatur in commodum illius ex liberis masculis, qui foret ejus heres, ità ut eadem Bona semper remaneant in domo, & agnatione Testatoris, successio horum Bonorum ex fideicommisso defertur non ad filiam heredem ultimi possessoris, sed ad Patruum, etiamsi primogenitura, deficiente conditione, sub qua instituta fuit, evanuerit.

VOTUM XIV.

1 *Primogenitura instituta sub conditione: si heres Testatori prædecedat, evanescit, Testatore præmortuo.*

2 *Testator Bonorum alienationem prohibens, ut ea in sua domo, & familia conserventur, perpetuo fideicommisso subjicere censetur*, & num. 78.

3 *Fideicommissum ex verbis illud præsupponentibus inducitur.*

4 *Fideicommissum supponit Testator volens Bona in sua agnatione perpetuò conservari.*

5 *Testator exoptans, Bona in sua domo conservari, solos Masculos vocasse censetur*, & num. 7.

6 *Agnationis contemplationem præsefert Testatoris votum conservandi Bona in sua domo.*

8 *Descendentium nomine veniunt Masculi, & Fœminæ.*

9 *Testator vocans solos Masculos in priori parte dispositionis, de iisdem sensisse dicitur in posteriori parte.*

10 *Cum pars una testamenti declaretur ab altera. Procedit, licèt fœmina descendat ab ultimo possessore*, num. 11.

12 *Succedendi modus à Testatore præscriptus indoli etiam fideicommissi repugnans servandus est.*

13 *Masculi ad fideicommissum tantùm vocati excludunt fœminas etiam descendentes ab ultimo possessore.*

14 *Cum fœminæ tunc dicantur de genere non vocato.*

15 *Vel eorum vocatio suspendatur, donec existant masculi.*

16 *Succedendi capacitatem tribuit qualitas moderatrix dispositionis, nullâ habitâ ratione de linea, & gradu.*

17 *A successione excluditur, cui objici potest* substitutio de te non loquitur.

18 *Substitutio non debet extendi ultra gradus, & personas vocatas.*

19 *A fideicommisso ordinato favore Descendentium masculorum, qui heredes essent ultimi possessoris, excluditur, qui non est heres.*

20 *Et evanescit per obitum sine filiis ultimi heredis instituti.*

21 *Fideicommissum expirat, deficiente personâ vel gravatâ, vel vocatâ.*

22 *Substitutionis restrictio ad filium masculum, & heredem non tollitur per prohibitionem alienationis Bonorum à Testatore factam.*

23 *Testator alienationem Bonorum prohibens gravasse Descendentes omnes censetur.*

24 *Alioquin prohibitio alienationis cum voto conservandi Bona in familia esset inutilis.*

25 *Ex fideicommisso conservatorio induci potest fideicommissum restitutorium in casu obitus.*

26 *Et ab illo argumentum desumitur ad hujus extensionem.*

27 *Hæc tamen procedunt, quando vel nullum adest precedens fideicommissum institutum in casu obitus, vel, si adest, in eo designati non sunt certi gradus, & personæ ad illud vocatæ.*

28 *Aut quando pars dispositiva ità est obscura, ut substitutionum explicatio nequeat haberi sinè ope partis prohibitivæ.*

29 *Testatoris voluntas desumenda est ex parte prohibitiva, quando dubia est pars dispositiva.*

30 *Prohibitio alienationis fideicommissum præcedenter institutum non extendit, sed illud magis confirmat.*

31 *Prohibitio alienationis cum voto conservandi Bona in agnatione accessoria dicitur præordinatæ dispositioni in casu obitus, quando realis est.*

32 *Prohibitio alienationis cum voto conservandi Bona in agnatione consectaria fideicommisso dicitur, quando facta est post vocationem continentem certum ordinem substitutionum, & personarum.*

33 *Prohibitio alienationis heredi facta, personalis est*, & num. seq.

35 *Dispositio referens restringitur ad personas præcedenter expressas in relato.*

36 *Prohibitio alienationis, & ratio conservandi Bona in agnatione expressis dictionibus relativis ad personas in fideicommisso nominatas, alligata censetur iisdem personis, & conditionibus, sub quibus ordinatum fuit fideicommissum in casu obitus.*

37 *Ratio, ut Bona in agnatione conserventur, adjecta prohibitioni alienationis, consecutivè stat ad præcedentia.*

38 *Prohibitio alienationis sicuti fideicommissum non extendit, ità & ratio eidem adjecta.*

39 *Verbum* Descendentes *comprehendit solùm nepotes à primo herede instituto descendentes.*

40 Di-

40 *Dictio* = in perpetuo = *denotat perpetuitatem temporis.*
41 *Clausula* = nullo umquam tempore = *non valet extendere fideicommissum ad certos gradus, & personas restrictum.*
42 *Item clausula* = in perpetuo = .
43 *Sicuti & quodlibet aliud verbum tractum successivum temporis inducens.*
44 *Cum dictiones hujusmodi intelligendæ sint juxta subjectam materiam.*
45 *Et perpetuitatem indeterminatam non præseferant, sed ex substitutione præcedenti circumscriptam.*
46 *Observantia multùm valet pro declaranda Testatoris voluntate.*
47 *Fideicommissi gravamen, nisi conjecturæ id suadeant, extendendum non est.*
48 *Voluntas Testatoris, quæ ex conjecturis desumenda est, semper est dubia.*
49 *Testator plures dispositiones independentes, & diversas ordinare potest.*
50 *Dispositiones invicem sejunctæ, à conditionibus, & qualitatibus unicuique adjectis formam recipiunt,* & num. 71., & 85.
51 *Unius fideicommissi restitutio discretivè ab altero facienda est juxta diversitatem casuum, & conditionum, sub quibus illa ordinata sunt.*
52 *Fideicommissum unum, deficiente aliquá conditione, deficere, aliud verò subsistere potest.*
53 *Fideicommissum totius hereditatis, vel quotæ universale dicitur.*
54 *Fideicommissum, quod imponitur super re certa, singulare est.*
55 *In Successorem universalem transit universum jus activum, & passivum Defuncti.*
56 *Personæ vocatæ ad fideicommissum universale, diversæ esse debent ab aliis ad fideicommissum particulare vocatis.*
57 *Fideicommissum singulare legati loco habetur.*
58 *Heres à Legatario distingui debet.*
59 *Fideicommissum ordinatum super Bonis alicujus territorii, particulare dicitur.*
60 *Sicuti & illud ordinatum super certis corporibus,* & *rebus.*
61 *Fideicommissum desumptum ex probibitione alienationis comprehendente universa Bona stabilia, particulare dicitur.*
62 *Una, eademque persona ad utrumque universale,* & *particulare fideicommissum vocari potest.*
63 *Formulis diversitas personarum ad universale, & particulare fideicommissum vocatorum sufficit in futurum saltem eventum.*
64 *Primogeniti vocatio omnes alios excludit.*
65 *Discretivus loquendi modus, & diversitas rationis moventis Testatorem, diversitatem dispositionis denotat.*
66 *Testator in generali dispositione vocans Primogenitos solos, in particulari verò omnes de domo, & familia ostendit diversitatem disponendi.*
67 *Testatores affectionem habentes ergà quædam Bona, solent ea particulari fideicommisso subjicere.*
68 *Participium* injungendo, *& similia non semper inducunt cohærentiam unius dispositionis cum alia.*
69 *Fideicommissorum dependentia excluditur ex diversitate personarum, & conditionum.*
70 *Pro statuenda diversitate dispositionis unius ab altera, inspicienda non est verborum structura, sed eorum substantia.*
71 *Dispositiones, quæ res, & personas diversas respiciunt, & quarum una perpetua, altera temporalis est, inter se cohærere non dicuntur,* & num. seq.
72 *Fideicommissum non desinit in filio ex potestate illi data nominandi heredem Bonorum prohibitioni alienationis suppositorum.*
73 *Etiamsi filius istá facultate usus fuerit.*
74 *Præsertim, si ea facultas data fuerit ad designandam personam, à qua velut stipite fideicommissum progrederetur.*
75 *Primogeniti nominandi facultas non efficit, ut primogenitura desinat in primo nominato.*
76 *Primogenitura, si heres non utatur facultate nominandi Primogeniti sibi datá, ad alios à lege, vel ab homine vocatos devolvitur.*
77 *Fideicommissum, si constet de illius perpetuitate, non deficit, licèt heres nominandi facultate non utatur.*
79 *Prohibitio alienationis, ut Bona perpetuò maneant in familia, effectum suum sortiri nequit absque perpetuo fideicommisso.*
80 *Fideicommissum ex prohibitione alienationis inductum, nisi aliud præcedat in casu obitus, non dicitur conditionale,* & num. 82.
81 *Sed tamquam absolutum efficit, ut Bona gradatim ad omnes de agnatione deferantur.*
83 *Fideicommissum ex prohibitione alienationis inductum, locum sibi vindicat etiam in casu obitus, quando prohibitio alienationis concepta est, tamquam principalis dispositio.*
84 *Alienationis prohibitio per modum principalis dispositionis expressa, ampliorem suo dicto interpretationem exposcit.*
86 *Fideicommissi realitas perpetuitatem inducit.*
87 *Etiamsi prohibitio alienationis ad primum heredem directa fuerit.*
88 *Pro dignoscenda realitate dispositionis ejus caussa spectanda est.*
89 *Alienationis prohibitio, ut bona in familia conserventur, realis, & perpetua censenda est.*
90 *In fideicommisso agnatitio Masculi etiam remotiores ulterius lineæ fœminas excludunt.*
91 *Appellatione* domus, filiorum, & Descendentium *veniunt Masculi, & fœminæ.*
92 *Sicut & appellatione* casatæ, *seù* cippi.

Fa-

Fabritius de Rivette

Dominicus Ignatius mortuus sinè filiis. | Joseph Cæsar | Jo: Baptista vivens.

Marguareta.

INTER D. Jo: Baptistam de nobili familia de Rivette, & D. Marguaretam ex Josepho Cæsare fratre neptem ortâ controversiâ super successio ie ad Bona avita Fabritii de Rivette, requisitus fui, ut hac in re Judicium, sententiamque meam pro veritate dicere velim. Quamobrem operi mihi injuncto manum admoventi examinaudum occurrit d. Fabritii testamentum, in quo scripto sibi herede universali suorum Bonorum Joanne Thoma filio, eidem in eo tantùm casu, & non aliter, quo antè d. Fabritium Testatorem decederet, substituit ejus filium Primogenitum, in defectum istius Secundogenitum, & sic de ceteris, hac verborum formulâ = *Au cas què le dit Thomas vint à mourir avant le dit Testateur, & non autrement il nomme, e nomme l'ainè des enfans Masles du dit Thomas, & à de faut de l'Aine, le Puisne, & ainsi des autres par ordre de primogeniture* = Præterea idem Fabritius Testator præcepit d. Thomæ filio, & heredi suo, ut Bona, quæ ipse possidebat in loco, & territorio de Boniliis conservaret favore, & commodo illius ex liberis suis masculis, qui foret ejus heres; Itaut eadem semper remanere deberent penes unum ex domo, & agnatione de Rivette descendentem ex d. filio, & herede suo, prohibitâ idcircò in perpetuum alienatione prædictorum Bonorum.

Mortuo Fabritio, illius hereditatem adivit Joannes Thomas filius, & heres ab eo institutus, qui suam paternæ dispositioni conformando, ex tribus filiis masculis, Dominico Ignatio nempe, Josepho Cæsare, & Joanne Baptista, quos superstites relinquebat, heredem scripsit Dominicum Ignatium, injungendo illi onus, & præceptum conservandi in perpetuum, & inviolabiliter omnia Bona mobilia, & immobilia, quæ possidebat in loco, & territorio de Boniliis pro illo filio masculo d. Dominici Ignatii, qui ab eo heres instituerетur simili ordine indictâ prohibitione, numquam alienandi dicta Bona, ut perpetuò manerent penes unum de domo, & cognomine de Rivette.

Dominicus Ignatius post aditam d. hereditatem è vivis excessit, nullis relictis liberis, sed scripsit Bonorum suorum heredem Josephum Cæsarem fratrem, cui successit D. Marguareta illius unica filia, & heres, quam viceversâ Jo: Baptista ejus Patruus excludere contendit à successione dictorum Bonorum loci de Boniliis. Videturque primo oculorum conjectu, D. Jo: Baptistam intentionem suam benè fundare posse non quidem in titulo primogenituræ à Fabritio Testatore ordinatæ, quia, ceteris responsionibus omissis, cum illa penderet ab eo casu, eaque conditione, quod nempe Jo: Thomas primus heres Testatori prædecessisset, per ejusdem proindè
superviventiam evanuit, perindè ac si ordinata 1
numquam fuisset, ex notatis à *Parisio cons. 14. n. 10. lib. 2., Bellon. jun. cons. 35. nu. 11., & seqq., Altograd. cons. 60. num. 2. lib. 1., Torr. de majorat., & Primog. Ital. lib. 2. quæst. 17. num. 1., Peregr. de Fideicomm. art. 15. num. 3., Rot. in rec. decis. 258. num. 11. & seqq. part. 15., in Romana Fideicommissi 26. Junii 1690. §. Nec obstat coram bon. mem. de Hervault, in Lauretana Fideicommissi 16. Mar. 1702., & 13. Januarii 1703. per tot. coram R. P. D. Lancetta, & in Eugubina Fideicommissi 9. Maii 1707. §. Etenim coram eodem.*

Sed justè agere dici potest ex sequenti dispositione, seù præcepto à d. Fabritio Thomæ filio suo, & primo heredi, deindeque ab illo Dominico Ignatio suo pariter filio injuncto, conservandi nimirùm Bona loci de Boniliis, illaque non 2
alienandi, ut perpetuò remaneant in uno de domo, & de agnatione de Rivette; Si enim fideicommissum constitutum dicitur non tantum ex verbis illud præcisè ordinantibus, sed ex verbis
etiam illud præsupponentibus, ut rescripserunt 3
Imperatores Marcus, & Commodus in *leg. cum proponebatur 66. ff. de legat. 2.*, & docent *Cyriac. controv. forens. 96. num. 48., Petr. de Fideicom. quæst. 5. nu. 12. & 45., Rot. coram Bich. dec. 424. sub num. 8., coram bon. me. Emerix jun. dec. 116. num. 6., & decis. 138. num. 9., in Romana, seù Reatina Fideicommissorum de Vincentinis 2. Aprilis 1696. §. final. coram clar. me. Card. Caprara*; Utique hæc voluntas conservandi Bona in sua
agnatione, expressa verbis perpetuitatem, & in- 4
finitatem temporis importantibus, necessariò supponit fideicommissum restitutorium favore omnium Descendentium de familia de Rivette, *Fusar. de substit. quæst. 320. num. 28. & seqq., Saminiat contr. 110. num. 1. & seqq. tom. 2., Rot. coram Coccin. decis. 1119. num. 2. & seqq., decis. 1162. num. 3. & seqq., & decis. 1230. per tot.*; nam alioquin dicta Bona de Boniliis apud illos conservari perpetuò non possent, ut ait *Papinian. in leg. cum Pater 79. §. Dulcissimis ff. de legat. 2., Aretin. in Centur. sub num. 15. vers. non obstat ff. de vulgar., Surd. cons. 67. num. 20. & seq., & cons. 96. num. 22., Bellon. cons. 1. nu. 75., Redenasch. cons. 35. per tot. lib. 1., Altograd. sen. cons. 94. n. 2. lib. 2., Gratian. discept. forens. 828. num. 24. & 44., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 6. tit. 14. num. 24. & seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 247. sub num. 7., Torr. variar. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 9. num. 38., & quæst. 15. num. 19., Rota penes eumdem tom. 2. in Miscellan. part. 1. tit. 12. decis. 23. §. Quoniam, in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris*

*bris 1707. §. Certò autem certiùs coram bon. mem.
Omanna, in Bononien. Cautelæ Angeli 20. Ja-
nuarii 1708. §. Etenim coram Emo D. Card. Prio-
lo in Assisien. Immissionis 26. Junii 1709. §. Post-
habita coram Emo D. Card. de Polignac, confirma-
ta 3. Februarii 1710. §. Quin obstare coram Emo
D. Card. Priolo, & in Imolen. Fideicommissi 10.
Maii 1717. §. Ratio decernendæ & seqq. coram
R. P. D. Corio.*

Ad illud verò invitatos censeri solùm Descen-
5 dentes masculos, arguebatur ex pluries repetito
voto conservandi dd. Bona in sua *domo de Rivet-
te*, quod sicuti præsefert expressam agnationis
6 contemplationem, ex deductis per *Rot. cor. Card.
Cerro dec. 910. num. 10. & seq., coram bon. mem.
Emerix. jun. decis. 86. n. 10., & decis. 122. n. 23.,
in rec. decis. 69. num. 17. part. 17., dec. 27. num. 5.
& 6., & decis. 164. num. 7. part. 18., decis. 683.
num. 11. part. 19., in Ariminen. Fideicommissi de
Provasiis 19. Junii 1690. §. Tum quia coram Rmo
Molines, in Firmana Fideicommissi 17. Mar. 1702.
§. Solùm & seq., & 17. Apr. 1703. §. Quo enim
coram bon. mem. Muto, in Spoletana Hereditatum
13. Junii 1704. §. Testatricem coram bon. mem.
Omanna, in Baren. Immissionis 3. Decembr. 1708.
§. Verùm coram Rmo Aldrovando, & in confir-
matoria 3. Junii 1709. §. Hac autem coram eodem,
in Forosempronien. Legatorum super fideicommis-
so Antonii 2. Maii 1712. §. Et omnem coram eo-
dem*, ità Testator ad illud vocasse censetur solos
7 masculos Agnatos, per quos familiæ conservan-
tur, & propagantur, juxtà doctrinam *Joan. An-
dr. in addit. ad speculat. rubr. de Testam., quam se-
quuntur Bellon. jun. cons. 72. num. 1., & cons. 73.
num. 17., Peregrin. de Fideicom. artic. 26. n. 15.,
Cyriac. contr. 691. n. 3., Castald. consult. 12. n. 5.,
Rodulphin. allegat. 27. nu. 3., & allegat. 34. n. 2.,
Mans. consult. 102. in princ., & per tot., Rot. in
rec. decis. 385. num. 26. part. 19., in Romana Pri-
mogenituræ de Nobilibus 26. Aprilis 1717. §. In
subjecta coram R. P. D. Crispo, & in Romana
Primogenituræ de Bubalo 4. Junii 1717. §. Ex-
pressè autem, & in confirmatoria 9. Maii 1718.
§. Concludebant denique coram R. P. D. Lancetta.*

Nec obesse potest, quod Testator usus fuerit
communi nomine Descendentium suâ naturali,
8 ac propriâ significatione Masculos, & fœminas
indifferenter complectente, quia, dum ille in
prima testamenti parte ad successionem in pri-
9 mogenitura vocavit solos Descendentes mascu-
los; in sequenti parte de solis pariter masculis
sensisse dicendus est, cum una pars testamenti
10 declarari debeat ex altera, ut in proposito dixe-
runt *Menoch. cons. 585. nu. 14. & 19., Altograd.
cons. 60. num. 86. & 112. cum duob. seqq. lib. 1.,
Venturin. cons. 25. num. 73. lib. 1., Rodulphin. al-
legat. 174. nu. 19. & seqq., Saminiat. contr. 138.
num. 41. & seq., Torr. de majorat. Ital. part. 3.
decis. 1. num. 22., Rota inter recollect. per Palm.
nep. dec. 218. num. 7., in Fulginaten. Primogeni-
turæ 14. Junii 1700. §. Fortiùs coram Rmo Mo-
lines, in Avenionen., seù Carpentoracten. Fidei-
commissi de Tertullis 2. Julii 1706. §. Et hæc co-
ram R. P. D. Lancetta, in Forosempronien. Lega-
torum super fideicommisso Antonii 2. Maii 1712.
§. Tum etiam coram Rmo Aldrovando, & in Ro-
mana, seù Interamnen. Fideicommissi 2. Martii
1716. §. Atque id ipsum coram R. P. D. Cerro.*

Idque procedit, quamvis D. Marguareta fruatur
prærogativâ lineæ ultimi possessoris, cujus heres 11
dumtaxat est, quippè Testator sic, ut supra, dis-
ponendo, ordinem irregularem præscripsisse vi-
detur; Ideoque tamquam lex servanda omninò
erit hæc forma, & modus succedendi ab eo præ- 12
scriptus, quamvis derogaret naturę fideicommissi,
& ordini Juris, *Pegas in tract. de obligation., &
action. cap. 26. n. 21. & 43. resolut. forens. tom. 3.,
in tract. de majorat. tom. 1. cap. 1. num. 52. cap. 2.
nu. 8. 96. & 121.*, eâ ratione, quia isto casu linea
apud fœminam durat solùm naturaliter, & in
substantia, non verò civiliter, & in qualitate vo- 13
lita à Testatore; atque idcircò Masculus excludit
semper fœminas, licèt contentas in linea ultimi
possessoris, cum eædem vel dicantur de genere 14
non vocato, *Rosa consult. 69. num. 65., & meliùs
num. 69. & seq., clar. me. Card. de Luc. de Fidei-
comm. disc. 102. nu. 11. vers. si ergò egregiè, Roc-
ca disp. Jur. select. cap. 15. num. 5. 10. & 24.,
Rot. coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 177.
num. 28. & seqq., ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc. de Fideicom. decis. 38. n. 14., in rec. dec. 570.
num. 10. part. 19., in Bononien. Fideicommissi de
Ursis 26. Martii 1708. §. Verùm, & §. Quia hujus-
modi cor. Rmo Molines, confirmata 17. Maii 1709.
§. Quibus ità constabilitis coram Rmo Aldrovan-
do, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii de Ab-
biosis 7. Aprilis 1710. §. Et sanè & seq. coram
R. P. D. Crispo*, vel earum vocatio suspensa di-
cenda sit, donec extant Masculi, ut distinguen- 15
do inter absolutam & limitatam fœminarum ex-
clusionem, tradit *Pegas. cap. 17. num. 75. de majo-
rat*, & priùs dixerat *cap. 10. num. 775. & seqq.*;
Quoties enim qualitas aliqua veluti moderatrix, 16
& arbitra dispositionis tribuit capacitatem succe-
dendi, tunc nec de linea, nec de gradu curari
debet, *Mans. consult. 93. n. 33. & 44.*, sed, post-
habitâ lineâ substantiæ, quærenda est linea quali-
tatis, *Surd. cons. 349. num. 1. & seq., & cons. 407.
n. 35., Rosa consult. 69. n. 68. & seq., & n. 157.,
Torr. variar. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 1.
num. 34., & quæst. 12. num. 17., quæst. 16. n. 19.,
& quæst. 30. num. 13., decis. sicul. apud clar. me.
Card. de Luc. de Feud. art. 2. num. 328., Balducc.
in collect. decis., & rer. judic. tit. 3. dec. 35. n. 3.,
& apud Torr. de success. in Primogen. Ital. dec. 24.
nu. 33. & seqq., apud eumdem de pact. fut. success.
dec. 209. num. 17. & seqq., & in recent. decis. 414.
part. 18.*

Quamquam verò hæc plurimùm urgere vi-
deantur, nihilominùs tamen neptis non desti-
tuitur validis rationibus, quibus Patruum exclu-
dere queat à successione in utroque ex dd. fidei-
commissis; quia, si sermo sit de illo ordinato à
Fabritio, idem expiravit in Dominico Ignatio,
cum conditum reperiatur favore Joannis Tho-
mæ, & filii masculi, qui erit ejus heres, cum-
que heres Joannis Thomæ fuerit Dominicus I-
gnatius, cujus Jura ex persona Josephi Patris il-
lius

lius heredis habet D. Marguareta ; indè sequitur,
17 quod D. Jo: Baptista à successione prædicta re-
pellendus sit communi illo effato : substitutio de
18 te non loquitur; Hæc namque extendi numquam
debet ultra gradus, & personas, quarum favore
ordinata reperitur, juxtà theoricam Aretini in
leg. Gallus §. Et quod num.6. ff. de liber., & post-
hum., Honded. cons.78. num.35.lib.1., Becc. cons.
639. num. 12. & seqq., Peregrin. de Fideicomm.
artic. 14. num. 47. vers. quamobrem, Rot. coram
Celso decis.145. num.1., in Camerinen. Fideicom-
missi 16. Aprilis 1706. §. Indeque coram bon. me.
Omanna, in Ariminen. manutentionis 11. Maii
1716. §. Quin subsistat coram R. P. D. Foscaro,
& in eadem Causa Ariminen. Fideicommissi de
Hippolitis 12. Aprilis 1717. §. Quo verò coram
eodem, & novissimè in Romana, seu Fanen. Fidei-
commissi 20. Junii 1718. §. Vocatio coram R.P.D.
Rovault de Gamaches.
Certiùs, quia Jo: Thomas heres institutus, gra-
vatus fuit Bona controversa restituere non om-
nibus suis filiis, sed illi dumtaxat, qui fuisset ejus
19 heres ; undè, cum qualitatem hanc non habeat
Jo: Baptista, exclusus planè censetur, ex notatis à
Soccino in leg. Gallus §. Instituens num. 5. ff. de
liber., & posth., Fusar. cons.95. num.9., Cyriac.
contr. forens. cap.629. num.11., Rota in Faventi-
na Jurispatronatus 12. Maii 1710. §. Omnibusque,
& 12. Junii 1711. §. Siquidem & seq. coram Rmo
D. Ansaldo Decano, & in Romana, seù Inte-
ramnen. Fideicommissi 2. Martii §. Id quod, & 12.
Junii 1716. §. Eodemque modo coram R. P. D.
20 Cerro, & per consequens fideicommissum quod-
cumque per obitum sinè filiis Dominici Ignatii,
heredis instituti, evanuit, cum nulla supersit
21 ampliùs persona, quæ vel passivè gravata, vel
activè vocata dici possit, Fusar. de substit. quæst.
551. num. 1., Roccu disputat. Jur. select. cap. 19.
num.26., Rota in Vercellen. Reintegrationis 3.
Julii 1711. §. Accedente præsertim coram Illmo
D. meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, &
in Romana, seù Fanen. Fideicommissi 20. Junii
1718. §. final. cor. R.P.D. Rovault de Gamaches.
Neque verò literalis hæc restrictio substitutio-
nis ad filium masculum, & heredem Jo: Tho-
mæ heredis instituti tolli potest ex parte pro-
22 hibitiva, quâ Fabritius Testator vetuit aliena-
tionem quamcumque suorum Bonorum ; Ex
quibus inferebatur, Testatorem gravare voluis-
se universam familiam, & Descendentes suos,
23 nè alioquin adeò ampla alienationis prohibitio
ordinata cum expresso voto conservandi Bona in
familia, & Descendentibus ipsius Testatoris, &
cum verbis perpetuitatem temporis præseferen-
24 tibus, irrita prorsus redderetur, si fideicommis-
sum alios non complecteretur, quàm filios Do-
minici Ignatii filii, & heredis Jo: Thomæ, juxtà
auctoritates in rationibus dubitandi superiùs al-
legatas.
Discursus namque iste nil turbat, quia pars
dispositiva clara est, & concepta legitur cum re-
strictione vocationis ad filium heredem Jo. Tho-
mæ, & quamvis ex fideicommisso conservatorio
25 elici quandoque valeat fideicommissum restitu-
torium in casu obitus quodque attinet ad hujus
durationem, progressum, & extensionem, ab 26
illo liceat argumentum desumere ; nihilominus
hæc vel procedunt, quando nullum adest præce-
dens fideicommissum, sive dispositio ordinata in 27
casu obitus, vel, si adest, in ea designati non re-
periuntur certi gradus, & personæ per illam vo-
catæ, ut tradunt Odd. cons.65. nu. 52., Gabriel.
cons. 132. num. 67., & seq. lib. 1., Giovagnon.
cons.39. num.14. & seq., Palm. sen. cons. 89. nu.
17. & seq., Ruin. cons.121. num.8. lib. 2., Fu-
sar. cons. 17. num. 150., Cusanat. cons. 4. num.
241. & seq., Altograd. cons.79. num.70. & seq.,
Caren. resolut.29., num.10., Peregrin. de fidei-
com. art.1. num.28., Torr. de majorat. Ital. part.
2. cap.13. num.29., clar. mem. Card. de Luca de
fideicom. disc.51. num.9., Cyriac. contr. 608. nu.
8. & seqq., Rmus Ansald. Decan. in addit. ad
suam decis.5. num.65. part.3., & est constans Sa-
cræ Rotæ opinio, ut apud Giovagnon. cons.39. nu.
56. & seqq., & part.4. divers. decis.466. in fin.,
coram Cavaler. decis.464. num.5., coram Merlin.
decis.864. num.22., coram Celso decis.228. num.
4., & decis.376. num.8., coram bon. mem. Eme-
rix jun. decis.1163. num.16., in Romana Fidei-
commissi de Vincentinis 6. Februarii 1702. §. Mi-
nùsque coram Emo D. Card. Scotto, in Romana
Fideicommissi 8. Junii 1705. §. Alii autem coram
clar. mem. Card. Caprara, confirmata 11. Janua-
rii 1706. §. Concomitantibus coram Rmo D. An-
saldo Decano, in Romana seù Sabinen. Fideicom-
missi 3. Februarii 1708 §. Ejusdemque coram eo-
dem, in Bononien. Fideicommissi de Elephantutiis
27. Februarii 1708. §. His cum seq. coram Rmo
Aldrovando ; Vel quando pars dispositiva, &
vocativa tantam involveret obscuritatem, ut 28
sinè ope partis prohibitivæ, difficilis redderetur
substitutionum explicatio, Altograd. cons. 79. nu.
7., & seqq. lib.2., Menoch. cons.769. num.10.,
Cyriac. contr. 608. num.26., & seq., clar. mem.
Cardin. de Luca de fideicom. dict. disc. 51. num.9.
circa med., Rot. in Camerinen. Fideicommissi 26.
Junii 1707. §. Haud relevante coram bon. mem.
Omanna, & in Faventina Fideicommissi de Pasiis
17. Februarii 1713. §. Quinimmo coram R.P.D.
Lancetta, & in Ariminen. Fideicommissi de Hip-
politis 12. Aprilis 1717. §. Hinc Domini coram
R.P.D. Foscaro.
Et rectè quidem Doctores sic censent his casi-
bus ; nam, cum Testator nihil disposuit quoad
restitutionem fideicommissi, vel adeò obscurè
locutus fuit, ut ex parte dispositiva perspici
nullo pacto queat ejus voluntas, hæc tunc inve-
stiganda, atque desumenda est ex voto conser-
vandi Bona, ex fideicommisso videlicet conser- 29
vatorio elicito ex parte prohibitiva, inde justam
capiendo interpretationem tàm quoad duratio-
nem, quàm quoad personas in fideicommis-
so restitutorio comprehensas, veluti medium
ad consequendam Bonorum conservationem
principaliter, & tamquam finem exoptatum,
de Ponte cons. 46. num. 21., & seq. lib. 1.,
Bonden. collect. legal. 23. num. 16. part. 2., Ur-
ceol. consult. 80. lib. 2., latissimè Balduc. ad Ra-

mon. cons.61. num.64. & seq., Rota in rec. decis.
322. num.16. part.14., decis. 358. num. 6. & seq.
part.16., decis.160. nu.3. & seq., & decis. 339.
num.19., & 20. part.17., decis.356. num.2., &
seq. part.19., & in Romana, seù Reatina Fidei-
commissi de Vincentinis 2. Aprilis 1696. §. septi-
ma in fin. coram clar. mem. Card. Caprara; Secùs
tamen est, quando, ut in casu nostro, pars dis-
positiva nullâ indiget suppletivâ interpretatio-
ne, sivè declaratione mutuanda ex parte prohi-
bitiva, tametsi hæc informata sit voto conser-
vandi perpetuò Bona in agnatione, ob eam ra-
tionem, quod hoc casu tàm prohibitio, quàm
ratio illi adjecta, consectaria, atque accessoria
censenda est; Ideoque utraque corroborare qui-
dem, firmiusque reddere valet fideicommissum
30 sive qualemcumque dispositionem ordinatam in
casu obitus respectu illarum personarum, & ca-
suum, ad quos expressè refertur, at non etiam
extrà eos extendere illud poterit, juxtà magistrale
cons. Dec. 636., Fusur. de substitut. quæst. 683.
num.9., Rub. in annot. ad decis.632. num. 81. &
seq. part. 4. tom. 3. rec., Cesareg. post tract. de
successs. resolut. 11. num.9., & seqq., Rot. coram
Dunoz. jun. decis.777. nu.9., coram Bichio decis.
129. nu.1., coram bon. mem. Emerix jun. decis.
1265. num. 6., apud Paulut. dissert. 15. decis. 2.
num.5., & in ejus confirmatoria decis.496. nu. 3.
part.13. rec., in Romana Fideicommissi de Garis 9.
Maii 1701. §. Idque non obstante coram R̃mo An-
saldo Decano, in Camerinen. Fideicommissi 16. A-
prilis 1705. §. Desiderium coram bon. mem. Oman-
na, & 20. Junii 1707. coram eodem, in Auxi-
mana Censuum 5. Maii 1710. §. Ejusdem coram
R̃mo Ansaldo Decano, in Faventina Fideicom-
missi de Pasiis 17. Februarii 1713. §. Absque eo
quod, & 19. Junii ejusdem anni §. Minimè at-
tentis iis coram R. P. D. Lancetta, confirmata 7.
Maii 1714. coram R.P.D. Crispo, cum aliis in ci-
tata Ariminen. Fideicommissi de Hippolitis 12.
Aprilis 1717. §. Ast in præsenti coram R. P. D.
Foscaro.

Nec est, cur objiciatur, prohibitionem aliena-
tionis cum voto conservandi Bona in agnatione
31 censeri non posse accessoriam, & consectariam
dispositioni ordinatæ in casu obitus, eo quod il-
la, utpote realis, consideranda sit tamquam per se
stans, atque independens ab altera. Nam, ut tàm
prohibitio alienationis, quàm illius ratio, uti
32 subordinata, & veluti accessoria, cohærere di-
catur fideicommisso ordinato in casu obitus, si
satis est, quod eadem facta reperiatur post voca-
tionem continentem certum ordinem substitu-
tionum, vel habentem restrictionem ad certos
casus, & personas, ut post Dec. dict. cons. 636.
magistraliter dixit Rota coram Card. Cels. decis.
228., & tradunt clar. mem. Card. de Luca de fi-
deicom. disc.51. nu.9., disc.53. num.17., & seqq.,
disc.54. sub num. 4. vers. primus casus & num. 5.,
Rot. apud Paulut. post dissert.15. decis.2. num. 3.
5. & seqq., coram Bich. decis. 297. num.22., in rec.
decis.272. num.16. part.6., decis.496. num.3. &
seq. part. 13., in Auximana Census 5. Maii 1710.
§. Alias coram R̃mo Ansaldo Decano; Potiori
sanè jure in casu, de quo agitur, eadem resul-
tare dicetur ex verbis, quibus concepta est; hæc
namque nullo pacto realem, sed personalissimam
præseferunt prohibitionem alienationis, quia
Testator illam non ordinavit simpliciter, & nul- 33
lâ factâ designatione personarum, sed in ea de-
mandanda relationem habuit ad dict. Jo: Tho-
mam heredem; ambigi enim nequit, quin di-
ctio illa audit Thomas son heretier sit personalis,
restrictiva, atque relativa, Altograd. cons.99. n.45. 34
lib.1., Mans. consult.18. nu.35., Rot. cor. Burat. dec.
742. num.8., coram Bich. decis.297. nu. 28., cor.
clar. mem. Card. Cerro dec.231. n.23. & seq., in rec.
dec. 15. num.8. part.7., propterea que tamquam
suâpte naturâ efficiens, quod dispositio referens
restricta censenda semper sit ad personas præce- 35
denter expressas in relato, benè Surd. decis. 85.
num.3., operatur etiam, quod prohibitio aliena-
tionis, & ratio conservandi Bona in agnatione
illam informans, cum dictionibus tamen relati- 36
vis, atque restrictivis relatis ad personam no-
minatam in fideicommisso ordinato in casu obi-
tus, restricta, atque alligata censenda sit eisdem
personis, atque conditionibus, & casibus, sub qui-
bus ordinatum fuit fideicommissum, vel vocatio
in casu obitus, ut docuerunt Giovagnon. cons. 64.
num.21. lib.1., Redenasch. cons.10. num. 3. cum
seqq., Altograd. cons.99. num.45. lib.1., Fusar.
cons.3. num. 14. cum seqq., & de substitut. quæst.
663. num.6., & 17. ibi = personalissima est pro-
hibitio, quando dictum fuit, nè ipsi filii, vel
ipsi heredes alienarent, idem dicendum esset, quan-
do aliis dictionibus relativis facta esset prohibitio=,
Raudens. de Analog. cap.15. num. 117., Castill.
contr. jur. lib.4. cap.56. num.45. lib.5. cap.56. nu.
37., Adden. ad Burat. decis. 742. num. 12. ibi =
dictio=dicti=restringit dispositionem ad personas vo-
catas =, clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc.
51. num.7., Mans. consult.18. num. 35. & seqq.,
Urceol. in appendic. ad consult.47. num.13., Rot.
coram Merlin. decis.669. num.8. ibi = quæ verba =
dictis = sunt restrictiva, & relativa personarum, de
quibus in præcedenti dispositione=, coram Bich. de-
cis.297. nu.21. ibi = maximè ponderato verbo = di-
ctis=, quod restringit prohibitionem ad personas su-
prà gravatas =, & decis. 560. num.9. ibi = ac pro-
hibitio Rutilii est personalis, quæ propterea, cùm
personam Cæsaris non egrediatur=, Rot. coram bon.
mem. Emerix Jun. decis.56. num.7., decis. 583.
num.4., in Romana seù Reatina Fideicommissi 14.
Junii 1694. §. Etenim post med. coram bon. mem.
Muto, in Romana, seù Reatina Fideicommissi de
Vincentinis 6. Februarii 1707. §. Sed & quia co-
ram Eñ̃o D. Card. Scotto, in Vercellen. Reinte-
grationis 3. Julii 1711. §. penult. coram Illm̃o D.
meo Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, in Ro-
mana, seù Fursen. Immissionis 14. Aprilis 1714.
§. Quarta magis efficax coram R̃mo Molines, &
in Ariminen. Fideicommissi de Hippolitis 12. A-
prilis 1717. §. Nec hujusmodi coram R.P.D.
Foscaro.

Atque hinc parum urgebat, quod Testator pro-
hibuerit alienationem, ut Bona demeurent à perpe-
tuité à un de la Maison, e Surnom de Rivette de-
scen-

37 *scendant de son dit fils*, quia, cùm, ut dictum est,
prohibitio alienationis stare dicatur cohærenter,
& accessoriè ad præcedentem dispositionem, &
vocationem, dicendum sanè est, quod etiam talis
ratio prohibitioni adjecta, illativè, & consecutivè
ad præcedentia intelligenda sit, ut, præter auctori-
tates superius allegatas, tradunt *Giovagnon. cons.
39. nu. 8., Rot. in rec. decis. 300. nu. 20. part. 1., cor.
Ludovis. decis. 433. num. 11.*, & propterea, quem-
38 admodum prohibitio alienationis non inducit
novam dispositionem, & fideicommissi exten-
sionem, sic etiam ratio eidem adjecta immutare
nequit naturam dictæ prohibitionis, *Giovagnon.
dict. cons. 39. num. 5.*, ubi allegat quatuor *Sacræ
Rotæ decisiones, Rota coram Merlin. decis. 669.
in princ.* ubi leguntur hæc verba = *sed perpetuò
penes familiam Formicinorum illa esse voluit* =, *co-
ram Bich. decis. 297. num. 22., coram Card. Celso
decis. 228. num. 6.*, in qua legebantur hæc alia
verba = *Et ideo hoc fecit, ut omnia Bona prædi-
cta conservarentur pro ipso herede, ejusque fami-
lia, & Successoribus* =, *in Dicta Camerinen. Fidei-
commissi §. Desiderium coram bon. mem. Omanna,
& in dicta Auximana Census §. Ejusdem insuffi-
cientiæ coram Rmo Ansaldo Decano, & latiùs in
dict. Ariminen. Fideicommissi de Hippolitis 12.
Aprilis 1717. §. Multòque minùs coram R. P. D.
Foscaro.*

Ut etiam non officit verbum illud = *descen-
dant de son dit fils* = in eadem parte prohibitiva
adhibitum, nam ex ratione reducendi ad con-
cordiam utramque dispositionis partem, illud
intelligendum venit non de omnibus Descenden-
39 tibus in infinitum, & quandocumque nascitu-
ris, sed quidem de illo tantùm nepote à suo
filio herede instituto descendente, quem Te-
stator prius invitaverat, juxtà tradita in specie per
*Alexand. cons. 19. num. 1. lib. 1., Dec. cons. 336.,
Gozzadin. cons. 30. num. 16. in fin., Rota coram
Seraphin. decis. 883. num. 3. & seqq., & in dict.
Camerinen. Fideicommissi 16. Aprilis 1706. §.
Verba enim coram bon. mem. Omanna, & in sæ-
piùs citata Ariminen. Fideicommissi de Hippolitis
§. Nec majorem*; Idemque dicendum est de di-
40 ctione = *à perpetuité* = perpetuitatem temporis im-
portante; nam, quoties fideicommissum expres-
sè restrictum apparet ad certas personas, certos-
que gradus, similia verba, & clausulæ induce-
41 re nequeunt illius prorogationem, ut de clausu-
la illa = *nullo unquam tempore* = respondit *Ro-
ta in dicta Romana, seù Reatina Fideicommissi
de Vincentinis 6. Februarii 1702. §. Ejusdem co-
42 ram Emo D. Card. Scotto*, & de dictione illa =
perpetuò = *Rot. in Faventina Fideicommissi de Pa-
siis 17. Februarii 1713. §. Absque eo quod coram
R. P. D. Lancetta, confirmata 19. Junii ejusdem
anni §. Minùs attentis iis coram eodem, & 7. Maii
1714. coram R. P. D. Crispo*, & generaliter de
quocumque alio simili verbo perpetuitatem, seù
43 tractum successivum temporis importante, tra-
diderunt *Roland. cons. 84. num. 11. lib. 1., Ce-
phal. cons. 510. num. 16., Gabriel. cons. 132. num.
21. lib. 4., Menoch. cons. 85. num. 104., Surd.
cons. 123. num. 14., Fusar. cons. 4. nu. 56., Mart.
de success. legal. part. 3. quæst. 1. art. 5. num. 34.,
Rot. coram Cavaler. decis. 454. num. 11., coram
Ludovis. decis. 433. num. 11., in rec. decis. 300. nu.
25., & decis. 486. num. 12. part. 1., in Romana Fi-
deicommissi de Goris 9. Maii 1702. §. Idque non
obstante coram Rmo Ansaldo Dec., in Fanen. Fi-
deicommissi 4. Julii 1704. §. Neque ad effectum
cor. bon. mem. Omanna.*

Qui porrò omnes moventur prævalidâ illâ ra-
tione, videlicet, quod ejuscemodi dictiones,
utpotè semper intelligendæ, atque restringen- 44
dæ juxtâ subjectam materiam, *Alexand. cons. 86.
num. 2. lib. 1., Dec. cons. 521. num. 12., Barbos.
de diction. usufreq. dict. 163. num. 3., dict. 254. nu.
9., dict. 308. nu. 5., Gratian. discept. forens. 601.
num. 38., Rot. in rec. decis. 5. num. 18. part. 18.*,
non præsefe unt veram, & indeterminatam, sed
quamdam dumtaxat perpetuitatem impropriam, 45
& ex substitutione prius ordinata circumscrip-
tam, atque limitatam, ut in his præcisis termi-
nis inflectendo verba superius enunciata, respon-
dit *Rota in dict. Ariminen. Fideicommissi de Hip-
politis §. Undè cum.*

Et denique hæc omnia confirmantur argu-
mento desumpto ab observantia subsecuta, juxtâ
quam Successores dicti Joannis Thomæ heredis
instituti de Bonis controversis disposuerunt uti
de ceteris Bonis liberis; quisque autem novit
quantum huic observantiæ deferendum sit prò 46
declaranda Testatoris mente, atque interpretan-
dis ultimis voluntatibus, *Honded. cons. 92. nu. 27.
& seq. lib. 1., Surd. cons. 362. num. 10., Rot. ad
ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicom. decis.
17. num. 12., in rec. decis. 185. num. 4. part. 5., in
Romana Immissionis 27. Junii 1707. §. Quibus
ità coram bon. mem. Caffarello, & in Urbevetana
Immissionis 22. Aprilis 1711. §. Ceterum coram
Rmo D. Ansaldo Decano.*

Hæc verò, quæ dicta sunt respectu dispositio-
nis Fabritii de Rivette, procedunt quoque quo-
ad testamentum Joannis Thomæ illius filii, &
heredis, veluti eâdem methodo, ac verborum
formulâ conceptum, ut supra retulimus; immò
verò, cum Dominicus Ignatius, in quem ex utra-
que dispositione Bona controversa devenerunt,
sinè filiis objerit, & per consequens quæstio am-
pliùs non sit de inducenda activa vocatione ejus
Descendentium; sed de extendendo passivo gra-
vamine favore aliorum alterius lineæ, sive stipitis,
nempè favore Joannis Baptistæ; In his terminis,
cùm in oppositum non adsint conjecturæ ullæ 47
extensivam hanc interpretationem justè suaden-
tes; ea dubio procul restringenda est ad perso-
nam dicti Dominici Ignatii, *Fusar. de substitut.
quæst. 322. num. 1. & seqq., Rot. coram Dunoz.
jun. decis. 648. num. 21., coram bon. mem. Emerix
jun. decis. 1163. num. 2., & in Romana, seù Fa-
nen. Fideicommissi 20. Junii 1718. §. Qua porrò
in fin. cor. R. P. D. Rovault de Gamaches.*

Libuit in medium afferre rationes, quæ in
utramque partem deduci posse reor, & inhærendo
iis, quæ doctè, ac luculenter enucleata fuerunt à
D. meo Advoc. de Firmin., cuncta expendere,
quæ prò tuendis, vindicandisque juribus Dom.
Mar-

Marguaretæ requirentis conferre posse videntur;
Et quamvis versemur in valde ancipiti quæstio-
ne, utpotè quæ vertit in scrutanda, assequen-
daque Testatoris mente, verbis clarè non expli-
cata, sed desumenda ex conjecturis, & per sub-
auditos intellectus elicienda; ideoque suàpte
48 naturâ semper dubia, *Rota coram Bichio dec. 612.*
num. 15., & seqq., coram Cerro decis. 538. nu.3.
& seqq. inter collect. apud Palmam. dec. 88. num.
7. & seqq., nihilominus, quemadmodum crede-
rem in quæstione hac in abstracto considerata,
præfatam D. Requirentem validissimarum ratio-
num præsidio non destitui, sic viceversâ in con-
creto casus, de quo agitur, potiora esse censerem
jura Patrui illam à dictis fideicommissis exclu-
dere satagentis.

Moveor, quia certi juris est, quod Testator in
una, eademque testamentaria dispositione plures
49 ordinare potest dispositiones independenter,
quarum altera universalis sit, altera verò par-
ticularis, ità invicem sejuncta, ut unaquæque
50 illarum à conditionibus, & qualitatibus ipsi ad-
jectis formam recipiat, *Bellon. jun. cons. 56. num.*
12. & seqq., quod consilium magistrale vocat
Card. de Luca de fideicom. disc. 128. in princip. &
num. 5., Actolin. resolut. 39., Urceol. decis. Flo-
rent. 34. num. 1., Rot. in una Auximana Prædii
29. Januarii 1680. coram bon. mem. Rondinino
impress. in rec. decis. 537. num. 3. part. 19. tom. 2.,
confirmata 7. Junii ejusdem anni §. Existentia
coram eodem, & 23. Februarii 1684. §. Etenim
cùm ex toto, & 19. Junii ejusdem anni §. Qui-
bus nihilominus coram bon. mem. Ursino, adeo qui-
51 dem, ut nedum utriusque fideicommissi resti-
tutio discretivè fieri debeat juxtà diversitatem
casuum, & conditionum, sub quibus illa ordina-
ta sunt, *Rota coram Coccino decis. 1302. num. 18. &*
seqq., verùm etiam contingere queat, quod, ali-
52 quâ deficiente conditione, sub qua alterum ex
illis conditum reperitur, expiret, alterum verò
subsistat, & duret favore personarum ad illud
vocatarum, ut firmatur in superius relatis au-
ctoritatibus, & erat casus *decisionum* editarum *in*
dicta Auximana Prædii, in quibus licèt ob mor-
tem heredum institutorum cum filiis expirasse
diceretur fideicommissum universale super tota
hereditate à Testatore conditum; nihilominus
non defecerat fideicommissum particulare, cui
idem fideicommittens prædium quoddam per-
petuò obnoxium esse voluerat, & probat *Rot. ad*
ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicom. decis.
101. num. 3. & seqq.

Prout certè in nostra hypothesi Fabritius Te-
stator duplex ordinasse videtur fideicommissum
sive dispositionem; primam quidem universalem
expiraturam, deficiente conditione, cui alligata
reperiebatur, alteram verò particularem, &
perpetuam ab illo prorsus contradistinctam:
Concurrunt namque requisita, sive extrema illa,
53 ex quibus censent Doctores, unam ab alia contra-
distingui; Nam, cum fideicommissum univer-
sale dicatur illud, quod ordinatum legitur super
tota, vel quota hereditatis; particulare verò il-
54 lud, quod imponitur super re certa, non autem
in tota, vel in quota hereditatis, cum iste termi-
nus non conveniat Successori particulari, sed 55
universali, in quem transit universum jus acti-
vum, & passivum Defuncti, minimè transiens
in fideicommissarium particularem, *Rota coram*
Coccin. decis. 1302. num. 5.; Et præterea, cum
oporteat, quod adsit diversitas personarum, ut 56
videlicet personæ vocatæ ad fideicommissum
particulare sint diversæ ab illis, quæ vocatæ sunt
ad universale, ex ea manifesta ratione, quod,
cum illud sit legatum, pernecessè danda est di- 57
stinctio personarum, ut nempe alter sit heres,
alter verò sit Legatarius, ut benè post *Bellon. jun.* 58
d. cons. 56. tradit *Card. de Luc. de Fideicomm. d.*
disc. 128. num. 5., Palm. alleg. 399. num. 3., &
seqq., Rota in sæpè citata Auximana Prædii 23.
Februarii 1684. §. Sententia, & seqq. coram bon.
mem. Ursino.

Utrumque sanè ex dd. requisitis concurrit in
casu nostro, nam, quod attinet ad fideicommis-
sum, de quo hodiè est quæstio, factum non le-
gitur super tota, aut quota hereditatis, sed super
Bonis dumtaxat existentibus in territorio de Bo- 59
niliis, ideòque est particulare, quale esse illud
ordinatum super certis corporibus, & rebus, tra- 60
dunt superiùs allegatæ auctoritates, &, præter il-
las, *Cyriac. contr. 205. num. 231., & seqq.*, con-
siderans designationem loci, in quo sita sunt
Bona, *Rota coram Dunoz. jun. decis. 846. n. 36.,*
coram Coccin. decis. 1302. num. 4., in rec. dec. 12.
num. 35. part. 10., decis. 332. num. 27., & seqq.
part. 18., in Cæsenaten. Fideicommissi 19. Aprilis
1686. §. Sed Domini coram bon. mem. d. Hervault,
quam cum aliis refert, & sequitur *Rmus D. An-*
sald. Decan. in sua decis. 21. num. 8. juxta Ro-
man. impress., & in fortioribus terminis, de fidei-
commisso videlicet desumpto ex prohibitione 61
alienationis comprehendente universa Bona sta-
bilia, quod particulare censendum sit, docue-
runt *Peregrin. de Fideicomm. art. 5. num. 28. art.*
51. sub num. 30. vers. nam fideicommissum, & nu.
32., Mans. consult. 156. num. 2., & seqq. tom. 2.
& consult. 38. num. 2., & 3. tom. 9., Saminiat.
contr. 133. num. 31., & seqq., ubi contraria decla-
rat, Urceol. decis. Florent. 34., ead. Rot. Florent.
apud Palm. allegat. 399. num. 2., & num. 10., &
seqq., Rot. in rec. decis. 171. num. 10. part. 6.,
decis. 399. num. 15. part. 9., decis. 12. num. 35., &
seqq. part. 10., coram Dunoz. jun. decis. 800. n. 1.,
& seq., coram Merlin. decis. 265. num. 5., in Ra-
vennaten. Fideicommissi 4. Decembris 1699. §. Ve-
rùm his non obstantibus coram Emo D. Card. Prio-
lo, & in Cæsenaten. Immissionis 10. Maii 1697.
§. Quod autem, & 2. Decembris ejusdem anni
§. Particularibus verò coram eodem.

Quod verò attinet ad secundum requisitum,
clara est etiam diversitas personarum, uam, ut
diximus in *§. Dominicus Ignatius*, Fabritius Te-
stator, scripto sibi herede universali Thoma fi-
lio suo, ordinavit quidem primogenituram favo-
re nepotis in casu, quo filius heres scriptus sibi
prædecessisset, sed hæc primogenitura ob defe-
ctum conditionis evanuit, & quateuùs, purificatâ
conditione locus illi factus fuisset, eadem sistere
de-

debebat in filio primogenito, absque eo quod ex
verbis testamenti mihi communicatis perspicere
queam, an illa progressura esset nec ne ad
alios Primogenitos ex primo vocato deinceps
orituros; at vice versâ ad fideicommissum ordi-
natum super Bonis à Testatore possessis in loco
de Boniliis vocantur omnes Agnati d. Thomæ,
ob eam finalem rationem, ut illa perpetuò ma-
nerent in uno de domo, & cognomine *de Ri-
vette*, ex quo sanè indubia redditur diversitas
inter personas ad dd. fideicommissa vocatas; im-
mò verò, cum non requiratur materialis diversi-
tas, sive rerum, sive personarum; quippe nedum
62 una, eademque res, sed una, eademque perso-
na ad utrumque fideicommissum vocari potest,
ut de primo ait *Rota decis. 26. num. 4., & decis.
433. num. 19. coram eodem*, & de secundo, *aliis
relatis, tradit Adden. ad d. decis. 433. num. 24.*;
63 satis propterea est, quod adsit formalis illarum
diversitas in futurum saltem eventum verifica-
bilis, ex diversitate tum casuum, & conditio-
num, tum etiam personarum substitutarum,
quia nimirum persona substituta in fideicommis-
so particulari sit diversa à substituta in universali,
*Alexand. cons. 67. num. 5. lib. 3., Rot. cor. clar.
mem. Card. Cerro decis. 956. num. 15., in d. Au-
ximana Prædii la 537. num. 5. part. 19., & in ejus
confirmatoriis, in illa nempe edita die 7. mensis
Junii 1680. §. Non obstat cor. bon. mem. Rondi-
nino, & die 23. mensis Februarii 1684. §. Diver-
sitas autem rerum, & 19. Junii ejusdem anni
§. Quibus nihilominùs cor. bon. mem. Ursino.*

Quamquam verò satis his constabilita dici
posse videretur diversitas inter dispositionem
universalem, & particularem; eadem tamen
magis, magisque elucescet, si inspiciamus diver-
sam formam utrique datam, & difformem succe-
dendi modum, ceterasque conditiones respectu
utriusque præscriptas, nam in dispositione uni-
versali vocatur filius primogenitus Thomæ, quæ
64 vocatio cum, exclusis omnibus aliis, includat so-
lum Primogenitum, ut tradunt *Menoch. cons.
915. num. 17., Castill. contr. jur. lib. 6. de inter-
pret. ultim. volunt. cap. 131. num. 44., Palm. al-
legat. 5. num. 21., alleg. 96. num. 7., alleg. 214. n.
13., Rot. cor. san. mem. Alexandro VIII. decis.
182. num. 17., in rec. decis. 419. num. 15. part.
13., & decis. 519. num. 17. part 14.*; ex hoc
succedendi modo, & forma à Testatore præscri-
pta in dispositione, sive institutione universali
heredis, evidens, & aperta redditur differentia à
particulari dispositione super Bonis de Boniliis
ab eodem facta.

Præterea, si discretivus loquendi modus, si di-
65 versitas rationis moventis Testatorem, si deni-
que ipsa rei manifestatio valuit umquam, ut ad
rem nostram dicitur in *Voto edito à bon. mem. d.
Hervault in Ferrarien. Fideicommissi de Turchis
inter decisiones collectas ad ornat. clar. mem. Card.
de Luc. de Fideicomm. in ordine la 92. num. 8., &
seqq.*; hæc sanè omnia in nostro casu evincunt
diversitatem, & independentiam unius fidei-
commissi ab alio. Apertus sanè est discretivus,
66 longèque diversus disponendi modus, quo Te-
stator respectu utriusque fideicommissi usus
fuit; nam, ut alibi animadversum est, disposi-
tio universalis sistit in solo Thoma, vel in illius
Primogenito vocato in casu, quo ille Testatori
prædecessisset, nullâ factâ ulteriorum Descen-
dentium vocatione, prout facta legitur in dispo-
sitione particulari, cui subjecta fuerunt Bona
loci de Boniliis, ut perpetuò conservarentur in
uno de domo, & cognomine *de Rivette*, id au-
tem non solum nobis aperit discretivum judi-
cium Testatoris respectu utriusque dispositionis,
sive fideicommissi, sed nobis manifestat ratio-
nem, quâ confirmatur utriusque distinctio, at-
que independentia, illaque desumitur ex ratione
specialis affectionis erga dd. Bona, quæ perpe-
tuò devenire voluit ad illos de familia Rivetta,
ut penes eos conservarentur; regulariter namque
Testatores ex hac peculiaris affectionis ratione 67
moventur ad rem aliquam particulari fideicom-
misso subjiciendam, Doctores *in leg. filius fami-
lias §. Divi ff. de legat. 1., Petr. de Fideicomm.
quæst. 1. num. 93., Rot. cor. Buratt. decis. 168. nu.
13., coram Dunoz. jun. decis. 846. num. 36., &
seqq., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fi-
deicomm. decis. 101. num. 5., in rec. decis. 20. num.
1., & seqq., & decis. 245. num. 7. part. 10., in d.
Auximana Prædii 19. Junii 1684. §. Constito
igitur coram bon. mem. Ursino.*

Neque verò diversitas isthæc, & independentia
unius fideicommissi ab alio validis argumentis
constabilita, tolli posse videtur ex eo, quod illa
dispositionis pars, in qua ordinatum dicitur d.
fideicommissum, cohærere videatur præcedenti
dispositioni universali, cui conjungitur participio 68
illo = *Enioignant* =, nam nec semper similia par-
ticipia inducunt talem cohærentiam, atque de-
pendentiam, *Bartol. in leg. 1. in princip. ff. de
vectigal., & publicar., Jason. in §. Æquè n. 45.
institut. de action., Palm. nep. alleg. 399. num 5.,
& 6., Rota Florent. inter collect. ab eodem dec. 213.
num. 67., & seqq., Rota in rec. decis. 402. num.
37. part. 14., coram Cerro decis. 65. num. 7., &
seqq.*, firmantes, dependentiam fideicommisso-
rum excludi propter diversitatem personarum, 69
casuum, & conditionum, etiamsi in dispositio-
ne adhibitum reperiretur participium; &, quod
magis est, talis dependentia in nostro casu consi-
derari nequit, nam, si verum, prout certè verissi-
mum est, quod pro statuenda diversitate, & in- 70
dependentia unius dispositionis ab alia, parvi fa-
cienda est structura, & materialis contextus ver-
borum, quibus utraque concepta legitur, sed
inspicienda est earum substantia, & natura; pro-
fectò, hâc inspectâ, perspicua redditur distin-
ctio, & independentia unius ab alia; quonam
enim pacto invicem cohærere, atque in unum
coalescere possunt duæ dispositiones, quæ respi- 71
ciunt res, & personas diversas, quarum una re-
fertur ad universale jus hereditarium, altera ve-
rò ad res particulares, & quarum una perpetua
est, altera verò ad limitatum tempus, & certas
dumtaxat personas restringitur? hoc sanè casu
nemo non videt, perabsurdum esse inducere con-
nexionem, atque dependentiam unius disposi-
tio-

tionis ab alia, *Fusar. de substit. quæst. 450. nu. 8., Rot. coram Priolo decis. 59. per tot., & præsertim num. 14., cor. clar. mem. Card. Cerro dec. 956. num. 15., in rec. decis. 399. num. 3., & 18. part. 9., & disertè firmatur in d. Auximana Prædii locis sæpiùs allegatis.*

Constabilito autem, quod fideicommissum à
Fabritio Testatore ordinatum super Bonis loci de
Boniiis, considerandum sit, tamquam disposi-
tio quædam particularis per se stans, atque inde-
pendens, eadem æstimanda, judicandaque est
juxta formam, & conditiones illi adjectas, pro-
72 ptereaque eadem expirasse dici nequit ex eo,
quod ille filio, & heredi suo liberam fecerit po-
testatem, ut unum, &, quem vellet, ex filiis suis
liberè nominare posset heredem Bonorum prohi-
bitioni de non alienando ab ipso suppositorum;
quasi ex istiusmodi facultate rectè inferri queat;
quod fideicommissum constitutum censendum
sit eo dumtaxat casu, quo præfatus heres illâ
non uteretur, at non etiam in contrario casu,
73 quo vigore istiusmodi facultatis heredem sibi no-
minasset. Interpretatio namque ista apertam
vim facere videtur verbis, & menti Testatoris,
qui Thomæ filio facultatem dedit nominandi
unum ex suis filiis, non quidem, ut taxativè in
74 illo sisteret fideicommissum, sed ut demonstra-
ret in suo ingressu ad quamnam deferretur per-
sonam, quæ esset stipes, à quo in ceteros pro-
gressurum erat, eo fermè modo, quo Testator
75 instituens primogenituram, sive fideicommis-
sum perpetuò duraturum, dando eidem faculta-
tem nominandi primum heredem, sive Primo-
genitum in tali fideicommisso, sive primogeni-
tura successurum, secutâ nominatione, idem
expirasse dici nequit in primo nominato, sed ab
illo relinquitur ceteris deinceps vocatis, quem-
76 admodum, non secutâ nominatione, deferretur
ad personas ex legis interpretatione, & mente,
vel ex conjecturata hominis voluntate vocatas,
juxta notas in hac tractatione juris nostri regulas.

Pari igitur modo in casu, de quo agitur, ta-
77 metsi Thomas instituerit heredem Dominicum
Ignatium unum ex suis filiis, non propterea in
eo expirasse dici poterit particulare fideicommis-
sum, de quo agitur, si alioquin constet de illius
perpetuitate, quæ satis evinci videtur ex prohi-
78 hitione alienationis indicta, ut Bona perpetuo
remanerent in uno de domo, & cognomine de
Rivette, descendente à d. suo filio; per quam sanè
indefinitam, & generalem dispositionem induci
fideicommissum restitutorium inter omnes de
familia, latè probant *Bald. in leg. quoties nu. 8. Cod. de Fideicomm., Gozadin. cons. 52. num. 5., Riminal. cons. 739. num. 53., & seqq. lib. 7., Bursat. cons. 64. num. 3. lib. 1., Decian. cons. 84. n. 28. lib. 3., Altograd. cons. 92. num 14., & seqq. lib. 1., Faber in Cod. lib. 6. tit. 22. definit. 4. num. 9., & seq., Mantic. de conject. lib. 6. tit. 14. num. 24., Fusar. de substit. quæst. 688. num. 85., & nu. 110. cum seqq., Montan. contr. 51. num. 1., Reynos. obser. 68. num. 30., & seqq., Peregr. decis. 111. nu. 2. vers. insuper, nu. 3., Rot. in rec. decis. 284. n. 19. part. 6., decis. 16. num. 11., & seqq. part. 14., decis. 298. num. 2. part. 16., decis. 360. num. 10. part. 17., in Firmana Fideicommissi 2. Aprilis 1688. §. Quæ omnia apertius, & 28. Junii sub initium coram bon. mem. d. Hervault, in Romana Fideicommissi 8. Martii 1697. §. Denique id ipsum cor. bon. mem Ursino, in Ariminen. Fideicommissorum super reconventione 26. Junii 1697. §. Vocatio autem coram Rmo Molines Generali Hispaniarum Inquisitore, in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Ratio decernendæ cum seqq. coram R.P.D. Corio*, qui omnes moventur ex eo,
quod prohibitio, & una simul ratio illa, ut Bo- 79
na perpetuò maneant in familia, utpotè amplior,
effectum suum sortiri nequeat, nisi illius virtute
inductum dicatur perpetuum fideicommissum
gradatim ordinatum inter omnes de agnatione,
& superius animadversum est in §. *Sed justè agere.*

Quod sanè, si nullum aliud præcedat fidei- 80
commissum ordinatum in casu obitus, non dici-
tur conditionale, & in casu dumtaxat secutæ alie-
nationis à Testatore præscriptum, sed, utpotè ab- 81
solutum, atque perpetuum, efficit, quod in casu
etiam obitus Bona gradatim deferantur ad omnes
de agnatione sub d. alienationis ratione com-
prehensos, juxta *consil. Decii 637.*, & benè di-
stinguendo, tradit *Rota coram Card. Celso decis. 218. num. 12., & seqq., in rec. decis. 222. nu. 6. part. 14.*; ità quidem, ut quæstio illa, quâ disce-
ptatur, an fideicommissum desumptum ex pro-
hibitione alienationis facta, ut Bona perpetuò
conserventur penes omnes de agnatione, locum
sibi vindicet etiam in casu obitus, à Doctoribus
agitetur eo dumtaxat casu, quo præcedat aliud
fideicommissum, sive dispositio, cui talis pro- 82
hibitio veluti accessoria, & consecutiva cohære-
re possit, secus verò, si, ut mox dictum est, il-
lud deficiat; vel talis prohibitio munita ratione 83
conservandi Bona in agnatione, expressa reperia-
tur per modum principalis dispositionis, quæ, ve- 84
luti generalior, suo dicto exposcat ampliorem in-
terpretationem comprehendentem Agnatos om-
nes, ut, præter superius allegatas auctoritates, tra-
dunt *Rub. in annot. ad decis. 532. num. 84., & seq. part. 4. tom. 3. divers., Panimoll. annot. 3. ad decis. 43. num. 25., & seqq., in Firmana Prædii della Parapina 20. Junii 1696. §. Quo enim ad existentiam coram Muto, in d. Ariminen. Fideicommissor. 26. Junii 1697. §. Quandoquidem objectum coram Rmo Molines, in d. Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Absque eo quod coram R.P.D. Corio*; quamobrem in casu nostro vel nullum
adest præcedens fideicommissum, & res plana
erit, vel præcedit universalis aliqua dispositio, &
fideicommissum, & cum illud, quod resultat ex
prohibitione alienationis, utpotè ordinatum su- 85
per certis rebus, quibusdam videlicet stabilibus,
quæ ob peculiarem fortè affectionem Testator in
agnatione sua perpetuò conservari voluit, depen-
dere nullo pacto queat ab alia præcedenti disposi-
tione ordinata super universali hereditate, nullam
propterea restrictionem ab illo recipere potest,
sed indefinitè porrigitur ad omnes de agna-
tione.

Cer-

86 Certiùs, concurrente realitate fideicommissi,
ex qua inducitur etiam illius perpetuitas, ut ali-
87 bi dictum est, etiamsi talis prohibitio verbis di-
recta legatur ad primum heredem, quia non id-
circò ad ejus personam restricta censenda est,
88 nam, si pro dignoscenda realitate dispositionis
non simplex prohibitio, sed ipsius causa, & ra-
tio spectanda est, *Odd. de probib. alienat. quæst.
17. num.71., & quæst.18. num. 87.*; cum in no-
stro casu ea sanè fuerit ratio prohibendi aliena-
89 tionem, ut nempè Bona semper conservarentur
in familia, & agnatione, dispositio proinde
realis, & perpetua censenda est, *Dec. cons. 182.
num.3., Surd. cons.67. num.20., & num.23., &
seq., cons.96. num.39., Faber. in Cod. lib. 6. tit.
22. definit. 4. num. 11., Fusar. de substit. quæst.
688. num.121., Censal. ad Peregr. art.30. §. 8.
observa vers.3. realis, Mans. consult.622. sub nu.
14., Rocc. disput. jur. select. disput.20. num.12.,
Rot. post Bonden. collect. legal. tom.1. decis.65. n.
7., Rot. in rec. decis. 125. num. 4. vers. quam
etiam, & decis.193. num.7. part.1., decis. 67. n.
19. part.13., decis.166. num.3., & seqq. part.17.,
& decis.276. num.39. part.18., & in d. Imolen.
Fideicommissi §. Innibilum relevante*. Ut autem
notatum est in *§. Hæc verò, quæ dicta sunt*,
omitto verba facere de posteriori dispositione
Joannis Thomæ, utpotè eodem jure, quo illa
Fabritii, censenda.

Quæ cum ità sint, & veriùs censeam, fidei-
commissum, de quo agitur, perpetuum dicendum
esse, indè sequitur, quod, si illud tale reputan-
dum sit, D. Marguareta exclusa omninò fuerit à
Jo: Baptista Patruo, quia, quoties fideicommis-
90 sum est agnatitium, & agnationis conservandæ
gratiâ institutum, dubio procul Masculi etiam
remotiores, & alterius lineæ præferuntur fœmi-
nis, illasque excludunt, ut tradunt *Gregor. Lo-
pez in leg.1. tit.13. part.6. gloss.2. quæst.21. vers.
& nota quod masculus, Molin. de Rit. nupt. lib. 3.
quæst.24. n.197., Castill. contr. Jur. lib.2. cap.4.
num. 76., Gratian. discept. forens. cap. 491. per
tot., Fusar. de substit. quæst.311. n.28. quæst.325.
num.10., & quæst.385. num.20., Rosa consult.69.
nu.46., & consult.158.*, ubi, quod nemo est, qui
contradicat, & probant auctoritates in ratione
dubitandi adductæ. Vel ad summum, subsistente
fideicommisso, sed per aliam tum veram hypo-
thesim seclusâ agnationis contemplatione, indè
sequeretur, quod solùm pro æquali eadem Mar-
91 guareta consuccedere posset cum Joanne Bapti-
sta, adjuvata videlicet interpretatione illâ, quod
appellatione *domus*, *Filiorum*, & *Descendentium*,
quibus verbis usi sunt Fabritius, & Jo: Thomas
Testatores, quum deficit contemplatio agnatio-
nis, in qua adeò apertis verbis in nostro casu vo-
lita fuit conservatio Bonorum, comprehenduntur
92 Masculi æquè, ac fœminæ, ut de vocabulo = *Do-
mus*, *Casata*, seù *Cippi* = monent *Paris. cons.35.
per tot., & cons. 45. num. 50. lib. 3., Altograd.
jun. contr.70. num.1. & seqq., Rodulphin. allegat.
26. num. 2., clar. me. Card. de Luc. de Fideicom.
disc.35. num.6. & 7., Rot. coram bon. me. Emerix
jun. decis.373. num.2., in rec. decis. 294. num.3.
part.16., decis.268. n.4. part.19., in Interamnen.
Jurispatronatus 22. Martii 1706. §. Quod enim,
& 10. Decembris ejusdem anni §. Iterùm coram
Emo D. Card. Scotto, & 15. Martii 1709. §. Quia
validitat & seqq. coram Emo D. Card. de Poli-
gnac, & in Sutrina Immissionis 28. Novembris
1707. §. Atque hinc coram Rmo Molinet*, de vo-
cabulo = *filiorum* = *leg. cognoscere 56. ff. de verb.
signific., leg. liberorum 220. ff. eodem, leg. si ità scri-
ptum ff. de legat.3., leg. si quis ità ff. de testam. tu-
tel., Peregrin. de Fideic. art.25. num.1., Rot. co-
ram Coccin. decis.581. num.2. part.5., decis.324.
num.2. part.17., in Romana Fideicommissi de Pa-
luzzolis 18. Aprilis 1704. §. Purificatio coram
bon. mem. Muto, & 5. Decembris ejusdem anni
§. Primo coram eodem, in Camerinen. Fideicom-
missi 18. Martii 1707. §. Minùs, & §. Haud rele-
vante coram Emo D. Card. Priolo, in Reatina
Successionis 3. Junii 1709. §. Decidendi ratio co-
ram eodem, in Melevitana Fideicommissi 21. Fe-
bruarii 1710. §. Ac hujusmodi coram eodem, &
in Hortana Immissionis 6. Junii 1710. §. Ratio co-
ram bo. me. Caffarello*; Et de vocabulo = *Descen-
dentium* =, *Surd. cons.308. num.7., cons.316. n.1.,
Menoch. de præsumpt. tit.4. præsumpt.84. n.26.,
Mantic. de conject. ultim. volun. lib.8. tit.11. n.1.
& seqq., Peregrin. de Fideic. art. 20. num.8., Fu-
sar. de substit. quæst. 325. num. 1., Cyriac. contr.
269. num.56., Rot. in rec. decis.318. n.1. part.2.*;
Idcircò super hoc motivo innixo hipothesi insub-
sistenti consultò non insistimus.

Carpentoracten. Fideicommissorum.

Filiorum nomine, an, & quando nepotes, ac etiam ulteriores Descendentes vocati censeantur? *Filiorum* nomen ad filios dumtaxat primi gradûs restringitur; *Liberorum* verò ad omnes protenditur Descendentes. Verbum *Enfant* gallico idiomate idem valet, ac quod latinè *Liberi*. Fideicommissum perpetuum, & successivum inter Descendentes ex quibus arguatur? Restitutionis gravamen vocationem ad fideicommmissum infert.

VOTUM XV.

1 *Prælegatum, deficientibus personis ad illud vocatis, expirat, Bonaque efficiuntur libera.*

2 *Præsertim favore Creditorum eadem Bona obligata habentium ex caussa onerosa.*

3 *A successione quis non vocatus excluditur communi illo effato*: Substitutio de te non loquitur.

4 *Substitutio ultra gradus, & personas expressas non extenditur.*

5 *Filiorum nomen ex propria ejus significatione nepotes, aliosque Descendentes non complectitur.*

6 *Eoque nomine iidem non solent appellari.*
Et quando in ejusmodi significatione usurpatum censendum sit? num.7. ad 10.

7 *Filiorum nomen non fuisse à Testatore exten-*

sum ad ulteriores Descendentes, arguit facta expressio nominis Patris illorum.

Adbibitâ præsertim dictione = detti =, *nu.* 8.

Argumentum ejusmodi valet ubi agnatio principaliter est contemplata, num.65.

8 *Dictio* = detti = *personalis est.*

Et filiorum nomen taxativè restringit ad filios primi gradus, ibid.

9 *Filiorum nomen ab altero nepotum discretivè adbibitum, ad ulteriores Descendentes non perrigitur.*

Intellige, si discretiva hæc adsit in parte dispositiva, secùs, si in parte solùm conditionali, num. 48.

10 *Filiorum nomine ulteriores Descendentes vocati non censentur, quoties Testator in defectu vocatorum alios ejus filios substituit.*

Hæc tamen conjectura ex eo rejicitur, quod, etiam in fideicommissis perpetuis, ejusmodi substitutiones demandari solent, num. 66.

11 *Agnationis contemplatæ conjectura quando nec nè sufficiens argumentum præbeat comprehensionis ulteriorum Descendentium sub nomine filiorum* ? *&* num.12. & seq.

12 *Fæminarum perpetua enclusio indicat sexus prædilectionem, non verò operatur fideicommissi extensionem ad personas non expressas.*

13 *Eamdemque extensionem non inducit reciproca inter Masculos ordinata.*

14 *Minùsque agnationis contemplatio ex iis desumptâ conjecturis.*

15 *Agnationis favor aptus non est extensionem, & multiplicationem substitutionum operari.*

16 *Et locum habet tunc solùm, cum purificatur conditio substitutioni adjecta.*

17 *Agnationis conservandæ ratio intelligenda est juxta terminos præcedentis substitutionis, rejectâ extensione de casu ad casum.*

Neque egreditur casum à Testatore dispositum, ibid.

18 *Alienationis probibitio generaliter non concepta, fideicommissum ultra casum dispositum non ampliat.*

19 *Alienationis probibitio, ac ratio conservationis Bonorum personas non vocatas non includit.*

20 *In fideicommissis quærendum non est, cur in uno potiùs, quàm in altero casu Testator ita disposuerit.*

21 *Fideicommissi gravamen adjectum proximioribus, quoad remotiores repetitum non censetur.*

Intellige, ut num.70. & 71.

22 *Bona plerùmque penes remotiores libertatem assequuntur.*

23 *Primogenitura temporaria, & ad certas personas restricta, improbata non est.*

24 *Successivus ordo in primogenitura expressus nil aliud indicat, quàm, spectandam esse prærogativam gradus.*

Et inæqualis gradus personas non esse simultaneè admittendas, ibid.

25 *Conjecturalis materia semper dubia est.*

Et quod ex conjecturis elicitur, clarum dici nequit, ibid.

Contrariis enim elidi potest conjecturis, ibid.

Conjectura autem una, atque eadem sæpè efficax ab uno; ab alio inefficax solet reputari, ibid.

26 *In fideicommissis voluntas Testatoris inspicienda est, rejectis verborum subtilitatibus.*

27 *Filiorum nomen ex præsumpta Testatoris voluntate nedum ad nepotes porrigitur.*

28 *Verùm omnes complectitur Descendentes.*

29 *Præsertim, cum quæstio non agitur de fideicommissi existentia, sed de illius duntaxat duratione.*

30 *Ad Majorum Bona tacito naturæ consensu omnes eorum posteri vocantur.*

31 *Testator non personis dumtaxat primi gradus, sed omnibus Descendentibus prospexisse censetur.*

Et filiorum *nomen pro synonimo cum illo* Descendentium *usurpasse*, ibid.

32 *Præsertim, cum agitur de Bonis antiquis, ac de feudis particulari alicui fideicommisso subjectis.*

33 *Bona antiqua, ac feuda non debent ex facto heredis divelli à Testatoris Descendentibus.*

34 *Testator ex quibus censeatur sub nomine filiorum ulteriores ejus Descendentes comprehendere voluisse, &* num.35. & seq.

35 *Fideicommissi restitutorii onere gravato Testatoris filio, istius etiam filii gravati sunt censendi, & ratio* num.36.

36 *Testator minùs liberalis in suos filios, quàm in filios illorum nequit præsumi.*

38 *Oratio indefinita æquipollet universali.*

39 *Filiorum vocatio gallico idiomate facta per verbum* = des enfans =, *omnium Descendentium comprehensiva est, &* num.40. & 41.

40 *Verbum* = des enfans = *italico idiomate exponitur* = per figli = ; *latinè verò pro* = liberis = *usurpatur.*

41 *Et filii gallicâ linguâ appellantur* = fils = *non verò* = enfans =.

42 Filiorum *nomen ab alio* = Liberorum = *differt, quòd istud omnes complectitur Descendentes; illud non item.*

43 *Liberorum nomine apud Gallos comprehensi omnes Descendentes intelliguntur.*

44 *Nisi de primis Liberis expressè Testator fuerit locutus.*

45 *Procedit, licèt de Liberis superviventibus mentionem fecerit in parte conditionali, & ratio*, num. seq.

46 *Qualitas superviventiæ quoad Liberos à Testatore expressa, æquè filiis primi gradus, ac aliis congruit Descendentibus.*

47 *Datâ omnium vocatione, filius succedit in locum Patris; nepos, & pronepos in locum Avi, & Proavi defunctorum.*

49 *Pars conditionalis repetitiva est omnium graduum, & personarum in dispositiva contemplatarum.*

50 *Graduum autem pluralitas in conditionali expressa, sub Liberorum nomine in dispositiva inesse reputatur.*

51 *Quod idem est, ac si fuerint iidem gradus expres-*

presſim in diſpoſitiva comprehenſi.

52 *Procedit maxime, ſi Teſtator gradualem ſucceſſivum ordinem expreſſerit.*

53 *Succeſſivus ordo inter filios primi gradus, utpotè unum gradum conſtituentes, dari nequit.*

54 *Succeſſivus ordo inter fratres verificari nequit, niſi per diverſorum graduum perſonas.*
Præſertim, ſi de primogenitura agatur, n.55., *& ratio*, ibid.

55 *Primogenitura ſecumfert plurium graduum, & perſonarum collectionem.*
Ac perpetua eſt inter omnes Deſcendentes. Neque ad primi gradus perſonas reſtrictionem patitur, ibid.

56 *Repugnant autem in ea ſucceſſivus ordo, iſtiuſque circumſcriptio in primo, aut ſecundo gradu, & ratio* num.57.

57 *Primogenitura de ſe expoſcit actualem Primogeniti, ſimulque habitualem omnium illius Deſcendentium incluſionem.*

58 *Primogenitura nequit ad aliam lineam transferre, Primogeniti lineâ non extinctâ.*

59 *Ad primogenituram debere admitti Secundogenitum potiùs, quàm filium Primogeniti defuncti, repugnat, nec præſumendum eſt.*

60 *Immò, in dubio, pro Primogenito ultimi Poſſeſſoris eſſet capienda interpretatio.*

61 *Secus tamen eſſe poſſet, expirato primogenituræ onere, aut quando Teſtator ad lineam reſpexerit non ſubſtantiæ, ſed qualitatis.*

62 *Fideicommiſſum perpetuum, & ſucceſſivum arguitur ex voto conſervationis Bonorum in agnatione deſumpto ex inſtitutione, ac ſubſtitutione Maſculorum, nec non perpetua fœminarum excluſione.*

63 *Procedit, licet non ex verbis expreſſis, ſed ex conjecturis dumtaxat idem votum eliciatur.*

64 *Agnationis conſervandæ ratio ſi ſtet non conſecutivè, ſed principaliter, diſpoſitionem extendit, etiam ultra perſonas, & gradus non expreſſos.*

67 *Teſtator ſi ubi voluit vocare nepotes, id expreſſit, ubi id non expreſſit, cenſetur noluiſſe.*

68 *Intellige, id procedere, ubi non adſint conjecturæ eorum vocationem ſuadentes.*

69 *Prout, ſi ejus filiis gravamen reſtitutionis Teſtator impoſuit, cenſetur cum eodem gravamine etiam nepotes invitaſſe; Secùs, ut* num. 70.

70 *Gravamen reſtitutionis filiis impoſitum tunc non cenſetur quoad nepotes repetitum, cum de contraria conſtat Teſtatoris voluntate.*

71 *Secùs, cum dubia illa eſt.*

72 *In fideicommiſſis, ac primogenituris nil tàm repugnat, quàm translatio ſucceſſionis à Deſcendentibus ad remotiores Tranſverſales.*

73 *Lineæ unius duratio aliam excludit.*

74 *In linea poſſeſſoris ratio continuationis prævalet alterius ingreſſui.*

75 *Gravatus reſtituere, vocatus cenſetur.*
Gravamen enim antecedentem vocationem ſupponit, ibid.

76 *Fideicommiſſi progreſſus, & duratio favore vocatorum ex quibus deſumatur?*

JOANNES de Paduanis in teſtamento condito anno 1682. poſt ingens legatum relictum Spiritui filio ſuo, quod tamen obnoxium eſſe voluit primogeniali fideicommiſſo progreſſivo ad filios filiorum ejuſdem Spiritus expreſsè ſubſtitutos, fœminis prorsùs excluſis, aliam ordinavit ſubſtitutionem favore Pauli, & Joannis Franciſci ſuorum pariter filiorum, locum quidem habituram in caſu, quo d. Spiritus, ejuſque filii ſinè filiis decederent, illamque hiſce verbis explicavit = *E venendo eſſo Signor Spirito a morire in qualſivoglia tempo con figli maſchi naturali, e legitimi a lui ſopraviventi, eſſo gli ſoſtituiſce per dritto di fideicommiſſo i detti di lui figlioli maſchi per dritto di primogenitura graduale ſucceſſiva da uno all' altro in tutti li ſuoi Beni prelegati, e venendo egli à morire, come ſopra, ſenza figli maſchi à loro ſopraviventi, in qual caſo egli hà loro ſoſtituito, e ſoſtituiſce volgarmente, pupillarmente; e per fideicommiſſo in dd. Beni prelegati i ſopranominati Signori Paolo, e Gio: Franceſco Padoani ſuoi figli maſchi, e ciaſcheduno di eſſi per ordine ſucceſſivo da uno all'altro, proibendo, che le figlie dell' uno, nè degl'altri ſopranominati ſuccedino in dd. Beni, mentre eſſi, ò i loro figli maſchi viveranno* =

Eâdemque methodo retentâ, in reliquis ſuis Bonis heredem univerſalem per viam tamen ſimplicis fideicommiſſi inſtituit eumdem Spiritum, eique ſubſtituit ejus filios maſculos, & reſpectivè nepotes, eodem verò Spiritu, ſive ipſius filiis ſinè filiis obeuntibus, ad ſucceſſionem invitavit præfatos Paulum, & Joannem Franciſcum filios ſuos, inquiens = *E venendo l'Inſtituto à morire in qualſivoglia tempo ſenza figli naturali, e legitimi, e dal ſuo proprio corpo, e da altro vero, e legitimo Matrimonio procreati à lui ſopraviventi, à dd. ſuoi figlioli ſenza figli, eſſo gl' hà ſoſtituito, e ſoſtituiſce per dritto di fideicommiſſo univerſale nelli Beni della ſua Eredità li ſopranominati Signori Paolo, e Gio: Franceſco Padovani ſuoi fratelli per uguali parti, e porzioni, e il ſopravivente di eſſi intieramente, caſo, che l'altro ſia morto ſenza figli allora ſopraviventi* =

Virtute iſtiuſmodi diſpoſitionis tàm Bona prælegata, quàm cetera alia hereditaria Joannis de Paduanis delata fuerunt primò ad Spiritum, & deindè, eo mortuo, ad Joſephum Franciſcum de Antelon filium, qui duplex quoque ſuper ſuis Bonis ordinavit fideicommiſſum, unum particulare favore Hyacinthi Pii ejus filii ſecundogeniti, alterum verò univerſale favore Joſephi Aloyſii primogeniti Marchionis de Berna cum reciproca ſubſtitutione inter illos, & eorum filios, ſi alterum alteri ſinè filiis maſculis prædecedere contingeret; ſin autem omnes, nullis ſuperſtitibus filiis maſculis, obirent, dd. fideicommiſſa deferri voluit ad ipſius Teſtatoris, & ſuorum filiorum filias fœminas, ibi = *E venendo detto Signor de Berna à morire in qualſivoglia tempo ſenzo figli maſchi naturali, c legitimi da vero, e legitimo*

*tima Matrimonio nati, e procreati, ogni finzione
di dritto cessando, esso Signor Testatore hà sosti-
tuito, e sostituisce al d. de Berna volgarmente, e
per fideicommisso il detto nobile Sig. Giacinto Pio
Flaviano per ordine di primogenitura, e venenda
detta Signor de Berna, e detta Sig. Giacinto Pia
Flaviano Padovani suoi due figli, e i loro figli ma-
schi naturali, e di legitima Matrimonia nati à mo-
rire in qualsivoglia tempo, hà sostituito, e sostitui-
sce volgarmente, pupillarmente, e per fideicommis-
so le figliole del d. Sig. Testatore, e quelle del det-
to Sig. Padovani, e detto Sig. Giacinto Pia Fla-
viano potrebbero avere di legitimo Matrimonio* =
Quamobrem, secutâ morte Hyacinthi Pii Fla-
viani absque filiis, omnia, & singula Bona fidei-
commissaria tàm Joannis, quàm Josephi Franci-
sci delata fuerunt ad d. Josephum Aloysium de
Berna, qui plures, pluresque alienationes fecit
Bonorum fideicommissariorum, & reliqua Bona
non distracta restituit Marchioni Francisco Ca-
rolo ejus filio; super quibus eùm hic timeat mo-
lestias Creditorum Patris, Judicium, sententiam-
que meam pro veritate requisivit, ao nempe ju-
re proprio ad dd. fideicommissa sit vocatus, ho-
rumque ope Patris Creditores, quatenus urgeant,
repellere valeat?

Rem igitur ordiendo ab examine prælegati
conditi à Joanne, primo oculorum conjectu di-
cendum videtur, illud expirasse in Josepho Aloy-
sio, & per consequens sub illo comprehensa Bo-
na, veluti effecta libera, hypothecis Creditorum
ejusdem Josephi Aloysii obnoxia facta fuisse;
eùm enim d. prælegatum ordioatum reperiatur
1 favore Spiritus, ejusque filiorum, & respectivè
Testatoris nepotum, extra quem gradum est
Marchio Franciscus Carolus pronepos in litera
testamenti minimè comprehensus, justa inde
oriebatur præsumptio libertatis Bonorum cujus-
cumque fideicommissi exclusiva, ut tradunt *Me-
noch. de præsumpt. lib. 1. quæst. 30. per tot., Pere-
grin. de fideicom. art. 43. num. 2., Cassador. dec. 1.
num. 9., Rot. coram Coccina dec. 29. n. 7., coram
bon. mem. Emerix jun. decis. 259. num. 7., in rec.
decis. 199. num. 12. part. 19.*; favore præsertim
2 Creditorum obligata habentium controversa Bo-
na ex causa onerosa, *clar. mem. Card. de Luca de
fideicom. disc. 225. num. 7., Rot. in rec. dec. 425.
num. 19. part. 9., & in Avenionen. seu Carpen.
Primogenituræ, seu Concursus 23. Junii 1705.
3 §. Præsertim coram bon. mem. Muto*; Ita quidem,
ut Marchio Franciscus Carolus à successione re-
pellendus sit communi illo effato: substitutio de
te non loquitur, hæc oamque extendi numquam
4 debet ultra gradus, & personas, quarum favore
ordinata reperitur, juxta theoricam *Aretini in
leg. Gallus §. Et quod nu. 6. ff. de liber. & Posth.,
Honded. cons. 78. num. 35. lib. 1., Becc. cons. 639.
num. 12. & seqq., Peregrin. de fideicomm. art. 14.
num. 47. vers. quamobrem, Rot. coram Celso decis.
245. num. 1., & in Camerinen. Fideicommissi 16.
Aprilis 1706. §. Indeque coram bon. mem. Omau-
na, & in Ariminen. Fideicommissi de Hippolitis
12. Aprilis 1717. §. Quo verò coram R. P. D.
Fascaro.*

Neque verò literalis hæc restrictio dispositio-
nis suæ à d. Testatore facta ad duos solummodò
gradus tolli potest, eo sub obtentu, quod sub no-
mine = *di figli* = venire possint Liberi omnes ul-
terioris gradus; nam & Juris ratio, & communis 5
usus loquendi nos edocent, filiorum nomen non
complecti nepotes, aliosque Descendentes; ex
regula namque Juris excludi hanc extensivam in-
terpretationem, admonet Jurisconsultus *in leg.
quod si Nepotes ff. de testam. Tutel., Bald. in leg.
filium ff. de his qui sunt sui, vel alien. Jur., Ruin.
cons. 127. num. 3. lib. 3., Roland. cons. 43. num. 26.
lib. 4., Mantic. de conject. ultim. volunt. l. 6. tit. 8.
nu. 2., Altograd. jun. contr. 64. num. 10., Sami-
niat. contr. 19. num. 11., Palm. nepos allegat. 163.
num. 16. tom. 2., Mart. medic. decis. 1. num. 7. &
seq., Rot. in rec. dec. 507. num. 2. & 3. part. 2.,
coram bon. me. Emerix jun. decis. 159. num. 7., &
decis. 1163. num. 3., coram Bich. dec. 648. n. 17.,
coram Dunoz jun. dec. 648. num. 17., in Romana,
seù Reatina de Vincentinis* 28. *Apr.* 1698. *§. Et
sanè coram bon. mem. Muto*; Prout etiam juxtà
communem usum loquendi nepotes, aliique 6
Descendentes filiorum nomine appellari non so-
leot, quippè aliter appellantur filii, & aliter ne-
potes, & pronepotes, *Decian. cons. 43. num. 13.
lib. 3., Roland. cons. 42. nu. 29. lib. 4., Riminald.
jun. cons. 137. num. 33. lib. 2., Rot. coram Merlin.
decis. 206. num. 8. & 9., in rec. decis. 195. num. 1.
part. 14., in Ariminen. Fideicommissi de Hippoli-
tis 12. Aprilis 1717. §. Siquidem coram R. P. D.
Foscaro, & in Romana, seù Fanen. Fideicommissi
20. Junii 1718. §. Neque literalis caram R.P.D.
Rovault de Gamaches.*

Quæ porrò propria verborum significatio, com-
munisque loquendi usus potiori jure attendendus
est in casu nostro, quia Testator respectu filiorum 7
substitutorum exprimendo nomen proprii Paren-
tis exclusisse censetur extensionem omnem ad
Descendentes, qui ex illo procreati minimè fue-
runt, *Saccin. in leg. Gallus §. Instituens num. 5. ff.
de liber., & posth., Fusar. cons. 95. num. 9., Cy-
riac. contr. forens. cap. 8. n. 71., Gratian. discept.
forens. cap. 629. num. 11., Rot. in Faventina Ju-
rispatronatus 12. Maii 1710. §. Omnibusque, &
12. Junii 1711. §. Siquidem & seq. coram Rmo
D. Ansaldo Decano, in Romana, seù Interam-
nen. Fideicommissi 2. Martii 1716. §. Id quad, &
12. Junii 1716. §. Eodemque modo coram R.P.D.
Cerro*. Atque etiam, quia idem Testator adhi-
buit verba, & dictiones personales = *detti* =, quæ, 8
utpotè immediatam nativitatem designantes à
propriis Parentibus, filiorum nomen taxativè re-
stringunt ad solos eorum liberos primi gradus,
*Mandell. Alb. cons. 86. num. 5. vers. neque id ne-
gat, Castill. contr. Jur. lib. 5. cap. 92. num. 18. &
seq., Tondut. resol. civil. cap. 99. num. 15. lib. 1.,
Gratian. discept. forens. cap. 775. num. 8., Rot. co-
ram Card. Cerro decis. 906. num. 5. & 6., coram
Bich. decis. 256. num. 17., & in Avenionen., seù
Carpentoracten. Fideicommissi de Tertullis 2. Ju-
lii 1706. §. Si autem, & 21. Martii 1707. §. Præ-
misso coram R. P. D. meo Lancetta*; Et rursùs, 9
quia discretivè locutus fuit de filiis, nempè de
spiritu, & de nepotibus, quales sunt ejus filii, quo
casu filiorum nomen porrigi nequit ad ulteriores
De-

Descendentes, Cyriac. contr. 8. num. 117., Rot.
in rec. decis. 279. num. 9. & seq. part. 6., dec. 378.
num. 12. & seq. part. 13., tum demum quia, de-
ficientibus Spiritu, vel ejus filiis absque filiis,
10 frustrà substituti fuissent eisdem Paulus, & Jo:
Franciscus alii ejusdem Testatoris filii, quoties
idem Testator appellatione filiorum Spiritus uni-
versam ejus descendentiam comprehendere in-
tellexisset, cum naturaliter loquendo, iidem Pau-
lus, & Jo: Franciscus tamdiù in humanis esse
nequivissent, Rot. coram bon. mem. Emerix jun.
decis. 1289. num. 2. & seq., coram Beniucasa,
decis. 59. num. 11. ad ornat. clar. mem. Card. de
Luc. decis. 21. num. 20. lib. 10., & in Romana,
seù Fanen. Fideicommissi 20. Junii 1718. §. Quod
autem coram R. P. D. Rovault de Gamaches.
Frustraque recurrebatur ad conjecturas; non
11 enim urget prima, quæ desumi contendebatur
ex eo, quod Testator prospexerit conservationi
Bonorum in agnatione, id eliciendo ex voca-
tione filiorum masculorum dumtaxat, eorum-
que reciproca substitutione, exclusis semper fœ-
minis, quippè perpetua exclusio fœminarum
12 operatur tantùm, quod Testator prædilexerit
sexum masculinum, proptereaque extendere
non potest fideicommissum ultra personas ex-
pressas, Urceol. decis. Florent. 23. num. 71., &
seqq., Rot. coram Dunoz. jun. decis. 82. num. 21.,
& seqq., in rec. decis. 196. num. 35. part. 11., &
in Tridentina Capellaniæ 17. Junii 1699. §. De-
mum cor. bon. mem. Muto; idemque dicendum es-
13 se de reciproca inter Masculos ordinata, nota-
runt Rocca disput. jur. select. cap. 17. num. 2., Ro-
sa consult. 41. num. 1., Rot. coram Peutinger. de-
cis. 258. num. 12., & 13., in rec. decis. 349. n. 2.
part. 19., in Lauretana Fideicommissi 6. Martii
1702. §. Prout coram R. P. D. Lancetta, & in
Romana, seu Fanen. Fideicommissi 20. Junii 1718.
§. Et in hanc sententiam coram R. P. D. Rovault
de Gamaches; inde verò sequebatur, quod nec
14 etiam consecutiva agnationis contemplatio illinc
deducta sufficiens esse potest ad protrahendum d.
fideicommissum ad personas non expressas, ad
Text. in leg. Pater 36. §. Fundum ff. de legat. 3.,
Casanat. cons. 4. num. 53., Spad. cons. 257. num. 5.
lib. 3., Altograd. cons. 60. num. 13. lib. 1., Odd.
de Fideicomm. quæst. 12. num. 175., Palm. alleg.
90. num. 40., Saminiat. contr. 8. num. 24., Rota
coram Duran. decis. 126. num. 61., coram Seraph.
decis. 883. num. 4., coram Card. Cerro decis. 221.
num. 23., decis. 368. num. 5. post Albit. de Incon-
stant. in Judic. decis. 26. num. 7., in rec. dec. 47.
num. 2. part. 1., decis. 368. num. 7. part. 5., dec. 8.
num. 5. part. 7., in Anconitana Fideicommissi 27.
Junii 1685. §. Fideicommissi existentia cor. Al-
bergato, in Romana, seù Reatina Fideicommissi
de Vincentiis 14. Martii 1701. §. Adhuc cor.
Emo D. Card. Scotto, & meliùs in Eugubina
Fideicommissi 9. Maii 1707. §. Non obstat coram
R. P. D. Lancetta; favor enim agnationis tanti
15 non valet, ut operari queat extensionem, &
multiplicationem substitutionum, Palm. alleg.
23. num. 64., & seq., Rota coram Seraph. decis.
486. num. 17., & seq., in rec. decis. 807. num. 13.
part. 18., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. in
Mantiss. de Fideicomm. decis. 21. num. 49.; Sed
satis est, quod effectum suum operetur juxta
casus ipsius dispositionis, quatenus nempè voca-
ti decedentes sinè filiis masculis locum fecissent 16
purificationi conditioni; à Testatore adjectæ sub-
stitutioni Pauli, & Joannis Francisci aliorum fi-
liorum, quæ cum ob mortem Josephi Francisci
cum filiis defecerit, cessat quævis conjectura pro
extensione fideicommissi deducta ex d. agnatio-
nis contemplatione, Bellon. jun. cons. 35. nu. 18.,
Valenz. cons. 47. num. 25., & seqq., Altograd.
cons. 124. lib. 1., Peregr. de Fideicomm. art. 29.
num. 39., Actolin. resolut. 62. num. 8., & seqq.,
Palm. allegat. 234. num. 64., & seqq., Torr. de
Majorat., & Primog. Ital. part. 2. quæst. 23. num.
30., & seq., Rota coram Buratt. decis. 820. n. 2.,
in rec. decis. 667. num. 11. part. 2.; ubi, quod ra-
tio conservandæ agnationis intelligenda est ju-
xta terminos præcedentis substitutionis, rejectâ 17
extensione de casu ad casum, decis. 195. num. 7.
part. 5., decis. 425. num 14. part. 9., ubi, quod
contemplatio agnationis non egreditur casum à
Testatore dispositum, Rota cor. Peuting. decis.
358. num. 11., coram Celso decis. 335. num. 18.
Idque confirmatur exemplo prohibitionis alie-
nationis factæ omnibus vocatis, quæ, quoties
non est generaliter concepta cum nota aliqua 18
perpetuitatis, si heredes primi instituti decedant
cum filiis, ampliare nequit fideicommissum ad
alium casum, & ad alias personas sub contraria
conditione: si sinè filiis vocatas, juxta celebre
consil. Decii 636. communiter approbatum à Surd.
cons. 96. num. 10., & seqq., Fusar. cons. 143. n. 5.
de substit. quæst. 688. num. 36., Urceol. consult.
forens. 96. num. 13., & seqq., Mans. consult. 22.
sub num. 7. tom. 9., Rot. cor. Seraph. decis. 482.
num 3., decis. 881. num. 4., & seqq., decis. 1023.
num. 10., in rec. decis. 54. num. 5., decis. 100. n. 7.,
decis. 300. num. 20., decis. 316. num. 6. part. 1.,
decis. 707. num. 7. part. 2., decis. 24. num. 7. part.
4. tom. 2., decis. 368. num. 7. part. 15., dec. 807.
sub num. 9. part. 18., in Lauretana Fideicommissi
6. Martii 1702. §. Sepositâ, & 15. Januarii
1703. §. Minoris etiam ponderis coram R. P. D.
Lancetta, & in Camerinen. Fideicommissi 16.
Aprilis 1706. §. Quoniam cor. bon. mem. Omanna,
ne alioquin sequatur, quod tàm prohibitio alie- 19
nationis, quàm ratio conservationis Bonorum in
agnatione producant effectum includendi eas per-
sonas, quas in ipso actu disponendi Testator nul-
lo pacto vocaverat, quod ferendum non esse,
docuerunt Alex. cons. 59. col. penult., & ultim.
lib. 3., Dec. cons. 291. col. penult. vers. non obstat.,
Peregrin. de Fideicomm. art. 14. sub num. 22. vers.
sed nec ista argumentatio, Fusar. de substit. quæst.
351. num. 25., clar. mem. Card. de Luc. de Fidei-
comm. disc. 54. num. 5., Rodulphin. alleg. 45. num.
25., Surd. decis. 329. num. 11.
Parvi etiam referre dicebatur, quod Testator
fideicommissi onere gravaverit filios Spiritus ejus 20
nepotes, non verò pronepotes in conditione
dumtaxat positos magis remotos, & minùs dile-
ctos; in fideicommissis enim quærenda non est
ra-

ratio, cur Testator in uno potiùs, quàm in altero casu ità disposuerit, Rot. in rec.decis.638. nu.
21 5. part.18., atque etiam quia novum oon est,
quod fideicommissi gravamen uno casu adjectum proximioribus, repetitum non censeatur
respectu remotiorum, penes quos Bona plerum-
22 que libertatem assequuntur, Gannaver. cons. 1.
num.6., Rodulphin. alleg.4. num.8., alleg.5. n.2.,
& seqq., Altograd. cons.60. n. 119. lib.1., Peregrin. de Fideicom. art. 29. n.34., Palm.alleg.85. n.
24., Rot.in rec.dec.235.n.23.part.16., & in d.Lauretana Fideicommissi 6.Martii 1702. §.Minùs tertia coram R.P.D. Lancetta. Et denique non urget qualitas fideicommissi primogenialis, aut ordo successivus de uno in alium præscriptus; jure
23 namque nostro improbata oon reperitur primogenitura quandoque temporaria, & ad certas
personas limitata, Molin. de Primog. Ital. part.1.
cap. 9. §. 2. num. 29.; ordo verò successivus nil
secum fert, quàm adjudicationem successionis
24 secundum gradus prærogativam, ne videlicet detur simultaneus concursus personarum gradus
inæqualis, ut advertunt Bardellon. cons.13. n.10.
& 17., Rodulphin.allegat.150. num.16., Balduc.
decis., & rer. judicat. tit. 3. decis. 6. num. 11.,
& in Romana, seù Interamnen. Fideicommissi 2.
Martii 1716. §.Atque hinc coram R.P.D. Cerro.

Hæc sunt præcipua, & magis obvia argumenta, quæ pro expiratione fideicommissi, ac libertate Bonorum favore Creditorum afferri possunt;
eademque, licèt non contemnenda videri queant
25 io materia hac merè conjecturali suâpte naturâ
semper dubia, quia id, quod ex conjecturis elicitur, clarum dici nequit, eo quod contrariis
conjecturis elidi queat, Rot. coram Bichio dec.612.
num.15., & seq., coram Cerro decis.538. num.3.,
& seq., in Firmana Prædii della Parapina 5.Decembris 1687. §. Minùs urget coram Benincasa,
in Pisauren. Successionis coram bon. mem. d. Hervault inter collect. apud Palm. decis. 88. num. 7.,
& seqq., atque etiam, quia pro humanorum iogeniorum varietate non raò accidit, quod conjectura aliqua ab uno efficax, ab alio verò nullius
roboris reputetur; nihilominùs in proposita facti
specie si meam sententiam pro veritate dicere
debeam, libentiùs feror in eam partem, quæ
stat pro fideicommissi duratione inter omnes
Descendentes à Joaone de Paduanis.

Moveor ex illa juris nostri regula, quâ admonemur, fideicommissarias successiones, veluti à
sua causa, pendere à mente, & voluntate Testatoris, quam, posthabitâ figurâ, & subtilitate
26 verborum, inspiciendam, servandamque esse jura
nostra voluerunt, juxta egregiam decisionem
Textus in leg. ubi 19. §.Te rogo ff.ad Trebell. ibi=
Nec verba spectantur Senatus Consulti, sed sententia quibuscumque verbis, dum Testator senserit, ut hereditas sua restituatur = leg. in legat.
Cod. de legat, ubi dicitur = Nihil enim interest,
quis talem voluntatem usus verborum exceperit,
aut qui loquendi usus effuderit = lege unum ex familia 69. §.penult. ff. de legat. 2., verbis illis = Si
omissa fideicommissi verba sint, & cetera, quæ leguntur cum his, quæ scribi debuerunt, congruant,
rectè datum, & minùs scriptum, exemplo institutionis Legatorum intelligitur, quam sententiam optimus quoque Imperator Severus sequutus est= Mantic. de conject. ultim. volunt. lib.7. tit. 10. sub nu.
9. vers. generaliter, Gratian. discept. forens. cap.
540. num.45., Rot. in Assisien. Immissionis 17.Decembris 1708. §. Quandoquidem cor.Emo D.Card.
de Polignac., in Carpentoracten. Fideicommissi 26.
Junii 1709. §. Pro remotione cor.bon.mem. Caffarello; idcircò, cum, spectatâ mente à Joanne de
Paduanis in sua dispositione satis expressâ, perspicuum fiat, fideicommissum ab eo conditum
pro Spiritu filio, ejusque filiis, restrictionem ad
hos duos tantùm gradus minimè pati, concludendum sanè est, ad illud invitatum fuisse D.
Marchionem Franciscum d. Testatoris pronepotem, totamque illius descendentiam, quia no- 27
men illud filiorum non semper ad Liberos primi
gradus dumtaxat, sed, si non ex sermonis proprietate, justa tameu interpretatione nedum porrigitur ad nepotes, ut apertè disponitur in leg. filii
84. ff. de verbor. significat. ibi = filii appellatione
omnes liberos intelligimus = leg. justa 201. ff.eodem
tit. = Justâ interpretatione recipiendum est, ut appellatione filii sicuti filiam familias contineri sæpè
respondimus, ità & nepos videatur comprehendi=,
leg. si liberorum 220. ff.eodem tit. sed & Papirius,
Fronto lib.3. respons. ait = Prædio cum Villico, &
Contubernali ejus, & filiis Legato, nepotes quoque
ex filiis contineri, nisi voluntas Testatoris aliter se
habeat, filii enim appellatione sæpè & nepotes accipi multifariam placere, Divus quoque Marcus rescripsit = & leg. Lucius la 2. ff. de hered.instit.,
& leg. uxorem §. Concubinæ ff. de legat.3., leg. filiam habeo ff. ad Macedon., leg.Gallus §.Instituens
ff. de liber., & posthum., & leg.1. §. Qui fuit ff.
de origin. Jur., ubi Tarquinius appellatur filius
Demarati, cum tamen esset non filius, sed nepos, ut probat Rustic. in leg. cum Avus lib. 6.
cap.11. num.42., & sequuntur Soccin. jun. cons.
116. num.13. lib.1., & cons.146. num.7., & seq.
lib.2., Cephal. cons.262.num.5., & seqq., Peregrin. cons.59. n.1. lib.5., Fusar. de substit. quæst.
319. num.1., & seqq., Rocc. disput. jur. select.
cap.27. num.6., Mart. Medic. decis. Senen. 1. n.
33., Torr. de Majorat. Ital. part.3.decis.57. n.5.,
& seqq.; verùm etiam trahitur ad sensum complexivum omnium Descendentium, ex firmatis 28
per Redenasch. cons. 35. num. 2., & 3., Cyriac.
contr. 46. num. 49., & 50., contr. 301. num. 31.,
contr. 302. num. 45., Mantic. de conject. ultim.
volunt. lib.8. tit.8. num 51., Fachin.contr.jur. lib.
5. cap.18., Tarr. variar. jur. quæst. tom.1. tit. 2.
quæst.15. num.28., & 29., Rot. cor. Seraph. decis. 1486. num.6., coram Merlin. decis.206. num.
12., in Fanen. Fideicommissi 18. Junii 1703. §.
Quod comprobatur cor. clar.mem. Card. Caprara,
& in Assisien. Immissionis 17.Decembris 1708. §.
Et hanc reverâ coram Emo D. Card. de Polignac.

Quæ communis Doctorum traditio eò certius
locum sibi vindicat in hodierna disputatione, in
qua non disceptatur de existentia fideicommissi,
an scilicet illud ordinatum fuerit nec ne? sed, 29
præsuppositâ illius ordinatione, quæ in sui primor-

mordio, & respectu Spiritus, ejusque filiorum,
certa omninò est, solum dubitandi locus relin-
quitur quoad illius magis diuturnam duratio-
nem, atque protractionem in reliquos etiam De-
scendentes, quo sanè casu cessat rigor juris ur-
gens pro fideicommissi exclusione, & faciliùs
contraria admittitur interpretatio, Baitell. de
ultim. volunt. decis. 3. num. 15., decis. 30. num. 8.,
Andreol. contr. 143. num. 5., Palm. nep. dec. 262.
num. 6. tom. 3., Rot. decis. 561. num. 8. in fin. part.
4. tom. 3., Rot. adornat. clar. mem. Cardin. de
Luca lib. 10. decis. 51. num. 2., in rec. decis. 651.
num. 8. in fin. part. 4. tom. 3., & in Bononien. Fi-
deicommissi de Roffenis 17. Martii 1702. §. Nec
dubitari coram bon. mem. Muto; Nam, cum ad
30 Majorum Bona, quasi tacito ipsius naturæ voto,
& imperio vocentur posteri omnes, qui de eo-
rum sanguine sunt; hinc Testator non personis
tantum priorum graduum, sed & omnibus De-
31 scendentibus largitione suâ prospicere voluisse
præsumitur, usurpando verbum filiorum pro sy-
nonimo cum illo Descendentium, ad Text. aper-
tum in leg. 220. §. Papirius ff. de verb. signific. =
filiorum appellatione omnes, qui ex nobis descen-
dunt, continet = ibique Glossa, & Rebuff. verb.
filiorum appellatione, & verb. neque enim, &
probat responsum Callistrati in leg. Liberorum
§. fin. ff. de verb. signific., ibi = Præter hæc omnia
natura quoque nos Parentes pios, qui liberorum
procreandorum animo, & voto Uxores ducunt, fi-
liorum appellatione omnes, qui ex nobis descen-
dunt contineri, neque enim dulciori nomine possu-
mus nepotes nostros, quàm filii appellare, etenim
idcirco filios, filiasque concipimus, atque edimus,
ut ex prole eorum, earumve diuturnitatis nobis
memoriam in ævum relinquamus, = & docen. Barry
de success. lib 8. tit. 1. de Fideicomm. subslit. post
princ. sub num. 1., & 2., Andreol. contr. 143. nu.
5., Fusar. de substit. quæst. 220. num. 54., Castill.
decis. 152. num. 44. lib. 2., Mart. medic. decis. 1.
num. 34., Rot. Florent. post Torr. de Majorat.
Ital. tom. 3. decis. 57. num. 7., & 18., Rot. decis.
212. num. 1. part. 2. divers., & decis. 345. num. 1.,
& seqq. part. 15., præsertim, dum agitur de Bo-
32 nis antiquis domus, & de feudis particulari fidei-
commisso, de quo agitur, subjectis, Spad. cons.
137. num. 6. tom. 2., Mcnoch. de præsumpt. præ-
sumpt. 68. num 14., Roccu disput. jur. select. cap.
16. num. 6., Rota in rec. decis. 125. n. 11. part. 1.,
& decis. 339. num. 14. part. 17., lugubre enim
esset, illa ex facto improvidi heredis divelli pos-
33 se à suis Descendentibus, Rosa consult. 27. num.
13., Rota apud Balducc. decis., & rer. judicat.
tit. 2. decis. 27. num. 38., & in Romana Castri
Porciliani 20. Martii 1693. §. Hacque coram
bon. mem. Muto.

At non solum ex generalibus hisce regulis eli-
34 cimus, Joannis Testatoris mentem eam sanè
fuisse, ut omnes ejus, & à primis vocatis de-
scendentes, vocati censerentur ad fideicommis-
sum ab ipso conditum, verùm id etiam argui-
mus ex eo, quod, si fideicommissi restitutorii
onere gravare voluit Spiritum ejus filium favo-
35 re nepotum, verisimile non est, quod liberalior
esse senserit erga filios Spiritus sibi incognitos,
quàm erga personam Spiritus heredis instituti
magis dilecti, eximendo scilicet illos ab onere
restituendi prælegatum, & hereditatem, quod 36
Spiritui injunxerat, eidemque denegando libe-
rum Bonorum dominium, quod aliis contulerat,
Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 8. tit. 8. nu.
16, Knipschilt. de Fideicomm. cap. 7. num. 129.,
Fusar. de substitut. quæst. 320. num. 44., Barry. de
success. lib. 8. tit. 7. sub num. 1., Andreol. contr.
82. num. 13., Mans. consult. 684. num. 20., &
seqq., Rocca disput. jur. select. cap. 27. num. 16.,
Mart. medic. decis. 1. num. 52, Rot. decis. 162. n.
5. part. 6. rec., quod quidem absurdum non aliâ
viâ declinari potest, quàm ajendo, quod, æquali 37
gravamine omnibus imposito, quemadmodum
Spiritus primus heres restituere coactus fuerat he-
reditatem filiis suis expressè substitutis, sic etiam
isti illam transmitterent in ceteros Descendentes,
quasi sub generico filiorum vocabulo à Dispo-
nente contemplatos per indefinitam orationem,
quæ æquipollet universali, Fusar. de substitut. 38
quæst. 318. num. 91., Peregrin. de Fideicomm. art.
22. num. 94., Barry. de success. lib. 7. tit. 7. nu. 1.
de substit. fideicomm., Rota in Romana, seù Rea-
tina Fideicommissi de Vincentinis 2. Aprilis 1696.
impress. apud Balducc. decis. & rer. judicat. tit. 3.
de legat., & fideicomm. decis. 8. num. 7., & 20.,
& in Mantiss. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de
Fideicomm. decis. 19. num. 8.

At cur his communibus utimur argumentis,
quasi res dubia sit, & obscura, quando vocatio 39
omnium descendentium à Spiritu elucescere vi-
detur ex dispositione ipsa Joannis Testatoris,
quæ gallico idiomate conscripta, ordinata legitur
favore Spiritus heredis instituti, & des enfans ex- 40
pressè vocatorum, quod profectò verbum, licèt
vernaculo nostro sermone exponatur per figli,
latinè tamen usurpatur pro liberis, quippè filii
gallicâ linguâ appellantur fils, non verò enfans, 41
inter autem nomen filiorum, & illud liberorum
maximum est discrimen, quia primum ex ser-
monis proprietate nepotes non complectitur, ut
in rationibus dubitandi superiùs dictum est, alte- 42
rum verò, liberorum nempè nomen, veluti col-
lectivum plurium graduum, & personarum,
omnes Descendentes dubio procul comprehen-
dit, ex Textu in leg. cognoscere ff. de verbor. &
rer. signific., leg. liberorum 220. ff. eodem tit., ubi
Bartol. in princip. & dict. Auth. de hered. ab in-
test. venien. §. Si quis igitur, Dec. cons. 247. nu.
2., Paris. cons. 30. num. 4. lib. 2., Petr. de Fidei-
comm. quæst. 5. num. 176., Peregrin. eodem tract.
art. 22. num. 43., Fusar. de substitut. quæst. 327.
num. 1., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 8.
tit. 12. num. 21., & seqq., Rot. cor. Pen. decis.
438. num. 6. & 7., coram Cels. decis. 209. nu. 5.,
& decis. 257. num. 1., in rec. decis. 4. num. 3. part.
4. tom. 2., decis. 31. num. 17., & decis. 226. num.
6. & 7. part. 19., in Romana Jurispatronatus 3.
Julii 1705. §. Accedebat 4. coram R̃mo Molines
magno Hispaniarum Inquisitore, & 1. Junii
1708. §. Prout coram R̃mo Aldrovando, & in
Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Ex-
tra-

traneam coram Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, Et hac retentâ differentiâ, apud
43 Gallos, verbo *Enfans* tribuitur amplissima illa significatio, qua liberorum nomine comprehenduntur omnes Descendentes, ut locupletissimi Testes sunt *Ludovic. Bell. conf. 67. vers. dictio enim conf.89. num.12., conf.181. num.7., Saleger. resolut. civil. cap.51. num.11., Charond. respons. lib.7. cap. 130., Barry. de success. lib. 17. tit.12. num.18., Riccard. de Donat. tom.2. tract.*
44 *3. cap. 8. sect.2. part. 1., Rot. coram Cels. decis. 229. & decis.257. per tot., & ad ornat. clar. me. Card. de Luca decis.39. num. 5. tom. 10.*, nisi de primis Liberis Testator expressè locutus fuerit, ut erat casus, de quo *Rota in Avenionen., seu Carpentoracten. Fideicommissi de Tertullis 10. Decembris 1707. §. Nec dici in fin. coram Emo D. Card. Priolo*, Idque procedit, quamvis in par-
45 te conditionali Testator mentionem fecerit *des enfans à lui sopraviventi*, quia qualitas superviventiæ æquè congruit filiis primi gradus, ac
46 nepotibus, aliisque Descendentibus, qui tempore successionis superesse poterant; datâ enim omnium vocatione, filius succedit in locum Patris, nepos, & pronepos in locum Avi, & Proavi
47 defunctorum, ex celebri theorica *Bartol. in leg. quamdiù ff. de acquir. hered.*, quam exornat *Rota in Bononien. Fideicommissi §. Nec conditio supervivientiæ 27. Junii 1708. coram Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, & in Ariminen. Fideicommissi 15. Maii 1711. §. Undè coram bon. mem. Kaunitz*.

Nec vocationem omnium Descendentium excludit pars illa conditionalis, in qua Testator separavit gradum filiorum à gradu nepotum, & pronepotum eosdem in conditione ponendo ibi = *o venendo egli a morire, come sopra, senza enfans maschi, ò vero li sudetti di lui Enfans maschi senza altri Enfans maschi a loro sopraviventi*, = quasi hæc discretiva dispositio de filio, nepotibus, & pronepotibus inutilis fuisset, si hos omnes, alios-
48 que gradus comprehendisset illud verbum *Enfans* in dispositiva adhibitum; nam objectio ista procederet, si hæc graduum segregatio facta fuisset in dispositiva, at non etiam quando illa solum legitur adjecta parti conditionali, hæc enim
49 repetitiva est omnium graduum, & personarum in priori parte dispositiva contemplatarum, ad tradita per *clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc.71. num.11., Rot. coram Card. Cerro decis. 410. num. 25., in rec. decis. 330. num. 11. part. 12., decis.378. num. 23. part. 13., & decis. 410. num.43. part.19.*, Ideoque potiùs indigitat, quod pluralitas graduum in ea explicata, tacitè inerat
50 in parte dispositiva verbo collectivo *Enfans* concepta, per *Text. in leg. qui filiabus in princ., leg. si servus plurium §. final. ff. de legat. 1., Cephal. conf.664. nu.42. & 43., Menoch.conf.295.nu.8., Palm.Nep. alleg.93.nu.24., Rot.cor.Duran. dec. 300. n.11., & in rec.dec.76. n.10., & seq.part.11.*, & per consequens idem est ac si dicti plures gra-
51 dus, & Descendentes expressè in dicta parte dispositiva comprehensi fuissent, juxtà firmata per *Peregrin. conf.52. sub num. 7. vers. id suadente lib. 3., Rot. coram Bich. decis. 548. num. 26. & & seqq., in rec. decis.21. num.26. part.6., & in Bononien. Fideicommissi de Roffenis 17. Martii 1702. §. Nec dubitari coram bon. mem. Muto*.

Idque argumentum coadjuvatur etiam ex eo,
quod Testator expressè voluit in vocatis ordinem 52
successivum de uno in alium gradum, qui inter filios primi gradus, utpotè unicum gradum con-
stituentes, dari nequit, *Grat. conf.6. n.26. lib.1.*, 53
Surd. conf.403. num. 13. & 73., Torr. de Primogen. Ital. part. 2. quæst. 35. sub num. 10. vers. demùm; Inter fratres enim possunt quidem dari plures substitutiones, nullo autem pacto vrificari potest successivitas, quæ, etiamsi referretur
ad excludendum simultaneum concursum, sem- 54
per requirit diversorum graduum personas, *Alexand. conf.26. num. 9. lib. 3., Menoch. conf. 124. num.67., Altograd. conf.67. num.4. tom.1., Saminiat. contr.110. nu.32. vers. tum etiam tom. 2.*;
Præsertim, quia successiva hæc gradualitas ser- 55
vanda est ordine primogenituræ in *Enfans* dicti Spiritus; Primogenitura autem secumfert collectionem plurium graduum, & personarum, & est perpetua inter omnes Descendentes, nec restrictionem patitur ad filios Spiritus tantùm *Molin. de Primogen. Hispan. lib.1. cap.4. num.13. & seqq., Torr. de Primogen.Ital part.1. cap. 25. nu. 36., Rota coram Arguell. decis. 16. num. 1., in rec. decis. 284. num. 1. part. 18., in Avenionen. Primogenituræ 10 Januarii 1701. §. Tantò magis coram clar. mem. Card. Caprara, in Faventina Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Ultrà literam coram Card. Scotto, & in Romana Primogenituræ de Fabris 12. Decembris 1707. §. Illarum enim coram bon. me. Omnina*, adeò quidem, ut involvat manifestam ter-
minorum repugnantiam asserere, quod Testator 56
voluerit primogenituram constituere, eamdemque ordine successivo de uno in alium circumscribere in primo, aut secundo gradu in exclusionem aliorum de eadem linea admissâ, ut benè probat *Rota in Camerinen. Fideicommissi, seu Primogenituræ 11. Maii 1703. §. Bonum enim Jus coram Rmo Molines*, quando natura ipsa pri-
mogenituræ exposcit, quod Primogenitus statim 57
ac nascitur, actu se ipsum, habitu verò omnes suos Descendentes includat, *Castrens. conf. 164. num.4. & 5. vol.2., Calvin. de æquitat. cap. 203. n.62., clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 16. num. 5., Rota in Fulginaten. Primogenituræ 14. Junii 1700. §. Quoniam coram Rmo Molines*, & donec ejusdem linea non sit totaliter extinctâ,
primogenitura ad aliam lineam transire nequit, 58
Valenz. conf.97. num. 13. & seq., Molin. de Primogen. lib.3. cap.4. num 13., Reynos observat.24. num.25., Tondut resol. civil. cap.89. n.4., à Ponte de potest. Proreg. tit. de success. mulier. num. 30. & 42., Thesaur. quæst. forens. lib.2. quæst. 12. nu. 44., Rocc. disput. Jur. select. cap.3. num.5., Rosa consult.69. num.5., Torr. de Majorat., & Primogen. Ital. part.1. cap.5. num. 28 & seqq., Rot. in rec. decis.18. num.7. part.18., cum aliis in dicta Fulginaten. Primogenituræ 14. Junii 1700. §. Adeo ut coram Rmo Molines, in Bononien. Primogeni-

geniturae de Cultellis 12. Martii 1717. per tot., coram R. P. D. Cerro, & priùs dictum fuerat in Bononien. Fideicommissi de Barberiis 27. Aprilis 1708. §. Eoque certius coram bo. mem. Caffarello, in Carpentoracten. Fideicommissi 26. Junii 1709. §. Altera coram eodem, alioquin enim, si primogenitura esset irregularis, & restricta ad filium, & nepotem primogenitum, eo vitâ functo cum
59 filiis, isti non succederent, sed secundogenitus, itaque ordinis inversio semel, atque iterum facienda esset in transitu ejusdem primogeniturae ad Tertium, & Quartumgenitum, & ulteriores Substitutos usque ad foeminas, quae omnia, utpote repugnantia recto ordini à natura, & Jure praescripto, nequaquam sunt praesumenda, ut decidit Text. in leg. si plures ff. de vulgar. = nisi alia fuerit fortè mens Testatoris, quod vix credendum est, nisi aliud fuerit evidenter expressum =, & advertunt Valenz. cons. 97. num. 71., & duob. seqq., Palm. nepos allegat. 93. num. 4. & 5., Molin. de Primogen. lib. 3. cap. 4. num. 38., ibique Adden. num. 41. & 42., Torr. de majorat. part. 1. cap. 25. num. 95., Rot. coram Royas decis. 72. n. 1. & seq., in rec. decis. 65. num. 2. part. 8., in Romana Casalis Aguzzani 20. Junii 1701. §. Quamobrem & seq. coram Rmo Molines; Immò verò,
60 datâ etiam quacumque dubietate, interpretatio capienda esset pro regulari primogenitura, & pro Primogenito ultimi possessoris, Ludovic. Bell. cons. 3. num. 24., Castill. contr. Jur. lib. 5. cap. 92. sub n. 58. vers. deindè, Rocc. disput. Jur. select. cap. 3. num. 6., Mierez. de majorat. part. 2. quaest. 6. num. 21., Rot. coram Royas decis. 72. n. 2., in rec. decis. 249. num. 2. & seqq. part. 7., & in Senogallien. fideicommissorum 21. Januarii 1715. §. final. coram Rmo Ansaldo Decano; contraria
61 autem interpretatio recipi posset, si fideicommissi gravamen favore aliorum Substitutorum de linea diversa non duraret, & fideicommissum, ac primogenitura expirare deberet in primo, & secundo gradu, aut si Testator non ad lineam substantiae, sed qualitatis respexisset, tunc enim non repugnaret irregularis succedendi ordo, quo successio ab una linea, licèt nondum naturaliter consumpta, transferatur in aliam, Casanat. cons. 47. num. 67., cons. 50. num. 2., cons. 53. num. 1., Altograd. jun. contr. 42. num. 46., Camerat. respons. legal. 4. num. 7. tom. 2., Andreol. contr. 250. nu. 11., Rocca disput. Jur. select. cap. 190. n. 34., Rot. Florent. apud Balduce. in collect. decis., & rer. Judic. tit. 3. de legat., & Fideic. decis. 38. num. 1. & seq., Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 177. num. 12., in rec. decis. 414. num. 5. & seq. part 18., in Romana Fideicommissi Vannotiae Pontianae 12. Februarii 1690. §. Hoc enim coram Rmo Molines, & in Bononien. Fideicommissi de Barberiis 27. Aprilis 1708. §. Placuit enim, & 12. Aprilis 1709. §. Strictè tamen coram bon. mem. Caffarello.

His praeterea accedit votum Testatoris conservandi Bona in sua agnatione desumptum, tàm
62 ex institutione Spiritus ejus filii masculi, ejusque Liberorum masculorum cum perpetua foeminarum exclusione, quàm ex substitutione aliorum ejus filiorum masculorum, cujus quidem voti idem Testator compos fieri nequibat vigore fideicommissi expiraturi in primis Liberis Spiritus, sed id assequi solùm poterat fideicommisso, & primogeniturâ per omnes illius Descendentes progressurâ, ad quos delatis Bonis, eadem permanere dicerentur in sua agnatione, quam porrò conjecturam esse urgentissimam ad arguendum successivum, & perpetuum fideicommissum inter Descendentes, notant Curt. jun. cons. 43. num. 8., Menoch. cons. 173. num. 52., Fusar. de substit. quaest. 437. num. 78., Marescott. variar. resol. lib. 1. cap. 45. num. 11. cum seqq., latè Adden. ad decis. 63. num. 53. & seq. part. 4. recen. tom. 3., Andreol. contr. 389. num. 2., Rocca disput. Jur. select. cap. 23. num. 8. & seq., Panimoll. decis. 43. annot. 3. num. 20., Rot. coram Bichio decis. 622. n. 17. & seqq., coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 113. num. 18. & seqq., in rec. dec. 81. n. 17. part. 16., in Romana Donationis inter collect. à Constantin. ad Statut. Urb. decis. 120. num. 8., in Bononien. Fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. Qui tamen coram bon. mem. de Hervault, in Firmana Praedii della Parapina 20. Junii 1697. §. Et hinc insubsistens coram bon. mem. Muto, in Bononien. Fideicommissi de Grifonibus 4. Julii 1701. §. Cum deest coram bon. mem. Omanna, & in Assisien. Immissionis 17. Decembris 1708. §. Et hanc revera, & §. Denique coram Emo D. Card. de Polignac, locumque sibi vindicare, tametsi non ex verbis expressis, sed ex conjecturis dum- 63
taxat eliciatur tacita voluntas conservandi Bona in agnatione, dixerunt in specie de conjectura hac elicita ex vocatione Masculorum, & foeminarum exclusione Fusar. de substit. quaest. 480. num. 20., Rocc. disput. Jur. select. cap. 16. n. 12., Panimoll. decis. 43. num. 21. annot. 3., Rot. coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 113. num. 18. & seqq., in Faventina Fideicommissi, seù Primogeniturae 14. Decembris 1705. §. Elicitur coram Emo D. Card. Scotto, & in Romana Primogeniturae de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Profluit secunda coram bon. mem. Omanna.

Neque verò in nostra hypothesi dici potest, quod ratio isthaec conservandi Bona in agnatione stet consecutivè, & satis sit, quod verificetur inter personas expressè vocatas. Nam illa reverà informat totam dispositionem, ideoque suâpte 64
naturâ complectitur tempora, casus, & personas omnes, de quibus verificari potest progressus Bonorum Testatoris in suos Descendentes, ut declarando contraria, quae in rationibus dubitandi deducta fuerunt, tradunt Fusar. de substit. quaest. 480. num. 20., Fulbin. contr. Jur. lib. 3. cap. 25., Caren. resolut. 68. num. 25., Rot. coram Coccino decis. 627. n. 13., coram Buratto decis. 894. n. 4., coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 138. n. 3., coram Card. Cels. decis. 228. num. 7., in Carpen. Hereditatis, seù Fideicommissi 14. Martii 1687. §. Adstipulatur coram Rmo Molines, & in Asculana Fideicommissi 29. Maii 1693. §. Verùm etiam, & 25. Junii 1694. coram clar. me. Card. Caprara.

Hinc autem sequitur, quod designatio non jam filiorum, sed Ensant, nempè Liberorum, 65

relativè, & cum dictionibus personalibus facta
ad personas Spiritus, ejusque Liberorum, adje-
cta non censetur taxativè, ad limitandam vide-
licet illorum vocationem ad primum gradum,
sed demonstrativè, & quidem ad designandum
stipitem, & originem, ex qua Descendentes ma-
sculos ad suum fideicommissum, & primogeni-
turam Testator invitaverat, ut plenè probant
Fusar. de subftit. quæst. 321. num. 28., Mans. con-
sult. 36. num. 14. vers. prout similiter, & consult.
41. num. 37. & seqq. tom. 9., Rodulphin. alleg. 22.
num. 20., Terr. de majorat. Ital. part. 3. decis. 57.
num. 49. & seq., Mart. medic. decis. Sen. 1. n. 80.
& seqq., Rota coram Bich. decis. 252. num. 17. &
19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fidei-
com. decis. 51. num. 10. vers. quia dictio, in rec.
decis. 6. num. 34. part. 5., in Reatina Fideicom-
missi 14. Februarii 1699. §. Non obstant coram
R̃mo Molines, 22. Martii 1700. §. Quin in aliqua
coram R̃mo D. Ansaldo Decano, in Avenionen.,
seu Carpentoracten. Fideicommissi de Tertullis
2. Decembris 1705. §. Nilque coram R̃mo Moli-
net, in Romana Fideicommissi R. P. D. Pauli de
Alveriis 11. Maii 1714. §. Prima coram R. P. D.
Crispo.
Ut etiam obesse nequit, quod Testator Liberis
65 Spiritus substituerit Paulum, & Jo: Baptistam
alios ejus filios, quasi consideraverit defectum
dd. Liberorum ipsis viventibus, namque novum
non est, quod in fideicommissis ordinatis cum
perpetuitate in omnes Descendentes ex linea he-
redis instituti, substituantur alii Testatoris filii,
cum ex humanarum rerum vicissitudine, ple-
rumque contingat, intrà breve temporis curricu-
lum nedum unam, sed plures lineas extingui,
& sic quam citò verificari substitutionem, quæ
in remotissimum tempus collata videbatur, ut
animadvertit Rocca disput. Jur. select. cap. 28.
n. 8. & 13., Rot. coram Merlin. decis. 206. n. 20.
vers. nec obstat.
Pariterque non officit, Testatorem expresse
vocasse filios Spiritus, at non etiam filiorum fi-
67 lios, indè arguendo, quod, si Testator, ubi vo-
luit illos vocare, contentus non fuit eosdem po-
nere in conditione, sed præterea expresse voca-
vit, ità etiam egisset respectu pronepotum, ul-
teriorumque descendentium à suis filiis, quoties
ad istos quoque suam hereditatem deferri intel-
lexisset; ut observant Rustic. de liber. in condit.
posit. lib. 4. cap. 13. num. 2. & seqq., Menoch. de
præsumpt. lib. 4. præsum. 76. num. 43. & 44., Con-
stantin. ad Statut. Urb. annot. 36. art. 3. n. 283.,
Rot. coram Cels. decis. 545. num. 27. Nam, si De-
scendentes omnes etiam expresse ad successio-
nem invitasset, quæstio esset de re non dubia;
68 Quamobrem ex eo, quod talis expressa vocatio
non legitur, ideò ad illam inducendam rectè re-
curritur ad conjecturas superius expensas, quæ
tantum abest, quod ex argumento ducto ab hac
discretiva elidantur, ut potius coadjuventur ra-
tione illâ, quod, si Testator passivi fideicom-
missi onere gravavit Spiritum sibi cognitum,
69 magisque dilectum, ut Bona sua devenirent ad
illius filios, seù Liberos, & ad ceteros substitutos,
rectè censetur simili onere gravasse etiam filio-
rum filios, aliosque Descendentes remotiores,
minùsque dilectos; Istudque argumentum licèt
nullius roboris reputetur quando de contraria 70
Testatoris voluntate constat, in quibus terminis
procedunt auctoritates superius in objectionibus
relatæ, multùm tamen juvat ad eam interpretan-
dam, quando dubia est; ut dixit Paris. cons. 53. 71
num. 21. lib. 1., Gratian. discept. forens. cap. 648.
n. 16. & 17., Mart. medic. decis. Senen. 1. n. 63.,
Rot. inter recollect. à Constantin. ad Statut. Urb.
dec. 120. num. 11. & seqq., Balducc. dec., & rer.
Judicat. tit. 3. de legat. decis. 50. num. 29.
Hæc autem, quæ diximus de prælegato Joan-
nis, locum sibi vindicant etiam in illius disposi-
tione universali eâdem methodo, & ordine sub-
stitutionum ordinata, quamvis primogenituram
non contineat, quia in fideicommissis æquè, ac
in primogenituris nil naturali, & legitimo succe-
dendi ordini magis repugnat, quàm retrogradus
succedendi modus, quo successio ablata Descen-
dentibus, ad quos illa progredi debet, transfera- 72
tur ad Transversales remotiores, & diversæ li-
neæ, Fusar. cons. 80. nu. 5., Altograd. jun. contr.
68. §. penult., Tondut. resol. civil. part. 2. cap. 89.
in fin., de Luc. de linea leg. tit. 20. nu. 15., Palm.
nep. allegat. 226. num. 69. & 91., Censal. decis.
Lucen. 90. num. 12., Rota decis. 209. num. 1. & 2.
part. 2. divers., & dec. 69. num. 30. part. 17., cum
aliis in Romana Casalis Aguzzani 21. Junii 1701.
§. Fortiùs in nostra hypothesi cor. R̃mo Molines,
Undè promanat omnium ore tritum illud axio-
ma, durationem unius lineæ aliam excludere, 73
omnesque, qui in ea non sunt, Ramon. cons. 100.
nu. 409.; Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21.
art. 16. num. 16. & seqq., Rota coram Merlin. dec.
864. num. 33., in rec. decis. 65. n. 6. & 7. part. 8.,
cum justitiæ, & naturalis æquitatis dictamini
magis consonum sit, quod ratio continuationis
in linea possessoris prævaleat alterius ingressui, 74
clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 203. n. 11.
in fin. supplem. part. 3., Rocc. disput. Jur. select.
cap. 3. num. 12 & seqq., Rot. in Bononien. Fidei-
commissi de Bollattinis decis. 22. in fin. apud Bal-
ducc. ad Ramon. tom. 4.
Quo verò ad fideicommissum Josephi Franci-
sci per mortem Josephi Aloysii purificandum fa-
vor. Marchionis Francisci Caroli filii de Berna,
eidem illud suffragari quoque poterit ad repel-
lendos Creditores dicti Josephi Aloysii Patris, 75
cum enim Marchio Carolus æquè, ac ceteri alii,
si adessent, descendentes à Hyacintho Pio, &
Josepho Aloysio heredibus institutis gravati fue-
rint restituere dd. fideicommissa, ab illorum ul-
timo deferenda fœminis, dubio procul ad eadem
fideicommissa Marchio vocatus censeri debet,
cum gravamen antecedentem vocationem neces-
sariò supponat, ad Text. in leg. labeo cod. de Fi-
deicom., Cyriac. controv. forens. 302. num. 46.,
Barry. de success. lib. 8. tit. 2. num. 6., Rot. ad or-
nat. Card. de Luc. decis. 48. n. 2. lib. 10. tom. 3.,
in rec. dec. 168. num. 12. part. 17., & ceteris aliis
omissis, dictum fuit in Assisien. Immissionis 17. De-
cembris 1708. §. In hypothesi & seqq., & 26. Ju-
nii

vii 1709. coram Emo D. Card. de Polignac, in Ariminen. Fideicommissi Bandi de Bandis quoad Investimentum 15. Februarii 1717. §. Certiùs quia coram R. P. D. meo Rovault de Gamachet, & in Romana, seù Fanen. Fideicommissi 20. Junii 1718. §. Quamobrem coram eodem.

Et huc spectant digressus ad plures gradus substitutionum, in quarum qualibet positi fuerunt in conditione = *les Enfans* = masculi primogeniti, & deindè illi secundogeniti, ac tertiò demum loco substitutis propriis filiabus Testatoris, & illis
76 à suis filiis procreandis, exclusis per modum regulæ professis, aliisque in Ordinibus Sacris constitutis, additis prætereà aliis substitutionibus in casu delicti ordinatis, & quidem ordine primogenituræ in omnibus dd. substitutionum gradibus servando, quæ omnia progressum, & durationem fideicommissi in D. Marchione requirente, aliisque omnibus vocatis, magis, magisque suadent, juxtà regulas satis notas, quas in fideicommisso adeò claro consultò omittimus.

Anconitana Fideicommissi.

Pro recessu à *Consilio Oldradi* 21., etiam in dispositione Ascendentis an, & quando non sufficiant perpetui, & absoluti fideicommissi conjecturæ desumptæ ex agnationis contemplatione: digressu ad plures substitutionum gradus: dictione *quandocumque* = clausula = *vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum* =, sæpiusque repetita legitimitatis, & naturalitatis qualitate? Fideicommissum perpetuum, & absolutum an, & quando inductum censeatur?

VOTUM XVI.

1 *Substitutio ordinata in casu alicujus obitus sinè filiis, juxta* Consil. Oldradi 21., *per illius obitum cum filiis expirat.*

2 *A* Consilio Oldradi 21. *receditur ex conjecturis perpetuitatis fideicommissi, & quæ illa sint* à num. 3. ad 11.

3 *Perpetui fideicommissi conjecturam præbet agnationis contemplatio.*

Item digressus ad plures substitutionum gradus, num. 5. 7. & 8.

Tum dictio = quandocumque = *num. 9.*

Et clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum =, *num. 10.*

Tum etiam sæpiùs expressa qualitas legitimitatis, & naturalitatis, num. 11.

Ex his autem conjecturis faciliùs ab eodem Oldradi consilio *receditur, cum de Ascendentis dispositione agitur*, num. 12.

4 *Agnationis contemplatio optimè elicitur ex sæpiùs iterata expressione masculinitatis.*

Sic etiam ex facta Agnatorum substitutione, ibid.

5 *Pro inducendo digressu ad plures gradus substitutionum tres dumtaxat sufficiunt gradus.*

9 *Dictio* = quandocumque = *suapte naturâ importat tractum temporis successivum.*

Excluditque vulgarem: & compendiosam, seù fideicommissariam continet, ibid.

Intellige, ut num. 47.

10 *Clausula* = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = *ostendit, dispositionem non per vulgarem, sed per fideicommissariam conceptam esse.*

13 *Substitutio ordinata sub aliqua conditione, hac deficiente, deficit.*

14 *Procedit etiam in tacita conditione:* = si sinè filiis = *desumpta ex* Text. in L. cum Avus ff. de condit., & demonstr.

Et licèt agatur de substitutis à Testatore descendentibus, ibid.

Maximè verò, si res non sit de inducenda ex conjecturis activa, aut passiva filiorum vocatione, sed de transitu ad novum substitutionis gradum, num. 17.

Idem, si nulla adsit alienationis probibitio, num. 18.

Verbaque desiciant perpetuitatem temporis importantia, num. 19.

Et, si Testator personas sibi cognitas, non earum etiam Descendentes invitavit, num. 21.

15 *Ad successionem quis non debet admitti contra mentem Testatoris.*

17 *Conjecturæ graviores requiruntur, ubi non de activa, aut passiva filiorum vocatione inducenda agitur, sed de transitu ad novum substitutionis gradum.*

18 *Alienationis probibitio passim in fideicommissis perpetuis à Testatoribus adponi solet.*

20 *Fideicommissum perpetuum, & absolutum excluditur, ubi nulla à Testatore perpetuitas designata fuit.*

22 *Pro fideicommissi duratione concludentes requiruntur conjecturæ.*

Quæque ex ipsius testamenti verbis eliciantur. ibid.

23 *Nec sufficiens conjectura est agnationis contemplatio, & ratio* num. 24. 25. & 26.

24 *Agnationis contemplatio operatur in casibus à Testatore præscriptis, at non extendit fideicommissum ad casus non expressos.*

25 *Agnationis contemplatio intelligenda est juxta præcedenter expressam conditionem:* si sinè liberis, & num. 26.

Præsertim, si stet accessoriè ad illam, non verò separatè, ibid.

27 *Agnationis contemplatio adesse non dicitur, ubi non est expressa.*

28 *Agnationis contemplatio excluditur ex non facta alienationis probibitione.*

29 *Excluditur itidem, si dispositio non respiciat tractum temporis successivum.*

30 *Agnationis contemplatio, nonnisi ex gravibus, validisque conjecturis potest induci.*

Procedit, nullis etiam conjecturis in contrarium concurrentibus, ibid.

31 *Qualitas masculinitatis gravioribus non coadjuvata conjecturis, sufficiens argumentum non præbet agnationis contemplatæ.*

32 *Eamdemque non importat; sed meram sexus predilectionem indicat.*

33 *Agnationem inter, & masculinitatem maximum discrimen intercedit.*

34 *Qualitas masculinitatis censetur non contemplatione agnationis, sed dumtaxat favore substituti adposita.*
Ne scilicet à fœminis excludatur, ibid.

35 Decisiones Sacræ Rotæ *contrarium admittentes declarantur.*

36 *Ex Agnatorum vocatione facta absque ratione expressa agnationis conservandæ, non benè infertur ad ipsius contemplationem.*

37 *Votum enim agnatitium non dubium, sed clarum, & perspicuum esse debet.*

38 *Pro fideicommissi duratione exclusâ conjecturâ contemplatæ agnationis, ceteræ omnes corruunt.*

39 *Digressus ad plures substitutionum gradus, ut perpetuitatem fideicommissi inducat, debet esse activè, & passivè inter substitutos factus.*

40 *Non per meram vulgarem.*

41 *Substitutiones plures pendentes à conditione* = si primi heredes decesserint sinè filiis = *non plures, sed unica reputantur substitutio.*

42 *Digressus ad plures substitutionum gradus pendens à substitutione, cujus conditio deficiat, non operatur fideicommissi perpetuitatem.*

43 *Copula* = & = *copulata cum fuit qualitatibus conjungit.*

44 *Substitutiones omnes per copulam* = & = *continuativè ad primam factæ, deficiunt, eâ deficiente.*

45 *Verbaque perpetuitatem temporis respicientia, intelliguntur: quatenus illius substitutionis conditio purificetur.*

46 *Secus, si non fiunt continuativè sed independenter, ac separatè.*

47 *Dictio* = quandocumque = *vulgarem in compendiosam resolvit, cum adjecta reperitur post verbum* = substituit =
Tunc enim nedum primò vocatos respicit, sed omnes etiam substitutos, ibid.

48 *Secus, si primis heredibus sit adposita.*
Quo casu fideicommissariam inter ipsos, at non etiam inter eorum Descendentes potest inducere, ibid.

49 *Temporis tractus successivus respiciens primò vocatum, ad ulteriores porrigendus non est.*

50 *Clausula* = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = *substitutionem vulgarem in fideicommissariam non immutat.*

51 *Qualitas legitimitatis, & naturalitatis à Testatore expressa, levem valdè conjecturam præbet perpetuitatis fideicommissi.*
Utpotè apponi solita de Notariorum stylo, ibid.

52 *Eaque conjectura pluries à DD.* & Sacra Rota = *fuit rejecta.*

53 *Levissimaque reputatur, ubi nulla habita fit ratio conservationis Bonorum in familia.*

54 *A* Consilio Oldradi 21. *non nisi ex gravibus, & concludentibus conjecturis receditur, licèt de Ascendentis dispositione agatur.*

Ab eoque non receditur, quoties perpetuum fideicommissum non apparet constitutum, num. 56.

55 *Recessum ab eodem* Consilio *statuentes auctoritates explicantur.*

57 *Fideicommisso perpetuò non aliter locus esse potest, quàm purificatâ conditione substitutioni adjectâ.*

58 *Procedit, licet digressus adsit ad plures substitutionum gradus, perpetua fœminarum exclusio, vocatio cippi, ac domus, & Loci pii substitutio.*

59 *Pro fideicommissi expiratione est judicandum, cum id suadent mens Testatoris, ac Tribunalium sententiæ.*

BON: mem: Capitaneus Joannes Cerri die 10. Aprilis anno 1553. postremum condidit testamentum, in quo postquam alia aliis Legata reliquit, institutionem, substitutionemque heredum his, quæ sequuntur, verbis concepit = *In omnibus autem aliis suis Bonis mobilibus, & immobilibus, juribus, & actionibus, præsentibus, & futuris suos heredes universales instituit, fecit, & esse voluit Lucam, & Petrum Mariam ejus filios masculos legitimos, & naturales natos ex dicto Testatore, & D. Marietta ejus legitima Uxore, & omnes alios nasciturος ex dicta D. Marietta, vel quacumque alia ejus Uxore, &, si dicti sui filii masculi legitimi, & naturales quandocumque decesserint sinè filiis masculis legitimis, & naturalibus, sibi ipsis substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum Capitaneum Guidottum ejusdem Testatoris fratrem carnalem, &, si haberet filios masculos legitimos, & naturales, dictos suos filios eidem substituit; Et, si dictus Capitaneus Guidottus non haberet filios masculos legitimos, & naturales, sibi substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum D. Andream Francisci de Cerris dicti Testatoris Consobrinum, & ejus filios masculos legitimos, & naturales, et, si dict. D. Andreas decesserit sinè filiis masculis legitimis, & naturalibus, eidem substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum Mariam Bartholomæi de Saguntinis de Pisterio, & ejus filios masculos legitimos, & naturales, & post eorum mortem decedentibus sinè filiis masculis legitimis, & naturalibus substituit magis propinquiores dicti Testatoris* =

E vivis erepto Joanne fideicommittente, aditâque hereditate ab ejus filiis, ex his alter, Lucas nempè plures suscepit Liberos, idemque vendidit bon. mem. Antonio Fabrono partem Bonorum ei à Patre relictorum in loco nuncupato = *Celle* = Cùm autem per mortem Guidotti Mariæ ultimo loco defuncti extincta fuerit descendentia masculina prædicti Lucæ, peremptiisque gradibus intermediis, supersint DD. de Saguntinis tertio loco substituti, iidemque fortè animò intendant, sibique spondeant suo, durare adhuc fideicommissum, ipsorumque favore jam esse purificatum; libuit Domino Francisco Treossi Emptoris heredi mediato, & possessori Bono-

norum ; de quibus agitur, dare mihi in man-
datis , ut animi mei sensum exponam , &
quid hac in re prò veritate sentiam, liberè ape-
riam .

Injuncto itaque muneri manum admovens,
video, plura prò duratione fideicommissi expen-
di posse argumenta ; Etsi enim passim receptum
1 sit , substitutum in casu , quo quis decederet
sinè filiis , admitti ad successionem non posse ,
si nascantur filii , juxta traditionem *Oldradi* in
famigerato *consil.* 21. , nihilominus ab ea sæpè
sæpius receditur , quoties in contrarium urgeant
conjecturæ, ex quibus appareat , Testatorem
2 voluisse perpetuum, absolutumque fideicommis-
sum ordinare , *Saminiat. post controv. Altograd.*
jun. consf.8. num.2. , *Rota coram Merlin. decis.83.*
num.2. , *in rec. decis.14. num.8.* , *decis.44. num.*
3. , *decis. 181. num. 4. part. 1.* , *decis. 4. num. 2.*
tom. 2. part. 4. , *decis. 135. num. 5. part. 8.* , *in*
Mantis. ad clar. mem. Cardin. de Luca de fideicom.
decis.26. num.3. & 4. , *decis.27. num.8. & decis.*
3 . num.2. ; Porrò validissima ad hunc effectum
3 reputatur conjectura promanans ex contempla-
tione agnationis , juxtà ea , quæ tradunt *Surd.*
consf.143. num.19. , *& 20.* , *Cafanat. consf.4. nu.*
19. , *Fusar. de substitut. quæst.430. num.20.* , *&*
seq. , *Saminiat. loco mox citat. num.6.* , *Rota co-*
ram Merlin. decis.83. num.4. , *& 6.* , *in rec. de-*
cis.43. num.4. , *& 5. part.1.* , *latè in Mantiss. ad*
clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. decis. 37.
ex num.3. ad 9. , Immò verò ea tota , si non il-
lative dumtaxat , sed principaliter per modum
rationis , & quidem dicto generalioris efferatur ,
aliquando sufficere potest ad inducendum
ab *Oldradi* consilio recessum , ex notatis apud
Roland. consf. 23. num. 21. lib. 4. , *Peregrin. de*
fideicomm. art.11. num.54. & 56. , *Fusar. de sub-*
stitut. quæst.480. num.20. & 23. , *Rot. in Man-*
tiss. ad clar. mem. Card. de Luca de fideicommis.
decis.37. num.8.

Hæc autem agnationis contemplatio in casu
nostro perspicuè resultat tum ex toties iterata ,
4 totiesque inculcata expressione masculinitatis ,
ut advertunt *Surd. consf.316. num.8. & 14.* , *Al-*
dovin. consf.92. num.20. , *Fusar. consf.24. num.43.*
& seqq. , *Bellon. jan. consf. 2. num. 23.* , *Ramon.*
consf.15. num. 13. & seqq. , *Molin de Primogen.*
Hispan. lib.3. cap.5. num. 25. & 29. , *Castuld.*
consf.12. num.6. , *Rocca disput. jur. select. cap.15.*
num.12. verf. habitam verò , *Rota coram san. mem.*
Alexandro VIII. decis.177. num.17. & seqq. , *co-*
ram Benincasa decis.60. num.12. , *& in Forosem-*
pronien. Legatorum super fideicommisso Antonii
2. Martii 1712. §. In dubium autem in princ. co-
ram R.P.D. Aldrovando, Tum etiam ex Guidot-
ti , & Andreæ agnatorum substitutione , quæ
regulariter fieri solet ob rationem agnationis , ut
ponderat *clar. mem. Card. de Luca de fideicomm.*
disc.43. num. 6. , *Rota ad ejusdem ornat. sub eo-*
dem tit. de fideicomm. decis.13. num.14. , *& in*
Baren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Votum autem
in princ. coram R.P.D. Aldrovando .

Hanc conjecturam excipit illa digressus ad
5 plures gradus substitutionum ; postquam enim
Testator filios suos instituit , eis substituit Gui-
dottum , ejusque filios , his verò Andream, ejus-
que pariter filio , hisque subjecit Marium de Sa-
guntinis , & denique propinquiores suos , ex quo
sanè substitutionum ordine in dubium venire
nequit , quin talis digressus eliciatur , quando ad
hunc effectum tres tantum gradus sufficere , in- 6
quit *Giovagn. resp.82. num. 20. verf. sextò paris*
lib.1. , *Rota in rec. decis. 385. num. 32.* , *& 33.*
part.9. , *in Mantis. ad clar. mem. Card. de Luca*
de Fideicomm. decis.38. num.9. ; Digressus autem
ad plures gradus substitutionum tanti valere cre-
ditur , ut ejus virtute recedi debeat ab *Oldradi* 7
doctrina , *Cephal. consf. 114. num. 26.* , *& consf.*
251. num. 79. , *Cafanat. consf. 4. num. 21.* , *Sa-*
miniat. post contr. Altograd. jun. dict. consf. 8.
num.3. , *Rot. coram Merlin. decis. 83. num. 10.* ,
in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca de Fidei-
comm. decis.37. num. 10. , *& decis.39. num. 18.* ;
Præsertim verò, quando conjunctus reperitur cum
contemplatione agnationis , prout animadver- 8
tunt *Fusar. de substitut. quæst. 437. num. 95.* ,
Rot. coram Ubald. decis. 313. num.3. , *coram san.*
mem. Alexandro VIII. decis. 13. num. 15. , *in*
rec. decis.385. num.32. part.9. , *& in Mantis. ad*
clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. decis.38.
num. 7.

Prout etiam urget tum dictio illa = *quando-*
cumque = , quæ cum suâpte naturâ importet tra- 9
ctum temporis successivum , excludit vulgarem ,
continetque compendiosam , seu fideicommissa-
riam, ad tradita per *Honded. consf.54. n.42. lib.2.* ,
Fusar. de substit. qu.233. nu.31. , *Rota cor. Dunozet.*
jun. decis.487. nu.12. , *coram bon. me. Emerix jun.*
decis.251. nu.10. & 23. ad ornat. clar. mem. Card.
de Luca de Fideicomm. decis. 63. num. 7. , *& in*
Romana Immissionis 24. Aprilis 1711. §. Verum
progrediendo coram R. P. D. Crispo ; Tum clau-
sula illa = *vulgariter* , *pupillariter & per fidei-*
commissum , = quæ aperte ostendit , Testatorem 10
dispositionem suam non jam per vulgarem , sed
per fideicommissarium condere voluisse , *Tren-*
tacinq. de substitut. part.5. cap.10. num.10. , *Pro-*
venzal. apud Rodulphin. allegat. 105. nu.7. , *Rot.*
Bononien. apud eumdem allegat.107. num.11. verf.
quod sivè nllo , *Rot. coram Seraphin. decis. 934.*
num.10. , *coram Merlino decis.83. num. 20.* , *co-*
ram Emerix jun. decis. 538. num. 7. , *in Fanen.*
Fideicommissi 22. Junii 1705. §. Certiora autem
coram bon. mem. Omanna .

Tum denique toties expressa qualitas legiti-
mitatis , & naturalitatis ; Testator enim nedum 11
filios , & filiorum filios , verùm etiam filios
omnium substitutorum in conditione posuit , eâ
designatâ qualitate , quod essent legitimi , &
naturales , quam sanè expressionem ad rem no-
stram non parùm conferre , dixerunt *Cravett.*
consf.326. in fin. , *Fusar. de substitut. quæst. 480.*
num.84. , *Adden. ad Buratt. decis.385. num. 10.*
verf. secunda conjectura , *Saminiat. post contr.*
Altograd. consf. 8. num. 4. , *Rot. coram Merlin.*
decis.83. num.4. Eoque potiori jure omnes istæ
conjecturæ admittendæ sunt in casu nostro, quia ,
cum agatur de dispositione ordinata ab Ascen- 12
den-

dente, faciliùs recedi ab *Oldradi* consilio, &
prò fideicommissi duratione pronius responderi
testatur *Rota coram Coccin. decis.267.num.6., coram Arguell. decis. 54. num. 46., & novissimè
in Romana Locorum Montium 4. Junii 1714.
§. Junctâ animadversione coram R. P. D. Ansaldo.*

Verùm enim verò, licèt hæc primo rei obtutus
satis urgere videantur, nihilominus tamen
sedulo, maturoque studio perpensâ testamentariâ dispositione Joannis Cerri, censeo, potiora
esse momenta rationum, quibus evincitur, fideicommissum in ipso sui exordio jam expirasse, ideoque Bona, utpotè effecta libera, rectè
distrahi potuisse, itaut nullum prorsus jus competat DD.de Saguntinis ad illa vindicanda. Et-
13 enim, cùm substitutiones ordinatæ sub aliqua
conditione deficiant, deficiente tali conditione,
ad *Text. in leg. Ex facto §. Si quis autem vers.
Aut igitur ff. ad Trebell., leg. filias familias §.
Cùm quis rogatus ff. de legat.1., Riminald. jun.
cons.358. num.147., & cons.464. num. 17., Casanat. cons.4. num.123., Altograd. cons. 60. nu.
1. lib. 1., Saminiat. post contr. Altograd. jun.
cons.8. num.10.*, hinc sequitur, quod, cum Testator substituerit Guidottum Andream, & Marium de Saguntinis, si Lucas, & Petrus Maria
filii sui sinè filiis decessissent, cumque Lucas reliquerit filios, jure proindè, meritòque substitutio prædictarum personarum evanuisse dicenda est, juxtà celebrem doctrinam *Oldradi in sæ-
14 piùs citat. cons.21.*, quod jam vim, auctoritatemque regulæ obtinuit, ut, aliis omissis, tradunt *Peregrin. de fideicomm. artic.22.num.23. &
seq., Mantic. de conject. lib. 11. tit. 6. num. 6.,
Altograd. jun. contr.38. num.25., Rodulphin. allegat.161., R.P.D. Fattinell. resp.16. utrobique
num.1. tom.2., Rota coram Coccin. decis.294. nu.
2., coram Cavaler. decis.154. num. 1., & decis.
647. num. 2., coram Cels. decis. 228. num. 1. &
decis.335. num.12., coram Cerro decis.516. num.
10. & seqq., & decis.712. num. 3. & 7., in rec.
decis. 195., & decis. 221. utrobique num. 1., &
seqq. & num. 5., decis.39. ex num. 1. part.5., decis.39. num. 1., & seqq., & decis. 459. num. 3.
part.13., & in Mantiss. ad clar. mem. Card. de
15 Luca in conflict. leg. decis. 29. num.8.*; Idemque
procedit etiam in tacita conditione: *si sinè filiis*
desumpta ex *Textu in leg. Cùm Avus ff. de condit., & demonstrat.*, prout advertit *Altograd.
sen. cons.60. num.2. lib. 1., & cons. 96. num. 27.
lib.2.*, justumque locum sibi vindicat, tametsi
substitutus sit aliquis ex Descendentibus Testatoris, *Bald. in leg. Cùm acutissimi num.5. Cod. de
fideicomm., ibidemque Castrens. eodem num. 5.*,
subdens, se ità obtinuisse, & mente tenendum,
*Mantic. de conject. lib.10. tit.7. num.2., R. P. D.
16 Fattinell. resp.16. num.3. tom. 2.*; Et rectè quidem, quia alioquin substitutus succederet contra
voluntatem Testatoris, qui illum ità demum
admitti voluit, si gravatus superstites filios non
haberet, ut considerat *R. P. D. Fattinell. dict.
resp.16. num.2. tom.2.*

Fortiùs verò hæc urgent ob plures maximâ
notâ dignas facti circumstantias in nostra hypothesi concurrentes, quarum prima est, quod non 17
agitur de inducenda ex conjecturis vocatione
activa filiorum in conditione positorum, vel
etiam de vocatione passiva jure continuationis,
& ordinis successivi in eadem descendentia, seù
genere, sed res est de faciendo transitu ad novum, & diversum genus personarum, ac substitutionis gradum, quo casu graviora requiruntur
argumenta, ex quibus erui possit tale gravamen
primò vocatorum, ut casum à casu distinguendo, benè notat *clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc.82. num.8., & 9., & disc.83. n.6.,
& 7., Palma nepos inter decis. ab ipso collect.,
decis.176. num.3.*; altera desumitur ex eo, quod 18
Testator nihil egit, dixitque de conservatione
Bonorum, nihil de prohibitione alienationis eorumdem; nemo autem recto sensu præditus suadere sibi poterit, quod, si d. Testator noluisset,
fideicommissum, substitutionesque pendere à
momentanea illa conditione obitus primorum
heredum sinè filiis, non adjecisset prohibitionem
alienationis Bonorum, quando illa passim adjici
solet, ut ad rem nostram ratiocinatur *clar. mem.
Card. de Luca de Fideicomm. disc. 127. num. 8.,
Rot. post Fenzon. ad statut. Urb. decis.95. §. Corroborantur* ibi = *Corroborantur prædicta, quia Bonorum alienatio explicitè prohibita non fuit, minùsque illa ratio in testamento legitur, quam ut
plurimùm Testatores in fideicommissis apponere solent, videlicet hoc pacto fideicommittere, quia volunt, eorum Bona perpetuò in agnatione conservari.* =

Tertia circumstantia promanat ex eo, quod
Testator nullis omninò usus est verbis successi- 19
vum tractum temporis respicientibus, qualia essent = *in perpetuum* = *in infinitum* = *semper* = *de
gradu in gradum* = *de herede in heredem* =, & id
genus alia, quæ pro exclusione vulgaris expendi
solent à Doctoribus; quamobrem, cum in casu
nostro nullibi designata appareat ea perpetuitas,
quæ veluti causa finalis dispositionis, ac omnium
votorum summa proposita est iis Testatoribus,
qui fideicommissum absolutum, independensque à qualibet conditione constituere voluerunt, 20
procul dubio dicendum sequitur, tale fideicommissum in nostra hypothesi non adesse, ut optimè observant *Palma nepos inter decis. ab ipso collectas decis.175. num.26., decis.176. num.15., &
decis.177. num.3., Rot. in Mantiss. ad clar. mem.
Card. de Luc. de Fideicomm. decis.47. num.2., &
in Romana hereditatis 14. Junii 1709. §. Non
attento vers. quia licèt cor. Eño D. Card. Priole.*
Huic denique valde affinis est quarta, quod 21
Testator vocavit personas dumtaxat sibi cognitas, quæque sibi ob oculos obversabantur, at non
etiam invitavit lineas, ac descendentias earumdem, ex quo quidem liquidò elucescit, Testatorem in animo non habuisse perpetuitatem fideicommissi, sed solummodo gratificationem
personarum cognitarum in casu, quo sui filii sinè
filiis decederent, ut distinguendo monet *clar.
mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.82. nu.11.
§. Altera.*

Ne-

Neque verò ea, quæ huc usque diximus, con-
velli quoquo modo possunt eo sub obtentu, quod
ob gravium conjecturarum concursum in casu
22 nostro recedi ab *Oldradi consilio* debeat, respon-
derique pro fideicommissi duratione; Nam,
cum ad istiusmodi effectum conjecturæ debeant
esse efficaces, concludentes, necessariæ, quæ-
que ex ipsius testamenti verbis eliciantur, ut
unanimiter tradunt *Surd. cons. 448. num. 13.*
vers. secundò respondeo, Bott. cons. 50. num. 68.,
Giovagnon. cons. 97. num. 10. vers. non obstat, ibi-
que Rota num. 21., Roger. cons. 27. num. 76., Al-
tograd. sen. cons. 60. num. 118. tom. 1., Redenasch.
cons. 37. num. 16., Saminiat. apud Altograd. jun.
cons. 8. num. 11., Rodulphin. alleg. 161. num. 2.,
Rot. Florent. apud Palm. nep. alleg. 233. nu. 56.,
Rot. in rec. decis. 486. num. 2 part. 1., decis. 632.
num. 3. part. 4. tom. 3., decis. 459. num. 5., coram
Cerro decis. 712. num. 8., & in Lauretana Fidei-
commissi 6. Martii 1702. §. Suppositâ coram R.P.
D. Lancetta; hujus profectò generis non sunt il-
læ, quæ in contrarium afferuntur, quippè quæ
vel leves sunt, & æquivocæ, vel non subsisten-
33 tes, & à Doctoribus reprobatæ; remque ordien-
do ab illa desumpta ex agnationis contempla-
tione, hæc in jure non officit, & in facto non sub-
sistit. Et quidem non officit in jure, quia passim
rejicitur à Doctoribus, & quod contemplatio
agnationis operetur quidem in gradibus, & ca-
sibus à Testatore præscriptis, at non etiam ex-
24 tendat fideicommissum ultra casus literaliter ex-
pressos, *Ruin. cons. 152. sub num. 5. vers. undè*
per hæc lib. 2., Odd. cons. 66. num. 108., & seqq.,
Fusar. cons. 30. num. 6., latè Redenasch. cons. 74.
num. 49. vers. quod attinet cum plurib. seqq., latè
Altograd. cons. 60. num. 9. lib. 1., Saminiat. post
contr. Altograd. jun. cons. 8. num. 23., Palm. nep.
inter decis. ab ipso collect. decis. 176. num. 14.,
Rot. coram Burat. decis. 230. num. 2., & seqq.,
inquiens, quod, non curatâ expressâ ratione con-
25 servationis agnationis, retinetur thema conditio-
nis prius expressæ: si nempè instituti sinè liberis
decesserint, *coram Cavaler. decis. 481. num. 3.,*
testans, hanc esse magis receptam sententiam,
coram Dunoz. jun. decis. 74. num. 6. & 7., in rec.
dec. 486. num. 6. part. 1., decis. 667. n. 11. par. 2.,
quo loci inquit, quod ratio agnationis intelligen-
26 da est juxta terminos præcedentis substitutionis,
decis. 632. num. 11. part. 4. tom. 3., decis. 195.
num. 7. part. 5., decis. 405. num. 14. part. 9.; præ-
sertim verò, si ratio agnationis expressa fuerit
accessoriè, ac dependenter à conditione: *si sinè*
filiis, non autem separatè, & independenter ab
illa, ut benè admonent *Rovit. cons. 34. num. 6.*
lib. 1., Peregrin. de Fideicomm. art. 29. num. 39.,
Mans. consul. 25. num. 7. per tot. tom. 9., Sami-
niat. post contr. Altograd. jun. cons. 8. num. 24.,
& seqq., latè Palm. nep. alleg. 90. num. 39., &
seqq., Rot. in rec. decis. 300. num. 20. part. 1., &
decis. 277. num. 16. part. 6.

Verumtamen, etsi maxima esset vis, maxi-
mamque robur istiusmodi conjecturæ, eadem
27 tamen nihil prorsùs officeret, quia reverà deficit
in casu nostro contemplatio agnationis, id quod
evidens, & apertum redditur ex eo, quod illa à
Testatore in nulla testamenti parte fuit expressa,
prout omninò necessarium esse, tradiderunt
Cephal. cons. 401. num. 39., Mantic. de conject.
lib. 6. tit. 15. num. 5., Rot. coram Coccin. decis.
1036. num. 20., coram Royas decis. 123. num. 3.,
coram Dunoz. jun. decis. 46. num. 10., & seq., co-
ram Zarat. decis. 13. num. 14., in rec. decis. 279.
num. 21. part. 6., decis. 267. num. 14. part. 11.,
decis. 29. num. 7. part. 18., in Melevitana Fidei-
commissi 21. Februarii §. Pro sufficienti in princip.
coram Emo D. Card. Priolo, & in Senogallien.
Immissionis 28. Novembris 1712. §. Neque fierè
coram R. P. D. Falconerio; sed rursùs pro ea ex-
cludenda illud maximâ animadversione dignum
est, quod nulla facta fuit prohibitio alienationis 28
Bonorum, sicut fieri solet ab iis, qui agnatio-
nem conservare student, dum hæc sinè Bonis
conservari commodè, splendidèque nequit, ut
præcisè tradunt *Redenasch. cons. 34. nu. 61., Al-*
tograd. jun. contr. 38. num. 27., Saminiat. post
eundem cons. 8. num. 33., Rot. decis. 490. nu. 11.
§. Et licèt ad fin. part. 4. divers. ibi = *Meritò*
etiam faciliùs Domini descendebant, quia in co-
dicillo non poterat comprehendi, quod Jacobus vo-
luisset facere aliud fideicommissum, nec aliam con-
servationem agnationis, quàm in casibus expressis,
ex quo non prohibuit alienationes, nec alia fecit,
quæ facere solent Testatores, quando fideicommis-
sum perpetuum in omnibus casibus facere inten-
dunt =, *in rec. decis. 151. num. 11. part. 5., & co-*
ram Benincasa decis. 334. num. 9.; prout etiam
nullum reperitur appositum verbum importans 29
tractum temporis successivum, ut in specie pon-
derat *Rota d. decis. 151. num. 11.*

Quamobrem, si etiam quando nullæ in con-
trarium concurrunt conjecturæ, illæ, quæ pro
inducenda contemplatione agnationis afferun- 30
tur, rejectis levibus, efficaces, ac validissimæ
esse debent, ut docuerunt *Fulgos. cons. 85. n. 4.,*
Altograd. jun. contr. 68. num. 4., Rota post Cen-
sal. ad Peregr. decis. 38. §. Quoniam, in rec. de-
cis. 638. num. 4. part. 18., in Aquispenden., seù
Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705.
§. Et licèt coram clar. mem. Card. Caprara, in
Bononien. Fideicommissi de Elephantutiis 25. Ju-
nii 1708. §. Et tam coram R.P.D. Ansaldo, nul-
lo certè pacto in nostra hypothesi recipi poterit 31
illa elicita ex sæpiùs adjecta qualitate masculini-
tatis, quæ, nisi aliis gravioribus argumentis coa-
djuvetur, passim reprobatur à Doctoribus, eo
quod importet solummodò prædilectionem sexus 32
masculini, non autem contemplationem agna-
tionis, prout de masculinitate septies repetita di-
xit *Rota coram Dunoz. sen. decis. 81. num. 20., &*
seq., coram Zarat. decis. 31. num. 9., in rec. decis.
160. num. 15., & seqq. part. 10., decis. 463. n. 13.
part. 13., in Romana Jurispatronatus 3. Julii
1705. §. Tantò magis coram Rmo Molines, in Bo-
nonien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis
25. Junii 1708. §. Et tam coram R.P.D. Ansal-
do, & in Perusina Fideicommissi 20. Februarii
1713. §. Eoque minùs coram R. P. D. Falconerio,
& præcisè in nostra specie firmat eadem *Rota*
in

in rec. decis. 667. num. 10. part. 2., decis. 279. num. 20., & 21. part. 6., coram Celso decis. 145. num. 7., coram Benincasa decis. 334. num. 14., Rota Florent. apud Palm. nep. allegat. 234. n. 91.; & jure quidem, meritoque, quia maximum in-
33 tercedit discrimen inter agnationem, & masculinitatem, *Rot. post cons. Farinac. decis. 350. num. 7., coram Seraphin. decis. 1216. num. 6., coram Celso decis. 145. num. 8., & in rec. dec. 667. num. 10. part. 2., & decis. 279. num. 20. part. 6.*; Et qualitas masculinitatis adjecta censetur favore
34 dumtaxat substituti, nè scilicet à fœminis excludatur; non autem ut agnationis contemplationem importet, *Ripa in leg. Centurio n. 162. ff. de vulgar., & pupillar., & in leg. 1. num. 8. Cod. de pact., Roland. cons. 51. num. 5. vers. 1. non obstat lib. 3., Gabriel. cons. 93. num. 93. lib. 2., Cafanat. cons. 4. num. 233. cum seq, Rot. cor. Burat. decis. 387. num. 3., coram Royas decis. 110. num. 8., in rec. decis. 486. num. 17. part. 1., decis. 160. nu. 15. part. 10.*; &, si quando contrarium admis-
35 sum fuit à *Sac. Rota*, & ab aliis Tribunalibus, id evenisse dicendum est iis in casibus, in quibus Testator expressam fecerat mentionem perpetuæ conservationis Bonorum in familia, prohibueratque illorum alienationem, eâ additâ ratione, ut eadem remanerent in domo, agnatione, & familia, ut contrarias auctoritates declarando, respondit *Rot. decis. 151. num. 11. 12. & 22. part. 5. rec.*

Prout etiam ad effectum, de quo agitur, nul-
36 lo numero habenda est materialis Agnatorum vocatio, quia non idcircò inferri potest ad formalem illorum prædilectionem, agnationisque contemplationem, nisi reverâ manifestè probetur, talem mentionem factam fuisse eâ mente, eoque consilio, ut agnationis habita ratio diceretur, ut concorditer affirmant *Bardellon. cons. 85. num. 27., & seq. lib. 1., Fusar. de substit. quæst. 311. num. 31., & quæst. 498. num. 2., Mantic. de conject. lib. 11. tit. 14. num. 5., Torr. variar. jur. quæst. tom. 2. tit. 2. quæst. 4. num. 25., & 26. fol. 222., Paulut. dissert. 91. num. 79. tom. 2., Rota in rec. decis. 232. num. 4. part. 2., cor. Benincasa decis. 334. num. 13., ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. decis. 12. num. 9., & Rot. Florent. in una Florentina Successionis 23. Februarii 1711. §. Nec profuit coram D. Auditore de Comitibus*; ob eam nempè rationem,
37 quod votum agnatitium non dubium, non ambiguum, sed clarum, & evidentissimum esse debet, teste *Rota ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 11. num. 7., & in Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Ulteriùs in fin. coram R.P.D. Falconerio*.

Jam verò, exclusâ conjecturâ ex contemplatione agnationis depromptâ, succedit altera pro-
38 manans ex digressu ad plures gradus substitutionum; verùm, etsi pro hac etiam submovenda satis esse posse videretur, quod, seclusâ agnationis ratione, ceteræ omnes infirmæ redduntur, & inefficaces, ut observat *clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc. 83. num. 8. & 9.*; ni-
39 hilominus respondemus prætereà, quod, ut digressus iste effectum suum operari posset, oporteret, factum fuisse activè, & passivè, substitutos nempè fuisse vocatos, ac per gradualem, successivèque ordinatam fideicommissariam restituere rogatos, ut inquit idem præclarissimus *Auctor. dict. disc. 83. num. 11. §. Observabam, & Rot. coram Coccin. decis. 294.*; At aliter res se habet, quoties talis digressus conceptus legi-
tur per meram, ac simplicem vulgarem, prout 40
contigit in nostra specie, in qua Guidottus ità demum succedere potest, si filii Testatoris sinè filiis decessissent, prout Andreas non aliter admittebatur, quàm, si Guidottus filios non suscepisset, & Marius de Saguntinis adspirare nequibat ad successionem, nisi Andreas sinè filiis obiisset; Hoc autem casu cùm omnes substitu-
tiones pendeant ab illa conditione = *si primi he-* 41
redes decesserint sinè filiis = non jam plures reputantur, sed unica, cum reverâ etiam in specie consilii *Oldradi* adessent plures, pluresque gradus substitutionum, & ultimo loco etiam illa favore Causæ piæ; & tamen, quia gradus isti substitutionum ordinati fuerant per vulgarem, non autem per fideicommissariam, nullâ idcircò eorumdem ratio habita fuit ad effectum extendendi fideicommissum, ut benè considerant *Menoch. cons. 85. num. 49., Bursat. cons. 51. num. 36., Cafanat. cons. 4. num. 235., Fusar. cons. 98. num. 3. & seqq., Bellon. jun. cons. 26. num. 60. & 62., Altograd. cons. 60. num. 120. lib. 2., Saminiat. post contr. Altograd. jun. cons. 8. num. 15. & 16., clar. mem. Card. de Luca de fideicom. disc. 83. in fin. & disc. 127. num. 4., Rot. Florent. apud Palm. Nepot. allegat. 234. sub num. 59.* ibi = *nec est successivus denotans perpetuitatem, neque conceptus per verba denotantia continuationem, vel tempus remotum respicientia, sed plures, si qui sint, adjecti videntur per solum vulgarem, itaut, prima effectum sortiente, omnes aliæ substitutiones evanescant* =, *Rot. decis. 486. num. 9. part. 1., decis. 538. num. 5. part. 2., decis. 221. num. 9. & seqq., & decis. 326. num. 7. part. 5., decis. 272. n. 15. part. 6.* ibi = *Atque ita, cum ex tenore testamenti pateat, Testatorem fuisse digressum ad plures gradus per solam, & meram vulgarem, tali casu ex quo per aditionem, vel agnitionem unius expirant omnes vulgares subsequentes, indè sequitur, ut non plures, sed unicus tantùm sit gradus, & consequenter nihil relevare contra consilium Oldradi* =, *Decis. 425. num. 15. part 9., decis. 160. num. 2. part. 10., decis. 459. num. 6. part. 13., cum aliis in Romana, seù Sarzanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. Nam dictæ conjecturæ coram R.P.D. Cerro; & in confirmatoria 21. Novembris ejusdem anni §. final. cor. R.P.D. Ansaldo.*

Idque est adeò verum, ut, tametsi istiusmodi digressus conceptus esset verbis perpetuitatem, infinitatemque temporis importantibus, nihilominus nullius momenti esse reputetur, quoties
subordinatur substitutioni, cujus conditio defi- 42
ciat, *ad Text. in leg. si mater §. Qui habebat ff. de vulgar., & pupillar., Corn. cons. 106. nu. 5. lib. 3., Honded. cons. 60. num. 16. & 19. lib. 1., & cons. 48. num. 12. lib. 2., Peregrin. de fideicom. art. 15.*

art.15. num.7., & art.19. num.19., Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.71. nu.6. vers. & banc, Rota coram Seraph. decis.482. num.3., cor. Buratt. decis.820. num.4., in rec. decis. 19. num. 2. & 4., & decis. 519. num. 2. part. 1., & decis. 538. num. 1. & 4. part.2., decis.342. num. 6. & 7. part.18., coram Cerro decis.495. num.3., Rota Florent. apud Palm. Nep. allegat. 234. in fin.;
Omnes namque substitutiones, quando factæ
43 apparent, ut in casu nostro, accessoriè, consecutivè, & continuativè ad primam, & quidem
vigore copulæ = Et =, cujus natura est copulata
cum suis qualitatibus conjungere, Rot. in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca de Fideicommiss.
decis.23. num.5., locum sibi vindicare nequeunt,
44 nisi prima purificetur, quæ si deficiat, expiretque, necesse est, etiam subsequentes, Fusar. cons.
98. num.6., Peregrin. cons. 45. num. 5. lib. 1., & de fideicomm. art.12. num.19., & artic.29. in fin., benè Rota in rec. decis. 349. à num. 13. ad 16. part.19., in Faventina Fideicommissi de Posiis 17. Februarii 1713. Minimè attentis coram R. P. D. Lancetta, & meliùs in confirmatoria 19. Junii ejusdem anni §. Minimè coram eodem. Verba
autem perpetuitatem temporis respicientia in-
45 telliguntur eodem retento themate, quatenus
videlicet conditio primæ substitutioni apposita,
purificetur, Surd. cons.448. nu. 26. & 35., Alduin. cons.94. num.18., Fusar. cons.9. num.4. & seq., & cons.17. num. 10. vers. ratio est, Casanat. cons.4. num.239. vers. septimò respondeti, & num.283., Altograd. sen. cons.60. num.122. lib. 1., Saminiat. post contr. Altograd. jun. cons. 8. num.29., Rot. in rec. decis.486. num.12. part.
1., aliter atque si ageretur de substitutionibus
non accessoriè, nec continuativè, sed indepen-
46 denter, ac per orationem omninò separatam ordinatis, ut egregiè distinguendo firmat Rota in Mantiss. ad clar.mem. Card. de Luc. de Fideicom. dec.27. num.13., & duob. seqq.

Perpetuitatem fideicommissi, quam conjecturæ hactenus expensæ inducere non potuerunt,
minus adstruit dictio = quandocumque = quæ suprà in contrarium afferebatur; ea tamen tametsi
47 suâpte naturâ tractum temporis successivum
complectatur, ob eamque causam resolvat vulgarem in compendiosam includentem fideicommissariam, attamen id procedit in casu, quo illa adjecta reperitur post verbum = substituit = cum
tunc respiciat nedum personas primò vocatas,
verum etiam omnes omninò substitutos; At
48 aliter res se habet, quando talis dictio apposita
legitur personis primorum heredum, prout in
casu nostro ibi = Et, si dicti sui filii masculi legitimi, & naturales quandocumque decesserint =, tunc enim cùm respiciat dumtaxat tractum successivum circa tempus mortis institutorum, potest quidem secumferrè fideicommissariam inter ipsos, at non etiam inter eorum filios, ac Descendentes, ut optime distinguunt Cravet. cons. 131. num.4., Rimiuald. jun. cons.371. num.162. & seq., Ladercb. cons. 58. num. 31., Marta de success. part.4. quæst.24. art. 2. num. 2. 3. & 4., Rota coram Ubald. decis.33. num. 6., coram Cavaler. decis.496. num. 7. post Merlin. de legit. decis.129. num. 5. ibi = non obstat dictio = quandocumque = quæ denotat tractum temporis successivum, & per eam inducitur compendiosa substitutio, quæ includit & fideicommissariam, quia dicta dictio est apposita personis Honuphrii, & Hieronymi heredum institutorum, non autem filiis, vèl nepotibus, ac propterea dici quidem potest, quòd inter dict. Honuphrium, & Hieronymum fuerit inducta compendiosa, & sic fideicommissaria, non verò respectu filiorum, & nepotum =, coram Royas decis. 110. num.15., coram Cerro decis. 516. nu. 15., coram bon.mem. Emerix jun. decis.437. num. 9., & 10. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicom. decis.63. num. 8. ibi = talis dictio tamquam non apposita post verbum = substituit =, non percutit substitutionem, quæ respiciat omnes vocatos, sed solùm uti adjecta decedentiæ Institutorum ibi = quandocumque decedentes = ad tempus eorum mortis restringitur =, in Mantiss. ad eumdem sub eodem tit. decis.47. num.5. & 6., & in Forolivien. Fideicommissi 3. Martii 1692. §. secunda elicita coram Rmo de Hervault Archiepiscopo Turonen. Et rectè quidem, quia tractus tempo-
ris respiciens personam primò vocati, ad aliam 49
personam porrigendus non est, prout, pluribus
relatis concordantibus, optimè firmat Rota in rec. decis.357. num.6. & seq. part.1.

Ut etiam non officit clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum =, nam, etsi
alii contradixerunt, receptissima tamen opinio
est, quod eadem non alteret substitutionem vul- 50
garem, ut concorditer sentiunt Soccin. sen. cons. 104. num.2. vers. capio nunc, & num.10. lib.3., Soccin. jun. cons.81. num.13. lib. 3., Redenasch. cons. 10. num. 26. & seqq., & cons. 54. num. 16. & seq., Menoch. cons.71. num.67. in fin. & cons. 376. num.11., & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 71. num. 26. ibi = Extenditur quartò, ut procedat, quando Testator ità disposuisset: substituo Sempronium fratrem meum, ejusque filios, & Descendentes in stirpes, & non in capita, invicem, & vicissim, vulgariter, pupillariter, & fideicommissum; nam adhuc dicuntur invicem substituti per vulgarem, non autem per fideicommissariam =, Fusar. cons.3. num.4., & de substitut. quæst.479. num.84. & 86., Mart. de success. legal. part.4. quæst.24. art.2. nu.32., Rosa consult. 42. num.7., Rodulphiu. allegat. 104. num. 20., Urceol. consult. 56. num.16., Rota coram bon. mem. Emerix jun. decis. 56. in princip., & decis. 437. num.4.

Minùs urget, quod filii, & filiorum filii,
aliique etiam positi fuerint in conditione cum 51
qualitate legitimitatis, & naturalitatis; isthæc quippè conjectura valde levis, ac fragilis est, utpotè apponi solita ex Notariorum potius stylo, quàm ex voluntate Testatoris, Noguerol. allegat. 23. num. 34. & 35., Fontanell. de pact. nuptial. claus.4., Gloss.24. num.13., Grivel. decis. Dolan. 125. num. 77., Saminiat. post contr. Altograd. jun. cons.8. num.17., Rota coram Celso decis.145. num.10. & 11., in rec. decis. 160. num.17. part.10., decis.244. num. 10. part. 11.;

Proindeque nil mirum, si illam tamquam vanam
52 pluries rejecerunt Doctores, & *Sacra Rota*, ut
videre est apud *Petr. de fideicomm. quæst. 9. num.
176., & 201. vers. verumtamen, Fusar. de sub-
stitut. quæst. 437. num. 66., Saminiat. loc. mox
citat. num. 18., Rota coram Buratt. decis. 385.
num. 8., coram Celf. decis. 145. num. 11., in rec. de-
cis. 138. num. 7. part. 2., decis. 221. num. 12. part.
5., decis. 231. num. 12. vers. & pro levi part. 8.,
decis. 160. num. 16. part. 10., decis. 244. num. 11.
& seq. part. 11., & in Forolivien. Fideicommissi
3. Martii 1692. §. Nec eorum coram Rmo d. Her-
53 vault*; præsertim verò, si non sit vestita ratione
conservandi Bona in familia, *Bellon. jun. cons.
26. num. 36., Petr. de fideicomm. quæst. 9. num.
201. vers. Verumtamen hæc conjectura, Fontanell.
de pact. nupt. claus. 4. glos. 24. n. 13., Thesaur.
decis. 96. num. 26., Rot. in rec. decis. 160. nu. 16.
part. 10.*

Qua de re, cum conjecturæ omnes, quotquot
in nostro casu concurrunt, sint admodum debi-
54 les, infirmæ, & inefficaces, parvi refert, quod
agatur de dispositione facta ab Ascendente; quia,
licèt in his terminis facilius recedatur à *consilio
Oldradi*, non idcircò tamen recedi potest absque
conjecturis necessariis, & omninò concludenti-
bus, *Surd. cons. 448. nu. 13., Giovagnon. cons. 97.
num. 13., Casanat. cons. 4. nu. 214. & 293., Al-
tograd. sen. cons. 60. num. 218. lib. 1., Palm. nepot.
alleg. 90. num. 36. & seq., Rot. post Fenzon. ad
Statut. Urb. dec. 95., & coram Cavaler. dec. 454.
num. 5.*

Quæ cum ità sint, superfluum omninò esset
55 longiùs immorari contrariis auctoritatibus sin-
gillatim refellendis; eæ namque omnes unâ, eâ-
demque responsione declarantur, & casui nostro
applicari nullo pacto posse noscuntur; Etenim
in illarum specie non una, aut duæ, & quidem
ex debilioribus conjecturis, sed ingens aderat
cumulus validissimarum præsumptionum reces-
sum ab *Oldradi consilio* suadentium, qualis certè
dici poterat strictissima prohibitio alienationis
Bonorum, expressa, ac rigorosa contemplatio
agnationis, enixum votum perpetuæ conserva-
tionis Bonorum in illa, digressus ad plures, plu-
resque gradus substitutionum non jam accessoriè,
ac continuativè, sed independenter, ac separatè,
atque adeo non per meram vulgarem, sed per
gradualem fideicommissariam ordinatum; ver-
ba, & quidem geminata infinitatem quamdam,
perpetuitatemque temporis importantia, & ne-
dum primos heredes institutos respicientia, sed
omnes quoscumque substitutos; vocatio activa,
& passiva filiorum, ac descendentium ex here-
dibus gravatis, &, aliis omissis, dispositio dire-
cta in res, non autem in personas, ut percurren-
do auctoritates in contrarium allegatas perspici
commodè potest; Quæ sanè omnes conjecturæ
prorsùs deficiunt in nostra hypothesi, nam, ut
ea, quæ sparsim superioribus locis tetigimus,
omnia in unum colligantur, utque uno veluti
sub aspectu ponantur universa, Testator in casu
nostro agnationem contemplatus non fuit, nullis
usus est verbis successivum tractum temporis
importantibus, non est digressus ad plures gra-
dus substitutionum separatim, & independenter
inter se ordinatarum, quas solas conjecturas ad
effectum, de quo agitur, unicè spectandas, in-
spiciendasque esse monuit *Rota in Forolivien. Fi-
deicommissi 3. Martii 1692. §. Quæ quidem coram
Rmo de Hervault*, rursus filios heredum institu-
torum nedum non gravavit, sed nec etiam di-
spositivè vocavit, dispositionem in rem non con-
cepit, sed in personas aperte direxit, alienatio-
nem Bonorum contra omnium Testatorum mo-
rem, votumque non prohibuit, non expressit
desiderium, quod ferè semper adjici solet, ut
nempe Bona perpetuò conservarentur, ac rema-
nerent in familia institutorum, ac substitutorum,
Nihil deniquè egit, dixitve, ex quo elici possit 56
voluntas condendi perpetuum fideicommissum,
in quibus quidem circumstantiis contrariæ etiam
auctoritates admittunt, non esse recedendum ab
Oldradi consilio, ut præ ceteris respondit *Rot. co-
ram Merlin. decis. 83. num. 21.*

Non omittendo etiam, quod, tametsi pro per-
petui fideicommissi præsumptione adesse dici
possent conjecturæ illæ, quæ tam quam efficacio-
res, validioresque ad hunc effectum haberi so- 57
lent, non desunt tamen Doctores, & quidem
magni nominis affirmantes, non aliter fideicom-
misso locum esse posse, quàm, si purificetur pri-
ma illa conditio, cui substitutiones omnes alli-
gatæ reperiuntur, *Menoch. cons. 740. nu. 7. & 8.,
& cons. 760. num. 9., Odd. cons. 66. num. 105. vers.
quarto tamen, Altograd. cons. 60. nu. 124. lib. 1.,
Mart. Vot. Pisan. 222. num. 8.*, & ità etiam re-
spondit *Rota post Fenzon. ad Statut. Urb. dec. 95.
§. final.*, quo loci confutando conjecturam de-
sumptam ex digressu ad plures gradus substitu- 58
tionum, ex perpetua fœminarum exclusione, ex
vocatione cippi, domus, & ex loci pii substitu-
tione, sic inquit = *Unico verbo responderi potest,
quod fideicommissum fuisset inductum, ut perpetuò
duraret, si locus semel ei factus fuisset* =, & latè,
ac magistraliter dictum fuit in *Faventina Fidei-
commissi de Pasiis 17. Februarii 1713. §. Minimè
attentis coram R. P. D. Lancetta, & in confirma-
toria 19. Junii ejusdem anni §. Minimè coram
eodem.*

Hæc igitur cum ita se habeant, bono sit ani-
mo, &, ut dici solet, in utramvis aurem dormiat
D. Franciscus Treossi, dum ei certò polliceri
posse videmur, fore ut, si quando res hæc in
judicium deducatur, non aliter, quàm pro fidei-
commissi expiratione Judices respondeant; ne- 59
que enim reperiri posse quempiam arbitror, qui
contra literam, tenoremque testamenti, contra
mentem, voluntatemque Defuncti, contra effi-
cacissimas, validissimasque conjecturas, & de-
nique contra communissimam, receptissimam-
que Doctorum, ac Tribunalium sententiam velit
judicare, prout in proposito concludit *Palm. nep.
inter decis. ab ipso collect. decis. 175. in fin.*

Mele-

Melevitana Immissionis super Bonis aggregatis Primogenituræ.

Correspectivitas in contractibus ex quibus inducatur? Pactum resolutivum donationi adjectum an, & quando non ad certas dumtaxat personas, quæ expressæ fuerint, sed potiùs ad substitutos omnes indistinctè extensum censeatur? Dictio = *quoad* = an, & quando taxativè, non demonstrativè adposita dicenda sit?

VOTUM XVII.

1 *Accessorium sequitur sui principalis naturam.*
2 *Accessorium autem dicitur quid eu subjectione eisdem legibus, quibus subjicitur principalis actus.*
3 *Correspectivorum una corruente, alter quoque debet corruere.*
4 *Donatio accessoria deficit, actu principali deficiente.*
Procedit, seorsim etiam à quolibet pacto, n.51.
5 *Donatio, eveniente casu pacti resolutivi illi expressè adjecti, resolvitur.*
6 *Immissio eu donatione jam resoluta, concedenda non est.*
7 *Primogenitura per viam donationis causâ mortis constituta, nedum expressè, sed etiam tacitè revocari potest, &* num. 26.
8 *Donatio causâ mortis revocata censetur eu Bonorum donatorum distractione.*
9 *Sic etiam ex subrogatione annui reditus in eorum locum facta per correspectivam donationem inter vivos.*
10 *Hæc enim donatio animo compensandi facta censetur.*
11 *In donatione inter vivos correspectivè facta pro toto eo, quod Donatarius posset prætendere, jura etiam futura comprehensa intelliguntur.*
12 *Ejusmodi donatio Donatarium prohibet plus petere ex Donantis Bonis.*
13 *Ac praecedentis donationis causâ mortis revocatoria censetur.*
14 *Donatio causâ mortis revocata censetur ex facta de Bonis donatis dispositione per posteriorem donationem inter vivos.*
15 *Donatio redituum facta in posteriori donatione, intelligenda est de aliis in priori donatione non comprehensis.*
16 *Si modò Bonis postea donatis hi correspondeant.*
17 *Donatio redituum indefinita, super omnibus Bonis intelligitur.*
18 *Expressio, quod Bona essent Patris, verificatur etiam de Bonis ab eo donatis causâ mortis.*
19 *In donationibus causâ mortis, traditione non interveniente, dominium in Donatarium non transfertur, nisi post Donantis mortem.*
20 *Donatio sub conditione emittendæ renunciationis, isti correspectiva dicitur.*
21 *Donatio causâ mortis corruit ex posteriori donatione inter vivos continente retrodonationem jurium praecedenter donatorum.*
22 *In donatione retrodonatia omnium Bonorum antea donatarum generaliter facta, intelligenda est de Bonis donatis non solùm inter vivos, sed etiam causâ mortis.*
23 *Præsertim ex declaratione, quod eadem donatio in suo robore remaneat.*
Si enim hæc firma, aliæ irritæ debent censeri, ibid, *& ratio* num. 24.
Maximè verò sic intelligenda est dicta retrodonatio, si alioquin superflua redderetur, n. 25.
24 *Exceptio firmat regulam in non exceptis.*
27 *Retrodonatio nisi de alia donatione verificari queat, debet ad donationem causâ mortis, de qua constat, non ad alias merè possibiles referri.*
Accedente præsertim observantiâ, num. 29., *& eu quibus hæc valeat desumi?* ibid.
28 *Multa licèt non necessaria, sæpè ex ignorantia, aut ad abundantiorem cautelam fiunt.*
30 *Observantia declarat, quid fuerit in retrodonatione, seù renunciatione comprehensum.*
31 *Probatio major dari nequit illâ resultante eu propria judiciali confessione.*
32 *Donatio eu non facta subrogatione Bonorum alienatorum expressim volita, resolvitur.*
33 *Subrogatio Bonorum alienatorum facienda à Donatario, suppleta censetur ex onere assumpto illorum pretii investiendi.*
34 *Intellige, id procedere, si cetera sint paria.*
35 *Conclusio tamen locum non habet, si investiendi onus ad commodum dumtaxat Emptoris assumptum sit.*
36 *Subrogatio investimenti in locum Bonorum alienatorum non sufficit quod sit tacita, sed requiritur expressa.*
37 *Tacitus Legis favor non operatur in iis, quæ factum, & expressam requirunt voluntatem hominis.*
38 *Jura propria quis remittens, sibi præjudicat.*
39 *Jurium factâ translatione in Emptorem, subrogatum eorum loco investimentum non censetur.*
40 *Donationis pactum resolutivum quoad certas personas adjectum, ad illas dumtaxat restrictum censendum est, &* num. 42.
Quando autem absolutè quoad omnes censeatur positum? num. 54. & seq.
41 *Verba ità semper interpretanda sunt, ut aliquid operentur.*
42 *Dictionis* = quoad = *effectus restringitur ad personas dumtaxat sub ea expressas.*
43 *Donans Jurisperitus non censetur verba inepta protulisse.*
44 *Commodum, & utilitatem quis consequi non debet ex propria culpa, &* num. 49.
45 *Restitutionis adjectum onus excludit liberam de Bonis donatis disponendi facultatem.*
46 *Donationis revocatio in casu contraventionis debet censeri volita quoad heredes Contravenientis tantùm, non quoad substitutos causam ab eo non habentes, &* num. 47.
Ac præsertim nepotes Donantis, num. 48.
47 *Aliena culpæ subire pœnam quis non debet, &* num. 66.
52 *Donationem accessoriam sustinendam esse, licèt* prin-

principalis actus corruat, ex Donantis mente docendum est.

53 *Pacta omnia famulari censeatur actui principali, non ab eo discordare.*

55 *Donationis resolutio generaliter indicta, non ad certas personas, sed ad omnes debet referri.*
Procedit, adbibitâ licèt dictione = quoad = *cum expressione certarum personarum*, ibid.

56 *Dictio* = quoad = *licèt censeatur solùm demonstrativè adbibita, superflua non remanet.*

57 *Et quando demonstrative potiùs, quàm taxativè stare censenda sit?* à num. 58. & seq.

58 *Donationis resolutio quoad personas cognitas & dilectas, eò magis quoad incognitas, & minùs dilectas censetur volita.*

59 *Subsidiariè tantùm vocati, aliis primo loco vocatis non debent melioris conditionis esse.*

60 *Correspectivorum uctuum æqualis debet esse determinatio.*

61 *Interpretatio ea sequenda est, ex qua Donator minùs læsus remaneat.*

62 *Superfluitas potiùs toleranda est, quàm sit admittenda interpretatio repugnans Testatoris menti.*
Procedit, licèt de Juris perito Testatore agatur, num. 63.

63 *Jurisperitorum dispositiones non rarò magis dubia sunt, & obscuræ, quàm quæ à rudioribus conduntur viris.*

64 *Et quò doctiores sunt, eò minùs clarè sese quandoque Testatores explicant.*

65 *A Testatore facta contemporaneè donatio magis indicat ejus mentem, quod Bona penes heredem remaneant.*

67 *Filii jure proprio vocati, pœnam subire non debent ex Parentum culpa.*

68 *Ratio generalis omnes complectens, quoad omnes effectum debet operari.*

69 *Dictio* = quoad = *subsequentem dispositionis partem, cui juncta est, restringit ad personas dumtaxat in ea expressas.*

70 *Donationis resolutivum pactum congruè ad personas tantùm expressas referibile, ad eas restrictum debet censeri.*

71 *Præsertim in dispositione Jurisperiti.*

72 *Et maximè, si id magis consonum ejus menti comperiatur.*

73 *In Transversali eadem affectionis ratio, ac in Ascendente non consideratur.*

74 *Donans nil magis verisimile est, quàm, quod voluerit, ejus Bona ad nepotes substitutos pervenire.*

75 *Et donationem quoad illos non resolvi.*

76 *Verisimilitudo est omninò sequenda in interpretanda Disponentis mente.*

77 *Disponentis voluntas sive tacita, sive expressa sequenda est, postbabitis argumentis ab absurdo deductis.*

78 *Filii non principaliter ex Patris contraventione, sed ex præcepto Testatoris exclusi reputantur.*

79 *Maximè, si conditio pendebat ex facto non Extranei, sed Patris.*

80 *Conditio si à Patre adimplenda sit, filii vocati censentur sub conditione casuali ab ejus facto dependente.*

81 *Ejusdemque conditionis defectus eorum vocationem cessare facit.*
Non verò substitutorum sub conditione ejusmodi non vocatorum, num. 82.

83 *Accessoria donatio in defectu vocatorum resolubilis, ac deferenda ad substitutos, non simpliciter accessoria dicitur, sed admixtum habere alium æquè principalem actum.*

84 *Eaque in casu contraventionis quoad substitutos non resolvitur.*

85 *Materia conjecturalis dubia semper est.*

PRÆCIPUUS, & singularis amor, quo Jacobus Muscat prosequebatur Ugolinum suum ex Laurentia nepte pronepotem causa fuit, quod, institutâ jam pridem ab Andrea Cumbo Navarra in suo testamento primogeniturâ favore dicti Ugolini filii, ejusque Descendentium, nec non Theresiæ, & Isabellæ filiarum, & descendentium pariter ab illis, præfatus Jacobus Muscat per viam donationis irrevocabilis, ut dicitur, inter vivos illi aggregavit, & incorporavit nonnulla Bona sua, quæ non solùm obnoxia esse voluit omnibus = *pactis, legibus, & conditionibus, substitutionibus, & fideicommissis positis in d. primogenituræ fundatione tàm in testamento, quàm in codicillis ipsius D. Cumbi Navarra* = verùm etiam his alia duo expresse addidit.

Primùm nempe = *quod, deficientibus lineis dicti Ugolini, Theresiæ, & Isabellæ ipsius Ugolini sororum, itaut nullus ex eis reperiretur Descendens legitimus, & naturalis, Bona prædicta incorporata, ut supra, perveniant, & pervenire debeant ad ipsum D. Donatorem, si in humanis erit, si verò non erit in humanis, perveniant, & pervenire debeant ad D. Petronillam Uxorem D. Didaci Antonii Ferriel, & ad D. Jo: Leonardum Muscat ejusdem Donatoris nepotes ex fratre, & in defectu eorum ad suos Descendentes legitimos, & naturales.* =

Alterum verò =, *quod, si d. Cumbus Navarra revocaverit d. primogenituræ fundationem ab eodem in d. testamento, & codicillis factam, vel eam minoraverit aliquo modo, quoad vocationem dicti Ugolini, Theresiæ, & Isabellæ prædictorum præsens donatio Bonorum, ut supra, incorporatorum sit nulla, nullius roboris, & momenti censeatur, ac si numquam facta fuisset, & non aliter, aliàs, nec alio modo fuit ad d. donationem deventum* =.

Ab hisce novis pactis per Jacobum superadditis originem duxit hodierna controversia inter D. Baronem Paulum Ludovicum Testaferratam, & D. Annam Mariam Muscat Actores ex una, & D. de Falsonis, aliosque Reos conventos ex altera; nam post mortem d. Jacobi Andreas Cumbus Navarra, correspectivè ad donationem inter vivos annui reditus scutorum 360. factam Ugolino filio, obtinuit ab eo retrocessionem, sive retrodonationem omnium Bonorum dictæ primogenituræ subjectorum, quorum aliqua etiam successivè alienavit, & consequenter primogenitura non solùm diminuta fuit, sed penitùs evanuit;

nuit; Cumque postmodum, vitâ functo Andreâ,
defecerit etiam Ugolinus absque filiis, relictâ do-
natariâ universali omnium Bonorum Gusmanâ
Cassar amitâ suâ, deinde verò obierint Theresia,
& Isabella Moniales, hinc supradicti DD. Baro
Paulus Ludovicus Testaferrata, & Anna Maria
Muscat descendentes à Petronilla, & à Jo: Leo-
nardo Muscat, putantes, eorum favore purifica-
tam esse substitutionem in d. donatione à Jacobo
ordinatam, ejus vigore anno 1711. egerunt co-
ram R. P. D. Inquisitore Melitæ contra DD. de
Falsonis, & alios causam habentes à d. Gusmana
Donataria universali Ugolini pro Immissione ad
Bona Jacobi primogenituræ aggregata, & pro
restitutione fructuum, & anno 1714. immitti
obtinuerunt ad duo tantùm corpora à Reis posses-
sa, & quoad alia in tertios alienata, reservata
fuerunt jura in alio Judicio, decernendo fru-
ctuum restitutionem solùm à die motæ litis,
nempe ab anno 1711.

In hoc statu Causâ per appellationem devo-
lutâ ad R. P. D. Assessorem S. Officii, super-
venit Commissio, ut ille procederet de Voto
Sacræ Rotæ, unde, proposito à *Rmo Ansaldo
Decano die 3. Februarii labentis anni Dubio = An
sit danda immissio, & an fructus debeantur, & à
qua die?* = responsum fuit = *negativè in omnibus* =,
ut patet ex *Decisione impressa*, cujus fundamentis
cum DD. Actores non acquiescant, à mè idcir-
cò petunt, ut, illis diligenter, maturèque per-
pensis, pro veritate dicere velim, an reverà sub-
sistant nec ne, ita ut meliorem Judicii aleam in
futurum experiri queant.

Strictè igitur aggrediendo examen d. *Decisio-
nis*, illa benè fundata mihi videbatur in eo,
quod principalis actus à Jacobo factus, non
fuit donatio pura, & absoluta, ac per se
stans, sed fuit aggregatio, & incorporatio Bono-
rum primogenituræ ordinatæ ab Andrea Cum-
bo Navarra, facta per viam donationis, ut liquet
ex tenore instrumenti, & consequenter fuit
actus merè accessorius, & famulativus ipsi pri-
mogenituræ, veluti factus ad augmentum ejus-
dem, ut considerando naturam aggregationis,
1 & incorporationis, quæ importat omnimodam
dependentiam, & subjectionem Bonorum ag-
gregatorum legibus, pactis, & conditionibus,
quibus subjacet ipse principalis actus, primoge-
nitura nempè, cui facta fuit aggregatio, & in-
corporatio, & cum qua dd. Bona vigore aggre-
gationis unum corpus constituunt, unanimiter
per *Text. in leg. Prædiis §. Qui domum, & in leg.
Uxorem §. Legaverat ff. de legat. 3., tradunt Bar-
tol. in leg. si convenerit §. Nuda ff. de pignorat.
action., Roman. cons. 32. sub num. 9., & cons. 121.
num. 3., & cons. 383. num. 3., Dec. cons. 362., &
497. num. 5., Menoch. cons. 26. num. 1., Salgad.
in labyrint. Credit. part. 1. cap. 4. ex num. 23., &
seq., Castill. contr. jur. lib. 5. cap. 100. ex n. 19.,
& seqq., & lib. 6. cap. 128. num. 22., & seqq.,
Mierez. de majorat. part. 2. quæst. 5. num 43., &
seqq., Ros. de incompatib. part. 4. cap. 5. nu. 31.,
& seqq., & part. 8. cap. 3. num. 10., & seqq.,
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 251.
num. 4., & seqq., & disc. 252. sub num. 3., Rota
in Lucana Locelli 9. Maii 1807. §. Et fortiùs co-
ram R. Ansaldo, & alii in decisione allegati §. Si
igitur.*

Quod certiùs affirmari potest in hypothesi no-
stra, in qua ad suadendam qualitatem accesso- 2
riam donationis à Jacobo factæ, præter supradi-
cta verba aggregationis, & incorporationis, con-
currit etiam specialis subjectio Bonorum donato-
rum omnibus pactis, legibus, & conditionibus
primogenituræ insertis, & præsertim pactum ex-
pressum, quod in casu revocationis, vel dimi-
nutionis ejusdem primogenituræ donatio nulla
esset, & pro non facta haberetur; quid enim
clarius exoptari potest, aut quomodò apertiùs
loqui valebat Jacobus Donator ad demonstran-
dum, donationem à se factam esse accessoriam,
& famulativam primogenituræ Cumbi, dum
hanc omnibus illius pactis, & legibus expressè
subjecit, &, hâc revocatâ, vel diminutâ, eam 3
quoque omninò resolvi voluit? ducto argumen-
to à *Textu in leg. 1. §. Præterea ff. de separation.
Bonor., Mierez. de Majorat. part. 1. quæst. 10.
num. 21., & part. 2. quæst. 5 num. 51., & 56., &
seqq., Rota in Romana Primogenituræ de Salvia-
tis super Jocalibus, & Tabulis pictis 22. Martii
1706. §. Agnoscendo, & 28. Junii ejusdem anni
§. Manifestè coram bon. mem. Molines.*

Quamobrem, si primogenitura à Cumbo or-
dinata, non solum diminuta, sed omninò extin-
cta, & revocata fuit, ex hoc, veluti ex necessa-
rio antecedente, sequitur, quod etiam donatio
Jacobi resoluta dicenda sit, tum spectatâ naturâ,
& qualitate actus, nempè aggregationis, & in- 4
corporationis, quam tamquam famulativam, &
accessoriam, sublato principali, corruere necesse
est, *Rot. decis. 419. num. 14., & seqq. part. 1.,
decis. 1. num. 1. 9., & per tot., & decis. 529. nu.
16., & seqq. part. 14. decis. 87. num. 11., & seq.
part. 19. rec., & in Voto edito à Rmo Aldrovan-
do in Romana Primogenituræ de Columna 21.
Martii 1712. §. 23., & 26.*; tum, & certiùs vi-
gore pacti resolutivi expressi verbis illis, quorum
supra meminimus, videlicet = *præsens donatio* 5
*Bonorum, ut supra, incorporatorum sit nulla,
nullius roboris, & momenti censeatur, ac si num-
quam facta fuisset, & non aliter, aliàs, nec alio
modo fuit ad d. donationem deventum* = quæ in
proposito considerantur à *Rodulphino alleg. 142.
num. 2., & 17., Rot. decis. 203. ex num. 1. 23.,
& seq. part. 6. rec., dec. 396. num. 5., & plurib.
seqq. part. 13., in Romana, seù Reatina Donatio-
nis, seù Renunciationis 10. Maii 1697. §. Quod
autem, & 28. Junii ejusdem anni §. Attamen co-
ram bon. mem. Molines, & 14. Maii 1698. §. Quæ
denique coram Emo D. Card. de la Tremoille, &
27. Martii 1691. §. 1., & 22. Junii ejusdem anni
§. Absque eo quod coram bon. mem. Pio, & in Ro-
mana Donationis 4. Junii 1717. §. Basis coram
R. P. D. Corio*; proindeque rectè *Sacra Rota* im-
missionem Actoribus denegasse videbatur, cum 6
illa concedi nequeat ex donatione jam resoluta,
juxta auctoritates allegatas in *§. Fundamentum d.
Decisionis*, quibus addi potest *Rota in Bononien.*

In-

Immissionis 18. Junii 1708. §. Nam ultra coram
R.P.D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore.
In dubium autem venire nequit, quin primo-
genitura ordinata à Cumbo, diminuta, & revo-
cata fuerit, itaut casus evenerit resolutionis do-
nationis tàm ex propria natura actus, quàm vi-
gore pacti resolutivi illi expressè adjecti, nam,
ut alibi dictum est, defuncto Jacobo, Andreas
Cumbus Navarra donavit irrevocabiliter inter
vivos Ugolino filio annuum reditum scutorum
360., haben., & consequen. ex gabella, & in-
troitibus territorii, & Bonorum *tà Dabria*, quæ
erant comprehensa in primogenitura ordinata in
testamento per viam donationis causâ mortis
suâpte naturâ revocabilis; Ugolinus verò, corre-
spectivè ad d. donationem irrevocabilem sibi à
Patre factam, illi retrodonavit omnia Bona usque
tunc ipsi per Patrem revocabiliter donata, &
deindè præfatus Andreas Cumbus nonnulla ex
7 dd. Bonis alienavit, undè procul dubio ipsam pri-
mogenituram aut in totum revocasse, aut sal-
tem diminuisse dici debet, cum ea, ut diximus,
fundata reperiatur per viam donationis,
causâ mortis in testamento contentæ, quæ potest
non minùs expressè, quàm tacitè revocari, per
Text. in leg. mortis causâ 4., & leg. illud ff. de
donation. caus. mort., Jul. Clar. lib.4. sententiar.
§. Donatio quæst. ultim. num. 2., Card. Tusch.
verb. donatio conclus. 710. num.1., Gomez. tract.
var. tom. 2. de donation. cap. 3. num. 19, & alii
passim, cum allegatis in decis. §. Quod autem, nul-
8 laque datur certior illius revocatio, quàm, cum
Bona illi subjecta, à Donante voluntariè distra-
huntur, quippè hujusmodi voluntaria alienatio
sive distractio Bonorum donatorum omninò re-
pugnat, & incompatibilis est cum perseverantia
donationis, ut, præter adductos in *Decisione*
§. Quod autem, notarunt *Tusch. d. conclus. 710.*
num.8., Gratian. discept. forens. cap.251. n.32.,
& seqq., & num.37., Cancer. variar. resol. part.
1. cap.8. num.41., Merlin. de pignor. lib.4. tit. 5.
quæst. 141. num. 1., pleniè Menoch. de præsumpt.
lib.3. præsumpt. 37. num. 13., Mart. Vot. Pisan.
218. num.1., & seqq., Gomez. tract. var. tom. 2.
de donat. cap.3. num.18. vers.10. in fin., Rot. co-
ram Bich. decis.134. num.2., in rec. decis.135. n.
1. part.14., in Æsina Donationis 1. Junii 1708.
§. Magisque coram R.P.D. Lancetta.
Nihilque turbat, quod Cumbus Navarra non
quidem omnia Bona primogenituræ subjecta,
sed unum tantum corpus alienaverit ex iis, quæ
ipse donaverat, nuncupat. *Haja Daumna*, ex
aggregatis verò à Jacobo duo dumtaxat corpora
appellata *Brondin*, & *Caccia*, ideòque quoad
alia non alienata donatio, & primogenitura re-
ctè subsistere posset; respondetur enim, quod re-
vocatio donationis, & primogenituræ non erui-
tur solùm ex distractione Bonorum donatorum,
9 sed principaliter deducitur ex ipso actu donatio-
nis annui reditus scutorum 360. correspectivè fa-
ctæ ab Andrea Ugolino filio = *pro omnibus, &*
quibuscumque juribus, & actionibus ipsi competen-
tibus, & competituris quomodolibet in futurum
super Bonis prædicti sui Patris, & D. Lauren-
tiæ Muscat matris tàm pro jure successionis, &
legitimæ paternæ, & maternæ, ac supplemento
ejusdem, ac pro jure alimentorum sibi competen-
tium super Bonis paternis, & maternis, & quàvis
aliâ causâ, etiam vigore testamentorum, codicil-
lorum, donationum, & contractuum &c. =, ex
quo evidens, & apertum redditur, Andream
Patrem noluisse, prædictam donationem causâ
mortis habere amplius effectum, dum loco om-
nium jurium, quæ illius vigore competere pote-
rant quomodolibet Ugolino filio super Bonis
suis, subrogare voluit d. annuum reditum inter vi-
vos illi donatum; hujusmodi enim donatio facta
censetur animo compensandi, *Menoch. cons. 81.* 10
num.31., & ceteri relati per Altograd. cons. 68.
num. 39. lib. 1., Gratian. discept. 274. num. 3.,
Cyriac. contr. 351. num. 7., & seq., Palm. nep.
allegat. 195. num.14. tom.2., Mans. consult.36. n.
40. vol.1., Magon. decis. Florent. 117. num.15.,
Rot. decis.283. num.2. coram Buratto, decis.1162.
num. 6. coram bon. mem. Emerix. Jun., in rec.
decis.351. num.2., & seqq. part.12., & dec.276.
num.11., & 12. part.13.
Neque ex eo, quod tempore donationis d. an-
nui reditus nullum jus quæsitum dici posset Ugo-
lino filio super Bonis Patris adhuc viventis, eò
quod donatio causâ mortis ejus favore præce-
denter facta jus illi tribuere nequibat, nisi post
mortem Donantis, inferri valet, per d. donatio-
nem inter vivos Andream Patrem compensare
voluisse filio dumtaxat jura illa, quæ eidem
competere poterat super Bonis suis vigore dispo-
sitionum aliorum Antenatorum, nequaquam ve-
rò vigore testamenti, aut donationis causâ mor-
tis eidem ab ipso factæ, quia, cum donationem 11
inter vivos fecerit nedum pro juribus de præsen-
ti competentibus, sed etiam pro aliis in futurum
quomodolibet competituris, indè sequitur com-
pensare voluisse etiam jura, quæ si non de præ-
senti, saltem de futuro, nempè post mortem
Patris filio aliquando competere poterant vigore
testamenti, & donationis causâ mortis ejus fa-
vore per Patrem celebrati, quemadmodum pro-
cul dubio compensare voluit jura successionis, &
legitimæ, quæ pariter, nonnisi post ejusdem mor-
tem, filio competere possunt, ex notis juris regulis.
Hæc autem compensatio, sive donatio facta
pro omni, & toto eo; quod filius quàvis ex cau- 12
sa prætendere posset super Bonis Patris, sicuti
prohibet, illum plus petere super Bonis ejusdem,
Mirescott. variar. resol. cap.86. num.1., & seqq.
lib.2., Cyriac. contr. 351. num.8., Palm. nep. al-
legat. 195. num.1., & 2., Mantic. de conject. lib.
10. tit. 2. num. 17., Magon. decis. Florent. 117.
num.12., & seqq., Rot. decis.35. num.34. coram
Cerra, in rec. decis. 540. num. 7. part. 4. tom.3.,
inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc.
de legat. lib.11. decis.8. num.1., & decis.9. nu.6.,
ità validissimum præstat argumentum pro tacita
revocatione donationis causâ mortis, & primo- 13
genituræ in ea præcedenter ordinatæ, cum pro-
hibitio ista plus non petendi sit actus omninò
contrarius, & destructivus jam dictæ primogeni-
turæ, & donationis, quæ non habet ampliùs
sub-

ſubjectum, in quo ſubſiſtat, quoties virtute ſi-
milis pacti Ugolinus prohibetur petere Bona do-
nata, & primogenituræ ſubjecta, ut ſenſui patet.
Animadvertendo præſertim, annuum reditum
inter vivos Ugolino donatum, conſtitutum fuiſ-
14 ſe ſuper gabella, & introitibus territorii, & Bo-
norum *Ta Dabria*, quæ comprehendebantur in
primogenitura, ideoque clarum eſt, Andream
Cumbam habuiſſe priorem donationem causâ
mortis unâ cum primogenitura in eadem ordi-
nata pro revocata eo ipſo, quod de reditibus Bo-
norum in ea comprehenſorum ita diſpoſuit, ex
ſupra notatis, & firmavit *Rota poſt Merlin. de
pignor. deciſ.* 10. *num.* 7., *coram Zarat. deciſ.* 98.
*num.*2, *in Romana Legati* 4. *Februarii* 1707.
§. Prima enim, *&* *in Æſina Donationis* 1. *Junii*
1708. *§. Non obſtat coram R.P.D. Lancetta*.
Nec turbat reſponſio, quod, cum prædictus
Andreas Cumbus donaverit Ugolino ſolùm duas
15 ex tribus partibus territorii *Tù Dabria*, ſupra-
dicta aſſignatio redituum facta in poſteriori do-
natione inter vivos, intelligi poſſit, & debeat de
reliqua tertia parte in priori donatione non com-
prehenſa; nam diſcurſus iſte urgere fortè poſſet,
16 ſi conſtaret, tempore, quo donatus fuit d. annuus
reditus, reliquam hanc tertiam partem Bonorum
Ta Dabria reddidiſſe ſummam illi correſponden-
tem, de quo tamen cum nullo modo conſtet,
hinc potiùs dicendum eſt, annua ſcuta 360. aſſi-
17 gnata fuiſſe ſuper reditibus omnium Bonorum *Ta
Dabria*, tum quia ſic generaliter, & indefinitè
aſſignata leguntur in Inſtrumento donationis,
*leg.*1. *§. Generaliter ff. de legat. præſtand.*, *Tira-
quell. in leg. ſi umquam num.* 118., *Cod. de revo-
can. Donation.*, *Mar. Anton. variar. reſol. lib.* 1.
*reſol.*42. *num.* 3., *Surd. deciſ.* 122. *num.* 1., tum
quia in eodem Inſtrumento illa inſuper addita
18 fuit ſpecifica expreſſio, quod ſcilicet Bona, ſu-
per quibus aſſignatio fiebat, erant Patris ibi =
haben., *&* *conſequen. ex gabella*, *&* *introitibus
Territorii*, *&* *Bonorum Ta Dabria ejuſdem Pa-
tris* = quæ quidem expreſſio æquè bene verifica-
tur tàm reſpectu partium donatarum, quæ erant
in dominio Patris, quàm alterius tertiæ partis in
donatione minimè comprehenſæ, quippè in hu-
juſmodi donationibus ſuâpte naturâ revocabili-
19 bus, non interveniente traditione, dominium
non transfertur in Donatarium, niſi poſt mor-
tem Donantis, *leg. non videtur* 32., *&* *leg. mor-
tis causâ donatio ff. de donation. cauſ. mortis*, *Cu-
tell. de donation. diſc.* 1. *partic. unic. num.* 28.,
*Autunez. de donat. lib.*1. *prælud.*2. *§.*3. *num.* 24.
Rurſus dicta donatio annui reditus facta fuit
20 *ſub conditionibus*, *&* *reſervationibus infraſcrip-
tis*, *&* *non aliter &c.*, ut habetur in Inſtrumen-
to, in quo tamen infrà non legitur, niſi retrodo-
natio, & renunciatio facta ab Ugolino favore
Patris de omnibus Bonis, & juribus ſibi uſque
tunc per eumdem Patrem donatis, ideoque di-
cendum eſt, hujuſmodi donationem annui redi-
tus factam ab Andrea Patre favore Ugolini filii
fuiſſe correſpectivam ad dict. retrodonationem
à filio reportandam, cum alioquin Pater non
donaſſet, ut oſtendunt illa Inſtrumenti verba
= *ſub conditionibus*, *&* *reſervationibus infraſcrip-
tis*, *&* *non aliter &c.* =, & tradunt *Urceol. de Tran-
ſact. quæſt.*97. *num.*24., *Rot. coram Duran. deciſ.*
121. *nu.*21. *&* 22., *poſt Torr. de pact. futur. ſuc-
ceſſ. deciſ.*70. *num.* 2. *&* *ſeqq.*, *poſt Urceol. de
Tranſact. deciſ.* 93. *num.* 13., *in rec. deciſ.* 102.
*num.*5. *part.*9., *deciſ.*428. *num.*15. *part.* 12., *&*
*deciſ.*59. *num.*7. *part.*16.; Si autem donatio illa
fuit correſpectiva ad retrodonationem à filio ob-
tinendam, clara indè reſultat Patris intentio
evertendi funditùs primogenituram, & revo-
candi priorem donationem causâ mortis; utra- 21
que enim, factâ retrodonatione à filio omnium
Bonorum, & jurium ſibi à Patre uſque tunc Do-
natorum, irrita, & ſinè effectu manebat.
Fruſtraque objicitur, in dicta retrodonatione
nequaquam comprehendi Bona ſubjecta primo-
genituræ, ſed alia, quæ Pater filio donare po-
tuerat inter vivos, cùm reſpectu primogenitu-
ræ, utpotè ordinatæ in teſtamento, & per viam
donationis causâ mortis, & conſequenter ſuâp-
te naturâ revocabilis arbitrio ipſius Patris, iſte
non indigeret filii retrodonatione prò illa revo-
canda; contrarium namque reſultat ex ipſo In-
ſtrumento donationis, in quo habetur retrodo-
natio his verbis concepta = *retrodonavit*, *&* *re-* 22
trodonat, *ac renunciavit*, *&* *renunciat prædi-
cto ejus Patri*, *&* *ſuis &c. omnia*, *&* *quæcum-
que Bona mobilia*, *&* *ſtabilia*, *ac jura univerſa
per eumdem D. ejus Patrem ſibi uſque ad præſens
donata*, *remanente ſupradictâ donatione annui
reditus prædd. ſcutorum* 360. *in ſuo robore* = quæ
cum ſint generalia, & indiſtinctè complectentia
omnia Bona donata tàm inter vivos, quàm cau-
sâ mortis, non eſt, cur contrà literam reſtringi
debeant ad Bona dumtaxat, quæ inter vivos fi-
lio donata fuiſſe poterant, *Caſtald. conſult.* 16. *nu.*
17., *Menoch. de præſumpt. lib.*4. *præſumpt.*194.
num. 2. *&* *ſeqq.*, *Barry de ſucceſſ. tit.*12. *ſub nu.*
2., *Rot. coram bon. mem. Emerix jun. deciſ.*1295.
*num.*6., *in Æſina Donationis* 1. *Junii* 1708. *§.
Non obſtat reſponſio coram R. P. D. Lancetta*,
præſertim, cum exceptio illa donationis annui re- 23
ditus, ibi = *remanente ſupradictâ donatione prædd.
ſcutorum* 360. *annui reditus in ſuo robore &c.* =
manifeſtè demonſtret, omnia alia indiſtinctè cor-
ruere debere, juxtà tritum ſermone axioma,
quod exceptio firmat regulam in non exceptis, 24
de quo *Rota in rec. deciſ.*291. *num.*20. *part.* 15.,
& *in Romana*, *ſeù Reatina Prælegati* 1. *Julii*
1709. *§. Non ſubſiſtente coram bon. mem. Moli-
nes*; Eòque certius, quia reverâ non conſtat,
aliam donationem inter vivos ab Andrea factam
fuiſſe Ugolino filio, in qua verificari poſſet di-
cta retrodonatio à Patre tanto ſtudio quæſita, & 25
expreſsè volita, & quæ alioquin ſuperflua, &
eluſoria redderetur, niſi intelligeretur de Bonis
causâ mortis donatis, & primogenituræ ſubje-
ctis, ut argumentantur *Surd. conſ.* 119. *nu.* 14.,
& *ſeqq.*, *aliique apud Rub. de validit. legal. cap.*
27. *num.*2. *&* *ſeqq.*, *ac ferè per tot.*, *Fuſar. de
ſubſtit. quæſt.*350. *nu.* 124., *D. Adv. de Comitibus
deciſ. Senen.* 17. *num.*14., *Rot. coram Dunozz.
jun. deciſ.*846. *num.*17., *coram Seraphin. dec.* 182.
*num.*4.

num.4. & 5., coram Royas decis.250. num. 6. & seq., coram Cerro decis.36. num.2., & in Romana Cambiorum 28. Aprilis 1704. §. Minùs coram bon. mem. Muto; quamvis enim quoad illa Andreas Pater non indigeret retrodonatione filii,
26 cum posset suo arbitrio revocare primogenituram, & donationem causâ mortis, nihilominus, quoties non habetur alia donatio, de qua dicta retrodonatio verificari queat, ad evitandam superfluitatem actus, ista referri debet ad
27 donationem causâ mortis, de qua constat, & quærendæ non sunt aliæ donationes merè possibiles, ad tradita per *Saminiat. contr. 132. num. 82. tom.2., Mantic. de conject. lib.7. tit. 7. num. 9., Magon. decis. Florent.15. num.12., Rot. coram Penia decis.645. num. 4., coram Burat. decis.847. num.10., in rec. decis.280. num.17., & duob. seqq., decis.287. num. 26., & decis. 291. num.21. part.9. rec. tom.1., in Romana Pecuniaria, seù Locorum Montium 1. Julii 1701. §. Neque relevante coram Emo D. Card. Scotto, in Romana Cautela Angeli 16. Decembris 1707. §. Sinè difficultate coram bon. mem. Caffarello, in Bononien. Fabricæ 1. Julii 1716. §. Minimè officiente coram Rmo Altbann. Episcopo Vaccen., & in Romana Dotis 25. Januarii 1717. §. Verumtamen coram R.P.D. de Herrera*, novum quip-
28 pe non est, sed quotidie experimur, multa, tametsi non necessaria, sæpè fieri aut ex ignorantia, aut ad abundantiorem cautelam, juxtà *Text. in leg. quæ dubitationis ff. de regul. jur., Rota coram bon. mem. Emerix jun. decis. 1139. num. 10., & decis.1272. num.3., in Spoletana Census 20. Januarii 1712. §. Duplex demùm coram Rmo Aldrovando.*

Verùm enim verò omnem submovet difficul-
29 tatem subsecuta observantia tam ex parte Patris donantis, quàm ex parte filii retrodonatarii; primus enim, obtentâ retrodonatione, de Bonis donatis disposuit, alienando, ut suprâ dictum est, nonnulla ex eis, alter, mortuo Patre, illius hereditatem adivit cum beneficio legis, & Inventarii, seque Creditorem dixit prò dote materna, aliisque juribus ex persona Jacobi Muscat, cujus ipse heres universalis fuerat, nullâ factâ mentione dictæ donationis causâ mortis, aut primogenituræ in ea institutæ, & ulteriùs ex Bonis eidem primogenituræ à Jacobo aggregatis, alia per Patrem alienari permisit, alia ipse possedit uti heres universalis Jacobi, & ea tamquam libera donavit cum reliquis omnibus Bonis Gasnanæ Cassar Amitæ suæ, ergò tum Pater, tum filius Bona donata, & primogenituræ subjecta in retrodonatione comprehendi voluerunt, & consequenter habuerunt primogenituram, & donationem prò revocata; observan-
30 tia namque optimè declarat quid fuerit in retrodonatione, sive renunciatione comprehensum, *Rot. Florentina apud D. Auditorem de Comitibus decis.4. num. 60. & 61.*, eamdemque plurimum valere ad comprobandam revocationem donationis, in specie dixit *clar. mem. Card. de Luca de Donat. disc.48. num.13., & disc.49. num.5., Rot. decis. 228. num. 11. vers. ceterum part. 10. rec., & in Æsina Donationis 1. Junii 1708. §. Quodque verè, & §. Sicut etiam coram R.P.D. Lancetta.*

Hactenus dicta perspicuè demonstrant omnimodam revocationem primogenituræ erectæ ab Andrea Cumbo per viam donationis causâ mortis in suo testamento, & codicillis; Verumtamen ad effectum, de quo agitur, ut scilicet resoluta dici possit donatio, sive aggregatio dictæ primogenituræ facta à Jacobo, exuberat sola ejusdem diminutio, ità sanè exigente peculiari lege, & pacto expressè in dicta donatione adjecto, cujus supra meminimus, quæ quidem diminutio resultans ex alienatione non controversa omnium corporum primogenituræ subjectorum, nequit ullo pacto impugnari à modernis DD. Actoribus, qui in Libello, sive judiciali petitione coram Judice primæ Instantiæ in partibus facta, hujusmodi alienationem, & respectivè diminutionem primogenituræ apertè fassi fuerunt his verbis = *Verùm etiam prædictus Andreettus Cumbus Navarra contravenerit præcepto D. Jacobi Donatarii, alienando partem Bonorum comprehensorum in dicta primogenitura &c., per consequens minoravit dictam primogenituram, cùm per voluntariam alienationem censeatur quoad alienata ademptum, & revocatum legatum &c.* = nulla autem afferri posse videtur hujus rei
probatio melior illâ, quæ resultat ex ista ju- 31
diciali confessione, *Bald. in leg. minimè ff. de legib., Rot. decis. 595. num. 41. part. 19. rec. tom. 2., & in Maceraten. Legatorum, & Fideicommissi 18. Junii 1710. §. 8. cor. Rmo Ansaldo.*

Nec contraventio hujusmodi resultans ex alienatione ista, locumque faciens resolutioni donationis, sive aggregationis à Jacobo factæ in augmentum primogenituræ, salvari potest sub obtentu facultatis alienandi ab ipso Jacobo in donatione impartitæ, etenim Jacobus tribuit quidem Cumbo facultatem alienandi, sed hoc pacto, quod scilicet loco Bonorum alienatorum, alia æquivalentis valoris subrogare teneretur, & non aliter ibi = *relictâ tamen facultate eidem D. Cumbo de Bonis ab eodem in fundatione dictæ primogenituræ donatis, & adjectis per d. D. Donatorem eidem primogenituræ, ut supra, disponendi, & alia Bona æquivalentia in locum eorum subrogandi, & non aliter &c.* =; Cum itaque nulla à Cumbo facta appareat subrogatio prò dictis Bonis alienatis, ut ipsimet Actores judicialiter
confessi sunt in petitione facta coram Judice pri- 32
mæ Instantiæ ibi = *Verùm etiam prædictus Andreettus Cumbus Navarra contravenit præcepto dicti Jacobi Donatoris, alienando partem Bonorum comprehensorum in dicta primogenitura, nullâ factâ aliorum Bonorum subrogatione &c.* = resolutio donationis evitari nequit prætextu facultatis à Donante concessæ alienandi, quoties non concurrit factum correspectivæ subrogationis expressè volitæ, per ea, quæ tradunt *Alexand. cons.3. num.3., & cons.224. num.3. lib.2., Jas. cons.7. num.8. lib.2., Grammatic. cons.1. nu.50., Tiraquell. de retract. lignag. §.8., Gloss. 7. nu. 1. & seqq.*

& seqq., cum aliis pluribus apud Thabor. axiom. jur. lib. 15. cap. 4. axiom. 6.

Quæ quidem ſubrogatio ex facto hominis procul dubio deficiens, à Jure ſuppleta cenſeri
33 nequit ex eo, quod in Inſtrumento venditionis dictorum corporum primogenialium adpoſitum legatur pactum inveſtiendi ratam pretii ſcutorum 4000., proindeque, attento præcepto, & obligatione ſubrogandi &c., quâ venditor obſtringebatur, ipſo Jure, & miniſterio legis in cauſam hujuſmodi ſubrogationis dictum pretium ceſſiſſe dicitur; nam, omiſſo, quod non conſtat, prædictam ſummam ſcutorum 4000. implere totam menſuram Bonorum primogenialium à Cumbo alienatorum, & idcircò tacita hujuſmodi ſub-
34 rogatio à Jure facta ſubintelligi nequit, cum iſta procedat ſolum ubi cetera ſunt paria, ex firmatis in *Romana prætenſæ Reintegrationis 6. Junii 1712. §. 13. coram Rmo Anſaldo Dec.*; objectio prætereà iſta ceſſat ex facto, ex Inſtrumento ſcilicet venditionis dictorum Bonorum,
35 ex quo liquet, inveſtimentum ſupra enunciatum, conventum tantummodò fuiſſe prò cautela, & ſecuritate Emptoris, nequaquam verò ad effectum illud ſubrogandi primogenituræ loco Bonorum alienatorum, de qua ſubrogatione nihil dictum fuit in eodem inſtrumento venditionis,
36 tametſi illa expreſsè fieri debuiſſet; tacita namque non ſufficiebat, *Rota coram Bich. deciſ. 62. num. 8. & 9., in rec. deciſ. 637. num. 5. part. 3. rec.*, proptereaque, ſi inveſtimentum injunctum, & demandatum fuit in gratiam, & commodum dumtaxat Emptoris caſu, quo ſequeretur aliqua evictio, ſubrogatum certè dici nequit favore primogenituræ, & commodo vocatorum, quibus conventio non favet, utpotè reſtricta ad ſolum
37 favorem Emptoris, tacitus enim legis favor prodeſſe non poteſt, nec operatur in iis, quæ requirunt factum, & voluntatem hominis expreſſam, *Cap. 2. de Præbend., Cap. final. de Procurator. in 6., Federic. de feu. conſ. 233. vol. 2. verſ. ſed ubi requiritur, Card. Tuſch. tom. 3. lit. E, concluſ. 654. per tot., Valaſc. de partit. cap. 14. nu. 18., Cabed. deciſ. Luſitan. 12. part. 2.*, quæ ſanè expreſſa Partium voluntas in noſtra hypotheſi
38 potiùs adverſatur, dum tam Emptor, quam venditor voluerunt, Ugolinum conſenſum præſtare contractui animo ſibi præjudicandi, prout re ipsâ Ugolinus ſibi præjudicavit, remittendo omnia jura ſibi competentia, & competitura, quinimò illa cedendo, & transferendo in Emptorem, quod dictum, factumque non fuiſ-
39 ſet, ſi jura Ugolini, & aliorum vocatorum per ſubrogationem illæſa manere debuiſſent ſuper inveſtimento, ut benè hæc omnia ponderando ratiocinatur *Rota in Romana prætenſæ reintegrationis 6. Junii 1712. à §. 44., & pluribus ſeqq., ubi concordantes coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano.*

Poſitâ igitur ex ſupradictis aut omnimodâ revocatione primogenituræ inſtitutæ ab Andrea Cumbo Navarra, aut ſaltem illius diminutione ipsâmet Actorum confeſſione comprobatâ; Agnoſcentes iidem in his terminis, abſolutè, & omni ex parte ſuſtineri non poſſe donationem Jacobi, ſive ob naturam actus acceſſorii, ſive ob nimis literale pactum reſolutivum in eadem donatione adjectum, fatentur quidem, illam reſolutam eſſe, ſed tantum quoad Ugolinum, Thereſiam, & Iſabellam filios Cumbi, & primos vocatos, non verò quoad ipſos Actores ſubſtitutos, & deſcendentes à Petronilla, & Jo: Leonardo Muſcat.

Et nituntur pacto in Inſtrumento donationis à Jacobo adjecto = *quod, ſi dictus Cumbus Navarra revocaverit dictæ primogenituræ fundationem ab eodem in dicto Teſtamento, & Codicillis factam, vel eam minoraverit aliquo modo quoad vocationem dictorum Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ, præſens donatio Bonorum, ut ſupra, incorporatorum ſit nulla, nullius roboris, & momenti cenſeatur, ac ſi numquam facta fuiſſet, & non aliàs, aliter, nec alio modo fuit ad dictam donationem deventum* =
dicunt enim, verba illa = *quoad vocationem dicti* 40
Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ =, legenda eſſe ſimul, & unitim cum ſequenti parte diſpoſitionis, non autem cum antecedenti, itaut ſenſus ſit, quod, revocatâ, ſive aliquo modo diminutâ à Cumbo primogeniturâ, donatio Jacobi nulla, & prò non facta haberetur quoad vocationem Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ tantùm; Certius, quia alioquin dicta verba unita priori diſpoſitionis parti, & intellecta in eo ſenſu, in quo illam interpretata eſt *Sacra Rota*, inepta, & ſuperflua eſſent, dum Donator ſatis ſe explicaverat, ajendo, quod donatio nulla, & prò non facta haberetur in caſu, quo Cumbus primogenituram revocaſſet, vel eam aliquo modo
minuiſſet, abſque eo quod opus eſſet addere illa 41
alia verba = *quoad vocationem Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ* =, quæ in hoc ſenſu accepta nihil operantur, ideoque, cum verba ità ſemper interpretanda ſint, ut aliquid operentur, *Vincent. de Franch. deciſ. 606. num. 10., Surd. deciſ. 322. num. 25., Rot. deciſ. 354. num. 35. part. 11. rec.*, inde ſequitur, ea intelligenda eſſe in ſenſu reſtrictivo reſolutionis donationis quoad Ugolinum, Thereſiam, & Iſabellam tantùm ità namque ſuum
effectum operantur juxtà indolem, & naturam 42
illius dictionis = *quoad* =, de qua *Barboſa tract. var. dict. 326. num. 3., Rot. coram Seraph. deciſ. 911. num. 3.*

Quam ſanè intelligentiam literali verborum ſenſui magis accommodatam, veriſimili etiam menti Donantis conſonam eſſe ſubdunt tum inſpectâ illius qualitate, dum erat egregius Juris-
conſultus, qui proindè rem benè conſideraſſe, 43
& verba inepta appoſuiſſe non cenſetur, *Rota in Romana Primogenituræ de ſalviatis ſuper Jocalibus, & Tabulis pictis 27. Martii 1706. §. 18., & 28. Junii ejuſdem anni §. 11. coram bon. mem. Molines, & in Maceraten. Legatorum, & Fideicommiſſi 18. Junii 1710. §. 17. coram Rmo D. Anſaldo*, tum etiam perpensâ aliâ validiſſimâ circumſtantiâ, quod videlicet eâdem die, quâ Jacobus dict. donationem celebravit, teſtamentum etiam condidit, in quo heredem liberum inſtituit Ugolinum pronepotem ſuum; undè, ſi ve-

verum esset, quod, revocatâ, vel diminutâ à
Cumbo primogeniturâ, donatio facta à Jacobo
absolute quoad omnes corruere deberet, fuisset in
potestate Andreæ Patris Ugolini, revocando,
vel minuendo primogenituram post mortem
Jacobi, eximere Bona ab illo donata à vinculo
restitutionis, ad hoc ut libera remanerent pe-
nes ipsum Ugolinum tamquam heredem ejus-
dem Jacobi, quod sanè aberrat à mente Jacobi
viri, alioquin Jurisperiti, ex hoc enim seque-
retur effectus omninò contrarius votis ipsius,
dum nil aliud exoptavit, quàm subsistentiam,
& durationem dictæ primogenituræ, ad quem
effectum, scilicet ad alliciendum Andream, nè
illam revocaret, aut diminueret, eidem per
donationem aggregavit, & incorporavit Bona
sua non exigui reditus; vice autem versâ, si
tale pactum resolutivum operari debuisset quo-
ad omnes, Andream allexisset ad revocandam,
vel minuendam primogenituram, ut Bona à
Jacobo donata, & onere restitutionis gravata
favore substitutorum, libera remanerent apud
Ugolinum filium, & simul heredem dicti Ja-
cobi, qui præterea consensum præstando alie-
44 nationi factæ ab Andrea commodum, & utili-
tatem consecutus fuisset ex propria culpa, &
contraventione, quod Jura nostra nullo mo-
do permittunt, *leg. in Fundo* 38. *ff. de re judi-
cat.*, *leg. Itaque Fullo* 12. *§.* 1. *ff. de Furt.*, cum
aliis concordantibus Juris nostri locis allegatis
per *Thabor. exiom. Jur. lib.* 3. *cap.* 43. *axiom.* 3.
& 5., *& lib.* 11. *cap.* 9. *axiom.* 8., & sanè, si
Jacobus voluisset, Bona donata liberè perveni-
re ad filios Andreæ, illa utique primogenituræ
45 non aggregasset, minùsque onere restitutionis
gravasset favore illorum de Muscat, ad firmata
per *Rotam coram san.mem. Alexand. VIII. decis.*
355. *num.* 11.

Discursum denique concludunt, animadver-
tendo, quod, si Jacobus in casu revocationis,
46 vel diminutionis primogenituræ donationem
suam nullam, aut resolutam esse voluit quoad
Ugolinum, Theresiam, & Isabellam, istud
quodammodo Juri, & rationi congruebat, cum
illi essent filii Andreæ revocantis, & contrave-
nientis, at aliter res se habet respectu substitu-
torum, illorum nempè de Muscat, & descen-
dentium ab eis, quales sunt DD. Actores, qui
47 nec originem ducunt, nec causam habent à di-
cto Andrea; proindeque alienæ culpæ, & con-
traventionis pœnam subire non debent, *leg.
non debet ff. de regul. Jur.*, præsertim, cum sint
nepotes ex fratre ejusdem Donantis, & conse-
quenter personæ dilectæ, quas ideò multò mi-
48 nùs censetur voluisse subire pœnam alieni de-
licti, seù contraventionis, ut ad rem advertit
Catell. de Donat. disc. 1. *special.* 7. *num.* 9. *&*
10., & tamen, admissâ resolutione donatio-
nis absolutè quoad omnes, isti, qui nullo mo-
do peccarunt, pœnam sustinerent, Ugolinus
49 verò, qui aliquo pacto contravenit, commo-
dum consequeretur contrâ omnem Juris, &
æqui, bonique rationem, ad quam proindè re-
digendo pactum resolutivum donationis, idem
intelligendum non est absolutè, & simpliciter
quoad omnes vocatos, sed restrictivè ad solos
filios Andreæ contravenientis, nempè Ugolini,
Theresiæ, & Isabellæ.

Verùm, etsi hæc rationum momentâ, quæ ex
parte Actorum deducebantur, gravissima sint;
nihilominùs *Sacra Rota* contrariam sententiam
secuta est; credidit enim, pactum resolutivum
donationis esse absolutè intelligendum quoad
omnes, ex rationibus in *Decisione* deductis, quæ
cum aliis à *Sacra Rota* non animadversis hic re-
censere breviter non pigebit, ut, omnibus de-
indè simul collectis, quæ potiores sint, faciliùs
cognoscatur; sanè *Sacræ Rotæ* interpretatio va-
lidè coadjuvari posse mihi videtur ex eo, quod,
ut sub initium innui, principalis actus, qui à Ja-
cobo fieri voluit, non fuit donatio, sed aggre-
gatio, & incorporatio Bonorum primogenituræ
per viam donationis, ut liquet ex tenore ipsius
instrumenti, undè, revocatâ primogeniturâ, 50
prout eam revocatam fuisse, si non expressè,
saltem tacitè, dubitari non potest, ex rationi-
bus superioribus locis latè deductis, ipsam quo-
que aggregationem ex natura sua, & præcisivè
etiam à quolibet pacto in instrumento donatio- 51
nis adjecto corruere necesse fuit, cum veluti actus
accessorius per se subsistere non possit, ut pari-
ter supra firmatum est.

Ex quo sequitur, quod, si contra naturam
actus accessorii idem per se solum sustineri posse 52
dicatur, tametsi revocatus fuerit, ac defecerit
principalis actus, cui famulatur, id demonstra-
re oporteret probationibus omninò concludenti-
bus, & quæ indubiè suadeant, Donantis vo-
luntatem eam fuisse, ut scilicet donatio, sive
aggregatio subsisteret, quamvis defecisset pri-
mogenitura, cujus contemplatione illa facta fue-
rat; cum alioquin ità omnia pacta semper in-
terpretanda sint, ut naturæ actus principalis fa- 53
mulentur, non ut illi adversentur, ab eoque
devient, *D. Auditor de Comitibus decis. Senen.*
49. *nu.* 3. *&* 11., *Rot. coram Coccin. decis.* 1711.
num 5. *&* 6., *coram Peuting. decis.* 384. *num.* 8.,
coram Merlin. decis. 636. *num.* 20., *& decis.* 792.
num. 14.

Porrò adeò perspicua Donantis voluntas susti-
nendi donationem, etiam revocatâ primogeni-
turâ, haudquaquam resultare posse videbatur ex
alibi enunciato pacto resolutivo in instrumento
donationis expresso; illud enim intelligi etiam
potest in sensu absolutè, & simpliciter resolutivo 54
donationis quoad omnes, prout interpretata
fuit *Sacra Rota*; nàm, si verba illa = *quoad voca-
tionem Ugolini, Theresiæ, & Isabellæ* = conjungan-
tur cum antecedentibus, non verò cum sequen-
tibus, itaut faciant sensum, quod, revocatâ à
Cumbo, vel aliquo modo diminutâ primogeni-
râ = *quoad vocationem Ugolini, Theresiæ, & Isa-
bellæ* = donatio sit nulla, perinde ac si facta non
esset, eadem vigore dicti pacti corruere debet 55
quoad omnes; nulla enim in eo facta legitur
personarum distinctio, minùsque resolutio do-
nationis taxativè restricta dici potest ad certas
tantùm personas, sed tamquam absolutè, & ge-
nera-

neraliter indicta, ad omnes indistinctè referri
debet, *Peregr. cons. 77. ex num. 8., & plurib. seqq.
lib. 3., Caren. resol. 23. ex num. 6., & seqq., Fu-
sar. de substit. quæst. 582. num. 21., Rodulphin.
allegat. 142. num. 17., Surd. decis. Mant. 101.
num. 7., Rot. decis. 203. num. 23., & seqq. par. 6.
rec. ubi concordantes.*

Nec propterea verba illa = *quoad vocationem*
56 *Ugolini, Theresiæ, & Isabellæ* = in tali sensu ac-
cepta, superflua, & inepta absolutè censeri pos-
sunt, sed majoris explicationis gratiâ adjecta
dicuntur, ad demonstrandas scilicet personas illas
magis dilectas, quas diminutio ab Andrea fa-
57 cienda respicere poterat, id autem sufficere ad
eluendam superfluitatis notam, dixit *Rota decis.
490. num. 8. part. 4. divers.*; & ità sanè, in sensu
nempè demonstrativo, non autem taxativo posi-
58 ta fuisse in hypothesi suadebat ratio, & causa fi-
nalis, quæ Donantem movit ad aggregandum,
& incorporandum dd. sua Bona primogenituræ
institutæ ab Andrea, quæ alia non fuit, quàm
purus, & singularis amor, quo ipse Donans pro-
sequebatur Ugolinum pronepotem suum, ex quo
sequitur, quod, si Jacobus donationem resolvi
voluit quoad ipsum Ugolinum sibi cognitum,
& procul dubio magis dilectum, potiori certè
jure dicendum est, illam resolvi voluisse quoad
alios substitutos incognitos, & minùs dilectos,
*Peregrin. de Fideicomm. art. 25. num. 48., Molin.
de Primogen. lib. 3. cap. 5. num. 63., Caren. resol.
237. num. 4., Mans. consult. 77. num. 27. tom. 9.,
cum aliis adductis in Decisione hujus Causæ §. Et
quæ*, ne alioquin subsidiariè dumtaxat vocati
59 melioris sint conditionis, quàm illi, qui sunt
primo loco invitati, quod absurdum esse pro-
bant *Cravett. cons. 161. num. 5., & cons. 197. n.
2., Altograd. sen. cons. 45. num. 18., & 23. cum
seq. lib. 1., Rot. decis. 152. num. 36. post Torr. de
Primog. Ital. part. 3., & alii in supracitata Cau-
sæ Decisione eodem loco allegati.*

Idque coadjuvatur aliâ etiam ratione, nempè,
quod, sicuti Andreas donaverat causâ mortis,
& sic revocabiliter, ità Jacobus, qui inter vivos
60 irrevocabiliter donaverat, censetur hoc pacto sibi
præservare voluisse liberam disponendi faculta-
tem in casu, quo ille, ut poterat, & fecit, suam
primogenituram aut ex toto revocasset, aut sal-
tem in parte diminuisset, ut ità istorum duorum
actuum inter se omnimodam correspectivitatem
habentium par esset determinatio, ad tradita per
*Bartol. in leg. demonstratio falsa 17. §. Quod au-
tem sub num. 13. ff. de condit., & demonstrat.,
Aucaran. cons. 207. num. 8., Surd. cons. 101. n. 2.
& cons. 369. num. 30., & decis. 220. num. 19.,
Rot. coram Ludovis. decis. 136. num. 4., in rec.
decis. 87. num. 12. part. 19., in Romana Fidei-
commissi 12. Februarii 1700. §. Non regit coram
Rmo dell'Olmo, & in Lucana Livelli 9. Maii
1707. §. E' converso autem, & §. Profectò, &
seqq. coram Rmo Ansaldo*; quæ quidem interpre-
61 tatio eò etiam faciliùs sequenda videbatur,
quia per eam Donator ex propria beneficentia
minùs remanet læsus, juxta auctoritates cumu-
latas in *Decisione* hujus Causæ *§. penult.*, quibus
consonat *Rota decis. 315. num. 15. part. 17. re-
cent.*

Ex his verò cum pateat, mentem Donantis
fuisse revocandi primogenituram absolutè quoad
omnes; & consequenter ponendi verba illa =
quoad vocationem Ugolini &c. = demonstrativè,
& non taxativè, designando solummodò personas,
in quarum præjudicium donatio resolvi debebat,
tametsi verba illa in hoc sensu demonstrativo
sumpta de aliqua superfluitate redargui possent, 62
ea nihilominus potiùs toleranda esset, quàm ad-
mittenda interpretatio repugnans menti, & vo-
luntati ipsius Donantis, *Rota decis. 490. num. 7.,
& seqq. part. 4. divers.*, quamvis enim ille esset
vir Jurisperitus, non inde tamen à simili super- 63
fluitatis vitio penitùs immunis censeri potest ejus
dispositio, cum non raró videamus, similium
virorum dispositiones esse magis dubias, & ob-
scuras, quàm illas, quæ conduntur à rudioribus
viris, adeout Testatores, quò doctiores, eò mi-
nùs clarè, & appositè quandoque se explicent, 64
ut alias notavit *Rot. decis. 1092. num. 24. coram
bon. mem. Emerix jun., in rec. decis. 537. in prin-
cip. part. 19. tom. 2., & in Maceraten. Legatorum,
& Fideicommissi 18. Junii 1710. §. 1. coram Rmo
Ansaldo Decano.*

Nec contraria Jacobi voluntas desumi potest
ex testamento ab eo condito favore Ugolini eâ-
dem die, quâ donationem fecit; nam hoc po-
tiùs confirmat singularem amorem, quo idem
Jacobus Ugolinum prosequebatur, unde magis
inverisimile redditur, quod donationem revo-
care voluerit quoad ipsum, & non quoad alios,
juxta superiùs firmata, proindeque in his termi-
nis alienum ab illius mente fuisse dici nequit, 65
quod Bona donata libera remanerent apud Ugo-
linum, dum in ipsum omnia illius vota unicè
directa erant, ipsumque contemporaneè ad do-
nationem heredem universalem, & liberum sibi
scripsit; quod verò Ugolinus consensum præsti-
terit alienationi factæ ab Andrea, ideòque com-
modum sentire non debeat ex propria culpa, non
subsistit, quia, eatenus Ugolinus consensit alie-
nationi prædictæ, quatenùs in ea comprehende-
bantur etiam Bona à Jacobo donata, & ad ipsum
pertinentia, ad quæ idcircò restringitur illius
consensus, cum respectu aliorum Bonorum ipsius
Andreæ d. consensus necessarius non esset; reso-
lutio autem donationis procedebat ab alienatione 66
Bonorum à d. Andrea antea primogenituræ sub-
bjectorum, & propterea, si quæ adest culpa, ea
est solius Andreæ, non Ugolini, cujus consensus,
utpotè restrictus ad Bona donata à Jacobo, d. re-
solutioni locum non faciebat.

Demum non urget animadversio illa, quâ di-
cebatur, juri, & rationi congruere, quod dona-
tio resolveretur quoad filios Andreæ contrave-
nientis, secus verò quoad alios penitus innoxios;
quia, si privatio, & respectivè donationis reso-
lutio metienda est à culpa, non video quâ ra-
tione donatio resoluta censenda sit magis quoad
filios Andreæ, quàm quoad alios, cum illi nullo 67
modo peccaverint, sicuti non peccaverunt alii
substituti; quapropter par æquitatis, & justitiæ

ratio ſuaderet, quod filii etiam omni culpâ vacantes, & jure proprio vocati, Parentum pœnâ teneri non debeant, argumento *Textus in leg. Savinus Cod. de pœn., leg. Paterfamilias 44. ff. de hered. instit., Peregrin. de Fideicomm. art. 11. n. 87., & 89., & art. 18. num. 29., Magon. decis. Florent. 16. num. 17., decis. 91. num. 32., dec. 92. num. 46., & seqq., & decis. 138. num. 1., & seq., Rot. decis. 339. sub num. 9. coram Duran.*; juſtâ igitur ratione affirmari reverà poſſe videtur, quod reſolutio donationis metienda non ſit à culpa, quam non conſideravit Donator, ſed à facto revocationis, & diminutionis primogenituræ, quâ deficiente, donatio à Jacobo facta
68 non fuiſſet; quæ ratio cum generalis ſit, & omnes indiſtinctè vocatos complectatur, locum proinde facit reſolutioni donationis quoad omnes, *Caſtill. contr. jur. lib. 5. cap. 181. sub num. 9. tom. 6., Rota in Carpentoraten. Fideicommiſſi 26. Junii 1709. §. Porro coram bon. mem. Caffarello*.

Hæ ſunt præcipuæ, atque potiſſimæ rationes, quibus ſuſtineri poſſe videtur ſententia *Sacræ Rotæ* pactum donationis reſolutivum ſimpliciter, & abſolutè extendens quoad omnes, ſed illis, quamvis me diù ancipitem tenuerint, firmâ tamen animi deliberatione adhærere non valens, non invitus in contrariam abirem ſententiam; ſiquidem ſenſui *Sacræ Rotæ* opponi, & adverſari poſſe videtur tum litera donationis, ſive pacti reſolutivi eidem inſerti, tum veriſimilis, & conjecturata mens ipſius Jacobi donantis, quod enim attinet ad primam, magis apta, & congruens literæ cenſeri poteſt interpretatio illa, quâ ea verba = *quoad vocationem Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ* = leguntur conjuncta cum ſubſe-
69 quente parte diſpoſitionis, adeòut reſtringant reſolutionem donationis ad dd. filios Andreæ; nam alioquin dd. verba aliter intellecta, prout illa intellexit *Sacra Rota*, aut ſuperflua omninò dicenda ſunt, aut ſaltem exponuntur ſenſu parùm apto; poſito enim, quod Jacobus donator in illo pacto reſolutivo, dum mentionem fecit de revocatione, vel diminutione primogenituræ, eamdem intellexerit relativè ad Bona, non ad perſonas (quia alioquin ſequeretur, quod potuiſſet Andreas erector primogenituræ illius Bona aut in parte, aut etiam in totum alienare, & diſſipare, abſque eo quod reſolveretur donatio Jacobi, quod nemo non videt, quàm fuerit alienum à mente ipſius Jacobi, hoc, inquam, poſito, nimirùm ſi revocatio, & diminutio primogenituræ ex mente Jacobi intelligenda erat reſpectu Bonorum, quid ſanè operantur verba illa = *quoad vocationem Ugolini, Thereſiæ, & Iſabellæ* = unita orationi antecedenti? hoc profectò non percipitur, fruſtraque dicitur, illa ſtare demonſtrativè, hoc eſt demonſtrare perſonas, quas reſpiciebat revocatio, vel diminutio primogenituræ ab Andrea facienda, quia, ſi hujuſmodi revocatio, & diminutio referebatur ad Bona, illa, & non perſonæ demonſtrari debebant, ideòque ſemper, ut ſupra dictum eſt, aut verba ſunt ſuperflua, aut ſenſus ineptus, & conſequenter omninò legenda ſunt conjunctim cum oratione ſequente, & intelligenda in ſenſu reſtrictivo reſolutionis donationis quoad filios tantùm Andreæ,
ita namque ſuum effectum congruè, aptèque 70
operantur, prout oportet, præſertim in contractibus, in quibus ſuperfluitas, & incongruitas ſenſus verborum non admittitur, ſed ea ſemper capi debet interpretatio, per quam id excludatur, *Rot. coram Gregor. decis. 424. num. 6., coram Priolo decis. 229. num. 10., coram Pamphilio decis. 530. num. 2., in rec. decis. 112. num. 11. part. 6., decis. 354. num. 35. part. 11., decis. 303. num. 10. part. 17., decis. 218. num. 19. part. 18., Rot. in Alexanen. Beneficii 11. Decembris 1711. §. Non attento, & 11. Aprilis 1712. §. Nec ſubſiſtere coram Rmo Aldrovando*; maximè,
quando, prout hic, agitur de diſpoſitione facta 71
à viro Juriſperito, quem ſuſpicari non licet verba adeò impropriè adhibuiſſe, ſed potius omnia accuratè perpendiſſe cenſendum eſt, ut jam ſupra firmavimus.

Literæ donationis, ſive pacti reſolutivi in ea adjecti conſonat etiam mens veriſimilis Donantis, qui ſicuti motus amore erga Ugolinum pronepotem fecit donationem, de qua agitur, ità verens, ne Andreas revocaret, vel diminueret primogenituram favore ejuſdem Ugolini ordinatam in teſtamento per viam donationis causâ mortis, illum tali pacto reſolutivo donationi adjecto, cohibere voluit, ne d. primogenituram revocaret, aut diminueret in præjudicium ipſius
Ugolini, & aliorum vocatorum; ſi autem hæc 72
fuit intentio Donantis in appoſitione d. pacti, prout alia eſſe non potuit, quiſque facilè percipit, illum voluiſſe, donationem reſolvi quoad filios dumtaxat Andreæ, quippè hoc ſufficiebat ad avertendum Andream à revocatione, vel diminutione donationis; cui quidem rationi, ſi addatur etiam dilectio ſubſtitutorum, qui erant nepotes Donantis ex fratre cum tot aliis circum-
ſtantiis ſuperius expenſis, & quod agitur de di- 73
ſpoſitione Tranſverſalis, in qua proinde conſiderari nequit erga Ugolinum illa ratio affectionis, quæ conſiderari poſſet in Aſcendente, præſertim in concurſu nepotum ex fratre ipſius Donantis, quodque iſti, qui modò ob contraventionem ſuccederent, ſunt adeò arcto ſanguinis vinculo cum Donante conjuncti, & in caſu obitus Donatariorum ſubſtituti, & quod demum amori, quo Donans erga Ugolinum ferebatur, abundè ſatisfeciſſe videri poteſt illum inſtituendo heredem univerſalem in teſtamento, eò certius affirmari poſſe videtur, Donantem quoad iſtos nepotes ſubſtitutos, eorumque Deſcendentes donationem revocare noluiſſe, cum nil magis veriſimile
ſit, quàm, quod Donans voluerit partem Bono- 74
rum ſuorum pervenire ad dd. nepotes, quos ſubſtituit, & propterea, ne fruſtrata remaneat adeò juſta, æqua, rationabilis, & veriſimilis ejuſdem intentio, dicendum eſt, in caſu revocationis, vel
diminutionis primogenituræ donationem reſolvi 75
non debuiſſe quoad illos, ſed tali caſu Donantem voluiſſe Bona donata ad ipſos deferri, ut ſatis innuit litera, & ſuadet veriſimilitudo, quam in inter-

76 terpretanda, & investiganda mente Disponentis
omninò sequendam esse, jubet *Text. in leg.97., & 115.ff. de regul. Jur.*, cum aliis concordantibus
juribus, & auctoritatibus cumulatis per *Thabor axiom. Jur. lib.19. cap.11. axiom.1*,

Nec turbat absurdum, quod videlicet donatio
resolveretur quoad magis dilectos, non quoad
alios minùs dilectos, quodque subsidiariè vocati,
essent melioris conditionis primariò invitatis;
nam, quoties suffragatur Disponentis voluntas,
sive expressa, sive tacita, ea omninò sequenda,
77 & attendenda est, posthabitis argumentis ab absurdo deductis, *Paris. cons.19. nu.81. & seqq. lib.2., Surd. decis.41. num.10., Rota in Carpentoraten. Fideicommissi 26. Junii 1709. §. Pro remotione coram bon. me. Caffarello*; Nec idcircò filii
78 conqueri possent, tamquam exclusi ex facto, &
culpa Patris; nam illi hoc casu exclusi minimè
censentur primariò, & principaliter ex facto,
& culpa Patris, sed ex voluntate Disponentis, cui
integrum est talem legem, & conditionem apponere dispositioni, & Bonis suis, *Rot. dec.290. num.4. coram Royas, in Fanen. Primogeniture 5. Martii 1700. §. Nihilominùs coram clar. mem. Card. Caprara, in Cavallicen. Bonorum 18. Februarii 1707. §. Eòque certiùs coram bon. me. Mo-*
79 *lines*; maximè, quando illa adimplenda non est
ab Extraneo, sed à Patre, *Rot. in d. Carpentoraten. Fideicommissi 26. Junii 1709. §. Et Jure quidem coram bon. me. Caffarello*; Cumque filii
tali casu vocati non censeantur, nisi sub conditio-
80 ne casuali, & dependente à facto, sive non facto
Patris, quatenus nempe ille non revocaret, vel
diminueret primogenituram, eâ proindè non
purificatâ, iniquum, & absurdum minimè est,
quod facto Patris à successione repellantur, cum
81 defectus conditionis cessare faciat illorum vocationem, ut declarando dispositionem *Textus in leg. Paterfamilias 44. ff. de hered. instit.*, tuentur *Peregr. de Fideicom. art.11. num.86., Rocca disput. Jur. select. cap.1. num.8., Roxas de incompatib. part.3. cap.1. n.83. & seq., Surd. dec.101. num.7., Laurent. decis. Avenionen. 118. num.6. & seqq., Rot. decis.579. num.6. coram Cerro, in rec. dec.86. num.38. part.6., & decis. 459. n.22. & seqq. part.9., in Cavallicen. Bonorum 18. Februarii 1707. §. Quoniam objectum coram bon. me. Molines, & 30. Januarii 1708. §. Magisque præcisè coram Rmo Aldrovando*. At aliter res se habet respectu aliorum substitutorum, quorum vo-
82 catio non pendet à d. conditione, & quos alioquin iniquius esset excludi ex facto, & culpa Extranei, *Cephal cons.243. nu.41., Fusar. de substit. quæst.575. num.12., & quæst.582. num.19., Castald. consult.205. num.4., Castill. lib.5. cap.94. num.54. & seqq., Torr. de Primogen. Ital. part.2. quæst.13. num.14., Surd. decis.101. à n.6. ad 12.*

Similique modo corruunt etiam omnes aliæ
contrariæ animadversiones, & præcipuè illa,
quæ fundatur in qualitate accessoria, & famulativa aggregationis, quæ per se subsistere nequit,
83 nam, si spectetur actus, ille profectò sonat in
aggregationem; & revera talis est, sed non simplex, & perpetua, quippè durare debebat, solùm
existente lineâ, & descendentiâ Andreæ, in cujus defectum Jacobus aggregationem revocavit,
& Bona donata, ac respectivè aggregata deferri
voluit ad suos ex fratre nepotes, qui certè succedere nequibant vigore d. simplicis aggregationis;
ideoque dicendum est, illam non fuisse puram,
& absolutam, sed admixtum habuisse etiam
alium actum æquè principalem, & per se stantem,
prout est donatio, quæ sicuti, etiam finitâ aggregatione minimè duraturâ in perpetuum, subsistere debebat quoad illosmet nepotes substitutos
in casu deficientiæ totius lineæ, & descendentiæ
Andreæ Cumbi, ità per se subsistere potest in 84
isto casu contraventionis ejusdem Andreæ; Amor verò erga Ugolinum nihil efficere valet ad
effectum inducendi resolutionem donationis quoad omnes, cum immò iste, ex supradictis, causam
dederit Jacobo apponendi tale pactum resolutivum quoad filios tantùm Andreæ, ut scilicèt
Andreas in eorum præjudicium non revocaret,
vel diminueret primogenituram; Cui prætereà
amori plenè satisfecisse videri poterat instituendo Ugolinum heredem suum universalem; Et
denique minùs urget, quod Jacobus voluerit tali
pacto sibi præservare liberam disponendi facultatem in casu, quo Andreas primogenituram revocaret, vel diminueret, id enim pugnare videtur
tum cum litera donationis, sive pacti resolutivi
illi adjecti, tum etiam cum mente Donantis, ut
hactenus notatum est, ex quibus contrarium desumi posse videtur.

Verumtamen, his omnibus perpensis, licèt huic
posteriori interpretationi lux aliqua verisimilitudinis assistat, nihilominus, cum versemur in
quæstione merè conjecturali, difficile est certum
Judicium, sententiamque de ea ferre; interpre- 85
tatio namque omnis ex conjecturis elicita, dubia
semper est, quia contrariis conjecturis elidi potest, Quamobrem in hac dubietate Causam adeo desperatam dicere non ausim, ut sperari non liceat recessus à decisis, Non quidem ex eo, quod factus non fuerit locus pacto resolutivo donationi adjecto, sed ex quo illud restrictum est ad solos filios Andreæ, nec extenditur ad modernos Actores substitutos, tantòque magis, quia hujusmodi pactum non benè discussum, & examinatum fuisse videtur in dicta *decisione*, in qua supponitur tantùm, sed non probatur, Jacobum illud adjecisse indistinctè quoad omnes, nullatenus expensâ vi, & tenore ejusdem pacti; Undè ex rationibus prædictis DD. requirentes ulteriorem Judicii aleam tentare posse crederem.

Melevitana Immissionis super fructibus Bonorum aggregatorum Primogenituræ.

Fideicommissi particularis, ejusdemque conservatorii, ac pœnalis, nec non etiam obscuri, ac dubii fructus non ab illius purificatione, sed à tempore contractæ à possessore malæ fidei debent restitui. Ex quibus autem obscurum, ac dubium dicendum sit? Mala fides pro

pro restitutione fructuum non inducitur ex Judicio nullo, & invalido ob insubsistentiam tituli, sed solum à die productionis novorum jurium, ex quibus possessor succubuerit.

VOTUM XVIII.

1 *Fructus an à die purificati particularis fideicommissi, an à die motæ litis debeantur, perquàm difficilis quæstio est.*

2 *Fideicommissi universalis dominium in fideicommissarium non transit, nisi factá restitutione saltem verbali.*

Fideicommissi verò particularis dominium an statim transferatur, contentio olim fuit, ibid.

Et affirmativa tandem opinio prævaluit, ibid., & num. 3.

3 *Fideicommissa particularia Legatis à Jure fuerunt exæquata*, & num. 4.

4 *Legatum rectá viá ad Legatarium etiam ignorantem transfertur.*

Ita etiam particulare fideicommissum, ibid.

5 *Fructus dominium consectantur.*

6 *Fructus debentur fideicommissario particulari statim à die purificati fideicommissi.*

7 *Opinio autem hæc est receptissima.*

Intellige in fideicommisso clare, secus in obscuro, ac dubio, num. 10. & 11.

Turbiditas verò debet ex dispositionis litera, non argumentis constare, num. 18.

8 *Fructus in Legatis, & fideicommissis particularibus, nonnisi à die motæ litis deberi, procedit de re non propria Testatoris.*

9 *Dominium rei alienæ statim non transit in Legatarium.*

Rei verò propriæ Testatoris statim transit, ibid.

10 *Fideicommissi particularis obscuri, ac dubii dominium statim in fideicommissarium non transfertur.*

11 *Illiusque fructus, nisi à die motæ litis non debentur.*

12 *Fideicommissi clari distinctio ab obscuro, & dubio posset quoad restitutionem fructuum impugnari: & ex quibus?* ibid., & num. 13. ad 16.

13 *Legis operatio non debet ab opinione hominum quoad fideicommissi claritatem, vel turbiditatem pendere.*

14 *Lex eodem modo per retrotractionem operatur, sive clarum, sive turbidum fideicommissum sit.*

15 *De existentia fideicommissi particularis dubitari ampliùs non potest post declarationem Judicis.*

16 *Apud Legem nil dubium, & obscurum, sed clara omnia, & aperta sunt.*

17 *Possessoris bonæ fidei favore plurimùm semper valuit æqui, bonique ratio.*

19 *Fructus in fideicommisso particulari usque ab initio debentur, ubi agitur non contra tertios titulo oneroso, sed contra gravatos titulo lucrativo possidentes.*

20 *Quibus nec æquitas, nec Bona fides suffragatur.*

21 *Immò ex ea nec etiam tertium excusari posse, decisit* S. Rota.

Rectiùs tamen eadem S. Rota *videtur alteram opinionem tertio favorabilem fuisse amplexum*, num. 23.

22 *Fideicommissarius particularis, translato in eum dominio, fructuum dominus efficitur tàm respectu gravati, quàm tertii possessoris.*

24 *Dominium rei licèt quis non habeat, si tamen boná fide possidet, fructus lucratur.*

Ad hunc enim effectum possessio habetur pro dominio, ibid.

25 *Procedit, sive de herede agatur, sive de tertio possessore, &*

26 *Et tàm in Legatis, quàm in fideicommissis particularibus.*

27 *Dominii translatio in Legatarium, seù fideicommissarium particularem actionem præstat pro fructibus extantibus, ac etiam pro consumptis, quatenùs ex eis possessor locupletior factus est*, & num. 29.

28 *Possessor bonæ fidei fructus lucrari dicitur ex quadam æquitate.*

30 *Ad fideicommissum particulare vocatio elicitá ex conjecturis, dubia est, & contrariis conjecturis potest elidi.*

31 *Sacra Rotæ judicium plurimi faciendum est.*

32 *Fideicommissum particulare, elicitá solùm ex conjecturis ad illud vocatione, dubium, & obscurum dicitur.*

Et possessor bonæ fidei a restitutione fructuum excusatur, ibid.

33 *Præsertim ex justa qualibet erroris caussa.*

Maximè, si agatur de purificatione ejusdem fideicommissi non per obitum gravati, sed ob contraventionem, num. 34. 35. & 36.

34 *Fideicommisso particulari per gravati obitum purificato, lex ipsa possessorem interpellat ad effectum restitutionis fructuum.*

35 *Secùs, eo purificato per contraventionem.*

36 *Tunc enim interpellatio nec non declaratio Judicis requiritur.*

37 *Sola possessio jus possessori tribuit ad fructus, cessante malá fide.*

Et possessorem fructus sequuntur, donec titulus redactus fuerit ad non titulum, ibid.

38 *Caducitas, & devolutio si ab initio clara fuerit, possessor ad restitutionem fructuum condemnatur à die contraventionis.*

39 *Si secus, à die tantùm motæ litis.*

40 *Mala fides ab ipso alienationis momento inducitur in possessore sciente prohibitionem, & adhuc alienante.*

Atque ex tunc titulus redactus dicitur ad non titulum, ibid.

Idque ad effectum, ut res Domino unà cum fructibus restituenda sit usque ab initio, ibid.

Vel ab obitu saltem possessoris alienantis, ibid.

41 *Possessor ut ex caussa rei alienatæ ad fructus teneatur, sat est, quod sciverit, aut scire verisimiliter potuerit, rem ad alium pertinere.*

42 *In mala fide ex caussa alienationis dicitur possessor constitutus à die moti Judicii.*

43 *Ejusdemque mala fides pro restitutione fructuum in illius etiam heredes transit.*

44 *Procedit, obtentis etiam ab eo judicatis favorabi-*

rabilibus in Judicio tam manutentionis, tam possessionis, & num.45. ad 48.

45 *Mala fides inducitur ex productione scripturarum*, & num.57.

Nec cessat ex eo, quod Reus à Judicii observatione absolutus fuerit, dicte num. 45.

46 *Mala fides oriri potest ex notitia rei alienæ etiam extrajudiciali.*

47 *De fructuum restitutione ubi agitur, non attenditur, quod medio tempore acciderit*, & num.63.

Et possessor, obtentis licèt judicatis favorabilibus, ad illos condemnatur ab exordio litis; & *ratio* num.48.

Intellige tamen, ut num. 64.

48 *Mala fides per obtentum medio tempore judicata favorabilia non extincta censetur, sed solùm consopita.*

49 *Mala fides in re dubia contra possessorem, ejusve heredem non inducitur*, & num. 50.

51 *Justa credulitas, & titulus saltem coloratus sufficit, ut possessor fructus faciat suos.*

52 *Titulus ad non titulum redactus non dicitur, nisi declaratâ in Judicio Testatoris voluntate.*

53 *Solus putativus titulus, licèt injustus, sufficit possessori ad adquirendos fructus.*

54 *Opinio erronea tàm in facto, quàm in Jure, modò affectata non sit, ac subdola, possessorem à fructuum restitutione excusat.*

55 *Possessor ut à restitutione fructuum excusetur, bona fides positiva non requiritur, sed sufficit dubia, seù etiam negativa*, & num. 74.

56 *Malam fidem non contrahit possessor, suam intentionem Actore non fundante.*

58 *Scripturarum productio malam fidem inducit solùm quoad titulum in petitione expressum.*

59 *Jura producta intelliguntur relativè ad titulum in monitorio deductum.*

60 *Petitio in monitorio restricta ad fideicommissum restitutorium, malam fidem non gignit quoad conservatorium non deductum.*

61 *Maximè, si quoad restitutoriam Actor succubuit, diuque siluit.*

62 *Quo casu fructus debentur solùm à contestatione novæ litis super fideicommisso conservatorio*, & num.63. & 64.

64 *Fructus si petantur ex titulo prorsùs diverso in priori Judicio non deducto, non debentur, nisi à die moti secundi Judicii.*

65 *Primi Judicii stante nullitate ob insubsistentiam tituli, lis habetur, ac si non fuisset contestata.*

66 *Præsertim quoad continuationem bonæ fidei in possessore pro effectu adipiscendi fructus.*

67 *Fructuum restitutio pendens ex facto alienationis Bonorum fideicommissariorum, si hæc non fuit in priori Judicio probata, à die moti ejusdem Judicii non debetur.*

68 *Nec mala fides in Reo considerari potest ante ejusdem alienationis probationem in secundo Judicio factam.*

69 *Procedit, factâ etiam in priori judicio aliquâ probatione, quæ tamen dubia esset.*

70 *Mala fides possessoris pro restitutione fructuum dimetienda est à novis juribus, cum quibus succubuit, non verò à prioribus, cum quibus forsan non succubuisset.*

71 *Rei, & possessoris favore in exclusionem malæ fidei, ac restitutionis fructuum in dubio judicandum est.*

72 *Ad hunc enim effectum sufficit caussa qualibet etiam imaginaria.*

73 *Resultans ex dubio, an jura producta sufficientia essent, ac relevantia.*

CUM nuper pro veritate consultus super puncto principali hujus Causæ credide-
rim, DD. Requirentes litem prosequi
posse bonâ spe obtinendi recessum. à *decisione*
edita à *bon. mem. Ansaldo Decano* denegante im-
missionem Actoribus ad Bona Jacobi Muscat ag-
gregata primogenituræ ordinatæ ab Andrea
Cumbo Navarra, eò quod donatio, cujus vigore
controversa Bona d. primogenituræ aggregata
fuerant, juxta speciale pactum eidem adjectum
resoluta dumtaxat videri poterat quoad Ugoli-
num, Theresiam, & Isabellam, at non etiam
quoad modernos Actores, ut latiùs perspici po-
test ex d. mea allegatione; Modò autem conse-
cutivè ad immissionem, quæ obtineri speratur,
rogatus sim, ut sententiam, judiciumque meum
ferre velim de fructibus restituendis, nempe à
quo die illi debeantur Actoribus, an ab ipso mo-
mento purificati fideicommissi, cum agatur de
fideicommisso particulari, vel potiùs à tempore,
quo possessores in mala fide constituti fuerunt;
Difficilem hanc, & nodosam quæstionem, ut 1
eam novissimè appellavit *Sacra Rota in Romana
Immissionis super fructibus 5. Martii 1717. §. Qua-
mobrem Dominis coram R. P. D. Rovault de Ga-
mvchet*, pro viribus enucleare curabo.

Gravis olim, & ardua contentio fuit inter
Doctores, an nimirùm, ad differentiam fideicom-
missi universalis, quod in dominium fideicom- 2
missarii non transit, nisi factâ restitutione saltem
verbali, *leg. 63. ff. ad Senat. Consul. Trebell., leg.
si ejus Pupilli §. Si quis rogatus ff. eodem*, in par-
ticulari dominium ipso Jure, & absque ullo facto
hominis transferretur in fideicommissarium, &
affirmativa tandem prævaluit opinio ob omni-
modam illam exæquationem à Jure factam inter 3
fideicommissa particularia, & legata, *in leg. 1.,
& in leg. 2. Cod. comm. de legat.* propter quam si-
cuti legatum rectâ viâ defertur ad Legatarium
etiam ignorantem, *leg. cum Pater §. Surdo, &* 4
leg. Legatum 80. *ff. de legat. 2., leg. à Titio ff. de
furt.*, itâ quoque fideicommissi particularis do-
minium rectâ viâ devolui ad fideicommissarium,
communiter receptum fuit, & hodie procul est
ab omni controversia.

Consequenter huic communissimæ sententiæ,
illius Asseclæ docuerunt, etiam fructus tamquam 5
consectarios dominii, *leg. ex diverso, & leg. in
fundo ff. de rei vindicat., leg. si dominium Cod. de
pignor.*, statim ministerio legis in fideicommis-
sarium particularem, tametsi ignorantem, & 6
pe-

petere negligentem translatos, illi deberi usque ab
initio, à die nempe purificati fideicommissi, *per
Text. in leg. Herennius 42. ff. de usur.* ibi = *He-
rennius Modestinus respondit, fructus, qui post
acquisitum ex causa fideicommissi dominium ex ter-
ra percipiuntur, ad fideicommissarium pertinere* =,
leg. si tibi homo §. Cum servus ff. de legat. 1., &
7 hæc hodie est receptissima sententia tum apud
Doctores, tum apud Tribunalia, ut perspici po-
test apud *Cancer. var. resol. part. 3. cap. 20. nu. 23.
& seq.*, *Card. Mantic. de conject. ultim. volunt.
lib. 7. tit. 10. num. 30. & seq.*, *Gall. de fructib. di-
sput. 17. nu. 3. & seq.*, *Peregrin. de fideic. art. 49.
num. 103. & seqq.*, *Giurba decis. sicul. 97. à n. 1.
ad 11.*, *Reverter. dec. Neapol. 582. num. 1.*, *ibi-
que de Mariu. in addit. n. 5. & 6.*, *Vivu. dec. 262.
num. 23. & 30.*, *Rota Januen. apud Mans. consul.
316. num. 184. & seq.*, *apud Balducc. decis.*, *&
rer. judicat. decis. 54. num. 39. & 42. tom. 3.*, *Rota
Lucen. apud Palm. nepot. allegat. 214. num. 29. &
30.*, eandemque sententiam constanter secuta
est *Sacra Rota*, *ut coram Priol. decis. 51. num. 3.*,
in rec. decis. 189. num. 5. part. 7., *decis. 181. n. 10.
part. 14.*, *in Mantis. ad clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicomm. decis. 40. num. 17. & 18.*, *decis. 43.
num. 1.*, *decis. 44. num. 9.*, *&*, *aliis antiquioribus
omissis*, *in Romana Domus, seù Palatii 31. Janua-
rii 1710. §. Sublatis*, *& in eadem super fructibus
10. Decembris ejusdem anni §. Respiciendo siqui-
dem & seq.*, ubi, quod est indubia Doctorum, &
Tribunalium sententia, & opinio communi cal-
culo recepta, & plenissimè in eadem *Romana Do-
mus, seù Palatii super fructibus quoad reservata
13. Martii 1711. §. Jam sinè*, ubi, quod est re-
gula sinè Contradictore firmata, *coram R.P.D.
Crispo*, *& 22. Junii 1712. §. Admittebant & seq.
coram Rm̃o Aldrovando*, ubi, quod est vera, &
indubitata conclusio, ceterisque recentioribus re-
latis, articulo latissimè discusso, firmatum fuit in
*Romana Immissionis super fructibus 9. Decembris
1715. §. Obvia, & seqq. coram eodem, & 26. Ju-
nii 1716. §. Etenim coram R. P. D. Cerro*, & in
pluribus aliis *Decisionibus* in eadem Causa ema-
natis, & novissimè tandem *6. Februarii 1719.
§. Quod enim & seqq.*, *& 5. Junii ejusdem anni
§. De dominio, & seqq. coram Illm̃o D. Falcone-
rio Almæ Urbis Gubernatore*, in quibus respon-
detur etiam *Text. in leg. 1.*, *& fin. Cod. de usur.*,
8 *& fruct. legat.*, quibus disponitur, quod etiam
in Legatis, & fideicommissis particularibus fru-
ctus non ex die mortis, sed nonnisi post litis con-
testationem debentur, quippè hæc Jura intelli-
genda sunt, quando res legata non erat propria
Testatoris, cujus propterea dominium rectâ viâ
transire non poterat in Legatarium, ut benè per
9 *Gloss. in dicta leg. final. verb. contestationem* ibi =
*Et hoc cum res erat aliena; si autem Testatoris, ab
aditu hereditate transit dominium in Legatarium,
ergo ex tunc pertinent fructus* =, ut, pluribus cu-
mulatis ostenditur in dd. *Decisionibus* testantibus
etiam de communi sensu, & recepta sententia
Sacræ Rotæ.

Quam sanè sententiam etsi alii censuerint,
& ipsamet *Sacra Rota* consenserit procedere in
fideicommisso claro, secùs verò in dubio, & 10
obscuro, quia tunc, sicuti dominium rectâ viâ,
& ipso Jure non transit in fideicommissarium,
ut docet *Bartol. in leg. 1. num. 12. in fin.*, *& in
leg. servum filii 46. §. Si duos num. 2. ff. de legat.
1.*, *Card. Mantic. de conject. lib. 5. tit. 4. num. 7.*,
Rot. decis. 189. num. 14. part. 7., ita fructus non
debentur ab initio, , & a die purificati fideicom-
missi, sed solum à die, quo possessores in mala 11
fide sunt constituti, ad firmata per eamdem *Rot.
in d. decis. 189. à n. 14. & seqq. part. 7.*, *in Ave-
nionen.*, *seù Vasionen. Primogenituræ 27. Janua-
rii 1695. §. Quò verò ad fructus*, *& 22. Martii
ejusdem anni §. Licèt enim coram bon. mem. Mu-
to*, *& 16. Januarii 1696. §. Etenim coram clar.
mem. Card. Caprara*, *in Romana Domus, seù Pa-
latii 31. Januarii 1710. §. Et quamvis, & in ea-
dem super fructibus 10. Decembris ejusdem anni
§. In controversiam sanè coram R. P. D. Crispo*,
*& 22. Junii 1712. §. Sed nihilominus coram Rm̃o
Aldrovando*, *& in Romana Immissionis super fru-
ctibus 9. Decembris 1715. §. Cui & alia coram
R. P. D. Crispo*; nihilominùs, omisso examine
hujus distinctionis, quæ alioquin validè impu- 12
gnari posse videretur dilemmate illo, videlicet
quod, aut in hujusmodi fideicommissis lex illicò
transfert dominium, & tunc nemo non videt, le-
gis operationem pendere non posse ab opinione 13
hominum quoad claritatem, vel turbiditatem
fideicommissi, aut verò translatio hujusmodi fit
per retrotractionem faciendam postquam Judex
pronunciavit super existentia, & purificatione
fideicommissi, & hoc casu, sicuti fit retrotractio
post secutam Judicis declarationem, quando fi-
deicommissum est clarum, non est, cur eadem
fieri non debeat, etiam quando fideicommis-
sum turbidum est, dum, constito, fideicommis-
sum existere, sive illud clarum, sive turbidum
sit, lex eodem modo per retrotractionem operari 14
valet, & dominium transferre in fideicommis-
sarium, cum ad istum effectum sufficiat so-
la certitudo existentiæ fideicommissi particula-
ris, de qua post Judicis declarationem dubitari
ampliùs non potest, parum curato, an illud sit 15
tacitum, vel expressum, clarum, vel obscurum,
quippè hæc considerari possunt in opinione ho-
minum, secus verò ex mente legis, apud quam
nihil dubium, aut obscurum, sed omnia clara, & 16
aperta sunt.

His, inquam, prætermissis, in obsequium *Sa-
cræ Rotæ*, cujus auctoritati repugnare temerè
non auserim, præsertim, quia recedendo fortè à
rigidiori Juris censura, secuta videtur maximam
illam æqui, bonique rationem, quæ plurimùm
semper valuit favore possessoris bonæ fidei, & 17
distinctio prædicta in hypothesi nostra minimè
officere videtur restitutioni fructuum usque ab
initio faciendæ; nam, si, juxta firmata in *d. Ro-
mana Domus, seù Palatii coram R.P.D. Cri-
spo*, ea solùm turbiditas admittitur ad istum ef-
fectum, quæ non ab extrinsecis argumentis pro-
veniat, sed resultet ex ipsa litera dispositionis 18
præseferente vocationem omnino tacitam, & ex
conjecturis duntaxat, & per subauditas interpre-
tatio-

tationes desumptam, ac præter, sive ultra significationem verborum inductam, ut in prælaudata *Romana Domus, seù Palatii 31. Januarii 1710. §. Et quamvis*, cujus verba referre juvat ibi = *Ad hoc tamen, ut d. regulæ limitatio sibi locum vindicare queat, opus est, ut fideicommissum particulare, cujus vigore agitur, sit merè tacitum, interpretativum, ac conjecturis extrinsecis à testamento dumtaxat demonstrabile, si verò tantam non contineat indaginem, nec ex talium conjecturarum examine vocatio eliciatur, sed ex ipsa lectura testamenti, ut hìc, aut aliàs ex aperitione librorum decisio Juris articuli haberi possit, tunc ad effectum restituendi fructus dici non potest omninò tacitum, dubium, & obscurum &c.* =, *& in alia super fructibus 10. Decembris ejusdem anni §. Sed iterum Domini* ibi = *Cum ad effectum evitandi restitutionem fructuum à die purificati fideicommissi, fideicommissum turbidum reputetur, tunc quando est tacitum, & resultat ex interpretata voluntate Testatoris præter, & ultra significationem verborum* = *In Romana Immissionis super fructibus 24. Aprilis 1711. §. In vanum coram eodem R. P. D. Crispo, & 12. Martii 1714. §. Etenim cor. Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore*, hujus profectò generis dici minimè posse videtur turbiditas substitutionis, de qua agitur, cum ea non eliciatur ab extrinsecis conjecturis, sed ab ipsis verbis dispositionis, & quidem non præter, aut ultra, sed juxta propriam ac magis congruam, & naturalem significationem acceptis, ut patet ex deductis in alia mea Juris allegatione super puncto principali hujus Causæ, ad quam me refero.

Certiùs verò istiusmodi fructuum restitutioni usque ab initio locus esse videtur in casu nostro,
19 quia non agitur contra tertios possessores, qui titulo oneroso Bona acquisiverint, sed res est cum Successoribus universalibus gravati, qui titulo lucrativo Bona possidendo, illorum fructus indebite perceperunt, quo casu vix, ac nè vix
20 quidem æquitas ulla, aut bona fides eos excusare valet, nè à die purificati fideicommissi restituant illos fructus Bonorum, quorum dominium potestate legis illicò translatum fuit in fideicommissarium, quam subdistinctionem, moderando præcedenter decisa in illa *Romana Immissionis 18. Januarii 1715. §. Regula quippè, & seqq. coram Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, & 9. Decembris ejusdem anni §. Juris hæc, & seq. coram R. P. D. Crispo*, in quibus dictum fuerat, bonam fidem nec etiam tertio suffragari, secuta est *Sacra Rota* in eadem *Romana Immissionis super fructibus 26. Junii 1716. §. Et quamvis coram R. P. D. Cerro, & 15. Martii 1717. §. Contra verò, & seqq. coram R. P. D. Rovault de Gamaches*, quamvis illam deindè non probave-
21 rit, quinimmò expressè rejecerit in postrema illius Causæ *decisione coram Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore 5. Junii 1719. §. Nec valet replicatio*, eâ ductâ ratione, quia nempe fructus in fideicommisso particulari in tantum deberi dicuntur usque ab initio, in quantum illicò ministerio legis devolvitur dominium ad fideicommissarium, profectò, cum translato dominio, fideicommissarius sit Dominus tàm respectu
heredis, quàm alterius tertii possessoris, indè 22
veluti ex necessario antecedenti sequitur, ab utroque, eodem Jure, fructus repetere posse, & eorum neutrum sub obtentu bonæ fidei ab illorum restitutione se tueri valere, quemadmodum prius firmatum fuerat in illa *Romana Domus, seù Palatii 31. Januarii 1710. §. Sublatum, in eadem super fructibus 10. Decemb. ejusdem anni §. Quidpiam coram R. P. D. Crispo, & 26. Junii 1713. §. Nullo propterea coram Emo D. Card. Scotto, & in Romana Domus 23. Januarii 1711. §. Condemnatio coram bon. mem. Kaunitz, & in Faventina erectionis Collegiatæ super restitutione pecuniarum 16. Aprilis 1714. §. Ex triplici cor. Illmo D. Falconerio.*

Verùm enim verò, posthabitâ rigidiori istâ opinione, juxta quam vigore dominii ipso Jure in fideicommissarium particularem translati, in-
distinctè tum gravatus, ejusque heredes, tum 23
tertius quilibet condemnantur ad fructus ex fideicommisso particulari perceptos usque ab initio restituendos, nullâ habitâ ratione bonæ, vel malæ fidei, in qua versari potuerint, rectiùs alteri magis æquæ opinioni eadem *Sacra Rota* adhæsisse videtur in illa *Romana Immissionis super fructibus 15. Martii 1717. coram R. P. D. Rovault de Gamaches, & 6. Februarii, & 5. Junii 1719. coram Illmo D. Falconerio*, & quidem mota sum-
mâ, prævalidâque ratione, quod, licèt quis do- 24
minium rei non habeat, si tamen bonâ fide possideat, fructus lucratur, cum ad hunc effectum possessio cum bona fide habeatur quasi pro dominio, juxta *Textus expresss. in leg. qui scit 25. ff. de usur.* ibi = *Porrò bonæ fidei possessor in percipiendis fructibus id Juris habet, quod Dominis Prædiorum tributum est* = *in leg. bonæ fidei 48. ff. de acquir. rer. domin.* ibi = *quia quoad fructus attinet loco Domini penè est* = *in leg. bona fides 179. ff. de regul. Jur.*, ubi = *quod bona fides tantum possidenti præstat, quantum veritas* =, & alibi. Neque in hoc
ullo pactu differt heres à tertio possessore, sed, 25
quemadmodum tertius, ità etiam heres bonæ fidei commoda sentit, quapropter in terminis rei legatæ, vel fideicommisso particulari subjectæ
utrumque indistinctè à fructibus propter bonam 26
fidem à fructuum restitutione eximi, docuerunt *Gloss. in leg. 1. verb. fructus* ibi = *nisi fuerit bonæ fidei possessor credens rem non esse legatam* =, *& in leg. fin. verb. contestationem* ibi = *nisi excusetur heres propter bonam fidem* = *Cod. de usur.*, *& usufruct. legat. ubi Bald., Salycet., & Azo in summ., Cephal. conf. 610. nu. 58. & seqq. lib. 4., Gratian. discept. 400. nu. 32., Rodulphin. allegat. 92. n. 37., Antonin. variar. lib. 2. cap. 44. num. 7., Petra de Fideicomm. quæst. 15. num. 113. in fin., Peregrin. eodem tract. art. 49. num. 109.* ibi = *Possessor bonæ fidei, sive sit heres gravatus, sive tertius possessor ignorans rem legatam, & fideicommissum, fructus ex ea bona fide perceptos, & consumptos non restituit, sed suos facit, adeout nec etiam illorum æstimationem præstet* =, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc. 185. nu. 9., & disc. 186. n. 2., Giurb. decis. 97.*

decis. 97. sub num. 16., Rot. coram Dunoz. jun. decis. 672. n. 5., in rec. decis. 189. erga fin. part. 7.;
27 nec idcirco dominium ipso jure in Legatarium, vel fideicommissarium particularem translatum, tali easu inutile, & inefficax censeri valet, quippè illud actionem præstat pro fructibus extantibus, ac etiam pro consumptis, quatenus ex eis possessor factus est locupletior, nimirùm pro eo, quod de suo fuisset expensurus, cum enim bonæ
28 fidei possessor fructus lucrari dicatur ex quadam æquitate, *Gloss. in §. Si quis à non Domino verb. fructus Instit. de rer. divis., Bartol. in leg. bonæ fidei ff. de acquir. rer. Domin., Covar. lib. 1. variar. cap. 3. sub num. 9. vers. tertio &c., Petr. de Fideicom. quæst. 15. num. 341. & seq., Barz. dec. Bonon. 61. num. 4., Rot. in d. Romana Immissionis super fructibus 6. Februarii 1719. §. Etenim, & 5. Junii ejusdem anni §. Quod verò coram Illmo D. Falconerio*, hæc sanè non sinit, quem locu-
29 pletari cum aliena jactura, proindèque fructus extantes, & inconsumpti, ac illi, quibus possessor factus est locupletior, vero Domino sunt restituendi, *benè Gloss. in leg. qui scit §. final. ff. de usur., & in d. §. Si quis à non Domino, Bald. in leg. 2. num. 5., Cod. de fructib., & lit. expens., Menoch. de recuper. possess. remed. 15. num. 580. & 598., Peregrin. de fideicom. art. 49. nu. 112., Gall. de fructib. disput. 2. quæst. 1. num. 141. & seqq., Rot. coram Merlin. decis. 663. num. 38. cum seqq., coram Dunoz. jun. decis. 672. num. 5., in rec. decis. 3. num. 38. & seqq. part 7., in Ferrarien., seù Anconitana Fideicommissi super fructibus 16. Januarii 1704. §. Salvâ tantummodò coram bon. mem. Ansaldo, in Romana restitutionis fructuum 11. Junii 1708. §. Diximus coram eodem, & in dicta Romana Immissionis super fructibus 15. Martii 1717. §. Multòque minùs coram R. P. D. Rovault de Gamaches.*

Ex his itaque validissimis rationum momentis, rigidâ illâ nimisque asperâ opinione posthabitâ, & sequendo distinctionem *Sacræ Rotæ* supra firmatam inter fideicommissum clarum, & literale, & dubium, atque obscurum, ut scilicet in primo fructus veniant usque ab initio, secus verò in secundo, censeo, fideicommissum particulare, de quo agitur, clarum dici non posse, sed dubium esse, & obscurum; & quidem eâ dubietate, quæ ad istum effectum requiritur, promanante nimirum ex litera testamenti, in quo nedum Actorum substitutio in casu revocationis, sive diminutionis primoge-
30 nituræ, in quo versamur, expressa non legitur, sed eruitur solùm ex conjecturis, & verisimili, ac subintellecta mente Donantis, quæ facilè contrariis conjecturis, & interpretationibus elidi possunt, ad tradita per *Rot. coram Bich. decis. 617. num. 15., in rec. decis. 189. num. 15., & seqq. part. 7., in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. decis. 43. num. 13., & decis. 44. num. 12., & in Romana Immissionis super fructibus 15. Martii 1717. §. Nam prò resp. pansione, & seq. coram R. P. D. Rovault de Gamaches*, & perspicuum redditur ex plenè in utramque partem deductis in mea allegatione Juris pro veritate super puncto principali hujus Causæ edita; & multò magis ex eo, quod *Sacra Rota* illam expressè rejecit, censendo, do- 31
nationem absolutè quoad omnes fuisse resolutam, quod quidem *Sacræ Rotæ* judicium in dubium venire nequit, quin turbiditatem, & obscuritatem substitutionis vehementer comprobet, ex notatis in *Romana Domus, seù Palatii super fructibus 22. Junii 1712. §. Adhuc tamen cor. Rmo Aldrovando.*

Et sanè, cum totum Causæ momentum versetur in eo, an scilicet Jacobus Donator, dum in casu revocationis, vel diminutionis primogenituræ donationem revocavit, & annullavit, illam resolvi voluerit quoad omnes, vel potiùs quoad Ugolinum, Theresiam, & Isabellam tantùm; Talis autem explicatio in testamento non legatur; sed per interpretationem, & argumenta eruatur, cùm verba utrique sensui apta- 32
ri possint, hoc planè sufficit, ut fideicommissum ad effectum, de quo agitur, clarum, & expressum dici nequeat, ut dixit *Rota decis. 617. num. 15. coram Bich., decis. 189. num. 19., & 20. part. 7. rec.*, & recedendo à decisis *coram R. P. D. Crispo*, benè firmatum fuit in dicta *Romana Domus, seù Palatii super fructibus coram Rmo Aldrovando loca mox citato*, cujus casus erat longè difficilior, quàm noster, dum ibi vocatio Elisabethæ, quæ pariter pendebat ab interpretatione verborum testamenti, non solùm contrariâ *Decisione*, ut in hypothesi exclusa non erat, verùm prætereà in pluribus expressè firmata fuerat; & nihilominus clara, & expressa non dicitur, sed tacita, & interpretativa ad effectum excusandi possessorem à restitutione fructuum usque ab initio; Potiori itaque, vel saltem pari Jure absolvendi, & excusandi erunt à simili restitutione possessores in casu nostro, cum attentâ substitutione omninò tacitâ, & in- 33
terpretativâ, quæ oculis corporeis legi non potest, sed indiget Judicis declaratione, habere potuerint justam errandi causam quoad ea, quæ in testamento scripta reperiuntur, autumando, ut sensit *Sacra Rota*, fideicommissum evanuisse, & expirasse quoad omnes per revocationem, sive diminutionem primogenituræ ab Andrea factam; quamobrem procul dubio constituti fuerunt in bona fide, ob quam antè motam litem fructus, quos suos fecerunt, restituere non tenentur, per *Text. in leg. de ætate §. Ex causa ff. de interrogat. action., Bald. cons. 110. col. 2. circa fin vers. prætereà nulli dubium est lib. 1., optimè Rota in sæpè laudata decis. 189. num. 18. part. 7., & in dicta Romana Domus, seù Palatii super fructibus 22. Junii 1712. §. Sed nihilominùs coram Reverendissimo Ansaldo, ubi concordantes.*

Præsertim, quia res hodiè non est de purifi-
catione fideicommissi particularis suâpte naturâ 34
per obitum gravati evenientis, quo casu locum sibi vindicare potest communis illa traditio, quod, cùm rectâ viâ dominium in fideicommissarium transeat, lex ipsa possessorem interpellet ad effectum restitutionis, sed agitur de purifica-

catione fideicommissi ob contraventionem, sive
35 caducitatem incursam per revocationem, sive
diminutionem primogenituræ factam ab An-
drea, in quibus terminis necessaria omninò erat
substituti petitio, & interpellatio, nec non Ju-
36 dicis declaratio, ad hoc ut possessor in mala fide
constitutus dominium amitteret, & fructus re-
stituere teneretur, cùm alioquin, cessante ma-
lâ fide, sola possessio tribuat legitimum jus ac-
quirendi fructus, qui regulariter sequuntur pos-
37 sessorem, donec titulus redactus fuerit ad non
titulum, *§. Si quis à non Domino Instit. de rer.
divis., leg. bonæ fidei ff. de acquir. rer. Domin.,
leg. qui scit ff. de usur., Torr. de pact. futur. success.
lib. 3. cap. 13. num. 83., Rot. decis. 217. num. 5.
part. 14., decis. 226. num. 2. & 3. part. 18., de-
cis. 558. num. 4. & seqq. part. 19.*, & benè in his
terminis in *Romana Legati de Caraffis super fru-
ctibus 25. Junii 1714. §. Attamen in longe di-
versis terminis, & seq. coram bon. mem. Ansal-
do*, in qua responsum fuit contrà Informantem
petentem fructus ob caducitatem antè motam
litem, & declaratur, contraria procedere,
quando devolutio ob contraventionem est cla-
ra, & literalis, proptereaque apta est alienan-
tem in ipso actu alienationis in mala fide consti-
38 tuere, qualis est casus in illa *Romana Domus, seù
Palatii super fructibus coram R. P. D. Crispo*,
in qua cùm caducitas, & devolutio ab initio
clara visa fuerit, condemnati fuerunt possesso-
res ad restitutionem fructuum à die contraven-
tionis, verum, quia deindè compertum fuit,
39 substitutionem illius, qui in casu alienationis
succedere contendebat, claram, & apertam
non esse; idcircò, recedendo a decisis, fructus
illi decreti fuerunt solùm à die motæ litis, ut
patet ex *decisione edita coram Rmo Aldrovando
22. Junii 1712.*, & explicando *dictam decisio-
nem in Romana Legati de Caraffis super fructi-
bus*, novissimè hæc distintio admissa videtur in
illa *Romana Immissionis super fructibus 6. Februa-
rii 1719. §. Neque in contrarium coram Illustris-
simo D. Falconerio*, quæ optimè applicantur no-
stræ hypothesi, in qua substitutio Actorum in
casu revocationis vel diminutionis primogeni-
turæ est valdè dubia, & obscura, ex supra notatis.

Si igitur ad effectum cogendi possessores ad
restitutionem fructuum perceptorum ex fidei-
commisso particulari, præcipuè, quando illud
non est clarum, & literale, sed dubium, & ob-
scurum, agiturque de fideicommisso conserva-
torio, & pœnali, non de simplici restitutorio,
requiritur interpellatio, & constitutio possiden-
tium in mala fide, sive illi sint heredes, sive
tertii, inde patet, illud unum prò recta Dubii
resolutione demonstrandum superesse in casu
nostro, à quo nempè tempore inceperit mala
fides in possessoribus; hanc verò etsi sustineri
40 posse videatur inductam fuisse in Andrea alie-
nante ab ipso momento alienationis, & respe-
ctivè diminutionis primogenituræ contra præce-
ptum Jacobi donantis ab illo minimè ignora-
tum, quo casu titulus redactus dicitur ad non
titulum, & ideò res Domino reddenda est cum
fructibus usque ab initio, per ea quæ latè tradit
*Rota in dicta Romana Immissionis super fructibus
6. Februarii 1719. §. Animadverterunt, & seq.
& §. Ideo coram Illustrissimo Falconerio*, vel sal-
tem à die obitus Andreæ alienantis, cum ex
tunc Ugolinus sciens disposita à Jacobo in casu,
quo primogenitura ab Andrea revocaretur, vel
quoquomodo diminueretur, agnoscere potue-
rit, substitutionem Actorum esse purificatam ob
non factam ab illo subrogationem aliorum Bo-
norum loco alienatorum, juxtà facultatem ei à
Jacobo impartitam, ex firmatis in prælaudata
*Romana Immissionis super fructibus §. Nec deni-
que*, ubi, quod ad excludendam æquitatem illam
lucrandi fructus ex re aliena perceptos satis est, 41
possessorem scivisse, aut scire verisimiliter po-
tuisse, quod res ad alium pertinebat.

Aut tandem à tempore obitus Ugolini secuti
anno 1657., quo judicialiter agi cepit, & pro-
ducta fuerunt jura, ex quibus Possessores certio- 42
res facti de eorum malo jure, in mala fide con-
stituti fuisse videntur, plenè *Rota in Romana
Immissionis super fructibus 3. Februarii 1716., 30.
Martii ejusdem anni §. Ex hac quidem, & 13.
Januarii 1719. §. Solidis coram R.P.D. Crispo*,
quæ transivit etiam in eorum heredes, & suc-
cessores universales, omnesque proinde ad fru- 43
ctuum restitutionem compellit, *Rota in Romana
restitutionis fructuum 11. Junii 1708. §. Impres-
sa verò coram bon. mem. Ansaldo, ubi concordan.*,
in qua nec etiam curatum fuit, quod possesso-
res plura obtinuerint judicata favorabilia tam in
priori Judicio manutentionis, quàm in altero
immissionis, quæ illos in bona fide constituere 44
valuerunt; nam, præterquamquod in Judicio
manutentionis jura Actorum discussa minimè
fuerunt, sed reservata in petitorio; & in Judi-
cio immissionis possessores absoluti fuerunt
tantum ab observatione Judicii, undè purgata 45
dici nequibat mala fides in illis inducta ex pro-
ductione scripturarum præseferentium scientiam
rei alienæ, sive alteri restituendæ, *clar. mem.
Card. de Luca de Fideicomm. disc. 186. num. 16.,
Rota coram Priol. decis. 263. num. 3. & 4., coram
Cerro decis. 167. num. 6.* ibi = *mala fides causata
per Judicium, non cessat, licèt Reus ab illius ob-
servatione tamquam nulla fuerit absolutus, dum
in eodem Judicio fuerit aliquid deductum, per
quod in Reo mala fides deduci poterat = in rec. de-
cis. 94. num. 38. part. 7., & priùs decis. 57. num.
26. & seqq. eadem part. 7.*, ubi, quod mala fi-
des tamquàm in facto consistens potest etiam
oriri ex notitia extrajudiciali, & in *Faventina* 46
*Fideicommissi super fructibus 3. Junii 1718. §.
æquivocum coram Rmo Lancetta Decano*; Præte-
reà respondetur, ad effectum restitutionis fru-
ctuum nullatenus attendi quidquid medio tem-
pore acciderit, sed exitum dumtaxat spectari,
adeout, quamvis Reus in lite obtinuerit favo-
rabiles sententias, immò & rem judicatam, si 47
posteà ex iisdem juribus usque ab initio produ-
ctis succumbat, fructus ab illo tempore restitue-
re teneatur vigore malæ fidei ab ipso litis exor-
dio inductæ, quæ tunc operatione legis resurgit,

cùm er Judicata favorabilia non extincta, sed
consopita solùm, & quasi suspensa fuisse dicatur,
48 *Rota in Eugubina Bonorum super fructibus 27.
Martii 1715. §.Haud relevante coram Rm̃o Lan-
cetta Decano, in Romana Immissionis super fru-
ctibus 27.Januarii 1716. §.In claris cum seq., &
30. Martii ejusdem anni §. Principalis & seq. &
13. Januarii 1719. §. Nulla siquidem & seqq.
coram R.P.D. Crispo, & in Bononien. Trebellia-
nicæ super fructibus 11. Januarii 1717. §. Non
relevante coram bon. mem. Ansaldo*, in quibus
aliæ concordantes auctoritates, *& Sacræ Rotæ
decisiones* plenissimè cumulantur.

Crederem nihilominùs, malam fidem in
casu nostro neque à tempore alienationis,
neque à die obitus Andreæ alienantis, ne-
que demùm ab illo Ugolini inductam censeri
posse; Non quidem à tempore alienationis, sive
diminutionis primogenituræ, quia, licèt An-
dreas non ignoraverit dispositionem Jacobi pro-
hibentem hujusmodi diminutionem sub pœna
revocationis, sive resolutionis donationis Bo-
norum ab ipso Jacobo dictæ primogenituræ ag-
gregatorum, non indè tamen constitutus dici
valet in mala fide, cùm, attentâ dubietate, &
49 obscuritate vocationis Actorum in casu revoca-
tionis, vel diminutionis primogenituræ, rectè
opinari potuerit, per alienationem ab ipso fa-
ctam fideicommissum, sivè primogenituram
expirasse, & donationem Jacobi resolutam fuis-
se quoad omnes, quemadmodum reverâ censuit
Sacra Rota; eamdemque opinionem habere po-
tuit etiam Ugolinus post obitum Andreæ alie-
nantis, eo quod, ut supra demonstratum est,
substitutio Actorum in casu revocationis, vel
diminutionis primogenituræ non clara, & aper-
ta, sed dubia, & obscura videtur, proindeque
justam errandi causam præbere valuit utrique,
50 tum scilicet Andreæ, tum etiam Ugolino, qui
tamquam ducti justâ eredulitate, & suffulti ti-
tulo saltem colorato, licèt minùs verò, quod
fideicommissum esset caducatum quoad omnes,
in dubium venire nequit, quin rectè fecerint fru-
51 ctus suos, ut in puncto firmavit *Rota in rec. de-
cis. 189. part. 7., quæ priùs num.* 20. respondet
argumento reductionis tituli ad non titulum,
ajendo, dictam reductionem in fideicommisso
dubio fieri non posse, nisi post interpretatam,
52 & declaratam Testatoris voluntatem, & idcirco
fructus deberi ab ea tantùm die, quâ Testatoris
voluntas justâ Judicis interpretatione declarata
fuerit, & sic à die motæ litis, & deindè *num.*
28. ità subdit = *Domina Diana non fecit fructus
suos occasione moræ ipsius minoris in petendo, sed
ex titulo putativo, quod Legatum esset caducatum
53 qui titulus, licèt injustus, sufficit prò acquisitione
fructuum* =, & magis in specie in illa *Romana
Domus, seù Palatii super fructibus 22. Junii
1712. §. Minimè attento coram Rm̃o Aldrovando*
his verbis = *qui solus titulus putativus quod fidei-
commissum esset caducatum, licèt injustus, satis
superque est prò acquisitione fructuum rei particu-
lari legato, seù fideicommisso subjectæ* = & in *Ro-
mana Legati de Caraffis super fructibus 25. Junii
1714. §. Non juvante coram bon. mem. Ansaldo*; 54
opinio namque erronea tàm in facto, quàm in
jure, dummodo non sit affectata, & subdola,
excusat posse sorem à restitutione fructuum,
*Peregrin. de fideicomm. art.42. num. 118., Rasa
consult. 12. num. 55., Rot. coram Merlin. decis.
163. num.*12., cùm ad istum effectum non requi-
ratur in possessore bona fides positiva, sed suffi- 55
ciat negativa, scilicet abesse malam fidem, per
*Text. in leg. sed etsi lege §. Scire, ibique Docto-
res ff. de petit. hered., Rot. coram Bich. decis.*60.
num. 4., *coram Cavaler. decis.* 408. *num. final.,
in rec. decis. 320. num.2. part.2., decis. 588. nu.
9. part. 19. tom.2., & in dicta Romana Legati de
Caraffis super fructibus loc. mox citat.*

Minus verò mala fides inducta videri potest
ab annis 1657. & 1658., quibus post obitum
Ugolini petita fuit prius manutentio in posses-
sione controversorum Bonorum vigore clausu-
læ constituti in donatione Jacobi adjectæ, & de-
indè etiam immissio, ut rursus factum fuit an-
no 1685. cum productione jurium, nimirum
donationis Jacobi, codicillorum Andreæ, & re-
nunciationis Theresiæ, & Isabellæ Monialium;
siquidem animadvertendum est, duplex fidei-
commissum favore Actorum ordinatum videri
in donatione Jacobi, alterum restitutorium in
casu defectus lineæ, & descendentiæ Ugolini,
& Andreæ, alterum conservatorium in casu
alienationis, sive revocationis, vel diminutio-
nis primogenituræ ab Andrea faciendæ; Tria
verò prædicta judicia constat mota solummodò
fuisse vigore fideicommissi restitutorii, nimirum
sub obtentu defectus lineæ, & descendentiæ di-
ctorum Andreæ & Ugolini, quippè Ugolinus sinè
filiis decesserat, & Theresia, ac Isabella ejus
sorores, & respectivè filiæ Andreæ tamquam
Moniales jam professæ, & consequenter ineptæ
ad conservandam primogenituram, in codicillis
Andreæ Cumbi, ad quos Jacobus Donator rela-
tionem haberi voluit, erant apertissimè exclu-
sæ, quamobrem sibi blandiebantur Actores à
die obitus Ugolini eorum favore purificatum
fuisse fideicommissum restitutorium cujus vigore
manutentionem prius, & deinde immissionem
petierunt, sed frustrà; nam in utroque judicio
succubuerunt, donec tandem, mutato consilio,
anno 1711. immissionem petierunt vigore alte-
rius fideicommissi contraventionalis, sive con-
servatorii eorum favore purificati ob alienatio-
nem, & respectivè diminutionem primogenitu-
ræ, nullâ factâ subrogatione, ab Andrea peractam,
& fœliciter obtinuerunt.

Inde autem sequitur, nullam prorsùs malam 56
fidem contraxisse censeri posse Successores Ugo-
lini per Judicia mota annis 1657., 1658., & 1685.,
ac per productionem jurium in eis factam, cum
illa respicerent fideicommissum restitutorium,
vigore cujus agebatur, & in quo Actores inten-
tionem suam minùs rectè fundabant, non verò
alterum contraventionale, & conservatorium,
quod solùm eis legitimum jus agendi præstare
poterat, & dumtaxat anno 1711. judicialiter
deductum fuit; quamvis enim utrumque fidei-
com-

commissum resultet ex instrumento donationis
Jacobi producto usque ab anno 1657., & certum
57 sit, malam fidem induci à die productionis scri-
pturarum, quæ Actoris intentionem fundare,
& Reum de suo malo jure instructum reddere
queant, æquè tamen certi, & explorati juris est,
58 hujusmodi scripturarum productionem inducere
malam fidem duntaxat quoad titulum in moni-
torio, sive petitione expressum, quia jura pro-
59 ducta intelliguntur relativè ad illum, ut colligi-
tur ex firmatis in *Romana Restitutionis Fructuum
11. Junii 1708. §. Ceterum cor. bon. mem. An-
saldo*; & propterea, cum petitiones factæ annis
1657., 1658., & 1685., restrictæ videantur ad
solum titulum fideicommissi restitutorii, quod
jam per alienationem expiraverat, evidens, &
60 apertum redditur, productiones dd. temporibus
factas, utpotè referendas ad titulum d. fideicom-
missi restitutorii in petitionibus contentum,
aptas minimè fuisse constituere possessores in
mala fide quoad aliud prorsùs diversum fidei-
commissum conservatorium non deductum, nisi
anno 1711., cujus vigore modò agitur, & fru-
ctus petuntur; maximè, quia etiam in illo priori
Judicio acto vigore fideicommissi restitutorii
61 possessores obtinuerunt tria favorabilia Judicata,
& Actores longo tempore acquieverunt, ut in
proposito considerant *Facchin. contr. jur. lib. 12.
cap. 83. erga fin., cla. me. Card. de Luc. de Fideicom.
disc. 186. num. 13. vers. clariùs, Castald. consult.
107. n. 4.* ibi = *potuerunt credere, & opinari, quod
62 Actores agnoscentes suum non jus, destiterint,
atque ideò, si qui deberentur fructus, veniant so-
lùm à contestatione novæ litis* =, *Rot. cor. Merlino
decis. 847. num. 4., & 8.* ibi = *ad effectum exclu-
dendi malam fidem sufficit quælibet causa etiam
imaginaria &c., undè multò magis debet sufficere
Decretum D. Thesaurarii, cui per tot annos ac-
quieverunt etiam Partes* =, *cor. bon. mem. Emerix
jun. decis. 1188. num. 6., coram Benincasa decis.
186. num. 11., & 12., ad ornat. clar. mem. Card.
de Luc. lib. 15. tom. 4., decis. 17. num. 2., & in d.
Romana Restitutionis fructuum 11. Junii 1708.
§. Hacque pariter, & seqq. cor. bon. me. Ansaldo.*

Parvipensâ responsione, quod in Judicio re-
63 stitutionis fructuum spectetur solùm exitus litis,
non attento eo, quod medio tempore acciderit,
id enim procederet, si ageretur de illomet Judi-
cio usque ab initio introducto, quod certè, si
tandem benè cessisset, præsidio eorumdemmet
jurium in exordio litis productorum, quamvis
in illius prosecutione plura emanassent contra-
ria judicata, nihilominus fructus venirent usque
ab initio, in quibus terminis loquuntur auctori-
64 tates in contrarium allegatæ; at aliter res se ha-
bet, quoties, ut in casu nostro, primum judi-
cium nullum fuit, & invalidum ob insubsisten-
tiam tituli, & fructus petuntur vigore novi tituli
prorsùs diversi ab illo, quo actum fuit ab initio,
tunc enim illi non debentur, nisi à die secundi
65 judicii noviter introducti, & tituli variati, quia,
attentâ nullitate primi judicii propter insubsisten-
tiam tituli, res perinde haberi debet, ac si semper
integra perseverasset, & in eodem statu, & lis
numquam fuisset contestata quoad omnes effe-
ctus, & præcipuè quoad continuationem bonæ
fidei ad effectum acquisitionis fructuum, ut lo- 66
quitur *Rota coram Duran. decis. 327. num. 3., &
4., & coram Royas decis. 311. sub num. 3. vers.
nam fuit*, quibus non adversantur *decis. 167. co-
ram Card. Cerro, & decis. 253. coram Priolo*, &
aliæ, quæ in contrarium allegari possunt, quia
non loquuntur de nullitate Judicii ob insubsisten-
tiam tituli, ut est in casu nostro.

Sed quando etiam per malam hypothesim
idem omninò judicium cum primo dici posset
illud, quod motum fuit anno 1711. vigore fidei-
commissi conservatorii, adhuc aliâ ratione fru-
ctus deberentur solum à d. anno 1711., & non
ab anno 1657., sive 1658., quia nimirum in d.
recenti judicio moto anno 1711. possessores mi-
ni nè succubuerunt ex iisdem juribus in illo prio-
ri judicio productis, sed ex aliis prorsus novis,
quorum productione doctum fuit de alienatione,
& respectivè diminutione primogenituræ locum
faciente purificationi fideicommissi conservato-
rii favore Actorum, de qua quidem alienatione
minimè constabat in dicto antiquiori judicio an- 67
ni 1657., & 1658.; nullum enim hujusmodi
alienationis documentum tunc productum repe-
ritur, & tamen, illâ non probatâ, certum est,
agi nequaquam potuisse vigore fideicommissi
conservatorii; quonam igitur pacto, sive quâ
ratione affirmari umquam poterit, possessores à
d. anno 1657., sive 1658. in mala fide constitu-
tos fuisse per solam productionem instrumenti
donationis Jacobi (ex quo licèt constare posset
de fideicommisso, attamen de illius purificatio-
ne nullo modo constabat) quando aliunde do-
ctum non apparet de tali purificatione pendente
ex facto alienationis, sivè diminutionis primo-
genituræ, quod si solùm in hoc postremo judicio 68
anni 1711. probatum fuit, à d. tempore, & non
prius desumenda est mala fides, & condemnatio
ad fructus, quia prius possessores de malo jure,
quod fovebant, & de injustitia possessionis certio-
res reddi nequiverunt, optimè *Rot. in Romana
Prælaturæ de Vecchiarellis 12. Martii 1706.
§. fin. coram bon. mem. Ansaldo*, in qua possesso-
res excusati fuerunt à restitutione fructuum à die 69
monitorii, immò etiam à die primæ, & secundæ
productionis Jurium, ex sola dubietate, an d. ju-
ra producta sufficerent ad Causæ victoriam nec
ne, *& in Romana Donationum super fructibus 24.
Junii 1710. §. Hæc tamen cor. R. P. D. Crispo*, ibi
= *quod si è contra succumbenti Rei conventi à po-
stremis juribus, non verò ab antiquis promanat, tunc* 70
*mala ipsius fides ab iisdem novis juribus, cum qui-
bus succubuit, non verò à prioribus, cum quibus
fortasse non succubuisset, dimetienda veniret pro
regulando tempore restitutionis fructuum* =, *in Ro-
mana Immissionis super fructibus 30. Martii 1716.
§. Replicatione non attentâ* ibi = *quoties igitur
succumbentia Marchionissæ Zeccadoriæ non ab an-
tiquis, sed à postremis juribus productis provenit
in dimetienda origine malæ fidei pro fructuum re-
stitutione non tempus introducti litigii debet at-
tendi, sed illud productionis istorum jurium, quæ
vi-*

victoria causam dederunt = , & meliùs ad rem 13. *Januarii* 1719. *§. Præcisa autem , & §. Pariterque coram eodem R. P. D. Crispo* , ajente , = *De hujusmodi sane actibus alienationum , & expositæ donationis per prius non constiterat , sed tantummodò per novum Jurium productionem id manifestum evasit , unde propterea Marchionissa Lucretia minimè constituta dicebatur in mala fide , quia plenariam notitiam de his omnibus nunquam habuit* =

Clarum itaque videtur in casu nostro, fructus
non deberi, nisi ab anno 1711., quo novum ju-
dicium Immissionis vigore fideicommissi con-
servatorii introductum fuit, & documenta alie-
nationis producta fuere, quæ possessores in mala
fide constituere valebant, juxta superiùs firmata;
71 certius, quia, tametsi aliquale dubium hac in re
superesse videri posset, nihilominùs semper fa-
vore *Rei*, & possessoris in exclusionem malæ fi-
dei, & restitutionis fructuum respondendum est,
Rebuff. in leg. bonæ fidei Emptor 110. *§. In dubio*
standum ff. de verbor. signific. , *Torr. variar. quæst.*
part.1. tit.12. quæst.4. num.18. tom.2. , *Capyc. latr.*
decis.130. num.12. , *Rot. in Romana Restitutio-*
nis Fructuum 11. *Junii* 1708. *§. fin. cor. bon. mem.*
Ansaldo ; cum ad istum effectum sufficiat quæ-
72 libet causa etiam imaginaria , *Torr. de Pri-*
mogen. Ital. tit. de success. in feud. resp.5. num.49.
part.2. , *Dexart. decis.10. num.22. , & 23.* , *Rot.*
coram Merlino decis.687. num.9. , & decis.844.
num.1. , & 8. , *in rec. decis.265. num.5.7. , &*
seqq. part.5. , & coram bon. mem. Ansaldo decis.
95. num.5. , & in addit. num.25. , & 26. , satis
73 resultans ex alio dubio, quod oriri posset super
sufficientia, & relevantia Jurium productorum,
à Ponte cons.28. num.16. lib.1. , *Cost. Sicul. cons.*
41. num.32. , *Gobb. consult. 97. num.9.* , *Giurb.*
decis.89. num.18. , & seq. , quippè ad evitandam
fructuum restitutionem non requiritur positiva
74 bona fides, sed exuberat fides dubia, seu media,
nimirum abesse positivam malam fidem, *Rota*
in Romana Prælaturæ de Vecchiarellis 12. *Mar-*
tii 1706. *§. fin. coram bon. mem. Ansaldo , in Pi-*
sauren. Hereditatis super reservatis 23. *Martii*
170 . §. fin. coram Emo D. Card. Priolo , & in
d. Romana Restitutionis Fructuum §. Applicando
coram bon. mem. Ansaldo , ubi alii concordantes .

Florentina Successionis.

In fideicommisso ascendentali condito cum substitutione, in defectu Masculorum, primùm filiarum immediatè ab herede ortarum, reciprocâ inter illos ordinatâ, deindeque fœminarum ab eodem pariter herede per lineam rectam masculinam immediatè descendentium, locum habere dispositionem *leg. cum Avus* , *& l. cum acutissimi* ad favorem etiam filiorum ex ipsius heredis filia, in exclusionem extranei substituti, plurimis, quæ in contrarium adferri possent, argumentis rejectis, demonstratur.

VOTUM XIX.

1 *Fideicommissi pendentis à sola conditione obitus dies venisse dicitur , obitu secuto* .

2 *A successione repellitur , cui objici potest exceptio illa* = substitutio de te non loquitur . =

3 *Dispositio* in leg. cum Avus, & leg. cum acutissimi *locum dumtaxat habet , ubi de voluntate quæritur* .

4 *Secùs , quando obstat voluntas Testatoris ex conjecturis elicita* .

5 Papiniani *responsum , quod in dispositione Ascendentis tacita subintelligatur conditio* : si sinè filiis, *singulare jus constituit* .

6 *Illud tamen strictè interpretandum est* .

Etiam in materia favorabili , & ratio num.7.

7 *Favor ratione pietatis inductus contra juris regulas , strictam interpretationem debet recipere* .

Maximè, si pietatis conjectura aliis argumentis excludatur . ibid.

8 *Testatoris voluntas undecumque elicita prævalere debet præsumptioni legis illum aliter sensisse censentis* .

Ejusdemque præsumptio conjecturis etiam levibus elidi potest , ibid.

9 *In conditione positi non censentur filii , si Testator de eis generaliter tantùm cogitaverit* .

Et , si , cum voluit , eos vocavit , ac etiam in conditione posuit , num.13. , & 15.

10 *Filii ut censeantur in conditione positi , lex plus dictum , quàm scriptum præsumit* .

Præsumptio tamen hæc nequit admitti , si constat , eos fuisse consultò à Testatore omissos , num.11.

11 *Tacita conditio* :- si sinè filiis , *subintelligi non debet contra , vel præter mentem Testatoris* .

12 *Utque excludatur , sat est , Testatorem de illis cogitare potuisse* .

14 *Discretivus disponendi modus diversam arguit Testatoris voluntatem , & quando secus ?* num.55. , & 56.

26 *Quoad filios expressim exclusos tacita conditio*: si sinè filiis *nequit subintelligi* , & num.59.

17 *Substitutio reciproca favore filiarum facta , etiam* che muojano con figlioli, *judicat fideicommissum ad earum dumtaxat vitam duraturam* .

18 *Excluditque tacitam earumdem filiorum vocationem* .

Procedit , licèt agatur de admittendo Extranea , ibid.

Secus tamen est , si deficiant verba , & clausulæ taxativæ , num.75.

19 *Appellatione filiarum fœminarum immediatè ab herede descendentium , illarum filii non comprehenduntur* .

20 *Vocatio restricta ad personas immediatè genitas ex certo Patre , & stipite , ad earum filios extendenda non est* .

21 *Fœmina lineam masculinam intersecat* .

22 *Filii carentes qualitate à Testatore volita , nequeunt dici tacitè in conditione positi* .

23 *Testator plures à se institutos substitutionum gra-*

gradus non censetur ex sola pietatis conjectura deficere voluisse.

24 *Prout esset, si tacita filiorum vocatio, ex dispositione* leg. cum Avus *inducta censeretur.*

25 *In fideicommisso Ascendentis ad exclusionem aliorum illius filiorum, & Descendentium etiam reciprocè substitutorum subintelligitur conditio*: si sinè filiis.

26 *Maximè ad exclusionem extranei substituti.*

27 *Amplia, ut id procedat etiam ad exclusionem piæ Causæ.*

28 *Testator suos, ac heredis instituti filios alienæ successioni antepofuisse censetur*, & num.39.

29 *Ab hac autem regula non receditur, nisi ex concludentibus, atque efficacibus conjecturis*, & num.53.

30 *Præsertim, quando res non est inter Descendentes Testatoris, sed cum heredibus extraneis.*

31 *Pro eorum enim exclusione omnis possibilis capienda interpretatio est.*

32 *Voluntatis Testatoris probatio elicita ex conjecturis, semper dubia reputatur.*

Una enim conjectura facile aliâ contrariâ potest elidi, ibid.

33 *Conjecturæ famulantes regulæ, & favori filiorum aliis contrariis præferendæ sunt.*

34 *Dispositioni* leg. cum Avus, & leg. acutissimi *maximè sit locus ex Testatoris voluntate, &* num.42.

35 *Verba præsuppositiva prolata ab habente facultatem disponendi de re præsupposita, dispositionem inducunt.*

36 *Sic etiam vocationem important personæ præsuppositivè à Testatore consideratæ.*

37 *Testatoris verisimilem voluntatem ut juvent, leges, etiam verba supplent.*

Præsumendo plus dictum, & minùs scriptum, ibid.

38 *Filii gravati restituere extraneis heredibus, per fideicommissum gravati dicuntur.*

40 *Testator illegitimos excludendo, legitimos censetur inclusisse.*

41 *Testatrix prænobilis, atque honestissima non censetur prævidisse ortum illegitimorum ex fœminis ab ipsa descendentibus.*

43 *Filii ut ex mente Testatoris censeantur in conditione positi, quælibet sufficiunt conjecturæ.*

44 *Ecclesiæ, & Monasteria filiorum nomine per fictionem veniunt.*

45 *Fideicommissi conditio dici nequit evenisse, existentibus adhuc personis à certo vocato stipite venientibus.*

46 *In Fideicommissis melior numquam debet esse conditio personæ minùs dilectæ.*

47 *Testator si qualitatem aliquam in ingressu successionis requisivit, illam non ideò in progressu censetur voluisse*, & num.75.

48 *Maximè in concursu Extranei cum Descendentibus lineæ jam admissæ.*

49 *Verba* = le sopranominate persone = *vocationem Descendentium non restringunt ad primum dumtaxat illorum gradum.*

50 *Sed potiùs illos, tamquam originem personarum vocatarum indigitant.*

51 *Fideicommissum in uno dumtaxat gradu lineæ vocatæ conservari debere, absurdum est.*

52 *Maximè, ubi illud deprehenditur non temporarium, sed perpetuum.*

53 *Testator, licet filiabus immediatè ab herede genitis substitutam dederit, earum filii exclusi non censentur.*

Scilicet, ob subintellectam à lege eorum favore conditionem: si sinè filiis, ibid.

54 *Voluntas non ponendi in conditione filios haud evincitur, ex quo de illis tantùm genericè Testator cogitaverit.*

55 *Eoque casu minùs scriptum, quàm dictum potiùs censendum.*

Et nec etiam illa elicitur ex discretivo disponendi modo, num.56.

56 *Discretivus disponendi modus conditionem*: si sinè filiis *non excludit in ea parte, ubi non fuit repetita.*

57 *Filiis favet natura, & pietatis ratio.*

Eorumque exclusio non solo consilio, sed expressis verbis perficitur, ibid.

58 *Filiis lex succurrit præsumendo per errorem omissam illorum substitutionem.*

Eumdemque errorem ipsa corrigit, num. 63.

60 *Fideicommissum ut inducant conjecturæ, debent ex testamenti parte, de qua agitur, esse desumptæ.*

61 *Nec suffragantur, quæ ex aliis partibus sint elicitæ.*

62 *Ex filiorum exclusione in una substitutione ad exclusionem in alia, tacitum præferente conditionem*: si sinè filiis, *nequit inferri*, & num.67.

Præsertim ex rationis diversitate, num. 65.

64 *Testator censetur, quod, sicut in una, ità & in altera substitutione, si voluisset, filios filiarum exclusisset.*

66 *Filiam superstitem ex Descendentibus Testatoris præferri filiabus illius filiæ præmorientis, absonum minùs est, quàm his Extraneos præferri.*

67 *Inter vocationem hominis, & illius exclusionem in una, eademque substitutione datur medium, legis nempe vocatio.*

Præsertim in substitutione distincta, in qua deest hominis exclusio, ibid.

68 *Et in qua, licèt expressè desit vocatio, legis beneficium non sit ademptum.*

69 *Procedit, ut, defectis masculis in conditione positis, fœminæ etiam exclusæ debeant admitti, ex conditione tacitè à lege subintellecta.*

70 *Fœminæ etiam exclusæ, in defectu Masculorum, admittuntur.*

71 *Præsertim, si agnatio dici nequeat contemplata.*

72 *Fœmina censetur favore Descendentium non contemplatione agnationis, sed solà ratione sanguinis disposuisse.*

Procedit, licèt Masculos prædilexerit, quoties fœminas in eorum defectu, ac etiam Locum pium substituerit, ibid.

73 *Fœ-*

73 *Favore filiorum ex fœminis faciliùs fit locus dispositioni* leg. cum Avus, & l. cum acutissimi. *quando deficit agnationis contemplatio.*

74 *Vel cum fœmina, earumque Descendentes per modum regulæ exclusa non reperiuntur.*

77 *Testatore digrediente ad plures substitutionum gradus, non ideò filii filiarum in conditione positi non censentur.*

Sed ad summum passivè vocati censeri possunt, ibid.

DOMINA Nannina de Speltis in supremo testamento ab ipsa condito die 5. mensis Octobris anni 1670. heredem universalem scripsit bo. me. Cerbonem Recalcati filium suum, cui substituit filios omnes, & Descendentes masculos ejusdem in infinitum; sin autem contigisset, nullos ab eo filios masculos suscipi; vel jam susceptos deficere sinè filiis masculis, ità disposuit =, *e quando non ci fussero di detto Signor Cerbone figli mascbi, nè Descendenti mascbi di mascbio legitimi, e naturali, sostituisco, come sopra, le figliole femine immediatamente nate di esso Signore legitime, e naturali, e in caso di morte le sostituisco l'una all'altra, etiam che elle muojano con figlioli* = Has verò si nullas existere contigisset, alias substituit fœminas à Descendentibus masculis dicti primi heredis progenitas verbis illis =, *e quando non vi fussero figlie femine legitime, e naturali immediatamente nate di esso Signor Cerbone, instituisco, come sopra, volgarmente, e per fideicommisso le femine legitime, e naturali, e Descendenti per linea retta mascolina dal Signor Cerbone quando si voglia nate, e le sopraviventi le sostituisco à quelle, che morranno, prima per reciproca sostituzione compendiosa, e le sostituisco, come hò detto, una all'altra, ancorchè elle morissero con figlioli* =. Et deniquè providens casui, quo tum linea masculina, tum etiam fœminæ omnes sive immediatè à Cerbone, sive per lineam masculinam ab eodem descendentes penitùs defecissent, progressus fuit ad aliam substitutionem ita conceptam = *E se avvenisse, che o per non essere cominciata, o per esser finita la linea mascolina legitima, e naturale di detto Signor Cerbone, non fussero al Mondo nè figli mascbi legitimi, e naturali, nè Descendenti mascbi per linea mascolina legitimi, e naturali di detto Signor Cerbone, ne figliole femine immediatamente nate di lui, ne femine descendenti da esso per linea mascolina, in tal caso a chi di tutte le sopranominate persone descendenti da esso Signor Cerbone morrà, l'ultimo in tutte le facoltà, che io lasciarò alla morte mia, detrattone i debiti, ed i legati, compendiosamente sostituisco per un terzo i Buon nomini di S. Martino, perchè ne dispongbino secondo gl'ordini loro, e per gl'altri due terzi i figlioli mascbi legitimi, e naturali del già Signor Alessandro Spelti mio Padre miei fratelli carnali, e ciascbeduno di essi, e li loro, e ciascbeduno di loro figlioli, e Descendenti mascbi per linea mascolina* = quibus deindè substituit Patrueles suos.

Confirmatâ dispositione hac per obitum Testatricis, hereditatem suscepit Cerbo ejus filius, & heres, qui cum nullos reliquerit filios masculos, sed decesserit, superstite dumtaxat D. Annâ Mariâ ejus filiâ, hæc, uti literaliter substituta, successit in Aviæ hereditate, exclusis filiis bon. mem. Margharitæ Sororis suæ jam prædefunctæ; Ii namque agnoverunt, apertè ipsis resistere literam testamenti in illo superius relato loco =, *e quando non ci fussero di detto Signor Cerbone figlioli mascbi, ne Descendenti mascbi di mascbio, legitimi, e naturali, sostituisco, come sopra, le figliole femine immediatamente nate di esso Signor Cerbone legitime, e naturali, ed in caso di morte le sostituisco l'una all'altra, etiam ch' elle muojano con figli* =.

Cum autem decesserit D. Anna Maria, pluribus ex Aloysio Bacci Viro suo susceptis Liberis, quæritur, an hi vocati censeri possint ad fideicommissum ordinatum à bon. mem. Nannina de Speltis, vel potius, iisdem exclusis, successio devoluta fuerit ad Ven. Societatem Divi Martini, & præfatos DD. de Speltis uti substitutos tàm in casu, quo extingueretur linea masculina Cerbonis, quàm etiam in casu, quo fœminæ immediate ex eo natæ, aut ab ipso descendentes per lineam rectam masculinam deficerent, virtute illorum verborum = *in tal caso a chi di tutte le sopranominate persone descendenti da esso Signor Cerbone morrà, l'ultimo in tutte le facoltà, che io lasciarò alla morte mia &c., sostituisco per un terzo i Buon nomini di S. Martino &c., e per gl'altri due terzi i figlioli mascbi legitimi, e naturali del già Signor Alessandro Spelti mio Padre &c.* = his enim verbis Testatrix, posthabitis filiis filiarum fœminarum, illarum dumtaxat mortem non etiam filiorum non existentiam in conditione posuisse videbatur, ideoque jamdudum secutâ
morte Annæ Mariæ, venisse dicebatur dies fideicommissi 1
pendentis à sola conditione obitus, argumento *Textus in leg. Statius Florus 48. §. fin. ff. de Jur. Fisc., Curt. jun. cons. 33. num. 6., Ger. à Spin. cons. 65., Altograd. sen. cons. 00. n. 76. lib. 1., Palm. alleg. 291. num. 53.*, ejusdem enim filiis resistere dicebatur illud omnium ore tritum axio-
ma: substitutio de te non loquitur maximè ad 2
exclusionem Substituti expresse vocati, *Rot. in Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701. §. Omisso igitur coram R. P. D. Ansaldo.*

Porrò in hac Causa Juris rigor, & verborum figura pugnare videntur cum naturæ, & pietatis ratione à *Papiniano* illius amantissimo primò evulgata in *leg. cum Avus 102. ff. de condit., &*
demonstrat., & summoperè celebrata à Justiniano 3
in leg. cum acutissimi Cod. de Fideic., & leg. generaliter §. Cum autem Cod. de instit., & substit., ex quarum censura licèt in substitutione facta ab Ascendente semper subintelligatur tacita illa conditio = *si sinè filiis* =, impediens transitum ad substitutum, donec illi supersint, & conjectura pietatis, quâ conditio isthæc subauditur, locum habens in succesione, de qua magis dubitari poterat, nempe, ubi, & ipse fideicommissarius non extraneus, sed filius erat, & heres, potiori Jure recipienda videatur ad exclusionem Extranei, nè Testator alienas successiones suæ anteposuisse, dicatur

eatur *Adden.ad Francisc.Stephan. dec.39.* nihilo-
minùs conjectura ista pietatis,etsi præcipua sit,re-
stringenda est ad illud fideicommissorum genus,
in quo de sola voluntate quæritur, & literalis in-
terpretatio facilè admittitur, *Adden.ad Francisc.*
Sthepan. d.dec.39., cessatque,quando ex aliis con-
4 jecturis orientibus ex ipsa Testatoris dispositione
constat, illius voluntatem fuisse, nè talis conditio
suppleretur, ut monent *Soccin.sen. in d.leg. cum*
Avus nu. 35. 37. 67. & 73., *Rustic. ad eamd. leg.*
lib. 1. cap.3. n.17., *& cap. 16. n.21. lib.5.*, *cap. 6.*
n.46., *Barbat. in leg. cum acutissimi quæst.5. Cod.*
de Fideicom., *Anchar an. conf.46. nu. 1.*, *Roman.*
conf.370. nu.4., *Altograd. conf.61. num.4. lib.1.*,
Crass.recept. sentent. §.Fideicommissum quæst.30.,
Mantic. de conject. lib.4. tit. 8. num. 16., *Odd. de*
substit. tit. de compendios. substit. part.4. quæst. 1.
art.4. in fin., *Gabriel. comm. conclus. tit. de Fi-*
deicom. conclus.2. num.37., *Menoch. de præsumpt.*
lib.4. præsump.89. num.16. vers. at qui, *Barry. de*
success. lib.17. tit.13. num. 6., *Magon. decis. Flo-*
rent.52. nu.8., *Rot. coram san. mem. Alex. VIII.*
decis. 270. num. 5., *coram Card. Celso decis. 119.*
num. 3., *in Bononien. Successionis 22. Junii 1686.*
§. Eadem propemodum coram bo. mem. Beaincasa,
quæ est Decisio 80. num.24. & seq.
Immò verò, ut benè notavit *Cujac. in d. leg.*
5 *cum Avus tom.1. oper. posth. fol. mihi 405. lit. D.*
& seqq., cum responsum *Papiniani* singulare sit,
& Jus singulare constituat; Ante enim *Papinia-*
num alii Juris Auctores hanc tacitam conditio-
nem penitùs rejecere, minimè agnoscentes istius-
modi conjecturam pietatis, qua Avus plus dixis-
se videbatur, quàm Testamentarius, id est Scri-
ptor testamenti, scripsisset, jus proindè singulare
6 promanans ex illius responso producendum non
est, utpotè contra verba testamenti superaddens
personas non vocatas, excludendo vocatas, ad
quas, inspectis verbis, hereditas deferri debuis-
set, *Soccin. in d. leg. cum Avus n.111.*, *Aretin.*
in leg. generaliter §. Cum autem ad fin. Cod. de in-
stit., *& substit.*, *Joann. de Imol. in leg. filio præ-*
terito ff. de injust. rupt., *& irrit. fact. testam.*,
Rustic. in d. leg. cum Avus cap.115. nu.2.,*cap.16.*
n.30., *Gabriel. commun. conclus. tit.de fideicomm.*
concl.2.n.2., *Rot.dec.503.n.6. part.19.*, *Altograd.*
conf.61. n.6. & seq. n.12., inquiens, id procedere,
7 etiamsi versemur in materia favorabili, quia fa-
vor, peculiaris pietatis ratione inductus contra
Juris regulas, strictè est interpretandus, maxi-
mè, quando alia urgent argumenta d. pietatis
conjecturam excludentia; vera enim Testatoris
8 voluntas undecumque elicita,adeò prævalere de-
bet præsumptioni legis illum aliter sensisse cen-
sentis, ut non solùm urgentia, sed levia etiam
adminicula pro hujusmodi legali præsumptione
elidenda admiserint *Soccin. jun. conf. 11. nu. 10.*
& 11., *& latiùs conf.128. num. 69. lib.1.*, *Curt.*
jun. conf.33. num.8., *Hieronym. Papon. conf. 74.*
num.11. & seqq., *Ger. Spin. conf. 65. num.1.*, *&*
seqq., *& conf. 66. per tot.*, *Rustic. in d. leg. cum*
Avus lib.3. cap.15. num.30., & ex professo rem
examinando docuit *Altograd.sen. d. conf.61. n.2.*
& seqq. lib.1.

Exuberare itaque posse videretur pro exclu-
denda subauditione conditionis = *si sinè filiis* =, 9
quod Testator genericè tantùm de filiis cogitave-
rit; si enim, ut benè *ex leg. cum acutissimi* nota-
vit *Cujac. loco citat.*, conjectura pietatis proma-
nans à verisimili mente Testatoris, tacitam con-
ditionem = *si sinè filiis* = inducit eorum tantùm
Liberorum favore, de quibus Testator non cogi-
tavit, præsumente *lege* hoc casu, plus dictum 10
fuisse, quàm scriptum, quâ ratione præsumptio
ista justum locum habere poterit, quando Testa-
tor nepotum minimè oblitus, non solùm de illis
cogitasse, sed de illis meminisse reperitur; si
enim pietate ducti erga liberos subintelligeremus
conditionem = *si sinè filiis* = etiam in casu, quo
illos consultò omisit, eorumdem favore non 11
suppleremus, sed contra, vel præter mentem
Testatoris, novam superadderemus conditionem;
cur enim Testator cogitans de Liberis eos ad
exclusionem substituti in conditione non posuis-
set, si id voluisset? ut, argumento ducto à *Textu*
in leg. unic. §. Ubi autem vers. sin autem Cod. de
Caduc. tollen., ratiocinantur *Cyriac. contr.281.nu.*
78. & seqq., *Balducc. ad Ramon. conf. 66. nu.61.*
& seqq., *Peregrin. de Fideic. art.28. num.80.*
Quamobrem, si Doctores censuerunt, satis
esse, Testatorem de filiorum Liberis, sive nepo- 12
tibus suis cogitare potuisse, eò quòd de illorum
nuptiis, & Matrimonio cogitaverit, ut docue-
runt *Soccin. sen. in dicta leg. cum Avus num. 46.*,
Soccin. jun. conf.128. nu. 75., & in subscriptione
d. consilio aliorum insignium Doctorum *n. 207.*
& 236., *Ger. Spin. conf.65. num. 8. & 9.*, quan-
tò potiori jure conjectura exclusiva subauditionis
istiusmodi conditionis urgebit in casu nostro, in
quo Testatrix non solùm genericè, & remotè 13
de filiis cogitavit, sed, quum voluit, dispositivè
vocavit, atque in conditione posuit, ut fecit de
filiis Cerbonis primi heredis, quibus non existen-
tibus, aut deficientibus, vocavit ejusdem filias
fœminas, aut alias fœminas ex ejusdem Descen-
dentibus masculis orituras; ex hoc autem discre-
tivo disponendi modo validissimum consurgit 14
argumentum, quod in sequentibus substitutio-
nibus, in quibus ulteriores descendentes ex ne-
ptibus non vocavit, nec in conditione posuit,
eosdem consultò omisisse censeatur, ut fideicom-
missum purè post illarum mortem restitueretur 15
ulterioribus substitutis, sive eædem cum filiis,
sive sinè filiis è vita decederent, ut benè in pro-
posito consuluit *Dec. conf.124. n. 29. 30. & 35.*,
in cujus themate agebatur de Testatore, qui Tad-
deo filio decedenti sinè liberis substituerat Tad-
deam filiam, & eâ mortuâ, Bona pervenire vo-
luerat ad nepotes ex fratre, respondit autem,
mortuâ Taddeâ, factum fuisse locum substitutio-
ni nepotum ex fratre, quamvis illa filios reliquis-
set, idemque docuit *conf. 416. sub num. 17. vers.*
non obstat, *& conf. 581. num. 5. in fin.*, *Castrens.*
in d. leg. cum Avus, ubi etiam Soccin. nu.8., *Ru-*
stic. ad eamdem leg. lib.1. cap.16. num.29. & seqq.
ex num. 35. usque ad fin., *Emanuel à Costa in re-*
petit. cap.11., *Pater 12. part. 1. verb. si absque li-*
ber. nu. 12. & seqq. de testam. in 6., *Soccin. jun.*

*conf.*100. *nu.*2., *& conf.*128. *n.*43. *& seq. lib.* 1., cui subscripsere tresdecim celebres illius ævi Jurisconsulti, ut in subscriptionibus *num.* 208. 231. 245., *Hieronym. Papon. conf.* 74. *num.* 19., *Ger. Spin. d. conf.* 65. *num.*1. *&* 10., *& conf.* 66. *n.* 5. *&* 6., *Spad. conf.*252. *num.*5. *lib.*3., *Fusar. conf.* 124. *num.*29. *& seqq.*, *& de substit. quæst.*393. *n.* 119., *Altograd. sen. d. conf.* 61. *num.* 17. *lib.* 1., *Altograd. jun. contr.*75. *num.* 42. *& seqq.*, *Mantic. de conject. lib.*10. *tit.*3. *num.* 9., *Intrigliol. de substit. part.*4. *cap.*7. *nu.*41., *Hodiern. contr.* 20. *n.*53. *& seqq.*, *Crass. in* §. *Fideicommissum quæst.* 25., *Ciroceb. discept.*5. *n.* 34., *Mans. consult.* 37. *nu.*13. *& seqq. tom.*9., *Rodulphin. alleg.*90. *n.*9., *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.* 74. *num.*3. *&* 6. *in fin.*, *& disc.*147. *nu.*8., *Balduc. ad Ramon. d. conf.* 66. *num.*60., *Magon. dec. Florent.*52. *num.*12., *Baitell. decis. ultim. volunt.*11. *num.*24., *Rota coram Peuting. decis.*340. *num.* 6. *& seqq.*, *coram san. me. Alexand. VIII. dec.*270. *num.*6 *& seqq.*, *coram Card. Celso dec.*388. *n.*5., *in rec. decis.*326. *nu.*26. *& seqq. part.*8., *dec.*285. *num.*2. *& seqq. part.*10., *decis.*170. *n.*5. *part.*17., *& decis.* 102. *num.* 10., *& decis.* 684. *num.* 7. *& seqq. part.*18., parvi verò faciendi sunt nonnulli Doctores apud *Fusar. de substit. quæst.*393. *n.*45. *& seqq.* contrarium sentientes, quia illos reprobant, vel declarant *Altograd. sen. conf.* 61. *sub num.*17., *Magon. decis. Florent.*52. *num.*2., *Rot. decis.*285. *num.*4. *& seqq. part.*10.

Verum Testator non solùm de filiis cogitavit, illos, quum voluit, dispositivè vocando, & in conditione ponendo, sed, quod magis urget, in ipso secundo gradu substitutionis filiarum fœminarum nedum cogitans, sed etiam expressam mentionem faciens de illarum filiis, apertè declaravit, illos in conditione ponere nolle ad exclusionem substituti, ibi =, *ed in caso di morte le sostituisco l'una all'altra etiam che elle muojano con figlioli* =, quod repetiit in sequenti substitutione aliarum fœminarum descendentium à linea recta masculina Cerbonis filii sui. At verò, si ex eo dumtaxat discretivo disponendi modo, videlicet,
16 quod Testator, quum voluit filios in conditione ponere, id fecerit, vehemens oritur conjectura, eos consultò omisisse suadens, quando eosdem in conditione non posuit, quantò fortiùs urgebit argumentum desumptum non ab eorum omissione, sed ab expressa eorumdem exclusione?

Ex qua consurgit aliud non levius argumentum assumptum confirmans, videlicet quod, si Testatrix dd. filias in casu obitus reciprocè substituit etiam = *che elle muojano con figlioli* =, per-
17 spicuè innuisse videtur, easdem gaudere voluisse temporariâ dumtaxat fruitione fideicommissi ad earum solum vitam duraturâ, ideoque restrictio
18 isthæc operetur, ut ad exclusionem substituti, tametsi extranei, subintelligi nequeat conditio = *si sine liberis* = ex conjectura pietatis subaudita à dicta *leg. cum Avus* ad mentem *Gloss. in leg. cum acutissimi in verb. vitam suam Cod. de fideicom.*, *Bartol.*, *& Bellapertica in leg. generaliter* §. *Cum autem Cod. de instit.*, *& substit.*, *Emanuel à Costa in repetit. cap. si Pater part.* 1. *verb. si absque liberis num.* 12. *de testam. in* 6., *Rustic. in d. leg. cum Avus lib.*1. *cap.*15. *num.*1., *& cap.*16. *n.* 5., *& num.*21. 31. 37. *&* 41., sententiam hanc confirmans multiplici Doctorum auctoritate, *Anton. Gomez. in comment. Jur. civil. tom.* 1. *cap.* 5. *tit. de Fideicommis. substit. num.* 37., *Dec. conf.* 504. *num.*8. *vers. & ideò*, *Ruin. conf.*3. *num.*26., *& conf.*108. *num.*5. *lib.*2., *Soccin. jun. conf.* 126. *num.*17., *Altograd. conf.*45. *num.*64. 73. *&* 76., *& conf.*61. *nu.* 18. *vers.* 3, *conjectura est*, *& n.*28. *& seq. lib.*1., *Fusar. conf.*124. *n.*24. 28. *& seqq.*, *& de substit. quæst.*393. *n.*122., *Anton. Gabriel. conclus.*2. *tit. de Fideicom. nu.*42. *&* 66., *Suarez. in Thesaur. recept. sentent. verb. fideicommissarius*, *Menoch. de præsumpt. lib.*4. *præsumpt.*89. *n.* 137., *Odd. de compend. substit. part.*4. *artic.* 4. *quæst.* 5. *n.*3. *vers. limitatur.* 2., *Mantic. de conject. lib.*10. *tit.*8. *num.*5., *Matthieu. in leg.*11. *tit.*6. *lib.*5. *recopilat. Glos.* 4., *Molin. de Just.*, *& Jur. tom.* 1. *tract.* 2. *disput.* 190. §. *Dubium etsi Testator pag. mihi* 748., ubi contrarios reprobat, *Aillon. ad Gomez. var. resol. cap.*5. *num.*39., *Trentacinq. de substit. part.*4. *cap.* 7. *num.* 2., *Magon. decis. Florent.*52. *num.* 13. *&* 15., *Rot. coram Card. Celso decis.*411. *num.*18. *&* 19., *in rec. dec.* 285. *nu.*1. *part.*10.

Accedit his, quod Testatrix ad exclusionem substituti extranei vocavit filias dumtaxat fœminas immediatè natas à Cerbone, ibi = *sostituisco, come sopra, le figliole femine immediatamente nate di esso Signore* =, &, his non existentibus, substituit = *le femine legitime, e naturali, e Descendenti per linea retta mascolina dal Signor Cerbone* =, & absque eo quod mentionem ullam fecerit de filiis dd. fœminarum, progressus fuit ad substitutionem Extraneorum verbis illis = *in tal caso a chi di tutte le sopranominate persone descendenti da esso Signor Cerbone morrà, l'ultimo in tutte &c. sostituisco &c.* =, at verò, si Testa-
tor, nullâ factâ mentione filiorum dd. fœmina- 19
rum; vocavit filias fœminas immediatè natas ab ipso Cerbone, vel ab eo descendentes per lineam rectam masculinam, sub ista vocatione ad exclusionem substituti venire nequeunt filii Annæ Mariæ, utpotè nullibi à Testatore nominati, & minimè comprehensi sub nomine fœminarum immediatè natarum ab ipso Cerbone, aut per lineam rectam masculinam descendentes ab eo ob naturam vocationis taxativè factam, atque restri-
ctam ad personas immediatè genitas ex certo Pa- 20
tre, & stipite, ideoque non extendenda ad filios præfatæ Annæ Mariæ, quia hi dici nequibant fœminæ immediatè genitæ à Marchione Cerbone, *per Soccin. sen. in leg. Gallus* §. *Instituens sub n.*5. *ff. de liber.*, *& Posth.*, benè *Faber. in Codice lib.*6. *tit.*22. *de Fideicom. definit.*12. *cum ibi Add. n.*5., & tradunt etiam *Corn. conf.*47. *nu.*7. *&* 8. *lib.*4., *Rimin. jun. conf.*173. *nu.*9., *& plurib. seqq.*, *Menoch. conf.*215. *num.* 51. *& seq.*, *Cyriac. contr.* 8. *num.*71., *Mans. consult.*40. *num.* 7. *&* 8. *tom.*9., *Rot. coram Dunoz. jun. dec.*981. *num.*15. *&* 16., *coram Emerix sen. decis.*149. *num.*1. *&* 2., *coram bon. mem. Emerix jun. decis.*359. *n.*9., *in Carpen. Hereditatis*, *& Fideicommissi* 14. *Maii* 1687.

§. *Po-*

§. Positâ Fideicommissi existentiâ cum seqq., coram
Rmo Molines Decano, in Carpen. Fideicommissi
de Tertullis 21. Martii 1707. §. Præmisso enim,
& §. Cessare visa fuit coram R. P. D. Lancetta,
nec ab eo descendentes per lineam rectam ma-
21 sculinam, utpotè geniti à fœmina d. lineam in-
tercedente, ad latè tradita per Urceol. consult. fo-
rens. 50. num. 3. & seqq.; Quamobrem locum sibi
vindicare videtur illa Juris nostri regula in subje-
cta materia passim recepta, quod nempe, quum
22 Testator respexit ad personas aliquâ præditas
qualitate, cedet conjectura pietatis præsumptæ à
lege cum Avus, eò quod, ad exclusionem substitu-
ti, in conditione positi censeri nequeant filii dictâ
qualitate carentes, ad tradita per Bartol. in d. leg.
cum Avus, Peregrin. de Fideicom. d. artic. 28.
nu. 80., Molin. de Primogen. Hispan. lib. 3. cap. 5.
num. 31., Mantic. de conject. lib. 10. tit. 8. nu. 6.,
Rot. coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 270.
num. 8., in Bononien. Successionis 22. Junii 1686.
coram bon. mem. Benincasa.

Denique plurimum urgere videbatur longa
23 series substitutionum à Testatrice ordinatarum,
nam, præter illam conditam favore lineæ ma-
sculinæ Cerbonis filii sui, & aliam ordinatam fa-
vore fœminarum, eisdem substituit totam li-
neam, & descendentiam masculinam bon. mem.
Alexandri de Speltis Patris sui, & hac deficiente,
substituit totam descendentiam Jo: Baptistæ, &
Philippi de Speltis suorum Patruelium, ideoque
inverisimile prorsus esse videtur, eamdem voluis-
se, fideicommissorum tanto studio ordinatorum
24 conditionem conjecturâ pietatis deficere, prout
certè deficerent, si ad mentem d. leg. cum Avus
minus scriptum, quàm dictum inveniretur.

Quamquam verò hæc argumenta, aliaque
plura, quæ à sapientibus, & Doctoribus in hanc
rem congeri possent, adeò urgere videantur, ut
ancipiti distrahar consilio, nihilominus, licèt
anceps, libentius in eam feror sententiam, quâ
nuncupatio, seù mentio filiorum à Testatrice
omissa in substitutione Extranei facta neptibus
suis, suppleta censeatur ex conjectura pietatis,
quæ minus fuisse scriptum, quàm dictum præsu-
mit, supplente lege ex mente Testatoris id, quod
25 deest illius dispositioni, ideoque, quum agitur
de fideicommisso ordinato ab Ascendente, si ad
exclusionem aliorum filiorum, & Descenden-
tium Testatoris reciprocè substitutorum subintel-
ligitur conditio = si sinè filiis =, Mantic. de con-
ject. lib. 10. tit. 7. num. 21., Intrigliol. de substit.
cent. 3. quæst. 52. num. 3., Menoch. de præsumpt.
lib. 4. præsumt. 89. num. 119., Fusar. de substit.
quæst. 393. n. 2. & seqq., Balducc. in collect. dec.,
& rer. judicat. tit. 3. de legat., & fideic. decis. 3.
num. 2. cum plurib. seqq., cum aliis in Camerinen.
Fideicommissi 3. Julii 1701. §. Rursùs coram bon.
26 mem. Muto, multò magis subaudienda erit d. con-
ditio ad exclusionem extranei substituti, d. leg. cum
Avus ff. de condit., & demonstrat., & leg. cum
acutissimi ibi = non aliter hoc videri disposuisse,
nisi, cum filius ejus sinè sobole vitam suam reliquerit =,
& passim Doctores ibidem, Giovagnon.
consf. 75. num. 10. & seqq., Fusar. de substit. quæst.
252. n. 11., & quæst. 393. nu. 1. & seqq., Cresp.
de Valdaur. observ. 41. nu. 120., Bonden. collect.
leg. 12. num. 7. & seq. lib. 2., Rot. coram Merlin.
decis. 864. n. 4., magistraliter decis. 132. part. 16.,
decis. 170. num. 7. part. 17., decis. 102. nu. 2. & 3.,
& num. 15., decis. 633. num. 6. & seqq. part. 18.,
in Fulginaten. Fideicommissi 15. Februarii 1683.
coram Rmo d. Hervault Archiepiscopo Turonen.,
in Bononien. Successionis 22. Junii 1685. §. Eadem
propemodum rationes coram bo. me. Benincasa, in
Romana Fideicommissi 1. Junii 1699. §. Animad-
versum quippè fuit cor. Emo de la Tremoille in alia
Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701. §. Verùm
animadverterunt, in qua magistraliter, atque ex
professo articulus iste examinatur, coram R. P. D.
Ansaldo, in Camerinen. Fideicommissi 3. Julii
1702. §. Hæc autem injustitia cum seqq., & §. Rur-
sùs coram bon. mem. Muto, & in Romana Fidei-
commissi 29. Januarii 1706. §. Agitur cor. Rmo
Molines Decano, in quibus animadvertitur, sum-
mam illam pietatis rationem, quâ in dispositio-
ne Ascendentium subintelligitur semper condi- 27
tio = si sinè filiis =, tantam esse, ut prævaleat
etiam piæ Causæ, licèt illius favor in Jure nostro
præcipuus sit.

A qua quidem regula fundata in summa ra-
tione pietatis proficiscente à naturali charitate,
sanguinisque necessitudine, quâ Testator juxtà
benè ordinatæ dilectionis leges, suos, ac here- 28
dis instituti filios alienæ successioni anteposuisse
censetur, Rot. in dict. Camerinen. Fideicommissi
3. Julii 1702. §. Minùs obstat coram bon. mem.
Muto, non negamus, recedi posse contrariis
conjecturis suadentibus, Testatorem, turbato
naturali ordine, ad remotiores, sive Extraneos,
suis posthabitis, progredi voluisse; Verumta-
men, cum agatur de recedendo à regula non
minùs civili, quàm naturali ratione constituta, 29
oportet, conjecturas esse vehementes, atque
efficaces, Rustic. ad dict. leg. Cùm Avus lib. 1.
cap. 4., Torr. de Primog. Ital. part. 2. quæst. 16.
num. 29. vers. & signanter, Balducc. in collect.
decis. & rer. judicat. tit. 3. de legat., & fideicom.
decis. 3. num. 7., & decis. 4. num. 1. & 12., præ-
sertim, quando res non agitur inter Descenden-
tes ejusdem Testatoris, sed de successione con-
tenditur cum herede extraneo, Noal. de transf- 30
miss. cas. 1. num. 71. vers. non negarem, Mart. de
success. legal. part. 1. quæst. 24. art. 5. num. 17.,
Fusar. de substit. quæst. 490. nu. 73. in fin., Torr.
de Primog. Ital. part. 3. quæst. 17. num. 7., Rot.
in dicta Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701.
§. Hoc enim opus, hic labor erat, & in alia Ro-
mana Fideicommissi 29. Januarii 1705. §. Quin
à præmissis, per hæc verba inquiens = quamvis
enim ab hujusmodi regula recedatur ex conjectu-
ris, quæ contrariam Testatoris mentem, & vo-
luntatem ostendant, eæ tamen adeò concludentes,
& efficaces esse debent, ut ad oculum ferè convin-
cant talem contrariam voluntatem; idcirco in §.
finali admonemur, quod, cum res agitur cum
substitutis extraneis, omnis possibilis capienda 31
est interpretatio pro istorum exclusione, cor. Rmo
Decano.

Nè igitur, posthabitâ pietatis ratione, in qua fundatur suprarelatarum *legum* dispositio, ex conjecturata mente Testatoris, excludatur pia, ac juridica subauditio conditionis: *si sinè filiis*, satis esset ostendere, conjecturas, & argumenta in rationibus dubitandi deducta per se spectata, talia, tantaque non esse, ut ad oculum ferè convincant talem contrariam voluntatem Testatoris; absque eo quod egeremus conjecturis, & argumentis, quibus illa elideremus; nam, si hæc concurrerent, immota maneret pietatis ratio favens filiis ob illam regulam, quâ admo-
32 nemur, quod, quoties agitur de Testatoris mente elicienda ex conjecturis, probatio ex illis desumpta, dubia semper censetur, eò, quod una conjectura aliâ contrariâ elidi facilè possit, ad tradita per *Rotam coram Bich. decis.612.num.15. & seqq., coram Card. Cerro decis.538.num.3. & seqq., in Firmann Prædii della Parapina 5. Decembris 1687. §. Minùs urget coram bon.mem. Benincasa, & in Pisauren. successionis 11. Martii 1689. §. Primus enim, & §. Nec refert coram Rño d'Hervault, quæ est la* 88. *num.7., & seqq. inter collect. apud Palm.*, hac itaque retentâ regulâ, sequenda videtur conjectura pietatis commendata dictis legibus, quia illæ exadverso allatæ, ejus generis non sunt, ut necessariò
33 concludant contrariam mentem Testatoris, & prætereâ eliduntur aliis conjecturis, quæ, utpotè regulæ, & favori filiorum famulantes, præferendæ sunt contrariis conjecturis, *Rot. in dict. Camerinen. Fideicommissi 3. Julii 1702. §. Pront non relevat cor. bon. mem. Muto, & generaliter Rot. decis.199. num.2. part.19.*

Rem igitur ab istis ordiendo, plurimùm urgere videtur locus ille testamenti, in quo Testatrix per modum regulæ declarans, quosnam intellexisset nomine filiorum naturalium, & legitimorum, ait =, *e somigliantemente dichiaro, che, dovunque nel presente mio testamento sono chiamati, o posti in condizione espressa, o tacita i figli, e Descendenti legitimi, e naturali, hò voluto, e voglio intendere legitimi, e naturali, e di legitimo Matrimonio concetti sin da principio della concezione loro, talmente, che i legitimati per qualunque privilegio, o di qualunque, quanto si voglia supremo Principe, Rescritta, nè ancora per susseguente Matrimonio, non vengano compresi* = deindeque occurrere cupiens quæstioni, quâ inter Doctores disceptatur, an Ecclesia, & Monasteria filiorum nomine comprehendi possint, immediatè subjunxit = *nè la Chiesa, nè il Monastero voglio, che vengano sotto nome, o in luogo di figliuoli, o di Descendenti, o siano posti in condizione espressa, o tacita, o in disposizione* = Cum autem vocatio filiorum inducta ex *lege cum Avus, & leg. Cum acutissimi*, resultet ex tacita dumtaxat illorum positione in conditione à *lege* subaudita, quà ad exclusionem substituti Testator plus dixisse, quàm scripsisse censetur, hinc manifestum fit, quod, si Testatrix in sua dispositione supposuit, adesse filios tacitè in conditione positos, illosque vocavit, dummodò polle-
rent qualitate legitimitatis ex verò Matrimonio 34
quæsitæ in ipso instanti conceptionis, & sub eadem comprehensas esse nolle declaravit Ecclesias, & Monasteria utpotè Juris fictione inter filios relata, ex his, inquam, manifestum fit ipsam præsupposuisse, atque professam fuisse in aliqua testamenti parte, plus dixisse, quàm scripsisse, *Peregrin. de Fideicomm. art.28. num. 70. 78. 79. & seqq.*, si itaque id supposuit, præsuppositum istud inducit dispositum, juxtà omnibus notam regulam, quod verba præsuppositiva pro-
lata ab eo, qui facultatem habet liberè dispo- 35
nendi de re enunciatâ, sive præsuppositâ, dispositionem inducant, *Nicol. de Passer. post Gen. de script. privat. lib.1. quæst. 3. num. 36. & seq., & num.42. & seq., & quæst.4. num. 15. 17. 47. 73.80., & pluribus seqq., Salgad. in labyrint. credit. part. 2. cap.10. num.35., Rota coram Seraph. decis. 1339. num.1., in Colonien. Canonicatus 10.*
Martii 1687. §. Nec obstat cum duobus seqq. co- 36
ram Rño d'Hervault, & meliùs ad rem nostram, quod secumferant fideicommissum, & vocationem favore personæ, quæ præsuppositivè à Testatore considerata reperitur, probatur argumento ducto à *Text. in leg. cum proponebatur ff. de legat.2., Dec. cons.23. sub num.4., & cons. 38. num.2., Odd. cons. 64. sub num. 36. vers. secundo principaliter, & num. 77., Castill. contr. jur. lib.2. cap.26. nu.27. & seq., & num.77. cum pluribus seqq., Rot. decis. 360. num. 6. part.17., decis.56. num.9., & decis.243. num.3. & 4. part. 18., in Romana, seù Reatina Fideicommissi 2. Aprilis 1696. §. fin. coram Eño Card. Caprara, in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Minùsque officit coram Rño Omanna Episcopo Giennen., & in Assisien. Immissionis 17. Decembris 1708. §. Quinimmò jura coram R.P.D. de Polignac*, eam subjiciens rationem, quod leges nostræ adeò faveant verisimili Testatorum
voluntati, ut ad illam juvandam suppleant etiam 37
verba, si omissa reperiantur, præsumendo plus dictum, & minùs scriptum, ac per consequens cessat quævis præsumptio exclusiva voluntatis Testatricis subaudiendi dictam conditionem, utpotè cedens veritati resultanti ex subauditione ab ea expressè præsupposita, licet in litera deficeret.

Quæ sanè præsupposita subauditio si in ullo testamenti loco justum locum sibi vindicat, certè illum obtinet in substitutione, de qua agitur,
in qua filii, utpotè gravati post mortem restitue- 38
re extraneis heredibus, cùm gravati dicerentur per fideicommissum, *Rota in dicta Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701. §. Citrà namque examinationem coram R. P. D. meo Ansaldo*, conjectura pietatis exposcebat, ut istiusmodi fideicommissi conditio defecisse censeretur, ne, ut alibi diximus, Testatrix alienas successiones
suæ anteposuisse videretur contrà mentem Juris, 39
& contrà ejusdem voluntatem, quæ à dicta tacita conditione excludendo filios in ipsa conceptione ex justis nuptiis minimè susceptos, atque etiam illos, qui fictè venirent sub nomine filiorum,

rum, Ecclesiam nempè & Monasterium, in-
40 cluisse dicenda est veros filios præditos qualitate
ab ipsa volita, *Wesembec. cons. 94. num. 34. lib.
2., quem refert, & sequitur Thabor. axiom. jur.
lib. 5. cap. 30. axiom. 2.*

Nilque turbat, quod declaratio illa Testatri-
cis referri non debet ad substitutionem, de qua
41 agitur, in qua filiabus immediatè natis ex Cer-
bone, vel aliis filiabus per lineam rectam mas-
culinam ab eo descendentibus substituebantur
heredes extranei, cùm inverisimile prorsus sit,
prænobilem, ac honestissimam Testatricem
præcogitasse atque providisse casui, in quo
fœminæ ab ipsa descendentes, extrà Matrimo-
nium filios conciperent, quia animadversio ista
non tollit argumentum desumptum ex eo, quod
Testatrix supposuerit in sua dispositione, adesse
tacitam positionem filiorum in conditione,
ideoque ex voluntate etiam ipsius locum fieri
censuræ legis cùm *Avus*, *& leg. cùm acutissimi*,
cum voluntas ista rectè eliciatur ex quacumque
dispositionis parte, ex qua conijci possit, Testa-
torem præ oculis habuisse hanc pietatis rationem,
42 ut perspici potest ex dictis *Decisionibus* editis in
*Romana fideicommissi coram R.P.D. Ansaldo, Ca-
merinen. fideicommissi coram bon. mem. Muta, &
Romana fideicommissi coram Rmo Molines*, atque
43 etiam quia respectu fœminarum verificari pote-
rat, quod sub ista tacita subauditione conditio-
nis: si sinè filiis non comprehenderentur ii, qui
non per naturam, sed per fictionem, filiorum lo-
44 co habentur, quales erant Ecclesia, & Monaste-
rium.

Summoperè præterea urget, quod Testatrix
ad extraneos substitutos hereditatem suam defer-
ri voluisse videtur, eo dumtaxat casu, quo pe-
nitùs extincta esset universa descendentia Cerbo-
nis, primo loco vocando Descendentes mascu-
los ex eo genitos, deindè fœminas immediatè
ab eodem procreatas, & denique alias fœminas
per lineam rectam masculinam ab illo descen-
dentes, & perindè, ac si in conditione posuisset
universam lineam tàm masculinam, quàm fœ-
45 mininam eiusdem, utrâque deficiente = *in tal
caso a chi di tutte le sopranominate persone descen-
denti da esso Signor Cerbone morrà, l' ultimo, in
tutte le facoltà, che io lascierò alla morte mia,
&c. sostituisco &c.* = Cùm igitur illa reassumens
quodammodo substitutiones omnes ab ipsa or-
dinatas inter suos Descendentes, ultimo mo-
rienti substituerit extraneos heredes, dici nequit,
evenisse conditionem, & casum mortis ultimi
ex descendentibus à dicto Cerbone, quando ad-
sunt filii bon. mem. Annæ Mariæ descendentes
ab eo, quem Testatrix consideravit veluti origi-
nem, & stipitem personarum omnium vocata-
rum ad exclusionem heredis extranei, ut benè
in proposito considerat *Rota in dicto Romana fi-
deicommissi 15. Aprilis 1701. §. Prò Coronide
tandem coram R. P. D. Ansaldo*, & quorum
favore cum militaret conjectura majoris dile-
ctionis, militabat etiam generalis, ac perpetua
46 in fideicommissis retinenda regula, numquam
debere meliorem esse conditionem ejus personæ
quæ minus dilecta fuit, *Faber in Cod. lib. 6. tit. 22.
defin. 14. in adden. num. 9.*

Frustraque objiceretur, Testatorem in hac dis-
positionis parte usum minimè fuisse amplis, &
indefinitis verbis complectentibus personas om-
nes tum lineæ masculinæ, tum etiam lineæ fœ-
mininæ, sed parcius loquendo, substituisse = *à
chi di tutte le sopranominate persone descendenti
da esso Signor Carbone morrà, l' ultimò &c.* =
personæ autem superiùs nominatæ, aliæ non
erant, quàm fœminæ immediatè, vel per li-
neam rectam masculinam ab illo descendentes.
Nam, licèt Testatrix in transitu successionis à
Masculis faciendo ad fœminas, in primo in-
gressu vocaverit illas, quæ immediatè natæ es-
sent à Cerbone, vel ab eo descenderent per li-
neam rectam masculinam, ut in hoc transitu,
primoque ingressu successionis certior esset per-
sona ad successionem vocata, attamen secer- 47
nenda est causa ingressus à causa progressus suc-
cessionis, & ex eo, quod Testator in primo ca-
su aliquam qualitatem in vocato requisiverit,
inferri nequit, quod eamdem adeò optaverit in
progressu, ut, exclusis lineis, sive personis, in
quibus successio radicata jam fuerat, illam de-
ferri voluerit ad Extraneos, *Rot. in una Avenio-* 48
*nen., seu Carpen. Fideicommissi de Tertullis 27.
Februarii 1704. §. penult. coram R.P.D. Lancet-
ta, confirmata 5. Junii 1705. §. final. coram Caf-
farello, & 2. Decembris ejusdem anni §. penult.
coram Rmo Molines Decano*; quamobrem dicen-
dum est, Testatricem, quam juxtà civilis, & 49
naturalis juris regulas inverisimile prorsùs est
Extraneos suæ soboli præferre voluisse, verbis il-
lis = *le sopranominate persone* = non restrinxisse
vocationem ad primum dumtaxat illarum gra-
dum, sed eas indigitasse tamquam originem
personarum ad suum fideicommissum vocata- 50
rum, ut innuunt immediatè subjuncta verba =
descendenti da esso Signor Cerbone =, *ut ait Rota
in dict. Avenionen., seù Carpen. Fideicommissi
de Tertullis 2. Decembris 1705. §. Nilque magis
urget*, tamquam absurdum considerans, quod 51
in unico dumtaxat gradu alicujus lineæ vocatæ
fideicommissum conservari debeat, quando ce-
teroquin ex toto contextu dispositionis patet, in
omnibus aliis lineis, & casibus illud non tem-
porarium, sed perpetuum esse voluisse, licèt
igitur Testatrix, deficientibus filiis masculis,
vocaverit fœminas immediatè ab eo genitas,
eisdemque dederit alium substitutum, nihilo-
minùs censeri nequibunt exclusi filii bon. mem.
Annæ Mariæ sub obtentu, quod hi dici nequeant
immediatè geniti à Cerbone, quia conjectura
pietatis supplere potest, quod fuit omissum à
à Testatrice, quæ in conditione ponendo per-
sonas omnes supranominatas, & = *à chi di tutte le
sopranominate persone descendenti da esso Sig. Cer-* 52
bone morrà, l'ultimo = dando extraneum substitu-
tum, respectu illarum, exclusisse minimè censetur
subauditionem conditionis subintellectæ à *lege
cum Avus*, licèt ab illa omissæ, per ea, quæ late tra-
dit

dit *Rot. decis.* 132. *part.* 16. *rec.*, *Torr. de majo-*
rat., *& Primogen. Ital. part.* 2. *quæst.* 16. *num.*
17. *& seqq.*, *& in Mantiss. decis. ad ornat. tract.*
de fideicomm. clar. mem. Card. de Luca decis. 64.
num. 46. *& seqq.*, *in Romana Fideicommissi de*
Grotia 28. *Jannarii* 1697. *§. Nec ex eo usque*
ad fin. coram R. P. D. Priolo, *in dicta Romana*
fideicommissi 15. *Aprilis* 1701. *§. Et secundo co-*
ram R.P.D. Ansaldo.

Hæc igitur cum itá se habeant, & filiis bon.
mem. Annæ Mariæ non solum assistat regula, &
pietatis favor desumptus ex dictis *legibus*, sed
preteréa eisdem favere videatur verisimilis mens
Testatricis, quæ supposuit in sua dispositione
tacitam subauditionem conditionis : si sinè filiis,
fortè minimè verificabilem in alio casu, quàm
in illo substitutionis, de qua agitur, & quæ, an-
tequam diverteret ad extraneas substitutiones,
contemplata fuisse videtur universam lineam
tàm masculinam, quàm fœmininam filii sui,
dicendum est, fideicommissi conditionem conje-
cturâ pietatis defecisse, eò quod minùs scrip-
tum, quàm dictum fuerat, inveniretur, juxtà
sæpiùs memoratam sententiam *Papiniani in di-*
cta leg. cum Avus.

Neque verò conjecturæ exadverso allate, suade-
re possunt recessum à censura dictarum legum,
quia, si, ut diximus, easdem adeò concludentes es-
53 se oportet, ut ad oculum convincant contrariam
Testatricis voluntatem ; si ea semper capienda
est interpretatio, quæ, exclusis extraneis, faveat fi-
liis, eò quod horum exclusio à legitima successio-
ne jure, & naturâ debita, solo consilio non in-
ducatur, nec perficiatur, sed præceptum, &
diserta exclusio sit necessaria, *Thabor. axiom.*
jur. lib. 5. *cap.* 30. *axiom.* 6., hujus generis non
sunt illæ, quæ in rationibus dubitandi expen-
sæ fuerunt, nam, quod subauditio dictæ tacitæ
conditionis inducta fuerit eorum tantùm Libero-
rum favore, de quibus Testator non cogitavit,
54 ideoque locum habere nequeat, quando ille de
iisdem non solum cogitavit, sed expressam fecit
mentionem, id, inquam, non evincit volunta-
tem exclusivam filii, ut fiat locus substitutioni
Extranei, quando Testator in aliis partibus te-
stamenti, & diversis substitutionibus meminit
filiorum, sed hic esse potest casus, in quo pie-
tas subaudita à lege, hanc conditionem subau-
diat, & suppleat in illo testamenti loco, atque
in illa substitutione, in qua nulla eorum men-
tio, & minùs dictum, quàm scriptum inveni-
tur, quasi omissâ per errorem substitutione, quam
credibile non sit consultò fuisse prætermissam,
ut ait *Faber. in Cod. lib.* 6. *tit.* 22. *definit.* 14. *num.*
4., & benè *Fusar. de substit. quæst.* 393. *nu.* 97. *&*
n. 109., inquiens = *nimis durum est, & contra natu-*
ralem pietatem credere, *Avum voluisse privare*
55 *nepotes substantiis suis ex eo solùm*, *quod in gene-*
re de eis fuerit cogitatum, *cùm potiùs ex disposi-*
tione dictæ legis cum Avus præsumendum sit mi-
nùs scriptum, *quàm dictum*, *& verisimile non est*,
quod Testator voluerit propriam sobolem exclude-
re, *quæ præsumptio cùm sit fortior illâ ex genera-*
li cogitatione desumpta, *potiùs amplectenda est* =,
quod etiam docuerunt *Ruin. cons.* 131. *nu.* 5. *cum*
seqq. lib. 3., *Mantica de conject. ultim. volunt.*
lib. 10. *tit.* 8. *num.* 22. *vers. secundò est animad-*
vertendum, *decis.* 3. *in Collectan. decis. & rer. ju-*
dic. apud Balducc. num. 10. *& seqq. tit.* 3. *de le-*
gat., *& fideicomm.*, ubi declarat contrarias au-
ctoritates, *Rota in dicta Romana fideicommissi* 15.
Aprilis 1701. *§. Occursum siquidem fuit cum plu-*
ribus seqq., *in Camerinen. Fideicommissi* 3. *Julii*
1702. *§. Prout non relevat coram bon. me. Muto*,
in dicta Romana Fideicommissi 29. *Januarii* 1706.
§. Atque hinc cessat coram Rmo Molines Decano.

Prout etiam non urget alia priori affinis con-
jectura desumpta ex discretivo disponendi modo, 56
quia illa passim rejicitur à Doctoribus consenti-
bus, ex eo, quod Testator in aliqua substitutione
expresse filios dispositivè vocaverit, vel in con-
ditione posuerit, dici non posse cessare conjectu-
ram pietatis, seù suppletionem legis in ea parte,
sive substitutione, in qua ille conditionem : si
sinè filiis non repetiit, ut docuerunt *Zanch. in*
leg. heredes mei §. Cum ità num. 864. *vers. præ-*
missæ quæstionis ff. ad Trebellian., *Rustic. ad d.*
leg. cum Avus lib. 3. *cap.* 4. *num.* 5., *&* 6., *&*
cap. 8. *per tot.*, *Corn. cons.* 97. *num.* 6., *&* 7. *lib.*
3., *Altograd. cons.* 44. *nu.* 38. *cum seqq.*, *& num.*
41. *lib.* 1., *Crass. de success. §. Fideicommissum*
quæst. 25. *in fin.*, *Fusar. de substit. quæst.* 393. *nu.*
45., *& seq. num.* 86., *& num.* 103. *cum seqq.*,
Torr. de Majorat., *& Primog. Ital. part.* 2. *quæst.*
16. *num.* 17. *cum seqq.*, *clar. mem. Card. de Luc.*
de Fideicomm. disc. 74. *num.* 2., *& disc.* 144. *num.*
70., *Balducc. in collect. decis.*, *& rer. judicat.*
tit. 3. *de legat.*, *& fideicomm. decis.* 3. *num.* 9. *cum*
plurib. seqq., *Rot. cor. Pamphil. decis.* 100. *n.* 12.,
& seqq., *coram Coccin. decis.* 480. *num.* 5., *&* 6.,
in Romana Fideicommissi 15. *Aprilis* 1701.
§. Quin etiam præcisivè, *aliisque seqq. coram R.P.*
D. Ansaldo, *& in Camerinen. Fideicommissi* 3.
Julii 1702. *§. Prout coram bon. mem. Muto*, *in*
Romana Fideicommissi 29. *Janaarii* 1706. *§. In-*
subsistens coram Rmo Molines Decano ; & rectè
quidem, quia, cum filiis faveat naturæ, & pieta- 57
tis ratio ; ideòque eorum exclusio ex legitima
successione non solo consilio, sed expressis ver-
bis perficiatur ; jure, meritòque futile reputa-
tur argumentum ductum à simili discretiva,
cum lex succurrat filiis, quasi per errorem omis-
sam præsumendo substitutionem, quam credi- 58
bile non est consultò fuisse prætermissam.

Parvique refert, quod Testatrix non solùm
genericè, & discretivè, sed, quod magis est,
exclusivè de filiis meminerit, ibi = *Sostituisco*, 59
come sopra, *le figliole femine immediatamente na-*
te di esso Signore legitime, *e naturali*, *ed in caso*
di morte le sostituisco l'una all'altra, *etiam che*
elle moiano con figlioli = ; nam, si, cum agitur de
inducenda vocatione, & fideicommisso ex con-
jecturis, hæ desumi debent ex verbis, & disposi- 60
tis à Testatore in ea parte testamenti, de qua
agitur, itaut, si desumatur ex dictis, & disposi-
tis in antecedenti fideicommisso, suffragari mi-
nimè

nimè poſſint, *Rot. cor. Card. Cerro deciſ. 712. num. 8., & 9.*, quâ juſtâ ratione excluſio filio-
61 rum, quæ non legitur in ſubſtitutione, de qua
eſt quæſtio, deſumi poterit ex diſpoſitis in aliis
ſubſtitutionibus, quando lex ipſa ſupplet illorum
vocationem; ideòque, cum incluſio filiæ fœmi-
næ ſuperſtitis, ad excluſionem filiorum alterius
filiæ fœminæ præmorientis, facta legatur in ſub-
ſtitutione ſeparata, ac diſtincta ab illa, de qua
62 agitur, ex excluſione filiorum facta in una ſub-
ſtitutione induci nequibit excluſio conditionis:
ſi ſinè filiis ex conjectura pietatis *à leg. cum Avus* ſubintellectæ in alia ſubſtitutione, in qua
filii, utpotè expreſsè non excluſi, omiſſi cenſen-
63 tur per errorem, quem lex ipſa corrigit, immò
verò, ſi Teſtatrix extraneos heredes excludi no-
luiſſet à filiis filiarum Cerbonis, quemadmodum
ab illis excludi noluerat filiam ſuperſtitem alteri
64 decedenti cum filiis, id expreſſiſſet, illos in hac
extraneorum heredum ſubſtitutione privando
beneficio *legis cum Avus*, ſicuti privaverat in
præcedentibus gradibus ſubſtitutionum, ut egre-
giè more ſuo ratiocinatur *R.P.D. Anſuld. in d. Romana Fideicommiſſi 15. Aprilis 1701. §. Et ſecundò cum ſeq., ſubdens in §. Hi etenim*; admit-
tendum numquam eſſe pro elidenda conjectura
65 pietatis conſiderata à *Papiniano*, argumentum
deſumptum ab alia ſubſtitutione, quando iſtius
reſpectu ſubeſſe poteſt aliqua ratio non applica-
bilis, vel adeò non urgens reſpectu alterius ſub-
ſtitutionis, prout contingit in caſu noſtro, in
quo abſonum non erat, quod Teſtatrix intrà
66 ſpheram ſuorum Deſcendentium filiam ſuperſti-
tem præferret filiabus alterius filiæ præmorientis,
contrà verò perabſurdum fuiſſet, quod eiſdem
anteponeret extraneum heredem, hoc enim ſe-
cundo caſu magis, quàm in primo urgere vide-
tur d. naturalis pietatis ratio, *Add. ad Franc. Stephan. d. deciſ. 39.*; quæ cum ſit baſis, ſuper
qua conſtituta eſt diſpoſitio *leg. cum Avus, & cum acutiſſimi*, ab excluſione facta ab homine in uno
caſu, nequit inferri ad excluſionem in alio caſu.

Immò verò, ſi d. ratio tanti valet, ut etiam,
67 quum agitur de una, eademque ſubſtitutione, in-
ter vocationem hominis, & illius excluſionem
detur medium, vocatio nempè legis, potiori ju-
re id locum ſibi vindicabit in diſtincta ſubſtitu-
tione, in qua deeſſet excluſio hominis, & licèt
non adſit expreſſa vocatio, intacta tamen, & mi-
nimè adempta reperiuntur jura, quæ ex legis be-
68 neficio filiis ſuppetunt, *Rot. d. deciſ. 132. per tot.*, quæ *num. 13.* loquitur in fortiori caſu, in
quo ſcilicet agebatur de una, eademque ſubſti-
tutione, in qua Teſtator nedum poſuerat in con-
ditione filios maſculos, ſed inſuper fœminas ex-
69 cluſerat, cenſet nihilominùs, quod conditio à le-
ge ſubintellecta, ſuum operetur effectum, adeò
ut in concurſu Extranei filia non cenſeatur exclu-
ſa, allegando *Rot. coram Seraph. deciſ. 2016. nu. 5., & 13., & in d. Romana Fideicommiſſi 15. Aprilis locis mox citatis*, & jure quidem opti-
mo, quia favor legis, & pietatis ratio tribuit lo-
70 cum per poſteriùs, illas, deficientibus maſculis,
admittendo, *Rot. in Romana Fideicommiſſi de Gratia 28. Januarii 1697. §. Nec ex eo cum ſeq. cor. R.P.D. Priolo*.

Certòque certius in caſu noſtro, quia non
agitur de ſubſtitutione, in qua contemplata dici 71
poſſit agnatio, cum res ſit de diſpoſitione condi-
ta à fœmina, quæ ſolâ ratione ſanguinis mota
videtur erga ſuos Deſcendentes, inter quos, li-
cèt ſexum maſculinum prædilexiſſe appareat, eo 72
tamen deficiente, vocavit fœminas, eiſdemque
ſubſtituit in triente Locum pium, in quo conſide-
rari nequibat ratio agnationis, ſubſtitutis in reli-
quo octuncio illis de ſua familia paterna, con-
ſiderando tamen in eiſdem ſanguinis tantummo-
dò conjunctionem; in hac autem diſpoſitionis 73
ſpecie faciliùs favore filiorum ſit locus conjectu-
ræ pietatis ſubintellectæ à *leg. cum Avus*, ad tra-
dita *per Rot. d. deciſ. 132. part. 16., & in Romana Fideicommiſſi de Gratia 28. Januarii 1697. §. Nec ex eo cum ſeq. coram R.P.D. Priolo*, in
quibus ſi d. legis, & pietatis conjectura excluſa
dumtaxat cenſetur in caſu, quo agatur de fidei-
commiſſo rigoroſè agnatitio, vel fœminæ, ea-
rumque Deſcendentes per modum regulæ 74
excluſæ reperiantur, in contrario caſu locus erit
illorum admiſſioni per poſterius, *Rot. d. deciſ. 132. num. 15., & ſeqq. part. 16., & in d. Romana Fideicommiſſi de Gratia loco mox citato*.

Non immoror conjecturæ illi deſumptæ ex eo,
quod Teſtator in reciproca præferendo filiam ſu-
perviventem filiis alterius filiæ præmortuæ, il-
las temporariè, &, durante earum vitâ dum-
taxat, ſubſtituiſſe dicenda ſit, quia, cum deficiant 75
verba, & clauſulæ taxativæ, tollere nequeunt
ſubauditam conditionem: ſi ſinè filiis, *Soccin. ſen. in leg. cum Avus num. 25. ff. de condit., & demonſtr., Altograd. conſ. 45. num. 73., Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 393. num. 6., & 22., Rot. in d. Romana Fideicommiſſi 29. Januarii 1706. §. Siquidem coram Rm̃o Decano*; non abs re repeten-
do, quod agitur de argumento deſumpto ex di-
verſis ſubſtitutionibus, ideòque inefficaci ad eli-
dendam conjecturam pietatis, quâ leges noſtræ
filiis favere voluerunt, ſupplendo id, quòd ab
Avo inconſultò fuit omiſſum.

Nec etiam urget, quod Teſtatrix ad excluſio-
nem ſubſtituti vocaverit filias fœminas imme-
diatè natas à Cerbone, vel per lineam rectam
maſculinam ab eo deſcendentes, quales dici ne-
queunt filii bonæ memoriæ Annæ Mariæ,
quia, ut alibi animadvertimus, ſecernenda eſt
cauſa ingreſſus à cauſa progreſſus ſucceſſionis, in
primo namque caſu rectè Teſtatrix deſignavit 76
perſonas certam qualitatem habentes, ut in caſu
purificationis ſubſtitutionis certior redderetur
perſona ſubſtituta, at aliter res ſe habet in pro-
greſſu ſucceſſionis, in quo favore Deſcendentium
conjectura pietatis, & lex ipſa ſupplet id, quod
omiſſum, aut neglectum fuit ab homine, ideò-
que, ſi, ut admonet *Rota in d. Romana Fideicommiſſi 29. Januarii 1706.*, ea ſemper capienda eſt
poſſibilis interpretatio, quâ Teſtantis ſoboles
præferatur extraneis heredibus, dicendum erit,
Teſtatorem in eo teſtamenti loco non taxativè,
ſed demonſtrativè locutum fuiſſe, indigitando
vi-

videlicet stipitem personarum, ex quo prodituræ erant personæ ante extraneum heredem vocatæ.

Denique non officere videbatur longa series substitutionum, quæ contra mentem Testatricis caduca fieri videbatur admittendo filios fœminarum, quia magis videtur repugnare civilis; ac naturalis tum pietatis, tum rationis dictamini, quod, ut salvetur fideicommissum favore extranei, propria soboles excludatur, ideòque, si mo-
77 mentum ullum habere videtur adeò diligens, & longa substitutionum series, hæc inducere quidem poterit gravamen passivum in filiis Annæ Mariæ, sed non idcircò illos excludet à Proaviæ successione, ut innuere videtur *Rota in d. Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701. §. Maximè quia coram R.P.D. Ansaldo*.

Ex quibus, sublatis contrariis conjecturis, licèt constabilita videri possit vocatio filiorum, quos naturæ vox, pietatis ratio, legis auctoritas ad successionem invitat, immò Testatrix ipsa, minimè oblita naturalis charitatis, haud prætermisisse visa est, nihilominùs, si scrupulosiùs inhærendum esset literæ testamenti, & materiali figuræ verborum, fateor, quod non modicam mihi injicerent dubitationem, nec mirarer, si alii me sapientiores in contrariam abirent sententiam, prout frequenter contingit in tractationibus, qualis est ista, merè conjecturalibus.

Placentina Fideicommissorum.

Transactio an subsistat nec ne ex quibus valeat expendi? Conditionis certas contrahendi nuptiàs inadimplementum an, & quando fideicommissi sub eo onere relicti adquisitionem nequeat impedire? Transactio extensa intelligitur ad omnia jura antea in litem deducta; eorumque comprehensio ex quibus etiam argumentis, & conjecturis possit desumi? Divisio ad componendas lites, æqualitatemque servandam super mutuis inita prætensionibus, vera transactio est.

VOTUM XX.

1 *Transactio suàptè naturâ secumferre dicitur novationem priorum jurium extinctivam.*
Eâque secutâ, primævis actionibus agere non licet, sed solùm pro illius observantia, ibid.
2 *Maximè, si ad novanda priora jura initam fuisse constat.*
3 *Conditio nubendi certe personarum generi, in dispositionibus testamentariis, valida sit nec ne, maximè inter Doctores controversum est.*
4 *Alii enim absolutè illam rejiciendam censent.*
5 *Alii multipliciter rem distinguant, eòque magis dubiam quæstionem reddunt.*
6 *Dispositio omnis non inductiva pœnæ, sed solùm invitativa ad lucrum in eventum certi Matrimonii, valida censetur ex* Oldradi consilio 16.
7 *Matrimonii libertatem tuentur Pontificiæ, civilesque leges.*
Eamque sicut perimere videtur incussus pœnæ metus, ibid.
8 *Ità non lædit simplex lucri amissio in casu certi non secuti Matrimonii.*
9 *Ratio, quia hæc pœnæ nomine non venit.*
10 *Pœna tunc inflicta dicitur, quum non adimplenti, aliquid de proprio subtrahitur patrimonio.*
11 *Legitima ab omni onere immunis est filiis reservanda.*
De reliquo verò patrimonio arbitratu suo Parentes possunt disponere, ibid.
12 *Pater sicuti filiis denegare potest, ità & illis concedere qualificatè, & sub justa conditione certas contrahendi nuptias.*
13 *Onus adimplendam, sive per viam conditionis, sive modi injunctum illud sit, perfectæ adquisitioni semper obstat.*
14 *Lucrum qui dat, potest etiam sive sub conditione, sive sub modo privationis pœnam adjicere.*
15 *Conditionem omnem quoquo modo lædentem Matrimonii libertatem plurimi rejiciunt.*
Alii verò, etiam plurimi, rem hanc magis æquâ ratione declarandam censent, ut n. 18.
16 *Leges non verbis, sed rebus sunt impositæ.*
17 *Lucri ademptio persæpè est acerbior pœnâ gravissimâ.*
18 *Conditio certas contrahendi nuptias sub onesta aliqua lucri sponsione licita est; at illicita, si lucrum, quod promittitur, magnum sit.*
Hujus enim amissio æquiparatur pœnæ, ibid.
Procedit maximè in lucro jam quæsito n. 22.
Licèt titulo lucrativo, num. 24.
19 *Filios ab hæreditate Parentum ob non contractas nuptias ab eis præscriptas, excludi, nimium acerbum est.*
20 *Filiorum commodo non cedit præceptum certas contrahendi nuptias.*
21 *Immò ex eo persæpè nuptiis prohibentur splendidioribus.*
23 *Contraveniens, ex amissione rei jam propriæ effectæ, fieri pauperior dicitur, & pœnam sentire.*
Maximè, si agatur de re gravi, ibid.
25 *Conditio certas contrahendi nuptias ob legitima impedimenta, justasque caussas remissa censetur*, & num. 26., & 38.
27 *Præsertim, eâ effectâ impossibili.*
28 *Et maximè, bonâ fide concurrente; hæc autem ex quibus desumi valeat?* num. 29., & seq.
29 *Minor ætas bonam fidem præstat non contrahenti certas nuptias à Testatore præscriptas.*
Præsumitur enim in Minore ignorantia præcepti ejusmodi, ibid.
30 *Testatoris certas nuptias optantis præcepto contravenire dolo malo non dicitur Puella, nuptias contrahens auctoritate Patris.*
31 *Vel saltem adversùs prætensam incursam pœnam restitutio in integrum illi competit.*
Eamdemque non incurrit, nisi interpellata sit, num. 33.
32 *Contrarium, si agatur de viro majore.*

34 *Te-*

34 *Testatorum certas nuptias optantium vota non debent ità facilè everti, ut voluntas Parentum impleatur.*

Sed omninò executioni demandanda sunt, ibid.

Sententia hæc plurimos habet contradictores; præsertim, si impulsu non Matris, sed Patris aliæ nuptiæ contrahantur, num. 37.

35 *Restitutioni in integrum locus non est, cum nequit ampliùs adimpleri voluntas Testatoris.*

36 *Si præsertim læsio absit. Declara tamen, ut* num. 38. ad. 40.

38 *Læsio non à tempore, quo conditio adimplenda erat, sed à posteriori eventu dimetienda est.*

39 *Ex ignorantia autem oneris læsio ad tale tempus retrotrahitur.*

40 *Atque ignoranti, ac si deceptus fuisset, restitutio in integrum est concedenda.*

41 *Ad sustinendam transactionem sufficit occasio quælibet dubitandi, licèt modica.*

42 *Sufficit immò, procul abesse calumniam evidentem.*

43 *Transactioni justam caussam præbet eximiorum plurium Doctorum auctoritas.*

44 *Immò & unius tantùm.*

45 *Transactionem justam, validamque reddit lis introducta; immò & solus litis timor.*

46 *Ratio ubi eadem est, ibi eadem debet esse juris dispositio.*

47 *Transactio non extenditur ad ea, de quibus lis non erat*, & num. 51.

48 *Si modò contrarium non evincant mens Contrahentium, ac verborum latitudo.*

49 *Hæc autem an ultra expressa eam extendat, quando ad rem certam restricta est, disputant Doctores.*

50 *Transactio inita super re, de qua erat lis, ad omnia extenditur connexa, incidentia, ac dependentia.*

52 *De transactionis extensione frustra quæritur, cum agitur de ea sustinenda in re, super qua transactum fuit.*

53 *Transactiones unicè ad dirimendas lites inventæ sunt.*

Eæque servari debent, maximè inter personas conjunctas, ibid.

54 *In transactione quælibet jura in litem deducta, comprehensa intelliguntur.*

55 *Subsecutâ præsertim amplâ eidem liti renunciatione.*

56 *Et maximè comprehensum fideicommissum censetur ex facta ejus Bonorum divisione absque præservatione ullâ.*

Hæc enim, quatenus comprehendi illud nollet, fuisset requisita, ibid.

57 *In transactione ex facta rei cujuspiam, etiam in litem non deductæ, traditione, aliâve dispositione ipsius rei comprehensio inducitur.*

58 *Contrahentium mens verbis, factoque ipso patefacta, non est per dubias investiganda conjecturas.*

59 *Factum potentius verbis est.*

60 *In contractibus omnibus, ac præsertim in transactionibus jura maximè ab inæqualitate abhorrent.*

61 *Transactio ne sit inæqualis, debet ad Bona etiam in ea non comprehensa extendi.*

62 *Maximè inter conjunctas personas.*

63 *In transactione quid fuerit comprehensum, optimè declarat observantia octuaginta annorum.*

64 *Immò sufficit, si annorum sit octodecim.*

65 *Transactio diù observata, impugnari amplius nequit.*

66 *Contrahentium voluntates magis, quàm verba inspicienda sunt.*

67 *Divisio facta etiam de avitis fideicommissariis Bonis, tamquam hereditariis Patris, remissionem fideicommissi inducit.*

68 *Si modò ejus notitiam Condividentes habuerint.*

Eamdem insuper remissionem inducit facta promissio divisionis observandæ sinè ullius contradictione, num. 70., & 72.

Mutuaque jurium cessio, quâ unus invicem alterum in rem propriam Procuratorem constituerit, & num. 71.

69 *Transactionis inæqualitas ut excludatur, Transigens quisque censendus est omnia sua prætensa jura, Bonaque contulisse.*

73 *De transactione sustinenda nequit agi quoad contractum non transactionis, sed divisionis à Contrahentibus appellatum.*

Secus tamen est, si transactionis naturam appareat sortitus, num. 75.

74 *Contractui non tàm verba, quàm formalia actus dant naturam, formamque imprimunt.*

76 *Divisio ad componendas lites, æqualitatemque servandam super mutuis inita petitionibus absque ullius ex juribus deductis præservatione, vera transactio censenda est.*

77 *Transactio nil aliud est, quàm de re dubia, & lite incerta non gratuita pactio, sed aliquo dato, vel remisso, vel promisso.*

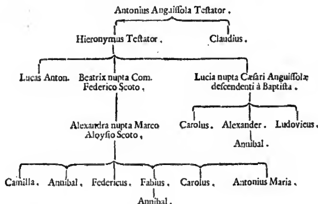
78 *Divisio omnis, quâ Dividentes de jure suo aliquid remittunt, implicita quædam transactio dicitur.*

79 *Transactio, ac divisio pro inducenda fideicommissi remissione promiscuè usurpantur, eodemque jure censentur.*

80 *In utrisque enim remissum illud censetur, ubi ipsius scientia, aliaque concurrant necessaria requisita.*

81 *Benignior autem potiùs divisioni, quàm transactioni tribuenda est interpretatio.*

82 *Cum divisio, licèt sit quasi transactia, magis tamen, quàm illa sit favorabilis.*

ANTONIUS Anguiſſola Patritius Placentinus poſtquam in teſtamento, quod condidit anno 1585. heredes ſcripſerat Hieronymum, & Claudium filios ſuos, ordinato tum inter eos, tum inter ipſorum Deſcendentes maſculos, perpetuo fideicommiſſo, ità diſpoſuit.

Item volo, jubeo, mando, & ordino, quod in casu deficientiæ omnium filiorum, & deſcendentium maſculorum, ut ſupra, ſupereſſent aliquæ filiæ fœminæ ex dictis filiis, & deſcendentibus meis legitimis, &, ut ſupra, nondum nuptæ, quod tunc, & eo caſu, ſi dictæ filiæ ſe Matrimonio copulari voluerint cum aliquibus ex filiis, & deſcendentibus maſculis quondam D. Baptiſtæ Anguiſſolæ ſenioris, & filiis quondam D. Lancellotti, quod tunc, & eo caſu dictæ tales filiæ ſint, & eſſe debeant heredes univerſales dictorum omnium Bonorum meorum, &, ut ſupra, æquis portionibus, & poſt eas earum filii maſculi legitimi, & naturales ex legitimo Matrimonio nati, & procreati ex familia, & agnatione de Anguiſſolis, & ut ſupra, & in caſu, quo nollent ſe ſe, vel aliqua ex eis nollet ſe Matrimonio copulare cum aliquo, ſeu aliquibus ex filiis, & Deſcendentibus maſculis, & legitimis, & naturalibus dicti quondam D. Baptiſtæ ſenioris, & ut ſupra, in dicto caſu dicta filia, ſeù dictæ tales filiæ, poſſit, vel poſſint, & debeant dotari juxta modum, & conditionem facultatum earum Parentum tunc temporis, & ſi una tantùm ſuperſit filia, & ut ſupra, & ſe Matrimonio copulare voluerit cum aliquo ex dictis Deſcendentibus, & ut ſupra, quod tunc, & in eo caſu dicta talis filia ſit, & eſſe debeat heres univerſalis dictorum omnium Bonorum meorum, & ut ſupra, & poſt eam ejus filii maſculi legitimi, & naturales, & ex legitimo Matrimonio nati, & procreati, & de familia, & de agnatione de Anguiſſolis, &, ut ſupra, & non aliter, & in caſu, quo nollet ſe Matrimonio copulare, habeat tunc temporis dotem condecentem juxta facultates, &, ut ſupra, & non aliter.

Poſt obitum Antonii, ejuſdem hereditas anno 1590. diviſa fuit inter Hieronymum, & Claudium ipſius filios, & coheredes, & mortuo ſinè filiis Claudio, conſolidata tota fuit in Hieronymum, qui deceſſit anno 1615., relictâ Beatrice, ipſo vivente, nuptâ Comiti Federico Scoto, & Luciâ alterâ filiâ nondum nuptâ, utramque teſtamento condito priore anno 1614. heredem relinquendo in ſuis Bonis liberis, & quia dictas filias pari amore dilectas, ad æquales etiam hereditatis partes vocare cupiebat, juſſit Beatrici, quod dotem jam viro traditam, & tertiam Bonorum partem eidem poſt ſuum obitum promiſſam imputare deberet in medietatem hereditatis, in qua eam inſtituerat, deindèque cupiens, quod Lucia altera filia innupta cum viro copioſæ, præclaræque familiæ ſplendidas nuptias contraheret, deſignavit qualitàtes, conditionemque Viri, cui illa nubere deberet, ſi eâdem hereditate eidem relicta potiri, fruique vellet, dixitque.

E più voglio, ed ordino, perchè deſidero grandemente, che detta Signora Lucia mia figliola, ed erede iſtituita, come ſopra, ſi mariti, o ſia maritata più condecoroſamente, ed onorevolmente, che ſia poſſibile, che, ſe per qualſivoglia caſo ſi maritera, o ſarà maritata in perſona, che non ſia nata di legitimo Matrimonio da principio, e veramente, e non fintamente, e che non ſia nobile, e nato di nobile famiglia, overe, ſe ben ſara nato di legitimo Matrimonio, e, come di ſopra, e ſarà nobile, e nato di nobile famiglia, non abbia Beni ſtabili, che ſiano d'entrata almeno di mille, e cinquecento ſcudi, in quel caſo detta Signora Lucia mia figlia non poſſa avere, nè conſeguire in detti miei Beni, & eredità ſe non per ſua legitimâ, privandola in quel caſo, come così la privo, di tutto il rimanente della mia eredità, e Beni, qual rimanente voglio, ed ordino, che in detto caſo ſia ipſo jure, & facto applicato incontinente alla detta Signora Beatrice, e ciò, perchè così è ſtata, ed è l'ultima mia volontà, e diſpoſizione. =

Cum autem paulò poſt Lucia nupſiſſet Cæſari An-

Anguissolæ descendenti à Joanne Baptista quondam Lancellotti cum dote ab ejus Tutore, & Curatore illi constituta in libris sexaginta millibus, graves inter præfatas Sorores subortæ fuerunt lites, nam Lucia, tamquam nupta Cæsari Anguissolæ, vindicare contendebat Bona omnia avita Antonii, qui, deficientibus masculis, vocaverat fœminam innuptam, quæ in Matrimonium duceret unum ex Descendentibus Joannis Baptistæ, qualis erat Cæsar, exclusâ Beatrice extra familiam Anguissolam in Matrimonio collocatâ.

Contra verò Beatrix pluribus rationibus excipiebat, hujus contraventionis colore repelli non posse ab avita hereditate, immò per viam reconventionis à Lucia sorore repetebat medietatem hereditatis eâ lege eidem à Patre relictam, ut nuberet viro nobili, scuta mille, & quingenta in annuo censu, redituque numeranti, quibus Cæsar caruisse dicebatur, licèt ceteroquin ornatus aliis omnibus qualitatibus, atque prærogativis à Testatore requisitis.

Mutuis hisce petitionibus delatis ad Excelsum Ducale Consilium Placentiæ, acerrimæ jam lites coram eo intendi cœperant inter utramque Sororem, sed post aliquandiù judicialiter disceptatam Causam, tandem die 6. Aprilis 1620. litem omnem transfigerunt, æqualiter dividendo Bona omnia tàm avita, quàm paterna, per hæc verba. = *Volentes, & intendentes devenire ad partes, & divisiones Bonorum, jurium, actionum, creditorum, & debitorum, ac aliorum creditorum per prædictum quondam perillustrem D. Hieronymum ipsarum DD. Comitissæ Beatricis, & Luciæ sororum olim Patrem in ejus hereditate, & Bonis existentibus tàm in præsenti Civitate Placentiæ, quàm etiam in Loco S. Georgii Ducatus Placentiæ, & alibi, & per eumdem D. Hieronymum tempore ejus vitæ, & mortis tentorum, & possessorum, seu quasi, & post ejus mortem per ipsas DD. Sorores gavisorum in communi, & pro indiviso, & in quibus dictæ DD. Sorores institutæ fuerunt heredes universales à dicto quondam D. Hieronymo earum Patre in ejus ultimo testamento per eum condito, tales partes, & divisiones fecerunt, & faciunt, ut infra &c.* =

Rerum ità divisarum dominium suum, commoda, utilitatesque omnes altera in alteram condividentem transtulit pleno jure, mutuâque concessâ facultate de illis liberè disponendi, utraque condividentem constituit Procuratricem in rem propriam, altera pro altera possidere constituit, sancitumque fuit, ut unaquæque earum *sit, & succedat in omnem locum, & jus alterius, & ejus vires in omnibus obtineat*, sunt verba divisionis, & transactionis, quam demum confirmaverunt pluribus pactis, omnesque præteritas lites obliterando, tum ipsas condividentes, tum earum heredes illam perpetuò ratam habituras professæ fuerunt, subdentes, = *& respectu litium, & in executivis utraque pars vicissim promisit observare prædicta omnia sub obligatione Bonorum, & sub amplis renunciationibus.* =

Licèt autem dictæ Sorores in hac divisione aviti fideicommissi mentionem nullam fecerint, nihilominus in dubium non venit, quin Bona etiam illi obnoxia in eadem comprehenderint, ut enim omnia à Hieronymo eorum Patre possidebantur, sic etiam sub nomine hereditatis paternæ promiscuè illa partitæ fuerunt, proindeque, cum scirent, mutuas omnes, universalesque prætensiones fuisse hâc divisione sopitas, quoad vixerunt, religiosè eam observaverunt, nullo umquam colore illis ampliùs excitatis, licèt plures controversiæ inter easdem, occasione hereditatis Hieronymi Patris, exortæ fuissent.

Quamobrem Comitissa Beatrix agnoscens, collatum sibi fuisse plenum dominium rerum, quas in divisione habuerat, & idcircò liberè de illis disponere posse, eadem subjecit perpetuo fideicommisso primum favore Alexandræ filiæ suæ nuptæ Marchioni Aloysio Scoto, & deindè ceterorum omnium illius Descendentium reciprocè ordinato, super cujus fideicommissi existentia exortâ lite inter Dominum Marchionem Annibalem Deodatum ex Fabio filio Alexandræ nepotem, & DD. Comites Federicum, & Antonium Mariam de Scotis filios Alexandræ, & Patruos dicti Marchionis Annibalis, Excelsum Ducale Consilium Placentiæ, ad quod Causa delata fuerat, pronunciavit super existentia fideicommissi perpetui, & quidem reciprocè pro suis Descendentibus conditi à Beatrice, adjudicando D. Marchioni Annibali portionem ei debitam, cujus judicati executionem impedire satagentes præfati Comites Federicus, & Antonius Maria, captarunt à D. Comite Alexandro Anguissola Luciæ filio cessionem quamdam assertorum jurium sibi competentium vigore fideicommissi ab Antonio conditi favore fœminæ nupturæ in domo Anguissola, quo titulo non solum retinere contendunt id, quod D. Marchioni Annibali adjudicatum fuit ex fideicommisso Beatricis, verùm etiam ab eo repetunt quidquid ex illo ad eumdem devenit; quamobrem duo examinanda mihi proponuntur.

Primò, nempè, an dispositio testamentaria dicti Antonii Anguissolæ debeat habere locum favore D. Luciæ, ejusque filiorum masculorum ad exclusionem Comitissæ Beatricis, ejusque Descendentium, cum ista de consensu Patris jam nupsisset Comiti Federico Scoto, itàut post obitum D. Hieronymi Anguissolæ ejus Patris nubere non posset descendenti ex Baptista Anguissola, juxta dispositionem avitam, ideòque præferri debeat, & succedere in fideicommisso avito D. Lucia, quæ post mortem Patris nupsit D. Cæsari Anguissolæ descendenti ex dicto Baptista.

Secundò, an per divisionem anni 1620. initam inter DD. Comitissam Beatricem, & Luciam, præviâ lite prædictâ, dicendum sit, Sorores renunciasse per speciem transactionis, prætensionibus deductis, & portionem æqualiter obventam recepisse pro omni, & toto eo, quod utraque respectivè prætendere poterat, itàut, dato fideicommisso D. Antonii Anguissolæ, ejusque purificatione favore D. Luciæ, ista intelligeretur recepisse medietatem Bonorum pro dicto fidei-

commisso, stante præsertim mutuâ jurium ces-
sione, & teneri eam imputare in satisfactionem
dicti fideicommissi, etiamsi divisio fuerit facta
de Bonis tamquam paternis, & tamquam here-
ditatis paternæ, absque mentione dicti fidei-
commissi aviti.

Totum hujus Causæ momentum est in exa-
mine, ac decisione secundi Dubii; siquidem ho-
die non amplius integrè disceptatur de iis, quæ
pertinent ad primum Dubium, videlicet de
præfatarum Sororum juribus, mutuisque peti-
tionibus, quoad avitam, & paternam successio-
nem, prout olim disputatum fuit coram Excelso
Ducali Consilio Placentiæ, illa enim solemni di-
visione per viam transactionis inter easdem So-
1 rores celebrata, sublata, atque extincta fuerunt,
per ea, quæ tradit *Urceol. de Transact. quæst. 73.
num. 1.*; cum transactio suâpte naturâ secum fer-
re dicatur novationem priorum jurium extincti-
vam, adeòut, eâ secutâ, primœvis actionibus
agere ampliùs non liceat, sed solùm suppetat
actio pro istius observantia, & implemento con-
sequendo, per *Text. in cap. 1. de Transact.,
clar. mem. Card. de Luc. de Alienat., & Contract.
prohibit. disc. 50. num. 26., & in Miscell. disc.
5. num. 12., Monach. decis. 40. punct. 7. num.
70., & seqq.*, utpotè notant præfati Docto-
res; certòque certiùs id locum sibi vindicat in
casu nostro, in quo ex toto transactionis contex-
tu, reique gestæ seriè constat, posteriorem con-
2 tractum non fuisse stipulatum, ad effectum dum-
taxat novæ obligationis vinculo confirmandi
priorem, sed illo primœva jura novare, atque
perimere voluisse, ut perspicuè patebit ex iis,
quæ subjiciemus.

Jura ergò utriusque Sororis ita quidem exa-
minanda sunt, ut illorum momentis expensis,
inspectoque statu litis super eisdem à Beatrice,
& Lucia introductæ, recto judicio dijudicari pos-
sit, an justam transigendi causam habuerint, ea-
rumque successores ratum habere debeant to-
tum id, quod illæ pro mutuis componendis con-
troversiis constabilivere.

Quamobrem, exordiendo à primo Dubio,
res in nostro casu plana videri posset, nam in
3 gravi illa quæstione de validitate conditionum
nubendi certo personarum generi adposita suc-
cessionibus in majoratibus, fideicommissis, aliis-
que similibus relictis, quàm mirum, miserum-
que in modum vexant Doctores, alii absolutè
sentiunt, illas reiciendas prorsùs esse, utpotè
4 minuentes libertatem Matrimonii, quam alli-
gant certis tantùm Personis, *Menoch. cons. 425.,
& cons. 1083.*, ubi pro hac Sententia 20. Classi-
cos Doctores enumerat, *Morottus cons. 97. per
tot.*, & apud *Rocc. disput. jur. select. cap. 194.
num. 118., & seqq., & D. Torr. Excelsi Duca-
lis Consilii Præses emeritissimus in suo luculento
Tractatu de Majorat., & Primogen. Ital. part.
2. quæst. 49. num. 2.*, alii verò tot distinctionum,
5 & limitationum ambagibus quæstionem invol-
vunt, ut ex illarum sola notione cuique facilè
pateat, quàm gravis, quàm dubia res sit, ideo-
que justam transactioni causam præbuisse.

Lucia siquidem ab avita Antonii successione
Beatricem Sororem exclusam jure dicere vide-
batur tamquam non nuptam uni de Agnatis de-
scendentibus à Baptista Anguissola, prout præ-
ceperat Testator, qui in dubium venire non
poterat, quin fœminas ab ipso descensuras spe
suæ hereditatis consequendæ, invitare posset ad
nubendum uni viro nobili de sua agnatione,
cum in hac materia dispositio omnis, quæ non 6
sit inductiva pœnæ, sed solùm invitativa ad lu-
crum in eventum certi Matrimonii deferendum,
à jure nostro valida censeatur, juxta *Magistrale
Consilium Oldradi 16.*, quem communiter se-
quuntur Doctores.

Sicut enim Matrimonii libertatem, quam
Pontificiæ, Civilesque Sanctiones enixissimè
tuentur, perimere videtur metus pœnæ, quâ 7
quispiam ad illa ineunda compellitur, aut ab
eisdem deterretur, juxta *Text. in cap. Gemma
29. de Sponsal., quippe inhonestum visum est
vinculo pœnæ Matrimonia obstringi, sive futura,
sive jam contracta, ex Pauli Sententia lib. 15.
responsorum relata in Lege Titia quæst. 134. ff. de
verbor. obligat. Bardellon. cons. 20., Gabriel. cons.
12. num. 2. lib. 2., Cyriac. contr. 451. num. 74.
cum seqq., Rota coram Priolo decis. 370. num. 2.*,
ità etiam eadem libertas nulla ex parte minui,
aut lædi dicitur, si nuptiæ inter certas personas
concilientur spe lucri, quod, illis non secutis,
auferatur, seu veriùs non detur, *Guilelm. de* 8
*Benedict. in Cap. Raynutius verb. Cuidam Petro
tradiderunt sub num. 10. de Testament. Covarruv.
in Epitom. de Matrimon. part. 1. cap. 3. §. 3. num.
8., Sanchez eodem tract. lib. 1. disput. 33. nu. 7.*,
ubi, quod de hac conclusione non dubitat, *Buc-
coferr. cons. 53. num. 9., & seqq. per tot., Hie-
ronym. Palm. cons. 47. num. 6., & seqq., Hon-
ded. cons. 95. num. 33., & seqq., & num. 99., &
seqq., ibique Balduc. num. 31., & seqq., Gut-
tier. cons. 18. num. 2., & seqq., & Matrim. cap.
20. num. 74. cum seqq., Boss. eodem tract. cap.
11. num. 464., Mantica de conject. lib. 11. tit. 18.
num. 1., & seqq., Molin. de Primogen. lib. 2. cap.
13. num. 4., ibique Adden., alter Molin. de just.,
& jur. disput. 613. sub num. 1., Duran. de con-
dit., & mod. impraticab. part. 2. cap. 3. num. 48.,
Barry de success. lib. 17. tit. 14. num. 1., Marta
de success. legal. part. 4. quæst. 12. cas. 2. nu. 85.,
Panimoll. decis. 51. adnot. 2. num. 1., & 2., clar.
mem. Card. de Luca de Testament. disc. 73. sub
num. 21. vers. Ubi autem, & de Matrimon. disc.
14. num. 6., & in adnot. ad Concil. disc. 26. num.
37., D. Præses Torr. de Majorat., & Primo-
gen. Ital. part. 2. dict. quæst. 49. num. 5., & seqq.,
Roccu disput. jur. select. cap. 194. num. 120., Ro-
dulphin. allegat. 41. num. 2., Fragos. de Regim.
Reip. Christian. tom. 3. disp. 19. §. 1. num. 9., &
seq., Rota coram Priol. decis. 270. num. 5.*

Moventurque præfati Doctores ex ratione,
quod Testator in casu contraventionis non dici-
citur pœnam ullam irrogasse, sed abstulisse lu- 9
crum sub conditione deferendum, si scilicet cum
certa persona nuptiæ contrahantur, quod nec
nomen meretur, nec pœnæ naturam habet,
quæ

quæ tunc inflicta rectè diceretur, quum non
10 adimplenti, aliquid de proprio patrimonio
subtraheretur, Roman. dict. consil. 95. numer.
34., & seqq., Balducc. ad præcedens cons. 94.
num. 55., & seqq., Covar. epitome de Matrim.
quæst. 2. cap. 3. §. 3. num. 8., Guttier. eodem tra-
ctat. cap. 20. num. 5. vers. Non enim, Andreol.
contr. 222. num. 1., & seqq., Torr. dict. quæst.
49. num. 21., Urceol. de Transact. quæst. 28. nu.
16. in fin., Sanfelic. decis. 289. num. 6. lib. 2.,
Rot. decis. 493. num. 4. part. 4. tom. 2. rec., Car-
din. de Luca de Matrimon. disc. 14. loc. cit, aliis-
que apud eumdem de testam. disc. 73. nu. 22., Rota
coram Bich. decis. 89. num. 12.

Immò, cum omnia Juris nostri loca, demp-
tâ legitimâ, quam ab omni onere, conditio-
ne, & vinculo immunem filiis reservarunt,
11 plenam Parentibus potestatem fecerint de reli-
quo patrimonio arbitratu suo disponendi, nil
æquius, nilque magis consonum videtur pietati
illi, quâ Parentes, cum moriuntur, filiorum im-
becillitati consulere student, quàm illos ad ho-
nestas nuptias allicere spe consequendi ea Bona,
quæ poterant eisdem non relinquere. Et qui-
dem quæ justa subest ratio, cur Parens, qui
potest facere plus, non possit facere, quod est
12 minùs, & qui potest nullatenus concedere, ac
omninò denegare, non possit concedere qualifi-
cate, & sub justa conditione contrahendi cer-
tas nuptias, præsertim, quando conditio ista
ità discretè adposita est, ut Matrimonii liberta-
tem penitùs non adimat, ut bis ferrè verbis ra-
tiocinatur clar. mem. Cardin. de Luca de Matri-
mon. disc. 14. num. 7., & 8., & priùs notave-
rat disc. 73. num. 23. de testament., & latiùs Ro-
man. dict. cons. 95. num. 12., & seqq., &
num. 41.

Parumque referre dicebatur, an hujusmodi
13 onus, seù præceptum à Testatore adpositum
fuerit instar conditionis, ut nostri dicunt, suspen-
sivæ, & à parte ante, sive instar modi expost
adimplendi, semper enim obstant præfatæ perfe-
ctæ adquisitioni, quam vel absolutè impediunt,
vel resolubilem reddunt, Cardin. de Luca de
Matrimon. dict. disc. 14. num. 7., non enim am-
bigendum videtur, quin is, qui lucrum dat,
sive illud sub conditione, sive sub modo dede-
14 rit, possit etiam privationis penam adjicere,
Guttier. cons. 18. num. 3., & 4., quod refert,
& sequitur in tract. de Matrimon. cap. 20. num. 5.
in fine.

Verùmtamen, licèt distinctio ista rejiciens
conditiones tantùm inductivas pœnæ. & appro-
bans illas, quibus lucrum defertur eâ lege, ut
filius, vel filia certo personarum generi nubere
15 debeat, videri possit verior opinione illâ, quam
tradunt plurimi acriores, severioresque vindi-
ces libertatis Matrimonii, qui conditionem
quamcumque quoquomodo illam lædentem re-
probant, nihilominùs Beatrix, hac ipsâ supe-
riùs traditâ distinctione juvari posse videbatur,
& quia Doctores alii nec numero exigui, nec
16 auctoritate impares præcitatis Auctoribus, me-

mores præcepti, quo admonentur, Leges, non
verbis, sed rebus, impositas esse, optimèque
callentes, ademptionem lucri persæpè æqui-
pollere, quinimò acerbiorem esse gravissimâ
pœnâ, distinctionem illam magis æquâ ratione 17
declarandam esse censuerunt, atque idcirco,
posthabito nomine pœnæ, & lucri, subdistin-
xerunt, licere quidem honesti lucri sponsione,
atque illecebris invitare ad Matrimonia cum
personis Testatori gratis contrahenda, eadem-
que prohibere personis illi invitis, at verò, si
lucrum, quod sub certarum nuptiarum condi-
tione promittitur, magnum sit, quis umquam 18
recto sensu præditus dixerit, illius amissionem,
sive ademptionem æquiparandam non esse pœ-
næ? Angelus Rodulphin. allegat. 31. num. 4.,
de Marin. var. resolut. lib. 1. cap. 144. num. 13.
in fin., & relatis pluribus antiquioribus, docuit
Rota decis. 493. num. 3., & seqq. part. 4. tom. 2.
rec., coram Gregor. decis. 326. num. 19., & de-
cis. 93. num. 11. part. 10., Rocc. disput. jur. se-
lect. cap. 19. num. 121., ubi plurimos refert
gravissimos Doctores, & Rotæ Decisiones ità li-
mitantes conclusionem, quod quis spe lucri in-
vitari possit ad Matrimonium, atque uno ore
recipientes conditionem hanc, si sub ea pater-
na, aut avita hereditas ad posteros defera-
tur.

Nam quid tristius, quid acerbius Liberis eve-
nire potest, quàm repelli ab hereditate eisdem
quasi debita, etiam in vita Parentum, & qui- 19
dem non aliud ob crimen ab èa excludi, nisi
quia non contraxerunt nuptias ab illo præscrip-
tas? ut notarunt Cyriac. contr. 451. num. 83.,
& seqq., Rot. dict. decis. 93. loco citato, quæ
sanè injuria velari nequit commentitio illo colo-
re paternæ pietatis, ac providentiæ, filiorum im- 20
becillitati hac ratione consulentis, quia tan-
tùm abest, quod hujusmodi præceptis commo-
dum ullum filiis comparetur, ut potius iidem
illa religiosiùs observando persæpè maximis pri-
ventur utilitatibus, & splendidis prohibeantur
nuptiis, ut evenerat in casu, super quo respon-
dit Morottus dict. cons. 97., in quo Pater jubeu- 21
do filiæ, ut nuberet uni de agnatione, eidem in-
tercipiebat præclarissimas cum Celsissimo Prin-
cipe consanguineo Regiæ Celsitudinis Ducis Sa-
baudiæ.

Magis verò, magisque augesceret hujusmodi
ademptionis acerbitas, si illa à Testatore fuisset
indicta post lucrum filiæ pure, & perfectè quæ- 22
situm, tunc enim cum contraventio secumfe-
rat amissionem rei jam effectæ de proprio patri-
monio, contraveniens dicitur fieri pauperior, 23
ac pœnam sentire, maximè, si agatur de re gra-
vi, quæ, tametsi delata fuerit titulo lucrativo,
nihilominùs illius privatio pœnam irrogare di- 24
citur, per ea, quæ tradit Rota coram Priolo decis.
270. num. 3., & 4., de Marin. variar. resol. lib. 1.
cap. 244. num. 13.

Hæc autem si per se spectata sufficerent, ut
Beatrix avitæ hereditatis amissionem effugisse
dici posset, potiori jure eadem ab omni d mno
immu-

immunis servanda erat, si intueamur peculiares
circumstantias, ob quas eximebatur ab observa-
tione præcepti nubendi uni de Descendentibus
Baptistæ, nam, præterquamquod tempore, quo
illa ad nubilem jam progressa ætatem desponsa-
ta fuit Comiti Federico Scoto, fieri potuit,
quod inter Descendentes D. Baptistæ nullus
adesset, cum quo commodè Matrimonium
inire posset, vel ob nimiam disparem ætatem,
(ut de facto erat in casu D. Cæsaris habentis so-
lùm annos duodecim, cum D. Lucia annos duo,
& viginti numeraret) vel ob alios defectus, &
25 legitima impedimenta, quo casu, nè penitùs
adempta diceretur libertas Matrimonii, vel sal-
tem, nè eadem nimium coarctaretur, remissius
censendus erat hujusmodi præcepti, & conditio-
nis rigor, per ea, quæ latè tradit *Rucca disput.
jur. select. cap.194. num.122. cum pluribus seqq.*,
*Rota decis. 493. num. 61. cum pluribus seqq. part.
4.tom.2.rec.*; Certiùs, quia Beatrix nupserat mul-
tos annos ante delatum avitum fideicommissum,
& quidem tempore, quo Hieronymus ejus Pa-
ter habebat sobolem masculinam, aliamque su-
26 scipere posse fortè credebatur; erat enim in hu-
manis Lucas Antonius ejus filius, qui vitâ fun-
ctus est longè post Matrimonium Beatricis, nul-
la autem justa, ac prudens ratio, non pietas er-
ga fratrem, non denique libertas, quâ gaudere
debent Matrimonia, permittebant, ut illa nup-
tias differret, quasi expectatura tristem even-
tum obitus Fratris, quid enim magis ab huma-
nitate omni abhorruisset? quidque umquam ex-
cogitari potuerit magis contrarium universi Ju-
ris, ac legum menti? ita enim evenire potuis-
set, quod Beatrix, fratre non decedente, nup-
tiarum, & successionis commodum amisisset,
ideoque, cum deindè per obitum Patris, & fra-
tris ejus favore præter spem omnem purificatum
27 fuit dictum fideicommissum, cum conditio nu-
bendi uni de Descendentibus Baptistæ de facto,
& de jure impossibilis diceretur, ad illud admit-
tenda erat, perindè, ac si purè relictum fuis-
set, nullaque adposita hujusmodi conditio per
ea, quæ latè tradit *Mans. consult. 114. tom. 2.
fol. 115.*

Verùm etiam, pro eadem ab omni pœna vin-
dicanda, plurimùm urget bona fides desumpta,
28 tum ex minori ætate, tum etiam ex ignorantia
hujusmodi præcepti in Minore semper præsu-
29 menda, ex cumulatis apud *Castil.contr.Juris lib.
5. cap.127. num. 43., & seqq. tom.6.*, tum de-
nique ex eo, quod nobilis illa Puella honestè
recusare, aut contradicere non poterat nuptiis
auctoritate Patris cum Comite Federico de Sco-
30 tis ejus viro constabilitis, his enim concurren-
tibus circumstantiis, cum illa dici non posset do-
lo malo contravenisse præcepto Testatoris pe-
culiares nuptias optantis, idcircò vel nullam
commiserat contraventionem, quæ plectenda
esset pœnâ ademptionis hereditatis avitæ, *Mo-
rott. cons.97. num.25.*, *Sanchez. de Matrimon.
lib. 1. disputat. 34. num. 13.*, *Panimol. decis.57.
adnot. 2. num. 16., & seqq.*, *cum aliis apud Bich.
decis. 89. num.9.*, vel saltem eidem succurren-
dum erat ope restitutionis in integrum, non qui-
dem adversus Matrimonium jam contractum,
quod dissolvi amplius nequibat, sed adversus 31
pœnam ademptionis Bonorum, quam ob Ma-
trimonium Patris arbitrio, & auctoritate con-
tractum incurrisse prætendebatur, *Morott. cons.
97. ex num. 23. ad finem*, *Altograd. cons. 77. ex
num. 48. lib.2.*, *Marcian. jun. disputat.77. num.
24.*, *clar.mem. Cardin. de Luca de Matrimon. dict.
disc. 14. num.9.*, *Andreol. contr. 222. num. 5.*,
Angel. Rodulphin. allegat. 41. num. 3., *Rota co-
ram Bich. decis. 89. num. 10.*, quæ *num. 23., &
seq.* id admittit in muliere, licèt contrarium 32
ex facti circumstantiis sentiat de viro majore *dict.
decis.493. num.75., & seqq.*, ubi firmat, requi-
ri interpellationem, ut Puella nubens incidat in
amissionem lucri, & reassumit *num. 90. cum* 33
aliis seqq.

Nihilque turbat, quod hujusmodi specioso
prætextu succurrendi imbecillitati Puellarum ex
ea fide obsequentium Parentum votis facilè non
debeat everti suprema Testatorum voluntas,
quam exitum habere omni jure, oportet, præ- 34
sertim, cum versemur in materia, in qua locus
esse nequit beneficio restitutionis in integrum,
tum quia conditio à Testatore volita, adimple-
ri amplius non potest, ut observat *D. Præses
Terr. de Majorat., & Primogen.Ital.dict. quæst.* 35
49. num. 18., & seq., tum etiam quia procul
ab ea abest læsio, quæ est causa concedendi di-
ctam restitutionem, nam sive intueamur dispo-
sitionem Testatoris invitantis Puellam innuptam
ab ipso descendentem ad nubendum uni de agna- 36
tione, ut in ea Bona sua conserventur, sive
spectemus nuptias à Beatrice contractas, eadem
nullum præsens damnum, læsionemque patieba-
tur, sed illud ab incerto pendebat eventu.

Objectum siquidem istud, licèt ob auctorita-
tem, & rationem, quibus innixum est, urge-
re videatur, nihilominus facilè submovetur,
quia, si de auctoritate agatur, numero, & nomi- 37
ne Insignes Doctores stant pro alia sententia,
& ipsemet doctissimus D. Præses, licèt non ex-
cuset Puellas impulsu Matris nuptias contrahen-
tes cum personis non comprehensis in dispositio-
ne Testatoris, nihilominùs aliter sentire vide-
tur, quando eædem auctoritate Patris ad illas
cogantur, si verò rationem expendamus, res-
pondemus, quod impotentia adimplendi condi-
tionem impedire nequit restitutionem in inte-
grum adversus lucri amissionem, vel pœnam pri- 38
vationis inflictam ob illius non adimplemen-
tum, eò quia istud ob antecedentes nuptias de
jure, & de facto impossibile reputatur, ideóque
conditio pro non adposita habetur, ut jam pro-
bavimus, læsio verò metienda non est ex tem-
pore, quo actus nuptiarum expletur, sed ex
posteriori eventu; nam, si Puella minor, &
ignara oneris contrahendi Matrimonium cum
certo personarum genere à Testatore impositi, 39
obsequendo paternis imperiis, ejus mentem non
impleverit, læsio ex subsecuto eventu patefa-
cta

cta, retrotrahetur ad tempus nuptiarum, & ju-
stam præbebit causam concedendi restitutionem
Puellæ, quæ, supposito, quod hujusmodi con-
40 ditio à Testatore adposita, obstare possit tempo-
re contracti Matrimonii, fingitur decepta, ut
optimè dixerit *Altograd. dict. cons. 77. num. 57., & seqq. lib. 2.*

Hæc igitur cum ità se habeant, &, ut benè in
simili casu animadvertit *clar. mem. Cardin. de Luca de Matrimon. sæpiùs citato disc. 14. num. 9.*,
tantarum rationum, & auctoritatum funda-
mento Beatrix justè credere potuisset, similes
conditiones, & præcepta nullo pacto esse obli-
gatoria, vel saltem adversus illas juvari potuis-
se beneficio restitutionis in integrum, quo justo
41 colore dici, affirmarique poterit, tot gravissima
rationum momenta, quæ certè sufficissent pro
consequenda dicta restitutione, suffragari non
posse pro sustinenda transactione, eadem ex
causa celebrata; juxtà enim cuique notas regu-
las certum est, quod ad illius validitatem,
nedum sufficit quælibet occasio dubitandi, tam-
etsi modica, *Rota coram Merlin. decis. 799. num. 20. post D. Torr. de pact. futur. success. decis. 174. num. 5., & in rec. decis. 17. num. 13. part. 14., decis. 107. num. 7., & 8. part. 15., decis. 262. num. 14., & decis. 317. nu. 3., & seqq. part. 19. rec.*, verùm etiam admittitur prætensio non ve-
ridica, *Adden. ad Gregor. decis. 149. num. 6., Rot. decis. 263. num. 2. part. 3., & decis. 67. num. 5. part. 11. rec.*, adeòut sufficiat procul abesse
42 evidentem calumniam, argumento *Text. in leg. In summa 65. ff. de condit. indebit. Rota coram Merlin. dict. decis. 799. num. 2., & in Romana transactionis, seù congruæ 15. Junii 1682. §. Vicario non sufficiat cor. Rño D. Hervault Archiepisc. Turonen.*

Quam quidem calumniæ suspicionem in no-
stra hypothesi removent, tum tot eximiorum
Doctorum auctoritas, quæ procul dubio efficie-
bat, ut in quæstione, tantâ opinionum varie-
43. tate vexatâ, transactio validè interponi posset,
Cyriac. contr. 128. num. 90., Rota coram Priol. decis. 161. num. 6. post Consal. ad Peregrin. decis. 44. num. 6., quando unius tantùm Insignis Do-
ctoris sententiam justam causam illi præbere, tra-
44 dunt *Adden. ad Gregor. decis. 149. num. 6., Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 25. num. 16., & decis. 13. part. 14. rec.*, tum etiam
lis in Excelso Ducali Consilio introducta, tam-
etsi solus illius timor, vel sola lis extra judi-
cium de facto illata, transactionem justam, vali-
45 damque reddat, *leg. 2. cod. de transact., Alex. cons. 42. num. 5. lib. 6., Gall. cons. 12. num. 45., Fachin. contr. 35. in fine lib. 1., Rota coram Priol. dict. decis. 161. num. 4., coram Merlin. decis. 854. num. 5., & in rec. decis. 13. num. 18. part. 14.* Et deniquè id, quod omnem dubitatio-
nem tollit, justitiamque præfatæ transactionis
rei propè dicam evidentiâ confirmat, est similis
petitio, quâ D. Beatrix medietatem paternæ
hereditatis a sorore repetebat, eò quia contra
mentem, & expressum Parentis præceptum nup-
serat Agnato carenti annuo reditu scutorum mil-
le, & quingentorum, ideoque, si justa erat pe-
titio aviti fideicommissi promota à Lucia, ex iis-
dem rationibus justa etiam erat reconventio; 46
quâ Beatrix paternæ hereditatis restitutionem
postulabat, nam ubi eadem erat ratio, ibi eam-
dem juris dispositionem esse oportebat, juxta
concordantia loca, & auctoritates relatas apud
Tabor. axiom. jur. lib. 16. cap. 7. axiom. 13.

Constabilitâ his omnibus validitate, & justitiâ
dictæ divisionis, seù transactionis, nullâ justâ ra-
tione dubitatur, an sub illa comprehensa fuerint
Bona provenientia ab avito fideicommisso Anto-
nii, quod, licèt purificatum videri posset favore
Luciæ, quæ, nubendo uni de Agnatis contem-
platis à Testatore, illius mentem adimplevisse
dicebatur, nihilominùs in dubium venire ne-
quit, quin transactio ad illud porrigatur, &
quin Lucia in eam causam receperit medietatem
Bonorum in divisione ipsi assignatorum, nam
quæstio, quâ quæritur, an transactio extendi
possit de re ad rem, & ad ea, de quibus in 47
illa nominatim mentio facta non legitur, locum
habet in iis dumtaxat rebus, seu juribus, super
quibus lis nulla mota reperitur, quæ cum sit
subjectam, circa quod versatur transactio, pro-
indeque transactio nulla sit, ubi lis omnis ces-
sat, *Rota coram Emerix decis. 1213. num. 6.*,
rectè à Majoribus nostris constitutum est, ut illa
restringatur solam ad expressa, & ad ea, super
quibus lis erat, prohibitâ quacumque extensio- 48
ne ad alia, de quibus nulla mota fuerat contro-
versia, ad normam *Text. in leg. Si de certa 31. Cod. de transact.*, dummodo tamen apertè con-
trarium non evincat mens Contrahentium, tenor
verborum, & amplitudo transactionis, & na-
tura actus, qui geritur. Et rursùs rectè quoque
inquiri potest, an transactio ad certam rem re-
stricta ob latitudinem clausularum, quibus mu-
nita reperitur, trahi debeat ad alias res, de qui- 49
bus nec re, nec verbis in ea dispositum reperi-
tur, per ea, quæ latè disputat *Urceol. de transact. quæst. 81. repetit. consult. 99.*, passimque
apud alios.

At aliter res se habet, cum, jam præexistente
lite, Causa transigitur, isto enim casu cessat 50
omnis quæstio, nam, si transactio interposita
super re, de qua litigatur, extenditur ad omnia
connexa, incidentia, atque dependentia, adeò-
ut qui de re principali transigit de omnibus ap-
pendicibus transigere intelligitur, ut post *Alciatum*, aliosque, tradit *Mantic. de tacit. lib. 26. tit. 6. num. 19. in fin., Urceol. dict. quæst. 81. num. 24.*, potiori jure res ipsa principaliter in
litem deducta, & quæ, ut diximus, est subie-
ctum, circa quod versatur transactio, in illa
comprehensa censebitur, cum extensio prohibi-
ta dicatur ad ea solùm, de quibus nulla lis erat, 51
Rot. decis. 29. num. 4. part. 1. rec., & decis. 18. num. 4. part. 2.; Prout etiam frustra de extensio-
ne transactionis disputatur, quando in ea dispo-
nitur, & inter Contrasigentes dividitur, seù
communicatur res ipsa, de qua quæritur, an
ad illam transactio extendenda sit, hoc namque
casu non agitur de extensione transactionis, sed 52
de

de ea sustinenda in re, super qua fuit transa-
ctum, nè litium materia supersit, ut benè pon-
derat *Rot. decis. 736. nu.10. part.18. rec.*, alio-
quin eluderetur mens legis, & frustraretur finis
transactionum unicè pro dirimendis litibus in-
53 ventarum, *Menoch. decis. Boucsan. 40. punct. 3.*
num.58., *& seq.*, quod maximè procedit, cum
agitur inter personas conjunctas, *Menoch. cons.*
289. num.26., *& seqq.*

Quamobrem, cum lis inter Comitissam Bea-
tricem, & Luciam sororem agitata in Excelso
54 Ducali Consilio, versaretur, tàm super avito fi-
deicommisso Antonii, quàm super paterna he-
reditate Hieronymi, sequitur, quod, sicuti in
lite comprehendebatur tàm hereditas Antonii,
quàm illa Hieronymi Patris, sic etiam utraque
in transactione comprehensa fuerit, maximè at-
tentâ subsecutâ amplâ renunciatione dictæ liti,
ad tradita apud *Cephal. cons.622. num.43.*, *Cy-*
55 *riac. contr.691. nu.58.*, *& seqq.*; Prout etiam,
cum certum sit, quòd dictæ Sorores, nullâ um-
quam factâ præservatione dicti aviti fideicom-
56 missi, prout certè facere debuissent, si de eo
transigere noluissent, æqualiter in transactione
diviserint Bona etiam illi subjecta, concluden-
dum idcircò est, quod de illis etiam transigere
voluerunt, ut post *Cyriac. contr.128. num. 88.*,
& 89., aliosque tradit *Urceol. dict. quæst.81. nu.*
18. post med., qui in fortioribus terminis fir-
mat, per traditionem, seù dispositionem de
57 aliqua re in transactione factam induci illius
comprehensionem, tametsi super ea nulla præ-
cesserit controversia.

Quæ cum ita sint, superfluum est recurrere ad
conjecturas, & argumenta emendicata ex clau-
sulis transactionis, quæ uberrimè suppeterent ex
toto illius contextu; his enim egeremus, si agen-
dum esset de transactione extendenda ad rem,
nec in lite, nec in illa comprehensam, at, cum
ex controversia directè mota super Bonis fidei-
commissariis Antonii, atque etiam ex eorum-
dem divisione facta in transactione, evidens, &
apertum sit, ea fuisse sub illa comprehensa,
58 inutiliter ageremus de extensione transactionis,
quum versemur in casu manifestæ comprehen-
sionis, rectèque notaremur censurâ *Bald. in leg.*
Certo generi §.1. ff. de servit. rustic. Prædior. re-
darguentis imbecillitatem eorum, qui per obscu-
ras, & dubias conjecturas mentem Contrahen-
tium investigant, quando illa ex verbis patesit,
59 factoque ipso, quod est potentiùs verbis, sese in-
dicat, quem locum refert, pluribusque exornat
Tabor. axiom. jur. lib.3. cap. 30. axiom. 2.

Verumtamen, licèt in re clara consultò omit-
tamus inutiles conglomerare conjecturas, nihi-
lominus non pigebit assumptum confirmare effi-
cacissimâ ratione, quam quidem afferimus, non
ut factum, quod manifestum est, ratione com-
probemus, sed ut, cur ita fieri debuerit, cur sci-
licet in transactione Bona etiam Antonii com-
prehendi oportuerit, ratione demonstremus,
ex serie namque facti superiùs recensita constat,
dictas Sorores mutuis petitionibus lacessitas li-
tem intentasse super avita, & paterna hereditate,
Luciam petiisse primam uti sibi debitam, Bea-
tricem vindicasse illam Patris, si autem in sub-
secuta transactione actum fuisset de sola Patris
hereditate, deque ea dumtaxat sorores transe-
gissent, nemo non videt, quàm læsivam, &
quàm fatuam transactionem Beatrix inivisset;
Lucia enim leoninâ, & omni jure improbatâ di-
visione occupasset totum fideicommissum avi-
tum, quod sibi pertinere contendebat, & præ-
tereà extorsisset medietatem paternæ hereditatis,
à qua Beatrix illam exclusam esse contendebat,
& hæc viceversâ commodum nullum, nullam-
que utilitatem ex transactione reportasset, imò
cum evidenti damno, omnium suorum Jurium ja-
cturam fecisset; cum autem Jura omnia ab adeò 60
exorbitanti inæqualitate abhorreant, eamque
eliminent tum ab omnibus contractibus, tum
præcipuè à transactione, idcircò pro ea evitanda
transactio extendenda esset ad Bona etiam avita
Antonii, tametsi nullatenùs in ea comprehensa 61
fuissent, *Cephal. cons.622. num.37.*, *Caren. resol.*
105. num. 2. & 3., *Mantic. de tacit.*, *& ambig.*
lib.26. tit.6. nu.20. & seq., & quidem, cur præ-
fatæ sorores in duas partes æquales avita, &
paterna Bona divisissent, nisi rem ad æqualitatem
reducere intendissent? Cum enim agnoscerent,
tanti æstimari posse litem super paterna heredita-
te, quanti valebat avita hereditas (æqualis enim
valoris fuisse supponuntur) rectè æquali divisione
eaedem partitæ fuerunt, prout exigebat natura
mutuæ petitionis deductæ in Judicium, in quo
Beatrix tantundem; Lucia repetebat, quantum
ista à Beatrice postulabat, eoque magis hæc ur-
gent in casu nostro, quia versamur in transactio- 62
ne celebrata inter Sorores, undè strictissima san-
guinis conjunctio exposcit, ut religiosiùs inter
eas servetur æqualitas, bonaque fides sanctiùs cu-
stodiatur, tametsi transactio extendenda esset ad
non expressa, & ad ea, quæ sub lite comprehensa
minimè fuissent, *Urceol. de Transact. q.81. n.20.*

Et denique his omnibus robur addit subsecuta
observantia 80. circiter annorum vetustate, at-
que auctoritate comprobata, ex qua constat, 63
quòd nec calore controversiarum post transa-
ctionem exortarum inter præfatas sorores, nec
alio umquam quæsito colore, Lucia, ejusque
filii ausi fuerunt quidquam à Beatrice, vel ejus
heredibus repetere vigore fideicommissi aviti,
ex qua profectò adeò longæva observantia evi-
dens resultat argumentum, quòd etiam super eo
transactum fuerit, nè semen ullum litium inter
personas adeò conjunctas surgere ampliùs posset,
Rota coram Cavaler decis.407. num.9., ubi firmat,
sufficere observantiam octodecim annorum, *Lan-* 64
cellot. Gall. cons.63. num. 28. & seqq., *decis. 351.*
num.29. & seq. part.9., *dec.44. num.15. post Cen-*
sal. ad Peregrin., *Bonden. collect. legal.17. n.67.*
& seqq. lib. 2., nullo igitur jure tot annorum si-
lentio deletæ, extinctæque lites hodie ad vitam
revocantur sub inani prætextu, quòd Bona aviti
fideicommissi non fuerint comprehensa in tran- 65
sactione, cum Lucia eo nomine jam receperit,
& in eam causam imputare teneatur quidquid
ex transactione consecuta fuit.

Hinc

Hinc parvi refert, quod Bona in tranſactione
diviſa, denominata fuerint paterna, & non etiam
avita, quia, cum *ſit juſtum*, *voluntates Contra-*
66 *hentium magis*, *quam verborum conceptiones inſ-*
picere, ut monuit *Imperator Juſtinianus in leg.*
fin. Cod. quæ res pignor. oblig. leg.1., *& toto titul.*,
Cod. plus valere, *quod agitur Rot. in una Romana*
Locorum montium 11.*Decemb.* 1699. *§. Nec Reis*
cor. R. P. D. della Tremoille, quâ ratione dici po-
teſt, dictas Sorores diviſiſſe Bona tantùm paterna,
quando de facto ſub ea indiſcriminatim compre-
henderunt univerſam etiam Avi hereditatem?

Qin immò tantùm abeſt, quod diviſio iſta, cum
ſit facta ſub nomine Bonorum paternorum, of-
ficere poſſet, ut potiùs aſſumptum confirmaret,
atque ex ea elicere poſſemus omnem fideicom-
miſſi remiſſionem, ſi quæ illius pars ad Beatri-
cem perveniſſet, cum enim præfatæ Sorores ad
dictam diviſionem devenerint, non ut diſſolve-
rent communionem Bonorum tantùm, ſed ut
componerent lites ſuper eiſdem judicialiter illa-
tas, cumque etiam ambigi nequeat, quin utra-
que ſcientiam haberet aviti fideicommiſſi, de
quo à Lucia lis mota jam erat, dum deindè Bona
omnia tàm avita, quàm paterna indifferenter
67 diviſerunt ſub nomine hereditatis paternæ, di-
cendum eſt, quod, removendo cujuſcumque
fideicommiſſi obſtaculum, rem reducere quod-
ammodò voluerint ad terminos inteſtatæ ſucceſ-
ſionis, ſublatâ ſpe omni ad illa umquam redeun-
di ex titulo aviti fideicommiſſi; dubitari namque
poſſet, an diviſio facta de Bonis tamquam here-
ditariis Patris induxiſſet remiſſionem fideicom-
miſſi eo tantùm caſu, quo Condividentes illius
68 ignorantiam habuiſſent, *Rota in una Balneore-*
gien. Fideicommiſſi 5. *Decembris* 1691. *§. penulti-*
mo, *&* 21. *Aprilis* 1692. *§. Quantum autem co-*
ram R. P. D. Caprara, & aſſumptum confirmari
poſſet pluribus aliis argumentis elicitis ex natu-
ra, & verbis tranſactionis.

Ex natura quidem actus, quia ex illo reſultaſ-
ſet maxima inæqualitas, ſi in eo nulla fuiſſet ha-
bita ratio avitæ hereditatis, Beatrix quippè libe-
rè dividi paſſa fuiſſet paternam hereditatem, Lu-
cia verò jura omnia, quæ prætendebat ſuper avi-
69 to fideicommiſſo, retinuiſſet, quod repugnat
æqualitati ſervandæ in diviſione, ideoque, ſicuti
Beatrix in communem Bonorum dividendorum
acervum contulit Bona omnia ſua, ſuaque jura,
pari ratione Lucia quoque jura, Bonaque, quæ
vigore fideicommiſſi propria eſſe contendebat,
communicaſſe cenſenda eſt, *Rota apud Urceol.*
deciſ.67. num.3., *deciſ.174. num... part.13. rec.*,
deciſ.135. num. 6. & ſeqq. part. 14., *& deciſ. 55.*
num.20. & ſeqq., *impreſſ. poſt tract. de pact. futur.*
ſucceſſ. D. Præſidis Torr., maximè quia agebatur
tur de prætenſionibus, quæ mutuæ erant, & reci-
procæ, quo caſu faciliùs utraque ex Condividen-
tibus jus ſuum remiſiſſe cenſetur, *Mierez. de Ma-*
jorat. part.4. quæſt.22. num.64.

Conſonant naturæ actus clauſulæ, quibus ſti-
pulata legitur diviſio, in qua conventum fuit,
70 quod (ſunt verba diviſionis) *unaquæque ipſarum*
Partium, *earumque heredes*, *& cui dederint præ-*
dictum totum ſuperiùs unicuique earum in parte
obventum &c., *habeat*, *teneat*, *& exinde*, *quid-*
quid voluerit, *faciat ſinè alicujus contradictione*,
quo caſu in dubium non venit, quin Condivi-
dentes invicem remiſerint jura omnia fideicom-
miſſi, ex deductis in doctiſſimo *Reſponſ. feudal.*
2. num. 77. & ſeqq. apud *D. Præſidem Torre. in*
ejus tract. de Major., *& Primog. Ital. part. 2. fol.*
488. Prætereà ſibi mutuò ceſſerunt jura omnia,
actiones, rationes, defenſiones quomodolibet
competentia, & competitura adverſus quam- 71
cumque perſonam ſeſe invicem conſtituentes
Procuratrices in rem propriam, ut ponderat *Cy-*
riac. contr.285. num.56., invicem ſeſe poſuerunt
in locum, jus, & ſtatum alterius, quòd pariter
ad effectum, de quo agitur, expendunt *Cache-*
ran. deciſ. Pedemont. 112. num. 17., *Barry de*
ſucceſ. lib. 8. tit.13. num.6., & ceteri apud *Rocc.*
diſput. Jur. ſelect. cap.21. num.18. & ſeqq., plu-
raque demùm alia addiderunt, quibus tum Con-
dividentes, tum earum Succeſſores ſub omnium
Bonorum obligatione perpetuò ratam habituras 72
dictam diviſionem promiſerunt, adijciendo ver-
ba, & pacta in rem directa diviſionis realitatem
cum fideicommiſſi remiſſione importantia, quæ
proindè procul dubio D. Beatricem, ejuſque
Succeſſores tutam reddebant ab omni moleſtia,
quæ eidem inferri potuiſſet à Lucia, ejuſque he-
redibus, cum, ut dictum eſt, non ageretur de
diviſione facta ſimpliciter pro communione diſ-
ſolvenda, ſed pro dirimendis litibus exortis in-
ter Sorores habentes ſcientiam fideicommiſſi pro
æqualitate inter eaſdem inducenda, quo caſu non
venit in dubium, quin hæc ſimul juncta, & per-
acta in ſolemni tranſactione, Beatricem, ejuſque
Succeſſores immunem reddiderint ab omni mo-
leſtia, quæ eidem prætextu fideicommiſſi inferri
poſſet, per ea, quæ tradunt *Bonden. collect. le-*
gal. 17. num. 32. lib. 2., *Rocc. diſput. jur. ſelect.*
cap. 2. num. 20., *Palm. alleg. 278. num. 39.*, quæ
omnia ſatis ſit obiter innuiſſe, quia D. Marchio-
ni ſufficit, Bona Antonii comprehenſa fuiſſe in
dicta tranſactione, illaque integrè adjudicata re-
periri Luciæ, Beatricem verò recepiſſe paternam
hereditatem liberam ab omni vinculo, atque ab
omni controverſia immunem, juxta mutuas pe-
titiones ab illis in Judicium deductas.

Quæ cum ita ſint, præoccupata jam videri poſ-
ſet futilis illa objectio, quâ ex adverſo diceretur, 73
contractum, de quo agitur, ubique denomina-
tum reperiri diviſionem, non autem tranſactio-
nem, ideoque agendum non eſſe de ſuſtinenda
tranſactione, ſed quærendum, an efficacia ejuſ-
cemodi diviſionis operari potuerit remiſſionem
fideicommiſſi in præjudicium ad illud vocato-
rum.

Verùm, ut pleniùs Parti adverſæ ſatisfaciamus,
duplicem huic objecto ſubdimus reſponſionem, 74
quarum prima eſt, quod non tàm figura, & con-
ceptio verborum, quàm formalia actus dant na-
turam, & formam imprimunt contractui, *Thabor.*
axiom. jur. lib. 3. cap. 84., ideoque, ſi ſpectemus
formalia contractus, de quo agitur, in dubium
venire non poterit, quin ille tranſactionis natu- 75
ram

ram fortitus fuerit, nam, ut latiùs probatum est
in superioribus locis, interpositus legitur super
mutuis dictarum Sororum petitionibus post acer-
rimam litem de eisdem instructam, initus appa-
ret non ad simpliciter dissolvendam communio-
nem, sed ad æqualitatem inducendam, litesque
inter Sorores componendas, mutuis remissis præ-
76 tensionibus, & demum nulla in eo facta reperi-
tur præservatio Jurium ex causa fideicommissi
in litem deductorum. His autem omnibus per-
pensis, quis umquam justâ ullâ ratione dubitare
poterit, quin hujusmodi actus reputandus sit ve-
ra transactio? Hæc enim nihil aliud est, quàm
de re dubia, & lite incerta non gratuita pactio,
77 sed aliquo dato, vel remisso, vel promisso, prout
definitur apud *Urceol. de transact. quæst.* 2. *nu.* 8.

Altera responsio est, quod in subjecta materia
transactio, & divisio adeò affines, adeoque con-
nexæ sunt, ut una ab alia sejungi minimè possit,
siquidem divisio omnis, quà Condividentes de
jure suo aliquid remittunt, complicatur cum
78 implicita quadam transactione, diciturque tran-
sactio, ut post *Angel. in leg. tres fratres 36. ff. de
pact.*, aliosque antiquiores tradit *Boer. dec.* 147.,
79 *Mart. cons.* 31. *n.* 9.; ideoque DD., quum agunt
de inducenda remissione fideicommissi, promi-
scue de utraque loquuntur, & utramque eisdem
regulis determinant, censentque, tàm in transa-
ctione, quàm in divisione compræhensum, &
remissum dici fideicommissum, quando in Con-
trahentibus adest illius scientia, aliaque concur-
runt, quæ ad remissionem inducendam sufficiant,
80 ut perlegi potest apud *Urceol. de transact. quæst.*
87., ubi semper loquitur indifferenter de divi-
sione, ac de transactione. Quinimmò ad effectum,
de quo agitur, si quæ disparitas inter utramque
82 constituenda est, certè benigniori, ampliorique
interpretatione accipi debet divisio, quæ, ut
inquit *Cavalcan. decis.* 36. *sub num.* 24., licèt sit
quasi transactio, est tamen magis favorabilis,
quàm ipsa transactio, idemque ex *nu.* 21. ad rem
82 nostram expendit verba, & clausulas, quas pro
eliciendo ex divisione remissionem fideicom-
missi supra attulimus.

Avenionen.

Filii in conditione positi an, & quando vocati censeantur? Illorum vocatio desumi potest ex conjecturis, & ex quibus? Fideicommissi remissio contra Ignorantem non inducitur. Pacta inter Contrahentes ad eorum favorem inita, aliorum favore extendi nequeant, aut obligationem parere.

VOTUM XXI.

1 *Filii in conditione positi, ad terminos* = Glos. in leg. Lucius la 2. ff. de hered. instit. = *non censentur dispositivè vocati*.

2 *Verba namque conditionalia non disponunt*.

3 *Filii in conditione positi, ex conjecturis, vocati censentur*.

4 *Filiorum in conditione positorum vocatio levioribus inducitur conjecturis, quum de Ascendentis dispositione agitur*.

5 *Item, quum de eorum vocatione tantùm activa.*

6 *Et in Bonis non etiam Patrui, sed Patris tantùm*.

7 *Vocatio filiorum in conditione positorum ex conjecturis de se imperfectis non valet elici.*

8 *Procedit, etiam ad exclusionem Descendentium*.

Vocatio filiorum in conditione positorum ex quibus excludatur conjecturis? à n. 9. ad 17.

10 *Verba* = ed in caso che, & in tal caso = *adjecta institutioni ordinatæ cum conditione* = si sinè filiis =, *restringunt dispositionem ad illum dumtaxat casum obitus heredis sinè Liberis*.

11 *Et ad casum contrarium extensionem impediunt.*

12 *Filiorum in conditione positorum vocatio excluditur ex non injuncto eorum favore restitutionis onere*.

13 *Præsertim, si, positis etiam in conditione substitutis, vocati expressim isti fuerint*.

14 *Filiorum in conditione positorum vocationem excludit dispositio in perpetuum non collata, nec de Successoribus, linea, aut familia mentionem faciens*, & num. 15.

15 *Testator si non meminit Successorum, lineæ, aut familiæ, censetur sui tantùm heredis personam considerasse*.

16 *Filii in conditione positi ut vocati censeantur, potissima conjectura est contemplatio agnationis, nec non digressus ad plures substitutionum gradus*,

Hisque deficientibus, eorum vocatio regulariter non inducitur, ibid.

Aliæque conjecturæ inefficaces remanent, n. 76.

17 *Agnationis contemplatio excluditur, si nullibi de ea constet in testamento*.

18 *Agnationis contemplatio non inducitur, nisi expressè, aut ex urgentissimis conjecturis*.

19 *Agnationis contemplatio non satis resultat ex qualitate masculinitatis, tametsi pluries repetita*, & *ratio* num. 20.

20 *Masculinitatis expressa qualitas, nisi votum junctum habeat agnationis conservandæ, istius contemplationem non indicat, sed meram sexus predilectionem*.

21 *Agnationis contemplationem non præsefert solum onus assumendi nomen, & Insignia Testatoris*, & num. 22.

22 *Onus assumendi nomen, & Insignia Testatoris pro sola ipsius nominis memoria, non intuitu agnationis impositum præsumitur, conjecturis deficientibus*.

23 *Et maximè, si in contrarium conjecturæ urgeant*.

24 *Agnationis contemplatio excluditur, si non sit expressa masculinitatis qualitas*.

25 *Filiorum nomine absque adjecto masculinitatis tàm masculi, quàm fœminæ comprehenduntur.*

26 *Agnationis contemplationi repugnat masculorum æquè, ac fœminarum comprehensio*.

27 *Agnatio, ubi desit expressa alienationis prohibitio, non censetur contemplata*.

Di-

28 *Digressum ad plures substitutionum gradus non importat pluralitas substitutionum, quæ ab una tantùm conditione pendeant*, & num. 31.

29 *Conditio obitus heredis sine filiis efficit, ut pro unica habeantur substitutiones omnes ab illa dependentes.*

Utque, eâ non purificatâ, evanescant, ac si factæ non fuissent, ibid.

Stantibus præsertim verbis = in tal caso =, ibid.

30 *Verba* = in tal caso = *relata ad casum obitus heredis absque filiis, ad istum duntaxat casum dispositionem restringunt.*

32 *Digressus ad plures substitutionum gradus, nonnisi in diversis casibus, & gradibus inducitur.*

Debet siquidem non tantùm heredi, sed ejus etiam filiis substitutus dari, ibid.

33 *Filii in conditione positi, deficientibus licèt contemplatione agnationis, & digressu ad plures substitutionum gradus, ex aliis conjecturis vocati dici possunt.*

Quales autem hæ sint, & quomodo hunc in finem considerari valeant, ostenditur num. 34. & seq.

34 *Filiorum vocatio arguitur, ex quo positi sint in conditione sub gallico nomine* = en fans = *plurium graduum collectivo.*

35 *Non tamen attenditur conjectura hæc, ubi desit successivi temporis connotatio.*

36 *Vocatio filiorum in conditione positorum conjicitur ex qualitate legitimitatis, & naturalitatis in illis volita.*

37 *Secus censendum est, deficientibus aliis conjecturis, & præsertim contemplatione agnationis.*

38 *Conjicitur itidem ex qualitate realis substitutionis.*

Hæc autem quando vel non probata, vel inefficax dicatur? num. 39. 40. & 41.

39 *Substitutio licèt ad Bona principaliter directa sit, realis non est, quoties alienatio non fuerit prohibita, nec Bonorum alienatio volita.*

40 *Substitutio, ut realis dicatur, unicè attenditur demandata Bonorum conservatio.*

41 *Substitutio realis non est conjectura vocationis filiorum in conditione positorum, quum ad casum obitus primi heredis sine filiis restricta est.*

42 *Vocatio filiorum in conditione positorum arguitur ex prohibita legitima, ac trebellianica detractione. Et quando secus?* num. 43.

43 *Legitima, ac trebellianica prohibita detractio pendens ab obitu primi heredis sine filiis, aliisque destituta conjecturis, non arguit vocationem filiorum in conditione positorum.*

44 *Legitimæ, ac trebellianicæ prohibita detractio prohibitas tantùm personas afficit.*

45 *Filiorum in conditione positorum vocationem arguit qualitas masculinitatis, exclusis fœminis, exoptata*, & num. 48.

46 *Intellige, si hæc ipsos filios, non si alios duntaxat afficiat substitutos.*

47 *Dispositio ultra casus, & personas expressas non extenditur.*

48 *Masculinitatis qualitas votum præsefert agnationis conservandæ.*

49 *Masculinitatis qualitas de se, ac sine aliis conjecturis non inducit agnationis contemplationem.*

50 *Filiorum in conditione positorum vocatio rectè arguitur ex onere deferendi nomen, & Insignia, atque ex primogenituræ ordine injuncto substitutis*, & num. 52.

Excluditur tamen, si simul agnationis contemplatio, aliæve non concurrant conjecturæ, & num. 53.

51 *Onus assumendi nomen, & Insignia, nec non injunctus primogenituræ ordo perpetuum inducunt fideicommissum.*

54 *Onera substitutis injuncta, sunt sub iisdem conditionibus, sub quibus eorum substitutiones, intelligenda.*

55 *His autem non purificatis, censentur evanescere.*

56 *Fideicommissum, vel primogenitura deficiunt, non purificatis casibus, & conditionibus, sub quibus instituta sunt.*

57 *Procedit, licèt agnatio videatur contemplata.*

58 *Ac, etiamsi dispositio cum omnibus clausulis solitis, & necessariis concepta fuerit.*

59 *Onus assumendi nomen, & Insignia, nec non perpetuæ primogenituræ ordo, nisi filiis in conditione positis injunctus fuerit, ipsorum non inducit vocationem.*

60 *Discretiva dispositio modus diversam voluntatem arguit*, & num. 74.

61 *Testator cur in uno potiùs, quàm in alio casu fideicommissum instituerit, inquirendum non est*, & num. 64.

62 *In actu voluntario stat pro ratione voluntas.*

63 *In actu voluntario nudum factum dispositionis attenditur, rejectâ extensione de casu ad casum, etiam ex rationis identitate.*

65 *Disponendi ratio ex verisimili inducitur Disponentis mente.*

66 *Disponendi ratio, quæ possibilis est, attenditur, ne extensio detur ad casum non expressum*, & num. 67.

67 *Extensio ultra casum expressum ex sola etiam dubietate impeditur.*

68 *Vocationis filiorum in conditione positorum conjectura est* = Clausula Codicillaris =.

Ea tamen est levissima, ibid., & *ratio* nu. 69. & 70.

69 *Clausula codicillaris supplet solùm defectum solemnitatum, non voluntatis.*

70 *Clausula Codicillaris censenda non est apta detrahere dispositionem* = Textus in leg. Julius la 2. ff. de hered. instit. =.

71 *Filii in conditione positi, ratione prædilectionis, vocati sunt censendi, vocatis filiis fœminarum pariter in conditione positis.*

Contrarium veriùs, & ratio num. 72. & 73.

72 *Vocatio filiorum in conditione positorum non est à majori, vel minori prædilectione substitutorum dimetienda.*

73 *Confirmatur ex dispositione ipsius* = Textus in leg. Julius ff. de hered. instit. =.

75 *Te-*

75 *Testator præsumitur in casum utiliorem filiis prospexisse suis.*
77 *Pro inducenda vocatione filiorum in conditione positorum conjecturæ simul junctæ considerari debent.*
78 *Conjecturæ pro inducenda vocatione filiorum in conditione positorum, si leves, & imperfectæ sint, etiam simul junctæ, non sufficiunt.*
79 *Conjecturæ pro inducenda vocatione filiorum in conditione positorum non attenduntur, si contrariis elidantur conjecturis, vel reddantur saltem dubiæ.*
80 *Pro exclusione vocationis filiorum in conditione positorum respondendum in dubio est.*
81 *Procedit, etiam in terminis statuti vocationem prædictam inducentis.*
82 *Verbis, non menti in dubio inhærendum est.*
83 *Conjecturas ipsa met earum dubietas tollit.*
84 *Creditoris favore in dubio judicandum pro Bonorum libertate.*
85 *Fideicommissi exclusiva observantia ex quibus inducatur?*
86 *Ex actibus gestis à Personis verisimiliter informatis de Testatoris mente observantia interpretativa elicitur.*
87 *Observantia interpretativa in dubio declarat, fideicommissum non adesse.*
88 *Fideicommissi remissio inducitur ex acceptata illius Bonorum donatione, eorumque divisione inter vocatos facta.*
89 *Donatarius universalis æs alienum Donantis tenetur solvere.*
90 *Fideicommissum, absque illius scientia, remissum nequit dici.*
91 *Scientiam non habet ignarus, aut dubius.*
92 *Dubius ignoranti æquiparatur.*
93 *Pacta non sunt extendenda favore aliorum, præter mentem Contrahentium,* & num. 97. 100. & 101.
94 *Pacta sunt stricti juris.*
95 *Nec ultra expressa valeat extendi,* & nu. 96.
96 *Remissio fideicommissi ex actu eam nullimodè inferente, non inducitur,* & num. 98.
100 *Pactum accollationis Debitorum inter Dividentes initum, novam non parit obligationem favore Creditorum.*
Et tamquam restrictum ad commodum Dividentium, favore Creditorum nequit extendi, ibid., & num. 101.
102 *Donatarius universalis non tenetur ad debita Donantis, nisi quatenus Bona donata patiantur, tametsi Inventarium non confecerit.*
Et maximè, eo legitimè confecto, num. 103.
103 *Inventario legitimè confecto, indubiè à Creditoribus præservantur Donatarii universalis Bona.*

DOMINI Spiritus, & Petrus filii, & Donatarii universales Alamanni de Coccolis anno 1683. ad repellendum D. de Cabrera, qui tamquam Creditor d. Alamanni eorum Patris instabat pro executione super Bonis sitis in Castro N., allegarunt cautelam Angeli vigore aviti fideicommissi ordinati à Scipione de Coccolis eorum Avo, & inhibitionem obtinuerunt à D. Auditore Generali Avenionen., qui tamen deinde, completo Processu, & agnitâ insubsistentiâ d. fideicommissi, illam moderatus fuit relaxando mandatum executivum favore d. D. de Cabrera, rejecto per sententiam d. avito fideicommisso.

At Causâ postmodum per appellationem devolutâ ad Rotam Avenionen., tres ex illis DD. Auditoribus priorem sententiam reformandam esse duxerunt, autumantes, adesse fideicommissum, ideoque cautelam Angeli, & inhibitionem sustineri.

In hoc itaque sententiarum inter sè pugnantium conflictu, rogatus ego, ut quid Juris esse censeam, pro veritate dicere velim, & momentum omne hujus Causæ positum videatur in vocatione dd. DD. Spiritus, & Petri, qui in testamento Scipionis Avi in conditione positi reperiuntur; præmittam regulam illam communiter apud Doctores, & Tribunalia receptam, quod
videlicet filii in conditione positi non censentur 1
dispositivè vocati, juxta traditionem *Glossæ in leg. Lucius la 2. ff. de hered. instit.*, cui firmiter adhæsit etiam *Sac. Rota*, ut, omissis antiquioribus, dictum fuit in *Fanen. Fideicommissi 18. Junii 1703. §. Existentia coram clar. mem. Card. Caprara, in Bononien. Fideicommissi de Grifonibus 4. Julii 1704. §. Altero coram bo. mem. Omanna, in Tarentina Immissionis 26. Februarii 1706. §. Sistebat autem coram R̃mo Ansaldo Decano, & novissime in Firmana Immissionis 28. Junii 1717. §. Justa namque coram R. P. D. Foscaro, & in Sutrina Fideicommissi 17. Januarii 1718. §. Constito itaque coram R. P. D. de Herrera*, ob eam
nempe rationem, quia verba conditionalia non 2
disponunt, ut in proposito advertit *Constantin. ad Statut. Urb. annot. 36. num. 91., Rota coram Arguell. decis. 22. num. 54. & seq.*

A qua quidem regula etsi eamdem *Sacram Rotam* frequenter recessisse reperiamus, quoties vel adsit statutum disponens contrarium, vel ex
conjecturis satis constet de voluntate Testatoris 3
vocandi filios in conditione positos, *Rota decis. 617. num. 5., & 6. part. 18., decis. 268. num. 7. part. 19., in Romana Fideicommissi Luciæ de Moronis 21. Februarii 1701. §. Et sanè coram R̃mo Ansaldo Decano, in dict. Bonon. Fideicommissi de Griffonibus 4. Julii 1704. §. Altero coram bon. mem. Omanna, & in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Et sanè coram bon. mem. Molines*; præcipuè, quando agitur de dispositione, seu Fideicommisso ordinato ab Ascenden-
te, in quo leviores etiam conjecturæ admittun- 4
tur prò inducenda vocatione filiorum in conditione positorum, ex traditis in *dicta Romana Fideicommissi Luciæ de Moronis loco mox citat., in Fanen. Fideicommissi 18. Junii 1703. §. Præsertim coram clar. mem. Card. Caprara, in Fanen. Associationis 23. Martii 1707. §. Elicitur sexta coram bon. mem. Omanna, & in dicta Firmana Immissionis §. Secunda conjectura*; Certius verò, si ex conjecturis elici contendatur activa dumtaxat

5 xat illorum vocatio sejuncta à passivo gravamine
restituendi fideicommissum ulterioribus substi-
tutis, ut communiter distinguunt Doctores, quos
sequitur Rota decis. 487. num. 3. coram Rembold.,
in Interamnen. Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Ma-
ximè coram Illmo D. Card. Scotto, & in Eugu-
bina Fideicommissi 3. Junii 1709. §. Ex tali co-
ram bon. mem. Kaunitz =, & hujusmodi tacitæ
vocationis virtute filii in conditione positi non
6 ad portionem Patrui, sed solummodò ad illam
Patris se vocatos dicant, ut apud Rustic. de li-
ber. in condition. posit. lib. 2. cap. 1. num. 11., Fu-
sar. de substit. quæst. 437. num. 12. & seqq., Rot.
decis. 976. num. 6. coram bon. mem. Emerix jun., de-
cis. 500. num. 1. & 2. part. 18. recent., & in ce-
lebri Romana Fideicommissi de Varesiis 18. Ju-
nii 1708. §. Et quamvis coram bon. mem. Mo-
lines.

Attamen non qualescumque sufficiunt conje-
cturæ, sed illæ dumtaxat recipiuntur, quæ tam-
7 quam in suo genere perfectæ, morali quadam cer-
titudine suadere queant vocationem filiorum in
conditione positorum, Rustic. dict. cap. 1. nu. 11.
& seqq., Saminiat. contr. 53. num. 29. & seq.,
plurimos referens, Constantin. ad statut. Urb. an-
not. 36. num. 105. & seqq., Rot. decis. 383. num.
4. part. 15., & decis. 79. num. 1. part. 18., cum
aliis penè innumeris cumulatis per Rot. Floren-
tin. apud D. Audit. de Comitibus decis. 60. num.
6., & in Tarentina Fideicommissi 11. Decembris
1705. §. Quod ageretur, & 26. Februarii 1706.
§. Atque ex his coram Rmo Ansaldo Decano.
Cujus sanè generis conjecturæ si deficiant, inte-
8 grum minimè erit recedere à regula desumpta
ex præfata Glossa in leg. Lucius, retinenda etiam
ad exclusionem Descendentium, ut advertit Ro-
ta decis. 387. num. 1., & 2. coram Buratto, de-
cis. 383. num. 4. part. 15. rec., in Firmana Immis-
sionis 28. Junii 1717. §. Nihilo tamen minùs co-
ram R.P.D. Foscaro, & in Sutrina Fideicommissi
17. Januarii 1718. §. Arduam provinciam coram
R.P.D. de Herrera.

Tantum verò abest, quod tales, tantæque
efficaciæ reputari queant conjecturæ illæ, quæ in
9 hypothesi, de qua agitur, considerari valent ad
effectum inducendi vocationem DD. Spiritus, &
Petri in conditione positorum in testamento Sci-
pionis Avi, ut potiùs, attentè perlecto, matu-
rèque perpenso toto ejusdem tenore, illorum vo-
catio excludi videatur, & quidem prævalidis ar-
gumentis tum affirmativis, tum negativis ab eo
deductis; Testator enim, instituto herede uni-
versali Alamanno filio suo, & sinè filiis obeun-
ti ità substituit = & in caso, che il detto Signor
Alamanno venisse à morire senza figliuoli legiti-
mi, e naturali, e di vero Matrimonio procreati,
in tal caso il detto Signor Testatore hà restituito,
e restituisce, e sostituisce i sudetti suoi Beni, &
Eredità, senza però detrazione veruna, nè diminu-
zione di legitima, e quarta Trebellianica, cioè a
quello delli figlioli maschi del Signor Filippo de
Dravise, e della detta Signora Madalena sua
Moglie, che alla detta Signora piacerà di nomi-
nare, & in caso, che la detta Signora non venisse
a nominare il detto Erede per li detti Beni, &
Eredità, per tanto il detto Signore de Norben
hà nominato, & instituito in detto caso il primo
figlio maschio delli detti Conjugi, & alli figliuoli
suoi, & in caso, che il primo morisse senza figli
maschi, come sopra, procreati, hà egli sostitui-
to, e sostituisce alli sudetti Beni il secondo figlio
maschio dei detti Conjugi, e de suoi figlioli, e co-
sì susseguentemente alli maschi delli detti Conju-
gi, & a i loro figlioli maschi; osservando l'ordi-
ne di Primogenitura à condizione, che quello, a
cui accaderà la detta Eredità, sarà tenuto a por-
tare il nome, & armi del detto Signore de Nor-
ben: E dandosi il caso, che tutti li figli maschi
delli detti Signori Conjugi morissero senza figli
maschi, come sopra, procreati, il detto Signor
Testatore hà sostituito, e sostituisce li sudetti suoi
Beni, & Eredità al primo figlio maschio del det-
to Signor de Argenta, e della Signora Ludovica
de Coccolis Conjugi, e mancando il Primogenito,
al secondo maschio di essi Conjugi, e delli figli
maschi, che ne nasceranno, osservando l'ordine
di Primogenitura, come sopra, e portando il no-
me, & arme del detto Signore de Norben, senza
però diminuzione alcuna, e quarta Trebellia-
nica &c. =

Ex his autem verbis plura resultant validissi-
ma argumenta pro excludenda vocatione filio-
rum Alamanni in conditione positorum; Et
primum quidem illico sese nobis offert ex litera
testamenti, in quo Testator restrinxit gravamen
ipsius Alamanni heredis instituti ad eum dum-
taxat casum, quo idem Alamannus sinè filiis
obiret, usus enim fuit dictionibus illis taxativis 10
= Et in caso, che, & in tal caso = bis repetitis,
quæ suâpte naturâ dispositionem coarctant, &
impediunt illius extensionem ad alium casum
diversum, atque contrarium, quo scilicet heres 11
cum filiis decederet, Cyriac. contr. 522. num. 44.
& seqq., Actolin. resolut. 61. num. 3., Caren.
resolut. 29. num. 1., Peregrin. de fideicomm. art.
27. num. 36., Fusar. de substit. quæst. 480. num.
3., Rota coram Cavaler. decis. 113. num. 5., co-
ram Cerro decis. 713. num. 4., coram Priol. decis.
110. num. 7., in rec. decis. 459. num. 4. part. 13.,
& in Tyburtina Fideicommissi 8. Februarii 1706.
§. Præcipuè coram Rmo Ansaldo; quamobrem,
si Alamannus gravatus non fuit restituere filiis,
rectè indè arguitur, filios, tametsi in conditio- 12
ne positos, non fuisse vocatos, cùm ista duo se mu-
tuò respiciant, sintque omninò connexa & inse-
parabilia, scilicet gravamen respectu illius, qui
restituere debet, & vocatio respectu ejus, cui
facienda est restitutio, adeout, deficiente grava-
mine in Alamanno, subsistere nequeat vocatio
respectu filiorum illius, quemadmodum, ge-
neralibus omissis, benè in specie notavit Ra-
mon. cons. 100. num. 52. vers. Cum in casu, qui
evenit &c. non debetur onus aliquod, seù grava-
men.

Alterum non leve argumentum elicitur ex eo,
quod in substitutionibus factis Alamanno casu,
quo

13 quo sinè filiis decederet, filii dict. substituto-
rum in conditione positi, expresse vocati fuerunt,
indè dicendum est, quod pari modo Testator
vocasset etiam filios ipsius Alamanni, si eos sub-
stituere, & succedere voluisset, quod cum non
fecerit, sed eos tantùm in conditione posuerit,
ex hoc clarè colligitur, illos vocare, & substitue-
re uoluisse, ut benè ad rem tradunt *Auell. Amat.
conf.91. num.18., Bellon. jun. conf.26. num.49.,
Mansf. consult.83. num.10. tom.9., Torr. de Pri-
mogenit. tom.2. quæst.55. num.68. vers. tertiò, &
ultimo, Rot. Florent. apud D. Auditor. de Co-
mitibus decis. 60. num. 8., Adden. ad Pamphil.
decis.43. num.7. vers. in contrarium, Rota coram
Cels. decis.141. nu.26.*; Certius, quia nulla adhi-
14 buit verba perpetuitatem temporis, & tractum
successivum importantia, prout nec in ipsa con-
ditione, nec alibi umquam mentionem fecit suc-
cessorum, descendentiæ, lineæ, aut familiæ,
15 quo innuitur, illum considerasse solam perso-
nam sui heredis, nec ulterius cogitasse de dura-
tione, aut extensione fideicommissi, nisi in ca-
su, quo præfatus heres sinè filiis masculis decess-
sisset, ut observant *Giovagnon. conf. 97. num. 6.
lib.1., Bellon. conf. 5. num. 3. & 16., Cyriac.
contr.455. num.25., Gratian. discept. 468. num.
70. & seqq., Ab Eccles. differt. jur. 46. num.22.
in fin.*

Prætereà desiderantur duæ illæ præcipuæ con-
jecturæ, nimirum contemplatio agnationis, &
16 digressus ad plures gradus substitutionum, quæ
plurimùm à Doctoribus in proposito considerari
solent & sinè quibus regulariter non inducitur
vocatio filiorum in conditione positorum, *Rota in
Tarentina Immissionis 11. Decembris 1705. §. Sa-
cra Rota, & §. Destrusa, & 26. Februarii 1706.
§. Atque ex his coram Rmo Ansaldo, & in Fir-
mana Immissionis 28. Junii 1717. §. Nihilo tamen
minùs coram R.P.D. Foscaro*; Quod enim atti-
net ad contemplationem agnationis, illa ex nulla
17 testamenti parte resultat, ut benè pro illius ex-
clusione considerat *Rot. in Lauretana Fideicom-
missi 6. Martii 1702. §. Tantò magis coram R. P.
D. Lancetta, & in Sutrina Fideicommissi 17. Ja-
nuarii 1718. §. Arduam provinciam coram R. P.
D. de Herrera*. Quippè illius ratio habita non
18 dicitur, nisi sit expressa, aut saltem ex urgen-
tissimis conjecturis deducatur, *Cusanat. conf. 38.
num.78., Castald. consult.34. num. 9., Cyrocc.
discept.61. num.59., Mansf. consult.349. nu.21.,
Torr. de Primogen. part.1. cap.38. num. 62., Ro-
ta post Balducc. ad Ramon. decis. 11. num. 7. tom.
2., & inter collect. per Balducc. decis. & rer. ju-
dicat. tit.3. de legat., & fideicomm. decis.39. nu.
23. & 34., coram Ubald. decis.166. num. 8., in
rec. decis.282. num.4. part.2., decis.267. nu. 14.
part. 11., & inter impress. ad ornat. clar. mem.
Card. de Luca de fideicomm. decis.11. num.7.*

Nec ad illam inducendam satis est sola qua-
19 litas masculinitatis, tametsi pluries repetita,
quia, deficientibus aliis verbis, & demonstra-
tionibus, ex quibus appareat, agnationis con-
20 servationem volitam fuisse, illa non ad agnatio-
nis contemplationem, sed ad simplicem sexus
prædilectionem referenda est, ut uno ore con-
cludunt *Surd. conf.329. num.11., Altograd. conf.
96. num.61. lib.2., Thesaur. quæst. forens. lib. 3.
quæst.12. num.60., Castill. contr. jur. lib.5. cap.
129. num.38. & seqq., Mantic. de conject. lib. 2.
tit.14. num.14., Palm. allegat.47. num.36., Ro-
ta coram Seraph. decis.1016. num.6., coram Za-
rat. decis.31. num. 8. & seq., coram Cerro decis.
885. num.6., coram Cels. decis.145. num.9., in
rec. decis. 244. num.6., & seqq. part. 11., decis.
463. num.3. part.13., decis.349. num.19. part.19.
inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca
de fideicommis. decis. 14. num. 15. & 16., & in
Montisf. pariter de fideicomm. decis. 3. num. 15.,
& decis.4. num.14., & in Montis Falisci Fidei-
commissi 11. Maii 1705. §. Nec arguendum coram
clar. mem. Card. Caprara.*

Minùsque agnationis contemplationem præ-
seferre valet solum onus deferendi nomen, & 21
arma Testatoris aliis substitutis injunctum, ut-
potè quod regulariter pro sola sui nominis me- 22
moria ab illo impositum fuisse præsumitur, quo-
ties non concurrunt aliæ conjecturæ agnationis
contemplationem suadentes, eòque magis, si
quæ aliæ in contrarium urgeant conjecturæ, pro-
ut in nostro casu concurrere suo loco demon- 23
strabitur, *Mart. conf.61. num. 18. & 24., Alto-
grad. conf.66. num.61., & seqq. lib.2., Menoch.
conf.926. num. 49., Rodulphin. allegat. 124. nu.
22. & seqq., Torr. de Majorat. part. 1. cap. 25.
num.128., & cap. 38. num.39. & seqq. num.52.,
& 61. num.129., & num.193., & 496., Consul.
ad Peregrin. de fideicomm. art. 20. §. Neque ve-
rùm, Palm. Nep. allegat.48. num. 36., Rota
coram Priol. decis.251. num. 11., inter impress.
ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de fideicomm.
decis.11. num.9. & seqq., decis. 12. num. 15., &
decis. 13. num.9., & apud Palm. Nepot. allegat.
224. num.1.*

Verùm prætereà eadem apertè excluditur,
tùm ex quo filii fuerunt positi in conditione abs- 24
que adjecto masculinitatis, & consequenter tàm
masculi, quàm fœminæ sub dicta conditione in- 25
distinctè comprehenduntur, *Giovagnon. conf. 11.
num.11. lib.2., Rot. decis.237. num. fin., & de-
cis.581. num.1., & seqq. part.5. decis.60. num.3.
& seqq., & præcipuè num.7. part.10. rec., inter
collect. per Constantin. ad Statut. Urb. decis.119.
num.15.*, quod apertè repugnat contemplatio- 26
ni, & conservationi agnationis, ex plenè conge-
stis in *Bononien. Fideicommissi de Foscherariis 30.
Aprilis 1717. §. Hujusce autem ponderis coram
R.P.D. de Herrera, & in Sutrina Fideicommis-
si 17. Januarii 1718. §. Arduam coram eodem*;
tum quia deest expressa alienationis prohibitio, 27
ex quo sicuti conijcitur, Testatorem sollicitum
minimè fuisse, quod Bona sua perpetuò conser-
varentur in familia, & agnatione, ità etiam ex-
cluditur contemplatio ejusdem agnationis requi-
rens fideicommissum perpetuum, & progressi-
vum, *Redenasc. conf. 34. num. 61. lib. 1., Alto-
grad. jun. contr. 38. num. 7., Rodulphin. allegat.
60. num.*

60. num.6., Rot. Florent. apud Urceol. decis.13.
num.78., & apud D. Audit. de Comitibus decis.
44. num. 35. & seq., Rot. Roman. coram Cels.
decis.145. num.26., coram Bich. decis.342. num.
5. & 6., in rec. decis.151. num.4. & seqq., & nu.
12. part.5. rec.
Digressus quoque ad plures gradus substitutio-
28 num deficit in nostra hypothesi, quia omnes,
quotquot leguntur, substitutiones pendent ab illa
conditione obitus Alamanni heredis sinè filiis,
29 quæ efficit, quod omnes substitutiones pro uni-
ca tantùm reputentur, eâdemque conditione
non purificatâ, evanescant, perindè ac si num-
quam factæ fuissent, Giovagnon. cons.82. num.20.
lib.1., Cirocch. discept.61. num.51., Castald.con-
sult.34. num.21. & 25., Rodulphin. allegat. 57.
num.5., Torr. de Primogen. tom.2. quæst.55. nu.
63., Constantin. ad Statut. Urb. annotat. 36. nu.
189., & seqq., ubi affert rationem, Vivn. de-
cis. 262. num. 14., Rot. Lucen. apud Saminiat.
contr.55. num. 18. & seqq., apud Palm. Nepot.
decis.87. num.11., Crivell. decis. Dolan.125.nu.
67., Sess. decis. Aragon. 264. num. 22. & seq.,
Rot. Rom. coram Burat. decis. 385. num.6., cor.
Peuting. decis. 258. num. 12., coram Cels. decis.
145. num.19., coram Bich. decis.297. num. 19.,
& decis.342. num. 7. post Torr. de Primog. decis.
61. num.10., in rec. decis. 221. num. 10. & 11.
part.5., decis.401. num.19. part.9., decis.80. nu.
23. & seqq., & decis.381. num.12. part.15., &
in Tridentina Bonorum, seù Immissionis super suc-
cessione in Bonis Philippi, Jacobi, & Isabellæ
15. Martii 1706. §. Nec ad inducendum coram
30 Eño D. Card. Scotto; Præsertim verò inspectis
illis verbis restrictivis = in tal caso =, quæ omnes
substitutiones ad unicum tantùm casum obitus
sinè filiis restringunt, ut, præter suprà citatos,
tradunt Paris. cons.31. num.26. lib.1., Surd.cons.
45. num.9., Handed. cons.49. num.48. lib.2., Ro-
ta coram Ludovis. decis.433. num.6. & 21., cor.
Cerr. decis.712. num.4., coram Caval. decis.454.
num.7., & decis.513. num.1., coram Royas decis.
87. num.10., in rec. decis.221. num. 11. part. 5.
tom.1., decis.235. num. 7. part. 16., decis. 671.
num.4. part.19. tom.2. post Constantin. ad Statut.
Urb. decis.203. num. 17. & 18., & in Bononien.
Fideicommissi de Ghisellis apud Torr. de Primog.
Ital. pag. mihi 407. num.216. part.1.; Propterea-
que, licet in tali hypothesi adesse dicatur plura-
31 litas substitutorum, non inde tamen adesse dici-
tur pluralitas graduum substitutionum, quoties
vocatio restricta est ad unicam tantùm conditio-
nem, & casum, ad illarum namque pluralita-
32 tem inducendam oportet, illas in diversis casi-
bus, & gradibus ordinatas fuisse, dando nimi-
rum substitutum filiis heredis instituti, non au-
tem ipsi dumtaxat Instituto, juxtà Consilium
Alexand. 139. lib.6., Altograd. cons. 60. num.
120. & seqq. lib.1., Ramon. cons.100. num.130.
& seqq., Castald. consult. 34. num. 21., Palm.
Nep. allegat. 47. num. 34., & allegat. 48. num.
33., allegat.90. num.34. & 46., Tondut. quæst.
Civil. part.2. cap.125. num.17., Urceol. consult.
81. num.17., Rota coram Cardin. Cels. decis.147.

num. 17. & seqq., coram Dunoz. Jun. decis.777.
num.7., & latè per Rot. Florent. penes D. Audit.
de Comitib. decis.60. à num.11. ad 16.
Et quamvis, deficientibus etiam contempla-
tione agnationis, & digressu ad plures gra- 33
dus substitutionum, ex aliis conjecturis recedi
possit à d. communi regula desumpta ex gloss. in
leg. Lucius, cum in hujusmodi quæstione, quæ
vertit in recta interpretatione voluntatis Testato-
ris Sacra Rota, & Doctores censuerint quidem, il-
las multùm valere, utpotè perspicuè suadentes vo-
cationem filiorum in conditione positorum, quæ
sinè illis multò difficiliùs probari posse videtur,
attamen non rejecerunt alias æquipollentes con-
jecturas, ut constat ex latè deductis in celebri Ro-
mana Fideicommissi de Varesiis 18. Junii 1708.
§. Nihil tamen coram bon. mem. Mulinet, & in
Romana Immissionis 3. Junii 1709. §. Quæ sanè
conjecturæ coram eodem, modò tamen eædem
adeò validæ, urgentesque sint, ut religiosi Judi-
cis animum persuadeant, ejusque menti patefa-
ciant Testatoris voluntatem vocandi filios in
conditione positos, ut dixit Rota in Sutrina Fi-
deicommissi 17. Januarii 1718. §. Arduam Pro-
vinciam coram R.P.D. de Herrera.
Quales profectò non videntur illæ aliæ, quæ
pro suadenda d. vocatione filiorum Alamanni in
nostra hypothesi afferri possunt; prima namque
elicita ex eo, quod filii positi fuerint in conditio- 34
ne sub gallico nomine Enfans, quod latinè signi-
ficat liberos, &, utpotè collectivum plurium
graduum, magis latè patet, juxta Auctores Gal-
los congestos apud Rot. coram Cels. decis. 229.,
num.2., & seqq., & alios, hæc, inquam, con-
jectura inefficax est, quoties non habet conco- 35
mitantiam alterius verbi connotantis tractum
temporis successivum, Ramon. cons. 100. n. 48.,
Constantin. ad Statut. Urb. art.36. num.260., &
seq., Rot. decis.401. num.28., & 29. part.9. rec.
tom.2., ut etiam alia deducta ex qualitate legiti- 36
mitatis, & naturalitatis volita in filiis in condi-
tione positis, quæ expenditur in Fanen. Fidei-
commissi 18. Junii 1703. §. Prima autem coram
clar. mem. Card. Caprara, in Fanen. Associatio-
nis 23. Martii 1707. §. Quamquam cor. bon. mem.
Omanna, & in Romana Immissionis 3. Junii 1709.
§. Verbis accedant coram bon. mem. Mulinet, &
alibi passim, deficientibus aliis conjecturis, & 37
præsertim contemplatione agnationis, passim re-
jicitur, & reprobatur etiam quum agitur de
Descendentibus, Saminiat. contr. 53. num. 47.,
& seqq., Pacion. allegat. 46. num. 14., Conciol.
alleg. 41. num.30., Castald. consult.34. num.16.,
& consultat.65. num.6., Mell. alleg.122. num.15.
Cresp. de Valdaur. observat.20. num.64., Torr. de
Primog. tom.2. quæst.55. num.55., & seqq., Con-
stant. ad Statut. Urb. annot. 36. sub num. 152.,
Rot. coram Cels. decis. 145. sub num. 11., coram
Bich. decis.297. num. 18., post Torr. de pact. fu-
tur. success. decis.180. sub num.11., in rec. decis.
200. num.14., & seqq. part.15., decis. 79. nu. 6.
part.18., apud Palm. nep. decis.88. num.4., post
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 55.
num.8., in Ariminen. Fideicommissi 20. Janua-
rii

rii 1700. §. Utraque adhuc coram Rmo Ansaldo,
in Tarentina Immissionis 11. Decembris 1705.
§. Detrusa coram eodem, in Firmana Immissionis
28. Junii 1717. §. Hujusmodi porrò coram R.P.
D. Foscaro, & in Sutrina Fideicommissi 17. Ja-
nuarii 1718. §. Arduam coram R.P.D. de Herre-
ra, quippè apposita censetur potius ex stylo No-
tariorum, quàm ex voluntate Testatoris, ut,
omissis generalibus, firmat in specie Rot. coram
Cels. d. decis. 145. num. 11., & decis. 383. num. 9.
part. 15. rec., & in d. Firmana Immissionis coram
R.P.D. Foscaro loco mox citato.

Qualitas realis substitutionis, de qua pro in-
38 ducenda vocatione filiorum in conditione posi-
torum ad rem nostram agitur apud Surd. cons.
67. num. 35. in fin., & cons. 96. num. 36., Rot. co-
ram bon. mem. Emerix jun. decis. 251. num. 15.,
& in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Se-
ptima conjectura cor. bon. mem Molines; nec satis
39 probata dici posse videtur ex eo solùm, quod Te-
stator verba principaliter direxerit ad Bona,
quoties, prout hic, deficit prohibitio alienatio-
nis, & ratio conservationis Bonorum penes vo-
catos, prout aderat in d. Firmana Immissionis co-
ram bon. mem. Molines, & quæ unicè ad istum ef-
40 fectum attenditur, ex Odd. de prohibit. alienat.
quæst. 17. num. 71., & quæst. 18. num. 87., Rocc.
disput. jur. selectar. cap. 10. num. 12., Censal. ad
Peregrin. art. 30. §. Octavo observa, & vers. ter-
tiò realis, Mans. consult. 622. num. 14. tom. 7.,
Rot. in rec. decis. 67. num. 19. part. 13., dec. 166.
num. 3., & 4. part. 17., decis. 276. num. 39. part.
18., & in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717.
§. In nihilum coram R.P.D. Corio; & prætereà,
41 cum pendeat ab obitu primi heredis sinè filiis,
nihil ad rem, de qua agitur, operari valet, tam-
quam restricta ad casum, qui non evenit, Rota
Lucen. apud Andreol contr. 161. num. 26., Rota
Florent. apud D. Audit. de Comitib. dec. 31. nu.
51., Rota Roman. coram Cavaler. decis. 513. nu.
4., & 5., coram Coccino decis. 1617. num. 6., &
seqq., coram Dunozet sen. decis. 291. num. 19.

Eamdemque ob rationem parvi fit prohibitio
42 detractionum legitimæ, & trebellianicæ, quam
alioquin optimam conjecturam vocationis filio-
rum in conditione positorum appellat Rota in
Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Tertia
conjectura coram bon. mem. Molines, &, præter ibi
citatos, examinat Constantin. ad statut. Urb. annot.
36. num. 227., Rota in d. Fanen. Fideicommissi
18. Junii 1703. §. Quarta coram bon. mem. Card.
Caprara; quia nimirùm ipsa quoque pendet ab
43 illa conditione obitus Alamanni sinè filiis, &
quoties non concurrunt validiora illa argumenta,
quorum supra meminimus, contemplationis
nempe agnationis, & digressus ad plures gradus
substitutionum, afficit solummodò personas pro-
44 hibitas, quapropter illam in terminis hujus quæ-
stionis rejecerunt Alciat. in leg. Pater filium 36.
§. Fundum num. 6. ff. de legat. 1., Giovagnon.
cons. 33. num. 47., & seqq. lib. 1., Surd. dec. 85.
per tot., Rot. decis. 669. num. 1., coram Merlino
decis. 228. num. 6., & per tot., coram Celso decis.
63. num. 6., & seqq., coram Zarat. decis. 284. n.
8., & 9. part. 6. rec., & in Tarentina Immissionis
11. Decembris 1705. §. Itidem, & duob. seqq. co-
ram Rmo Ansaldo.

Qualitas verò masculinitatis pluries repetita,
quam alioquin, attentâ exclusione suarum filia- 45
rum facta à Testatore, plurimi faciunt, Surd.
cons. 67. lib. 1., Giovagnon. cons. 79. num. 10. ad
14. lib. 1., & cons. 80. num. 21., Constantin. ad
Statut. Urb. annot. 36. num. 148., & alii, urgere
quidem posset, si adjecta reperiretur ipsis filiis in
conditione positis, in quibus terminis eam consi- 46
derant adducti, per Constantin. ad Statut. Urb.
d. annot. 36. num. 135., & seqq., at nullius robo-
ris est, quoties, prout hic, non afficit filios in
conditione positos, sed solum filios fœminarum
substitutos in casu obitus Alamanni sinè filiis,
proindèque recurrunt ea, quæ supra dicta sunt 47
quoad alias præcedentes conjecturas, ut scilicet
operentur, illo casu eveniente, at non etiam in
contrario; præsertim, quia d. qualitas masculini-
tatis eatenus efficax reputatur ad inducendam
vocationem filiorum in conditione positorum, 48
quatenus ex ea eruitur votum conservandæ agna-
tionis, ex notatis per Constantin. ad Statut. Urb.
annot. 36. num. 137., & plurib. seqq.; & idcircò
multum valet unita cum aliis hujusmodi notam
inducentibus, ut puta, si esset vestita ratione Bo-
na in illa conservandi, sed per se solam nihil pro- 49
dest, quia ex eadem agnatio contemplata non
censetur, Caren. resol. 91. num. 35., Constantin.
d. annot. 36. num. 144., Rot. decis. 145. num. 6.,
& seq., coram Cels. decis. 200. num. 16., & decis.
383. num. 6. ad 9. part. 15., & decis. 79. num. 6.
part. 18.

Non absimili responsione submoventur etiam
duæ illæ conjecturæ promanantes ex onere defe- 50
rendi nomen, & arma Testatoris, & ex ordine
primogenituræ injuncto substitutis; illæ enim
etsi plurimum valere dicantur ad effectum, de
quo agitur, utpotè inducentes perpetuum, & ab-
solutum fideicommissum, ut de prima dixit Bel- 51
lon. jun. cons. 87. num. 8., Rustic. de liber. in con-
dit. posit. lib. 5. cap. 5. num. 5., Mantic. de conject.
lib. 11. tit. 5. num. 15., Fusar. de substit. quæst.
437. num. 77., Petr. de Fideicomm. quæst. 9. num.
195., Rot. coram Seraphin. decis. 1329. num. 3.
coram bon. mem Emerix jun. decis. 1092. num. 9.,
& de secunda Rodulphin. alleg. 51. num. 16., Rot. 52
coram Bich. decis. 424. num. 5.; attamen, defi-
ciente voto conservandi agnationem, sive alia-
rum æquipollentium conjecturarum concursu, in
nostra hypothesi inducere nequeunt vocationem 53
filiorum in conditione positorum, quia tamquam
adiectæ substitutis semper intelligendæ sunt sub
iisdem conditionibus, & casibus, sub quibus
substitutiones ordinatæ fuerunt, quæ propterea 54
cum ex supradictis pendeant à conditione obitus
Alamanni sinè filiis, sicuti, eâ non purificatâ, dd.
substitutiones prorsus evanuerunt, ità evanuisse 55
dicendum est onus cognominis, & insignium, &
ordo primogenituræ, quæ à conditionali eventu
dd. substitutionum pendebant, ut notarunt Ro-
mon. cons. 100. num. 146., & 280., Altograd.
cons. 60. num. 39., & duob. seq. lib. 1., Tondut.
quæst.

quæst. civil. part. 2. cap. 125. num. 5., *Rot. decis.*
490. num. 3., *& 4. part. 4. divers.* = *novum quippè*
non est, immò in dies singulos experimur (ut ver-
bis utar *Ramonii d. conf. 100. num. 144.*) *plures*
institui majoratus, pluraque fideicommissa, &
56 *primogenia non simpliciter quidem, & in omni ca-*
su, sed sub certis, & peculiaribus conditionibus.
& sub certis, & determinatis casibus, quibus per-
emptis, & defectis, totum etiam deficit primoge-
nium, & fideicommissum, etiam in casu, quo ob
57 *rationem agnationis conservandæ videretur consti-*
tutum =, ut latè probant *Alex.*, *Jason.*, *Dec.*,
& plures alii, quos refert, & sequitur *Casanat.*
conf. 2. num. 40., *Palm. allegat. 47. num. 70.*, *Rot.*
decis. 172. num. 7., *& seqq. part. 14. recent.*

Idque mirum videri non debet, nam in lon-
gè difficiliori casu, in quo scilicet Testator reci-
procè substituendo filios à se institutos, eosque
58 gravando sub conditione: *si sinè filiis* declara-
verat = *il presente fideicommisso debba durare fi-*
no a terza generazione =, & ad hunc effectum
mandaverat, attendi suam dispositionem = *con*
tutte le clausole solite necessarie apponersi in simili
fideicommissi da stenderle, quando sia bisogno, se-
condo lo stile della Curia Romana, e senso del Sa-
vio =; nihilominus, quia unus ex reciprocè Sub-
stitutis decessit cum filiis, censuit *Sacra Rota*,
quod fideicommissum duraturum ad tres gene-
rationes desiisset in prima, ob defectum condi-
tionis: *si sinè filiis*, à qua pendebant generationes
usque in tertium gradum vocatæ, ut *in Laure-*
tana Fideicommissi 6. Martii 1702., *confirmata*
13. Januarii 1703. coram R.P.D. Lancetta, cum
successiva etiam expeditione, & terminatione
Causæ, quas *Decisiones* laudat, & sequitur ea-
dem *Sacra Rota in Tyburtina Fideicommissi 8. Fe-*
bruarii 1706. §. Adeòque coram Rmo Ansaldo
Decano, & in Eugubina Fideicommissi 9. Maii
1707. per tot. coram R.P.D. Lancetta, & alibi
sæpissimè.

Nulla igitur valida conjectura vocationis filio-
rum in conditione positorum desumi potest ex
ordinatione primogenituræ, onere assumendi
nomen, & insignia, ceterisque oneribus, &
qualitatibus injunctis filiis fœminarum substitu-
tis in casu obitus Alamanni sinè filiis; siquidem
ea omnia tunc demum pro inducenda vocatione
ipsius filiorum in conditione positorum suffraga-
59 rentur, si per illa contemplata dici posset agna-
tio, aut volita primogenitura, & fideicommis-
sum perpetuum etiam in filiis ejusdem Alamanni
in conditione positis; quod tamen in casu nostro
nequit ullo pacto affirmari, cum in illis Testator
nec de masculinitate, nec de agnatione sollici-
tus fuisse videatur, dum in conditione posuit
simpliciter filios, minùsque de primogenitura,
aut fideicommisso cum aliquo verbo perpetuita-
tem, & tractum successivum denotante mentio-
nem fecit, ut notant *Casanat. conf. 4. num. 169.*
& seqq., *Tondut. d. cap. 125. num. 13.*, *& 25.*,
Peregrin. de Fideicomm. art. 13. num. 86., *& art.*
22. num. 53., *Palm. nep. alleg. 47. num. 25.*, *&*
seqq., quinimmò, dum filios masculos fœmina-
60 rum ordine primogenituræ expressè vocavit, fi-
lios verò Alamanni dumtaxat in conditione po-
suit, inde rectè arguitur voluntas diversimodè
inter illos disponendi, *Tondut. quæst. civil. cap.*
20. num. 11. part. 2., *Palm. allegat. 47. num. 57.*,
Altograd. jun. contr. 97. num. 59., *clar. mem. Card.*
de Luc. de Fideicomm. disc. 94. num. 9., *Carol.*
Anton. de Luc. de lin. legal. art. 13. num. 13., *&*
art. 15. num. 29., *Rota coram Card. Celso decis.*
145. num. 17., *in rec. decis. 279. num. 16. part. 13.*

Nec est inquirenda ratio, ob quam Testator
motus fuerit ad ordinandum fideicommissum, 61
sive primogenituram potiùs in filiis fœminarum
substitutis casu, quo Alamannus sinè filiis dece-
deret, quàm in filiis ipsius Alamanni heredis in-
stituti, quatenus existerent, nam, quando agitur
de actu voluntario, quia videlicet Testator po- 62
terat ordinare primogenituram, eamque non or-
dinare, stat pro ratione voluntas, & attenditur
nudum factum dispositionis, rejectâ quâcumque 63
extensione de casu ad casum etiam ex identitate
rationis, *leg. cum quidem in fin.* ibi = *quia hoc vo-*
luit Testator = *Cod. de necess. serv.*, *Altograd. conf.*
46. num. 11., *& seqq.*, *Rota coram Priolo decis.*
138. num. 9., *& seqq.*, *in rec. decis. 154. num. 6.*
8., *& 11. part. 13.*, *in Lauretana Fideicommissi*
6. Martii 1702. §. Minùs tertia coram R. P. D.
Lancetta, aliique plures allegati *in Senogallien.*
Immissionis 28. Novembris 1712. §. Quoniam in
actibus coram Illmo D. Falconerio; quemadmo-
dum enim quærenda non esset ratio, cur Testa-
tor fideicommissum, vel primogenituram nulla-
tenus instituisset, ità ratio reddenda non est, cur
eam ordinaverit in casu tantùm deficientiæ here- 64
dis instituti sinè filiis, ut docent relati per *Ger.*
Spin. conf. 12. à num. 44. ad 48., quibus addi pos-
sunt *Casanat. conf. 25. num. 12.*, *Fab. de Anna*
conf. 84. num. 27., *Gabriel. conf. 111. num. 10. lib.*
1., *latè Fusar. conf. 195. num. 38.*, *& seqq.*, *Al-*
ciat. respons. 44. num. 30. tom. 3. lib. 9., *Rocca di-*
sput. jur. select. cap. 25. num. 11. cum pluribus
seqq.

At nihilominùs, si aliqua etiam diversitatis
ratio quæreretur, ea non deficeret, Testator
enim cogitans casum, quo Alamannus heres sinè
filiis decederet, verensque, ne ob illius absen-
tiam à domo, & moram apud quemdam Præfe-
fectum Cohortis militum in Statu Ephebi posset,
eveniente illius obitu, in illo, vel alibi, ante-
quam nuberet, ab Extraneis circumveniri, quod
sanè accidere facilè potuisset, si quid illi in juve-
nili ætate humanitus accidisset, providè illi sub-
stituit filios masculos filiarum suarum, cui sanè
periculo circumventionis is non ampliùs, aut 65
saltem non ità facilè exponeretur, postquam nu-
psisset, & filios suscepisset; idcirco tali casu li-
beram illi disponendi facultatem relinquere vo-
luit, credens, ipsum de Bonis suis verisimiliter in
filios dispositurum, ut non absimili ratione moti
dixerunt *Pacian. conf. 23. num. 72.*, *& 95.*, *Ga-*
briel. conf. 95. sub num. 13. lib. 1., *Cyriac. contr.*
522. num. 91., *Rot. coram Bich. decis. 480. num.*
27., *in rec. decis. 279. num. 8.*, *& seqq. part. 16.*,
decis. 635. num. 14., *& seqq. part. 19. tom. 2.*; quæ
quidem ratio non est necesse, quod sit illa præ-

66 cisc, quam habuit Testator, sed sufficit, quod
in ejus mente obversari potuerit, ut sic evitetur
extensio de casu expresso ad omissum, juxta no-
tata per Gor. Spin. cons. 12. num. 10., & duobus
seqq., Honded. cons. 55. num. 45. lib. 2.; ubi, quod
67 nedum diversitas rationis, sed sola dubitatio, an
vigeret eadem ratio, talem impedit extensio-
nem, Gratian. discept. 536. num. 41., Rot. decis.
635. num. 15. part. 19. rec. tom. 2.
Rursus conjectura, quam præbet clausula co-
68 dicillaris, considerata in proposito à Rota coram
Dunoz. jun. decis. 186. num. 8., in rec. decis. 481.
num. 22., Rot. decis. 640. num. 13. part. 18., in d.
Fanen. Fideicommissi 18. Junii 1703. §. Præser-
tim coram clar. mem. Card. Caprara, & in Fir-
mana Immissionis 27. Junii 1708. §. In præsenti
cor. bon. mem. Molines, levissima est, tum quia
69 clausula codicillaris supplet solùm defectum so-
lemnitatum, non voluntatis, ideòque inducere
nequit vocationem filiorum in conditione posi-
torum, Cirocch. discept. 61. num. 54., Castald.
consult. 34. num. 27., Palm. nep. alleg. 254. n. 10.,
Torr. de Primog. tom. 2. quæst. 55. num. 68., Con-
stant. ad Statut. Urb. annot. 36. num. 253., &
seqq., & num. 267., Rot. coram Arguell. decis.
32. num. 27., coram Zarat. decis. 63. num. 17.,
coram Royas decis. 110. num. 16., in rec. dec. 383.
num. 26. part. 15., decis. 481. num. 22. part. 18.,
apud Palm. nep. decis. 88. num. 4.; tum etiam
quia, si aliter diceretur, destrueretur regula
70 statuta à Glossa in d. leg. Lucius, eò quod, cum
in omnibus testamentis talis clausula semper ap-
ponatur, filii in conditione positi, semper dici
deberent vocati, ut advertunt Fusar. de substit.
quæst. 437. num. 227., Constantin. ad statut. Urb.
annot. 36. num. 255., Torr. de Primog. tom. 2.
quæst. 55. num. 68., Rot. in rec. decis. 261. nu. 16.
part. 5., decis. 200. num. 28. part. 15., & in dicta
Tarentina Immissionis 11. Decembris 1705. §. Iti-
dem coram Rmo Ansaldo Decano.
Ob non absimilem rationem minoris momenti
est conjectura deducta ex vocatione Masculorum
descendentium à filiabus Testatoris, ex qua for-
71 tissimum argumentum erui contenditur pro vo-
catione filiorum Alamanni in conditione posito-
rum, sub obtentu majoris affectionis erga istos
militantis, quasi hæc efficiat, quod verisimile
non sit, Testatorem prospicere voluisse filiis fœ-
minarum minùs dilectis, & non filiis heredis in-
stituti procul dubio magis dilectis, ad tradita
per Castald. consult. forens. 52. num. 6., Seff. de-
cis. Aragon. 264. num. 22. tom 2., Rot. decis. 447.
num. 5., decis. 686. num. 8., coram Merlin. decis.
181. num. 13., coram Card. Celso decis. 223. n. 5.,
coram Priolo decis. 276. num. 34., & seq. par. 18.,
quibus consonat Rota in Firmana Immissionis 27.
Junii 1708. §. Sexta conjectura cor. bon. mem.
Molines, quoniam, si vocatio filiorum in con-
72 ditione positorum metienda esset à majori, vel
minori dilectione substitutorum, jam non daretur
casus, in quo locum habere posset dispositio
Glossa in leg. Lucius, semperque illi dici debe-
rent vocati, cum semper substituti censeantur
minùs dilecti filiis heredum Institutorum, quod
quam absurdum sit, nemo non videt, ideòque hu-
jusmodi conjectura ex majori affectione deducta
parvipendenda est, quemadmodum reverà parvi-
pensa fuisse videtur a Gloss. in d. leg. Lucius, in 73
cujus casu tametsi substituti nedum essent Extra-
nei, verùm etiam Testatoris Servi, nihilominus
ipsa censuit, filiis in conditione positis solam
spem superesse paternam hereditatem ab intesta-
to assequendi, per ea, quæ in his terminis opti-
mè firmat Rota coram Buratt. decis. 287. num. 6.,
in Firmana Immissionis 28. Junii 1717. §. Ad re-
fellendum etenim coram R.P.D. Foscaro, & tra-
dunt Venturin. cons. 2. num. 282., & seqq., ac
post alios apud Mell. alleg. Jur. 121. num. 26., &
alleg. 122. num. 12., & seqq. lib. 3., Cyriac. contr.
536. num. 30., & infra Thomat. decis. 23. n. 15.,
Crivell. decis. 125. num. 73., Rot. decis. 160. nu.
20. part. 10., & decis. 383. num. 27., & seq. part.
15.; immo verò, quatenus etiam argumentum
prædictum à prædilectione sumptum procederet,
potiùs retorqueretur, nam, si minùs dilectos, ubi 74
voluit, Testator, expressè vocavit, pari modo vo-
casset etiam magis dilectos, si voluisset, quod
cum non fecerit, istos vocare noluisse dicendus
est, ex alibi firmatis; certius, quia tali pacto mi-
nùs gravabatur primus heres institutus, qui præ
ceteris dilectus fuisse præsumitur, & ejus filiis 75
non adimebatur spes consequendi Bona, quæ vel
ab intestato, vel ex Patris dispositione sperare ali-
quando facillimè poterant, ut hæc perpenden-
do, benè ad rem arguunt Menoch. de præsumpt.
lib. 4. præsum. 106. num. 18., & præsum. 132. n. 2.,
& præsum. 150. num. 4., & præsum. 155. num. 4.,
Peregrin. de Fideicomm. art. 34. num. 31., Surd.
de aliment. tit. 2. quæst. 15. num. 124., Ursill. de
Afflict. decis. 44. num. 10., Ludovic. decis. Perus.
23. num. 10., Cacheran. decis. Pedemont. 51. nu.
8., & alii quamplures longo ordine relati à Ca-
still. contr. jur. lib. 1. cap. 30. num. 38., & seqq.,
& lib. 4. cap. 33. num. 1.
Cum itaque in hypothesi deficiant præcipuæ
conjecturæ, contemplationis nempè agnationis,
& digressus ad plures gradus substitutionum, sinè
quibus reliquæ conjecturæ plerumque inefficaces 76
sunt, ex opinione Rotæ coram Peuting. decis. 258.
num. 2., & seqq., coram Royas decis. 123. num. 1.,
& 2., in rec. decis. 79. num. 20., & decis. 173. n. 7.,
& 12. part. 15., decis. 79. num. 7., & 11. part. 18.,
& decis. 287. num. 4., & 5. part. 19., & reverà
illæ hactenus pro vocatione expensæ, vel leves 77
sint, vel communiter rejectæ, parvi refert, quod
eædem saltem simul junctæ considerari debeant,
Redenasch. cons. 9. num. 18., Saminiat. contr. 106.
num. 41., Constantin. ad Statut. Urb. annot. 36.
num. 82., Sperell. decis. 151. num. 17., Rot. cor.
Dunoz. jun. decis. 487. num. 21., & decis. 518. n.
10., coram Bich. decis. 424. num. 11., in rec. de-
cis. 500. num. 1., & 2 part. 18., in Fanen. Fidei-
commissi 15. Junii 1703. §. Quæ conjecturæ coram
clar. mem. Card. Caprara, & in Fanen. Associa-
tionis 23. Martii 1707. §. Quamquam cor. bon. me.
Omanna; quia; ut demonstratum est, cum sint
in suo genere imperfectæ, nec etiam unitim acce- 78
ptæ dispositivam vocationem inducere valent,
Co-

Castald. consult.34. num.28., *Saminiat. controv. 53. num. 63.*, *Constantin. ad Statut. Urb. d. annot. 36. num.120.*, *Palm. nep. alleg. 254. nu.11.*, *Scayn. decis. Bonon. 2. num. 180.*, *Capyc. latr. decis. 1. num. 24.*, *Rot. Florent. apud Monach. decis.20. num.35.*, *& 36.*, *& apud Torr. variar. tom.1. tit.2.*, *decis.10. num.115.*, *& seqq.*, *Rota Romana coram Royas decis.100. num. 17.*, *in rec. decis.231. num.20.*, *& seq. part.8.*, *decis. 80. n. 26.*, *& decis. 383. num. 34. part. 15.*, *& apud Palm. nepot. decis.87. num.15.*, *& decis. 88. num.4.*

Ex quibus propterea omnibus rectè affirmari
posse videtur, non constare de vocatione filio-
rum Alamanni in conditione positorum in testa-
mento Scipionis Avi, parvi quidem pensis con-
79 jecturis pro illa inducenda adductis, quia vel eli-
duntur aliis contrariis conjecturis, vel saltem ex
eisdem illa dubia redditur, in qua sanè dubieta-
80 te pro exclusione vocationis, & gravaminis re-
spondendum est, *Constant. ad Statut. Urb. annot. 36. num.124.*, *Rot. coram Cerro decis. 441. num.26.*, *in rec. decis.401. num. 14.*, *& 15. part. 9.*, & magis in specie, quod, ubi adsunt conje-
cturæ hinc inde, & in conflictu opinionum su-
per illarum qualitate, an scilicet sint leves, &
reprobatæ, vel validæ, & urgentes, illis sit ad-
hærendum conjecturis, quæ stant pro exclusione
vocationis, idem *Constantin. ad Stat. Urb. d. annot. 36. num.121.*, *& 280.*, *Rot. decis. 145. nu. 35. coram Cardin. Celso*, *decis.342. num. 17. coram Bich.*, *decis. 255. num. 22.*, *& seqq. coram Ottbobon. decis. 258. num. 17. coram Peuting.*, *& decis. 79. num. 17.*, & *seqq. part. 18.*, ubi,
81 quod hoc procedit etiam in terminis statuti di-
sponentis, filios in conditione positos censeri vo-
catos; in dubio namque verbis Testatoris, non
82 præsumptæ menti est inhærendum, cum possit
illi imputari, cur apertius voluntatem suam non
explicaverit, & ad tollendas conjecturas satis est
83 illas dubias reddere, *Rimінald. jun. cons. 358. n. 172. lib.4.*, *Anell. Amat. cons.91. num.9.*, *Constantin. ubi proximè num.123.*; maximè, quando,
prout hic, agitur de præjudicio Creditoris susti-
84 nentis libertatem Bonorum, qui cum tractet de
damno vitando, omnem proinde favorem me-
retur, *Anell. Amat. d. cons. 91. num. fin.*, *Caren. resol. 91. num.54. ad 57.*, *Constantin. d. annot. 36. num. 122.*, *Rota decis. 528. num. 16. coram Peutinger*.

Hactenus dicta suadere videntur non existen-
tiam asserti fideicommissi, & cautelæ Angeli
ejus vigore à DD. de Coccolis allegatæ; Ve-
rumtamen, si quæ adhuc difficultas hac in re
superesset, ea penitùs sublata videri potest ex
subsecuta observantia promanante ex facto tum
Alamanni heredis instituti, tum ejus filiorum
85 in conditione positorum; primus enim per do-
nationem factam favore filiorum disposuit de il-
lis met Bonis, ad quæ filii modò sustinent se es-
se vocatos de providentia Scipionis Avi, isti ve-
rò donationem acceptarunt, & deinde in ejus
executionem Bona prædicta tamquam heredita-
ria Patris inter se diviserunt, ac insuper in in-
strumento divisionis convenerunt, debita sol-
venda esse ab unoquoque pro medietate, prout
re ipsâ Legata omnia ab Alamanno relicta, nec
non etiam nonnulla ejus debita solverunt, un-
dè tam Alamannus, quàm ejus filii agnovisse
videntur, assertum fideicommissum minimè
subsistere, cùm alioquin nec ille de Bonis Sci-
pionis tamquam de propriis verisimiliter dispo-
suisset, nec isti talem dispositionem in eorum
præjudicium adeò improvidè, & inconsultò ac-
ceptassent, atque executioni demandassent;
propterea que, dum aliter fecerunt, ex his sanè 86
actibus exclusivis fideicommissi gestis à personis
de voluntate Testatoris verisimiliter informatis,
rectè elicitur observantia interpretativa in du-
bio declarans, fideicommissum non adesse, *Ca-* 87
sanat. cons.44. num.33., *& cons. 45. num. 144.*, *Ramon. cons.61. num.16.*, *& cons. 62. num.5.*, *& cons.100. nu. 286. & trib. seqq.*, *Florez. de Mena variar. quæst. lib.1. quæst.16. num.43.*, *Burg. de Paz. quæst. civil 2. ex num.129. & seqq.*, *Molin. de Primogen. Hispan. lib. 1. cap. 5. num. 39. vers. nona conjectura*, *& lib. 2. cap.6. num. 57.*, *Borgnin. Cavalcan. decis.26. nu.36. & seqq. part. 3.*, *Farinacc. decis.169. part.1.*

Et ità verius esse crederem, omisso examine
tum renunciationis, seù remissionis asserti fidei-
commissi, quæ elici posse dicebatur ex donatio- 88
ne, & divisione prædictis, tum etiam qualita-
tis donationis universalis, cujus vigore Dona-
tarii adstricti dicebantur ad solvendum debita
Donantis, etiam ex propriis Bonis; nam, quod 89
attinet ad primam, neque ex actu donationis,
neque ex alio divisionis constare ullo pacto mihi
visum fuit, filios Alamanni donatarios, & di-
videntes credidisse, ullum adesse fideicommis-
sum, quin immo illos saltem valdè dubios de eo-
rum vocatione fuisse, demonstrant actus in pro-
ximè *præcedenti* §. recensiti, in quibus terminis
fideicommissum minimè censeri valet remis- 90
sum, cum deficiat subjectum remissionis, &
principale requisitum pro illa inducenda, nimi-
rum, quod illud existat unà cum positiva, &
individua illius scientia, ex *Text. in leg. de his ff. de Transact.*, ubi omnes scribentes, & commu-
niter docent *Riminald. jun. cons.80. num.10.*, *& cons.204. num. 45.*, *Laderch. cons. 73. num. 1.*, *Bardellon. cons. 11. num. 30.*, *Bursat. cons. 174. num.2.*, *Cyriac. contr. 323. num. 31.*, *Cirocch. discept.5. num. 41.*, *Peregrin. de fideicomm. art. 52. num.20.*, *Rot. in rec. decis.724. num.5. part. 4. tom.2.*, *decis.782. num. 19. coram Cerro*, *decis. 44. num. 4. post Constantin. ad Statut. Urb.*, *in Placentina Bonorum 25. Junii 1708. §. Contra banc in fine coram R.P.D. Lancetta*, *in Maceraten. Legatorum*, *& fideicommissi super Prædio della Cimarella*, *& Domuncula cum apotheca 23. Junii 1710. §. Siquidem*, *& plurib. seqq. coram Rm̃o Ansaldo Dec.*, *& in Interamnen. Fideicommissi 25. Januarii 1715. §. Nec porrò coram Illm̃o D. Falconerio*, quam scientiam cer-
tè non habet ignarus, aut dubius, qui igno- 91
ranti

ranti æquiparatur, *Rota in Ferrarien. Bonorum su-*
92 *per datione in solutum 31. Januarii 1710. §. Us-*
que adeò in fin. coram eodem Illño D. Falconerio,
& meliùs ad rem in *dicta Interamnen. Fideicomis-*
si loco mox citato coram eodem.

Minùs verò dicta remissio allegari posse vide-
tur à Creditoribus, quia, si illa erui contendi-
tur ex Instrumento donationis, in eo expressè
cautum reperitur, quod nullus, præter Contra-
hentes, possit ullo modo sivè directè, sivè in-
directè ejus dispositione uti, ibi = *Più s'è conve-*
nuto, che qualunque altra persona, che li Con-
traenti, non potrà servirsi, nè prevalersi del pre-
sente atto, nè di alcuna convenzione, e patto in
esso contenuto direttamente, nè indirettamente,
così espressamente convenute tra le Parti = & pro-
hibitio in eadem donatione facta Donatariis op-
ponendi, sivè excipiendi de verò fideicommis-
so ascendentali, vel collaterali, est apertè re-
stricta ad eum dumtaxat finem, ne scilicet sub
93 illorum obtentu impediretur effectus donationis
inter ipsos Contrahentes, non autem, ut fidei-
commissa allegari non possent ad effectum repel-
lendi Creditores, ut patet ex illis verbis ibi =
Più, che i detti Signori de Coccolis suoi figlioli, e
Donatarj non potranno in verun modo opporre, nè
servirsi d' alcuni fideicommissi, nè d' Ascendenti,
nè Collaterali, nè d'alcuna donazione sia della lo-
re Madre, o della loro Zia, per impedire l' effetto
delle presenti &c. = & propterea eadem contrà
claram, & apertam mentem Contrahentium,
extendenda non est favore Creditorum, cùm
94 pacta sint stricti juris, *leg. si unus 27., leg. tres fra-*
tres 35., leg. qui in futurum 57. ff. de pact., leg. 5.
leg. qui cum tutoribus 9. §. fin. ff. de Transact.,
Roland. a Valle cons. 39. num. 5. vol. 1., & ultra
95 expressa non extendantur, *leg. ult. Cod. de fals.*
caus. adject., sed quod verbis non continetur
pro omisso habendum est, *leg. unic. §. Sin autem*
Cod. de Caduc. tollen., Decian. resp. 22. num. 4.
vol. 1., Thabor. axiom. jur. lib. 14. cap. 1. axiom.
6., & conferunt firmata post *Rot. in Placentina*
Pontis, & Rivi 31. Januarii 1710. §. Ubi verò
coram Rñe Ansaldo Dec.; Sin autem remissio fi-
deicommissi elici velit ex actu divisionis inter
fratres donatarios initæ, nec ipsa prodesse va-
let Creditoribus, sivè per se spectetur, sivè tam-
quam facta in sequelam donationis, nam, si
actus divisionis per se spectetur, cùm gestus ap-
pareat ad solum effectum distribuendi, & as-
signandi partes absque ulla sivè specifica, sivè
generica mentione dicti fideicommissi, ulloque
96 pacto, & conventione illius remissionem neces-
sariò inferente, talem remissionem nequaquam
inducit, ad *Text. in leg. Cùm Pater §. Heredi-*
tatem ff. de legat. 2., Bartol. in leg. qui Romæ
122. §. Duo fratres num. 10. ff. de verbor. obligat.,
Cancer. variar. resolut. lib. 3. cap. 15. num. 282.,
Rot. decis. 26. num. 12. & seq. part. 17. rec., post
Constantin. ad Statut. Urb. decis. 41. num. 14.,
decis. 42. num. 10., decis. 47. num. 2., & decis.
44. num. 8., & in Interamnen. Fideicommissi 25.
Januarii 1715. §. His ità, & 26. Junii ejusdem
anni §. A verbis coram Illño D. Falconerio Al-
mæ Urbis Gubernatore; Si verò consideretur uti
factus in sequelam donationis, ad quam in ea-
dem divisione semper habita fuit omnimoda re-
latio, & tunc, quia per indirectum Creditores
venirent contrà pactum in donatione adjectum,
quod fideicommissa à Donatariis allegari non
possent, obstat illis dicta conventio inita in ea- 97
dem donatione omninò prohibens, quemquam,
præter Contrahentes, etiam per indirectum illâ
uti, ex supradictis.

Ut etiam frustrâ à Creditoribus obtenderetur
pactum in divisione adjectum solutionis debito-
rum Alamanni ab unoquoque ex fratribus dona-
tariis pro medietate faciendæ ibi = *In quanto, al-*
li debiti passivi della detta Eredità, li detti Signo-
ri fratelli sono convenuti di pagarli la metà per
ciascuno = aut enim ex hoc pacto induci præten-
ditur remissio fideicommissi, &, ultra quam 98
quod illud per se dictam remissionem non con-
cludit, urget prætereà responsio supra tradita,
quod ista à Creditoribus obtendi nequit, quia
ex conventione inita in donatione, in cujus se-
quelam facta fuit divisio, illa, præter Contra- 99
hentes, nemini suffragatur. Aut pactum istud ac-
cipitur tamquam species accollationis debitorum
Alamanni, & ista quidem efficax esse potest res-
pectu ipsorum Paciscentium, secus autem respe-
ctu Creditorum, quorum favore novam obliga- 100
tionem non parit utpotè facta solùm commodo
ipsorum Dividentium, non verò Creditorum, per
Text. in leg. sæpè 63. ff. de re jud., leg. modestinus
10. ff. de except., leg. si unus 27. ubi DD. commu-
niter ff. de pact., leg. si pro Dote 2. Cod. de Dot.
promiss., leg. si actionem 24. Cod. de pact., & tot.
tit. Cod. res inter alios actæ nihil prosunt vel no-
cent, Gaill. observ. 17. num. 2., Tiraquell. de
utroque retract. part. 1. §. 1. Gloss. 9. num. 126.,
Cocheran. decis. Pedemont. 38. num. 3., idemque
procedit etiam quoad aliud pactum in principio
divisionis expressum non contraveniendi, aut 101
quidquam allegandi contrâ ipsam divisionem;
nam est istud pari modo respicit, & restrictum
est ad solum commodum Dividentium, nec ex-
tendi valet favore Creditorum, ad quos con-
trahentes minimè respexerunt, ex Juribus mox
adductis.

Quodque demùm DD. de Coccolis sint Do-
natarii universales Alamanni eorum Patris pro-
ficere quidem posset Creditoribus ad effectum
agendi super Bonis liberis ejusdem Alamanni,
quatenus adessent penes dictos Donatarios, ne- 102
quaquam verò ad persequenda alia Bona propria
eorumdem Donatariorum, & præcipuè fidei-
commissaria, quia Donatarii universales non
tenentur ad debita Donantis, nisi quatenus pa-
tiuntur Bona donata, & non ultra, tametsi In-
ventarium non confecerint, *Bartol. cons. 157. nu.*
4., Cravet. cons. 139. num. 5., Amat. resolut.
jur. part. 1. resolut. 58. num. 3., Cancer. variar.
part. 1. cap. 8. num. 73., & part. 3. cap. 7. nu. 120.,
Rabot. ad Guidopap. decis. 105., clar. mem. Car-
din. de Luca de Donat. disc. 45. num. 17. & seqq.
cum

cum non sint heredes, sed successores Bonorum, *Cost. de remed. subsid. remed.* 108. *num.* 13. *&* 14., *Merlin. de pignor. lib.* 4. *tit.* 3. *quæst.* 144. *nu.* 5.; Certius verò ab onere debitorum exempti
103 erunt, si Inventarium legitimè confecerint, cujus virtute eorum Bona propria indubiè à Creditoribus præservantur *Rota coram Bevincasa decis.* 358. *num.* 11., *& decis.* 2. *sub num.* 13. *inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca in Mantist. de usur. lib.* 5., *& alibi passim.*

Bononien. Fideicommissi.

Descendentium masculorum appellatione an, & quando veniant nedum Masculi ex Masculis, sed Masculi etiam ex fœminis? Ordo successivus inter plures collectivè vocatos an, & quando non per vulgarem, sed per fideicommissariam intelligatur? Repræsentationis, seù etiam vulgaris anomalæ beneficio an, & quando remotior de una linea gradum caducatum subingrediens, proximiori de altera linea æqualis gradu fiat?

VOTUM XXII.

1 *Descendentium masculorum appellatione, nisi subjecta materia aliter suadeat, veniunt tàm Masculi ex Masculis, quàm Masculi ex fœminis.*

2 *Horum autem comprehensio faciliùs admittitur, cum verba adsunt Masculos, & fœminas complicantia.*

3 *Procedit maximè, cum res agitur non in concursu cum Masculis ex Masculis, sed in subsidium.*

Et cum de fideicommisso non Transversalis, sed Ascendentis num. 4. & 5.

4 *Transversalis solos Agnatos prædiligere censetur.*

5 *Ascendens autem universam posteritatem suam.*

6 *Masculorum ex fœminis exclusionem, in fideicommisso Ascendentis, ut suadere valeant conjecturæ, evidentes debent esse.*

7 *Omnes autem corruunt, cum deest agnationis contemplatio.*

8 *Agnationis contemplatio ut excludatur, sat est sola mentio, atque admissio fœminarum.*

9 *Agnationis contemplatio, modò fœminæ, earumque Descendentes per modum regulæ non sint exclusi, ipsorum exclusionem operatur solùm in concursu Agnatorum, non istis deficientibus.*

10 *A* Cumani *theorica in* leg. Cum ita *receditur ex conjecturis, quibus perpetuum, & descensivum fideicommissum deprehendatur.*

11 *Maximè in dispositione Ascendentis.*

Quæ autem illæ sint? à num. 14. ad 19.

12 *Ad fideicommissum Ascendentis, ex levibus etiam conjecturis, vocati censentur nedum primi, sed ulteriores etiam Descendentes,* & num. 13.

14 *Verbum* = sostituisco = *commune est.*

15 *Et substitutionem directam detorquet in fideicommissariam.*

16 *Verba directa, respectu primi vocati, directam substitutionem important, respectu filiorum fideicommissariam.*

17 *Ex verbis* = volgarmente, pupillarmente, e per fideicommisso = *nedum primò institutus sed ejus etiam Descendentes vocati per fideicommissariam censentur.*

18 *Dispositio respiciens tractum temporis successivum comprehendit omnes primi heredis Descendentes.*

19 *Perpetuumque inter eos fideicommissum efficit.*

20 *Tractus temporis successivus sufficit si implicitè, & per solas conjecturas designetur.*

21 *Idem satis resultat ex vocatione Extranei post Descendentes omnes.*

Postque extinctam eorum lineam, *&* descendentiam num. 24. ad 26.

22 *Dispositio continens vocationem Extranei post Descendentes omnes, nonnisi per fideicommissariam censetur ordinata.*

23 *Ea namque vocatio illico inter eosdem Descendentes fideicommissum supponit.*

25 *Verbum* = Linea = *porrigitur in infinitos gradus.*

Et fideicommissariam importat, ibid.

26 *Idem de verbo* = descendenza =

27 *Dispositio viri nobilis ordinata potiùs per fideicommissariam, quàm per vulgarem præsumenda est; & ratio* num. 28. & 29.

28 *Nobilium personarum ultimæ dispositiones respicere solent ad Bonorum conservationem in familia.*

29 *Ad eamque assequendam fideicommissaria, non vulgaris conferre potest.*

30 *Filii, & Descendentes si in portione Patrui, eò magis in portione proprii Parentis substituti, sunt censendi,* & num. 31. & 36.

32 *Maximè, si hæc fuisse appareat mens Testatoris.*

33 *Nomen* = hereditas = *indefinitè à Testatore prolatum totam importat hereditatem.*

34 *Idemque de tota disposuisse censendus est.*

35 *Procedit etiam ad effectum inducendi reciprocàm linearem in dispositione Transversalis.*

36 *Filii in portione proprii eorum Parentis censentur prædilecti.*

37 *Sub nomine* = Lineæ, *&* descendentiæ = *filiorum masculorum continentur Masculi ex fœminis descendentes.*

Maximèque Masculi ex Masculis num. 52.

38 *Filiorum existentia in conditione posita, impedimento est ceteris substitutis.*

39 *Masculi ex fœminis vocati in parte conditionali, etiam in dispositiva vocati censentur.*

40 *Cum pars conditionalis plurimùm conferat ad dispositivam declarandam.*

41 *Sub conditione deficientiæ tàm legitimorum, quàm illegitimorum Descendentium, etiam Masculi ex fœminis dici debent comprehensi.*

42 *Proindeque dispositivè vocati.*

43 *Te-*

43 Testator quod masculis ex suis filiabus præferre voluerit illegitimos, aut fœminas extraneas, verisimile non est.

44 Testator, ex volita suorum Bonorum perpetua conservatione, censendus est vocasse etiam Masculos ex fœminis.

45 Ex Statuto Bononiæ fœminæ semel à Masculis exclusæ, semper exclusæ remanent.

46 Sic etiam earum Descendentes, & num. 83.

47 Intellige, donec extent Masculi agnati; secus, cessante eorum favore.

48 Præsertim, si non sint per modum regulæ à Testatore exclusæ.

49 Fideicommissum ab ultimo herede gravato relinqui dicitur.

Ab eoque jus successionis dimetiendum est, ibid.

50 Reciproca inter Masculos ex Masculis ordinata censetur ex vocatione Descendentium ex fœminis, nonnisi post illorum extinctam lineam.

51 Reciproca inter Masculos ex Masculis inducitur, concurrentibus eorum vocatione, substitutione facta in tota hereditate, atque etiam ultimo morienti.

52 Substitutio in tota hereditate, etiam interpretativè resultare potest.

53 Et præsertim ex indefinita totius hereditatis expressione.

54 Maximè autem, si stet continuativè ad institutionem de tota hereditate factam.

55 Absurdum esset, si in tota hereditate Extranei, non verò Testatoris Descendentes essent substituti.

56 Substitutio ultimo morienti, quando agitur de Descendentibus, satis colligitur ex conjecturis.

57 Atque ex eo, quod sit facta in defectu lineæ, seu descendentiæ.

58 Successio fideicommissaria est ad normam intestatæ successionis deferenda, & num. 81.

59 Successio fideicommissaria æqualiter dividenda est inter personas ultimo Defuncto pari gradu conjunctas.

60 Pluribus collectivè vocatis, is præfertur, qui tempore delatæ successionis proximior est.

61 Repræsentatio gradus paterni etiam in fideicommisso Ascendentis non admittitur, quando illud, excepto Patruo, vacat per obitum ulterius Transversalis remotioris, & nu. 71.

62 Secus, si Descendentium vocatio facta sit per verbum commune = Substituo.

63 Item, si concurrat tractus temporis successivus.

Et quoties substitutio continet vulgarem anomalam, num. 68.

Contrariæ auctoritates procedere declarantur, quando successio deferenda est ordine intestatæ successionis, & juxta prærogativam gradus, num. 74.

64 Substitutio ex verbis = linea =, & = descendentia = tractum successivum temporis denotantibus compendiosa dicitur.

65 Tametsi deficiat verbum = quandocumque =.

66 Eademque sub se vulgarem anomalam continet.

67 Præsertim, quando concurrit clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum =.

Quo casu dicitur vulgaris non tacita, sed expressa, ibid.

69 Substitutioni vulgari anomalæ faciliùs fit locus, quando agitur de ingressu in plures lineas proximiorum æqualiter vocatorum.

Ne scilicet remotior semper ab eorum aliquo remaneat exclusus, ibid.

70 Per vulgarem anomalam remotior fit gradu æqualis proximiori.

72 Vulgaris anomala à repræsentatione differt.

73 Ab eaque independenter admittitur.

74 Statutum Bononiæ licèt favore Patrui excludat ab hereditate Nepotis descendentes ex fœminis, ipsas tamen non excludit, immò una cum Patruo admittit, & num. 82.

75 Testator patrio Statuto sese conformare voluisse censetur.

76 Conjectura autem hæc plurimùm urget pro interpretanda Testatorum voluntate.

Intellige, ut num. 77. & seq.

77 Statutum loquens de intestata successione locum sibi non vindicat in fideicommissariis.

78 Neque ex eo desumi valet conjectura voluntatis Testatoris.

79 Testator vocando Agnatos masculos, deindèque fœminas ab ipsis descendentes, eas tantùm in subsidium censetur invitasse.

80 Fœminæ, nonnisi deficientibus Agnatis masculis vocatæ, nequeunt ex conjectura voluntatis Testatoris à Statuto desumpta, iis extantibus, admitti.

81 Ipsá præsertim adversante Testatoris voluntate.

84 Testator cum proprio Statuto fœminarum exclusivo se conformasse censetur.

85 In fideicommissis attenditur proximitas gravati, non gravantis.

86 Idque etiam ad effectum, ut fœmina proximior gravato Masculos superstites valeat excludere.

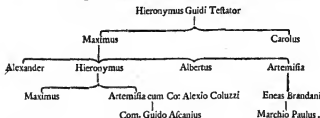
87 Intellige tamen, id procedere, cum res est de potioritate gradus; secus in concursu cum Masculis Testatori predilectis, & priùs vocatis.

Tunc enim attenditur non proximitas gradus, sed mens, & affectio Testatoris, ibid.

88 Fœminæ non simultaneè cum Masculis, sed post illos vocatæ censentur, si post ipsos sint substitutæ.

89 Eas enim sibi ipsis fuisse substitutas, absonum est.

Hie-

HIERONYMUS Guidi in supremo testamento, cum quo decessit anno 1603., heredes instituit Maximum seniorem, & Carolum filios suos, ordinatâ inter eosdem reciprocâ substitutione, si alterutrum illorum sinè filiis decedere contigisset. Iisdem verò relinquentibus filios, & Descendentes, si aliquandò linea, & descendentia Masculorum naturalium, & legitimorum ipsius Testatoris penitùs deficeret, filiis, & Descentibus masculis præfati Maximi sen. impartitus fuit facultatem vocandi ad successionem filios etiam illegitimos, legitimatos tamen, eosque, vel solos, vel etiam unà cum fœminis arbitrio ultimi gravati admitti posse voluit. Sin autem universa ipsius descendentia tàm legitima, quàm illegitima penitùs extingueretur, ultimo ex eisdem filiis, & Descendentibus Maximi senioris dedit potestatem transeundi ad Transversales, adoptando aliquam filiam legitimam, & naturalem, aut unum descendentem ex Francisco Guidi, aut ex familia de Bandis; Quoniam verò Testator summoperè optabat, Bona sua semper conservari penes personas ab ipso vocatas, concessit Maximo seniori plenam potestatem arctioris fideicommissi vinculis gravandi filios, & nepotes suos, prout nempe ipsi ad perpetuam dd. Bonorum conservationem assequendam expedire visum fuisset. Deniquè, si, extinctâ tum lineâ legitimâ, aut legitimatâ, tum etiam lineâ filii adoptivi, vota sua directa ad d. perpetuam Bonorum conservationem in tot substitutorum lineis falli contigisset, ultimo loco substituit quemdam Locum pium.

Mortuo Testatore, ejus hereditas, & fideicommissum agnitum, susceptumque fuit à Maximo, & Carolo ejus filiis, sed, isto prædefuncto sinè Liberis, totum fideicommissum consolidatum fuit in Maximo, qui decessit anno 1630., ipsi superstitibus Alexandro, Co. Hieronymo jun., & Alberto, qui, exclusâ Artemisiâ sen. eorum Sorore, in universo avito fideicommisso successerunt. Sed, prædefuncto Alberto, fideicommissaria illius portio delata fuit ad Alexandrum, & Hieronymum jun., ex quo jamdudum defuncto superstites fuerunt Com: Maximus jun., & Artemisia jun. illius filii, quâ exclusâ, in portione fideicommissi ad Patrem delata, solus dictus Com. Maximus successit, donec ipse etiam moriens, nullis relictis Liberis, locum fecit consolidationi universi fideicommissi in persona longævi Patrui, videlicèt Alexandri, qui fuit supremus masculus ex linea Hieronymi Testatoris.

Ipse autem moriens, condito testamento, usus minimè fuit facultatibus à Testatore elargitis ultimo Masculo, nominandi videlicet illegitimos, vel adoptandi aliquem descendentem à Francisco Guidi, aut ex familia Bandi; Quamobrem dubitari contingit, an fideicommissum istud adhuc duret in descendentibus ex fœminis, & quatenùs pro ejus duratione respondendum videatur, an ad illud coæqualiter, sive pro quibus portionibus succedere debeant D. Guido Ascanius Coluzzi, & D. Marchio Paulus de Brandanis descendentes ex fœminis, vel potius præfatus D. Com. Guido Ascanius præferendus sit D. March. Paulo de Magnanis, super quibus Dubiis rogatus, ut pro veritate sententiam meam dicere velim, rem ordiar à primo.

Censerem igitur, fideicommissum minimè defiisse in persona clar. mem. Alexandri Capraræ ultimi masculi ex linea Hieronymi Testatoris, sed illud adhuc durare favore descendentium ex fœminis; nam, licèt Testator, donec extarent Masculi agnati, exclusis fœminis, d. fideicommissum de Masculo in Masculum agnatum deferri voluerit, ut perspici potest ex pluribus testamenti locis alibi expendendis, nihilominus fœminas perpetuò, & absolutè non exclusit, quinimmò, deficientibus omnibus Masculis, & universâ descendentiâ, & lineâ masculinâ suorum filiorum, & heredum penitùs extinctâ, easdem, earumque Descendentes expressè vocavit; perspicua sunt verba illa, quibus Testator Carolo filio suo decedenti sinè filiis substituit Maximum seniorem, ejusque filios, & Descendentes masculos, & fœminas ibi = *al quel Carlo instituisco, e sostituisco il sopradetto Massimo, ed i suoi figlioli, e Descendenti maschi, e femine legitime, e naturali volgarmente pupillarmente, e per fideicommisso* =. At verò, si, quoties descendentes ex fœminis exclusi non reperiuntur verbis expressis, aut æquipollentibus expressis, vel eorumdem exclusio non elicitur ex argumentis, & conjecturis necessariò illam præseferentibus, semper vocati censentur sub nomine Descendentium ma- 1
sculorum suâpte naturâ, & ex propria significatione comprehendente tàm Masculos ex Masculis, quàm descendentes masculos ex fœminis, juxta famigeratum *cons. Fulgos. 85.*, quod vim regulæ obtinuit apud Doctores, & Tribunalia, ut, omissis antiquioribus, tradunt *clar. me. Card. de Luc. de Fideic. disc. 24. num. 5. & n. 14., & disc. 25.*

& disc.25. nu. 28. & seqq., alter de Luc. de linea legal. lib. 2. art. 76. num. 2., Mans. consult. 387. num. 11., & num. 13., consult. 552. num. 19., & num.21., Palm. rep. alleg. 221. nu. 2., Calderon. resol.77. num.4. & seq., resol.97. num.44., Rot. in Bononien. Fideicommissi de Ballattinis coram clar. mem. Card. Capr ara inter recollect. per Balduc. ad Ramon. decis.22. num.1. tom.2., in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 17. Junii 1697. §. Quae communis coram Rmo Molines, in Bononien. Fideicommissi de Kossenis 4. Junii 1708. §. Devenienda coram bon. me. Omanna, in Perusina Fideicommissi 26. Julii 1709. §. Ratio coram Rmo Molines, &, mittis aliis, quæ lato calamo cumulari possent, plenè firmatum fuit à *Rota Januen. in celebri Januen. Primogenituræ de Iuurea 7. Maii 1711. num.11., & num.52. edita à D. Auditore Bichio*; Quanto potiori Jure nomine Descendentium comprehensi censendi erunt Masculi ex fœminis, quando, ut in nostra hypothesi, tantum abest, quod Descendentes ex fœminis verbis expressis exclusi dici queant, ut potiùs expressè vocati appareant verbis illis = *ed i suoi figlioli, e Descendenti maschi, e femine legitime, e naturali* =, his enim verbis,
2 quibus complicantur Masculi, & fœminæ, procul dubio vocati dicendi sunt descendentes ex fœminis, juxtà animadversa per *Surd. cons. 21. n. 9. & 10., & cons.564. sub num. 7. versic., & ubi hæc sententia, Mans. consul.463. nu.33. & seqq., & in supplem. tom.9. consul.101. num.2. in fin., & num.13., R. P. D. Fattinell. resp.96. n. 7. & 10., Rot. post Bouden. dec. 17. num. 1., & duob. seqq. tom.1.*; præsertim verò in casu nostro, tum quia non agitur de exclusione, sive illorum concursu
3 cum Masculis ex Masculis, sed, istis penitùs sublatis, in subsidium, & ad conservandum fideicommissum, agitur de admittendis descendentibus ex fœminis, *Rot. coram Coccin. decis. 294. num. 8. & seq, coram Priol. decis.283. num.3., coram bo. mem. Emerix jun. decis. 1213. num. 18. & seq.*,
4 tum etiam quia versamur in fideicommisso condito non à Transversali, qui regulariter potiùs, quàm naturali pietate, & sanguinis prædilectione, civili ratione solos Agnatos prædiligere censetur, ex animadversis per *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 43. num. 6., Rot. in rec. dec.102., nu.5. & dec.633. n.7. & seqq. part.18., & in Arimineu. Fideicommissi 3. Martii 1692. §. Quin urgeat cor. Rmo de Hervault, impress. in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. decis.13. num.14.*, sed versamur in fideicommis-
5 so ordinato ab Ascendente, qui ob naturalem charitatem, quâ universam posteritatem suam prædilexisse præsumitur, censetur in subsidium saltem, deficientibus Descendentibus masculis agnatis, vocasse Descendentes cognatos ex fœminis, teste *Bald. in leg. Cum acutissimi in princ. C. de Fideicom., Soccin. jun. cons.126. n.24. lib.1., Peregrin. de Fideicom. artic.20. num. 2. post med. vers. tertiò probatur, Fusar. de substit. quæst.484. nu.17. & 30., optimè Rot. coram Merlin. dec.520. nu.14. versic. dumque agitur, & in Aquipenden., seù Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Tertiò confert cor. clar. mem. Card. Caprara.*

Quæ conjectura pietatis non interveria, sed coadjuvatâ literâ testamenti, sublata dici nequit 6
ullis contrariis argumentis, quæ si evidentia esse oportet, *leg.1.* ibi, = *nisi alia Defuncti voluntas evidentior probetur* = *Cod. de condit. insert., & confert. Text. in leg. si plures in fin. ff. de vulgar., & pupillar.*, & docuerunt *Fulgos. d. cons.85. nu. 4., Altograd. jun. contr. 68. nu.4., Rot. post Censal. ad Peregr. decis.38. §. Quoniam, in rec. decis.638. num.4. part. 18., Rot. in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 2. Martii 1693. §. Quoniam, & 10. Junii 1693. §. final. coram bon. mem. Benincasa, in Aquipenden., seù Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Et licet coram clar. mem. Card. Caprara, in Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis 25. Junii 1708. §. Et tam coram R. P. D. Ansaldo, cum aliis apud Rot. Januen., in dicta Januen. Primogenituræ de Iuurea 7. Maii 1711. num.23.*, quænam contraria conjectura in 7
nostro casu afferri poterit, quando deficit illa, à qua ceteræ omnes vim, & robur assumunt, illa nempe desumpta ex contemplatione agnationis, quæ in nostro casu excluditur solâ mentione, 8
atque admissione fœminarum, *Castill. contr. jur. lib.2. cap.4. num. 177., Castald. consult. 34. nu.7. & seq. tom. 1., Rocc. disput. Jur. select. cap. 3. num. 33., Bouden. collect. legal. 93. num. 67., & collect. seq. num. 33. lib. 2., Palm. nep. alleg. 93. n.36., Torr. de Majorat., & Primog. Ital. part.1. cap.25. num.274., & cap.38. num.35., & variar. Jur. quæst. tom.1. tit.1. quæst.12. num. 18., Calderon. resol.99. n.10., Rot. in rec. decis.13. n. 12. part.13., & decis.125. num.12. part.16., & apud Calderon. resol.97. num.111., in Carpentoracten., seù Avenionen. Fideicommissi de Tertullis 27. Februarii 1704. §. Quoniam coram R. P. D. Lancetta, in Tudertina Fideicommissi 8. Februarii 1706. §. Utique coram R. P. D. Ansaldo.* Et præterea, tametsi in nostro casu adesset expressa, ac rigo- 9
rosa agnationis contemplatio, modò tamen fœminæ, earumque Descendentes perpetuò, & per modum regulæ exclusi minimè essent, exclusionem descendentium ex fœminis operari posset in concursu Masculorum agnatorum, non autem istis deficientibus, ut, præter alibi allegata, ad rem nostram tradunt *Menoch. cons.680. num.24., Rot. cor. Card. Cerr. decis. 80. num. 4. & seqq., cor. Bich. dec. 546. num. 9., egregiè in Bononien. Fideicommissi de Boatteriis impress. in rec. decis. 133. num.4. & seqq., & num. 30. & 31. part. 9., in Avenionen., seù Carpentoracten. Fideicommissi de Tertullis 5. Junii 1705. §. Nec ex quo coram bon. mem. Caffarello, in Interamnen. Jurispatronatus 22. Martii 1706. §. Et demum, confirmata 10. Decemb. ejusd. anni coram Illmo Scotto Almæ Urb. Gubernatore, & in Balneoregien Beneficii 21. Januarii 1707. §. Ratio autem §. Nec pro arguenda cum seq. coram Rmo Kaunitz Episcopo Labacen., & Rot. Januen. in d. Januen. Primogenituræ de Iuurea num. 102. & 103.*

Neque verò expressa substitutio Descendentium masculorum, & fœminarum Maximi sen. desumpta ex supra relato testamenti loco, ordi-

nata

nata dici poteſt per ſimplicem vulgarem, quæ,
adeunte Maximo, expiraverit, ad theoricam
10 Cumani in leg. Cùm ità §. In fideicommiſſo ff. de
legat. 2. dicentis, pluribus vocatis nomine
collectivo, ſubſtitutionem intelligi potiùs dire-
ctam vulgarem, quàm fideicommiſſariam, ab
iſta enim theorica receditur, quoties ex conje-
cturis deprehenditur, Teſtatorem ordinare vo-
luiſſe perpetuum, & deſcenſivum fideicommiſ-
ſum, Doctores in leg. Gallus §. Quidam rectè ff.
de liber., & poſth. idem Cuman. loco citato, Co-
var. in Cap. Raynutius §. 2. num. 7. de teſtament.,
Altograd. conſ. 80. num. 63. lib. 2., Fuſar. conſ.
154. num. 18., & de ſubſtitut. quæſt. 383. per tot.,
& quæſt. 476. nu. 14. verſ. ſi tamen ultra, & num.
93. verſ. declaratur 2., Mantic. de conject. lib.
8. tit. 12. num. 21., Peregrin. de fideicomm. art.
18. num. 24. verſ. quartus caſus, Molin. de Pri-
mogen. Hiſpan. lib 1. cap. 5. nu. 28. verſ. niſi con-
jectura perpetuitatis, Roſ. conſult. 42. num. 3.,
clar. mem. Cardin. de Luca de fideicom. diſc. 93.
pariter num. 3., Surd. deciſ. 346. num. 21., Rot.
Bononien. apud Rodulphin. allegat. 107. num. 28.,
Rota coram bon. me. Emerix jun. deciſ. 313. num.
2., latè in Fanen. Fideicommiſſi 22. Junii 1705.
coram bon. mem. Omanna, in Romana hereditatis
14. Junii 1709. §. Non attento coram Emo Car-
din. Priolo; Certiùs, quando agitur de diſpoſi-
11 tione Aſcendentis, qui conjecturâ pietatis evul-
gatâ primùm à Papiniano in leg. Cùm Avus ff. de
condit., & demonſtrat., deinceque ſummoperè
celebrata ab Imperatore in leg. Cum acutiſſimi
12 Cod. de fideicom. non ſolùm de primis, ſed de
ulterioribus ſuis Deſcendentibus cogitaſſe, &
providentiâ ſuâ illis conſuluiſſe cenſetur, & qui-
dem ex levioribus conjecturis hanc ejus men-
13 tem, & voluntatem deducendo, Peregrin. de
fideicom. conſ. 33. num. 27. lib. 3, Fuſar. de ſub-
ſtitut. quæſt. 382. num. 52., clar. mem. Card. de
Luca de fideicomm. diſc. 92. num. 3. verſ. verùm in
unoquoque, Rot. poſt Merlin. de legit. deciſ. 129.
num. 19., coram Burat. deciſ. 385. num. 2., ibique
Adden. verſ. & licèt coram bon. mem. Emerix
jun. deciſ. 599. num. 1., in Avenionen., ſeù Va-
ſionen. Primogenituræ 4. Decembris 1693. §. Ta-
lis autem coram clar. mem. Cardin. Caprara, in
Fanen. Fideicom. 22. Junii 1705. §. Conjecturæ
in princ. cor. bon. mem. Omanna.

Porrò non leves, ſed graviſſimæ in noſtra hy-
potheſi concurrunt conjecturæ, quibus ſuade-
tur, omninò recedendum eſſe à theorica Cuma-
ni, eædemque deſumuntur tum ex verbis, qui-
bus concepta eſt dicta ſubſtitutio, tum etiam ex
illius ſubſtantia, ſi enim ſpectemus verba, Teſta-
14 tor uſus non fuit verbo tantùm directo = inſtitui-
ſco =, ſed verbo etiam = ſoſtituiſco =, quod, ut-
potè commune, per ea, quæ tradunt Caren. re-
ſolut. 78. nu. 2., Rocc. diſput. jur. ſelect. cap. 13.
num. 4., Saminiat. contr. 101. num. 15., Rota
coram Carillo deciſ. 183. num. 5., coram Bich.
deciſ. 27. num. 3., deciſ. 548. num. 5., in rec. de-
ciſ. 653. nu. final. part. 18. poſt Torr. de pact. fut.
ſucceſſ., deciſ. 50. num. 12. apud Palm. deciſ. 240.
num. 7., cum aliis in Vaſionen. fideicommiſſi 21.
Martii 1708. §. Siquidem coram bon. mem Oman-
na ſubſtitutionem directam detorquet in fidei- 15
commiſſariam, ut unanimi conſenſu tradunt
Doctores in leg. Centurio ff. de vulgar., & pu-
pillar., Gratian. diſcept. 744. num. 29. verſ. tum
ex vi verborum, Rodulphin. allegat. 105. num. 6.
verſ. tum etiam, Rot. Bonon. apud eumdem alle-
gat. 107. num. 7., Rot. in rec. deciſ. 320. part. 1.,
& deciſ. 344. utrobique num. 5., & ſeqq. part. 2.,
deciſ. 30. num. 7. part. 14., eo fermè modo,
quo incongruum non eſt, quod verba directa, 16
reſpectu quidem primi vocati importent ſubſti-
tutionem directam, reſpectu verò filiorum fidei-
commiſſariam, optimè Rot. deciſ. 579. num. 12.
part. 1. diverſ., in rec. dict. deciſ. 320. num. 11.
part. 1., cor. Ubald. deciſ. 22. nu. 5. verſic. etiamſi
Teſtator; ſed longè magis urget Clauſula iſta =
volgarmente, pupillarmente, e per fideicommiſ-
ſo =, verba namque iſta, tamquàm reſpicientia 17
non ſolum Maximum primum heredem inſtitu-
tum, ſed etiam ejus filios, & deſcendentes ma-
ſculos, efficiunt, quod iidem etiam per fidei-
commiſſariam vocati dicantur, ut notant Pere-
grin. de fideicomm. art. 18. num. 23., Fuſar. de
ſubſtitut. quæſt. 479. nu. 35. verſ. maximè, Tren-
tacinq. eodem tract. part. 5. cap. 10. num. 10., Ro-
dulphin. dict. allegat. 105. num. 10., Rota Bonon.
apud eumdem dict. allegat. 107. nu. 11. verſ. quod
ſinè ullo dubio, Rota coram Seraphin. deciſ. 914.
num. 10., coram Coccin. deciſ. 1255. num. 3., co-
ram bon. mem. Emerix jun. deciſ. 56. poſt princip.,
deciſ. 538. num. 7. ibi = quæ clauſula importat cla-
ram voluntatem Teſtatoris ſubſtituendi filios, nepo-
tes, & pronepotes non ſolùm per vulgarem, ſed
etiam per fideicommiſſum =, deciſ. 599. nu. 5., &
deciſ. 1124. num. 11., in rec. deciſ. 472. num. 30.,
& ſeq. part. 14., deciſ. 570. num. 4. part. 18., in
Fanen. Fideicommiſſi 22. Junii 1705. §. Certiora
autem coram bon. mem. Omanna.

Si verò ſpectemus ſubſtantiam diſpoſitionis,
hæc continet, atque porrigitur in tractum ſuc- 18
ceſſivum temporis, ſub quo ſicuti comprehen-
duntur omnes Deſcendentes Maximi ſen., ſic
etiam, excluſâ vulgari, ad eoſdem extendit fidei- 19
commiſſum, efficiendo illud perpetuum, Pe-
regrin. de fideicommiſ. art. 18. num. 14. & ſeqq.,
Fuſar. de ſubſtitut. quæſt. 479. nu. 93., clar. mem.
Card. de Luca de fideicomm. diſc. 93. ſub num. 7.,
Palm. Nep. deciſ. 219. num. 1., & ſeqq., Rot. in
rec. deciſ. 49. num. 10., deciſ. 320. num. 5 part.
2., deciſ. 97. nu. 5., & ſeqq. part. 4., deciſ. 190.
num. 8. part. 11., deciſ. 30. num. 3., & num. 8.
& ſeqq., & deciſ. 472. num. 31. part. 14., deciſ.
339. num. 4., deciſ. 355. num. 7. part. 17., coram
bon. mem. Emerix jun. deciſ. 538. num. 4. & ſeq.,
deciſ. 1040. num 1., deciſ. 1123. num. 1. & ſeqq.,
in Romana Juriſpatr. 3. Julii 1705. §. Clariora
ſunt coram Rmo Molines, confirmata 14. Decem-
bris ejuſdem anni §. Idemque coram eodem, in
Romana hereditatis 14. Junii 1709. §. Non atten-
to cor. Emo Card. Priolo.

Is verò tractus ſucceſſivus, quem ſufficit im-
plicitè, & per ſolas conjecturas deſignari, Si- 20
mon. de Pret. de interpret. ultim. volunt. lib. 13.

solut.5. num.46., Molin. de Primogen. lib.1. cap.
5. num.3., Rota in rec. dict. decis. 320. num. 13.
vers. nam prædicta part. 1., in Avenionen., seù
Vasionen. Primogenituræ 4.Decembris 1693. §.Et
denique coram clar. mem. Card. Caprara, in Ro-
mana Donationum 4. Junii 1700. §. Et denique
coram Rmo dell' Olmo Episcopo Conchen., & in
dicta Romana Jurispatr. 3. Julii 1705. §. Ver-
bis accedunt conjecturæ coram Rmo Molines. Is,
21 inquam, tractus successivus sufficienter resultans
ex eo, quod Testator post mortem omnium De-
scendentium, alios vocavit, nonnisi enim suc-
22 cessiva, & per fideicommissariam ordinata cen-
seri potest dispositio illa, cujus vigore post om-
nes Descendentes succedere debet substitutus ex-
23 traneus, cujus vocatio fideicommissum illico in-
ter illos supponit, Ramon. cons. 17. num. 6., &
seq., Mantic. de conject. lib.7. tit.5. num.3., Fu-
sar. de substitut. quæst.479. num.119., Rosa con-
sult.42. num.12., Peregrin. decis. Patavin. 111.
num.5., Rot. in rec. decis. 212. num. 4. part. 2.,
coram Vbald. decis. 22. num. 10. vers. accedit,
confirmata decis. 313., sed evidens, & apertus
redditur ex eo, quod talis substitutus vocatus
24 fuit post penitus extinctam lineam, & descen-
dentiam filiorum masculorum Testatoris, ibi = se
verrà il caso, che la mia linea, e descendenza
de figli maschi legitimi, e naturali rimanga fini-
ta, & estinta =, verbum enim = linea =, sicuti
25 longo tractu complectitur, atque porrigitur in
infinitos gradus, sic etiam importare dicitur suc-
cessivam dispositionem fideicommissariam por-
rectam ad gradus omnes, quotquot sub nomine
lineæ continentur, Laderch. cons. 72. num. 4.,
Rota coram Seraph. decis.934. num. 7., & seq.,
coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 279. nu.13.,
in rec. decis.617. num.16. part.18., in Bonon. Fi-
deicommissi inter collect. per Balduc. ad Ramon.
decis.7. num. 5. tom. 2., in Bonon. Fideicommissi
27. Junii 1708. §. Prædicta in fin. coram R.P.D.
Falconerio, in Romana fideicommissi Camilli de
Palumbaria 1. Decembris 1710. §. Quin subsistat
coram R.P.D. Aldrovando, in Lucana Fideicom-
missi 12. Junii 1711. §. Maximè quia coram R.P.
26 D. Crispo; Prout etiam similem effectum resul-
tare ex vocatione, & verbo illo = descendenza =,
in proposito notant Buccafer. cons. 25. num. 2.,
& num. 5., Altograd. cons. 80. num. 96. lib.
2., Palm. Nep. allegat. 216. num. 11., Rot. in
rec. decis. 733. num. 4., & seqq. part.18., in
Lucana fideicommissi 14. Decembris 1708. §.
Id quod, & seqq. coram Rmo Kaunitz. Epis-
copo Labacen., confirmata 1. Julii 1709. §.
Præsupposita coram Illmo Scotto Almæ Urbis Gu-
bern. & 12. Junii 1711. §. Clarior. sanè cor. R.
P.D. Crispo.

Nec denique omittenda conjectura desumpta
ex persona Testatoris, qui cum esset vir in pri-
27 mis nobilis, præsumendus est dispositionem suam
ordinare voluisse potiùs per fideicommissariam,
quàm per vulgarem, clar. mem. Card. de Luc. de
fideicomm. disc.228. num.4., Rocc. disput. jur. se-
lect. cap. 19. num. 19., Hieronym. Leo decis. 60.
num. 13., Rot. decis. 5. num. 2. vers. & prima
part. 1. divers., coram Arguell. decis. 54. num.
38. vers. quod certiùs, cum aliis in Romana fidei-
commissi de Alveris 12. Januarii 1711. §. Versa-
mur siquidem coram R.P.D. Crispo; ob eam ra-
tionem, quod personæ nobiles, utpotè in simi- 28
libus dispositionibus contemplantes perpetuam
Bonorum conservationem, in ipsorum familiis,
per fideicommissariam potius, quàm vulgarem
disposuisse censentur, quippè illa, non ista con-
ferre potest ad assequendum finem ab ipsis voli- 29
tum, ut considerant præcitatæ auctoritates.

Istaque fideicommissaria substitutio Maximi
sen., ejusque filiorum, & Descendentium ma-
sculorum facta respectu Caroli, restringi nequit
ad illius dumtaxat portionem, absque eo quod
comprehendat illam ipsius Maximi, nam, si
dicti filii, & Descendentes masculi substituti 30
fuerunt in portione Caroli Patrui, facilius ad-
mittenda est eorumdem vocatio, atque substi-
tutio ad portionem proprii Parentis, Gozzadin.
cons.64. num. 10., Ruin. cons. 160. num. 24. lib.
2., Decian. resp.44. num. 20. vers. secunda est
lib.3., Honded. cons.54. num.37. lib.2., Menoch.
de præsumpt. lib.4. præsumpt.76. num.52., Intri-
gliol. de substitut. cent.3. quæst.26. num.112., R.
P.D. Fatinell. resp.70. num.13., Rot. in rec. de-
cis. 144. num.3. part.1., decis.355. num.6. part.
4. tom.2., coram Coccin. decis.267. num. 1., co-
ram Merlin. decis. 359. num.6. & seq., coram
Card. Celso decis.229. num.13., coram Priol. de-
cis. 223. num. 3., & benè coram bon. mem. Eme-
rix jun. decis.538. num.11., & decis.599. nu.6.,
exemplo filiorum, qui si in conditione positi, &
vocati legantur respectu portionis eorum Patrui, 31
potiori Jure vocati censendi sunt in portione
proprii Parentis, Jason. cons.101. num. 19., &
seqq. lib.4., plenè Eugen. cons. 52. num. 25., &
seqq. lib.1., Menoch. cons.135. num.7. vers. quin-
to consert cons. 393. nu.28. & seqq., & cons.481.
num.2., Fusar. de substitut. quæst.437. num. 85.
referens plures Sacræ Rotæ decisiones, Rot. in
rec. decis.100. num.1. part.1., coram Rembold. de-
cis.487. num.6.

Præsertim verò in casu nostro, in quo in du-
bium revocari nequit hanc reverâ fuisse Testa- 32
toris mentem, nam, ut perspicitur ex toto con-
textu testamenti, ille semper disponere cogita-
vit de tota sua hereditate, simpliciter, & inde-
finitè de illa loquendo, tum in ea parte, quâ
expressit votum conservationis suorum Bono-
rum, tum in illa alia, quâ dedit facultatem vo-
candi illegitimos, vel adoptandi Extraneos, tum
demùm, quando, deficientibus omnibus ab ipso
vocatis, substituit Locum pium, semper enim
locutus fuit simpliciter, & indefinitè de sua he-
reditate, quo nomine ità indefinitè prolato, si 33
non quota, aut pars, sed tota hereditas conti-
netur, Bellon. jun. cons. 39. num. 92., Menoch.
præsumpt. 62. nu.21. lib.4., Gob. consul.50. num.
40., Capyc. Latr. decis.1. num.75., Rota coram
Duran. decis. 258. num. 12., coram Card. Cerr.
decis.409. num.9., in rec. decis.142. num.6. part.
10., decis.136. nu.11. part.13., decis. 326. num.
4. part.14., in Mantiss. ad clar. mem. Cardin. de
Luc.

Luc. de conflict. leg. & ration. decis.27. num. 27.,
& in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis
13. Junii 1701. §. Et demum, & §. Tertium de-
nique coram bon. mem. Muto, & in Romana Im-
missionis 3. Junii 1709. §. Quoniam objectum in
fin. coram Rmo Molines, dicendum est, eumdem
non de sola portione, sed de tota hereditate dis-
34 posuisse, ut eadem tota, & integra perveniret
ad substitutos, Altograd. cons.92. nu.19., & seqq.
lib.1., & cons.80. nu.61. lib.2., clar. mem. Car-
din. de Luca de fideicomm. disc.101. num.3., Roce.
disput. jur. select. cap.16. num.21. & seq., Rota
in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709.
§. Omnemque cessare coram R.P.D. Aldrovando,
in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de
Abbiosis 1. Julii 1707. §. Minusque cum seqq. co-
ram R.P.D. Lancetta, confirmata 7. Aprilis 1710.
§. Et sanè coram R.P.D. Crispo, novissimè in Ro-
mana, seù Nicien. Fideicommissi 6. Martii cur-
rentis anni §. Quin pro excludenda, confirmata
19. Junii coram R. P. D. Falconerio. Quæ ferè
omnes auctoritates loquuntur in difficiliori casu,
35 ad effectum scilicet inducendi reciprocam linea-
rem in dispositione ordinata à Transversali, &
sanè quid magis à recta ratione aberrat, quàm,
quod Testator, qui nepotes magis prædilexisse
36 censetur in portione proprii Parentis, eosdem
activè, & passivè vocaverit ad Patrui, non au-
tem ad illius portionem, Spad. cons.341. nu.15.
lib.2., Ciarlin. contr.166. nu. 2., & seqq., Al-
tograd. jun. contr. 36. num.36., Rot. in rec. decis.
133. num.5., & decis.146. num.6. part.1., decis.
422. num.10., & 11. part. 4. tom.2., decis. 526.
num.11. part.13., & decis.474. nu.6. part.14.

Quamquam verò solo superiùs relato testa-
menti loco satis constabilita videri posset vo-
catio per fideicommissum Descendentium mas-
culorum ex fœminis, nihilominùs non desunt
aliæ ejusdem partes, quibus illarum Descenden-
tium vocatio confirmatur, idem enim daturus
Maximo filio suo facultatem vocandi filios ille-
gitimos, eam exerceri voluit, eo dumtaxat ca-
su, quo linea, & descendentia filiorum mascu-
lorum legitimorum, & naturalium penitùs ex-
tincta remaneret, ibi = se verrà il caso, che la mia
linea, e descendenza de figli maschi legitimi, e
naturali rimanga finita, & estinta = Cum autem
sub nomine = lineæ = & = Descendentia = filio-
37 rum masculorum ipsius Testatoris continean-
tur etiam Masculi descendentes ex fœminis, Al-
tograd. cons.82. num.41. lib. 2., Peregrin. de Fi-
deicomm. art.22. num.74., Mel. allegat.72. num.
22., & allegat.78. num.8. lib.2., Carol. Anton.
de Luca de linea legal. art.15. num. 12., & seq.,
Rodulphin. allegat.179. num.3., Bonden. collect.
legal. 34. num. 73. & seq., & num. 101. lib. 1.,
clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. disc. 117.
num.3., & in summ. num.274., Palm. alleg.222.
num.2., Calderon. resolut. 63. num. 16., Rota
coram Cardin. Cerro decis. 885. num. 3., in rec.
decis.424. num.1. part.2., decis.97. num. 8. part.
7., & decis.80. num.2., & num.12. part.19., alii-
que apud Rot. Jannen. in dict. Jannen. Primogen.
de Invrea num.57., ità quidem, ut istorum exi-
stentia posita in conditione impedimento sit ce- 38
teris substitutis, Bero cons.77. num.6. & seq. lib.
2., Castill. quotid. contr. jur. lib.5. cap. 93. num.
4. in fin., Gratian. discept. 773. num. 4. & seq.,
Sesse decis. Aragon. 412. num.13. & seq., & nu.
17., & seq. tom.4., Rota coram Carillo decis.
266. num.1., & prosequitur Rot. Jannen. in dict.
Jannen. Primogenituræ de Invrea num.100., di-
cendum procul dubio est, quod in parte disposi- 39
tiva Testator appellatione Descendentium mas-
culorum non solùm comprehenderit Masculos ex
Masculis, verùm etiam Masculos ex fœminis,
quippè pars conditionalis plurimùm confert ad
interpretandam partem dispositivam, Balducc. 40
ad Ramon. cons.17. num.3., Calderon. resolut.97.
num.114., Palm. Nep. allegat.93. num.22. vers.
prima, & decis.263. num. 265., Rot. in rec. de-
cis. 132. num. 14., & seq. part. 16., & in dicta
Jannen. Primogenituræ de Invrea num. 67.,
& seq.

Non absimile est argumentum desumptum ex
illo alio testamenti loco, in quo Hieronymus
Testator dans potestatem adoptandi filium, vel
filiam aut Descendentem aliquem Francisci Gui-
di Transversalis, aut ex familia Bandi, in con-
ditione posuit universam descendentiam suam 41
tàm legitimam, quàm illegitimam, cum autem
sub hac conditione comprehensi dici debeant
Masculi etiam descendentes ex fœminis, Man-
tica de conject. lib. 8. tit. 18. num. 15., & seqq.,
& lib.11. tit.15., Peregrin. de fideicom. art. 22.
num.24., Mans. consult.350. nu.39., Rodulphin.
allegat.175. num.3., Torr. var. jur. quæst. tom.1.
tit.1. quæst. 12. num. 6., Rot. in rec. decis. 462.
num.7., & seq. part.14., coram bon. mem. Eme-
rix jun. decis.1213. num.18. & seq., cum aliis in
Avenionen., seù Carpen. Fideicommissi de Ter-
tullis 2. Decembris 1705. §. Adhuc tamen coram
Rmo Molines, & in dicta Jannen. Primogenitu-
ræ de Invrea num.56., evidens, & apertum red- 42
di videtur, Testatorem vocare voluisse univer-
sam descendentiam suam legitimam, vel illegi-
timam, cujus omnimodam deficientiam in con-
ditione posuerat, antequam locus fieri posset
personæ adoptandæ ex alienis familiis, Peregrin.
de fideicomm. art.22. num.46., Fusar. de substit.
quæst.43. num. 3., Mantic. de conject. lib.11. tit.
8. num.20., clar. me. Card. de Luca de fideicom.
disc.16. num.9. vers. bis tamen non obstantibus, disc.
29. num.7. & seq., disc.75. num.4., & in summ.
num.121., & num.128., Rot. Florent. apud Torr.
de Primog. Ital decis.57. nu.9., Rota coram Bich.
decis. 307. num. 3., in rec. decis. 132. num. 17.
part. 16., in dicta Jannen. Primogenituræ de In-
vrea num.58.

Istud verò argumentum fortiùs urget, si animad-
vertatur, quod Testator ultimo Masculo ex Mas-
culis potestatem dedit nominandi filium illegiti-
mum, aut, eo non existente, adoptandi filium
masculum, aut etiam fœminam de familiis ex-
traneis, quid autèm tum à recta ratione, tum
etiam à verisimili Testatoris mente magis abhor-

ret, quàm, quod ipse propriæ soboli, & De-
scendentibus masculis legitimis, & naturalibus
43 fœminarum ab ipso progenitarum præferre vo-
luerit illegitimos, aut fœminas de alienis fami-
liis; adeò enim absurda, adeoque irregularis
disponendi ratio ferenda non est, ideoque dicen-
dum, quod, antequam deveniretur ad istos sub-
stitutos, Testator vocare voluerit Masculos om-
nes, tametsi per medium fœmininum ab ipso
descendentes, *Cephal. cons.134.num.42.& seqq., clar. mem. Cardin. de Luca de fideicomm. disc.25. num.17, vers. tertio, & disc.146. nu.5., & seq., disc.231, num.13., Torr. de Majorat., & Primogen. Ital. tom.1, cap.37. num. 139., Rot. apud eumdem decis. 57, num. 23. post contr. decis. 29. num. 6., coram Dunoz. jun. decis. 46. num. 2., decis.984. num.14., & in rec. decis. 385. nu. 23. part.9., in Romana fideicommissi de Alberinis 6. Junii 1704. §. Rursus deficiente coram bon. mem. Omanna, in Aquipenden. seù Montis Falisci fideicommissi 11. Maii 1705. §. quarto demum coram clar. mem. Cardin, Caprara, & in Perusina fideicommissi 26. Junii 1709. §. Et in prædictum cor. R̃mo Molines.*

Quæ omnia argumenta validissimè coadju-
vantur ex causa finali dispositionis, videlicet hæ-
reditatis suæ conservationis in suis Descendenti-
bus à Testatore summoperè optatæ, dum à le-
gitimis transitum fecit ad illegitimos, & utris-
44 que deficientibus demùm dedit substitutos ex-
traneos, quàm porrò perpetuitatem si facilius
ipse assequi poterat admittendo etiam Descen-
dentes Masculos ex fœminis, iidem vocati cen-
sendi sunt, *Bero. cons.77. num. 16., & seqq. lib. 2., Gratian. discept. 548. num 14. & seqq., Torr. de Majorat., & Primogen. Ital. tom. 1. cap. 37. nu.137., Seff. decis. 412, num. 23., Rota coram Merlin. decis.85., num.8, & seqq., cor. bon.mem. Emerix Jun. decis.1213. nu.23., & in dicta Januen. Primogenituræ de Invrea num.60.*

Ex his autem argumentis, quibus validissimè
confirmatur vocatio descendentium masculorum
ex fœminis, sublata remanet contraria illa ob-
jectio, quod videlicet, sicuti ex patrio Testa-
45 toris statuto, de quo apud *Monterent. lib. 4. de
successf. ab intest. fol. 195. & seqq.*, fœminæ se-
mel exclusæ à Masculis una cum suis Descenden-
tibus, perpetuò exclusæ remanent, ità etiam ob
præsumptam Testatoris conformationem dicto
statuto, fœminis semel exclusis per Masculos,
veluti succisâ radice, earum quoque Descen-
46 dentes perpetuò exclusi censendi sint; argumen-
tum namque istud locum sibi vindicat, quous-
que adsunt Masculi agnati, quibus vigore simi-
lis præsumptæ conformationis tribuitur prælatio
47 adversus fœminas, quæ tamen, Masculis defi-
cientibus, per posteriùs admittuntur tamquam
iisdem vulgariter substitutæ, absque eo quod à
successione eas ampliùs arcere possit statutaria
dispositio, quæ cessat, cessante favore mascu-
lorum, *R. P. D. Ansald. in annot. ad decis. 46. num.20. & seq., Panimoll. decis.45. annot.2. num. 104., Urceol. decis. Florent.13. num. 81., Rot. in rec. decis.122. num.6. part.19., in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Tertia, confirmata 4. Julii ejusdem anni §. Quo verò coram bon.mem. Muto, in Sutrina Immissionis super fideicommisso 19. Aprilis 1709. §. Perperam verò in fin. coram R̃mo Molines, & admittitur in Hortana Immissionis 6. Junii 1710. §. final. coram bon.mem. Caffarello*, & præcisè de hoc
Bononiensi statuto loquitur *Rota coram Merlin. decis.890. num.3., 7., & 8., coram Carill. decis. 147. num. 17., & 18., coram Cardin. Cerr. decis. 65. num.21.22., & 26., & in rec. decis.133. num. 9. 17., & 31. part. 9.*; Certiùs verò, quando
Testator, prout contingit in nostra hypothesi, 48
fœminas per modum regulæ minimè exclusit,
sed eas potiùs expressè instituit, atque substituit;
tunc quippè eò faciliùs fœminas, earumque De-
scendentes post Masculos agnatos admitti posse,
firmat *Rot. in rec. decis. 306. num. 3. part. 12., coram Cardin. Cels. decis. 227. num.6., & 7., & coram Priol. decis.223. num.12., & 13.*, ubi de
Statuto Bononiæ, & de eodem Statuto *coram Merlin. decis.890. num. 8. versic. sed inevitabile, & coram Cardin. Cerro decis.80, nu.30., & seqq.*

Prima pars Causæ confecta est, plene enim his
omnibus firmata videtur existentia, ac purificatio
fideicommissi favore fœminarum, seu descen-
dentium ex fœminis; progrediendum nunc est ad
secundam, in qua, suppositâ fideicommissi dura-
tione favore descendentium masculorum ex fœ-
minis, disceptatur quomodo, & pro quibus por-
tionibus illius successio deferenda sit ad D. Co-
mitem Guidonem Ascanium Coluzzi, & D.
Marchionem Paulum Brandani, pro cujus quæ-
stionis definitione innuendum videtur, quod jus 49
successionis metiendum non est ex persona Ma-
ximi Jun., sed ex persona Alexandri Guidi ejus
Patrui, à quo, utpotè superstite nepoti prædefun-
cto, fideicommissum veluti ab ultimo Masculo
gravato relinqui dicitur, ex notatis apud *Corn. cons.96. num. 1., & 22. lib. 2., Rub. Alexand. cons.36. num.5., Soccin. jun. cons. 133. num. 23. lib.1., Peregrin. cons.71. num. 12. lib. 5., & de fideicomm. artic.25. num.49., & 55., & artic.30. num.20., & 23., Fusar. de substitut. quæst. 481. num. 10., latè Altogr. jun. contr.53. num.3., & Rota in Romana, seù Ariminen. Fideicommissi 24. Martii 1710. §. Idque visum in fine cor. R̃mo Kaunitz*, & quidem totum, nam portio Ma-
ximi nepotis per ejus obitum consolidata fuit in
Patruo, ideoque ab isto, non ab illo restituen-
da est descendentibus masculis ex fœminis; Te-
stator siquidem, dum voluit, quod fideicom-
missum ab ipso conditum minimè devolveretur 50
ad descendentes ex fœminis, nisi penitùs extin-
ctâ lineâ Masculorum ex Masculis, quæ per priùs
vocata ab ipso fuerat, procul dubio ordinasse
censetur reciprocam locum habituram inter om-
nes Masculos ex Masculis, cujus vigore totum fi-
deicommissum consolidari possèt in ultimo Ma-
sculo ex Masculis, aliis substitutis restituere gra-
vato, *Rota coram san. mem. Alexandro VIII. dec. 177. num.5. & seqq., coram Arguel. decis. 79. num.4.*,

num.4., coram Bichio decis.271. num.19., in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eaque coram Rmo Molines, & in Sutrina Immissionis super fideicommisso 19. Aprilis 1709. §. De existentia, & §. Eòque certiùs coram eodem.

Prò ista enim reciproca inducenda inter Descendentes, & quidem non de linea ad lineam, sed in columnello Maximi concurrere videntur omnia requisita famigeratæ leg. Titia Sejo §. Seja libertis ff. de legat.2., quod nempè omnes Masculi ex Masculis fuerint honorati, quod substitutio facta sit in tota hereditate, quodque denique facta sit ultimo morienti. Porrò vocatio omnium Masculorum ex Masculis resultat ex parte tùm dispositiva, tùm conditionali, in quibus vocavit universam descendentiam, & li-
51 neam suam, sub qua si comprehensum reperiebatur genus omne descendentium masculorum etiam ex fœminis, juxtà probata superioribus locis, procul dubio comprehensi fuerunt descendentes Masculi ex Masculis tamquam species sub suo genere, ut in proposito arguunt Altograd. sen. cons.89. num.22., & seqq. lib.2., Roxas de Incompatib. part.1. §. 6. versic. secundò nu. 120., Castill. quotid. jur. contr. lib.5. cap.129. nu. 45., Torr. var. jur. quæst. tit.1. quæst.12. num.31., & seqq. tom.1., Rot. Januen. in dict. Januen. Primogenituræ de Invrea num.43., & 52.

Prout etiam substitutio facta reperitur in tota
52 hereditate, etiamsi desint verba expressa importantia totalitatem, atque integritatem, nam si sufficit, quod interpretativè substitutio ad totam hereditatem referri queat, Galvan. cons.34. n. 29., Rot. in rec. dec.183. in fin. part.10., dec.326. n.4. part. 14., dec.218. n.12., & 13. part.19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. dec. 70. num.7., & in Forolivien. Fideicomm. de Torellis 15. Januarii 1703. §. Et quamvis in princ. cor. bon. mem. Muto, quonam pacto in dubium revocari poterit in nostro casu, in quo, ut probavimus superioribus locis, Testator in transitu
53 faciendo ad filios illegitimos, vel ad Extraneos adoptandos, indefinite locutus fuit de tota hereditate, Rodulphin. alleg.9. num.5., Rot. coram Arguell. decis.79. num.8., & seqq., coram Bich. decis.271. num.3., in rec. decis.326. num.4. part. 14.; certius in casu nostro, tum quia substitu-
54 tiones indefinitè factæ in hereditate, stant continuativè ad institutionem, in qua procul dubio dispositum fuit de tota hereditate, Decian. cons. 3. num.70. vers. accedat cum seq. lib.1., Peregr. cons.32. num.44. vers. & in omnibus Bonis lib. 2., Bellon. jun. cons.36. num. 93., Rot. coram Bich. decis.271. num.30., & seqq., cum aliis in Romana, seù Cortonen. Fideicommissi super Immissione 5. Martii 1700. §. Ratio cor. bon. mem. Jacometto, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Ultra cor. bon. mem. Muto, & in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 1704. §. Probata cor. eodem; tum etiam quia ab-
55 surdum esset, quod substitutio illegitimi, & adoptandi, aliorumque heredum extraneorum facta esset in tota hereditate, & non etiam illa Descendentium ipsius Testatoris, Giovagnon. cons. 12. num.15. lib.2., Altograd. contr.69. num.15., Molin. de Primogenit. Hispan. lib.3. cap.3. n.31., & 32., Mantic. de Conject. ult. volunt. lib. 11. tit. 10. num. 34. vers. hæc limitatio, Rot. decis. 481. num.5. part.18. rec.

Ex quo consurgit tertium requisitum, substitutionis nempè factæ ultimo morienti, quæ, quoties agitur de Descendentibus, satis est, quod absque formali expressione colligatur ex
conjecturis, Fusar. de substit. quæst.479. n.119., 56
Actolin. resol. 115. num. 37., Rot. coram Bich. decis. 271. num. 27., & seq., Rot. coram Card. Cerro decis.539., & signanter num.7. cum seqq., coram Arguell. decis.79. num.3., & seqq., & decis.95. num.6., cor. Priol. decis.177. num.5., in rec. decis.183. num.7. part.10., decis.45. num. 5. part.13., decis. 332. num.9. part.14., decis. 715. num.4. part.18., decis.570. num.5. part.19., latè in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Et quamvis in fin. cor. bon. mem. Muto; ideoque ad hunc effectum exuberat, quod agatur de substitutione facta in defectu lineæ,
sive descendentiæ, Alduin. cons.92., Galvan. 57
cons.31. num.107., & seqq., Peregr. cons.54. lib. 1. cons.19. num. 5., & seqq. lib. 5., Surd. cons. 334. sub num. 16. cum seqq., Rot. cor. san. mem. Alexandr. VIII. decis. 177. num. 8., coram Arguell decis.79. num.3., & decis.91. num. 21., & seqq., coram Card. Cerro decis.409. num.2., & seqq., in rec. decis.18. num.1., & seqq., & num. 17., & seqq., & dec. 183. num.6., & seq. part. 8., decis. 45., & decis. 442. part. 13., decis. 326. part. 14., decis 572. num.5. part.19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 70. n.6., in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §. Et demum, & §. Tertium denique cor. bon. mem. Muto, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1502. §. Ultra expressam in fin. cor. eod.

Si igitur jus successionis in nostra hypothesi metiendum est ex persona Alexandri Guidi ultimi Masculi ex Masculis, in quo totum fideicommissum consolidatum fuit, dicendum esset, quod illa æqualiter deferenda esset tam ad D. Paulum de Brandanis ejus ex Artemisia sen. pronepotem, quàm ad D. Com. Guidonem Ascanium Coluzzi, ejusdem ex Artemisia nepte pariter
pronepotem; quippè agitur de successione fidei- 58
commissaria, quæ tamquam deferenda ad formam intestatæ successionis, per Text. in leg. cum ità §. In Fideicommisso ff. de legat.2., Fusar. de substit. quæst.481. num.1., Mart. de success. legal. part.1. quæst.12. art.1. num.7., & num.17., Rot. in Aven., seù Carpen. Fideicommissi de Tertullis 2. Decembris 1702. §. Sufficeret coram Rmo Molines; dividenda æqualiter videretur inter istos
duos pronepotes pari gradu ultimo Defuncto 59
conjunctos, Dec. cons. 1. num.6. versic. aut agitur, Decian. respons.1. num.358., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3. cap. 9. num. 11., Peregr. de Fideicomm. artic.21. num.5., & 12., Fusar. de substit. quæst.48. num.1., Mans. consult.84. num. 11., & seqq., & num. 18., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.20. num.3., disc.21. n.3., disc.

disc.36. num. 3., Saminiat. contr. 62. num. 16.,
Rot. coram Zarat. decis.52. num.2., & 3.
Verumtamen D. Paulo de Brandanis obstare
dicebatur existentia D. Artemisiæ jun. matris D.
Com. Guidonis Ascanii Coluzzi, ista enim tam-
quam ex Hieronymo jun. fratre neptis Alexan-
dri, & respectivè soror Comitis Maximi jun.,
proximior est ultimo Defuncto, ideoque, reten-
tâ normâ intestatæ successionis, præferenda ob
illam Juris regulam, quod, pluribus nomine
60 collectivo vocatis, is præfertur, qui tempore de-
latæ successionis proximior est, per Text. ex-
press. in leg. cum ità 33. §. In Fideicommisso, &
leg. peto 71. §. Fratre ff. de legat.2., leg. Pater fi-
lium ff. ad leg. falcid., leg. final. Cod. de verbor. si-
gnif., Molin. de Primog. Hispan. lib. 1. cap.5.
num.3., Peregr. de Fideicomm. art. 21. num. 1.,
& seqq., Mierez. de Majorat. part. 1. quæst. 72.
num.1., Rot. in rec. decis. 24. num. 5., & seqq.
part.19.; nec D. Paulus juvari posse videtur be-
neficio repræsentationis Æneæ ejus Patris, quia,
61 excepto Patruo, repræsentatio non admittitur,
etiamsi agatur de fideicommisso Ascendentis,
quaudo idem vacat, ut in casu, per obitum al-
terius Transversalis remotioris, qualis erat Ale-
xander Propatruus D.Pauli, Rot. in Auximana,
seù Camerinen. Fideicommissi 1. Julii 1709.
§. Sed alio coram R.P.D. Crispo, & 16. Junii
1710. §. Rursùs coram R. P. D. Ansaldo.
At veriùs crederem in casu nostro, eidem D.
Paulo denegandam minimè esse coæqualem suc-
cessionem cum d. D. Artemisia jun. matre D.
Guidonis Ascanii de Coluzzis, quia vocatio des-
cendentium masculorum ex fœminis facta est
62 per verbum commune, quale est verbum = substi-
tuo =, ut probavimus in §. Porro non leves: pro-
ptereàque concurrit tractus successivus temporis,
63 quem important verbum = linea =, & verbum = de-
scendentia =, prout pariter probatum fuit in §. Is
verò tractus successivus, ac proinde ex his sequi-
tur, quod adesse dicenda sit substitutio compen-
64 diosa, juxta doctrinam Bartol. in leg. Centurio
num.2. ff. de vulg., Peregr. de Fideicomm. art.34.
num.4., & 9., Intrigliol. de substit. centur. 3.
quæst.4. num.8., Mantic. de conject. ultim. volunt.
lib.5. tit.2. num.8., Menoch. de præsum.51. n.7.,
& seqq. lib.4., Capyc. latr. consul.76. num.4. lib.
2., Rocc. disput. jur. select. cap.13. num.1., Rot.
coram Duran. decis. 105. num. 3., coram Card.
Cels. decis. 33. num. 10., coram Priol. decis. 59.
num.3., & seqq., coram Bich. decis.445. num.15.,
coram bon. mem Emerix jun. decis. 1071. num.2.;
65 tametsi deficiat verbum = quandocumque =, Ho-
diern. ad Surd. decis. 37. num. 5., Capyc. latr.
consul. 76. num. 4. vers. nec refert lib. 2., latè
Rocc. disput. jur. select. cap. 13. num. 2., Sami-
niat. contr.101. num. 14., Bars. decis. Bonon. 9.
num.32., Rot. coram Duran. decis. 339. nu. 12.,
coram Bich. decis. 445. num. 15., coram Priolo
decis.110. num.12., coram bon.mem. Emerix jun.
decis.1071. num.2., cum aliis in Bononien. Fidei-
commissi 27. Junii 1708. §. Denique circa med.
coram R.P.D. Falconerio, sub qua compendiosa
66 continetur vulgaris, quam vocant anomalam,
Bartol. in d. leg. Centurio num.25. ff. de vulgar.,
& pupillar., gloss. in cap. si Pater. verb. absque
deductione de testam. in 6., Peregr. de Fideicom.
art.34. num. 4., Menoch. de præsum. lib. 4. præ-
sum. 71. num. 12., Rocc. disput. jur. select. cap.
13. num. 5., Rot. in rec. decis. 201. num. 8., &
seqq., & num.12. part.8., coram Dunoz. sen. de-
cis.233. num.1., coram Priol. decis.110. num.10.,
coram bon.mem. Emerix jun. decis. 1071. num. 3.
inter collect. per Balducc. ad Ramon. decis. 7. n.4.
tom. 2., in Vasionen. Fideicommissi 21. Martii
1708. §. Siquidem coram bon.mem. Omanna, in
Bonon. Fideicommissi 27. Junii ejusdem anni §. Si-
quidem coram R. P. D. Falconerio, in Romana,
seù Ariminen. Fideicommissi 15. Maii 1711. §.
Undè cum coram Rmo Kaunitz Episcopo Labacen.,
præsertim verò, quando concurrit clausula = vul- 67
gariter, pupillariter &c. =, quæ efficit, ut vul-
garis non ampliùs tacita, sed expressa dicatur,
Bartol., Bald., & Angel. in leg. quærebatur ff.
de testam. milit., Rip. in leg.1. num.113. ff. de
vulg., & pupill., Surd. cons.236. num. 19., Pe-
regrin. cons. 55. num. 18., cons. 57. num. 4., &
cons.69. num.12. lib.3., & de Fideicomm. artic.2.
num.67. in fin princ., Rot. in Bononien. Fidei-
commissi 27. Junii 1608. §. Prædicta, & §. Cete-
rùm cor. R.P.D. Falconerio, & in Romana, seù
Ariminen. Fideicommissi 24. Martii 1710. §. In-
justitiam junct. §. Idque visum versic. vulgaris cor.
Rmo Kaunitz &c.; hujus autem vulgaris virtute
D. Paulus ingrediens locum, & gradum Patris
prædefuncti consequitur eam portionem, quam
Æneas ejus pater, æquali gradu, ac D. Artemisia 68
jun. conjunctus Alexandro, consecutus fuisset,
ad Text. in leg. coheredi substitutum in princ. ff. de
vulg., & pupillar., leg. cum Pater §. Cum Pater
ff. de legat.2., leg. quamdiù institutus ff. de acquir.
hered., leg. unic. §. Pro secundo, & §. Sin autem
aliquid, Cod. de caduc. toll., & est celebris theo-
rica Bartoli in d. leg. quamdiu num. 10., Soccin.
jun. cons.116. ex num.1. lib. 1., Odd. cons. 39. n.
42. ad fin., & num.60., & seqq., Altograd. cons.
64. num. 22. ad med. lib. 1., Peregrin. de Fidei-
comm. art.15. num.14., Amat. resol.40. num.8.,
& seqq., Tondut. quæst. civil. part.2. cap. 110. n.
48., Mans. consul.510. num.9., clar. mem. Card.
de Luc. de Fideicomm. disc.32. num.5. disc.42. n.
4., Rodulphin. allegat. 150. num. 5., Saminiat.
contr.101. num.11., & num. 18., Rot. in rec. de-
cis.134. num.11., & seqq. part.17., post Urceol.
de transact. decis.65. num. 28. inter collect. per
Balducc. ad Ramon. decis.7. num. 3. tom. 2., cum
aliis in Ferrarien. Fideicommissi 18. Martii 1707.
§. Ceterum coram Emo Card. Priolo, in Vasionen.
Fideicommissi 21. Martii 1708. §. Siquidem cor.
bon. mem. Omanna, in Bononien. Fideicommissi
27. Junii ejusdem anni §. Siquidem coram R.P.D.
Falconerio, in Maceraten. Fideicommissi 6. Maii
1709. §. Magis tandem coram R.P.D. Ansaldo,
in Romana, seù Ariminen. Fideicommissi 14. Martii
1710. §. Injustitiam, & 15. Maii 1711. §. Subsistere,
& §. Undè cum, confirmata 18. Aprilis 1712. §. Ità
dicendum cor. Illmo Scotto Almæ Urbis Guberna-
tore.

Po-

Potiori verò jure procedunt in casu nostro,
quia agitur de ingressu fideicommissi in plures li-
neas proximiorum æqualiter vocatorum, quam-
69 obrem, si remotior de una linea æqualiter præ-
dilecta excluderetur à proximiore alterius lineæ,
fideicommissum respectu illius remotioris dice-
retur caducatum, & quousque extaret aliquis de
linea proximioris admissi, remotior ille semper
esset exclusus. Quæ exclusio nè sequatur, faciliùs
fit locus vulgari anomalæ, per quam remotior
70 fit æqualis in gradu proximiori, ut benè obser-
vant clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.
17. num. 7., & seqq., disc. 18. num. 9., & seqq.,
Mans. consult. 610. num. 12., Rot. coram Card.
Cerro decis. 875. num. 5., & seqq., in Romana,
seù Ariminen. Fideicommissi 15. Mai 1711. §. Ob-
jectum coram Rmo Kaunitz.

Nec subingressio ista sublata dici potest ex eo,
71 quod D. Paulus juvari nequeat beneficio repræ-
sentationis, utpotè locum non habente in fidei-
commisso purificato per obitum Collateralis
quarto gradu ab eo remoti, juxta decisa in dicta
Auximana, seù Camerinen. Fideicommissorum,
72 allegata in objecto; subingressio namque illa,
quæ fit vigore vulgaris anomalæ, diversa est à
repræsentatione, clar. mem. Card. de Luc. de Fi-
deicomm. disc. 18. num. 4. in fin., Magon. decis.
Florent. 147. num. 11., & seqq., Urceol. de tran-
sact. decis. 65. num. 28.; ideoque, tametsi cesset
73 repræsentatio, independenter ab ea admittitur
vulgaris anomala, quâ substitutus remotior ex
propria persona ingrediens gradum caducatum,
æqualiter succedit cum eo, qui se dicit proximio-
rem, Soccin. jun. cons. 116. num. 1., & seqq. lib.
1., Odd. cons. 39. num. 39., & seqq. lib. 1., Rocc.
disput. jur. select. cap. 13. num. 5., Mans. consult.
56. sub num. 34. vers. hinc propterea in supplem.
de Fideicomm. tom. 9., Rot. in rec. decis. 197. nu.
7. part. 4. tom. 2., post Urceol. de transact. dec. 65.
num. 28., cum aliis relatis in Balneoregien. Fidei-
commissi 13. Junii 1712. §. final. coram R. P. D.
Aldrovando; auctoritates verò in contrarium al-
legatæ, intelligendæ sunt in casu, quo Testator
mandaverit, servari gradus prærogativam, & suc-
cessionem deferendam esse juxta ordinem inte-
statæ successionis, ut explicat clar. mem. Card. de
Luc. de Fideicomm. disc. 18. num. 6., & seqq.,
Rot. in rec. decis. 437. n. 7., & in d. Romana, seù
Ariminen. Fideicommissi 15. Maii 1711. §. Au-
ctoritates verò coram Rmo Kaunitz.

Minus urget illa alia animadversio, quod, li-
cèt D. Comitissa Artemisia jun. proximior ex-
cludere nequiverit à successione Alexandri D.
Marchionem Paulum ei parem in gradu effe-
ctum auxilio vulgaris anomalæ, nihilominùs,
defuncto Maximo jun. ejus fratre, in portione
fideicommissaria, quæ ab isto possidebatur, &
quæ erat semis, ipsa pro virili successerit unà
cum Alexandro, ità disponente patrio statuto
Bononiensi lib. 4., quod, licèt favore Patrui
74 excludat ab hereditate nepotis prædefuncti de-
scendentes ex fœminis, attamen non excludit
ipsas Sorores, quinimmo illas unà cum Patruo ad
successionem admittit in Bonis provenientibus
ex latere paterno. Quamobrem, cum Testator
se conformare voluisse præsumatur patrio statu-
to, quoties contrarium apertè non disposuit, 75
ità quidem, ut talis censeatur voluntas Testato-
ris, qualis est voluntas statuti, Rot. in Romana,
seù Savonen. Successionis 4. Decembris 1699.
§. Altera responsio coram R. P. D. Lancetta, &
13. Martii 1705. §. Ceterum, & 8. Februarii
1706. §. Secundò coram R. P. D. Ansaldo, in
Hortana Immissionis 6. Junii 1710. §. Quoniam
coram bon. mem. Caffarello, hinc sequi dicebatur,
quod ex asse fideicommissario deducendæ erant
tres unciæ per obitum Maximi delatæ ad Arte-
misiam jun. æqualiter cum Patruo succedentem
fratri, ac respectivè nepoti, relictâ D. Paulo
coæquali successione unà cum Guidone Ascanio
in reliquis novem unciis delatis per obitum Ale-
xandri.

Nam, etsi conjectura desumpta ex conforma-
tione ista dispositioni statutariæ plurimùm urgeat 76
pro interpretanda Testatorum mente, attamen,
si dispositio statutaria, utpotè loquens de inte-
stata hereditate, locum sibi vindicare nequit in
successione fideicommissaria, quæ defertur ex 77
peculiari hominis dispositione, Menoch. cons. 124.
num. 13., Gallerat. de renunc. lib. 4. cap. 2. nu. 28.
vers. non trahitur, Torr. de Primog. Ital. part. 1.
cap. 35. num. 92., Rot. coram R. P. D. Ansald.
decis. 57. num. 8. juxta Roman. impress., in nostra
hypothesi cessare prorsùs videtur conjectura de-
sumpta ex d. statuto, nam, ut probatum fuit su- 78
perioribus locis, & patet ex toto testamentariæ
dispositionis contextu, qui unicè attendendus est
pro assequenda vera voluntate Testatoris, Torr.
de Majorat., & Primog. Ital. part. 2. quæst. 33.
num. 64., dec. 191. nu. 3. inter collect. apud Palm.
nep., Rot. coram Dunoz. jun. decis. 827. num. 10.,
in rec. decis. 21. num. 16. & seq. part. 5., dec. 313.
num. 14. part. 10., decis. 133. num. 6. part. 19.,
Rot. Jaunen. in dicta Jaunen. Primogenituræ de
Invrea num. 69., Testator primo loco succedere
voluit Masculos dumtaxat ex Masculis, donec
aliquis ex illis extitisset; dum verò vocavit etiam
fœminas descendentes Maximi sen., nihil aliud 79
egisse censendus est, quam quod, extinctis Agna-
tis masculis, in subsidium, ac per posterius suc-
cedere possent fœminæ, Rumon. cons. 16. nu. 85.,
Altograd. jun. contr. 68. num. 2., Rosa consul. 69.
num. 24., clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc.
16. in fin., & disc. 25. n. 21., Mans. consult. 107.
num. 33., consult. 108. nu. 14. & seqq. lib. 9., Rot.
in rec. decis. 133. nu. 4. & seqq. part. 9., decis. 170.
num. 9., & decis. 527. num. 4. part. 14., ad ornat.
clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. decis. 14. n. 2.,
decis. 27. num. 11., in Sutrina Immissionis super
Fideicommisso 19. Aprilis 1709. §. Repetitu & seq.,
& §. Minùsque coram Rmo Molines, latissime in
d. Jaunen. Primogenituræ de Invrea num. 101.,
si igitur fœminæ, nonnisi in subsidium, &, defi-
cientibus prorsùs Masculis, succedere poterant,
quonam pacto, extantibus Masculis ex Masculis, 80
ex conjectura desumpta à statuto admitti poterit
fœmina, ejusque Descendentes; ut benè tradunt
Soccin. sen. cons. 227. n. 7. versic. non obstat quarta
ra-

ratio lib.2., *Ruin. conf.*117. *nu.*24., *& conf.*154.
*num.*7. *lib.*2., *Peregrin. conf.* 42. *num.* 10. *versic.*
Quod autem Testator lib. 5., *Rot. Bononien. apud*
*Rodulphin. alleg.*107. *num.* 27. *in fin.* ibi = *Fœmi-*
na enim dicitur substituta, Masculis prædictis defi-
cientibus =, *& S. Rot. in Bononien. Fideicommissi*
de Boatteriis impress. in rec. dec. 133. *num.* 9. *&*
25. *part.*9.; Et sanè si ex Com. Alberto alio fra-
tre Alexandri, & pariter Patruo Comitissæ Arte-
misiæ jun. superessent Masculi, in dubium revo-
cari non posset, quin fideicommissum in istis du-
raret, exclusis fœminis, earumque Descendenti-
bus, & nihilominùs, si valeret conjectura de-
sumpta ex patrio statuto, D. Comitissa Artemisia
jun. unà cum Patruo concurrens ad suceessionem
Com. Maximi jun. illis præriperet medietatem
fideicommissi deferendam in extraneam fami-
liam, quando adhuc supererant Masculi ex Ma-
81 sculis, penes quos conservari poterat, quod nemo
non videt penitùs adversari menti Testatoris, &
toti contextui testamenti, ut optimè ad rem ad-
vertit *Castren. in leg. filiu* §. *Filium ff. de legat.*2.,
*Sperell. decis.*152. *n.*47., *& Rot. Bononien. apud*
Rodulphin. d alleg. 107. *num.* 30. ibi = *Alioquin*
fœmina à præsumpta Testatoris voluntate exclusa
ob Masculorum existentiam, succederet præter ejus
votum, & excluderet ipsos Masculos =.

Verum enim verò, si quæ adhuc in specie pro-
positâ dubietas superesse posset, ea penitùs subla-
82 ta dicenda esset ex animadversione illa, quod
statutum, cujus vigore Soror Defuncti à Patruo
non excluditur, loquitur de successione Collate-
ralium; At verò nos agimus de successione A-
scendentis, qualis est Hieronymus fideicommit-
tens, in quo casu extat alia Rubrica, cujus me-
83 minimus superius in §. *Ex his autem argumentis*,
excludens generaliter, & indefinitè fœminas
propter Masculos, absque eo quod d. exclusio ad
ullos gradus sit restricta, ac limitata, cum quo
sanè statuto tamquam proprio Testator sese con-
84 formare voluisse præsumitur, non autem cum
illo dante normam successioni heredis gravati,
ut, omissis generalibus, in puncto statuti, de quo
agitur, firmat egregiè *Provenzal. apud Rodul-*
phin. alleg 105. *num.* 25. *&* 25., *& alleg.* 106. *n.*
11. ibi = *Quia stante statuto Bononiæ de success. li-*
ber. Patr., vel Matr. morien. ab intest. in princ.
excludente ab hereditate Ascendentium fœminas
propter Masculos, Helena sub hac dispositione non
dicitur comprehensa, nec potest venire sub vocatio-
ne filiorum, & Descendentium, cum Testator præ-
sumatur cum d. statuto se conformasse, & sic vocas-
se Masculos per priùs, & fœminas per posteriùs, Fu-
sar. &c. =, *& num.* 12. ibi = *Nullatenùs adver-*
sante alio statuto rubric. de success. ab intest. De-
scend., & Collater., per quod Soror Defuncti præ-
fertur Masculis ultra quartum gradum, quia hæc
rubrica loquitur de successione Collateralium; nos
verò sumus in successione Ascendentium, de qua
extat alia rubrica excludens fœminas propter ma-
sculos, nullâ factâ limitatione gradus &c. =, &
totidem ferè verbis *Rot. Bononien. apud eumdem*
*Rodulphin. alleg.*107. *num.*24. *cum trib. seqq.*, *&*
S. Rota in eadem Causa cor. Emer. jun. dec. 1124.
num. 10. ibi = *Quia cum eodem statuto tamquam*
proprio Testator præsumitur se conformasse, non
autem cum statuto normam præbente successioni ab
intestato heredis gravati =.

Parvique refert, quod, cum Artemisia junior
proximior esset Maximo jun. fratri suo, eidem
propterea saltem ex censura Juris communis de-
lata dici debeat successio, cum in fideicommissis,
ad normam intestatæ successionis, attendatur pro- 85
ximitas gravati, non autem gravantis; Objectio
namque ista urgere forsan posset in casu, quo res
esset de potioritate gradus, an scilicet d. Artemi-
sia junior tamquam proximior gravato exclu- 86
dere posset à fideicommisso Masculos superstites;
At aliter res se habet in nostra hypothesi, in qua
quæritur, an d. Artemisia vocata sit ad hoc fidei-
commissum in concursu Masculorum, in quibus
terminis non proximitas gradus, sed mens, & 87
affectio Testatoris servanda est, ut in terminis
docet *Peregrin. de Fideic. art.*20. *nu.* 11. *&* 23.,
& aliis adductis, *Provenzal. apud Rodulphin. al-*
*legat.*105. *num.* 26., *& alleg.*106. *num.* 13. *&* 14.
& ibidem Rot. Bononien. alleg. 107. *n.*29. *&* 30.,
*& S. Rot. cor. Emer. jun. d. decis.*1124. *num.*7. 8.
& 9.

Quam quidem Testatoris affectionem, men-
temque in casu nostro directam priùs fuisse in
Masculos ex Masculis, revocari in dubium non
posse videtur, ex supra deductis, quibus non leve
argumentum accedit ex eo, quòd fœminæ sub-
stitutæ sunt filiis, & Descendentibus masculis 88
Testatoris, ibi = *E se verrà il caso, che la mia linea,*
e descendenza de' figli maschi legitimi, e naturali
rimanga finita, ed estinta, concedo autorità, e fa-
coltà alli dd. miei eredi, ed alli figlioli, e Descen-
denti di Massimo predetto di poter chiamare, e am-
mettere i lor figliuoli illegitimi di qualsivoglia spe-
cie, e dannato coito, e soli, o in concorso di femine,
benchè legitime, e naturali =! Si igitur fœminæ
substitutæ sunt Masculis, dicendum procul dubio 89
est, easdem non simultaneè cum Masculis, sed
successivè post Masculos esse vocatas; quid enim
magis absonum, & magis ab omni jure, & rectæ
rationis dictamine aberrat, quam fœminas sibi- 90
ipsis esse substitutas? ut, missis generalibus, fir-
mat in specie *Rot. dec.*374. *num.* 6. *part.*1. *divers.*,
& in rec. decis. 125. *n parit.* 6. *part.*7. ibi = *Quod*
manifestè excludit fœminarum comprehensionem
sub nomine proximiorum &c. cum implicet contra-
dictionem, ut sub tali nomine comprehendantur
fœminæ agnatæ de Glavarinis, & in illorum defe-
ctum Bona debeant distribui in fœminis maritan-
dis =.

Urbanien. Fideicommissi.

Substitutio filiæ primogenitæ nasciture ex De-
scendentibus masculis, Testatoris in eorum de-
fectu, absque progressu ad ulteriores substitu-
tionum gradus ordinata, ostenditur per Pri-
mogenitæ prædecessum ultimo gravato, cadu-
cata non fuisse, sed adhuc durare in Masculis,
etiam per duplex medium fœmininum, ab
ipsa descendentibus = *Primogenita* = nomen ex
qui-

quibus conjiciatur in sua non naturali, sed civili significatione à Testatore acceptum: Masculi ex fœminis, si qua in testamenti parte vocati sint, semper censentur post Masculos ex Masculis admissi ad fideicommissum etiam agnatitium.

VOTUM XXIII.

1 *Substitutio non prodest ei, de quo non loquitur.*

2 *Perpetuæ primogenituræ ordo non repetitus in secunda substitutione, in ea non censetur institutus.*

3 *Præsertim, non vocatis ulterioribus Descendentibus, nec dispositione in perpetuum collatâ.*

4 *Talis autem substitutio per prædecessum Substituti caducatur.*

5 *Primogenitura perpetua instituta censetur ex sola Primogeniti vocatione.*

6 *Verba* = servato l'ordine, come sopra = *posteriorem substitutionem ad Superioris formam redigunt.*

7 *Per verba* = servato l' ordine, come sopra = *repetitus censetur idem succedendi ordo in superiori dispositione constitutus*, & num.20.

8 *Primogenitura non ad unum, sed relatè ad plures constituta, primo admisso, non expirat.*

9 *Primogenitura constituit jus reale, nec ab unius persona pendere potest.*

10 *Substitutio ordinata favore filiæ primogenitæ, quomodò ob ejus prædecessum caducata dici nequeat?* & num.11. ad 24.

11 Primogenitæ *nomen à Testatore non restrictum ad solas filias immediatè nascituras, ad Nepotes etiam extenditur.*
Præsertim ubi agitur de dispositione Ascendentis, num.12.

12 *Dispositio Ascendentis ut porrecta censeatur ultra filios ab illo nominatos, leves sufficiunt conjecturæ.*

13 *Dispositio in perpetuum collata, pluresque substitutiones continens, omnes complectitur Descendentes habentes qualitates à Testatore volitas.*

14 *Ad fideicommissum institutum cum prohibitione alienationis, ac digressu ad plures substitutionum gradus, sub nomine filiorum, veniunt etiam Nepotes.*

15 *Substitutio una ab altera declaratur.*

16 *Testamenti una pars alteri interpretationem dat.*

17 Primogeniti *nomen censetur à Testatore adhibitum, ut in aliis testamenti locis, in sensu non naturali, sed civili.*

18 Primogeniti *nomen, nisi in sensu civili accipiatur, substitutio per prædecessum unius caducaretur, aliis etiam extantibus Primogenitis.*

19 Primogeniti *nomine in civili significatione accepto veniunt Nepotes etiam, ac Pronepotes ex Primogenito descendentes.*

21 Primogeniti *vocatio in remotissimum tempus collata comprehendere dicenda est tum Primogenitos immediatè nascituros, tum eos, qui adsint successionis tempore.*

22 *Primogenitæ substitutio ad ejus Descendentes masculos non extenditur, ex regula, quod fœmininum non concipit masculinum.*

23 *Ab hac regula receditur ex verisimili Testatoris mente.*

24 *Primogenitæ nomine, ubi agitur de evitanda fideicommissi caducatione, etiam Primogeniti masculi vocati reputantur.*

25 *Substitutio Descendentium masculorum ex fœmina etiam Masculos comprehendit ex duplici medio fœminino descendentes.*

26 *Masculi ex duplici etiam medio fœminino descendentes habere dicuntur qualitatem masculinitatis à Testatore volitam.*

27 *Excipe tamen, quum Testator in Masculis ex fœminis semiagnatitiam optavit qualitatem.*

28 *In fideicommisso agnatitio, quando in aliqua testamenti parte Masculi ex fœminis vocati sunt, semper censentur post Masculos ex Masculis admissi.*

29 *Fideicommissum descensivum perpetuum semel in unam lineam ingressum, ab ea non egreditur, Masculo superstite, etiam ex fœmina.*

30 *In fideicommissis descensivis perpetuis mens Testatoris proclivior censetur in Masculos ex Masculis, quàm in Masculos ex fœminis.*

31 *Intellige tamen, ut isti semper in subsidium admissi censeantur, nisi apertè constet de contraria Testatoris mente.*

NICOLAUS Brogi in supremis, cum quibus decessit, tabulis heredes universales scripsit Octavianum, & Clementem filios suos legitimos, & naturales, cumque optaret, res, & Bona sua perpetuò conservari in familia, & Descendentibus masculis, sive eorum linea masculina, reciprocam inter eosdem ordinavit, utrique verò ex dd. suis filiis morienti sinè filiis, substituit Petrum Brogi nepotem suum, & gradatim ejusdem filios masculos legitimos, & naturales, repetendo votum, ut Bona sua perpetuò conservarentur in Descendentibus masculis legitimis, & naturalibus dicti Petri, atque idcircò prohibendo quamcumque alienationem, & detractiones tum quotitativas, tum quantitativas.

Siu verò contigisset, dictum Petrum, tàm viventibus Octaviano, & Clemente, quàm post eorum obitum mori sinè filiis masculis legitimis, & naturalibus, voluit, quòd in suis Bonis, & hereditate succederet, ut supra, primus filius masculus oriturus ex Orianna Brogi nepte sua, relictis tantùm dotibus filiabus Petri, & successivè vocavit Descendentes masculos Primogeniti Oriannæ, injungendo eisdem onus assumendi cognomen, & arma Testatoris, ac gradatim vocando secundò, & tertiogenitum, in casu, quo filius Primogenitus Oriannæ non adimpleret onera ipsi à Testatore injuncta.

Simili modo in casu, quo Orianna nullos haberet filios masculos, aut iidem quocumque tempore deficerent, vocavit ad Bona, & hereditatem suam filium primogenitum masculum Margharitæ neptis ex violante ejusdem Testatoris filia, repetito ordine successionis, & gravaminibus Primoge-

nitis, & Descendentibus masculis Oriannæ in
superiori substitutione adpositis.

Denique considerans casum, quod nulli ades-
sent Primogeniti, vel Descendentes masculi ex
Orianna, & Margharita nepotibus suis, disposuit
his verbis =, *ed in difetto di figli maschi di tutti
quanti, succeda la figlia femina primogenita di
Pietro, se vi sarà, altrimente di Orianna, e
Margherita, servato l'ordine, come di sopra =*, ut
patet ex testamento d. Nicolai ad me transmisso.

Eo defuncto, paternam hereditatem suscepe-
runt Clemens, & Octavianus filii, & primi here-
des substituti, quibus decedentibus sine filiis,
eamdem nactus est Petrus, qui decessit, relictis
tribus filiis, Nicolao nempe, Antonio, & Octa-
viano jun. Archipresbytero Ecclesiæ Collegiatæ
Mercatelli, qui cum reliquus sit ex universa de-
scendentia masculina Testatoris, quæritur, an,
ipso moriente sine filiis, fideicommissum omne
expiraturum sit, tamquam in ultimo gravato
ex linea Petri, ideoque de Bonis illi obnoxiis
liberè disponere possit, vel potiùs idem fidei-
commissum purificandum sit favore filiorum
Hieronymæ filiæ Margharitæ Testatoris neptis.

In hac quæstione duo mihi communicatæ fue-
runt Juris informationes invicem contrariæ, in
prima enim, quæ anonima est, respondetur, pro
duratione fideicommissi, in secunda verò illius
extinctio firmatur, dicitur enim, non constare de
1 expressa vocatione filiorum Hieronymæ; nam
Testator, deficientibus Masculis vocatis in præ-
cedentibus substitutionibus, substituit dumtaxat
filias primogenitas, absque eò quod progressus
fuerit, ad ulteriores substitutionum gradus, aut
saltem, ad exclusionem alterius substituti, in
conditione posuerit filios Primogenitæ Petri,
vel Oriannæ, & Margharitæ, ideoque iidem
repelluntur illo omnium ore trito Juris axioma-
te: substitutio de te non loquitur.

Frustraque tacita saltem illorum vocatio elici
posse dicebatur ex eo, quod Testator in præce-
denti substitutione filiorum masculorum Orian-
næ, & Margharitæ ordinaverit primogenituram
perpetuam cum onere assumendi cognomen, &
2 arma suæ familiæ Brogiæ, quia d. primogenitu-
ra, atque onera à Testatore repetita minimè
fuerunt in substitutione filiæ fœminæ primoge-
nitæ Petri, vel Oriannæ, & Margharitæ, sed
sistendo in persona dumtaxat filiæ primogenitæ
3 illorum, dispositionem suam non porrexit ad ul-
teriores Descendentes, nullamque adjecit clau-
sulam, ac verba tractum successivi temporis, aut
perpetuitatem fideicommissi importantia, ideo-
que, cum Hieronyma filia Primogenita Margha-
ritæ jampridem prædecesserit D. Octaviano jun.,
4 ejus substitutio caduca effecta fuerit, eademque
extendi nequeat ad nepotes, sive ulteriores De-
scendentes d. Hieronymæ, ut latè firmatur in d.
informatione.

Etsi hæc valde urgere posse videantur pro in-
ducenda extinctione fideicommissi, nihilominùs
crederem, verius esse, quod dictus Octavianus
Jun. restituere gravetur filiis Hieronymæ, nam
hic non agitur, nec ad hodiernam quæstionem
pertinet assumere examen, an Testator vocan-
do filiam primogenitam Petri, & Oriannæ,
ac Margharitæ, primogenituram perpetuam
in hujus etiam Descendentibus instituere volue-
rit, in qua quidem quæstione plures magni no-
minis Auctores, qui afferri possent, censuerint, ob
solam Primogeniti vocationem institutam dici 5
posse primogenituram perpetuam; faciliùs in casu
nostro, tum quia primogenialis succedendi or-
do respectu dictæ filiæ primogenitæ, ejusque
Descendentium inductus videri posset vigore
clausulæ repetitivæ ibi = *succeda la figlia femina* 6
*Primogenita di Pietro &c., servato l'ordine, co-
me di sopra =*, ideoque, si in præcedentibus sub-
stitutionibus filiorum masculorum fœminarum
primogenialis succedendi ordo constitutus fue-
rat, idem repetitus censeri debeat respectu Pri- 7
mogenitæ, illis deficientibus, vocatæ, juxta om-
nibus notam vim hujusmodi clausularum, tum
etiam quia in casu nostro, inspectis verbis dictæ
dispositionis, rigorosè dici nequit, quod Te-
stator vocaverit filiam primogenitam alicujus
certæ personæ, dum substituendo filiam primo-
genitam Petri, &, hac non existente, filiam si-
militer primogenitam Oriannæ, & Margharitæ
suarum filiarum, vocationem Primogenitæ non
ad unam tantùm personam, sed ad plures colle- 8
ctivè consideratas retulisse videatur, ideoque,
admisso primo, in eo primogenitura non expi-
rat, ut benè hunc casum distinguendo ab alio,
in quo vocatio primogeniti directa sit ad ali-
quam certam dumtaxat personam, tradunt *Hon-
ded. cons. 46. nu. 17., & seq. lib. 2., Redenasch.
cons. 17. num. 3., & 4., Cyriac. contr. 281. num.
62., & seq., Hodiern. contr. forens. cap. 33.
num. 3., & seq., & num. 18., Castill. contr. jur.
lib. 5. cap. 143. num. 4. vers. tertio principaliter,
Barry de success. lib. 8. tit. 7. sub num. 1., Rocc.
disput. jur. select. disput. 4. num. 4., & 5., Torr.
de Primogen., & majorat. Ital. part. 1. cap. 10.
num. 187., de Luca de linea legal. art. 13. nu. 13.,
Decis. Siciliæ apud clar. mem. Cardin. de Luca
de feud. num. 174., Rota coram Arguell. decis.
16., & decis. 28.*, qua sanè retentâ distinctio-
ne, certa omnino videri posset vocatio filiorum
Hieronymæ, tametsi jam præmortuæ, eo quod
primogenitura, tamquam constituens jus reale,
& lineale, ab unius persona pendere non possit, 9
*Rot. in recent. decis. 407. nu. 7. part. 9., in Ave-
nionen., seù Vasionen. Primogenituræ 4. Decem-
bris 1693. §. Ex his coram Emo Caprara, & in
Camerinen. fideicommissi, seù Primogenituræ 11.
Maii 1703. §. Præsertim coram Rmo Molinet De-
cano*. Licèt, inquam, justo, colore hæc su-
stineri possent, attamen, admisso etiam, quod
in Descendentibus filiæ primogenitæ Petri, O-
riannæ, & Margharitæ repetita non fuerit pri-
mogenitura, sed dictâ Primogenitâ admissâ, il-
la statim expiratura esset, nihilominùs ob præ-
decessum Hieronymæ dicta substitutio filiæ pri-
mogenitæ caducata censeri nequit.

Assumptum probari videtur, quia dicta po-
strema substitutio, deficientibus omnibus filiis
masculis, ordinata favore filiæ primogenitæ = *di* 10
Pie-

Pietro, se vi sarà, altrimenti di Orianna, e Margherita=, ut in nostra hypotesi caducata dici possit, eo quod Hieronyma jam prædecesserit D. Octaviano ultimo Masculo ex linea Petri, dicendum esset, quod Testator dictum nomen filiæ primogenitæ Petri, vel Oriannæ, & Margharitæ acceperit in sua naturali, ac rigorosa significatione restricta ad solas filias immediatè genitas ex personis ab ipso nominatis, exclusis Nepotibus, & Descendentibus ulterioris gradus, vocationem scilicet restringendo ad illas dumtaxat personas, quæ, juxta naturalem ordinem nascendi, dici possent filiæ primogenitæ Petri, aut Margharitæ, istiusmodi autem interpretatio repugnare videtur menti Testatoris elicitæ tum ex natura, & qualitate dispositionis, tum ex verbis, quibus postrema dicta substitutio concepta fuit, tum denique ex aliis conjecturis, quibus haud obscurè innuitur, Testatorem nomen illud filiæ primogenitæ minimè restrinxisse ad solas filias immediatè nascituras ex personis ab
11 ipso nominatis, ideoque, his perpensis, recedendum est à regula, quâ traditur, dispositionem ordinatam favore filiorum non porrigi ad nepotes, *Mart. Medic. examin. 1. num. 24., & seqq., & decis. 1. num. 41., Rota in rec. decis. 693. num. 4. part. 2., coram Merlin. decis. 206. num. 12., & 13., & num. 16., coram Card. Celso decis. 229. num. 7., & 8., in Urbevetana Fideicommissi 17. Martii 1684. 12. Januarii 1685., & 8. Februarii 1686. coram Rmo d' Hervault Archiepiscopo Turonen., in Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Absque eo quod coram bon. mem. Muto*, præsertim quando, ut in casu nostro, agitur de dispositione ordinata ab
12 Ascendente, tunc enim conjecturis longè levioribus dispositio extenditur ultra personas filiorum, *Rota in Romana Fideicommissi 8. Martii 1697. §. 1. in fin. cor. bon. mem. Ursino*.

Porrò, si intueamur naturam dispositionis, hæc non solum undequaque perpetua est, & porrecta in tempus infinitum; verùm Testator con-
13 stituens triplicem substitutionum ordinem primo loco vocavit Masculos agnatos descendentes ex filiis, & Petro nepote suo, quocumque verò tempore deficientibus veris Agnatis, se convertit, ad Cognatos vocando descendentes dumtaxat masculos ex fœminis, imposito eisdem onere assumendi cognomen, & arma suæ familiæ Brogiæ, & denique, nullis etiam amplius extantibus ex dictis Descendentibus masculis, Testator non minus cupiens conservationem suæ agnationis, quàm Bonorum in suis Descendentibus, & motus charitate, & vinculo sanguinis, vocavit etiam fœminas, quamobrem, inspectâ hujusmodi substitutionum serie, à mente Testatoris aberrare videtur, quod, dum adhuc in hoc tertio ordine substitutorum extant personæ, in quibus viget ratio sanguinis à Testatore considerata, repelli debeant à successione, ut Bona ab ultimo ex Masculis agnatis transferri possint ad Extraneos, ad tradita apud *Mart. Medic. dicta decis. 1. num. 46. vers. secunda conjectura cùm seqq.*, ubi considerat voluntatem Testatoris optantis, Bona pervenire ad personas omnes, quæ haberent aliquam qualitatem ex illis ab eo volitis.

Fortius verò hæc urgent, si consideremus prohibitionem alienationis, digressus ad plures
gradus substitutionum, perpetuitatem denique 14
fideicommissi à Testatore exoptatam, quibus concurrentibus, Doctores omnes, etiam qui magis tenaciter insistunt regulæ statuenti, quod in vocatione filiorum minimè veniant nepotes, docent illam minimè restringendam esse ad solos filios, sed ad nepotes omnes extendendam, licèt autem dicta alienationis prohibitio, digressus ad plures gradus substitutionum, & perpetuitas à Testatore volita, adpositæ fuerint in aliis testamentariæ dispositionis partibus, attamen negari non potest, quin eædem plurimùm valeant
pro interpretanda hac posteriori substitutione, 15
juxtà omnibus notam regulam, qua traditur, unam substitutionem ab alia declarari, & ex uno
testamenti loco justam capi alterius interpreta- 16
tionem.

Naturæ dispositionis consonat forma verborum, quâ Testator usus est vocans = *la figliola femina primogenita &c.* = quo testamenti loco ille procul dubio ea verba = *figlia primogenita* = non accepit in sensu naturali, sed in suo sensu civili, ut evidens, & apertum redditur tum ex eo, quod in aliis omnibus testamenti locis, simile nomen in hoc sensu adhibuit, ideoque ex
illo rectè assequimur in quo sensu hoc etiam loco 17
eadem verba usurpaverit, per ea, quæ tradit *Rota in Romana Primogenituræ de Salviatis super Jocalibus, & Tabulis pictis 22. Martii 1706. §. 8. in fine coram Rmo Moliner Decano*, tum etiam ex eo quod, si Testator reverâ in sensu natura-
li usurpasset nomen Primogenitæ, pro ea nem- 18
pe, quæ prima ex utero matris prodiisset, sequeretur, quod, si tempore purificatæ substitutionis illa prædecessisset, substitutio caducaretur, tametsi adessent aliæ filiæ fœminæ, quæ tempore delatæ successionis verè Primogenitæ dici possent, ut apud *Rocc. disputat. jur. select. cap. 4. n. 14.*; Si itaque Primogenitæ nomen usurpatum censendum est in civili significatione, dicendum quoque est, Testatorem non solùm vocasse filiam primogenitam immediatè genitam ex Petro, aut Orianna, & Margharita, sed
etiam nepotes, & pronepotes ex ea descenden- 19
tes, qui tempore delatæ successionis Jus, & prærogativam Primogeniti haberent, ad tradita in *decis. 2. num. 31. apud Torr. de majorat, & Primog. Ital.*

Eòque certiùs id procedit in casu nostro, in quo Testator dictam filiam primogenitam Petri, Oriannæ, & Margharitæ substituit = *servato l'ordine, come di sopra* =, hoc enim casu, quemadmodum Testator in præcedentibus sub-
stitutionibus in vocatione Primogeniti compre- 20
henderat Nepotes, & Pronepotes in infinitum, ità etiam eosdem in hac postrema substitutione comprehendisse censetur, *Mart. Medic. dicta decis. 1. num. 51., & seqq.*, occurrens objecto, quo dici posset, clausulam illam =, *servato l'ordine, come di sopra* = importare solùm modum succe-

dendi inter filias primogenitas Petri, Oriannæ,
& Margharitæ, ut videlicet ad successionem non
conjunctim, sed gradatim earum Primogenitæ
vocatæ dicerentur, quemadmodum gradualis
hic ordo inter Petrum, Oriannam, & Margha-
ritam superiùs inductus fuerat, nam, ut benè
advertit præfatus Auctor, id non excludit, quin
dicta verba aliud etiam importare possint, cum
Testator non solùm successivum ordinem, sed
aliquid aliud clausulâ illâ = *ut supra* = connotare
voluerit.

Denique his omnibus accedit, quod agitur de
vocatione Primogenitæ collata in remotissimum
tempus, quo verisimiliter superstites esse nequi-
21 bant filiæ primogenitæ immediatè natæ ex Pe-
tro, sive Orianna, & Margharita, hoc autem
casu, ne postrema hæc substitutio inanis redda-
tur, dicendum est, quod appellatione filiæ pri-
mogenitæ non solùm veniant illæ, quæ imme-
diatè orituræ erant ex Petro, Orianna, & Mar-
gharita, sed etiam illæ omnes, quæ tempore
delatæ successionis primogenialem prærogati-
tivam habituræ erant, *Mart. Medic. dicta decis. 1.
nu 64., & seqq., Palm. alleg. 93. num. 11., egre-
giè Rota Lucana inter collectas per eumdem Palm.
decis. 263. num. 24. cum pluribus seqq., Rocc. dis-
put. jur. select. cap. 27. num. 8., & 23., plenissimè,
Rota coram Merlino decis. 206. num. 14., & seqq.,
decis. 228. num. 2., & 3., in rec. decis. 6. num.
14., & seqq., decis. 21. per tot. part. 5., decis. 162.
num. 1., seqq. part. 6., Magistraliter in Par-
men. Beneficii 16. Februarii 1693. §. Voluntas
cùm seqq., confirmata 15. Januarii 1694. §. In præ-
senti, & per tot. coram bon. mem. Ursino, in An-
ximana Jurispatronatus 9. Maii 1703. §. Quarta
demùm coram bon. mem. Muto, & in Aquipenden.,
seù Montis falisci fideicommissi 11. Maii 1705. §.
Hactenùs coram Emo D. Caprara*,

Nilque turbat, quod Testator vocaverit filiam
primogenitam, ideoque, cùm non extet Hiero-
nyma filia primogenita Margharitæ, sed ejus
dumtaxat Descendentes masculi, eidem suffra-
gari nequeat dicta substitutio, eò quia, tametsi
22 verum esset, quod eadem non restringeretur ad
solas Primogenitas primi gradus, & immediatè
genitas ex personis à Testatore nominatis, ni-
hilominùs nullo pacto compræhendere posset
Descendentes masculos dictæ Primogenitæ, ex
regula, quod fœmininum concipere nequeat
23 masculinum, nam ab hac regula receditur, con-
currente verisimili voluntate Testatoris, ut di-
ctum fuit in *Romana Jurispatronatus 3. Julii
1705. §. Penult. coram Rño Molines Decano*, quæ
verisimilis voluntas Testatoris resultat ex supra
relatis conjecturis potiori Jure locum sibi vindi-
cantibus in nostra hipothesi, in qua fœminæ non
concurrunt ad exclusionem Masculorum, sed po-
tiùs agitur de eorum vocatione inducenda ad ef-
24 fectum evitandi caducationem substitutionis, quæ
sequeretur ex non admissione illorum, qui, ad
sensum D. Octaviani ultimi gravati, in nulla
alia testamenti parte vocati reperirentur, ideo-
que ne ex illorum exclusione sequatur caducatio
fideicommissi, legitima capienda est interpreta-
tio, quod sub nomine filiæ primogenitæ com-
præhensi etiam censeantur Primogeniti masculi,
ad tradita per *Rotam in Avenionen., seu Car-
pentoracten. Fideicommissi de Tertullis 2. Decem-
bris 1705. §. Minùsque officit coram Rño D. Mo-
lines Decano*.

Hæc attigisse libuit examinando fundamenta,
ac momenta rationum contenta in informationi-
bus ad me transmissis, ceterum pro statuenda
successione filiorum Hieronymæ duplex alia ur-
get ratio, quarum prima est, quod Testator, 25
deficientibus veris Agnatis, substituit descenden-
tes masculos ex Orianna, & Margharita, ideò-
que, cum adsint hujus ex Hieronyma nepotes,
qui masculi sunt, & descendunt ex Margharita,
iidem, eveniente casu extinctionis veræ agna-
tionis, vocati dicendi sunt, habent enim quali-
tatem masculinitatis volitam à Testatore, &
apti sunt ad artificialem renovationem naturalis
agnationis, etiamsi iidem descendant per duplex
medium fœmininum, nam & hi verè dicuntur 26
Descendentes masculi, eorumque veniunt appel-
latione, ut, me scribente, latissimè firma-
tum fuit in una *Avenionen., seù Carpentoracten.
Fideicommissi de Tertullis 27. Februarii, & 21.
Novembris anni 1704. coram R. P. D. Lancetta,
& 5. Junii ejusdem anni coram Illmo Caffarello
Almæ Urbis Gubernatore, & 2. Decembris 1705.
coram Rño Molines Decano*, in quibus omnibus
Decisionibus firmatur, contrarium procedere pos-
se eo dumtaxat casu, quo constaret, Testatorem
in Masculis descendentibus ex fœminis exoptas- 27
se semiagnatitiam qualitatem, sive, quod idem
est, reduplicativè tàm ex parte Generati, quàm
Generantis masculinitatis qualitatem requisi-
visse.

Et sanè, si ex Margharita ortus fuisset Primo-
genitus masculus, qui deinde alios reliquisset
filios masculos, in dubium venire nequiret,
quin Primogenitus ex illis vocatus dici posset,
pari igitur ratione suo tempore vocatus dicendus
erit Primogenitus ille, qui extabit tempore aper-
tæ successionis, licèt descendat à Margharita per
aliud medium fœmininum, cum verè hic etiam
sit Primogenitus masculus ex Margharita descen-
dens, habeatque utramque qualitatem, primoge-
nialem nempè, & masculinam volitam à Testa-
tore unà cum aptitudine renovandi artificialiter
illius agnationem.

Huic rationi adjici posse videtur, quod filii
Hieronymæ, eveniente casu obitus D. Octaviani
ultimi Masculi agnati, non prohiberentur, quin
saltem uti vocati per posterius, ad successionem
admitti possent, quia, cum Testator in præce- 28
dentibus substitutionibus non abhorruerit De-
scendentes masculos ex fœminis, immò verò,
deficientibus Agnatis, illos expressè vocaverit,
& præterea ultimo loco substituerit filias fœmi-
nas primogenitas, nihil proponi posse videtur,
cur filii Hieronymæ, qui masculi sunt, & de-
scendunt ex Margharita, admitti non debeant,
*Rota in Aquipenden., seù Montis Falisci Fidei-
commissi 11. Maii 1705. §. Minùs vis fieri potest
coram Emo D. Cardinali Caprara*, hoc enim casu
eisdem

eisdem duplex assistere videtur Juris nostri ra-
29 tio, quarum prima est, quod, cum agitur de fideicommisso descensivo perpetuo, nulla justa ratio finit, ut, donec in linea, & descendentia, in qua illud jam ingressum, & radicatum est, superest persona aliqua capax successionis, sive Masculus sit ex Masculo, sive Masculus ex foemina, in eo succedere non debeat, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 34. num. 6., & 7., disc. 42. num. 20., disc. 174. num. 6., disc. 141.* ;
30 altera ratio desumitur ex verisimili mente Testatoris, quæ, licèt in hujusmodi perpetuis fideicommissis magis perpensa censeatur in Masculos ex Masculis, in quibus rigorosè agnatio conservatur, attamen, si proprietas verborum, aut voluntas Testatoris expressè non repugnat, procli-
31 vior ejusdem affectio in hoc juvat Masculos ex Masculis, ut ipsi in concursu præferantur Masculis ex foeminis in subsidium dumtaxat vocatis, perinde ac si, Agnatis totaliter deficientibus, vulgariter substituti essent alii descendentes ex foeminis, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 38. num. 3., disc. 39. num. 5., disc. 128. nu. 2., disc. 146. num. 5., disc. 234. num. 2., & 3. de success., disc. 3. num. 9., disc. 8. num. 32., Surd. decis. 82. num. 9., Rot. coram Card. Cerro decis. 65. n. 21., & seqq., & decis. 80. num. 4., cum pluribus seqq. post Censal. ad Peregrin. decis. 40.*, qui omnes docent, contrarium procedere eo dumtaxat casu, in quo, foeminis, & descendentibus ex eis per modum regulæ semper exclusis, certò constaret, Testatorem voluisse condere fideicommissum merè agnatitium, exclusis penitus Cognatis, quæ exclusio tantum abest, quod concurrat in casu nostro, ut potiùs urgeat expressa admissio tum masculorum descendentium ex foeminis,
32 tum etiam ipsarum foeminarum, ideòque fit locus regulæ, quâ traditur, quod, quoties Testator hujusmodi personas absolutè non abhorruit, sed easdem in aliqua testamenti parte vocavit, per posterius admissæ censeantur, deficientibus scilicet Agnatis, in quorum dumtaxat concursu illæ exclusæ censentur, *Rota coram Card. Cerro dec. 80. num. 30., & seqq.*

Lucana Fideicommissi.

Fideicommissum perpetuum & successivum an, & quando inductum censeatur? Filiorum appellatione an, & quando omnes comprehendantur ulteriores Descendentes? Gravamen in Bonis heredis fideicommisso obnoxiis à Testatore, ex falsa credulitate, quod libera in sui persona essent effecta, demandatum, non sustinetur, minùsque heredi, ejusque successoribus, præsertim ex proprio jure venientibus obest hereditatis aditio. Ad fideicommissum perpetuum in defectu Secundogenitorum vocatorum, admissis Primogenitis, hi numquam veniunt, nisi verificatâ illorum deficientiæ conditione.

VOTUM XXIV.

1 *Substitutiones spectandæ sunt non ex earum verbis, sed ex mente Disponentis.*

2 *Ad fideicommissum inducendum non requiruntur explicita, sed quælibet sufficiunt verba, animum Testatoris indicantia.*

3 *Præsertim, cum agitur de fideicommisso favorabili, quale est conservatorium.*

4 *Descendentiæ Testatoris favore faciliùs perpetuum fideicommissum inductum præsumitur.*

5 *Proemialis pars regulariter in dispositionibus rationem habet caussæ finalis ceteras partes declarantis.*

Et sufficit pro constabilienda fideicommissi perpetuitate.

6 *Fideicommissi perpetuitas optimè desumitur ex relatione habita ad perpetuas Majorum dispositiones.*

Item ex contemplata agnatione, num. 8.

Et Bonorum volitâ conservatione in familia, num. 10.

Ex Masculorum vocatione cum repetita sæpiùs qualitate masculinitatis, num. 15., *atque etiam legitimitatis*, num. 25., *perpetuâque fœminarum exclusione*, ibid.

Exclusione itidem Clericorum, atque Religiosorum, num. 17.

Nec non ex prohibita Bonorum alienatione, etiam ex Rescripto Principis, caducitatis pœnâ indictâ illud impetrantibus, num. 19., *aut quomodolibet Testatoris menti contravenientibus*, num. 20., *prohibitâque etiam quâcumque detractione*, d. num. 25.

7 *Relatio fieri potest, vel quoad personas, vel quoad res, vel quoad modum.*

8 *Relatio habita ad aliam dispositionem, si nequeat nec quoad personas, nec quoad res verificari, quoad modum intelligenda est.*

9 *Agnationis contemplatio resultat ex volita Bonorum conservatione in familia.*

11 *Testatoris voluntas, si absque perpetui fideicommissi inductione adimpleri nequeat, pro illo respondendum est.*

12 *Testatorum voluntates plenum exitum habere debent.*

13 *Fideicommissum expiraturum in primo, vel secundo substitutorum gradu, perpetuum dici nequit.*

14 *Fideicommissum perpetuum dicitur ex volita Bonorum conservatione, verbis in rem directis.*

16 *Masculinitatis qualitas causativè requisita à Testatore censetur, ut scilicet Bona in Agnatis conserventur.*

17 *Agnationis contemplationem præsefert exclusio Clericorum, & Religiosorum.*

Procedit etiam, ubi in codicillis restricta fuerit ad Clericos dumtaxat seculares, quoties facta est pro Bonis in familia conservandis, ibid.

22 *Descendentium vocatio ordine perpetui fideicommissi facta in casu contraventionis, eodem ordine in casu obitus facta censetur.*

23 *Af-*

23 A fideicommisso ordinato in casu contraventionis inferri nequit ad fideicommissum in casu obitus.
Intellige, quoties de illo extendendo agatur, secus, si de interpretatione dumtaxat ab eo desumenda, ibid.

26 Fœminæ à Testatore exclusæ, vocatæ sunt censendæ in dote ipsis constituenda ex fructibus Bonorum fideicommissariorum.
Ad eaque Bona vocati sunt censendi Masculi dotare obstricti ex eorumdem fructibus, ibid., & ratio, num.27.

27 Fœminæ exclusæ non debent melioris esse conditionis, quàm masculi excludentes.

28 Familiæ nomine Agnati æquè ac Cognati comprehenduntur.
Secus, ubi Testator in vocatis requisivit qualitatem masculinitatis, exclusis fœminis, num.29.
Et præsertim, quando cognomen propriæ familiæ expressit, num.30.
Tunc enim nomen illud =familiæ= solis Agnatis convenit, num.31.

29 Ad fideicommissum vocatis Agnatis, æquè ac Cognatis, nequit illud agnatitium dici.

32 Fideicommissum agnatitium, etiam successivum, & perpetuum censendum est, & n. 35.
Præsertim, si Testator solemne fideicommissum condere professus est, num.36.

33 Filiorum nomine solùm filii primi gradus ad fideicommissum veniunt.
Ex legis tamen interpretatione veniunt etiam nepotes, num.38.
Quum præsertim constat, eos in Testatoris mente comprehensos esse, num.39.
Et maximè in fideicommisso Ascendentis, num.40.

34 Fideicommissum agnatitium efficit ratio agnationis conservandæ totam dispositionem regens.

37 Testatorum arbitria rectâ ratione interpretanda sunt.

41 Filiorum nomine omnes ulterioris gradus Descendentes veniunt, si fideicommissum sit agnatitium.

42 Item, si adsit prohibitio alienationis, cum voto perpetuæ Bonorum conservationis in familia.

44 Quæ prohibitio in res, non in personas directa sit.

45 Concurrentibus præsertim verbis perpetuitatem temporis importantibus.

46 Et quidem sæpius repetitis.

47 Sacræ Rotæ Decisiones contrarium statuentes declarantur.

48 Gravamen in re heredis ut sustineatur, illius acceptatio, & voluntas Testatoris requiritur.
Hæc autem ex quibus excludatur? à num. 50. ad 63.

49 Testatoris voluntas gravandi heredem in Bonis propriis ut excludatur, qualibet capienda interpretatio est.

50 Eadem voluntas excluditur, si Testator ignoraverit, Bona ad heredem pertinere.
Et maximè, si illa esse propria Testator per errorem crediderit, ibid.

Sacræ Rotæ Decisiones contrarium firmantes declarantur, num.52.

51 Consensui, & voluntati nil tàm contrarium, quàm ignorantia, sive error.

53 Testatoris voluntas gravandi heredem in Bonis propriis, stante etiam ignorantiâ, quod sint fideicommissaria, sustineri forsan posset.

54 Secus, si talia fuisse sciverit, perque errorem putarit, libera in sui persona fuisse effecta.

55 Dispositio facta per errorem Disponentis, habenda est, ac si facta non fuisset, & num.65.

56 Testator censendus est, quod, si scivisset, fideicommissum adesse, de illius Bonis non disposuisset in præjudicium vocatorum.
Maximè, si ex Bonis, quæ sua esse credidit, eis consultum esse voluit, num.58.

57 Testator nequit vocatos ex persona propria à fideicommisso excludere, nisi æquivalenti relicto emolumento.

59 Enunciativæ memoria post lapsum decennii abolita censetur.
Ex eoque inducitur etiam testamenti revocatio, contrariâ concurrente Testatoris voluntate, ibid.

60 Dubitans ab ignorante non distat.

61 Scientia pertinentiæ Bonorum ad heredem, requisita ad validitatem gravaminis super iis à Testatore impositi, stante dubietate, deficit.

62 Erranti obstat illud commune axioma = quod potuit, noluit, quod voluit, adimplere nequivit.

63 Non dubitans, sed errans dicitur, qui de Bonis fideicommissariis tamquam de liberis disponit.

64 Hereditatis aditio non nocet Ignoranti fideicommissum, & num.66.

67 Vel saltem ei competit restitutio in integrum, & num.70.

68 Minùsque nocet aliis ex proprio jure venientibus, & num.69.

71 Filius non efficitur heres Patris, nisi post illius mortem.

72 Filio ex propria persona vocato non nocet hereditatis aditio à Patre facta.

73 Nullâ præsertim ab eo emissâ obligatione filiorum nomine.
Quo casu eò magis contra factum Patris potest venire, ibid.

74 Ubi lex clara Testatoris adest, cessat omnis quæstio.

75 Ad fideicommissum, nonnisi in defectu Secundogenitorum vocatus Primogenitus, non verificatâ conditione hâc, nequit admitti.

76 Procedit inter filios, nedum primi, sed etiam ulterioris gradus, quoties perpetua est dispositio.

LUDOVICUS Caminati perspiciens, Hieronymum Patruum suum consuluisse conservationi, ac splendori suæ prænobilis familiæ fundatione opulentissimæ primogenituræ, quam ipse possidebat, consilia omnia, votaque sua intendit ad majorem illius amplificationem, ideoque animo revolvens suo, quod,

quod, licèt ope primogeniturarum Bona unita conserventur in familiis, & hâc unione obvietur incommodo divisionis divitiarum in plures, ex qua persæpè contingit, illarum dignitatem imminui, attamen, cum eadem hæc unio Bonorum in una dumtaxat persona Primogeniti, efficiat, ut familiæ, quarum conservationi tantopere student Testatores, facilius extinguantur, vel quod Secundogeniti divitiarum præsidio destituti, ingloriam vitam in obsequiis Primogeniti ducere cogantur, prudens Testator huic etiam malo occurrere curavit, condendo fideicommissum favore filiorum secundogenitorum, qui non solùm domi justis nuptiis familiam propagare, sed honores assequendo illius dignitatem augere possent, ut perspicuum fit ex testamento ab ipso condito.

Cujus dispositionis virtute Alexander ejus filius secundogenitus, & Hieronymus Caminati filius tertiogenitus fideicommissum istud consecuti fuerunt, excluso Vincentio primogenito, vocato ad longè ampliorem primogenituram, ut dictum est, à Hieronymo ipsius Patruo magno ordinatam.

Obiit Vincentius, unico dumtaxat suscepto, vel relicto filio, nempè Francisco Caminati, per cujus mortem paucis abhinc annis secutam, delatâ, atque consolidatâ d. primogeniturâ in D. Bonvisio filio Alexandri, & ipsius Patruele, possessore totius fideicommissi à Ludovico Avo conditi, dubitari contingit, an D. Alexander ejus filius primogenitus expressè vocatus ad primogenituram conditam à Hieronymo sen. capere etiam debeat universa Bona provenientia ex Ludovico Proavo, vigore dispositionis Hieronymi Caminati, qui supponens, d. fideicommissum uti temporarium expirasse, nedum portionem suam, sed illam etiam Alexandri fratris per quamdam aggregationem uniri mandavit antiquiori primogenituræ, gravando Primogenitos pro tempore, onere subministrandi secundogenitis annuam præstationem scutorum duorum millium inter illos dividendam, impartitâ Dom. Bonvisio facultate d. præstationem suo arbitrio augendi, ac diminuendi, vel saltem, an idem D. Alexander primogenitus unà cum Hieronymo secundogenito admitti debeat ad coæqualem successionem in d. fideicommisso?

Quamobrem pius, prudensque Pater cupiens antevertere lites, quæ fraternum filiorum suorum amorem turbare, atque imminuere possent, meum judicium, sententiamque pro veritate super his controversiis exquisivit, ut, dum adhuc ipse in humanis est, paternâ charitate, & prudentiâ suâ à filiis mala, & incommoda litium depellat. Ut igitur injuncto mihi muneri satisfaciam, rei, Causæque summam ad tres redigam quæstiones.

Primò videlicet, an fideicommissum à Ludovico conditum, temporarium sit, & restrictum ad solas personas filiorum primi gradus, vel perpetuum; si enim temporarium esset, procul dubio sustineretur aggregatio Bonorum provenientium ex fideicommisso Ludovici à Hieronymo facta primogenituræ?

Secundò examinandum erit, an, suppositâ etiam perpetuitate fideicommissi, valeat nihilominùs d. aggregatio, ob communem Doctorum, & Tribunalium sententiam docentium, gravatum, concurrente præsertim consensu Fideicommissarii, disponere posse de re ad heredem pertinente virtute antiquioris fideicommissi?

Denique inquirendum superest, an in casu, quo vel ex defectu voluntatis, vel potestatis dicta aggregatio Bonorum à Hieronymo facta minimè teneat, D. Alexander vocatus ad longè ampliorem primogenituram repellendus sit à coæquali successione cum Hieronymo fratre in Bonis fideicommissariis Ludovici communis Proavi, quasi hæc, ex illius mente exclusis Primogenitis, præcipua esse debeant filiorum dumtaxat secundogenitorum.

Rem igitur ordiendo â prima quæstione, censeo, perpetuitatem fideicommissi à Ludovico conditi clariorem esse ex litera testamenti, quàm ego dicendo verbis, aut confirmando argumentis demonstrare possim, nam, si contemplatio agnationis, si digressus ad plures substitutionum gradus, si vehemens illud, ardensque votum Testatoris, quo cupiens, Bona sua perpetuò conservari in agnatione, prohibuit alienationem verbis in rem directis, & tractum perpetui temporis importantibus: in casu delicti privationis pœnam delinquentibus inflixit, Professos in Religione exclusit, fœminas numquam admisit, præcipiendo, eisdem subministrari subsidia dotalia ex fructibus, & denique, ne quis umquam attentaret evertere fideicommissum ab ipso ordinatum, indicta pœnâ caducitatis, vetuit, ut nec etiam à suprema Principis potestate illius derogatio obtineri posset, si, inquam, hæc omnia apta non sunt pro inducenda perpetuitate fideicommissi, vix, ac ne vix quidem afferri umquam poterunt argumenta, quæ pro illa probanda sufficientia videri possint, & quidem contra omnes Juris regulas, quibus edocemur, fideicommissarias substitutiones non ità legibus constitutas esse, ut certis verbis fiant, aut
sub certi figura sermonis exprimantur, sed sola 1
Disponentis voluntas pro eisdem subintelligendis spectetur, juxta egregium *Text. in leg. unum ex famil. 67. §. fin. ff. de legat. 2., ubi benè Cuiac. in lib. 19. quæst., Papin. fol. mihi 552. tom. 1. oper. posth., Rocc. disput. jur. select. cap. 23. num. 13.*; ideoque, etiamsi desint explicita verba, pro fideicommisso inducendo, sufficiunt quæcumque
verba Fideicommittentis mentem indicantia, ad 2
Text. in leg. cum proponeretur, & leg. fideicommiss. ff. de legat. 2., leg. cum virum Cod. de Fideicomm. leg. 2., Cod. commun. de legat., & fideicomm., leg. 21. Cod. de legat.

Certiùs hæ verissimæ Juris nostri regulæ justum locum sibi vindicant, quando agitur de fi-
deicommisso non quidem odioso, sed favorabili, 3
quale dicitur illud ordinatum pro conservandis Bonis in descendentia, & familia Testatoris, *Faber. in Cod. lib. 6. tit. 22. definit. 4. num. 6.*, amor enim ille, quo Testator universam suam descendentiam, & agnationem dilexisse, eidem-
que consulere voluisse censetur, efficit, ut faci- 4
liùs

liùs illius favore perpetuum fideicommissum in-
ductum præsumatur, *Peregrin. de fideicom. art.
27. num. 15., Rota coram bon. mem. Emerix jun.
decis. 1659. num. 7., & decis. 1092. num. 15.,
Rota in una Aven., seu Vasionen. Primogenituræ
4. Decembris 1693. §. Talis autem coram Emo
Card. Caprara, & in una Fanen. Fideicommissi
22. Junii 1705. §. Conjecturæ autem coram Rmo
Omanna Episcopo Gieunen.*

Verùm, ut magis, magisque constet de men-
teTestatoris fideicommissi perpetuitatem optan-
tis, non pigebit percurrere præcipua testamenta-
riæ dispositionis loca, ex quibus hæc illius vo-
luntas evidens, & aperta redditur.

Et quidem incipiendo à parte proemiali regu-
5 lariter in omni dispositione obtinente rationem
causæ finalis declarantis ceteras illius partes, *Rot.
coram Coccin. decis. 2305. num. 57., & seqq., in
Urbevetana Fideicommissi 8. Februarii 1686. §.
Ex donatione coram Rmo D. Hervault. Archie-
piscopo Turonen.*, Testator in illa mentem
suam declaravit illis maximâ notâ dignis verbis,
= *E perchè la dignità delle famiglie si conserva
specialmente per mezzo delle facoltà, avvenendo
bene spesso, che con la perdita de' Beni sottoposti
per loro medesimi alla variazione, col variar del
tempo s'estingua, e perda la memoria della loro
antichità, e riputazione, la quale col manteni-
mento del patrimonio si va perpetuando, e facendo
maggiore, desiderando esso Signor Testatore gran-
demente la conservazione, e l'accrescimento della
famiglia sua de' Caminati, per imitare ancora le
lodevoli vestigie de' suoi Anteceessori, e particolar-
mente a ciò invitato dalla bona memoria del Signor
Girolamo Caminati suo Zio, parendogli, che det-
ta dignità maggiore, ornamento, e fermezza possa
ricevere dalla moltiplicazione de' soggetti, e me-
glio si possa sostenere per molti, che per un solo, e
considerando, che Vincenzo suo primogenito, il
quale deve succedere nei Beni del fideecommisso di
detto Signor Girolamo, averà largamente a ba-
stanza da potersi mantenere con onorevolezza in-
tenda, e voglia detto Signor Testatore, che i suoi
Beni stabili non abbino da uscire dalla sua famiglia
ma in quella conservar si debbano col fondare, e
stabilire di essi un solenne fideecommisso a favore
degl' altri suoi figli maschj &c. perciò il d. Signor
Testatore in tutti, e singoli suoi Beni &c., inten-
de, vuole, dispone, ed ordina, che succedano, e
succeder debbano tutti gl' altri figlioli maschj legi-
timi, e naturali, e di vero, e legitimo Matrimo-
nio nati, che a Dio piacesse di concederli, i quali
morendo senza figli maschi legitimi, e naturali,
sostituisce l'uno all' altro volgarmente, pupillar-
mente, e per fidecommisso, ed in ogn'altro miglior
modo.* =

Porro ex hac proemiali dispositionis parte per-
spicua redditur perpetuitas fideicommissi, tum
6 inspectâ relatione ad Majorum dispositiones, &
præsertim illam conditam à Hieronymo sen.,
tum etiam attentâ agnationis contemplatione,
quam veluti finem totius dispositionis in ea pro-
posuit. Quod attinet ad relationem ad illam
Hieronymi sen., cum istiusmodi relatio pluri-
bus modis fieri possit, scilicet vel quoad perso-
nas, vel quoad res, vel quoad modum, ut tra- 7
dit *Simon. de Pret. de interpr. ultim. volunt. lib.
2. interpret. 4. dub. 2. solut. 2. num. 230. fol. 171. à
tergo*, & in casu nostro verificari nequeat quoad
personas, eò quod in testamento Hieronymi sen.
vocantur Primogeniti; in illo verò Ludovici vo-
cantur secundogeniti, minùs etiam considerari
possit quoad res, cum utraque dispositio respiciat 8
diversum omninò patrimonium, dicendum est,
quod relatio omnis, sive conformitas unius di-
spositionis cum alia verificetur quoad perpetuita-
tem fideicommissi, ut videlicet in hoc secundo
testamento in infinitum vocati censeantur De-
scendentes omnes Testatoris, quemadmodum
vocati leguntur in relato, licèt iidem in refe-
rente omissi reperirentur, ad tradita per *Rot. co-
ram bon. mem. Emerix jun. decis. 1087. in §. fin.*

Quod verò attinet ad contemplationem agna-
tionis, hæc clarior esse nequit, nam Testator 9
non solùm illam conservare, & augere voluit, ut
majus ornamentum, & firmitatem reciperet *dal-
la moltiplicazione de' soggetti*, verùm prætereà
voluit, ut Bona perpetuò in iisdem conservaren-
tur, illis verbis, = *che i suoi Beni non abbiano da
uscire dalla sua famiglia, ma in quella conservar si
debbano col fondare, e stabilire di essi un solenne fi-
decommisso*; frustra autem disceptatur de tempo-
raria, vel perpetua qualitate fideicommissi, quan-
do Testator prospexit conservationi agnationis, 10
hoc enim casu illud semper perpetuum censetur,
*Surd. cons. 443. num. 20., Peregr. de Fideicomm.
art. 19. num. 17., & decis. Patavin. 111. num. 2.
vers. quorum opinio, Rot. cor. Arguell. decis. 28.
num. 50., decis. 56. num. 8., & 9., decis. 41. nu. 2.
post Michelor. de fratr. coram Coccin. decis. 267.
num. 13., in rec. decis. 125. num. 7. part. 1., decis.
465. num. 16., & seqq. part. 14., decis. 81. nu. 9.
part. 16., decis. 581. num. 3. part. 19., in Romana,
seu Firmana Fideicommissi de Burattis 15. Junii
1699. coram R.P.D. meo Priolo*, tanti enim valet
ratio isthæc conservandi Bona in familia, ut
successivum inducat fideicommissum, licèt nulla
legatur facta substitutio, *Bald. in leg. quoties n. 8.
Cod. de Fideicomm., Surd. cons. 67. num. 52., &
seqq., & cons. 96. num. 13., & seqq., Riminald.
cons. 739. num. 53., & seqq. lib. 7., Soccin. jun.
cons. 181. num. 39. lib. 2., Card. Mantic. de conject.
ultim. volunt. lib. 6. tit. 15. num. 5., Menoch. de
præsumpt. lib. 4. præsum. 68. num. 9., Peregrin. de
Fideicomm art. 5. num. 8., Rocc. disput. jur. select.
cap. 23. num. 9., Rot. decis. 180. num. 4. part. 5.,
in Sutrina Immissionis 28. Novembris 1708. §. Ad
constabiliendum coram Rmo Molines Decano.*

Et quidem, cum in jure nostro vix reperiatur
regula ulla, certior illâ, quâ statuitur, quod, 11
si mens, atque voluntas Testatoris adimpleri ne-
quit absque perpetui fideicommissi inductione,
pro illo respondendum, ac judicandum omninò
sit, oportet enim, Testatorum voluntates ple-
num exitum habere, ut admonent Juris Inter- 12
pretes, ad *Text. in leg. Titia Sejo 89. §. Seja li-
bertis ff. de legat. 2., Decian. resp. 33. num. 43. lib.
2., Rocc. disput. jur. select. cap. 23. num. 12., Rot.
co-*

*coram Merlin. decis.326. num.10. vers. tum etiam
quia*, *coram Bich. decis. 287. num. 5.*, *cor. Card.
Cerro decis. 387. num. 20.*, *& 21.*, *in rec. decis.
20. num. 3.*, *& seqq. part. 19.*, quonam pacto
Testator, qui, ut Bona sua = *non abbiano da
uscire dalla sua famiglia*, *ma in quella conservar
si debbano col fondare*, *e stabilire di essi un solenne
fidecommisso*, finem hunc consequi poterit sinè
perpetuo fideicommisso, vel quâ ratione solem-
13 ne reputari poterit fideicommissum illud, quod
in primo, vel in secundo substitutorum gradu
esset expiraturum? ad *Text. in leg. peto 71. §.
Fratre*, *& leg. 91. §. Instituto ff. de legat. 2.*,
*Rot. in Sutrina Immissionis 28. Novembris 1707.
§. Ad constabiliendam coram R̃mo Molines De-
cano*. Eóque certiùs in casu nostro, quia verba
Disponentis directa sunt in rem, hoc enim casu
conservatio relata ad ipsa Bona, efficit, ut illa
14 obnoxia reddantur fideicommisso perpetuo favo-
re agnationis, in qua volita fuit sempiterna ista
Bonorum conservatio, ut prosequitur *Rot. in d.
Sutrina Immissionis §. Quod eò fortiùs*.

Quamquam verò sola pars proemialis præse-
ferens causam finalem dispositionis, sufficeret
pro constabilienda perpetuitate fideicommissi,
nihilominus ad eamdem confirmandam conspi-
rant ceteræ dispositivæ partes eamdem agnatio-
nis contemplationem, & votum in ea perpetuò
15 conservandi Bona omnia Testatoris patefacien-
tes, Testator enim semper Masculos vocavit;
sæpiùs autem repetita qualitas masculinitatis, &
in omnibus vocatis à Testatore volita, perspicuè
demonstrat, contemplatam fuisse agnationem, eo
quod eadem qualitas causativè agnationis favo-
16 re, & pro conservandis Bonis in Agnatis volita,
ac repetita censeatur, *Surd. cons.241. num.11.*,
& cons.316. num.9., *Altograd. cons.92. num. 4.
lib.1.*, *Molin. de Primogen. lib.3. cap.5. nu.25.*,
*Rota coram Gregor. decis. 514. num. 9. in Roma-
na*, *seù Florentina fideicommissi 1. Junii 1682.
§. Scilicet cum seq.*, *confirmata 5. Aprilis 1683.
§. Enim verò prima cum seqq. coram R̃mo d'Her-
vault Archiepiscopo Turonen.*, *& decis.213. num.
4. post Torr. de pact. futur. successʃ.*

Consonat his exclusio Clericorum constituto-
rum in sacris Ordinibus, aliorumque Professo-
17 rum in Religionibus, quæ licèt in codicillis mo-
derata fuerit quoad Clericos seculares, attamen
procul dubio præsefert contemplationem agna-
tionis, quæ semper resultare dicitur ab exclusione
Religiosorum factâ non in odium Religionis, sed,
18 ut noster Testator expresse professus fuit, pro
conservandis Bonis in familia, & Descendenti-
bus suis, *Fusar. de substitut. quæst.499. num.26.*,
Caren. resolut. 128. num. 24., *Rodulph. allegat.
173. num.7.*, *& 11. cum seqq.*, *Rot. decis. 269.
num.20.*, *& seq. part.15. rec.*

Sed clarius perpetuitatem fideicommissi de-
monstrat prohibitio alienationis effrænatis ver-
bis, & amplissimis clausulis concepta, & à Te-
19 statore ordinata *in §. Et à fine, cum seq.*, in quo
caducitatis pœnam indixit iis, qui fideicommis-
si derogationem à supremo Principe impetrare
tentassent, hæc omnia ad eum dumtaxat finem
dirigendo, nempè =, *& à fine, che questa sua
volontà, o disposizione sortisca il debito effetto, e
più fermamente, & inviolabilmente sia osservata,
e detti Beni da esso lasciati sotto fideicommisso, co-
me sopra, si mantenghino nelli detti i suoi figli &c.* =
hæc enim sic qualificata prohibitio procul dubio
inducit absolutum, & perpetuum fideicommis-
sum inter omnes Descendentes Testatoris, *Al-
tograd. cons.92. num. 19.*, *& seqq.*, *& num. 31.
lib.1. cons. 81. num. 4.*, *& cons. 94. num. 4.*, *&
seqq. lib. 2.*, *Mans. consult. 84. num. 30.*, *Roce.
disput. Jur. select. cap.16. nu.5.*, *Rot. decis. 284.
num.1.*, *& seqq. part.6.*, *decis.372. num.6. part.
15.*, *decis.581. num.7. part.19.*, *in Romana, seù
Reatina fideicommissorum de Vincentiis 2. Apri-
lis 1696. §. Septima elicitur coram Em̃o D. Car-
dinali Caprara*, *in Romana fideicommissi 26. No-
vembris 1696. §. Concurrit coram eodem*, *confir-
mata 20. Junii 1698. §. Quarto ex prohibitione
cum pluribus seqq.*, *& 9. Maii 1701. §. Certiùs,
& §. Tantò magis coram R̃mo Decano*, *& in Pe-
rusina*, *seù Cortonen. Bonorum super re judicata
5. Maii 1700. cor. bon. mem. Jucometto*.

Non absimile est argumentum, quod pro per-
petuitate fideicommissi, & contemplatione 20
agnationis elicitur ex pœna privationis à Testa-
tore sancita adversus delinquentes, aut contra-
venientes suæ dispositioni, hoc enim casu, sicuti
gradatim, & per fideicommissum perpetuum
vocati leguntur omnes Descendentes, ità etiam
dicendum est, eodem ordine illos in casu obitus
vocatos, & substitutos fuisse, *decis.50. num. 28.* 21
apud Bulduec. in collect. decis. & rer. Judic.,
Rota coram Bich. decis.605. num. 13., *in Car-
pentoractem. hereditatis*, *seù fideicommissi 14.
Martii 1687. §. Rursus in casu coram R̃mo Moli-* 22
nes Decano, *in Romana fideicommissi de Varesiis
6. Aprilis 1696. §. Profectò coram eodem*, *& in
Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris
1707. §. Certè autem certiùs coram R̃mo Omanna
Episcopo Giennen.*

Nilque turbat vulgaris illa oppositio, quod
nempè ex fideicommisso ordinato in casu alie- 23
nationis, vel delicti, & contraventionis, ar-
guere non liceat ad fideicommissum inducen-
dum in casu obitus, quia id procederet, si fortè
tentaretur extensio fideicommissi expresse restri-
cti ad certos casus, certasque personas, tunc 24
enim illatio ab una specie dispositionis ad aliam
non curreret, at quoties, ut in casu nostro, in
confirmationem perpetuitatis à Testatore volitæ
in casu obitus, affertur pinguior declaratio elicita
ex dispositis in prohibitione alienationis, vel
in casu delicti, & contraventionis, in dubium
venire nequit, quin ex his desumi valeat efficacis-
simum argumentum pro perpetuitate, & dura-
tione fideicommissi, ut de prohibitione aliena-
tionis tradunt *Cyriac. contr. 301. num. 31.*, *&
seqq.*, *Cardin. de Luca de fideicommis. disc. 144.
num.8.*, *Rota coram Arguell. decis.16. num.29.*,
decis.28. num.111. & 118., *coram Bich. decis.
605. num. 13. & 14.*, *coram Merlin. decis. 83.
num.6.*, *coram Ubald. decis. 751. num. 14.*, *&
seqq.*, *in rec. decis.44. num.5. part.1.*, *decis.269.*

num. 11., & 12. part. 15., decis. 278. num. 12. & 13., decis. 581. num. 16. part. 18., in Urbevetana Censuum 28. Junii 1696. §. Non minùs urgens coram Emo Caprara, in Romana fideicommissi de Varesiis 6. Aprilis ejusdem anni §. Quod profectò coram Rmo Decano, in Romana Donationum 4. Junii 1700. §. Descendit tertia coram Rmo dell' Olmo, & in Fanen. Fideicommissi 18. Junii 1703. §. Quod comprobatur cum seqq. coram Bmo Caprara, & de privatione in casu delicti, vel contraventionis ait *Rota in dicta Romana Primogenitura de Fabiis §. Quod verò in casu delicti*.

Denique, omissis aliis argumentis, quæ pro
contemplatione agnationis, & perpetuitate fi-
25 deicommissi elicere possemus ex vocatione Mas-
culorum cum qualitate legitimatis ex prohibi-
tione omnium, & quarumcumque detractio-
num, aliisque his similibus, desinam uno hoc,
perpetuâ nempè exclusione fœminarum, qui-
bus, nonnisi ex fructibus, dotes subministrari pos-
se voluit, in dubium autem venire nequit, quin
fœminarum perpetua exclusio conjuncta cum
qualitate masculinitatis in omnibus vocatis sem-
per exoptata, prohibitione alienationis factâ
ut Bona perpetuò conservarentur in familia Ca-
minati, aliisque conjecturis superiùs relatis,
manifestam præseferat contemplationem agna-
tionis, *Paris. cons. 1. num. 25. lib. 3., Menoch. cons. 205. num. 13., & cons. 216. num. 8., cons. 463. num. 6., cons. 565. num. 7., cons. 585. num. 3., Surd. cons. 241. num. 11. & seqq., Peregrin. de fideicomm. art. 25. num. 26., Fusar. de substitut. quæst. 499. num. 15., Sperell. decis. 151. num. 25., Rota coram Coccin. decis. 267. num. 12., in rec. decis. 125. num. 7. part. 5., in Ariminen. Fideicommissi 13. Junii 1690. §. Votum autem coram Rmo Decano, 3. Martii 1692. §. Penult., & 4. Maii 1693. §. final. coram Rmo d' Hervault Archiepiscopo Turonen., & in Amerina Fideicommissi 21. Februarii 1698. §. Penult. coram bon. mem. Muto*.

Augeturque efficacia hujus argumenti animad-
26 vertendo, quod, si fœminæ exclusæ à succes-
ne, ex judicio Testatoris vocatæ dicendæ sunt
in dote constituenda ex fructibus Bonorum fi-
deicommissariorum, potiori Jure vocati cen-
sentur Masculi ex Bonorum fructibus dotes sub-
ministrare obligati filiabus fœminis, ipsorum
favore exclusis, ne sequatur, fœminas exclusas
melioris esse conditionis Masculis excludenti-
27 bus, *Ripa in leg. Centurio num. 163. ff. de vulgar., & pupillar. substit., & respons. 1. nu. 11. ad med. de substitut., Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 76. num. 30., Rodulphin. allegat. 53. num. 9., Rot. in Ostunen. Primogenituræ 12. Junii 1699. §. Vocatio verò coram Rmo dell' Olmo Episcopo Conchen., & in Reatina fideicommissi 4. Februarii ejusdem anni §. Quoniam placuit coram Rmo Molines Decano*.

Nilque turbat, quod Testator dispositionem
28 suam condiderit pro conservandis Bonis in fami-
lia, cujus appellatione cum Agnati æquè, ac Co-
gnati comprehendantur, agnatitium proindè dici
nequeat fideicommissum eorum favore ordina-
tum; quia, licèt quandoque *familiæ* nomine Co- 29
gnati etiam comprehendi possint, attamen id non
procedit, quando Testator in vocatis requisivit
qualitatem masculinitatis, exclusis fœminis; cer- 30
tiùs verò, si, ut in casu nostro, expressit cognomen
propriæ familiæ, tunc enim omnes, *nemine discrepante concordare videntur, quod, ubi accedit dicti nominis specificatio, tunc vocabulum familiæ, nonnisi Agnatis conveniat*, ut per hæc verba ait *clar. 31
mem. Card. de Luca de Jurepatr. disc. 26. num. 8., & passim apud alios, & Rotam*.

At verò, si fideicommissum, de quo agitur,
agnatitium est, ideoque perpetuum censendum
tum ob expressam agnationis contemplationem, 32
tum etiam ob alias conjecturas hactenus enume-
ratas, frustra idem temporarium, & ad solos
filios primi gradus, vel nepotes in conditione
positos restringendum esse dicitur sub obtentu,
quod Testator de filiis dumtaxat locutus fuerit, 33
quorum nomine ulteriores Descendentes venire
nequeunt, in hanc rem afferendo *Decisiones* in
una *Romana, seù Reatina fideicommissi de Vincentinis 12. Junii 1699., & 6. Februarii 1702. cor. R.P.D. Scotto*.

Nam si in dubium revocari nequit qualitas
agnatitia fideicommissi, de quo agitur, eò quod,
ut vidimus, ratio agnationis conservandæ to-
tam regat dispositionem, ut tradit *Rota in Ur- 34
bevetana fideicommissi 17. Martii 1684. §. Non obstante coram Rmo d'Hervault*, idem procul
dubio restrictum dici non poterit ad unum, vel
alterum dumtaxat gradum, cum agnationis con-
servationem assequamur in solo fideicommisso
successivo, & perpetuo, non autem in illo,
quod expirat in primo herede decedente cum fi- 35
liis, vel in uno tantùm gradu substitutionum,
Rota in Bonon. fideicommissi de Boviis 20. Junii 1687. §. Cum autem agnatio coram Rmo d' Hervault; Eòque certiùs in casu nostro, in quo Te-
stator disertis, ac inculcatis verbis professus fuit
solemne condere fideicommissum, ut Bonorum
conservatione, & divitiarum præsidio familia 36
Caminati semper clarescceret, vocando idcircò
Masculos, fœminas excludendo, Descendentibus
omnibus prohibendo alienationem, eosdemque
privando in casu delicti; hæc enim omnia si à
providis, & prudentibus Testatoribus disponun-
tur in ordinandis fideicommissis perpetuis, ni-
mis à recta ratione aberrat, quod prudentissi-
mus ille Testator in testamento celebrato longè
antequam moreretur, hæc omnia ordinaverit,
ut temporarium, & in primis heredibus expira-
turum conderet fideicommissum; suprema enim 37
Testatorum arbitria ità interpretari debemus, ut
numquam à recta ratione aberrent, illa numquam
detorquendo interpretatione, quæ in sanam
mentem cadere nullo pacto possit.

Quamobrem parvi refert, Testatorem tum
in institutione, & parte vocativa, tum in
pluribus aliis testamenti locis filiorum nomen 38
adhibuisse, quia, cum justâ legis interpretatione
filii appellatione nepos quoque comprehendi
possit, ad *Text. in leg. justa interpretatio 201. ff.*

de

de verber. fignific., *Bartol. in leg. liberorum* 220.
*num.*10. *& feqq. eodem tit.*, *Cepol. in leg. filii* 84.
eodem pariter tit., *Alexan. conf.*9. *num.*3. *lib.*1.,
*conf.*26. *num.*11. *lib.*3., *conf.* 37. *num.* 10. *lib.* 6.,
Rot. in Urbevetana fideicommiffi 12. *Januarii*
1685. *§. Hæc tamen omnia coram Rmo d' Hervault*, & hæc jufta legis interpretatio femper lo-
cum fibi vindicet, quoties ex mente proferentis
39 conftat, filiorum appellatione nepotes compre-
henfos, & fideicommiffum illorum favore con-
ditum fuiffe, *Rodulphin. allegat.*25. *num.*12. *&*
feqq., *Rota coram Card. Celfo decif.*229. *num.*7.
& feq., *in Urbevetana Fideicommiffi* 17. *Martii*
1684., 12. *Januarii* 1685., 8. *Februarii* 1686. *co-*
ram Rmo d'Hervault, *in Parmen. Beneficii* 26.
Februarii 1693. *§. Neque perpenfa*, *&* 15. *Ja-*
nuarii 1694. *§. Talefque conjecturæ coram bo. me.*
Urfino, præfertim, quando agitur de fideicom-
miffo Afcendentis, *Mart. Medic. decif.* 1. *ex*
40 *num.*35., *Rota in Romana fideicommiffi* 8. *Mar-*
tii 1697. *§.* 1. *in fin. coram bon. mem. Urfino*,
inquiens, hoc cafu leviores fufficere conjectu-
ras.

In noftro cafu dubitari nullo pacto poteft, ex
mente Teftatoris, Defcendentes omnes ulterioris
gradus filiorum nomine fuiffe comprehenfos,
41 cum agatur de fideicommiffo ordinato favore
agnationis, *Mart. Medic. dict. decif.*1. *num.*51.,
in Urbevetana fideicommiffi 17. *Martii* 1684. *§.*
Non obftante, 12. *Januarii* 1685. *§. Hæc tamen*
omnia, 8. *Februarii* 1686. *§. Ex Donatione coram*
Rmo d' Hervault, *in rec. decif.*465. *num.* 5. *part.*
14., & Teftator pro Bonis in eadem confervan-
dis adjecerit prohibitionem alienationis, ut per-
42 petuò manerent in fua familia, *Rot. decif.* 693.
num. 5. *part.*1., *in Urbevetana Fideicommiffi* 17.
Martii 1684. *§. Non obftante coram Rmo d'Her-*
vault, votum enim perpetuò confervandi Bona
in agnatione apertè pugnat cum fideicommiffo
43 reftricto ad folos filios mafculos, vel nepotes
immediatos, *Mart. Med. dict. decif.*1. *num.*45.,
Rota in Romana Fideicommiffi 8. *Martii* 1697. *§.*
Denique id ipfum coram bon. mem. Urfino, magis
verò conjectura ifthæc urget, quando prohibi-
44 tio alienationis, & confervatio Bonorum in fa-
milia concepta minimè legitur verbis perfonali-
bus, fed, ut in cafu noftro, abfoluta eft, & in res
ipfas dirigitur, *Rota in Romana*, *feù Reatina*
Fideicommiffi de Vincentinis 14. *Junii* 1697. *§.*
Cujufmodi generis cor. bon. mem. Muto.

Prout etiam eadem comprehenfio elicitur ex
privatione in cafu delicti, *Rota in dicta Romana*
45 *Fideicommiffi* 8. *Martii* 1697. *§. Denique id ip-*
fum coram bon. mem. Urfino; Accedunt his di-
ctiones perpetuitatem temporis, & tractum fuc-
ceffivum importantes in pluribus teftamenti lo-
cis repetitæ, *Rota coram Coccino decif.*1162. *num.*
3., *in Romana*, *feù Reatina Fideicommiffi de*
Vincentinis 14. *Junii* 1697. *§. Etenim quidquid*
foret coram bon. mem. Muto, *dicta Romana fidei-*
commiffi 8. *Martii fub initium*, *&* 28. *Junii* 1697.
§. Vocatio namque cum feq. coram bon. mem. Urfi-
46 *no*, in quibus animadvertitur, fimiles dictiones
fortiùs urgere, quando fæpiùs repetitæ repe-
riuntur, & denique ad affumptum confirman-
dum conferunt conjecturæ, & argumenta om-
nia fuperius examinata pro inducenda perpe-
tuitate fideicommiffi, & contemplatione agna-
tionis.

Proindeque ex his patet, noftræ hypothefi mi-
nimè applicari poffe *Decifiones* editas *in Roma-*
na fideicommiffi de Vincentinis, quia in illarum
hypothefi deerat contemplatio agnationis, quæ 47
per modum caufæ finalis regeret totam difpofi-
tionem; prohibitio alienationis erat perfonalis;
& deficiebant cetera omnia argumenta, quæ pro
extenfione nominis filiorum ad nepotes, cete-
rofque ulteriores Defcendentes concurrunt in
noftro cafu.

Jam verò, conftabilitâ dictâ perpetuitate fidei-
commiffi, proficifcor ad fecundum articulum, in
quo quæritur: an vigore teftamentariæ difpofi-
tionis Hieronymi Caminati fuftineatur aggre-
gatio controverforum Bonorum ab eo facta anti-
quioris primogenituræ conditæ à Hieronymo Se-
niore, & verius effe crederem, non fuftineri,
eâ motus ratione, quod, ut fuftineatur grava-
men in re heredis, præter poteftatem, de qua
hic non difputo, requiritur voluntas Teftato- 48
ris, & acceptatio ex parte heredis, juxta tradita
in celebri *voto* edito in *Ferrarien. fideicommiffi de*
Turchis coram bon. mem. Emerix impreffa ad or-
natum claræ mem. Cardin. de Luca de Fideicomm.
decif. 91. *fub initium*, *Rota in Reatina fideicom-*
miffi 24. *Novembris* 1694. *§. Penult.*, *& fin. co-*
ram Eminentifs. Cardin. Caprara, *in Bononien.*,
feù Imolen. Bonorum fuper Bono jure 12. *Junii*
1693. *coram bon. mem. Urfino*, *confirmata* 11. *Ja-*
nuarii 1694. *§. Verùm licet &c. coram eodem*, *in*
Bononien. fideicommiffi 1. *Martii* 1697. *§. Non ju-*
vante cor. Reverendifs. Molinet Decano.

In noftro autem cafu apertè deficere crederem
Teftatoris voluntatem, nam, fi ea femper ample-
ctenda eft opinio, quæ excludat voluntatem gra-
vandi heredem in Bonis propriis, cui, tamquam 49
iniquę, modis omnibus occurrendum, monet *J.C.*
in leg. cum Pater §. Titio Fratri &c. ff. de legat.
2., *claræ mem. Card. de Luca de fideicommif. dif-*
curf. 134. *num.*15., *in dicta Ferrarien. fideicom-*
mifforum de Turchis poft clar. mem. Card. de Luca
*de fideicom. decif.*90. *num.*14., *& decif.* 92. *num.*
7., *Rota coram Priol. decif.*378. *num.*4., *in Bo-*
nonien., *feu Imolen. Bonorum fuper bono jure* 11.
Januarii 1694. *§. Unde quamvis coram bon. mem.*
Urfino, quonam pacto in noftra hypothefi con- 50
ftare dici poterit de iftiufmodi Teftatoris volun-
tate, quando in eo non folùm minimè probatur
fcientia fideicommiffi, fed, quod magis eft,
probatur erronea credulitas, quâ falsò exiftima-
bat, fideicommiffum expiraffe, & Bona penes
eum libera effecta fuiffe, cum nihil tam contra-
rium fit confenfui, feù voluntati, quàm igno-
rantia, five error, ut, ex *Text. in leg. fi quis per* 51
errorem &c. ff. de jurifdict. omn. Judicum, *aliif-*
que juribus, concluditur in *dicto voto Ferrarien.*
*fideicommiffi decif.*90. *num.*15., *Rota in Illerden.*
hereditatis de Gomar. 4. *Junii* 1703. *§. Firmis*
itaque hifce principiis coram R.P.D. Anfaldo, *&*

in Ravennaten. Fideicomm. Julii Camilli de Abbiosis 16. Januarii 1705. §. Firmata &c. coram R.P.D. Lancetta.

Et licèt *Rota*, fortè nimis extendendo hanc
Testatoris potestatem *in Romana, seù Verulana
fideicommissi coram Eminentiss. Caprara post cla-*
52 *ræ mem. Card. de Luca de fideicom. decis. 87. num.*
10., firmaverit, gravamen in re heredis sustine-
ri, sive Testator sciverit, sive ignoraverit, rem
ad illum pertinere virtute antiquioris fideicom-
missi, nihilominùs dicta *decisio* ob duplicem ra-
tionem non applicatur casui nostro, quarum pri-
ma est, quod, ut patet ex omnibus *Decisionibus*
tàm *coram Eminentiss. Cardin. Caprara*, quàm
coram bon. mem. Pio, in dicta Causa editis, in il-
larum casu concurrebat implicita saltem, & ge-
nerica scientia fideicommissorum antiquiorum;
aderat acceptatio heredis; & demùm id, quod
fuit præcipua ratio decidendi, emolumentum
longè excedebat, vel certè æquivalebat grava-
mini in re propria imposito heredi, qui proindè
jure, meritòque judicio Testatoris obsequi tene-
batur.

Altera verò ratio promanat ex eo, quod hic
53 non agitur de Testatore, qui simpliciter ignorave-
rit antiquius fideicommissum, quo casu, relicto he-
redi æquivalenti emolumento, sustineri forsan
possèt ejus deliberata voluntas illum gravandi in
re propria, at aliter res se habet in casu no-
54 stro; nam Testator sciebat, adfuisse fideicom-
missum, sed per errorem credidit, illud expiras-
se, & hac erroneâ credulitate ductus, Bona il-
li obnoxia, tamquam effecta libera, aggrega-
vit antiquiori primogenituræ, ideoque hujusmo-
di nova dispositio facta per errorem Disponen-
55 tis, habenda est, perindè ac si facta non fuisset,
optimè *Rota coram bon. mem. Emerix jun. decis.
476. num. 2. & 3.*

Potiori autem jure id affirmandum videtur
in nostro casu, quia justâ ratione conjicere pos-
sumus, quod, si Testator scivisset, fideicommis-
56 sum adhuc durare favore Secundogenitorum, in
eorumdem præjudicium illud primogenituræ
non aggregasset tum quia, nullo relicto æquiva-
lenti emolumento, eosdem excludere nequibat à
fideicommisso, ad quod ex propria persona vo-
57 cabantur. *Surdus conf. 505. num. 5., Peregrin.
conf. 38. num. 4. lib. 3., Molina de Primogen. His-
paniar. lib. 4. cap. 1. num. 2., Cyriac. controvers.
312. num. 84., & seqq., Rot. in recent. decis.
429. num. 15. part. 13., decis. 1. num. 9. part. 14.,
decis. 278. num. 4. part. 15., coram bon. mem. E-
merix jun. dicta decis. 476. num. 2., in Senogal-
lien. fideicommissi 28. Januarii 1698. §. Tantò
magis &c. coram bon. mem. Rondinino, & in
Sutrina immissionis 28. Novembris 1717. §. De-
veniendo coram Rmo Molines Decano;* Tum etiam
quia mens Hieronymi non fuit dictos secundo-
genitos suis commodis privare; nam Primoge-
nitum gravavit onere eisdem elargiendi annuam
præstationem scutorum duorum millium illius
arbitrio augendam; si autem Testator ex Bo-
nis, quæ sua esse credidit, consulere voluit
58 commodis Secundogenitorum, potiori jure di-
cendum est, quod eisdem minimè ademisset il-
la, quæ sua erant.

Nec prò excludendo errore, sive ignorantia
fideicommissi, urget quædam divisio ab eodem
Hieronymo facta cum suis fratribus, in qua
enunciatur illius perpetuitas, subdendo, satis
esse, quod idem de hoc dubitare potuerit, ut
dictæ dispositionis acceptatio præjudicet D. Bon-
visio, ejusque heredibus, nam, quod attinet
dictam enunciativam, post lapsum decennii il-
lius memoria abolita censetur; tantique valet 59
dicti temporis lapsus, ut ex illo non solum præ-
sumatur oblivio, sed, concurrente contrariâ
voluntate Testatoris, inducatur etiam testamen-
ti revocatio, juxta concordantia Juris loca, &
auctoritates cumulatas apud *Thabor axiomat. ju-
ris lib. 13. cap. 8.*, nec satis est, quod Testator
dubitare potuerit de existentia fideicommissi, 60
tum quia dubitans ab ignorante non distat, *Tha-
bor axiomat. juris lib. 4. cap. 58. axiomat. 2.*, ideò-
que, attentâ dictà dubietate, deficeret scientia
fideicommissi ad validitatem gravaminis requi-
sita, ut alibi diximus, tum etiam quia, ut mi- 61
hi supponitur, cum Testator reverâ disposue-
rit de dictis Bonis tamquàm liberis, non dubi-
tans, sed errans dici merebatur, eidemque ob-
stat illud omnium ore tritum juris axioma, quo
dicitur =. *Quod potuit, noluit, quod voluit, adimple-
re nequivit* =; si enim dubitabat de existentia 62
fideicommissi, cur loco de illis simpliciter dis-
ponendi, de eisdem disposuit tamquam de suis
Bonis, prò ita disponendi causa assignando li- 63
bertatem, quâ dicta Bona carebant?

Ex quibus patet, minùs officere posse accepta-
tionem testamenti, & gravaminis factam à D.
Bonvisio adeundo hereditatem Hieronymi Pa-
trui sui. Hæc enim aditio nocere nequivit Igno- 64
ranti fideicommissum, *Ruin. conf. 117. num. 20.
in fin. lib. 2., Menoch. conf. 707. nu. 8. in fin. num.
19. & 24. in fin., Casanat. conf. 23. num. 26.,
& seqq., Sanminiat. controvers. 54. num. 7., &
seq.*, quod etiam admissum fuit in *Decisionibus*
editis *in Romana, seù Verulana Fideicommissi co-
ram Eminentissimo Cardinali Caprara, & bonæ
mem. Pio*, quæ se fundant in præsumptâ scientia
in casu nostro sufficienter exclusa ex eo, quod
D. Bonvisius hereditatem adiverit ex testamen-
to, in quo Testator professus fuit disponere de
controversis Bonis, tamquam de liberis, quæ
si procederent in casu, quo sustineretur grava-
men illi injunctum à Hieronymo cum scientia,
& deliberata voluntate disponente de re here-
dis, quantò potiori Jure locum obtinebunt in ca- 65
su nostro; in quo agitur de dispositione facta per
errorem, quo casu, cum illa perindè habeatur,
ac si facta non fuisset, ut superiùs diximus ex
*Rota coram bon. mem. Emerix. jun. dicta decis.
466. num. 3.*, heres contravenire non dicitur vo-
luntati Defuncti, ideoque per aditionem here- 66
ditatis non impeditur ex propria persona vindi-
care Bona, de quibus ille, motus falsâ creduli-
tate, quod essent libera, tamquam de suis dispo-
suit, & in omnem casum heredi succurrendum
esset beneficio restitutionis in integrum, ut in
no-

nostris terminis firmatum fuit in dicta *Ferrarien.*
67 *Fideicommissi de Turchis decis. 90. in fin. post clar. mem. Card. de Luca de fideicomm.*

Longè verò minùs hæc nocere possunt filiis secundogenitis D. Bonvisii venientibus ex jure proprio ad fideicommissum ordinatum à Ludovico
68 eorum Proavo, quia nullum à gravante receperunt æquivalens emolumentum, ideoque in re propria gravari non poterant, atque etiam quia in eorum potestate esset, renunciando quidquid
69 ex judicio Hieronymi percipere possent, consequi avitum fideicommissum, ad quod vocantur.

Nec iidem secundogeniti cogi possunt ad declarandum, se nolle esse heredes Patris, primò quia, si, ut pluries diximus, aggregatio controversorum Bonorum à Hieronymo facta primogenituræ, ex defectu voluntatis, non tenet,
70 tamquàm demandata per errorem, & ex falsa credulitate, quod Bona essent libera, D. Bonvisius eorum Pater adeundo hereditatem Hieronymi, non prohibebatur uti sua vindicare controversa Bona.

Secundò quia filius, cum non efficiatur he-
71 res Patris, nisi post mortem illius, non tenetur id præventivè declarare, ad *Text. in leg. non quemadmodum 35. ff. de judic., ibique Gloss. in verb. non posse*; minùs verò obstringitur aditione à Patre factâ, quia, tametsi illa Patrem afficeret,
72 filio tamen non noceret; hic enim non tenetur ex facto Patris tendente ad eum privandum Bonis, quæ ipsi ab homine, vel à lege deferantur, *Glos. in tit. de success. feudal. §. Hoc quoque in verb. investiri, Osasch. decis. Pedemont. 77. num. 5., Grammatic. decis. 93. num. 10. vers. præterea, & 4., Hodiern. in leg. hac Ædictali quæst. 18. num. 20., & seqq.* dicens, hoc præcipuum esse in filio, qui necessariò à Patre debet institui heres, *Surd. decis. 11. num. 14.*; fortiùs, quando agitur de simplici aditione facta absque speciali ob-
73 ligatione celebrata nomine etiam suorum filiorum, & heredum, hoc enim casu filii, & heredes non prohibentur venire contra factum Defuncti, *Rot. post Zacch. quæst. Medic. legal. decis. 63., & decis. 224. num. 5., & seqq. part. 13.*

Sed frustrâ de his egimus, nam hæ quæstiones agitari possent in casu, quo D. Bonvisius ejusque heredes tenerentur observare dictam aggregationem Bonorum, à Hieronymo factam primogenituræ, sed, cum illa irrita sit, superfluum est quærere, an heres ad mensuram virium hereditariarum teneatur observare factum Defuncti.

Denique deveniendo ad ultimam quæstionem, crederem, D. Alexandrum vocatum ad longè ampliorem primogenituram, repellendum esse à coæquali successione in Bonis fideicommissariis à Ludovico Testatore relictis pro Secundogenitis;
74 Clara namque esse videtur illius exclusio desumpta ex toto contextu testamenti, in quo professus fuit consulere velle Secundogenitis, illam copiosiùs, clariùsque explicando *in §. Item detto Sig. Testatore*, ubi ait = *dichiara ancora, ordina, e dispone, che, avvenendo il caso, che alcuno de' suoi figlioli chiamati à questa successione, come sopra, succedesse nel fidecommisso lasciato già dalla fel. me. del Signor Girolamo suo Zio, in tal caso, & evento detto Signor Testatore intende e vuole, che tal suo figlio in esso fideicommisso del prefato Sig. Girolamo suo Zio succedente, s' intenda, e sia privato, come fin da ora detto Sig. Testatore lo priva, d'ogni ragione del presente fideicommisso di modo, che non lo possa più tenere, nè detti Beni à esso sottoposti godere, nè di essi pretender cosa alcuna, ma vuole, che essi Beni con ogni loro ragione ipso jure si trasferischino, e passino negl'altri figlioli di esso Sig. Testatore sostituiti, come sopra, di maniera, che quello, che possederà il fidecommisso lasciato dal detto Sig. Girolamo non possa più godere, nè possedere i Beni del presente fidecommisso, nè parte alcuna di quelli fino à tanto, che ci saranno altri figlioli di esso Sig. Testatore; ma, mancando detti sostituiti senza figlioli, allora, & in tal caso detto Sig. Testatore vuole, che detti Beni al presente fidecommisso sottoposti, possino esser goduti, e posseduti dal possessore del fidecommisso di detto Signor Girolamo nel modo, e forma, che hà detto di sopra, di Vincenzo suo Primogenito, che qui intende, e vuole, che s' abbia per repetito* =, quamobrem, cum, juxtà mox relata verba, aperta sit incompatibilitas primogenituræ cum fideicommisso, cessat omnis quæstio, juxtà regulam *Text. in leg. ille aut ille §. Cùm in verbis ff. de legat. 3.*, quam in proposito affert *Card. de Luca de fideicomm. disc. 7. num. 7.*

Nec dicta incompatibilitas inducta censeri potest inter filios primi dumtaxat gradus, quia Te- 75
stator in *§. = E perchè la dignità delle famiglie* = declarans, Vincentium filium suum, ceterosque Primogenitos ab eo nascituros provisos esse opulentâ primogeniturâ, protestatus fuit consulere velle filiis secundogenitis solemni fideicommisso, & quidem, ut probavimus, perpetuò id exprimens veluti causam finalem suæ dispositionis, ad quod fideicommissum admittere noluit Primogenitos, nisi in casu, quo nulli existerent Secundogeniti, ut in *§§. seqq.*; Cùm itaque fideicommissum sit perpetuum, & conditum reperiatur favore dumtaxat Secundogenitorum, admisso Primogenito sub illa dumtaxat negativa conditione non existentiæ secundogenitorum, sequitur, quod idem, non verificatâ hac conditione, adspirare nequeat ad hoc fideicommissum, ad *Text. in leg. hæc conditio, & leg. si legatum ff. de condit., & demonstr., Rota in Romana Prælaturæ de Vecchiarellis super fructibus 12. Martii 1706. §. Ast verba cor. R. P. D. Ansaldo, & in Spoletana Legatorum 16. Decembris 1707. §. Siquidem in fine cor. Illmo Caffarello Almæ Urbis Gubernatore*, & viceversâ Secundogeniti, tam-
quam expressè vocati, semper admitti debent, ex- 76
cluso Primogenito, utpotè facientes deficere conditionem, sub qua ille vocatus reperitur; Fideicommissum namque hoc, utpotè perpetuum, & informatum unicâ illâ ratione consulendi Secundogenitis, eamdem semper retinet naturam, & recipere debet determinationem.

Af-

Assisien. Fideicommissi.

Descendentium masculorum nomine, ubi desit agnationis contemplatio, etiam Masculi ex fœminis, præsertim in subsidium, comprehenduntur; Successio autem ad eos, sive paris, sive imparis sint gradus, in stirpes deferenda est. Fœminæ numquam veniunt nomine *Descendentium Masculorum*, factisque alienationibus, fideicommissum reintegrare tenentur, itemque fructus restituere, à die tamen motæ litis perceptos, quoties justâ excusari valeant credulitate. Et quando hæc justa reputanda sit?

VOTUM XXV.

1 Descendentium masculorum *nomine veniunt etiam descendentes masculi ex fœminis.*

2 *Nisi per verba expressa, aut expressis æquipollentia fuerint exclusi.*

3 *Vel eorum exclusio ex argumentis, & conjecturis possit desumi.*

4 Descendentium masculorum *nomen suâpte naturâ æquè comprehendit Masculos ex Masculis, ac Masculos ex fœminis*, & nu.95.

5 Fulgosii consil. 85., *quod tàm Masculi ex Masculis, quàm Masculi ex fœminis sub nomine Descendentium masculorum comprehendantur, vim regulæ obtinuit apud Doctores, & Tribunalia.*

6 Descendentium masculorum *nomine faciliùs Masculi ex fœminis censeri debent in subsidium comprehensi.*

7 *Præsertim, si res sit de fideicommisso condito non à transversali.*

Sed ab Ascendente num.10.

8 *Transversalis regulariter solos Agnatos prædiligere censetur.*

9 *Ascendens universam posteritatem suam.*

11 *In fideicommisso ascendentali ut Masculi ex fœminis non censeantur in subsidium comprehensi sub nomine* = Descendentium masculorum =, *evidentia requiruntur argumenta.*

12 Descendentium masculorum *nomine Masculi ex fœminis censeri debent in subsidium comprehensi, quoties desit agnationis contemplatio.*

13 *A qua ceteræ omnes pendent conjecturæ.*

14 Familiæ *nomine quandoque agnatio censetur designata.*

15 *Præsertim, juncto pronomine aliquo possessivo agnationem indicante*, & nu. 16.

16 *Pronomen* = Sua = *additum nomini* = Familia = *agnationem præsefert.*

17 Familiæ *nomen latam habet significationem.*

18 *Et, nisi graviora concurrant argumenta, non Agnatos dumtaxat, verùm & Cognatos comprehendit*, & num.22.

19 Familiæ *nomen, absque ulla cognominis expressione, complectitur Agnatos nedum, sed etiam Cognatos.*

20 *Procedit, licet adsit Pronomen* = Sua =, *vel* = ipsius Testatoris =

21 *Pronomen* = Sua = *vel* = ipsius Testatoris = *additum nomini* = Familia =, *istius propriam non alteram significationem.*

23 Familiæ *conservandæ votum ab altero differt* agnationis *conservandæ.*

24 *Agnationis contemplatio excluditur, si à Testatore non fuit expressa in ulla testamenti parte.*

25 *Etsi nullibi fuit demandata fœminarum exclusio.*

26 *Agnationis contemplatio, etiam expressa, non efficit, ut nomine* = Descendentium masculorum = *comprehensi in subsidium non censeantur Masculi ex fœminis.*

27 *Nisi fœminæ, earumque Descendentes fuerint per modum regulæ perpetuò exclusi.*

28 *Descendentium masculorum nomine quando ex mente Testatoris censeri debeant in subsidium vocati Masculi ex fœminis?* & nu.29. ad 37.

29 *Testatoris mens valet elici ex ejus finali disponendi caussa.*

30 *Fideicommissum ubi reale est, progressivum dicitur, & perpetuum.*

31 *Fideicommissi realitas desumitur ex alienationis prohibitione in rem, non in personam directa.*

32 *Fideicommissi realitas elicitur ex verbis perpetuitatem, ac infinitatem temporis importantibus.*

33 *Dictiones* = in infinitum, & = perpetuò = *temporis perpetuitatem, & infinitatem significant.*

34 *In Fideicommisso reali Testator censetur voluisse etiam Masculos ex fœminis vocare.*

35 *Fideicommissi perpetuitas à Testatore volita, faciliùs per admissionem Masculorum ex fœminis adimpletur*, & num.37.

36 *Fideicommissum non debet contra Testatoris mentem restringi.*

38 *In successione intestatu, Consobrini, seù Patrueles, Patruo non concurrente, vel Avunculo, in stirpes non succedunt, sed in capita.*

39 *Secus in successione ex testamento, quo contrarium disponatur.*

40 *Verba testamenti* = Ad invicem in stirpes &c. substituit = *exclusiva sunt successionis in capita.*

41 Succedere in stirpes, & = succedere in capita = *opponuntur inter se.*

42 Succedi in stirpes *dicitur, quando non capitum, sed stirpium ratio habetur.*

43 *Hoc est quando non virilis portio cuique tribuitur, sed filii unius dimidiam partem ferunt, alteram verò dimidiam filii alterius, licèt numero pauciores.*

44 *Descendens ex unica fœmina, utpotè semiagnatus, præferendus est alteri ex duplici fœmina procedenti.*

Secus, ubi agitur, an sint comprehensi nomine = Descendentium masculorum num.45.

45 Descendentium masculorum *nomine ut comprehensi censeantur Masculi ex fœminis,*

non

non attenditur, unum nè an duplex medium fœmininum intercedat.

46 *Semiagnatitia qualitas est merum commentum, ac subtilitas à Doctoribus inventa.*

47 *Nec ullo numero habenda, nisi gravioribus circumstantiis coadjuvata.*

48 Descendentium masculorum *nomine fœmina nequit venire.*

49 Descendentium masculorum *nomine succedi nequit nisi ex utraque insimul qualitate, descendentiæ scilicet, & masculinitatis.*

50 *Verbum* = Familia =, *nec non verbum* = Descendentes = *adhibita absque expressione masculinitatis in inferiori testamenti parte, dispositionem favore* Descendentium masculorum *in superiori factam non immutant*, & num.52.

Et quando operentur fœminarum inclusionem? num. 54., & 55.

51 *Verbum* = Familia, *& verbum* = Descendentes = *æque fœminas, ac Masculos comprehendunt*, & nu.52. 53., *&* 54.

53 *Testamenti pars prohibitiva refertur semper, ac restringitur ad casus, & personas in parte dispositiva consideratas.*

56 *Fœminarum exclusio quandocumque procedit, ubi eadem ratio militat.*

57 *Fœminis licèt exclusis, possunt earum Descendentes Masculi ad fideicommissum adspirare*, & num.58.

58 *Masculus ex fœmina ad fideicommissum venire dicitur non ex persona Matris, sed ex propria vocatione*, & nu.96., & nu.98.

59 *Fœmina à Fideicommisso exclusa, de re non sua disponit, cum res fideicommissarias alienat.*

60 *Earumque pretium pro reintegratione fideicommissi debet investire.*

61 *In fideicommisso universali fructus, nonnisi à die motæ litis debent restitui.*

62 *Secus in fideicommisso particulari.*

63 *Possessor quilibet, bonæ fidei præsumitur pro effectu adquisitionis fructuum.*

64 *Et mala fides debet concludenter ab Allegante probari.*

65 *Sive possessor titulum habeat, sive non*, & num.66.

66 *Ad fructuum adquisitionem titulus non requiritur.*

67 *Si mala fides absit.*

68 *Mala fides semper abesse præsumitur, nisi adfuisse probetur.*

69 *Bonam inter, & malam fidem medium datur.*

70 *Possessor bonam inter, & malam fidem positus, nec in bona, nec in mala fide esse dicitur.*

71 *Fructus tamen perceptos, & consumptos lucratur* & num.72., & 77.

72 *Bonam inter, & malam fidem quando positus quis censeatur?*

73 *In mala fide non dicitur fuisse, qui se tamquam heredem ex errore gessit.*

74 *Intellige ex errore juris.*

75 *Bonam inter, & malam fidem ubi medium est, istud non sufficit ad usucapionem.*

76 *Ad usucapionem requiritur bona fides.*

77 *Ad fructuum adquisitionem sat est, malam fidem abesse.*

78 *Donatio ejus viro ab uxore facta non valet quoad adquisitionem dominii.*

79 *Prodest tamen, ut is fructus lucretur, si donationem valere crediderit.*

80 *Fœminæ præsumuntur ignaræ legalis proprietatis verborum, nec juris callere subtilitates.*

81 *Fœmina ex justa credulitate excusatur à restitutione fructuum perceptorum.*
Intellige, ut num.82.

82 *Credulitas, quæ justa sit, usque eò à restitutione fructuum excusat, quò locupletior quis factus non sit.*

83 *A fructuum restitutione favore coheredis non excusatur, qui illos uti suos percepit, coheredem sciens habere.*

84 *Credulitatis justa causa magis excusat à restituendis fructibus è fideicommisso perceptis, si tacuit, qui poterat ad illud adspirare.*

85 *Caussis hinc inde concurrentibus, mutua intrat compensatio.*

86 *Agenti de damno vitando potiùs jura favent, quàm agenti de lucro captando.*

87 *Bona fides quoad fructus jam perceptos non est ex præterito metienda*, & num.88.

88 *Veritate juris, vel facti postmodum detectâ, non admittitur retrotractio in præjudicium possessoris.*

89 *In Legatis, & fideicommissis particularibus fructus non mora, vel malæ fidei ratione vindicantur, sed in sequelam dominii.*

90 *In Legatis, & fideicommissis particularibus, dominium ministerio legis illico in Legatarium, ac fideicommissarium transit.*

91 *In Fideicommisso particulari non claro, sed conjecturali, fructus ex justa credulitate percepti, debent à die tantùm motæ litis restitui*, & num.92.

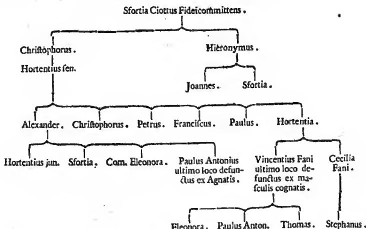
93 *In successione intestata, secluso beneficio repræsentationis, proximior remotiorem excludit.*

94 *Secus in successione testata.*

95 Descendentium masculorum *nomine æquè Masculi ex Masculis, ac Masculi ex fœminis dici debent comprehensi, sive paris, sive imparis sint gradus.*

97 *Repræsentatio non datur, neque in fideicommisso ascendentali in infinitum, quando non vacat per obitum alicujus Ascendentis, vel Patrui.*

Sfortia

SFORTIA Ciottus anno 1586. supremum condidit testamentum, & = *heredes sues* (sunt verba d. Testamenti) *universales instituit, & fecit, & ore proprio nominavit, & esse voluit dictos, & infrascriptos ejus filios legitimos, & naturales, æquis portionibus, videlicet Christophorum, & Hieronymum præfatos, eosque ad invicem, & vicissim, si sinè filiis legitimis; & naturalibus masculis decesserint, aut aliquis eorum decesserit, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum substituit: nec non dd. suorum filiorum filios, & successores quoscumque descendentes ex eis legitimos, & naturales masculos in infinitum, & si sinè filiis masculis legitimis, & descendentibus tantùm, & naturalibus decesserint, aut eorum aliquis decesserit, ad invicem in stirpes, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum substituit; probibendo, quod dd. sua Bona aliquo modo non possint alienari, sed perpetuò remanere in familia ipsius Testatoris, ut decentiùs Descendentes ipsius Testatoris vivere possint, & casu, quo per aliquem ipsorum beredum, & beredes beredum fuerit facta alienatio aliquorum Bonorum stabilium, voluit, quod dicta Bona possint recuperari per alios non alienantes, & nullo modo intelligatur translatum dominium dd. Bonorum in Emptorem, seu Emptores &c* =

At verò, cum nuper fato cesserit Paulus Antonius ultimus masculus è familia Ciotta, de pluribus dubitari contingit, & primò quidem, an fideicommissum ordinatum à Sfortia Ciotto expiraverit per obitum D. Pauli Antonii, an potiùs duret adhuc in descendentibus ex fœminis, quales sunt DD. Paulus Antonius, & Thomas filii Vincentii Fani, & D.Stephanus filius D.Ceciliæ Fanæ, & quatenus pro ejusdem duratione respondendum videatur, an ad illud coæqualiter, sive pro quibus portionibus succedere debeant D.Stephanus, & filii Vincentii Fani? Rursùs quæritur, an D. Comitissa Eleonora Ciotta nupta in familia de Fluminibus, uti fœmina, exclusa remanserit ab istiusmodi fideicommisso; an animalia ad illud spectantia alienare potuerit, & denique, an fructus perceptos fecerit suos, ità quidem ut illos restituere minimè teneatur? Super quibus Dubiis rogatus, ut pro veritate sententiam meam dicere velim, rem ordior à primo.

Censerem igitur, fideicommissum minimè defiisse in persona bon.mem. Pauli Antonii ultimi Masculi ex linea masculina Sfortiæ Testatoris, sed illud adhue durare favore descendentium 1
masculorum ex fœminis; hi enim quoties exclusi 2
non reperiuntur verbis expressis, aut æquipollen- 3
tibus expressis, vel eorumdem exclusio non elicitur ex argumentis, & conjecturis necessariò illam præseferentibus, semper vocati censentur sub nomine *Descendentium masculorum* suâpte
naturâ, & ex propria significatione æquè com- 4
prehendente tam Masculos ex Masculis, quàm Descendentes masculos ex fœminis, juxta *Text. in Auth. de hered. ab intestat. venien. §. Si quis igitur* ibi = *Si quis igitur Descendentium fuerit ei, qui intestatus moritur, cujuslibet naturæ, & gradus, & sive ex Masculorum genere, & sive ex fœminarum descendens* =, & pauló inferiùs = *nulla introducenda differentia, sive masculi, sive fœminæ sint, & seù ex masculorum, seu fœminarum prole descendant* =, atque hinc passim rece-
ptum fuit famigeratum consilium *Fulgosii* 85., 5
quod vim regulæ obtinuit apud Doctores, & Tribunalia, ut, omissis antiquioribus, tradunt *Peregr. de Fideicomm. art.25. num.17., clar.mem. Card. de Luc. eod. tract. disc. 24. num. 5., & 14., & disc. 25. num. 28., & seqq., alter de Luc. de lin. legal. lib. 2. art. 76. num. 2., Mans. consult. 387. num. 11., & 13., & consult. 552. num. 19., & 21., So-*

21., Saminiat. contr. 201. num. 3., Palm. nep.
alleg.221. num.2., Calderon. resol.77. num. 44.,
& seqq. ,& resol.37. num.44., Fattinell. respons.
96. num.7. tom.1., Rota inter collect. per Balducc.
ad Ram.n. decis.22. num.1. tom.1., in Aquipenden.,
seù Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii
1705. §. Quarum prima coram Card. Caprara, in
Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis
15. Junii 1708. §. In præsenti coram Ansaldo,
in Balneoregien. Fideicommissi 13. Junii
1712. §. Indubitata coram R.P.D. Aldrovando, in
Narnien., seù Sabinen. Fideicommissi 13. Februarii
1713. §. Quamobrem coram Ansaldo, &
in Perusina Fideicommissi 20. ejusdem mensis, &
anni §. Ulteriusque coram Falconerio; prout
etiam continentur sub nomine filiorum, & successorum,
ut, aliis relatis, tradit Rota in Faventina
Erectionis Collegiatæ 9. Maii 1712. §. Nec
refert coram Falconerio. Præsertim verò in casu
6 nostro, tum quia non agitur de exclusione, sive
illorum concursu cum Masculis ex Masculis, sed,
istis penitùs sublatis, in subsidium, &, ad conservandum
fideicommissum, agitur de admittendis
descendentibus ex fœminis, Mantic. de tacit.
lib.22. tit.6. num.13. vers. item illa regula, Altograd.
jun. contr.68. num.2., Saminiat. controv.
201. num.4., Fattinell. resp.96. num. 9. tom. 1.,
Larr. decis Granat. 34. num. 11., Hieronym.
Leo decis. Valent. part. 1. num. 69. lib.3., Rota
coram Coccin. decis.294. num.8., & seqq., coram
Priolo decis.183. num.3., coram Bich. decis. 305.
num. 5., coram Cerro decis. 682. num. 7., coram
Emerix jun. decis. 1213. num. 18., & seq., & in
Narnien., seù Sabinen. Fideicommissi 11. Februarii
1713. §. Nil faciente coram Ansaldo.
7 Tum etiam quia versamur in fideicommisso condito
non à Transversali, qui regulariter, potiùs
quàm naturali pietate, & sanguinis prædilectione,
civili ratione solos Agnatos prædiligere
8 censetur, ut observant Card. de Luc. de Fideicommiss.
disc.43. num.6., Rota in rec. decis. 102.
num.6., & decis.633. num. 7., & seqq. part.18.,
& in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
decis.13. num. 14.; sed versamur in fideicommisso
ordinato ab Ascendente, qui ob
9 naturalem charitatem, quâ universam posteritatem
suam prædilexisse præsumitur, censetur, in
subsidium saltem, deficientibus Descendentibus
10 masculis agnatis, vocasse Descendentes cognatos
ex fœminis, teste Bald. in leg. cum acutissimi in
princip. Cod. de Fideicomm., Soccin. jun. cons.
126. num.24. lib.1., Peregr. de Fideicomm. art.
20. num.2. post med. vers. tertiò probatur, Fusar.
de substit. quæst. 484. num. 17., & 30., optimè
Rota coram Merlino decis. 520. num. 14. vers.
dumque agitur, & in Aquipenden., seù Montis
Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Tertio
confert coram Card. Caprara.

Quæ conjectura pietatis non interversa, sed
11 coadjuvata literâ testamenti, sublata dici nequit
ullis contrariis argumentis, quæ, si evidentia
esse oportet, leg.1. ibi = nisi alia Defuncti voluntas
evidentior probetur = Cod. de condit. insert.
& confect., Text. in leg. si plures in fine ff. de vulgar.,
& pupillar., Rota in d. Aquipenden., seù
Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §.
Et licèt coram Card. Caprara, in Bononien. Fideicommissi
Annibalis de Elephantutiis 25 Junii
1708. §. Et tam coram Ansaldo, cum aliis apud
Rotam Januen. in Januen. Primogenituræ de Invrea
7. Maii 1711. num.23. coram D. Auditore
Bricbio, quænam contraria conjectura in nostro 12
casu afferri poterit, quando deficit illa, à qua
ceteræ omnes vim, & robur assumunt, illa nem- 13
pè desumpta ex contemplatione agnationis, ad
tradita per Peregrin. de Fideicomm. art. 16. num.
15., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3. cap. 5. num.
48., Fattinell. d. resp. 96. num. 8., Rota coram
Bich. decis.307. num.13., & coram Cerro decis.
682. num.1., & novissimè in Romana Fideicommissi
R. P. D. Pauli de Alveris 11. Maii 1714.
§. Extraneo vers. ità quod coram R. P. D. Crispo
ibi = Agnationis contemplatione seclusá, Masculi
ex fœminis sub Descendentiam masculorum appellatione
æquè ac Masculi ex Masculis comprehensi
omninò noscuntur. =

Etenim, licèt Testator voluerit, Bona perpetuò
remanere in familia, & familiæ nomine 14
aliquando designata censeatur agnatio, ut ex
Textu in leg. Pronunciatio §. Familiæ, ibique
gloss ff. de verb signif., latè tradit Simon. de Pret.
de interpr. ultim. volunt. lib. 3. interpr. 3. dub. 1.
solut. 10. num. 25., Rota cor. Card. Cerro decis.
910. num. 11.; & coram Benincasa decis. 359.
num.3., certiùs, si adsit pronomen aliquod possessivum,
indicans propriam Testatoris fami- 15
liam; sive agnationem, ut de pronomine Sua
ponderat Peregrin. de Fideicomm. art.25. num.
47., Rota coram Benincasa decis. 359. num.5.; 16
nihilominùs tamen longè receptior, ac communior
sententia est, quod = Familiæ = nomen, ni- 17
si graviora concurrant argumenta, utpotè latam
habens significationem, non Agnatos dumtaxat, 18
verum etiam Cognatos comprehendat, ad Text.
in leg. cum Pater 79. §. Libertis, & §. Cum inter
ff. de legat. 2. leg. final. Cod. de verb. signif., Alciatus
in leg. Pronunciatio §. Familiæ verbo Agnatorum
ff. de verbor. signif., Soccin. jun. cons. 43.
num.10. lib.3., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3.
cap.4. num.9., Castill. quotid. jur. contr. lib.6. cap.
131. num. 27. §. Concluditur, Tondut. quæst. civil.
138. num.21. lib.2., Rota in rec. decis. 463. n.
5. part.13., decis.101. num. 13. part. 16., decis.
585. num.5. part.18., decis.207. num.6. part. 19.
in Mantiss. ad Card. de Luc. de Fideicomm. dec.4.
num.11., & 12., in Romana Fideicommissi de Goris
9. Maii 1701. §. Ejusdem coram Ansaldo, in
Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis
25. Junii 1708. §. Hisque coram eod.; eòque
magis, quando, prout contigit in nostra specie, 19
prolatum fuit absque ulla particulari expressione
cognominis, ut, ex Text. in leg. voluntas Cod.
de Fideicom., advertunt Bald. cons.6. n.5. lib.2.,
Odd. cons.46. n. 5., Fusar. de substit. quæst. 352.
num.5., & 9., Ciarlin. contr. 107. n.78., & 79.,
Altograd. jun. contr.38. num.10., & seqq., Card.
de Luc. de Dot. disc. 100. num.2., Turr. de Primog.
Ital. part. 1. cap.38. num.270., Rota coram

Pamphil dec. 313. *num.* 5., *& seqq.*, *coram Benincasa decis.* 334. *num.* 8., *in Mantiss. ad Card. de Luc. de Fideicomm. decis.* 5. *n.* 8., *& in d. Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutis* 25. *Junii* 1708. *§. Hisque in fin. cor. Ansaldo*;
20 tametsi adesset pronomen = *Sua* =, vel = *ipsius Te-*
21 *statoris* =, cujus vigore alterari, & interverti minime posse propriam verbi significationem com-
22 prehendentem tam Masculos ex Masculis, quàm Masculos ex fœminis, docuerunt *Menoch. cons.* 680. *num.* 21., *Ruin. cons.* 58. *num.* 10., *&* 16. *lib.* 1., *Barbat. de Fideicomm. part.* 1. *cap.* 9. *num.* 23., *Fusar. de substit. quæst.* 318. *num.* 47., *Altograd. jun. contr.* 38. *num.* 11., *& seqq.*, *latè Torr. de Primog. Ital. part.* 1. *cap.* 38. *§.* 9. *n.* 255. *cum seqq.*, *Calderon. resol.* 45. *num.* 12., *& apud ipsum Rota resol.* 77. *num.* 66., *& in Mantiss. ad Card. de Luc. de Fideicomm. decis.* 4. *num.* 13., *& decis.* 5. *ex num.* 8., & in specie, quod votum
23 conservandi Bona in familia sua, seu conservandi familiam suam longè, multùmque differat à voto conservandæ agnationis, firmat, aliis allegatis, *Rota in rec. decis.* 278. *num.* 6. *part.* 19, *coram Benincasa decis.* 334. *num.* 12., *& decis.* 359. *num.* 11.

Rursus pro agnationis contemplatione exclu-
24 denda satis esset in nostra hypothesi animadvertere, illam à Testatore in nulla testamenti parte fuisse expressam, per ea, quæ tradit *Rota coram Coccin. decis.* 1036. *num.* 20., *coram Royas decis.* 123. *num.* 3., *coram Dunoz. jun. decis.* 46. *nu.* 10. *& seqq.*, *coram Zarat. decis.* 13. *num.* 14., *in rec. decis.* 267. *num.* 14. *part.* 11., *decis.* 79. *num.* 7. *part.* 18., *in Melevitana Fideicommissi* 21. *Februarii* 1710. *§. Pro sufficienti in princip. coram Card. Priolo*, *& in Senogallien. Immissionis* 28. *Novembris* 1712. *§. Neque fieri coram Falcone-*
25 *rio*; & nullibi fœminarum exclusionem fuisse demandatam. *Capyc. Latr. decis.* 128. *num.* 15., *& seqq.*, *Rota coram Dunoz. jun. decis.* 46. *n.* 15., *& seqq.*, *& decis.* 74. *num.* 15., *&* 16., *& coram Benincasa decis.* 334. *num.* 10.; non omittendo
26 denique, quod, licèt in nostro casu adesset expressa, & rigorosa agnationis contemplatio, modò tamen fœminæ, earumque Descendentes perpetuò, ac per modum regulæ exclusi minimè essent, illa exclusionem Descendentium ex
27 fœminis operari posset in concursu Masculorum agnatorum, non autem, istis deficientibus, *Menoch. cons.* 680. *num.* 24., *Rota coram Card. Cerro decis.* 80. *num.* 4., *& seqq.*, *coram Bich. decis.* 546. *num.* 9., *benè decis.* 133. *num.* 4., *& seqq.*, *& num.* 30., *&* 31. *part.* 9. *rec.*, *in Avenionen.*, *seu Carpentoratten. Fideicommissi de Tertullis* 5. *Junii* 1705. *§. Nec ex quo coram bon. mem. Caffarello*, *in Interamnen. Jurispatronatus* 22. *Martii* 1706. *§. Et demum*, *confirmata* 10. *Decembris ejusdem anni coram Scotto*, *in Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. *§. Ratio autem §. Nec pro augenda cum seq. coram Kaunitz*, *& Rota Jannen. in Jannen. Primogenituræ de Invrea* 7. *Maii* 1711. *§.* 102., *& seq.*

Verum enim verò, tametsi, inspectâ solâ proprietate, atque indole verborum, quibus concepta legitur testamentaria Sfortiæ Ciotti dispositio, procul dubio vocati dicendi essent etiam Ma-
sculi descendentes ex fœminis, nihilominus for- 28
tius, quàm propria significatio verborum, urget mens, & voluntas Testatoris elicita ex causa fi-
nali ipsius dispositionis; ille enim cum progres- 29
sivum, perpetuumque ordinaverit fideicommis-
sum, quale profectò dicendum est illud desum- 30
ptum tum ex realitate ipsius fideicommissi re-
sultante in casu nostro ex alienationis prohibitio- 31
ne, non in personam, sed in rem directa, *Casanatt. cons.* 2. *num.* 1., *Peregrin. cons.* 56. *num.* 12. *lib.* 1., *Surd. cons.* 315. *num.* 20., *Rota coram Merlino decis.* 83. *num.* 16., *&* 17., *& decis.* 326. *num.* 1., *& seqq.*, *coram Cerro decis.* 796. *num.* 7., *coram Celso decis.* 357. *num.* 3., *in rec. decis.* 171. *num.* 15. *part.* 12., &, aliis omissis, *in Firmana Immissionis* 26. *Junii* 1708. *§. Animadversum quippè fuit coram Molines*, *confirmata* 26. *Aprilis* 1709. *§. Et quidem coram eodem*, *& in Sutrina Immissionis super fideicommisso* 19. *Aprilis* 1709.
§. Attento præsertim coram eodem; tum ex ver- 32
bis perpetuitatem, infinitatemque temporis im-
portantibus, prout illam important dictiones = *in* 33
infinitum, *& perpetuò* = *Paris. cons.* 1. *nu.* 30. *lib.* 1., *Peregrin. cons.* 62. *num.* 21. *lib.* 1., *cons.* 23. *nu.* 3. *lib.* 4., *& cons.* 50. *num.* 6. *lib.* 5., *Menoch. cons.* 730. *num.* 1., *& cons.* 1155. *num.* 18., *Rocca disput. jur. select. cap.* 19. *num.* 14., *Rot. in rec. decis.* 278. *num.* 4. *part.* 18., *& decis.* 341. *num.* 8. *part.* 19., *in Sutrina Immissionis super fideicommisso* 19. *Aprilis* 1709. *§. Eòque certiùs in fine coram Molines*, *& in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis* 7. *Aprilis* 1710. *§. Testatorem vers. tum ob illas coram Crispo*; tum denique ex verbo illo = *remanere* = quod suâpte naturâ secumfert tam realitatem, quam tractum successivum, & actum permanentem, ex notatis per *Mans. consult.* 186. *num.* 5., *Rot. in rec. decis.* 135. *num.* 1., *&* 2. *part.* 8., *decis.* 168. *num.* 18., *& seqq. part.* 17., *cum aliis latè cumulatis in Lucana Fideicommissi* 14. *Decembris* 1708. *§. Et quod heredes coram Kaunitz*, *confirmata* 1. *Julii* 1709. *§. Potissimè coram Illmo Scotto*, *& in d. Sutrina Immissionis super Fideicommisso* 19. *Aprilis ejusdem anni §. Eòque cer-*
tiùs in princip. coram Molines; ex hoc veluti ex 34
necessario antecedenti sequitur, Testatorem vocare voluisse etiam Masculos descendentes ex
fœminis, quorum admissione facilius assequi po- 35
terat perpetuitatem ab ipso summoperè optatam, cum alioquin restringendo fideicommissum ad
Masculos dumtaxat ex Masculis, immaturam, 36
præproperamque ejusdem fideicommissi expirationem induceremus contra mentem, voluntatemque Defuncti; *Bero cons.* 77. *n.* 16., *& seqq. lib.* 2., *Peregrin. de Fideicomm. art.* 31. *num.* 33., *Gratian. discept.* 648. *num.* 14., *& seqq.*, *Mans. consult.* 487. *num.* 15., *Torr. de Primog. Ital. par.* 1. *cap.* 37. *num.* 173., *Sess. decis. Aragon.* 412. *num.* 23., *Rota coram Merlin. decis.* 864. *num.* 8., *coram Ubago decis.* 91. *num.* 3. *vers. quæ cum tractum successivum*, *cor. bon. mem. Emerix jun. decis.* 1213. *num.* 23., *in Mantiss. ad clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis.* 14. *num.* 10., *in Aquipen-*

p●den., seù Montis Falisci Fideicommisti 11.
Maii 1605. §. Et hinc coram Caprara, in Ave-
nionen., seù Carpentoracten. Fideicommissi de
Tertullis 2. Decembris ejusdem anni §. Sufficeret
coram R̃ño Molines, latè in Narnien., seù Sabi-
nen. Fideicommissi 13. Februarii 1713. §. Pro-
fectò cum duob. seqq. coram Ansaldo, & Rota
Januen. in d. Januen. Primogenituræ de Invreu
num.60., ibi = Ex quibus non est dubium, quia
inductum censeatur fideicommissum perpetuum ad
favorem masculorum omnium Descendentium,
37 cum appareat, quod Testator voluit, & desidera-
vit perpetuitatem, quæ obtineri non posset eo mo-
do, quo voluit, si ad successionem admitterentur
dumtaxat Masculi ex Masculis =.

Jam verò, discussâ juxta primum Dubium, fir-
matâque existentiâ, ac purificatione fideicom-
missi favore Descendentium masculorum ex fœ-
minis, disceptatur, quomodo, & pro quibus
portionibus illius successio deferenda sit ad DD.
Paulum Antonium, & Thomam filios Vincen-
tii Fani, & D. Stephanum filium Ceciliæ Fanæ.
Cujus sanè quæstionis plana, ac facilis videtur
definitio, controversum nempè fideicommis-
sum in stirpes esse dividendum; licèt enim, si res
esset de successione intestata, nullusque concur-
38 reret Patruus, seù Avunculus, nec Amita, vel
Matertera, illa æquis portionibus ad unumquem-
que deferenda esset, ob eam rationem, quod
Consobrini, sive Patrueles, quando soli sunt,
non in stirpes, sed in capita succedunt, juxta
sententiam, quam Azo sustinet adversùs Accur-
sium, & de qua Rocca disput. jur. select. cap.9. en
num. 28., Rota in rec. decis.287. num.8., & seq.
part.4. tom.2., decis.71. num.2., & seqq. part.8.,
in Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincen-
tinis 14. Junii 1597. §. Levioris ponderis coram
Muto, confirmata 14. Februarii 1702. coram
Scotto, & in Auximana, seù Camerinen. Fidei-
commissorum 16. Junii 1710. §. Finali coram An-
39 saldo. Nihilominus, cùm agatur de successione
fideicommissaria, in qua Testator contrarium
apertè disposuit, ea proinde ita partienda est, ut
dimidia filio Ceciliæ tribuatur; perspicua sunt
verba illa = nec non dd. suorum filiorum filios, &
successores quoscumque descendentes ex eis legiti-
mos, & naturales masculos in infinitum, si suè fi-
liis masculis, legitimis, & descendentibus tan-
tùm, & naturalibus decesserint, aut eorum aliquis
decesserit, ad invicem in stirpes vulgariter, pu-
40 pillariter, & per fideicommissum substituit =. Si
ergo succedi voluit in stirpes, consequens est, ut
excluserit successionem in capita; pugnant enim
41 hæc inter se, atque ex diametro opponuntur
succedere in stirpes, & succedere in capita, ad
Text. in leg. cum filius 6. instit. tit. de heredit.
quæ ab intest. defer. §. Hoc etiam 4. instit. tit. de
legit. agnat. success., Rota decis.71. num.2. part.8.
42 rec., & succedi in stirpes dicitur, quando non
capitum, sed stirpium ratio habetur, hoc est,
43 quando non virilis portio cuique tribuitur, sed
filii unius tres, aut quatuor dimidiam partem
ferùnt, alteram verò dimidiam ferunt filii alte-
rius, licèt numero pauciores, vel etiam unus
tantùm, ad Text. in leg. 2., & Auth. in succes-
sione Cod. de suis, & legit. hered. d. §. Cum filius
6. instit. tit. de hered., quæ ab intest. defer., Rota
in d. Auximana, seù Camerinen. Fideicommisso-
rum 16. Junii 1710. §. finali coram Ansaldo.

Nilque turbat, quod D. Stephanus, utpotè natus
ex D. Cecilia filia Hortentiæ Ciottæ, procedat ex
duplici medio fœminino; vice autem versâ Do-
mini Paulus Antonius, & Thomas progeniti sint
ex unico tantum medio fœminino, ideòque, tam- 44
quam semiagnati, præferendi sint D. Stephano.
Objectio namque ista facili negotio submovetur; 45
ut enim sub nomine Descendentium masculo-
rum comprehensi censeantur Masculi descen-
dentes ex fœminis, nulla penitus ratio habetur,
unum ne, an duplex medium fœmininum inter-
cedat, ut unanimiter tradunt Card. de Luc. de Fi-
deicomm. disc.28. num.5., & disc.29. num.4., ul-
ter. de Luc. de lin. legal. part.10. art.10. num.17.
Balduc. ad Ramon. cons.17. num.2., Rot. coram
Card. Celso decis.141. num.6., & seqq., in rec. de-
cis.32. num.16. part.16., & magistraliter discus-
so articulo, in Avenionen., seù Carpen. Fideicom-
missi de Tertullis 27. Februarii 1704. §. Et sanè,
& §. Ceteris coram Lancetta, confirmata 21. No-
vembris ejusdem anni §. Innixi, & §. Et tandem
cor. eod., & 25. Junii 1705. §. Minùs ponderis
coram Caffarello; & 2. Decembris ejusdem anni
§. Nam iterum vers. quæ opinio coram Molines, in
Balneoregien. Fideicommissi 13. Junii 1712. §.
Non obstante cor. R.P.D. Aldrovando ibi = Con-
silium Fulgosii locum obtinet etiam in isto secundo
do casu, nec attenditur, an unum, vel duplex me-
dium fœmininum intercedat ad effectum compre-
hensionis sub nomine Descendentium masculorum =
In Narnien., seù Sabinen. Fideicommissi 13. Fe-
bruarii 1713. §. Quamobrem in fine cor. Ansaldo
& in Bononien. prætensi Fideicommissi de Ramac-
ciottis 3. Julii 1713. §. Et ideò cor. Illm̃o Scotto.
Qualitas verò semiagnatitia est merum commen- 46
tum, ac sola subtilitas à Doctoribus inventa, quæ
nullo prorsùs numero habetur, nisi aliis gravio- 47
ribus circumstantiis coadjuvetur, ut prosequitur
Card. de Luc. de Fideicomm d. disc.28. num.9. §.
Istæ rationes, & Rota in d. Balneoregien. Fidei-
commissi 13. Junii 1712. §. Parùm curato coram
Aldrovando.

Æquè facilis est resolutio tertii Dubii, quo
quæritur, an D. Com. Eleonora exclusa dicenda
sit ab istiusmodi fideicommisso, etenim, si Testa-
tor vocavit semper filios, successores, ac De- 48
scendentes masculos, colore nullo, nullâque ju-
stâ ratione succedere potest d. D. Comitissa, quæ
non masculus, sed fœmina est, ut uno ore affir-
mant Bartol. in leg. cum Avus num.5. ff. de con-
dit., & demonstr., Tondut. quæst. civil. 112. n.1.,
Peregrin. de Fideicomm. art.27. num.10., Bellon.
de jur. accresc. cap.9. quæst.12. num. 56., Rodul-
phin. alleg.179. num. 5.. Rota cor. Buratto decis.
206. num.4., & decis.274. num. 3., in rec. decis.
230. num.14. part.12., & ad ornat. Card. de Luc.
de Testam. decis.43. num. 9.; cum enim in casu 49
nostro succedere contendens, utramque qualita-
tem, descendentiæ scilicet, & masculinitatis ha-

berę debeat, latè Bolduc. ad Ramon. conf. 17. nu.
3., Rota in d. Balneoregien. Fideicommissi 13.
Junii 1712. §. Indubitata coram R.P.D. Aldro-
vando, licet D. Comitissa polleat primâ, caret
tamen secundâ. Absque eo quod officiat, Te-
50 statorem in inferiori testamenti parte adhibuisse
verbum = Familia = & verbum = Descendentes =
absque expressione masculinitatis, quorum
51 utrumque comprehendit etiam fœminas, ut de
primo firmat, aliis relatis, Rota coram Rembold.
decis. 475. num. 2., in Fulginaten. Successionis
quoad Clarolinum 1. Julii 1709. §. Et quamvis
vers. quam appellationem familiæ coram Molines,
52 & de secundo advertit Rota coram Peutinger,
decis. 258. num. 6., & 8., coram Priolo decis. 23.
num. 11. cum duob. seqq., in rec. decis. 125. n. 1.,
& 2. part. 19., cum aliis in Mantiss. ad Card. de
Luc. de Fideicomm. decis. 5. num. 1., & dec. 47.
num. 11.; quia successiva vocatio facta in parte
53 prohibitiva alienationis refertur semper, ac re-
stringitur ad casus, & personas, quæ fuerunt in
parte dispositiva consideratæ, juxta celebre
consilium Decii 636. passim à Doctoribus, & Sa-
cra Rota receptum, ut videre est apud Carenam
resol. 233. num. 3., Gizzarell. ad Capyc. latr. dec.
103., Saminiat. cons. 8. num. 26., & seq. post tom.
2. controv. Altograd. jun., Rota in rec. dec. 14.
num. 4., decis. 100. num. 7., & decis. 193. nu. 12.,
& seqq. part. 1., decis. 323. la prima num. 11. par.
12., in Auximana Censuum 5. Maii 1710. §.
Aliàs, confirmata 12. Januarii 1711. §. Neque
robur coram Ansaldo, in Faventina Fideicommis-
si de Pasiis 17. Februarii 1713. §. Absque eo
quod coram Lancetta, confirmata 19. Junii 1713.
§. Minimè attentis coram eod.; non prætereundo,
54 quod ad summum verba illa communia, æquè
Masculos, ac fœminas complectentia, operari
effectum suum possent, deficientibus omnibus
55 omninò Masculis, qui qualitatem à Testatore
requisitam habent, ut egregiè casum à casu di-
stinguendo, firmat Rota in Aquilana Beneficii
2. Junii 1708. §. Non relevante coram Illmo
Scotto.

Hinc verò superfluum omninò fuisset singilla-
tim examinare Dubium, quod in notula facti
mihi communicata excitatur respectu Dominæ
Ceciliæ Matris Domini Stephani Fani, an
ipsa videlicet, uti proximior, vindicare sibi possit
successionem, de qua agitur, ad exclusionem
omnium Masculorum ex fœminis descenden-
tium remotiorum? Sicut enim exclusam dixi-
mus D. Comitissam Eleonoram, ità pari ratione
56 exclusam credimus D. Ceciliam. Neque idcircò
tamen mirum videri debet, quod Masculus ex
57 ea adspirare queat ad controversum fideicom-
missum, quia succedit non quidem ex persona
58 Matris, sed ex propria, ex sua scilicet vocatione,
Soccin. jun. cons. 2. num. 18., 19., & 24. lib. 3.,
Peregrin. de Fideicomm. art. 27. num. 9., Rota
post Urceol. de Transact. decis. 65. num. 33., & in
Balneoregien. Fideicommissi 13. Junii 1712. §. fi-
nal. in fin. ibi = Julianus venit jure proprio, &
expressæ vocationis tamquam masculus, & de-
scendens à Brigitta comprehensus sub nomine De-
scendentium masculorum = coram R.P.D. Aldro-
vando.

Longè faciliùs expedimur à quarto Dubio, an
scilicet D. Comitissa Eleonora distrahere potuerit
animalia ad fideicommissum pertinentia, ità qui-
dèm, ut de pretio ex eorum venditione recepto
disponere liberè possit? Nam, si pluribus supra
probare conati sumus, fideicommissum, de quo
agitur, durare adhuc favore descendentium ma-
sculorum ex fœminis, ab eodemque exclusam es-
se D. Comitissam Eleonoram; hinc sequitur,
quod illa alienando res ad d. fideicommissum per- 59
tinentes, disposuit de re non sua, proindeque
pretium investire tenebatur favore fideicommis- 60
si pro ejusdem reintegratione, juxtà ea, quæ latè
tradunt Peregrin. de Fideicomm. art. 32. num. 18.
vers. contra verò, & art. 45. num. 15., Card. de
Luc. de Dot. disc. 40. num. 5., disc. 35. num. 4. &
5., & disc. 142. num. 101., cum aliis latè deductis
per Rotam in Romana Primogenituræ de Maximis
18. Februarii 1704. §. Animadverterunt coram
bo. mem. Caffarello, in Foroliviens. Fideicommissi
de Torellis super relaxatione mandatorum 22. Ja-
nuarii 1706. §. Primò enim, & §. Quo ad reten-
tionem coram bon. mem. Muto, in Ariminen. Fi-
deicommissi Bandi de Bandis super reintegratione
quoad prædium S. Mariæ in Cerreto 21. Martii
1710. §. Posita enim coram Lancetta, confirmata
19. Junii 1711. §. Quo verò coram Falconerio, &
20. Februarii 1713. §. Duas enim coram R.P.D.
Aldrovando.

Denique superest quintum Dubium respiciens
fructus perceptos, an videlicet D. Comitissa illos
restituere teneatur? Quâ quidem in re negativè
respondendum esse censerem ob duplicem æquè
certam, immotamque juris nostri regulam, qua-
rum unâ traditur, quod in fideicommissis uni-
versalibus, quale est illud, de quo res est, fru- 61
ctus non veniunt, nisi à die motæ litis, ut distin-
guendo inter universale, ac particulare fideicom- 62
missum, latissimè dixit Rota in Romana Domus,
seu Palatii 31. Januarii 1710. §. Sublatis, & in
eadem super fructibus 10. Decembris ejusdem anni
§. Respiciendo, & §. Altera, & quoad reservata
13. Martii 1710. §. Jam sitè, confirmata 22. Ju-
nii 1711. §. Non videbatur cor. Crispo, & in Ro-
mana Immission. super fructibus 24. Aprilis 1711. §.
Videtur cor. eod.; alterâ edocemur, quod unusquis-
que bonæ fidei possessor præsumitur, ad effe- 63
ctum, ut fructus consumptos faciat suos, & irre-
vocabiliter lucretur, ità quidem, ut, si quis alle- 64
get malam fidem, evidentissimis probationibus
illam demonstrare teneatur, ut communiter tra-
dunt Canonistæ in cap. gravis de restitut. Spoliat.,
& præcipuè Abb. num. 8., Gabriel. cons. 109. n. 3.
lib. 2., Aldovin. cons. 50. num. 3., Gall. de fruct.
disput. 12. art. 1. ex num. 1. ad 4.; idque procedit, 65
sive possessor habeat titulum, sive non habeat,
cum ad fructuum adquisitionem titulus non re- 66
quiratur, dummodò absit mala fides, quæ tamen 67
semper abesse præsumitur, nisi adfuisse probetur; 68
datur enim inter bonam, & malam fidem me- 69
dium quoddam, in quo positus possessor, quam- 70
quam nec in bona, nec in mala fide esse dicatur,
lu-

71 lucratur nihilominùs fructus perceptos, & con-
sumptos. Bellamer. in d. cap. gravis num. 40. de
restit. spoliat. cons. 115. num. 6., latè Gall. de
fructib. disp. 11. art. 1. num. 37. vers. in contra-
rium, & num. 38., & disput. 12. art. 1. num. 2.,
& 6., Card. de Luc. de Dot. disc. 130. num. 16., de
Fideicomm. disc. 176. num. 3., & 4. ibi = Ex re-
cepto principio, quod habemus etiam in speciali-
bus terminis Possidentis hereditatem, ut, ad effe-
ctum excusationis à fructibus perceptis, & con-
sumptis, sufficiat bona fides, quinimmò etiam me-
72 dia, quodque absit mala positiva &c. = & de hered.
disc. 9. num. 9., Rota coram Merline decis. 163.
num. 10., in rec. decis. 320. num. 1., & seqq., &
decis. 528. num. 7. part. 2., & decis. 3. num. 1., &
2. part. 7.

Porro in nostra hypothesi abesse malam, &
concurrere mediam bonam fidem, evidens, &
apertum redditur ex eo, quod exclusio D. Co-
mitissæ à controverso fideicommisso non est lite-
ralis, sed elicitur ex variis argumentis, ac con-
jecturis; ideoque, si illa vocatam se credidit,
73 cum reverâ vocata non esset, in jure errasse di-
cenda est, proindeque caruisse malâ fide, ut
74 respondet Vulpianus in leg. sed etsi, lege 28. §. Sci-
re ff. de petit. heredit. ibi = Scire ad se non perti-
nere, utrum is tantummodò videtur, qui factum
scit, & an is, qui in jure erravit? putavit enim
rectè factum testamentum, cum inutile erat, vel
cum eum alius præcederet Agnatus, sibi potiùs de-
ferri. Et non puto, hunc esse prædonem, qui dolo
caret, quamvis in jure erravit =, Bartol. ibidem
verbis illis = ad adquisitionem fructuum non requi-
ritur titulus, sed sufficit, quod absit mala fides,
quæ abest, ubi est juris error &c.; est enim medium
75 inter bonam fidem, & malam, istud non sufficit
ad usucapionem, in qua requiritur bona fides po-
76 sitivè, sufficit tamen ad adquisitionem fructuum,
in qua sufficit, malam fidem abesse = & prius Glos-
77 sa in leg. quod uxor 16. ff. de adquir. possess., ubi,
quod, si uxor donaverit viro, licèt non valeat
78 donatio quoad acquisitionem dominii, prodest
tamen, ut Maritus fructus lucretur, si dona-
79 tionem valere, crediderit, Alex. in leg. justè
possidet num. 21. ff. de acquiren. possess., Felin. in
Cap. quarta num. 29. de præscript., Becc. cons. 95.
num. 12. & 15., & per tot., Menoch. de recupe-
ran. possess. remed. 15. num. 630., Peregrin. de
fideicomm. art. 49. num. 118., Ofasch. decis. 160.
num. 3., Surd. decis. 247. num. 12., & decis. 281.
num. 5., & 7., & cons. 115. num. 3., Covaruv.
var. resolut. lib. 1. cap. 3. num. 8., latè Gall. de
fructib. disput. 11. art. 1. num. 18. & seqq., &
præcipuè num. 39. & seqq., Rota post Cenc. de cen-
sibus decis. 203. nu. 7., & in rec. decis. 265 num.
6. & seqq. part. 17., & benè Card. de Luca de
hered. disc. 9. nu. 11., Præsertim verò, cum agi-
80 tur de fœmina ignara legalis proprietatis, signi-
ficationisque verborum, ac minimè callentis
subtilitates Juris, quæ cum sese unicam supersti-
tem agnatam, sororemque ultimi Masculi Pos-
sessoris fideicommissi videret, nec Masculos de-
scendentes ex fœminis ex alia remotiori linea,
ac de aliena familia apertè vocatos legeret, ju-
stam habuit causam credendi, fideicommissum
sibimetipsi debitum fuisse, ideoque excusanda
est à restitutione fructuum perceptorum, ut in- 81
quit J. C. in leg. Item veniunt 22. §. Præter ff.
de petit. heredit. ibi = Eos autem, qui justas cau-
sas habuissent, quare Bona ad se spectare existi-
massent, usque eo duntaxat, quo locupletiores ex 82
ea re facti essent, condemnandos esse = Gloss. in leg.
non ambiguum verbo augeri Cod. famil. ercisc. ibi =
Hoc si percipiat tamquam heres sciens, se habere
coheredem, & fundum hereditarium esse, sed 83
quid, si suum credebat, vel ex alia causa commu-
nem, vel percepit cum non credebat, se habere co-
heredem? videtur, quod non teneatur =, & se-
quuntur Bald. in leg. 2. num. 5. Cod. de fructibus,
& lit. expens., Gabriel. cons. 35. num. 21., &
seq. lib. 2., Surd. cons. 115. num. 19., Caball.
cons. 163. num 39., & seqq. lib. 1., Menoch. de
recuper. possess. remed. 15. nu. 582. cum seq num.
597., & seq., latè Gratian. disceptat. 422. per
tot., ibique Carol. Anton. de Luca num. 4., An-
dreol. contr. 188. num. 10., Marcian. discept. 9.
per tot., Gall. de fructibus disput. 14. art. 3. num.
6., Dexart. decis. 10. num. 50., & 62., Rota
Luceu. inter collect. per Palm. Nepot. decis. 84.
num. 35., Rota in rec. decis. 3. à num. 38. part. 7.,
& decis. 485. num. 1. part. 13.

Quæ sanè justa hæc credendi causa longè justior
evasit ex silentio eorum, qui ad istiusmodi fi- 84
deicommissum adspirare poterant, ut præcisè ob-
servat clar. mem. Card. de Luca de hered. disc. 9.
num. 11. ibi = Ipsisque Sororibus rectè conscii de
morte Patris, & fratris imputandum erat, cur
tamdiù tacuerint, ac passæ sint, ut frater totum
possideret, undè in concursu ignorantiæ, vel cau- 85
sæ hinc indè intrat mutua compensatio, ac po-
tior est conditio Rei, & Possessoris, ità conten-
dentis de damno vitando in concursu alterius A- 86
gentis de lucro captando = & disc. 10. num. 8.; Abs-
que eo quod positiva isthæc, vel saltem media
bona fides D. Comitissæ interversa dici debeat
ex eo, quod, perspectâ, examinatâque literâ te-
stamenti, Doctorumque sententiis, quod ad
rem hanc attinet, maturè, ac diligenter expen-
sis, prò exclusione dict. D. Comitissæ respon-
dendum videatur. Etenim bona fides metienda
non est ex tempore præsenti, sed ex præterito, 87
illo nempè, quo percipiebantur fructus, nec id-
circò detectâ postmodum facti, vel Juris veri- 88
tate admittitur retrotractio in præjudicium Pos-
sessoris, ut benè advertit Card. de Luc. de hered.
dict. disc. 9. num. 10. & 11., & egregiè Rota in
Æsina census 10. Junii 1697. §. Tota ratio cum
pluribus seqq. cor. Priola.

Confirmantur hæc omnia haud absimili exem-
plo desumpto ex Legatis, & fideicommissis
particularibus; In illis enim licèt fructus non mo- 89
ræ, non malæ fidei ratione vindicentur, sed in
sequelam dominii, quod ministerio legis absque
ullo facto hominis rectâ viâ transit in Legatarium, 90
seu fideicommissarium; attamen si fideicommis-
sum non sit clarum, sed conjecturale, dubium, &
ali-

91 aliquam requirens indaginem, cujus ratione
possessor juste credere potuerit, illud non existe-
re, Bonaque ad se liberè spectare, non damna-
tur ad restitutionem fructuum antè motam li-
tem consumptorum, sed illos refundere tene-
92 tur à die petitionis dumtaxat, juxta constantem
Sacræ Rotæ sententiam, *de qua in recent. decis.
189. per tot., & præcipuè ex num. 14. ad 20.
part.7., & in Avenionen., seu Vasionen. Pri-
mogenituræ 27. Januarii 1695. §. Quo verò ad
fructus, confirmata 22. Martii ejusdem anni §. Li-
cèt enim, & 16. Maii ejusdem pariter anni §. Ad-
huc Domini coram bon. mem. Muto, & 16. Ja-
nuarii 1696. §. Etenim coram Caprara*, quæ om-
nes *decisiones* impressæ habentur in *Mantiss. ad
clar. mem. Card. de Luca de fideicomm. ex decis.
40. ad 45.*, & novissimè admissum fuit *in Ro-
mana Domus, seu Palatii 31. Januarii 1710. §.
Et quamvis certissima coram Crispo*, & tandem
ex professo resolutum fuit in eadem Causa *super
fructibus 27. Junii 1712., & 22. Februarii 1713.
cor. R.P.D. Aldrovando*.

Hæc scripseram, quum admonitus fui, per
id tempus, quo decessit bon. mem. Paulus An-
tonius ultimus Masculus ex familia Ciotta, su-
pervixisse bon. mem. Vincentium Fani ex Hor-
tentia Ciotta descendentem; id quod in notula
facti mihi communicatâ, fuerat prætermissum.
Quamobrem scrupulus quidam D. Requirenti
adhuc superesse videtur, utrum scilicet dictus
Vincentius uti proximior excludere potuerit D.
Stephanum D. Ceciliæ filium, uti remotiorem?
Sed facile scrupulus iste eximi potest, animad-
93 vertendo, quod non agitur de successione inte-
statâ, in quâ, secluso beneficio repræsentatio-
nis, proximior remotiorem excludit, sed res est
94 de successione testata, in qua Sfortia Ciottus
vocando filios successores, ac Descendentes mas-
culos in infinitum, admisisse dicendus est Mas-
culos omnes etiam ex fœminis descendentes, si-
95 ve paris, sive imparis gradus extitissent, ut exa-
minando primum Dubium, latè supra firmavi-
mus; Ideoque, cum D. Stephanus non tam-
quam heres intestatus, nec beneficio repræsen-
tationis, sed tamquàm heres testamentarius, &
virtute propriæ vocationis, uti masculus, & à Te-
96 statore descendens succedere contendat, non est,
cur ad ipsius exclusionem arctior Vincentii pro-
ximitas obtendatur, ut huic objectioni præcisè
respondet *Rota in Balneoregien. fideicommissi 13.
Junii 1712. §. Finali coram R.P.D. Aldrovan-
do*, ibi = *Et hinc etiam cessare visa est postrema
objectio, quod inter plures Vocatos nomine colle-
ctivo præferendus sit in successione proximior in
gradu, qualis est ipse Petrus Avunculus, Pere-
grin. de fideicomm. art. 21. num. 1. & 2., absque
eo, quod Juliano nepoti suffragari possit repræ-
sentatio gradus materni, cujus beneficio Julianus
97 effici possit gradus coæqualis, dum repræsentatio
non datur neque in fideicommisso ascendentali in
infinitum, quando, ut hic, non vocat per obitum
alicujus Ascendentis, vel Patrui, sed Propa-
trui, vel Proavunculi, qualis erat Stephanus fi-
lius Testatoris ultimus defunctus, cujus respectu
repræsentatio à Jure non admittitur, juxtà firmata
in Auximana, seu Camerinen. fideicommissorum
1. Julii 1709. §. Sed alio coram R.P.D. Crispo;
Quoniam Julianus non indiget beneficio repræ-
sentationis, sed venit jure propriæ, & expressæ
vocationis, tamquam Masculus, & descendens à* 98
*Brigitta comprehensus sub nomine Descendentium
masculorum ex ejus linea, per ea, quæ dixit Rota
decis. 65. num. 3., post Urceol. de transact., & in
Romana, seu Ariminen. fideicommissi 18. Apri-
lis proximè præteriti §. Majore aliquâ cor. Illmo
Scotto* =

Anconitana Fideicommissi.

A fideicommisso condito pro perpetua Bonorum conservatione in familia, cum onere Cognatis in defectu Agnatorum substitutis injuncto de ipsius familiæ nomine, & insignibus assumendis, an, & ex quibus censeri debeant exclusi Agnati nomen, & insignia alterius familiæ deferentes? Caducitatis pœna in casu contraventionis ab herede incurritur, licèt non sit expressa? Onus assumendi nomen, & insignia Testatoris, an, & quando inferat agnationis contemplationem?

VOTUM XXVI.

1 *Fideicommissum conditum pro perpetua Bonorum conservatione in familia, verè agnatitium est.*

2 *Testatore plures requirente qualitates, alteram tantùm habere non sufficit.*

3 *Hereditates duæ cum onere assumendi cognomen, & insignia Testatorum de diversa familia sunt in eadem persona incompatibiles.*

4 *Atque unius retentio alterius consecutionem prohibet.*

5 *Gravamen locum non habet, nisi eveniente casu substitutionis, cui adjectum est.*

6 *Gravamen assumere non tenetur is, cui à Testatore non est impositum.*

7 *Onus assumendi cognomen, & insignia Cognatis à Testatore injunctum, quomodo etiam Agnatos censeatur afficere?* & num. 8., & seq.

8 *Agnationis conservatio censetur principaliter à Testatore volita, si Masculi ex Masculis semper invitati sint.*

9 *Agnatorum masculorum priùs facta vocatio, ad caussam agnationis conservandæ referenda est.*

10 *Agnationis conservandæ votum in primis perhibet assumptio ejus cognominis, & insignium à Testatore injuncta post naturalem extinctam agnationem.*

11 *Onus assumendi cognomen, & insignia Cognatis à Testatore injunctum, etiam Agnatos afficere censetur, stante agnationis conservandæ voto,* & num. 19., & 21.

12 *Familiæ alienæ nomen, & insignia gerentes,
femi-*

familiam Testatoris conservare non dicuntur, & num. 41.

13 Familia, nonnisi ex ejus cognominis, & insignium delatione conservatur, & num. 45.

14 Agnationem, originem, ac familiam arguunt nomen, & insignia.

15 Vocati nequeunt eorum familiæ nomen, & insignia dimittere.

16 Testatoris optantis conservationem ejus nominis, & familiæ, voluntas eluditur, si alienæ familiæ nomen, & insignia gerentes admittantur, & num. 18. 39., & 49.

17 Domum vendere, in qua defecit Pater, aut non videre fixas Majorum imagines lugubre est.

18 Magisque luctuosum est, depositis agnatitiis insignibus, & avito nomine, ad alienas familias commigrare.

20 In primis Descendentibus vera agnatio conservari potest.

22 Familiæ Testatoris memoria deleri posset, Agnatis ad alienas familias commigrantibus.

23 Familiæ nomen, & insignia assumere Agnatos non teneri, sed tantùm Cognatos, est contra mentem Testatoris enixè optantis, agnationem conservari.

24 Familiæ conservatio in Agnatis absque onere illius cognominis, & insignium dari nequit.

Aliàs enim daretur qualitas sinè substantia, ibid.

25 Onus assumendi cognominis, & insignium magis Agnatis, quàm Cognatis convenit, & ratio ibid., & num. seq.

26 Agnationis vera, & rigorosa conservatio in Cognatis nequit spectari.

27 Onus assumendi cognomen, & insignia impositum censendum est, donec Agnati existant.

28 Onus ejusmodi eos omnes comprehendere censendum est, quibus mens Testatoris potest convenire.

29 Ratio eadem ubi in omnibus gradibus, & personis viget, gravamen ad aliquas restrictum, ad omnes protrahendum est.

30 Illudque, licet in aliqua substitutione omissum, pro expresso haberi debet.

31 Testatoris dispositionem, lex, ex verisimili illius mente, interpretatur, ac supplet.

32 Testator onus assumendi cognominis, ac insignium primis Masculis non adjiciens, censetur, illud adijcere superfluum judicasse.

Idemque onus in illis præsupposuisse, nu. 34., & 39.

33 Onus assumendi cognomen, & insignia Testatoris, est primis Masculis naturaliter insitum.

35 Ad fictionem recurrendum non est, nisi postquam veritas defecerit.

36 Testator non præsumitur, per fictionem tantùm, ejus agnationem conservari voluisse.

37 Dum præsertim id assequi poterat vero modo, ac naturali.

38 Testator præsumitur Cognatis nedum, sed etiam Agnatis adjecisse onus cognominis, & insignium.

40 Hereditate eum posse frui, qui gentilitia deposuerit insignia, absurdum est.

42 De familia illa, cujus nomine quis appellatur, esse censetur, & num. 44.

43 Familiæ ex diverso cognomine, & insignibus distinguuntur.

45 Memoria, ac nomen familiæ Testatoris conservari nequit, nisi ex nominis, & armorum delatione.

46 Nomen domus, & arma familiæ retinere coguntur vocati ad fideicommissum pro agnationis conservatione conditum.

Procedit, tali etiam onere non expresso, ibid.

47 Alienationis, ac detractionis cujuscumque prohibitio pro conservatione familiæ, vocationem arguit eorum dumtaxat, qui familiæ nomen, & insignia deferant.

48 Præsertim, si facta sit etiam filiis, aliisque primis heredibus institutis.

50 Nomen = Casatæ, domus & familiæ, convenit dumtaxat familiæ nomen retinentibus.

51 Ex alienationis prohibitione facta =, ut proprietas ex nomine, & genere Testatoris in alium non transferatur =, Bona censentur ad eos tantùm deferenda, qui nomen Testatoris gerant.

52 Hoc est, ad eos, qui sint de ejus familia, & cognomento, & num. 53.

53 Familia, & nomen pro eodem accipitur, & num. 57.

54 Ad fideicommissum ordinatum pro iis, qui sint de Testatoris nomine, hi dumtaxat admittantur.

55 Vox = nomen = suâpte naturâ pertinet ad solos Agnatos, per quos nomen Defuncti conservatur.

57 Caducitatis pœna ex quibus censeri debeat inflicta, licet non sit expressa?

58 Caducitatis pœna, licèt non expressa, resultare valet ex verbis, identitate rationis, atque ex clara Testatoris mente.

59 Lex favet voluntati Testatorum.

Præcipitque, ut, quæ ab ipsis disposita sunt, adimpleantur.

60 Testatoris voluntatem, qui non servant, hereditate privandi sunt.

Procedit, licèt expressa non adsit caducitatis pœna.

63 Onus assumendi ejus nominis, & insignium à Testatore impositum, Agnati implere debent sub caducitatis pœna, licèt non sit expressâ.

64 Hereditates duæ cum onere deferendi cognomen, & insignia Testatorum non sunt in eadem persona incompatibiles, nisi alienæ familiæ mixtura sit prohibita.

65 At sufficit, in alterutra talem prohibitionem contineri.

66 Caducitatis pœna arguitur ex deficiente ve-

risimili Disponentis voluntate.

67 *Ex onere assumendi nomen, & insignia Testatoris inferri nequit agnationis contemplatio.*

68 *Idem onus non egreditur personas, quibus non est injunctum.*

Nec tacitè resultare valet, ibid.

69 *Declara, ex tali onere non benè inferri agnationis contemplationem in casu, quo, posthabitis Agnatis, Extranei cum eo onere vocati sunt, secus in casu priùs factæ Agnatorum vocationis*, & num.70., & 71.

Et juxta hanc distinctionem explicantur, ibid. Decisiones relatæ, dicto num.67., *& vid.* num.72., & seq.

71 *Agnationis conservatio primùm naturali modo, deindeque artificiali contemplata censetur, si post Agnatos Extranei vocati sunt cum onere nomen, & insignia deferendi.*

PERENNEM sui nominis, familiæque conservationem exoptans nobilis Vir Joannes Maria de Peruginis, condidit anno 1495. perpetuum descensivum fideicommissum, ad quod primo loco vocavit quatuor, quos habebat, filios masculos heredes institutos, illisque substituit omnes eorum filios, & Descendentes masculos legitimos, & naturales, donec aliquis de descendentia masculina ipsius Testatoris superesset, omnibus verò Descendentibus suis masculis deficientibus, præter alias, atque alias substitutiones longo ordine dispositas, substituit proximiores Agnatos de agnatione, Casata, & familia ipsius Testatoris, & Descendentes masculos procreandos de legitimo thoro, quos pariter ad invicem instituit, & substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, modo, formâ, & ordine, de quibus supra, salvâ semper gradus prærogativâ; quibus pariter non extantibus, Testator ità disposuit =. *In eventum verò, in quem extingueretur in totum linea masculina dictis ejusdem Testatoris heredum institutorum, & substitatorum, &, ut suprà, vocatorum omnium, prò manutentione, & conservatione Casatæ, & Familiæ ipsius D. Testatoris, seu veriùs illius nomiais, mandavit, quod eligeretur unus Masculus legitimus & naturalis, & de legitimo Matrimonio natus eidem D. Testatori, & ejus Descendentibus præfatis propinquus, & attinens de ejus cognatione, qui se, & ejus Descendentes masculi, & per Masculum legitimi, & naturales, & de legitimo Matrimonio nati usque in infinitum &c. nominari, & vocari faciat, & faciant de Casata, & Familia dicti D. Testatoris, videlicet illorum de Peruginis, & non de ulla agnatione, seu Casata, debeat, seu debeant etiam pro eorum Insigniis, & armis deferre arma, & Insignia dictorum de Peruginis, & maximè, quibus nunc utitur dictus D. Testator &c. & casu, quo talis sic eligendus se appellare non faceret de Casata de Peruginis, vel armis, & insigniis prædictis uti noluerit &c., voluit, Bona deferri ad substitutes contravenientis, qui prædicta observare debeant &c. Et demum, quia expressis, & apertis verbis declaraverat, mentem atque voluntatem suam esse, quod omnia Bona sua, & præsertim illa ab ipso recensenda devenirent, & conservarentur penes suos filios heredes, & ceteros omnes institutos, atque substitutos, & quod in æternum, & perpetuis futuris temporibus in agnatione conserventur, & semper remaneant; idcircò ex ejusmodi Bonis &c. prohibuit omnem detractionem &c. eaque omninò alienari, permutari, locari, pignorari vetuit &c. hocque ideo, ut Bona semper, & continuò in familia, & agnatione remaneant, & ut proprietas, & possessio ex nomine, & genere ipsius D. Testatoris in alium non transferatur, quia omninò, & cum effectu omnia Bona præfata voluit esse, & perpetuò stare, & remanere in Domo, agnatione, Casata, & Familia ipsius D. Testatoris, & nullo pacto, causâ jure, prætextu, seu vigore alienari, quia omninò idem Testator voluit, Bona, & prædicta esse, & restare in agnatione, familia, & descendentia masculina ipsius Testatoris, & dictorum ejus heredum &c. Institutorum, & substitutorum &c., & prædicta omnia fecit, & reliquit dictus Testator pro manutenenda, & conservanda agnatione, Casata, & Familia ipsius D. Testatoris* =.

Cum autem nuper per obitum sinè liberis Ludovici de Peruginis purificatum fuerit d. fideicommissum cum DD. fratribus de Peruginis, ad illius simultaneam successionem adspirat etiam Dom. Antonius Amorini filius Jo. Andreæ Amorini filii Thaddei de Peruginis câ tretus ratione, quod, licèt ipse ex dispositione Matthei de Amorinis illius cognomen, & Insignia absque ulla prorsus mixtura deferre teneretur, nihilominus, cùm in testamento Joannis de Peruginis fideicommittentis onus assumptionis cognominis, & armorum, casatæ, seu familiæ Bologninæ sub pœna privationis adiectum non legatur heredibus, & substitutis de vera domo, & familia de Peruginis, sed solum Extraneis in illam adscitis, atque eligendis de genere Cognatorum, juxtà formam à Testatore præscriptam hujusmodi præceptum, & caducitatis pœna à Testatore inllicta Cognatis d. præceptum non implentibus non afficiat ipsum, eò quod sit de vera familia Perugiua, licet assumpserit cognomen, & insignia familiæ Amorinæ, illudque retineat, ex regula, quod pœna à Testatore comminata Substitutis extraneis, non extendatur ad Institutos, & Substitutos de agnatione; in qua controversia cum à præfatis DD. fratribus de Peruginis requisitus fuerim, ut meam sententiam prò veritate dicere velim, nùm scilicet D. Antonius, ex quo retinet, & retinere vult hereditatem Matthei Amorini præcipientis, possessorem hereditatis suæ denominari debere de Amorinis, & arma, & insignia d. familiæ gestare sinè ulla mixtura alicujus alterius familiæ, denominationis, & Insignium, num, inquam, consequi etiam possit fideicommissum Joannis Mariæ de Peruginis, vel potiùs ulla a-

fit

fit incompatibilitas, ob quam alterutrum dimit-
tere teneatur, in qua gravi, atque ancipiti quæ-
stione, licèt plura in utramque partem conge-
rere possem argumenta, quibus Doctores rem
subtiliùs examinant, atque pertractant; nihilo-
minus, illis posthabitis, operæ pretium me fa-
cturum arbitror, si mentem Testatoris investi-
gando, eamque ex litera, & ab eo dispositis in
testamento, eliciendo, & juxtà verioris Juris
regulas interpretando, germanam illius volun-
tatem assequi curavero, quamobrem diligenti
studio pluries, pluriesque d. testamentariâ dis-
positione examinatâ, atque maturè perpensâ,
veriùs esse crederem, rejecto D. Antonio de
Amorinis, fideicommissum deferri DD. fratribus
de Peruginis.

Moveor, quia in dubium venire nequit, quin
præsens controversia versetur super successione
in fideicommisso à Jo. Maria Perugino condito
1 pro perpetua conservatione, & manutentione
Bonorum in ipsius *casata*, *domo*, *& familia*,
ideoque agatur de fideicommisso verè agnatitio,
in quo ex Disponentis expressa voluntate succe-
dere prohibentur illi, qui non sint de vera agna-
tione, & qui Testatoris nomen, memoriam, &
familiam conservare nequeant, & per conse-
quens videtur à d. hereditate consequenda repel-
lendus D. Antonius Amorinus, qui, quamvis
sit de Testatoris agnatione, tamen ob assump-
tionem, quam fecit familiæ Amorinæ, caret al-
terâ qualitate volitâ à Fideicommittente, quod
nuncupetur de familia Bolognina, & proindè
eidem obstat firmissima illa Juris nostri regula,
2 quâ statuitur, quod, Testatore requirente in
vocatis plures qualitates, alteram tantùm ex eis
illos habere non sufficit, juxtà *Text. in leg. Si
heredi plures 5. ff. de Condit. Instit.*, *Honded.
consf.60. num.16. lib.1.*, *Mans. consult.102. sub
§. Et proindè tom.9.* Cum itaque Fideicommit-
tens voluerit, quod hereditatis suæ possessores
propriam conservarent agnationem, & fami-
liam, perpetuoque denominarentur de sua *ca-
sata*, *& domo*, utique ad hanc successionem
concurrere nequit D. Antonius Amorinus prop-
ter incompatibilitatem dd. hæreditatum, cum
utraque vocatis onus injungat gestandi Insignia,
3 & nomen Testatorum absque aliquâ alterius no-
minis, & stemmatis commixtione, ideoque,
cum nequeant eodem tempore penes eamdem
personam manere, ipse, qui hereditatem Amo-
4 rinam retinere vult, alteram consequi prohibe-
tur, ad tradita per *Molin. de Primog. lib.2.
quæst.14. nu.26.*, *& 27.*, *Fusar. consf.175. n.2.*,
Larrea decis. Granaten. 51. num.3., *cum aliis per
clar. mem. Card. de Luc. de fideic. disc.12. n.7.*,
& disc.13. nu.35., *Torr. de Primog. Ital. part.2.
quæst.56. num.4. 49. & 50.*, *& quæst.58. num.6.*,
Rot. decis. 103. num.2., *& decis.437. per tot.
part.14. rec.*

Nilque turbat, quod onus assumendi nomen,
& deferendi Insignia familiæ Peruginæ à Fidei-
committente adpositum tantùm fuerit Cognatis
vocatis, deficiente primo, & secundo gradu
5 substitutionum inter Agnatos ordinatarum, &
propterea hujusmodi gravamen sub pœna priva-
tionis adiectum censeatur, postquam evenisset
ejusdem substitutionis casus, & non anteà, per
ea, quæ tradit *Altograd. Jun. contr.33. num.46.*,
ac per consequens cessare dicatur in D. Antonio
quælibet incompatibilitas prò retentione utrius-
que hereditatis, Amorinæ scilicet, & Perugi-
næ, dum quoad istius successionem ipse D. An-
tonius non est de genere illorum vocatorum,
quibus tale onus injunctum reperitur, utpotè
qui est de Agnatis masculis, quibus cum expres- 6
sè à Testatore adiectum non fuerit, ad illud
assumendum cogendus non sit, ut notat *Torr.
de Primog. Ital. part.1. cap.38. num.102.*

Istiusmodi namque objectum facili ratione
submovetur, si perpendatur, Testatorem in 7
constitutione hujus perpetui descensivi fideicom-
missi contemplatum fuisse agnationem, & lon-
gevam nominis durationem cum perenni Bono-
rum conservatione in familia sua exoptasse, ut
facti, propè dicam, evidèntiâ evincit superiùs
expositus testamentariæ dispositionis tenor, in
qua ille summoperè sollicitus perpetuæ conser-
vationis propriæ agnationis, instituit primò qua-
tuor filios suos masculos, quibus tàm in reci-
proca, quàm in aliarum substitutionum gradi-
bus substituit eorum filios, & Descendentes
masculos, atque ità primò vocavit filios, qui
erant de agnatione, & masculi ex masculo, &
posteà eorum Descendentes eâdem qualitate
præditos; donec aliquis de descendentia mascu-
lina ipsius Testatoris superesset; Secundò, his
omnibus sublatis, substituit proximiores Agnatos
de agnatione, *casata*, *& familia* ipsiusmet
Testatoris, & cujuslibet eorum filios, & De-
scendentes masculos; Et demum, deficientibus
omnibus etiam masculis agnatis, præcepit, eli-
gi unum Masculum de cognatione sua, qui se,
suosque filios descendentes masculos, & per
masculum usque in infinitum vocaretur, & de-
nominaretur de *casata*, *& familia* Fideicom-
mittentis; Quæ quidem longa institutionum, 8
& substitutionum diversarum personarum, gra-
duum, & ordinum series in infinitum protracta
cum multiplici, & sæpèsæpiùs repetita, ac sem-
per in toto institutionis, ac substitutionum præ-
dictarum contextu tàm in partibus dispositivis,
quàm in conditionalibus volitâ qualitate mascu-
linitatis, eâdemque tanto studio in singulis casi-
bus expressâ, præsefert, Testatorem agnationis
conservationem concupivisse, & ideò primò
Masculos agnatos invitasse, ut per continuatam 9
Masculorum successionem Bona in agnatione
conservarentur, ut optimè notant *Surd. consf.96.
num.31.*, *Decian. resp.31. num.95. lib.1.*, *Rosa
consult.69. num.160.*, *& 161.*, *Knipschilt de
fideicom. cap.6. num.210.*, *clar. mem. Card. de
Luc. eodem tract. in summa num.242.*, *Mans.
consult.104. num.14. tom.9.*, *Palm. decis. Lucen.
210. num.13.*, *& seqq.*, *& decis.275. num.26.*,
Rot. decis.95. num.9. 10. & 11. part.13., *dec.69.
num.18.*, *& 19. part.17.*, *decis.232. num.6.
part.19. rec.*, *& in Romana fideicommissi de Mo-
ronis 10. Maii 1697. §. Potissimùm verò coràm*

bo. me. Pio inter collectas poſt Card. de Luc. ad
ornat. de fideicom. deciſ.17. num.13.
Magis vero agnationis conſervandæ deſide-
rium eluceſcit ex illa omnium ſupereminenti
demonſtratione deſumpta ex eo, quod Teſtator
perpetuo fideicommiſſo univerſæ poſteritati ſuæ
10 proſpicere volens, primò vocavit veros, & na-
turales Agnatos, in quibus familia de Peruginis
verè conſervabatur, quos ſi temporum viciſſi-
tudine deficere contigiſſet, familiæ ſuæ renova-
tionem, tum etiam fideicommiſſi perpetuam
conſervationem optans in Cognatis, mandavit,
eligi unum Maſculum ex eis, qui cum univerſis
Deſcendentibus ſuis maſculis progenitis ex Ma-
ſculis uſque in infinitum vocarentur *de familia,*
& caſata ipſius Teſtatoris, ex hoc enim nomi-
nis & armorum onere poſt omnium Agnatorum
defectum impoſitum Cognatis ad artificialem
agnationis ſuæ renovationem invitatis, evidentiſ-
ſimum promanat argumentum evincens, vota
omnia Teſtatoris, veluti ad unicum, & ultimum
finem, directa fuiſſe ad perpetuam conſervatio-
nem Bonorum in agnatione, & familia ſua,
dum, naturali agnatione extinctâ, eamdem
ſaltem fictè, & per artificium reſtaurare voluit,
ut nomen, & familiam ſuam memoriæ quaſi
ſempiternæ mandaret, ut optimè notat *Ripa in*
leg. Centurio num.164. ff. de vulgar., & pupillar.,
Pariſ. conſ.19. n.34. lib.2., Rimin. Jun. conſ.21.
num.86., & ſeqq., & conſ.23. n.82., & ſeqq.,
Cuſanat. conſ.20. num.28., & ſeqq., Peregrin.
de fideicomm. art.25. num.27., Roſa conſult.69.
num.163., Palm. Nep. allegat. 310. num.15.,
Ridolphin. allegat.34. num.4., Palm. deciſ. Lu-
cen. 275. num.22., & 25., Rot. deciſ.95. n.12.
part.13., & deciſ.232. num.9. part.19. rec., &
optimè Manſ. conſult.102. num.8. ſub §. Verùm
ſi conjecturis verſ. præter hoc inquam.
Quamobrem, cum Teſtator id unum præ
mente habuerit, ut nempè tota ſua hereditas in
familia, & agnatione naturali, & vera, quoad
licuiſſet, maneret, deindeque in artificiali, &
11 ficta de Peruginis conſervaretur, idcircò ex eo,
quod, deficiente ſuâ naturali agnatione, ad eam
artificialiter renovandam invitaverit Cognatos
de aliena familia, eos gravando ad aſſumendum
familiæ ſuæ Inſignia, & cognomen, manife-
ſtum fit, quod noluit, ad hereditatis, ſeù fidei-
commiſſi à ſe conditi ſucceſſionem venire poſſe
veros Agnatos, & Maſculos, alienæ familiæ
nomen, & Inſignia gerentes, licèt in primis in-
ſtitutionis, ſeù ſubſtitutionum gradibus compre-
henſos, quia vehemens illius deſiderium conſer-
vationis hereditatis in ſua agnatione naturali pri-
mùm, & poſteà artificiali votis omnibus expen-
ſæ fruſtratum remanſiſſet, ſi Agnati primo loco
vocati, relictâ propriâ, ac naturali familiâ,
dimiſſiſque Teſtatoris nomine, ac Inſignibus,
12 ad alteram convolaſſent, hujus nomen, & ar-
ma aſſumendo, quorum delatione minimè adim-
pletur Inſtitutoris voluntas exoptantis in vocatis
ad fideicommiſſum conſervationem agnationis,
& memoriæ nominis, & familiæ ſuæ, quæ, non-
13 niſi ejuſdem cognominis appellatione, & Inſi-
gnium delatione conſervari, & manuteneri po-
teſt. Quamobrem, cum ex his perennis memo-
ria familiarum, & domorum habeatur, & ve-
luti à ſuo fonte per perſonas à Teſtatoris ſangui- 14
ne proficiſcentes ejus memoria ad poſteros tranſ-
mittatur, ut benè in propoſito docuit *Knipſchilt.*
de fideicomm. famil. nobil. cap.14. num.21., &
ſeqq., verbis illis = *quemadmodum ſtigma militem,*
habitus, & Cuculla Monachum, & Clericum,
Clamys Militem, Purpura Regem, Stola Sacer-
dotem, Toga Advocatum, Brichus Ruſticum
oſtendit, ita Inſignia originem, agnationem, &
familiam arguunt, ac talis quis præſumitur, qua-
le nomen, & Inſignia gerit &c.; qui enim idem
cognomen, ſeù genuinum nomen alicujus familiæ
gerit, is quoad ſubſtantiam ejuſdem ſanguinis fa-
miliæ, & agnationis eſſe cenſetur = & prius di-
xerat *cap.6. num.127.* inquiens =, *tàm ex nomine,*
quàm ex Armis, & Inſignibus familiarum agna-
tionem, & cognationem, ut & virtutis, & re-
rum præclarè geſtarum memoriam in Succeſſoribus
conſervari =; nequeunt proindè à vocatis dimitti
nomen, & deferri Inſignia, quæ originem, 15
agnationem, & familiam arguunt, ut tradide-
runt *Pariſ. conſ.19. num.36., & ſeqq. lib.2.,*
Ancharan. conſ.113. n.3. & 4., Fuſar. conſ.175.
num.9. & 10., Molin. de Primogen. Hiſpan. lib.2.
cap.14. num.5. & 6., Knipſchilt. de fideicom.
cap.6. num.127., Caſtill. contr. Jur. lib.5. de
conject., & interpret. ultim. volunt. cap.136.
num.76. §. Et memoria. Ut igitur voluntas Jo.
Mariæ Perugini ſuum ſortiatur effectum, dicen-
dum eſt, quod D. Antonius Amorinus admitti 16
non debeat, niſi adimpletâ mente Teſtatoris,
deferendi videlicet nomen, & Inſignia familiæ
Peruginæ; quibus depoſitis, nominis, & fami-
liæ memoriæ conſervationem aſſequi minimè
poterat, ut proſequitur *Fuſar. d. conſ.175. n.10.*
in fin., Caſtill. d. cap.36. num.76. d. §. Et me-
moria circà finem.
Et ſanè, ſi, ut deplorat *Imperator Conſtanti-*
nus in leg. lex quæ Tutores 22. §. Nec verò Cod.
de adminiſtr. Tutor. = *domum vendere, in qua de-* 17
fecit Pater, minor crevit, in qua Majorum ima-
gines aut non videre fixas, aut revulſas videre,
ſatis eſt lugubre = *Cujac. ad d. tit. Codic. tit.38.*
lib.5. oper. poſthum. fol. mihi 599. litt.D., quan-
tò magis juſto dolore commotus fuiſſet, videns,
Agnatos, qui memoriam nominis Teſtatoris per-
petuò repræſentare debebant, agnatitiis Inſigni- 18
bus, & avito nomine depoſito, in extraneas fa-
milias commigrare; ab omni igitur juſta ratione
aberrat, quod Teſtator votis omnibus familiæ,
& nominis ſui conſervationem exoptans, ideo-
que veros, & naturales agnatos omnes primum
vocans, &, his deficientibus, ad naturalem agna-
tionem modo ficto renovandam Cognatos invi- 19
tans, injuncto eiſdem onere aſſumendi cogno-
men, & arma familiæ Bologninæ, voluerit
primos Deſcendentes maſculos de vera, & natu-
rali agnatione vocatos, & per quos voti ſui com-
pos fieri poterat, immunes, & exemptos eſſe à
gravamine deferendi proprium cognomen, &
arma, eiſdemque permiſiſſe, relictâ propriâ fa-
miliâ,

miliâ, neglectiſque propriis Inſignibus, aliud co-
gnomen, & extraneum ſtemma aſſumere, reti-
nendo, & poſſidendo Bona præcisè relicta, &
deſtinata pro conſervatione, manutentione, &
perpetuitate *caſatæ, nominis, & familiæ ſuæ*;
patet itaque in caſu noſtro, quod, admiſſis pri-
mis Deſcendentibus agnatis maſculis vocatis abſ-
que onere prædicto deferendi cognomen, & In-
ſignia familiæ Peruginæ, maximum ſequeretur
abſurdum directè repugnans menti Teſtatoris,
qui poſtquam undequaque conquiſiviſſet media
omnia, quibus ſuum deſiderium impleretur,
20 fruſtrà ad hoc opus perficiendum primùm vocaſ-
ſet Deſcendentes omnes maſculos in infinitum
de vera, & naturali agnatione, &, hac penitus
extinctâ, cum amplius ſperare non poſſet con-
ſervationem nominis, & armorum à natura, in
veris ſcilicet Agnatis, illam mutuare voluerit ab
arte, & fictione, ſi ad ſenſum D. Antonii Amo-
rini primi Deſcendentes, in quibus vera agnatio
conſervari, & deſiderium Teſtatoris expleri po-
terat, admittendi eſſent ad ſucceſſionem abſque
onere prædicto geſtandi nomen, & Inſignia Te-
ſtatoris eo ſub obtentu, quod tale gravamen non
fuerit eis injunctum, idemque limitatè adpoſi-
21 tum cenſeatur ſolis Cognatis, illiſque ſubſtitu-
tionum gradibus, quibus expreſsè adiectum le-
gitur, quæ ſanè reſtrictio nemo non videt quan-
tum repugnet menti Teſtatoris, inanis namque
fuiſſet diligens cura, & ſtudium, atque incul-
cata præcepta, quibus ille Cognatis hoc onus
adiecit, ſi antequam ad eos ſucceſſio deveniret,
jam per alienas familias, & diverſo nomine,
quàm Peruginorum, diviſa, poſſeſſaque fuiſſet
ejus hereditas, hac enim ratione vel, in perpe-
tuum, Peruginorum cognomen tot mediis voli-
22 tum, votiſque omnibus exoptatum à Teſtatore,
perpetuâ oblivione in Agnatis obrueretur, aut
ſaltem, nonniſi poſt plura ſecula reviviſceret, ut
egregiè ponderat *Manſ. d. conſult.*102. *ſub n.*8.
*§.Verùm ſi conjecturis verſ. hic manifeſtè tom.*9.

Quocircà, nè mediis omninò ineffieacibus,
& contrariis ad tantoperè optatum finem Teſta-
tor adſpiraſſe videatur, dum progreſſus fuit ad
delectum perſonarum, quibus ágnationem na-
23 turalem ficto modo reſtaurare voluit, omninò
dicendum eſt, cum tali gravamine non deferendi
cognomen, & arma familiæ Peruginæ vocaſſe
etiam primos Deſcendentes, & Subſtitutos, quam-
vis hoc onus eiſdem expreſsè non adpoſuerit,
aliàs enim deſtrueretur finis præcipuus perpetuò
manutenendi, & conſervandi nomen, domum,
& familiam Peruginam in omnibus Maſculis
24 agnatis, his tantummodò omnibus deficienti-
bus, ordinando ſubſtitutionem favore Maſculi
ex Cognatis eligendi cum onere ſupradicto,
adeout, ſi, nonniſi cum tali gravamine, dicerentur
vocati omnes etiam primi Deſcendentes agnati,
daretur qualitas ſinè ſubſtantia, ut ponderat
*Altograd. conſ.*92. *num.*27. *lib.*1., *& conſ.*81.
*n.*16. *&* 28. *lib.*2., *Balduec. obſervat. ad conſ.*15.,
*Ramon. num.*56. *&* 57., *& rer. Judicat. tit. de
legat. deciſ.*3. *num.*14., *& ſeqq.*, *Rota in Piſau-
ren. Fideicommiſſi de Bigazzinis* 14. *Novem-
bris* 1605. *coram Litta, apud Giovagn. conſ.*75.
*num.*72. *lib.*1., *coram Arguell. deciſ.*54. *n.*26.
& 27., *& deciſ.*20. *num.*3. *&* 4. *part.*19. *rec.*

Naturalis itaque rationis dictamini maximè
conſonum eſt, quod præceptum deferendi no-
men, & arma à Teſtatore injunctum ob eum
dumtaxat finem, uè ſui nominis memoria um- 25
quam interiret, magis convenit primis Agnatis
maſculis vocatis, quibus ſuperſtitibus, naturalis
agnatio durat, & ſubſiſtit, quàm Cognatis ſub-
ſtitutis. Quæ enim vera, & rigoroſa agnationis
contemplatio ex hujuſmodi delatione armorum, 26
& nominis familiæ conſiderari poteſt in iis per-
ſonis, quæ extraneæ ſunt, & agnatitiam quali-
tatem non habent, & quæ, nonniſi extinctis ve-
ris Agnatis, ideoque ſublato ſubiecto, in quo
vera agnatio conſervatur, admittendæ ſunt ad
ſucceſſionem ? ut optimè ratiocinatur *Torr.
cap.*38. *n.*60. *part.*1. *de Primogen.*, *& majorat.
Ital.* Præceptum igitur deferendi nomen, & In- 27
ſignia Fideicommittentis ex veriſimili illius vo-
luntate demandatum cenſendum erit quouſque
extent veri Agnati, & per conſequens latam re-
cipiendo interpretationem comprehendet eos
omnes, quibus generalis ratio, & præſumpta 28
Inſtitutoris mens convenire, & adaptari poteſt,
prætereaque, cum ratio illa generalis, & præci-
pua, quam noſter Fideicommittens expreſſit,
quod *prædicta omnia fecit, & reliquit pro manu-
tenenda, & conſervanda agnatione, caſata, &
familia ipſius D. Teſtatoris* = æquè vigeat in om- 29
nibus gradibus, & perſonis, efficit, ut grava-
men, quod videbatur certas perſonas, & gra-
dus reſpicere, porrigi, ſivè trahi debeat ad omnes
gradus, & perſonas ſinè præfinitione aliquâ,
quoniam in eis eadem militat identitas rationis,
& præſumpta Diſponentis voluntas, unde eâdem
generali ratione urgente, gravamen in uno ca- 30
ſu, aut ſubſtitutionum gradu à Teſtatore omiſ-
ſum pro expreſſo habendum eſt, ex illa inter-
pretatione, vel ſuppletione, quam lex ex veri- 31
ſimili Teſtantis voluntate facere ſolet, ad *Text.
in l cum autem ff. de condit.*, *& demonſtr.*, *leg.
acutiſſimi Cod. de fideic.*, *leg. Cum Pater §.Dul-
ciſſimis ff. de legat.*2., *Imola in leg. Si quis ità
§. Eà lege num.*9. *ff. de verbor. oblig.*, *Bald. in
leg. Quod verò nu.*1. *ff de legib.*, *Corn. conſ.*173.
*col.*3. *ſub num.*30. *lib.*1., *Pariſ. conſ.*83. *num.*21.
22., *& ſeqq. lib.*1., *Caſanat. conſ.*4. *ex num.*59.
uſque ad 80., *Maſcard. de probat. concluſ.*1136.
*ex num.*8. *uſque ad* 13., *Mantic. de conject. ulti-
mar. volunt. lib.*6. *tit.*14. *num.*8., *Molin. de Pri-
mogen. lib.*1. *cap.*4. *num.*24., *& plurib. ſeqq.*,
*& cap.*5. *num.*6., *& ſeqq.*, *& num.*9., *Mierez.
de Majorat.* 2. *part. quæſt.*4. *illat.*8. *num.*212., *&
ſeqq.*, *optimè Caſtill. de more ſuo plures congerens
quotid. contr. Jur. lib.*5. *de conjectur. & interpret.
ultim. volunt. cap.*181. *à num.*5. *ad* 24., *ſignanter
à num.*6. *ad* 13., *clar. mem. Card. de Luc. de fi-
deicom. diſc.*45. *num.*6., *& egregiè diſc.*253. *n.*3.
in ſupplem., *Rocca diſput. Jur. ſelect. cap.*194.
*num.*136., *& ſeqq.*, *Balducc. deciſ. & rer. Ju-
dic. tit. de legat. d. deciſ.*3. *num.*18. 19. *&* 20.

At cur in re non dubia argumentis utimur

non necessariis ? Quippe Jo: Mariæ Perugini
mentem fuisse, ut primi instituti, & substituti
invitati succederent in ejus hereditate cum obli-
gatione deferendi nomen, & arma familiæ Pe-
ruginæ evidens, & apertum sit, iterum, atque
iterum memoriâ repetendo testamentariam di-
spositionem, in qua ille primo loco vocavit fi-
lios suos masculos, & descendentes ab eis, sem-
per tamen masculos ex masculis in infinitum, his
deficientibus substituendo proximiores Agna-
tos *de agnatione, casata, & familia* ipsius Te-
statoris semper masculos, & denique, si hos
quoque ob humanarum rerum vicissitudinem de-
ficere contigisset, mandando eligi unum Mascu-
lum ex Cognatis cum onere, & præciso grava-
mine assumendi nomen, & Insignia Testatoris,
ex hoc enim disponendi modo apertè suade-
tur, solertissimum Testatorem primis Masculis,
aliisque substitutis de vera agnatione Perugino-
rum jam nuncupatis, onus assumptionis no-
minis, & delationis Insignium familiæ suæ,
32 ideo adiicere omisisse, quia superfluum omninò
duxerat hoc gravamen imponere illis, quibus ex
origine, & qualitate naturaliter insitum, &
33 ingenitum esse sciebat, & per consequens illos
vocavit, nullâ penitus factâ expressione cogno-
minis, & Insignium, quia in eisdem præsuppo-
suit præfatas qualitates, & quod procul abesset
34 periculum mixturæ, atque assumptionis alterius
cognominis, ut benè ratiocinatur *Soccin. Jun.
cons. 19. sub num. 22. vers. ex quo potest lib. 3., Aymon. cons. 985. num. 51. antè fin., Cafanat. cons. 47. num 59., & seqq., Castill. quotidian. contr. Jur. lib. 5. d. cap 181. sub num. 7. vers. Imo casus omnes, benè Mans. d. consult. 102. num. 9. §. Neque forte tom. 9., Rot. coram Cerro dec. 910. sub num. 7., decis. 98. num. 6. in fin. part. 8., decis. 316. num. 16. part. 11., decis. 65. num. 15., & decis. 358. num. 21. part. 17. rec., & in Romana Fideicommissi de Mutinis 25. Junii 1694. §. Tum etiam ponderatâ coram R.P.D. meo Muto impress. post clar. mem. Card. de Luca ad mater. de fideic. decis. 44. num. 4.*

Huic verò apertæ, & claræ Testatoris volun-
tati consonat naturæ, & Juris ratio, nam, cum
35 ad fictionem non sit recurrendum, nisi postquam
defecerit veritas, ut notant *Palm. decis. Lacen. 275. num. 25., Rot. coram Dunoz. Jun. decis. 739. num. 4. & 5., d. decis. 69. num. 35. part. 17. rec.*,
colore nullo suaderi poterit, Testatorem adeò
36 sollicitum conservationis propriæ agnationis, &
familiæ, per fictionem tantum assequi voluisse
perpetuitatem illam, quam per legitimum, &
37 naturalem modum magis perfectè obtinere pote-
rat, verisque Agnatis permisisse in alienas se con-
jicere familias, & quamvis extranea arma, &
38 nomen gererent, eisdem indulsisse fruitionem
suorum Bonorum, impenso studio, & diligenti
curâ relictorum, primò pro naturalis, deinde-
que pro artificialis familiæ Peruginæ conserva-
tione, unde, si artificiales Agnatos cum onere
numquam deferendi cognomen, & Insignia sua
invitavit, magis justâ ratione credendum est,
cum eodem gravamine Descendentes suos vocas-
se, noluisseque, illo umquam tempore ab eis de-
poni posse, ut optimè prosequitur *Mans. d. consult. 102. num. 9. vers. Secundo, clar. mem. Card. de Luc. de fideicom. d. disc. 253. num. 4. in supplem.*;
& hoc gravamen ideò expressè illis adiicere omi-
sisse, quia primò disposuerat inter filios, & De-
scendentes, qui eisdem Insigniis, armis, & no-
mine utebantur, &, eis deficientibus, proximio-
res, & eos, qui ex sua familia procederent, sub-
stituerat, qui paritèr eisdem cognominibus nun-
cupabantur, atque idcircò delatio ejusdem no-
minis usque adeò eis conveniebat; propriumque
erat, ut de hoc minimè ambigens Testator nihil 39
deliberandum putaverit, superfluumque credi-
derit illos admonere, speciale injungendo grava-
men, quâ spe si frustraretur Testator, frustra-
rentur etiam omnia illius vota; possent nam-
que Substituti, positis gentilitiis insignibus, & no-
mine, frui Bonis ab ipso relictis, quo nihil esset ab- 40
surdius, & adversaretur rectæ, & benè ordina-
tæ illius menti, ut notant *Castill. quotid. lib. 5. de conject., & interpret. ultim. volunt. cap. 136. sub num. 76. §. Primò rarò, aut numquam, Torr. de Primogen. Ital. part. 1. cap. 38. num. 138., & firmant Mans., & Card. de Luc. supra allegati.*

Fortius verò hæc urgent, si spectemus, Testa-
torem, deficientibus omnibus Agnatis suis pri-
mo loco vocatis, nè suæ familiæ nomen um-
quam periret, sed perennis illius memoria per-
petuò vigeret, devenisse ad vocationem Cogna-
torum = *In eventum, in quem extingueretur in totum linea masculina dd. ejusdem Testatoris heredum institutorum, ac, ut supra, vocatorum omnium pro manutentione, & conservatione Casatæ, & Familiæ ipsius D. Testatoris, seù veriùs illius nominis* =,
ex quibus verbis planum fit, hanc qualitatem,
& onus gerendi nomen, & stemma gentilitium,
Testatorem expetiisse etiam in primis substitu-
tionum gradibus, quamvis literaliter non ex-
presserit, nam, cum eos vocaverit, ut manute-
nerent, & conservarent *casatam, familiam*, seù
veriùs *illius nomen*, utique hoc conservare ne-
quibant primi Successores agnati instituti, & 41
substituti diversa insignia, & cognomen defe-
rentes, quia tunc reputari amplius non poterant
de familia, & nomine Perugino, sed de genere 42
illo, cujus cognomine appellabantur, ex diver-
so enim cognomine, & diversis Insignibus fa- 43
miliæ distinguuntur: & qui idem cognomen,
sive genuinum nomen alicujus familiæ gerit, is
quoad substantiam ejusdem sanguinis, familiæ,
& agnationis esse censetur, *leg. stigmata Cod. de* 44
Fabricen., & in leg. ad cognoscendum Cod. de ingen. manumiss., Cephal. cons. 90. num. 17., & 18. vol. 1., Cassan. in Cathalog. Glor. Mund. part. 1. considerat. 48. num. 41., cum aliis per Knipschilt. de fideicom. d. cap. 13. sub num. 19., & num. 22. versus finem, Torr. de Primog. Ital. part. 1. cap. 38. num. 450., Rot. coram Cerro d. decis. 910. n. 8.

Et vota Testatoris optantis conservationem
suæ *casatæ, familiæ, & nominis* cum quasi
sempiterna, & numquam interrupta continua-
tione fideicommissi à se conditi in sua familia,
adimpleri perfectè non poterant, nisi pro tem-
pore

pore in illo successuri, eodem cognomine Peru-
45 gino se ouncuparent, eisdemque uterentur Insignibus, memoriæ enim, nominisque conservatio nullo alio medio obtineri potest, quàm ex nominis, & armorum delatione, sicut ex eorum omissione memoria Testatoris omninò perit, atque penitus aboletur, idooque non modò verisimilitèr, sed etiam necessario omninò credendum est, quod id Testator voluerit etiam in primis gradibus, quamvis non expresserit, eo
46 ipso, quod constituere professus fuit perpetuum descensivum fideicommissum pro conservatione agnationis, domus, casatæ, & familiæ, proindeque ad illud vocati coguntur nomen domus conservare, & arma familiæ retinere, ut optimè probat *Fusar. d. cons.175. num.12. & 13., Castill. quotid. contr. Jur. lib.5. cap.136. num.76. tot. §. Et memoriæ, & seqq.*

Id etiam confirmatur argumento ducto ab expressa prohibitione alienationis facta, ut Bona sub fideicommisso relicta, perpetuò conservarentur, & devenirent in Testatoris filios heredes, & ceteros omnes institutos, & substitutos, utque perpetuis futuris temporibus in agnatione remanerent, d. prohibitionem nedum faciendo omnibus institutis, & substitutis, verùm etiam illam extendendo ad eos omnes actus, qui sub hoc vocabulo latissimè sumpto venire poterant, & demum sub eadem prohibitione comprehendendo legales omnes detractiones, adposità, & expressâ latissimâ, omniumque casuum comprehensivâ ratione, videlicet = *ut Bona semper, & continuò;* sunt verba dispositionis, *in familia, & agnatione remaneant, & ut proprietas, & possessio ex nomine, & genere ipsius D. Testatoris in alium non transferatur, quia omninò, & cum effectu omnia Bona præfata voluit esse, & perpetuà stare, & remanere in domo, agnatione, casata, & familia ipsius D. Testatoris* =, iterum adjiciens, quod nullo pacto, causâ, prætextu alienari possent, = *quia omninò idem Testator voluit, Bona prædicta esse, & restare in agnatione, & familia, & descendentia masculina ipsius D. Testatoris, & dd. ejus heredum institutorum, & substi-*
47 *tutorum* = hæc enim tàm rigida, & arcta prohibitio cujuscumque alienationis, & detractionis ex quacumque causa, & prætextu indicta, ex ratione, ut Bona perpetuò obnoxia essent fideicommisso condito pro conservatione *domus, agnationis, casatæ, & familiæ*, ac descendentiæ masculinæ ipsius Testatoris, rei evidentiâ evincit, Testatorem in animo, menteque habuisse eos tantùm vocare, qui deferrent nomeo, & Insignia ipsius familiæ, nàm, cùm tam primis filiis, & aliis omnibus heredibus institutis proximioribus de familia, quàm Cognatis expresse vetuerit omnem alienationem, ut Bona in casata, familia, & agnatione perpetuò maoerent, profectò adeò enixum desiderium conservandi Bona in agnatione, & familia volitum, & demandatum etiam filiis, & primis
48 heredibus institutis apertè demonstrat exclusionem illorum, qui non deferrent nomen, & Insignia Testatoris, nam ceteroquin non adimpleretur votum Testatoris conservandi Bona in ejus
casata, & familia, si admitterentur Agnati, 49
alienæ familiæ nomen, & Insignia usurpantes, ideoque, cum Testator prospexerit conservationi agnationis, *casatæ, & familiæ suæ*, oportet, eumdem vocasse ad fideicommissum solos Masculos ex agnatione sua procedentes, & per consequens illos, qui retinerent nomen familiæ geo- 50
tilitiæ, & vocarentur de Peruginis, cum istis tantùm conveniat nomen illud *casatæ, domus, & familiæ*, ad *Text. in leg. Familiæ 196. ff. de verbor. signific., leg pronunciatio §. Familia ff. eod., Menoch. de præsumpt. lib.4. præsum.88. num.12., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib.8. tit.12. n.17., Castill. quotid. contr. lib.5. cap.93. §.17. à num.1. ad 5., Miercz. de majorat. part.2. quæst.6. num.419., Knipschilt. de fideicom. cap.1. num.35., & latiùs num.35., Torr. de majorat. & Primog. Ital. cap.25. §.9. num.111. & 112., & cap.38. §.11. num.282., & plurib. seqq., optimè Rot. coram Ubag. decis.24. n.6., in rec. decis 170. num.2. part.16., decis.127. num.6. part.18., & coram bon. mem. Emerin decis.1135. num.4., & in Romona Fideicommissi de Moronis 4. Maii 1599. coram R. P. D. meo Priolo inter collect. à Palma decis. Lucen. decis.218. num.6. 7. 8. & 9.*

Maximâque notâ digna sunt verba illa, & ratio adposita in prohibitione alienationis, scili- 51
cet, = *ut proprietas, & possessio ex nomine, & genere ipsius D. Testatoris in aliam non transferatur* =, quæ expressa ratio cum indicet præcisam voluntatem Testatoris, ut Bona conserventur in iis, qui sunt de suo nomine, perspicuum fit, quod, si Agnati in primo, & secundo substitutionum ordine vocati assumentes alienam familiam succedere possent in fideicommisso constituto a Perugino, proprietas, & possessio Bonorum exiret ex genere, & nomine Fideicommittentis, & transferretur in diversum nomen, & alienam familiam contra apertam voluntatem Testatoris prohibentis tàm primis heredibus, quàm omnibus aliis substitutis quamcumque alienationem, expressâ causâ, ne Bona ex nomine, & genere suo exirent, hoc est, ut manerent in 52
iis, qui essent de sua *familia, & cognomento*, cum *familia*, & *nomen* pro eodem accipiatur, 53
idemque sit dicere: de meo *nomine* non exeat, ac velle: de *familia* mea, de mea agnatione non exeat, & proinde necesse est, ut, qui vocantur, 54
sint ex eodem nomine, aliàs non admittuntur ad hoc fideicommissum, ut, per *Text. in d. leg. in, qui cum plures 94. ff. de legat.3., leg. Cum ità §. In Fideicommissa ff. de legat.2., egregiè probat Cuiac. oper. posth. tom. 4. part. 1, Comment. ad leg. filius familias 114. §. Divi ff. de legat. 1. sub lit. A*, ibi = *plerumque autem exprimitur hæc causa, nè de* 55
nomine meo exeat, quibus verbis Testator id facit, ut res conservetur in iis, qui sunt de suo nomine, familiam, & nomen pro eodem accipimus, leg. omnia &c. ità exprimit, nè de familia exeat, ne ex nomine familiæ, aut familia nominis =, *fol. mihi 1159., Alenaud. cons.105. num.6. tom.7., Peralta in leg. cum ità legatur §. In fideicommisso ff. de legat.2. num.18. vers. sed & gloss. fol.364.*, ubi inquit,

56 inquit, quod vox illa *nomen* de sui natura est specialis, & stricta, quia pertinet ad solos Agnatos, per quos conservatur cognomentum Defuncti, & sic memoria ipsius, subditque, hoc non indigere ulteriori confirmatione, & optimè firmat *Hieron. Leo decis. Valent. tom. 2. decis. 170. à num. 4. ad 9.*

Hæc igitur cum ità se habeant, parùm officere
57 videtur, quod Testator veris Agnatis, ut supra, institutis, & substitutis non indixerit pœnam caducitatis, & privationis in casu non gestationis insignium, & nominis gentilitii, quia, præterquam quod ille abstinuit ab expressâ pœnæ ullius irrogatione, eò quod supposuerit, istos tamquam de sua familia, & agnatione numquam illud fore relicturos; proindeque, licèt caducitatis pœna materialibus verbis inflicta non legatur in ea testamentariæ dispositionis parte, in qua Agnati masculi instituti, & substituti reperiuntur, attamen ex verbis, ex identitate rationis,
58 & ex clara denique mente Testatoris, istis quoque illam imposuisse omni ratione censendum sit, si hi ullo umquam tempore fideicommissum suum obtinere præsumpsissent absque delatione nominis, & insignium familiæ Perugiaæ, *Palm. alleg. 230. num. 6.; Rota in Urbevetana Fideicommissi 12. Januarii 1685. §. Attentâ præsertim, & in Ariminen. Fideicommissi 3. Martii 1692. §. Idque clarius coram R̃mo D. Hervault.*

Satis esset dicere, quod lex favens Testatorum
59 voluntati præcipit, ut ea, quæ disposita sunt à morientibus, impleantur, ideòque inobsequentes, de mera Juris censura, commodis omnibus,
60 utilitatibusque ex testamento delatis orbantur, tametsi Testator expresse privationis pœnam
61 non irrogaverit, ut sancitur in *§. Si qui autem non implem Auth. de hered., & falcid.*, ex qua sumpta est *Auth. hoc amplius, & leg. final. in fin. Cod. de Fideicomm.*, ubi *Imperator* respiciens leges, quæ justis dispositionibus Testatorum omnimodè heredes obedire compellunt, ait, quod
62 strictiùs illæ causam exigentes, etiam amittere lucrum hereditatis sanciunt eos, qui Testatoribus suis minimè paruerint, ut benè, ex his juribus, ad rem nostram concludunt *Paris cons. 1. n. 68., Thesaur. quæst. forens. lib. 1. quæst. 34. num. 13., & seqq., Fusar. de substit. quæst. 582. num. 2., Ciarlin. contr. 43. per tot., & contr. 126. n. 26., & seqq., Palm. alleg. 45. num. 34., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 7. num. 13., disc. 13. num. 18., disc. 14. num. 8., & in Summ. num. 348., Rot. decis. 437. num. 4. part. 4. rec.*

Cum itaque lex ipsa inviolabiliter observari præcipiens, & exitum habere optans suprema morientium arbitria, adversùs inobedientes
63 pœnam statuat privationis, indè fit, quod in nostra hypothesi Agnati in primo, & secundo substitutionum ordine vocati tenebantur ex mente non dubia Testatoris deferre cognomen, & arma, privationis pœnam subituri, si tale onus detrectassent, etiamsi illa expresse à Disponente statuta non fuerit, ut in specie tradit *Barry. de success. lib. 17. tit. 18. de condit. nomin., & insign. defer. num. 2., & seqq., Urceol. consult. 84. num. 23., Rota in Albanen. Castri Nemoris 14. Maii 1688. §. 1., & §. Demum cor. clar. mem. Card. Caccia, & cor. bon. mem. Emerix jun. dec. 1059. num. 15., & in Romana Fideicommissi de Avila 4. Martii 1694. §. Non obsistente coram R.P.D. meo Muto.*

Minus urget, quod dd. duo fideicommissa, Peruginum, & Amorinum, non sint incompatibilia, ex quo in illo Perugino non continetur
præceptum deferendi arma, & nomen familiæ 64
simpliciter sinè mixtura aliorum, quia, cum talis mixtura prohibita reperiatur in fideicommisso Amorino, hoc sufficit, ut dd. fideicommissa
sint invicem incompatibilia, cum utrumque fi- 65
deicommissum possideri nequeat citra violationem voluntatis, saltem Matthæi de Amorinis, mandantis delationem cognominis, & insignium propriæ familiæ sinè ulla mixtura alterius agnationis, & familiæ, eâque propter, cum D. Antonius possideat hereditatem Amorinam, non potest utrumque præceptum adimplere, & per consequens debet fideicommissi Perugini successione carere, etiamsi à Fideicommittente ex-
pressè inflicta non legatur pœna caducitatis, cum 66
ista subintelligatur, veluti ex deficiente verisimili Disponentis voluntate, *Bartholom. Soccin. cons. 70. num. 25. lib. 1., & cons. 188. num. 12. lib. 2., Valenz. cons. 69. ex num. 26. usque ad nu. 46., Molin. de Primog. Hispan. lib. 2. cap. 14. nu. 26., & de justit, & Jur. tom. 3. disput. 615. num. 6., Thesaur. jun. lib. 1. quæst. forens. quæst. 34. n. 13. cum seqq.*, & optimè notant *Castill. contr. jur. lib. 5. de conject., & interpret. ultim. volunt. d. cap. 136. num. 77., Card. de Luc. de Fideicomm. d. disc. 13. num. 17., & 18.*

Extremum est, ut respondeamus *Decisionibus in Bononien. Fideicommissi de Ghisellis 24. Ja-
nuarii 1685., & 17. Maii 1686. coram R̃mo D.* 67
Hervault., & 4. Julii 1677. cor. clar. mem. Card. Caccia inter impress. post Balducc. ad Ramon. decis. 11., 12., & 13., in quibus firmatur, quod ex onere substitutis adposito deferendi nomen, & insignia Testatoris, non desumatur argumentum contemplationis agnationis, cum d. onus
non egrediatur personas, quibus demandatum 68
fuit, nec tacitâ interpretatione trahi possit ad substitutiones, & partes testamenti omninò distinctas, & separatas, in quibus à Testatore prætermissum legitur.

Quoniam, si dd. *Decisionum* termini benè per-
pendantur, tantum abest, quod adversentur no- 69
stræ hypothesi, ut potiùs nobis mirabiliter faveant; Omisso enim, quod in illis non disceptatur, an substituti succedere valerent absque onere deferendi nomen, & insignia de Ghisellis, sed solummodò quærebatur, an, defuncto ultimo Masculo alterius lineæ, superstitibus tamen fœminis, & Masculis ex eis, Masculus ex Masculo ex alia linea virtute reciprocæ inter dd. lineas ordinatæ excluderet Masculos procedentes à dd. fœminis, ad quod negativè *Sacra Rota* respondit, ob eam rationem, quia Testator in unaquaque linea vocaverat filios, & Descendentes tantummodò, sub qua vocatione tàm fœminæ, quàm Ma-

Masculi ex fœminis includuntur, nec ab hac sen-
tentia recedere valuit sub obtentu, prout præ-
tendebat Actor, quod Testator motus fuisset vo-
to conservandi Bona in agnatione, quod dedu-
cebat ex onere assumendi cognomen familiæ de
Ghisellis substitutis injuncto, quia, ut benè sub-
diderunt *Decisiones*, & præsertim prima *num.* 7.,
70 onus deferendi nomen, & insignia tunc arguit
contemplationem agnationis, quando, vocatis
prius veris Agnatis, in eorum deinde defectum
cum d. onere Testator invitat extraneas perso-
nas, quia hoc casu perspicuum est, Disponen-
tem in animo habuisse conservandi hereditatem
in sua agnatione naturali primùm, quoad potuit,
& postea in artificiali, aliter verò res se habet,
71 quando, extantibus adhuc veris Agnatis, qui
modo non ficto naturalem agnationem conser-
vare potuissent, his posthabitis, vocati fuerunt
Extranei, eisdem injuncto hoc onere, hoc enim
casu talis obligatio censeri nequit imposita gra-
tiâ agnationis conservandæ, sed dumtaxat ad
qualemcumque proprii nominis perennitatem in
ficta agnatione consequendam, quam æquè con-
servare possunt descendentes ex fœminis, ac
quilibet alius Masculus substitutus, & in his etiam
72 terminis, & retentâ hâc distinctione, loquitur
Decisio in Bononien. Fideicommissi de Ballattinis 3. Junii 1689. cor. R. P. D. meo Caprara impress. decis. 22. *post Balducc. ad Ramon. num.* 18. *tom.* 2.

Et propterea adhærendo etiam dd. *Decisionum*
distinctioni confirmatur, Joannem Peruginum
ex onere injuncto Cognatis substitutis assumendi
nomen, & deferendi insignia propriæ familiæ
prospexisse semper contemplationi agnationis,
& conservationi proprii nominis, & familiæ,
dum ipse instituit primùm quatuor filios mascu-
los verè agnatos, & descendentes ab eis in infi-
nitum, semper masculos legitimos, & natura-
les, quibus extinctis, vocavit proximiores de
sua agnatione, & familia in infinitum, &, his
omnibus deficientibus, in subsidium postea ad
73 artificialem conservationem suæ agnationis con-
volavit, vocando Cognatos cum d. onere, quo
casu nemo est, qui dubitet, censeri à Testatore
habitam rationem agnationis conservandæ, ut
optimè firmant *dd. Decisiones, prima num.* 7., *&*
8., *& secunda sub num.* 11., *&* 12. *cor. Rmo Her-
vault*, ubi ait, quod, si post defectos omnes ve-
ros agnatos habiles ad propagandam naturalem
74 agnationem, Testator cum d. onere vocaverit
Extraneos, eo casu dubitari non possit, = *Testatorem votis omnibus studuisse agnationis conservationi, dum, naturali solùm extinctâ, artificiali modo reintegrare curasset* =, & optimè has *Decisiones* explicat, & declarat *Mons. d. consult.* 102. *à num.* 10. *ad finem tom.* 9.

Cum itaque in nostra hypothesi, evolutâ to-
tâ serie testamentariæ dispositionis Senatoris,
semper appareat, illius primarium, & præcipuum
finem fuisse prospicere perpetuæ conservationi
Bonorum in sua agnatione, *familia*, *domo*, &
casata, hancque semper contemplatam fuisse,
naturali priùs, & posteà artificiali modo, consequens est, quod ii, qui ad illius hereditatem, & Bona adspirant, deferre debeant ejusdem nomen, & insignia, cum istorum tantùm delatione memoria Testatoris, & agnatio conservetur, ex superius allegatis.

Maceraten.

Nominis, & insignium assumptionis declaratio non requiritur, quando non est injuncta. A caducitate ob contraventionem excusat justa, legitimaque caussa: & quando ex defectu interpellationis caducitas non incurratur? Caducato herede ob omissam nominis, & insignium assumptionem, Substitutus cum eisdem vinculis, & conditionibus, hereditatem adeundo, idem onus debet assumere. Summo Pontifici potestas est commutandi supremas Defunctorum voluntates. An autem, & quando censendus sit ejusmodi gratiam concessurus? Caducato herede, ejus filii, si non tamquam eidem substituti, succedere tamen debent ultimo gravato ex substitutione proximiorum ipsi facta. Secundogenito substitutis omnibus ejus filiis, omnes æqualiter debent admitti, non illius dumtaxat Secundogenitus. Fœminarum exclusio non afficit earum filios masculos.

VOTUM XXVII.

2 *Onus assumendi nomen, & insignia Testatoris, per illorum assumptionem satis adimpletum dicitur*, & num. 3.

Etiam nullâ ejus rei declaratione factâ, quoties hæc à Testatore non sit injuncta, ibid. & n. 8.

2 *De onere ubi agitur, strictissima capienda interpretatio est.*

4 *Nominis, & insignium delatio continuata præsumitur, nisi intermissa probetur.*

5 *Ipsaque continuatio supplet quamcumque ejus rei faciendam declarationem.*

6 *Facta meliùs, quàm verba voluntatem declarant.*

Cum facta effectum ipsum ostendant; verba verò quandoque contra voluntatem proferantur, ibid.

7 *Obligatione reali meliùs, quàm verbali quis à mora liberatur.*

9 *Per pactum negativum efficaciùs declaratur Agentis voluntas.*

10 *Nominis, & insignium alterius familiæ delatio regulariter vel non fit, vel non permittitur absque præcedenti titulo.*

11 *Stante autem præcepto Testatoris, ad illud referenda est.*

12 *Ignorantia oneris præbet inadimplementi excusationem.*

13 *Ignorantia juris sibi delati in Successore, ac etiam in Minore præsumitur.*

14 *Patris culpa filio ignoranti nocere non debet.*

15 *Contraventio illa in armorum assumptione præjudicat, quæ delicti speciem habet.*

Quamque nec error valet excusare, ibid.

16 *Er-*

16 *Error ex possibili justa credulitate semper præsumitur in persona ad onus obligata.*

17 *Error à caducitate excusat.*

18 *Contraventio ex justa ratione dolum excludit.*

19 *Ob ignorantiam juris cum onere delati restitutio in integrum concedenda est.*

Nec obest scientia præsumpta, num. 20.

20 *Scientia præsumpta delatæ successionis est, quæ deducitur ex cohabitatione, conjunctione, & similibus.*

21 *Scientia præsumpta non sufficit pro amissione lucri.*

22 *Filius ex reverentia erga Patrem non parens Testatori, etiam sciens, excusatur.*

23 *Ob contraventionem nemo debet sinè interpellatione privari emolumento jam quæsito*, & num. 38.

24 *Procedit, etiam cum tempus est adjectum conditionis implemento.*

25 *Onus per viam non conditionis, sed modi, per viam pœnæ injunctum dicitur.*

Pœna autem ex contraventione non incurritur, nisi præcedat interpellatio, ibid., & nu. 37.

26 *Dispositio ex quibus conditionalis potiùs, quàm modalis censenda sit?* & num. 27. ad 36.

27 *Onus nominis, atque armorum præsumitur modum potiùs, quàm conditionem importare.*

28 *Procedit & de alio quocumque onere.*

29 *Dispositio conditionalis à modali secernitur, tribus concurrentibus requisitis.*

Institutione scilicet purâ, adjectione oneris, & privationis pœnâ in casu contraventionis, ibid.

30 *Institutionem puram arguunt substitutiones factæ per verba præsentis temporis.*

31 *Præsertim, quando adquisitionis actus à nullius oneris implemento pendet.*

32 *Onus implendum post adeptam hereditatem, adquisitionis actum respicere non dicitur.*

33 *Onus nominis, & armorum, per viam licèt conditionis explicatum, in præceptum resolvitur.*

34 *Privationis hereditatis pœna in casu contraventionis desumitur ex facta aliorum vocatione.*

35 *Conditio potestativa adjecta censetur per viam non conditionis, sed pœnæ.*

36 *Modus à conditione in eo differt, quod is, etiam post quæsitum emolumentum potest adimpleri.*

38 *Ob contraventionem ut quis privetur hereditate jam quæsita, requiritur nedum interpellatio, sed etiam sententia caducitatis declaratoria*, & num. 39

40 *In dispositione conditionali caducitatem quis effugit declarando, sese onus adimplere velle.*

41 *Voluntatis quæstio cessat, ubi nulla in verbis est ambiguitas.*

42 *Frater Fratri ab intestato succedit.*

43 *Onus impleri non debet, nisi ab iis, quibus expressè injunctum fuit.*

44 *In conditione voluntaria non admittitur extensio de casu ad casum.*

45 *In substitutionibus sufficit facti, & materialis casus diversitas, ne conditio repetita censeatur.*

Præsertim, si concurrat diversitas personarum, & mutatio tum illarum, tum graduum, n. 48.

Procedit, concurrentibus etiam dictionibus illis repetitivis = cum iisdem vinculis, & conditionibus, ut supra = num. 49.

Eædem enim repetitionem conditionis maximè inducunt, cum diversitas adest graduum, & personarum, num. 50.

Et potiùs ad modum succedendi referendæ sunt num. 51.

Itidemque stare dicuntur demonstrativè, seù declarativè, num 52.

46 *Testator onus adjicere noluisse censetur, ubi illud non expressit.*

47 *Dispositio quælibet suis debet esse contenta qualitatibus.*

53 *Proximiorum nomine veniunt fœminæ æquè ac Masculi.*

54 *Nominis assumendi onus agnationis conservationem innuit*, & num. 33.

55 *Absurdum autem est, quod illud fœminis injunctum fuerit*, & num. 73.

Nomen enim familiæ conservare nequeunt, ibid.

56 *Conditionis repetitio absurdo locum faciens, censetur consultò à Testatore omissa.*

57 *Repetitio inducitur vel ex unicitate orationis, vel plurium connexione, aut ex rationis identitate*, & num. 74.

58 *Distinctæ ubi sunt substitutiones, ac separata oratio, diversa potest esse voluntas Testatoris.*

59 *Nec repetitio admittitur.*

60 *Sub una, eademque oratione plures substitutiones quomodò ostendi valeant comprehensæ.*

61 *Oratio non desinit esse una, atque eadem, cum ab uno non regitur dumtaxat verbo.*

62 *Orationem unicam, aut diversum arguit contentus, forma, ipsaque dicendi ratio.*

63 *Ordinata oratio plerumque res multas uno verbo regi non permittit.*

65 *Clausulæ* = cum eisdem vinculis, & conditionibus = ut supra = & non aliàs = *suapte naturâ repetitivæ sunt*, & num. 66.

67 *Et, si quam certam respiciant conditionem, ejus repetitionem inducere censentur.*

68 *Ex agnationis voto adjecto in omnibus substitutionibus, repetitum etiam in omnibus censetur onus nomen, & insignia assumendi.*

69 *Præsertim, si in parte, quæ sit velut norma totius dispositionis, injunctum illud legitur.*

70 *Lex clara, atque expressa tradita in priori testamenti parte, normam præbet ad alias declarandas.*

71 *Onus in priori substitutione expressè adjectum, etiam in aliis censetur repetitum.*

Concurrentibus præsertim clausulis illis = & cum eisdem vinculis, & conditionibus, ut supra, & non aliàs = num. 72.

72 *Clausulæ* = & cum eisdem vinculis, & conditionibus = ut supra = *posteriorem substitutio-*

tionem antecedenii omnino parificant.

74 *Onus nominis, & armorum non rarò etiam fœminis imponitur.*

75 *Neque id absurdum debet censeri.*

76 *Voluntati Testatoris serviendum omninò est.*

77 *Repetitioni conditionis resultanti ex testamenti verbis, absurdi exceptio nequit opponi.*

78 *Soli Pontifici convenit derogare Testatorum voluntatibus.*

79 *Magistratuum sententiæ, si sint legibus mitiores, corruptæ videntur esse.*

80 *Principes autem decet Juris inflectere severitatem*, & num. 103.

81 *Princeps est legibus solutus.*

Et potest etiam, quæ sunt contra jus, ibid.

An verò possit supremas hominum commutare voluntates, inter Doctores controversum est, ibid.

Alii enim adfirmant, alii negant, num. 82. ad 87.

Ea tamen potestas hodie in Principe de stylo præsupponitur, num. 88.

82 *Testandi facultas non jure civili, sed jure gentium data reperitur.*

83 *Caussa tamen adquirendi ex testamento jure civili prodita est.*

84 *Testamenti factio est publici juris, nempè Romanorum*, & num. 86.

Et propriè à lege obvenire hereditates dicuntur, ibid.

85 *Fideicommissorum jura fuere à Cæsare Augusto constabilita, non gentium moribus, & consensu Populorum.*

86 *Testamenti effectus à jure confertur in tempus obitus Disponentis.*

88 *In Principe stylus inductus voluntates commutandi, jus facit.*

Maximè in Summo Pontifice, ibid.

89 *Pontifex non minùs spiritualis, quàm temporalis potestatis plenitudine pollet.*

In eoque solum de voluntate quærendum est, ibid.

Et quomodò? à num. 91. ad 114.

90 *Justus Princeps æquitatem à Juris civilis ratione numquam sejungit.*

92 *Gratiam commutationis voluntatis in præjudicium agnationis Princeps nequit concedere.*

93 *Principis Rescripto, jus alteri quæsitum, læsum non censetur.*

Maximè, si inde everteretur substantia ipsa dispositionis, num. 95.

94 *Ultimæ dispositiones in præjudicium eorum, quibus jus quæsitum est, commutandæ non sunt*, & num. 107.

96 *Supremis hominum judiciis nil sanctiùs, firmiùsque esse oportet.*

97 *Voluntates hominum audiendæ, non jubendæ sunt.*

98 *Jus suum unicuique tribuendum, nec Princeps juri alieno præjudicare debet* ibid.

99 *Principes sese legibus alligatos profitentur.*

Et principatum legibus submittere majus imperio esse gloriantur.

100 *Voluntates Testatorum everti nequeunt, nisi ex justa, & necessaria caussa.*

Talis autem non reputatur familiæ nobilitas, ac decor; & ratio num. 101., & 102.

101 *Ultimarum voluntatum commutationibus locus est, nonnisi publicâ intercedente utilitate.*

103 *Quæ talis sit, ut aliâ ratione publico bono consuli nequeat.*

104 *Intellige, id procedere secundùm juris regulas.*

Juxta quas non semper Principem decet, quod absolutè potest, ibid.

105 *Principis potestas justâ ratione est moderanda.*

106 *Et, quæ Principem non decent, nec posse is dicitur.*

108 *Testatoris provisio in casu voluntatis extenditur ad casum etiam impotentiæ*, & num. 117.

109 *Justitia, & æquitas mutuò conjungendæ sunt.*

110 *Æquitas non suadet, quod supremæ hominum voluntates commutentur in alterius præjudicium.*

111 *Æquitati sit locus ad Juris rigorem temperandum*, & num. 113.

112 *Non ad conferendum beneficium cum injuria alterius, in quitas id enim potiùs est*, ibid.

114 *Commutatio voluntatis cum damno alterius, aut injuria Testatoris justitiam non minùs, quàm æquitatem lædit.*

115 *Commutationi voluntatis an, & quando locus esse possit ex verisimili Testatoris mente?* nu. 116., & seqq.

116 *Verisimilis Testatoris voluntas in claris, & ubi deest calumniæ metus, non attenditur*, & num. 117.

Minùsque æquitas, aut voluntatis conjecturæ, dicto num. 116.

118 *Ultimæ voluntates non debent semper in incerto esse, sed firmum statum habere.*

119 *Heres in casu obitus sinè filiis nequit de fideicommisso perpetuò liberè disponere in præjudicium vocatorum; & quando illud perpetuum censendum sit?* num. 121., & 122.

121 *Onus assumendi nominis, & insignium conservationem agnationis, ac perpetuum fideicommissum arguit.*

122 *Fideicommissum perpetuum satis resultat ex digressu ad plures substitutionum gradus, voto perpetuitatis, & conservationis Bonorum.*

Inde autem excluditur eorumdem Bonorum libertas in herede sinè filiis obeunte, ibid.

123 *Eaque ad ulteriores substitutos deferenda sunt.*

124 *Filii jure proprio vocati, non debent pœnâ Patris, absque eorum culpa teneri.*

125 *Secus, cum de pœna agitur inflicta toti contravenientis descendentiæ.*

126 *Tunc enim pœnam subire non dicuntur primariò ex facto Patris, sed ex Disponentis voluntate*, & num. 127.

Intellige, hæc procedere de exclusione contravenientis non personali, sed reali num. 130.

128 *Filios etiam afficit pœna Patris contravenientis, ubi alter in casu contraventionis substitutus fuerit.*

129 *At, si non tamquam substituti eorum Patri, succedere tamen debent ultimo gravato ex substitutione proximiorum ipsi facta.*

131 *Secundogenito substitutis omnibus illius filiis, omnes pro æquali debent admitti, non illius dumtaxat Secundogenitus.*

132 *Fœminæ vocatione Masculorum non comprehenduntur.*

Stante præsertim agnationis contemplatione num. 133.

134 *Cum voto perpetuæ conservationis Bonorum in familia.*

135 *Atque expressâ illarum exclusione.*

136 *Fœminarum exclusio ad earum filios masculos non extenditur.*

137 *Soleque spes illorum procreationis impedit, ne substituti remotiores admittantur.*

138 *Suspensâ interim successione, ac delatâ Bonorum administratione heredi heredis gravati, non autem ad fideicommissarium.*

139 *Procedit, etiam in dispositione per viam primogenituræ ordinata:*

Julius Cæsar Berninus:

Maria Monialis professa:

Anna Antonia Monialis professa.

Franciscus obijt sine filiis:

Maria Pandolphina nupta bon. mem. Mario Pecci:

- Julius Cæsar Primogenitus.
- Joannes Franciscus Secundogenitus:

Catherina nupta; sed obijt sine filiis.

FIDEICOMMISSUM quond. Julii Cæsaris Bernini institutum his verbis = *heredem suum universalem fecit Franciscum Berninum ejus &c. ex se, & D. Francisca Bonaccursia natum, illiusque filios, nepotes, & pronepotes; & alios Descendentes masculos legitimos, & naturales in infinitum, in stirpes, & non in capita, fœminis semper exclusis, vulgariter, pupillariter; & per fideicommissum, sed casu, quo dictus Franciscus ejus filius, & heres decederet sine filiis masculis &c.; tali casu per fideicommissum substituit filium secundogenitum nasciturum ex filia primogenita dicti sui filii; quatenus extet, sin minùs ex filia secundogenita, & sic gradatim; illiusque filios, nepotes, pronepotes, & alios Descendentes masculos legitimos &c. in perpetuum &c.; ut supra: Qui heres, ut supra, substitutus, & alii prædicti teneantur infra mensem post adeptam hereditatem prædictam assumere cognomen, arma, & insignia domus, & familiæ ipsius Testatoris absque alia mixtione: Et quatenus in præmissis, aut aliquo præmissorum deficeret, seu deficerent, eodem titulo fideicommissi substituit eum, vel eos; qui ipsis ab intestato succederent, qui modo, quo supra, teneantur pariter assumere cognomen, arma, & insignia domus, & familiæ ipsius Testatoris.* =

Casu verò, quo prædictus Franciscus ejus filius, & heres, ut supra, institutus decesserit absque filiis, vel filiabus, tali casu idem D. Testator in prædicta ejus hereditate, & Bonis eodem jure fideicommissi substituit filium masculum secundogenitum nasciturum ex Primogenita supradictarum ejus filiarum, quatenùs extet, sin minùs secundogenitum ex secundogenita, & sic gradatim, ut supra, dictique secundogeniti filios; nepotes, & pronepotes, & alios Descendentes masculos legitimos, & naturales in perpetuum, & infinitum, ut supra, qui heres, ut supra, substitutus, aliique, ut supra, vocati, teneantur pariter infrà mensem post adeptam hereditatem prædictam assumere cognomen, arma, & insignia domus, & familiæ ipsius Testatoris absque alia mixtione, ut supra, &, si contrafecerint, cadant ipso jure ab omni commodo hereditatis hujusmodi, eisdemque substituit, ac eodem jure fideicommissi, & cum eisdem vinculis, & conditionibus, ut supra, & non aliàs &c. succedere voluit eum, vel eos, qui ipsis ab intestato succederent, ut supra, & hoc servari voluit in perpetuum, & in infinitum. =

Sed, si prædictæ ejus filiæ filios masculos non procrearent, tali casu idem D. Testator in præfatis ejus hereditate, & Bonis eodem jure fideicommissi, & cum conditionibus, & vinculis supradictis substituit, & succedere voluit filium masculum secundogenitum nasciturum ex filia primogenita supradictæ ejus filiæ primogenitæ, quatenùs extet, sin minùs filium masculum secundogenitum nasciturum ex Primogenita supradictæ filiæ Secundogenitæ, & sic gradatim, ut supra de aliis dictum est, ac cum eisdem vinculis, obligationibus, & perpetuis substitutionibus. =

In casu verò, in quem prædictæ omnes ejus filiæ decederent sine filiis tàm masculis, quàm fœminis, in prædicta ejus hereditate, & Bonis substituit D. Catherinam Berninam ipsius Testatoris germanam sororem &c. = Post quæ legitur exclusio a dicta hereditate illius, qui indignationem Principis incurreret, donec gratiæ ejusdem Principis restitutus sit, & latius ex illius testamento:

Fi-

Fideicommissum, inquam, hisce verbis constitutum, locum modò facit pluribus controversiis; nam, mortuo anno 1677. Francisco herede absque filiis, apertâque substitutione favore Joannis Francisci filii secundogeniti Mariæ Pandolphinæ filiæ Testatoris, quæritur

Primò, an dictus Joannes Franciscus, qui à Testatore assumere cogitur infrâ mensem cognomen, & arma domus Berninæ, debuerit hoc exequi à die purificati fideicommissi, aut implere hoc debuerit infrâ mensem à die obitus Marii sui Patris, qui interea ejus nomine administraverat isthæc Bona fideicommissaria, emittendo super hoc explicitam declarationem, & an idem Joannes Franciscus illud nomen, stemmaque domus Berninæ ferre debeat absque mixtura gentilitii cognominis?

Secundò, an dictus Joannes Franciscus, gestando cognomen tantùm familiæ Pecci, ac hereditatem, de qua agitur, dimittendo, locum faciat successioni Julii Cæsaris fratris tamquam proximioris Testatori, & an hic etiam assumere debeat nomen domus Berninæ absque mixtura familiæ gentilitiæ?

Tertiò, an iidem Jo: Franciscus, aut Julius Cæsar impetrare possint derogationem à Sanctissimo, ut retinere valeant hereditatem Berninam, utendo nomine, & stemmate familiæ Pecci?

Quartò, suppositâ acceptatione factâ à dicto Joanne Francisco hereditatis Berninæ cum dimissione gentilitii cognominis, vel, suppositâ derogatione voluntati Testatoris, an in casu ejus obitus sine filiis ille possit pro libito disponere de hisce Bonis fideicommissariis, vel potiùs locus sit successioni favore Julii Cæsaris fratris cum eisdem vinculis fideicommissariæ vocationis?

Quartò, an, Joanne Francisco caducato ab hereditate, Julius Cæsar successionem adeptus, si sinè filiis obierit, possit liberè de eadem hereditate disponere, seu illam transmittere teneatur ad filios Joannis Francisci caducati?

Sextò, an filii masculi Jo: Francisci, quatenus hic nomen, armaque domus Berninæ assumat, succedere possint æqualiter in hisce Bonis, vel potiùs illius Secundogenitus?

Septimò, cui nam debeatur hæc hereditas, si Joannes Franciscus relinquat solam filiam fœminam in Monasterio professam?

Octavò, an, si idem Joannes Franciscus moriatur cum filia fœmina viro nupta, hæc assequi debeat isthæc Bona fideicommissaria absque mixtura nominum?

Super hisce Dubiis de mea sententia rogatus, illam dicere aggredior, & quoad primum quæsitum, quod est, an Joannes Franciscus obligatus intra mensem assumere insignia domus Berninæ, debuerit hoc exequi post mensem à die purificati fideicommissi, aut à die possessionis adeptæ per obitum sui Patris, explicitè hoc declarando actu valido, cunctisque perspectis? quoad hoc quæsitum, inquam, sustinere posse mihi videor, hoc frustrâ in controversiam vocari; nam Testator nequaquam Substitutos gravavit onere declarandi infrâ mensem, quod, patrio stemmate dimisso, utantur in futurum insignibus domus Berninæ, sed ipsum actum gestationis armorum materialiter considerans, inquit = *Qui heres, & alii teneantur infra mensem, post adeptam hereditatem, assumere cognomen, arma, & insignia domus, & familiæ Testatoris absque alia mixtura* = ex quibus verbis 1
nulla imposita fuisse videtur necessitas declarandi rem hanc; Undè, si actus ipse assumptionis insignium requisitus fuit, id dumtaxat inspiciendum est, an arma domus Berninæ assumpta verè fuerint? *Leg. Statius Florus 48. §. Cornelio ff. de jur. Fisc., leg. qui heredi 44. in princip., & leg. Mutius 14. ff. de condit., & demonstrat., Mans. consult. 76. num.5., & cons. 91. num. 1., Palacz. de Majorat. part. 2. quæst.4. nu.14., Carleval. part. 2. disput. jur. lib. 1. tit. 3. disput. 5. num.20.*, quoties enim de onere quæstio est, litera testamenti strictissimè intelligi debet,
Dec. in leg. Factum §. In pœnalibus num.11. ff. de 2
regul. jur., Menoch. de arbitr. casu 276. per tot., Rota coram Seraphina decis. 537. num. 3., & seqq.

Cum igitur Joannes Franciscus à suo ortu cognomen domus Berninæ retinuerit, & hac nuncupatione relatus fuerit in album baptizatorum, cum præter hæc alium actum positivum gestationis armorum perficere nequiverit, cum 3
etiam actum contrarium non expleverit, quia interim Marius ejus Pater Bona fideicommissaria possedit, administravitque, sequitur, quod idem Joannes Franciscus mentem Testatoris abundè impleverit, nullâque prorsùs notari potest
culpâ quoad executionem hujus præcepti Testa- 4
toris; nam incepit, ut necessarium erat, ferre illius cognomen, & quidem à primo ortu, & cum numquam illud desiisse demonstretur, continuare præsumitur in hac gestatione cognominis
familiæ Berninæ; quæ res quamcumque decla- 5
rationem supplet, immò illâ major est; Facta siquidem meliùs, & pleniùs, quàm verba vo-
luntatem declarant, cum facta effectum ipsum 6
ostendant, verba verò aliquando contra voluntatem proferantur, *Castill. contr. jur. lib.1. cap. 2. nu.117., & seqq., & lib.5. cap.107. num 17.*
uodè trito, vulgatoque axiomate dicitur, obla- 7
tione reali melius, qu m verbali liberari à mora; *leg. si servuam §. Sequitur ff. de verbor. obligat., Bartol. in leg. acceptam in 2. quæst. vers. item Cod. de usur., Carocc. de oblat. part. 1. qu. 7. §. De reali num.* 10. Certius verò hæc procedunt, quia, ut diximus, hæc declaratio de-
mandata non fuit à Testatore, *leg. Mulier ff. de* 8
Trebell., Ruin. cons.74. sub num.5. in fine lib.5., Galganet. de condit. part.2. cap.1. quæst. 106. sub num.17., Venturin. cons.49. num.112., & seqq. & nu.125., Castill. contr. cap.25. nu.33. 34. lib. 5., clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm. disc. 154. num.17., Mans. consult. 796. num. 19. tom. 8., cujus voluntati si contraveniebatur per a-

9 ctum negativum non gerendi illius cognomen, & stemma, obtemperatum fuisse dicendum est per actum affirmativum tum quia, utpotè excludens contrarium actum negativum, efficacius declaravit voluntatem agentis, *Castill. contr. jur. lib. 5. cap. 107. num. 34.*, tum etiam quia,
10 quoties agitur de actibus, qui regulariter vel non fiunt, vel non permittuntur sinè præcedenti titulo, qualis est ille gerendi cognomen, & stemma alterius familiæ, si similis actus expleatur, referendus est ad causam, & titulum præ-
11 cedentem, *Castill. contr. jur. lib. 5. cap. 113. num. 12. & seq.*

Verùm enim verò, etsi colore ullo affirmari posset, Jo: Franciscum debuisse à die puriticati fideicommissi mentem Testatoris implere, id-
12 que sufficienter non præstitisse, nomine ejusdem in Sacro Fonte assumpto; illi tamen integrum videtur nunc id explere, tum quia, cum ipse obnoxius hactenus fuerit patriæ potestati, qui Bona fideicommissaria administravit, ob ignorantiam juris sibi delati, & competentis, quæ
13 præsumitur tum in successore, *Conciol. allegat. 79. num. 17.*, *Castald. consult. 113. num. 15.*, *Rota coram Duran. decis. 426. num. 12.*, *coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 156. num. 11.*, tum in Minore, *Rota coram Buratto decis. 182. num. 6.*, competit eidem Jo: Francisco restitutio in integrum, *Castald. consult. 113. num. 13.*, *Dunoz. jun. decis. 487. num. 41.*, *Bich. decis. 7. num. 25.*, & *decis. 50. num. 5.*, *Ubald. decis. 350. num. 9. & 10.*, *Cels. decis. 63. num. 11. & 12.*, *Merlin decis. 258. num. 7.*, ne scilicet culpa Patris noceat
14 filio suum jus ignoranti non constituto in ætate satis apta, Patrique obsequentissimo; *leg. Sancimus Cod. de pœnis*, *leg. Pater familias 44. ff. de hered. instit.*, *Peregrin. de Fideicomm. art. 11. num. 87. & 89.*, & *artic. 18. num. 29.*, *Magon. decis. Florent. 16. num. 17.*, *decis. 91. num. 32.*, *decis. 92. num. 46.*, & *47.*, & *decis. 138. num. 1.*, & *seqq.*, *Rota Romana coram Duran. decis. 339. sub num. 9.*, & *in Carpentoratten. Fideicommissi 26. Junii 1709. §. Quo posito coram bon. mem. Caffarello.*

Præsertim verò, quia contraventio in armorum assumptione tunc demum præjudicat, quum
15 speciem habet delicti, nullâque justâ ratione excusari potest, *clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 7. num. 20.*, & *de legat. disc. 29. num. 9.*, *Rota ad ornatum ejusdem in Mantissa tom. 10. decis. 7. §. ult.*, & *in Sancti Severini caducitatis 14. Junii 1694. §. Ceterum coram bon. mem. Pio*, ita quidem, ut nec etiam excusari
16 possit sub obtentu erroris, qui semper adesse præsumitur, quando persona ad onus obligata contrarium justè credere potuit, *Urceol. consult. forens. cap. 37. num. 17. 18.*, & *seqq.*; error, inquam, excusat à caducitate, *Corbul. de privat.*
17 *ob canon. non solut. limit. 20.*, *Seff. decis. 35. num. 2.*, *Rota decis. 896. num. 1. part. 4. divers.* Qui autem nomen deferre omittit, cum rem hoc
18 onere sibi relictam non administrat, eamque ab alio teneri justâ ratione sinit, injuriam non dicitur committere, *Rota in dicta S. Severini Caducitatis dicto §. Ceterum*, & *per tot. coram bon. mem. Pio*, *clar. mem. Card. de Luca de legat. disc. 29. num. 7.*, & *10.* Undè idem Joannes Francis-
cus vel excusandus, vel saltem in integrum re- 19
stituendus videtur, quia præcepto Testatoris non paruit ob ignorantiam juris hoc onere sibi delati, & quia eâ, quæ filium decet, nostrisque legibus commendatur, observantiâ, se, Bonaque sua curæ Patris commiserat.

Quapropter illi obesse nequiret scientia suæ successionis ad hanc hereditatem, ea nempè
scientia, quæ præsumpta dicitur, & ex cohabi- 20
tatione, & conjunctione, & similibus conjecturis deducitur; Nam, præterquamquod simi-lis scientia prò amissione lucri non sufficit, ut
plenè, *Mans. consult. 796. nu. 8. & seqq. tom. 8.*, non 21
indè ille poterat, ac debuerat non silere, non ab ore, votisque sui Patris tacitus pendere, dum Pater rei suæ curam gerebat? vel saltem, si de hoc Patrem monere, si, sciens, Testatori parere omi-
sit, justâ aliquâ ratione prò sua fiducia in Patris 22
providentia id fecit.

Quamquam verò hæc omnia in tuto ponere videantur jura D. Joannis Francisci, nihilominus, si quâ negligentiâ, si quâ culpâ notari idem posset in non religiosè adimplenda voluntate Testatoris, prò evitanda quacumque caducitate juvaretur auxilio familiarium regularum, quibus edocemur, quod judiciali interpellatione monendus antea, requirendusque erat, ut nomen Testatoris sinè ullâ mixturâ deferret, ne-
mo namque ob contraventionem privari potest 23
rei dominio, & emolumento jam quæsito antequam impleta fuerint ea omnia, quæ in *Auth. hoc ampliùs Cod. de fideicomm.* constituta sunt, & præsertim, antequam præcedat interpellatio, *Paris. cons. 19. num. 214. lib. 2.*, *Molin. de Primogen. lib. 2. cap. 14. num. 22. & seqq.*, *Gratian. discept. 798. num. 1.*, *Rota in Romana, seù Tiburtina donationis 25. Januarii 1700. §. Attamen coram R.P.D. Ansaldo*, etiamsi tempus à
Testatore adjectum fuerit, quo conditio implen- 24
da sit, *Peregrin. cons. 72. num. 11. lib. 3.*, *Venturin. latè cons. 49. nu. 90. & 91.*, *Mans. consult. 796. num. 5. tom. 8.*, agitur enim de onere imposito non per viam conditionis suspensivæ, sed
modi, ob cujus non implementum si hereditas 25
adimatur, ademptio per viam pœnæ fieri dicitur, ideoque, ut illi locus esse queat, semper requiritur interpellatio, juxta in subjecta materia nota juris principia.

Dispositionem verò, de qua agitur, moda-
lem esse, non autem conditionalem, perspi- 26
cuum fieri videtur tàm ex præsumptione Juris, jùxta quam similia onera in modum potiùs,
quàm in conditionem resolvuntur, *Molin. de Pri-* 27
mogen. lib. 2. cap. 11. num. 11. vers. nominis, atque armorum, & *cap. 14. num. 12. vers. quod magis*, *Rota coram Duran. decis. 333. nu. 2.*, *in rec. decis. 310. nu. 5.*, & *seqq. part. 7.*, *decis. 148. num. 27. part. 12.*, & *in Mantiss. ad ornat. clar. mem. Cardin. de Luca de donat. decis. 4. num. 7.*, & ge-

ne-

28 neraliter de quocumque alio onere, *Molin. de Primogen. dict. cap. 12. nu. 19.*, *& nu. 41.*, *Peregrin. de fideicomm. art. 11. num. 114.*, quàm
etiam ex illo testamenti loco = *heredem suum universalem fecit Franciscum Bernini ejus filium &c.*, *illiusque filios*, *nepotes &c. per fideicommissum ordine successivo &c.*, *& casu*, *quo dictus Franciscus decederet sinè filiis &c.*, *succedere voluit filium secundogenitum nasciturum ex filia primogenita*, *qui heres*, *ut supra*, *substitutus*, *& alii prædicti teneantur infrà mensem post adeptam hereditatem prædictam assumere cognomen*, *arma*, *& insignia domus &c. absque aliâ mixtione &c.*, quâ ratione disponendi Testator utitur etiam in sequentibus substitutionibus.

At verò, si juxta theoricam *Aretini in leg. Titia 134. sub num. 3. col. 3. circa med. vers. sed ista sua ratio ff. de verbor. obligat.*; quam communiter sequuntur Doctores relati in famigerata *Romana hereditatis de Ruspolis 13. Junii 1704. coram Reverendissimo Molines §. 30.* pœnalis, sive modalis dispositio secernitur à con-
29 ditionali, tribus concurrentibus requisitis, videlicet, ut ait præcitatus Auctor, = *Si institutio est pura*, *& postea injungitur aliquod onus heredi*, *si illud non impleat*, *privetur relicto*, *tunc ademptio dicitur in pœnam contraventionis*, *& legatum est pœnale* =, & præterea secuta est, *Rota decis. 103. num. 27. part. 15.*, *in Romana Immissionis 20. Januarii 1706. §. Siquidem*, *& in Cavallicen. Bonorum 18. Februarii 1707. §. Prout non urget coram eodem Reverendissimo Decano*, in dubium revocari nequibit, quin, inspectâ figurâ verborum, & modo disponendi, quibus usus est Testator, dispositio, de qua agitur, non conditionalis, sed modalis, sivè pœnalis censenda sit, talem enim demonstrant præfata tria requisita in ea concurrentia.

Porrò, quod attinet ad primum, institutionem nempè Jo: Francisci, eam puram esse, re-
30 sultat non solum ex verbis præsentis temporis, quibus Testator substitutos honoravit, *Rota decis. 43. num. 5. part. 14.*, *& decis. 103. num. 42. part. 15.*, *& antea decis. 148. nu. 28. 29. 30. part. 12.*, *& in Sancti Severini caducitatis 14. Junii 1694. §. Ceterùm coram bon. mem. Pio*, sed præterea confirmatur ex eò, quod ita purè omnes
31 substituti vocati sunt ad hanc hereditatem, ut nec eorum vocatio ulli conditioni alligata, nec actus adquisitionis pendeat ab antecedenti adimplemento alicujus præcepti, *Molin. de Primog. dicto lib. 2. cap. 14. num. 11.*, *Rota coram Dunoz. dict. decis. 333. num. 1. vers. cum præcesserit*, *& dict. decis. 148. num. 26. part. 12.*, *in dicta Romana hereditatis de Ruspolis 13. Junii 1704. §. 30.*, *in Romana Immissionis 20. Januarii 1706. §. Siquidem*, *& in Cavallicen. Bonorum 18. Februarii 1707. Prout coram Reverendissimo Molines*; quinimò, cum in appositione oneris expressis verbis dicatur, quod Substituti illud observare te-
32 neantur post adeptam hereditatem, respicere idcircò non dicitur actum adquisitionis hereditatis purè delatæ, sed refertur ad tempus futurum, quod nempè adimplendum sit post hereditatem quæsitam, alioquin, ut bene observat *decisio* in *dicta Romana hereditatis de Ruspolis §. 31. in fine*, numquam daretur casus, quod ulla dispositio continere posset antecedentem, sive subsequentem dispositionem puram.

Prout etiam non deficit secundum requisitum juxta theoricam *Aretini* exoptatum, præceptum nempè adimplendi onera à Testatore imposita heredibus, quod etiam in figura verborum explicatum fuit per viam præcepti importati verbis illis = *Quibus*, *ut supra*, *substitutus*, *& alii teneantur assumere &c.* = licèt etiam in casu, in
quo explicatum appareret per viam conditionis, 33
resolveretur in præceptum, *Rota in dicta Romana hereditatis de Ruspolis §. 32.*

Denique concurrit privatio heredum, nam Testator in casu, quo ipsius præceptis parere negligerent, fideicommissum eisdem ademptum 34
transferri voluit ad alios vocatos =, *& quatenùs in præmissis*, *aut aliquo præmissorum deficeret*, *seù deficerent*, *eodem titulo fideicommissi substituit eum*, *vel eos*, *qui ipsis ab intestato succederent* = & concludit *Rota in dicta decis. §. 33.*; Hisce argumentis consonat natura ipsa oneris à Testatore adjecti, quod potestativum est, ejusque implementum pendet ab arbitrio ipsius Sub-
stituti, quo casu privatio, & ademptio indicta 35
minimè censetur ad suspendendam Juris adquisitionem, ac heredis vocationem, sed ad compescendam, plectendamque ejus inobedientiam, & contraventionem, & sic per viam pœnæ, non autem conditionis, *Rota in dicta Romana hereditatis de Ruspolis §. 34.*, inquiens, quod conditio potestativa, ad hunc effectum, habetur pro pura.

Hæc itaque cum ità se habeant, & plenè demonstratum videri possit, dispositionem, de qua agitur, conditionalem minimè esse, sed
pœnalem, atque modalem, hinc sequitur, 36
quod, cum hæc ab alia differat in eo, quod modus etiam post emolumentum quæsitum adimpleri potest, juxtà theoricam *Barthol. in leg. quibus la 40. §. Thermilius num. 1. ff. de condit.*, *& demonstr.*, *Peregrin. de Fideicomm. art. 11. num. 113.*, *clar. mem. Cardin. de Luca de legat. disc. 29. num. 5.*, *Rota coram Duran. decis. 333. nu. 2.*, *in rec. decis. 148. num. 32. part. 12.*, translatio fideicommissi, seù cujusvis alterius emolumenti sub prætextu contraventionis, aut negligentiæ
à priùs vocato facta in alium posteriori loco vo- 37
catum, ità interpellationem, quam res ipsa, utpotè pœnalis, requireret, *Rota in dicta Romana hereditatis de Ruspolis §. 35.*, ità, inquam, interpellationem exposcit, ut nedum illa debeat præ-
ire privationem hereditatis ob insignia, nomen- 38
que haud delata, *Soccin. cons. 174. num. 6. lib. 2. cap. 14. num. 20. & seqq.*, *Gratian. cap. 798. num. 10.*, *Rota dicta decis. 148. nu. 12. & seqq.*, *in Terracinen. Fideicommissi 23. Junii 1690. §. clarè coram bon. mem. Benincasa*, sed etiam necessarium sit formale Judicium super contraven-
tione cum sententia declaratoria caducitatis, quæ 39
omnia cum deficiant in casu nostro, hinc concludi

cludi debet, quod, tametsi D. Joannes Franciscus reverà defecisset in implemento conditionum, & onerum à Testatore impositorum, illiusque voluntati contravenisset, non idcircò tamen privari posset hereditate pure ipsi delatâ, *Molin. de Primogen. lib.2. cap.14. nu. 20. & seqq.*, *Mierez. de Majorat. part.2. quæst.4. limit.8. nu.321.*, *clar. mem. Cardin. de Luca de legat. disc. 29.*, *Rota in dict. Sancti Severini caducitatis in Mantiss. ad titul. de donat. clar. mem. Cardin. de Luca decis.7. num.4.*, *& in Romana, seù Tiburtina donationis 25. Junii 1700. §. Attamen coram R. P. D. Ansaldo*; ità quidem, ut caducitatem omnem effugiat, declarando, se paratum esse ob-
40 sequi voluntati Testatoris, qui non antè, vel in ipso actu aditionis implementum conditionis requisivit, sed juxtà naturam modalis dispositionis, & pœnalis præcepti illud ex post adimpleri posse noluit, *Rota in rec. decis.43. nu.5. part.14.*, *& decis.103. nu.42. part.15.*, *& dict. decis.148. num. 28. & seq. part.12.*, *& in dict. Sancti Severini caducitatis in fine*.

Expendimus primam partem primi quæsiti, sustinendo, vel Jo: Franciscum implevisse vota Testatoris assumptione nominis ipsius, & quidem à primo ortu in actu christianæ regenerationis, vel ademptum non esse locum implemento oneris à Testatore suis heredibus impositi, quia nempè ejus Pater hactenus isthæc Bona fideicommissaria administravit, qui præjudicium inferre nequivit filio jus sibi delatum, onusque illi conjunctum ignoranti, nec posito in ætate satis apta, & quia idem Jo: Franciscus monendus antea fuerat interpellatione judiciali, immò etiam formali Judicio, & præsertim, cum onus illi impositum fuerit per viam modi, ac præcepti pœnalis, superest, ut quoad secundam partem primi quæsiti dicamus, an ipse teneatur ferrè nomen Testatoris absque mixtione patrii cognominis?

Verùm ità clara sunt verba testamenti eo loco = *qui heres, & alii teneantur assumere cognomen &c. absque aliâ mixtione* =, consultò repetita in omnibus substitutionibus, ut superfluum
41 sit de hoc differere, locusque fiat regulæ, quod, ubi nulla est ambiguitas in verbis, cesset penitùs voluntatis quæstio, ad famigeratum *Textum in leg. ille, aut ille ff. de legat.3.*

Prout etiam, dum inquiritur juxtà secundum Dubium = *An, caducato Joanne Francisco ob omissam hujus nominis assumptionem, Julius Cæsar ejus frater valeat assequi hanc hereditatem* = res vacare videtur difficultate. Nam, quoties ipse Julius Cæsar succedat ab intestato fratri caducato, comprehensus clarè videtur in ea substitutione conditionali iisdem verbis repetita in omnibus locis testamenti = *Et quatenùs in præmissis, aut aliquo præmissorum deficerent, seù deficeret, eodem titulo fideicommissi substituit eum, vel eos, qui ipsis ab intestato succederent* =; quo loco advertendum est, quod Testator diversimodè substituit in casu obitus, ac in casu delicti. Primo namque casu expresè nominavit mox *filium masculum secundogenitum nasciturum ex primogenita suarum filiarum* =; mox = *secundogenitum ex secundogenita* =; mox = *filium secundogenitum ex Primogenita filiæ suæ secundogenita* =; mox verò = *Catherinam Berninam suam Sororem*, tum autem in casu delicti substituit proximiores, qui delinquentibus ab intestato succederent, tum etiam, quotiès post tot substitutiones cogitavit de substitorum contraventione, toties successionem contulit ad proximiores, qui assequi valerent illorum intestatam hæreditatem; quapropter ex 42
perspicua litera testamenti Julius Cæsar admittendus videtur, siquidem dubitationi locus non est, quod ipse Joanni Francisco suo fratri ab intestato succedit; ex *Text. in novell.118. de hæred. ab intest. venien.*, *in cap. si igitur defunctus descendentes vers. Si verò*, *in Auth. defuncto Cod. ad Senat. Consult. Tertull.*

Quæritur etiam, = *an d. Julius Cæsar teneatur ferre nomen Testatoris* =? ratio dubitandi oritur ex eo, quod eo loco testamenti, quo vocatur proximior *secundogenito ex filia secundogenita*, qui delinqueret, Insignia familiæ Berninæ non ferendo, minimè expressum videtur literalitèr idem onus assumendi cognomen, armaque Testatoris; Nam dicitur = *succedere voluit filium masculum secundogenitum nasciturum ex Primogenita ejus filiarum, seu minùs secundogenitum ex secundogenita, dictique secundogeniti filios &c., qui hæres, ut supra, substitutus, aliique, ut supra, vocati, teneantur pariter infrà mensem post adeptam hereditatem assumere cognomen, arma, & Insignia domus ipsius Testatoris, absque aliâ mixtione, ut supra, & si contrafecerint, cadant ipso Jure ab omni commodo hæreditatis, eisdemque substituit; ac eodem jure fideicommissi, & cum eisdem vinculis, & conditionibus, ut supra, & non aliàs &c. succedere voluit eum, vel eos, qui ipsis ab intestato succederent, ut supra.* =

Non enim Testator, ut in prima substitutione, literaliter disposuit = *Et quatenus in præmissis, & aliquo præmissorum deficeret, vel deficerent, eodem titulo fideicommissi substituit eum, vel eos, qui ipsis ab intestato succederent, qui modo, quo supra, teneantur pariter assumere cognomen, arma,*
& Insignia domus ipsius Testatoris. = Omissa 43
namque fuerunt hæc postrema verba; Undè, si onus non debet adimpleri, nisi ab iis, quibus expresè fuit injunctum, *Rodulphin. alleg.78. num.11.*, *& alleg.110. num.2.*, si in conditione
voluntaria non admittitur extensio de casu ad 44
casum, *Altograd. cons.46. num.50. & seqq. lib.1.*, *Cyriac. contr.281. num.67., & seqq.*, *Rocca disput. Jur. select. cap.25. num.4., & seqq.*, *Rota decis.196. num.23., & seqq. coram Bich.*, *& coram Priolo decis.138. num.9. & 10.*, *& in Bononien. fideicommissi 27. Junii 1708. §. Verùm coram R. P. D. Falconerio*: si sat est, quod con-
currat diversitas facti inter substitutiones, & ca- 45
sus materialiter discrepent, ne conditio repetita censeatur, ubi expressa non legitur, *Decian. cons.12. num.45.*, *& cons.17. num.78. lib.1.*, *Altograd. cons.54. num.28., & seqq., & num.43. in fine lib.1.*, *& cons.90. num.44. lib.2.*, *Fusar. de substit. quæst.31. num.80.*, *Palm. Nep. alleg.31. num.31.*,

num.31., & seqq., Rota Lucen. decis.56. num.7. post Torr. de Primog., & Rota Romana decis.32. num.4. & 7. post Michalor. de fratribus, & in Interamnen. fideicommissi 15. Januarii 1694. §. Nec coram bon. mem. Benincasa, & 4. Februarii 1695. §. Replicatione coram bo. mem. Muta, seque videtur, quod Julius Cæsar obstrictus haud
46 est eodem onere, quo alii Substituti gravati fuerunt; Hoc enim Testator, ut facilè poterat, ac ut alibi fecit, ipsi expressè adiecisset, si hac illum conditione voluisset onerare, *Rota inter collect. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de fideicom. decis.12. num.19.; & decis.14. num.5.*, ita
47 etiam exigente regulâ, quâ edocemur, unamquamque dispositionem suis qualitatibus contentam esse debere, *Bartolus in L. In repetendis ff. de legat.3., Paris. cons.38. num.23., & seqq., & num.28. lib.2., Menoch. cons.111. num.25., Fusar. cons.4. num.23., & de substit. quæst.403. num.8., Peregrin. de fideicomm. art.16. num.36., Mantic. de conject. lib.6. tit.13. num 10., Mascard. de probat. concl.1265. num.20., & seqq.; Adden. ad Buratt. decis.202. num 9.*

Præsertim verò, quia concurrit diversitas per-
48 sonarum, & mutatio tum illarum, tum graduum, *Soccin. Jun. cons.90. num.17. lib.1., Surd. cons.21. num.10., & seqq., Menoch. consil.95. num.33., Handed. cons.57. num.33. lib.1., Peregrin. de fideicom. art.25. num.29., & seqq., Rota coram Ubald. decis.165. num.6. tom.1., coram Dunoz. Jun. decis.46. num 24., coram Ottbob. decis.265. num.8., in Sabinen. Census 10. Junii 1698. §. Eòque magis coram bo. me. Muto.*

Quæ certissimè Juris regulæ justum locum
49 sibi vindicant, etiamsi concurrant dictiones illæ repetitivæ = *cum iisdem vinculis, & conditionibus, ut supra* =, quas non sufficere, senserunt *Menoch. cons.215. num 188. & 191., Gabriel. cons.95. num.12. lib.1.; Cephal. cons.253. n.76., Bursat. cons.227. num.57., Decian. cons.27. n.34. lib.1., Peregrin. de fideicom. art.16. num.17.*; Maximè; quoties agitur de diversis dispositioni-
50 bus, & præsertim adest diversitas personarum, & gradium, ut de prima tradunt *Mantic. de conject. lib.6. tit.13. num.10.*, & de secunda *Rota in rec. decis.581. num.5., & seqq. part.5., coram Dunoz. Jun. d. decis.46. num.24., post Censal. ad Peregrin. decis.34. num.5., coram Priol. decis.283. num.6., & seqq.*, sed hoc casu dictio-
51 nes repetitivæ referri debent ad alia; ut puta, ad modum succedendi, non autem ad onus à Testatore minimè expressum, *Rota in rec. dec.581. num.12., & seqq. part.5., decis.144. num.11. part.6., decis.172. à num.2., & seqq. part.14.*,
52 & stare dicuntur demonstrativè, seù declarativè, *Rota decis.910. num.1. & 2. coram Buratto.*

Maximè que, cum hoc casu vocati fuerint proximiores, qui assequerentur intestatam succes-
53 sionem delinquentis; inter quos proximiores comprehensæ dicendæ sunt etiam fœminæ jure nostro Masculis æquatæ: quapropter absurdum videri posset, quod Testator onus assumptionis
54 sui nominis, quod innuit conservationem agnationis, *Cyriac. contr.584. num.33.; Rodulphin. alleg.174. num.5., Rota decis.566. num.5. part.1., & decis.527. antè finem part.2., & post Censal. ad Peregrin. decis.17. num.7., & in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris 1707. §. Præfuit coram Rmo Omanna*, imponere voluerit fœ- 55
minis, quæ nomen familiæ conservare nequeunt; Ideoque censendum est, Testatorem consultò hoc loco minimè repetiisse conditionem alibi literaliter expressam, utpotè quæ hic repetita ab- 56
surdo locum faceret *Fusar. cons.119. num.11. & 12., Surd. cons.471. num.43.*

Verùm, his non obstantibus, puto etiam in hac substitutione, quâ proximior vocatur ad hoc fideicommissum, subintellectam dicendam esse repetitionem oneris assumendi Insignia familiæ Testatoris; nam, si repetitio, ut inquit *Bald.* 57
cons.153. num.5. lib.5., quem laudat, & sequitur *Peregrin. de fideicomm. art.6. num.12.*, veluti ex suo fonte, promanat vel ex unicitate orationis, vel ex conjunctione, & connexione orationum inducta dictionibus copulativis, vel denique ex identitate rationis; profectò repetitio d. oneris inducta in casu nostro censeri debet de una substitutione ad aliam; Nam agitur non 58
de distinctis substitutionibus inter diversas personas ordinatis, & quidem in diversa, & separata oratione, quo casu sicuti inter vocatos potest concurrere diversa Testatoris voluntas, atque & probabilis ratio differentiæ, cur magis in uno, quàm in altero casu conditio adiecta fuerit, ità etiam ejus tacita repetitio non admittitur, *Rota* 59
inter collect. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de fideicomm decis.3. num.17., & seqq., & decis.4. num.16., & in Melevitana fideicommissi 21. Februarii 1710., & 13. Junii ejusdem anni coram R. P. D. Priolo.

Sed agitur de duabus substitutionibus factis in eadem parte testamenti, imò in una, & eadem oratione, eidemque personarum generi; siquidem Testator vocans Secundogenitum ex filia sua Primogenita, seù secundogenita, novam substitutionem distinctam à prima orditur hisce verbis = *casu verò, quo prædictus Franciscus ejus fi-* 60
lius &c. decederet absque filiis, vel filiabus, substituit, & succedere voluit filium masculum secundogenitum nasciturum ex Primogenita ejus filiarum, seu minùs secundogenitum ex secundogenita &c. = deindeque adiiciens illis onus assumendi nomen, continuat orationem hoc modo = *Qui heres substitutus, aliique teneantur assumere cognomen &c.* = considerans verò, eos posse sua vota non implere, non aliâ oratione utitur, non diverso sermone inchoat, sed progreditur = *Et, si contrafecerint, cadant ipso jure ab omni commodo hereditatis, eisdemque substituit eodem jure fideicommissi cum eisdem vinculis; & conditionibus, ut supra, & non aliàs; num; vel eos, qui ipsis ab intestato succederent* = Quo sermone confecto, ad novam substitutionem verba, mentemque dirigens, ità orditur, ut diversam orationem componere videatur = *sed, si prædictæ ejus filiæ filios masculos non procrearent, tali casu &c.* =

En igitur, quod literali demonstratione perspicuum fit; quod Testator unâ, eâdemque oratione

tione duas substitutiones complexus fuit, aliam
nempe in casu obitus *Francisci sinè filiis*, aliam
verò (& ab hac necessariò procedentem) in eo
alio casu, quo Substitutus, nempè *secundogeni-
tus masculus nasciturus ex secundogenita* suum
nomen non assumeret, ut illi in hac eadem sub-
61 stitutione præcipitur; non enim hæc oratio esse
desinit unus, idemque sermo, quia ab uno tan-
tùm verbo non regitur, ut sæpè fit, nam con-
62 textus, formaque orationis, & ratio ipsa dicen-
di principalitèr inspici debet, ut conjiciatur, an
illa unica sit, ac diversa, alioquin dici num-
quam posset, quod multæ res conjunctæ sunt
oratione, quia plerumque ordinata oratio, &
grammaticalis loquendi modus non permittit,
63 quod multæ res uno verbo regantur; Cum igitur
in substitutione proximiorum, de qua agitur,
facta verbis illis = *Et, si contrafecerint, cadant
ipso jure &c., eisdemque substituit &c. eum, vel
eos* = Testator reassumpsisse videatur totam sub-
stantiam præcedentis dispositionis, ita ut con-
juncta evidentissimè appareat antecedenti substi-
tutioni, in qua expresse legitur = *Qui heres, ut
supra, substitutus, aliique, ut supra, vocati, te-
neantur paritèr infra mensem assumere arma, &
Insignia domus absque aliâ mixtione* =, repetita
necessariò dici debet in hac secunda substitutione
64 eadem conditio ferendi nomen Testatoris; id
enim de juris censura sequitur sivè ex connexio-
ne, & conjunctione, sivè ex unicitate orationis,
quâ hæ duæ substitutiones colligantur, *Peregrin.
consf. 23. num. 6. lib. 3., Rodulphin. alleg. 110.
num. 11., alleg. 111. num. 5., alleg. 1709. num. 9.,
Rota dec. 237. num. 4., & seqq. part. 5., dec. 402.
num. 1. part. 9., dec. 33. num. 8. part. 13., dec. 23.
num. 13. part. 19.*

Confirmari id videtur clausulis illis à Testa-
tore adhibitis = *cum eisdem vinculis, & conditio-
nibus, ut supra, & non aliàs* =; nam, si illa-
65 rum natura repetitiva est, ut de clausula = *cum
eisdem vinculis, & conditionibus* = *Rota in Aqui-
penden., seù Montis falisci fideicommissi 11. Maii
1705. §. Minùs coram clar. mem. Card. Caprara*,
66 & de clausula = *ut supra* = docent *Mans. consult. 99.
num. 7. lib. 9., Castald. consult. 61. num. 2. & 3.,
& cons. 62. num. 11., & seqq., & cons. 179. n. 2.,
Rota penes Torr. var. Jur. quæst. tom. 2. decis. 17.,
& in Recen. decis. 166. num. 4. part. 18. tom. 1.*,
quid hæ clausulæ à Testatore ibidem positæ, at-
que inculcatæ repetere nunc valerent, si non re-
peterent hoc onus ferendi nomen Testatoris?
An repetitio hisce clausulis inducta verificari
posset de substitutione fideicommissaria? Ve-
rùm de hoc Testator jam egerat verbis illis = *ac
eodem jure fideicommissi* = illisque = *in perpetuum,
& in infinitum* =; Num de prohibitione delicti,
ac de exclusione Fisci? At de hoc Testator ha-
ctenus locutus non fuerat, imò expresse adiecit
posteriori loco testamenti. Certum ergo est,
quod hæ clausulæ repetunt eamdem conditionem
assumendi Insignia familiæ Testatoris, utpotè
quia de hoc onere superiùs actum fuerat, & vo-
67 luntas Testatoris vocandi hæredes per fideicom-
missum non dubiis verbis expresse hîc repetita
jam fuerat; Ubi autem similes clausulæ legun-
tur, & præsertim clarè spectare videntur ad cer-
tam aliquam conditionem, ibi repetitio de jure
inducta censetur, *Palm. Nep. alleg. 55. num. 6.,
alleg. 156. num. 4., alleg. 175. num. 8. tom. 2., al-
leg. 255. num. 6., & alleg. 256. num. 3. tom. 3.,
Rocc. disput. Jur. cap. 18. n. 31. vol. 1., & cap. 124.
num. 24. tom. 2., Proscnlus apud Torr. de Primog.
tom. 2. resp. 4. num. 148., & seqq., Rota in Bo-
nonien. fideicommissi de Elephantutiis 25. Junii
1708. §. Attamen coram R. P. D. Ansaldo.*

Prædictaque confirmantur identitate rationis,
quæ intercedere videtur inter has omnes substi-
tutiones, eaque desumitur ex voto conservandæ 68
artificialitèr suæ agnationis, quod votum si tàm
sedulò Testator ubique sibi proposuit, ut illud
in filiis suarum filiarum in casu obitus primorum
heredum substitutis literaliter requisiverit, quam-
cumque commixtionem prohibens (quod etiam
demonstrat, quantum ob oculos Testatoris isthæc
ratio conservandi agnationem obversata fuerit),
cur hoc onus, quo summa votorum Testatoris
continetur, repetitum esse negabimus in substi-
tutione proximiorum illius, qui huic præcepto
Testatoris non pareret? cur Testatorem tàm an-
xiè huic rei incumbentem in vocatione aliorum
dicemus ab hac commendatissima animi sui sen-
tentia discessisse in ea substitutione, in qua delin-
quentes, nec Testatori quoad hoc obtemperan-
tes gravi pœnâ afficiuntur, privatione scilicet
hereditatis, & transitu Bonorum ad proximiores?

Præsertim verò, quia in superiori parte testa-
menti, in qua Testator ad successionem invitavit
filium masculum secundogenitum nasciturum ex 69
Primogenita sui filii heredis primo loco instituti;
in qua idem onus assumendi suum stemma Te-
stator adiecit: in qua etiam heredi non obtempe-
ranti suæ jussioni *substituit eum, vel eos, qui ipsi
ab intestato succederent*: in qua demum eisdem
penè verbis; eodem ordine, eâque voluntate
locutus fuit, quibus posteriorem substitutionem
composuit, in hac, inquam, parte testamenti,
in qua, tamquam rei gerendæ normam continen-
te, Testator debuit se latiùs explicare, expressè
ei, vel eis, qui ipsi, scilicet delinquentibus *ab
intestato succederent*, commisit, ut *teneantur
pariter assumere cognomen, arma, & Insignia do-
mus ipsius Testatoris*.

Ex qua re non jam illud argumentum jure eli-
citur = *Si ubi voluit, hoc Testator expressit; id* 70
noluit ubi hæc non repetiit =: verum ob identita-
tem rationis docemur, quod Lex clara, expres-
saque tradita à Testatore in hac priori parte te-
stamenti, norma, principium, obiectumque est,
ex quo aliæ dispositiones sumere debent declara-
tionem, ità ut tantum sit in sequentibus, quan- 71
tum legitur in prima substitutione, *Bonden. collect.
legal. 8. num. 176. vol. 2., Ofasch. decis. 167. n. 27.
& 28., Torr. de Primog. Ital. cap. 25. §. 24.
num. 264. fol. 156., & cap. 33. num. 99., & cap. 40.
num. 120. fol. 650. part. 1., & quæst. 12. num. 15.
& 16., & quæst. 53. num. 51. part. 2., & decis. 1.
n. 11., & dec. 9. nu. 33. & 34. part. 3., & Rot. in rec.
dec. 287. n. 1. part. 1., & cor. Buratt. dec. 774. n. 12.*;
Undè

Undè hi, *qui ab intestato succederent Secundo-*
genito ex Secundogenita Testatoris posteriori loco
substituto in casu ejus inobedientiæ, assequi de-
bent hanc fideicommissariam hereditatem cum
simili onere, proüt à Testatore expressè dictum
fuit de his, *qui ab intestato succederent filio se-*
cundogenito ex Primogenita sui filii vocato in prio-
72 ri parte testamenti; maximèque, cum Testator
adhibuerit, ut diximus, ea verba, *& cum eis-*
dem vinculis, & conditionibus, ut supra = quibus
clausulis denotavit, se hanc substitutionem velle
antecedenti omninò parificare, *Castald. consult.*
147. num.6., & consult.174. num.19., Rota de-
cis.269. num.8. part.5., decis.984. num.12. & 13.
coram Dunoz. Jun., & in Aquipenden., seù Mon-
tis falisci fideicommissi 11. Maii 1705. §. Minùs co-
ram clar. me. Card. Caprara.

Nulla verò ratio haberi debet absurdi, quod
73 oriri posse videtur, *si inter eos, qui* delinquen-
tibus *ab intestato succederent*, fœminæ connu-
merarentur, quod nempè etiam his impositum
censeretur onus ferendi Insignia Testatoris, id-
que nè sequatur, dicendum potiùs sit, repeti-
tam non fuisse eamdem conditionem in hac sub-
stitutione, quæ fœminas æquè, ac Masculos
74 complectitur: Nam non raró accidit, ut etiam
fœminis hoc onus imponatur, illudque benè
sustineant, ut nuper *Rota in Romana fideicom-*
missi de Alveris 11. Januarii 1711. cor. R.P.D.
Crispo; Undè non est, cur id absurdum censeri
debeat, præsertim verò, quando Testator prio-
ri substitutioni, in qua *substituit eum, vel eos,*
qui ipsis ab intestato succederent, & consequenter
75 vocare visus fuit tàm Masculos, quàm fœminas,
expressè adiecit d. conditionem, sivè onus, *qui*
modo, quo supra, teneantur pariter assumere co-
gnomen, arma, & Insignia domus, & familiæ
ipsius Testatoris; Quapropter, si prætensum absur-
dum hìc non efficit, quin proximiores in casu
inobedientiæ substituti, assumere debeant Testa-
toris Insignia, si ille eodem onere hìc gravavit
76 Masculos, ac fœminas; Si voluntati demùm
Testatoris serviendum semper est, idem absur-
dum efficere minimè poterit, quin repetita cen-
seatur in posteriori loco conditio, quam repeti-
77 tam ceteroquin suadent conjunctio orationis,
qualitas clausularum, rationis identitas.

Progredimur ad tertium Dubium, quo in-
quiritur = *an supplicandum sit Summo Pontifici*
pro derogatione voluntati Testatoris, itaut Jo.
Franciscus, seù Julius Cæsar retinere possint
istæc Bona fideicommissaria, non Testatoris, sed
Patrium nomen ferendo absque mixtione = ? In du-
bium revocari non potest, quod hæ preces fe-
78 rendæ sunt ad Summum Pontificem, cui soli
convenit voluntatibus derogare, *ac inter æquita-*
tem, jusque interpositam interpretationem &
oportet, & licet inspicere, ut dicitur in *tit. de le-*
79 *gib., & Constit. Princip., & Edict.*, alia enim
est conditio Magistratuum, ut inquit *Simmacus,*
quorum corruptæ videntur esse sententiæ, si sint
legibus mitiores, alia Dominorum Principum
80 potestas, quos decet acrimoniam severi juris in-
flectere, quæ verba refert *Hug. Grot. in flor.*
spars. ad jus Justinian. fol.329. Ex quo colligitur,
etiam nefas esse de potestate Principis in hac re
dubitare.

Etsi enim certent DD., an Princeps, si non ju-
re ordinario, quo in cujusquam injuriam benefi-
cium tribuere illius moris non est, saltèm pleni- 81
tudine illius potestatis, quâ legibus solutus, *ut*
L. Princeps 31. ff. de legib., & L.1. ff. de Constit.
Princip. §. Sed & quod Princeps Instit. de Jur.
natur. gent. & civil., & quâ tamquam positus
supra jus, potest illa etiam, quæ sunt contra
jus, *Peregrin. de fideicomm. art.52. num.121.*,
concedere possit ex gratia commutationem dispo-
sitionis, & plures hoc negent, eâ moti ratione,
quia testandi potestas non jure civili, sed jure 82
gentium, quod supra Principem est, homini-
bus data reperitur, juxta rationes, ac auctorita-
tes relatas in una *Romana, seù Januen. Laudi*
26. Februarii 1698. §. Hinc non officere coram
Emo de la Tremoille; Contrà verò plenam alii
Supremo Principi asserant potestatem derogandi
testamentis, supremasque hominum voluntates
commutandi, quia, licèt rerum dominia, & po- 83
testas disponendi testamento de rebus suis jure
gentium inventa sint, attamen causa acquirendi
ex testamento jure civili prodita est, *Gloss. in*
L.1. verb. Civitatis nostræ, ff. de acquiren. rer.
domin., clarè *Bartol. in leg. Ex hoc jure num.5.*
vers. ulteriùs appono, & in L. Qui à latronibus in
principio ff. de testam., cum testamenti factio pu- 84
blici juris sit, nempè Romanorum *L.3. ff. de te-*
stam., & testamentariæ hereditates, tamquam
confirmatæ Lege duodecim Tabularum, propriè
à lege obvenire dicuntur, ut responderunt *Pom-*
pon. in L. verbis legis 120., & Ulpian. L. obve-
nisse 130. ff. de verbor. signif. Ut etiam fideicom-
missorum jura non Gentium moribus, Populo- 85
rumque consensu, sed à Cæsare Augusto consta-
bilita fuere *§.1. Instit. fideicomm. heredit.;* Quam-
obrem, cum acquisitio ex testamento permissa
sit benignitate juris positivi conferentis potesta-
tem disponenti, & testamenti effectum in tem-
pus, & casum, quo ille non est amplius domi- 86
nus rerum suarum, juxtà optimam *Gloss. in leg.*
illa Institutio 32. verb. pendere ff. de hæred. instit.,
Abb. cons.63. num.7. lib.1.; Princeps proinde, qui
lege, & jure positivo solutus est, contrario im-
perio impedire potest acquirendi modum jure ci- 87
vili inventum, & jus testamento delatum, ut
probant *Angel. de Perus. cas.323., Villelm. Lu-*
ducell. in tract. de ultim. volunt. part.2. cap.1. verb.
causa efficiens testamenti, clar. me. Card. de Luca
de fideicomm. disc.241. num.36., Monet. de com-
mut. ultim. volunt. cap.13. ex num.13.

Nunc hac quæstione penè obsoletâ, præsuppo-
nitur hæc potestas in Principe ex quodam etiam 88
stylo tot commutationibus voluntatum inducto,
quem stylum jus facere, inquit *Moneta eodem*
loco num.6., & maximè, quum res est de Sum- 89
mo Pontifice, qui non minùs spiritualis, quàm
secularis potestatis plenitudine pollet; Idcircò
inquirendo solùm de voluntate, ut monet *clar.*
me. Card. de Luc. de Testam. disc.87. supplem.
part.3., dubitandum esse videtur, an Summus

Pontifex donare velit eosdem Jo: Franciscum,
ac Julium Cæsarem hac derogatione menti Te-
statoris?
Qua in re, si mihi meam sententiam dicere
90 fas est, utpotè quia sub Principe vivimus, qui,
ut *Sulpitius* apud *Cicerorem*, æquitatem à juris
civilis ratione numquam sejungit, ac ità se ju-
stum, atque æquum præstat, ut naturâ magis,
quàm disciplinâ consultus videatur; vereor, nè
voluntas Summi Pontificis contraria sit hujus-
91 modi precibus; Nam, cum dispositio, cujus de-
rogatio petitur, contineat specialem rationem
conservandi familiam, nomenque Testatoris,
sivè derogatio petatur ex gratia, & æquitate,
sivè ex verisimili mente Testatoris debita quo-
dammodò contendatur, neutrà ex causâ concedi
posse mihi videtur.
92 Non quidem ex gratia, quia ista sub se invol-
vit commutationem voluntatis in præjudicium
agnationis, ideoque concedi nequit de ordina-
ria illa potestate, quâ si Princeps, qui Leges
93 tuetur, numquam Rescriptis suis læsisse censetur
jus certæ personæ quæsitum ex testamentis, fidei-
commissis, aliisque dispositionibus; undè hæ
94 cum certa injuria illorum, quibus jus quæsitum
est, ex gratiâ, & æquitate commutandæ non
sunt, *Bero consf.49. ex num.1., Amostaz. de caus.
piis lib.3. cap 14. num.10., & seqq., Capyc. latr.
consult.66. num.24., Rota in Romana, seù Ja-
nuen. Legati 5. Maii 1698. §. At longè coram Emo
de la Tremoille*, quanto potiori jure præsumi de-
bet, quod idem derogare noluit voluntati Te-
statoris in hac hypothesi, in qua sua derogatio
95 non jus alteri quæsitum destrueret, verùm sub-
stantiam ipsam dispositionis: summam ipsam vo-
torum Testatoris labefactaret: causamque illam
finalem, ob quam ille favore Descendentium ex
domo Pecci testatus fuit, everteret: deleret
enim ex hominum memoria nomen Testatoris,
quod cum ipse perpetuum esse cuperet, idque
sibi præstare non posse videret solos suos filios,
atque Descendentes, adinvenit artificialem hanc
assumptionem sui stemmatis, eamque imposuit
suis heredibus, ut illà suum nomen spe suâ lon-
gius quodammodò produceretur.
Quamobrem, si nil in jure sanctiùs, firmius-
96 que esse oportet supremis hominum judiciis,
quæ publicè expedit exitum habere, *L. vel nega-
re 5. ff. quemadmodum Testam. aper.*, si nihil est,
quod magis hominibus debeatur, quàm, ut su-
premæ voluntatis liber sit stylus, & licitum,
quod iterum non redit, arbitrium, *Leg.1. Cod.de
Sacros. Eccles.* ideoque voluntates hominum au-
97 diendas, non jubendas esse, sanxerunt Imperato-
res Honorius, & Theodosius *L. Omnium 19.
Cod. de Testam., & in Auth. de nupt. in præfat.
vers. disponat itaque*; Si nil demùm universis Le-
98 gum præceptis religiosiùs commendatur, quàm,
ut jus suum unicuique tribuatur, quàm ut Prin-
ceps tamquam justus omnium Pater, numquam
juri alieno præjudicet concessionibus, & Rescri-
ptis suis, juxtà concordantes auctoritates Civiles,
& Canonicas relatas à *Fagnano in cap. causam, quæ
num.11., & cap. ceterùm num.23., & seqq. de
Rescript., Cravet. consf.296. num.3., Peregrin.
de fideicomm. art.52. num.119.*, quod Institutum
Principes adeò colunt, ut majestatem suam Le-
gibus alligatam profiteantur, & Principatum Le- 99
gibus submittere, majus imperio esse glorien-
tur, *L. Digna vox 4. Cod. de legib., Franc. Dua-
ren. in Comment. Jur. tit. de legib. tom.1. fol.6.,
Peregrin. ubi supra num.118.*, quâ ratione, aut
quo colore præsumi potest, quod Summus
Pontifex ex gratia, & æquitate commutare velit
dispositionem, de qua agitur, certâ injuriâ Te-
statorem ipsum afficiendo in re, quæ ipsum prin-
paliter lœdit; tollit enim suum nomen, suumque
stemma, non ità deinceps mansurum, ut sua res 100
familiaris maneret, ac apud illos maneret, apud
quos ille tali lege esse voluit? Non ità sane Sum-
mus Pontifex admonetur à *Sacra Tridentina Sy-
nodo*, quæ *sess.22. cap.6.* commendat, abrogan-
da non esse testamentorum jura, evertendo cla-
ram Testatorum voluntatem commutationibus,
nisi ex justa, & necessaria causa id fiat, & latè
probat *Hostiens. cap. super eo num. 4. de Bigam.,
Fagnam. ibid. num. 18., Francisc. Top. Politian.
in suo tract. de potest. Princip. §.5. num. 13., &
seqq., Monet. de commut. ultim. volunt. cap.5. nu.
152., & seqq., & cap.6. quæst.1., clar. mem. Card.
de Luc. de testam. disc.87. num.3.*
Neque verò justa aliqua ratio, ob quam isthæc
voluntas commutanda sit, considerari potest in
eo, quod domus Pecci præcipuâ nobilitate ful-
get inter familias Civitatis Maceratæ, ac Ordini
Hierosolymitano sæpè illa nomen dedit, non ità
verò domus Bernina, quæ ab Oppido Montis San-
cti profecta, illustri Majorum imagine non orna-
tur, quod etiam è domo Pecci nunc adsunt Joan-
nes Franciscus, & Julius Cæsar, qui Archidia-
conatum obtinet in Ecclesia Cathedrali Civita-
tis Maceratæ; unde, si Joannes Franciscus, patrio
nomine dimisso, assumeret illud Testatoris,
jam non esset, in quo familia Pecci procreatio-
ne filiorum continuari posset; vel, si Julius Cæ-
sar servire Ecclesiæ desineret, ut uxorem ducens
labenti suæ domui suppetias ferret, jam ille opu-
lentâ Præbendà orbatus, divisâ præterea re fa-
miliari cum fratre, nequiret, ut par est, digni-
tatem familiæ Pecci sustinere; quod demum
isthæc Bona fideicommissaria à Testatore relicta,
nunc ascendunt ad sola scuta duodecim millia,
posita in prædiis rusticis, ac urbanis, quorum
Bonorum reditus non hi sunt, ut decori nominis
Bernini sustinendo consultum esse possit, ac ut
stemma opulentioris, nobiliorisque domus ob
illorum consecutionem dimitti prudenter va-
leat.
Non, inquam, hæ rationes tanti valent, ut
justâ, certâque spe mihi possim polliceri, Sum- 101
mum Pontificem concessurum fore hanc dero-
gationem: doceor enim, hoc a Principe tum de-
mum fieri, quum publica intercedit utilitas,
*Cravett. consf. 296. vol. 8. sub init., Valenzuel.
consf. 69. num. 176., Covar. var. resol. cap. 6. ex
num.5., Peregrin. de Fideicomm. art.52. n.117.,
& ibi Censal. vers. tertia est assertio fol. mihi
352., Molin. de Primog. Hispan. lib.1. cap.8. n.
31.*,

31., & ibi Adden. Antunez de Donat. part.2.
lib.1. cap. 11. num.68., & seqq., Andreol. contr.
413. num.23., Magon. decis. Lucen. 33. nu. 51.,
102 quæ quidem ea sit, ut aliâ ratione publico Bono
consuli nequeat, Antunez d. cap. 11. num. 67.,
& seqq., Add. ad Molin. d. cap. 8. ad num. 28.,
& seqq. vers. secundò non sufficit, Castill. quotid.
contr. Jur. lib. 6. cap. 4. sub num. 192. vers. sed
pro majori, Florez Diaz de Mena in addit. ad
Camb. decis. Lusitan. 279. vers.6. conclusio; Rota
decis. 386. num.7., & decis.479. num.4. par. 18.
rec.; nemo autem asserere potest, in rationibus
mox adductis versari aliquem videri causam pu-
blicæ utilitatis, ob quam Romanus Princeps,
qui jura tuetur, unico ictu totam hujus testamen-
ti substantiam justo desiderio, multisque vigiliis
à Testatore excogitatam velit evertere: quod
103 quum assero, scio, arbitrium regulis Juris mo-
deratum Judicibus dumtaxat, & Magistratibus
reliquum esse, ut initiò dixi, non autem Princi-
pi, qui supra legem positus est; leg. 31. ff. de le-
gib. leg. 1. ff. de constit. Princip. §. Sed & quod
instit. de jur. natur. gent., & civil., clar. mem.
Card. de Luc. de testam. disc. 87. num. 2.; undè
104 non inficior, supplicandum esse Pontifici; at re-
spondeo, secundùm regulas Juris, juxta quas
non semper decet Principem facere, quod absolu-
tè potest, & nullâ publicâ urgente causâ, illum
solvere Leges, Hostiens. cap. super eo num.4. de
Bigam., Fagnan. ibid. num.18.; nam ejus pote-
105 stas, quantacumque sit, justâ tamen ratione re-
genda, eâque continentiâ moderanda est, quam
Vellejus Patercul. lib. 2. histor. Roman. summo-
perè commendavit in Cn. Pompejo, de quo scri-
psit, potentiâ suâ numquam ad impotentiam
usum; quæ quidem ratio tanta est, ut quæ Prin-
106 cipem non decent, neque etiam posse non im-
propriè dicatur, Franc. Top. in suo tract. de po-
test. Princip. §.5. num.13., & 14.

Maximè verò, quia Testator heredibus hoc
præceptum non implentibus substituit ipsorum
proximiores, ex quo nedum colligitur, eò mi-
nùs Principem debere, hanc voluntatem tollen-
107 do, hoc onere heredes liberare, quia auferret
jus quæsitum hisce substitutis, quo circa hæc res
versari ulterius videtur in eo casu, quo agatur
de tollendo gratiâ Principis jure alterius, quo
casu Pontificem à regulis Juris numquam defle-
ctere, numquam voluntates commutare, dixi-
mus; verùm etiam perspicuum fit, quod, si pa-
ria sunt nolle, ac non posse: Si provisio in casu
108 noluntatis extenditur ad casum impotentiæ, ip-
siusmet Testatoris judicio, si non expresso, sal-
tem tacito consultum videri potest præcipuis
hisce rationibus, ob quas iidem heredes renuunt
ejus nomen ferre, nam ipse proximiores substi-
tuit, eaque substitutio, hoc etiam casu, locum
illis facere potest, ex regula juris adducta.

Nec juris, legumque vocem adeò mihi inter-
109 pellare videtur earum moderatrix æquitas, ut
censeam, illâ Principem compelli posse ad con-
cedendam hujusmodi derogationem; nam justi-
tia, & æquitas sunt mutuò conjungendæ; leg.
placuit num.8. Cod. de judic., ut utramque rectè
conjunxit Triphonius in leg. Bona fides 31. ff. de-
positi, qui loquens de æquitate dixit = Et hanc
puto esse justitiam, quæ suum cuique tribuit, ut
non distrahatur =, ibique Bartol., Cuiac. ad d. leg.
8. tom. 5. oper. posthum. fol. mihi 129. litt. D.,
Franc. Duaren. Comment. ad tit. de pact., Ulpian.
lib.4. ad edict. fol. mihi 48. col.2., & seqq. tom.2.,
Brisson. de verbor. signif. verb. æquum, & bonum;
undè æquitatem minimè suadere, ait, quod su-
premæ hominum voluntates commutentur in 110
præjudicium alterius, ac cum eversione voto-
rum Testatoris, & probat Rota in celebri Romana,
seu Januen. Legati coram bon. mem. Emerix inter
suas dec.898., dec. 979., dec. 1042., dec.1064.,
& latiùs coram Emo D. Card. de la Tremoille 8.
Maii 1698. per tot.

Porrò æquum ex suo genere subordinatum ju-
sto, & quasi illi subcenturiatum tunc demum
præstò est, cum propter rigorem juris scripti 111
evidens fieret injuria, & aliunde jus suum læso
servari nequiret, ut benè explicat Cuiac. d. leg.8.
fol. mihi 130. litt. C.; at contra, si cum alterius
evidenti injuria prætextu æquitatis alteri benefi-
cium conferendum sit, æquitas ista commenti- 112
tia prorsùs est, & imaginem habet, nomenque
meretur iniquitatis; vera enim æquitas non ir-
rogat, sed servat ab injuria, Cresp. de Valdaur. 113
obser.11. num.25., Sola in comment. ad nov. constit.
Sabaud. Gloss. 2. num. 7., & his pene verbis
Rota in d. Romana, seu Januen. Legati cor. Emo
de la Tremoille §. Est igitur, ubi inquit, quod
non minùs justitia, quam æquitas ipsa graviter
læditur, si damno alterius, aut injuriâ Testato- 114
ris similes gratiæ à Principe tribuantur.

Hactenus de hac re disserui juxta Juris regu-
las, & æquitatem, quibus regi Principes solent 115
in hujusmodi derogationibus; reliquum modò
est expendere, an isthæc commutatio fieri possit
ex verisimili mente Testatoris: at, præterquam-
quod verisimilis mens non attenditur, ubi non
est metus calumniæ ullus, quia evidens est scri- 116
ptum, quo casu scripturam testamenti sequi
oporteret potiùs, quàm interpretationem æqui-
tatis, aut conjecturas voluntatis, juxta concor-
dantia loca in d. Romana, seu Januen. Legati co-
ram Emo de la Tremoille §. Quia æquitas; quam-
obrem; cum certa sit voluntas Testatoris, qui
conservationem sui nominis votis omnibus opta-
vit; qui hâc lege omnes heredes admisit; qui
clausulis, verbisque firmioribus hoc explicavit
in suo testamento, nonnisi contra apertam sen-
tentiam, & literam testamenti permitteretur
heredibus Bona fideicommissaria retinere,
stemma verò, nomenque familiæ Testatoris non
ferre.

Quis enim sanæ mentis suadere sibi poterit,
quod Testator, nullâ suam familiam servandi
captus cupiditate, disposuisset favore horum he-
redum absque hoc onere suum stemma assu-
mendi, illisque permisisset frui suis Bonis, etsi
ipsi suo præcepto non parerent, eaque de causa
minimè parerent, quia turpe, ac damnosum
ipsis esse censerent ferre hujusmodi nomen?
Profectò, si hæc Testator prævidere potuisset,

ad alias personas suam hereditatem contulisset,
in illis artificialiter suam familiam stabiliendo;
nec confugiendum ad inopinatos eventus, ob
quos dicitur nunc commodè, ac honestè imple-
ri haud posse voluntatem Testatoris, quod even-
tus si idem Testator prævidisset, præsumendum
117 esse, asseritur, quod ultrò ille in hanc sententiam
venisset; enim verò ut quærere omittam de pon-
dere horum eventuum, certum est, quod com-
mutanda non sunt ea, quæ evidenti scripturâ
testamenti manifesta fiunt, nullamque rationem
habendam esse de hisce eventibus, nè semper
nutent supremæ hominum voluntates, firmum-
118 que statum, quem leges illis tribuerunt, num-
quam habeant, ut benè *Rota in d. Romana, seù
Jannen. Legati §. Minus, coram bon. mem. Emerix
decis. 979., & coram Emo dela Tremoille §. Simi-
lique*.

Descendendo ad quartum quæsitum, quod
habet = *An, suppositâ acceptatione factâ à Joanne
Francisco hereditatis Berninæ cum dimissione
gentilitii cognominis, vel, suppositâ derogatione
119 voluntati Testatoris, an in casu ejus obitus sinè fi-
liis, ille possit pro libito disponere de hisce Bonis
fideicommissariis?* = facilè expedior ab hoc Du-
bio verbis *Sacræ Rotæ in celebri Romana Fidei-
commissi de Avila inter decis. bon. mem. Emerix
1059. num. 11.* = *Testator in unaquaque parte di-
spositionis semper locutus fuit cum singulari qua-
dam prægnantia verborum; Personas enim grava-
tas onere delationis cognominis, & armorum ex-
pressit cum distinctione plurium graduum, & cum
repetitis dictionibus in perpetuum: prohibitionem
mixturæ alterius cognominis, & armorum pluries
explicavit: executionem, & usum ipsius oneris de-
mandavit generaliter in quolibet actu, pluribus ex-
quisitis verborum formulis, ac pluribus etiam acti-
bus pro securiori voluntatis implemento specificè
designatis, & demum obligationem injunxit eis-
dem personis parendi præfato oneri, in eoque con-
tinuandi cum dictione* = omninò =, *ac per diver-
sa verba; absonum est quippè asserere, quod hæc
omnia peregerit tantâ plenitudine, ac studio, nec
vice versâ ordinaverit fideicommissum* = hactenus
Rota ibidem, quibus verbis nos addere possu-
mus, = *& vice versâ voluerit, quod Joannes
Franciscus moriens absque filiis liberè de hisce Bo-
nis disponat, sic fideicommisso; sic nomine suæ fa-
miliæ, sic tot aliis substitutionibus eversis?*

Porrò præsumptio Juris, & mens, verbaque
120 Testatoris, quod ille Bonorum libertatem impe-
dire voluerit in Joanne Francisco itâ sinè filiis
moriente; & quidem præsumptio Juris hoc edo-
cet, quia onus assumendi nomen Testatoris præ-
fert votum conservandi agnationem, & sic ar-
121 guit longiorem fideicommissi extensionem, sinè
qua hujusmodi votum fieret inane, *Fusar. de sub-
stit. quæst. 499. num. 13., & 14., Menoch. præ-
sumpt. 69. num. 10. lib. 4., Rota decis. 128. n. 34.,
& seqq., coram Carillo decis. 433. num. 15. part.
18., & decis. 232. num. 9. part. 19., & in d. Ro-
mana Fideicommissi de Avila coram Emerix d. de-
cis. 1059. num. 3., & 4., & decis. 1092. num. 2.,
& seqq.*

Mens autem, verbaque Testatoris idem satis
demonstrant; nam primò substituti leguntur filii
masculi Testatoris; deindeque filius secundoge-
genitus ex filia ejusdem primogenita, seu secun- 122
dogenita; secundo loco masculus secundogenitus
nasciturus ex Primogenita suarum filiarum, ac
post eum filius secundogenitus oriturus ex filia
primogenita filiæ suæ primogenitæ, aut secun-
dogenitæ; demumque d. Catharina Bernina so-
ror Testatoris; prout etiam in quacumque parte
adhibitæ leguntur clausulæ = *in perpetuum, & in
infinitum* =, & posita post omnes substitutiones
legitur hæc ratio = *Intentio ipsius d. Testatoris
fuit, & est, quod omnia ejus Bona in ejus familia,
& agnatione perpetuò conserventur* =, ex qua tot
substitutionum serie, ex qua etiam ratione, ac 123
verborum efficacia clarissimè colligitur volun-
tas, quàmlongissimè hoc fideicommissum pro-
trahendi transitu Bonorum de uno in alium ex
substitutis, ut ex digressu ad plures gradus sub-
stitutionum desumunt *Rota coram Celso dec. 981.
num. 14., coram Ottbob. decis. 1. num. 26., & decis.
690. num. 3. part. 18. tom. 1. rec., in Interamnen.
Fideicommissi 2. Julii 1708. §. Conjecturæ coram
R. P. D. Scotto*, & luculentissimè ex his omnibus
ad rem nostram hanc successionem fideicommis-
sariam concludit *Rota in Romana Fideicommissi
de Alveris 12. Januarii 1711. §. Versamur, &
seqq., & §. Signanter coram R. P. D. Crispo*.

Ex quibus promanat responsio quinto Dubio,
quo quæritur, =, *an, Joanne Francisco caducato ab
hereditate, Julius Cæsar successionem adeptus, si
sinè filiis obierit, possit liberè de eadem hereditate
disponere?* superest, ut juxta idem quintum Du- 124
bium videamus, an eamdem hereditatem trans-
mittere teneatur *ad filios Joannis Francisci cadu-
cati?* Circa quod etsi æquitatis, & justitiæ ratio
prohibere videatur, quod filii omni culpâ vacan-
tes, Parentum pœnâ teneri debeant, ut ex *leg. san-
cimus Cod. de pœnis, leg. Paterfamilias 44. ff. de
heredib. instit.*; attamen dicendum videtur,
quod cum Joanne Francisco in casu inobedientiæ
cadere debeant ejus filii ab hac hereditate, eò
quod Testator voluerit, ut caducitatis, & priva- 125
tionis pœnâ in casu inobedientiæ tota linea, ac
descendentia contravenientis afficiatur: ideo-
que, cum filii, & Descendentes exclusi non di-
cantur primariò ex facto Patris, quo certum est
eos gravari non debere, verum ex disponentis
voluntate, cui integrum est talem legem suæ 126
dispositioni adjicere, *Simon. de Pret. de inter-
pret. ultim. volunt. lib. 4. interpret. 2. dub. 4. nu.
14., & seqq. fol. 451., Rota decis. 190. num. 4.,
coram Royas, in Fanen. Primogenituræ 5. Maii
1700. §. Nihilominus cor. clar. mem. Card. Capra-
ra, & in Carpentoracten. Fideicommissi 26. Junii
1709. §. Et jure quidem coram bo. mem. Cassarel-
lo*, jure ipsis præcluditur via amplius succeden-
di, *Cuman. in leg. Paterfamilias num. 3., ac com-
muniter DD. ff. de hered. instit., Ruin. cons. 150.
num. 9. lib. 3., Cresp. de Valdaur. observ. 22. nu.
72., & seqq., Torr. de Majorat. part. 2. quæst. 56.
num. 10., & seqq., Rota decis. 403. num. 4. coram
Emerix, aliique in d. Carpentoracten. Fideicom-
com-*

*commissi coram bon. mem. Caffarello §. Pro remo-
tione*; in dubium autem venire nequeat, quin
127 privatio contravenientis porrigatur etiam ad fi-
lios, & successores illius; Testator siquidem in
eventum contraventionis filio secundogenito ex
filia sua secundogenita, nempe Joanni Francisco,
specialiter prohibitæ, vocavit loco ejus filiorum,
& Descendentium, quos jam illi in casu obitus
substituerat, vocavit, inquam, *eum, vel eos, qui
ipsi ab intestato succederent*, eos nempè, qui in-
testatam ipsius hereditatem assequerentur, post-
habitis filiis; non enim Testator complecti vo-
luit hisce verbis = *eos, qui ipsi ab intestato succede-
rent* = ejus filios, quos ut paulò ante nominave-
rat, sic ibi nominavisset, si de eis intelligere vo-
luisset, sed vocavit alios proximiores ab intesta-
to illi succedentes, præter filios, ac Descendentes,
utpotè qui delicto Patris affici deberent; ubi
128 autem ex causa contraventionis datus legitur al-
ter substitutus, quàm is, qui comprehensus an-
tecedenti substitutione literaliter jam fuerat,
certissimi juris est, privationem afficere filios,
ut plenè in *dict. Carpentoractèn. Fideicommissi §.
Tum etiam cor. bon. mem. Caffarello*.

Verumtamen hoc casu veriùs crederem, fi-
lios Joannis Francisci contravenientis posse suc-
cedere, quia iidem veniunt non vigore substitu-
129 tionis ordinatæ in casu contraventionis, quæ
jam habuit suum effectum ob caducitatem in-
cursam à contraveniente, & successionem hoc
casu delatam ad proximiorem, sed succedere
dicerentur ex capite alterius, & novæ substitu-
tionis, illius nempè ordinatæ in casu obitus ul-
timi gravati decedentis sinè filiis, quo casu ipsi
tamquam illi proximiores, & ceteroquin capa-
ces, succedere deberent, juxtà ea, quæ in si-
mili firmata fuerunt *in Ferrarien. Primogenitu-
ræ apud Balducc. in collect. decis. & rer. judic.
tit. 13. decis. 22. num. 36. & seqq.*, & ea, quæ in
contrarium adducta fuerunt, non videntur ap-
plicari casui nostro, in quo exclusio contrave-
nientis dici potiùs debet personalis, quàm rea-
130 lis, ità quidem ut adeò non afficiat totam li-
neam contravenientis, ut hæc incapax reddatur
successionis, etiam in casu, quo defecerit linea
substituti in casu contraventionis, nihilominùs
libuit hæc innuisse D. requirenti, ut prævidere
possit pericula, & incommoda litium, quibus
in hoc casu subijci possent ejus Descendentes.

Ad sextum Dubium =, *An scilicet filii mascu-
li Jo: Francisci, quatenùs hic nomen, armaque
domus Berninæ assumat, succedere possint æqua-
liter in hisce Bonis, vel potiùs illius secundogeni-
tus?* =, patet responsio ex lectura testamenti, in
quo invenitur, quod Testator Francisco Berni-
no primo heredi substituit filium secundogeni-
131 tum nasciturum ex suis filiabus; At huic secun-
dogenito substituit = *omnes illius filios, nepotes,
& pronepotes, & alios descendentes masculos
&c.* =, sic vocato secundogenito suarum filia-
rum ad constituendum stipitem, ex quo filii,
vel ulteriores substituti procedere noscerentur,
non autem ad limitandam substitutionem ad so-
lùm heredem qualitate secundogeniti pollen-
tem, ut in simili benè *Rota in Romana fideicom-
missi de Alveris super reservatis 19. Junii 1711.
§. Minimè cor. R.P.D. Crispo*.

Idque perspicuum fit, consideratâ ratione,
ob quam Testator filium secundogenitum ex suis
filiabus vocavit, substituitque, non enim ea
fuit particulare aliquod Testatoris desiderium
constituendi in lineis suarum filiarum secundo-
genituram; verùm ratio, & causa hujus dispo-
sitionis versata fuisse videtur in eo, ut faciliùs
impleretur assumptio sui nominis ab ipso heredi-
bus vocatis injuncta, quasi nempè, dum Primo-
genitus ex suis filiabus gentilitium stemma fer-
ret, earumdem secundogenitus alienam fami-
liam, scilicet Testatoris, constabiliret; Id au-
tem cum impletum jam dicatur successione il-
lius secundogeniti, in eo namque artificialiter
renovatur familia Testatoris, adeò ut Descen-
dentes à secundogenito jam esse censeri possunt
ex domo Testatoris, ob hanc artificialem nomi-
nis assumptionem, benè possint iidem Descen-
dentes æqualiter assequi hanc hereditatem, ut
contingeret de filiis Francisci Massucii filii Te-
statoris, inter quos, utpotè eodem nomine
Testatoris naturaliter insignitos, ille successio-
nem ad unum non restrinxit, verùm omnes æ-
qualiter admisit.

Postremo loco quæritur, quid sentiendum
sit; = *Si Joannes Franciscus relinquat filiam fæ-
minam viro nuptam, seu filiam in Monasterio pro-
fessam* = Cui Dubio facilè respondetur literâ te-
stamenti, quâ vocantur solum filii masculi ex
secundogenito filiarum Testatoris, ut eo loco =:
*Sed casu, quo dictus Franciscus ejus filius dece-
deret sinè filiis masculis &c., substituit filium
secundogenitum &c., illiusque filios, nepotes,
pronepotes, & alios Descendentes masculos* = Ut
etiam Masculi tantum vocantur in sequentibus
substitutionibus; Undè perspicuum est, neutram
ex dictis filiabus Joannis Francisci assequi posse 132
hanc hereditatem; nam fœminæ vocatione Ma-
sculorum minimè comprehenduntur, *Bartol. in
leg. cum avus num. 5. ibique Scribentes ff. de con-
dit., & demonstrat., Tondut. quæst. civil. 112.
num. 1., Rota coram Buratto decis. 206. num. 4.,
& decis. 274. num. 3., & in rec. decis. 230. num.
14. part. 12., & ad ornat. clar. mem. Card. de Lu-
ca de Testam. decis. 43. num. 9.*

Præsertim verò, quia à Testatore consultum
fuit suæ agnationi, quam primùm naturaliter in
filiis suis masculis conservari, exindè verò arti- 133
ficialiter in filiis masculis suarum filiarum as-
sumptione sui nominis renovari voluit, ex qui-
bus contemplata dicitur conservatio Bonorum in
agnatione, *Rota in Ravennaten. Fideicommissi
Julii de Abiosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem
coram R.P.D. Crispo, & in dicta Romana fidei-
commissi de Alveris 12. Januarii 1711. §. Au-
getur coram eodem*; Certiùs, inspectâ eâ ratione
in posteriori parte testamenti positâ = *Intentio ip-
sius Testatoris fuit, & est, quod omnia ejus Bo-* 134
na in ejus familia, & agnatione perpetuò conser-

ven-

ventur; Undè eò minùs fœminæ nomine Masculorum venire possunt; *Castill. quotid. contr. lib.2. cap.29. num.6.12.*, *& num. 23.*, *Rota decis.95. num. 16. part. 11.*, *& decis. 269. num. 8. part.15.*, *& decis.69. nu.19.*, *& seqq. part.17.*, *& ad ornat. clar. me. Card. de Luca de Fideicom. decis.14. nu.13.*, & confert clarior voluntas Testatoris explicata in prima substitutione *Descen-*
135 *dentium sui filii masculi fœminis semper exclusis*=.

Cum igitur idem sit mori absque filiis, ac cum filiis à successione exclusis, locus fiet hoc casu substitutis in casu obitus Secundogeniti absque filiis.

Nihilominùs hoc casu crederem, ad successionem admitti posse filios masculos dict. filia-
136 rum, quia hi masculi sunt, & descendere dicerentur à Secundogenito dictæ filiæ fœminæ Testatoris, & apti sunt ad artificialem renovationem familiæ Testatoris, juxtà ea, quæ latissimè firmata fuerunt in *Avenionen.*, *seù Carpentoracten. fideicommissi de Tertullis* 27. *Februarii*, *&* 21. *Novembris* 1704. *coram R.P.D. Lancetta*, *&* 5. *Junii* 1703. *coram bon. mem. Caffarello*, *& uberrimè die* 2.*Decembris* 1705.*cor.*
137 *Rmo Molines Decano*; Immò vero, donec adesset spes, quod ex filia fœmina procreari posset aliquis Masculus, fieri minimè deberet transitus ad alios substitutos remotiores, sive posteriori
138 loco vocatos, sed, donec adesset talis spes, quod supervenire posset substitutus de linea magis dilecta, successio in suspenso maneret, delatâ custodiâ, sive administratione Bonorum heredi heredis gravati, non autem ad fideicommissarium,
139 *Rota coram bon. me. Emerix jun. decis.* 902. *num.* 8. *cum seqq.*, quæ loquitur in difficiliori casu, dispositionis videlicet ordinatæ per viam primogenituræ, quæ magis abhorret à dicta suspensione.

Anconitana Fideicommissi.

Fideicommissario pro fideicommissi recuperatione agenti, præstitâ ab eo cautione aliis vocatis totum, vel partem restituendi, officere non posse existentiam alteriùs proximioris gradu, quoties hic non de alia priùs vocata, sed de eadem ipsius Actoris linea existat, latè discusso articulo, resolvitur; simulque ostenditur, an, & quando una, & non plures dicantur constitutę lineę; proximitatem itidem gravanti, & non gravato, ubi cum tertio possessore agitur, attendendam non esse; præstitâque cautione ejusmodi, minùs requiri præfixionem termini aliis vocatis, ut declarent, an velint agnoscere nec ne?

VOTUM XXVIII.

1 *Descendentium masculorum nomine veniunt Masculi tàm ex Masculis, quàm ex fœminis.*

2 *Et sive ab unica, sive à duplici fœmina procedant.*

3 *Ex vocatione collectivè facta, successio non simultaneè, sed successivo ordine defertur.*

4 *Accedente præsertim Testatoris voluntate.*

5 *Succedendi ordo à Testatore præscriptus, servandus est.*

6 *In successione deferenda secundùm prærogativam gradus, proximitas ultimo gravato, non gravanti attenditur*, & num. 14. 22., & 65.

7 *Successio fideicommissaria ab ultimo moriente, non autem à Testatore deferri dicitur.*

8 *In fideicommissis regulariter succedi dicitur gravanti, & non gravato.*

9 *Intellige, non quoad effectum regulandæ successionis.*

10 *In successionibus primum locum occupat linea, in eaque gradus.*

11 *Successio in unam lineam ingressa, ab ea non egreditur, donec superest persona successionis capax*, & num.66.

12 *Unius lineæ duratio aliam excludit, & omnes, qui in ea sunt.*

13 *Ratio continuationis in linea possessoris, alterius ingressui prævalere debet.*

14 *Fideicommisso non purificato, immissio non debetur.*

15 *Exceptio non purificationis fideicommissi licèt sit de jure tertii, exclusiva tamen est juris Agentis, & etiam à tertio potest opponi*, & *num.2*[illegible], *& quando secus?* nu. 38. & seq., & num.44. ad 61.

16 *Fideicommissum purificatum favore plurium ejusdem gradus potest unus petere, aliis id negligentibus.*

Intellige, præstitâ cautione restituendi aliis portiones suas, ibid., & num.32.

17 *Secus tamen est inter personas disparis gradus*, & num.35.

Tunc enim, si primus substitutus fideicommissum non petat, secundus non admittitur, ibid.; *Sed vid.* nu. 36. & seq., & nu.61.

Procedit maximè contra remotiorem de diversa linea, nu.21. & 62.

18 *In quolibet judicio jus ex parte Actoris metiendum est; Sed* vid. nu.27. & seq.

19 *Actori carenti jure petendi fideicommissum ob existentiam proximioris, potest à Reo objici exceptio illa* = quoad te liberas ædes habeo. =

20 *Possidenti sufficit nuda facti possessio, tametsi jure, & titulo destituta.*

Modò tamen Actor bonum jus non foveat pro eo excludendo, ibid.

23 *Agnitio fideicommissi ab ejus Antecessoribus facta, Actori non suffragatur, nisi expressa, & specifica fuerit.*

24 *Jus agnoscendi fideicommissum tricenario temporis lapsu præscribitur?* vid. num. 74.

Declara, temporis lapsum in vita prædecessorum non nocere aliis jure proprio venientibus, num.75.

25 *Vocatis ad fideicommissum debet ab illius petitore præfigi terminus ad declarandum, an velint agnoscere nec ne?*

Huic

Huic tamen cautelæ suppletur, præstitâ cautione de eorum portiones restituendo, nu. 77.

26 *Fideicommissum reciprocum ex quibus inductum censeatur?*

27 *Ad fideicommissum vocatus quis censetur si præseferat qualitates à Testatore volitas.*

28 *Vocatio ad fideicommissum levioribus inducitur conjecturis, cum agitur de dispositione inter Descendentes.*

29 *Fideicommissario, ad obtinendam immissionem, sufficit, si alius non compareat, qui se proximiorem probet.*

30 *Præsertim, si res non sit cum aliis vocatis, sed cum possessore extraneo.*

31 *Tunc enim sat est, quod doceat, se esse in gradu successibili*, & num. 73.

32 *Procedit, licèt alii adsint de genere vocato, qui negligant fideicommissum petere*, & nu. 33. & 34.

37 *Ab Actore jus metiendum semper est, sive par, sive proximior alius existat ad fideicommissum vocatus.*

Et jus ille habet agendi ad solidum, præstitâ tamen cautione de restituendo eidem vocato portionem suam, num. 38. & seq.

38 *Exceptio juris tertii quando nequeat dici exclusiva juris Agentis* & num. 39. & seq.

39 *Exceptio non purificati fideicommissi ob existentiam proximioris, est quoad substitutum agentem exceptio juris incerti.*

Nec potest esse illius intentionis exclusiva, ibid. & num. 46. & seq.

Præsertim, quia tale jus pendet ab ipsius proximioris voluntate, num. 40.

Eoque non opponente, nequit opponi, num. 41. *amplia, ut* num. 46.

40 *Jura fideicommissariis ad quempiam non spectant, nisi ipso volente.*

41 *Et, nonnisi ipso volente, sunt exclusiva juris Agentis.*

42 *De jure, quod tertio quæratur ad ejus dumtaxat utilitatem, alius nequit excipere.*

43 *In fideicommissis voluntas Testatoris spectanda est.*

44 *A Testatore dispositum illud censetur, quod, interrogatus, respondisset.*

48 *Fideicommissario pro immissione agenti, præstitâ ab eo cautione de aliis restituendo eorum portiones, nequit à tertio opponi exceptio existentiæ proximioris*, & num. 49. ad 54.

Intellige, ut num. 71.

50 *Coheres ad portiones aliorum, quasi sub conditione vocatus censetur.*

51 *Curator Bonis dandus est, dum pendet conditio; quæ sic non deficit, neque purificatur.*

52 *Coheres in partem suam uti heres, & dominus, in partes verò aliorum uti Curator debet immitti.*

53 *Fideicommissarius, absente eo, qui primo Instituto successurus est, potest contra tertium possessorem petere, Curatorem Bonis assignari.*

54 *Immò simul fideicommissum, & Curatorem petere potest.*

Cura autem Bonorum ipsi, præstitâ legitimâ cautione, erit deferenda, ibid.

Procedit, etiam non expectatâ morte primi Instituti, ibid. & num. 56.

Quæ omnia procedunt, etiam in terminis vocationis ad Juspatronatus, dicto num. 56.

55 *Absens faciliùs recuperare poterit à Curatore, qui ejus nomine administravit, quàm ab eo, qui se heredem fecit.*

56 *Ex Jurepatronatus rectè ad fideicommissum arguitur.*

57 *Excluso primo vel quia nolit, vel quia non possit, res ulterioribus defertur substitutis.*

Et hi jure suo capere dicuntur, ibid.

59 *Proximior gradu, idem est, quod non extet, ac quod extet, & non agnoscat.*

60 *Possessoris extranei nihil interest huic vel illi ex vocatis restituere.*

Vocatorum verò interest, Bona apud Extraneos non remanere, ibid.

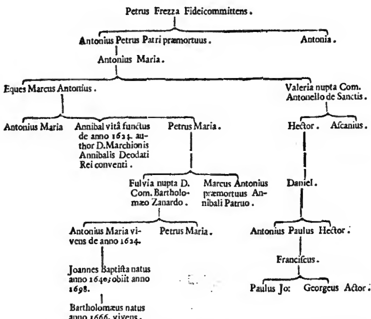
61 *Auctoritates firmantes, proximiore ad fideicommissum non agente, remotiorem admittendum non esse, declaratur procedere in remotiore non de eadem, sed de diversa lineâ secundò vocata*, & nu. 62. ad 64.

63 *Vocationis ad fideicommissum conditio purificata dici nequit, donec personæ de linea priùs vocata existant.*

64 *Exceptio non purificatæ conditionis ob existentiam personarum de diversa linea priùs vocata, nequit admitti inter personas de una, eademque linea.*

Inter has enim solùm de proximitate gradus contendi potest, ibid.

Petrus

PETRUS Frezza in testamento condito anno 1460. heredem universalem sibi scripsit Antonium Mariam ex Autonio Petro filio præmortuo nepotem, & unum, vel plures posthumos, qui d. Antonio Mariæ annasci poterant ex Savina ipsius Matre, & respectivè uxore Patris sui prædefuncti, eidem verò sic instituto substituit his verbis = *Et ipsorum Antonii Mariæ, & cujusque posthumi masculi eidem quond. Antonio Petro nasciturorum ex dicto ventre dictæ Savinæ olim Uxoris suæ liberos legitimos masculos, & ex legitimo Matrimonio procreandos in stirpes, & non in capita, eosque omnes ablatricos meos, & eorum liberos sibi invicem substituo, & succedere volo, ac mihi heredes instituo vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, & prout meliùs valere poterit, legitima tamen successionis graduum prærogativâ inter eos in cujusque, & qualiscumque substitutione, & successione servatâ* = Sic legitur in particula testamenti relatâ in specie facti ad me transmissa. His verò omnibus deficientibus, eâdem prorsus figurâ verborum, quâ concepta fuit substitutio facta Antonio Mariæ, substituit Antoniam filiam suam, ejusque Liberos masculos.

Ex d. autem Aotonio Maria orti fuerunt Eques Marcus Antonius Frezza, & Valeria nupta D. Com. Antonello de Sanctis Tritavo DD. Comitum Pauli, & Joannis Georgei de Sanctis. Plures præfatus Eques Marcus Antonius suscepit filios, Antonium nempè Mariam, Annibalem, & Petrum Mariam: Primi duo decesserunt sinè Liberis, sed Petrus Maria licèt reliquerit Fulviam filiam nuptam Com. Bartholomæo Zanardo Abavo D. Com. Bartholomei Jun. Zanardi hodiè viventis, & Marcum Antonium; nihilominùs, quia Fulvia excludebatur à fideicommisso Petri Frezza, qui vocaverat Masculos, & Marcus Antonius prædecesserat Annibali Patruo suo, in isto tamquam solo Masculo superstite ex omnibus Descendentibus Fideicommitentis consolidatum fuit totum fideicommissum, idem verò moriens sinè liberis anno 1624. Bona ex illo provenientia unà cum reliquis suis Bonis subjecit primogenituræ ordinatæ favore D. Marchionis Annibalis Junioris agnati sui, licèt minimè vocati ad fideicommissum à Petro conditum.

Quamobrem præfati Comites Paulus, & Joannes Georgeus de Sanctis descendentes à Valeria, ideoque procul dubio vocati ad d. fideicommissum Petri, Bona eidem obnoxia vindicare contendunt à Marchione Annibale Juniore Reo illa occupante vigore mox relatæ primogenituræ, eidem verò plura pro sua tuenda, retinendaque possessione suffragari videntur; Licèt enim supponatur certa vocatio DD. Comitum de Sanctis venien-

venientium sub nomine Descendentium masculorum, juxtà famigeratam doctrinam *Fulgosii cons.85.*, complectente Masculos, tàm ex Masculis, quàm ex fœminis progenitos, & tradunt *Bonden. collect. legal.34. num. 106. lib. 2., Rodulphin. allegat.22., & allegat. 179. utrobique num.10., Rota decis. 69. num. 8., & seqq. part. 17., decis.164. num.5., & seqq. part. 18., coram Priolo decis. 283. num. 1., in Bononien. Fideicommissi de Ballattinis coram clar. mem. Cardin. Caprara, impressa post Balducc. ad Ramon. decis. 22. num.1., & seqq., in Bononien. fideicommissi de Ghisleriis 17. Junii 1697. §. Quæ communis regula coram Rño Molines Decano, in Romana fideicommissi de Moronis 10. Maii 1697. §. Quandoquidem, confirmata 27. Januarii seq. anni §. Hæc autem coram bon. mem. Pio, in Romana fideicommissi de Goris 9. Maii 1701. §. Immò enim coram R.P.D. meo Ansaldo*, dictaque certissima Doctorum traditio procedat tum in Masculis ab
2 unica tantùm, tum etiam in illis à duplici fœmina descendentibus, *ad Text. in leg.1. Cod. de condit. insert., Mandell. cons.86. num.5., Mantica de conject. lib. 8. tit. 18. num. 12., Mart. de success. legal. part.1., quæst. 1. art. 5. num. 21., Roxas de incompatib. part. 1. cap. 6. num. 325., Balducc. ad Ramon. cons.17. num. 2., clar. mem. Cardin. de Luca de fideicomm. disc.29. num.4., & num.6. vers. tum ob rationem, disc.33. nu.4., Larrea decis. Granaten. 34. num. 70., Rota coram Cardin. Celso decis.141. num.8., in rec. decis.32. num.16. part.16., & inter collect. ad ornat. clar. mem. Cardin. de Luca tit. de fideicomm. decis. 1. num.12.*, nihilominùs in casu nostro inter dictos Descendentes masculos ex fœminis servandus videbatur ordo ille, qui non minùs à Jure, quàm à Testatore in nostra hypothesi præscriptus reperitur.

Testator enim vocavit quidem Masculos utriusque generis, sed eorum vocatio, utpotè col-
3 lectivè facta, non simultaneè, sed ordine successivo, & prout ab intestato succederetur, jus succedendi defert, ad mentem *Textus in leg. cum ità §. In fideicommiss. ff. de legat.2., & leg. finali Cod. de verbor. signific., Bartol. in leg. Gallus §. Quidam rectè num.4. ff. de liber., & posthum., Peregrin. de Fideicomm. art.19. num.24., & 33., Fusar. de substitut. quæst. 383. num. 41., Magon. decis. Florent. 102. num. 5.*, qui Juris ordo eò certiùs in nostra hypothesi servandus videtur,
4 quia præscriptus etiam reperitur à Testatore, cujus voluntas non obscurè resultat ex verbis illis = *legitimæ tamen successionis, & graduum prærogativá inter eos, & cujuscumque, & qualiscumque substitutione, & successione servatá* = Si itaque ordo à Testatore præscriptus servandus
5 est, *clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommis. disc.33. num.16.*, dum ille in nostro casu legitimam successionem, & graduum prærogativam
6 attendendam esse, jussit, per consequens voluit etiam, successionem deferri juxtà proximitatem gravato, & non gravanti, *Peregrin. de Fideicomm. art.10. num.9., Gallus de except. success. tit.4. except. 26. num.93. part.2., Fusar. de substit. quæst.484. num.47., & cons.80.*, ideoque
illam deferri ab ultimo moriente, non autem à 7
Testatore, *Fusar. de substit. mox cit. quæst.484. num.11., de Luca de Fideicomm. disc. 201. num. 15.*; tametsi enim regulariter in fideicommissis gravanti, & non gravato succedi dicatur, id ta-
men intelligendum est ad effectum dumtaxat, nè 8
successor agnoscere teneatur in authorem ultimum morientem, ejusque facto obligari, sed
non etiam ad effectum regulandi successionem, 9
ut benè distinxit *clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm. disc.202. num.15., & disc.234. num. 6., Fusar. de substit. quæst.311. num.48., Carena resolut.108. nu.11., Andreol. contr.288. num. 3., & seqq.*

At verò, si ordo legitimæ successionis, si gravati, & non gravantis proximitas attendenda est, cum ab Antonio Maria nepote, & primo herede gravato Petri fideicommittentis totum fideicommissum susceperit Eques Marcus Antonius illius filius, & ab ipso devolutum fuerit ad Petrum Mariam, qui decessit, relictâ Fulviâ filiâ nuptâ Comiti Bartholomæo Zanardo, & Annibalem seniorem, qui reliquus fuit omnium Descendentium masculorum ex masculis Testatoris, si ab istis transitus fieri debeat ad Masculos cognatos, præferendi procul dubio videntur Descendentes ex Fulvia, tamquam proximiores Annibali ultimo defuncto, exclusis DD. Comitibus de Sanctis descendentibus à Valeria Sorore Equitis Marci Antonii, utpotè de
linea remotiori, cum juxtà elementares regulas 10
Juris successorii primum locum occupet linea, & in linea gradus, quamobrem, quoties succes-
sio devenit ad unam lineam, numquam fit tran- 11
situs ad aliam, donec in linea jam admissa superest persona ulla capax successionis, *Fusar. cons. 80. num. 5., Tiraquell. de Primogen. quæst. 40. num.229., Altograd. Jun. contr. 68. §. penult., Tondut. resol. civil. part.2. cap.89. in fine, Torr. de Majorat., & Primogen. Ital. part. 1. cap. 15. num.35., & seqq., & cap.41. num. 67., de Luca de linea legal. tit.20. num.15., Palm. alleg.226. num.69. & 91., Censal. decis. Lucen.90. num.2., Rota decis.209. num.1., & 2. part.2. divers., in rec. decis.69. num.30. part.17., in Romana Casalis Aguzzani 21. Junii 1701. §. Si verò petit coram Rño Molines Decano*, ex quo promanat
illud omnium ore tritum axioma, durationem 12
unius lineæ aliam excludere, omnesque, qui in ea sunt, *Ramon. cons. 100. num. 409., Mart. de success. legal. part.4. quæst.21. art.16. num.16. & seqq., Rota coram Merlino decis.864. nu.33., in rec. decis.65. num.2. & 6. part.8.*, Justitiæ si-
quidem, & naturalis rationis dictamini maximè 13
consonum est, quod ratio continuationis in linea possessoris prævaleat alterius ingressui, *Alex. in quodam responso 2. impress. post allegat. de Marin. num.8. & 9., clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 203. num. 11. in fine supplem. part.3., Rocca disput. jur. select. cap.3. num. 12. cum seqq., in Bononien. Fideicommissi de Ballattinis decis. 22. in fin. apud Balducc. ad Ramon. tom. 4.*

Frustra igitur DD. Comites de Sanctis agunt
pro immissione consequenda ex fideicommisso
Petri, existentibus namque Masculis descenden-
14 tibus ex fœmina proximiore ultimo gravato, &
de linea, in quam successio ingressa est, repel-
luntur exceptione illâ, quod deficiat extremum
necessariè requisitum pro immissione obtinen-
da, purificationis nempè fideicommissi, *Rota
coram san. mem. Alexand. VIII. decis.* 225. *num.*
2., quæ exceptio licèt sit de Jure tertii, atta-
15 men, utpotè ipso Jure exclusiva Juris agentis,
objici potest etiam à tertio, juxtà optimam de-
cisionem *Thesauri la quarta*; & docuerunt, *Ri-
minald. jun. cons.* 112. *num.* 114. *& seqq.*, *Cloch.
cons.* 29. *num.* 81. *lib.* 1., *Fusar. de substit. quæst.*
603., *Gratian. discept. forens.* 691. *num.* 12.,
Andreol. contr. 241. *num.* 10., *Cyriac. contr.* 569.
num. 13., *Sabell. in Summa §. Proximitas num.*
4. *tom.* 3., *Viv. decis.* 895. *num.* 2. *&* 8., *Magon.
decis. Florent.* 102. *nu.* 5. *&* 8., *Rota apud Posth.
de manut. decis.* 302., *coram Ludovis. decis.* 415.
num. 3., *coram Cardin. Cerro decis.* 535. *num.*
6., *& coram san. mem. Alexand. VIII. dict. decis.*
225. *num.* 3., *&* 4.

Parvique referre dicebatur, quod fideicom-
missum, de quo agitur, utpotè numquam agni-
tum à DD. Comitibus de Zanardis masculis de-
scendentibus ex Fulvia debeatur DD. Comiti-
bus de Rubeis, tamquam nedum ab anno 1627.
ab eorum Antecessoribus, sed ab ipsis etiam
agnitum, & petitum in præsenti Judicio; nam
D. Marchio Frezza Reus juvatur distinctione il-
lâ, quâ traditur, quod, si agatur de fideicom-
16 misso purificato favore plurium in uno, eo-
demque gradu existentium, tunc, aliis non pe-
tentibus, aut fideicommissum agnoscere negli-
gentibus, rectè unus tantùm illud petere po-
test, præstitâ cautione restituendi aliis portiones
suas. At aliter res se habet, quoties res agitur
inter fideicommissarios disparis gradus, eo enim
17 casu si primo locò substitutus fideicommissum
agnoscat, aut petat, secundus non admittitur,
sed rectè rejicitur exceptione, quod adsit alius,
qui eum gradu præcedat, ob eam rationem, quod
18 in quolibet Judicio jus metiendum sit ex parte
Actoris, ideoque, si iste careat Jure petendi fi-
deicommissum, eò quod adsit alius, qui eum
gradu præcedat, Reus juvatur exceptione illâ =
quoad te liberas ædes habeo =, sufficit namque
19 possidenti nuda facti possessio, tametsi jure, &
titulo destituta, modò tamen Actor Bonum jus
non foveat pro eò excludendo, proindeque isti-
usmodi exceptio, licèt sit Juris tertii, attamen,
utpotè exclusiva intentionis Agentis, rectè oppo-
20 ni potest adversùs petitorem fideicommissi gra-
du remotiorem, *Fusar. de substitut. quæst.* 608.,
Andreol., *& Sabell. locis mox citatis*. Nilque
curandum videbatur, an ageretur de pluribus
substitutis in una, vel diversa linea existenti-
bus; nam exceptio ista fortiùs urgens contra
21 eum, qui esset de linea remotiori, afficere etiam
videbatur substitutum gradu remotiorem, tam-
etsi in eadem linea existentem, ob voluntatem
Testatoris, qui legitimam successionem, &
graduum prærogativam attendendam esse vo-
luit, juxtà quam successio deferri semper debet, 22
inspectâ proximitate ultimo morienti, ex allega-
tis in *§. Testator enim in fine*.

Denique his omnibus addebatur, quod DD.
Comitibus de Sanctis integrum amplius non erat
agnoscere controversum fideicommissum; non
enim juvantur agnitione anno 1627. ab ejus An- 23
tecessoribus factâ, cum illa non fuerit expressa,
& specifica, prout requiri, tradunt *Cravetta cons.*
33. *num.* 22., *cons.* 37. *nu.* 4., *Dec. cons.* 445. *num.*
54., eâ verò deficiente, idem fideicommissum
agnosci hodiè nequivit à DD. Comitibus de San- 24
ctis, eò quod vel tricenarii temporis lapsu jus
omne agnoscendi fideicommissum præscriptum
censeatur, *Glos. in leg. quamdiù, & ibi Odofred.
Guman., & Castrens. ff. de acquiren. heredit.*,
Andreol. contr. 241. *num.* 14., vel admisso etiam,
quod tale jus præscriptione nondum sublatum
fuerit; nihilominùs Actores obtinere non pos- 25
sent, nisi priùs assignato DD. Comitibus de
Zanardis termino ad deliberandum, an velint
agnoscere nec ne?, *Andreol. controver.* 241.
num. 16.

Quamquam verò hæc gravissima sint; nihilo-
minus graviora adhuc momenta rationum urge-
re videntur favore DD. Comitum de Sanctis
Actorum, quibus immissionem concedendam
esse crederem: suppositâ siquidem vocatione
Masculorum omnium descendentium ex fœ-
minis Antonii Mariæ, non controversâ à D.
March. Frezza Reo, & probatâ in *§. Quamobrem,
præfati Comites*, in dubium revocari nequit bo- 26
num jus Actorum, utpotè resultans ex absoluto
fideicommisso reciproco descensivo, à Petro fi-
deicommittente ordinato inter omnes Descen-
dentes masculos Antonii Mariæ, quos nedum
mutuis substitutionibus vocavit, sed, ipsis defi-
cientibus, eorum ultimo substituit Antoniam
filiam suam, ejusque Descendentes masculos,
& quidem in tota hereditate; quamobrem, cum 27
DD. Comites descendant à Valeria filia Antonii
Mariæ, ex hujusmodi dispositione certa reddi-
tur illorum vocatio, *Merend. contr. lib.* 8. *cap.* 5.
num. 5., *Spad. cons.* 339. *num.* 12. *lib.* 2., *Rede-
nasch. cons.* 9. *num.* 94. *lib.* 1., *clar. mem. Card. de
Luca de Fideicomm. disc.* 100. *nu.* 8. *vers. & qui-
dem*, *Rota coram Carillo decis.* 105. *num.* 32. *&
seq.*, *in rec. decis.* 183. *num.* 1. *& seq. part.* 10.,
decis. 281. *nu.* 1. *part.* 13., præsertim verò, cum
agatur de dispositione inter Descendentes, in 28
qua prò illâ inducenda leviores etiam conjecturæ
sufficiunt, *Honded. cons.* 65. *num.* 30. *lib.* 1., *Ca-
renn resolut.* 128. *num.* 2., *Actolin. resolut.* 46.
num. 48., *Sperell. decis.* 152. *num.* 97., *Rota co-
ram Buratt. decis.* 897. *nu.* 8., *coram Bichio decis.*
287. *num.* 31., *in rec. decis.* 87. *num.* 15. *part.* 8.;
Cum itaque ipsi sint de genere vocato, id suffi- 29
cit, ut immissionem consequi possint, dum alius
non comparet, qui se proximiorem probet, ut
post *Jason.*, *& alios in leg. Is potest ff. de acquir.
heredit.*, *tradit. Peregrin. de Fideicomm. art.* 43.
num. 60. *in fin.*, *Rota coram Seraph. decis.* 1219.
num. 1., *coram Cavaler. decis.* 375. *num.* 7., *cor.
Duran.*

Duran. decis. 443. num. 2., decis. 448. num. 8.,
coram Buratte decis. 559. num. 2., & ibi Adden.
literâ B., in rec. decis. 284. num. 29. part. 6.,
decis. 88. num. 4. part. 7., certius, quandò quæ-
stio non est inter Agnatos, sive alios vocatos,
30 ejusdem fideicommissi jure inter se de successio-
ne contendentes, sed res agitur cum possessore
prorsùs extraneo, alio jure, quàm fideicommis-
si, Bona retinente, hoc enim casu satis est, quod
Actor doceat, se esse de genere vocatorum, at-
31 que in gradu successibili, juxta tradita per Ro-
tam in Bononien. Immissionis 15. Januarii 1691.
§. Quæ profectò, & 9. Maii 1692. §. Aut porrò
coram Rmo d' Hervault Archiepiscopo Turonen.,
in Ariminen. Fideicommissi 3. Martii 1692. §.
Probatio enim coram eodem, & in Ferrarien.
Primogenituræ 10. Martii 1704. §. Nec obstat
coram R.P.D. Lancetta.

Quæ certissima Juris regula locum sibi vindi-
cat, etiamsi adsint alii de genere vocato, & qui
32 ad fideicommissariam successionem adspirare
possint; nam, si illi negligant vindicare, ac pe-
tere fideicommissum, is, qui comparet, totum
vindicare potest, præstitâ cautione de restituen-
da portione alteri fideicommissario, idque pro-
33 cedit non solùm in casu, quo speretur superve-
nire posse alium vocatum, sed etiam quandò il-
le actu adest, juxtà egregium cons. Surd. 359.,
quem communiter sequuntur DD., ut apud
Gratian. discept. 330. num. 8. & seqq., ubi de
Luca num. 12., & discept. 694. num. 23. & seq.,
ubi pariter de Luca sub num. 9. vers. contrarium,
idem de Luca de linea legal. lib. 2. art. 71., Can-
cer. var. resolut. part. 3. cap. 22. num. 208., Ar-
gel. de acquir. possess. quæst. 8. art. 9. num. 263. &
seqq., Fontanell. de pact. nupt. tom. 2. claus. 7.
gloss. 3. part. 1. ex num. 33., & decis. 592. per tot.,
Leo decis. Valent. 72., & sequendo dictum con-
silium Surdi, hanc opinionem secuta semper est
Sacra Rota, ut coram Martino Andrea decis. 87.
num. 13., & seqq., coram Coccino decis. 166. num.
4., coram Duran. decis. 448. num. 10. & seq.,
coram Merlino decis. 440. nu. 6., decis. 652. num.
17., coram Royas decis. 374. nu. 5. & 6., coram
Cardin. Celso decis. 92. num. 15., coram Cardin.
Cerr. decis. 21. nu. 12., decis. 782. in fin., coram
Priol. decis. 177. in fine, decis. 45. nu. 13. post Torr.
de Majorat., & Primogenit. Ital., post clar. mem.
Cardin. Albitium de inconstant. in Judic. decis.
49. num. 38., in rec. decis. 148. num. 13. part. 4.
tom. 2., decis. 67. num. 34. part. 9., decis. 144.
num. 18. part. 13., decis. 318. nu. 4. & seqq. part.
17.; quo circa rectè DD. Comites de Sanctis A-
ctores per remotionem DD. Comitum de Zanar-
dis non comparentium vindicare possunt Bona
34 supposita fideicommisso, ad quod ipsi vocantur,
ad Text. express. in leg. filius familias §. Cùm pa-
ter ff. de legat. 1., & leg. Peto §. Patre ff. de le-
gat. 2., Peregrin. de Fideicommiss. artic. 22.
num. 77.

Nilque turbat, quod petitio unius ex fidei-
commissariis vindicantis totum fideicommissum,
35 quando alii negligunt portiones suas petere, ju-
stum locum obtinere possit, quoties agitur inter
vocatos ejusdem gradus, aliter verò res se habet,
quoties, negligente primo substituto, sequens
in gradu petit fideicommissum, juxta deducta in
§. Parvique referre dicebatur; Objectio nam-
que ista, in qua vertit momentum omne contra-
riæ defensionis, & quâ, veluti firmissimo præsi-
dio, D. Marchio Reus possessionem suam tueri
conatur, subsistere minimè videtur, eò quod 36
istiusmodi exceptio, vel semper admittenda es-
set, sive possessor illam opponat, sive non ad-
versus petitorem fideicommissi habentem alium,
qui ipsum gradu præcedat, cum summa illa ju-
ris ratio; quod jus non ex parte Rei, sed ex
parte Actoris metiendum semper sit, justum lo-
cum sibi vindicet, tum in casu, in quo petitor
habet alium, qui cum ipso fideicommissum pe- 37
tere possit; tum etiam in alio, in quo adsit, qui
eum gradu præcedat, quia, sicuti ob dictam ra-
tionem remotior in gradu non potest admitti,
donec locus sit iis, qui eum præcedunt, ità
etiam, cum plures eodem gradu sunt vocati,
non debet unus totam substantiam consequi, do-
nec alius adire potest.

Vel è contrario exceptio isthæc reijcienda sem-
per èrit, nullâ factâ distinctione, an illa oppo-
natur adversùs petitorem fideicommissi haben-
tem alios paris, vel disparis gradus, eò quod
eadem re verâ semper sit exceptio juris tertii;
quæ licèt allegari possit, quoties est ipso jure ex- 38
clusiva intentionis agentis; nihilominùs talis il-
la dici nequeat in nostro casu, quia in dubium
revocari nequit, quin substitutus, sive par in
gradu, sive remotior sit, nihilominùs poten-
tiâ, & habitu habet jus succedendi, ex quo pro-
ficiscitur spes illa valdè probabilis se aliquando
fideicommissum consequi posse, si alii decesse-
rint, vel renunciaverint, aut repudiaverint, vel
alio quopiam modo exclusi fuerint; Ideoque, 39
cum exceptio ista juris tertii, utpotè pendens à
futuro eventu dicatur exceptio juris incerti, ne-
quit esse ipso jure exclusiva intentionis agentis,
præsertim verò, quandò tale jus pendet â volun-
tate tertii, qualia sunt jura fideicommissaria, 40
quæ ad aliquem non spectant, nisi illo volente,
ad Text. in leg. 1. §. Sed & quoties vers. cum au-
tem, ubi Soccin. & Ripa ff. ad Trebellian., leg.
cogi §. Metiamus, ubi Castrens. ff. eodem, Jason.
in leg. 1. §. de ille num. 12. ff. eodem; hoc enim
casu jus, quod, nonnisi ipso tertio volente, est
exclusivum juris agentis, illo non opponente, 41
opponi nequit, Pacian. de probat. lib. 1. cap. 7.
num. 71., Rota coram Ceccino decis. 166.
num. 5.

Et sanè, si de jure illo, quod ità tertio quæ-
ritur, ut ad ejus tantùm utilitatem quæratur,
alius excipere nequit, Bald. in leg. si cui non nu-
meratæ num. 10. Cod de non numerat. pecun. ibi =
Quoddam est jus, quod est acquisitum tertio ad uti- 42
litatem ejus tantùm, & de illo jure non potest
alius objicere = & docuit etiam Ger. Spin. cons.
16. num. 37., quonam pacto admitti poterit,
quod, comparente eo, qui ex judicio Testato-
ris ad fideicommissum vocatus reperitur, & il-
lius voluntati obsequendo, Bona fideicommissa-

ria vindicare vult è manibus tertii possessoris,
reijci poterit exceptione, quod adsit alius, qui
illi gradu par, vel proximior est, ad cujus uti-
litatem ordinatum est fideicommissum; si enim
43 sequenda est verisimilis Testatoris voluntas,
prout eam sequi jubemur, *leg. in conditione ff. de condit., & demonstrat., leg. cum verùm ff. de fideicomm., & in §. Disponat. Auth. de nuptiis, Gratian. discept. 31. nu.14., Sperell. decis. 152. num.33., Rota coram Dunoz. Jun. decis. 851. num.1., coram san. mem. Urbano VIII. decis. 91. num.8., in rec. decis. 23. num. 2., & decis. 255. num.23. part.8., decis.166. num.30. part. 9.,* si
illud dispositum, & mandatum videtur à Te-
44 statore, quod, interrogatus, verisimiliter res-
ponderet, *leg. tale pactum §. Finale ubi Gloss. & DD. ff. de pactis, Calcan. cons.103. num.2., Cephal. cons. 318. num. 56., Surd. cons. 347. num. 25., Rota decis.131. num.1. part.2. diversor., coram Arguell. decis.14. num. 38.,* quis ambigere
umquam poterit, quin ille perpetuum, & de-
45 scensivum fideicommissum ordinando favore
suorum Descendentium, abhorruerit, quod
Bona ipsius judicio in Descendentes suos perpe-
tuò transitura, apud Extraneos permanerent,
volueritque, quod, negligentibus aliis voca-
tis, alter illa vindicare posset? Ex mente ita-
que Testatoris admittendus semper erit petitor
fideicommissi, rejectâ exceptione juris alteri vo-
cato competentis, tamquam ipso jure non ex-
46 clusiva intentionis agentis; *Surd. dict. cons. 359. num.17., Fontanell. dict. decis.592. num.3.*
inquiens, petitori fideicommissi sufficere solam
possibilitatem, quod alii agnoscere nolint, *Rota coram Coccino decis.166. num. 5., cor. Royas decis.374. num.6. aliique allegati in §. Quæ certissima juris regula.*

Quamobrem Doctores tum ex mente juris,
tum ex voluntate Testatoris agnoscentes, parui
faciendam esse nudam possessionem facti, in qua
reperitur detentor Bonorum fideicommissi omni
titulo destitutus, sed longè magis curandam
spem illam, & jus habituale succedendi, quod
habet fideicommissarius comparens prò illis vin-
dicandis, atque unâ etiam consulendum esse in-
columitati aliorum vocatorum, qui habent jus
coæquale, vel potentius illo, quo utitur petitor
47 fideicommissi, censuerunt, illum semper ad-
mittendum esse, quoties offert cautionem fidei-
commissum restituendi aliis postea comparenti-
bus, quorum summoperè interest, rem auferri
ab injusto possessore, ut luculenter explicavit
Argel. de acquir. possess. quæst.8., qui postquam
toto articulo 9. quæstionem hanc enucleavit,
expensis juris locis, & rationum momentis, ac
auctoritatibus, quæ pro utraque sententia afferri
solent, concludit cum *Surdo, & Gratian.*, quod,
ejecto tertio possessore, sinè ullo titulo, Bona fi-
deicommissaria occupante, admittendus sit pe-
titor fideicommissi offerens cautionem, Ità enim
habet num.265.= *Verùm pro defendenda opinione Surdi, & Gratiani, possumus fortè respondere, d. leg.2. & 3. loqui, circumscriptâ cautione, & rationem differentiæ esse, quia, licèt verè agens ipse non habeat jus, nisi pro virili, spem tamen valdè probabilem habet pro toto; Si enim coheres non agnoscat suam partem, vel tempore excludatur, totum spectabit ad agentem, ideòque ejus interest, rem auferri ab injusto possessore, ut, secutâ repudiatione, vel quâlibet exclusione coheredis, possit totum jus suum consequi; verùm, quia talis spes, & interesse non debet tantùm operari, ut præjudicetur juri tertii, sed reservanda est illi facultas, non diminuta, suum jus obtinendi quandocumque intrà opportunum tempus illud agnoverit, nullâ oblatâ cautione de restituendo ei suam portionem, non videtur admittendus, quia, si eam non offerat, non videtur simpliciter agere prò sui juris conservatione, & indemnitate, sed pro usurpatione juris coheredis, eâ verò oblatâ, quia constat, eum non velle jus alienum opprimere, sed illud conservare, tunc nihil repugnat, quin sit admittendus; eodem modo procedit regula, jus esse metiendum ex parte agentis,*
cautione enim non præstitâ, non videtur jus habere 48
agendi ad solidum, quasi velit jus tertii opprimere, eâ verò oblatâ, habet jus agendi ad solidum prò conservatione sui juris in spe existentis, ut coheredibus repudiantibus, solidum ad eum faciliùs sinè novâ lite pervenire possit, vel, ut veriùs dicam, apud eum conservari, ità ut duplex Judicium effugiat, quo deberet necessariò uti, si, pendente aliorum deliberatione, virilem tantùm consequi posset; nam, secutâ repudiatione, vel aliâ cujusvis generis exclusione, iterùm esset agendum, eodem quoque modo videtur procedere exceptio, quod te liberas ædes habeo. =

Perstrinxit his verbis citatus Auctor, atque
rejecit rationes omnes, quibus innititur opinio
eorum, qui sentiunt, injustum Bonorum fidei-
commissi possessorem juvari posse exceptione istâ
juris tertii, ideoque non dubitans, illum injustâ
possessione deturbandum esse, solùm quærit de
modo tutiori, quo consulatur incolumitati alio-
rum fideicommissariorum, qui postea agnoscere,
ac fideicommissum judicialiter petere velint, &
uberiùs explicando doctrinam *Surdi, & Gratiani num.266., & seqq.,* subdit = *Vel secundò possumus dicere, quem intentare legis nostræ benefi-*
cium, vel uti heredem de jure civili, vel uti Bo- 49
norum possessorem de jure prætorio mediante Bonorum possessione secundùm tabulas: Primo casu procedunt jura, & rationes supra allegatæ, ut, saltem præstitâ cautione, possit unus ex heredibus
solidum petere; Nùm, cum spem habeat, futu- 50
rum esse, ut per jus accrescendi, aliis repudiantibus, vel tempore exclusis, solidum ad eum perveniat, quasi sub conditione ad partes aliorum vocatus videtur, si repudiaverint, vel tempore fuerint exclusi, ideò dandus est Curator Bonis, dum
pendet conditio, & ità neque deficit, neque pu- 51
rificata est; pluribus tradidit in parte inscripta de legitimo contradictore quæst.11. nu.12. cum seqq., & ità in partem suam erit immittendus ut heres, & Dominus; in partes aliorum, ut Curator; &
sic præstitâ cautione, quam Curatores dare solent 52
de custodiendo, utiliter administrando, & restituendo suas partes coheredibus, si aliquandò eas oppor-

opportunè agnoverint ; quod si repudiaverint, vel
intrà opportunum tempus non agnoverint, ità ut
sint exclusi, possessio, quæ facti erat, resolvitur
in possessionem juris, juxta ea, quæ tradidi dictà
quæst.11. num.12. cum seqq., & hanc arbitror
esse optimam cautelam, ut unicus heres, coheredi-
bus tacentibus, immissionem obtineat in solidum,
per quam omnes controversiæ, & tricæ evitentur,
quum tene menti = Idque etiam antè Argel. do-
cuerunt Fontanell. de pact. nupt. tom.2. claus.7.
Gloss.2. part.10., qui cum num.33., & seqq.,
eamdem quæstionem examinet, num.42., & seq.
concludit his verbis = Sed quid tum, quando vi-
det is, qui succedere habet post mortem absentis,
re uti, & frui, eumque non habere, quique Bo-
na restituere habet, erit nè meliùs, ut iste sinè
jure, & ratione rem habeat ex fructibus patiatur,
quàm ille, qui tàm proximus est in successione?
Non reliquerunt rem hanc jura nostra sinè reme-
dio. Illud est, quod ab eo, qui successurus est pro-
pter interesse, quod habet, si mors prioris substi-
tuti negetur, petit, Curatorem Bonis assignari, qui
prò absente illa custodiet, & conservabit, ac prò
eodem ipso, qui succedere habet, quando mors
præcedentis substituti continget, idque, præstitâ
53 optimâ cautione, quæque sit ad id sufficiens; Imò
& idem ipse prætensor potest simul, & semel in
eodem libello petere fideicommissum, tamquàm pu-
rificatâ conditione per mortem primi instituti, aut
substituti, & casu, quo mors negetur, quod sibi
absentis Bonorum cura deferatur, & deferri de-
54 bebit sinè dubio cum legitima cautione, prout in
terminis terminantibus docet Anton. Faber in suo
Cod. lib.4. tit.7. de obligat., & action. defin.2.,
Munoz. de Escobar. de ratiociniis cap.6. num.47.,
Soccin. Jun. in cons.26. lib.2., Montan. de tutel.
cap.28. num.72., Brukner. d. corollar.1. in add.it
num.63., atque isto modo, ut successuro cura Bo-
norum absentis formâ prædictâ deferatur, non uti
eidem heredi Bona adjudicentur practicandum
hanc rem fore secundùm quod jura disponunt,
arbitror, sic fiet, ut & recti juris tramites se-
quantur, & absens, si redit, faciliorem habeat
55 modum recuperandi à Curatore, qui ejus nomine
administravit, quàm ab eo, qui se heredem fecit,
dominum, & proprietarium. =

Conveniunt itaque DD. in eo, quod tertius
possessor titulo omni destitutus in injusta posses-
sione, quam occupat, confovendus minimè sit
istiusmodi exceptione juris tertii, quando com-
paret is, qui spe, & habitu jus habet aliquando
succedendi in toto fideicommisso, & juxtà con-
cordantes auctoritates allegatas in §. quæ certissi-
ma juris regula, à petitore solummodò expo-
scunt cautionem totum, vel partem restituendi
aliis vocatis postea comparentibus, rejectâ pror-
sùs exceptione illâ, quod adsit alius gradu pro-
ximior, quâ possessor injustè occupans Bona ob-
noxia fideicommisso illa vindicantem repelle-
re contendat, ut tradunt Cuman. cons.43. per
tot., Cancer. var. resol. part.3. cap.22. nu.208.,
Fontanell. loco mox citata, & d. decis.592., in
qua Senatus expressè admisit sequentem substi-
56 tutum, non expectatâ morte præcedentis, &
in similibus terminis vocationis ad juspatrona-
tus, ex quo rectè argui ad fideicommissum,
tradunt Valenzuel. cons.35. nu.41., & cons.172.
num.8., Menoch. cons.11. num.75., Covar. pra-
ctic. quæst. cap.38. num.13. vers.ego verò usque ad
finem, Molin. de Primogenit. Hispan. lib.1. cap.1.
num.26. & 27., & lib.3. cap.7. num.19., Bar-
bos. loc. comm. 58. num.1., rejectus fuit tertius
possessor Beneficii similem exceptionem adver-
sùs oppositorem allegans, quod nempè adesset
alter, qui potentius jus haberet, Rota in Hi-
druntina Cappellaniæ inter collect. ad ornat. clar.
me. Card. de Luca de Jurepatronat. in Mantissa
decis.5. in fine ibi = Non etiam relevante, quod
turnus Didaci ob electionem Francisci jam effectum
sortitam remanserit consumptus, ac proindè totum
jus succedendi in Cappellania pertineat filiis alte-
rius Francisci, quos Testator voluit alternatim
cum aliis Didaci de eadem Cappellania provideri,
quia cum idem Testator voluerit, illam semper
obtineri à Descendentibus Didaci, & Francisci,
non ex eo, quod hodiè ex vocatis alterius lineæ,
vel non reperitur capax, vel illi non se opponunt
renunciationi factæ ad favorem Franchi, ratio,
& æquitas patitur, ut, isto neglecto, in electione
præferri debeat Extraneus, signanter quia exce-
ptio hujusmod est de jure tertii, quò neutiquam
juvari debet Marcus Antonius, juxtà regulam, de
qua Rota cor. Zarat. dec.35. n 30., & alibi passim, =
hactenus Rota. Et sanè, si excluso primo, quia
nolit, vel quia non possit, res defertur ulterioribus 57
substitutis, L. Si Titius, & L. Coheredi in princip.
ff. de vulgar., Peregr. de Fideicomm art.15. n.11.,
Rota decis.96. num.15. post Merlin. de legit. repe-
tit. in rec. decis.198. num.10. part. 1., qui, non,
consideratâ personâ primi, jure suo capere di- 58
cuntur, Imol. in leg. quamdiù ff. de acquirend. he-
redit., Corn. cons.190. num. 4. lib.4., Gabriel.
cons. 95. num. 19., Bartol. in leg. Titia §. Titia
num.10. ff. de legat. 2., Rot. in rec. dec.403. nu.
11. part.2.; si idem est, quod non extet alius de
gradu præcedenti, sive quod extet, & non 59
agnoscat fideicommissum, ad tradita per Curt.
jun. cons.83., Paris. cons.73. num.29. lib.3., Ro-
ta decis.190. num.19. part.5., nihil proponitur,
cur, si prior gradu negligat illud petere, sequens
repelli possit ab Extraneo possessore, cujus, ut-
potè necessariò coacti Bona fidecommissaria di-
mittere, nihil interest huic, vel illi restituere, 60
vice autem versâ multum interest vocatorum,
nè apud Extraneos Bona remaneant cum eorum
saltem eventuali præjudicio difficiliorem red-
dendi illorum consecutionem in casu purifica-
tionis fideicommissi, Cancer. var. resol. part. 3.
cap.22. d. num.208., Rota coram Duran. d. decis.
438. num.11., coram Royas decis.374. num.4.

Ex quibus patet, non urgere auctoritates in
contrarium allegatas, quia contrà magis com-
munem Doctorum, & Tribunalium sententiam
firmant, admittendum non esse secundum sub- 61
stitutum, quoties adest primus vocatus non
agens ad fideicommissi petitionem, atque etiam
quia eædem, tametsi aliquo Juris fundamento
innixæ dici possent, nihilominus simpliciter in-
telligen-

telligendæ non ſunt, ſed procedunt cum con-
grua, atque juridica caſuum diſtinctione, ut
videlicet ſequens ſubſtitutus admittendus ſit
cum oblatione cautionis reſtituendi aliis voca-
tis, = *quoties, vocato certo genere perſonarum in*
eodem ſubſtitutionis gradu cum ordine proximiori-
tatis, unus comparet, qui de illis perſonarum ge-
nere ſe probet, tunc enim, altero non comparente,
non tenetur quis probare ſe proximiorem, ſed ſuf-
ficit eſſe de illis, quorum vocatio purificata eſt;
præſtitâ tamen d. cautione de reſtituendo proximio-
ri venienti =, ut his verbis recte docuit *clar. mem.*
Card. de Luc. de Fideicomm. diſc. 85. *num.* 10.,
inquiens, in his terminis admittendam eſſe cau-
telam traditam à *Surdo conſ.* 359., & ſæpe ap-
probatam à *Rota*, idemque hunc caſum diſtin-
guendo ab alio, rem aliter ſe habere tradidit,
62 = *ubi veniens eſt de diverſo perſonarum genere in*
diverſo ſubſtitutionis ordine vocato, poſtquam li-
nea, vel genus primò vocatum defecerit, quia,
donec extent perſonæ de linea, vel genere primò
vocato, non dicitur purificata conditio ſuæ voca-
tionis, quamvis illi non compareant, neque ſucceſ-
ſionem obtineant, cum ipſa exiſtentia de facto
ſufficiat ad impediendam conditionis purificatio-
nem, atque gravatus repellere illum poteſt per ex-
ceptionem non purificatæ conditionis =, ut *deciſ.*
151. *part.* 3., & hunc caſum exemplificans ſub-
dit =: *ideòque, cum pauper proximior deſcendens*
per fœminam eſſet vocatus, deficiente lineâ ma-
63 *ſculinâ Agnati primò vocati, ſequitur, quod,*
donec iſta ſupereſt, non dicitur purificata conditio
ſuæ vocationis =, & hanc diſtinctionem ſequitur
alter *de Luca ad Gratian. d. diſcept.* 694. *n.* 9. *verſ.*
diſtinguit in hac re, & de linea legal. lib. 2. *art.* 71.

Eam verò applicando caſui noſtro, res verſari
dici poteſt in ſecundo membro hujus diſtinctio-
nis, ſi, adhuc exiſtentibus Maſculis agnatis de-
ſcendentibus ab Antonio Maria primo herede
inſtituto, iiſque negligentibus agnoſcere fidei-
commiſſum, illud peteretur ab aliquo deſcen-
dente maſculo ex fœminis, nonniſi deficiente li-
neâ maſculinâ, vocato, tunc enim rectè repel-
leretur exceptione iſtâ, quod adeſſet alius ante
eum vocatus, & hæc exceptio, licèt eſſet de jure
tertii; nihilominùs diceretur excluſiva juris
agentis, eò quod conditio ſuæ vocationis purifi-
cata dici nequiret, donec extarent perſonæ de
linea maſculina, vel de genere prius vocato;
ſola namque eorum exiſtentia de facto ſufficе-
ret ad impediendam conditionis purificationem,
prout etiam eâdem exceptione repelli poſſent
Deſcendentes maſculi Antoniæ filiæ Petri fidei-
committentis poſtremo loco ſubſtituti, ſi hi
adeſſent, &, non curantibus dd. Comitibus de
Zanardis vindicare à d. Marchione Frezza Bona
fideicommiſſi, illud hodie peterent: at hodierna
quæſtio verſatur in primo membro diſtinctionis;
64 nam res agitur inter deſcendentes maſculos ex
fœminis Antonii Mariæ, ideòque inter perſonas
ejuſdem generis, inter quas contendi ſolùm po-
teſt de proximitate gradus, non autem de defe-
ctu conditionis, cuius purificatio impedita dici
poſſit per ſolam exiſtentiam perſonarum diverſi
generis priùs vocati, ideòque, ſi intra idem ge-
nus, proximiore negligente, remotior petat ad-
mitti ad fideicommiſſum, repelli nequibit exce-
ptione, quod adſit alius, qui eum gradu præce-
dat, quoties, præſtitâ cautione, paratum ſe of-
fert eidem comparenti reſtituere fideicommiſ-
ſum.

Quæ cum ità ſint, nil turbant ea, quæ lato ca-
lamo in contrariis rationibus deducebantur, vide-
licet, Teſtatorem vocaſſe Maſculos deſcenden-
tes ex fœminis ordine ſucceſſivo, & ſervatâ le-
gitimæ ſucceſſionis, & graduum prærogativâ,
ac per conſequens voluiſſe attendi proximitatem 65
gravati, & non gravantis, quæ ſi ſemper inſpi-
cienda eſt in fideicommiſſariis ſucceſſionibus,
potiori jure attendenda videbatur in caſu noſtro,
in quo deſcendentes ex Fulvia tamquam de li-
nea, in quam ſucceſſio ingreſſa jam erat, exclu-
dere dicuntur alios Deſcendentes maſculos de
linea Valeriæ, juxtà ea, quæ latè deducta fue-
runt in §. *Teſtator enim vocavit quidem cum ſeqq.*; 66
objectio enim iſta urgere poſſet, ſi reverà verſa-
remur in caſu, in quo adeſſet linearum diverſi-
tas, tunc enim, juxtà firmata in §. *præcedenti*,
ſola exiſtentia perſonarum de linea priùs vocata
impedire poſſet purificationem conditionis favo-
re perſonæ de linea per poſteriùs vocata, quæ
proinde à tertio poſſeſſore repelli poteſt exce-
ptione: quoad te liberas ædes habeo; at ſecus eſt
in caſu noſtro, in quo agitur de Maſculis ex fœ-
minis unius, ejuſdemque lineæ, Teſtator ſiqui- 67
dem unicam ab initio lineam conſtituit, & vo-
catio deſcendentium maſculorum ex fœminis
directa fuit ad unum tantùm, Antonium nempe
Mariam, qui conſideratur tamquam primus, &
unicus ſtipes, unicam conſtituens lineam, non 68
attentâ ſubdiſtinctione tractu temporis ſecutâ in
plures ramos, ſeù columnellos, quorum omnes
dicuntur de una linea, inſpecto ſtipite, ſeù trun- 69
co, non curatis ramis, ad differentiam caſus, in
quo ab initio Teſtator plures diſcretas lineas con-
ſtituiſſet ob inſtitutionem plurium filiorum, qui
eſſent reſpectivè propriarum linearum ſtipites,
juxtâ veram, & receptam diſtinctionem deſum- 70
ptam ex *Textu in cap.* 1. *de natur. ſucceſſ. feud.*,
& cap. 1. *de eo, qui ſibi, & heredibus ſuis in uſib.*
feudor., *Altograd. conſ.* 25. *num.* 41. *lib.* 1., *Jo-*
ſeph de Roſa conſult. 69. *num.* 62., *& ſeqq.*, *clar.*
mem. Card. de Luc. de Fideicomm. diſc. 17. *n.* 6.,
& 7., *diſc.* 104. *num* 2., *diſc.* 117. *num.* 5., *diſc.*
202. *num.* 2., *& de jurepatron. diſc.* 33. *num.* 5.;
ſi itaque agitur de eodem genere perſonarum,
&, inſpectâ unicitate lineæ deſumptâ ab unico
ſtipite, verſamur inter perſonas ejuſdem lineæ,
jam amplius res non eſt de tranſitu faciendo de
una linea ad aliam, ſed ſolùm quæri poteſt de 71
prærogativa gradus, quâ ſolâ juvari nequit ter-
tius occupans Bona fideicommiſſi ad effectum
repellendi remotiorem, qui, negligente proxi-
miore, fideicommiſſum petere velit, juxtà latè
deducta ſuperioribus locis.

Quamobrem nec etiam arbitror, quod ſucceſ-
ſio deferenda ſit juxta ordinem inteſtatæ ſucceſ-
ſionis, & attendenda proximitas gravati, & non
gra-

gravantis, quia de his ratio haberi posset, si de
72 successione contenderetur inter ipsos fideicom-
missarios; si nempè proximior ultimo gravato
defuncto excludere vellet alium gradu remotio-
rem; at hæc silent in casu nostro, quia DD.Com.
de Sanctis nec de successione, nec de prærogati-
va gradus contendunt cum DD. de Zanardis,
sed, supposito, quod iidem æquales; vel etiam
ipsis priores sint in gradu, eis tamen negligenti-
bus petere fideicommissum, illud avocare sata-
gunt à manibus tertii possessoris, omni titulo
73 destituti, ad quem effectum, præstitâ cautione,
sufficit quod doceant, se esse de genere vocato.
Consultò omittimus respondere alteri objectio-
ni, quâ in *§. Denique his omnibus* dicebatur præ-
scriptum fuisse jus agnoscendi fideicommissum,
74 nam, omisso, quod, ut patet ex *Fontanella, &*
Leone decis. Valentin., aliisque allegatis in *§. Quæ*
certissima, etiam post lapsum triginta, immò etiam
septuaginta octo annorum, ut apud eumdem
Fontanell. de pact. nupt. tom. 2. claus. 7. gloss. 3.
part. 1. num. 34., admissus fuit Fideicommissa-
rius, dicimus, quod exceptione istâ repelli for-
san potuissent primi, qui longi temporis spatio
fideicommissum agnoscere neglexissent, at quæ-
vis præscriptio, licèt centenariam excedens, no-
cere non potest DD. Com. Actoribus ex proprio
75 jure agentibus ad vindicandum fideicommissum,
nam tempora prædecessorum computanda non
sunt contra eos, qui independenter ab illis pro-
priam vocationem desumunt, ob eam prævali-
dam rationem, quod contra non natum, & id-
76 circò agere non valentem non currit præscriptio,
juxta latè deducta in una *Bononien. Jurispatro-*
natus de Ghisleriis 31. Januarii 1675. §. Hinc
in necessarium, & §. Reliquum tantùm est, ubi
nata, & concordantes auctoritates coram bo. me.
Pio, confirmata 22. Aprilis ejusdem anni coram
eodem; neque idcircò DD. Comites actores cu-
rare debent, quod terminus præfigatur aliis voca-
tis ad fideicommissum, quia huic cautelæ sup-
plet illa cautionis, quâ absque aliâ præfixione
termini Doctores, & Tribunalia satis consultum
censuerunt incolumitati ceterorum vocatorum,
quibus terminus præfigi deberet eo dumtaxat ca-
su, quo petitor fideicommissi se tali cautione ob-
stringere nollet.

Et ità ex his omnibus probabilius esse crederem, D. Marchionem Scottum Reum possessionem suam tueri minimè posse exceptione istâ, quod adsit alius fideicommissarius æqualis, vel prior gradu, cum sit exceptio Juris tertii, & in casu nostro esse nequeat ipso jure exclusiva intentionis agentis.

Fanen. Fideicommissi.

Ad fideicommissum substitutis Liberis filiorum, atque etiam Liberis Liberorum, quando perpetuum, & progressivum ad omnes Liberorum Descendentes illud censeatur? Liberorum nomine omnes illorum Descendentes comprehenduntur, nisi aliter sit de mente Testatoris. Hæc autem ex quibus eliciatur? Agnationis contemplatio tacita, sive expressa ex quibus resultare valeat? Ex prohibita in fideicommisso particulari Bonorum alienatione, eorumque volita conservatione in domo, & familia, quando, & quomodo inducatur omnium in ipso comprehensorum vocatio ad universale fideicommissum? A consil. *Oldradi 21.* ex quibus recedatur?

VOTUM XXIX.

1 *Fideicommissum, ex gravamine injuncto ultimo gravato restituendi proximioribus de domo, & familia, perpetuum, & progressivum censetur.*

2 Linea *est nomen collectivum plurium graduum, & personarum.*

Idem venit Liberorum *nomine*, ibid.

3 *Substitutio facta quandocumque decedenti sinè* Liberis *masculis, perinde est, ac, deficiente lineâ, omnibusque Descendentibus pariter masculis*, & num. 36.

4 Liberorum *nomine comprehenduntur omnes filiorum Descendentes.*

5 Liberorum *nomen magis latè patet, quàm illud* filiorum, *cum istud præcipuè designet filios primi gradus, illud omnes, qui ex eodem genere orti sunt.*

Intellige, nisi aliter de voluntate Testatoris appareat, ibid.

Et ex quibus non alia dicatur fuisse Testatoris mens num. 6., & seq.

7 Liberorum *nomine promiscuè à Testatore non usurpato cum nomine* filiorum, *censetur ille utroque usus fuisse in sua recta, ac propria significatione.*

8 *Discretiva usurpatio nominis tum* Liberorum, *tum* filiorum *indicat diversam Testatoris voluntatem.*

9 *Dictio* = quandocumque = *tractum successivum secumfert.*

Procedit, licèt etiam desint dictiones = in perpetuum = in infinitum =, *& similia*, ibid.

10 *Dictio* = quandocumque = *operatur, ut nomine Liberorum comprehendantur omnes filiorum Descendentes.*

11 Liberorum *nomine comprehensi reputantur omnes filiorum Descendentes, si concurrat agnationis contemplatio, etiam tacita.*

12 *Præsertim. si expressa; & ex quibus sive tacita, sive expressa inducatur?* n. 13., & 14.

13 *Agnationis contemplatio tacita desumitur ex sæpiùs repetita, & volita in omnibus substitutis qualitate masculinitatis, omissâ penitùs mentione fœminarum.*

14 *Expressè verò ex eo, quod post institutos, & substitutos inter se filios masculos, eorumque filios pariter masculos, proximior, seu proximiores de domo, & familia substituti fuerint.*

15 *Cognominis familiæ denominatio veram importat agnationem.*

16 *Agnationis contemplatio conjecturam præbet successivi, & perpetui fideicommissi.*

18 *Sub-*

18 *Substitutio reciproca ordinata inter primos heredes cognitos, & dilectos, volita etiam censetur quoad eorum Descendentes remotos, atque incognitos*, & num.20.

19 *Præsertim, si restricta non fuerit ad filios institutos, sed extensa etiam ad filios præmorientium.*

21 Liberorum *nomine quomodo in substitutione reciproca omnes Descendentes censeantur comprehensi?* & num.22.

22 *Jus succedendi in defectu unius lineæ, Descendentibus alterius nequit competere, nisi ubi agitur de fideicommisso perpetuo, & progressivo in qualibet linea.*

23 *Alienationis prohibitio in fideicommisso particulari inducit omnium in eo comprehensorum vocationem ad universale fideicommissum.*

Intellige, si diversæ in eo personæ non sint vocatæ, num.24.

24 *Alienationis prohibitio in fideicommisso particulari, si ad fideicommissum universale diversæ personæ non sint vocatæ, ad istud accessoriè, & consecutivè stare dicitur.*

25 *Fideicommissum particulare, ex prohibita inter Bonorum alienatione, ut perpetuò in familia remaneant, extenditur ad omnes vocatorum Descendentes.*

26 *Istorumque vocationem inducit ad universale etiam fideicommissum.*

27 *Intellige, quatenus ad istud personæ diversæ non sint vocatæ.*

28 *Alienationis prohibitio aliud est, si ad novum inducendum fideicommissum, aliud, si ad declarandam voluntatem Testatoris adducatur.*

29 *Conjecturæ, ubi agitur de arguenda vocatione ad fideicommissum, debent unitim, non seorsim accipi.*

30 *Testator, vocatis nedum Liberis primi gradus, sed ulterioribus etiam Descendentibus, censetur perpetuam durationem fideicommissi in Descendentibus filiorum exoptasse.*

31 *Et progressivum fideicommissum constituisse.*

Præsertim, cum agitur de dispositione Ascendentis, num.32.

32 *In fideicommisso condito ab Ascendente, benignior semper favore Descendentium sumenda est interpretatio.*

33 *Conjecturæ leviores sufficiunt, ubi agitur de admittenda duratione fideicommissi ab Ascendente conditi.*

34 *Fideicommissum ordinatum in casu obitus filiorum sinè filiis, expirat per illorum obitum cum filiis, juxta* Cons. Oldradi 21.

35 *Cessat tamen idem* Oldradi *consilium, cum substitutio non est restricta ad casum obitus primorum Institutorum, sed indeterminata est.*

37 *Testator censetur proximiores post omnes Descendentes vocare voluisse, si expressit, illos in casu obitus filiorum, eorumque Descendentium succedere debere.*

38 *Proximiorum vocatio post omnes, & quoscumque Descendentes, restricta dici nequit ad casum obitus filiorum sinè filiis.*

39 *Substitutione Proximiorum admissâ, ubi magis debet admitti vocatio Descendentium prælativè facta.*

40 *A* Cons. Oldradi 21. *ut recedatur, conjecturis opus non est, quoties ex contextu dispositionis noscitur, illud cessare.*

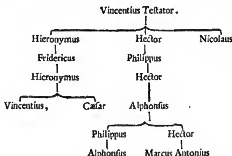
Præsertim, si dispositio sit Ascendentis n.21.

41 *Ascendens toti suæ posteritati consulere voluisse præsumitur.*

NOBILIS Vir Comes Vincentius de Arrighis in ultimo, cum quo decessit, testamento, fideicommissum ordinavit his verbis= *In omnibus autem aliis suis Bonis mobilibus, & immobilibus, juribus, & actionibus, tàm præsentibus, quàm futuris suos heredes universales instituit, ejus ore proprio nominavit, reliquit, & esse voluit Hieronymum, Hectorem, & Nicolaum ejus filios masculos legitimos, & naturales ex ipso D. Testatore, & prædicta D. Dorothea natos, ac omnes, & quoscumque alios filios masculos legitimos, & naturales ex d. D. Dorothea, & alia quacumque ejus legitima Uxore nascituros æqualiter, & æquis portionibus, eosque ad invicem substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, &, dd. ejus filiis, seù altero quandocumque decedente, seù decedentibus sinè liberis masculis legitimis, & naturalibus, tunc, & eo casu tali sic decedenti, seu decedentibus sinè liberis, ut supra, substituit superviventem, seù superviventes ex eis, & præmortui, seù præmortuorum liberos masculos legitimos, & naturales, in stirpes, & non in capita, & ultimo ex dd. ejus filiis, seù ex dd. eorum liberis quandocumque decedenti sinè liberis masculis legitimis, & naturalibus substituit proximiorem, seù proximiores de domo, & casata sua DD. de Arrighis, salvâ gradus prærogativâ, itò tamen, quod filii dumtaxat præmortuorum subintrent in locum Parentum suorum. Probibuit insuper idem D. Testator omnem, & quamcumque venditionem, & omnem, & quamcumque alienationem unius palatii habitationis ipsius D. Testatoris, cujus ipse habuit, & habet medietatem prò indiviso cum Magnifico D. Comite Marco Antonio ejus fratre posit. &c., & hoc pro eo, quia voluit idem D. Testator, palatium prædictum perpetuò remanere in domo, seù familia dd. DD. de Arrighis.* =

Ex quibus supradicti Testatoris filiis Nicolaus absque prole decessit, ex Hieronymo verò, & Hectore nati sunt, & descendunt ii omnes, qui recensentur in Arbore, quam hic subjicimus, nimirum.

Vincen-

A me itaque quæritur, ut prò veritate dicere
velim, an fideicommissum suprà relatis verbis
ordinatum, progressivum dici debeat usque ad
ultimos duos, Dominos nempè Alphonsum, &
Marcum Antonium; & = *affirmativè* = respon-
deudum crederem.

Quoties enim Testator *ultimo ex dd. ejus filiis,*
1 *seù ex dd. eorum liberis, quandocumque decedenti*
sinè liberis masculis legitimis, & naturalibus,
substituit proximiorem, seù proximiores de domo,
& casata sua &c., ordinare voluisse censendus
est fideicommissum progressivum ad omnes Li-
beros, & Descendentes filiorum, alioquin fru-
strà ultimus ex eis gravaretur restituere proxi-
mioribus de domo, & casata de Arrighis, nisi
priùs ad omnes illorum Liberos, & Descenden-
tes fideicommissum progredi debuisset, ut tra-
dunt Scribentes in *leg. heredes mei §. Cum ità ff.*
ad Trebell., *Surd. cons.144. num.16., & seqq.*,
Peregrin. cons.54. num.6., & seqq. lib.1., *Ur-*
ceol. consult. forens. cap.12. num.6., *Fusar. de*
substit. quæst.688. num.89., & quæst.689. nu.9.,
Fontanell. decis.36. num.13., & seqq., *Rot. cor.*
Card. Cerro decis.409. num. 1. 2. & 7., *coram*
Pen. decis. 559. num. 2. & 3., *coram san. mem.*
Alexand. VIII. decis.177. num.5., & seqq., *in*
rec. decis.97. num.6. part.7., *decis.385. num.3.*,
& seqq. part.9., *decis.326. num.10. part. 14.*,
decis.97. num.10. part.19. tom.1. ibi = *quæ cum*
recipere debeat ab ultimo de linea, pernecesse sup-
ponit, omnes ex illa descendentes fuisse antecedeu-
ter vocatos =, *& in Faventina Fideicommissi, seù*
Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Neque ob-
stat, ibi = *In hypothesi verba non possunt esse magis*
aperta, nec conjecturæ magis stringentes; verba
quidem, nam Testator in casu, quo extingueretur
linea masculina Balassi, & ejus filiorum, ultimo
ex eis decedenti sinè filiis substituit Nicolaum,
ejusque Primogenitus, ex quo pernecessè sequitur,
quod inter omnes Masculos de linea Balassi fuerit
ordinatum successivum, & graduale fideicommis-
sum, cum aliàs non posset ultimus de linea fidei-
commissum, seù primogenituram relinquere Ni-
colao, & ejus Primogenitis, nisi omnes de linea
gravati fuissent eidem ultimo restituere &c. = *co-*
2 *ram Emo D. Card. Scotto*. Cum enim non so-
lùm lineæ nomen, sed, ut jam dictum, illud
quoque *Liberorum* collectivum sit plurium gra-
duum, & personarum, substitutio idcircò facta 3
quandocumque decedenti sinè filiis, vel Liberis
masculis, perindè intelligi debet, ac si facta le-
geretur, deficiente lineâ, nulloque amplius su-
perextante ex Descendentibus masculis, ut lo-
quitur *Rota coram Penia decis.559. num.2., &*
seqq.

Neque verò in dubium revocari posse vide-
tur, quin sub nomine *Liberorum*, quorum po- 4
stremò substituti fuerunt proximiores, compre-
hendantur omnes Descendentes filiorum Testa-
toris; id namque probant apertissimi *Textus in*
leg. liberorum 220. ff. de verbor. signific., *in leg.*
ultim. Cod. de legitim. hered., *& in Auth. de he-*
red. ab intest. ven. §.1., quibus apertè disponi-
tur, verbum *Liberorum* magis latè patere, quàm 5
illud *filiorum*, cum istud præcipuè designet filios
primi gradus, illud verò omnes, qui ex eodem
genere orti sunt, complectatur, nisi aliter de vo-
luntate Disponentis appareat, & docent com-
muniter Doctores latè congesti per *Barbos. appel-*
lat.130. num.1. 2. & 3., *Peregrin. de fideicom.*
artic.22. num.43., *Fusar. de substit. quæst.327.*
num.1., *Gratian. discept.120. num.26.*, *Menoch.*
de præsumpt. lib.4. præsumps.84. nu.22., & seq.,
& præsumpt.89. num.74., *Surd. decis.66. num.3.*
& 10., *Rot. coram Coccin. decis.111. num.8., &*
decis.480. num.3., *cor. Card. Mantica decis.375.*
num.6., *coram Cels. decis.255. num.1.*, *coram*
Pen. decis.559. num.2. & 5., *in rec. decis.529.*
num.6. part.14., *& alibi passim*.

In nostra autem hypothesi nedum nullum
contrariæ voluntatis argumentum afferri potest;
verùm præterea universus dispositionis contextus 6
perspicuè demonstrat, mentem Testatoris fuisse
comprehendendi sub nomine *Liberorum* omnes
Descendentes in infinitum; ille enim promiscuè
utroque hoc vocabulo, *filiorum* nempè, & *libe-* 7
rorum usus fuisse dici nequit, sed utrumque in
sua recta, & propria significatione usurpasse vi-
detur, dum loquens de filiis primi gradus, sem-
per adhibuit nomen *filiorum*, horum verò filios,
& alios Descendentes uomine *Liberorum* appella-
vit, ut patet ex supra relatis verbis. Hujusmodi 8
autem discretiva verborum usurpatio validissi-
mum præstat argumeutum diversæ Testatoris
volun-

voluntatis, ut scilicet dd. vocabula minimè pro
synonimis habendo, appellatione *filiorum* de
illis dumtaxat primi gradus intellexerit, nomine
verò *Liberorum* reliquos omnes Descendentes
comprehendere voluerit, *Bartol. in leg. Libero-*
rum sub n.4. ff. de verb. signific., Decian. cons.94.
num.4. lib.5., Succin. Sen. cons.73. nu.21. lib.4.,
Rota coram Pen. decis.559. num.8., & seqq., in
rec. decis.378. num.12. part.14., & decis.19. n.4.
inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc.
de fideicomm. lib.10.

Certius, quia non desunt verba indetermi-
9 nata, & tractum successivum temporis impor-
tantia; nam, licèt nullæ legantur dictiones = *in*
perpetuum =, *in infinitum*, = aliæque his similes;
adest tamen dictio = *quandocumque* = relata, & adje-
cta casui, quo Liberi omnes decederent, ibi = *&*
ultimo ex dd. ejus filiis, seù ex dd. eorum Liberis
quandocumque decedenti &c. = quæ porrò dictio
efficit, ut substitutio locum habere debeat quo-
cumque tempore, & casu Liberos deficere con-
tingat, ideoque, tamquam secumferens tractum
successivum, ut per *Doctores in leg. Centurio ff.*
de vulgar. & pupillar., Peregrin. de fideicomm.
art.18. num.13., & seqq., Rota coram Mantic.
decis.375. num.3., & coram bon. mem. Emerix
Jun. decis.437. num.9. & 10, operatur, quod
10 nomine *Liberorum* comprehendantur omnes De-
scendentes filiorum, ut prosequitur *Rota coram*
Card. Mantic. d. decis.375. num.3. & 4., & co-
ram Pen. d. decis.559. num.2. & 3., cujus verba
libet hic repetere ibi, = *Sequens substitutio facta*
ultimo morienti in eventum, quod dd. ejus liberi
quandocumque decederent sinè filiis, vel Liberis
masculis, debuit intelligi, si deficeret linea De-
scendentium, nec superesset aliquis ex Descenden-
tibus masculis. =

11 Præterea concurrit contemplatio agnationis,
non solum tacita, quæ sufficeret, *Panimoll. de-*
cis.43. annot.3. num.21., Rot. decis.113. num.18.
12 *coram fan. mem. Alexandro VIII.*, sed etiam
expressa. Prò tacita quidem inducenda, præter
conjecturas infra subjiciendas, primo oculorum
conjectu sese offert illa desumpta ex qualitate
masculinitatis sæpiùs repetita, & in omnibus Sub-
13 stitutis volita, omissâ penitus mentione fœmi-
narum, quod aliâ ratione factum videri nequit,
nisi ut per Masculos agnatio conservaretur, *Rot.*
cor. Arguell. decis.28. num.56., in rec. decis.602.
num.16. part.19., inter impress. ad ornat. clar.
mem. Card. de Luc. de fideicomm. decis.12. nu.7.,
& seqq., in Faventina Fideicommissi, seù Primo-
genituræ 14. Decembris 1705. §. Tacita enim co-
ram Emo D. Card. Scotto, in Baren. Immissionis
3. Junii 1709. §. Quantò magis coram Rmo Al-
drovando, & in Romana locorum Montium 4. Ju-
nii 1714. §. Plenius autem coram bon. mem. An-
saldo.

Expressa verò resultat ex eo, quod, post in-
14 stitutos, & substitutos inter se filios masculos,
& Liberos masculos filiorum, tandem ultimo lo-
co substituit proximiorem, seù proximiores *de*
domo, & casata sua de Arrighis, undè rectè in-
fertur, quod etiam in præcedentibus substitu-
tionibus semper ad propriam domum, & agna-
tionem respexerit, *Fontanell. decis.36. num.5.,*
Rota in d. Faventina Fideicommissi, seù Primoge-
nituræ 14. Decembris 1705. §. Expressa verò co-
ram Emo D. Card. Scotto, denominatio enim *fa-*
miliæ, & *domus* cum adjuncto *de Arrighis*, im-
portat veram agnationem, per ea, quæ tradit 15
Rota decis.232. num.8. part.19., in Spoletana be-
neditatum 13. Junii 1704. §. Testatricem in fin.
coram bon. mem. Omanna, & in d. Faventina Fi-
deicommissi, seù Primogenituræ loc. mox citat.
Conjectura autem desumpta ex agnationis con- 16
templatione sicuti summoperè valet prò arguen-
do successivo, & perpetuo fideicommisso, *Rot.*
coram Bich. decis.622. num.17., & seqq., in rec.
decis.81. num.7. part.16., decis.276. n.42. part 18.,
decis.120. num.8. post Constantin. ad Statut. Urb.,
& in d. Faventina Fideicommissi, seù Primogeni-
turæ §. Elicitur, ità sub nomine Liberorum ne-
cessariò includit Descendentes in simili perpetuo 17
fideicommisso successuros, *Rustic. in leg. Cum*
Avus lib.6. cap.12. num.24. & 44., Fusar. de
substit. quæst.320. nu.28. & 31., Rot. decis.657.
num.9., & seqq., & decis.693. num.4. part.2.
rec., cum aliis apud Barbos. appellat.99. nu.106.
& 107.

Accedit his reciproca expressè ordinata inter
primos heredes cognitos, & dilectos, ex qua ori- 18
tur præsumptio, quod simili onere gravati fue-
rint etiam illorum Descendentes incogniti, &
remotiores, *Rot. decis.283. num.9. part.13., de-*
cis.570. num.20., & decis.600. num.5. part.19.,
in Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii
1708. §. Et tamen coram bon. mem. Molines; Præ-
sertim, quia reciproca non fuit restricta ad filios 19
institutos, sed in ea comprehensi quoque fuerunt
filii premorientium, ibi = *& præmortui, seù præ-*
mortuorum Liberos masculos legitimos, & natura-
les &c. Cum ergò instituta fuerit reciproca inter
Patruos, & nepotes, verisimile est, ordinatam 20
fuisse etiam inter ipsos nepotes, ceterosque De-
scendentes, ex mox relatis auctoritatibus, qui-
bus additur *Rot. decis.646. num.34. part.19.*, &
sequitur *in d. Bononien. Fideicommissi de Ursis*
§. Incalescitque, & ponderando verba nostris si-
millima, tradit expressè *Rot. coram Mantic. de-*
cis.375. num.2., & hinc quoque eruitur validis- 21
simum argumentum prò comprehensione om-
nium Descendentium sub nomine Liberorum,
nam descendentibus ex una linea dari nequit jus
succedendi in caso, in quo defecerint descenden- 22
tes ex altera, nisi, veluti per necessarium, &
omnino antecedens præsupponatur ordinatum fi-
deicommissum descensivum, & progressivum
in qualibet linea, juxtà firmata per *Rotam in Ro-*
mana Fideicommissi de Goris 9. Maii 1701. §. Exi-
stente igitur, in Firmana Fideicommissi 2. Martii
1712. §. Ceterum, & in Romana locorum Mon-
tium 4. Junii 1714. §. Efficaciùs coram bon. mem.
Ansaldo.

Et tandem, aliis omissis, plurimum urget
prohibitio alienationis concepta, & munita ra- 23
tione perpetuæ conservationis in d. domo, & fa-
milia de Arrighis, quæ quidem prohibitio, etsi
parti-

particularis, & restricta legatur dumtaxat ad palatium, validum nihilominus præbet argumentum prò inducenda vocatione omnium sub
24 illa comprehensorum ad totum fideicommissum, quia, cum ad d. palatium vocatæ non appareant personæ diversæ ab illis, quæ vocatæ fuerunt ad fideicommissum universale, illa specialis prohibitio stare dicitur accessoriè, & consecutivè ad fideicommissum universale, *Carol. Anton. de Luc. de pluralit. homin. legal. cap.71. num.3., Rot. decis.44. num.5. part.1. rec., decis.210. num.12., & decis.312. num.29. part.6., & decis.399. num.17., & seqq. part.9. tom.2.*;
25 quemadmodum igitur respectu palatii particulariter alienari prohibiti, ob rationem expressam amplissimis illis verbis = *& hoc prò eo, quia voluit idem D. Testator, palatium prædictum perpetuò remanere in domo, & familia dd. DD. de Arrighis*, fideicommissum procul dubio extenditur ad omnes Descendentes filiorum, *Surd. consil.67. num.11., & seqq., & num.20., & seqq., Peregrin. de fideicomm. art.14. num.14. & 15., Rota decis.89. num.1. coram Remboldo, decis.185. num.6. part.7., decis.142. num.52. ad 54. part.10., decis.444. num.2. & 5., & seqq. part.19. tom.2., cum aliis in Firmana Fideicommissi 27. Junii 1708. §. Animadversum, & seqq. coram bo. me. Molines, & in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Ratio coram R. P. D. Corio*. Ita quoque ad
25 illos extendi debet vocatio super reliquis Bonis eidem fideicommisso subjectis, non quidem ex eo, quod ratio prædicta directè & suâpte naturâ inducat fideicommissum universale, sed quia Testator optans, prædictum palatium perpetuò remanere in domo, & familia de Arrighis, sed
27 tamen ad illud non vocans personas diversas à vocatis in fideicommisso universali, satis declarasse videtur, jam ex mente sua comprehensos fuisse in fideicommisso universali omnes illos, qui votum prædictum perpetuæ conservationis palatii in domo, & familia de Arrighis implere poterant, ut benè distinguendo casum, in quo
28 prohibitio alienationis adducatur ad inducendum novum fideicommissum, ab alio casu, in quo tantùm afferatur prò declaranda mente Testatoris, adnotarunt *Rudulphin. allegat.170. n.21., Rocca disput. Jur. select. cap.19. num.27., Rota coram Merlin. decis.83. num.6., in rec. decis.135. num.1. & 2. part.8., decis.269. num.11. part.15., decis.278. num.12. & 13. part.18., & in d. Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eòque potissimè coram bo. mem. Molines*.

Ex his igitur non seorsim, sed unitim acci-
29 piendis, ut sæpè admonet *Rota*, &, aliis omissis, traditur *in Romana Locorum Montium 4. Junii 1714. §. Quibus demùm coram bon. mem. Ansaldo*, cum perspici possit, Testatorem, ponendo in conditione, ac substituendo Liberos filiorum
30 suorum, atque etiam Liberos Liberorum, non intellexisse dumtaxat de Liberis primi gradus, sed æquè de omnibus ulterioribus Descendentibus, eosque tàm activè, quàm passivè vocare voluisse, adeout perpetuam durationem fideicommissi in Descendentibus filiorum exoptasse videatur, per ea, quæ benè ad rem animadvertit *clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 85. num. 5. & 6., Rot. decis. 142. num. 4., & pluribus seqq. part. 10. rec., & in Imolen. Fideicommissi 10. Maii 1717. §. Hæ autem coram R.P. D. Corio*; jam ambigi minime posse videtur, quin fideicommissum, de quo agitur, progres- 31
sivum dici debeat ad DD. Alphonsum, & Marcum Antonium ultimos de descendentia filiorum Testatoris, præsertim, cum res sit de fidei- 32
commisso condito ab Ascendente, ex præsumpta mente, & affectione Testatoris benigniùs semper interprætanda favore Descendentium, ut *ex dict. leg. liberorum 220. in fin. ff. de verbor. signif.*, & passim alibi; quod propterea efficit, ut levioribus etiam conjecturis fideicommissi 33
duratio in Descendentibus admittatur, *Rota in Romana Primogenituræ de Fabiis 12. Decembris 1717. §. final. coram bon. mem. Omanna, & in dicta Imolen. Fideicommissi §. Junctis potissimùm coram R. P. D. Coria, & alibi frequentissimè*.

Frustrâ itaque objiceretur, fideicommissum expirasse per obitum duorum ex primis heredibus cum filiis, juxta celebre *consil. Oldradi 21.*; 34
istud enim cessat, quando substitutio non refertur, nec est restricta ad dictum casum obitus primorum Institutorum, sed indeterminata est, 35
& concepta legitur verbis comprehendentibus omnes Descendentes, tunc enim illa locum sibi vindicat quandocumque sivè primi instituti, sivè ulteriores substituti sinè filiis decesserint, *Mantic. de conjectur. lib.11. tit.6. nu.7., Rot. cor. Mantic. decis.375. num. 7. & seq., coram Burat. decis. 689. num. 1. & seqq., coram Cerro decis. 409. num.20. & seqq., coram Merlin. decis.360. num.7., in Faventina Fideicommissi, seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §. Absque eo quod cor. Emo D. Card. Scotto*.

Cujus sanè generis videtur esse substitutio proximiorum in casu nostro, utpotè quæ facta re- 36
peritur ultimo ex filiis, sive Liberis quandocumque deficienti sinè Liberis, ideòque perindè est, ac si facta fuisset, deficientibus omnibus filiis, & illorum Liberis; paria enim sunt substituere, deficientibus filiis, aut Liberis, vel ultimo morienti, *Rota coram Duran. decis. 258. num.11., coram Cerro decis. 409. num.7., coram Otthobon. decis. 177. num.8., in rec. decis.283. num. 6. part. 13.*; Cumque Testator clarè expresserit, proximiores succedere debere tàm in defectum filiorum 37
suorum, quàm Liberorum ex illis nascitnrorum, dubitari non potest, quin voluerit eosdem vocare post omnes Descendentes, *Rota decis. 559. num.3. coram Pen., & decis. 325. num. 14. part. 14.*, atque idcircò vocatio, sive substitutio proximiorum restringi nequit ad solum casum obi- 38
tus filiorum sinè filiis, istiusmodi namque restrictio adversaretur literæ expressæ complectenti omnes, & quoscumque Descendentes, *Cyriac. contr. 281. num.85. & seqq., Rot. decis. 6. num. 21. & seqq., & decis.21. num.19., & seqq. part. 5. rec., coram Cerro decis.409. num.23. & seqq.*,

in Lucana Fideicommissi 14. *Decembris* 1708. §. *Talis profectò coram bon. mem. Kaunitz*, & *in Interamnen. Fideicommissi super Immissione* 26. *Junii* 1715. §. *Non obstat coram Illustrissimo Falconerio*.

Adhuc itaque vigente postremâ substitutione
39 proximiorum, multò magis vigere debet vocatio Descendentium prælativè facta, ad tradita per *Rot. decis.* 177. *num.* 29. *coram san. mem. Alexand. VIII.* Confirmari hæc possent argumentis, & conjecturis, quæ afferri solent pro recessu à *con-*
40 *silia Oldradi*; sed illas consultò omitto, quippè mens Testatoris satis resultare videtur ex toto contextu dispositionis, præsertim verò, cum illa
41 condita fuerit ab Ascendente, qui toti suæ posteritati consulere voluisse præsumendus semper est, juxta in subjecta materia notas regulas,

Romana, seù Fanen. successionis.

Pro reciproco inducendo fideicommisso requisita omnium vocatio; substitutio facta ultimo morienti; eaque in tota hereditate, an, & quando concurrere censeantur? ; Et ex quibus etiam conjecturis illud valeat resultare? Quando itidem reciproca non discretivè in unaquaque linea, sed de linea ad lineam dicatur constituta? Mors absentis an, & quando, & ex quibus conjecturis, & præsumptionibus, ad successionis effectum, possit probari?

VOTUM XXX.

1 *Reciproca linearis, licèt non adsit expressa, tacitè resultare valet.*
Et ex quibus? ibid.
2 *Reciproca linearis inducitur, si hæc tria concurrant requisita; omnium scilicet vocatio, substitutio facta ultimo morienti, eademque in tota hereditate.*
Hæc autem quando adesse censeantur? nu. 3., & seq.
3 *Ad reciprocam linearem inducendam requisita omnium vocatio satis resultat ex his verbis* = E morendo tutti li detti suoi Eredi senza figli maschi =.
4 *Filii in conditione positi, ex dispositione Statuti Urbis, censentur dispositivè vocati*, & num. 65.
5 *Etiam filii in conditione positi, comprehenduntur* heredum *nomine*.
6 *Filii in conditione positi, dicuntur heredes tacitè substituti.*
7 Heredum *nomine is maximè comprehenditur, cujus expressa præcesserit substitutio.*
8 *Substitutio quod sit facta ultimo morienti, quibus ex verbis demonstrari valeat?*
9 *Masculo non designato, à quo hereditas restituenda sit, onus ejusmodi injunctum ultimo Masculo censetur.*
10 *Ac si eidem substitutio facta esset.*
11 *Fœminæ post Masculos vocatæ, nonnisi post illos possunt admitti.*
12 *Substitutio quando in tota hereditate censeatur facta?* & num. 13., & seq.
13 *Ex substitutione fœminarum facta absque specificatione quotæ, ad quam essent substituta, earum substitutio in tota hereditate arguitur.*
14 *Si præsertim universalis præcesserit heredum institutio.*
15 *Testator in dubio censetur præcedenti universali institutioni substitutionem conformare voluisse.*
16 *Reciprocæ linearis requisita sufficit, si per æquipollens impleantur.*
17 *Reciproca, licèt non concurrant ejus tria requisita, conjecturis, & argumentis potest induci, etiam de linea ad lineam*, & num. 53.
20 *Ac etiam in dispositione Transversalis.*
21 *Declara, graviores requiri conjecturas in dispositione Transversalis; leviores verò sufficere in altera Ascendentis, & quæ illæ sint?* num. 23., & seq.
22 *Reciproca, etiam de linea ad lineam volita à Testatore censenda est, quoties aliter ejus voluntas nequit adimpleri*, & num. 53.
23 *Reciproca linearis à Testatore inducta censetur, ex volita ab eo in posteritate sua integra Bonorum conservatione*, & num. 25.
Resultatque ex ipsomet adhibita posteritatis *nomine, & quomodo?* num. 26. 27. 28., & 57.
Elicitur itidem ex prohibitione alienationis, etiam tacita, num. 29.
Item ex vocatione alterius Successoris in casu delicti num. 30., & *ratio* num. 31.
24 *Testatoris voluntas non debet elusoria remanere.*
26 Posteritatis *nomine Descendentes cujusque lineæ à Testatore efformatæ, comprehensi sunt censendi*, & num. 27. & seq.
29 *Alienationis prohibitio tacitè inducta censetur ex voto perpetuæ Bonorum conservationis.*
31 *A reciproca ordinata in casu delicti, benè ad reciprocam infertur in casu obitus.*
32 *Saltem per viam declarationis, sive interpretationis voluntatis Testatoris.*
33 *Præsertim, si diversa ratio inter utrumque casum assignari nequeat*, & num. 35.
34 *Ratio conservationis Bonorum adjecta post omnes substitutiones, totam dispositionem informare dicitur.*
35 *A reciproca ordinata in casu delicti, benè ad reciprocam infertur in casu obitus in dispositione principaliter directa ad Bona conservanda.*
36 *Ratio conservationis Bonorum efficit, ut à casu contraventionis ad casum obitus argumentum valeat.*
37 *Caussa finalis si generalior dicto est, plus dictum, quàm scriptum debet censeri.*
38 *Sub ratione generali casus omnes, quibus ea congruit, dicuntur comprehensi.*

39 *Re-*

39 Reciproca linearis faciliùs in dispositione reali admittitur.
Quando autem realis censenda sit? à num.40. ad 43.

40 Dispositio principaliter ordinata ad Bona, realis dicitur.

41 Dispositionem principaliter ad Bona ordinatam ostendunt verba = Et i suoi Beni si conservino nella posterità =, ac similia.

42 Tum etiam Bonorum devolutio ad alios Successores, in casu delicti, demandata.

43 Si præsertim eorum totalitas expressa fuerit.

44 Indefinita fœminarum exclusio in ultimis voluntatibus æquipollet universali.
Tamquam generaliter complexiva cujuscumque lineæ, ibid.
Multùmque confert ad reciprocam linearem inducendam num. 45.

45 Sinè reciprocâ lineari nequit locum habere fœminarum exclusio favore Masculorum, neque Bonorum apud eos conservatio, & num. 69.

46 Requisitæ masculinitatis, & legitimitatis conjectura, in fideicommisso ascendentali, argumentum præbet reciprocæ, etiam de linea ad lineam, & num.60.

47 Reciproca expressim inter primos institutos ordinata, faciliùs censeri debet inter ulteriores vocatos repetita.
Præsertim, si ordinata expressè fuerit, etiam favore filiorum præmorientis num.50.
Quo casu repetita censetur inter filios, ac nepotes cujusque lineæ, seù columnelli, ibid.
Expressè autem ordinata quibus ex verbis dicenda sit? num.49.

48 Testator gravamen restitutionis injunctum primis, maximè ulterioribus institutis censetur injunxisse.

51 Testator filium, & nepotem primos heredes instituendo in determinatis Bonis, duplicem lineam ab initio designasse dicitur.

52 Duplici lineâ à Testatore ab initio constitutâ, reciproca non de linea ad lineam, sed discretivè in unaquaque linea debet censeri inducta.

54 Secus, eâ duplici lineâ per modum unius consideratâ.

55 Intelligitur autem per modum unius, si Testator hereditatem suam singulariter expressit.

56 Item, si in posteritate, non in posteritatibus Bona conservari præcepit, & num.59.
Et, si alteri ex heredibus sinè filiis decedenti substituit superviventem, vel ejus filios num.58.

58 Ex substitutione superviventis facta alteri ex heredibus sinè filiis decedenti, tota unius hereditas alteri debet accrescere.

59 Heredes plures unicam respectu Testatoris lineam constituunt.

61 Reciprocam linearem arguit exclusio Fisci in casu delicti.

62 Item digressus ad plures substitutionum gradus.
Tum etiam Institutorum, & substitutorum vocatio facta cum clausula in stirpes, & non in capita num.65.
Maximè autem illam arguit substitutio filiarum ipsius Testatoris, in defectu omnium heredum sinè Masculis, ordinata num.66., & 68.
Quando præsertim est in tota hereditate, dicto num.68., & num.70.

63 Digressus ad plures gradus substitutionum satis resultat ex vocatione primùm fœminarum, earumque filiorum in defectu Masculorum omnium, deindeque filiarum ipsius Testatoris.

67 Reciproca de linea ad lineam inducta censetur ex Masculorum utriusque lineæ vocatione.

70 Fœminis, earumque filiis remotioribus ad totam hereditatem vocatis, magis ad eam vocati sunt censendi Masculi proximiores.

71 Reciproca expressa inter filios primi gradus, concurrentibus conjecturis, censeri debet volita etiam inter ulteriores vocatos utriusque lineæ.

72 Substitutio fœminarum facta = morendo tutti li detti suoi heredi =, debet intelligi in defectu Masculorum omnium utriusque lineæ, comprehensorum sub heredum nomine, & num. 73.

74 Nec potest verificari, nisi in casu ultimi masculi morientis ex utraque linea.
Procedit maximè, quando filiæ non ipsorum Masculorum, sed Testatoris, & quidem in tota hereditate, substitutæ fuerint num.76.

75 Dictio = detti = adjecta post Masculos utriusque lineæ substitutos, nequit intra Masculos unius tantùm lineæ restringi.

77 Dictio = in tal caso = restrictiva est, ac denotat extremitatem temporis.
Ut, si adijciatur morti plurium, locum non habeat dispositio, nisi mors omnium verificetur, ibid.

78 Substitutio post plures institutiones, ac separatim facta, nequit dici restricta ad obitum primorum dumtaxat heredum sinè filiis.

79 Præsertim, si facta sub conditione obitus omnium heredum num.80.

80 Conditio = si omnes heredes sinè filiis Masculis decesserint = nequit ab unico casu obitus filiorum sinè filiis dependere.

81 Positis extremis, media supponuntur.

82 Ex reciproca à Testatore expressa in primis, atque ultimis substitutionibus, eadem in intermedia substitutione conijcitur reciprocandi voluntas.

83 Fideicommissum non extenditur ultra heredum institutorum filios.

84 Ex filiorum vocatione activa ad passivam nequit inferri.

85 Filiorum appellatione, ex Testatoris voluntate, veniunt nepotes, ac ulteriores Descendentes.

86 Ab-

86 *Absens per annos viginti mortuus præsumitur.*
Procedit de solo etiam lapsu quinquennii, ibid.
87 *Vita potiùs, quàm mors præsumitur.*
Et quilibet, secundùm aliquos, præsumitur vivere ad 60., *vel* 70. *annos; juxta alios usque* ad 100., ibid.
88 *Mors ab eam allegante intra* 60., 70., *vel* 100. *annos, probanda est.*
89 *Conjecturis tamen, & præsumptionibus probari potest.*
Præcipuè, cum de re agitur ignota, atque incerta ibid.
90 *Tunc enim non aliter, quàm conjecturis, & præsumptionibus probari posse dicitur; illaque eò magis debent admitti.*
91 *Contrarius auctoritates declaratur procedere in re gravis præjudicii. Secus quando leve illud est, puta, si commodum respiciat pecuniarium.*
92 *Quo casu recipitur etiam probatio per publicam vocem, & famam.*
93 *Judicis arbitrio, ex conjecturis, & præsumptionibus determinandum in dubio est, vita ne, an potiùs mors debeat præsumi.*

Pompilius de Carpis fideicommittens.

- Elisabetha, Constantia substitutæ in casu decessus omnium heredum sinè filiis masculis.
- Joannes unus ex heredibus institutis.
  - Franciscus Maria, qui nescitur ubi adsit, & creditur mortuus.
- Franciscus Maria Testatori prædefunctus.
  - Camillus alter heres institutus.
    - Franciscus.
      - Pompilius Actor.

IN ultimis, cum quibus decessit, testamentariis tabulis Pompilius de Carpis, duos sibi scripsit universales heredes, nempè Joannem filium, & Camillum ex Francisco Maria altero filio prædefuncto nepotem, & cuicumque eorum substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum omni meliori modo proprios filios masculos legitimos, & naturales, & de legitimo Matrimonio ab initio natos, non autem legitimatos per subsequens Matrimonium: In casu verò, quo aliquis ex dictis ejus heredibus institutis decederet sinè filiis masculis legitimis, & naturalibus, ut supra, ità disposuit = *E morendo alcuni di essi Signori Giovanni, e Camillo senza figli maschi legitimi, e naturali, come di sopra, in tal caso sostituisce l'altro di essi, che sopraviverà, e dopo di esso li detti suoi figli maschi legitimi, e naturali, e caso che quello di loro, che avesse figli, premorisse à quello morirà senza figli, in detto caso sostituisce, vuole, e commanda, che succedano in detta porzione li detti figliuoli maschi legitimi, e naturali di detto premoriente*; deindè cogitans casum, quo contingeret, omnes ejus heredes sinè filiis masculis decedere, illis substituit filios suos, vel eorum filios masculos, si superessent, sin autem fœminas, his verbis = *E morendo tutti li detti suoi Eredi senza figli maschi legitimi, e naturali, come sopra, in tal caso sostituisce la Signora Elisabetta, & Costanza de Carpis figlie legitime, e naturali di esso Testatore, se saranno vive, se no, li loro figli maschi legitimi, e naturali, e non essendovi li maschi, le femine, & in ogni delli sudetti casi sostituisce in stirpes, e non in capita* = Et demum injuncto onere Joanni filio alteri ex heredibus institutis investiendi sc. 1000. sive in censibus, sivè in locis montium, sive in stabilibus = *Con espressa dichiarazione, e condizione, che siano sottoposti alle dette sostituzioni* =, devenit ad privationem in casu delicti, expressâ conservatione suorum Bonorum in posteritate, illamque hoc sermone expressit = *Inoltre esso Testatore vuole, acciò li detti suoi Eredi, successori, e sostituiti, come sopra, vivino con timor di Dio, e non commettino delitto &c., e li suoi Beni si conservino nella posterità sopra nominata, che in caso alcuno delli detti suoi Eredi, ò sostituito, ò qualsivoglia altro successore, ò successori da lui chiamati alla detta sua eredità &c. commettesse delitto, per il quale fusse condannato in pena di confiscazione, in tal caso adesso per allora espressamente priva detto suo erede, ò sostituita &c., e che li Beni vadino ad altro successore da lui chiamato, senza diminuzione, anche minima, e questo non fa altrimente per frandare il Fisco, ma per conservazione delli suoi Beni* =, & latius in testamento mihi tradito.

Defuncto Testatore, hereditas, juxta formam ab ipso præscriptam, devenit ad Joannem, & Camillum, quorum primus decessit, relicto Francisco Maria, deindè verò obiit Camillus relicto Francisco ex quo ortum habuit Pompilius Jun.; Pervulgato autem rumore mortis præfati Francisci Mariæ viginti ab hinc annis absentis, cum idem adspiret ad portionem Bonorum fideicommissariorum ab illo possessorum, meam idcircò prò veritate sententiam requisivit super duobus sequentibus Dubiis; primò scilicet = *An sui favore constet de fideicommisso reciproco, cujus vigore ipse præfatam portionem consequi possit* = & secundò, *an mors Francisci Mariæ dicatur sufficienter probata per præsumptiones, vel potiùs sit ab ipso concludenter probanda?* =

Injun-

Injuncto itaque mihi muneri manum admovens, aggredior examen primi Dubii, quod affirmative resolvendum crederem, nimirum = constare de fideicommisso reciproco favore D. Pompilii Jun. ; Quamquam enim hujusmodi reciproca in præciso casu, in quo vertimur, nempè inter Franciscam Mariam, & Pompilium Jun. non habeatur expressa ; ex toto tamen prænarratæ dispo-
1 sitionis contextu apparet, tacitam non deesse, desumptam scilicet tum ex requisitis famigeratę *leg. Titia Sejo §. Seja libertis ff. de Leg. 2.*, tum ex conjecturis ; Et sanè, quod concurrant tria illa requisita, de quibus in præfata *leg. Titia Sejo*, nimi-
2 rum vocatio omnium ; substitutio facta ultimo morienti, quodque denique eadem facta sit in tota hereditate, ut apud *Rota in Romana fideicommissi 8. Junii 1705. §. Hæc sufficerent coram clar. mem. Card. Caprara, & alibi passim* ; facilè, singula percurrendo, probari posse videtur ; nam, si de prima agatur, vocatio omnium deduci
3 posse videtur ex illis verbis = *E mancando tutti li detti suoi eredi senza figli maschi &c.* =, quibus sanè verbis Testator ponendo in conditione filios masculos omnium suorum heredum, illos
4 etiam vocasse dicendus est, ex censura nostri Statuti, ut præcisè ad effectum, de quo agitur, inducendi videlicet prædictum requisitum pro reciprocâ finali, hujusmodi statutariam vocationem admittit *Rota decis. 271. num. 20., & seq. coram Bich., post Constantin. ad Statut. Urb. decis. 112. num. 4. & 5., & decis. 113. num. 2., in rec. decis. 2, 8. num. 1., & seqq. part. 7., decis. 180. nu. 3. part. 8., decis. 326. num. 3. part. 14., & decis. 46. num. 3. part. 1.*, proindeque in dubium venire nequit, quin D. Pompilius fuerit in conditione positus, dum enim, juxtà superiùs recensita verba, in conditione positi leguntur filii masculi omnium heredum, dicere oportet, ipsum quoque in conditione positum fuisse, tamquam filium Francisci unius ex dictis heredibus ; Is enim cum esset filius Camilli heredis instituti, fuerat jam præcedenter expresè vocatus, & substitutus alteri ex heredibus sinè filiis masculis obeunti, ibi = *E morendo alcuno di essi Sig. Giovanni, e Camillo senza figli maschi legitimi, e naturali, come di sopra, in tal caso sostituisce l'altro di essi, che sarà vivo, e dopo di esso li detti suoi figli maschi legitimi, e naturali ; e caso, che quello di loro, che avesse figli, premorisse à quello morirà senza figli, in detto caso sostituisce, vuole, e comanda, che succedano in detta porzione li detti figlioli maschi legitimi, e naturali di*
5 *detto premoriente* = proindeque dictus D. Pompilius comprehensus dicitur sub illis verbis immediatè sequentibus = *E morendo tutti li sudetti suoi Eredi* = ; si enim sub illis venire possunt, & comprehenduntur etiam filii in conditione positi, quippè qui dicuntur heredes tacitè sub-
6 stituti, ut in specie notat *Cephal. cons. 499. num. 8., Fusar. cons. 12. num. 9., Peregrin. de Fideicomm. art. 31. num. 81., Surd. decis. 338. num. 1., Joseph. Ludovic. decis. lucen. 4. num. 6., Rota coram Bich. decis. 608. nu. 5. 6. & 7., & decis. 112. num. 9. inter recollect. à D. Advoc. Constantin. ad Statut. Urb.* ; Potiori certè jure comprehensus 7
dici poterit ille, à quo ipsimet filii in conditione positi provenire debebunt, quique expresè fuerat jam præcedenter à Testatore vocatus, & substitutus ; quapropter Dom. Pompilius, uti filius Francisci heredis expresè substituti, procul dubio dici debet in conditione positus sub illis aliis im- 8
mediatè subjunctis verbis = *Senza figli legitimi, e naturali &c.* = ; si verò fuit in conditione positus, procul dubio dici debet vocatus ex dispositione Statuti, juxta superiùs firmata.

Prout etiam non desideratur, nec deficit secundum requisitum, quod substitutio sit facta 9
ultimo morienti ; quippe illud clarè demonstrant eadem mox citata verba = *e morendo tutti li sudetti suoi eredi senza figli maschi legitimi, e naturali, sostituisce la Signora Elisabetta, e Costanza &c.* = ; quoties enim in defectum omnium Masculorum substitutæ leguntur fœminæ, nec nominatim designatur is, à quo hereditas sit restituenda ; onus semper adjectum censetur ultimo morienti, perinde ac si ultimo Masculo facta 10
fuisset substitutio, fœminæ namque illæ succedere debent post Masculos, nec, donec isti exi- 11
stant, ad successionem adspirare valent, *Surd. cons. 344. sub num. 17. vers. hoc etiam, Rodulphin. alleg. 33. num. 7., Rot. post Constantin. ad Stat. Urb. decis. 112. num. 5., decis. 113. num. 3., cor. fan. mem. Alexand. VIII. decis. 177. num. 8., cor. Peutinger. decis. 236. num. 7., cor. Pamphil. decis. 492. num. 18., & 21., in rec. decis. 183. n. 6. part. 10., decis. 326. num. 3. part. 14., in Bonon. Fideicommissi super immissione 11. Martii 1697. §. firmata cor. bon. mem. Ursino, in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 14. Junii 1701. §. Et demum, & §. Tertiò denique, ubi plurimi concordantes cor. bon. mem. Muto, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Ultrà expressum vers. & demum, & 15. Januarii 1703. §. Clarum pariter cor. eod.*

Tertium quoque requisitum consistens in eo, quod substitutio sit facta in tota hereditate, ma- 12
nifestè resultat ex eisdem mox relatis verbis, = *e morendo tutti li dd. suoi eredi senza figli maschi &c., sostituisco la Signora Elisabetta, e Costanza sue figlie &c.* = ; hujusmodi namque indefinita fœminarum vocatio, nullâ factâ specificatione quotæ, ad quam ipsæ fœminæ substitutæ 13
dici possent, perspicuè demonstrat voluntatem Testatoris substituendi in tota hereditate, præsertim, quando, ut in casu nostro, præcessit institutio universalis = *e tanto nelli crediti di esso Testatore, quanto in qualsivoglia suoi crediti, gioje,* 14
denari &c., e qualsivoglia suoi Beni mobili, immobili, semoventi, azioni, ragioni &c., fà, istituisce, e colla propria sua bocca nomina suoi eredi universali &c. = ; ad quam in dubio Testator in substitutione relationem habere voluisse censen- 15
dus est, per ea, quæ in proposito tradunt *Rodenafe. cons. 60. num. 56., & seqq., Altolin. resol. 90. num. 119., Bonden. collect. legal. 11. nu. 95. tom. 2., Barz. decis. Bonon. 5. num. 37., Rot. cor. Dunoz. sen. decis. 275. num. 14., & cor. Dunoz. jun. decis. 501. num. 7., cor. Ubald. decis. 383. nu. 6. cor.*

6., cor. Zarat. decis. 15. num. 10., post Constant.
ad Stat. Urb. decis. 22. num. 7., & decis. 103. n. 4.,
in rec. decis. 326. num. 4. part. 14., in Romana,
seù Cortonen. Fideicommissi super immissione 5.
Maii 1700. §. Ratio cor. bon. mem. Jucometto,
præter alias plurimas auctoritates abundè relatas in Bononien. Fideicommissorum de Herculanis
13. Junii 1701. §. Clara, & §. Secundum requisitum, & seq. cor. bon. mem. Muto, in Forolivien.
Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Ultrà
expressam, & 15. Januarii 1703. §. facilis cor.
eodem.

Nilque turbat, quod substitutio in tota hereditate, & ultimo gravato, literaliter in testa-
16 mento facta non legatur, siquidem receptum est,
ad inducendam reciprocam linearem sufficere,
quod præfata requisita adimpleta fuerint per
æquipollens, absque eo quod oporteat, literale
sit illorum implementum, ut de requisito substitutionis factæ ultimo morienti Marescott. var.
resol. lib. 10. cap. 66. num. 11., Barz. decis. Bonon.
6. num. 12., Rot. cor. Bich. decis. 271. n. 28., cor.
Priol. decis. 177. num. 5., inter recollect. per D.
Adv. Constantin. ad Stat. Urb. decis. 112. num. 6.,
in rec. dec. 183. num. 7. part. 10., decis. 45. num. 5.
part. 13., decis. 332. num. 9. part. 14., & dec. 775.
17 num. 4. part. 18., & de altero substitutionis in tota hereditate, Rot. cor. Duran. decis. 258. n. 12.,
in rec. decis. 300. num. 10. in fin part. 1., dec. 326.
num. 4. part. 14., decis. 218. num. 12., & 13. par.
19., in Bonon. Fideicommissi de Ghisleriis 4. Maii
1699. §. Secundum requisitum cor. Molines, & de
18 utroque simul dixit Rot. in Senogallien. Fideicommissi 29. Novembris 1694. §. Alterum verò, &
§. Tertium denique cor. bon. mem. Pio, in Bonon.
Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701.
§. In hoc enim cor. bon. mem. Muto, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703.
§. Et quamvis coram eodem.

Ex quibus licèt satis demonstratum videri posset in nostra hypothesi, pro inducenda reciproca
concurrere requisita dictæ legis, nihilominùs, si
illa deficient, in dubium venire nequit, quin ea-
19 dem manifestè resultet ex toto testamenti contextu, certi namque juris est, eam de linea etiam
ad lineam argumentis, & conjecturis tacitè induci posse, ut, ducto argumento à Textu in leg. cum
proponeretur 66. ff. de leg. 2., tradunt Altograd.
cons. 92. num. 43. lib. 1., Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 100. num. 4., & disc. 101. num. 9.,
Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 62. n. 34.,
Rocc. disput. jur. select. cap. 15. num. 3., Torr. de
Primog. Ital. part. 2. quæst. 27. num. 44., Samminiat. contr. 51. num. 29., Baitell. decis. ultim. volunt. decis. 2. num. 142., Rot. coram Priol. decis.
417. num. 1., in rec. decis. 493. num. 9., dec. 531.
num. 1., decis. 545. num. 12. part. 19., in Firmana
Prædii della Parapina 20. Junii 1696. §. Relevantiæ cor. bon. mem. Muto, in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 4. Maii 1699. §. Præmiserunt cor. Rmo Molines, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Hanc eamdem
cor. bon. me. Muto, in Bonon. Fideicommissi Herculis de de Elephantutiis 27. Februarii 1708. §. Etenim cor. R.P.D. Aldrovando, in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Sed agitur
in fin. cor. eodem, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710.
§. Quin ad inducendam cor. R. P. D. Crispo; id-
que procedere etiam in fortioribus terminis, fi- 20
deicommissi videlicet conditi à Transversali,
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicommissis disc.
95. num. 5., disc. 100. num. 4., & 7., disc. 104. n.
5., disc. 106. num. 12., disc. 143. num. 3., & in
Summ. num. 123., Rocc. disput. jur. select. cap.
16. num. 15., R.P.D. Ansald. apud Paulut. dissert. 16. allegat. 10. num. 13., Rot. cor. san. mem.
Alexand. VIII. decis. 1. in princ., & ex num. 23.
cum plurib. seqq., in rec. dec. 755. part. 18., in
Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13.
Junii 1701. §. Quoad secundum in fin. cor. bon.
mem. Muto, qui omnes uno ore tradunt, illam
dumtaxat differentiam intercedere inter recipro-
cam in una, vel altera fideicommissi specie or- 21
dinatam, quod nempè pro ea inducenda in dispositione Ascendentis, leviores, in illa verò
Transversalis graviores requirantur conjecturæ,
id unum admonendo, quod in utraque dispositionis specie eædem non seorsim, sed conjunctæ
considerandæ sunt, ad effectum ex eisdem dignoscendi, an sinè illis voluntas Testatoris
adimleperi queat, Rocc. disput. 16. num. 25., Paulut. dissert. 16. num. 62., Rot. cor. Arguell. dec.
54. num. 44., cor. san. mem. Alexand. VIII. decis.
1. num. 33., decis. 177. num. 22., in rec. decis. 18.
num. 45. part. 10., decis. 283. num. 2., & 14. par.
13., in d. Bononien. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §. Maximè, & in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702.
§. penult. cor. bon. mem. Muto.

At verò, si reciproca linearis ex conjecturis
induci potest, si eò faciliùs inducitur, quando
agitur de fideicommisso ascendentali, si denique
conjecturæ tunc eam inducunt, quando, illâ de-
ficiente, voluntas Testatoris perfectè adimpleri 22
nequit, clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
disc. 34. num. 8., Rocc. disput. jur. select. cap. 15.
num. 11., & cap. 16. num. 20., Urceol. consult. 80.
num. 6., R. P. D. Ansald. alleg. 1. impress. post
Paulut. dissert. 16. num 12., ipse Paulut. d. dissert. 16. num. 17., & seqq., Rot. in rec. decis. 319.
num. 4., & seqq. part. 12., decis. 20. num. 20. par.
19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 68. num. 4., decis. 69. num. 3., & seq.,
decis. 71. num. 15., & decis. 72. num. 10., in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §.
Omnemque cor R. P. D. Aldrovando, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Non enim, & §. Quin ad
inducendam cor. R.P.D. Crispo; Profectò, cum
versemur in fideicommisso condito ab Ascen-
dente, facile nobis erit demonstrare, supra re- 23
latam Testatoris dispositionem in nostra hypothesi sinè lineari reciprocâ effectum nullo pacto
sortiri posse.

Illa enim, veluti universæ suæ dispositionis
causam finalem votis omnibus ab ipso exoptatam,
sibi proposuit integram conservationem suorum
Bo-

Bonorum in posteritate sua ibi = *e li suoi Beni si conservino nella posterità sopra nominata* = ; expressam idcirco, ac severissimam privationis pœnam indicens in casu delicti cuicumque ex suis heredibus, vel substitutis, vel aliis successoribus ab ipso vocatis, eisque substituens alium pariter ab ipso vocatum integrè, & absque ulla diminutione, iterum repetitâ ratione conservationis dd. Bonorum, ibi, = *e questo non fà per defraudare il Fisco &c.* = *ma per conservazione delli suoi Beni* = proindeque, cum hujusmodi integram conservationem Bonorum in posteritate vocata assequi nequiret, nisi auxilio reciprocæ linearis, illam procul dubio in sua dispositione subintellexisse censendus est, ad tradita per *Altograd. cons. 92. num. 19., & seqq. lib. 1., & cons. 80. nu. 61. lib. 2., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 101. num. 33., Rocc. disput. jur. select. cap. 16. num. 21., & seqq., Rot. in rec. decis. 465. n. 14., & seqq., & num. 33. part. 14., decis. 755. num. 10., & 14. part. 18., in Faventina Fideicommissi 23. Junii 1694 §. Testator, & per tot., confirmata 17. Junii 1695. cor. bon. mem. Ursino, in Bononien. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Argumentu cor. Rm̃o Molines, in Lucana Fideicommissi 1. Julii 1709. §. Proximior cor. Illm̃o Scotto, & in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Et sanè cor. R.P.D. Crispo.*

Et sanè quonam pacto, sublatâ reciprocâ de linea ad lineam, verificata dici posset integra Bo-
24 norum conservatio in posteritate vocata; nemo enim videt, quod sinè illa hereditas statim in ipsis primis substitutis scinderetur, mortuo namque Francisco Maria sinè filiis, ejus possessio ad Extraneos transiret contrà Testatoris voluntatem, adeò apertis verbis expressam pro integra prorsus, nec in minima quidem parte diminuta totius suæ hereditatis permanentia, & conservatione in posteritate; Nè igitur illa inanis rema-
25 neat & elusoria, dicendum omninò est, eumdem inter Descendentes utriusque lineæ reciprocam induceere voluisse tamquam necessarium antecedens, seu medium conducens ad finem ab ipso volitum, *Cravet. cons. 130. num. 6., Surd. cons. 96. num. 15., Carol. Anton. de Luc. de lin. legal. cap. 20. num. 35., Urceol. consult. 80. nu. 6., R.P.D. Ansald. in ejus alleg. 1. impress. post Paulut. d. differt. 15. num. 17., & 18., Rot. coram Merlin. decis. 326. num. 11., & decis. 360. num. 1. vers. hoc tamen, cor. Bich. decis. 287. num. 15., in rec. decis. 43. num. 3., & decis. 105. num. 7. part. 1., decis. 319. num. 4., & 5. part. 12., decis. 20. num. pariter 20. part. 19., in Perusina Fideicommissi 27. Junii 1698. §. Purificationem, & §. Quoniam coram Em̃o D. Card. Priolo, latè in Bonon. Fideicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701. §. Ceterum, & §. Tertiò, & in Forolivien. Fideicommmissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Conjecturæ cor. bon. mem. Mato, in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Oritur autem cor. R. P. D. Aldrovando, in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 1. Julii 1707. §. Maximè cor. R. P. D. Lancetta, & latè in confirmatoria 7. Aprilis 1710. §. Non enim & §. Quin ad inducendam cor. R.P.D. Crispo*; si enim Testator voluit, prout certè votis omnibus expressit, quod hereditas sua integra, & sinè ulla diminutione conservaretur in posteritate ab ipso vocata, profectò, cum duas efformaverit lineas, alteram filii, alteram nepotis, quorum 26
Descendentes procul dubio comprehendebantur sub nomine *posteritatis* ab ipso vocatæ, utique ad assequendum optatum finem conservationis præfatæ, pernecessè debuit inter utramque lineam, eorumque Descendentes ordinare reciprocam, quâ solâ assequebatur ultimum suæ dispositionis finem, conservationem videlicet, & permanentiam in posteritate ab ipso vocata, ad *Text. in leg. qui Romæ §. Coheredes ff. de verb. oblig., Casanat. cons. 47. num. 5. cum seqq., & num. 121. cum seqq., R.P.D. Ansald. in d. alleg. 1. post Paulut. differt. 16. num. 3., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicommissis disc. 34. num. 8., Rocc. disput. jur. select. cap. 15. num. 11., Rot. coram Priolo decis. 177. num. 7., & seqq., cor. san. mem. Alexand. VIII. decis. 177. num. 13., & seqq., in rec. decis. 266. num. 15. part. 1., decis. 18. n. 26., & decis. 183. num. 13. part. 10., in Cortonen., seù Perusina Fideicommissi super immissione 5. Maii 1700. §. In præsenti cor. bon. mem. Jacometto, & pluribus cumulatis in d. Forolivien. Fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Hancque fuisse cor. bon. mem. Muto, & in d. Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Quin ad inducendam coram Rev. P. D. Crispo.*

Fortiùs verò hæc urgent in casu nostro, quia Testator designaturus personas, quas comprehendere voluit sub illa unica, atque individua ratione, & causa finali conservandi sua Bona, adhibuit amplissimum illud verbum, & nomen collectivum = *posteritatis* = quod eum æquè com- 27
prehendat Descendentes utriusque lineæ ab ipso vocatæ, necessariò inducit reciprocam linearem alioquin, sinè illa Bona in posteritate sua conservari nequivissent, ut generaliter de similibus nominibus collectivis tradunt *Altograd. conf. 92. num. 9., & seq. lib. 1., Casanat. conf. 47. nu. 121., & seqq., Gratian. discept. 621. num. 18., & seqq. Paulut. differt. 17. num. 47., Rot. cor. Zarat. decis. 15. num. 1., cor. Ottbob. decis. 177. num. 11., & seqq., in rec. decis. 284. num. 36., & seqq. part. 6., in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 4. Maii 1699. §. Quæ omnia cor. Rm̃o Molines, in Forolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Quarta cor. bon. mem. Muto, in Firmana Immissionis 27. Junii 1708. §. Eoque præ ceteris, & in ejus confirmatoria 26. Aprilis 1709. cor. Molines, in Bonon. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1708. §. Argumenta in fine cor. eodem, confirmata 10. Maii 1709. §. Omnemque in fin. princip. cor. R. P. D. Aldrovando*, & in specie pro lineari reciproca inducenda dicto collectivo 28
nomine = *Posterorum*, seù *Posteritatis* = docent *Ruin. conf. 22. num. 21., & seqq., Paris. conf. 20. num. 12. lib. 1., Cephal. conf. 372. num. 12., Fusar. conf. 69. num. 12. vers. accedente.*

Similia quippè nomina, utpotè indefinitè com-
prehendentia personas omnes, quotquot quo-
cumque tempore ex posteritate Testatoris pro-
dire possunt, ut in simili ratiocinatur *Rota in*
Lucan Fideicommissi 14. Decembris 1708. sub §. Ta-
lis professò cor. Kaunitz., & in ejus confirmatoria
1. Julii 1709. §. Argumentis in fin. cor. Illmo
Scotto, necessariò operari debent, quod, si Te-
stator voluit Bonorum conservationem in omni-
bus personis sub hisce nominibus collectivis com-
prehensis, inter easdem ordinaverit reciprocam
linearem, sinè qua talem finem assequi nullo pa-
cto potuisset, & sanè quâ justâ ratione, aut quo
colore dici umquam poterit, quod Testator ille,
qui tantoperè exoptans suorum Bonorum subje-
ctionem substitutionibus, quas ordinaverat, il-
lorumque conservationem in posteritate, si non
expressè, saltem tacitè prohibuit Bonorum alie-
nationem, quippe hæc prohibitio pernecessè de-
29 scendit ex eademmet adeò enixa Testatoris vo-
luntate conservandi Bona in posteritate vocata,
& hac de causa severissimâ privationis pœnâ de-
linquentes affecit, noluerit postea vocatos grava-
re reciprocâ lineari, quâ solâ impediri poterat
scissura hereditatis, illiusque transitus ad heredes
extraneos, ut, præter supra allegatos, tradunt
Mans. consult. 385. num. 10., & seqq., Rodulphin.
alleg. 196. num. 5., Rot. ad ornat. clar. mem. Card.
de Luc. in Mantiss. de conflict. leg. decis. 26. n. 5.,
in Hortana Bonorum 6. Junii 1698. §. Requisita
cor. Emo D. Cardinali Priolo, & in Spoletana
Hereditatum 8. Maii 1705. §. Alterà, & seqq.
cor. bon. mem. Muto.

Ex quo aliud etiam promanat validissimum
argumentum pro reciproca inducenda. Testator
enim procul dubio ordinavit in casu delicti tum
ratione supradictæ conservationis Bonorum in
30 posteritate inibi expressæ, tum & clariùs, quia
in d. casu voluit, quod Bona, & hereditas inte-
graliter, & absque ulla diminutione ipso jure de-
volveretur ad alium successorem ab ipso voca-
tum, quod idem est, ac si reciprocam de linea ad
lineam expressè ordinasset, cùm vigore istius di-
spositionis, si ultimus Masculus de una linea de-
linqueret, illi procul dubio substitutus censere-
tur alter de alia linea, qui substitutus aliâ ratio-
ne assequi nequivisset portionem delinquentis,
nisi ultimus Masculus de una linea delinquens,
alteri de alia linea restituere teneretur; proin-
31 deque ex d. reciproca ordinata in isto casu delicti
benè arguitur ad reciprocam in casu obitus, ut
in similibus terminis animadvertunt *Ruin. cons.*
121. num. 8. lib. 2., Fusar. de substit. quæst. 475.
sub num. 95., & quæst. 689. sub num. 2., Rodoer.
in addit. ad Donat., Anton. de Marin. cap. 131.
sub num. 12. lib. 1., Urceol. consult. forens. cap. 80.
num. 8., & seqq., Rota Florent. inter recollect.
per Palm. nep. decis. 213. num. 64. vers. hæcque
præsumptio, & num. 65., Rot. cor. Dunoz. jun.
decis. 862. num. 4., & 5., cor. bon. mem. Emerix
jun. decis. 1343. num. 1., in rec. decis. 467. sub
num. 6. part. 5. tom. 2., decis. 339. num. 20., & 21.
part. 17., in Firmana Prædii della Parapiun 28.
Junii 1696. §. Inter conjecturas vers. quarta de-
sumitur cor. bon. mem. Muto, in Assisien. Fidei-
commissi 17. Decembris 1708. §. Neque turbat
cor. Emo D. Card. de Polignac.

Neque verò efficacia hujusmodi argumento-
rum elidi potest responsione illâ, quod scilicet d. 32
ratio conservationis Bonorum in posteritate, ut-
potè expressa in solo casu delicti, ad summum
inducat reciprocam in d. casu dumtaxat, non
verò in casu obitus, eò quod in subjecta mate-
ria non admittatur illatio de uno casu ad alium;
nam contrarium firmant auctoritates mox
allegatæ, & prætereà in dubium venire nequit,
quin saltem per viam declarationis, sive inter-
pretationis voluntatis Testatoris ex reciproca or-
dinata in aliis casibus, rectè arguatur pro illa in-
ducenda etiam in casu obitus, ut post *clar. mem.*
Card. de Luc. de fideicommissis disc. 101. num. 10.
vers. secundo ex provisione, & disc. 104. num. 8.,
tradit *Suminiat. contr. 51. sub num. 33., & seqq.,*
Rot. Florentin. inter recollect. per Palm. nep. dec.
113. num. 66., & 70., Rota Romana inter collect.
per Constantin. ad Stat. Urb. decis. 117. num. 4.,
in Romana Fideicommissi de Varesiis 28. Junii
1709. §. Tum quia cor. Molines, & in Romana
Fideicommissi de Alveris 12. Januarii 1711.
§. Signanter cor. R.P.D. Crispo, certiùs in casu 33
nostro, in quo cum nulla alia sit assignabilis ra-
tio, propter quam ceteræ substitutiones à Testa-
tore ordinatæ dici possint, omnes proinde ordi-
natæ censeri debent ex una, eademque identifica
ratione expressa in d. casu delicti, ut scilicet he-
reditas Testatoris in sua posteritate conservare-
tur, maximè verò, quia d. ratio, utpotè adje- 34
cta post omnes substitutiones, faciliùs totam di-
spositionem informat, atque demonstrat, volun-
tatem Testatoris restrictam minimè fuisse ad so-
lum casum delicti, sed referendam quoque esse 35
ad casum mortis; virtus namque, & identitas
unius, ejusdemque causæ finalis, conservationis
videlicet Bonorum, quâ tota dispositio conce-
pta dicitur, id procul dubio efficit, ut reciproca
in utroque casu æquè volita censeatur, eò quod
utraque substitutio dirigatur ad assequendum
unum, eumdemque finem à Testatore optatum,
ut benè, & latè explicat *Altograd. sen. cons. 92.*
num. 36. lib. 1., & cons. 80. num. 63. in fin., &
cons. 81. num. 51., & 52. lib. 2., Gratian. discept.
828. num. 23. 24., & seqq., Caren. resol. 158.
num. 30., Cavalcan. decis. 18. num. 66. lib. 3.,
Zuccar. decis. Lucen. 76. num. 131. vers. secundò
num. 138. 139., & 140., Rot. Florentin. inter
collect. per Palm. nep. d. decis. 213. num. 66., &
69., Rot. cor. Dunoz. jun. decis. 115. num. 9., in
Assisien. Immissionis 16. Januarii 1711. §. Et
licèt cor Caffarello, ubi quod valet argumentum 36
à casu contraventionis ad casum obitus, quando
à Testatore adjecta fuit ratio, quod volebat, Bo-
na illæsa, & absque diminutione remanere in fa-
milia, ita quidem exigente efficaciâ rationis, &
virtute causæ finalis ab ipso Testatore expressæ,
quæ cum sit generalior dicto, & plus dictum 37
censeatur, quàm scriptum reperitur, justam præ-
bet interpretationem voluntatis ad effectum de-
clarandi, sub illa generaliter comprehensos cen-
se-

feri casus omnes, quibus talis generalis ratio, &
38 causa congruit, ut ex Textu in leg. quemdam cum
filium 46., leg. final. ff. de hered. instit., docue-
runt Gabriel. consf.124. num. 12. lib. 2., Giova-
gnon. consf.38. num.65., Ciarlin. contr. 119. num.
122. lib.2., Rot. cor. Coccin. decif.277. num. 7.,
& seqq., & decif.493. num. 6., & seqq., coram
Merlino decif.83. num.6., & seqq., cor. Buratt.
decif.22 num.23., cor. Arguell. decif. 19. n.29.,
& decif.28. num.118., cor. Priol. decif. 117. nu.
17., in rec. decif. 44. num.5. verf. negari tamen
non potest, & decif. 47. per tot., decif.105. n.4.,
& seqq. part.1., decif.135. num.1., & seqq. part.
8., decif.356. num.3. part.9., decif.95. num.15.
part.11., decif.306. num.6. part.12., decif. 269.
num.11., & seqq. part.15., decif. 278. num.13.,
& decif.474. num.3. part. 18.

Coadjuvantur hæc omnia ex natura ipsius di-
39 spositionis, in qua, utpotè reali, faciliùs fit locus
reciprocæ lineari, Altograd. consf.92. num. 31.,
& seqq. lib. 1., Rot. cor. Card. Cerro decif. 796.
num.7., in rec. decif.411. num.9. part.14., decif.
139. num.15. part.17., ad ornat. clar. mem. Card.
de Luc. de Fideicommissis decif.69. num. 4., Bal-
ducc. in collect. decif., & rer. judic. tit.3., decif.
29. num.12., in Reatina Fideicommissi 22. Mar-
tii 1700. §. Potentiùs cor. R.P.D. Ansaldo, in
Bonon. Fideicommissorum de Herculanis 13. Maii
1701. §. Præcipuè cor. bon. mem. Muto, & in Fo-
rolivien. Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702.
§. Quarta desumitur cor. eod.; in dispositione
enim, de qua agitur, licèt nominentur personæ
attamen illa, veluti ad unicum suum finem, or-
dinata ad conservationem Bonorum in personis
40 vocatis, realis censenda est, prout talem demon-
strant tum verba illa = ed i suoi Beni si conservino
nella posterità &c. = & alibi = per conservazione
41 de' suoi Beni =, ut similia verba ponderando tra-
dunt Ciarlin. contr. 259. num.53., Rocc. disput.
jur. select. cap.23. num. 27., Mans. consult. 216.
num.12., Rot. in recent. decif.193. num. 2. in fin.
& num.7. verf. ex quibus part. 1., & decif 557.
num.4. part.19.; tum etiam illa alia, quibus Te-
stator mandavit, ut in casu delicti Bona accresce-
42 rent; & devolverentur ad alium successorem ab
ipso vocatum, Rot. Florent. apud Palm. decif.
213. num.64. verf. hacque præsumptio, & num.
seq., Rot. Romana cor. Dunoz. jun. decif. 862. n.
45., cor. bon. mem. Emerix decif. 1343. num. 1.,
in rec. decif.467. num.6. part.5., decif.339. n.21.
part.17., in Firmana Prædii della Parapina 28.
Junii 1696. §. Inter conjecturas verf. quarta de-
sumitur cor. bon. mem. Muto; quæ sanè realitas
43 fortius urget in casu nostro, quia respicit totali-
tatem, atque universalitatem omnium, & sin-
gulorum Bonorum, quæ Testator accrescere, &
devolvi voluit ad heredes fideicommissarios, ut
conservarentur in posteritate, Rot. cor. Merlin.
decif.326. num.6., cor. san. mem. Alexan. VIII. de-
cif.677. num. 1., & seqq., in Forolivien. Fidei-
commissi de Torellis 28. Junii 1702. §. secunda,
& 15. Januarii 1703. §. Tertia, & priùs in Ro-
mana Fideicommissi 26. Decembris 1696. §. Quod
maximè cor. bon. mem. Muto, in Ravennaten. Fi-
deicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis
1710. §. Alterum cor. R.P.D. Crispo.

Majorem vim supradictis addit prædilectio,
atque prælatio Masculorum à Testatore expressa 44
cum omnimoda exclusione fœminarum per mo-
dum regulæ, existentibus Masculis; exclusio nam-
que isthæc indefinita, quæ in ultimis voluntati-
bus æquipollet universali, leg. si pluribus 4. ff. de
leg.3., tamquam generaliter complexiva cujus-
cumque lineæ multùm confert ad inducendam 45
reciprocam linerem, sinè qua nec Bona conserva-
rentur in Masculis, nec Masculi præferrentur fœ-
minis, neque fœminæ, existentibus Masculis, es-
sent exclusæ, ut benè Castill. contr. lib.2. cap.4.
num.72., Peregrin. de Fideicomm. art. 25. n.26.,
Rot. cor. Arguell. decif.62. num.7., & decif. 79.
num.16., post. Constantin. ad Stat. Urb. dec.112.
num.14., in rec. decif.422. num.8 part.13., & de-
cif. 232. num. 1. part. 19., ubi concordantes; &
hanc solam conjecturam requisitæ masculinitatis 46
unà cum qualitate legitimitatis, ubi agitur de fi-
deicommissò ascendentali, sufficere ad inducen-
dam reciprocam linearem, testatur Paulut. dis-
sert. 16. num. 49., Ros. consult. 69. num. 41., &
seqq., & num.65., & 69., & seqq., Ansald. in
d. alleg. 1. post Paulut. d. dissert.16. num.5., Rot.
cor. Ubald. decif. 383. cor. Peutinger. decif. 238.
utrobique num.14., in rec. dec.283. num.10. part.
13., in d. Bonon. Fideicommissorum de Herculanis
1701. §. Tertia conjectura, & in Forolivien.
Fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702. §. Quar-
ta desumitur cor. bon mem. Muto.

Et denique summoperè urget reciproca à Te-
statore expressè ordinata inter primos heredes in-
stitutos, quæ proinde faciliùs repetita censeri de- 47
bet inter successivè vocatos, Rot. cor. Dunoz. jun.
dec.501. num.15., cor. san. mem. Alexand. VIII.
decif.1. num.25., decif. 28. num. 14., in rec. dec.
97. num.6., & num.14., & seqq. part.17., decif.
553. num.6. part.18., decif.29. num.9., dec.472.
num. 16., & decif. 570. num. 19., & seqq. part.
19., in Farolivien. Fideicommissi de Torellis 28.
Junii 1702. §. Tertia, confirmata 15. Januarii
1703. §. Secunda conjectura cor. bon. mem. Muto,
in Bonon. Fideicommissi de Ursis 26. Martii 1709.
§. Et tamen cor. Molines, & in ejus confirmatoria
10. Maii 1709. cor. R.P.D. Aldrovando; ità sua-
dente ratione majoris dilectionis; nam, si Testa-
tor hujusmodi restitutionis onere gravavit filium, 48
& nepotem primos institutos, procul dubio magis
dilectos, potiori certè jure talem restitutionem
fieri voluisse censetur inter ulteriores substitutos
minùs dilectos, ut benè ponderant Peregrin.
consf.56. num.10. lib.1., Gorgiar. consf.63. n.16.
lib.2., Castald. consult.152. num.1., Carol. An-
ton. de Luc. de lin. legal. tom.2. resp.19. num.19.,
Rodulphin. alleg.33. sub num.11., Calderon. re-
sol.61. sub nu.62., Rot. cor. Rembald. decif.610.
num.2., & seqq., cor. Arguell. decif.81. n.17.,
cor. Priol. decif.177. nu.7., decif.433. num. ult.,
inter recollect. à Constantin. ad Stat. Urb. decif.
112. n.20., in recens. decif.326. n.7., & decif.472.
n.16. par.14., in Firmana Prædii della Parapina 20.
Junii 1696. §. Inter conjecturas cor. bo. me. Muto.

Haud verò in dubium revocari poteſt, hujuſ-
modi reciprocam à Teſtatore ordinatam fuiſſe
inter filium, & nepotem; ille enim inter pri-
mos inſtitutos ità diſpoſuit = *e morendo alcuni di*
essi Signori Giovanni, e Camillo senza figli maschi
49 *legitimi, e naturali, come di sopra, in tal caso*
sostituiſce l'altro di essi, che sarà vivo, e dopo
di esso li suddetti suoi figli maschi legitimi, e na-
turali; e caso, che quelle di loro, che avesse fi-
gli, premorisse, à quello morirà senza figli, in
detto caso sostituiſce, e vuole, che succedino in
d. porzione li dd. figli legitimi, e naturali di d.
premoriente = ex qua ſanè figura verborum illos
reciprocè vocatos fuiſſe, clarius patet, quàm nos,
dicendo verbis, ac demonſtrando argumentis
explicare poſſimus; quin imò, cum ex prænar-
50 ratis verbis manifeſtè reſultet, reciprocam ex-
preſsè ordinatam fuiſſe etiam favore filiorum
præcedentis, caſu, quo alterum ſinè filiis defi-
cere, contingeret, ibi = *e caso, che quello di loro,*
che avesse figli, premorisse, à quello morirà senza fi-
gli, in d. caso sostituiſce, e vuole, che succedino
in d. porzione li dd. figli legitimi, e naturali di
detto premoriente = hinc fortius elicitur argumen-
tum prò repetitione ejuſdem reciprocæ inter fi-
lios, & nepotes uniuſcujuſque lineæ, ſeù colum-
nelli, ut punctualitèr firmant *Soccin. Jun. con-*
sil. 78. num. 10. & 11., Curtius Jun. cons. 11. n. 5.,
Decian. cons. 41. in princ. dub. vol. 1., Soccin. Sen.
cons. 69. col. 2., & cons. 104. col. 2. vers. Capio
nunc capitulum lib. 3., Menoch. de præsumpt.
lib. 4. præsumpt. 59. num. 11., Mans. consult. 69.
num. 4. & 5. tom. 9., Peregrin. de fideicommissis
art. 13. num. 75., ibi = *Vigesimus tertius casus est,*
cum Testator duobus, aut tribus heredibus insti-
tutis, eos, & præmortuorum Liberos ad invicem
substituit, hoc enim casu reciprocam constitu-
tam etiam inter liberos alterius lineæ, satis explo-
ratum est =

Fruſtraque objicitur, quod Teſtator inſtituen-
51 do filium, & nepotem, & quidem unumquem-
que in certis, & determinatis Bonis, conſtituiſ-
ſe ab initio dicatur duos ſtipites, ſive deſignaſſe
duo puncta, à quibus duplex linea incipere, ac
fluere debebat, proindeque conjecturæ & argu-
menta, quæ ſuperioribus locis adduximus, ut-
potè apta ad diſcretivè inducendàm reciprocam
52 in unaquaque lineâ, illam extendere non debeant
de linea ad lineam tamquam exorbitantem, &
odioſam; Facili namque ratione ab hujuſmodi
objecto nos expedire poſſemus, reſpondendo, quod
Doctores argumenta, & conjecturas ſupra re-
latas expendunt non quidem ad effectum indu-
cendi reciprocam diſcretivè in unaquaque lineâ,
ſed pro eadem extendenda de linea ad lineam,
etiam in caſu, quo Teſtator plures ab initio ſti-
pites efformaverit, moti elementari illâ, ac præ-
validâ ratione, quod nempè reciproca etiam de
linea ad lineam à Teſtatore volita cenſeri de-
53 beat, quoties, nonniſi per illam, veluti per uni-
cum medium, adimpleri poteſt ejuſdem voluntas
ordinata ad conſervationem integræ ſuæ heredi-
tatis penes ſubſtitutos; hoc enim caſu, non cura-
to, an Teſtator ab initio unam, vel plures lineas
conſtituerit, ſit locus reciprocæ lineari, *Ros. con-*
sult. 69. ex num. 62. & 64., R. P. D. Ansald. in
altera alleg. impress. post Paulut. dissert. 16. nu. 6.,
Caren. resol. 128. num. 26. & 32., Castill. decis.
Sicil. 753. num. 51., Rot. in recent. decis. 755.
num. 13. part. 18., inter impress. ad ornat clar. me.
Card. de Luc. de fideicommissis decis. 69. num. 6.,
in Ravennaten fideicommissi Julii Camilli de Ab-
biosis 7. Aprilis 1710. §. Quidquam non relevante
cor. Crispo.

Verum prætereà dicimus, quod, licèt Teſta-
tor ab initio, & in inſtitutione duplicem diverſam
lineam conſideraſſe videatur, ex ſubſequentibus
tamen clare apparet, ipſum minimè reſpexiſſe 54
duos heredes inſtitutos tamquam duos ſtipites
duplicis diverſæ lineæ, ſed eoſdem conſideraſſe
per modum unius lineæ incipientis à ſemetipſo;
pluriès namque mentionem fecit de ſuis heredi- 55
bus, & Succeſſoribus, ſuamque hereditatem ſin-
gulariter expreſſit, &, quod magis eſt, in ra-
tione conſervationis Bonorum non dixit, ut illa
conſervarentur in poſteritatibus ſupra nominatis,
prout certè dicere debuiſſet, ſi lineas heredum
inſtitutorum reverà prò duabus lineis accepiſſet;
ſed loquendo in numero ſingulari adhibuit ver- 56
ba illa = *e li suoi Beni si conservino nella posterità*
sopranominata =, ſignum evidens, quod totam
illam poſteritatem, in qua proculdubio compre-
hendebantur Deſcendentes utriuſque lineæ, re-
lativè ad ſemetipſum, ac per modum unius con-
ſideraverit, per ea, quæ tradit *Redenasc. cons. 59.*
per tot., & præcipuè num. 5., Carol. Anton. de
Luc. de lin. legal. art. 20. num. 5., & in animadvers.
ad Gratian. discept. 371. num. 25., Rocc. disput.
jur. select. cap. 15. num. 14., Rot. in rec. dec. 755.
num. 8. & seqq. part. 18., decis. 570. num. 9., de-
cis. 646. num. 26. part. 19., & ad ornat. clar. me.
Card. de Luc. de fideicomm. decis. 69. num. 6., &
seqq.; Cum enim illi reſpectu Teſtatoris unicam
dumtaxat lineam efformare dicerentur, utique, 57
ſi Teſtator eoſdem vocavit, habito reſpectu ad
ſemetipſum, tamquam ad eorum principium ſpe-
ciatim deſignatum, & ex quo unica procedebat
linea, dicendum eſt, illos conſideraſſe per mo-
dum unius lineæ procedentis à ſemetipſo, ut ar-
gumento *textus in leg. Unicu §. His ita definitis*
vers. hæc ita tam varia C. de caduc. toll., ibi = *quasi*
in unum corpus redacti sunt =, tradunt *Fusar. cons.*
18. num. 14. vers. verùm levissima, Palm. Nep.
cons. 90. num. 9., & seqq., Peregrin. cons. 54. per
tot. lib. 1., de fideicommissis art. 13. nu. 73., Gra-
tian. discept. 621. ex num. 22. usque ad 26., clar.
me. Card. de Luc. de fideicomm. disc. 51. num. 10.,
disc. 104. num. 6., disc. 106. num. 12., & seqq.,
Carol. Anton. de Luc. de lin. legal. tom. 2. resp. 20.
num. 41. §. Quare multum, Paulut. diss. 16. n. 44.,
& seqq., Cavalcan. decis. 18. num. 93., & seqq.
part. 3., Rot. Lucan. apud Torr. de success. in Pri-
mog. Ital. decis. 24. num. 22. vers. ut interim, Rot.
decis. 339. num. 11. part. 17. recent., decis. 531.
num. 2., & decis. 605. num. 1. & 2. part. 19., in
Perusina fideicommissi 27. Junii 1698. §. Purifi-
cationem cor. Emo D. Card. Priolo, in Bonon. fi-
deicommissorum de Herculanis 13. Junii 1701.
§. Ad

§. Ad hanc eamdem, & in Forolivien. fideicom-
missi de Torellis 28. Maii 1702. §. Maximè quia,
confirmat. 15. Januarii 1703. §. Ultrà requisita
in fin. cor. bo. me. Muto, & in Ravennaten. fi-
deicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Apri-
lis 1710. §. Quidquam non relevante vers. ulterum
nimirum cor. R.P.D. Crispo.

Idque confirmatur ex eo, quia Testator in ca-
58 su, quò alter ex heredibus institutis decederet sinè
filiis, substituit superviventem, vel ejus filios,
quæ verba efficiunt, ut tota unius hereditas al-
teri accrescere deberet, *Rot. in recent. decis.43.*
num.5., & num.28., & seqq. part.13. Insuper
facta fuit substitutio ultimo morienti, & deni-
que fœminæ, si superstites essènt, conjunctim in
tota hereditate substitutæ fuerunt, & ità pariter
eorum filii, ut ad rem ponderat *Rot. decis.531.*
num.2. part.19., & conferunt tradita *in Bonon.*
fideicommissi Herculis de Elephantutiis 27. Fe-
bruarii 1708. §. 10. cor. Ansaldo; quæ omnia
cum perspicuè demonstrent unicitatem lineæ à
Testatore toties complicatam relativè ad unici-
tatem unius stipitis, jure proinde, meritòque
in casu nostro ex subsequentibus, & præsertim
ex eâ unicâ, & finali causâ, ut Bona conserva-
rentur pænes heredes institutos, atque substitu-
tos vocatos per modum unius nomine colle-
59 ctivo *Posteritatis*, in qua integraliter, & absque
ulla prorsus diminutione universa Testatoris he-
reditas conservari debebat, inferre possumus,
quod idem Testator Joannem, & Camillum in
præcedenti institutione non consideraverit tam-
quam stipites diversarum linearum, sed eos-
dem vocaverit per modum unius, tamquam
videlicet comprehensos sub linea à semetipso in-
cipiente.

Quamquam verò his omnibus sufficienter
constabilita videri possit reciproca linearis inter
Descendentes Joannis, & Camilli de Carpis,
ideoque universum fideicommissum in persona
D. Pompilii Junioris consolidatum dici debeat,
nihilominus non desunt alia gravissima argu-
60 menta illam confirmantia; ad hunc enim finem
referenda est repetita Masculorum vocatio in
omni gradu, facta cum qualitate legitimitatis,
& naturalitatis, juxta animadversa in puncto per
Rotam in decis.112. nu.19. inter collect. per Con-
stantin. ad Stat. Urb., & decis.326. num.8. & 9.
part.14. recent., huc etiam spectat exclusio Fi-
61 sci facta in casu delicti commissi ab aliquo ex gra-
vatis, *Balducc. ad Ramon. cons.100. num.17., clar.*
me. Card. de Luc. de fideicomm. disc.101. num.10.
vers. secundò, Saminiat. contr.51. num.33., &
seqq., Rota Lucana apud Torr. de majorat., &
Primog. Ital. decis.24. num.35. vers. militat un-
decimum, Rot. cor. Arguell. decis.54. num.36.,
in recent. decis.163. num.3. part.10., decis.306.
num.19. cum seqq. part.18., inter collect. per Con-
stantin. ad Stat. Urb. decis.117. num.4., in Ro-
mana fideicommissi de Varesiis 18. Junii 1708.
§. Tum quia cor. R̄mo Molines, & in Romana fi-
deicommissi de Alveris 12. Januarii 1711. §. Si-
gnanter cor. R.P.D. Crispo; quibus addere pos-
62 semus tum digressum ad plures gradus substitu-
tionum; primò namque loco instituti leguntur
filius, & nepos, iidemque invicem substituti,
positis in conditione filiis, & nepotibus, qui,
attento nostro Statuto, censentur vocati; Post
Masculos vocantur fœminæ, eisque non extan-
tibus, eorum filii masculi, quibus demum de-
ficientibus, filiæ fœminæ; Ex hujusmodi autem 63
dispositionis tenore desumi digressum ad plures
gradus substitutionum, benè demonstrat *Rot. in*
decis.112. num.17. inter collect. per Constantin. ad
Stat. Urb., eumdemque digressum ad effectum,
de quo agitur, considerant *Rocc. disp. jur. select.*
cap.16. num.19., Saminiat. contr.51. num.32.,
Rot. in recent. decis.755. num.11. part.18., de-
cis.570. num.16., decis.605. num.12. part.19.,
ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de fideicomm. de-
cis.70. num.9., in Senogallien. fideicommissi 29.
Decembris 1694. §. Rursus cor. bon. me. Pio, in
Romana, seù Cortonen. fideicommissi super immis-
sione 5. Maii 1700. §. In præsenti cor. bo. me. Ja-
cometto, in d. Bononien. fideicommissorum de Her-
culanis 13. Junii 1701. §. Tertia conjectura, in
Forolivien. fideicommissi de Torellis 28. Junii 1702.
§. Tertia elicitur cor. bo. me. Muto; Tum etiam,
quod Testator vocavit omnes institutos, & sub- 64
stitutos cum clausula *in stirpes, & non in capita*;
cum enim hujusmodi successio disparitatem gra-
dus, & concursum à duplici, diversoque Ascen-
dente præsupponat, validissimum idcircò præ-
bet argumentum reciprocæ substitutionis, ex no- 65
tatis per *Paris. cons.87. num.24., & seqq. lib.2.,*
Menoch. cons.327. num.31., & seqq., Surd. cons.
434. num.8., Mans. consult.69. num.8. tom.9.,
Paulut. dissert.16. num.50., Menoch. de præsumpt.
lib.4. præsumpt.59. num.13., Rot. cor. Cerr. de-
cis.805. num.5., in rec. decis.245. num.2., &
seqq. part.19., in Romana fideicommissi Luciæ de
Moronis 21. Februarii 1701. §. Profectò cor. R.P.D.
Ansaldo, in Cortonen., seù Perusina fideicom-
missi super immissione 19. Novembris 1702. §. Re-
ciproca cor eodem, in d. Forolivien. fideicommissi
de Torellis 28. Junii 1702. §. Quarta desumitur,
& 15. Januarii 1703. §. Fortiùs quia cor. bo. me.
Muto.

Sed, his omissis, progredimur ad conjectu-
ram illam desumptam ex novissima substitutione 66
filiarum ipsiusmet Testatoris, quæ plenæ demon-
strationis nomen & efficaciam habere videtur;
Testator enim, postquam Descendentibus ma-
sculis utriusque lineæ heredum institutorum ple-
nè providerat, in defectum tandem eorum de-
scendendo ad fœminas, ita substituit = *e moren-*
do tutti li dd. suoi Eredi senza figli maschi legiti-
mi, e naturali, come sopra, in tal caso sostitui-
sce le Signore Elisabetta, e Costanza de Carpis
figlie legitime, e naturali di esso Testatore, se pe-
rò saranno vive, se non, li loro figli maschi legi-
timi, e naturali, e, non essendovi li maschi, le fe-
mine &c. = quamobrem, si Elisabetha, & Con-
stantia Testatoris filiæ, vel eorum filii admitten-
di sunt in casu, quo omnes heredes superiùs vo-
cati decederent, nullis relictis Masculis, perne-
cessè danda est substitutio reciproca inter omnes
dd. heredes vocatos usque ad ultimum defun-
ctorum

ctorum absque prole masculina, & per omnes
ipsos hereditas devolvenda est, *Redenasch. cons.9.
num.44., Castald. consult.2. num.2., Mantic. de
conject. ultim. vol. lib.7. tit.5. num.8., & seqq.,
Rot. cor. fa. me. Alex.VIII. decis.177. num.5., &
seqq., in rec. decis.326. num.10. part.14., & in
Forolivien. fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Quarta coram bo. me. Muto*, cum
autem sub nomine dd. heredum procul dubio
67 comprehenderentur Masculi utriusque lineæ,
utpotè qui suprà fuerant expressè substituti, vel
in conditione positi, *Rot. cor. Bich. decis.608. n.5.
6. & 7., inter collect. per Constantin. ad Stat.
Urb. decis.112. num.9.*, aliique relati *sub §. Injuncto itaque*, necesse idcircò est, hereditatem
transire per Masculos utriusque lineæ supra vocatos usque ad ultimum, qui sinè filiis masculis
68 moriatur, juxtà paulò superius firmata; certiùs,
quia in dubium venire nequit, quin Testator
Descendentes masculos magis dilexerit, quàm
fœminas, earumque filios, dum istas, istosque
post omnium illorum defectum vocavit; Undè,
si voluit, Masculis omnibus deficientibus, fœminas, earumque filias admitti ad omnia sua
Bona, multò magis voluisse credendum est,
quod interim omnia Bona prædicta permanerent
apud omnes Descendentes masculos, qui su-
69 peressent, quod cum fieri non posset, nisi invicem præsupponantur substituti, hinc proindè sequitur, quod Testator voluerit omnes invicem
substituere, ut his verbis argumentatur *Soccin.
Jun. cons.110. num.17. & 18. lib.1., Paulut.
dissert.16. num.56.*

Atque hinc aliud etiam oritur non minùs efficax argumentum prò reciproca inducenda, nam,
70 si ad totam hereditatem vocatæ fuerunt fœminæ,
earumque filii remotiores, & minus dilecti,
potiori certè jure ad illam invitati dici debent
Masculi proximiores, & magis dilecti; aliàs quippe magna esset repugnantia, si minus dilecti invitarentur ad totam hereditatem, & magis dilecti, qui semper præ oculis habebantur, & in
toto testamenti contextu specialiter contemplati
fuerunt, invitarentur tantùm ad partem, & sic
constitueretur reciproca prò transmittendâ inte-
71 grâ hereditate ad minùs dilectos, ea autem excluderetur, ut magis dilecti solam hereditatis
partem consequerentur, *Rot. coram Ubald. decis.383. num.10., & seqq., cor. Bich. decis.287.
num.9., & seqq., cor. Dunoz. Jun. decis.487.
num.17. & 18., cor. Ottobon. decis.1. num.25.,
& decis. 177. num.20., cor. Priol decis. 417.
num.12., inter collect. per Constantin. ad Statut.
Urb. decis.112. num.22., in recent. decis.18. n.37.
part.10., in d. Forolivien. fideicommissi de Torellis
28. Junii 1702. §. Tertiò, & 15. Januarii 1703.
§. Fortiùs cor. bo. me. Muto*.

Nec talis substitutio fœminarum in defectum
Masculorum concepta, intelligi potest discretivè, adeoùt resolvatur in suas singularitates, seù
in deficientiam Masculorum cujuslibet lineæ;
huic namque intellectui apertè repugnat totus
72 dispositionis contextus, & mens Testatoris satis
clarè expressa verbis illis = *e morendo tutti li dd.
suoi Eredi &c.* =, quibus Testator comprehen-
dere voluit omnes Masculos heredes supra nomi- 73
natos, ideoque, cum inter istos, ut alibi diximus, procul dubio recenserentur Masculi utriusque lineæ, consequens est, quod idem Testator
intellexerit dumtaxat fœminas substituere in defectum omnium dd. heredum, habito respectu ad
utramque lineam, quodque talis substitutio verificari non posset, nisi in casu ultimi Masculi 74
morientis utriusque lineæ, ut ponderavit *Peregrin. cons.50. num.3. lib.3., Intrigliol. de substit.
cent.3. quæst.38. n.34., Paulut. dissert.16. n.16.,
Rot. cor. Ottobon. decis.177. num.9. & 10., inter
divers. decis.492. num.1. part.4., in recent. decis.95. num.5. & 6. part.7., decis.183. num.11.
& 12. part.10.*, qui sanè intellectus eò magis recipiendus videtur, quia contraria interpretatio 75
apertè adversatur, immò destruit voluntatem
Testatoris, læditque rationem recti sermonis,
juxtà quam dictio illa = *tutti* = restringi minimè
potest intrà Masculos unius tantùm lineæ, præsertim, cum adjecta fuerit post vocatos, atque
substitutos Masculos utriusque lineæ, ut sensui
patet, & observat *Castrens. con.159. sub num.3.
lib.1., Mans. consult. 75. num. 16. & 17., &
seqq. tom.9.*

Facilius verò idem intellectus sequendus videtur, quia corroboratur aliâ validissimâ animadversione; non enim fœminæ substitutæ in defe- 76
ctu Masculorum, fuerunt filiæ ipsorum met Masculorum, itaùt substitutæ dici possent propriis
Masculis de unaquaque linea, sed illæ erant filiæ ipsius Testatoris, & quidem ad totam hereditatem vocatæ, ut supra demonstravimus; qua
de re nullo pacto substitutæ intelligi possunt discretivè Masculis uniuscujusque lineæ, sed præcisa requiritur verificatio obitus ultimi Masculi,
habito respectu ad utramque lineam, ut locus
fiat earum substitutioni, ita etiam exigente naturâ, & indole illius dictionis = *in tal caso* = in 77
eadem substitutione appositæ, quæ restrictiva
est, & adeo denotat extremitatem temporis, ut,
si adjiciatur morti plurium, debeat priùs verificari mors omnium, ad hoc, ut sit locus dispositioni cum istâ clausulâ conceptæ, *Roman. cons.
131. in princ. ubi Apostill. in verb. = tunc, & eo
casu =, Joan. de Ann. cons. 66. num.3. col.3.
vers. Sed iis non obstantibus, Card. Tusch. pract.
concl. tom.2. litt.D. concl.390. num.7.*

Minus verò dici potest, quod postrema hæc
fœminarum, eorumque filiorum substitutio restricta fuerit ad casum, quo primi dumtaxat heredes sinè filiis decessissent; Etenim, cum inter 78
institutionem primorum heredum, & substitutionem, de qua agitur, plures intercedant dispositiones, & substitutiones inter se longè disparatæ, & substitutio, de qua agitur, sit in separata oratione, ac regatur à proprio verbo,
quodque plus est, eadem facta fuerit non sub
simplici conditione = *si primi heredes sinè filiis decesserint* =, sed = *si omnes heredes sinè filiis mascu-* 79
lis decesserint &c. = inverisimile prorsus redditur, quod hæc ultima substitutio restricta sit ad
casum obitus filiorum sinè filiis; adeò enim est
ampla

ampla conditio illa = *si omnes heredes &c.* = ut
80 nec limitari, nec dependere queat ab illo unico
casu obitus filiorum sinè filiis *Caren. resol.163. n.13., Paulut. diss.16. num.61., Camerat. respons.1. num.315. lib.2., Rot. coram Card. Cerr. decis.409. num.16., in recent. decis.45. num.13. part.13., & in Forolivien. fideicommissi de Torellis 15. Januarii 1703. §. Haud relevante cor. bo. me. Muto.*

Quibus positis, non obstat, inspectionem modò non versari nec circà ultimas, neque circà primas substitutiones, nec denique circa aliquem ex his casibus, in quibus Testator reciprocam ordinare voluit, sed tantùm in casu medio à Testatore nullatenus præmeditato, vel saltem omis-
81 so; Nam, sicuti, positis extremis, media supponuntur; ita, cum Testator non potuerit casus omnes præmeditare, vel cogitare, providè reciprocam expressit tàm in primis, quàm in ultimis substitutionibus, ut exindè, tamquam ex antecedenti-
82 bus, ac subsequentibus conijceretur, eamdem habuisse reciprocandi voluntatem etiam in substitutione intermediâ ommissâ, nec ullatenus præmeditatâ, ut optimè in proposito ratiocinatur *Rota in sæpècitata Forolivien. fideicommissi de Torellis 15. Januaris 1703. §. Quando autem coram bo. me. Muto.*

Atque ex his occurritur etiam illi alteri obje-
83 ctioni, quod fideicommissum non extendatur ultra filios heredum institutorum, eò quia ex illorum vocatione activa ad passivam inferri non possit; quoniam, cum ex huc usque dictis, & ex
84 toto testamenti contextu manifestè resultet Disponentis intentio constituendi fideicommissum perpetuum, & absolutum reciprocum de linea ad lineam, saltem quousque adessent descendentes masculi ex linea masculina ipsius Testatoris; aliàs namque nullo pacto verificari posset substitutio fœminarum facta ultimo ex ipsis, juxta ea, quæ latè superioribus locis firmavimus, nil proindè relevat, quod Testator locutus fuerit dumtaxat de filiis heredum institutorum, quia, quan-
85 do constat de voluntate ejusdem, appellatione filiorum veniunt nepotes, & ulteriores Descendentes, ut communiter docent *Bartol. in l.1. §. Sed etiam si quis ff. de suis & legit., Cravet. cons. 155. num.4., Soccin. Jun. cons.30. nu.26. lib.4., Altograd. Jun. contr.97. num.2., Rodulphin. alleg.20. num.2., alleg.22. num.8., Mantic. de conject. lib.8. tit.8. num.1. 2. & 12., Facchin. lib.5. cap.18., Peregrin. de fideicommissis art.22. n.10. & 12., Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.94. num.21., Castald. consult. 249. num.3. in fin., consult. 258. num.15., Palm. Nep. alleg. 168. num.4., & seqq., & alleg.169. num.1., & seq., Fusar. de substit. quæst.326. num.1. & 2., Molin. de Primog. Hispan. lib.1. cap.6. nu.29., Rot. cor. Merlin. decis.206. num.37., coram Dunoz. Sen. decis.81. num.10., & cor. Dunoz. Jun. decis.548. num.21., cor. Seraphin. decis.1486. num.6. & 8., in rec. decis.6. in fin. part.5., & decis.142. n.43. part.10., & in Romana, seù Reatina fideicommissi de Vincentinis impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de fideicom. in Mantiss. dec.21. n.11.*

Jam verò, juxtâ primum dubium constabilitâ, plenèque ab omnibus contrariis objectis vindicatâ reciprocâ lineari, cujus vigore D. Pompilius Jun. tacitè vocatus, & substitutus dicitur ad portionem Bonorum fideicommissariorum, quæ possidebat Franciscus Maria, illius purificationem favore ejusdem Dom. Pompilii impedire non posse arbitror, si fortè objiciatur existentia, sive superviventia D. Francisci Mariæ; ipse namque cum, ut sub initium præmisimus, viginti ab hinc annis ab Urbe discesserit, nullaque amplius ab eo tempore notitia de ejus vita habi-
tâ fuerit, mortuus præsumitur, juxtâ *cons. Bald.* 86
90. num. 2. lib.2., Mans. consult. 727. num. 17. & seqq. tom. 8., ubi loquens de solo spatio quinquennii sic ait = *cum autem quis per spatium saltem annorum quinque à Patriâ exul abberraverit, neque toto tempore aliquis ejus vitæ nuncius advenerit, mortuum præsumi* =, *& num. 19.* ibi = *quod cum fuerit absens per annos viginti, & numquam rediverit, mortuus præsumitur* = *Rota coram Cavaler. decis.344. num.1.*

Et licèt vita potiùs, quàm mors, & quilibet vivere præsumatur saltem usque ad 60. vel 70.
annos secundùm aliquos, vel usque ad 100., juxtâ 87
sententiam aliorum, ideoque mors ab allegante infrà dictum tempus probanda dicatur,
id tamen non tollit, quominùs illa probari pos- 88
sit per conjecturas, & præsumptiones, præcipuè, quando, prout in hypothesi, versamur in
re ignota, & incerta, quo casu, cum neque mors, 89
neque vita aliter probari possit, quàm præsumptionibus, & conjecturis, ut benè animadvertit *Menoch. de præsumpt. lib. 6 præsumpt. 49. num. 27. in fin.* ibi = *quod cum tota disputatio sit de præsumendo aliquem vivere, vel non vivere usque ad centesimum annum præsupponimus, esse incertum,
& incognitum, an is in humanis sit, vel sit vitâ* 90
functus, sicuti contingit in eo, qui jamdiu abest, & ignoratur, quid de eo evenerit, cum, inquam, de hoc incerta sit disputatio, inanis, & frustratoria est hæc opinio: cum nec Actor vitam, nec Reus mortem deducentes aliter probare possent, quàm præsumptione = eædem idcircò procul dubio recipiuntur, non attentis auctoritatibus contrarium
firmantibus, quia illæ procedunt ubi ageretur de 91
gravi præjudicio, quodque non ità facilè reparari potest; At aliter res se habet, ubi, prout in hypothesi, agitur de levi tantùm præjudicio, & de commodo pecuniario, quod sarciri facilè potest; hoc enim casu leviores etiam admittuntur conjecturæ, & præsumptiones ad probandam mortem, ut, præter supra citatos, in specie admonet *Afflict. de Const. tit. de success. nobil. in feud.* ibi = *quod in quantum ad commodum pecuniarium mors probatur, si quis per quinque annos fuit absens, & nullum novum habetur de eo* =, & docet *Marant. in repetit. leg. is potest num. 156., & seqq. ff. de acquir. hered.*, ubi 23. modos, sive conjecturas refert probandi mortem ad effe-
ctum, ut hereditas illius, qui dicitur mor- 92
tuus, possit adiri, immò recipitur etiam probatio per publicam vocem, & famam, quæ non deficit in casu nostro, *Bartol. in dict. leg. 2. §. si dubite-*

dubitetur ff. quemadmodum testamenta aperiantur, Soccin. jun. cons. 26. lib.2., Riminald. jun. cons.64. num.5., Alex. cons. 25., & cons. 117. lib.4., & cons.187. num. 5. lib. 6., Mascard. de probat. concl. 1070. num. 3., Menoch. de adipisc. possess. remed.4. num.672., Boer. decis.288. in princip., & latiùs in fin.; Vel saltem, cum super
hoc nulla habeatur Juris determinatio, Judicis
93 arbitrio determinandum relinquetur, an potiùs
vita, quàm mors præsumi debeat, juxtà opinionem *Caguoli in leg. si emancipati num. 92. in fin. Cod. de collation.;* Prudens autem Judex tali casu, ponderatis conjecturis, quæ hinc inde deducentur, amplectetur illas, quæ sibi validiores vide-
94 buntur, ut egregiè sequentibus verbis concludit *Menoch. de præsumpt. dict. lib.6. præsumpt.49. sub num.28.* ibi = *supponamus itaque, jamdiù aliquem abesse, & ignorari, an vivat, vel non; & petat Agnatus ejus successionem, asserens, illum præsumi decessisse; Uxor verò absentis dicat, se conservari debere in possessione Bonorum Mariti, donec revertatur, cum vivere adhuc præsumatur, hoc in casu prudens Judex perpendet, atque considerabit primùm, numquid à contendentibus de absentis vita, vel morte præsumptiones, & conjecturæ aliquæ deductæ, & probatæ sint, & tunc pro suo arbitrio sequetur conjecturas, quæ sibi videbuntur validiores.* =

Faventina Fideicommissi.

Donationis intuitu primi Matrimonii à Donatario contrahendi factæ cum pacto reversivo, si intra 15. annos Liberos non susciperet, nullis ab eo susceptis Liberis ex primo Matrimonio ante idem tempus dissoluto, reversioni locum factum esse, licèt secundum intra tale tempus Matrimonium iniverit, demonstratur. Donatio ex quibus dicenda sit primi dumtaxat Matrimonii contemplatione facta? Per divisionem an & quando præcedenti donationi conditionali renunciatum censeatur?

VOTUM XXXI.

1 *Fratri præmortuo superstites succedunt.*

2 *Bona donata ad Donantem redeunt, existente conditione pacti reversionis Bonorum,* & num. 19.

3 *Donatarius, antequam cesserit dies illius vocationi adposita, Bona donata consequi potest.*

4 *Clausula* = in tal caso = *est taxativa.*

Secus, quando eidem conjunctæ non reperiuntur dictiones = dumtaxat, tantùm =, *& hujusmodi* num. 11.

Et quando constat de contraria Contrahentium mente num.12.

5 *Dilatio temporis in donatione resolvenda, post certum tempus nullis susceptis Liberis, istorum favorem respicit.*

6 *Dictio* = e cio = *finem principalem actus ostendit.*

7 *Dilationis causâ cessante, ejus etiam tempore non expectato, fit locus consecutioni Bonorum donatorum.*

8 *Substitutus Legatum, vel fideicommissum alicui præstandum, donec ad annum vigesimum perveniat, statim, eo mortuo, potest petere, vigesimo anno non expectato.*

9 *Ususfructus Uxori ad decem annos relictus, Substituto debetur, Uxore ante decennium decedente.*

10 *Legatum Uxori relictum, donec vidualem vitam servaverit, & post ejus obitum alteri, statim, eâ convolante ad secundas nuptias; debetur substituto.*

13 *Donationis resolutio locum habens ex quo Donatarius intra annos 15. nullos ex primo Matrimonio suscepit Masculos, non impeditur per secundum Matrimonium intra tale tempus ab eo contractum.*

14 *Donatio ex quibus verbis censeatur facta contemplatione primi dumtaxat Matrimonii?* & num. 15.

15 *In contractibus unicè attendenda est Contrahentium voluntas.*

16 *Dictio* = solamente = *taxativa est.*

17 *Verba* = del detto Matrimonio = *donationem, restringunt ad primum dumtaxat Matrimonium supra expressum.*

18 *Ex divisione Bonorum inter Fratres arguitur præcedentis donationis resolutio.*

20 *Divisio Bonorum inter Fratres censeri debet facta ad ulteriorem evitandam communionem, non ad præcedentem donationem revocandam.*

21 *Eadem divisio inita censetur ad dissolvendam cum eorum altero communionem, si alii dividentes, etiam post divisionem, Bona pro indiviso possiderunt.*

Vel saltem talis actus, tamquam æquivocus, nequit præcedentis donationis rescissionem importare num.22.

Præsertim, si agatur de donatione sub certa conditione purificanda num.23.

Et maximè, si à dividentibus, scientiam dictæ donationis habentibus, nulla ejus mentio facta est, num. 25.

Sed vid. num.41. & seq.

22 *Donationis rescissio non inducitur, nisi per actum certum aliud importare non valentem.*

24 *Fideicommisso conditionali renunciatum per divisionem non censetur.*

26 *Donationi sub certa conditione purificandæ renunciatum non censetur ex pacto libere disponendi de eorum portione inter dividentes inito.*

27 *Sed pactum ejusmodi debet intelligi, rebus in eodem statu permanentibus; & quando secus?* num. 28.

29 *Eodemque modo, non autem de renunciatione dictæ donationi intelligenda est promissio habendi ipsam divisionem ratam, firmam ac perpetuò observandam.*

31 *Donationi renunciatum per divisionem non cen-*

censetur ex pacto inter dividentes inito de solvendo ex communi esse ære alieno.

32 *Item neque ex generali quietantia de administratis, si ea tempus respiciat ante donationem ipsam.*

33 *Minusque renunciatum ei censetur per clausulas generales in divisionis instrumento adpositas, & ratio* num. 34. ad 37.

Eademque renunciatio nequit argui ex venditione tertiæ partis domus in donatione comprehensæ facta ab uno ex dividentibus nu. 38.

Excluditur autem ex renunciatione facta aliis Bonis, præterquam donatis num. 39.

34 *Clausulæ generales in divisionibus adponi solent ex Notariorum stylo.*

35 *Evictionis promissio intelligenda est, quatenus sequatur ex facto tertii, vel proprio.*

Non, si ex natura rei num. 36.

36 *Evictio in casu non procreationis filiorum masculorum dicitur ex natura rei provenire.*

37 *Clausulæ* = ad habendum &c. = constituentes &c. =, *tamquam accessoriæ divisioni, plus, quàm ipsa divisio, operari nequeunt.*

40 *Donationi conditionali renunciatum censetur per divisionem directè ipsi contrariam, factam antequam conditio adimpleretur*, & num. 43.

44 *Donationi renunciatum censetur per divisionem inæqualiter, contra legem donationis, factam.*

D. Canonicus Vincentius, & Petrus fratres Santini anno 1689., vivo adhuc, & consentiente D. Thoma Santini illorum Patre unanimi consensu, mutuâque interveniente stipulatione, solemniter, & inter vivos donarunt D. Francisco fratri suo omnia, & singula eorum Bona tàm præsentia, quàm futura, reservatis sibi, quoad viverent, usufructu, nec non scut. 1000. pró quolibet ad effectum disponendi ad eorum arbitrium.

Hancque inter vivos Bonorum omnium donationem iidem Canonicus Vincentius, & Petrus facere declararunt ad favorem Francisci ob sinceram dilectionem, & perfectum amorem, quibus illum prosequebantur, & ut sequeretur parentela, & deindè Matrimonium sub spe dictæ donationis jam conclusum inter ipsum, & nobilem mulierem Mariam Albini, & sic etiam prospiceretur conservationi, atque ampliationi nobilis eorum familiæ, & agnationis. At verò proindè advertentes, id aliter assequi non posse quàm prole masculinâ, idcò addiderunt, quod, si Franciscus = *non avesse figli maschi in termine d'anni 15., ma due sole figlie femine, in tal caso, e finito detto tempo, ambedue le porzioni donate ricadano, e ritornino al Signor Pietro, se però vorrà prender Moglie con consenso de' suoi fratelli, conforme fà ora il Signor Francesco, e ciò per mantenere la casa mediante i figli maschi.* =

Nondum elapso biennio defunctâ Maria Conjuge sinè filiis, deindeque mortuo Thoma Patre, D. Franciscus ad secundas convolavit nuptias cum D. Comitissa Anna Bittini, sed ex ea pariter nullis susceptis Liberis, post aliquod tempus; nempè anno 1700. fratres prædicti intuitu recognoscendi = *qual fusse la porzione, che li toccarebbe, a fine che ogn' uno potesse da se stesso della propria roba disporre tanto nell' usufrutto, quanto nella proprietà come assoluti Padroni divisamente* =, Bona omnia, quæ usque tunc pro indiviso possederant, inter sese diviserunt.

Singulis itaque partem suam pacificè possidentibus, anno 1703. D. Petrus operâ, & consilio D. Canonici Vincentii, ac etiam adprobante, & consentiente D. Francisco, duxit in Uxorem D. Comitissam Fiorini, ex eaque deindè habuit duos filios masculos convivendo semper cum dicto D. Canonico Vincentio, quo demum anno 1705. defuncto ab intestato, adeptâque statim possessione ejus Bonorum per D. Petrum, hic illa ad se integrè spectare contendebat vigore supradictæ donationis; contra verò prætendebat D. Franciscus, locum minimè esse eidem donationi, ex quo stipulata fuerat in eum dumtaxat casum, in quem ipse nullos ex prima Conjuge suscepisset filios masculos intrâ terminum annorum 15., vel saltem omne jus ex dicta donatione competens D. Petro remissum, & renunciatum conseri per divisionem inter fratres posteâ secutam, proindeque prædefuncti fratris hereditatem pro virili delatam fuisse ad superstites, 1
ad *Text. apertissimos in §. Si igitur il 1. Auth. de hered. ab intest. venien., leg. 2. §. Hereditas, & §. Legitima ff. de suis, & legitimis hered., leg. 3., leg. defuncto, & Auth. cessante Cod. de legit. hered.*

Super qua quæstione mihi pro veritate consulto respondendum videbatur, controversam hereditatem integrè pertinere ad D. Petrum, excluso D. Francisco virtute superiùs recensitæ donationis factæ eâ lege, quod, si Franciscus ex Matrimonio ab ipso contrahendo cum Maria Albini filios non haberet intrâ terminum annorum 15., Bona illi donata redirent ad Petrum, eique quærerentur, quatenus tamen ipse cum consensu fratrum suorum Matrimonium contraxisset; quamobrem, cùm Maria Conjux jamdudum obijsset, nullis relictis filiis, prætereaque Petrus, consentientibus fratribus suis, duxerit in Uxorem D. Fiorini, utraque conditio extitisse videtur, & factus locus pacto reversionis, ac etiam purificata donatio ad favorem ejusdem 2
Petri, ad *Text. in leg. 1. vers. dat. aliquis ff. de donat., leg. si rerum, & leg. quoties Cod. de donat. quæ sub mod., Faber. in Cod. lib. 8. eodem tit. 37. definit. 1., Fontanell. de pact. nuptial. claus. 4., Gloss. 24. part. 1. num. 22., Surd. decis. 144. num. 5., & num. 22., Molin. de Primogen. Hispan. lib. 1. cap. 1. num. 17., Rot. decis. 194. sub num. 21. vers. his non obstantibus, & num. 36., & 57., & num. 103. part. 5. rec., decis. 354. sub initium, & ferè per tot. part. 11., cum aliis relatis in Romana Donationis, seù Primogenituræ de Aldobrandinis 10. Junii 1697. sub §. Et hoc* spe-

speciale, & §. *Quamobrem coram bon. mem. Ursino*.

Nec obstat, Mariam Conjugem decessisse intrâ statutum terminum annorum 15., quo peracto dumtaxat, conventum fuerat, ut Bona do-
3 nata redirent ad Petrum, qui propterea eadem consequi nequiverit, cùm nondum cesserit dies illius vocationi adposita, ad *Text. in leg. fideicommissa §. Si cum ità ff. de legat. 30.*, *leg. Uxori usumfructum 35. ff. de usu, & usufruct. legat.*, ponderando præsertim clausulam illam = *in tal*
4 *caso* = quam esse taxativam temporis, dixerunt *Bartol. in dict. leg. Uxori*, *aliique congesti per Menoch. de recuperan. remed. 15. num. 392.*, & *cons. 14. num. 1.*, & *cons. 21. num. 6.*, quandoquidem objectum istud facilè removetur, si animadvertatur, Donantes eatenus distulisse resolutionem donationis in tempus annorum 15., quatenus crediderunt, toto eo tempore duraturum Matrimonium inter Franciscum, & Mariam
5 contrahendum, ex eoque haberi posse prolem masculinam, cujus favore dumtaxat, non autem conjugum dilata fuerat donationis resolutio, ut aperte desumitur ex illis verbis, quæ subsequuntur ibi = *E ciò per mantenere la Casa mediante i figli maschi* = dictio enim illa = *e ciò* =
6 finem principalem actus ostendit, *Marescot. var. resolut. lib. 2. cap. 102. num. 19.*, *cum aliis congestis per Rota coram Coccin. decis. 1371. num. 47.* Unde, quemadmodum, mortuâ Mariâ Conjuge sine filiis, cessaverat causa dilationis, ità
7 pariformiter cessavit ipsamet dilatio, & consequenter factus fuit locus consecutioni Bonorum donatorum, argumento *Text. in leg. à filia 62. §. Alumno ff. ad senat. consult. Trebell.*, ubi agebatur de Legato, & certis usuris Alumno præstandis, donec ad vigesimum annum perveni-
8 ret, deindeque aliis restituendis; & disponitur, quod, mortuo Alumno intrâ vigesimum annum, substituti fideicommissum petere possint, nec sit expectandus annus vigesimus, quia cessaverat causa dilationis, & tradunt *Fusar. cons. 50. num. 9.*, & *de substitut. quæst. 464. num. 4. vers. secundo*, *Rocc. disput. select. cap. 34. num. 7.*, & quod ususfructus relictus uxori ad de-
9 cem annos, & posteà alteri, si uxor decedat ante decennium, debeatur substituto, dixit *Bald. in leg. ambiguitatem num. 2. Cod. de usufruct.*, quem laudat, & sequitur *Sard. cons. 44. num. 8.*, & in terminis Legati facti per virum uxori suæ, donec vitam vidualem servaverit, &
10 post ejusdem uxoris obitum Titio, quod debeatur Titio, etiamsi uxor statim ad secundas convolaverit nuptias, firmant *de Ponte cons. 20. nu. 19. vers. hinc legatum factum lib. 1.*, *Cancer. var. lib. 1. cap. 1. num. 65. vers.*, *ubi per prædicta determinat*, *Fontanell. de pact. nupt. claus. 5.*, *Gloss. 8. part. 11. nu. 23.*, *Peregrin. de Fideicom. art. 11. nu. 46. signanter in fin.*, & *cons. 51. num. 17. lib. 5.*, *aliique plenâ manu congesti per Rocc. dict. cap. 34. à num. 1.*, & *seqq.*

Dictio verò = *in tal caso* = per se spectata non
11 stat taxativè, sed potiùs demonstrativè, maximè, quando eidem conjunctæ non reperiuntur dictiones = *dumtaxat*, = *tantum*, = & hujusmodi, latè *Menoch. cons. 432. nu. 33.*, & *seqq. tom. 5.*, *Gratian. discept. forens. cap. 487. à num. 27. usque in fin. Cassador. decis. 1. nu. 6. de Testam.*, & in terminis *Rot. dict. decis. 354. nu. 100. part. 11. rec.*, & prætereà nihil operatur, si, ut in hypothesi, constet de contraria mente Contrahentium, ut
prosequitur *Rot. dict. decis. 354. nu. 101.*, & *seq.*, 12
aliique superiùs adducti.

Parvique refert, Franciscum, nondum peracto termino annorum 15., secundum contraxisse Matrimonium cum D. Comitissa Bittini, illud
enim impedire nequivit resolutionem donatio- 13
nis nominatim factæ contemplatione dumtaxat primi Matrimonii inter ipsum Franciscum, & Mariam contrahendi, ad notata in specie per *Soccin. Jun. cons. 53. num. 2.*, & *Peregrin. de Fideicom. art. 51. sub nu. 21.*, *quos laudat*, & *sequitur Rot. dict. decis. 354. nu. 112. part. 11. rec.*

Donationem verò, de qua agitur, factam fuisse intuitu dumtaxat dicti primi Matrimonii, non
autem aliorum, in dubium revocari nequit, 14
quia Donantes semel, atque iterum professi fuerunt se donare = *à contemplazione del detto solo Matrimonio, e non d'altri Matrimonii, del che &c., di modo che &c.*, & paulò inferiùs = *dichiarandosi però, che ciò intendono fare, perchè detto Signor Francesco possa, se vuole, come s'è detto di sopra, lasciare Eredi li suoi figli maschi da nascere dal detto Matrimonio solamente* =, si enim donatio facta intelligeretur etiam prò secundo Matrimonio, hoc esset contra apertam Donan-
tium mentem, unicè etiam in contractibus in- 15
tuendam, *Gloss. in leg. Blanditus in fin. Cod. de fidejuss.*, *Rovit. cons. 94. num. 20.*, & *21.*, quæ prætereà magis, magisque comprobantur tum ex dictione illa taxativa = *solamente* = excludente
quodcumque aliud Matrimonium, per ea, quæ 16
in specie adnotant *Soccin. Jun. dict. cons. 53. à num. 2.*, & *seqq.*, *Cutell. de donat. special. 36. num. 20.*, *aliique relati per Rovit. dict. cons. 94. à num. 3.*, & *23.*, *ibique Altimar. num. 4.*, tum etiam ex verbis illis = *del detto Matrimonio* = sæpiùs repetitis, ex quibus colligitur deliberata
Contrahentium intentio donandi intuitu, & con- 17
templatione dumtaxat Matrimonii superius nominatim expressi, atque inter Annam, & Franciscum contrahendi, ut apposite animadvertit *Rovit. dict. cons. 94. num. 24.*, *Rota coram Cerro decis. 435. num. 10. & 11.*, consonatque observantia desumpta ex quo, iidem fratres paulò post contractum secundum Matrimonium, & antequam laberetur terminus annorum 15., Bona omnia donata inter se diviserunt, ut unusquisque seorsim, & per se partem suam possideret, deque ea disponere posset, quod utique fa-
ctum fuisse, patet cum supposito, quod resolu- 18
ta jam esset donatio facta Joanni Baptistæ, ad *Rotam in Romana Primogenituræ de Aldobrandinis 20. Junii 1687. §. Concurrit pariter coram bon. mem. Ursino*.

Verùm, tametsi donatio facta dicenda esset prò

prò secundo etiam Matrimonio, ac expectan-
dus fuisset lapsus dicti termini annorum 15., ni-
hilominùs, quia nulli ex eo suscepti fuerunt fi-
lii, & ab anno 1689., quo stipulata fuit dona-
tio, effluxerunt anni 15., utique extitisse vide-
rentur conditiones resolvendæ donationis factæ
19 favore Francisci, & consequenter purificata do-
natio ad favorem Petri, ex Juribus superiùs ad-
ductis in *§. Super qua quæstione*, quatenus ta-
men per subsecutam divisionem hæc quoque re-
soluta, atque revocata dici minimè posset.

Reliquum ergo est, ut inquiramus, an per
superiùs recensitam divisionem fuerit illi renun-
ciatum, in qua quidem quæstione dicendum vi-
debatur, hujusmodi divisionem fieri potuisse à
Canonico Vincentio, & Petro ad alium effe-
20 ctum, nimirum ad evitandam ulteriorem com-
munionem cum Francisco communi fratre, at-
que idcircò ad hanc potiùs causam, quàm ad re-
missionem præcedentis donationis eamdem re-
ferendam esse, juxtà in specie animadversa per
*Rotam coram Cerro decis.394. nu. 20., & decis.
456. num. 8., & decis. 10. num. 3., & 4. penes
Torr. de pact.*

Et sane, cum iidem Canonicus Vincentius
donans, & Petrus donatarius etiam post dictam
divisionem, & usque ad obitum Canonici Vin-
centii communiter, & prò indiviso eorum Bo-
21 na possederint justà ratione affirmari dicebatur,
eamdem divisionem factam fuisse ad designan-
dam dumtaxat portionem Francisci, & dissol-
vendam cum illo communionem, *Rota coram
Cerro dict. decis.394. dict. nu.20., & decis.436.
num.9.*, vel saltem actum esse æquivocum, pro-
indeque minùs aptum ad inducendam prædictæ
22 donationis rescissionem prò qua requiritur actus
certus, qui aliud importare nequeat, *Rot. dict.
decis.10. num.5. penes Torr. de pact., & coram
Cerr. dict. decis.436. num.11., & 12.*

Accedit his, quod agebatur de donatione non-
dum purificatâ, sed futurâ, certâque sub con-
23 ditione purificanda ad favorem Petri, nimirum
quatenus ipse uxorem duceret cum consensu
fratrum suorum, ac propterea eò minùs eidem
donationi renunciatum censeri deberet per su-
pradictam divisionem, ut in proximis terminis fi-
deicommissi conditionalis, & purificandi in ali-
24 quem futurum eventum, de veriori, & magis
communi sententia testantur *Bartol. ad leg. qui
Romæ §. Duo fratres ff. de verbor. obligat., & ibi
Castrens. num.3., & 4., Alexand. num.33., Ja-
son. num.31., Peregrin. de Fideicomm. art. 52.
num. 10., & seq., Fusar. de substit. quæst. 593.
num.5., Rota in rec. decis. 272. num.5. part.10.,
decis.308. num.10. part.11., decis.601. num.17.,
& decis.607. nu.3., & 4. part.19. tom.2.*, Cer-
tius autem quia in eadem divisione nulla legitur
25 facta mentio dictæ donationis, quamvis de illa
dividentes certam scientiam habuerint, ad *Rot.
dict. decis.507. num.5. part.19. tom.2.*

Hinc non officit, quod dividentes divisionem
facere professi fuerint, ut unusquisque haberet
26 partem suam, de eaque disponere posset ad ejus
arbitrium tàm quoad proprietatem, quàm quo-
ad usumfructum uti verus, & absolutus domi-
nus, quippè, cum Petrus tunc temporis uxorem
non haberet, prædicta omnia intelligenda vide-
bantur, rebus in eodem statu, quo erant, perma- 27
nentibus, ut appositè considerant *Tiraquell. in
repetit. leg. si umquam in præfat. col.66. num.130.
& 166., & seqq. Cod. de revocan. donat., Ofasch.
decis.91. num.2., Ruin. cons. 137., & 138. vol.
2., & cons. 93. lib. 4., Cancer. variar. resolut.
part.3. cap.15. à num.278., & seqq., Peregrin.
cons.93. num.14. lib.1.*, vel referenda ad casum
expressum in donatione, nimirum, quod Pe- 28
trus Uxorem duxisset, nullis tamen ex ea relictis
filiis, itaut hoc pariter casu unusquisque rei do-
natæ absolutus dominus remaneret.

Non absimili ratione respondetur promissioni
habendi divisionem ratam, gratam, & firmam, 29
ac semper, & perpetuò observandam, & contrà
non faciendi, aliàs ad damna, & interesse quia
hæc etiam intelligitur, rebus sic stantibus, opti-
mè *Peregrin. loc. citat., Surd. cons.418. num.21.,
& 22.* nec comprehendit casum donationis futu-
ræ, & purificandæ, de qua nulla fuerat facta 30
mentio, *Surd. dict. cons.418. loc. citat., Rot. de-
cis.272. num.17. part.10., & decis.308. num.13.
part.11. rec.*

Minùs urget conventio ex communi asse resti-
tuendi dotem Annæ Mariæ secundæ Conjugis
Francisci, quia, cùm illa fieri potuerit intuitu
communionis, in qua fratres usque tunc extite- 31
runt, & participationis etiam dictæ dotis, idcir-
cò, tamquam actus saltem æquivocus, referri ne-
quit ad rescissionem præcedentis donationis, *ad
Rot. dict. decis.272. num.7. part.10., & dict. de-
cis.308. num.16. part.11. rec.*

Nullius pariter est ponderis quietantia genera-
lis de administratis cum donatione quantitatis 32
forsan excedentis partem alicui obventam, eam
confirmando pactis, etiam per viam transactio-
nis adpositis, nam illa restricta, & limitata le-
gitur ad ea, quæ contingere potuerant post mor-
tem Patris, proindeque intelligi non potest res-
pectu donationis factæ antè ejusdem Patris obi-
tum, ut optimè animadvertit *Surd. dict. cons.
418. sub dict. num.21.*

Prout etiam non turbant clausulæ generales 33
adpositæ in subsecuto Instrumento divisionis 28.
Julii 1700.; Præterquamquod enim illæ adje-
ctæ reperiuntur in executivis dicti Instrumenti,
ac propterea, tamquam adhibitæ potiùs ex stylo,
& consuetudine Notarii, quàm ex mente Con- 34
trahentium, operari nequeunt remissionem dona-
tionis, *Rot. dict. decis.601. num.21. & 35., & dict.
decis.607. nu.16., ubi concordan. part.19. tom.2.*;
singillatim de illis agendo, quod attinet ad pro-
missionem evictionis, hæc intelligenda est, qua-
tenus scilicet sequeretur ex facto tertii, aut pro- 35
prio, non autem in eum casum, quo Petrus Uxo-
rem duceret, ex eaque haberet filios masculos,
cùm ista evenire non dicatur ex facto proprio,
sed ex natura rei, ut optimè observat *Rot. dict.* 36
decis.272. num.6. part.10., dict. decis.308. nu.12.

part.11. dict. decis.601. num.27., & 28., & dict. decis.607. num.17., & 18. part.19. rec. tom. 2.; clausulæ verò = *ad habendum &c.* = *constituen-*
37 *tes &c.* =, & hujusmodi, utpotè accessoriæ dictæ divisionis, operari nequeunt plusquam operetur ipsa divisio, ut prosequitur *Rota dict. decis.601. num.34., & dict. decis.607. nu.14. cum ibi allegatis part.19. rec. tom.2.*

Et denique non obstat, quod in sequenti divisione domorum secuta 20. Martii 1702., domus paterna valoris scutorum 700., quæ com-
38 prehendebatur sub præcedenti donatione, dicatur libera, & tamquam talis, tertia pars ejusdem à Francisco vendita fuerit aliis fratribus cum promissione evictionis, quia fratres dividentes, juxtà facultatem liberè disponendi de scutis mille prò quolibet sibi reservatam in donatione, habere dicebantur Bona libera, & separata à dicta donatione usque ad summam sc.3000.; in quibus cum prædicta omnia verificari possint, non sunt referenda ad ejusdem donationis remissionem, ut adnotat *Rota cor. Buratto decis.89. nu.16., & dict. decis.272. num.7. part. 10. rec.*, potissimùm verò animadvertendo, quod in eodem instrumento Franciscus, recepto pretio scutorum 166., cessit Canonico Vincentio, & Petro, ejusque Descendentibus in infinitum tertiam partem do-
39 mus sibi obtingentem obnoxiæ fideicommisso Marchetti, expressè eidem renunciando prò se, suisque Descendentibus, undè, cum dividentes, hujusmodi renunciationem non fecissent respectu aliarum domorum comprehensarum in donatione, rectè exindè arguitur, non intellexisse illam remittere, ad *Rot. dict. decis. 272. num. 13. part.10. rec.*

Quamquam verò ex his omnibus abundè comprobatum videri posset, donationem, de qua est quæstio, minimè remissam fuisse per subsecutam Bonorum divisionem factam inter fratres, contrà tamen prò illius remissione summoperè urgere censerem factum ejusdem divisionis directè contrarium ipsimet donationi, in hac enim
40 expressè cautum fuerat, quod, si Franciscus *non avesse figli maschi* (sunt verba præcisa donationis, hic etiam non inutiliter repetenda) *in termine d' anni quindici, ma due sole figlie femine, in tal caso, e, finito detto tempo, ambedue le porzioni donate ricadano, e ritornino al Signor Pietro; se però vorrà prender moglie con consenso de' suoi fratelli, conforme fà ora il Signor Francesco, e ciò per mantenere la casa, mediante i figli maschi; ma in caso non avesse figli maschi il Signor Francesco, nel tempo sudetto dalla Signora Maria, e nè meno gli avesse il Signor Pietro, allora, & in tal caso ogn' un di loro due resti padrone di tutta la propria porzione donata, & anche ciascheduno di loro della porzione del Signor Canonico Vincenzo loro fratello per rata &c.* = Divisio autem nedum facta fuit antequam Petrus uxorem duceret, sed præterea Bona donata, in tres partes dispertita remanserunt, & unusquisque ex fratribus dividentibus seorsim, & per se possideret partem suam, deque ea liberè disponere posset tàm quoad usumfructum, quàm quoad proprietatem tamquam liber dominus, & possessor, quæ sanè omnia cùm nullo modo conciliari possint cum superius recensita donatione, ideo illi per hujusmodi divisionem censetur renunciatum, ad tradita per *DD. in dict. leg. Qui Romæ dict. §. Duo fratres ff. de verb. obligat.*, *Aymon Cravet. cons.24. num. 2. vers. tacitè enim, & num.3.*, *Cancer. var. resol. dict. cap. 15. à num. 268. usque ad 292.*, *Rota coram Buratt. decis.89. num.12.*

Indeque etiam corruere videntur superius animadversa, nimirum quod divisio facta di-
cenda sit ad dissolvendam communionem cum 41
Francisco, quodque promissio illam habendi perpetuò ratam, & ratam &c., nec non libera facultas tributa unicuique ex dividentibus alienandi partem suam, intelligenda veniant, ante-
quam purificaretur donatio ad favorem Petri, & 42
sic, rebus in eodem statu, quo tunc temporis erant, permanentibus, vel saltem referri possent ad casum, quo Petrus Uxorem duceret, ex eaque filios, non haberet, ex Juribus superius adductis; Pactum enim reversivum ad favorem Petri conventum fuerat sub duplici conditione, quarum prima erat, si Franciscus ex Matrimonio ab illo contrahendo cum Maria Albini filios masculos non haberet, altera autem, si Petrus deindè Matrimonio se copulare voluisset cum
consensu fratrum suorum, si verò nec Francis- 43
cus, nec Petrus filios suscepissent, isto casu quisque eorum remanere debebat liber, & absolutus dominus nedum propriæ portionis, verum etiam alterius portionis donatæ à Canonico Vincentio fratre suo prò rata. Cùm itaque vigore sæpèdictæ divisionis Bona donata redierint ad fratres donatarios, antequam impleretur dicta secunda conditio, prætereaque Canonico Vincentio liberè assignata fuerit tertia pars Bonorum donatorum, quando tamen illi nullo modo debebatur, sed in totum quærenda erat Francisco aut
Petro, vel in omnem eventum inter illos æquali- 44
ter dividenda, juxtà legem dictæ donationis, utique iidem fratres illam remisisse videntur, & juri suo renunciasse, ut benè considerat *Cravet. d. cons. 24. loc. cit.*, & consonant deducta per *Rot. decis. 135. nu.8., & 9. part.14., & decis. 128. num.4. part. 16. recent.*

Pisana.

Substitutio fœminarum facta in casu obitus *filiorum, & heredum* sinè filiis, an per obitum ultimi ex heredibus institutis cum filiis, juxtà *Consilium Oldradi 21.* expiraverit nec ne, ex quibus valeat expendi? *Heredum* nomine an, & quando non primi dumtaxat gradus heredes, sed etiam ulteriores veniant Descendentes? Et quando idem nomen *substantivè*, non *adjectivè* adpositum dicatur?

VO-

VOTUM XXXII.

1 *Substitutio fœminarum facta in casu obitus* filiorum, & heredum *sinè filiis, an per obitum ultimi ex heredibus institutis cum filiis, juxtà* Consil. Oldradi 21. *expirasse dicenda sit?* & num.2. & seqq.

2 Heredum *nomine an primi dumtaxat gradus heredes, vel etiam ulteriores veniant Descendentes?*

3 *Eodem nomine hi comprehenduntur, si præcedens adsit Descendentium omnium vocatio, secùs, si deficiat.*
Hancque distinctionem amplexi sunt Doctores, & Sacra Rota, ibid.

4 *Illorum autem opinio fundatur non in simultanea heredum, eorumque Descendentium, sed in præcedenti istorum vocatione.*

5 *Descendentes omnes comprehensi in superiori parte dispositiva, contineri quoque in conditionali parte censentur.*

6 *Testator ex vocatione* filiorum, & heredum, *censetur non filios dumtaxat, sed etiam ulteriores gravasse Descendentes.*

7 Heredum *nomine propriè non veniunt substituti, sed* vid. num.10.
Præsertim, ubi in substitutione adsint verba = detti = suoi = & num.8. & 9., *& quando secùs?* num.12. 13. & 14.

8 *Verba* = detti = suoi = *adjecta nomini* heredum, *substitutionem non ampliant ultra heredes in testamento expressos.*

10 Heredum *nomen æquè primis institutis congruit, ac ulterioribus substitutis.*

11 *Substituti dicuntur veri, & proprii heredes. Et substitutio, nonnisi secunda institutio est,* ibid.

12 *Verba* = detti suoi = *sunt generica, æquè complectentia nominatos nomine proprio, ac nominatos nomine collectivo.*

13 *Illaque referenda sunt, etiam ad Substitutos comprehensos sub præcedenti collectiva omnium Descendentium vocatione.*

14 *Contrariæ auctoritates declarantur.*

15 *Verbum* = Eredi = *quando* adjectivè, *non* substantivè *adpositum censendum sit?*

16 Adjectivè *stare censetur, si positum post substantivum sinè intermediâ dictione* = Et =.

17 Substantive, *quando illa intermediat.*

18 *Descendentium omnium comprehensio sub nomine* filiorum, & heredum, *optimè conijcitur ex prohibitione alienationis.*
Atque ea facta, in defectu omnium Descendentium, Loci Pii substitutione, num.20.

19 *Alienationis prohibitio perpetui, & successivi fideicommissi argumentum præbet.*

21 *Stante præsertim Loci Pii substitutione in defectum omnium Descendentium.*

22 *Ex substitutione Loci Pii ordinata in defectum omnium Descendentium, gravati hi censentur onere restitutionis ad illius favorem.*

23 *Et maximè ad favorem fœminarum, earumque Descendentium priùs vocatorum.*

DOMINUS Eques Antonius Verdesca postquam in ultimo, cum quo decessit, testamento, heredes sibi scripserat Antonium Joannem, & Bernardinum filios suos æquis portionibus, ità disposuit = *E caso, che una di loro morisse senza figli nati di legitimo Matrimonio, e del suo corpo, sostituisce in tutti, e singoli suoi Beni, senza diminuzione alcuna il sopravivente, ovvero li figli maschi di quello, non sopravvivesse, e loro Descendenti maschi in infinito, e similmente, se ciascuno de Descendenti maschi di detti suoi figli in infinito morisse senza figli maschi, succedano gl'altri Descendenti maschi più prossimi. Dichiarando; che i figli maschi succedano in luogo de loro Padri, e succedano in stirpes, & non in capita, e tanto ai dd. suoi figli, quanto à ciascuno di essi, & ad altri Descendenti in infinito succedano li maschi più prossimi nel modo, e forma, come di sopra, per ragione di sostituzione volgare, pupillare, e fideicommissaria, & in ogn'altra miglior modo &c., talmente che sempre in ogni età sia luogo alla sostituzione, come di sopra, e succedana li Maschi in infinito universalmente, & intieramente senza diminuzione alcuna, perchè così vuole, & è sua intenzione, che tutti li suoi Beni per li tempi dà venire, & in perpetuo si conservino nella sua casa, & agnuzione, & in quella rimanghina, quale agnazione intende conservare colla perpetua sostituzione fatte di essi Maschi, come di sopra. Volendo, e comandando, che le femine siano dotate secondo la qualità, e possibilità della casa. E caso, che detti suoi figli, & eredi non avessero figli maschi, vuole, e comanda, che succedano le figlie femine legitime, e naturali nel modo, e forma, e con ragione di sostituzione, come di sopre, proibendo à suoi figli maschi, nipoti, e pronepoti, & altri Descendenti in infinito ogni sorte d'alienazione dei suoi Beni, permutazione, pignorazione per via di contratta, ò in qualsivoglia altro modo, proibendo anco ai suoi eredi, & à ciascheduno di loro, e sostituiti in infinito qualsivoglia detrazione di legitima, trebellianica, e falcidia, ad effetto, come di sopra, è per le cause sudette. E caso, che morissero tutti li Descendenti tanto maschi, quanto femine di essi suoi figli, e Descendenti da essi, in tal caso sostituisce li RR. Padri di S. Domenico &c.* =

Mortuo Equite Antonio Testatore, primò diem suum obiit Bernardinus sinè filiis, deinde Antonius Joannes, superstitibus Catherinâ filiâ nuptâ N. N. Coletta, ac quatuor filiis masculis, quibus paulò post defunctis, nullis relictis Liberis, eorum ultimus, nempè R.P.D. Paulus sibi scripsit heredem D. Josephum Cassiodorum, adversus quem petente D. Alexandro Coletta filio supradictæ Catherinæ immissionem ad Bona Equitis Antonii Testatoris jure fideicommissi ab eodem in superiùs recensito testamento ordinati, quæritur prò veritate, = An substitutio fœminarum facta in eodem testamento in eum casum = 1
che detti suoi figli, & eredi non avessero figli maschi, = expiraverit per obitum Antonii Joannis unius ex heredibus primò institutis cum filiis, juxtà notum *Oldradi Consilium* 21.

Reso-

Resolotio hujus difficultatis pendet ab examine, an verbum illud=*Eredi*=passivè referatur nedum ad filios primi gradus immediatè heredes institutos, verum etiam ad eorum Descendentes, in qua quæstione recepta est distinctio, nimirum: aut nulla antecedit vocatio Descendentium, vel illa per solam vulgarem facta est, & tunc, cum unicus adsit heredum gradus, nempè primus, ceteri Descendentes comprehendi
3 nequeunt sub illis verbis =*figli*, *&* *eredi*=. Aut verò præcedit positiva vocatio omnium Descendentium per successivum, & universale fideicommissum, & isto casu, cum omnes Descendentes successivè designati sint heredes, quemadmodum illis benè adaptantur subsequentia verba substitutionis conditionalis = *& in caso, che detti suoi figli, & eredi*, = ità etiam ipsi continentur eâdem substitutione conditionali, quatenùs eorum ultimus decedat sinè filiis, ità benè distinguendo tradunt *Decian. respons.* 84. *per tot.*, *& signantèr à num.*2. *vers. contrariam tamen sententiam, usque ad num.*17. *lib.*3., *Cephal. cons.*426. *num.*11., *& seqq.*, *ac sub num.*35. *vers. non obstat*, *Cravett. cons.*878. *per tot.*, *& præcipuè num.*6. *cum seqq.*, *Paris. cons.*7. *num.*27. *cum plurib. seqq. lib.*3., *Fusar. de substit. quæst.*480. *sub num.*68. *in med.*, *benè Peregrin. de fideicom. art.*29. *num.*41., *Censal. ad eumdem vers. limitatur primo*.

Eamdemque distioctionem, sequendo *Decian.*, *Peregrin.*, aliosque superiùs citatos, *amplexa est Rota decis.*216. *à num.*1. *ad* 7.; *& per tot.*, *ac decis.*269. *num.*3. *&* 6. *part.*5., *decis.*248. *à num.*9. *ad* 13. *part.*7. *rec.*, *cor. Priol. decis.*334. *num.*15., & novissimè post maturum examen, ac explicatis omnibus iis, qui in contrarium adduci possent, suffragantibus omnibus Dominis, secuta est *in Maceraten. fideicommissi* 10. *Maii* 1688. *§. Quod autem*, *&* 23. *Martii* 1689. *§. Altera nempè*, *&* 2. *Junii* 1690. *§. Ex facto coram bon. mem. Benincasa*, *confirmata coram R. P. D. meo Muto* 23. *Januarii* 1693. *§. Pro quo secundo intellectu*.

Quamobrem, cum in testamento, de quo agitur, præcedat expressa, & literalis vocatio omnium Descendentium per universale fideicommissum perpetuum, & successivum, prout patet ex simplici lectura ejusdem testamenti superiùs expositi, & deindè subsequantur illa verba substitutionis conditionalis =*& in caso che detti suoi figli, & eredi* = dicendum est, verba ista passivè referri de jure debere non tantùm ad filios primi gradus, sed prætereà ad illorum Descendentes suo tempore succedentes, ità ut per mortem R.P.D.Pauli novissimè secutam sinè filiis, purificata remanserit substitutionis hujus conditio ad favorem Alexandri Coletta, ex juribus superiùs adductis.

Nec turbat, si dicatur, *Decianum*, ceterosque
4 que omnes superiùs adductos, qui illum sequuntur, loqui, & intelligendos esse, quando simultaneè fuerunt instituti filii, & descendentes ex eis; & posteà facta legitur substitutio in casu obitus dd. filiorum, & heredum, ac propterea minimè applicari casui nostro, in quo deficit simultanea Descendentium institutio, quoniam ex lectura *Deciani*, aliorumque supradictorum *Doctorum* contrarium apparet; ipsi enim nullatenus se fundant in simultanea, sed quidem in eo, quod Descendentes Institutorum prius vocati fuerant per fideicommissum universale, & successivum, & ex hac substitutione firmant, ipsos quoque contineri nomine heredum, ut huic objecto occurrendo respondet *Rota in d. Maceraten. fideicommissi* 23. *Januarii* 1693. *§. Sed assumendo coram R.P.D. meo Muto*.

Et meritò, quia non est verisimile, quod Testator post factam vocationem omnium Descendentium institutorum per fideicommissum universale, & successivum, voluerit retrogredi, restringendo, & limitando sequentem conditionem, seù gravamen ad filios, immediatè heredes institutos, quando ceteroquin urget regula in contrarium, quâ edocemur, omnes Descen-
dentes comprehensos in superiori parte dispositi- 5
va, contineri quoque in parte conditionali, ut, omissis generalibus, in specie anim advertit *Rot. d. decis.*269. *sub num.*4. *part.*5. *rec.*, *& in d. Maceraten. fideicommissi* 23. *Martii* 1689. *§. Altera ratio cor. bo.me. Benincasa*, *&* 23. *Januarii* 1693. *§. Prædictis cor. R.P.D. meo Muto*, Prætereaque nulla subest ratio, quare Testator in dubio volue-
rit potiùs gravare filios, quàm descendentes ex 6
eis, cum potius contrarium dicendum sit, quando filii non sunt gravati in specie, sed cum adjuncto, in quo possunt comprehendi iidem Descendentes, ad notata per *Rotam coram Gregor. decis.*315. *num.*14., *& prosequitur in d. Maceraten. fideicommissi* 23. *Martii* 1689. *loco mox citato*.

Nilque refert responsio, quod nomine *here-*
dum propriè non veniant substituti, potissimum 7
verò in Causa, de qua agitur, attentis verbis illis restrictivis = *detti* = *suoi* = in substitutione ap-
positis, quæ efficiunt, ut sub nomine heredum, 8
cui illa adjecta reperiuntur, non comprehendantur alii heredes, quàm illi, qui oculis corporeis legi possunt in testamento, ad *Rot. decis.*7. *n.*41.,
*& seqq. part.*10. *rec.*, ubi de dictione = *detti* =, 9
& de pronomine =*suoi*= *Menoch. cons.*328. *n.*14., *& seqq.*, *Rota coram Dunoz. Jun. decis.*454. *n.*3.; Præmisso namque, quod de jure verbum =*eredi*=
benè, & propriè congruit nedùm primis heredi- 10
bus institutis, verùm etiam omnibus aliis universaliter per fideicommissum substitutis, qui successivo tempore dicuntur veri, & proprii heredes, cum, semotâ ordinis differentiâ, substitu-
tio non sit, nisi secunda institutio, prout fir- 11
mant Doctores omnes cumulati *in §. Resolutio*, qui in hac conclusione fundant secundam partem memoratæ distinctionis, & comprobant *Text. in l. heredis appellatio*, *& leg. sciendum ff. de verb. signific.*, *& §. restituta instit. de fideic. hered.*, *plenè Argel. de acquir. possess. quæst.*7. *num.*62. *cum seqq.*, *Thomat. decis.*198. *num.* 3., *Rota coram Arguell. decis.* 54. *num.* 52., *& coram Coccin. decis.*2141. *num.*22., *& in Asten. Jurispatronatus* 19. *Aprilis* 1697. *§. Et rursus coram R. P. D. meo de la Tremoille*, sequitur,

quod

12 quod non officiant verba illa = *detti = suoi* =,
quippè, cum sint generica, æquè complecten-
tia nominatos nomine proprio, ac nominatos
nomine appellativo, seù collectivo, sicuti ne-
gari nequit, quin prius Descendentes omnes
fuerint vocati, & substituti heredes, sic pari-
formiter dicendum est, ad illos quoque referri
13 prædicta verba = *detti = suoi* =, ut benè notat
*Rot. decis.269. num.13., & 14. part.5., & de-
cis.272. num.10., & 11. part.5. rec., & meliùs
in dicta Maceraten. Fideicommissi 10. Martii
1688. §. Minùs desumi*, ubi de verbo relativo =
sopranominati =, confirmata 21. Martii 1689. *§.
Tandem, & seq. coram Benincasa*, & de verbo
magis stricto = *sopra istituiti* = firmant *Decian.*
cum aliis supra allegatis in *dicto §. Resolutio.*
Auctoritates verò in objecto allegatæ loquun-
14 tur, & intelligendæ veniunt, ubi nulla, vel per
vulgarem tantùm præcessit Descendentium vo-
catio, ut optimè illas declarando docet *Rot.
dict. decis.272. num.10., & 11. part.6., & in
dicta Maceraten. Fideicommissi 23. Januarii 1693.
§. Nec contrarium cor. R.P.D. meo Mato.*
Minùs urget replicatio, quod verbum = *Ere-
di* = adpositum videri possit adjectivè, perinde ac
15 si dictum fuisset = *ed in caso, che detti suoi figli
eredi* =, quamquam enim d. verbum = *Eredi* =
quandoque stare dicatur adjectivè, hoc tamen
procedit, ubi adjectum sit post aliud substanti-
16 vum sinè dictione = & =, in quibus terminis
procedunt Doctores omnes, qui in contrarium al-
legari possent, at verò, quando, prout in hypo-
thesi, adjectum reperitur cum intermedia di-
ctione = & =, isto casu censetur stare substanti-
17 vè, & augumentativè ad includendas alias no-
vas personas; ut pariter benè distinguendo pro-
bant *Paris d. cons.7. num.29. lib.3., Decian. d. re-
spons.84. num.11., & seqq. lib.3., Rota in sæpè
laudata Maceraten. Fideicommissi 23. Martii
1689. §. Quibus iterùm cor. bon. mem. Benincasa,
& 23. Januarii 1693. §. Nam ratio cor. R.P.D.
meo Mato.*
18 Et in hanc sententiam eò libentiùs adducor
tum ex arctissima prohibitione alienationis dein-
de facta omnibus supra vocatis in infinitum, quæ
perpetui, ac successivi fideicommissi gravamen
19 inter ipsos inducit, *Castrens. cons. 402. vers. ta-
men. bis vol.2., Peregrin. de Fideicomm. art. 13.
à num.80., & seqq., Torr. de success. in Primog.
Ital. part.1. cap.37. num.312., & seqq., Rot. cor.
Arguell. decis. 54. num. 25., & seqq., & alibi
passim.*
Tum & magis ex altera substitutione, quæ d.
20 prohibitionem subsequitur, ibi = *E caso, che
morissero tutti li Descendenti tanto maschi, quan-
to femine di essi suoi figli, e discendenti da essi,
in tal caso sostituisce i RR. Padri di S. Domeni-
co* =. Dum enim Testator, deficientibus omni-
bus Descendentibus tàm Masculis, quàm fœmi-
nis suorum filiorum, & descendentium ex eis,
substituit RR. PP. S. Dominici, manifestum fit,
21 omnes prædictos Descendentes tàm masculos,
quàm fœminas fuisse per fideicommissum voca-
tos, alioquin ultimæ substitutioni RR. PP. San-
cti Dominici locus esse non posset, & sic non
impleretur voluntas ejusdem Testatoris, ut op-
timè animadvertit *Rot. cor. Arguell. d. dec. 54.
num. 18., coram Cerro decis. 409. à num. 1., &
seqq., & in rec. decis.656. num. 3., & 4. part.4.
tom.1.*; quinimmò, cum, attentâ eâdem substitu- 22
tione, Descendentes masculi videantur onere re-
stitutionis gravati ad favorem eorumdem PP.
S. Dominici, potiori jure iidem gravati censen-
di sunt ad favorem fœminarum, earumque De- 23
scendentium, qui, utpotè prius vocati, prædi-
lecti quoque dicuntur à Testatore, ut benè pro-
sequitur *d. decis.656. loco mox citato part.4. rec.,
ubi concordan.*

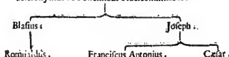
Camerinen. Fideicommissi.

Dispositio facta de propriis heredis Bonis, quando sustineatur nec ne? Privationis pœnam incurrit heres gravamen in suis Bonis non acceptans, vel eidem contraveniens. Heres cum beneficio Inventarii, vel cum eius jurium præservatione, potest petere, ad æqualitatem redigi distributionem Bonorum inæqualiter à Testatore factam; an autem, & à quo tempore in reductione veniant fructus?

VOTUM XXXIII.

1 *De Bonis fideicommissi in ejus persona expirati, potest ultimus heres liberè disponere.*
2 *Testator liberè potest disponere de re heredis.*
3 *Etiam subjecta antiquiori fideicommisso illius favore purificando*, & num.4.
Procedit, sive sciverit, sive etiam ignoraverit rem ad ipsum pertinere, num.6.
Et generaliter pro ejusmodi effectu sat est scientia conjecturalis, num.7.
5 *Testator ex facta Bonorum heredis descriptione in testamento, de eis disposuisse dicitur.*
8 *Testator scientiam vocationis filiorum ad fideicommissum habuisse censetur, si ex ejus juribus judicium introduxit.*
9 *Et, si disposuit de ipsius Bonis.*
10 *Testator, servatâ* Soccini *cautelâ, filios, etiam in legitima, potest gravare.*
11 *Testator, si potuit in legitima filios gravare, eò magis censetur in Bonis eorum propriis.*
12 *Gravamen super propriis heredis Bonis non sustinetur, cum ipsi adimit testandi facultatem.*
13 *Item, si hereditario majus est emolumento.*
14 *Ob gravaminis excessum potest heres testamentum impugnare.*
Et quando secus? num.15., & seq.
15 *Heredi gravamen injunctum super aliis Bonis, quàm in futurum adquirendis, non dicitur adimere testandi facultatem.*
16 *Hac autem ne adempta censeatur, sufficit ei relictus Bonorum usufructus.*
17 *Ex donatione facta omnium Bonorum, usufructu reservato, testandi facultas non dicitur adempta.*
18 *Ex gravamine excedente emolumentum, dispositio*

sitis irrita in totum non redditur.
Sed reducitur ad mensuram commodi, ibid., & num. 28.
19 *Gravamen ejusmodi ab herede acceptatum, firmum debet manere.*
20 *Nec ab ipso, ejusve heredibus impugnari potest.*
21 *Acceptatio autem implicita sufficit, nec requiritur expressa.*
22 *Gravaminis etiam excedentis acceptatio facilius locum habet in dispositione favore agnationis ordinata.*
23 *Ubi praesertim irrationabile non appareat judicium Testatoris.*
24 *Testator poenam privationis hereditatis potest imponere heredi onus non acceptanti, vel contravenienti.*
26 *Gravamen in Bonis propriis heres impugnans, hereditatem non debet consequi*, & num. 27.
28 *Ad heredem pertinent fructus percepti usque ad diem impugnationis gravaminis.*
29 *In dispositionibus tacita favore heredis subintelligitur conditio: quatenus tantundem consequatur.*
30 *Favore autem Testatoris: quatenus ejus praeceptum heres adimpleat.*
32 *Heres cum beneficio Inventarii petere potest, ad aequalitatem redigi distributionem Bonorum fideicommissariorum inaequaliter à Testatore factam.*
33 *Idem, si hereditatem adiverit, non simpliciter, sed cum ejus jurium praeservatione.*
34 *In reductione Bonorum ad aequalitatem veniunt etiam fructus.*
Non accessoriè, sed principaliter, ibid.
Idque à die obitus debentur, ibid.
35 *In reductione Bonorum ad aequalitatem fructus, qui petuntur, cum fructibus perceptis compensandi sunt.*

HIERONYMUS de Possentibus in ultimo suo testamento condito anno 1677. post plures dispositiones ad rem nostram minimè pertinentes heredes universales scripsit Blasium, ac Josephum filios suos, cum onere fideicommissi, ac reciprocae substitutionis ordinatae super quibusdam Bonis stabilibus in testamento ab eodem descriptis, ut eadem conservarentur in domo, & agnatione ipsius; & ne in illorum divisione discordiae ullae inter fratres orirentur, eadem inter illos divisit, & ad normam hujus testamentariae dispositionis in paterna hereditate successerunt praefati Blasius, & Josephus; cumque deinde Josepho praedecessisset Blasius, relicto in infantili aetate Romualdo unico filio; qui pariter paucos post menses ex hac vita migravit, superstite Lucretiâ matre: inter hanc ad intestatam filii successionem adspirantem, & Josephum contendentem, factum esse locum fideicommissariae substitutioni à Hieronymo ipsius favore ordinatae, instituit Judicium Immissionis in portionem supradicti Blasii.

Eo adhuc pendente, anno nempè 1702. decessit etiam Josephus, condito testamento, in quo, pluribus vinculis adjectis Bonis suis, aliisque ordinatis substitutionibus, Francisco Antonio, & Caesari filiis suis usumfructum suorum Bonorum reliquit, cum Elisabetha eorum matre, quoad vitam vidualem duceret, dividendum, juxta distributionem ab ipso factam, eisdemque prohibitâ quâcumque detractione, etiam legitimae, aut ejus supplementi, voluit, d. usumfructum in hanc causam cedere, proindeque jure institutionis, ac omni meliori modo praefatis filiis suis illum reliquit, & servando cautelam *Soccini*, filium illum, qui impugnasset, aut non acceptasset hujusmodi suam dispositionem, privavit non solùm dicto usufructu, sed quocumque alio commodo suae hereditatis, praesertim legato dotium neptibus ex suis filiis nasciturìs relictarum, filiumque ita dispositioni suae contravenientem instituit in sola legitima, mandando insuper, quod portio, quam contraveniens consecutus fuisset, accresceret filio non contravenienti, ac Elisabethae uxori suae; & respectivè illorum matri.

Inseruit praeterea testamento quaedam folia, in quibus descripsit Bona, ex quibus unusquisque ex filiis suis usumfructum percipere debebat, cumque eosdem hortatus esset ad convivendum; & unitim prosequendum negotium, quod ipse exercebat; praecepit, quod, si seorsim vivere contingeret, Caesar, cui ipse jam praelegaverat, amplam domum cum copiosa supellectili, Francisco Antonio tradere deberet scuta ducenta, ut eisdem instrueret domum ab eo habitandam, cum onere tamen post suum obitum de hac quantitate reintegrandi hereditatem suam.

Cavit enim, quod, si in prosecutione judicii, ut dictum est, instructi super portione Bonorum delata ad Blasium fratrem suum, immissio favore suorum heredum decerneretur, praedicta Bona assignarentur Caesari, prout in alio folio testamento pariter inserto, quodque Francisco Antonio traderentur quaedam alia Bona ab ipso descripta in altero folio, atque cessura loco medietatis Francisco Antonio debitae super dd. Bonis recuperatis.

Post haec omnia tandem devenit ad heredis sui institutionem, voluitque in omnibus suis Bonis tam mobilibus, quam immobilibus, juribus, & actio-

actionibus præsentibus, & futuris heredes suos universales, ac proprietarios esse filios masculos natos, & nascituros à dd. Francisco Antonio, & Cæsare filiis suis, pro æquali portione, in stirpes quidem, & non in capita eosdem gravando perpetui fideicommissi onere, cum longa substitutionum serie ordinatâ priùs favore Masculorum, & deinde descendentium masculorum ex fœminis vocatorum, cum onere assumendi cognomen, & arma Testatoris, pluribus prætereà adjectis vinculis, aliisque ordinatis, quæ tum ad fideicommissi perpetuitatem, tum ad illius conservationem in omnibus ad illud vocatis conducere posse arbitrabatur.

Mortuo Josepho Patre, illius filii, ut mihi supponitur, paternam hereditatem adiverunt, sed post eam aditam, cum Franciscus Antonius agnovisset, nimium se læsum fuisse judicio Patris, qui nullam inter filios æqualitatem servaverat, eò quod Cæsari, præter domos, & universæ supellectilis prælegatum, destinasset ad usufructuandum Bona melioris qualitatis, & longè majoris quantitatis, & viceversâ, ipsi assignatis Bonis minoris quantitatis, & non solùm deterioris conditionis, sed gravatis pluribus oneribus, insuper ademisse portionem illam fideicommissi, quod ex judicio Hieronymi Avi sui ob mortem Romualdi consequi debuisset, idcircò deliberare cupiens, an ipsi expediret paterno adquiescere judicio, ejusdemque dispositionem acceptare, consilium exquirit super quatuor sequentibus Dubiis.

Primò nempè, an fideicommissum ordinatum à Hieronymo de Possentibus expiraverit in ejus filiis, & quatenùs negativè?

Secundò, an Josepho licuerit de Bonis fideicommissariis illius disponere inæqualiter ad favorem suorum filiorum, impositâ pœnâ privationis in casu contraventionis paternæ dispositioni?

Tertiò, an filii dd. filiorum Hieronymi possint impugnare dispositionem paternam quoad dd. Bona fideicommissaria, nullâ incursâ pœnâ privationis respectu aliorum Bonorum liberorum?

Quartò denique, an filius, qui habuit minorem partem Bonorum fideicommissariorum Hieronymi, petere possit reductionem ad æqualitatem nedum quoad capitalia, verùm etiam quoad fructus jam exactos?

Ordine itaque suo agendo de omnibus dictis Dubiis, quod attinet ad primum, superflua videtur illius indago, nam, si fideicommissum conditum à Hieronymo de Possentibus expirasset in ipsius filiis, Bona illi obnoxia vel delata fuissent ad Romualdi Matrem vigore intestatæ successionis illi debitæ, vel libera devenissent ad Josephum activè dumtaxat vigore reciprocæ ad illa vocatum, absque ullo passivi gravaminis onere, ideòque in dubium venire minimè pos-
1 set, quin hoc casu de iisdem, uti de reliquis Bonis suis, suoque patrimonio prò libito disponere potuisset, juxtà notas regulas, at verò, si dictum fideicommissum non solum in filiis Hieronymi, sed etiam in ejusdem nepotibus, ac pronepotibus durare censendum sit, ut verius esse firmavit *Rota in Decisione super d. Causa ab Eño Caprara edita 13. Februarii 1705.*, quæ validis innixa videtur fundamentis: inquirendum solum erit, an Josephus inæqualiter inter filios suos disponere potuerit de Bonis suppositis fideicommisso Hieronymi, eosdem, licèt ex propria persona ad illud vocatos, in re sua gravando, prout quæritur in secundo Dubio.

In qua quidem quæstione in dubium venire
nequit, quin Testator plenâ potiatur potestate di- 2
sponendi de re heredis, utpote quæ illi plenè tributa legitur in *leg. unum ex familia 67. §. Si rem suam ff. de legat. 2., leg. heredum 25. Cod. de fideicom. §. Potest autem instit. de singul. reb. per Fideicom. relict., Rocc. disput. jur. select. cap. 50. n. 5., cum aliis juribus relatis in Ferrarien. Fideicommissi de Turchis cor. bon. mem. Emerix decis. 795.*
num. 1., & alibi passim, quæ quidem potestas por- 3
rigitur etiam ad res sub extas antiquiori fideicommisso purificando favore heredis; super illis ordinando novum fideicommissum, vel illud pro-
rogando, atque extendendo ad alias personas in 4
primo non vocatas, *Decian. cons. 59. nu. 14., & seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 134. num. 14., Rot. decis. 334. num. 2. part. 3. to. 1. rec., cor. Caccin. decis. 1507. num. 2., in Bononien., seu. Imolen. Bonorum super bono jure 12. Junii 1693., confirmata 21. Januarii 1694. cor. bon. mem. Ursino, in Romana, seu Verulana Fideicommissi 21. Junii 1697., & 21. Februarii 1698. coram Eño Caprara, confirmata 12. Januar. 1699. cor. bon. mem. Pio, cum aliis cumulatis in una Ilerden. Hereditatis de Gomar. 4. Junii 1703. §. Hæc quoad primam partem cum seq. cor. R. P. D. Ansaldo*, adeòut hoc casu quæstio solum sit non de potestate, sed de voluntate Testatoris, quæ in nostro casu evidens, & aperta redditur ex eo, quod ille
nominatim de dd. rebus provenientibus ex por- 5
tione à Hieronymo Patre suo relicta Blasio disposuit, illas singillatim describendo in foliis testamento suo insertis, ut tradit *Rota in Reatina Fideicommissi 24. Novembris 1694. §. penult. cor. Eño Caprara, & in d. Romana, seu Verulana*

Nec officit, quod Josephus, licèt expressè de dd. Bonis disposuerit, nihilominùs, cum nondum prodiisset *Rotale* Judicium, ignorare, potuerit ad illa esse ex propria persona vocatos filios suos, de iisdem forte non dispositurus, si scivisset, subjecta esse fideicommisso independenter ab ipsius voluntate favore filiorum purificando, nam,
omisso, quod Testator de re heredis disponere 6
potest, sive sciverit, sive ignoraverit, illam jure proprio ad heredem pertinere, *Rota in Romana, seu Verulana Fideicommissi 10. Maii 1690. §. Nam omisso cor. Eño Caprara*, & in omnem
casum sufficere scientiam conjecturalem, ut pro- 7
sequitur *Rota mox citata decis. §. Addebatur præterea*, profectò in nostra hypothesi non conjecturalis, sed expressa scientia hujus fideicommissi in Testatore concurrere demonstratur ex eo, quod idem in casu, quo vigore paterni testamen-

ti, post suum obitum recuperarentur Bona dicto
8 fideicommisso obnoxia, expressè illa subjecit no-
vo fideicommisso, & substitutionibus ab ipso or-
dinatis, quâ dispositione inspectâ, satis erat,
quod Testator, qui dictum judicium moverat
vigore paterni fideicommissi, ad quod filii, &
nepotes vocati leguntur, saltem cogitare potue-
rit de jure suorum filiorum, ex propria persona
ad dd. Bona vocatorum, quando adeò certa erat
9 ipsius voluntas illos gravandi in rebus propriis,
ut etiam legitimam eisdem debitam jure naturæ
comprehendere voluerit sub vinculis fideicom-
missi à se ordinati; si enim illi supponere potuit
d. legitimam, quando ab eodem servata fuit ce-
10 lebris cautela Soccini, ut tradit *Rot. in Illerden.
Hereditatis de Gomar. 4. Junii 1703. §. Et alte-
rum cor. R. P. D. Ansaldo*, quanto potiori jure
filios suos gravare potuit in rebus provenientibus
ex fideicommisso Hieronymi, de quibus non du-
11 bitatur Testatorem expressè disposuisse, certam-
que habuisse scientiam tum testamenti, tum ju-
dicii illius vigore instructi pro Bonorum illi sub-
jectorum recuperatione, ad tradita per *Rot. in
d. Illerden. Hereditatis de Gomar. §. Contra hac
cum seqq.*

Quamquam verò voluntas Testatoris certa
esse videatur in casu nostro, longè verò certior
sit potestas eidem à jure elargita disponendi de
re heredis, nihilominùs, ut benè notat *clar. mem.
Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 134. num. 16.*;
12 hæc adeò effrenata non est, ut nullâ certâ lege
circumscribatur, ideòque, si gravamen adeo ge-
nerale, atque universale sit, ut gravato adimat
testandi libertatem, nullum, & irritum reddi-
tur, prout etiam eadem à Jure temperata repe-
ritur justâ illâ æquitatis regulâ, quæ præcipit, ut
gravamen à Testatore injunctum heredi in Bo-
nis propriis, alioque jure, quàm Testatoris ju-
dicio illi debitis sustineatur, quatenùs idem
13 non excedat emolumentum, quod, computatis
etiam accessionibus, & fructibus medio tempore
perceptis, ipse consequitur ex Bonis Testatoris;
ita enim constitutum reperitur in *leg. Imperator
70. §. Si centum, & §. Cum quidem, leg. cum
Pater 77. §. Titio fratri ff. de legat. 2., leg. quod
Bonis 15. §. Quod Avus ff. ad leg. falcid. §. Potest
autem instit. de singul. reb. Testamen. relict. leg.
filiusfamilias 114. §. Apud Marcellum, ibique
gloss. verb. non plus*, ubi dat concordantia jura
& *gloss. in leg. coheredi §. Cum filia verb. tene-
bantur ff. de vulgar., & pupillar., in celebri Fer-
rarien. Fideicommissi de Turchis cor. bon. mem.
Emerix inter ejus decis. decis. 795. num. 11., &
seqq., & decis. 796. num. 17., & seqq., confirma-
ta 30. Augusti 1688. §. Receptum enim habe-
bant cum seqq. cor. Rmo d'Hervault Archie-
piscopo Turonen.*, & alibi millies, proindeque, si
ex gravamine à Josepho injuncto Antonio Fran-
cisco resultaret ademptio facultatis testandi, vel
14 excessus, quo onus superaret emolumentum,
justè adversùs paternam dispositionem idem re-
clamare posse videretur.

Verumtamen in casu nostro neutra ex dictis
limitationibus D. Francisco Antonio suffragatur,
non enim illi adempta dici potest activa testa-
menti factio ob defectum Bonorum, de quibus
ipse disponere possit, nam, licèt gravatus repe-
riatur in pluribus Bonis propriis, nihilominus
sub gravamine à Testatore illi injuncto non com-
prehenduntur Bona, jura, & actiones, quæ in fu-
turum poterit acquirere, latè *Rota in Avenionen.
Fideicommissi 28. Januarii 1701. §. Verùm non
minùs cum seqq. cor. R.P.D. Ansaldo*, satisque 15
esset pro evitanda d. ademptione facultatis te-
standi ususfructus Bonorum illi à Patre relictus, 16
quemadmodum is, qui generaliter omnia Bona
sua alteri donavit, carere non dicitur potestate
testandi, si sibi reservaverit Bonorum usum- 17
fructum, ut tradunt *Torr. de pact. futur. success.
lib. 3. cap. 5. num. 105., & seqq., Rot. cor. Du-
noz jun. decis. 602. num. 17., cor. Bich. decis. 305.
num. 15.*

Sicuti etiam conqueri nequit, quod gravamen
excedat emolumentum, quia, tametsi ita res se
reverà haberet, attamen non idcirco dispositio in 18
totum irrita redderetur, sed æquâ ratione redu-
ceretur ad mensuram commodi, ut videtur ex
mente Jurium relatorum in *§. Quamquam verò*,
& tradunt *Peregr. consil. 63. lib. 4., clar. mem. Card.
de Luc. de Fideicomm. disc. 134. num. 16., Rot. in
Romana, seù Veralana Fideicommissi 10. Maii
1690. cor. Emo Caprara*; atque etiam quia parvi
refert, quod gravamen superet emolumentum,
quando heres illud acceptavit, cum enim volen- 19
ti non fiat injuria, hinc, volente filio, sive here-
de ratum habere gravamen à Testatore sibi injun-
ctum, idem perpetuæ firmitatis robur obtinet,
*clar. me. Card. de Luc. de fideic. d. disc. 134. n. 15.,
in Illerden. hereditatis de Gomar 25. Maii 1699.
§. final. coram Emo Caprara, & coram R. P. D.
meo Ansaldo §. Hæc quoad primam partem*, adeout
nec etiam impugnari valeat ab acceptantis here- 20
dibus, *Rota in Romana, seù Veralana fideicom-
missi 21. Junii 1697. §. Nec relevat, & 21. Fe-
bruarii 1698. §. Quibus denique omnibus coram
Emo Caprara, confirmata 12. Januarii 1699.
§. Nec obstat, repetita coram bon. mem. Pio, in
Avenionen. fideicommissi 19 Januarii 1699. §. Et
quidem debita in fin. coram bo. me. Muto.*

Quæ quidem acceptatio, & acquiescentia judi-
cio Testatoris, cum non oporteat, quod peracta 21
fuerit verbis expressis, sed sufficiat implicitè, vel
alio æquipollenti modo illam factam fuisse, ut
probant auctoritates mox allegatæ, & præsertim
*Rota in d. Veralana fideicommissi 21. Januarii cor.
Emo Caprara, & cor. bo. me. Pio §. Absque eo quod*,
ubi firmatur, hujusmodi acceptationem elici etiam
ex actu nullo, *in Illerden. Hereditatis de Gomar
coram R.P.D. Ansaldo §. Et alterum*, hæc in no-
stro casu satis superque resultare videtur ex adi-
tione paternæ hereditatis, quæ simpliciter, & 22
absque ullo inventario, seù protestatione mihi
facta supponitur à D. Francisco Antonio, qui
idcircò impugnare hodie amplius nequit pater-
num judicium, quod per solemnem actum adi-
tionis hereditatis adprobavit, *Rota decis. 419. n. 3.
part. 13., decis. 79. num. 10. part. 19., in Firma-
na fideicommissi 28. Junii 1688. §. Secundò certò*
co-

*coram Riño d' Hervault, in Reatina fideicommis-
si 24. Novembris 1694. §. final. coram Eño Capra-
ra, in d. Romana, seù Verulana fideicommissi
21. Junii 1697. §. Quod attinet, & 21. Februa-
rii 1698. coram eodem, confirmata 12. Januarii
1699. §. Quinimmò cum Marius cor. bo. me. Pio,
in Illerden. hereditatis de Gomar 15. Maii 1699.
§. final. coram Eño Caprara.*
. Et quidem potiori jure adversus eum urgere
videtur d. acceptatio, quia, licèt ex pateroo
23 judicio aliquam ioæqualitatem ferre cogatur,
nihilominùs non solùm agitur de dispositione or-
dioatâ favore agnationis, cujus contemplatione
Testator Bona heredum subjecit vinculis fidei-
commissi à se conditi, verùm præterea idem
æqualiter ad d. fideicommissum vocavit filios d.
D. Antonii Francisci, & Cæsaris, quos heredes
universales in stirpes, & non in capita sibi scripsit,
ordioatâ inter eosdem, eorumque successores
reciprocâ substitutione, ideoque pinguior provi-
sio tùm ob nonoulla prælegata, tùm etiam ob
assignationem meliorum capitalium factam Cæ-
sari in causam vitalitii, ac temporalis usufru-
ctus, irrationabilem reddere minimè videtur
dispositionem Testatoris, qui inæqualitatem in-
ductam inter filios suos, summoperè moderatus
fuit in oepotibus pro æquali iostitutis, atque vo-
catis ad fideicommissum agnatitium à se condi-
tum, in his autem circumstantils faciliùs fieri
locum gravaminis acceptationi, tradit *Rot. in d.
Romana, seù Verulana fideicommissi 21. Februa-
rii §. Quoniam quidquid esset, & 12. Januarii
1699. §. Cum enim.*
·· Ex his plana redditur resolutio secundæ partis
dicti secundi Dubii, quâ scilicet quæritur, an
Testator privationis pœnam imponere potuerit
heredi non acceptanti suam dispositionem, ei-
demque contravenlenti, si enim Testatori inte-
24 grum est disponere de re heredis, illisque gra-
vamen imponere, procul dubio eidem licere de-
bet, contravenlentem, aut non acceptantem gra-
vamen à se injunctum suæ hereditatis commodo
privare, juxtâ omnes superiùs allegatas auctori-
tates, & confirmatur exemplo legitimæ, quam
Testator, servatâ cautelâ Soccini, gravare, ac
subjcere potest fideicommissi vinculis, privao-
25 do filium paterno judicio mioimè consentientem
universo suæ hereditatis commodo, & sanè, si
in bujusmodi dispositionibus factis de re heredis
non sustineretur pœna privationis à Testatore
26 imposita, eâque spretâ, gravatus rem suam li-
berè coosequi posset, numquam profectò illæ
exitum haberent, ideoque gravatus vel parere
debet voluntati Defuncti, vel, si illam impu-
gnare vult, consequi quidem poterit omne id,
quod jure suo ipsi debetur, sed carebit com-
27 modis omnibus, & emolumentis hereditariis,
ex substantiâ Defuncti pereipiendis.
Non absimili ratione, satisfit tertio quæsito;
nam, si, ut probavimus superioribus locis, Te-
stator disponere potest de re heredis, filioque
debita vigore antiquioris fideicommissi, &,
cum deficit expressa, vel implicita gravaminis
acceptatio, ob quam illi plenè subijciatur, etiamsi 28
onus superet emolumentum, jura nostra idem
ad meosuram saltem emolumenti sustineri vo-
luerunt, computatis io lucrum accessiooibus
etiam, quas gravatus percepit usque ad diem
impugnationis gravaminis, profectò quâ justâ
ratione respuere poterit onus sibi injunctum su-
per fideicommisso ipsius favore purificato, &
viceversâ consequi Bona libera Testatoris, qui
illa gravato reliquit correspectivè, & intuitu
oneris ab eo acceptandi in Bonis propriis, si enim
in bujusmodi dispositionibus favore heredis ea 29
subintelligitur tacita conditio, quatenus scili-
cet ille tantumdem consequatur, per ea, quæ
notantur *coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 795.
num. 24.*, ità etiam favore Testatoris subintelli-
gi debet similis, & correspectiva conditio, quod
scilicet gravatus, quatenus pareat Judicio Testa- 30
toris, consequatur emolumentum illi relictum,
ceteroquin defereodum ad substitutum expressè
vocatum io casu contraventionis.
Extremum est, ut agamus de quarto Dubio,
in quo quæritur, an filius, qui habuit minorem
partem Bonorum fideicommissariorum Hiero-
nymi, petere possit reductionem ad æqualita-
tem nedum quoad capitalia, verùm etiam quo-
ad fructus jam exactos; hujus Dubii resolutio 31
pendet ex supra firmatis regulis, nam, si D. An-
tonius Franciscus simpliciter acceptavit pater-
nam hereditatem, locus amplius esse nequit isti-
usmodi reductioni, sed tenetur obsequi pater-
no judicio, quod semel adprobavit, ut alibi di-
ximus; at verò, si pateroam hereditatem adi-
vit cum beneficio Inventarii, cujus auxilio Jura
propria separare possit à Juribus hereditariis De-
functi, petere utique poterit, redigi ad æqualita- 32
tem distributionem Bonorum fideicommissario-
rum à Patre inæqualiter factam; Prout etiam
hujusmodi petitioni locus esse poterit, si ipse
hereditatem adiverit nou simpliciter, sed cum
aliqua protestatione præservativa suorum Ju-
rium, excludente animum simpliciter acceptan-
dl, & adquiescendi paternæ dispositioni, hoc 33
autem casu, licèt in reductione ad æqualita-
tem veniant etiam fructus æqualiter distribu- 34
endi inter vocatos ad fideicommissum, cum non
petantur tamquam accessorii, & uti Judicis of-
ficio debiti, sed generaliter veniant in petitiune
bereditatis; ideoque debeantur à die mortis, *Bar-
rii de success. lib. 11. cap. 14. num. 11., decis. 249.
num. 2. part. 17., in Romana hereditatis de Laau-
vils 6. Junii 1695. §. Neque ullatenus coram R.
R. D. Scotto*; cum eisdem compensandi erunt
fructus omnes, quos D. Franciscus Antonius
percepit ex paternâ substantiâ, si enim illi cal- 35
culantur ad effectum commensurandi onus cum
emolumento, longè potiori Jure iidem compen-
sandi erunt cum fructibus Bonorum fideicom-
missariorum, quos ipse repetit.

Bononien. Fideicommissi de Canobiis,

Fideicommissum, defectis fœminarum filiis post extinctam lineam Masculorum substitutis, ex activa dumtaxat, & non etiam passiva illorum vocatione expirasse; pluribus adductis, ex quibus activa vocatio ejusmodi resultare censenda sit, nec non rejectis, quæ pro fideicommissi perpetuitate, ejusque duratione inter eorumdem filiorum Descendentes, istorumque comprehensione sub *filiorum* nomine adferi possent, demonstratur.

VOTUM XXXIV.

1 Filiorum *vocatio collective nomine facta*, *ex* Cumani theorica *in* leg. Cum ita, *intelligitur per simplicem vulgarem*, & num. 113.
Quæ primis adeuntibus expirat ibid., *&* *vid.* num. 35., & seq.
A prædicta theorica receditur ex conjecturis num. 3.
Præsertim perpetuitatis fideicommissi num. 5, 6, & 7., *&* *quæ illæ sint?* à num. 8. ad 34.

2 Filiorum *nomine ex propria ejus significatione nepotes, aut pronepotes non comprehenduntur*, & num. 64., & 65.
At possunt venire ex conjecturata mente Testatoris, num. 13., & 63.
Conjecturæ autem urgentes debent esse nu. 71.
Etiam in fideicommisso Ascendentis nu. 72.
Præsertim, si de gravamine inducendo agatur num. 72.
Et maximè, si in præjudicium tertii, qui emit bonâ fide num. 75.

6 *Ad fideicommissum perpetuum filiis collectivo nomine vocatis, admissi etiam censentur ulteriores Descendentes.*

7 *Præsertim, cum de Ascendentis dispositione agitur.*

8 *Fideicommissum perpetuum arguit alienationis probibitio non dum ad Institutos, sed etiam ad substitutos directa* num. 14.
Exclusio itidem Religionis, & Fisci nu. 18., & 20.
Ac Bonorum volita conservatio in agnatione num. 22., & 87.
Præsertim, si ratio isthæc expressa fuerit, tamquam finalis caussa dispositionis num. 23.
Et maximè, si agatur de Testatore nobili, num. 24.
Perpetui insuper fideicommissi conjecturam præbet dispositio in remotissimum tempus collata num. 26.
Sic etiam vocatio filiorum ex fœminis facta in stirpes, & non in capita num. 28.
Illud prætereà importat clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = num. 29.
Junctâ præsertim aliâ clausulâ = omni meliori modo = ibid.
Itemque illud resultat ex reciproca ordinata inter filios filiarum Testatoris substitutos num. 32.
Atque ex vocatione filiorum plurali numero num. 33.
Quæ omnes conjecturæ perpetuum arguunt fideicommissum, si seorsim; eòque magis, si unitim accipiantur num. 34.
Quando autem inefficaces illæ, ac rejiciendæ censeantur? à num. 90. ad 116.

9 *Ex alienationis probibitione ad gravamen restitutionis infertur.*
Sic etiam ex probibitione cujuscumque detractionis num. 14., & 98.

11 *Ex alienationis probibitione facta tùm Masculis ex Masculis, quàm Masculis ex fœminis volita in utrisque censetur Bonorum conservatio; sed vid.* num. 92., & seq.

12 *Filiorum primi gradus activa dumtaxat vocatio non congruit perpetuæ Bonorum conservationi à Testatore volitæ.*

15 *Trebellianica detractio primis dumtaxat heredibus competit.*
Ipsius tamen detractionis probibitio facta etiam substitutis, inutilis non remanet, & quare? num. 16., & 17.

16 *Ex actu etiam nullo mens Testatoris declarari valet.*

19 Filiorum *nomine etiam nepotes comprehensos arguit exclusio in casu delicti, vel ingressus in Religionem demandata.*
Et qualitas masculinitatis à Testatore volita num. 33.

20 *Privationis hereditatis pœna præcedentem supponit vocationem.*

21 *Gradualis succedendi ordo solùm perpetuis fideicommissis convenit.*

25 *Ad fideicommissum ordinatum favore agnationis nepotes etiam, ac pronepotes veniunt sub nomine filiorum.*
Præsertim, dispositione in remotissimum tempus collatâ num. 27.

25 *Ex dispositione collata in tempus remotissimum Descendentes omnes etiam ex fœminis, censentur ad fideicommissum vocati.*

28 *Stirps conficitur ex serie plurium graduum.*
In stirpes autem facta vocatio filiorum ex fœminis, ad omnes porrigitur earum Descendentes ibid.

31 *Sub* Filiorum *nomine promiscuè cum nomine* Descendentium *à Testatore adhibito, veniunt nepotes, ac pronepotes omnes.*

35 *Substitutio quando per meram vulgarem concepta dicatur?*, & num. 36. & seq.

36 *Testator in defectu omnium Descendentium masculorum vocando simpliciter Masculos fœminarum, eos per vulgarem vocasse censetur.*
Amplia ut num. 37., & 38.

37 *Substitutio, licèt concepta per verbum* = Relinquo = *aut alia verba ejusmodi merè communia, per vulgarem, non per fideicommissariam intelligitur.*

Hac-

Hæcque communior est opinio ibid.

38 Procedit, etiamsi facta esset nominibus collectivis plurium graduum, & personarum.

Per vulgarem præterea intelligitur, etiam cum facta est institutio heredis, ejusque Successorum num. 41.

Ac etiam adhibitis clausulis = successive =, vel ordine successivo = vel post eum = num. 42.

Declara, hæc procedere, nisi adsint verba expressè importantia tractum temporis successivum num. 43.; hic autem ex quibus resultare dicatur? num. 44., & seq.

39 Descendentium nomen collectivum est plurium graduum, & personarum, ac futurum tempus respicit.

40 Ulteriores Descendentes potentiâ, & habitu dumtaxat vocati censentur, quatenus scilicet primi instituti nolint, vel nequeant esse heredes; intellige, ut num. 43.

44 Tractus temporis successivus non importatur per nomina simpliciter collectiva plurium graduum, & personarum.

45 Sed quando non solùm activa, verùm etiam activa vocatio ex verbis, & clausulis resultat, & quæ illæ sint? num. 46.

46 Clausula = de gradu in gradum =, de uno in alium, vel = de herede in heredem = adjectæ nomini Descendentium, tractum temporis successivum important.

47 In substitutione vulgari, adhibito licèt collectivo nomine plurium graduum, & personarum, nequit considerari tractus temporis successivus.

48 Successivus ordo resultans ex nomine plurium graduum collectivo, activus dumtaxat est.

Nec sufficit ad fideicommissum inducendum? ibid. & num. 90.

49 Fideicommissum consistit in passivo gravamine personæ activè vocatæ, & jam admissæ.

50 Tractus temporis successivus ex conjecturis, nonnisi concludentibus valet induci.

51 Perpetui fideicommissi conjecturæ ut recessum à vulgari inducant, concludentes esse debent.

52 Et quæ ad aliud referibiles non sint, & num. 91.

Procedit etiam in fideicommisso Ascendentis num. 58.

53 Verba, & clausulæ eum dumtaxat casum, quem respiciunt, informant.

54 Repetitio perpetui fideicommissi inducta non censetur in substitutione continente novas personas, & gradus.

55 Maximè, si inter easdem diversa ratio militet, & num. 56.

56 Agnationis conservatio volita in substitutione Masculorum ex Masculis, cessat in altera Masculorum ex fæminis.

57 Agnatitia qualitas non à natura, sed à Jure proficiscitur.

59 Filiorum nomen suâptè naturâ non continet graduum pluralitatem, & ad solos Liberos primi gradus restringitur.

60 Masculi ex fæminis vocati post Masculos ex Masculis, istorum respectu dicantur per fideicommissariam vocati.

61 Non inde tamen ad passivum eorum gravamen potest inferri.

62 Fideicommissum, decedente substituto restituere non gravato, expirat.

63 Filiorum nomen ex propria significatione restringitur ad filios primi gradus, & num. 67.

66 Filiorum nomine, etiam in fideicommisso Ascendentis, non veniunt nepotes, & pronepotes, & num. 69.

68 Filiorum nomine nepotes, nonnisi per impropriationem possunt venire.

74 Filiorum nomen ad nepotes porrigi, cum agitur de istorum favore, æquius est, quam cum de favore Extranei.

76 Filiorum nomen, deficientibus conjecturis pro illius extensione ad nepotes, & pronepotes, strictè interpretandum est.

77 Nominis filiorum extensionem ut inducant, conjecturæ, sufficit, quod reddantur dubia.

78 Conjecturæ autem pro illa militantes aliis contrariis eliduntur.

Hæque in conflictu prævalere debent, licèt pauciores, & minùs efficaces ibid. & quæ sint contrariæ conjecturæ num. 79., & seq.

79 Vocatio Masculorum ex filiabus Testatoris cum dictione = prædicti =, restricta censenda est ad Masculos immediatè natos.

Hinc autem ad Masculos immediatè natos restricta censenda est etiam vocatio Masculorum ex fæminis ibid.

80 Præsertim, si agitur de excludendo dumtaxat passivo eorum gravamine.

81 Quo casu dictio illa = prædicti = operatur restrictionem dicti gravaminis ad personas præcisè designatas.

82 Discretivus loquendi modus diversam arguit Testatoris voluntatem.

83 Testator, si, cum voluit nepotes vocare, id expressit, cum id non expressit, censetur noluisse.

84 Superfluitas in omni dispositione vitanda est.

85 Filiorum nomen quando in sua naturali significatione censeatur à Testatore acceptum? & num. 104.

86 Nomen filii non tamquam genus, sed tamquam species acceptum, ultra filios primi gradus non porrigitur.

87 Filiorum appellatione, si desit agnationis contemplatio, & digressus ad plures substitutionum gradus, nepotes non comprehenduntur.

88 Conjecturalis materia semper est dubia.

89 Pro exclusione perpetui fideicommissi semper in dubio judicandum est.

92 Alienationis prohibitio suâptè naturâ perpetuitatem, & gravamen fideicommissi non inducit.

93 Agnationis conservandæ ratio cessat in filiis masculis fæminarum.

Cessatque proindè alienationis, atque cujuscum-

cumque detructionis probibitio ob eamdem rationem facta num. 98., & 100.

94 *Agnationis conservandæ ratio considerata in descendentia Instituti, ad substituti descendentiam trahi nequit.*

95 *Neque ab Agnatis ad Cognatos fideicommissum valet extendere*, & nu. 106.

96 *Agnationis ratio suâptè naturâ ad solos Agnatos restringitur*, & nu. 105.

97 *Clausulæ* = modo formâ, & ordine supradictis = *rationem agnationis restringunt ad Agnatos tantùm.*

98 *Alienationis probibitio ratione agnationis conservandæ omnibus substitutis indefinitè facta, cessat in quibus dicta ratio verificari nequit.*

99 *Istorumque passivum gravamen inducere non potest, nisi favore suorum Liberorum, vel Coheredum reciprocè substitutorum.*

100 *Comprehensionis nepotum sub nomine* filiorum *sufficiens conjectura non est probibitio cujuscumque detractionis.*

Minùsque dispositio in remotissimum tempus collata nu. 107.

Nec itidem vocatio filiorum plurium fœminarum facta in stirpes, & non in capita nu. 111.

Eamdemque comprehensionem non arguit clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum = num. 112.

Aut promiscuè adhibitum filiorum, & Descendentium *nomen* num. 113.

Sicuti etiam illam non inducit reciproca ordinata inter filios fœminarum, quando non legitur in eorùm filiis repetita, num. 114.

Conjectura autem desumpta ex vocatione filiorum facta plurali numero, tamquam futilis, rejicitur num. 115.

Et nimis vaga reputatur qualitas masculinitatis à Testatore volita num. 116.

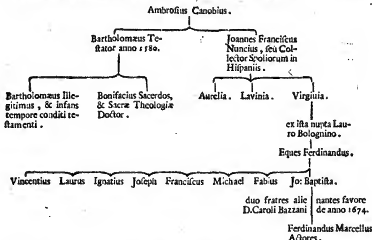
101 *Fideicommissum de casu ad casum, & de persona ad personam non extenditur.*

108 *Dispositio in remotissimum tempus collata, graduali ordine, & successivo tractu temporis deficiente, nepotum vocationem sub nomine filiorum tantùm activam potest inducere.*

109 *Quæ semper per meram vulgarem facta dicitur.*

110 *Ulterioribus Descendentibus filiarum fœminarum activè à Testatore vocatis, non benè infertur ad passivum eorumdem gravamen.*

112 *Clausula* = omni meliori modo = *confirmat, non alterat dispositionem.*

NOBILIS Vir Bartholomæus Canobius in suo ultimo, cum quo decessit, testamento condito anno 1587., plura tum stabilia, tum etiam alia Bona reliquit Bartholomæo filio naturali ad ipsius preces legitimato illaque subjecit fideicommisso particulari ordinato cum pluribus substitutionibus ad eum non pertinentibus, heredem verò universalem scripsit Bonifacium filium ex justis nuptiis scriptum, à quo tamen cum sperare non posset familiæ suæ propagationem, eò quod Sacerdotali charactere insignitus reperiretur, illi substituit præfatum Bartholomæum, quem gravavit onere perpetui fideicommissi favore omnium filiorum, & Descendentium masculorum, qui tamen ex Masculo, & ex legitimo Matrimonio progeniti essent, his deficientibus, vocando etiam filios extra figuram Matrimonii susceptos; sin autem nullam nec legitimam, neque illegitimam sobolem ex dicto Bartholomæo in lucem edi contin-

tingeret, post substitutionem R. P. D. Jo:Francisci Canobii Nuncii, & Collectoris spoliorum in Hispaniarum Regnis, substituit filios masculos Aureliæ, Laviniæ, & Virginiæ filiarum suarum.

Hanc substitutionem, quæ hodiernæ controversiæ causam præbet, his verbis concepit = *Et si contingat, omnem lineam Masculorum supra institutorum, & vocatorum extingui, substituit quoad usumfructum Rev. D. Jo: Baptistam Canobium Secretarium Brevium Sanctissimi Domini Nostri Papæ, donec vixerit, quo verò ad nudam proprietatem, eo vivente, & eo mortuo, etiam quoad plenam proprietatem filios Masculos legitimos, & naturales filiarum prædicti D. Testatoris in stirpes, & non in capita, eosque invicem substituit, & prædicta omnia vulgariter, & per fideicommissum, & omni meliori modo, quo fieri potest* =, ut ex testamento lit. *E*.

Exoptansque Testator integram, ac perpetuam suorum Bonorum conservationem in agnatione, *non ignarus* (sunt verba testamenti) *virium sui patrimonii, vetuit, & expressè prohibuit dictis omnibus tàm universaliter, quàm particulariter institutis, & substitutis omnem, & quamcumque venditionem, & alienationem Bonorum suorum stabilium, quia enixè cupit, eam conservari in ejus agnatione modo, formâ, & ordine supra dispositis* =

Eandemque ob rationem = *expressè vetuit, & prohibuit dd. Bartholomæo, R.P.D. Bonifacio, & omnibus supra institutis, & substitutis quamlibet omnem, & quamcumque detractionem trebellianicæ, ac etiam si, & quatenus, ac quibus potest, legitimæ, & cujuslibet quotæ, cum enixè cupiat, Bona sua stabilia conservari integra, & illibata ordine, quo supra.* =

Et demum = *probibuit, ejus Bona prædicta posse in Fiscum, vel Religionem transferri, etiamsi d. Bartholomæus, vel Rev. D. Bonifacius, aut alius quivis substitutus Religionem ingrederetur, aut delinqueret, adeò quod Bona ipsa venirent confiscanda, quæ quidem principaliter fecit, ut conserventur Bona sua in agnatione, juxtà supra ordinata, non quidem, ut Religioni, vel Fisco fraudem faceret* = hisque casibus Religioso, & delinquenti alios sequentes in gradu substituit.

Post obitum Testatoris decessit absque filiis Bartholomæus, &, mortuo etiam R. P. D. Jo. Francisco illius fratre, & Jo. Baptista de Canobiis, Bonifacius, qui reliquus omnium fuit, contendens, fideicommissum paternum liberum in sui persona fuisse effectum, egit pro libertate Bonorum adversus filios masculos filiarum fœminarum Testatoris, suarumque respectivè sororum, Causâque delatâ ad *Sac. Rotam*, re diligenter discussâ, responsum fuit, post obitum Bonifacii fideicommissum devolvendum esse ad præfatos filios masculos fœminarum, ad normam ultimæ substitutionis superiùs relatæ, ut patet *ex decisionibus editis die 7. Junii, & 12. Decembris 1601. cor. Lancellotto*, inscriptis *Bonon. fideicommissi de Canobiis*; proindeque, secuto Bonifacii obitu, vigore Judicati Rotalis, Eques Ferdinandus Bologninus filius Virginiæ Canobiæ alterius ex filiabus Testatoris adeptus fuit possessionem Bonorum d. fideicommisso suppositorum, eademque delata deinceps fuere in Com. Fabium, & Jo: Baptistam de Bologninis Equitis Ferdinandi filios, qui anno 1674., prædium quoddam nuncupatum *di Secerni* vendiderunt D. Bazzano.

Cum autem DD. Comites Marcellus, aliique de Bologninis filii Jo: Baptistæ alienantis, idem prædium vindicare contendant, uti suppositum fideicommisso, quod adhuc durare dicunt favore omnium Descendentium masculorum ex filiabus fœminis præfati Bartholomæi fideicommittentis, requisitus fui, ut pro veritate judicium meum proferre, sententiamque dicere velim, num scilicet d. prædium, uti effectum liberum, validè alienari potuerit, vel potius adhuc duret fideicommissum, cujus virtute præfati DD. Comites de Bologninis Actores illud jure propriæ vocationis ab Emptore vindicare possint?

Laborem omnem, munusque meum præoccupasse jam videtur diligens, & ingeniosus dictæ Causæ Patronus, qui, re sedulò enucleatâ, luculentèr exposuit momenta omnium rationum, quæ in hac ancipiti quæstione in utramque partem afferri possunt, ideòque in re jam acta, eâ, quam ratio Causæ permittet, brevitate, illa iterùm perstringam, ut post eadem diligentèr examinata, tutiùs dijudicari possit, quænam ex Partibus meliora jura foveat.

Quæstio itaque, quæ examinanda proponitur eò pertinere videtur, an scilicèt vocatio filiorum masculorum ex filiabus fœminis Testatoris restringatur ad activam dumtaxat vocationem dd. filiorum masculorum ex fœminis, atque etiam eorum Descendentium, adeout in illorum prima admissione expiraverit substitutio, sublato quolibet passivo gravamine favore ulteriorum graduum, vel potiùs eadem, prætèr activam vocationem, secumferat passivum quoque gravamen, cujus vigore filii fœminarum jam admissi, gravati dicendi sint perpetuo descentivo fideicommisso favore omnium nepotum, & pronepotum, & quorumcumque ulteriorum Descendentium, quemadmodum primi heredes instituti à Testatore gravati reperiuntur favore omnium Descendentium masculorum ex Masculo.

Et quidem favore dd. pronepotum plura urgere videntur argumenta suadentia fideicommissi perpetuitatem; nam, licèt ipsis obstet duplex illa juris nostri certissima regula, quarum primâ statuitur, quod vocatio filiorum masculorum ex filiabus fœminis Testatoris, utpotè facta nomine collectivo, intelligenda sit per simplicem vulgarem, quæ expiret, primis illarum filiis 1
adeuntibus, atque agnoscentibus fideicommissum, juxta famigeratam, & ab omnibus receptam theoricam *Cumani in leg. cum ità 33. §. In fideicommisso ff. de leg. 2., & in leg. Gallus §. Quidam rectè ff. de liber., & posth.*, alterâ verò traditur, filiorum appellatione ex propria significatione non comprehendi nepotes, aut pronepo- 2
tes, *l. quod si nepotes 6. ff. de Testam. Tutel. §. fin. Instit.*

Instit. quib. Testamento Tutores dari possunt; ni-
hilominus æquè certa est utriusque regulæ li-
3 mitatio firmans, à supradicta theorica Cumani
passim recedi ex conjecturis, ut per Fusar.
quæst.382. per tot., Menoch. de præsum. lib.4.
præsum.72., Rot. decis.41. post Michalor. de fra-
tribus, cor. Arguel. decis.54., in rec. decis.125.
part.1., decis.42. part.14., in Romana fidei-
commissi 26. Novembris 1696. §. Et quidem non
solùm coram Caprara, confirmata 20. Junii 1698.
coram eodem, & 9. Maii 1701. §. Et quamvis
cum seqq. coram Rmo Molines Decano, in Roma-
na, seù Firmana fideicommissi de Burattis 15. Ju-
nii 1699. §. Quoniam ad articulum fideicommissi,
& 20. Januarii 1700. §. Retenta siquidem methodo
cor. R.P.D. Priolo.

Prout etiam, cum jura nostra non verborum,
aut sermonis proprietatem, sed mentem profe-
4 rentis inspiciendam esse præcipiant, ut pro in-
cludendis nepotibus, & pronepotibus sub nomi-
ne filiorum docuit Alex. cons.1. num 13. lib.1.,
Cephal. cons.107. num.17. lib.1., Mart. Medic.
exam.1. num.25., Rot. coram Merlin. decis.206.
num.12., & seqq., coram Card. Celso decis.229.
num.7. & 8., in recen. decis.693. num.4. part.2.,
in Urbevetana fideicommissi 17. Martii 1684., &
12. Januarii 1685., & 8. Februarii 1686. coram
Rmo d' Hervault Archiepiscopo Turonen., in
Parmen. Beneficii 25. Februarii 1693. §. Neque
perpetuæ, & 15. Januarii 1694. §. Talisque con-
jectura cor. bo. me. Ursino, si Testator in sua di-
5 spositione usus fuerit verbis importantibus tra-
ctum temporis successivum, vel ex aliis conje-
cturis appareat exoptasse perpetuitatem fideicom-
missi, cum hanc per meram vulgarem assequi
nequeat, fideicommissariam ordinasse dicendus
est, cujus vigore personæ omnes in collectiva
6 substitutione vocatæ, ceteris ulteriorum gra-
duum restituere gravatæ censeantur, juxta distin-
ctionem ab eodem Cumano traditam locis citatis,
Decian. cons.28. num.17. lib.2., Menoch. cons.44.
num. 1., Fusar. de substit. d. quæst.382. nu.50.,
& seqq., Rot. Ferrarien. apud Giovagn. cons.75.
num. 0. lib.1., Peregr. decis.111. num.3., Rot.
cor. bo. me. Emerix decis.538., & in d. Romana
fideicommissi 26. Novembris 1696. §. De mente au-
tem coram Caprara, & in aliis locis mox citatis,
ac per consequens nepotes, pronepotes, ceteri-
que omnes Descendentes vocati dicuntur ad fi-
deicommissum, quod Testator perpetuò durare
voluit, Rot. cor. Coccin. decis.1162. num.3., in
Romana, seù Reatina fideicommissi de Vincenti-
nis 14. Junii 1697. §. Etenim quidquid foret cor.
Muto, in Romana fideicommissi 8. Martii 1697.
sub initium, & 28. Junii ejusdem anni §. Vocatio
namque cum seqq. cor. eod. Ursino, & hæc utrius-
7 que regulæ limitatio faciliùs recipitur, quando
agitur de dispositione ordinata ab Ascendente, ut
pro recessu à prima regula tradit, Rot. decis.559.
num.1. coram bo. me. Emerix, & pro recessu à
secunda Fusar. de substit. quæst.320. num.54.,
Torr. de majorat., & Castill. decis.152. num.44.
lib.2., Mart. Medic. decis.1. num.34., decis.661.
num.8. in fine part.4. tom.3. recen., decis.57. n.18.
post Torr. de majorat. & primog. Ital., in Roma-
na fideicommissi 8. Martii 1697. §. 2. in fin. coram
bo. me. Ursino.

Plurimæ autem in nostra hypothesi concurre-
re dicebantur vehementissimæ conjecturæ præse- 8
ferentes perpetuitatem fideicommissi, quarum
prima eliciebatur ex prohibitione alienationis à
Testatore directa ad omnes vocatos tàm ad
particulare, quàm ad universale fideicommis-
sum, eamdem expressè extendendo ad omnes
substitutos, quippè tàm primis hæredibus insti-
tutis, quàm generalitèr omnibus etiam substi-
tutis prohibuit quamcumque Bonorum aliena-
tionem, cum autem sub nomine substitutorum 9
contineantur filii masculi filiarum fœminarum,
ipsis etiam indicta dicenda est prohibitio aliena-
tionis; si autem illis prohibita est alienatio, per
consequens injunctum dici debet passivum grava-
men favore ulteriorum Descendentium, ut, benè
perpendendo hujusmodi prohibitionem factam 10
vocatis, firmavit Rot. in d. Romana fideicommissi
25. Novembris 1696. §. Concurrit insuper, &
20. Junii 1698. §. Et rursus cor. R.P.D. Capra-
ra, & 9. Maii 1701. §. Tantò magis cor. Rmo Mo-
lines, & in Romana, seù Firmana fideicommissi
de Burattis 20. Januarii 1700. §. Ultra præceptum
cor. R.P.D. Priolo.

Inutilis enim ceteroquin extitisset hujusmodi
prohibitio nulli ulteriori substituto profutura,
& quemadmodum illa in præcedenti substitutio- 11
num serie ordinata favore Masculorum ex Ma-
sculis, facta dicenda est pro perpetua conserva-
tione Bonorum penes omnes Masculos ex Ma-
sculis, ita etiam in secundo ordine substitutio-
num Masculorum ex fœminis directa censetur
ad perpetuam conservationem penes Masculos
omnes ex fœminis, quibus illa prodesse poterat,
quam certè assequi non poterat nec per solam 12
vocationem activam filiorum primi gradus, nec
per simplicem vulgarem, quâ proindè exclusâ,
omnes per fideicommissariam vocatos dicendos
esse, tradunt Decian. respons.84. lib.4., Fusar.
de substit. quæst.160. num.10., Peregr. decis.111.
num.2., Rot. apud Giovagn. respons.75. num.72.
cum seqq. lib.1., decis.10., & decis.143. num.1.
part.1. recen., decis.580. num.5. part.4., decis.
284. num.24. cum seqq. part.5., decis.429. n.11.
part.13., cor. Bich. decis.522. num.25., coram
bo. me. Emerix decis.703. num.2., in d. Romana
fideicommissi 26. Novembris 1696. §. Quod maxi-
mè, & 20 Junii 1598. §. Maximè quia coram
R.P.D. Caprara, 9. Maii 1701. §. Certiùs quia
cor. Rmo Molines, in Romana, seù Firmana fi-
deicommissi de Burattis 15. Junii 1699. §. Acce-
dit tertiò, & 20. Januarii 1700. §. Ultrà coram
R.P.D. Priolo, & filiorum nomen justâ inter-
pretatione proficiscente ex voluntate Testatoris 13
extendendum esse ad nepotes, Rot. cor. san. me.
Alex. VIII. decis.113. num.15., & seqq., Man-
zaned. decis.117. num.2., Merlin. decis.206. sub
num.3., & decis.218. num.25., in rec. decis.693.
num.5., & decis.718. num.2. & 3. part.2., de-
cis.40. num.5. part.5., in Urbevetana fideicommis-
si 17. Martii 1687. §. Non obstante coram Rmo
d' Her-

& Hervault Archiepiscopo Turonen., *in Urbevetana Censuum 26. Martii 1696. §. Secunda est*, *confirmata 27. Junii ejusdem anni §. Famulatur cor. R.P.D. Caprara.*

Huic absimile non est aliud argumentum de-
14 ductum ex prohibitione cujuscumque legalis detractionis tàm legitimæ, quàm trebellianicæ facta tùm Institutis, tum Substitutis; quæ paritèr convenire nequit activæ tantummodò vocationi per vulgarem substitutionem inter eosdem substitutos, quos inter numerantur filii masculi, qui ex fœminis superessent tempore purificati fideicommissi, *clar. me. Card. de Luc. de fideic. disc.70. sub num.9. vers. Tertiò strictissima*, *Fusar. de substit. quæst.320. num.78.*, *& seqq.*, *Rodulphin. alleg.22. num.14.*, *& alleg.24. num.5.*, *Rot. decis.402. num.6. part.9.*, *decis.307. nu.10. part.16.*, *coram bo. me. Emerix decis.538. nu.9.*, sed iidem ex mente Testatoris passivè gravati præsupponuntur favore ulteriorum Descendentium, *Peregr. de fideic. art.3. num.1.*, *art.5. n.12. vers. item prohibitio*, *Mantic. de conject. lib.4. tit.5. art.14. num.4.*, *Menoch. de præsum. lib.4. presum.58. num.15.*, *Mans. consult.84. num.4.*, *Rot. cor. Arguell. decis.54. num.32.*, *& in Romana fideicommissi de Varesiis 6. Aprilis 1696. cor. Rmo Molines Decano*, in qua occurritur obje-
15 cto illi, quod jus detrahendi trebellianicam primis dumtaxat heredibus à jure nostro impartitum reperiatur, ideoque ex prohibitione inutilitèr facta personis illam detrahere non valentibus, nulla elici potest justa conjectura pro perpetuitate fideicommissi, & nepotum, atque pronepotum comprehensione, quia, ut benè pro-
16 sequitur d. *decisio*, etiam ex actu insubsistenti elici valet conjectura pro declaranda mente Testatoris, quamquam reverà d. prohibitio injuncta omnibus substitutis, non possit dici penitùs inutilis, cum adposita censenda sit ad cautelam,
17 pro dirimendis nempe disputationibus fieri solitis, an trebellianica non detracta à primo herede, detrahi possit à substituto, de quo actum fuit *in Romana Trebellianicæ 28. Junii 1684. coram Albergato.*

Plurimum etiam urgere videbatur tertia con-
18 jectura resultans ab exclusione Religionis, & Fisci in casu, quo Bartholomæus, vel Bonifacius, *vel alius quivis substitutus Religionem ingrederetur, aut delinqueret &c.* subdendo, *quod ex nunc eos, & eum privavit, & Bona ad sequentem in gradu transtulit de uno in alterum usque ad finem dd. substitutionum, ordine, quo supra*, ex hujusmodi enim ordinatione fideicommissi facta in casu delicti, & exclusionis Religionis justa elicitur interpretatio fideicommissi conditi in casu mortis, ut pro excludenda vocatione per simplicem vùlgarem firmavit *Rot. coram Emerix decis.56. num.12.*, & inducenda
19 comprehensione nepotum sub nomine filiorum *in Urbevetana Censuum 27. Junii 1695. §. Non minùs urgens cor. R.P.D. Caprara*, *in d. Romana fideicommissi 8. Martii 1697. §. Denique id ipsum coram Ursino*, par siquidem ratio in utroque casu Testatorem movisse censetur, *ad Text. in leg. Gallus 29. §. Et quid si tantum ff. de liber. & posth.*, *l. fideicommissariam 11. §. Si cui ità ff. de leg.3.*, *& in l. si mater 3. C. de instit.*, *& substit.*, *Rot. decis.1. num 81. part.10. rec.*, *in Romana fideicommissi de Varesiis 28. Februarii 1695. §. In nihilo refragante coram Rmo Molines Decano.* Et sanè, cum suo illa generalitate verborum = *alius quivis substitutus* = veniant omnes fœminarum 20
Descendentes, quâ justâ ratione dici potest, quod ipse privaverit quemcumque delinquentem, seù profitentem Religionem, si eumdem non honoraverat? quem enim non vocaverat, privare non poterat, *Menoch. cons.613. num.8. cum seqq.*, *Cyriac. contr.96. num.50.*, *Rot. cor. Bich. decis.605. num.1. cum seqq.*, haud enim, indictâ in his casibus privationis pœnâ, præcipere potuisset, quod Bona transferrentur ad sequentem in gradu de uno in alterum, nisi ii, 21
qui in gradu sequi poterant filium masculum fœminarum delinquentem, vel profitentem Religionem, fuerint vocati, *Cravet. cons.155. num.8.*, *Roland. cons.70. nu.39.*, *& seqq. lib 3.*, *Rot. cor. Dunozz. Jun. decis.3. num.5.*, *& in rec. decis.84. num.5. part 10.*

Exuberare posset ad assumptum confirmandum toties expetita Bonorum conservatio in agnatione à Testatore volita; verùm, quasi id 22
non sufficeret expressisse in prohibitione alienationis, & detractionum, & in exclusione Fisci, & Religiosorum, in aliis etiam testamenti partibus expressè professus fuit, Bona sua subjecisse fideicommisso cum dictis arctissimis vinculis pro conservatione agnationis suæ, hancque ob causam vocationem filiorum masculorum nasciturorum ex suis filiabus contulit in tempus remotissimum, extinctionis scilicet lineæ masculinæ tàm legitimæ, quàm illegitimæ; contemplatio autem agnationis, & vehemens illud votum Testatoris Bona sua conservandi penès Agnatos excludit procul dubio vulgarem, *Berett. cons.118. num.3.*, *Tarrett. cons.164. num.8. lib.3.*, *Cephal. cons.137. num.13.*, *Raudens. cons.22. cum num.46.*, *Buttell. decis. ultim. volunt. decis.2. num.36.*, *Rot. decis.41. num.2. post Michelor. de fratrib.*, *coram Bich. decis.287. num.15. & 25.*, *& decis.622. num.20. & 22.*, *cor. Arguell. decis.56. num.8. & 9.*, *coram Dunoz. Jun. decis.3. num.4.*, *in rec. decis.125. num.7.*, *& decis.143. num.6.*, *& seqq. part.1.*, *decis.344. num.16. part.2.*, *decis.41. num.8. part.8.*, *decis.465. num.16.*, *& seqq. part.14.*, *decis.81. num.2. & 9. part.16.*, maximè quia hujusmodi rationem semper expressisse videtur veluti causam finalem suæ dispositionis, ut in propositum tradunt 23
Giovagn. cons.75. num.26. lib.1., *Caren. resol.67. num.9. cum seqq.*, *clar. me. Card. de Luc. de fideic. disc.70. num.9.*, *Rot. cor. Merlin. dec.206. à num.30.*, *& decis.248. à num.25.*, *Rot. in d. Urbevetana Censuum 26. Martii 1696. §. quarum prima*, *confirmata 27. Junii ejusdem anni §. Inter conjecturas coram R.P.D. meo Caprara*, nonnisi enim perpetuo fideicommisso Testator hujusmodi perpetuam permanentiam, & Bonorum conservationem in familia, & Agnatis assequi po-

test, Valenz. conf. 85. num. 28., Rimin. Jun.
conf.23. num.227. lib.1., Fusar. de subst. qu.382.
num.59., Rot. decis.344. num.16. part.12., de-
cis.41. num.7. part.8., coram Bichio decis.622.
num.21., coram Arguell. decis.55. num.21., &
seqq., in Balneoregien. fideicommissi 5. Decem-
bris 1692. §. Verum etiam coram R.P.D. Capra-
ra, in dicta Romana, seù Firmana fideicommissi
de Burattis 15. Junii 1699. §. Accedit tertiò, &
20. Januarii 1700. §. Qui professò coram R.P.D.
Priolo; Fortius verò, quando agitur de Testato-
24 re nobili, qui magis sollicitis votis hunc finem
assequi velle præsumitur, Valenz. conf.40. n.19.,
Tiraquell. de nobilitat. cap.3. num.23., Mantic.
de conject. lib.6. tit.10. num.3., Leo decis. Va-
lent. decis.60. num.3., Rot coram Arguell. de-
cis.54. num.38., & seqq., exclusâ autem vulga-
25 ri, vocatio restringi nequit ad solam activam
vocationem filiorum, sed eorum appellatione
nepotes etiam, ac pronepotes vocati censentur
ad fideicommissum ordinatum favore agnatio-
nis, Caren. resol.67. num.4., Cald. de potest. eli-
gend. lib.3. cap.14. num.29., Mans. consult.322.
num.6., & seqq., Molina de Primog. lib.1.
cap.6. sub num.28., Rot. decis.718. sub num.3.
part. 2., & decis.465. num.14., & seqq. parti
14., & decis.397. num.13. part.15., in Ur-
bevetana fideicommissi 17. Martii 1684. §. Non
obstante, & 12. Januarii 1685. §. Hac tamen
omnia, & 8. Februarii 1686. §. Ex donatione co-
ram Rmo d' Hervault, Rot. in d. Urbevetana
census 26. Martii §. Tertio quia, & §. Demum
confirmari, & 27. Junii 1696. §. Addebatur co-
ram R.P.D. Caprara.

Ut etiam ex substantia dispositionis collatæ in
26 remotissimum tempus, & casum extinctionis
totius lineæ tàm legitimæ, quàm illegitimæ
inducta dicenda est substitutio fideicommissaria
omnium descendentium ex fœminis. Testator
enim hoc casu considerasse dicitur tractum tem-
poris successivum, Rot. decis.212. num.4. part.4.
tom.1. rec., coram Arguell. decis.81. num.21.,
& seqq., coram Peutinger. decis.236., in d. Ro-
mana, seù Firmana fideicommissi de Burattis 15.
Junii 1699. §. Secundò quando, & 7. Januarii
1700. §. Nec non ad suadendam coram R.P.D.
27 Priolo, ac per consequens, sub appellatione filio-
rum, nepotum etiam, & pronepotum facta com-
prehensio, Spad. conf.261. num.10. & 15. lib.3.,
Andreol. contr.82. num.8., Altograd. conf.10.
num.3. 8. & 13. lib.2., Caldas de potest. eligend.
lib.3. cap.14. n.28., Crass. recept. sentent. §. Fidei-
commissum quæst.10. num.6., Mans. consult.303.
num.10., Adden. ad decis.199. num.1., & seqq.
part.8., Mart. Medic. decis. Senen. 1. num.64.,
Rot. coram Merlin. decis. 306. num.13., coram
Coccin. decis. 2123. num. 93., & seqq., coram
Dunozet. Jun. decis.3. num.7. & 15., cor. Card.
Celso decis.229. num.8., & seqq., decis.257. n.14.
& 15., coram Card. Cerro decis.491. num.4.,
decis.279. num.15. part.6., decis.297. num.12.,
& 398. num.8. part.15.

28 Accedit his quarta conjectura promanans ex
vocatione filiorum ex fœminis, facta in stirpes,
& non in capita, quippe stirps conficitur ex serie
plurium graduum, ideoque Testator, vocando
stirpem, non solùm filios, sed etiam ulteriores
Descendentes ex eisdem superstites vocasse dici-
tur, Rustic. in l. cum Avus lib.6. cap.12. nu.51.,
& seqq., Fusar. de substit. quæst.320. num.39. &
43., Rodulph. alleg.24. num.8., Barz. decis. Bo-
non. 9. num.7., Castald. consult.142. num.16.,
Barbos. appell.99. num.108., Altograd. conf.65.
num.32. lib.1., Gratian. discept.687. num.2. 8.
& 9. Prout etiam ex clausula vulgariter, pupil- 29
lariter, & per fideicommissum importari claram
voluntatem Testatoris substituendi filios, nepo-
tes, & pronepotes non solùm per vulgarem, sed
etiam per fideicommissariam, tradit Rot. coram
bo. me. Emerix decis.538. num.7., aliique relati
per Andreol. contr.368. num.20., junctâ præser- 30
tim clausulâ = omni meliori modo =, de qua paritèr
Andreol. d. contr.368. num.19.

Quintò, ut benè in facto observat Dominus
Causæ Patronus, Testator in aliis testamenti lo- 31
cis pro synonimis habuit nomen filiorum, & no-
men Descendentium, ideoque sub filiorum no-
mine comprehensi dicendi sunt nepotes, & pro-
nepotes omnes, quemadmodum iidem continen-
tur sub nomine Descendentium, Palm. alleg.168.
num.15., Fusar. de substit. quæst.320. num.78.,
Rot. cor. Bich. decis.25. num.6., & seqq.

Denique, præter alias, conglomerari possent
conjecturæ desumptæ ex reciproca ordinata inter 32
dictos filios filiarum Testatoris postremo loco
institutos, in proposito ponderata à Mansio consult.
303. num.7., Manzaned. decis.457. num.1., &
seqq., decis.272. num.6. & 7. part.6., decis. 34.
num.8. & 9. part.9. rec., in Romana fideicommis-
si de Varesiis 6. Aprilis 1696. §. His sic præhabi-
tis cum seqq. coram Rmo Decano; ex vocatione 33
filiorum facta in numero plurali, Fusar. de subst.
quæst.320. num.6., Rot. coram Bich. decis. 548.
num.27., & seqq., ex qualitate masculinitatis,
quam pariter pro comprehensione nepotum ex-
pendit Rot. coram Dunoz. Jun. decis.3. num.4.,
quæ omnes, si seorsim sumptæ, fideicommis-
si perpetuitatem, & filiorum comprehensio- 34
nem sub nomine nepotum convincerent, po-
tiori jure, unitim consideratæ, eamdem con-
firmabunt.

Quamquam verò hæc omnia argumenta pri-
mâ specie plurimùm urgere videantur pro indu-
cenda fideicommissaria substitutione tùm filio-
rum masculorum filiarum Testatoris, tùm etiam
aliorum omnium ulteriorum descendentium ex
illis, nihilominùs re diligentèr animo perpensâ,
certoque judicio libratis dd. rationum momen-
tis, eadem tanti esse visa non sunt, ut earum vi
abducti, deflectere cogamur à firmissimis juris
regulis, quibus demonstrabimus, ultimam substi-
tutionem à Bartholomæo fideicommittente or-
dinatam favore filiorum masculorum nascituro- 35
rum ex suis filiabus conceptam fuisse per meram
vulgarem; nam, cum ille, deficientibus omni-
bus suis Descendentibus masculis, eorumque li-
neâ masculinâ exhaustâ, simpliciter vocaverit fi-
lios masculos legitimos, & naturales filiarum
suarum,

36 ſuarum , eoſdem vocaſſe cenſetur per meram
vulgarem , nullum ſecumferentem paſſivum
gravamen , ſed eadem expiravit ſtatim , ac illi
ſucceſſerunt , & hereditatem adiverant , juxta
ſuperiùs relatam theoricam *Cumani in d. l. cum
ità §. In fideicommiſsis num.3. & 4. ff. de legat.2.*
quam communitèr ſequuntur DD. , & Tribu-
nalia, *Caſanat. conſ.46. num.18. & 19., conſ.49.
& 53., Surd. conſ.370. num.1. & 2., Bellon.
Jun. conſ.26. num.20., & ſeqq., Soccin. Sen.
conſ.113. num.5. lib.1., Caſtrenſ. conſ.434. in
fin. part.2., Ruin. conſ.59. nu.13., & ſeqq. lib.2.,
Mart. conſ.23. num.29., Peregrin. conſ.52. n.29.
lib.4., Menoch. conſ.85. num.78., & ſeqq., &
& conſ.496. nu.9., & ſeqq., & conſ.1056. n.1.,
& ſeqq., Redenaſch. conſ.10. num.2., & ſeqq.,
Gabriel. conſ.106. num.29. lib.2., Molin. de Pri-
mog. lib.2. cap.5. num.17., & ſeqq., & nu.39.,
Balduec. ad Ramon. conſ.16. num.18., Palm. ne-
pos alleg.46. ex num.37., & alleg.417. num.46.,
Creſpus de Valdaura obſerv.20. num.12., Urceol.
conſult.56. num.1. & 2., Rudolph. alleg.104.
num.7., & ſeqq., clar. me. Card. de Luc. de fi-
deic. diſc.91. num.3., & ſeqq., Urceol. deciſ.Flo-
ren. 13. num.10., & ſeqq., Rot. coram Gregor.
deciſ.207., ibique adden. num.9., coram Dunoz.
Jun. deciſ.132. num.6., & deciſ.777. nu. ultim.,
Arguel. deciſ.65. num.11., coram Card. Cerr.
deciſ.367. num.8., deciſ.440. num.14., & ſeqq.,
in rec. deciſ.225. num.26., & deciſ.266. nu.12.,
& ſeqq. part.1., deciſ.254. num.1. & 2. part.4.
tom.1., deciſ.221. & 326. utrobique num.1., &
ſeqq. part.5., deciſ.214. num.12, & 401. part.9.,
deciſ.190. num.8. part. 11., deciſ.163. num.1.
part.16., deciſ.242. num. 1., & ſeqq. part.17.,
deciſ.807. part.18., deciſ.349. num.1. & 2. part.
19., in Lucana Beneficii 7. Maii §.Patronatum,
& 3. Junii 1694. §. Injuſta coram Rño Molines.*
Quæ communis Doctorum omnium , & Tri-
37 bunalium traditio locum ſibi vindicat , ſive Te-
ſtator uſus fuerit verbis partim directis, & partim
communibus , ſivè etiam adhibuerit verba me-
rè communia , quale eſt verbum *Relinquo* , jux-
tà veriorem , magiſque hodiè receptam opinio-
nem , de qua *Rodulph. alleg.104. num.18., Jo-
ſeph. de Roſa conſult.42. num.6. in fin., Urceol.
deciſ. Floren. 13. num.13., Rot. cor. Ubald. deciſ.
33. num.7., coram Cavaler. deciſ.496. num.4.,
& ſeqq., in rec. deciſ.357. num.7. part.1., &
deciſ.349. num.1., & ſeqq. part.19., cor. bo. me.
Emerix deciſ.56. num.2., deciſ.88. num. paritèr
2., & deciſ.437. num.9.*
Imò verò ab ea recedere integrum non eſſet ,
38 tametſi vocatio concepta eſſet nominibus colle-
ctivis plurium perſonarum , & graduum , atque
reſpicientibus remotum , & futurum tempus ,
nam hoc etiam caſu facta cenſeretur per vulga-
rem , non autem per fideicommiſſariam , juxta
præciſos terminos theoricæ *Cumani* , qui loqui-
tur de vocatione Deſcendentium , quod eſt no-
39 men collectivum plurium perſonarum , & gra-
duum , reſpicitque futurum tempus , & tamen
iidem vocati dicuntur per vulgarem, non autem
per fideicommiſſariam , ob eam rationem , quia
ſucceſſiva illorum vocatio cenſetur ordinata in
potentia , & habitu , quatenùs ſcilicèt primi in-
ſtituti uolint , vel nequeant eſſe heredes , vel
agnoſcere fideicommiſſum , ideoque , eis ad-
miſſis , ceſſat vocatio , ſivè ſubſtitutio perſo- 40
narum ulterioris gradus , ut de communi teſtan-
tur *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.382. ex num.1.* , ubi
rejectâ contrariâ opinione , hanc dicit veriorem ,
& magis receptam , & iterum *quæſt.479. n.26.,
& ſub num.53. & num.88., Peregrin. conſ.23.
num.15. cum ſeqq.*, ubi reſpondet contrariis *lib.4.,
Redenaſch. conſ.10. num.20., & ſeqq., Bellon.
Jun. conſ.26. num.20. cum ſeqq., Mart. de ſucceſſ.
legal. part.3. quæſt.1. art.5. num.4. cum ſeqq., &
part.4. quæſt.24. art.2. num.1., & duobb. ſeqq.,
& num.27., & ſeqq., Cancer. variar. reſol. lib.1.
cap.1. num.118., & ſeqq., Manſ. conſult.131.
ex num.8., Joſeph. de Roſa conſult.42. num.3.,
& ſeqq., Balducc. ad Ramon. conſ.9. num.23.,
& ſeqq., Torr. de majorat. & Primog. Ital. part.2.
quæſt.30. num.6., & ſeqq., Palm. Nepos alleg.46.
ex num.37., & alleg.47. num.46.*, & perpetuò
tenuit *Rota* , *ut in deciſ.357. num.1., & ſeqq.
part.1., deciſ.366. num.9. & 10. part.4. tom.2.,
deciſ.231. num.7. & 8. part.5., deciſ.214. n.12.,
deciſ.255. num.46., deciſ.401. num.22. part.9.
rec., deciſ.24. nu.14. & 17. part.12., deciſ.242.
num. 1., & ſeqq. part. 17., deciſ.349. per tot.
part.19., cor. bo. me. Emerix deciſ.56., & de-
ciſ.88., & deciſ.437. num.3., Balducc. collect.
deciſ. & rer. judic. tit. de legat. & fideic. dec.49.
num.3., cum aliis in Romana Immiſsionis 19. Ja-
nuarii 1693. §. Non enim viſum fuit , & 15. Fe-
bruarii 1694. §. Quia cor. Rño Molines.*
Adeoque firmitèr DD. huic regulæ inhæren-
dum eſſe cenſuerunt , ut illi locum eſſe volue- 41
rint , etiam in caſu , quo Teſtator inſtituiſſet he-
redem aliquem , ejuſque ſucceſſores , *Rodulph.
alleg.109. num.2., & ſeqq., Rot. cor. Ludoviſ.
deciſ.207.*, ubi reſpondet contrariis , *& coram
Merlin. deciſ.145. num.4., & ſeqq.*, idem de-
terminando in alio etiam fortiori caſu , quo uſus
fuiſſet clauſulis=*ſucceſſivè, vel ordine ſucceſſivo*=, 42
vel =*poſt eum*=, quia,cum dd. verba præſeferentia
ordinem ſuccedendi intelligi poſſint etiam per
vulgarem , trahenda non ſunt ad fideicommiſſa-
riam , ut magis communiter tradiderunt *Decian.
conſ.26. num.37. lib.2., Laderch. conſ.92. ex n.6.
uſque ad fin., & præcipuè num.14., Ruin. conſ.99.
num.1. lib.2., Menoch. lib.4. præſum.71. nu.16.,
Alba conſ.29. n.18. lib.1., Rimin. Jun. conſ.535.
num.20., & ſeqq. lib.3., Angu.ſciol. conſ.1. n.16.,
Andreol. contr.239. num.7., & contr.409. num.
paritèr 7., Caſtald. conſult.74. num.1., & ſeqq.*
Quamobrem DD. omnes , qui ab iſta, cetero-
quin veriori , & communi traditione recedi ali-
quando poſſe, docuere, id admiſerunt eo dumta- 43
xat caſu , quo Teſtator adhibuerit nomina colle-
ctiva plurium perſonarum , & graduum , uſus
enim fuerit verbis , & clauſulis expreſsè ſignifi-
cantibus tractum temporis perpetuum , & ſucceſ-
ſivum , vel ex aliis conjecturis id neceſſariò reſul-
tet , tradentes , hunc tractum perpetuum , &
ſucceſſivum non importari nominibus ſimplici-

44 ter collectivis plurium personarum, & graduum,
licet eamdem dispositionem differaut in longum
tempus, & antequam illa locum habeat, inte-
rim possint aliqui ex vocatis decedere, alii in eo-
rum locum subingredi, sed tunc demum tractus
perpetui, & futuri temporis consideratus, atque
volitus dicitur, quum dispositio non est momen-
tanea, sed ex verbis, & clausulis testamento ad-
positis successiva redditur, etiam postquam se-
mel habuit effectum in primo ex vocatis, qui
censeatur gravatus alteri restituere; suâpte igi-
45 tur naturâ tractus successivus temporis non so-
lum activè, sed etiam passivè considerandus est,
ut evenit, quando Testator nominibus hisce col-
lectivis plurium personarum, & graduum adjicit
clausulas denotantes transitum = *de gradu in gra-*
46 *dum* =, *de uno in alium* =, *vel de herede in here-*
dem =, vel adhibet verba infinitatem, temporis-
que perpetuitatem importantia, ut benè distin-
guunt nostri DD., & præ aliis *Rosa consult.42.*
num.5., *Balducc. ad Ramon. conf.9. num.37.*, *&*
seqq., *Urceolus consult. 70. num.16.*, *& decis.*
Florent. 13. num.14., *& seqq.*, *in Romana, seù*
Reatina fideicommissi de Vincentinis 14. Junii
1697. §. Etenim quidquid fuit coram Muto;
quæ cum verificari nequeant in momentaneo vo-
47 cationis effectu importato per meram vulgarem,
ex qua licèt vocatæ censeantur, & succedere pos-
sint plures personæ multorum graduum compre-
hensæ sub nomine collectivo, non idcirco sequi-
48 tur, quod sit designatus successivus ordo, qui
habeat tractum temporis in futurum; nam ordo
ille successivus, qui desumitur ex nomine colle-
ctivo, est dumtaxat activus, consistens in vocatio-
ne plurium personarum, quod non sufficit ad
49 inducendum fideicommissum, consistens in passi-
vo gravamine personæ, in qua activa vocatio
jam habuit effectum, ut benè, latèque relatis
concordantibus auctoritatibus, explicat *Torr. de*
majorat. & Primog. Ital. part.2. quæst.19. nu.24.,
& seqq., *Urceol. decis. Florent. 13. ex num.2.*

Ut verò ex conjecturis inductus dicatur tractus
50 iste temporis successivus, & perpetuus, oportet
primum, illas esse efficaces, & omninò conclu-
dentes, nam, cum pugnent adversùs regulam mi-
litantem pro vulgari, non quæcumque conjecturæ
51 sufficientes reputandæ sunt pro recedendo à di-
cta regula, *Cephal. conf.269. in fin.*, *Menoch.*
conf.552. num.3., *Honded. conf. 78. num. 12. lib.*
2., *& conf.51. num. 59. lib.2.*, *Fusar. de substit.*
quæst.646. num.14., *Mantica de conject. lib.8. tit.*
1. num.23., *Rot. cor. Coccin. decis. 857. num.13.*,
cor. Cerro decis.712. num. 8., & rursùs eædem
desumendæ sunt ex illamet parte testamenti, in
52 qua Testator ordinavit substitutionem nomine
collectivo plurium personarum, & graduum,
illas ad successionem vocando verbis, perpetui-
tatem, aut infinitatem temporis importantibus,
& adhibendo clausulas tractum successivum, &
ordinem gradualem de persona in personam se-
cumferentes, alioquin, si in alia testamenti par-
te, dum disposuit in aliis casibus, hujusmodi
verba, & clausulas adhibuerit, non idcircò in-
53 ductum censebitur fideicommissum perpetuum,
quia verba, & clausulæ hujusmodi perpetuitatem
importantia, non hunc, sed alium casum respi-
ciunt, & informant, egregiè, *Redenasch, conf.10.*
sub num.40., *Fusar. de substit. quæst.479. nu. 5.*,
& 56., *Rosa consult.42. num.9.*, *& 36.*, *Mans.*
consult.13. num.14. in fin., *& seqq.*, *Palma nep.*
alleg.48. num.33., *& pluribus seqq.*, *Balducc. ad*
Ramon. d. conf.9. num.32., *& seqq.*, *Urceol. dec.*
Florent. 13. num. 23., *Rot. cor. Cavaler. decis.*
496. num.8., *& seqq.*, *in rec. decis. 357. num. 6.*
vers. non obstat, *& seqq. part.1.*

Certiùs, quando Testator in substitutione illa
facta nomine collectivo plurium personarum,
& graduum transitum fecit ad diversum genus
personarum, quarum respectu longè alia diversa 54
disponendi ratio urgebat, isto enim casu perpe-
tuitas volita in fideicommisso inter diversas per-
sonas, & ob diversam rationem ordinato, subin-
tellecta, ac repetita censeri nequit in substitutio-
ne aliarum personarum, erga quas diversa mili-
tet Testatoris voluntas, juxtà notas regulas re-
petitionem omnem prohibentes in substitutio-
ne continente novas personas, & gradus, *Rota*
in Auximana Prædii 9. Januarii 1680. §. Se-
cundò ex diversitate cor. bon. mem. Rondinino, *&*
23. Februarii 1684. §. Independens autem fuisse
cum seq. cor. bon mem. Ursino, in Bononien. Fidei-
commissi de Pandinis decis.27. num.15., *decis.29.*
num.15., *& seqq.*, *post Balducc. ad Ramon. to.3.*,
in Melevitana Fideicommissi 3. Julii 1690. §. Præ-
terea cor. R̃mo d'Hervault., maximè, si inter
easdem diversa ratio militet, *Rot. decis. 76. in* 55
fin. post clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
tom.2., *Rota in d. Melevitana Fideicommissi 21.*
Aprilis §. Nam ut in casu nostro, *& 3. Julii*
1690. §. In quo pariter cor. R̃mo d'Hervault.;
quam quidem diversitatis rationem subesse in
casu nostro, in dubium revocari nequit; nam in
prima substitutionum serie Testator votis omi- 56
bus concupiverat agnationis suæ conservationem,
cujus subjectum cum defecisse supponeretur in
filiis fœminarum, ad illos vocandos motus præ-
sumebatur ex sola naturali propensione erga
suam progeniem, sanguinisque conjunctionem,
posthabitâ qualitate agnatitiâ, utpotè non à na- 57
tura, sed à Juris civilis subtilitate proficiscente.

Quæ omnia procedunt, tametsi agatur de di-
spositione condita ab Ascendente, quia, licèt in
illa adeò rigidè non agatur pro excludenda fidei- 58
commissaria, nihilominus conjecturæ semper
debent esse urgentes, atque efficaces ad effectum
inducendi fideicommissarium gravamen, *Rocc.*
disput. jur. select. cap.18. num.22. in fin., *Alta-*
grad. jun. contr.97. num 22., *Rot. decis.262. nu.*
4. part.13. rec., *in Romana, seù Reatina Fidei-*
commissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Rele-
vare, *& 28. Aprilis 1698. §. In casu præsenti*
cor. R. P. D. Muto, *in Vercellen. prætensæ Im-*
missionis 17. Februarii 1698. §. Et quamvis cor.
eod.; hujus verò generis non esse illas, quæ pro
recessu à *theorica Cumani* sub initium allatæ fue-
runt, facilè suo loco demonstrabimus.

At verò, si substitutio facta nomine collecti-
vo, intelligitur per vulgarem, tametsi illud
compre-

comprehensivum sit plurium personarum, & graduum, quantò potiori jure talis reputanda erit hæc, de qua agitur, in qua Testator non adhibuit nomen Descendentium, Liberorum,
59 aut his simile, sed simpliciter substituit filios masculos filiarum fœminarum, quod nomen nullam suâpte naturâ graduum pluralitatem continens, ex propria significatione ad solos Liberos
60 primi gradus restringitur, *Vrceol. d. decis. Florent. 13. num.14., & seqq.*; qui quidem filii masculi filiarum fœminarum, licèt respectu Masculorum ex Masculis per fideicommissariam vocati dicendi sint eò quod substituti legantur post emolumentum jam quæsitum primo loco vocatis, nempè filiis masculis primi heredis in-
61 stituti, non tamen propterea sequitur, eosdem filios masculos fœminarum fuisse gravatos restituere suis filiis, & Descendentibus, nam, cum tempore, quo absque filiis obiit Bartholomæus, in humanis fuerit Eques Ferdinandus de Bolo-
62 gninis, idemque vigore postremæ substitutionis, de qua est quæstio, successerit in fideicommisso, istud in illo expiravit, eò quod non legitur in testamento, quod esset gravatus restituere filiis, & Descendentibus suis, ut prosequitur *Vrceol. mox citata decis. num.18., & seqq.*

Nilque turbat, filiorum nomine nepotes etiam, & pronepotes quandoque comprehendi, ex con-
63 jecturata mente Testatoris, quod erat alterum fundamentum, in quo Actores intentionem suam fundant pro vindicando à Reo controverso prædio, quia, cum veteri Jure jam constabilita, omniumque sermone trita sit regula illa,
64 quâ statuitur, alium esse filium, alium verò nepotem, & filiorum appellatione non venire nepotes, ad *Text. in leg. filium habeo ff. ad Macedon., leg. quod si Nepotes ff. de Testam. Tutel. §. ultim. Instit. qui testam. Tutor. dar. poss., Anton. Bellon. jun. cons.2. num.2., Gannuver. cons. 1. n. 10., & seqq., Faber. de error. pragmat. decad. 29. error. 1. num.4., Mart. de success. legal. part. 1. quæst. 2. art.5. num.3°, & seqq., Molin. de Primog. lib.1. cap.6. num.28., & seqq., Capon. contr. 69. num.2., & 3., Mel. alleg.61. num.1. part.2., Altolin. resol.90. num.63., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc.71. num.4., & seqq., & disc. 72. num.2., & seqq., Vrceol. decis. Florent. 4., Rot. cor. Dunoz. jun. decis.648. num.17., cor. Merlin. decis.460. num.2., cor. Card. Celso decis. 34. num.4., & decis.159. num.10., in Anconitana Fideicommissi 18. Martii, & 22. Junii 1689. & 26. Junii 1690. cor. R.mo d'Hervault, in Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697., & 28. Aprilis 1698. cor. R. P. D. Muto, confirmata 12. Junii 1699., & 14. Martii 1701. §. Num quod attinet coram R.P.D. Scotto*; minùs verò sub eodem filiorum nomine,
65 ex propria significatione restricto ad Liberos solummodo primi gradus venire posse pronepotes, quales sunt DD. Comites Marcellus, & Ferdinandus Actores, *Rot. cor. Bich. decis.297. n.14., & in rec. decis.473. num.23. part.4. tom.3.*

Quæ quidem regula recipienda est etiam in
65 fideicommisso condito ab Ascendente, per ea, quæ tradunt *Menoch. cons.215. num.97., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib.8. tit.8. num.2., Vrceol. decis. Florent. 4. num.4., Rot. cor. Seraph. decis.1486. num. 3., cor. Dunoz. jun. decis.648. num.21., cor. Bich. decis. 270. num.12., coram Card. Celso decis.34. num.14., in rec. decis. 502. num.2. part.2., decis.84. num.1. part.9., Rot. in d. Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1699. §. Relevare cor. R.P.D. Muto, confirmata 14. Martii 1701. §. Num quod attinet cor. R.P.D. Scotto, Balduc. in collect. decis., & rer. judic. tit. de leg., & fideicommissis, decis.6. num.26.*; nam, cum ista principaliter fundetur in verbi proprietate, ut sentit *Ja-* 67
son. in leg. Gallus §. Instituens num. 18., & 23. in fin. ff. de liber., & posth., ideo ne etiam in casu, quo nepos veniret appellatione filiorum, id, non nisi per impropriletatem, atque extensivam 68
interpretationem contingat, *Decian. cons.47. nu. 10. lib.3., Honded. cons.60. num.32. lib.1., Menoch. cons.215. num.12., Surd. cons.403. n. 18., Bardellon. cons. 83. num. 14., Anton. Faber. de error. pragm. decad. 29. error.1. num.4., Rustic. ad leg. cum Avus lib.6. cap 14. num.1., Actolin. resol.90. num. 63., Roblef. de representat. lib. 3. cap.1. num.29., & 30., Castill. contr. jur. lib. 5, cap.66. num.32., Seff. decis. 64. num. 100., Vrceol. decis. Florent. 4. num. 9., & 47., Rot. cor. Vbald. decis. 275. num. 5., in Vrbevetana Fideicommissi 12. Junii 1985. §. Hæc tamen omnia cor. R.mo d'Hervault*, eadem proinde ratio æquè mi- 69
litat in Transversalis, ac Ascendentis dispositione, *Menoch. cons.215. num.97., Casanat. cons.34. num.5., Saminiat. contr. 129. num. 12., Mans. consult. 364. num.3., Rot. apud Giovagn. cons.24. num.68. lib.2., Rot. cor. Dunoz. jun. decis. 648. num.21., cor. Bich decis.279. num.8., cor. Card. Celso decis.34. num.4. 7., & 14.*

Frustraque DD. Actores ab eo deflectere curant sub obtentu conjecturarum, ex quibus perspicuè patere, ajunt, Testatorem intendisse filiorum nomine comprehendere Descendentes omnes Masculorum fœminarum in infinitum, eorum favore ordinando perpetuum fideicommissum, duraturum etiam in casu literaliter omisso, ideoque, posthabitâ figurâ, & subtilita- 70
te verborum; inhærendum esse voluntati Testatoris, ut tradiderunt *Dec. cons. 477. num. 3., Giovagn. respons. 38. num. 2. lib.1., Rocc. disput. jur. select. cap. 128. num. 7., in Romana Fideicommissi de Moronis 21. Februarii 1701. §. Et sanè cum seqq. cor. R.P.D. Ansaldo*, quia admittimus, ex conjecturis desumi posse limitationem regulæ, sed dicimus, pro ea inducenda easdem esse oportere vehementes, & secum necessariò 71
ferentes extensivam comprehensionem nepotum sub nomine filiorum, *Palm. nep. alleg. 83. n.39., Saminiat. contr.19. num. 18., Vrceol. decis. Florent. 4. num.66. cum seqq., cum aliis adductis per Rot. in Vercellen. prætensæ Immissionis 17. Februarii 1698. §. Et quamvis cor. R. P. D. Muto*, etiamsi agatur de fideicommisso Ascendentis, in 72
d. Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii cor. eod.

Cer-

Certiùs in casu nostro, quia DD. Actores re-
cedentes a propria verborum significatione, per
extensivam interpretationem illam trahere sata-
gunt ad inducendum gravamen, quod, veluti re-
pugnans naturali libertati Bonorum, proindeque
odiosum, si semper restringendum esset, rece-
dendo etiam à proprietate sermonis, quantò mi-
nus illud ampliare licebit per extensivam illius
interpretationem, vim facientibus non minùs
verbis, quàm omnibus regulis Juris clamantibus
pro Bonorum libertate, *Jason. conf.220. num.10.
lib.2., Roland. conf.56. num.24. lib.3., Honded.
conf.56. num.7. lib.2., Cravet. conf.98. num.13.,
Fusar. conf.95. num.7., clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicomm. disc.74. num.8., disc.91. num.24.,
Urceol. decis. Florent.4. num. 5., & seqq., & nu.
41., Rot. cor. Seraph. decis. 1023. num.2., coram
Priolo decis.176. num.19., in rec. decis.503. n.3.
part.2., decis.529. in fin. part.14.*; eòque magis
hujusmodi extensio rejicienda videtur in casu
73 nostro, quia non agitur de includendis, vel ex-
cludendis Nepotibus, aliisque ulterioribus De-
scendentibus à fideicommisso jam præexistente,
quodque adhuc durare præsupponatur, quo casu,
cum nullum novum onus heredi gravato impo-
natur, sed magis æquum sit, eumdem restitu-
74 tionis onere gravari favore nepotum, quàm al-
terius Extranei, seù remotioris substituti, justa
ratio postulat, ut benigniori interpretatione no-
men filiorum ad nepotes etiam porrigatur, ut
optime distinguendo tradunt *Rocc. disput. jur.
select. cap.27. ex num.25., Carol. Anton. de Luc.
ad Gratian. discept.687. sub num.7. vers. noviter*,
sed agitur de novo prorsus gravamine imponen-
do heredi gravato, &, quod magis est, in præ-
judicium tertii, qui bonâ fide emit controver-
sum prædium; ideòque, ne, contra omnem æqui-
75 tatis, & justitiæ rationem, suarum pecuniarum,
& prædii jacturam lugere cogatur, Actores argu-
mentis, & conjecturis longe vehementioribus
docere debent, se contra Juris regulas, & ver-
borum proprietatem comprehensos esse sub no-
mine filiorum, *Rot. Florent. apud Palm. alleg.
234. num.68., Senatus Niciensis in Voto impress.
post Balducc. ad Ramon. decis.90. num.31. tom.4.,
Rot. in rec. decis.425. num.19. part.9., in Aven.
Primog., seù Concursus 23. Januarii 1705. §.
Præsertim quia cor. R.P.D. Muto*, hisque defi-
cientibus, stricta fieri debet interpretatio, &, reje-
ctâ quâcumque extensione, nudum factum ipsius
76 institutionis, & substitutionis, secundùm lite-
ram testamenti, inspiciendum est, ad *Text. in
leg. si quis ita 16. §. penult. de testam. tutel., Pe-
regr. conf. 55. num.5. lib. 2., Altograd. conf. 82.
num.24. lib. 2., Cyriac. contr.281. n.68., Palm.
nep. alleg.83. num.41., alleg. 85. num.9., alleg.
90. num.29., & seqq., in d. Romana, seu Reati-
na Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697.
§. Tantùm abest cor. R. P. P. meo Muto*, pluries
confirmata.

Pars itaque adversa si ob meram resistentiam
regulæ indiget efficacibus, & omninò conclu-
dentibus conjecturis, adeò ut Reo, cui favet
regula, satis sit pro repellendo Actore insisten- 77
ti illius limitationi, dubias reddere conjectu-
ras, ex quibus eam elicere conatur; *Rota in
Vercellen. prætensæ Immissionis 17. Februarii 1698.
§. final., in Romana, seù Reatina fideicommissi de
Vicentinis 14. Junii 1697. §. Relevare, confir-
mata 28. Aprilis 1698. §. Quæ nepotum in fin.
coram R.P.D. Muto*, quanto potiori Jure eis in-
digebit in casu nostro, in quo conjecturæ om-
nes, quotquot ex adverso afferuntur, non so-
lùm equivocæ, dubiæ, & nostræ hypothesi
inapplicabiles sunt, verùm prætereâ eliduntur
contrariis conjecturis, quæ, utpotè coadjuvatæ
à regula, & juris assistentia, in conflictu præ- 78
valere debent, tametsi pauciores, minùsque
efficaces, *Natt. conf.291. num.11. vers. & in du-
bio, Menoch. conf.215. nu. 6., & seqq., Bellon.
Jun. conf.26. num.54. & seq., Rimin. Jun. conf.
358. num. 172. lib.4., clar. mem. Card. de Luca
de Fideicomm. discurs. 124. sub nu. 10., & disc.
127. num.13., Urceol. decis. Florent.4. num.2.,
Rota coram Bich. decis.179. num. 37., & in rec.
decis.199. num.12. part. 19., & in nostris termi-
nis Rota in dicta Romana, seù Reatina Fideicom-
missi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Insuper
conjecturæ coram R. P. D. Muto*.

Pro regula quidem primo loco urgere videtur
forma, & figura verborum, quibus usus fuit
Testator, qui vocavit filios masculos legitimos,
& naturales filiarum *prædicti* D. Testatoris, ideo-
que, sicuti ille vigore dictionis restrictivæ = *præ-
dicti* = vocasse censetur filios Masculos ex fœminis 79
ab ipso immediatè natis, ita etiam, dum locutus
fuit de filiis masculis fœminarum, intellexisse
censendus est de Masculis immediatè natis ex
fœminis, *Urceol. decis. Floren.4. nu.12. & seqq.*,
præsertim, quia hic agitur de excludendo dum- 80
taxat gravamine passivo filiorum erga nepotes,
& pronepotes, non autem de iisdem excluden-
dis à vocatione activa per vulgarem in casu, quo
tempore purificatæ ultimæ substitutionis, eorum
Parentes prædecessisse contigisset, ideoque hoc
casu dictio illa personalis operari debet restrictio- 81
nem gravaminis passivi, atque dispositionis ad
personas præcisè designatas, ad tradita per *Soc-
cin. in leg. Gall. §. Instituens nu.5. ff. de liber., &
posthum., Menoch. conf.215. nu.51. & seqq., La-
derch. conf. 136. sub num. 7., Honded. conf. 60.
num.58. lib.1., Fusar. conf.75. num.9., Castill.
contr. Jur. lib.5. cap.66. num. 48., Mans. consul.
364. num. 7., & seqq., consul.40. num. 8. lib. 9.,
Samminiat. contr.19. num.17., Palm. allegat.291.
num.67., & inter decis. ab eodem recollectas de-
cis.263. num.124., Rota decis.507. num. 8. part.
2., decis.161. num.5. part.10., decis. 244. num.
1., & seqq. part. 12., decis. 378. num. 24. part.
13., decis. 233. num. 8., & decis. 489. num. 1.
part.14., decis.118. num.11. part.17., decis.304.
num.8. part. 19., coram Pen. decis. 1002. in fin.,
coram Celso decis. 34. num. 7., in Romana Fi-
deicommissi de Cribellis 24. Januarii 1691. §. For-
tiùs verò coram clar. mem. Card. Caccia, in Ver-
cellen. prætensæ Immissionis 17. Februarii 1698.*
§. Eò

§. Eò magis coram R.P.D. Muto, decis. 19. num. 3. inter recollectas à clar. mem. Card. de Luca ad mater. de fideicomm.

Eodem pertinet discretivus loquendi modus adhibitus à Testatore, qui in primo substitutio-
82 num ordine conditurus perpetuum descensivum fideicommissum favore Liberorum omnium Bartholomæi filii sui illegitimi, non solùm vocavit ejusdem filios, sed universos ejus Descendentes in infinitum substituit, ex quo discretivo loquendi modo, cum manifestè pateat, illum aliter de filiis, aliter de nepotibus, ceterisque Descendentibus sensisse, dicendum est, quod,
83 sicuti, quum voluit illos vocare, optimè id scivit exprimere, ità etiam consultò eosdem omisisse censeatur, quando de iisdem locutus non fuit, *argum. Text. in leg. liberorum in princ. ff. de verb. signif., leg. qui filiabus, & leg. si servus plurium §. fin. ff. de legat. 1., Menoch. consf. 215. nu. 69., & 70., Bardellon. consf. 83. num. 51., Buccaferr. consf. 102. num. 5., Casanat. consf. 34. num. 10., Gargiarens. consf. 65. nu. 14., & seqq. lib. 2., Altograd. consf. 89. num. 8. lib. 2., Altograd. Jun. contr. 97. num. 23. & seqq., Gamaver. consf. 1. num. 14., Surd. consf. 554. num. 7., Ramon. consf. 100. num. 195., Mart. de success. legal. part. 1. quæst. 2. art. 5. num. 33., Caren. resolut. 103. num. 23., clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommiss. disc. 72. num. 5., Rodulphin. allegat. 25. num. 6., Larren decis. 54. num. 19., Sess. decis. 54. num. 112., Mart. Medic. decis. Senen. 1. num. 29., Urceol. decis. Floren. 4. num. 27., Rota coram Seraphin. decis. 1485. num. 12., post Torr. de pact. futur. success. decis. 173. num. 8., coram Priolo decis. 176. num. 18., coram Dunon. Jun. decis. 487. num. 24., coram bon. mem. Emerix Jun. decis. 1289. num. 6., in rec. decis. 473. num. 21. part. 4. tom. 2., decis. 378. num. 12., & 13. part. 13., decis. 489. num. 1. part. 14., decis. 118. num. 22. part. 17., decis. 297. num. 5., & seqq. part. 18., decis. 197. num. 14., & 15. part. 19., in Anconitana Fideicommissi 22. Junii 1689. §. Quartò demum coram Reverendissimo d'Hervault, & in Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Quarum prima resultat coram R.P.D. Muto.*

Et rectè quidem, quia, si Testator sub nomine filiorum nepotes, & Descendentes quoque
84 comprehendi posse, credidisset, superfluum fuisset in vocatione filiorum Bartholomæi addere Descendentes, unde, cum in omni dispositione superfluitas vitanda sit, *Surd. consf. 313. num. 88., Castill. decis. 50. num. 25., Manzaned. decis. 392. num. 21., decis. 655. num. 2., Peuting. decis. 65., & decis. 162. utrobique num. 7.*, dicendum est, Testatorem nomen filiorum accepisse
85 in propria significatione, reijciente quamcumque extensionem ad nepotes, & pronepotes, ad quos ut porrigi possit nomen filii, oportet, illud accipi tamquam genus continens sub se plures species, & Descendentium gradus, quapropter, ubi singuli gradus, & species istæ annumerantur, jam nomen filii non accipitur amplius ut genus, sed transit in suam speciem, quæ comprehendit 86
filios propriè dictos, illos nempè primi dumtaxat gradus, *Fusar. de substitut. quæst. 321. num. 59. & 60., Adolin. resolut. 73. num. 64., & resolut. 83. nu. 75., Altograd. Jun. contr. 97. num. 30. cum seqq.* talique casu generi derogatur per speciem, *Gratian. discept. 757. num. 10., & 11., Adolin. dict. resol. 73. num. 64.*

Accedit ad hæc, quod Testator in primo substitutionum ordine favore Descendentium masculorum ex Masculis expressè contemplatus fuit agnationem cum digressu ad plures substitutionum gradus, at verò, quando progressus fuit ad ultimam substitutionem Masculorum ex fœminis, utrumque omisit, sicuti autem contemplatio agnationis, & digressus iste potissimæ sunt conjecturæ tàm pro inducenda perpetuitate fi- 87
deicommissi, quàm pro comprehensione nepotum sub nomine filiorum, ità etiam, iis deficientibus, utraque cessare dicitur, *Rota in Anconitana Fideicommissi 22. Junii 1689. §. Quibus conjecturis cor. R^mo d'Hervault.*

His autem conjecturis in dubium venire nequit, quin penitùs elisæ, vel saltem dubiæ redditæ dici debeant contrariæ conjecturæ, adeout superfluum videri posset illas singillatim refellere, quippè, cum innitamur regulæ, satis nobis esset dicere, quod, quum res agitur conjecturis hinc indè pugnantibus, dubia semper sit, 88
eò quod una conjectura aliâ contrariâ facilè eliditur, *Rota coram Bich. decis. 612. num. 15., & seqq., coram Cardin. Cerro decis. 538. nu. 3., & seqq., in Firmana Prædii della Parapina 5. Decembris 1687. §. Minùs urget coram bon. me. Beniucasa, & in Pisaurem. successionis 11. Martii 1689. §. Primus enim, & §. Nec refert coram Reverendissimo d'Hervault*; ideoque in hac dubietate recedendum minimè esse à regula, quæ, ut supra firmavimus, stat pro exclusione perpetui- 89
tatis fideicommissi, & comprehensionis nepotum sub nomine filiorum; Verùm tamen, ut pleniùs Causæ satisfaciamus, non pigebit paucis illas reijcere, ostendendo, ex eisdem non induci nepotum comprehensionem sub nomine filiorum, minùs verò recessum à regula.

Et primò quidem easdem unâ generali responsione comprehendendo, dicere possemus, præfatas omnes conjecturas effectum suum sufficien- 90
ter operari inducendo passivum gravamen inter omnes Masculos ex Masculis gravatos restituere per fideicommissum filiis masculis fœminarum in ultimo substitutionum ordine vocatis, qui omnes, licèt activâ vocatione venientes ad controversi fideicommissi successionem, attamen nullo passivo restitutionis onere gravati dici possunt, ut benè, ex *Torre de Majorat., & Primogenit. Ital. part. 2. quæst. 19. num. 24., & seqq., Urceol. decis. Floren. 13. cu num. 12.*, alibi declaravimus, certiùs quia, ut pariter alibi probavi- 91
mus, si, ut conjecturis induci possit perpetuitas fideicommissi, & comprehensio nepotum sub nomine filiorum, oportet, easdem elici ex illamet testamenti parte, in qua Testator filios voca-

vocavit, profectò in casu nostro hujusmodi con-
jecturæ inefficaces habendæ sunt, quia illæ res-
piciunt casus, & personas Masculorum ex Mas-
culis in prima substitutionum serie vocatorum,
& nullo pacto referuntur ad Masculos ex fœmi-
nis in ultima substitutione comprehensos.

Secundò singillatim easdem perstringendo, res-
pondemus, primam desumptam ex prohibitione
92 alienationis facta omnibus substitutis, secum non
ferrè perpetuitatem, & gravamen fideicommis-
si inter omnes Descendentes, ut ex professo do-
cuerunt *Fusar. de substit. quæst.685. num. 8., & quæst.688. num.1., & cons.168. num. 81., Peregrin. cons.45. nu.9. lib.1., Menoch. cons.85. num. 71. in fin, & num 102., Barry de success. lib.8. tit.3. sub num.2. vers.5., Carol. Anton. de Luca ad Gratian. disceptat. 280. num. 4. & 5., Palm. Nepos allegat. 115. num.6., & allegat.115. num. 13., & seqq., allegat.139. nu.9., & seqq., Rodulphin. allegat.103. num.6. & 7.*, & præterea
eamdem ob rationem, ex qua facta reperitur, ex-
tendi non posse ad inducendum fideicommissum
passivum inter filios, & Descendentes Masculos
fœminarum; cum enim Testator expresè pro-
fessus fuerit prohibitionem hanc alienationis Bo-
norum suorum indixisse omnibus substitutis,
qui *enixè cupit, ea conservari in ejus agnatione*,
93 profectò istiusmodi ratio fideicommissum ex-
tendere nequit inter filios masculos fœmina-
rum, qui non erant de agnatione Testatoris, sed de
aliena prorsus, & extranea familia, *Rot. dec.463. n.7. part.13.*, si enim ratio agnationis considerata
in descendentia heredis instituti, trahi nequit ad
descendentiam substituti, illam extendendo ultra
94 personas, & gradus expressos, ut dixit *Rot. in una Bonon. Fideicommissi de Ghisellis coram Reverendissimo d'Hervault inter collect. per Balducc. ad Ramin. decis. 11. num. 20., & seqq. tom.3.*,
quantò minus hujusmodi ratio fideicommissi ex-
95 tensionem operari poterit, quando Testator, de-
ficientibus veris Agnatis, transit ad genus per-
sonarum omninò diversum, & extraneum; Cer-
toque certius in casu nostro, quia illa non solùm
suâptè naturâ restringitur ad solas Agnatorum
96 personas, quibus convenit, verùm prætereâ ad
illas refertur vigore clausularum =, *formâ, & ordine supradictis* =, quæ rationem hanc, cete-
roquin generalem restringant ad casus, & per-
97 sonas dumtaxat, quibus illa convenire potest,
Palm. allegat. 83. num. 25., & seqq., allegat. 85. num.14., allegat. 90. num.58., Gratian. discept. 828. nu.16., Rota coram Merlin. decis. 890. num. 11., coram fan. mem. Alex.VIII. decis.3. nu.23., in rec. decis.180. num.14. part. 5.

Parvique refert, Testatorem alienationem in-
98 definitè prohibuisse omnibus substitutis, inter
quos comprehenduntur etiam filii masculi fœ-
minarum, quia, cessante in iis ratione conserva-
tionis Bonorum in agnatione cum penitùs cessa-
ret etiam prohibitio, iidem prohibiti tantùm
dici poterant in gratiam suorum Liberorum, vel
heredum, ad quos hujusmodi, Bona ex voca-
99 tione merè activa sinè ullo onere passivi grava-
minis pervenissent, ut de veriori testantur *Odd. cons.66. num.40., cons.67. num.8., Gabriel. cons. 140. num.4. lib.1., Mantic. de conject. lib. 7. tit. 45. nu. 16., Peregrin. de Fideicom. art. 14. num. 1. & 2., Barry de success. lib. 8. tit. 3. num. 2., aliique innumeri relati per Fusar. quæst. 685. nu. 40. & seqq., Gratian. discept. 117. num.17., discept.280. nu.14. & seqq., Altograd. Jun. contr. 90. num.2., & 9. in fin., Palm. Nepos allegat. 115. num.6., & seqq., Rot. decis. 131. num. 7. part. 17.*, vel in gratiam suorum coheredum re-
ciprocè substitutorum; aderat enim inter di-
ctos filios masculos ex fœminis reciproca sub-
stitutio, *Rot. decis.304. num.17. part.19.*; ideo-
que prohibitio alienationis etiam inter illos con-
gruum effectum operata fuisset absque ulteriori
fideicommissi prorogatione.

Ex his rationibus sublata videtur alia conjectu-
ra desumpta ex prohibitione detractionum legi-
timæ, & trebellianicæ facta ob eamdem ra-
tionem conservandi Bona in agnatione Testato- 100
ris, ideoque, ex jam dictis, fideicommissi exten-
sionem inducere valente inter Agnatos dumta-
xat, non autem inter Cognatos, & prorsùs extra-
neos, ac præterea conjectura elicita ex hujusmo-
di prohibitione non recipitur ad effectum indu-
cendi perpetuitatem fideicommissi, juxta concor-
dantes auctoritates cumulatas in *d. Avenionen. Primogenituræ, seù Concursus 23. Junii 1705. §. Quo verò ad prohibitionem coram R. P. D. meo Muto*, & nec etiam ad effectum inducendi com-
prehensionem nepotum sub nomine filiorum, ut 101
ex professo firmavit *Rota in dicta Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Demum, & 28. Aprilis 1698. §. Prout mihi coram R.P.D. Muto, & 12. Junii 1699. §. Minùs, & seq., & 6. Februarii 1702. §. Prohibitio coram R.P.D. Scotto*.

Corruit pariter argumentum desumptum ex 102
substitutionibus ordinatis in casu delicti, & in-
gressus in Religionem, quia eædem, utpotè res-
picientes favorem agnationis, ad personas tantùm
Agnatorum restringi debent, *Rota coram bon. mem. Emerix decis.56. num.12.*, &, juxta regulas
communiter receptas, non extenduntur ad casum
mortis, *Rota coram Cardin. Cerr. decis. 807. num. 7. & 8.*, & tradiderunt *Gabriel. cons. 124. num. 12. lib.2., Giovagnon. cons. 39. num. 16. lib. 1., Galeott. contr. lib.2. contr. 19. num. 12. & 13., Knipschilt de Fideicomm. famil. nobil. cap.8. num. 85. & 86., Rota coram Coccin. decis.294. nu.7., decis.297. num.20. coram Bich.*; quinimmò con-
jectura ista in subjecta materia retorqueri posset; 103
nam Testator excludendo Monasterium, quod
sub nomine filiorum latissimè accepto compre-
henditur, innuisse videtur, nomen filiorum ac-
cepisse secundùm suam veram, & propriam si-
gnificationem, ut ratiocinatur *Urceol. dict. decis.4. num.81., Rota in dicta Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Quintò provenit cor. R.P.D. Muto*.

Non immoramur rationi desumptæ ex toties
inculcata contemplatione agnationis, quia, sicu- 104
ti

ti illa apta est ob sui generalitatem fideicommis-
sum perpetuum inducere inter personas, quæ sub
dicta generali ratione comprehendi possunt, qua-
les sunt Agnati, itâ etiam ineptum est ex ea-
dem extendere velle fideicommissum ad Cogna-
105 tos, & personas penitùs extraneas, in quibus
deficit subjectum, in quo agnatio conservari
possit, præsertim in casu nostro, in quo Testa-
tor, deficientibus veris Agnatis, adeò curam
omnem agnationis suæ abjecit, ut neque etiam
illius nomen in Cognatis artificialiter conserva-
ri voluerit.

Conjectura desumpta ex vocatione collata in
107 remotissimum tempus, reijcitur passim à Docto-
ribus, ut apud *Roman. cons. 430. in fin.*, *Mar-
cabrun. cons. 61. num. 97.*, *Menoch. cons. 215.
num. 40.*, *Casanat. cons. 58. num. 38.*, *Ciroch. di-
scept. 5. num. 26.*, *Mans. consul. 364. num. 29.
cum seqq.*, *Baitell. decis. ultim. volunt. decis. 15.
num. 20.*, *Barz. decis. 4. num. 11.*, *Urceol. decis.
4. num. 63.*, *Rot. decis. 507. num. 14. part. 2.*, *de-
cis. 196. num. 34. part. 11.*, *decis. 465. num. 10.
part. 14.*, *coram Dunoz. Jun. decis. 645. num. 24.*,
coram Bich. decis. 480. num. 27., & ex eadem,
quando destituitur clausulis importantibus tra-
108 ctum successivum temporis & gradualem succe-
dendi ordinem de substituto in substitutum, eli-
ci solùm potest activa vocatio nepotum, ob eam
rationem, quia Testator considerans, continge-
re posse, quod tempore purificati fideicommissi
non existerent filii primi gradus, sed nepotes,
hos activè vocare voluerit ad exclusionem here-
109 dis extranei ultimi gravati, quæ tamen activa
vocatio facta semper dicitur per meram vulga-
rem excludentem onus passivæ restitutionis, *Re-
denasch. cons. 10. num. 19.*, *Palm. allegat. 291.
num. 74. & 75.*, *Rosa consul. 42. num. 6.*, *in di-
cta Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vin-
centinis 14. Junii 1697. §. Etenim quidquid fo-
ret, & 28. Aprilis 1698. §. Nam prima coram
R. P. D. Muto, & 12. Junii 1699. §. Et nihilo-
minus coram R. P. D. Scotto, & in Vercellen.
prætensæ Immissionis 17. Februarii 1698. §. Ne-
que plus valuit coram R.P.D. Muto*; hunc autem
eventum Testatorem animo suo revolvisse, evi-
dens, & apertum fit ex eo, quia consideravit,
substitutioni filiorum fœminarum locum fieri
posse non solùm remoto tempore, sed etiam
proximo; evenire namque poterat, quod Bar-
tholomæus ipsius filius decederet, vel, nullâ ab
110 eo propagatâ lineâ masculinâ, vel quod hæc
statim in ipso sui principio deficeret, ideoque
substituit R.P.D. Joannem Baptistam Canobium
fratrem suum, ut benè considerat *Rot. decis. 161.
num. 6. part. 10. rec.*, ex eo autem, quod Testa-
tor incertus, an tempore purificatæ conditionis
extituri essent filii masculi primi gradus suarum
filiarum, vel ulteriores Descendentes, hos etiam
activè vocasse censendus sit, non benè infertur ad
passivum eorumdem gravamen, benè in simili
Andreol. contr. 289. n. 9., & ante eum dixerat *Rot.
decis. 491. num. 3., & 4. part. 4. divers.*

Omitti poterant conjecturæ desumptæ ex vo-
catione filiorum masculorum ex fœminis facta
in stirpes, & non in capita, & ex clausula = *vul-
gariter, pupillariter, & per fideicommissum*, =
junctâ clausulâ = *omni meliori modo*, = quia, quod 111
attinet ad primam, cum illa adjecta fuerit vo-
cationi filiorum plurium fœminarum, adhibita
dicenda est pro dirimenda veteri illa quæstione
inter *Accursium*, & *Azonem*, quâ disceptaba-
tur, an nepotes ex diversis fratribus, seu soro-
ribus admittendi essent in stirpes, vel in capita?
de qua latè *Altograd. cons. 66. num. 60. lib. 2.*,
Bonden. collect. legal. 41. num. 103., & seqq.,
ideoque, utpotè importans activam dumtaxat
vocationem, *Urceol. consult. 70. num. 11.*, *Rota co-
ram bon. mem. Emerix decis. 437. nu. 5., & seqq.*,
inducere nequit passivum gravamen, *Fusar. quæst.
320. num. 43.*, *Saminiat. contr. 201. num. 120.*,
Ciroch. discept. 25. num. 5., *Actolin. resolut. 99.
num. 26.*, *in Romana, seù Reatina Fideicommissi
de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Levioris ponde-
ris cor. R.P.D. Muto*.

Minùs urget clausula = *vulgariter, pupillari-
ter, & per fideicommissum*, = quæ importare so-
lùm potest gravamen passivum favore filiorum
masculorum ex fœminis activè vocatorum in ca-
su, quo defecisset linea masculina Testatoris,
Redenasch. cons. 10. num. 26. & seqq., & demum
clausula = *omni meliori modo* = confirmat, non 112
verò alterat dispositionem; ideoque non inducit
perpetuitatem fideicommissi, *Rota coram bon.
mem. Emerix Jun. decis. 56. num. 15.*, *decis. 88.
num. 4.*, *in Avenionen. Primogen. seù Concursus
23. Januarii 1705. §. Requisita coram R. P. D.
meo Muto*.

Quod Testator pro synonimis habuerit no-
men filiorum, & Descendentium, est conjectu-
ra involvens petitionem principii, ut benè nota-
vit *Rot. in dicta Romana, seù Reatina Fideicom-* 113
*missi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Prout etiam
elicita coram R. P. D. Muto*, ut enim ostendi-
mus *in §. Immò verò*, theorica *Cumani* exclusi-
va perpetui fideicommissi procedit in casu, quo
Testator usus fuerit nomine Descendentium, vel
alio simili collectivo plurium personarum, &
graduum, quorum vocatio inducta semper cen-
setur per vulgarem.

Denique non urget reciproca ordinata inter
filios masculos fœminarum, quia, cum hæc re-
petita non legatur in eorum filiis, ex hac potiùs
eruitur argumentum, quod Testator eos grava- 114
re noluerit favore ulteriorum Descendentium,
*Rota in Romana, seù Reatina Fideicommissi de
Vincentinis 14. Junii 1697. §. Tertia descendit cor.
R.P.D. Muto*, nullamque inducere potest per-
petuitatem fideicommissi inter Descendentes eo-
rum, qui reciprocè substituti fuerunt, *Rota co-
ram bon. mem. Emerix decis. 56. num. 4. & seqq.,
& num. 15.*, *decis. 88. num. 2., & seqq.*, *decis.
437. num. 8.*, ut etiam, uti futilis rejicienda est
conjectura desumpta ex vocatione filiorum facta 115
in numero plurali, *Urceol. decis. 4. num. 74.*, *Ro-
ta in Anconitana Fideicommissi 22. Junii 1689.
§. Sicuti etiam coram Rmo d' Hervault*, & de-

mum nimis vaga, nimisque generalis reputatur qualitas legitimitatis, & masculinitatis volita à Testatore; ideoque non apta ad inducen-
116 dam perpetuitatem fideicommissi, *Rota in Avenionen. Primogeniture, seù Concursus 23. Januarii 1705. §. Requisita clausula coram R.P.D. Muta*, vel nepotum comprehensionem sub nomine filiorum, *Rota in dicta Romana, seù Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Junii 1697. §. Consimilis irrelevantiæ cor. eodem*.

Perusina Fideicommissi.

Substitutio in casu obitus filiorum sinè filiis demandata, ex *Consil. Oldradi* 21. locum non habet, iis cum filiis obeuntibus. Filiorum appellatione veniunt nepotes, ulterioresque Descendentes, concurrentibus conjecturis, & adminiculis; Quæ autem illa sint? Dictio *in infinitum* quid importet?

VOTUM XXXVI.

1 *A* Consil. Oldradi 21. *passim receditur ex verbis, & conjecturis testamenti suadentibus, Testatorem purum, & absolutum fideicommissum condere voluisse*.
2 *Testamenti contextus maximum præbet boni juris argumentum*.
3 *Filiorum appellatione veniunt nepotes, ulterioresque Descendentes, concurrentibus conjecturis, & adminiculis*.
4 *Filiorum appellatione veniunt nepotes, quando Testator in defectu filiorum legitimorum naturales tantùm substituit verbis perpetuitatem temporis importantibus*.
5 *De nepotibus quod dicitur, habet locum in pronepotibus, & ulterioribus Descendentibus*.
6 *Dictio* = in infinitum = *restringi nullo pacto potest ad solos filios immediatè à Testatore nominatos*.
7 *Dictio* = in infinitum = *includit pluralitatem, atque diversitatem temporum, & casuum; vocationem extendit, & fideicommissum prorogat, efficitque, ut fideicommissa temporaria fiant perpetua, & porrigantur ad ulteriores Descendentes in infinitum*.
8 *Dictio* = in infinitum = *statim adjecta post verbum* = instituit = *omnes personas, quotquot ex linea heredis prodire possint, respicit*.
9 *Unica determinatio plura respiciens determinabilia, æqualiter omnia determinat*.
10 *Substitutio demandata in casu obitus filiorum sinè filiis, cum prohibitione, ne iis* = in infinitum = *molestiæ inferantur, non expirat, si cum filiis obierint, & ratio* ibid.
11 *Testatoris voluntas ita semper interpretari debet, ut absurdum non contineat*.
12 *Testator quod favore substitutorum gravare voluerit heredes cognitos, & dilectos, non verò heredes incognitos, minùsque proindè dilectos, absurdum est*.
13 *Fideicommissum perpetuum inducit digressus ad plures substitutionum gradus*.
14 *A* Consil. Oldradi 21. *passim receditur, ubi adest alienationis probibitio*.

BIRGITTA Gratiani prole carens, anno 1500. supremum condidit testamentum, quo prospiciens perpetuæ conservationi familiæ Petri Gentilis nepotis sui (qui, turbato ordine naturæ, dictæ Birgittæ prædecessit, eamque universalem sibi scripsit heredem) post plura Legata relicta, Antonium dicti Petri Gentilis filium naturalem universalem instituit heredem, cui tàm filios legitimos, & naturales, quàm naturales tantùm in primorum defectum usque in infinitum substituit, quibus quandocumque deficientibus sinè filiis legitimis, & naturalibus, sive naturalibus tantùm, vocavit Hospitale Sanctæ Mariæ de Misericordia de Perusia, Ecclesiam Sancti Francisci de Perusia, Ecclesiam, & Conventum Sancti Dominici ejusdem pariter Civitatis.

Cùm autem defecerint jam omnes descendentes ab Antonio primo herede instituto, Ven. Hospitale Sanctæ Mariæ de Misericordia, nec non reliquæ Ecclesiæ substitutæ petunt immissionem ad Bona à Testatrice relicta; Verùm DD. de Santinis illam dandam esse, negant eo sub obtentu, quod substitutio dict. Locorum Piorum in casu, quo vel Antonius, vel ejus filii, & nepotes sinè filiis decederent, ibi = *Et, si dictus Antonius, & ejus filii legitimi, & naturales, seù Bastardi, & filii filiorum quandocumque decesserint, vel decesserint sinè filiis legitimis, & naturalibus, vel naturalibus, seù Bastardis tantùm, tunc, & eo casu reliquit Ecclesiæ, fratribus &c.* = expiraverit ob mortem omnium prædictorum cum filiis, juxtà celebre *Consil. Oldradi* 21. communi Doctorum sensu receptum. Quamobrem rogatus ego meam hac in re dicere sententiam, prò veritate censeo, præfatam substitutionem minimè expirasse per obitum tàm Antonii, quàm ejus filiorum, & nepotum cum filiis, sed, illam, attento defectu totius descendentiæ, purificatam modò esse favore prædd. Ecclesiarum, ità suadente Testatricis voluntate ex testamenti
verbis, & conjecturis elicitâ, in quibus termi- 1
nis *Consilium Oldradi* locum non habere, communiter tradunt *clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 83. num. 2., Thesaur. decis. 96. num. 34., Fontanell. decis. 51. num. 11., & firmat Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 113. num. 3. 9. & 20., & in rec. decis. 385. num. 19. part. 9., & decis. 142. num. 5. part. 10.*; Id
quod satis perspicuum redditur ex tenore, seù 2
contextu testamenti, à quo maximum boni Juris argumentum resultare, firmat *Text. in leg. ille à quo 13. §. Si de Testamento ff. ad Senat. Consult. Trebell., Molin. de Primog. lib. 2. cap. 8. num. 2., Mierez. de Majorat. part. 4. quæst. 28. num. 127., Peregrin. de Fideicomm. art. 43. num. 2., Rot. decis. 1362. num. 2. coram bon. mem. Emerix Jun., & decis. 601. num. 1. part. 19. rec.*

Fit

Et fanè, si testamenti literam attentiùs ex-
pendamus, in dubium revocari non posse vide-
tur, quin Testatrix fideicommissum perpetuum,
& progressivum ordinare voluerit in tota de-
scendentia Antonii, dum vocavit omnes ejus
filios, quorum appellatione certi, exploratique
3 Juris est, nepotes, ulterioresque Descendentes,
concurrentibus adminiculis, & conjecturis, ve-
nire, *Fusar. de substit. quæst. 220. num. 1., Ca-
still. de interpr. ultim. volunt. lib. 4. cap. 66. num.
34., Andreol. contr. 82. num. 3., Rota cor. Se-
raphin. decis. 1486. num. 8., coram Merlin. decis.
206., & decis. 228. utrobique ferè per tot., ad
ornat. clar. mem. Card. de Luc. lib. 10. de fideic.
decis. 50. num. 2., & decis. 51. num. 1.*, quæ qui-
dem conjecturæ minimè desunt in casu nostro,
resultantque ex ipsa testamentariæ dispositionis
structura, ibi = *Et, si dictus Antonius decesserit
cum filiis legitimis, & naturalibus, dictos filios
legitimos, & naturales instituit heredes; si verò
decesserit cum naturalibus tantùm, dictos filios
naturales instituit usque in infinitum* = Ex quibus
sanè verbis clara apparet vocatio progressiva
omnium Descendentium Antonii; si enim præ-
fata Testatrix in casu deficientiæ filiorum legiti-
morum, & naturalium deveniendo ad natu-
4 rales tantùm, eos non simpliciter, sed adjectâ
dictione = *in infinitum* = substituit, in dubium
venire nequit, quin hujusmodi indefinita filio-
rum legitimorum, & naturalium, sive natura-
lium tantùm vocatio qualificata cum verbis tra-
ctum successivum, & perpetuitatem temporis
importantibus, comprehendat omnes Antonii
Descendentes in infinitum, cum in bisce cir-
cumstantiis manifestum sit, sub nomine filio-
rum venire nepotes, ut communiter tradunt
*Cravet. cons. 155. num. 4., Altograd. Jun. contr.
77. num. 20. & seqq., Rodulphin. alleg. 22. num.
8., Peregrin. de Fideicomm. art. 22. num. 10. &
12., Menoch. de præsumpt. lib. 4., præsumpt. 94.
num. 23., Rota coram Dunoz. sen. decis. 81. num.
10., & ad ornat. clar. mem. Cardin. de Luca de
Fideicomm. decis. 21. num. 11.*, & id, quod di-
5 citur de nepotibus, intelligi etiam de pronepo-
tibus, & ulterioribus Descendentibus, docent
*Bartol. in leg. 1. §. Sed etiam si quis ff. de suis, &
legit., Palm. Nep. allegat. 169. num. 1. & seqq.,
Fusar. de substit. quæst. 328. num. 1. & 2., Rota
coram Merlin. decis. 206. num. 37., & in recent.
decis. 242. num. 43. part. 10.*

Et rectè quidem, quia virtus, & efficacia
6 prædictæ dictionis = *in infinitum* =, salvâ recti ser-
monis proprietate, restringi nullo pacto potest
ad solos filios immediatè nominatos ab ipsa Te-
statrice, eum suâptè naturâ adeò effrænata sit,
7 ut includat pluralitatem, atque diversitatem
temporum, & casuum, vocationem extendat,
& fideicommissum proroget, efficiatque tan-
dem, ut fideicommissa temporalia fiant perpetua,
& porrigantur ad omnes personas, & ulteriores
Descendentes in infinitum, ad *Text. in leg. 1.
vers. semper, ubi Gloss., & Bartol. num. 5. ff. so-
lut. matrimon., Ruin. cons. 115. num. 11. lib. 3.,
Paris. cons. 37. num. 23. & seqq. lib. 4., Peregrin.
cons. 44. num. 28., vers. ad quintum lib. 1., & in
tract. de fideicomm. art. 27. nu. 2., Fusar. de sub-
stitut. quæst. 320. nu. 75., clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicomm. disc. 70. num. 9., Rot. in Urbeve-
tana Censuum 26. Martii 1696. §. Quarum pri-
ma coram clar. mem. Card. Caprara, & 27. Ju-
nii ejusdem anni §. Inter conjecturas coram
eodem.*

Neque verò hujusce dictionis efficacia decli-
nari potest animadversione illâ, quod eadem
afficiat dumtaxat filios heredes, seù substitutos,
quibus immediatè cohæret; Illa namque adjecta
legitur statim post verbum = *instituit* =, proinde-
que non unum, aut alterum ex nominatis, sed
institutionem omnem, omnesque personas, quot- 8
quot prodire potuissent ex linea Antonii heredis
instituti, respicit, atque qualificat, ità suadente
eâ Juris nostri regulâ, quâ traditur, quod uni- 9
ca determinatio plura respiciens determinabilia,
ea æqualiter determinare debet, per *Text. in leg.
nam hoc Jure ff. de vulg., & pupill., Rot. decis.
138. num. 19. coram Bich., & in rec. decis. 334.
num. 5. part. 15., & decis. 365. num. 4. part. 16.*

Verum, si quæ adhuc dubietas hac in re super-
esse posset, ea penitus sublata remaneret ex gra-
vissima illa circumstantia, quod Testatrix pro-
hibuit, ne prædicta Loca Pia compellere possent
ad Inventarii confectionem = *Antonium, ejusque
filios in infinitum* = etenim quânam ratione dice-
re possumus, fideicommissum restrictum fuisse
ad tertium dumtaxat gradum, & substitutionem 10
Locorum Piorum expirasse post extinctos filios
filiorum Antonii, si eadem Loca Pia molestare
in infinitum prohibebantur heredes Antonii?
Nam, si vocatio Ecclesiarum jam evanuisset,
frustrà Testatrix talem prohibitionem adjecisset
respectu illarum, quæ nullo jure, immò colore
nullo adigere potuissent ulteriores heredes ad In-
ventarii confectionem; Disponentis autem vo-
luntas ità semper interpretanda est, ut absurdum 11
non contineat, nequeatque à Sapientibus re-
prehendi, *Soccin. jun. cons. 112. num. 29., Fon-
tanell. de pact. nupt. claus. 4. gloss. 25. num. 26.,
Actolin. resol. 57. num. 13., & resol. 81. num. 20.,
Rot. in rec. decis. 77. num. 22. part. 10.*, augetur-
que vis, ac robur istiusmodi discursus ex eo,
quod inverisimile prorsus est, Testatricem gra-
vare voluisse favore Locorum Piorum heredes 12
cognitos, & prædilectos, non verò heredes
ignotos, & per consequens minùs dilectos, id
quod tamquam absurdum considerant, atque
rejiciunt *Mans. consult. 297. num. 4., Rot. in
rec. decis. 2. num. 89., & decis. 90. part. 10., & in
Camerinen. Fideicommissi, seù Primogenituræ
11. Maii 1703. §. Bonum enim coram Molines.*

Insuper accedit non solum digressus ad plures
substitutionum gradus, qui solet inducere fidei- 13
commissum perpetuum, *Surd. cons. 242. nu. 13.,
Fusar. de substit. quæst. 321. num. 80. vers. decla-
ratur autem, Rot. d. decis. 142. num. 30. part. 10.
rec.*; sed adest quoque prohibitio alienationis,
quo casu passim à d. consilio *Oldradi* recedunt 14
Doctores, ut videre est in *consil. 86. Paris. n. 37.
lib. 3., Cravet. cons. 326. num. 16., Crass. de suc-*

cess. in §. Fideicommissum quæst. 8. num. 3., Rot. cor. san. mem. Alexand. VIII. decis. 113. num. 3., & seqq., in rec. decis. 142. num. 31. part. 10., & in Asculana Fideicommissi 29. Martii 1693. §. Accedit cor. clar. mem. Card. Caprara, & in Romana Fideicommissi 1. Julii 1699. §. Altera cor. bon. mem. Pio.

Romana, seù Cæsenaten. Fideicommissi.

Ad fideicommissum perpetuum institutum pro Agnatis, quo um ultimo decedenti Testator substituit omnes fœminas ex iis progenitas *tunc superviventes, in stirpes tamen, & non in capita*, imposito iis, eorumque viris onere assumendi sui cognominis, & stemmatis, ac deinceps cum eodem perpetui fideicommissi ordine, ac cujuscumque alienationis prohibitione earum Liberos masculos legitimos, & naturales, invitati censentur etiam filii nati ex fœmina ultimo Agnato præmortua.

VOTUM XXXVI.

1 *Fideicommissarius agere potest remedio*, leg. fin. Cod. de Edict. D. Hadr. toll.

2 *Fœminarum proximiorum, &, deficiente lineâ masculinâ, superstitum vocatio non comprehendit illas ante lineam masculinam præmortuas*, & num. 9.

3 *Et, fœminis ante lineam masculinam præmortuis, caducam efficit sequentem substitutionem filiorum earumdem*, & num. 31., & 41.

4 *Testator fœminas vocans, quæ proximiores, & superstites essent tempore deficientis lineæ masculinæ, considerasse non dicitur certam fœminam agnatam.*

5 *Fœminarum tempore deficientis lineæ masculinæ superstitum, & proximiorum vocatio incerta est quoad personas, & tempus*, & nu. 30.

6 *Vocatio personæ, ubi adest ejus incertitudo, ad eam personam refertur, quæ per eventum conditionis certificatur.*

7 *Deficiente conditione in futurum eventum collatâ, deficit & ipsa vocatio ab ea dependens.*

9 *Substitutus dici nequit, qui ante casum substitutionis moritur.*

10 *Sub vocatione fœminarum superstitum venire non potest filius præmortuæ.*

11 *Substitutio fœminarum superstitum conditionalis est.*

12 *Substitutio superstitum frequens est, & habet tractum in futurum.*

13 *Substituere* superstites, *vel si* superessent, *idem est.*

14 *Qualitas superviventiæ adjecta verbo futuri temporis*, substituit, *verificari debet secundùm tempus verbi.*

15 *Ac proinde tempore obitus primò vocatorum.*

16 *Dictio* = tunc = *connotat certum temporis extremum.*

17 *Et conditionem superviventiæ alligat huic tempori*, & num. 61.

18 *Testator vocando* tunc extantes *ostendit non habuisse affectionem ad omnes de familia.*

19 *Et perinde est, ac si nominatim vocasset superstites.*

20 *Conditio, quæ substitutioni tacitè inest, eam conditionalem non reddit.*

21 *Neque, si deficiat, caducos efficit sequentes gradus substitutionum.*

22 *Intellige, quando conditio necessaria, vel quæ tacitè inest, nominatim à Testatore injiciatur.*

23 *Conditio necessaria, vel quæ tacitè inest, si exprimatur, efficitur voluntaria.*

24 *Substituti superexistentia quod requiratur tempore mortis heredis gravati, voluntarium omninò est.*

25 *Expressionem ejus, quod tacitè inest, nihil efficere, non semper verum est.*

26 *Expressio ejus, quod tacitè inest, aliquid operatur, quando expressio fiat sinè necessitate.*

27 *Caducato ob superviventiæ defectum primo gradu substitutionis vulgaris in compendiosa contentæ, non caducantur ceteri.*

28 *Substitutioni fideicommissariæ locus esse nequit, nisi post eventum conditionis præcedenti substitutioni adpositæ.*

29 *Dispositio* leg. quamdiu ff. de adq. hered. *locum non habet, quando substitutio facta est in uno casu, & sub una conditione ad certum tempus restrictâ.*

32 *Jus succedendi ad fideicommissum consolidatur in vocato superstite.*

33 *Ad fideicommissum admitti non potest sequens gradus, nisi, admisso priore.*

34 *Repræsentationi locus non est, nisi in hereditatibus, & fideicommissis Ascendentium, vel Patrui.*

35 *Neque locus est, si agatur de Patruis magnis, aliisque Transversalibus.*

36 *Repræsentationi locus non est, quando Testator fideicommissum deferri voluit* ordine successivo.

37 *Clausula* = ordine successivo = *postulat, successionem deferri, salvâ gradus prærogativâ.*

38 *Clausula* = in omnibus, & per omnia, ut supra = *ordinem successivum in Masculis agnatis præscriptum repetit in sequenti substitutione Masculorum ex fœminis.*

39 *Transmissioni fideicommissi, deficiente ejus conditione, locus non est.*

40 *Etiamsi agatur de conditione superviventiæ.*

42 *Masculi ex fœminis etiam non superstitibus tempore obitus ultimi Masculi agnati in vocatione comprehensi censentur, quando Testator priùs substituit omnes fœminas agnatas* tunc superviventes in stirpes, & non in capita.

43 *Clausula* = in stirpes = *adjecta vocationi fœminarum superstitum, in iis verificari non potest.*

44 *Sed referenda est ad præmortuarum filios.*

45 *Vocatio fœminarum in stirpes, quæ efformantur ex pluribus, & diversis gradibus, unum*

cor-

corpus constituentibus, comprehendit tàm fœminas easdem, quàm gradus omnes sub stirpe contentos.

46 *Indefinita vocatio Masculorum ex fœminis quodcumque tempus, & casum respiciens, caduca non fit, perempto etiam primo gradu substitutionis fœminarum.*

47 *Vocationis Descendentium masculorum ex fœminis restrictio ad casum, quo illorum Matres superstites fuissent tempore obitus ultimi Masculi agnati, repugnat fini conservandæ perpetuò artificialis agnationis.*

48 *Agnationis artificialis per Masculos ex fœminis perpetuò conservandæ finis efficit, ut illorum vocatio non pendeat à conditione supervivetiæ fœminarum primò vocatarum.*

49 *Fideicommissi perpetuatio obtineri potest per Masculos descendentes ex fœminis, etiam ultimo Agnato præmortuis*, & num. 55.

50 *Testator post Agnatos vocans fœminas superstites, ac deinde earum Masculos cum onere assumendi cognominis, eas non tamquam extremum, sed tamquam medium respexisse dicitur*, & num. 53.

51 *Et fœminas non taxativè, sed demonstrativè expressisse ad designandam originem*, & n. 67.

52 *Ac proinde earum existentia vim non habet conditionis, sub qua vocati sint earum Masculi.*

54 *Præsertim, si vocatio fœminarum, earumque Masculorum collata sit in tempus remotissimum.*

56 *Substitutio ne pendeat à conditione supervivetiæ primi vocati, satis est, nullam adesse istius dependentiæ rationem.*

57 *Multò magis resistente mente Testatoris huic dependentiæ.*

58 *Substituti censendi sunt tàm primi, quàm ulterioris gradus filii, ubi nulla dignoscitur discriminis ratio.*

59 *Conditio supervivetiæ vocati, etiamsi expressa non fuisset, tacitè inesset.*

60 *Nec etiam expressa, conditionalem reddit substitutionem posteriùs vocatorum.*

61 *Dictio* tunc *restringit tempus succedendi, non autem personas successuras, vel expressè, vel tacitè vocatas.*

63 *Dictio* tunc, *vel similis adjecta substitutioni conceptæ indefinitis verbis quodcumque tempus, & casum comprehendentibus, non restrictiva, sed declarativa est.*

64 *Etiamsi esset geminata.*

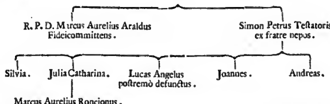
65 *Excipe, nisi aliæ dictiones adsint coercentes substitutionem ad unum casum.*

66 *Dictiones restrictivæ non impediunt, substitutionem extendi ad alterum casum, si Testatoris voluntas id suadeat.*

68 *Testatoris mens in quacumque dispositione spectanda est.*

69 *Substitutionum caducationis quæstio tota pendet à voluntate Defuncti.*

70 *Repræsentationis jure non indiget veniens ad fideicommissum jure proprio.*

CLAR. mem. R. P. D. Marcus Aurelius Maraldus Simonem Petrum ex fratre nepotem, & heredem suum gravavit perpetuo agnatitio fideicommisso ordinato favore omnium Descendentium masculorum, exclusis fœminis, illarumque Descendentibus; deficientibus verò Masculis omnibus agnatis, eorum ultimo substituit fœminas, & descendentes ex eis, per hæc verba, = *Et ultimo ex Masculis omnibus à Simone Petro descendentibus legitimis, & naturalibus substituit omnes fœminas ex prædictis Masculis natas tunc supervoventes, in stirpes tamen, & non in capita, quibus sub pœna caducitatis ab hereditate sive nuptis, sive nubendis injunxit onus assumendi eum earum maritis cognomen, & arma domus Maraldæ, voluitque ulteriùs, quod inter Descendentes masculos legitimos, & naturales earumdem fœminarum servaretur idem fideicommissum perpetuum, quod favore Masculorum descendentium à Simone Petro jam fuerat ordinatum, prohibendo omnibus heredibus tàm institutis, quàm substitutis omnem detractionem, & alienationem etiam largo alienationis sumpto vocabulo.* =

Ex dicto Simone Petro Fideicommittentis herede tres orti fuerunt filii masculi, videlicet Andreas, & Joannes, qui prædecesserunt Lucæ Angelo alio filio masculo, & duæ fœminæ, D. Comitissa Silvia, & bon. mem. Julia Catharina, quæ jamdudum obiit, relicto D. Marco Aurelio Ronciono ejus filio; ex dd. filiis masculis nulla superstes fuit proles, ideòque, mortuo nuper Luca Angelo, scriptâ sibi herede D. Marchionissâ Mariâ Gallâ de Alliis uxore suâ, cum D. Comitissa Silvia filia Simonis Petri, uti, deficientibus Masculis vocata ad fideicommissum à bo. me. R. P. D. Marco Aurelio suo Patruo magno conditum, ex remedio *leg. final. Cod. de Edict. Div. Hadr.* 1

Hadr. tollen. egerit contrà d. D. Marchionis-
sam, & duplici sententiâ, quarum prima prola-
ta fuit ab A.C. Aldrovando, secunda verò in Sa-
cra Rota edita reperitur à R.P.D. Lancetta, im-
missionem obtinuerit, firmato proinde statu fi-
deicommissi favore filiarum Simonis Petri, &
descendentium ex eis, D. Marcus Aurelius Ron-
cionus quærit, an ipse justâ ratione unà cum D.
Comitissa Silvia Amita sua adspirare possit ad
coæqualem successionem d. fideicommissi.

Postremus omnium in hac Causa sententiam
meam dicturus, sentiensque, doctissima responsa
favore D. requirentis jam sui lè edita, pro mea
tenuitate excitare potiùs curabo rationes dubi-
tandi, non quia credam, ipsum destitui bono ju-
re jam à doctissimis Viris constabilito, atque
etiam à me agnito, sed ut melius illud vindica-
re valeamus sive judicialiter cum Adversariis di-
sceptandum sit, sive, amicè cum eisdem agendo,
res per concordiam transigenda sit.

Primò itaque plurimum negotii facessere vi-
dentur clara verba Testatoris, qui, deficientibus
Masculis, vocavit fœminas verbis illis supra re-
latis = *substituit omnes fœminas ex prædictis Ma-
sculis natas tunc superviventes cum onere tamen
sive nuptæ, sive nubendæ sint, assumendi cum eo-
rum Maritis cognomen, insignia, & arma domus
suæ de Maraldis* = in hujusmodi autem dispositio-
nis themate quæstionem omnem sustulisse vide-
tur *Rota in dec. 116. par. 1. rec.*, in qua cum Testa-
2 tor, deficiente in totum ipsius lineâ masculinâ,
vocasset fœminas, quæ proximiores, & illo tem-
pore superstites essent, Sacra Rota respondit, vo-
catas censendas esse eas dumtaxat fœminas, quæ
tempore purificatæ conditionis, deficientiæ sci-
licet lineæ masculinæ supervixissent, exclusis
descendentibus ex fœminis, quæ, eveniente d.
conditione, prædecesserant, eò quod fœminæ,
quæ non supervixerant ultimo Masculo, substi-
tutæ non dicerentur, ideòque, effectâ caducâ il-
larum substitutione, jus nullum radicatum dici
3 poterat in eorum filiis vocatis in sequenti substi-
tutione, ut latè prosequitur d. *decis.*

Et rectè quidem, quia Testator, deficientibus
Masculis agnatis, substituendo omnes fœminas
ex prædictis Masculis natas tunc superviventes,
hoc disponendi modo considerasse non dicitur
4 certam aliquam fœminam agnatam, cum supra-
dicta verba intelligantur, quod succedant fœmi-
næ, quæ supervixerint de tempore obitus ultimi
5 Masculi, ideoque adest incertitudo tàm respectu
personarum, quàm respectu temporis, ratione
quidem personarum, quia ignotum est, & omni-
nò incertum, an una, vel plures fœminæ suc-
cessuræ sint, atque etiam ratione temporis; nam
Testator substituit ultimo Masculo agnato fœ-
minas tunc superviventes, ideoque non minùs
erat ignotum quænam fœminæ tunc superstites
futuræ essent, quàm quonam tempore obitus
ultimi Masculi eventurus esset; quamobrem fit
locus regulæ desumptæ ex *Text. in leg. commo-
dissimè ff. de liber., & posth.*, quod nempe, ubi
6 adest incertitudo personæ, persona illa vocata
censenda sit, in qua verificatur conditio, & quæ
per eventum conditionis certificatur, illa vero,
quæ remanet incerta, & in qua deficit verificatio
conditionis, vocata minimè censeatur, quoties 7
enim deficit conditio collata in futurum eventum
defecisse quoque dicitur vocatio, & substitutio
ab ea dependens, juxtà doctrinam *Bartol. in d.
leg. commodissimè vers. quædam est conditio, Soc-
cin. cons. 75. nu. 5. vers. sextò probatur lib. 3., Dec.
cons. 393. num. 7. vers. 5. facit regula, Emanuel à
Costa in tract. de success. Patrui, & nepotis in
rubr. de majorat. honor. patrim., Rusdens. de ana-
log. cap. 27. num. 52., & seqq. lib. 1.*; cum itaque 8
bon. mem. Julia Catharina tempore obitus Lucæ
Angeli superstes non esset, comprehendi certè
nequivit in substitutione fœminarum supersti-
tum, cum mortuus ante actum substitutionis, 9
substitutus dici nequeat, ut prosequitur *Rot. d.
decis. 116. num. 4. part. 1. rec.*, prout etiam ex 10
eadem ratione sub vocatione superstitum venire
non potest D. Marcus Aurelius filius fœminæ
jam præmortuæ, *Paris. cons. 37. num. 49., & 53.
lib. 2., Valenz. cons. 23. num. 101., & cons. 162.
num. 10., Gabriel. comm. conclus. tit. de fideicom.
conclus. 3. n. 8., Magon. decis. Florent. 16. n. 44.*

In dubium autem venire nequit, quin substi-
tutio fœminarum superviventium facta ultimo 11
Masculo, conditionalis sit, & quin, ut locus esse
possit illarum admissioni, necessariò requiratur
purificatio conditionis superviventiæ: Ut enim
docuit *Simon. de Pret. de interpret. ultim. volunt.
lib. 3. solut. 9. num. 12. fol. mihi 231. = habet quo- 12
que tractum in futurum respectu personarum sub-
stitutarum, nomen hoc adjectivum* superstites *fre-
quens, & solitum poni in substitutionibus sic con-
ceptis*: substituit superstites, *denotatur enim con- 13
ditio, ac si dictum esset*, si superessent, *seù* qui
superessent =, & tradiderunt etiam *Paris. cons. 37.
num. 50. lib. 2., Alexand. cons. 109. num. 4. &
5. lib. 7., Cancer. variar. resol. part. 3. cap. 21.
num. 309.*, & clara suppetit ratio, quia qualitas
superviventiæ, utpotè adjecta verbo futuri tem- 14
poris, quale est verbum = *substituit* =, verificari
debet secundùm tempus verbi, eo nempè mo-
mento, quo per obitum ultimi Masculi sinè filiis
factus fuit locus substitutioni favore fœminarum,
ut in proposito ratiocinatur *Alexand. d. cons. 109.
num. 4., & seqq. lib. 7.*: Et sane, si vera est regu-
la, quod qualitas adjuncta verbo futuri temporis,
verificari debeat secundum tempus verbi, per
*Text. in leg. dilectis §. Si extraneus ff. de noxalib.
action., leg. Titius ff. de militar. testam., Ramon.
cons. 28. num. 17., Fusar. de substit. quæst. 318.
num. 83.*, procul dubio conditio superviventiæ a
Testatore adposita substitutioni fœminæ factæ in 15
casu obitus ultimi Masculi, verificari debet tem-
pore, quo ille evenit, *Roland. cons. 57. num. 50.
& 55. lib. 3., Natt. cons. 676. num. 26., Giova-
gnon. cons. 77. num. 32. lib. 1., Ramon. cons. 28. n.
15., Altograd. Sen. cons. 46. num. 8. lib. 1., alter
Altograd. contr. 57. num. 13.*

Certiùs verò in casu nostro, quia Testator sub-
stitutioni fœminarum superviventium adjecit di-
ctio-

16 ctionem = *tunc* =, quæ, utpotè connotans certum
temporis extremum, atque momentum, con-
17 ditionem superviventiæ præcisè alligat tempori
obitus ultimi Masculi, ad *Text. in leg. in substi-
tutione in fin. ff. de vulgar. & pupillar. substit.*,
Peregrin. de fideic. art.29. num.28., *Fusar. de
substit. quæst.318. num.43.*, *& quæst.182. n.31.*,
18 *& seqq.*, ubi, quod Testator vocando tunc extan-
tes, seu tunc viventes ostendit, non habuisse af-
fectionem ad omnes de familia, sed dispositio-
19 nem restrinxisse ad tunc superstites, perindè ac si
nominatim illorum facta esset vocatio, *Rub. in
annot. ad decis.320. num.96. part.9. tom.2. rec.*,
Rot. coram Royas decis.87. num.10., *decis.77.
num.4. part.7. rec.*

Nec subsistit, quod istiusmodi conditio: si su-
pervixerit, necessaria sit, & tacite insit cui-
cumque substitutioni fideicommissariæ, ideoque,
20 utpote suâpte naturâ in illa subintellecta ejusdem
expressio, conditionalem non reddat dispositio-
21 nem, sed, caducato primo gradu, fiat locus sequen-
tibus substitutionibus, ex doctrina *Bartol. in leg.
quamdiù num.10.*, ità determinantis de omnibus
conditionibus necessariis, *ff. de acquir. hered.* Huic
enim objecto duplici occurritur responsione;
22 prima est, quod conditio necessaria non corrum-
pat sequentes substitutiones, quando illa inest ob
solum tacitum ejusdem subintellectum, secus
verò, si conditio, ceteroquin necessaria, nominatim
23 à Testatore adjiciatur substitutioni, eo enim ca-
su efficitur voluntaria, & requirit formale ipsius
implementum, illiusque verificationem, adeout
hujusmodi conditionis adpositio tunc amplius
dici nequeat adpositio ejus, quod tacitè inest,
ut distinguit *Giovagnon. cons.77. num.32. lib.5.*,
Altograd. Sen. cons.46. num.11. lib.1., *alter Al-
tograd. d. contr.57. nu.6.*, eam reddens rationem,
24 quod nempè superexistentia substituti, etiamsi
dici posset accessoria, attamen quod illa requi-
ratur de tempore mortis heredis gravati, est om-
ninò voluntarium, *Cancer. var. resol. part. 3.
cap.21. num.98. vers. posteriori casu*, *Hudiern.
ad Surd. decis.144. num.4.*, *Urceol. consult. fo-
rens. 82.*, optimè *Gannaver. decis.2. num.41.*,
25 *& seqq.*, inquiens, non semper verum esse,
quod expressio eorum, quæ tacitè insunt, & sinè
quibus dispositio subsistere non potest, nihil
25 operetur, cum contrarium verius sit, quando
eadem sinè necessitate exprimuntur; hoc enim
casu cum illorum expressio sit actus merè volun-
tarius, debent aliquid operari, atque omninò
adimpleri, ut declarant *Isern. in cap.1. num.10.
tit. ex quibus caus. feud. amittat.*, *Rot. decis.406.
num.5. & 6. part.13. rec.*, *& in Perusina fidei-
commissi 26. Januarii 1660. §. Nec ex eo, & §. Si-
quidem coram Priola impress. penes Urceol. post
consult.82.*

Contraria verò procedere possent in casu, quo
27 sequentes in gradu adspirarent ad successionem
vigore vulgaris contentæ in compendiosa, cui li-
cet tacitè insit conditio superviventiæ, ob hujus
tamen defectum caducato primo gradu, non id-
circo corrumperentur sequentes gradus substitu-
28 tionum, & alitèr res se habet in substitutione fi-
deicommissaria, cui ut locus esse possit, verifi-
cari prius oportet conditionem adpositam præce-
denti substitutioni, juxtà communitèr receptam
doctrinam *Angeli in d. leg. quamdiù in fin. ff. de
acquir. hered.*, & explicando *Bartol.*, latè tradit
Rocc. disput. Jur. select. cap.13. num.8. & 9.,
Gratian. discept. forens. cap.747. num.22., *&
seqq.*, *ubi conciliat decisiones, & auctoritates con-
trarias*, *Sess. decis. Aragon. 50. num.2.*, *Rot.
coram Duran. decis.339. num.74.*, *& seqq.*, *co-
ram Bich. decis.480. num.22.*, *& coram Priol.
decis.138. num.8.*

Altera responsio est, quod, quando substitutio
facta reperitur in uno casu, & sub una conditio-
ne, quæ sit ad certum tempus restricta, non 29
habeat locum *d. lex quamdiù*, quæ solum pro-
cedit, si substitutiones factæ sint sub conditione
ad certum tempus voluntariè non limitatâ, *Be-
ro. cons.98. num.3. vers. & hæc pro limitatione*, *&
num.12. in fin. vers. nec obstant notata lib.2.*, *Pe-
regrin. de fideicomm. artic.15. num 8.*, *Mantic. de
conject. lib.2. tit.15. num.15.*, *& lib.3. tit.19.
num.12.*, *Fusar. de substit. quæst.169. num.33.*,
eum aliis cumulatis ab *Altograd d. cons.46. n.42.
& 52. lib.1.*

Cum igitur tempore conditi testamenti sub-
stitutio de fœminis facta ultimo Masculo incerta 30
omninò fuerit tùm ratione personarum, tùm
etiam ratione temporis ob conditionem supervi-
ventiæ à Testatore illi adpositam, & ob onus as-
sumendi cognomen, Insignia, & arma domus
Maraldæ, & requireretur in fœmina, quæ suc-
cedere debebat, tùm d. oneris implementum,
tùm verificatio conditionis superviventiæ, Do-
minus Marcus Aurelius Roncionus concurrere
minimè posse videtur unà cum D. Comitilla Sil-
viâ ejus Amitâ ad coæqualem successionem in d. 31
fideicommisso, cum ob Matris prædecessum de-
fecisse dicatur conditio adposita illius vocationi,
ac per consequens, sublatis sequentibus substitu-
tionibus, totum Jus succedendi in eodem fidei- 32
commisso consolidatum fuit in D. Comitilla Sil-
via tempore obitus Lucæ Angeli supervivente,
ad *Text. in leg. ex facto §. Si quis autem vers. igi-
tur ff. ad Trebellian.*, *leg. filius famil. §. Cum quis
rogatus ff. de legat.1.*, *leg. Julianus §. Sin autem
Cod. ad Trebell.*, *leg. si quis ità heres ff. de con-
dit.*, *& demonstrat.*, *Surd. decis.143. num.14.*,
cum aliis apud Urceol. consult.82. num.25. & 26.

Et licèt Testator non solùm vocaverit fœmi-
nas, sed etiam descendentes ex eis, verbis illis =
*voluitque ulterius, quod inter Descendentes mascu-
los legitimos, & naturales earumdem fœminarum
servaretur idem fideicommissum perpetuum &c.* =,
nihilominùs, quia ratio conditionis superviventiæ
adposita substitutioni fœminarum postulat, ut illi
tantummodò vocati censeantur, quorum Matres
superstites fuissent tempore obitus ultimi Mascu-
li agnati, & realiter successissent cum assumptio-
ne nominis, & Insignium familiæ Testatoris, defi-
ciente idcircò conditione adpositâ primæ Matrum
substitutioni, defecisse dicuntur sequentes substi-
tutiones earum Descendentium. Testator enim 33
vocando per fideicommissariam ultimum substi-
tutum,

tutum, cogitavit, quod admitteretur præcedens gradus, à quo sequens recipere debebat, *Cravet. conf.283. num.12. verf. fed dicet aliquis, Seff. decif. Aragon. 50. num.20., Rocca difput. jur. felect. cap.13. num.9., Rota coram Duran. decif. 339. num.74., & feqq., coram Bich. decif.480. num.22., coram Priol. decif.138. num.18. ; latè Gratian. difcept. forenf. 747. num.23. & 24.*

Jam verò, firmato his omnibus, quod D. Marcus Aurelius ex perfona, & jure proprio fuccedere nequeat, minus ad fideicommiffum adfpirare poteft ex perfonâ Matris, jure nempè repræfentationis, aut tranfmiffionis, non quidem jure repræfentationis, quia hæc in noftra hypothefi excluditur tum ex juris difpofitione, tùm etiam ex voluntate Teftatoris.

34 De juris enim cenfura repræfentationi locus effe nequit, nifi in hereditatibus, & fideicom-
35 miffis Afcendentium, vel Patrui, fecus verò, fi agatur de Patruis magnis, aliifque Tranfverfalibus remotioribus, *Dec. conf.1. num.3., Ruin. conf.169. num.7., & conf.12. num.8. lib.2., Parif. conf.39. num.12., & feqq. lib.2., Covarr. practic. quæft. cap.38. num.5. verf.10., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib.8. cap.9. num.4. verf. & ex confenfu, Craff. in §. fideicommiffum quæft. 11. num.3 & 4., Rot. coram Coccin. decif.1449. num.8.* tollitur etiam ex mente, & voluntate Teftatoris. Ille enim, dum voluit, quod fuum
36 fideicommiffum deferretur *ordine fucceffivo*, procul dubio prohibuiffe cenfetur repræfentationem,
37 cum claufula illa = *ordine fucceffivo* = eumdem effectum operetur, ac fi Teftator fucceffionem deferri voluiffet, falvâ gradus prærogativâ, atque efficit, ut, fublatâ repræfentatione, fucceffio de gradu in gradum, & de proximiore in proximiorem deferatur, *Imol. conf.101. num.2., Dec. conf.1. num.8., Parif. conf.40. num.26. lib.2., Riminal. Jun. conf.75. num.29., Panfirol. conf.170. n.16., Gozzadin. conf.4. num.33., Burfatt. conf.170. num.37. lib.2., Curt. Jun. conf.264. fub num.32. verf. fecundò principaliter, Barz. decif. Bonon. 93. num.22., Peregr. de fideic. art.21. fub n.4., Intrigliol. de fubftit. cent.3. quæft.87. num.30., Cancer. var. refol. part.3. cap.21. num.308., & feqq., Gratian. difcept. forenf. 806. num.18., & feqq., Bonden. collect. legal. 41. num.91. lib.1., Rota in Melevitana Pecuniaria 10. Februarii 1653. §. Minùs prætendi coram bo. me. Meltii.*

Teftatorem autem voluiffe, ordinem fucceffi-
38 vum, & gradu eum fervari in Defcendentibus etiam fœminarum, perfpicuum fit, quia talis ordo apertis verbis præfcriptus in fideicommiffo ordinato favore Mafculorum agnatorum, à Teftatore repetitus legitur in fubftitutione Defcendentium quoque mafculorum ex fœminis, verbis illis = *in omnibus, & per omnia, ut fupra* =, quæ fuâpte naturâ repetunt eumdem ordinem fuccedendi, *Bero. conf.115. num.22. verf. poftremo lib.2., Menoch. conf.169. num.34., Urceol. decif. Florent.13. num.6., Rot. decif.283. num 5. cum feqq. coram Priol., decif.252. num.13. & 14. coram fan. me. Alex. VIII., cum aliis in una Fauen. fideicommiffi de Nalphis coram clar. me. Card. Caccia decif.1. num.16. poft de Luc. ad mat. de fideicomm.*

Minus verò juftum locum fibi vindicare poteft tranfmiffio, quia, ut fuprà firmavimus, difpo- 39
fitio, de qua agitur, conditionalis eft, utpotè ordinata in cafu fuperviventiæ fœminarum, ideoque ob prædeceffum bo. me. Juliæ Catharinæ defeciffe dicitur conditio, quâ non verificatâ, prohibetur fideicommiffi tranfmiffio, per *Text. in leg.1. §. Sin autem aliquid Cod. de caduc. tollen., leg. cum caufa 17. §. Pomponius ff. de minor., Oldrad. conf.131. num.1., Giovagnon. conf.70. num.16. & 26. lib.1., Marcian. conf.11. num.8., & feqq., Mantic. de conject. lib.11. tit.20. n.1., Gabriel. comm. conclus. lib.4. tit. de hered. inftit. conclus.2. num.1. & 2., Mart. de fucceff. legal. part.1. quæft.24. art.5. num.1. & 2., Altograd. Sen. conf.87. num.66. lib.2., Manf. confult.85. num.1. tom.9., Palm. Nepos alleg.64. num.3., Rot. poft Torr. de pact. futur. fucceff. lib.3. cap.3. num.65., & poft Urceol. de tranfact. decif.28. num.12., in rec. decif.124. num.10. part.3., decif.173. num.11. part.15., decif.262. num.14. part.17.*, & in terminis conditionis fuperviven- 40
tiæ late *Altograd. Jun. contr.55. cum duab. feqq., Rot in Pifauren. hereditatis 3. Decembris 1655. §. Verumtamen coram Bevilacqua, & in Perufina fideicommiffi 26. Januarii 1660. §. Nam illa verba, & 3. feq. coram Priol., quarum utraque impreffa reperitur poft Urceol. confult.82.*

Quamquam verò hæc argumenta plurimùm urgere videantur, nihilominus eifdem uti mutuatis ex literali fenfu conditionis fuperviventiæ adpofi æ fubftitutioni fœminarum, in conflictu prævalere debent argumenta, quæ favore D. Marci Ronconi defumuntur ex apertâ mente Teftatoris expresfè militante pro indefinitâ illius vocatione, tametfi prædeceflerit bo. me. Julia Catharina, ejufque mater. Affumptum facilè probari videtur, quia exadverfo impugnari nequit expreffa vocatio Defcendentium mafculorum ex fœminis: Haud enim ultimo Mafculo morienti, per vulgarem fubftitutæ fuerunt fœminæ tunc fuperviventes, perinde ac fi, illis femel admiffis, ulteriorem progreffum non effet habiturum fideicommiffum, fed eædem poft jam adeptum fideicommiffum illud reftituere gravantur Mafculis, = *volnitque ulterius, quod inter Defcendentes mafculos legitimos, & naturales earumdem fœminarum fervaretur idem fideicommiffum perpetuum, quod favore Mafculorum defcendentium à Simone Petro jam fuerat ordinatum* =. Defcendentes igitur fœminarum ex propriâ perfonâ, & jure proprio vocati funt in hoc fideicommiffo à Teftatore ordinato pro perpetuâ familiæ fuæ confervatione, quam, deficientibus Mafculis agnatis, in Mafculis cognatis defcendentibus ex fœminis renovare voluit, quo cafu fideicommiffum effe perpetuum, & defcendentes ex fœminis ad illud vocatos cenferi, notiffima jura funt.

Nilque turbat, quod Teftator ultimo Mafculo agnato morienti certam aliquam fœminam non fubftituerit, fed vocaverit fœminas eo tempore 41
fuperftites, ideoque illarum admiffio penderet à conditione fuperviventiæ, quâ deficiente ob præde-

prædecessum bo. me. Juliæ Catherinæ evanuerit substitutio D. Principalis ab illa dependens, hujusmodi enim obiectum cessat tum ex verbis testamenti, tum etiam ex mente Testatoris.

Ex verbis quidem, quia Testator *substituit*
42 *omnes fœminas ex prædictis Masculis natas tunc superviventes, in stirpes, & non in capita*, quo disponendi modo Testator demonstravit, substitutionem Descendentium ex fœminis non restrinxisse ad casum, quo eorum Matres superstites fuissent tempore obitus ultimi Masculi agnati,
43 quia, cum clausula = *in stirpes, & non in capita* = verificari non posset in solis fœminis superstitibus, quæ inter se stirpes non faciebant, proindè,
44 ut locus esse posset successioni in stirpes, necessariò sequebatur, quod vocati dicendi erant filii masculi fœminarum præmortuarum, *Curt. Jun. cons.161. num.1. & 8., Soccin. Jun. cons.1. n.44. lib.3., Menoch. de præsumpt. lib.4. præsumpt.84. num.15., Peregrin. de fideic. art.21. num.28. in fin., Crass. in §. fideicommissum quæst.11. num.7., Altograd. cons.67. num.23. lib.1., Rot. decis.426. num.5. vers. & maximè part.4. divers.*, qui cum earum Amitis concurrere debebant.

Nec subsistit, quod Testator adhibendo hujusmodi clausulam, considerasse videatur casum, quo plures fœminæ superessent ex pluribus Masculis progenitæ, quæ impares numero essent, volueritque occurrere controversiis quoad modum succedendi, jubendo, quod tantum haberet una fœmina nata ex uno Masculo, quantum habituræ fuissent plures fœminæ natæ ex altero Masculo, quia hujusmodi restrictio d. clausulæ non legitur in testamento, ideoque, si verificabilis est tàm in casu concursus plurium fœminarum ejusdem gradus, quàm in concursu personarum disparis gradus, operari debet suum legalem
45 effectum, juxtà quem, vocatis fœminis in stirpes, quæ efformantur ex pluribus, & diversis gradibus unum corpus constituentibus, non solùm vocatæ dici debent fœminæ, quæ essent initium, & caput stirpis, sed gradus omnes sub eadem comprehensi, *Menoch. cons.124. num.67., & cons.795. num.10., Altograd. d. cons.67. loco citat., Fusar. de substit. quæst.485. num.65. vers. ratio est*.

Accedit ad hæc, quod Testator post substitutionem fœminarum in stirpes, & non in capita
46 factam, subdidit vocationem Masculorum descendentium ex eisdem, conceptam verbis indefinitis quodcumque tempus, & casum respicientibus, ideoque iidem vigore vulgaris anomalæ contentæ in hujusmodi dispositione, vocati censendi sunt tametsi præcedens gradus, sivè præcedens substitutio fœminarum perempta fuisset, eo quod prædecessissent ultimo Masculo agnato, hoc enim casu peremptio præcedentis gradus non officit admissioni graduum sequentium, sed perindè habetur, ac si ille ordinatus minimè fuisset, juxtà theoricam *Bartoli in leg. quamdiù 64. num.10. vers. quæro ff. de acquir. hered., communiter receptam à Doctoribus relatis apud Peregrin. de fideic. art.15. num.14., Giovagnon. cons. 76. num.6., & seqq., & cons.77. num.11., & seqq., Rocc. disput. Jur. select. cap.13. num.5., Rot. coram Bich. decis.17. num.12., decis.548. num.7., in rec. decis.332. num.6., decis.403. n.11. part.2., decis.579. num.9. part.5. tom.3., decis. 134. num.12. part.7., decis.12. num.20. part.10., in Romana, seù Jannen. Bonorum 10. Decembris 1696. §. Tametiam coram Rmo Molines Decano, & in Romana, seù Nicien. fideicommissi 14. Decembris 1703. §. In qua compendiosa coram Rmo eodem*.

Certiùs verò hæc procedunt in casu nostro, quia Testator vocationi fœminarum superviventium tempore obitus ultimi Masculi agnati subdidit, ut dictum est, substitutionem Masculorum descendentium ex eisdem, ordinando inter eos perpetuum fideicommissum, ut in earum personis consequeretur artificialem renovationem agnationis, & perpetuam nominis sui durationem, quam votis omnibus in universo testamento exoptasse legitur; huic autem sui primario 47
cum apertè repugnet restrictio substitutionis descendentium masculorum ex fœminis ad casum, & conditionem, quâ illorum Matres superstites fuissent tempore, quo decedebat ultimus Agna- 48
tus, dicendum est, illorum substitutionem pendere nequivisse à d. conditione superviventiæ, sed generalitèr, & in quocumque casu vocatos fuisse, *Rot. in Firmana fideicommissi 2. Aprilis §. Quoniam hæc, confirmata 28. Junii 1688. §. Etenim hujusmodi coram Rmo d'Hervault Archiepiscopo Turonen.*

Magis verò ex mente Testatoris perspicuum fit, illorum substitutionem pendere nullo pacto debere à d. conditione superviventiæ eorum Matrum, cum enim agatur de fideicommisso ordinato favore agnationis, quam Testator, quoad fieri poterat, conservare voluit non solùm per digressum ad plures substitutionum gradus, sed per artificialem illius renovationem demandatam in Masculis cognatis, imperceptibile prorsus videtur, quod voluerit hujusmodi fideicommissum tanto studio, tantâque substitutionum serie præordinatum pendere à d. conditione superviventiæ dd. fœminarum, quando perpetuationem fi-
deicommissi ab ipso volitam, etiam post illarum 49
mortem assequi poterat in earum Descendentibus, ut ponderavit *Rota in decisione coram R.P. D. meo Lancetta* edita favore Comitissæ Silviæ *in §. Præter literam testamenti*.

Augetur vis hujus argumenti, quia Testator
non consideravit fœminas superviventes tempo- 50
re obitus ultimi masculi Agnati, tamquam extremum, seù terminum, in quo sisteret ejus dispositio, sed illas respexit tamquam medium necessarium, per quod fieri debebat transitus ad Masculos cognatos prò assequendâ artificiali agnationis suæ renovatione ab ipso vocatos, ideoque, ut ait eadem *decisio in §. Haud relevante*,
existentia fœminarum non taxativè, sed demon- 51
strativè expressa dici debet ad designandam originem, ex quâ proditura erat descendentia masculina fœminarum artificialitèr renovatura
agnationem Testatoris, proindeque eadem exi- 52
stentia vim habere nequit conditionis; utpote

non apposita ad reddendam conditionalem sub-
stitutionem descendentium masculorum ex fœ-
minis, sed ad connotandum tempus, & ordi-
nem succedendi, quo post Agnatos, fœminæ, &
post fœminas, earum Descendentes masculi ad-
mitti debebant, ut benè considerat *Rot. in d. Ro-
mana, seù Nicien. fideicommissi 14. Decembris
1703. §. Quidquam non relevante coram Rmo De-
cano*.

Et quidem quid magis absurdum videri posset,
53 quàm quod existentia fœminarum, quæ, nonnisi
uti medium à Testatore consideratæ fuerant, pro
assequenda videlicet duratione sui fideicommissi,
& renovatione agnationis suæ in earum Descen-
dentibus masculis, eorumdem vocationi condi-
tionem adjecerit, quâ deficiente, peritura esset
illorum substitutio? Crescit verò d. absurdum,
si consideremus, quod agitur de fideicommisso
54 perpetuò duraturo, & substitutione collata in re-
motissimum tempus, quo facilè contingere pote-
rat, quod, nullis superstitibus fœminis ex Masculis
agnatis, superessent solùm earum Descendentes
masculi, & tamen dicendum esset, quod isti
Descendentes, tametsi à Testatore vocati, & apti
ad renovationem artificialis agnationis ab ipso
exoptatam, nihilominùs succedere non possent
in fideicommisso, quia illorum substitutio pe-
rempta fuisset, utpote pendens à conditione su-
perviventiæ fœminarum tempore mortis ultimi
Agnati, quod non minùs à mente Testatoris,
quàm ab omni rectæ rationis dictamine aberrat.

Rursùs, si verum esset, quod vocatio descen-
dentium ex fœminis penderet à conditione su-
perviventiæ earum Matrum, sequeretur, quod
Testator, qui nihil aliud præ oculis habuit, quàm
fideicommissi perpetuitatem, & quasi sempiter-
nam agnationis suæ, sivè naturalis, sivè artifi-
cialis conservationem, se privasset mediis aptis
ad illam assequendam, nam Masculi descen-
55 dentes ex fœmina præmortua ultimo Agnato apti
sunt ad finem à Testatore volitum, æquè ac Ma-
sculi nati ex fœminis superstitibus d. tempore, &
tamen excluderentur à successione in d. fidei-
commisso ob defectum conditionis superviven-
56 tiæ eorum Matris; At verò, si pro excludenda
dependentia substitutionis ipsorum à d. conditio-
ne satis esset, quod nulla assignabilis sit ratio ob
quam Testator excludere voluerit Descendentes
masculos fœminæ præmortuæ, quantò magis id
57 locum habebit in casu nostro, in quo hujusmodi
dependentia expressè resistit menti, & fini voli-
to à Testatore, juxtà simile argumentum, quo
utitur *decisio* edita favore D. Comitissæ Silviæ
in *§. Ultrà quod nulla*, in qua *Sac. Rota* censuit,
58 ipsam vocatam dicendam esse; eò quia nulla as-
signari poterat ratio, ob quam Testator impelli
potuerit potiùs ad vocandas fœminas natas à filiis
masculis Simonis Petri, quàm ipsam immediatè
natam à Simone Petro.

Quamobrem dicendum est, d. superviventiam
vel nullo pacto præseferre conditionem, vel,
quatenus etiam à Testatore per modum condi-
59 tionis adposita censeri posset, attamen eadem,
utpotè affirmativè adjecta, & cohærens personæ
ipsarum fœminarum, tacitè subintelligeretur,
etiamsi non fuisset expressa, quia haud aliter suc-
cedere potuissent, nisi extitissent tempore obitus
ultimi Masculi, ideoque nihil operaretur, & con- 60
ditionalem non redderet substitutionem Mascu-
lorum descendentium ab ipsis, *Soccin. Sen. cons.
250. num. 5. lib. 2., Surd. cons. 110. num. 4. & 5.,
Rodulphin. alleg. 95., & alleg. 150. utrobique n. 6.,
Rota coram Dunoz. Jun. decis. 280. num. 3. & 4.,
& in d. Romana, seù Nicien. fideicommissi §. Quid-
quam non relevante*.

Nec officit, quod Testator non solùm voca-
verit fœminas sub incerta illa conditione, quod
superviverent, sed prætereà adjecerit dictionem= 61
tunc =, quæ substitutionem restringit, & limitat,
quia huic objecto satis occurrisse videtur *decisio*
à *R. P. D. Lancetta* edita favore D. Comitissæ
Silviæ, inquiens *in §. Atque ex his cessante*, quod
dictio = *tunc* = restringat tempus succedendi, non 62
autem personas successuras, quæ vel expressè,
vel conjecturalitèr fuerunt vocatæ, Verùm præte-
reà dicimus, quod similes dictiones adjectas substi-
tutioni conceptæ indefinitis verbis quodcumque 63
tempus, & casum comprehendentibus, non stant
restrictivè, sed declarativè, & demonstrativè
ad casus, in quibus eadem substitutio locum ha-
bere potest, *Barr. de success. lib. 1. cap. 3. num. 3.,
Hodiern. ad Surd. decis. 37. num. 52., Rot. decis.
579. num. 11. part. 4. tom. 3., Rot. coram Bich.
decis. 518. num. 19. & 20.*, ubi, quod id procedat, 64
etiamsi hujusmodi dictio esset geminata, & post
Balduce. ad Ramon. decis. 28. num. 12., & seqq.;
Contraria verò procedere possent in casu, quo
cum d. dictione = *tunc* = concurrerent aliæ dictio- 65
nes restrictivæ, substitutionem necessariò coar-
ctantes ad unum determinatum casum, ut benè
distinguendo firmant *Hodiern. ad Surd. d. decis.
37. num. 55., Capyc. latr. decis. 108. num. 6., Rot.
coram Bich. decis. 548. num 19.*

Et demum, cùm ex jam dictis appareat de con-
traria mente Testatoris, hujusmodi dictiones,
quantumvis restrictivæ non impedirent, quin 66
substitutio Descendentium masculorum extende-
retur etiam ad casum non existentiæ fœminarum
in casu obitus ultimi Agnati, *Capyc. latr. d. de-
cis. 108. num. 64., & seqq., Hodiern. loco mox
citat., Franch. decis. 299. nu. 5., Rot. decis. 579.
num. 12. part. 4. tom. 3., & in d. Romana, seù Ni-
cien. fideicommissi §. His sic constitutis cor. Rmo
Decano, & admittit etiam Altograd. in contra-
rium allegari solitus contr. 55. num. 87., & seqq.,
& contr. 56. num. 53., & seqq.*

Hæc igitur cum ità se habeant, & ex clara
mente Testatoris ordinantis perpetuum fidei-
commissum pro conservatione suorum Bonorum 67
in agnatione tùm naturali, tùm artificiali constet,
superexistentiam fœminarum non fuisse adposi-
tam per viam conditionis restringentis vocatio-
nem, sed per viam demonstrationis, sivè decla-
rationis connotantis tempus successionis fœmi-
narum, & earum Descendentium, corruunt ar-
gumenta omnia, & rationes in contrarium ad-
ductæ, quæ justum locum vindicare sibi pote-
runt, quando res dubia sit, secùs verò, si contrà
illas

illis urgeat aperta mens Testatoris excludens
quamcumque restrictionem desumptam ex adpo-
68 sitione hujusmodi conditionis, si enim in qua-
cumque dispositione spectanda est mens Testato-
toris, eò certiùs illa attendenda erit in subjectâ
materiâ caducationis sequentium substitutionum
ob defectum conditionis adpositæ primæ, cum
69 hujusmodi caducationis quæstio tota pendeat à
voluntate Defuncti, ut, post *Cusanat. cons.2. n.9.*,
tradit *Fontanell. decis.589. num.11.*, *Cancer. var.*
resol. part.1. cap.1. num.66., *& seqq.*, *Surd. cons.*
100. *ex num.11.*, *& decis.37. num.29.*, *& seqq.*

Constabilitâ his omnibus vocatione D. Ron-
cioni venientis ex personâ, & jure proprio omni-
nò independente à conditione adpositâ vocationi
70 Matris, non indiget jure repræsentationis, aut
transmissionis, ideoque superfluum est respon-
dere iis, quæ prò exclusione utriusque juris su-
periùs deducta sunt.

Prout etiam inutile est respondere auctoritatibus, quæ in contrarium allegantur, quia generales theoricæ, & regulæ, quibus illæ innituntur, procedunt, quando versamur in dubio, secùs verò, quando argumentis, & rationibus desumptis ex visceribus testamenti constat, Testatorem noluisse, substitutionem sequentem fieri caducam ex defectu conditionis adjectæ præcedenti.

Tyburtina Fideicommissi.

Filiorum nomine, ex *Statuto Urbis* 142., etiam in Transversalibus, nepotes comprehenduntur, concurrente Testatoris voluntate. Hæc autem ex quibus dici possit resultare? Vulgaris anomalæ, seù repræsentationis beneficio, vel etiam transmissionis jure an, & quando ulterior Substitutus in gradus caducati locum admittendus censeatur? Bona loco quantitatis in dotem assignata, eorumdem conventâ restitutione, spectant ad Mulierem. Fideicommissum in vita heredis purificatum, licèt non agnitum, ad illius heredem transmittitur.

VOTUM XXXVII.

1 Filii *in conditione positi ex* Statuto Urbis 142. *censentur dispositivè vocati*, & num.11.

2 *Procedit in toto Districtu.*

3 *Et æquè in Descendentibus, ac in Transversalibus.*

4 Filiorum *appellatione, præsertim in dispositione Transversalis, nepotes non comprehenduntur.*

5 *Appellatione* filiorum *in conditione positorum ex dicto* Statuto, *non veniunt nepotes*, & num.41.

Secus, quando concurrat voluntas Testatoris, num.12. 42. 43. & 49., *quod procedit etiam in dispositione Transversalis*, d. num.12.

Et maximè in fideicommisso merè activo, non autem passivo, num.13.

Constantin. annot.36. art.1. n.31. & 60., *contrarium firmans* ex decis. Sac. Rotæ 84. part.9. rec., *explicatur, & declaratur à* n.43. ad 49.

6 *Agnatio ex quibus censeatur contemplata?*

7 *Appellatione* filiorum *in conditione positorum, ex d.* Statuto, *non continentur fæminæ, quoties agnatio contemplata fuerit.*

Intellige de vera, & rigorosa agnatione, num.38.

8 *Gradu præcedenti caducato, ceteri sequentes corruunt, & quando secùs?* num.55.

9 *Dos loco quantitatis in Bonis assignata transit in dominium viri, &* nu.93.

10 *De Bonorum identitate concludenter docendum est, ut fideicommissi jure vindicari valeant.*

11 *Tacita nepotum vocatio sub nomine filiorum in conditione positorum ex quibus resultare possit, &* nu.12. & seq.

14 *Ex substitutione restricta ad casum alicujus obitus sinè filiis, ad gravamen restitutionis nequit inferri.*

15 *Substitutio in casu alicujus obitus sinè filiis demandata, cessat, eo cum filiis decedente.*

16 *Sub nomine filiorum comprehensus nepotes arguit reciprocum ordinatum fideicommissum inter filios Testatoris, eorumque Descendentes in infinitum.*

Idem dispositio in remotissimum tempus collata nu.19. 24., & 27.

Idem volita Bonorum conservatio in agnatione, & familia nu.23.

Ac digressus ad plures substitutionum gradus nu. 29.

Procedit maximè in concursu substituti remotioris nu.30.31.32., & 33.

Quæ conjecturæ non seorsim, sed unitim considerandæ sunt, nu.33.

Valde autem urgent, cum de Extranei exclusione agitur favore Descendentis nu. 34.

17 *Dictio* = in infinitum = *adjecta substitutioni nasciturorum ex filiis Testatoris, tractum temporis successivum importat.*

18 *Et nedum nepotes, sed ulteriores etiam complectitur Descendentes.*

20 *Testatorum perpetua fideicommissa ordinantium nulla specialis affectio erga certas personas considerari potest.*

Sed naturalis dumtaxat affectio erga posteritatem suam num.21.

21 *Testatori neque gratus, neque ingratus esse potest, qui nondum natus est.*

22 Filiorum *nomine in dispositione ordinata in incertum, & futurum eventum omnes continentur Descendentes.*

23 Filiorum *nomine venire nepotes censendi sunt, quoties aliàs absonus sequeretur intellectus.*

24 *Fæmina legalium terminorum prorsus ignara præsumitur.*

25 Filiorum *nomine æquè filii, ac nepotes dici debent comprehensi, si eadem ex mente Testatoris concurrat ratio.*

26 *Testator, volitâ ab eo perpetuâ Bonorum conservatione in familia, non est censendus nepotes propter Extraneos voluisse excludere.*

27 *Perpetuum ne intercedat fideicommissum, omnis capienda est interpretatio.*

28 Peculii nomine ne fideicommissum intercidat, tota in dubio venit hereditas.

31 Verbum filius quoties in conditione ponitur, latam interpretatione recipit.

32 Testator præsumitur alteriores Descendentes substitutis remotioribus præferre voluisse.

34 Sub filiorum nomine latè accepto, etiam nepotes comprehenduntur.

36 Filiorum appellatione comprehensa neptis censenda est in concursu Extranei.

37 Filiorum appellatione, ex Statuto urbis 142. veniunt æquè fœminæ, ac Masculi.

38 Agnatio ex vocatione etiam fœminarum verè, & rigorosè contemplata dici nequit.

39 Agnationis expressio post vocationem fœminarum, proprium illius contemplationem non inducit.

Præsertim, cum agitur de testamento fœminæ num. 40.

40 Fœmina non præsumitur solos Masculos voluisse admittere.

42 Statutum urbis 142. merè declaratorium est.

Et vocationem desumit ex præsumpta Testatoris voluntate ibid. num.49.

44 Ex Statuto vocante filios in conditione positos, non veniunt nepotes, quando concurrunt filii.

45 Filiorum nomine ex Statuto urbis 142. faciliùs nepotes admittuntur, cum ad exclusionem agitur non proximioris, sed Extranei, & num.46.

50 Statutum urbis 142. procedere censendum est ad normam voluntatis Testatoris.

51 Sub nomine filiorum indistinctè à Testatore adhibito, æquè filii, ac nepotes veniunt.

52 Nepotes, aut alteriores Descendentes à Testatore in conditione positi, ex dicto Statuto vocati censentur.

53 Idem Statutum nullam inter unum, & alterum Descendentium gradum differentiam constituit.

54 Statutum prohibens Matri, ne disponant extra filias, etiam nepotibus suffragatur.

55 Vulgaris anomalæ, seù repræsentationis beneficio ulterior substitutus in locum gradus caducati admittitur, quoties substitutio merè fideicommissaria non est.

56 Substitutio vulgaris anomala resultat ex verba communi = substituit =, & ejusmodi.

57 Compendiosam substitutionem efficit indefinita mortis conditio.

58 Etiam, cum non respicit quandocumque tempus.

Et maximè, si quandocumque tempus complectatur num.59.

59 Dictio = quandocumque = universalis est, complectens quodcumque tempus.

60 Substitutio vulgaris sub compendiosa continetur.

61 Atque etiam sub fideicommissaria.

Si modò hæc per verba merè obliqua non sit inducta ibid.

62 Substitutio vulgaris inducta censetur, stante clausulá = isto, & omni meliori modo =.

63 Substitutio vulgaris expressa infertur ex clausula = vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum =.

64 Substitutio fideicommissaria non inducitur verbis communibus, & generalibus.

65 Clausula = omni meliori modo = in finè posita, omnes æqualiter substitutiones respicit.

66 Gradus intermedii caducatio non officit admissioni ulteriorum substitutorum, cum dispositio perpetua est, & votum continet conservationis Bonorum.

67 Substitutorum subingressus in gradum caducatum valdè confert conservationi Bonorum à Testatore volitæ.

68 Fideicommissum per præmorientiam heredis non transmittitur.

Secus, si de contraria Testatoris voluntate constet ibid.

Quod procedit nedum inter Descendentes, sed etiam inter Transversales, nu.70. & 72. Intellige ut nu. 71.

69 A Testatoris voluntate pendet facere transmissibile, quod tale non est.

71 In Descendentibus major cadit affectio, quàm in Transversalibus.

73 Transmissio faciliùs inducitur, quàm vocatio.

74 Pro transmissione satis sunt, quæ pro vocatione non sufficiunt conjecturæ.

75 Præsertim, cum de transmissione agitur in filium, vel nepotem facienda.

76 Et maximè, si ad exclusionem non substituti magis dilecti, sed Extranei.

77 Pro transmissione in filium, vel nepotem inducenda leviores conjecturæ sufficiunt.

Et quæ singulæ non prosunt, junctæ juvant ibid.

79 Digressus ad plures substitutionum gradus ostendit, Testatorem plures personas inæqualiter dilectas respexisse.

80 Fideicommissum transmissibile arguitur, concurrente digressu ad plures gradus substitutionum.

81 Sufficit autem digressus ad unum dumtaxat gradum.

82 Quæ procedunt etiam in Transversalibus.

Arguitur itidem ex quo filii substitutorum fuerint in conditione positi nu.83.

Eedemque conjectura etiam in Transversalibus admittitur ibid.

Transmissibile præterea conijcitur ex volita Bonorum conservatione in familia nu. 85.

Atque ex mentione personæ, ad quam trasmissio velit fieri num. 86. & vid. num. 87., & seq.

87 Fideicommissum ex mente Testatoris transmissibile adeum censetur, de quo mentio habita est in testamento.

88 Præsertim quando id præseferunt ipsius testamenti verba.

Maximè verò, ubi agitur de persona ab intestato successura nu.89.

Ac de Extranei exclusione nu.90.

89 Tran-

89 *Transmissio faciliùs fieri dicitur favore personæ ab intestato successuræ.*

91 *Fideicommissi conditionalis transmissio quando etiam in Transversalibus locum habeat?*

93 *Bona loco quantitatis in dotem assignata, ad Mulierem non spectant, nisi probatâ earum restitutione, cum ipsius acceptatione, factâ.*

Secus, quando eadem restitui debere, conventum sit ibid.

94 *Fideicommissum in vita heredis purificatum, etiamsi non agnitum, ad illius transmittitur heredem.*

Maximè, si agnitum sit nu.96.

95 *Fideicommissum non uti agnitum, sed uti agnoscendum transmittitur.*

97 *Fideicommissum ex quacumque petitione, aut animi declaratione agnitum dicitur.*

98 *Immissio est remedium hereditarium competens etiam heredi heredis.*

JOANNA de Sertoriis nupta Francisco Bruti
cum dote scutorum 1200., quæ, etsi in
quantitate constituta esset, soluta nihilomi-
nus fuit partim in pecunia, partim verò in tot
Bonis, nempè duobus olivetis, nonnullis cen-
sibus, aliisque rebus descriptis in capitulis ma-
trimonialibus, *Summario num.1.*, ad quæ refer-
tur etiam Instrumentum receptionis dotis, *Sum-
mario num.2.*, anno 1599. supremum condidit
testamentum, in quo, relicto usufructu unius
tantùm ex dictis olivetis Francisco viro, in om-
nibus suis Bonis, & tota hereditate sua, *here-
dem universalem instituit quondam Fabium filium
suum legitimum, & naturalem ex ipsis, & dicto
D. Francisco Bruti ex legitimo Matrimonio na-
tum, & in infantili ætate constitutum, & omnes
alios filios suos tàm masculos, quàm fœminas in
futurum ex ipsa nascituros similiter heredes uni-
versales sibi instituit, quos invicem substituit,
vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum,
& similiter nascituros ex eisdem suis filiis substi-
tuit vulgariter, pupillariter, & per fideicommis-
sum in infinitum prò conservatione suæ agnatio-
nis, & familiæ, quibus omnibus decedentibus sinè
filiis legitimis, & naturalibus, eisdem substituit
vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum
Gamallium Sertorium ejus germanum fratrem,
cui quandocumque decedenti sinè filiis legitimis,
& naturalibus substituit Lucianum Franciscum,
& Alexandrum ejusdem Testatricis fratres ex la-
tere paterno vulgariter, pupillariter, & per fi-
deicommissum, itaut Bona sua conserventur in
agnatione sua isto, & omni meliori modo &c.*
sunt verba testamenti relata in *Summario nu-
mero 3.*

Vitâ functâ Testatrice, in illius heredita-
te successerunt Fabius, & Marcus Antonius
fratres de Brutis ejus filii, quibus omnibus
absque prole defectis, factus fuit locus substi-
tutioni Gamallii Sertorii germani fratris ejus-
dem Testatricis, ejusque filiorum in conditio-
1 ne positorum, qui procul dubio dispositivè vo-
cati censentur ex dispositione *Statuti Urbis 142.*,
quod locum habet in Civitate Tyburtina, ut-
potè posita intra quadraginta milliaria Districtus
ejusdem Urbis, ad firmata per *Constantin. ad* 2
idem statut. annot. 36. art. 1. num. 15., *Adden.
ad Burat. decis.834. num.15.*, *& decis.176. num.
2. part.18. recent.*, & procedit æque in Descen-
dentibus, ac in Transversalibus, idem *Constan-* 3
tin. loco mox citat. num.22., *Rota coram Dunoz.
Jun. decis. 499. num.8.*, *coram san. mem. Ale-
xandro VIII.*, *decis. 1. num. 21.*, *& decis. 28.
num.6.*, Verum, quia Marco Antonio alteri ex
filiis Testatricis, & heredibus institutis ultimo
loco defuncto nedum prædecessit supradictus
Gamallius, sed etiam Marcus Antonius Jun. ejus
filius, relictâ D. Deliâ adhuc vivente, hinc
est, quod ipsa modò ad fideicommissum adspi-
rans, illudque sui favore purificatum esse, con-
tendens, mè rogavit, ut prò veritate dicere ve-
lim; an vigore dicti Statuti ad fideicommissum,
de quo agitur, vocata censeatur, ejusque voca-
tio minimè defecerit ob caducationem duorum
graduum præcedentium, nempè Marci Antonii
Patris, & Gamallii Avi, adeout jure proprio
vindicare possit Bona fideicommissaria dictæ
Joannæ, & præsertim dicta duo oliveta, loco
quantitatis in dotem illi assignata?

Rem itaque ordiendo à vocatione dictæ D.
Deliæ, ut recto Judicio statui possit, an illa ve-
rè ad dictum fideicommissum fuerit invitata,
cum expressa vocatio prorsus desideretur, ad ta-
citam recurrendum est, quæ pendet ab ea quæ-
stione, an scilicet ipsa, uti neptis Gamallii,
veniat sub nomine *filiorum* ejusdem Gamallii in
conditione positorum, quâ in re contra ipsam
urgere videtur nedum vulgata regula, quâ tra- 4
ditur, appellatione filiorum, præsertim in dis-
positione Transversalis, nepotes minimè com-
prehendi, cum aliter filii, aliter nepotes appel-
lentur, *leg. quod si nepotes 6. ff. de testam. tutel.*,
*Constantin. ad Statut. Urb. annot. 36. art.1. num.
36. & seqq.*, ubi de veriori, magisque commu-
ni opinione etiam *Rotæ, juxta celebrem decis.
Merlin. 206. à num. 9. ad seqq.*, cum aliis pluri-
bus apud ipsum *Constantin.*, *& in Bononien. Fi-
deicommissi de Grifonibus 4. Julii 1704. §. Eò
certiùs coram bon. mem. Omanna, & in Tyburti-
na Fideicommissi 8. Februarii 1706. §. Sentientes
vim coram Reverendissimo Ansaldo Decano*, &
in terminis *Statuti Urbis* vocantis filios in con-
ditione positos, quod intelligitur de filiis pri- 5
mum gradum obtinentibus, & non extendatur
ad nepotes in conditione expressè non positos,
latè *Constantin. dict. annot.36. art.1. num. 29. &
seqq., num.45. & seqq., & num.63., & pluribus
seqq.*, ubi etiam contrariis respondet, & optimè
Rota decis.84. num.7. & seqq. part.3. rec.; Verùm
etiam contemplatio agnationis, cui Testatri-
cem prospicere voluisse, constat ex supra relatis 6
testamenti verbis, hujusmodi conservandæ agna-
tionis causam semel, atque iterum exprimenti-
bus, in quibus terminis dicta D. Delia, tam-
quàm fœmina, appellatione filiorum in conditio-

ne

7 ne positorum nequaquam continetur, *Fenzon. ad*
Statut. Urb. cap. 142. num. 10., *Constantin. ad*
idem statutum annot. 36. art. 1. num. 27., *Rot.*
decis. 10., *& decis. 166. coram Ubald. sen. & dec.*
387. num. 11. cor. Rembaldo.

Prætereà prò eadem repellenda concurrit ca-
ducatio duorum graduum præcedentium, Pa-
8 tris nempè, & Avi, qui, ut supra dictum est,
prædecesserunt Marco Antonio ultimo Testatri-
cis filio, & heredi instituto, qui fideicommis-
sum illis restituere debebat, quod sanè efficit,
ut reliquæ etiam subsequentes substitutiones ca-
ducatæ dici debeant, juxtâ *Text. in leg. ille à*
quo §. Si de testamento ff. ad Senat. Consul. Tre-
bell., *ibique Gloss.*, *& Doctores*, *Gomez. va-*
riar. resolut. tom. 1. cap. 5. num. 8., *Peregrin. de*
Fideicommis. art. 15. sub num. 19., *Cardin. de*
Luca in conflict. leg. & ration. observat. 92. in
princip., & consonat celebris, & recepta theo-
rica *Angeli in leg. quamdiù ff. de acquir. vel*
omittend. hered., de qua, pluribus relatis concor-
dan., *Rota in Maceraten. Fideicommissi 6. Maii*
1709. §. Si tamen coram Reverendissimo Ansal-
do Decano. Et demùm, quod attinet ad illa duo
9 oliveta, loco quantitatis in dotem assignata,
cum ea procul dubio transiverint in dominium
viri, non videtur ullo pacto vindicari posse tam-
quam fideicommissaria Joannæ uxoris, nisi prius
10 concludenter doceatur, illamet oliveta in do-
tis restitutione tradita, & à muliere acceptata
fuisse.

Verumtamen, maturè perpenso totius testa-
menti tenore, prò fideicommissi duratione,
ejusque purificatione favore dictæ D. Deliæ res-
pondere tutius existimo, ipsamque bonâ spe
Judicii aleam subire posse, censeo; ejus namque
vocatio, ad quam tota controversia restringi-
11 tur, si non expressa, saltem tacita, satis perspi-
cua mihi reddi videtur ex eo, quod in condi-
tione positi fuerint, & per consequens ex cen-
sura Statuti Urbis, de quo supra memini, vo-
cati procul dubio censentur filii Gamallii, sub
quorum sanè nomine ipsam quoque D. Deliam,
uti neptem ex filio dicti Gamallii venire, suadet
verisimilis mens Testatricis, quâ positâ, cessat
regula supra tradita, quod appellatione *filiorum*,
maximè in dispositione Transversalis nepotes
minimè continentur, sitque locus illius limita-
12 tioni, seù veriùs alteri contrariæ regulæ, quod
nomine *filiorum* veniunt nepotes, etiam in fidei-
commisso ordinato à Transversali, quando vo-
luntas Testatoris concurrit, vel æquitas, aut
verisimilitudo id exposcit, ad *Text. in leg. justa*
ff. de verbor. signific., *leg. Senat. Consult. ff. de*
rit. nuptiar., *latè Rustic. in leg. cum Avus lib. 6.*
cap. 11. num. 45., *& seq. ff. de condit.*, *& demon-*
strat., *Facchin. contr. Jur. lib. 5. cap. 18.*, *Surd.*
de aliment. tit. 9. quæst. 36. num. 34., *Fusar. de*
substitut. quæst. 320. num. 10., *Menoch. de præ-*
sumpt. lib. 4. præsumpt. 94. à num. 23., *Peregrin.*
de Fideicommis. art. 22. num. 10. & 12., *Rota co-*
ram Merlin. decis. 206. num. 12., *in recent. decis.*
40. num. 7. part. 5., *& decis. 142. num. 42. part.*
10., quæ quidem regula certiùs procedit in hy-
pothesi nostra, quia versamur in favorabilibus,
nempè in fideicommisso merè activo favore fi- 13
liorum, non autem passivo, cum ipsi nullo pa-
cto gravati dici possint restituere Luciano, &
Alexandro fratribus Testatricis ex latere pater-
no dumtaxat, vel quia hi substituti fuerunt so-
lum in casu, quo supradictus Gamallius sinè fi- 14
liis decederet, vel quia in omnem casum per
eorum obitum sinè filiis jam substitutio defecit,
in quibus terminis sinè dubio appellatione filio-
rum veniunt nepotes, ut post *Oldrad.*, *Ruin.*, 15
& alios, probat *Casanat. cons. 58. num. 42.*, *Sess.*
decis. Aragon. 64. num. 84., *Add. ad decis. 199.*
num. 14. & 15., *& num. 28. & 29. part. 8. rec.*,
Hodiern. ad Surd. decis. 73. à num. 1.

Porrò Testatricis voluntatem comprehenden-
di sub nomine filiorum Gamallii etiam nepotes
apertè demonstrat totus testamenti contextus,
ex quo patet, ipsam constituisse amplum, & re- 16
ciprocum fideicommissum inter suos filios, &
eorum Descendentes in infinitum, ibi = *Et om-*
nes alios filios suos tàm masculos, quàm fœminas in
futurum ex ipsa nascituros similiter heredes uni-
versales sibi instituit, quos invicem substituit vul-
gariter, pupillariter, & per fideicommissum, &
similiter nascituros ex iisdem suis filiis substituit
vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum
in infinitum pro conservatione suæ agnationis, &
familiæ =; dictio enim illa = *in infinitum* = adjecta
substitutioni nasciturorum ex filiis suis, suâpte na- 17
turâ tractum temporis successivum importat, at-
que adeò effrænata est, ut nullo pacto, salvâ pro-
prietate, & ratione recti sermonis, restringi possit
ad solos nepotes ex filiis nascituros, sed includat
pluralitatem, atque diversitatem temporum, & 18
casuum, vocationemque extendat, & fideicom-
missum proroget ad ulteriores Descendentes, qui
quomodolibet sub illis verbis *nasciturorum ex*
filiis venire possunt, per *Text. in leg. 1. verb. sem-*
per, *ubi Gloss.*, *& Bartol. num. 5. ff. solut. Ma-*
trimon., *Ruin. cons. 115. num. 11. lib. 3.*, *Peregr.*
cons. 44. num. 28. vers. ad quintum lib. 1., *& de*
Fideicomm. art. 27. num. 2., *Molin. de Primogen.*
Hispan. lib. 1. cap. 6. num. 28., *& seqq.*, *Fusar. de*
substit. quæst. 320. num. 74., *& seqq.*, *Caren. re-*
sol. 67. num. 9., *Cord. de Luc. de Fideicomm. disc.*
70. num. 9., *Rot. decis. 465. num. 14. part. 14.*, *in*
Urbevetana Censuum 26. Martii 1696. §. Qua-
rum prima coram Caprara, *& 27. Junii ejusdem*
anni §. Inter conjecturas coram eodem.

Quamobrem, si post tot personas, & gradus
vocavit filios Gamallii, eorumque substitutio-
nem contulit nedum in incertum, sed in re- 19
motissimum tempus, quo verisimiliter extituri
non erant filii primi gradus d. Gamallii, ne sub-
stitutio hujusmodi inanis, & elusoria remaneat,
&, ut voluntas Fideicommittentis effectum
suum in omnem casum consequi valeat, dicen-
dum est, sub vocatione filiorum intellexisse de
filiis secundi, tertii, & ulterioris gradus, juxta
receptissimam theoricam *Imolæ in leg. Gallus*
§. Instituens num. 48. ff. de liber., *& posth.*, quam
se-

sequuntur cummuniter Doctores, & præ-ertim
Rustic. in leg. cum Avus ff. de condit., *& demon-
strat. lib.6. cap.11. num.4.*, *Exgen. cons. 94. num.
6.*, *Surd. cons.366. num.9.*, *& seqq.*, *Peregrin.
de Fideicomm. art.22. num. 30.*, *Mantic. de con-
ject. lib.8. tit. 8. num. 20.*, *Card. de Luc. de Fi-
deicomm. disc. 71. num. 8*, *Rot. cor. Merlino de-
cis.206. num.16.*, *& seqq.*, *ubi contrariis respon-
det*, *coram Bich. decis.232. num.13.*, *& seqq.*, *in
rec. decis. 199. num. 3.*, *& seqq. part. 8.*, *ibique
latissimè Rub. in annot. num. 1.*, *& plurib. seqq.*,
*in Auximana Jurispatronatus 9. Maii 1703.
§. Quarta demum cor. bon. mem. Muto*, *in Aqui-
penden.*, *seù Montis Falisci Fideicommissi 11.
Maii 1703. §. Hactenus coram Card. Caprara*,
cum reliquis concordan. plenè collectis per *Rot.
in Romana Fideicommissi de Alveris super reser-
vatis 19. Junii 1711. §. Sed quæstionis coram
R.P.D. Crispo.*

Cujus sanè verioris, ac communi Docto-
rum omnium consensu receptæ traditionis ea ra-
tio assignari posse videtur, quod scilicet Testa-
20 tores in hujusmodi perpetuis fideicommissis or-
dinandis nullâ moveri solent speciali affectione
erga certas personas, immò verò nec etiam mo-
veri illâ possunt, eò quod eadem considerari ne-
queat erga eos, qui nondum nati sunt, sed na-
scituri sperantur, ut monet *Textus in leg. si quis
in suo §. Legis Cod. de inoffic. Testam.*, ubi, quod
21 qui natus non est, = *nec potest esse gratus*, *nec
ingratus Testatori* =, qui proinde propriæ mortis
solatia quærendo, motus præsumitur illâ solâ na-
turali affectione, quâ quisque in suam, aut alie-
nam posteritatem fertur, *Succin. in leg. cum
Avus num.80. col.49. ff. de condit.*, *& demonstr.
& lib.3. caus.6. num 10.*, *Jason. in leg. qui filia-
bus num.29. ff. de legat. 1.*, *Molin. de Primogen.
lib. 1. cap.6. num.29. vers. hoc etiam*, pro regula
22 tradens, quod, quando = *Testator providet futura,
& ignotæ descendentia in incertum, futurumque
eventum, verbum filiorum nepotes etiam, ac om-
nes alios descendentes comprehendit* =, *& lib. 3.
cap. 5. num. 53. vers. illud tamen*, *Surd. de ali-
ment. tit.7. quæst.35. num.33.*, *Fusar. de substit.
quæst.320. num.24. vers. ratio hujus cor. Emerix
jun. decis.1229. num.13. vers. agiturque*.

Ex quo consurgit alia ratio, ob quam d. voca-
tio filiorum restringi nequeat ad filios immedia-
tè natos ex d. Gamallio, nam, cum Testatrix
ordinaverit perpetuum fideicommissum pro-
gressivum ad plures gradus, & lineas, & qui-
dem ad effectum conservandi tum agnationem,
& familiam, tum Bona sua in illis, ibi = *Pro
conservatione sua agnationis*, *& familia &c.*, &
inferiùs, = *itaut Bona sua conserventur in agna-
tione sua isto*, *& omni meliori modo &c.* =, pro-
23 fectò, ne huic voluntati adversemur, ea ample-
ctenda videtur opinio, quæ, dum favet nepoti-
bus, favet etiam conservationi Bonorum in illa
agnatione, & familia, de qua Testatrix procul
dubio sensit, ut probant multi congesti à *Rustic.
in d. leg. cum Avus lib.6 cap.12. num.44.*, *Cal-
van. cons.38. num.65.*, *& seqq.*, ubi hanc conje-
cturam à contrariis vindicat, *Fusar. de substit.
quæst. 320. num.31.*, *& duob. seqq.*, *Rot. coram
Merlin. decis.206. num.30.*, quæ pariter contra-
riis respondet; illa namque, veluti mulier lega-
lium terminorum prorsùs ignara, familiæ, & 24
agnationis suæ nomine æquè intellexit illam fi-
liorum, ac fratrum, & ideò, cum in utraque,
juxtà Testatricis votum, æquè benè verificetur
conservatio Bonorum in familia, & agnatione
sua, id sufficit, ut vigore hujusmodi rationis, & 25
causæ potius recipienda sit lata, & benigna,
quàm stricta, & rigorosa verbi *filiorum* signifi-
catione; ut benè prosequitur *Rot. d. decis. 206.
num.31. coram Merlino*.

Certiùs, quia absurdum alioquin esset, quod,
extantibus personis, à quibus Testatricis volun-
tas adimpleri poterat, ejus dispositio ità restrin-
geretur ad filios immediatos Gamallii, ut, iis
non existentibus tempore purificati fideicommis-
si, idem caducum fieret, & Bona ad Extraneos
deferrentur contra verisimilem ejusdem Testa-
tricis voluntatem; quæ tàm enixè desideravit 26
perpetuam Bonorum conservationem in familia,
proindeque excludere noluisse censetur prone-
potes ex fratre propter Extraneos, *Adden. ad de-
cis. 199. num.40. part.8. rec.*, *Rot. decis. 1229.
num.13.*, *& seqq. cor. bon. mem. Emerix jun.*, *&
in Aven.*, *seù Carpen. Fideicommissi de Tertul-
lis 2. Decembris 1705. §. Minùsque officit coram
R̃ño Molines*, præsertim, quoties ordinavit fi-
deicommissum perpetuum, illudque effectum 27
habuit, tunc enim omnis interpretatio capienda,
ne idem intercidat, ad *Text. in leg. cogi 16. in
princip. ff. ad Trebell.*, ubi cum quæreretur, an
appellatione peculii veniret hæreditas tota? *Ul-
pian.* respondit, *in ambiguo venire*, *nè fideicom-* 28
missum intercidat = *Mantic. de conject. ultim. vo-
lunt. lib. 8. tit.3. num. 20.*, *Menoch. lib. 4. præ-
sumpt.67. num.20.*, *& seqq.*, *Rota cor. Barotto
decis. 968. num. 12.*, *cor. Card. Cels. decis. 141.
num.3.*, *& 6.*, *repetit. in rec. decis.234. part. 11.*

His addi possent digressus ad plures gradus
substitutionum, aliaque argumenta, & conje-
cturæ, quibus in jure nostro suadetur, filiorum
appellatione venire nepotes, sed iis, utpotè non 29
necessariis, consultò omissis, hoc unum animad-
vertendum censeo, videlicet quod filii Gamal-
lii, sub quorum nomine venire dicuntur nepo-
tes, in conditione positi fuerunt ad effectum ex-
cludendi substitutum, quo casu faciliùs appella-
tione filiorum nepotes comprehenduntur, tum
quia id respicit tempus futurum, ut ex *Text. in* 30
leg. unic. Cod. de his, qui ante apert. Tabul., *& in
leg. generaliter Cod. de instit.*, *& substit*, probat,
aliis allegatis, *Cæsar Manent. decis. Mantuan. 3.
num.7.*, *Adden. ad decis.199. part.18. rec. num.
33.*, *& 36.*, tum quia, quoties verbum *filius* in
conditione ponitur, magis latè patet, compre- 31
henditque nepotes, & ulteriores Descendentes,
juxtà *Text. in leg. Lucius lo 2. ff. de heredib. in-
stit.*, *& leg. Liberorum ff. de verbor. signific.*,
ubi Bartol. num.18., *Fusar. de substit. quæst.413.
num.3.*, *Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 75. n.
4.*, *Rota cor. Coccin decis.467.*, *decis.243. n. 4.
part.2. divers.*, *in rec part.5. decis. 216. n. 11.*,
& de-

& decis.248. num.5. part.7., ob eam rationem,
32 quia semper Testator præsumitur voluisse illos
præferre remotioribus substitutis, Rustic. in leg.
cum Avus lib.2. cap. 2. num. 166. de condit., &
demonstr., Mantica de conject. lib.11. tit.8. n. 20.
§. Sed diligenter in fin., Rub. in annotat. ad de-
cis.199. part. 8. num.38.

Hæc autem argumenta, & conjecturæ non
seorsim, sed simul, & unitim ponderanda, ut
33 inquit Casanat. cons.4. num.26., Mantic. de con-
ject. lib.7. tit. 5. num. 5., Rodulphin. alleg. 124.
num.28., Rota Lucen. apud Palm. decis.263. nu.
88., Rot. nostra coram Gregor. decis. 115. n. 9.,
& ibi Adden. num.19., & coram Merlin. decis.
206. num.32.; Fortius sanè urgebunt in casu no-
stro, quia per interpretationem ab illis desum-
ptam filiorum nomen in extraneum sensum mi-
nime detorquetur, sed, neglectâ strictâ, & ri-
gorosâ significatione, secundùm quam nepotes
34 non veniunt, eligimus latam, magisque beni-
gnam, sub qua etiam nepotes comprehenduntur
saltem latè sumpto vocabulo, ut, post Fusar.
quæst. 319. num.12., & quest.320. num.32., &
alios, quos citat, tradit Rota d. decis.206. n.28.,
& seqq. cor. Merlino, & præterea, quod magis est,
35 eadem non afferuntur ad exclusionem Consan-
guinei, aut Cognati proximioris substituti, sed
ad effectum excludendi Extraneum, qui sub ob-
tentu caducationis fideicommissi neptem, tam-
quam non comprehensam sub nomine filiorum,
36 à successione repelleret, tunc enim omnis æqui-
tas suadet, ut illius existentia Extraneum exclu-
dat, Corn. cons.97. num. 4. lib.1. Dec. cons. 95.,
Surd. cons.85. num.28., Casanat. cons.58. n.44.,
Menoch. de præsumpt. lib.4. præsum.94. nu. 26.;
Fusar. de substit. quæst.320. num.41., Barbos. nom.
appellativ. 99. num. 101., & 103. vers. octava,
Cancer. var. resol. part. 3. cap. 21. num. 89. vers.
ad quod conducit, Constantin. ad Statut. Urb. an-
notat. 36. art.1. num.41., & 45., Adden. ad de-
cis. 199. num. 5. part.8., Rot. decis. 118. n. 18.,
& decis.162. num.5., & infra part.17.

Jam verò ex hactenus deductis plenè consta-
bilitâ comprehensione D. Deliæ neptis sub nomi-
ne filiorum Gamallii in conditione positorum,
eadem vocata dicenda erit ad fideicommissum,
de quo agitur, vigore sæpememorati Statuti
Urbis 142. procedentis etiam favore fœmina-
rum, quæ proinde æquè, ac Masculi veniunt sub
37 nomine filiorum positorum in conditione, &
vocatorum ab hoc Statuto, Fenzon. ad d. Sta-
tut. cap. 142. num. 9., Constantin. ad d. Statut.
annot.35. art.1. num.24., Rot. decis. 134. num.1.
cor. Baratt., decis.499. num.5., & 9. cor. Dunoz.
jun., in rec. decis. 316. num. 2. part. 1., quod,
38 licet locum sibi reverâ non vindicet, quoties ha-
bita fuit ratio conservandæ veræ, & rigorosæ
agnationis, attamen eadem verè, & rigorosè
contemplata dici nequit in casu præsenti, in quo
unà cum Masculis admissæ, & vocatæ expressè
fuerunt etiam fœminæ, Andreol. contr. forens.
248. num.10., & 11., & contr. 249. num.9., &
seqq., Castill. contr. jur. lib.2. cap. 4. num. 177.,
Palm. nep. allegat. 93. num. 36., Card. de Luc.
de Fideicomm. disc. 70. num. 11., Rota ad ornat.
ejusdem Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 12. n.
11., decis.13. num.4., decis.21. num.8., & decis.
55. num.6. in Mantis., in Avenionen., seù Car-
pentoratten. Fideicommissi de Tertullis 27. Fe-
bruarii 1704. §. Quoniam cor. R.P. D. Lancetta,
& in Januen. Primogenituræ de Invrea 7. Maii
1711. num.13. coram D. Auditore Bricbio.

Parvique refert, quod agnatio semel, atque
iterum verbis expressa legatur, quia, cum ex- 39
pressio hujusmodi facta fuerit post vocationem
fœminarum, nequaquam inducit propriam illius
contemplationem, ad tradita per Card. de Luc.
de Fideicomm. disc.25. num.17. vers. quarto, Pal-
ma nep. alleg.221. num 12., & seqq., Torr. de
Primog. Ital. part. 2. cap. 38. num. 505., Rot. in
Aquipenden., seù Montis Falisci 2. Maii 1705.
§. Minùs vis cor. Card. Caprara, in Perusina Fi-
deicommissi 16. Junii 1709. §. Multòque minùs
cor. R.mo Molinet, confirmata 20. Februarii 1713.
§. Quàm longè, & seqq. coram Falconerio, & 8.
Aprilis 1715. §. Ad faciliorem cor. eod., & 3. Ju-
nii 1716. §. Limitatio cor. R.P. D. Cerro; præ-
sertim, quando agitur de testamento condito à
fœmina, quæ non præsumitur predilexisse rigo- 40
rosam agnationem, solosque Masculos admittere
voluisse, clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
disc.24. num.12., Carol. Anton. de Luc. de linea
leg. art.10. num.12., Mans. consult.199. num.5.,
Rot. in d. Perusina Fideicommissi 20. Februarii
1713. §. ultimo cor. Falconerio.

Nilque turbat objectio illa, quod ipsummet
statutum, ex quo D. Delia vocationem suam
desumit, illi adversari videatur, dum vocando
filios in conditione positos, vocationem ad ne-
potes minimè extendere dicitur, ex punctuali 41
decis.84. part.9. rec.; quam sequitur Constantin.
locis supra allegatis, & iterum infrà allegandis,
nisi & ipsi sub expresso nepotum nomine in con-
ditione positi fuerint, juxta decis.939., & 957.
coram Coccino, respondetur enim, quod, si ex
supradictis constat de mente Testatricis compre-
hendendi sub nomine filiorum etiam nepotes,
statutum quoque illos vocare debet; cum sit 42
merè declaratorium, & vocationem desumat
ex præsumpta mente Testatoris, ut notat Con-
stantin. ad dict. Statut. annot.36. art. 1. num. 1.,
& pluribus seqq., & præsertim num. 6., & num.
87., cum concordantibus ab ipso latè deductis, &
benè ad rem tradit Card. de Luc. de Fideicomm.
disc. 75. num.5., ibi = Si ergo nepotes deficere fa- 43
ciunt conditionem, atque præferuntur Substituto,
erga quem Testator dilectionem ostendit, ità pari
ratione venire debent sub statuta inducente illorum
vocationem, cum eadem militet ratio = cujus opi-
nio etsi non probetur à Constantino in d. annot.36.
art.1. num.31., & 60., & seqq., ubi aliàs in As-
settamento decisum fuisse refert contrà Card. de
Luc., juxta suum votum innixum auctoritati Ro-
tæ in d. decis. 84. part.9. rec., in his terminis ve-
rè punctuali, cui idem Card. de Luc. non acquie-
scit; nihilominùs, omisso, quod opinio denegans 44
nepotibus beneficium hujusmodi statutariæ voca-
tionis intelligi potest, quando successio verifica-
ri,

ri, & effectum fortiri valet in filiis, ut in puncto
Statuti vocantis filios in conditione positos feu-
tiunt *Thesaur. quæst. forens. 97. num. 7. lib. 1.*,
Surd. de aliment. tit. 9. quæst. 36. nu. 19. ad 23.,
& num. 31. in fin., *Constantin. ad d. Statut. an-
not. 36. art. 1. num. 47.*, *& facit Rota decis. 473.
num. 9. part. 4. tom. 2.*, *& decis. 262. num. 3. part.
17. recen.*; in nostris terminis potiùs recipienda
videtur opinio *Card. de Luc.*, quia versamur in
45 dispositione conditionali, & non agitur ad ex-
clusionem alicujus proximioris, & prædilecti
Substituti, ut erat in Voto *Constantini relat. in
d. annot. 36. art. 1. sub num. 31.*, *& plurib. seqq.
usque ad 66.*, sed ad exclusionem prorsùs Extra-
nei Bonorum libertatem obtendentis, quo ca-
su, cum favore nepotum militet omnis æquitas,
46 eorum vocationem admittit etiam *Constantin. in
d. suo Voto num. 64.*, *& 65.*

Et licèt hujusmodi circumstantiæ concurre-
rent etiam in casu d. *Decisionis 84. part. 9. rec.*,
quam ideireò fateor mihi non modicam difficul-
tatem ingerere, attamen ejus vim declinari pos-
47 se crederem responsione illâ, quod scilicet ibi non
aderant tot conjecturæ, & argumenta demon-
strantia voluntatem Testatricis comprehendendi
sub nomine filiorum etiam nepotes, prout ad-
sunt in hypothesi, & quæ si per se spectata,
etiam præcisivè à Statuto, sufficerent ad indu-
cendam vocationem nepotum, multò magis ur-
gebunt, concurrente vocatione Statuti, sub qua
proptereà iidem nepotes comprehensi dicendi
48 sunt, non attentâ *d. decis. 84. part. 9. rec.*, quia,
positâ Testatricis voluntate, sicuti procul dubio
cessat regula illa, quod nomine filiorum non ve-
niunt nepotes, super qua d. *Decisio* tota fundatur
ità etiam cessare debet illius effectus, per quem
nepotes à vocatione statuti excluduntur; si enim
statutum vocat filios in conditione positos ex
præsumpta mente Testatoris, juxtà superiùs fir-
49 mata, consequens est, ut illos omnes vocet,
quos sub nomine filiorum in conditione posito-
rum idem Testator comprehendere voluit, alio-
quin statuti vocatio menti Testatoris minimè
50 conformaretur, & ab illa procedere diei non pos-
set, cum is verisimiliter æquè filios, ac nepotes
51 vocare voluisse censendus sit, quos indistinctè
sub nomine filiorum in conditione posuit, quam-
obrem, sicuti receptum est, quod, si Testator
in conditione posuit nepotes, vel ulteriores De-
scendentes, aut universam lineam, omnes isti
52 ex eadem statutaria dispositione censentur voca-
ti, ut tenuit *Spad. cons. 344.*, *& 345. lib. 2.*,
quem approbavit *Rota decis. 332.*, *decis. 403.*, *&
424. num. 1. part. 2. rec.*, *decis. 174. part. 4.*, *de-
cis. 479. num. 2. part. 5.*, cum quibus transit *Rota
decis. 984. cor. Dunoz. jun.*, *& decis. 231. nu. 8.
coram Cerro*, *& sequitur clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicomm. disc. 76. num. 2.*, *Constantin. d. an-
not. 36. art. 1. num. 23.*, cur pari modo vocati
censendi non sunt illi, qui, si non expressè, sal-
53 tem tacitè in conditione positi fuerunt, dum sta-
tutum nullam constituit differentiam inter unum
Descendentium gradum, & alterum, ut optimè
arguit *Card. de Luc. de Fideicomm. d. disc. 75.*
num. 6., *& 7.*, ubi in proposito affert etiam exem-
plum alterius similis statuti disponentis, Matrem 54
de suis Bonis disponere non posse, nisi inter fi-
lios, quod procedere etiam favore nepotum, qui
ex filiis prædefunctis superessent, ex *Thesauro*,
Merlino, *& aliis*, decisum refert in *Urbevetana
Fideicommissi coram Albergato*.

Minus verò urget pro exclusione d. D. Deliæ
caducatio duorum graduum præcedentium, Pa-
tris nempè, & Avi, quia, licèt verum sit, quod,
caducato aliquo gradu antecedenti, etiam ceteri
corruant, qui sequuntur, æquè tamen verum
est, quod, si substitutio non est merè fideicom-
missaria, & per verba merè obliqua restricta ad 55
fideicommissum graduale, sive de gradu in gra-
dum, ulteriores substituti admittuntur loco illo-
rum, quorum gradus ob præmorientiam caduci
effecti fuerunt, per vulgarem anomalam, sive
tacitam in fideicommissaria contentam, juxtà
receptam theoricam *Bartoli in leg. quamdiu n. 10.
ff. de acquir. hered.*, quam latè exornant *Pere-
grin. de Fideicomm. art. 15. ex nu. 14.*, *Fusar. de
substit. quæst. 269. num. 1.*, *Rodulphin. alleg. 150.
num. 5.*, *Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 32. n.
5.*, *& disc. 42. num. 4.*, *Rot. decis. 437. num. 6.
part. 19.*, *in Romana, seù Ariminen. Fideicom-
missi 24. Martii 1710. §. Injustitiam*, *& in ejus
confirmatoria 15. Junii 1711. §. Unde cum aga-
tur cor. bon. mem. Kaunitz*, *in Romana Immissio-
nis 24. Aprilis ejusdem anni §. Verùm coram
R.P.D. Crispo*, *in Romana Fideicommissi de Al-
veris 27. Martii 1716. §. Unde cor. Rm̃o Ansal-
do Decano*, *& in Ariminen. Fideicommissi 21. Ju-
nii labentis anni 1717. §. Neque istorum coram
R.P.D. de Herrera*.

Quæ vulgaris anomala, sive voluntas Testa-
tricis non substituendi per meram fideicommis- 56
sariam resultat ex verbis, quibus ipsa talem sub-
stitutionem explicavit, quæ cum non sint merè
obliqua, sed communia, ut est verbum = *substi-
tuit* =, *Rocc. disput. jur. select. cap. 13. nu. 4.*, *Rot.
post Torr. de pacl. futur. success. decis. 50. nu. 12.*,
coram Bich. decis. 27. num. 3., *& decis. 348. n. 4.*,
& 5., *in rec. decis. 653. num. fin. part. 18.*, *inter
collect. per Palm. nep. decis. 240. num. 7.*, *in Va-
sionen. Fideicommissi 21. Martii 1708. §. Siqui-
dem vers. nam sub hac cor. bo. me. Omanna Epi-
scopo Giennen.*; & ulteriùs adsit indefinita mortis
conditio, efficiens substitutionem compendio- 57
sam, ex firmatis per *Rot. in rec. decis. 30. nu. 23.
part. 14.*, *cum aliis plenâ manu cumulatis in Bono-
nien. Fideicommissi 27. Maii 1708. §. Hæc condi-
tio cor. Illm̃o Falconerio Almæ Urbis Gubernato-
re*, *in Romana Fideicommissi de Alveris 27. Mar-
tii 1716. §. Et quod magis erat cor. Rm̃o Ansal-
do*, *& in d. Ariminen. Fideicommissi 21. Junii
1717. §. Neque istorum cor. R.P.D. de Herre-
ra*, tametsi nulla adjecta fuerit dictio cujuscum- 58
que temporis comprehensiva, *Rocc. disput. 13.
num. 2.*, *Rot. cor. Bich. decis. 446. num. 15.*, *&
seqq.*, *de Comitibus decis. Senen. 26. num. 6.*, *Rot.
in Romana, seù Nicien. Fideicommissi 14. De-
cembris 1703. §. Quod autem cor. Rm̃o Molinet*,
in Bononien. Fideicommissi 27. Junii 1708. §. De-

nique coram Falconerio, & in d. Ariminen. Fi-
deicommissi cor. R.P.D. Herrera loco mox alle-
gato; certiùs verò, quando, prout hic, concur-
59 rit illa universalissima dictio = quandocumque =
complectens omne tempus, juxtà aliam rece-
ptam theoricam Bartol. in leg. Centurio n. 2. ff.
de vulgar., & pupillar., Peregrin. de Fideicom.
art. 34. num. 4., & 9., Rocc. disput. jur. select.
cap. 13. num. 1., Rot. cor. bon. mem. Emerix. jun.
decis. 1071. num. 2., post Torr. de pact. futur. suc-
cess. decis. 137. num. 18., in Ferrarien. Fideicom-
missi 18. Martii 1707. §. Ceterum coram Emo D.
Card. Priolo, in d. Bononien. Fideicommissi 27.
Junii 1708. §. Prædicta cor. Falconerio, & in
Romana Immissionis 12. Martii 1714. §. Etenim
coram eodem.

Inde fit, nullo pacto dubitari posse de hujus-
60 modi vulgari tacita, seu verbis generalibus
expressa, quæ nedum continetur sub d. compen-
diosa, ut, præter Bartol. in d. leg. Centurio n. 25.
ff. de vulgar., & pupillar., & ceteros mox allega-
tos, tradunt Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsump.
71. num. 12., Rot. cor. Priolo decis. 110. num. 10.,
in rec. decis. 201. num. 8., & 12. part. 8., in Va-
sionen. Fideicommissi 21. Martii 1708. §. Siqui-
dem cor. bon. mem. Omanna, in Romana, seu Ari-
minen. Fideicommissi 24. Martii 1710. §. Unde
cor. bon. mem. Kaunitz, & in d. Ariminen. Fi-
deicommissi loco supra citato coram R.P.D. Her-
rera; verum etiam in fideicommissaria, quoties
61 hæc non sit explicata per verba omninò, & semper
obliqua, ac præseferentia præcisam adeundi ne-
cessitatem de uno in alium respectu antecedenter
substituti, & nominatim gravati, antequam
ulterior substitutus admitti debeat, ut plenè ma-
teriam explicant Peregrin. de Fideicomm. art. 15.
num. 22., & seqq., & præsertim sub num. 26.
Balduc. in addit. ad cons. 28., Ramon. ex n. 27.,
& seqq., cum aliis congestis apud Urceol. consult.
forens. 88. ex num. 8. ad 22., Rot. decis. 548. n. 7.,
& seqq. coram Bichio, in rec. decis. 12. num. 13.,
& 14. part. 10., decis. 30. ex num. 19., & seqq.
part. 14., in d. Vasionen. Fideicommissi 21. Mar-
tii 1708. §. Siquidem cor. bon. mem. Omanna, &
in d. Bononien. Fideicommissi 27. Junii ejusdem
anni §. Non est coram Illustrissimo Almæ Urbis
62 Gubernatore; certius in casu nostro, quia adest
clausula = isto, & omni meliori modo =, quam in
proposito considerat Rot. in Bononien. Fideicom-
missi 27. Junii 1708. §. Prædicta, & §. Cete-
rum coram Falconerio, &, quod magis est, vul-
63 garis substitutio verbis expressa legitur, dum Te-
statrix semper substituit = vulgariter, pupillari-
ter, & per fideicommissum =, ut in casu Decisio-
nis in Romana, seù Ariminen. Fideicommissi 24.
Martii 1710. §. Injustitiam, & 15. Junii 1711.
coram bon. mem. Kaunitz; ex quo perspicuum fit,
ipsius mentem numquam fuisse substituendi per
meram fideicommissariam, ad quem effectum
64 gravamen debet esse injunctum nominatim, ita-
ut alium sensum verba substitutionis habere non
possint, quàm meræ fideicommissariæ, ideòque
non sufficiunt communia, vel generalia, ex mo-
nito Peregrini de Fideicomm. art. 15. sub nu. 26.,
& aliorum apud Urceol. consult. forens. 82. sub n.
19., Rota in Maceraten. Fideicommissi 6. Maii
1709. §. Et ob id coram Rmo Ansaldo Decano.

Parvi autem refert, quod tum verba prædi-
cta vulgarem substitutionem expressè præsefe-
rentia, tum alia suprà ponderata ad inducen-
dam compendiosam sub se continentem tacitam
dictam vulgarem, respicere videantur substitutio-
nem Luciani, & Alexandri factam Gamallio
quandocumque sinè filiis decedenti, non verò
filios ejusdem Gamallii in conditione positos;
etenim, ultrà quod clausula illa = omni meliori
modo =, utpotè in fine posita, æqualiter respicit 65
omnes substitutiones, & sic etiam illam filio-
rum in conditione positorum, cessat omnis dif-
ficultas ex eo, quod, cum, ex suprà firmatis,
dicti filii, utpotè in conditione positi, voca-
ti censeantur ad exclusionem dictorum substitu-
torum; profectò, si istorum respectu nihil in-
terest, an antè, vel post delatam, quæsitam-
que successionem Gamallius decesserit, multò
minùs ejus præmorientia obesse potuit filiis, qui
ex voluntate Testatricis fideicommissum ordi-
nantis ad diuturnam, atque perpetuam Bono-
rum conservationem in familia, & agnatione
semper, & quandocumque succedere debebant
ad exclusionem dictorum substitutorum. Certum 66
namque est, quod, dum Testator per medium
substitutionum à se ordinatarum desideravit, ut
hic, infinitatem, & perpetuitatem suæ disposi-
tionis, ac Bonorum conservationem in familia,
deficientia gradus intermedii nequaquam officit
admissioni ulteriorum substitutorum, uti decla-
rando sententiam Angeli in dicta leg. quamdiù ff.
de acquir. hered. contrariam Bartolo, tradunt plu-
res relati à Fusar. de substitut. quæst. 469. num. 37.
& seqq., & firmavit Rota in dicta Maceraten.
Fideicommissi 6. Maii 1709. §. Et ob id coram
Rmo Ansaldo Decano, cum credendum non sit,
quod noluerit per vulgarem providere filiis, &
Descendentibus substitutorum in gradu caduca-
to subintrare valentibus, quando hujusmodi 67
subingressus mirificè confert ad magis perpetuan-
da, & conservanda Bona in familia, & agna-
tione, ex animadversis per Rotam post Constan-
tin. ad statut. Urb. decis. 120. nu. 23., & in Man-
tiss. ad Cardin. de Luca de Fideicomm. decis. 39.
num. 4., & decis. 41. num. 5. & 6., de Comitibus
decis. Senen. 26. num. 27. & 28., & nu. 29. tom.
1., & in Romana, seù Cæsenaten. Fideicommissi
16. Maii 1704. §. Præter literam coram R.P.D.
Lancetta, & in sæpècitata Bononien. Fideicom-
missi 27. Junii 1708. §. Uniformis coram Illmo
Falconerio.

Non omittendo denique, quod prò excluden-
da caducatione desumpta ex prædecessu Gamal-
lii, & Marci Antonii Junioris, D. Deliæ ejus
filiæ, & respectivè nepti suffragaretur jus trans-
missionis, nam, licet regula sit, quod fidei- 68
commissum caducatur, nec ad heredes transmit-
titur quando fideicommissarius prædecedit antè
illius purificationem, nihilominùs ea fallit, si
de contraria voluntate Testatoris sive expressa,
sivè tacita quoquomodo appareat; à sola nam-
que

que Teſtatoris voluntate pendet facere tranſmi-
69 ſibile quod non eſt tranſmiſſibile, *Bald. in leg. ſi*
Pater num. 19. Cod. de inſtit. & ſubſtit., *& leg.*
unic. num. 10. Cod. de his qui ante apert. Tabul.,
Noal. de tranſmiſſ. caſ.1. num.63., *Cardin. de*
Luca de Fideicomm. diſc. 98. num. 15., *Cancer.*
variar. reſolut. part.3. cap.21. num. 94. & ſeqq.,
Mantic. de conject. lib.11. tit.20. num. 8. & 11.,
Fuſar. de ſubſtitut. quæſt.490. num. 114., *Rota*
coram Ludoviſ. deciſ. 56. & 551., *coram Burat.*
deciſ. 568., *coram Dunoz. Jun. deciſ. 707. num.*
29., *coram Celſo deciſ.88.*, *& deciſ.176.*, *in re-*
cent. deciſ.682. num.5., *& ſeqq. part.19.*, *& in*
Urbanien. Fideicommiſſi 13. Februarii 1716. §.
Omittentes verò coram R. P. D. Criſpo; Idque
procedit nedum cum agitur inter Deſcendentes,
70 verùm etiam inter Tranſverſales, inter quos
alia non eſt differentia quoad hoc, niſi, quod
conjecturæ leviores ſufficiant in Deſcendentibus,
quàm in aliis, cum in iis major cadat affectio,
71 ut benè concludunt *Altograd. conſ.45. num.59.*,
& conſ. 85. num. 15. & ſeqq. lib. 2., *Menoch. de*
præſumpt. lib. 4. præſumpt. 201. num. 79. & 81.,
Noal. de tranſmiſſ. caſ.1. num.70., *Ludovic. de-*
ciſ. Peruſ. 102. num. 7., proindeque etiam in
Tranſverſalibus locum eſſe tranſmiſſioni ex con-
72 jecturis probabilibus deſumptis ex teſtamento,
longo Doctorum ordine probat *Altograd. conſ.*
85. num.17. lib.2., *apud quem illi videri poſſunt,*
& firmat Rota coram ſan. mem. Gregor. XV. deciſ.
56. num.2. & ſeqq.

Si igitur in caſu noſtro tot adſunt conjecturæ
ex teſtamento elicitæ, quæ ſufficerent ad indu-
cendam vocationem D.Deliæ, ex ſupra firmatis,
73 multò fortiùs prò inducenda tranſmiſſione ſuffi-
cient, quæ faciliùs inducitur, quàm vocatio,
Altograd. dict. conſ.85. num.30., ideoque, tam-
etſi illæ prò vocatione ſatis non eſſent, nihilo-
74 minùs pro tranſmiſſione valerent, *Altograd.*
conſ.65. num.34. lib.1., *& conſ.85. num. 7.*, *&*
ſeqq. lib. 2., *Altograd. Jun. contr.59. num.22.*,
Noal. de tranſmiſſ. caſ.1. num. 117., *Cardin. de*
Luca de Fideicomm. diſc.77. num.7., *diſc.98. num.*
14., *Capyc. latr. deciſ.1. num. 81.*, *Rota coram*
Card. Celſ. deciſ.176. num.4., *in rec. deciſ.203.*
num.17. part.13., *deciſ.682. num.15. part. 19.*,
75 præſertim, quando agitur de tranſmiſſione fa-
cienda in filium, vel nepotem tranſmittentis,
Rot. deciſ. 56. num.10. coram ſan. mem. Gregorio
XV., & quidem non ad excluſionem ſubſtituti
magis dilecti, ſed ad excluſionem heredis ex-
75 tranei cauſam habentis à gravato, *Fuſar. de ſub-*
ſtitut. quæſt.490. nu.148., *Rot. deciſ. 234. num.*
8. part.11. rec., *in dict. Urbanien. Fideicommiſſi*
13. Februarii 1716. §. Conſtat autem coram R.
P.D. Criſpo, in quibus terminis ſi prò tranſmiſ-
77 ſione inducenda conjecturæ etiam leviores ſuffi-
ciunt; & quæ ſingulæ non proſunt, junctæ ju-
vant, *Bero. conſ.104. num.14.*, *& 16.*, *Mantic.*
de conject. lib.11. tit.20. num. 16. in fin., *Rota*
coram Burat. deciſ.568. num.14., *coram Celſ. de-*
ciſ.88. num.12., *& deciſ. 176. num. 19.*, immò
78 unicam etiam conjecturam ſufficere, ſenſit *Ro-*
ta deciſ.682. num.19. part. 19.; Profectò in no-
ſtra hypotheſi in dubium venire nequibit, quin
ſit locus tranſmiſſioni.

Concurrit namque digreſſus ad plures gradus
ſubſtitutionum, qui ſicuti demonſtrat, Teſta- 79
torem reſpexiſſe plures perſonas inæqualiter di-
lectas, ita etiam oſtendit illius affectionem ne-
dum ergâ ſubordinatè vocatos, ſed etiam ergâ
eorum filios, *Mantic. de conject. lib. 11. tit. 20.* 80
num.24., *Cardin. de Luca de Fideicommiſ. diſc.*
98. num.26., ubi, quod ſufficit digreſſus ad unum
gradum, *Urceol. contr.12. num.50.*, *Rota coram* 81
Celſ. deciſ.176. num.12., *in rec. deciſ.142. num.4.*
part.4., *deciſ.51. part. 7.*, *deciſ. 377. num. 13.*
part. 11., *deciſ. 293. num. 14.*, ubi, quod hæc
una conjectura ſufficit *part.13.*, *& in dicta Ur-*
banien. Fideicommiſſi 13. Februarii 1716. §. Con-
ſtat autem coram R. P. D. Criſpo; Et eam in
Tranſverſalibus ponderant *Fuſar. conſ. 54. num.* 82
34., *Pariſ. conſ. 78. num. 5. lib. 2.*, *Altograd.*
dicto conſ.85. num. 27., *& 31.*, *Ludovic. deciſ.*,
Peruſin. 102. num. 11., *Mart. Vot. Piſan. 85.*
num. 14.; Urget etiam poſitio in conditione fi-
liorum Gamallii, ſub quorum nomine nepotes
venire ex mente Teſtatricis, ſupra probatum 83
eſt, quam conjecturam, utpotè pariter indu-
centem Teſtatricis prædilectionem ergâ poſitos
in conditione, etiam in Tranſverſalibus pluri-
mi faciunt, & communiter receptam dicunt
Menoch. conſ.325. num.58. & ſeqq., *& conſ.793.*
num.22., *Ramon. conſ.76. num. 15.*, *Altograd.*
dict. conſ. 85. num. 18., *& pluribus ſeqq.*, ubi,
etiam à contrariis vindicat, *& nu.51.* ibi = *Pla-*
nè ubi filii perſonæ ſubſtitutæ ſunt in conditione
poſiti, & ſic conſiderati, & prædilecti à Teſtato-
re, licèt non ſint expreſsè vocati, nec ad eorum
favorem concurrant conjecturæ ſufficientes prò vo- 84
catione, admittuntur ex perſona ſubſtituti, qui
prædeceſſit, jure tranſmiſſionis ex conjecturata
voluntate Teſtatoris =, *Menoch. præſumpt. 201.*
nu.87. lib 4., *Mart. de ſucceſſ. leg. part.1. quæſt.*
24. art.5. num. 27., *& ſeq.*, *Mart. Vot. Piſan.*
85. num.10., *Ludovic. deciſ. Peruſ.102. nu.12.*;
Præthereâ Teſtatrix expreſsè declaravit, familiam 85
ſuam conſervari velle, & Bona in illa manere,
quod ſanè votum, ſublatâ tranſmiſſione penitùs
intercideret, dum Bona tranſirent in Extraneos,
quemadmodum prò tranſmiſſione conſiderant
Ramon. conſ. 77. num. 13., *Altograd. dict. conſ.*
85. num.59., ibi = *Validiſſima etiam convincitur*
quarta, videlicet quod, ſi non admitteretur
dicta tranſmiſſio, Bona tranſirent nedùm ad minùs
dilectum, ut eſſent ſubſtituti ulteriores, ſi aliqui
adeſſent, ad quos, circumſcriptâ tranſmiſſione,
Bona pervenire poſſent, ſed quia nulli ſubſtituti
ampliùs adſunt, quo fit, ut eorum favor non ſit
ampliùs ullo modo conſiderabilis, & Bona perve-
nirent ad perſonas omninò extraneas non contem-
platas à primo Teſtatore = *&c.*, *Menoch. de præ-*
ſumpt. lib.4. præſumpt.201. nu. 103., *Altograd.*
Jun. contr. 59. num.17. & ſeqq., *Rot. deciſ.682.*
num.6. part.19., *& in dicta Urbanien. Fideicom-*
miſſi loco ſupra allegato.

Additur his, quod Teſtatrix cogitavit, fecit-
que mentionem ſub nomine filiorum de iis 86
etiam

etiam Descendentibus, ad quos fieri contendi-
tur transmissio, *Altograd. dicto cons. 85. num.*
33. lib. 2., *Cancer. var. resolut. part. 3. cap. 21.*
num. 244. vers. quod vel maximè, *Urceol. contr.*
12. num. 48., quodque, si eadem Testatrix fuis-
87 set interrogata, verisimiliter respondisset favore
D. Deliæ, exclusis Extraneis, ut benè in his ter-
minis firmant *Honded. cons. 70. num. 34. lib. 1.*,
Menoch. cons. 452. num. 24., *Fusar. de substitut.*
quæst. 490. num. 182. & seqq., *Urceol. contr. 12.*
num. 57., *& alii penes Altograd. dict. cons. 85.*
num. 61., ubi, quod hæc conjectura maximè pro-
88 cedit, quando illa elicitur ex dictis in testamen-
to, & concurrit summa æquitas, ut in casu no-
stro, ex *Monach. decis. Florent. 29. num. 25.*, *&*
seq., & denique, præter clausulam codicilla-
rem, de qua in proposito agit *Altograd. dicto*
cons. 85. n. 63., *Mart. vot. Pisan. 85. n. 19.*; Non
89 omittendum, quod agitur de personis habenti-
bus jus succedendi ab Intestato, quippè D. Delia
ab intestato successisset nedum Marco Antonio
Seniori ultimo defuncto, sed etiam Testatrici,
si neuter testamentum condidisset, ex quo ur-
gens elicitur præsumptio transmissionis, quæ in
hujusmodi personas facilius fieri dicitur, *Alto-*
grad. cons. 85. num. 62. lib. 2., *Fusar. de substit.*
quæst. 490. num. 178., *Noal. de transmis. lib. 1.*
cas. 1. num. 184., *Ludovic. decis. Perus. 102. n. 14.*
maximè ad exclusionem Extranei, *Ramon. cons.*
77. num. 13., *Altograd. d. cons. 85. num. 60.*, *Mar-*
cian. cons. 11. nu. 16., *Noal. de transmiss. d. cas. 1.*
num. 167., *Felic. alleg. 18. num. 9. part. 3.*; Ideo-
que, si in dubio respondendum est pro transmis-
sione, utpotè favorabili, *Fusar. cons. 54. nu. 42.*,
Altograd. d. cons. 85. num. 1. lib. 2., *Viv. commun.*
opin. 844. num. 3., *Urceol. contr. 12. num. 60. in*
fin., *Baitell. decis. ultim. volunt. decis. 3. nu. 5.*,
illi certè locus erit in casu nostro, in quo con-
currunt tot urgentissimæ conjecturæ suprà recen-
90 sitæ; & præsertim, quia agitur de conservando
fideicommisso, juxtà Testatricis votum, in ejus
familia ad exclusionem heredis extranei, *Menoch.*
cons. 220. nu. 30. & 33., *Castill. contr. jur. lib. 7.*
cap. 93. §. 1. num. 60. vers. sexta latissimè, *Alto-*
grad. per tot. sæpe citat. consil. 85. lib. 2., ubi ex
91 omnibus supradictis conjecturis pro transmissione
fideicommissi conditionalis, etiam in Transver-
salibus egregiè concludit.

Reliquum modò est, ut expendam, an dicta
D. Delia, vel uti vocata ex propria persona ad
fideicommissum, de quo agitur, vel ex jure in
ipsam transmisso à Gamallio Avo expressè à Te-
statrice vocato vindicare possit illa duo oliveta
Joannæ Testatrici in dotem assignata, tamquam
fideicommissaria ejusdem Joannæ? Qua in re,
etsi primâ fronte obstare videretur constitutio d.
92 dotis in quantitate, plenum illius dominium
transferens in maritum, adeout, non probatâ
successivâ restitutione factâ cum consensu, &
acceptatione uxoris in eisdem corporibus, loco
93 quantitatis in constitutione assignatis, illa ad mu-
lierem pertinere minimè censeantur; Attamen
omnis difficultas plenè sublata mihi visa est ex
capitulis matrimonialibus, in quibus expressè
conventum fuit, quod in casu restitutionis eædem
species reddi deberent, ibi = *Dichiarando in even-*
to di restituzione (che Iddio non facci) sia obligato
il d. Signor Marc' Antonio ripigliare li sopradetti
censi, & oliveti per quello saranno stimati &c. =

Dum hæc scriberem, admonitus sum de obitu
D. Deliæ, interim, pendente scilicet mei judicii
exquisitione, defunctæ, relicto herede D. N. N.
ejus viro, qui videns, alias non superesse perso-
nas à Testatrice vocatas, quæ ad d. fideicom-
missum adspirare possent, à me propterea requi-
rit, an ipse ex persona uxoris, à qua causam
habet, Bona prædicta jure persequi valeat? Ab
hoc autem dubio facilè me expedio, illud ejus
favore resolvendo, quia, positâ fideicommissi
purificatione favore d. D. Deliæ adhuc viventis 94
secutâ, dubium non est, quin illud ad heredem
transmiserit, etiamsi ipsa minimè agnovisset,
quippè quod non transmittitur uti agnitum, sed 95
transmittitur uti agnoscendum, juxtà *Text. in leg.*
final. Cod. quand. dies legat. vel fideicomm. cedat,
Menoch. cons. 51. num. 33., *Mantic. de conject.*
lib. 5. tit. 5. num. 14., *Fusar. de substit. quæst. 487.*
num. 1., *Peregrin. de fideic. art. 22. n. 3.*, *Noal.*
de transmis. cas. 20. num. 21. & 22., *Paul. Chri-*
stin. decis. Belgic. 14. num. 9., *& decis. 4. num. 5.*
vol. 4., *Rot. divers. decis. 782. num. 2. part. 1.*, *co-*
ram Merlin. decis. 890. num. 13., *coram Pamphil.*
decis. 118. num. 3., *& seqq.*, *in recent. decis. 78.*
num. 6. part. 11., *decis. 68. num. 9. & 10. part. 14.*,
ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de fideicom. de-
cis. 71. num. 26., *& in Romana Immissionis 24.*
Aprilis 1711. §. Quemadmodum cor. R. P. D. Cri-
spo, multò verò magis, si quoquo modo agnitum 96
fuisse, dici possit *Rot. decis. 377. num. 3.*, *& seqq.*
part. 16. rec., prout illud agnovisse videtur D.
Delia, dum vivens meum judicium perquirere 97
non omisit, *Rot. decis. 195. num. 11.*, *& seqq.*
part. 7., *& decis. 377. num. 5. part. 16.*, ubi, quod
sufficit quæcumque petitio, aut qualis qualis de-
claratio voluntatis, itaut, quemadmodum dictæ
D. Deliæ, si viveret, immissio competeret, ità
ejus heredi debeatur, cum sit remedium heredi- 98
tarium competens etiam heredi heredis, *Rot. de-*
cis. 377. num. 6., *& seqq. part. 16. rec.*

Auximana Fideicommissi, & Donationis.

Fideicommissum perpetuum an, & quando cen-
seatur inductum ex alienationis prohibitione
in eum finem à Testatore facta, ut Bona per-
petuò in domo, & posteritate masculina ser-
ventur? Fideicommissum reciprocum linea-
re inter omnes Descendentes masculos an, &
ex quibus conjecturis dicatur à Testatore or-
dinatum, ita ut fœmina à Masculo etiam al-
terius lineæ excludatur? Domus empta ab
herede gravato, & alteri domui fideicommis-
sariæ, ut ajunt, incorporata, ad heredem
spectat fideicommissarium, refuso illius pre-
tio heredi gravato. Melioramenta ab herede
gravato facta in domo fideicommisso subjecta
an, & quando ei sint reficienda? Et quid de
expensis, & melioramentis in vineis factis?

Testa-

Teſtamentum non revocatur per poſteriorem Bonorum omnium donationem. Legata, & fideicommiſſa particularia an revocata cenſeantur per donationem rei legatæ, & quid, ſi non tota, ſed pars dumtaxat rei legatæ fuit donata? Bona in donatione univerſali ad effectum teſtandi reſervata, an ad heredem Donantis pertineant, vel potius ad Donatarium. Et an eadem Bona ſuppoſita maneant vinculo fideicommiſſi præcedenter inſtituti, & quando?

VOTUM XXXVIII.

1 *Alienationis probibitio fideicommiſſum ex ſe non inducit, ſed reſolvitur in ſimplex conſilium.*
Secus, ſi ordinata ſit, ut Bona in agnatione perpetuò conſerventur, num.2.
3 *Fideicommiſſum ſimplex, & abſolutum novas continet etiam in caſu mortis ſubſtitutiones.*
4 *Fideicommiſſo conditionali repugnat diſpoſitio, caſus omnes indefinitè comprehendens.*
5 *Bonorum perpetua conſervatio in agnatione baberi nequit ſinè perpetuo fideicommiſſo*, & num.95.
6 *Ratio conſervationis Bonorum in agnatione ſimplici probibitioni alienationis adpoſita, perpetuum non inducit fideicommiſſum.*
Limita, ſi probibitio alienationis veſtita erat pœnâ caducitatis, num.7. & 8.
Item, ſi poſt rationem conſervandi Bona in poſteritate maſculina indicta fuit alienationis probibitio, & num.10.
Præſertim, ubi Teſtator eam verbis inculcatis præcepit, num.9.
11 *Ratio, ut Bona conſerventur in familia. conſecutivè ſtat, quando Teſtator ſimpliciter alienationem probibuit.*
Secus, ſi Teſtator dixerit = & hoc ideo fecit, quia voluit = *tunc enim dicitur diſpoſitivè ſtare*, num.12.
Quod eò fortiùs procedit, ubi nulla præceſſit diſpoſitio, num.13.
14 *Subſtitutio reciproca linearis poteſt, præter ſolita requiſita, induci ex conjecturis, & argumentis, quæ manifeſtam oſtendant Teſtatoris voluntatem*, & num.15.
Ubi verò præſumptiones, & conjecturæ vagæ ſunt, & æquivocæ, non eſt à regula de fideicommiſſis non multiplicandis recedendum, num.16. & num.38.
17 *Teſtator vocans in æquis porticnibus filios, eorumque Deſcendentes, plures ab initio lineas inſtituiſſe dicitur.*
18 *Maſculorum prælatio ſupra fœminas, diſcretivè in unaquaque linea intelligenda eſt, ubi Teſtator plures ab initio inſtituit lineas.*
19 *Subſtitutio reciproca linearis, ut cenſeatur eu agnationis contemplatione inducta, opus eſt, ut Teſtatoris voluntas, eâ non inductâ, impleri nequeat.*
20 *Agnationis voto à Teſtatore babito, ſatis conſultum eſt, ſi Bona conſerventur penes Maſculos cujuslibet lineæ*, & num.21.
22 *Subſtitutio reciproca linearis ordinata ſemper cenſetur, ubi Teſtatoris voluntas, eâ ademptâ, impleri nequit*, & num.40.
23 *Fideicommiſſum perpetuum, & reciprocum lineare inducit probibitio alienationis per modum diſpoſitionis facta, & veſtita ratione conſervationis Bonorum in familia, & poſteritate maſculina*, & num. ſeqq., *& præſertim* num.39. & 41.
24 *Teſtator probibens, Bona alienari in Extraneos, ut perpetuò in familia remaneant, reciprocam voluiſſe cenſetur*, & num. ſeqq.
Præſertim, ubi in bujuſmodi probibitione uſus eſt nominibus collectivis familiæ, & poſteritatis ſuæ maſculinæ, num.25.
Relictum enim pluribus ſub nomine collectivo, debetur omnibus ſub eo comprebenſis, donec aliquis ſuperſtes manet, num.26.
Quod fortiùs procedit, quando Deſcendentes maſculi collectivè, & ſub unica oratione vocentur verbis indefinitis, & ſæpiùs inculcatis, num.27.
28 *Probibitio alienationis in res, & Bona fideicommiſſo ſuppoſita efficit illud reciprocum.*
Cum res tranſeat cum ſuo onere, & de uno ad alium reciprocè devolvatur, num.29.
30 *Probibitio alienationis facta, ut Bona in familia conſerventur, realis eſt.*
31 *Teſtator præcipiens, Bona Alienantium ad non Alienantes devolvi, iſtorum ſupponit vocationem.*
32 *Subſtitutio reciproca linearis faciliùs volita à Teſtatore cenſetur ſuper Bonis particularibus ob peculiarem erga ea affectionem.*
33 *Conjecturæ pro inducenda reciproca lineari unitim ſunt conſiderandæ.*
Et faciliùs eam inducunt, quando agitur de fideicommiſſo condito ab Aſcendente, nu.34.
Immo unica, & quidem levis conjectura ſufficit, num.35.
36 *Deciſioni in* Romana Fideicommiſſi de Cecchinis *in objecto allegatæ, reſpondetur*, & num. ſeqq.
37 *Conjecturæ ut reciprocam de linea ad lineam favore Tranſverſalium concludant, urgentiores eſſe debent.*
42 *Subſtitutio reciproca linearis non excluditur ex eo, quod Teſtator plures inſtituerit filios, ſicque plures conſtituerit ab initio lineas.*
Cum vix ulla quoad reciprocam quæſtio eſſe poſſit, quando unus beres ab initio fuit inſtitutus, licèt deſcendentes ab eodem ſtipite diverſas conſtituant lineas, num.43.
44 *Reciprocam non impedit inſtitutio ab initio facta de pluribus, quando nulla à Teſtatore facta fuit Bonorum diviſio, & filii diſcretivè non conſiderati, & è contra pro ea inducenda legitimæ concurrant conjecturæ.*
Et boc faciliùs procedit favore Deſcendentium, num.45.
46 *Domus empta ab berede gravato, poteſt ab altera domo fideicommiſſaria ſeparari, ſi ei non ſit incorporata, licet contigua.*
Et in reſtitutione fideicommiſſi non debetur berodi

redi fideicommissario, sed heredi gravato, num.47.

Si verò domus empta à gravato, fuit alteri fideicommissariæ incorporata, heredi gravato reficiendas est justus valor, num.48.

49 Melioramenta bonâ fide facta in domo fideicommissaria, à gravato amissa non dicuntur.

50 Non tamen potest heres gravati ea retinere refuso heredi fideicommissario pretio soli.

51 Sed isti adquiruntur, cum ædificium solo, cui affixum est, cedat.

52 In melioramentorum refectione illud, quod est minus inter impensum, & melioratum, inspici debet, & num.60.

53 Melioramenta facta in domo pro ampliatione, & majori commoditate habitantium, tamquam non necessaria, reficienda non sunt.

Limita, si domus ex ampliatione nedum commodior, sed pretiosior, & majoris valoris reddita sit, num.54.

55 Melioramenta facta in domo pro constructione novarum mansionum, dicuntur utilia, & sunt reficienda, & num.57.

56 In melioramentorum refectionis materia semper inspicienda est illa æquitatis ratio prohibens locupletionem de alieno.

58 Melioramenta pro novarum vitium subrogatione in locum demortuarum facta in prædiis fideicommissariis à gravato, non sunt ei reficienda.

Secus si novas conserverit vites in perpetuam fundi utilitatem, num. seqq.

61 Immissio ad Bona fideicommissaria statim concedenda est vocato.

62 Donatio Bonorum omnium non rumpit testamentum antecedenter factum, & num.65.

Testamentum enim, nonnisi alio solemni testamento, vel incisione priorum tabularum rumpitur, num.63.

Hinc donatio impedit quidem successionem ex testamento quoad res donatas, num.64.

Non verò quoad alia Bona, & jura hereditaria, num.67.

Procedit principalis conclusio, licèt donatio totum absorbeat Testatoris patrimonium, num.66., & num.75.

67 Nomen hereditatis juris habet significationem, Bonorum verò nomen patrimonii corpora, & res spectat.

68 Hereditas aliud est, & aliud sunt Bona hereditaria.

69 Donatarius universalis non æquiparatur heredi universali.

Maximè, quando alius heres universalis scriptus fuit, nu.70.

71 Donatio licèt hereditatem diminuat.

Non tamen efficit, quin heres queat validè adire hereditatem, num.72.

Præsertim, si donatio non sit universalis, num.73.

74 Ex donatione omnium Bonorum sibi facta cum reservatione certæ quantitatis ad effectum testandi, Donatarius non potest dici universalis.

76 Testamentum manet firmum, licèt adempta sint Legata, & fideicommissa in eo relicta.

77 Legata, & fideicommissa particularia revocata censeatur per posteriorem rei legatæ donationem, & num.80. & 87.

78 Fideicommissa universalia num avocari queant per posteriorem donationem universalem, quæstio est apud Doctores.

79 Fideicommissum ad Bona stabilia restrictum, particulare dicitur.

81 Bona reservata à Donatore omnium Bonorum ad effectum testandi, ad ejus heredem, non ad Donatarium pertinent, & num.83.

82 Traditur hic distinctio Thesauri circa hunc articulum.

84 Bona reservata ad effectum testandi, ad heredem testamentarium pertinent, licèt Testator de iis expressè non disposuerit.

Et Auctoritates contrarium firmantes procedunt, quando facultas disponendi alteri à domino concessa est, non verò quando reservata est per dominum, num.85.

86 Fideicommissum particulare Legato æquiparatur.

87 Fideicommissum particulare revocatum censetur per posteriorem donationem, & nu.111.

Præsertim, quando agitur de Bonis priùs alicui legatis, & deinde per donationem in eumdem translatis, num.88.

89 Onus in translatione rei de uno in eumdem repetitum censeri non potest.

90 Fideicommissum non revocatur in totum per donationem partis Bonorum sub fideicommisso existentium, & num.105.

Quæstio tamen isthæc à solo facto pendere dicitur, num.91.

92 Fideicommissa æquè, ac Legata revocari queunt contrariâ Testatoris voluntate.

Sivè hæc sit expressa, sivè tacita, num.93.

94 Fideicommissum à Testatore revocatum dicitur per donationem quotæ Bonorum sub fideicommisso existentium, quando cessat causa finalis ejusdem fideicommissi, & num.96.

96 Donatio Bonorum omnium repugnat fideicommisso præcedenter ordinato in eum finem conservandi Bona in agnatione, & num.105.

97 Causa finalis Legati, vel fideicommissi cessat, cessante ratione, ob quam fuit institutum.

98 Causa finalis Legati non est commodum, & favor heredis, quando alterius fuit.

99 Fideicommissum, deficiente illius causâ, deficere præsumitur.

100 Agnationis favor in fideicommisso consideratus, subsistere nequit in portione Bonorum in donatione universali reservata, quando reservatio isthæc ad alium tendit finem.

101 Donatio Bonorum omnium non valet, si nihil Donator sibi reservet.

102 Donator universalis non potest facere, ut Bona à donatione reservata subjecta remaneant fideicommisso præcedenter instituto, & n.108.

103 Quia Donator universalis liberâ testandi potestate quoad Bona in donatione non comprehensa carere non debet.

104 Dona-

104 *Donator universalis non dicitur habere liberam testandi facultatem de Bonis, quæ certarum personarum favore reservata fuerunt.*

105 *Fideicommissum agnatitium Testator si conservari voluisset, donationem Bonorum omnium cum reservatione certæ solius quantitatis non fecisset.*

106 *Legatum per alienationem rei legatæ non corruit in totum, sed in parte dumtaxat rei alienatæ.*

Nisi ex conjecturis constet de contraria Testatoris voluntate, num. 107.

109 *Non tenet illatio; testamentum non revocatur per posteriorem donationem, ergo neque fideicommissum, seu legatum, quando illud universale non est.*

110 *Fideicommissa universalia tacitè revocari queunt.*

111 *Fideicommissa particularia tàm in testamento, quàm extrà illud tolli possunt.*

Et ad heredem pertinent, si revocata fuerunt. num. 112.

IN hac Causa de duplici agitur successione, quam D. Furius Camillus de Sinibaldis sibi delatam esse contendit per mortem D. Canonici Hieronymi Jun. de Sinibaldis. Prima provenit ex testamento à Hieronymo Sen. de Sinibaldis condito anno 1570. Secunda causam habet ex dispositionibus factis à Camillo.

Quod attinet ad testamentum Hieronymi Sen., hic, institutis sibi heredibus universalibus Archipresbytero Ugolino, Julio Cæsare, Joanne Baptista, Joanne, & Camillo filiis suis masculis legitimis, & naturalibus una cum Camilla Uxore sua, de nonnullis Bonis stabilibus in hunc, qui sequitur, modum particulariter disposuit.

Titulo videlicet prælegati reliquit Archipresbytero Ugolino Primogenito = *totum montem* = sunt verba testamenti = *vulgariter nuncupatum di San Pietro existentem in agro auximano, & contrata montis Sancti Petri juxtá sua notissima latera, quatenus opus sit, specialiter designanda una cum omni, & tota planitie, videlicet summitate dicti montis, cum domibus, & fabrica ibidem existente, & totam planitiem, quæ inferiùs circuit cacumen, sive summitatem totius ipsius Montis &c., nec non totam vineam, & terras vineatas vulgariter nuncupatas, seù nuncupatam de Campana in eodem Territorio, & contrata existentes juxtá sua notissima latera &c.* =

Moriente autem Ugolino, eidem in dicto prælegato substituit alterum ex filiis, natu majorem tempore illius obitus superstitem, ejusque filios, & Descendentes masculos in infinitum, & sic deinceps, istis deficientibus, alios natu majores, eorumque Descendentes masculos vocavit, adjecitque prohibitionem cujuscumque alienationis Bonorum omnium in dicto prelegato contentorum, siquidem inculcatis verbis, & efficacissimis clausulis vetuit, ne eadem vendi, alienari, hipothecari, & ad longum tempus locari possent, etiam ex causa dotis, aut quovis alio quæsito colore, ut in testamento *lit. A.*

Et in casu, quo eorum omnium linea masculina deficeret, = *dictum montem, & vineam Campanæ cum Juribus suis, jure legati reliquit, & pleno Jure devenire voluit proximioribus suis en linea fœminina descendentibus ex filiis, & posteritate ipsius Testatoris naturaliter natu majoribus,* &, his quoque deficientibus, Jure pariter Legati eumdem montem, & vineam Campanæ = *jure legati reliquit, & pleno Jure devenire voluit proximioribus successoribus, & descendentibus suis ex filiabus ipsius D. Testatoris masculis, & in defectum illorum fœminis, tamen semper majori natu, ut in testamento lit. C.* =

Deindè Testator disponens de nonnullis aliis Bonis stabilibus ab eo possessis in dicto Territorio, & contrata Montis Sancti Petri positis extrâ ambitum Bonorum contentorum in prælegato, & de quibusdam domibus existentibus intrâ Civitatem Auximi, similem apposuit prohibitionem alienationis in Extraneos, illamque permisit inter filios, & heredes suos, illorumque successores, & Descendentes masculos, declarans itâ disponere, quia cupiebat, ut dicta Bona perpetuò conservarentur in agnatione sua, ideoque revocavit, atque irritas declaravit alienationes, & dispositiones quascumque faciendas à gravatis, substituendo alios non contravenientes.

Ex dictis filiis Hieronymi Sen. duæ prodierunt lineæ, quarum altera incepit à Joanne, altera verò à Julio Cæsare; de hac erat Canonicus, qui nuper decessit scriptâ sibi herede D. Elisabethâ germanâ sorore, cum qua D. Furius Camillus contendit de successione tàm in Bonis contentis in prælegato, quàm etiam in aliis comprehensis in fideicommisso particulari ordinato super prædiis urbanis, atque super prædiis rusticis, & vineis existentibus in contrata Sancti Petri separatis, ut dictum est, à prælegato.

De Bonis in isto contentis, videlicet vinea della Campana, & palatio Montis Sancti Petri, nulla est dubitatio, quia Testator in dicto prælegato vocavit universam descendentiam masculinam, &, hac dumtaxat deficiente, substituit descendentiam fęmininam, quamobrem, cum hodie superstes sit D. Furius Camillus, literalis est illius vocatio, & exclusio D. Elisabethæ, ideoque his non immorandum.

Sed agendum est de præmissis aliis Bonis, super quibus Testator non ordinavit expressum fideicommissum, prout fecerat super palatio, & vinea della Campana, sed illud elicitur ex prænarrata prohibitione alienationis.

Hæc autem si nuda sit, nullâque fulcita ratione
reperiatur, licèt regulariter resolvatur in sim- 1
plex consilium, quod impunè sperni potest, ex
allegatis apud *Panimoll. decis.* 43. *annot.* 3. *num.*
36., *& seqq*, attamen, cum in casu nostro ordi-
nata legatur, ut Bona p oh bita alicna i, perpe-
tuò permaneant, & conserventur in familia, & 2
poste-

posteritate masculina ipsius Domini Testatoris,
in dubium non venit, quin ex ea inductum cen-
seatur fideicommissum, sed tota difficultas in
eo versatur, an hujusmodi fideicommissum sim-
plex, & absolutum dici debeat, adeout secum-
3 ferat novas substitutiones, etiam io casu mortis,
vel potius censendum sit fideicommissum condi-
tionale, &, ut ajunt, in casum contraventionis
ordinatum, ex allegatis apud *Mantic. de conject. lib.6. tit.14. num.24., Gabr. comm. conclus. lib.4. tit. de fideicom. conclus.9. num.7., Casanat. cons. 4. num.241., & seqq.*

Quæstionem omnem dirimere videntur verba, quibus Testator alienationem prohibuit, sic enim locutus est =, *& hoc ideo fecit, quia voluit, quod omni tempore, & in perpetuum dictum montem cum Jusibus prædictis, nec non & supradictas domos, & Bona in dicta contrata Montis S. Petri permaneant, & conserventur in familia, & posteritate masculina ipsius D. Testatoris.* =

Profectò Causa ista, & ratio ità disponendi
amplitudine suâ indefinitè comprehendens om-
4 nes casus, restringi nequit ad merum fideicom-
missum conditionale purificandum in casu dum-
taxat contraventionis; Testator siquidem dict.
5 Bonorum conservationem in posteritate sua quasi
sempiternam assequi non potuisset, si fideicom-
missum reale, & perpetuum favore suorum De-
scendentium masculorum, etiam in casu mortis
non ordinasset, *Eugen. cons.44. num.53., & seqq. lib.2., Surd. cons.67. num.37., & seqq., Faber. in Cod. lib.6. tit.22. definit. 4. nu. 10., & seqq., Rab. in annot. ad decis. 632. nu.84. & seqq. part. 4. tom.3. rec., Fusar. de substitut. quæst.688. nu. 85., & num. 110., & seqq., Reynot observat. 68. num.30., & seqq., Montan. contr. 50. num. 1., Peregrin. decis. Patavin.111. nu. 2., & 3., Rota in una Perusina Fideicommissi post cons. Giovagn. 75. lib.1., coram Bich. decis.622. nu.21., & in rec. decis.298. num.2. part.16., decis. 360. num.10. part. 17.,* cum aliis cumulatis in una *Firmana Fideicommissi 2. Aprilis §. Quæ omnia, & 28. Junii sub initium coram Reverendissimo d' Hervault Archiepiscopo Turonen., & in Ariminen. Fideicommissorum super reconventione 26. Junii 1697. §. Vocatio autem coram Rmo Molines Decano.*

Certiùs in casu nostro, quia dicta ratio non
6 fuit adjecta simplici, & nudæ prohibitioni, quæ
nihil apta esset operari, sed eadem adscripta re-
peritur prohibitioni, quæ jam vestita erat pœnâ
annullationis actus, & caducitatis indictæ con-
7 trâ alienantem, dato eisdem in casu contraven-
tionis substituto, *Altograd. cons.92. num.25., & seq., & num.43. lib.1., Panimoll. decis. 43. annot. 3. num. 40., & seqq., Rota coram Cardin. Celso decis.228. num.8., & sub num. 14., coram Arguell. decis.54. num. 25., & in dicta Ariminen. Fideicommissorum §. Eòque certiùs,* quam-
obrem ratio, ut Bona omni tempore conser-
8 ventur in posteritate, & descendentiâ masculi-
na Testatoris, postmodum superaddita prohibi-
tioni, procul dubio induxit simplex, & absolu-
tum fideicommissum, ut post *Soccin. Sen. in leg. qui Romæ §. Coheredes num. 16. ff. de verbor. obligat., Mart. cons.43. num.24., Laderch. cons. 92., Menoch. cons.1216. num.27. vers. nec repugnat, Bellon. Papien. de his quæ fiunt sucontin. lib. 2. cap.26. num.2., Odd. de fideicomm. quæst. 11. art. 5., Gabriel. comm. conclus. tit. de fideicomm. conclus. 9. num. 41.*, alioquin hujusmodi ratio
longè amplior dicto, atque à Testatore expressa 9
adeò inculcatis verbis, quæ in proposito ponde-
rat *Gozzadin. cons.52. num. 2., & 6.*, superflua,
& inutilis pœnitus redderetur, tamquam enim
apposita prohibitioni congruâ ratione fulcitæ, su- 10
peraddita videri non posset ad eamdem vestien-
dam in casu alienationis, *Eugen. cons.43. num.56., & seqq. lib.2., Rot. decis.300. num. 8. part.1. recent., cum aliis in Romana Fideicommissi de Ursinis 1. Februarii 1683. §. Nec subsistit coram clar. me. Card. Caccia, in dicta Firmana Fideicommissi 28. Junii 1688. §. Quæ omnia efficaciter confirmantur coram Reverendissimo d' Hervault, & in dicta Ariminen. Fideicommissi super reconventione loco mox citato.*

Hinc eadem ratio ob suam generalitatem dici
nequit consecutiva, & accessoria, quia Testa- 11
tor non prohibuit simpliciter alienationem, ut
Bona remanerent in familia, quo casu videri
posset apposita consecutivè ad priùs dictum, sed 12
dixit, *& hoc ideò fecit, quia voluit &c.*; undè
stare dicitur dispositivè, non autem consecuti-
vè, ut benè inter utrumque disponendi modum
distinxit *Bartol. in leg. Pater filiam §. Fundum ff. de legat. 3., Faber. in Cod. lib. 6. tit. 22. definit. 4. num. 10., & seqq., Altograd. cons. 92. num. 19., & 46. lib. 1., Fusar. de substit. quæst. 688. num.31., Add. ad Baratt. decis. 272. num. 18., Rota in Romana Fideicommissi de Ursinis 1. Februarii 1683. coram clar. mem. Cardin. Caccia,*
rectè animadvertens, potiori Jure id procede- 13
re, quando, ut in casu nostro, nullum præces-
sit fideicommissum, aut dispositio, cui illa famu-
lari posset.

Ex quibus cum satis constare videatur de absoluto fideicommisso, etiam in casu mortis, examinandum modò est, an illud sit simplex, & merè descensivum, an verò reciprocum, & de linea ad lineam ordinatum inter omnes Descendentes masculos Testatoris, itaut D. Isabella excludatur à D. Furio Camillo, vel potius, deficiente lineâ, Masculi dici debeant discretivè vocati in unaquaque linea, adeout fœmina non à quocumque Masculo censeatur exclusa, sed ab eo tantùm, qui sit ejusdem lineæ.

Istiusmodi reciproca linearis expresse non le-
gitur in testamento, de quo agitur, sed eadem
ioduci prætenditur ex voluntate Testatoris, quæ 14
licèt io nostra hypothesi elici oequeat ex tribus
illis vulgatis requisitis, de quibus Doctores *in leg. heredes mei 57. §. Cùm ita ff. ad Trebell., & in leg. Titio Sejo §. Seju libertis ff. de legat. 2.*,
attamen in dubium noo venit, quin eadem re-
sultare queat ex aliis etiam conjecturis, dum-
modo tamen hæ urgentes sint, & manifestis ar- 15
gu-

gumentis evincant, talem fuisse voluntatem Te-
statoris *Altograd. conf.92. per tot. lib.1., Rota coram, Arguell. decis.32. num.53., & decis.79. num.14., coram Celso decis.376. num.5., in Romana Fideicommissi de Ursinis 7. Februarii 1681. §. Et quamvis coram bon. mem. Albergato, confirmata 1. ejusdem mensis 1683. §. Et nihilominus coram Card. Caccia, & in Romana Fideicommissi de Alborghettis 17. Junii 1686. §. Tertium tandem coram Card. Matthejo, & in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 4. Maii 1699. §. Præmiserant quod reciproca coram Rmo Molines Decano, in Forolivien. Fideicommissi 27. Junii 1692. §. A qua regula coram Rmo d'Hervault, & in Romana Fideicommissi de Goris 17. Novembris 1698. §. Absque, eo quod cor. Rmo Decano*; nam, si verba, & præsumptiones, ex
16 quibus hujusmodi reciproca resultare dicitur,
æquivoca, & vaga sint, retinenda erit regula de
non multiplicandis fideicommissis, eisdemque
non extendendis de linea ad lineam, *Rota in Romana Fideicommissi de Cecchinis 1. Junii 1699. §. Ex quibus cor. R.P.D. de la Tremoille.*

In nostro autem casu nedum deficere diceban-
tur hujusmodi convincentia argumenta, verùm
pro lineari reciproca excludenda multùm urgere
videbantur, quod Testator plures habens filios,
17 quos æqualiter ab initio vocaverat, substitutis eo-
rumdem filiis, plures ab initio lineas constituisse
dicebatur, ideoque, licèt, Masculos in fideicom-
misso prætulerit fœminis, nihilominùs præla-
tio discretivè in unaquaque linea accipienda
18 est, adeout simplex fideicommissum descensi-
vum, & perpetuum in unaquaque linea condi-
disse censeatur, *Rota in Romana Immissionis 5. Decembris 1689. §. Nec talis reciproca cor. Rmo d'Hervault.*

Neque ab hac regula recedi posse videbatur ob agnationis contemplationem, quam Testator præ oculis habuit, exoptans votis omnibus, & inculcatis verbis declarans id potissimum velle, ut Bona in posteritate sua masculina perpetuò conservarentur.

Quia, ut ex hujusmodi ratione resultet reci-
19 proca linearis, requiritur, quod voluntas, &
vota Testatoris absque ejus inductione impleri
minimè possint, quamobrem, cum Testator
20 agnationi suæ sufficienter consuluisse videatur, si
illius favore Bona perpetuò conserventur penes
Masculos cujuslibet lineæ, satis erit, quod reci-
proca inducta dicatur discretivè in qualibet linea,
absque eo quod eadem extendenda sit ad Ma-
21 sculos alterius lineæ ob superiùs firmatam regu-
lam de non multiplicandis fideicommissis, ut
nuper magistraliter dixit *Rota in dicta Romana Fideicommissi de Cecchinis 1. Junii 1699. §. Ex quibus usque ad finem coram R. P. D. de la Tremoille.*

Verùmtamen hæc omnia argumenta haud
tanta esse videntur, ut reciprocam linearem ex-
22 cludere possint, cum enim apud omnes receptum
sit, quod hæc semper ordinata censeatur, quando,
eâ sublatâ, mens, & voluntas Testatoris adimple-
ri minimè potest, *Rota in dicta Romana fideicommissi de Ursinis 1. Februarii 1683. §. Ex pluribus autem cor. Card. Caccia.*

Dicendum profectò est, illum reciprocam inter
omnes suorum Descendentium lineas ordinare
voluisse, cum amplissimis verbis, Bonorum, de
quibus agitur alienationem prohibuit, ut perpe-
tuò, omnique tempore conservarentur in fami-
lia, & posteritate sua masculina; ex hujusmo- 23
di namque prohibitione, seù veriùs ratione pro-
hibendi nemo non videt, quod Testator compos
fieri nequivisset hujusmodi perpetuæ conservatio-
nis Bonorum in posteritate sua masculina votis
omnibus expetitæ, nisi inter omnes Descenden-
tes suos masculos servato proximitatis ordine,
gradusque prærogativâ, fideicommissum reale, &
perpetuum non tantùm graduale, sed etiam re-
ciprocum reliquisset, cui locus fieri deberet, quo-
ties alioquin eventurum esset, quod ad Extra-
neum, licèt nonnisi per viam successionis legi-
timæ Bona devolverentur, latissimè *Altograd. cons. 92. num. 14., & seqq., & per tot. lib. 1., Faber. in Cod. lib.6. tit.22. definit.4. num.10., & seqq., Rota Florentina apud Palmam decis. 194. num.24., & decis.210. num.8., & seqq., & decis.213. num.61., & seqq., Rota coram san.mem. Alexandro VIII. decis. 177. num.13., & seqq., decis.199. num.18., & seqq., & decis. 101. num. 11., & seqq., post Torr. de pact. futur. success... decis.411. num. 4., & seqq. part.14. rec., decis.20., & decis.245. part.19., in Romana Fideicommissi de Ursinis 1. Februarii 1683. §. Prima resultat coram clar. mem. Card. Caccia, in Firmana Prædii della Parapina 20. Junii 1696. §. Quo enim ad existentiam cor. R. P. D. Muto, in Ariminen. Fideicommissorum super reconventione 26. Junii 1697. §. Vocatio autem, & §. Quandoquidem objectum cor. Rmo Molines Decano.*

Si enim Testator prohibuit, Bona alienari in
Extraneos, dicendum est, eos de familia fuisse
reciprocè vocatos, ut ratiocinatur *Peregrin. de* 24
Fideicomm. art.13. num.79., Rota Lucano decis. 24. num. 35. vers. militat. decima post Torr. de Majorat., & Primog. Ital., Dunoz. jun. dec.491. num.31., Arguell. decis.79. num.17., in Romana Fideicommissi de Zuccaris 8. Februarii 1700. §. Quæ insuper coram R. P. D. Scotte, prout
etiam, nè contra ejusdem voluntatem eveniat,
quod per viam legitimæ successionis ad Extra-
neos deferantur Bona, quæ cum amplissima de-
claratione perpetuò in familia, & agnatione sua 25
permanere, voluit, concludendum est recipro-
cam ordinasse inter eos, qui sunt de familia, &
agnatione in tota latitudine ab ipso contemplata,
Surd. cons.443. num.19., & seqq., Cyriac. contr. 96. num.27., contr.303. num.16., Actolin. resol. 115. num.36., Ciarlin. contr.219. num.135., & seqq., Rodulphin. alleg. 47. num.12., Rota Lucana apud Torr. decis.24. num.15., Rota Florentina apud Palmam decis.213. num.59., Rota coram san.mem. Alexandro VIII. decis.177. n.13., & seqq., coram Cerro decis. 409. num. 11., & seqq., Rot. decis.18. num.10., & 11. part.8., decis.183. num.13., & seqq. part. 10. rec., dec. 45. num. 7., & seqq., decis. 429. num. 8., & seqq.,

decis.442. num.15., & seqq.part.13., decis.472.
num. 9., & seqq. part. 14., d. Romana Fideicom-
missi de Ursinis 1. Februarii 1683. §. Votum au-
tem coram Card. Caccia,
Quæ quidem potiori jure locum sibi vindi-
cant in nostra hypothesi, quia in hujusmodi pro-
hibitione factâ contemplatione agnationis, Te-
stator usus fuit nominibus collectivis familiæ, &
posteritatis suæ masculinæ, apud quam Bona
perpetuò permanere voluit, quum autem ali-
26 quid relinquitur sub nomine collectivo plurium,
omnibus, qui sub illo continentur, relictum
censetur, & donec aliquis ex illis existit, reli-
ctum consequi debet, perinde, ac si specialiter
fuisset ad illud vocatus, Altograd. cons.92. n.7.,
& seqq. lib.1., Torr. de Majorat., & Primogen.
Ital. part. 2. quæst. 27. num. 38., Rota Lucana
apud eumdem decis.24. num.12., vers. militat pri-
ma conjectura, Rota Florentina apud Palmam de-
cis.213, num.58., in d. Romana Fideicommissi de
Ursinis 1. Februarii 1683. §. Prima resultat cor.
Card. Caccia, Rot. in Hortana Bonorum 27. Ju-
nii 1698. §. Eâdem ratione cor. R.P.D. Priolo.
Eòque certiùs, quando Descendentes ex fa-
27 milia, & posteritate masculina collectivè, &
sub unica verborum structura vocantur verbis,
perpetuitatem temporis importantibus, & qui-
dem sæpiùs inculcatis, juxtà tradita ab Altograd.
d. cons.92. num.20., & seqq. lib. 1., Rodulphin.
alleg.33. num. 10., Rota Lucana d. decis. 24. sub
num. 12. vers. & est considerabilis cum pluribus
seqq., & num.13., Rot. cor. san.mem. Alexandr.
VIII. decis.177. num. 11., decis. 199. num. 21.
post Torr. de pact. futur. success., & decis.101.
num.10. apud eumdem, in rec. decis. 183. nu. 15.
part.10., & decis. 411. num.7., & seqq. part.14.,
& decis.298. num.1. part.16.
Prætereà ad assumptum comprobandum con-
28 currit, quod prohibitio alienationis, ut Bona
conserventur in familia, directa sunt in res, &
Bona ipsa fideicommisso supposita, quo casu il-
lud efficitur reciprocum, quia prohibitio in rem
ordinata efficit, ut, ad quemcumque res vadat,
29 ad eum cum suo onere transeat, & de uno ad
alium reciprocè devolvatur, Rota Florentina
apud Palmam decis. 213. num.63., dubitari au-
tem nequit, quin in nostro casu prohibitio sit
realis, utpotè facta, ut Bona permaneant, &
30 conserventur in familia, realitas siquidem pro-
manat tum ex dictis verbis, permaneant, & con-
serventur tum etiam ex ratione eisdem verbis
expressa, ut prosequitur Rota Florentina d. decis.
213. loco citato, Altograd. d. cons. 92. num.31.,
& seqq. lib.1., Torr. de Majorat., & Primogen.
Ital. part.2. quæst.27. num.8., & 9., Rota Luca-
na apud eumdem d. decis.24. num.12. vers. & est
considerabilis, Rota coram Dunoz. jun. dec. 491.
num.32., & seqq., decis. 99. num. 19., & seqq.,
decis.411. num.9., & decis.472. num.36.part.14.
His additur, quod post prohibitionem aliena-
tionis in casu contraventionis vocantur non alie-
nantes, & sic alii de diversa linea, non enim pri-
31 vari possunt contravenientes, & Bona applicari
non contravenienti, quin vocati dicendi sint alii
etiam aliarum linearum, Rota Florentina decis.
210. num. 9., & decis. 213. num. 64., & seqq.,
Rot. decis 101. sub num.10. vers. concurrit apud
Torr. de pact. futur. success.
Et denique pro inducenda reciproca plurimùm
etiam urget, quod non agitur de fideicommisso
universali, sed particulari ordinato super non- 32
nullis Bonis certis finibus à Testatore designatis,
in quibus proinde, ob peculiarem affectionem
faciliùs reciproca porrigitur de linea ad lineam,
Torr. de Majorat. d. quæst.27. num.10., Rota de-
cis.199. num.28., & 29. post eumdem de pact. fu-
tur. success., & in rec. decis.411. nu.10. part.14.
Quæ porrò conjecturæ unitim consideratæ,
prout ad effectum, de quo agitur, faciendum 33
esse, monent Rota Lucana d. decis. 24. num. 36.,
Rota coram san. mem. Alexandro VIII. dec. 177.
num.22., decis.183. num.21. part.10. rec., & dec.
411. num.13. part. 14. rec., Rota in Romana Fi-
deicommissi de Zuccarin 8. Februarii 1700. §. Quæ
semper coram R.P.D. Scotto, facilius in casu no-
stro reciprocam inter Masculos omnium linea-
rum inducunt, quia agitur de fideicommisso con- 34
dito ab Ascendente, in quo præsumitur prædile-
ctio erga omnes de posteritate ab ipso descen-
dente, Rota Florentina dec.213. n.56., & seqq.,
cor. Bich. dec.271. n.24., & seqq., dec.287. n.31., &
seqq., Rot. cor. Arguell. dec.32. n.5., & dec. 79. n.
6., decis.183. n.22., & seqq. part. 10. rec., quo-
circa favore Descendentium unicam dumtaxat,
& quidem levem conjecturam sufficère, tradit, 35
Rota Lucen. d. decis.24. num.22., Rota decis.284.
num.18. part. 6., & decis. 18. num.12. part.10.,
decis.411. num.6. part.14.
Hinc non applicatur decisio in Romana Fidei-
commissi de Cecchinis in objecto allegata, tum 36
quia ibi agebatur de fideicommisso ordinato à
Transversali, in quo conjecturæ ut concludant
reciprocam de linea ad lineam, magis urgentes
esse debent, ut advertit eadem decisio in §. Ex 37
quibus in fine; Tum etiam, quia in illius hypo-
thesi Testator usus fuerat verbis Masculos æquè,
ac fœminas comprehendentibus, ideòque, cum
dici nequiret, agnationis contemplationem resul-
tare ex verbis claris, & univocis, quæque aliam 38
congruam interpretationem recipere non pos-
sent, jure, meritòque Sacra Rota censuit, Mascu-
los unius lineæ non fuisse per reciprocam præla-
tos fœminis alterius lineæ, ut patet ex §. Placuit
enim responsio cum seqq. dictæ decisionis, cumque
insuper deesset amplissima Testatoris declara-
tio optantis, ut omni tempore, & in perpetuum 39
Bona supposita fideicommisso permanerent in fa-
milia, & posteritate sua masculina, aliæque de-
ficerent conjecturæ concurrentes in nostra hypo-
thesi, rectè dictum fuit, reciprocam cum præla-
tione Masculorum justum locum habere posse
descensivè in qualibet linea, absque necessitate
eamdem extendendi ad alias lineas, quam inter-
pretationem recipere nequit dispositio, de qua
est quæstio, quia, sublatâ reciprocâ lineari, ea- 40
dem adimpleri non posset, & penitus frustraren-
tur vota omnia Testatricis vehementissimè op-
tantis permanentiam suorum Bonorum apud Ma-
scu-

sculos omnes familiæ, & posteritatis suæ, ut
probavimus superioribus locis, & rectè respon-
dit *Rota Florentina d. decis. 213. num. 60., & seqq.*, & admittit *d. decisio in §. penultim.*, alias
superflua fuisset agnationis contemplatio cum
masculorum vocatione, & prohibitione alienationis
tionis adeò amplâ vestita ratione, ceteraque
41 omnia superiùs expressa argumenta, si, adhuc
superstitibus Masculis, Bona cum fœminis ad Ex-
traneos deferri potuissent, *Rota Lucana d. decis. 24. sub num. 36., Rota Florentina d. decis. 213. num. 62., & num. 79. vers. concurrentibus simul.*

Hinc parvi refert, quod Testator plures ha-
bens filios, quos cum eorum Descendentibus ad
42 dd. Bona vocavit, plures ab initio constituisse
lineas videatur; quia objectum istud involvit
petitionem principii, atque supponit id, quod est
in quæstione, cum vix ulla quoad reciprocam
quæstio esse possit; quando unus heres ab initio
fuit institutus, licèt tractu temporis Descenden-
43 tes ab eodem stipite in plures ramos dividantur,
qui diversas lineas constituant, *Rota Florentina d. decis. 213. sub num. 77. vers. etenim satis*,
quamobrem institutio ab initio facta de pluribus
44 non impedit reciprocam linearem inter Mascu-
los ab ipsis heredibus descendentes, quando nul-
la à Testatore facta fuit Bonorum divisio, filii
instituti, non fuerunt discretivè considerati, tam-
quam plures stipites diversarum linearum, & vice
versâ pro lineari reciproca legitimæ concurrunt
conjecturæ, isto enim casu tota illa descendentia
plurium filiorum collectivè vocata, per modum
unius lineæ à Testatore considerata fuisse vide-
tur, *Torr. de Majorat., & Primog. Ital. d. quæst. 27. num. 33., Rota Lucana apud eumdem d. decis. 24. sub num. 20. vers. attamen, & num. 21., ubi latè, Rota Florentina apud Palmam decis. 213. n. 77., & seqq. usque in fin.*, firmans, faciliùs id
45 procedere favore Descendentium, *d. decis. 199. num. 26, post Torr. de pact. futur. succession. dec. 411. num. 15. part. 14.*, ubi consideratur vocatio facta
cum verbis perpetuitatem temporis importan-
tibus, *Rota in d. Romana Fideicommissi de Ursinis 1. Februarii 1683. §. Nec refragatur cum seqq.*,
ubi præcipuè expendit amplam, & generalem
declarationem Testatoris volentis, Bona sua in
Masculis agnatis conservari.

Firmato itaque fideicommisso, quodque vigo-
re reciprocæ inter omnes Masculos à se descen-
dentes à Testatore volitæ, idem purificari dici
debeat favore D. Furii Camilli, exclusâ D. Elisa-
bethâ, sequitur, ut agamus de melioramentis
factis à gravatis in Bonis restitutioni obnoxiis, &
hæc sunt duplicis speciei, alia enim facta repe-
riuntur in Bonis urbanis, alia verò facta dicuntur
in prædiis rusticis.

Quod attinet ad priora, sese offert primo loco
domus quædam contigua domui fideicommissa-
riæ empta à gravatis, à quibus habet causam D.
Elisabetha, hæc verò domus vel non est unita,
46 atque incorporata domui fideicommissariæ,
ideòque absque læsione prioris illius status com-
modè ab ea separari potest, & hoc casu res plana
est, nam D. Elisabetha domum suam retinere
poterit, cum hæc venire nequeat in restitutione 47
fideicommissi, à quo est separata, sed detrahen-
da ab eo est, *Card. de Luc. de legat. disc. 35. n. 8.*

Aut verò domus à gravato acquisita, unita, at-
que incorporata fuit domui fideicommissariæ,
adeò ut ab ea separari ampliùs nequeat, & hoc
casu, cum domus fideicommissaria novâ istâ ac-
cessione pretiosior, plurisque valere dicatur, re- 48
fici idcircò debebit heredi gravati, seù melioran-
tis justus valor, *Rota Lucana decis. 92. num. 19., & seqq. apud Palm.*, *optimè Rota coram Dunoz. jun. decis. 259. num. 1., & seqq.*

Secundò D. Elisabetha agit pro melioramentis
factis in ipsa domo antiqua fideicommissaria,
eaque dicuntur consistere in ædificatione qua-
rumdam mansionum, & elevatione muri divi-
sorii. Quæ melioramenta procul dubio facta fue- 49
runt bonâ fide, quia gravatus erat dominus,
licèt ex titulo resolubili, ob quam bonam fidem
illa amissa dici minimè possunt, *Gall. de fruct. disput. 13. art. 1. num. 8., Rot. decis. 116. num. 20., & seqq. part. 26. rec.*, attamen non idcircò heres 50
gravati ea retinere poterit, refuso heredi fidei-
commissario pretio soli, sed cum à solo abradi
nequeant, fideicommissarius offerendo æstima-
tionem, acquiret ædificium, quod cedit solo, cui
affixum est, juxta concordantia jura cumulata 51
apud *Peregrin. de Fideicomm. art. 50. num. 49., Mans. consult. 346. num. 178., Menoch. de præsumpt. præsumpt. 32. num. 3. lib. 3., de Angel. de impens., &elioram. art. 7. num. 36., Rota cor. Pamphil. decis. 203. num. 7., & alibi passim.*

In hujusmodi tamen melioramentorum refe-
ctione inspiciendum erit, quod est minus inter 52
impensum, & melioratum, juxta regulam,
de qua apud *clar. mem. Card. de Luc. de Feud. disc. 27. num. 2., de legit. disc. 35. num. 33., de emphyt. disc. 71. num. 9. supplem part. 4., de Angel. de melioram., & impens. dotal. art. 7. num. 53. vers. sed Mangil., Rota Lucana decis. 92. num. 44., & dec. 222. num. 20., Rota Januen. decis. 223. num. 12. apud Palm., Rot decis. 318. num. 17. part. 9., cum aliis cumulatis apud Pacion. de locat., & conduct. cap. 34. num. 32., & in Romana Fornaris 1. Julii 1689. §. Licèt enim cor. bon. mem. Ursino.*

Nec urget, quod melioramenta ista facta sint
pro mera antiquæ domus ampliatione, quæ cum 53
juxta primævum statum sufficeret pro habitatio-
ne unius familiæ, augmentum proinde, quod su-
pervenit, dicendum est merè voluntarium, ideò-
que non reficiendum tamquam factum propter
meràm voluptatem, seù commodiorem rei usum,
Rota Lucana decis. 92. num. 9., & seqq., apud Palm., de Angel. de impens., & meliorat. art. 6. num. 12., Rota coram Bich. decis. 199. num. 9., & 10.

Quia objectum istud rectè procedens in melio-
ramentis merè voluptuosis, certè locum non ha-
bet in ampliatione illa, ex qua domus non solùm
effecta fuit commodior ad habitandum, sed red- 54
dita etiam fuit pretiosior, & majoris valoris,
hoc enim casu melioramenta dicuntur utilia,
Rota Lucan. dec. 222. n. 38., & n. 41., ubi in ter-
minis constructionis, seù ampliationis novarum 55

mansionum *apud Palm.*, quamobrem urget sum-
ma illa æquitatis ratio, prohibens locupletionem
56 de alieno, quæ æquitas semper inspicienda est
iu materia refectionis melioramentorum, *clar.
mem. Card. de Luc. disc.71. sub num.8.*, *Rot. Lu-
cana d. decis.92. num.20.*, ideoque licet *Sacra
Rota d.decis.199. cor. Bich. loco citato* in rationi-
bus dubitandi hanc difficultatem iosinuasset, ni-
hilominus *num. 33.; & seqq.*, numquam negavit,
melioramenta, quamvis consistentia in amplia-
57 tione domus, esse reficienda, quod etiam dixit in
aliis *decisionibus* confirmatoriis *cor. Card. Cer-
ro decis.217. num.13., & seqq.*, & passim *Sacra
Rota* pro eorumdem refectione respondit.

Quod verò attinet ad melioramenta facta in
prædiis rusticis, hæc consistunt in eo, quod gra-
vatus vites, novasque vineas in prædiis fidei-
58 commissariis conseruerit, licèt autem, si ageretur
de novarum vitium subrogatione io locum de-
mortuarum, locus esse non deberet expensarum
refectioni, quia gravatus ad eas tenetur, idque
agendo, potiùs dicitur conservasse, quàm melio-
rem fecisse fundum, *de Angel. de impens., &
meliorat. art.2. num.6.*, attamen, si novas vi-
59 neas constituendo, perpetuam utilitatem fundo
attulit, reficiendæ hoc casu eruut expensæ omnes
à gravato factæ, *Rota Lucana d. decis.92. n.40.,
& Rota Januen. d. decis.223. num.23.*, *Rot. in
rec. decis.149. num.22. part.13. rec.* Verum in
60 hac quoque refectione retinenda erit regula, ut
semper reficiatur id, quod minus est inter im-
pensum, & melioratum.

Agendum modò est de Bonis, seù hereditate
Camilli filii Hieronymi, ac fratris Julii Cæsaris
Proavi D. Elisabethæ, & Joannis Proavi D. Furii
Camilli. Condidit ille suum testamentum an-
no 1618., in quo heredem universalem scripsit
Hieronymum Jun. Patrem Caroli cum onere
perpetui fideicommissi ordinati super Bonis stabi-
libus, & de gradu in gradum deferendi ad omnes
illius Descendentes masculos in infinitum, ex-
clusis semper fœminis. Deficiente verò lineâ
masculinâ Hieronymi, eodem ordine substituit
Descendentes masculos proximiores oatos, & na-
scituros in infinitum ex linea masculina Joannis
sui pariter fratris, quam dispositionem fecisse de-
claravit, quia mens, & voluntas ipsius erat, ut
ejus Bona stabilia perpetuò conservarentur in
ipsius familia, & agnatione masculina.

Non venit in dubium, quin ex hujusmodi di-
spositione ordinatum fuerit fideicommissum
masculinum, quod per obitum Hieronymi ulti-
61 mi Masculi ex linea Julii Cæsaris purificatum di-
cendum esset favore D. Furii Camilli, cui proin-
dè competeret immissio vigore famigeratæ *leg.
final. Cod. de Edict. Div. Hadr. tollen.*

Verum quia idem Julius Cæsar nonnullis annis
post conditum testamentum, donatione irrevo-
cabili, quæ dicitur inter vivos, eidem Hierony-
mo donavit omnia Bona sua, in qua, præter
eorum usum, & usumfructum, quoad viveret,
duraturum, sibi reservavit scuta duo millia ad
effectum de eisdem disponendi, atque testandi,
in dubium revocatur, an posteriori hac donatio-
ne testamentum, & fideicommissum in eo scrip-
tum interversum dici debeat.

Quod attinet ad testamentum, certum est, il-
lud per subsecutam donationem omnium Bo- 62
norum à Camillo postea factam favore Hiero-
nymi non fuisse revocatum; testamentum enim
ritè factum, & directa heredis institutio non nu-
dâ voluntate, sed alio infringitur solemni, &
ritè perfecto testamento, vel incisione priorum 63
tabularum, aliove simili modo, quo præcedens
voluntas Testatoris perempta dici possit, *Gloss.
in leg. si quis 7. §. final. vers. unde ff. de adimend.
legat.*, & concordantia jura, & auctoritates al-
legatas in una *Fulginaten. fideicommissi impress.
apud Torr. de majorat., & primog. Ital. decis.68.
num.6.*, quamobrem superveniens donatio im- 64
pedire potest successionem ex testamento quoad
res donatas, utpotè quæ de patrimonio Testato-
ris exiisse jam dicuntur de tempore mortis Testa-
toris, ex quo vires sumit testamentum, & quoad
alia Bona, & jura hereditaria, in quibus testa-
mentum subsistere potest per donationem, illi 65
derogatum minimè censetur, *Andreol. contr.221.
num.32., & seqq.*

Quod procedit, etiamsi donatio universalis
totum absorberet patrimonium, & substantiam 66
Testatoris, eò quia hereditatis nomen juris ha-
bet significationem, nomen verò Bonorum pa- 67
trimonii, & substantiæ corpora, & res spectat,
juxtà *Text. apertos relatos apud Peregrin. de fidei-
comm. art.7. num.57.*, ideoque, cum aliud sit he- 68
reditas, aliud verò Bona, & res hereditariæ,
Spad. cons.348. num.34. lib.3., *Venturin. cons.2.
num.599. & 601.*, *Gobb. consult.150. num.23.*,
& Donatarius universalis non sit heres, neque 69
heredi universali æquiparetur, latè *Reynoso ob-
serv.48. num.18. & 28.*, maximè, quando, ut in
casu nostro, alius universalis heres scriptus repe- 70
ritur, *Paitell. expedit. civil. 46. num.9. cum seqq.*,
Guidopap. decis.105. num.4., *Thor. vot.5. n.17.,
& seqq.*, *Rot. decis.86. num.4. post Salgad. in la-
byr. credit. decis.43. n.18. part.11.*, dicendum
proindè est, quod, licèt donatio diminuat here- 71
ditatem, per ea, quæ tradit *Jacob. Gall. cons.6.
num.5.*, attamen noo efficit, quin locus esse
queat successioni ex testamento, ex quo heres 72
validè adire poterit hereditatem, ut post *Angel.,
& Alciat.* tradit *Andreol. d. contr.221. num.27.*

Quæ si locum habent in casu donationis uni-
versalis omnium Bonorum, potiori jure proce- 73
dent in casu nostro, in quo Donator certam sibi
reservavit quantitatem ad effectum testandi, non 74
adpositâ clausulâ, quod, si de ea non disponeret,
& ab intestato moreretur, remaneret apud Do-
natarium, ad tradita per *Rotam decis.14. num.16.
part.14.*

At verò, licèt in testamentum, & heredi-
tas eo data, adempta dici minimè possit sub- 75
secutâ donatiooe, tametsi universali, alitèr ta-
men dicendum esse videri posset de fideicom-
misso condito in eodem testamento, cum istud 76
firmum esse possit, ademptis Legatis, & fideicom-
missis in eo relictis, alia namque est causa testa-
menti, & institutionis; alia verò causa Legato-
rum,

rum,

77 rum, & fideicommissorum particularium, quæ
per posteriorem donationem rei legatæ à Testatore factam, adempta semper censeatur, *leg. rem legatam 18. ff. de adimend. legat., Gloss. in leg. Lucius Titius 22. verb. reliqui ff. de legat. 2., & leg. si quis 3. §. final. verb. nuda ff. de adimend. legat., Minsinger. in §. Si rem suam num. 2. instit. de legat., Mantic. de tacit. lib. 12. tit. 2. num. 36. vers. & ex hoc deducitur, & tit. 6. num. 12. vers. undè si res legata, Cyriac. contr. 118. num. 1.,* &
quæstio, quæ habetur apud Doctores, an hujus-
78 modi ademptio locum habens in Legatis, & fideicommissis particularibus, procedat etiam in fideicommissis universalibus, ut apud *Andreol. d. contr. 221. num. 32., Rot. decis. 642. num. 21., & seqq. part. 18.,* cessat in casu nostro, quia fi-
79 deicommissum, de quo agitur, tamquam restrictum ad Bona stabilia, dumtaxat particulare censetur, *Urceol. decis. Florent. 34. per tot.,* & ex firmatis per *Rot. coram Merlino decis. 265. num. 5., Dunoz. Jun. decis. 800. num. 1. & 2., & in rec. decis. 12. num. 35. & seqq. part. 10.,* cum aliis apud *Urceol., & Rotam in Romana Prælatura de Vecchiarellis 9. Decembris 1697. coram R.P.D. Ansaldo, in Casenaten. Immissionis 10. Maii ejusdem anni §. Quod autem, & 2. Decembris §. Particularibus verò coram R.P.D. Priolo, & in Ravennaten. fideicommissi 4. Decembris 1699. coram eo-
80 dem,* ideoque subsecutâ donatione interverti
potuit.

Verumtamen, quia D. Furius Camillus ab heredibus Donatarii vindicare non contendit Bona reverà in donatione comprehensa, & per actum irrevocabilem translata in Donatarium, sed vigore d. fideicommissi immissionem petit ad ratam dumtaxat Bonorum valoris scutorum duorum millium à Donante reservatam ad effectum disponendi, duo præcipuè examinanda sunt; primum est, an in Bonis sic reservatis succedat Donatarius vigore donationis universalis, vel potius cum hereditate deferantur ad legitimum, si. è testamentarium heredem Donantis; Alterum est, an posito, quod illa non sint comprehensa in donatione, an eadem in nostra hypothesi deferri potiùs debeant cum reliqua hereditate ad heredem scriptum, vel potiùs remaneant adhuc obnoxia vinculis prioris fideicommissi?

Quod attinet ad primum, res plana videtur, nam, tametsi versaremur in causa intestati, nihi-
81 lominus, sive sequamur opinionem Doctorum, qui, rejectâ distinctione à *Thesauro* traditâ in *decis. 97.,* censuerunt, quantitatem, seù res à Donatore omnium Bonorum reservatas ad effectum testandi, semper ad ejus heredem, non ad Donatarium pertinere, juxtà magistralem *decis. Franch. 45., & decis. 600.,* ibique *de Luca Cancer. var. resol. lib. 1. cap. 2. num. 113., Fontanell. de pact. nuptial. Gloss. 16. vers. 4., Gloss. 23. n. 11. & 14., Molin. de rit. nuptiar. lib. 3. part. 18. num. 15. & 16., Giurb. ad consuetud. Messanen. cap. 5. Gloss. 4. num. 10. in fin., Molphes. ad consuetud. Neapol. tom. 1. part. 2. tit. de Bon., Cutell. de donat. disc. 1. part. 2. num. 21., & seqq., Hodiern. ad Surd. decis. 272., Amat. resol. 76. n. 27., Urceol. consult. 16. num. 23., Donat. Anton. de Marin. variar. resol. lib. 1. cap. 88. ex num. 5., ibique Rodoer. Mart. Medic. examinat. Senen. 21. num. 43., Marot. discept. forens. 4. num. 68., Salgad. in labyrint. cred. part. 2. cap. 18. num. 56., clar. mem. Card. de Luc. de regal. disc. 123. sub num. 7., Ricc. collect. 2554., Monach. decis. 71. num. 80., Mart. decis. 49. sub num. 6., Sess. decis. 48. num. 4., & seqq., Mastrill. decis. 277. sub num. 14. part. 3., Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 24. num. 154., Rot. apud eumdem decis. 198. num. 4. & 6., coram Duran. decis. 40. num. 37., & seqq., apud Paitell. expedit. caus. civil. decis. 33. & 34., coram Bich. decis. 510. num. 25., & seqq.*

Sivè amplectamur distinctionem à *Thesauro* traditam loco citato, qui censuit, totum ad Donatarium pertinere, quando reservatio consistit in simplici facultate disponendi de aliqua certa quantitate, quæ facultas cum sit infixa personæ
Donantis, & ad hæredem transmitti nequeat, 82
idcirco, si Donans eà non fuerit usus, nihil est, quod ad heredem transferat; res enim, de qua ille disponere posse voluit, in hereditate non est; secùs verò rem se habere, quando reservatio non fit de simplici facultate, sed de certa quantitate, vel re; hæc enim, cum ab initio excepta dicatur à donatione, non ad Donatarium, sed ad heredem defertur, & cum hac etiam distinctione procedendo, res dubio caret, nam versamur in secundo casu; siquidem donatio facta legitur = *reservato* (sunt verba donationis) *tamen pro D. Camillo Donatore usufructu, & usu &c. & reservatis scutis duobus millibus monetæ in tot stabilibus, ad effectum de illis in ultima voluntate disponendi, & testandi &c.* =, ideoque non venit in dubium, quin dicta Bona valoris scutorum duorum millium, excluso Donatario, ad here-
des Donantis pertineant, ut, relatis concordanti- 83
bus respondit, *Rota in una Bononien. Dotis, & Bonorum 14. Junii 1688. §. penultimo coram Rmo d' Hervault Archiepiscopo Turonen.*

Verumtamen in nostra hypothesi res vacat difficultate, ex quo Donator decessit condito testamento, ideoque Bona reservata non ad Dona-
tarium pertinebant, sed ad eum, ad quem Te- 84
stator in illis succedere voluit, idque procedit, tametsi de eisdem expressè non disposuerit, *Amat. var. resol. resol. 76. num. 11. & 23., Salgad. in labyrint. credit. part. 2. cap. 18. num. 52., Grat. discept. forens. 539. num. 5., Fontanell. de pact. nuptial. tom. 1. claus. 4. Gloss. 23. num. 9., Giurb. ad consuetud. Messanen. cap. 5. Gloss. 4. part. 1. num. 6.,* & auctoritates contrarium fir-
mantes non loquuntur de reservatione facultatis 85
disponendi facta per dominum, sed de facultate à domino alteri concessa, *Gratian. discept. 50. num. 21., & seqq., Surd. cons. 157. num. 30., & cons. 430. sub num. 4. vers. rursus, Gabriel. cons. 143. num. 5. & 6. lib. 1., Fontanell. de pact. nupt. claus. 5. gloss. 10. part. 1. nu. 68., & seqq., Amat. resol. 76. num. 12.*

Quo firmato, examinandum modò est, num in eisdem Bonis successerit heres universalis scriptus in testamento, vel potius, firmo remanen-
te

te vinculo fideicommissi, illa deferri debeant
ad successivè in eo vocatos?

Quamquam verò in hac quæstione plurimùm
valere censeam auctoritatem sapientissimorum
virorum, qui senserunt, Bona exceptuata à do-
natione, obnoxia remansisse oneri fideicommis-
86 si, nihilominùs contrarium verius esse crederem,
nam, supposito, quod non agitur de fideicom-
misso universali, sed particulari, quod æquipa-
ratur Legato, ut patet *ex leg. 1., & toto titul. ff.
& Cod. commun. de legat. & fideicomm., Mart.
Medic. examinat. 2. num. 2., Rot. in Cæsenaten.
fideicommissi 14. Maii 1685. §. Secundò quia coram
R.mo d. Hervault Archiepiscopo Turonen.*, dicen-
dum est, illud fuisse revocatum posteriori dona-
87 tione, ut jam probavimus superiori loco, cer-
tius, quia agitur de Bonis stabilibus per fideicom-
88 missum prius legatis Hieronymo Juniori, &
deindè per donationem in eumdem translatis,
quo casu cum re, quæ fuerat legata, onus ei-
dem adjectum, in illum translatum non dicitur;
89 hujusmodi enim oneris repetitioni in translatio-
ne rei de uno in eumdem facta expressè repugnat
dispositio *Text. in leg. si sibi certam 28. ff. de adi-
mend. legat.*, & conciliando hunc *Textum* cum
alio *in leg. Modestinus 19.*, docuit ibidem *Gloss. in
fin. eodem tit.*

Nec obstat, quod in donatione, de qua agi-
tur, comprehensa fuerit pars dumtaxat Bonorum
stabilium, aliâ parte exceptâ, ideoque fideicom-
90 missum super eisdem Bonis ordinatum, revoca-
tum dici nequeat in totum, sed solùm pro rata
translata in Donatarium, juxtâ expressa jura in
*leg. Stichum 6., leg. si ex toto 8. ff. de legat. 1., leg.
legatum 24. §. Primo ff. de adimend. legat., leg.
scribit 34. §. Item scribit ff. de auro, & argen-
to legato, Gratian. disceptat. 251. num. 48.*, & alii
passim.

Quia in hac quæstione, quæ tota facti dicitur
91 à Jurisconsulto in *leg. Uxori 3. ff. de auro, &
argento legato*, inspicienda est nuda voluntas Te-
92 statoris, quâ non solùm Legata, sed & fideicom-
missa adimi, & revocari posse, respondit *Ulpian.
in leg. si quis 3. §. final. ff. de adimend. legat.*, sive
93 ea expressa sit, sive etiam tacita, & præsumpta,
dummodo priori voluntati sit contraria, *Gloss. in
dicto §. final. verb. nuda, & leg. Alumne 3. §.
Seja liberta ff. de adimend. leg., Gloss. in leg. he-
redes palam 21. §. Si quid verbo omnia ff. qui te-
stam. facer. poss., Barry de success. lib. 9. tit. 29.
num. 1., Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 8.
art. 10. num. 1.*

Porrò in casu nostro voluntas præservandi fi-
deicommissum super portione Bonorum separa-
ta à Bonis donatis nusquam apparet; Contra ve-
rò idem immutatum fuisse, perspicuum fit, sive
spectemus causam finalem, ad quam illud or-
dinabatur, sive etiam intueamur causam, ob
quam dicta præservatio facta fuit. Causa siqui-
94 dem condendi fideicommissum fuit ratio conser-
vandi Bona in agnatione, ea namque totam re-
gebat dispositionem tamquam unicus, & pri-
marius finis illius, quem sinè fideicommisso Te-
95 stator assequi nequibat, *Rota in Urbevetana Fidei-
commissi 17. Martii 1684. §. Non obstant coram
Reverendissimo d'Hervault*, & probant auctori-
tates allegatæ in *§. Profectò causa ista, & ratio
&c.*, & *§. Dicendum profectò est cum seqq.* Huic
autem fini nihil magis repugnabat, quàm libera
Bonorum omnium donatio facta Hieronymo, per 96
quam abrogatis prioris fideicommissi vinculis,
ad eumdem, ejusque heredes, quamvis extra-
neos, illa deferri poterant.

Cum igitur, cessante ratione conservandi Bona
in agnatione, cessasse etiam dicenda sit causa fi- 97
nalis Legati, seù fideicommissi, talis enim in
proposito dicitur causa illa, quæ alterius (uni- 98
versæ nempè agnationis) quàm Legatarii com-
modum, & favorem respiciebat, *Mart. de suc-
cess. legal. part. 4. quæst. 18. art. 10. num. 6.*, cen- 99
sendum proindè est, revocatum fuisse fideicom-
missum, quod, mutatâ, vel deficiente illius cau-
sâ, deficere præsumitur, *Mascard. de præsumpt. lib.
4. præsumpt. 172., Mantic. de conject. ultim. vo-
lunt. lib. 12. titul. 2. num. 27., Mart. de suc-
cess. legal. dict. artic. 10. num. 4., & seqq., Bar-
ry de success. lib. 9. tit. 29. num. 5., & 6., Surd.
decis. 38. num. 3., & seqq.*

Nec favor agnationis per modum ultimi finis,
ut dictum est, in ordinatione fideicommissi à
Testatore consideratus subsistere potest in portio-
ne Bonorum reservata, quia hujusmodi reser- 100
vatio tendebat ad diversum finem claris verbis
ab eo expressum, videlicet ad reddendum vali-
dum actum donationis, quæ sinè hujusmodi re- 101
servatione nulla, & irrita fuisset, *Cagnol. in leg.
final. nu. 242. Cod. de pact., Roman. cons. 26. num.
1., ibique adden., Gratian. discept. 120. num. 4.,
Rot. decis. 273. nu. 11. part. 11. rec.*, quinimmò
augetur vis argumenti, animadvertendo, quod,
tametsi Testator voluisset, nequivisset dicta Bo- 102
na à donatione segregare ad effectum, ut eadem
remanerent obnoxia fideicommisso, sic enim
abrogata fuisset plena illa, & undequaque libera
testandi potestas, quâ Donans præditus esse de- 103
bet, non enim dici potuisset liberam testandi
facultatem de re reservata retinuisse per reserva-
tionem factam prò certo dumtaxat casu, & ad fa- 104
vorem certarum solummodo personarum, *Vin-
cent. de Franch. decis. 594., Mart. Vot. Pisan.
decis. 161. num. 8., &, relatis aliis, Andreol. dict.
contr. 221. num. 1., & seq.*

Et quidem, si æqui, bonique ratione Testato-
ris mentem perpendamus, nemo facilè dixerit,
illum cogitasse præservare fideicommissum agna-
titium tanto studio priùs ordinatum, in exigua
dumtaxat suorum Bonorum parte, quando he-
redi, quem dicto onere priùs gravaverat, mu-
nificenter omnia Bona sua deindè donavit, vix
enim credibile videtur, quod, si eidem cordi
fuisset contemplatio agnationis suæ, & conser- 105
vatio Bonorum in familia votis omnibus optata,
ac volita in testamento, facturus fuisset disposi-
tionem priori adeò contrariam, quodque ubique
silentio præterierit fideicommissum, quod præ-
servare voluisse exadverso dicitur.

Hinc non obstant Jura superiùs in contrarium 106
allegata, quibus deciditur, quod per dispositio-
nem

nem factam de parte rei legatæ non totum Lega-
tum, sed tantùm pars illius adempta censeatur.
Tum quia procedunt, quando non constat ex
107 conjecturis de contraria Testatoris voluntate,
tum etiam quia in casu dictarum legum Testator
de parte rei legatæ non distracta nihil dixerat, in
nostra autem hypothesi Donator partem non
108 comprehensam in donatione reservasse, declara-
vit ad effectum liberè de ea testandi, quod, ut
diximus, repugnat præservationi fideicommissi
antea ordinati.

Prout etiam non repugnant argumenta DD.,
qui censuerunt, vigere adhuc fideicommissum su-
per portione Bonorum reservata in donatione,
quia illa facilè evitari videntur secernendo cau-
sam testamenti à causa Legatorum, ideoque ma-
109 lè arguunt, per subsecutam donationem non fuit
revocatum testamentum, ergo neque etiam fi-
deicommissum, seù Legatum, quia non agitur de
fideicommisso universali, quod involvat titulum
hereditarium, atque idcirco difficiliùs revoca-
110 tum censeatur, licèt *Rota in dicta Fulginaten. Fi-
deicommissi post Torr. decis.* 68. fideicommissa
etiam universalia tacitè adimi posse, censuerit,
sed agitur de fideicommisso particulari, cujus
111 causa cum alia sit ab illa testamenti, & institu-
tionis, atque adimi possit tàm in testamento,
quàm, extrâ, ad tradita apud *Camorel. de legat. lib.
4. tit. de caus. amittendorum legator. quæst. 6. fol.*
474., & tam antè, quàm post, quàm datum fue-
rit, ritè revocetur, *Camorell. eodem lib.* 4. *dict.
titul. caus.* 2. *num.* 12., idem propterea si revo-
112 catum appareat, manebit apud hæredem, nec
ampliùs pertinebit ad fideicommissarium, seù
Legatarium.

His ità constabilitis, superfluum est agere de reliquis, de quibus quæritur in scriptura facti ad me transmissa, ea siquidem examinanda essent in eo dumtaxat casu, quo testamentum revocatum dici posset, vel scuta duomillia in donatione reservata caderent sub dicto fideicommisso particulari in eo condito, quamobrem, cum testamentum subsistat, & viceversâ fideicommissum corruerit, prætermittam quæstiones, quæ sub contraria hypothesi à D. requirente excitantur.

Lucana Successionis, seù Fideicommissi.

Donatio, perpetui fideicommissi ordine, facta ad favorem *filiorum, nepotum, pronepotum, ac posterorum masculorum* à primis Donatariis per *directum lineam* descendentium, purificata ostenditur favore Masculi ab eisdem Donatariis per medium fœmininum procedentis, ad exclusionem fœminæ venientis ex substitutione fœminarum in defectu *lineæ masculinæ* demandata. *Lineæ masculinæ* nomine quando *lineæ qualitatis* intelligatur? Masculorum ex fœminis vocatio in superiori parte dispositiva, non adimitur solâ Masculorum ex Masculis mentione in prohibitiva, & conditionali parte.

VOTUM XXXIX.

1 *Substitutio fœminarum purificata dici nequit, existente aliquo ex Masculis prælativè vocatis.*

2 *Procedit, sive sit Masculus ex Mascula, sive Masculus ex fœmina, Intellige* ut num. 3. & seq.

3 *Appellatione nepotum, pronepotum, ac Descendentium simpliciter vocatorum veniunt æquè Masculi ex Masculis, ac Masculi ex fœminis.*

4 *Ab hac regula receditur ex contraria Testatoris voluntate*, & num. 14.

Intellige, si de ea apertissimè constet num. 6.

Procedit id maximè in dispositione Collateralis, & quando Masculus ex fœmina non concurrat cum Masculo ex Masculis num. 7.

5 *A verborum proprietate discedere periculosum est.*

8 *Vocatis Masculis per lineam directam descendentibus, vocati censentur etiam qui descendunt per medium fœminarum*, & nu. 10.

Menoch. Cons. 326. nu. 83. *contrarium sentiens reprobatur* ibid., & nu. seqq.

Ejusdem opinio unquam in Foro, aut Tribunalibus recepta fuit num. 10.

9 *Descendentes ab eodem stipite, sive sint ex Masculo, sive ex fœmina, per lineam directam descendere dicuntur.*

12 *Appellatione* = lineæ Masculinæ = *Masculi dumtaxat ex Masculis comprehenduntur.*

Non rarò tamen linea masculina accipitur pro linea qualitatis num. 13., *& quando?* nu. 17. & seq.

13 Linea *qualitatis componitur ex Masculis sive per virilem, sive per fœmineum sexum descendentibus.*

15 *Posterorum, ac Descendentium nomen ex propria significatione omnes quoscumque Masculos sive agnatos, sive cognatos complectitur.*

16 *Verba secundùm Disponentis voluntatem debent intelligi, etiamsi à naturali eorum significatione recedendum esset.*

18 *Pars dispositiva principalior in dispositione est; pars verò conditionalis accessoria, & consecutiva.*

Alienationis autem probibitio in parte conditionali, solam actus firmitatem respicit ibid. & num. 23.

19 *Pars conditionalis, & alienationis probibitio juncta principali dispositioni per particulam* = Ita quod =, *ab illa pendere dicuntur*, & num. 23.

20 *Particula* = Ita quod = *præcedentibus subsequentia conjungit, istaque ab illis dependere, connotat.*

21 *Pars conditionalis, & probibitiva, potiùs, quàm dispositiva, impropriè est accipienda.*

22 *A parte dispositiva reliquæ omnes partes declarari debent.*

24 *Mas-*

24 Masculis tum agnatis, tum cognatis in dispositiva vocatis, alienationis prohibitio, & subsequens etiam conditionalis pars de utrisque intelligenda est.

25 Et clausula = deficiente verò lineâ masculinâ = debet eo casu referri ad Descendentes masculos tum agnatorum, tum cognatorum.

Præsertim, si ipsa alienationis prohibitio non in solos Masculos directa sit, & nu. 27.

Maximè autem, si deficiat agnationis contemplatio nu. 28.

27 Implicantia nequit admitti in eadem clausula, & periodo.

29 Ex fœminarum vocatione excluditur agnationis contemplatio.

30 Lineæ masculinæ vocatio, deficiente agnationis contemplatione, prædilectionem Masculorum tàm agnatorum, quàm cognatorum importat.

Substitutis præsertim fœminis proximioribus non heredi gravato, sed ipsi Testatori num. 32.

31 Linea masculina exponitur pro sexu masculino, cum deficit agnationis contemplatio.

33 Testator, condito perpetuò fideicommisso, præsumendus non est, in defectu agnatorum voluisse fœminas collaterales, etiam sibi proximiores admittere, superstite adhuc Masculo de linea prædilecto.

34 Procedit, etiamsi à verborum proprietate deflecti aliquatenus deberet.

35 Fideicommissum in ipso ferè initio intercidere, absurdum est.

36 Agnatorum deficere lineam faciliùs est, quàm lineam Masculorum tàm per Masculos, quàm per fœminas descendentium.

37 Cognatorum vocatio facta in superiori parte dispositiva, adimi nequit ex Agnatorum dumtaxat mentione in prohibitiva, & conditionali parte.

38 Verba antecedentia, quando ex se certam significationem, jurisque determinationem habent, per sequentia non restringuntur.

39 Familiæ præcedens generica vocatio non restringitur familiæ effectivæ mentione subsequenter factâ.

40 Lineæ masculinæ subsequens appellatio præcedentem genericam omnium Descendentium masculorum vocationem non restringit.

41 Quando præsertim adest non in parte dispositiva, sed in prohibitiva, & conditionali.

42 Pars conditionalis, vel ratio prohibitioni adjecta, licèt alios casus, & personas ultra expressas in dispositiva contineat, istam non idcircò extendit.

43 Minùs verò illam alterat, quando restricta magis est.

44 Conditio, & prohibitio non fiunt propter se, sed propter principalem dispositionem.

45 Eamdemque destruere, aut alterare nequeunt.

46 Ratio conservationis Bonorum si stet independenter à fideicommisso, dubium quandoque esse potest, an ampliare illud valeat.

47 Numquam tamen, an illud restringere, aut alterare.

48 In præcedenti parte dispositiva mentione habitâ de Agnatis simul, & Cognatis, mentio dumtaxat Cognatorum facta in conditionali, & dispositiva parte absque dictione ulla taxativa, demonstrativè potiùs, quàm taxativè stare censetur.

49 Subsequens expressio unius ex pluribus speciebus sub præcedenti genere comprehensis, non censetur adjecta exclusivè ad alias species.

50 Præsertim, quando genus per verba dispositiva, species autem expressa fuit per verba enunciativa à principali dispositione dependentia.

51 Agnatorum dumtaxat mentio in conditionali, ac prohibitiva parte, quando Agnati simul, & Cognati fuerunt in dispositiva expressi, operari solùm potest, ut Agnati in concursu debeant præferri.

52 Non verò exclusionem Cognatorum, ipsis Agnatis deficientibus.

53 Ad Masculorum ex fœminis subsidiariam admissionem sufficit illorum comprehensio in dispositiva parte sub collectivo Masculorum Descendentium nomine.

54 Successorum vocatio nominibus, & verbis indifferentibus, suàpte naturâ nedum Masculos, sed etiam fœminas comprehendit, & num. 58.

55 Secus, si Testator in voto habuit familiæ, & agnationis conservationem.

56 Quod intellige, ut, existentibus dumtaxat Masculis, fœminæ exclusæ censeantur.

57 Fœminæ sub vocatione successorum facta verbis indifferentibus, veniunt quasi per posteriùs vocatæ, & Masculis vulgariter substitutæ.

58 Ad fideicommissum in parte dispositiva vocatis tàm Masculis, quàm fœminis, istorum exclusionem operari nequit ratio conservationis Bonorum subindè adjecta in parte prohibitiva.

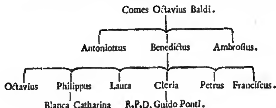
59 Procedit, etiam quando ad Masculos hæc sit restricta.

60 Subsequens expressio certæ personæ contentæ in præcedenti collectiva vocatione, ejus dumtaxat prælationem operatur in concursu aliorum vocatorum.

61 Non verò istorum exclusionem etiam in illius defectu.

62 Fœminis post Masculos vocatis, eò faciliùs Masculi ex fœminis censentur in subsidium admissi.

Comes

ANTONIOTTUS Baldi Eques Hierosolymitanus, impetratâ à Magno Magistro opportunâ facultate disponendi de Bonis suis, anno 1635. omnia, & quæcumque Bona patrimonialia tàm hereditario, & successionis, quàm alio quocumque jure ad eum spectantia, & pertinentia, seu quæ spectare, & pertinere quoquomodo ad eum possent usque ad diem sui obitus, donavit causâ mortis Benedicto, & Ambrosio ejus germanis fratribus, sub infrascripto tamen vinculo, & fideicommisso, videlicet = *quod Bona prædicta supra donata, sint, & esse debeant ipsorum DD. Benedicti, & Ambrosii, suorumque filiorum, nepotum, pronepotum, ac posterorum masculorum legitimorum, & naturalium ab eisdem DD. Benedicto, & Ambrosio per directam lineam legitimè descendentium, in perpetuum ordine successivo; ita quod Bona hujusmodi nullo umquam futuro tempore possint à prænominatis DD. Benedicto, & Ambrosio, eorumque Descendentibus, ut supra, vendi, alienari, aut alio quocumque titulo in alienas personas transferri, sed in eorum familia, & linea masculina, legitima tamen, & naturali, semper, & perpetuò conservari debere: deficiente verò linea masculinâ prædictâ legitimâ, & naturali dicti DD. Benedicti, & Ambrosii, Bona ipsa integra, & indiminuta perveniant, & pervenire debeant ad fœminas propinquiores, & ad strictiores in gradu consanguinitatis ejusdem D. Commendatarii Fr. Antoniotti Donatoris, juxtà regulam successionis ab intestato, & non aliter, nec alio modo* =.

Ex dictis duobus primis Donatariis solus Benedictus Uxorem duxit, & Liberos reliquit, Octavium videlicet, Philippum, & Petrum Franciscum masculos, Lauramque, & Cleriam feminas: Et Octavius quidem, sicuti primò natus, itâ etiam primus omnium absque Liberis fato cessit: deindè mortuus est Philippus, D. Blancâ Catharinâ unicâ filiâ superstite: tertio loco in humanis esse desiit Laura pariter sinè filiis, & quartò defuncta est Cleria, cui tamen superstes fuit unicus filius R.P.D. Guido Ponti: cum autem novissimo loco diem quoque suum sinè Liberis obierit Petrus Franciscus ultimus ex filiis masculis memorati Benedicti; quæsitum est, ex lege supradictæ donationis quinam succedere debeat in Bonis sub eadem donatione comprehensis?

Et videtur probabiliter admodum sustineri posse, quod integra successio in dictis Bonis, exclusâ penitùs D. Blancâ Catharinâ, R.P.D. Guidoni debeatur: cum enim Antoniottus Donator post Ambrosium, & Benedictum ejus fratres perpetui fideicommissi ordine vocaverit filios, nepotes, pronepotes, ac posteros masculos legitimos, & naturales ab eisdem Benedicto, & Ambrosio per directam lineam descendentes, jure suo videtur R. P. D. Guido, consumpto jam 1
gradu filiorum, ad integram successionem adspirare posse: cum enim ipse sit Masculus in gradu nepotum à primis Donatariis per rectam lineam descendens, impedit idcircò purificationem postremæ substitutionis favore fœminarum ordinatæ, cui locus esse nequit, quamdiù adest aliquis ex Masculis in præcedenti substitutionis gradu prælativè vocatis, *leg. 3., & leg. quamdiù 68. ff. de acquir. heredit., Rot. decis. 151. num.1., & seqq. part. 3., & decis. 524. num.15. part.18. rec., & in Reatina Primogenituræ de nobilibus 19. Junii 1719. §. Neque verò cor. Rmo Crispo, & 9. Junii 1721. §. Porrò cor. Rmo Lancetta Decano.*

Nec obesse potest, quod R.P.D. Guido à Benedicto descendat per medium fœminæ, vide- 2
licet Cleriæ ejus Matris prædefunctæ; nam, quoties, ut in casu, vocati simpliciter fuerunt nepotes, pronepotes, posteri, ac Descendentes masculi, receptissima sententia est, juxtâ propriam, & naturalem verborum significationem vocatos, comprehensosque censeri nedum Masculos, qui per Masculos, sed etiam Masculos, 3
qui per fœminam à designato stipite descendant, cum utrovis medio descendant sive masculino, sive fœminino, æquè in utrisque verùm sit, & quod sint Masculi, & quod sint à tali persona, seù stipite descendentes, juxtâ celebre consilium *Fulgosii l. 85.*, quod, ultrà Doctores longâ serie cumulatos per *Fusar. de subst. qu. 325. nu. 3., Peregr. de Fideicomm. art. 26. num. 1., & seqq.*, constanter sequitur *Sacra Rota, ut in decis. 885. coram Cerro nu. 2., & coram Priol. decis. 283. num. 1., & in Aquipenden., seù Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Quarum coram clar. mem. Cardin. Caprara, & in Avenionen., seù Carpentoratten. Fideicommissi de Tertullis 2. Decembris ejusdem anni §. Nam iterùm coram bon. mem. Molines, & in Perusina Fideicommissi 1713. §. Ulteriusque, confirmata 8. Aprilis 1715. coram R. P.D. Ful-*

P. D. Falconerio, *& in Romana prætensa Immissionis* 13. *Maii* 1720. *§. Quæ sanè coram R. P. D. de Gamachei*, *& in dicta Reatina Primogenitura de Nobilibus* 9. *Junii* 1721. *§. Vocatio cor. Rmo Lancetta Decano*.

Et quamvis ab hac regula, & communi tra-
4 ditione recedatur, si aliundè constet, appellatione Descendentium masculorum Testatorem sensisse de solis Masculis per medium Masculorum descendentibus: nihilominùs tamen, quia
5 periculosum semper est per subtiles interpretationes à verborum proprietate discedere, *leg. non aliter* 67. *ff. de legat.* 3., *cum aliis in Vaden. Canonicatus* 19. *Junii* 1705. *§. Tantum coram bon. mem. Molines*: hinc fit, quod, nisi de contraria hujusmodi voluntate Disponentis, ex ver-
6 bis, & tenore ipsius dispositionis apertissimè liqueat; & illud quoque communiter receptum sit, ut numquam censeatur Masculos fœminarum exclusisse is, qui posteros, & Descendentes masculos simpliciter vocavit, ut notavit idem *Fulgos. dict. cons.* 85. *num.* 2. *in fin.*, *Rot. decis.* 638. *num.* 4. *part.* 18. *rec.*, *& in dict. Aquipenden.*, *seù Montis Falisci Fideicommissi §. Et licèt coram clar. mem. Card. Caprara*, *& in dict. Perusina Fideicommissi §. Ulteriusque*, *& §. Sic igitur coram R. P. D. Falconerio*, *& in Fanen. Fideicommissi* 6. *Maii* 1716. *§. Hinc momenti*, *& seq. coram bon. mem. Ansaldo*, *& in dicta Reatina Primogenitura de Nobilibus §. Utrumque coram Rmo Lancetta*; Si præsertim agatur, ut in
7 præsenti, de dispositione Collateralis, & Masculus ex fœmina non concurrat cum Masculo ex Masculis, ut benè prosequitur *Rot. in dict. Aquipenden. eodem §. Et licèt coram clar. mem. Cardin. Caprara*, *& in dicta Romana prætensa Immissionis §. Quæ sanè coram R. P. D. de Gamachei*.

Ad has itaque regulas redigendo, & juxtà eas accuratè, & diligenter expendendo contextum, & verba, quibus donatio concepta fuit, nil profectò urgere posse videtur, quod Antoniottus Donator eos tantùm Masculos vocaverit, qui à Benedicto, & Ambrosio per *directam lineam* descenderent, nam, quamvis *Menoch.*
8 *cons.* 326. *num.* 83., in ea fuerit sententia, ut, vocatis Masculis per *lineam directam* descendentibus, exclusi videantur illi, qui per medium fœminarum descendunt: ejus tamen opinio neque illi innitur probabili rationi, cum tàm ii, qui per medium Masculorum, quàm, qui per medium fœminarum ab eodem stipite descen-
9 duut, per lineam directam, & minimè transversam descendere dicantur, ut contra eumdem *Menoch.* benè advertit *Cardin. de Luca de fideicommis. disc.* 27. *num.* 8., *Torr. de Primogenitur. Ital. lib.* 1. *cap.* 38. *num.* 409., neque insuper in
10 Foro, aut in Tribunalibus umquam recepta fuit; cum immò ex hoc ipso, quod quis vocaverit Descendentes masculos per lineam directam, seù de vera linea, intelligi vocatos etiam Descendentes per medium fœminarum, ex quo
11 & isti ab eodem puncto, seù stipite verè, & directè profluunt, latè firmavit *Rota in dicta Romana prætensa Immissionis* 13. *Maii* 1720. *§. Quæ sane*, *& §. Objectio coram R. P. D. de Gamachei*.

Gravior fortè difficultas insurgere posset ex illis aliis subsequentibus verbis = *ità quod Bona hujusmodi nullo umquam futuro tempore possint à prænominatis DD. Benedicto*, *& Ambrosio*, *eorumque Descendentibus*, *ut supra*, *vendi*, *alienari*, *aut alio quocumque titulo in alienas personas transferri*, *sed in eorum familia*, *& linea masculina*, *legitima tamen &c.*, *semper*, *& perpetuò conservari debeant*: *deficiente verò lineâ masculinâ prædictâ &c.* = videtur enim hac postrema dispositionis parte declarari, quod Donator, cum supra de Masculis descendentibus sermonem habuit, ad solos Masculos ex Masculis res- 12
pexerit, dum, post expositam eorum vocationem, statim addidit, se velle, Bona donata semper, & perpetuò conservari in eorum familia, & linea masculina, & in conditione pariter posuit eamdem lineam masculinam, cujus appellatione certum est, Masculos dumtaxat ex Masculis contineri.

Sed huic quoque objectioni non incongruâ occurri potest responsione: quamvis enim appellatione lineæ masculinæ, propriè, & rigorosè loquendo, ii solum Masculi contineri soleant, qui ab aliis Masculis per virilem sexum, sinè ulla fœminarum intermixtione immediatè descendunt: non rarò tamen accipitur etiam, 13
& usurpatur prò linea qualitatis composita ex Masculis, sive per virilem, sive per fœmineum sexum descendentibus, ductâ scilicet lineâ de uno in alium habentem qualitatem masculinitatis, ut benè observant *Ruin. cons.* 149. *num.* 11. *lib.* 2., *Bero cons.* 77. *sub num.* 16. *pariter lib.* 2., *Menoch. cons.* 205. *num.* 30. *lib.* 3., *Anton. Bellon. cons.* 71. *num.* 34., *Altogrod. jun. contr.* 68. *num.* 33., *& seq. lib.* 2., *Roxas de incompatibil. part.* 1. *cap.* 6. *§.* 22. *num.* 318., *Cutell. decis.* 26. *part.* 2. *& nu.* 21., *& præsertim num.* 40., *Mans. consult.* 137. *sub num.* 1.

Prætereà, quamvis appellatione posterorum 14
ac Descendentium masculorum soli Agnati, & per Masculos descendentes contineri possint, si hæc fuerit voluntas Disponentis, id tamen eo casu non provenit, ex quo appellatio, & nomen Descendentium masculorum, sit per se restrictum ad certam Masculorum speciem; cum immò illud secundùm propriam, & naturalem 15
verbi significationem omnes quoscumque Masculos, sive agnatos, sive cognatos indistinctè complectatur, ut præceteris dixit *Rota decis.* 402. *num.* 27., *&* 28. *part.* 9. *recent.*, *& coram Priolo dec.* 283. *nu.* 1., *& in Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis* 25. *Junii* 1708. *§. Quodque coram bon. mem. Ansaldo*, ubi plures concordantes; sed unicè provenit ex eo, quia ità fuisse supponitur voluntas Disponentis, 16
secundùm quam verba intelligi debent, etiamsi à propria, & naturali eorum significatione recedere oporteat, *dict. leg. non aliter §. Primoff. de legat.*

legat. 3., leg. Sed Celsus §. Primo, & ibi Gloss. verb. sequendum ff. de contrahend. emption., Menoch. consf. 97. nu. 44., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 3. num. 9., & cum aliis Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 254. num. 15., & 16.

His itaque positis, tota difficultas, & quæ-
stio in eo vertitur, utrum in præsenti casu mi-
nùs propriè, minusque rigorosè accipiendum sit
17 nomen *lineæ* masculinæ, ut videlicet per eam
significetur linea simplicis qualitatis composita
ex omnibus indistinctè Masculis tàm per Mascu-
los, quàm per fœminas descendentibus, vel po-
tiùs impropriè, & contrà naturalem verbi signi-
ficationem appellatio, & nomen Descenden-
tium masculorum itâ restringi debeat, ut sub eo
soli Masculi contineantur, qui per Masculos de-
scendunt: In hac autem quæstione si ad inte-
grum donationis contextum, si ad circumstan-
tias omnes, & magis verisimilem Donatoris
voluntatem animus convertatur, unusquisque
sibi facilè suaserit, potiùs lineæ masculinæ,
quàm nomen Descendentium masculorum im-
propriè accipiendum esse. Illud enim in primis
advertendum est, mentionem lineæ masculinæ
non fuisse habitam in parte dispositiva, & ma-
gis principali, in qua Donator ex professo egit
de iis, quos ad suorum Bonorum successionem
vocatos esse, voluit, sed habitam solummodo
fuisse in alia parte, in qua Benedicto, & Am-
brosio, eorumque Descendentibus masculis jam
suprà expressè vocatis interdicta fuit eorumdem
Bonorum alienatio in Extraneos, & subindè in
parte conditionali posita ad exclusionem fœmi-
narum postremo, & ultimo loco substituta-
rum?

Cum igitur pars dispositiva, in qua Donator
18 usus fuit generali, & promiscuo nomine De-
scendentium masculorum, sit pars magis prin-
cipalis, prohibitio verò alienationis, & pars
conditionalis sint partes accessoriæ dependentes,
& consecutivæ, quæ non aliò tendunt, nisi ut ip-
sa principalis dispositio effectum suum certiùs,
& efficaciùs obtineat, *Rota coram Seraphin. de-
cis. 883. num. 5. & 6., & coram Cels. decis. 228.
19 num. 19.*, & de facto junctæ fuerunt cum prin-
cipali dispositione, mediante particulâ illativâ
= *ita quod* =, quæ ita conjungit præcedentia cum
subsequentibus, ut clarè appareat, ista ab illis
20 dependere, ut benè prosequitur *Rota dict. decis.
883. num. 7. coram Seraphin.*, Indè sequitur,
quod, quatenus necesse sit, alterutram ex di-
21 ctis partibus impropriè accipi, potius impropriè
accipienda est pars prohibitiva, & conditiona-
lis, quàm ipsa principalis dispositio; hæc enim
semper prima est in intentione Disponentis, &
22 ideò juxtà illam reliquæ omnes partes intelligi,
& conciliari debent, non verò illa ad terminos
reliquarum restringi, aut aptari, *Natt. consf.
582. num. 8., Rota coram Royas decis. 91. num.
11., & coram Dunozet. Jun. decis. 760. num. 3.,
& in recent. decis. 100. num. 21. part. 1., & in
Faventina Fideicommissi coram Pamphil. impress.
post Peregrin. decis. Patavin. 134. num. 28., &
30.*, ubi, quod prohibitio alienationis censetur 23
adjecta, retento eodem themate præcedentium
substitutionum, & ad majus robur earum, &
ideò semper est juxta illas regulanda; quamob-
rem, cum in parte principali, & dispositiva Do- 24
nator vocaverit omnes indistinctè Masculos non
solum agnatos, sed etiam cognatos à Benedicto,
& Ambrosio primis Donatariis descendentes,
ususque in id fuerit verbis promiscuis, utrum-
que Masculorum genus æquo modo significanti-
bus, accessoria quoque alienationis prohibitio,
& subsequens pars conditionalis non in gratiam
dumtaxat Masculorum agnatorum, sed in gra-
tiam quoque Cognatorum facta censeri debet,
itaut clausula illa = *sed in eorum familia, & li-
nea masculinâ* = & infrà = *deficiente verò lineâ* 25
masculina = perindè accipienda sit, ac si dictum
fuisset = *in eorum familia, & Descendentibus
masculis* =, & infra = *deficientibus verò Masculis
prædictis* = ut in consimili casu *Berous. consf. 77.
num. 16. lib. 2., Mans. consult. 487. num. 1. & 2.,
cum aliis in dicta Aquipenden, seu Montis Fali-
sci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Minus vis
coram clar. mem. Card. Caprara, & in dicta Pe-
rusina Fideicommissi 8. Aprilis 1715. §. Ad faci-
liorem cor. Falconerio.*

Certius etiam, quia neque ipsa prohibitio
alienationis directa fuit in solos Masculos agna- 26
tos, sed Bona donata distrahere in personas ex-
traneas ultra Benedictum, & Ambrosium pro-
hibiti generaliter fuerunt omnes eorum Descen-
dentes masculi, ibi = *ità quod Bona hujusmodi
nullo unquam futuro tempore possint à prænomina-
tis DD. Benedicto, & Ambrosio, eorumque De-
scendentibus, ut supra, vendi, alienari &c.* =;
unde, ut hæc pars prohibitiva secum ipsa conve-
niat, necessariò concludendum est, quod Do-
nator in illis subsequentibus verbis = *sed in eorum
familia, & linea masculina semper, & perpetuò
conservari* = non de solis Agnatis senserit, sed de
omnibus Masculis etiam cognatis, in quos pro-
hibitio directa fuit, nè alias in eadem clausula, 27
& periodo admittatur implicantia, aut correctio
voluntatis, ad *Textum in leg. ubi pugnantia ff. de
regul. Jur., Fusar. de substit. quæst. 022. n. 14.,
& seqq., Rot. decis. 150. num. 16., & 17., post
Pacific. de Salvian., & in Romana Dotis 15.
Martii 1695. impress. ad Theatr. Card. de Luc.
decis. 25. num. 12. tom. 1., & cor. bon. mem. An-
saldo decis. 22. num. 7., & in specie casus nostri
Mans. d. consult. 487. num. 11.*

Ad hæc additur, quod Antoniottus Donator
nullam omninò habuit conservandæ agnationis 28
sollicitudinem; quinimmò adeò alienus fuit ab
hujusmodi contemplatione, ut fœminas quoque
disertis, expressisque verbis vocaverit, & non
solùm agnatas, sed eas etiam, quæ sibi quoquo
modo sanguine conjunctæ essent, ut habetur ex
ultimo gradu substitutionum, in quo, Masculis
deficientibus, jussit, Bona ipsa donata pervenire
= *ad fœminas propinquiores, & ad strictiores in
gradu consanguinitatis ejusdem Commendatarii
fr. Antoniotti Donatoris* =: sicuti igitur ex ad-
missione hujusmodi fœminarum certò colligi- 29
mus,

mus, nullam à Donatore in ejus dispositione,
habitam fuisse agnationis rationem, *Palm. nep.*
alleg.92. num. 36. tom. 1., Rot. coram Royas dec.
72. num. 8., & in rec. decis. 425. num. 7., & 8.
part.9., & decis.211. num.8. part. 14., & in Bo-
nonien. Fideicommissi de Ghislellis decis.13. n.4.,
& in Viterbien., seù Balneoregien. Successionis
ad ornat. clar.mem. Card. de Luc. decis. 21. nu. 5.
lib.10., ità etiam consequenter concludi opor-
tet, quod, dum idem Donator Masculos voca-
vit, & lineæ masculinæ mentionem fecit, eos
30 tantum prædilexerit, qui essent masculini se-
xus in linea Descendentium, minimè autem
curaverit, an sibi, & primis Donatariis agnatio-
nis, vel cognationis jure conjungerentur, ut, plu-
ribus relatis concordantibus, firmavit *Rota de-*
cis. 402. num.25.cum seqq. part.9. tom.2. rec., &
coram Cerro decis. 682. num. 1., & in Romana
Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. Tantò magis co-
ram bon. mem. Molines, & in d. Bononien. Fidei-
commissi Annibalis de Elephantutiis 25. Junii
1708. §. Eò efficaciùs cor. bon. mem. Ansaldo, &
magis in puncto, quod, quando vocatæ fuerunt
31 fœminæ, & deficit contemplatio rigorosæ agna-
tionis, linea masculina exponatur pro sexu ma-
sculino, admisit *Rot. decis.493. à num.12. usque*
ad 17. coram Bich.

Denique in hunc sensum conducit & illa alia
notabilis animadversio, quod nempè Donator,
deficiente lineâ masculinâ prædictâ, statim fœ-
minas substituit, & quidem sibi, non ultimo
32 gravato proximiores, & tamen enixè quoque
voluit, ut fideicommissum esset in longissimum,
& perpetuum tempus, inter Descendentes ma-
sculos ejus fratrum etiam ultrà pronepotes, &
abnepotes duraturum; at verò, si linea masculi-
na, quæ in parte prohibitiva, & subinde in con-
ditione posita fuit, intelligeretur de linea dum-
taxat Descendentium agnatorum, duo sequeren-
33 tur contrà verisimilem Disponentis voluntatem;
alterum videlicet, quod, Agnatis deficientibus,
fideicommissum transire posset ad fœminas etiam
collaterales, dummodò proximiores Donatori,
quamquam superstes esset aliquis ex Descenden-
tibus masculis de linea prædilecta primorum
34 Donatariorum, quod satè absurdum, etiamsi à
proprietate verborum deflecti aliquatenùs debe-
ret, omninò vitandum est, *Rot. cor. Cerro decis.*
835. num. 16., & in rec. decis. 30. num. 15., &
decis.123. num.9., & seqq. part.14., & dec.123.
num.20., & seqq. part.16., & decis.95. num. 5.,
& 23. part.17., cum aliis in Bononien. Fideicom-
missi de Ballattinis ad ornat. Card. de Luc. lib. 10.
decis.14. num.6., & seqq., & in d. Aquipenden.
seù Montis Falisci Fideicommissi §. Tertiò confert
cor. clar.mem. Card. Caprara: & alterum, quod
35 idem fideicommissum in ipso ferè initio interci-
dere, & expirare posset, prout de facto hodie,
defectis jam omnibus Agnatis, expiraret, juxtà
sensum contrarium, in fœmina substituta, cum
facilius longè sit, Agnatorum lineam deficere,
36 quàm lineam Masculorum tàm per Masculos,
quàm per fœminas descendentium, ut benè ad
rem ponderavit *Rot. ad ornat. Card. de Luc. de-*
cis.1. num.18. lib.10., & in Romana, seù Intera-
mnen. Fideicommissi 14. Maii 1714. §. Basis cor.
bon. mem. Ansaldo, & 1. Aprilis 1715. §. Cum-
que verò cor. R.P.D. Cerro, & in Faven. Fidei-
commissi 6. Maii 1716. §. In hunc sensum coram
Ansaldo.

Spectatâ igitur verisimili Donatoris volunta-
te, & universo donationis contextu, non incon-
gruè sustineri potest, nomen lineæ masculinæ,
tàm in parte prohibitiva, quàm in conditionali
usurpatum fuisse in mitiori sensu pro linea qua-
litatis composita ex omnibus indistinctè Mascu-
lis sive per virilem, sive per fœmineum sexum
à primis Donatariis rectè descendentibus: sed,
utcumque admitti vellet, lineam masculinam
acceptam ibi fuisse in strictiori, & magis rigoro-
sa significatione pro linea Masculorum ab aliis
Masculis per virilem sexum, sinè ulla interru-
ptione descendentium, non ideò tamen sequere-
tur, quod exclusi essent à successione Masculi
per fœminas descendentes: posito enim, ut su-
pra probatum fuit, quod etiam Masculi descen- 37
dentes ex fœminis comprehensi fuerint in partè
dispositiva sub nomine posterorum, ac Descen-
dentium masculorum, & quidem non ex tacita,
& interpretativa Disponentis voluntate, sed ex
propria, & naturali verborum significatione;
Ex eo tamen, quod posteà Donator in parte pro-
hibitiva, & conditionali de solis Agnatis men-
tionem fecerit, adimi nequit Cognatis substan-
tia vocationis jam eorum favore radicatæ in su-
periori parte dispositiva: quando enim verba
antecedentia certam, & propriam significatio-
nem, Jurisque determinationem per se habent, 38
tunc per sequentia non restringuntur, neque de-
clarantur, ut benè in simili probat *Altograd.*
cons.95. num.85., & seqq. lib.2., ubi, quod, si
Testator in antecedenti dispositione vocavit in 39
genere familiam, quamvis posteà in subsequenti-
bus verbis de sola effectiva mentionem fecerit;
nihilominùs præcedens vocatio ad solam effecti-
vam minimè restringitur, & magis præcisè ad
rem nostram *Berous. cons. 77. num 16. lib. 2.,*
Mans. consult. 487. num. 2., ubi, quod mentio
postea facta lineæ masculinæ non restringit præ- 40
cedentem dispositionem, in qua simpliciter, &
indistinctè vocati fuerant omnes Descendentes
masculi.

Eòque magis in præsenti casu, in quo mentio
lineæ masculinæ non fuit habita in eadem parte 41
dispositiva, sed solùm in ratione adjecta prohibi-
tioni alienationis, & in subsequenti parte condi-
tionali: sicuti enim, cum pars conditionalis,
aut ratio superaddita prohibitioni alienationis, 42
quæ stet accessoriè, & dependenter à principali
dispositione, licèt magis latè pateat, aliosque
casus, & personas contineat, quàm quæ in parte
dispositiva comprehensæ fuerunt; non idcircò
tamen ex hoc inducitur dispositio, aut extendi-
tur fideicommissum ultrà personas in dispositio- 43
ne contentas, juxtà communem opinionem, de
qua *Dec. cons.636. per tot.*, & latè post alios an-
tiquiores *Rot. cor. Cels. decis.228. per tot., & co-*
ram Dunoz. jun. decis.777. num.9., & in Romana
Fi-

Fideicommissi de Goris 9. *Maii* 1711. *§. Idque non obstantibus cor. bon.mem. Ansaldo, & in Imolen. Fideicommissi* 10. *Maii* 1717. *§. Absque eo quod cor. R.P.D. Cairo*; ità quoque, & multò
fortius in casu converso, cum pars conditiona-
lis, aut ratio prohibitioni adjecta minùs latè pa-
tet, quam pars dispositiva, non debet inducere
novam dispositionem, neque adimere substan-
tiam vocationis à personis in dispositione com-
44 prehensis: urget enim in utroque casu ea vali-
dissima ratio, quod conditio, & prohibitio non
fiunt propter se, sed propter principalem dispo-
45 sitionem, & ut ista effectum suum magis effica-
citer sortiatur, unde destruere, alterare, aut
immutare non valent ipsam principalem dispo-
sitionem, in cujus gratiam, & propter quam fa-
ctæ censentur, ut advertunt omnes Doctores,
& *Decisiones* supra laudatæ, & præsertim d.*deci-
sio* 228. *cor. Celso*, quæ in hac materia reputatur
magistralis, & præcisè ad rem nostram conclu-
dit *Rota in d. Aquipenden., seù Montis Falisci
Fideicommissi §. Minùs vis coram bon. mem. Ca-
prara, & in d. Perusina Fideicommissi §. Ad faci-
liorem cum duobus seqq. coram Falconerio*; immò,
46 quamvis quandoque dubitari possit, utrum ratio
conservationis Bonorum in familia superaddita
prohibitioni alienationis, novum fideicommis-
sum inducat, seù illud per se magis restrictum
ampliet ad personas sub d. ratione comprehen-
sas, quando nempè talis ratio non stat accesso-
riè, sed independenter ab ipso fideicommisso,
ex adductis in specie per *Rot. in d. Imolen. Fidei-
commissi coram R.P.D. Corio*; numquam tamen
47 hactenus dubitatum fuit, & multò minùs in jure
cautum reperitur, quod d. ratio prohibitioni ad-
jecta, præcedens fideicommissum dispositivum,
& expressum restringat, aut corrigat, ut doctè,
& profundè advertit *Card. de Luc. de Fideicom.
disc.* 168. *num.*4. *vers. hoc igitur posito*.

Illud etiam omitti non debet, quod mentioni
lineæ masculinæ neque in parte prohibitiva,
48 neque in parte conditionali ulla superaddita fuit
particula, aut dictio taxativa; inde enim sequi-
tur, quod, dum in præcedenti parte dispositiva
Antoniottus Donator sub generali, & collectivo
nomine posterorum, ac Descendentium mascu-
lorum utramque Masculorum speciem com-
plexus fuerat, Agnatorum videlicet, & Cogna-
torum, si postea in parte prohibitiva, & condi-
tionali unam solummodò ex eis, ideſt Agnato-
rum speciem expressit, videri debet id fecisse
demonstrativè potiùs, quàm taxativè, & animo
restringendi præcedentem generalem vocatio-
49 nem, cum de jure subsequens expressio, seù
enumeratio unius ex pluribus speciebus rerum,
vel personarum sub præcedenti genere jam com-
prehensis, non censeatur adjecta exclusivè ad
alias species sub eodem genere contentas, seù ad
minuendam latitudinem ipsius generis, sed so-
lùm gratià exempli, & majoris demonstratio-
nis, juxta *Text. in leg. quæsitum* 12. *§. final. in
1. respons. ff. de fund. instruct.*, quo, in proposito,
utitur *Bellon. de Jur. accresc. cap.*5. *quæst.*35. *nu.*
37., *& seqq.*, *Rot. decis.* 261. *num.*2. *part.*2. *di-
vers.*, *& coram Ludovis. decis.* 257. *num.* 9., *&
ibi Adden. num.* 13., *& coram Emerix jun. dec.*
1272. *num.* 8., ubi concordantes, & magis in
puncto *Mans. consult.* 482. *num.* 35., *& consult.*
487. *num.*2.; præsertim verò, quando, ut in ca- 50
su nostro, genus per verba dispositiva, species
autem expressa fuit per verba enunciativa, &
dependentia ab ipsa principali dispositione, ju-
xtà alium *Text. in leg. Titia §. Lucius Titius
relictis ff. de legat.* 2., *& declarat Bartol. in dicta
leg. quæsitum §. final. num.* 15. *vers. si verò unum
poneretur dispositivè ff. de fund instruct.*, *Surd.
cons.* 352. *num.*13., *& num.*17. *lib.* 3.

Verumtamen, quando etiam vis aliqua tri-
buenda videatur d. subsequenti expressioni lineæ
masculinæ, seù Masculorum per Masculos de-
scendentium à Donatore, ut supra, factæ in parte
prohibitiva, & conditionali, ut eadem consonet
verisimili menti Disponentis, tenori dispositio- 51
nis, & Juris rationi, efficere solummodò pote-
rit, quod præsumenda sit major quædam erga
illos dilectio, ità quidem, ut illi, qui sic speciali-
ter nominati fuerunt, præferri debeant in con-
cursu ceteris Masculis sub generali collectiva di-
spositione præcedenter comprehensis: at non
etiam operari valebit, quod, illis, ut in casu, 52
deficientibus, Masculi ex fœminis censeantur
exclusi, cum pro eorum admissione, subsidiariâ
saltem, & per posteriùs exuberet, quod ex pro-
prietate verborum in parte dispositiva conti-
neantur sub generali, & collectivo nomine De- 53
scendentium masculorum, ut benè firmant *Ro-
xas de incompatibil. part.* 1. *cap.* 6. *num.*322., *&
seqq.*, *Rot. in Avenionen.*, *seù Carpentoracten.
Fideicommissi de Tertullis* 5. *Julii* 1705. *§. Nec
ex quo coram bon. mem. Caffarello*, *& in Intera-
mnen. Jurispatronatus* 22. *Martii* 1706. *§. De-
mum cor. Emo D. Card. Scotto*, *& in d. Faventi-
na Fideicommissi* 6. *Maii* 1716. *§ final. cor. bo.me.
Ansaldo*, *& in d. Romana prætensæ Immissionis*
13. *Maii* 1720. *§. Verùm in fin. cor. R.P.D. de
Gamaches*.

Illâ non absimili ratione, & modo, quo, quum
Testator in aliqua testamenti parte pro vocatione 54
successorum usus est nominibus, & verbis indif-
ferentibus, quæ suâpte naturâ, & ex propria
significatione tàm Masculos, quàm fœminas
contineant, si alioquin ex toto contextu appareat
habuisse in voto familiæ, & agnationis conserva- 55
tionem, non ideò tamen fœminæ omninò ex-
cluduntur, sed quia proprietas verborum, à qua
in totum recedi non debet, illis etiam convenit,
sumitur media quædam, & æqua interpreta-
tio, ut nempè votum conservandæ agnatio- 56
nis, sivè repetita in aliis partibus Masculorum
expressio juvet Masculos, ad eum maximè eis-
dem proficuum effectum, ut ipsi in concursu,
& quamdiù extent, fœminis præferantur, eis
verò deficientibus, illæ admittantur, quasi per
posteriùs per dicta verba indifferentia vocatæ, & 57
Masculis vulgaritèr substitutæ, juxtà opinionem,
quam semper secuta est *Rota*, ut videre est apud
Card. de Luc. de fideicomm. disc. 18. *num.*5. *&* 6.,
*& in decis.*107. *num.*1. *coram Buratt.*, *& decis.*
126.

126. num.39. coram Royas, *& decis.80. num.2.*,
& ferè per tot. coram Cerro, *& in rec. decis.667.*
num.9. part.18., *& in Romana Cappellaniæ 16.*
Martii 1708. §. Stabilita cum seqq., *& ferè per*
tot., *& 8. Junii 1711. §. Profectò*, *& §. Eòque*
fortiùs, *& in Bononien. Fideicommissi de Beninis*
8. Maii 1711. §. Vel paritèr coram bo. mem. An-
saldo, & in puncto casus, quo in parte disposi-
58 tiva Testatrix ordinaverat fideicommissum per
verba communia, & indifferentia, de sui natu-
ra complexiva tàm Masculorum, quàm fœmi-
narum, & deinde occasione prohibitionis aliena-
tionis addiderat rationem conservandi Bona in
agnatione, quod hujusmodi ratio operetur solùm
prælationem Masculorum, non verò exclusio-
nem fœminarum per posterius, *clar. mem. Card.*
de Luc. de fideic. d. disc.168. in fin., ubi testatur,
hanc esse veritatem, *Seff. decis. Aragon. 412.*
59 *num.27.*, ubi idem firmat, quando pars condi-
tionalis videtur restricta ad solos Masculos.

Eâ nempè in utroque casu validissimâ ratione,
quod, quando quis, postquam plures sub gene-
rali, & collectivo nomine vocavit; nihilominus
60 quosdam ex eis speciali, & proprio nomine ex-
pressit, qui jam sub generali, & collectivo no-
mine continebantur, ejusmodi specificatio, &
expressio operatur quidem eorum favore quam-
dam prædilectionem, & excludit concursum cum
ceteris collectivè tantùm vocatis; sed, illis defi-
61 cientibus, non inducit exclusionem aliorum, sub
generali alioquin, & collectivo nomine com-
prehensorum, juxtà *Text. in leg. Cum ità 33. §.*
In fideicommisso ff. de legat.2., *ubi Gloss. verb. no-*
minati exemplificat in eo, qui reliquit *familiæ*
suæ, *Petro*, *& Joanni*, & benè firmat, quod
Petrus, & Joannes aliis omnibus de familia præ-
feruntur, sed post eos extinctos, quicumque
sunt de familia, in fideicommisso succedunt, &
Glossam communitèr sequuntur, *Bartol. ibidem*
num.1. & 2., *Castrens. num.4.*, *Peralta num.1.*
cum seqq., & fere ceteri omnes Scribentes, quos
refert, & laudat *Molin. de Primogen. lib.1. cap.*
4. num.33., *& seqq.*, *Castill. controvers. lib.5.*
cap.93. num.17., *& seqq.*, *Rot. coram Buratt.*
decis.770. num.3., *& seqq.*, *& in rec. decis.7.*
num.45., *& seqq. part.10.*, & in nostris præcisis
terminis *Mans. consult.483. num.36.*, *& seqq.*,
& consult.487. num.13.

Hæc autem omnia eò faciliùs admitti debent,
quia sumus in dispositione, in qua post Masculos
etiam fœminæ nominatim, & expressè substitu-
62 tæ fuerunt; ex hac enim subsidiariâ fœminarum
vocatione, validissima insurgit conjectura, quod
Donator, deficientibus Masculis ex Masculis,
admitti voluerit Masculos quoque ex fœminis,
antequam fœminæ ipsæ admittantur, ut latè de-
fendit *Torr. de Primogen. Ital. part.1. quæst.25.*
§. 24. num.286. post med., *& num.288.*, *Larrea*
decis. Granaten.34. num.34., *Rot. in Romana*
fideicommissi inter collect. in Mantiss. decis.65.
num.17. lib.10.

Lucana Fideicommissi, seu Primogeniture.

Ad Fideicommissum, perpetuæ primogenituræ ordine, constitutum favore filii, ejusque Descendentium masculorum, hisque deficientibus, eodem ordine ad favorem illius *fœminarum*, sub harum appellatione veniunt nedum filiæ illius immediatæ, sed ulteriores etiam ab ultimo Masculo descendentes; Istarum autem comprehensionis sub dicto *fœminarum* nomine quænam etiam expendi valeant conjecturæ? Dictio = *dicti* = quando non *taxativè*, sed solùm *demonstrativè* adposita censenda sit?

VOTUM XL.

1 Fœminarum *vocatio relativè ad aliquem factu, de illius filiabus intelligitur.*

2 *Concurrente præsertim Testatoris voluntate, elicita ex testamenti verbis.*

3 *Verba* = ex dicta filia dicti Francisci = *præcedentem istius fœminarum vocationem restringunt solùm ad filias.*

Illa enim dictio = dicti = *restrictiva est*, ibid., & nu.75.

Intellige hæc procedere, nullis concurrentibus conjecturis pro comprehensione etiam neptum, aliarumque illius Descendentium, nu.76.

4 *Fideicommissum in ultimo herede expirat, Bonaque in eo efficiuntur libera.*

5 *Pro fideicommissi expiratione in dubio respondendum est.*

6 *Fideicommissum, deficiente primo substitutionum gradu, purificatur in secundo.*

7 Fœminarum *nomen omnibus diversorum graduum fœminis commune est.*

8 *Testator vocationi fœminarum ab aliquo descendentium hujus nomen adjecisse censetur* demonstrativè *ad demonstrandam originem, non ad* taxativè *designandas filias illius immediatas*, & num.77.

9 *Fœminarum alicujus vocatio, expresso ejusdem nomine, an* taxativè, *vel* demonstrativè *intelligenda sit, à Testatoris voluntate pendet.*

10 *Hæc autem ex quibus elici valeat?* nu. seq.

11 *Ejusmodi vocatio non* taxativè, *sed* demonstrativè *debet accipi, conjecturis concurrentibus, & quæ illæ sint?* à nu.13.

12 *Testator quibus ex verbis dicatur votum habuisse perpetuæ Bonorum conservationis?*

13 *Testator in votis habens perpetuam Bonorum conservationem, voluisse etiam censetur media ad illam assequendam.*

14 *Ad perpetuam Bonorum conservationem à Testatore volitam magis confert omnium alicujus fœminarum vocatio indefinita, quàm restricta ad fœminas immediatas illius.*

15 *Hujus autem persona* demonstrativè *potiùs, quàm* taxativè *eidem vocationi adposita censenda est.*

16 *Testator censendus non est alicujus fœminarum vocationem ad perpetuum fideicommissum, restrinxisse ad fœminas illius immediatas.*

Voca-

Vocatis præsertim, etiam illarum Descendentibus, num.18. & num.68.

17 *In perpetuo fideicommisso ea capienda interpretatio est, quâ illius perpetuitas conservetur, non quâ substitutio in primo gradu finiatur.*

19 *Descendentium nomine, ubi deficiat agnationis contemplatio, comprehenduntur etiam fœminæ à filiabus descendentes.*

20 *Agnationis contemplatio excluditur, si nec illius, nec domus, aut familiæ mentio habita sit in testamento, ac alterius fœminæ, earumque Descendentes, absque onere cognominis, & insignium vocati fuerint.*

22 *Testator, vocatis fœminis fœminarum, eò magis censendus est fœminas ex Masculis voluisse admittere*, & num. 27. & 29., *& ratio*, nu.23. & 24.

23 *Ad perpetuam Bonorum conservationem vocatio fœminarum tàm à fœminis, quàm à Masculis descendentium æquè confert.*

24 *Testatoris affectio magis fertur in fœminas ex Masculis, quàm in fœminas fœminarum.*

25 *Quin etiam magis, quàm in proprias filias.*

26 *Filiæ, sivè Sorores ultimi possessoris existentes in linea jam admissa, excludunt filias Testatoris, & Masculi primò instituti.*

28 *Fœminas ex Masculis deterioris esse debere conditionis, quàm fœminas ex aliis fœminis progenitas, absurdum est.*

30 *Testator, ordinatis pluribus substitutionum gradibus tàm masculorum, quàm fœminarum ab eis descendentium, præsumendus non est filias fœminas ultimi gravati masculi de linea magis dilecta præteriisse*, & num.68.

31 *Idque earum admissionis validissimum argumentum præbet.*

32 *Contraria autem interpretatio esset iniqua.*

33 *Primogenituræ constitutioni repugnat retrogradus succedendi ordo.*

34 *A primogenituræ natura voluisse recedere Testator non est censendus*, & num.69.

35 *In primogenituris verba, juxta earum naturam interpretari debent, licèt essent improprianda.*

36 *Filii declaratio non mutans, sed solùm explicans paternam dispositionem, attendenda est.*

37 *Suppositis præsertim eidem dispositioni Bonis propriis.*

38 *Primogenitura unum lineam ingressa, in ea continuare debet usque ad omnimodam illius extinctionem.*

39 *In ingressu novæ lineæ proximitas attenditur gravati, non gravantis.*

40 *Proximioribus ultimo gravato vocatis, etiam filiæ ultimi gravati masculi vocatæ sunt censendæ.*

41 *In ingressu novæ lineæ, fœminæ proximiores ultimo gravato ab aliis remotioribus excludi non debent.*

42 *Verba* = Primò natam, ut supra, & secundùm primogenituram, & ordinem, de quo supra, respectu Masculorum = *eumdem in fœminis repetunt primogenituræ, ac substitutionum ordinem volitum in Masculis*, & nu.43. & 44.

43 *Dictio* = ut supra = *repetitiva est.*

44 *Clausula* = ordine, quo supra = *repetitionem inducit omnium contentorum in præcedentibus substitutionibus.*

45 *Dispositio una alteri purificata, eamdem istius naturam habere dicitur.*

46 *Fœminarum vocatio, ex prohibita eisdem alienatione, non est censenda ad fœminas immediatas restricta, sed extensa ad ulteriores Descendentes.*

47 *Stante præsertim ratione conservationis Bonorum per modum causæ finalis, & quidem in proemio adposita*, & num.75.

48 *Ratio conservationis Bonorum generaliter in proemio expressa, fideicommissum ampliat ad quascumque personas sub eadem ratione comprehensas.*

49 *Procedit, licèt ad certas expressim personas relata sit. Intellige, ut* nu.50.

50 *Alienationis prohibitio ad personas expressas non restringitur ex dictionibus relativis, quando realis est, & perpetua.*

51 *Fœminarum alicujus vocatio collata in remotissimum tempus, non solùm immediatas, sed etiam ulteriores illius fœminas censetur comprehendere*, & num.69. & 74.

Procedit, licèt post fœminas vocati sint Descendentes illarum, nu.54.

Et maximè in ingressu, non autem in progressu illorum lineæ, num.55.

56 *Testator, collatâ fœminarum vocatione in tempus remotissimum, nequit censeri de fœminis immediatis intellexisse*, & num.74.

57 *Ascendens pari amore erga filios filiorum, ac erga ulteriores istorum Descendentes ferri præsumitur.*

58 *Fœminarum alicujus appellatione, ulteriores etiam descendentes fœminas comprehensas arguit, prohibitio legitimæ, & trebellianicæ.*

59 *Idem arguit digressus ad plures substitutionum gradus.*

60 *Atque exclusio Fisci, & Religionis.*

61 *Argumenta autem hæc unitim accipienda sunt.*

62 Filiorum *appellatione de strictâ juris censura non veniunt nepotes.*

63 *At veniunt, concurrente verisimili Testatoris voluntate.*

64 Filiarum *nomine faciliùs admittitur neptum comprehensio.*

65 *Quum præsertim perpetua dispositio est.*

66 Filiorum *nomine in perpetuo fideicommisso, Nepotes, atque ulteriores veniunt Descendentes.*

67 *Fideicommissum perpetuum, nepotibus, aliisque ulterioribus Descendentibus non comprehensis sub filiorum nomine, caducum posset fieri.*

70 *In dispositionibus per viam ultimæ voluntatis interpretandis, Testatoris finis, & intentio debet spectari.*

71 Filiarum *nomine comprehensæ neptes debent* cense-

censeri, si aliàs absurda sequerentur, nec impleretur voluntas Testatoris.
72 *Absurda ut evitentur, licet recedere à propria verborum significatione.*
73 *Sub nomine* filiorum *nepotes an comprehendantur nec ne? conjecturalis quæstio est.*
74 *Pendens à Testatoris voluntate.*
78 Filiorum *cum sit vocatio, Patris & mentio facienda est.*
79 *Testatoris menti pro comprehensione nepotum sub nomine* filiorum *ex conjecturis, standum est, licèt secùs importent verba.*
80 *Legibus, & Tribunalibus curæ præsertim est scrutatio, atque executio voluntatis Defunctorum.*
81 *Illique contrariam interpretationem rejiciunt contra veriorem etiam verborum sensum.*
82 *Sub nomine* filiarum *neptes, aliæque ab illis descendentes venire possunt, non etiam descendentes à filiis earum masculis.*
83 *Contrarium veriùs; eadem enim in utrisque ratio militat,* num.84.
Altograd. Jun. contr.97., *nec non* Responsum Advocatorum Rom. Curiæ post Consil. 1. Gannaver *reprobantur*, ibid., & num.85. & 86.
87 Consilia Doctorum *quando allegantur, oportet* Decisiones *super iis editas inspicere.*
88 *Illa autem, si per Sententiam rejecta, attendi non merentur.*
89 *Quæstio omnis ex conjecturis pendens, semper dubia est.*
90 *In re dubia difficile est certum judicium ferre.*
91 *Pro exclusione perpetui fideicommissi non est in dubio capienda interpretatio, concurrente pro illius duratione voluntate Testatoris.*

In supremis tabulis, eum quibus decessit nobilis vir Alexander Poli, instituit fideicommissum ordine regularis primogenituræ deferendum ad Franciscum filium suum, omnesque ab eo descendentes masculos, & ab ipsius masculis in infinitum progenitos, deindè verò (refero verba testamenti) *casu, quo d. Franciscus, seu ejus Descendentes masculi quandocumque decederent sine filiis masculis, modo, & ordine, quo supra, tunc, & eo casu eidem substituit in dd. omnibus Bonis, & prædiis, & domo magna cum suis pertinentiis, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, & omni meliori modo &c. fœminas d. Francisci unam, seu plures superviventem, seu superviventes, quæ Matrimonio carnali copularetur, & non aliter, videlicet primò natam, & genitam, ut supra, & secundùm primogenituram, & ordinem, de quo supra, respectu Masculorum, adeò quod omnia Bona præfata semper conserventur inter Descendentes ex dicta filia dicti Francisci, seu filiabus, secundùm modum, & ordinem prædictum, & de quo suprà respectivè &c.* =

Huic fideicommisso, seu primogenituræ addidit nonnulla Bona Franciscus filius Alexandri, illaque subjecit iisdemmet legibus, & substitutionibus ordinatis in fideicommisso Patris, quod cum tandem pervenerit ad D. Fabium Dominicum abnepotem Alexandri, & pronepotem Francisci fideicommittentium, in eoque desinat descendentia masculina à dd. Testatoribus prædilecta (præmortuo namque Francisco Xaverio ejus masculo, duo tantum filiæ fœminæ ei supersunt, nimirum D. Maria Catharina, & D. Maria Magdalena) hinc præfatus D. Fabius Dominicus, ut, antevertendo lites, quæ post ejus obitum inter suos successores excitari possent, eorumdem quieti, ac incolumitati consulat: à me petit, ut pro veritate dicere velim: An per ipsius obitum absque filiis masculis, resolutis omnibus primogenituræ, ac fideicommissi vinculis, Bona penes ipsum tamquam ultimum gravatum primævam libertatem ità consecutura sint, ut de illis liberè disponere valeat: sive potiùs, eisdem manentibus obnoxiis d. primogenituræ, deferri debeant ad ejus filiam primogenitam tamquam jure suo, & ex propria persona ad illa vocatam?

Quæstionem itaque mihi propositam diligenter pro mea tenuitate enucleare paranti, pro fideicommissi expiratione primo oculorum conjectu respondendum videbatur; ob eam quippè rationem, quia, licèt Alexander Testator, deficientibus Masculis ex Masculis descendentibus à Francisco filio suo, progressus fuerit ad vocationem fœminarum, non tamen indefinitè vocavit omnes fœminas, sed dumtaxat *fœminas d. Francisci*, quoties autem vocantur fœminæ alicujus, seu relativè ad aliquem, propriè loquendo intelligitur de fœminis immediatè ab illo descendentibus, nimirum filiabus, *Soccin. in leg. Gallus §. Institueretur num. 5. ff. de liber., & posthum., Menoch. consf.215.num.51., Urceol. decis. 4. num. 66., Gratian. discept. forens. 629. num.10., Fusar. de substit. quæst. 321. num. 23., Rot. decis.378. num.14. part.13., decis.489. n.1. part.14., decis. 199. num. 14., decis. 304. n. 10. part.19., cum aliis in Romana, seu Fanen. Fideicommissi 20. Junii 1718. §. Quæ porrò cor. R.P.D. Rinaults de Gamacbes*, & in hoc sanè sensu hujusmodi vocationem in nostro casu conceptam fuisse apertè declarasse videtur Testator in illamet testamenti parte, in qua de fœminis mentionem fecit, paulò enim post vocatas fœminas *Francisci, unam, seu plures superviventem, seu superviventes, quæ Matrimonio carnali copularetur, & non aliter, videlicet primò natam, & genitam, ut supra, & secundùm primogenituram, & ordinem, de quo supra respectu Masculorum* =, ità subdit = *adeò quod omnia Bona præfata semper conserventur inter Descendentes ex dicta filia dicti Francisci, seu filiabus, secundùm modum, & ordinem prædictum, & de quo supra respectivè &c.* = verba enim illa = *ex d. filia d. Francisci, seu filiabus* =, quæ virtute illius dictionis = *dicti* = procul dubio referuntur ad fœminas supra vocatas, perspicuè demonstrant, Testatorem, vocando fœminas Francisci, respexisse ad filias dumtaxat immediatas dicti Francisci, ut optimè observat *Rota in Perusina Fideicommissi 21. Martii 1710. §. Præcipuè, & 30. Januarii 1711. §. Maximè quia coram R.P.D. Crispo.*

Cum

Cum autem inter filias Francisci, etsi aliquæ existant, nulla tamen sit capax succedendi ob Religiosum Institutum, quod amplexæ sunt, & profitentur, & ob expressam exclusionem Religiosorum cujuscumque generis, & qualitatis ab Alexandro Testatore in codicillis adjectam, ibi *escludendo sempre, come intende escludere da dd. suoi Beni la persona religiosa di qualsivoglia sorte, e qualità in tutto, e per tutto, e per qualsivoglia rispetto, e commodo* =, dicendum propterea videbatur, fideicommissum ex defectu persona-
4 rum vocatarum desiturum fore in D. Fabio Dominico ultimo masculo, & Bona in eo jam libera effecta, & ad illius heredes deferenda, ad *Text. in leg. cum Pater §. Libertus ff. de legat. 2., & in leg. qui solidum §. penult. ff. de legat. 3., Andreol. contr. 344. num. 4., & 18., Peregrin. de Fidcicomm. art. 52. n. 2., Fusar. de subst. quæst. 551., Rota cor. Priolo. decis. 344. num. 22., coram Peutinger. decis. 221. num. 27., in rec. decis. 612. num. 2., & decis 711. num. 1. part. 18., & decis. 20. num. 13., & seqq. part. 19.*, ità quidem suadente illâ etiam nostrorum omnium sermone
5 tritâ regulâ, quâ traditur, eam in dubio sequendam esse ultimarum voluntatum interpretationem, quâ modum imponendo fideicommissorum gravamini, eadem aliquando naturali libertati restituantur, *Rot. decis. 20. num. 32. part. 19., & in d. Perusina Fideicommissi 30. Januarii 1711. §. fin. cor. Crispo*.

Verumtamen in contrariam sententiam abire, & pro fideicommissi duratione, etiam post mortem D. Fabii Dominici, favore ejus filiarum respondere tutiùs existimavi; Testator enim in primo substitutionum ordine vocavit Masculos ex Masculis à Francisco filio suo descendentes, deinde verò, istis deficientibus, substituit fœminas ejusdem Francisci, earumque Descendentes;
6 eveniente igitur casu deficientiæ personarum in d. primo substitutionum ordine vocatarum, nempè Masculorum ex Masculis, fideicommissum purificabitur favore fœminarum in secundo ordine substitutarum, quales sunt filiæ D. Fabii Dominici, ad tradita per *Ciarlin. contr. 222. nu. 4., Castald. consult. 250. num. 1., & consult. 281. num. 15., Mans. consult. 28. num. 9., Rota in Auximana Jurispatronatus 27. Junii 1701. §. Redacta igitur cor. bon. mem. Ansaldo*.

Nilque turbat, vocationem fœminarum non esse indefinitam, sed restrictam ad fœminas Francisci; unde inferebatur, quod, cum filiæ D. Fabii Dominici non sint filiæ immediatæ Francisci, sed tantùm ejus abneptes, comprehensæ dici nequeant sub d. substitutione loquente de illius dumtaxat fœminis immediatis; respondetur enim, fœminas Francisci non solùm dici posse filias immediatè ex eo natas, sed etiam reliquas fœminas ab eo mediatè descendentes, tali
7 namque fœminarum nomini omnibus communi, & diversorum graduum fœminas indistinctè comprehendenti, Testator adjecisse videtur nomen Francisci, potiùs ad demonstrandam originem, ex qua procedere debebant fœminæ ad fi-
8 deicommissum invitatæ, quàm ad taxativè designandam immediatam illarum nativitatem à Francisco, veluti qualitatem, sivè conditionem locum facientem vocationi, ità quidem, ut hæc restringenda omninò sit ad fœminas dumtaxat immediatè ab illo progenitas, ad frequenter notata per *Andreol. contr. 82. num. 18., Palma nep. alleg. 95. num. 16., & alleg. 168. num. 11., Rodulphin. allegat. 23. num. 5., Rot. cor. Merlin. decis. 206. num. 34., cor. Coccin. decis. 1162. num. 4., in rec. decis. 4. num. 3. part. 1. tom. 2., decis. 6. nu. 34., & seqq. part. 5., & decis. 14. num. 25. inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm., in Reatina Fideicommissi 14. Februarii 1699. §. Non obstat cor. bon. mem. Molines, confirmata 22. Martii 1700. §. Quin in aliquo coram bon. mem. Ansaldo, in Bononien. Fideicommissi de Rossenis 17. Martii 1702. §. Probata cor. bon. me. Muto, in Romana, seù Cæsenaten. Fideicommissi 6. Maii 1704. §. Haud relevante coram Rmo Lancetta Decano, in Aquipenden., seu Montis Falisci Fideicommissi 15. Maii 1705. §. Nec urget cum seqq. cor. clar. mem. Card. Caprara, in Romana Jurispatronatus 1. Junii 1708. §. Prout nec magis coram Rmo Aldrovando, & in Romana Fideicommissi de Alveris super reservatis 19. Junii 1711. §. Minimè officiente cor. R.P.D. Crispo*.

Ex eo igitur, quod Testator vocaverit fœminas Francisci, non benè infertur, eumdem idcircò excludere voluisse filias D. Fabii Dominici, & reliquas fœminas mediatè tantum à d. Francisco descendentes, nisi istiusmodi exclusio sua-
deatur Testatoris voluntate elicitâ ex aliis testa- 9
menti partibus, ex ea namque dijudicandum est, an persona Francisci taxativè, vel solum demonstrativè adjecta sit, ità nimirùm, ut illius dumtaxat fœminæ immediatæ sint vocatæ, reliquæ verò exclusæ, vel illæ etiam mediatè ab eo descendentes in fideicommisso, & primogenitura comprehensæ censeri debeant, *Marcian. consf. 41. n. 4. lib. 1., Merlin. Pignatell. cent. 2. cap. 56. nu. 24., & cap. 52. num. 10., Mans. consult. 17. num. 33., clar. mem. Card. de Luc. de legat. disc. 12. nu. 15., disc. 14. num. 1., & disc. 66. num. 8. de Dot., disc. 61. num. 6., & seqq., in Miscell. disc. 30. num. 6., & seqq., Rot. cor. Dunoz jun. decis. 814. num. 5., & duob. seqq., cor. san. mem. Alexandro VIII. decis. 254. num. 15., in rec. decis. 117. num. 3., & seqq. part. 17., in Algaren. Legatorum 16. Junii 1696. §. Si verò cor. clar. mem. Card. dela Tremoille, in Romana, seù Jannen. Dotium 1. Februarii 1709. §. Quod autem cor. Rmo Aldrovando, in Romana Fundationis Monasterii 10 Decembris 1714. §. Non obstat coram Rmo Lancetta*.

Sequendo autem viam, quæ ad verisimilem mentem Testatoris attingendam securiùs perducit; dicendum sanè crederem, quod, sive intuea-
mur naturam dispositionis, de qua agitur, sive 10
spectemus rationem, & causam finalem, quà ad illam condendam motus fuit, sive demum perpendamus modum, quo eamdem explicavit, potiora videri queant argumenta suadentia, Testatorem, vocando fœminas Francisci, demonstrativè solùm, non autem taxativè designasse personam Francisci, ità quidem, ut non tantum fœ-

fœminas immediatè, sed reliquas etiam omnes
mediate ab illo descendentes sub tali vocatione
complecti, voluerit. Intelligentia enim, & in-
11 terpretatio hæc consentanea est tum rationi, tum
verisimilitudini, quibus concurrentibus, simi-
lium verborum sensus non taxativè, sed demon-
strativè accipiendus semper est, ut dixit *Rota in*
Lucana Fideicommissi 28. *Martii* 1710. *§. Cete-*
rum cor. R.P.D. Crispo.

Universum enim dispositionis contextum
perlustrando, primo intuitu se se offert maxima
12 affectio, & vehemens Testatoris desiderium,
Bona, quibus ipse fruebatur, perpetuò conser-
vandi in universa sua posteritate, beneficio, &
ope realis, ac in ævum duraturi fideicommissi.
idque ipse sub initium suæ dispositionis apertè
declaravit, illis perspicuis verbis = *Et quia d. Te-*
stator maximam habuit, & habet affectionem ad
ejus prædia, & domum, & Bona omnia immobilia
ad ipsum Testatorem spectantia, & pertinentia,
sita &c., ipse Testator intendit, & vult, quod
omnia integra perpetuis, & successivis tem-
poribus remaneant, & conserventur, quousque ali-
quis de ejus Descendentibus remaneat, ut infra,
substitutus, adeò quod non possint omnia prædicta
Bona, nec aliqua earum pars, vel particula vendi,
obligari &c., sed semper, & omni tempore sint,
& remaneant, & conserventur integra, & ad
alios vocatos perveniant = quam quidem perpe-
tuam conservationem alibi etiam in testamento
exoptatam, atque demandatam adeò Testator
in votis habuit, adeòque de ea sollicitus fuit, ut,
veritus quodammodò, satis minimè explicasse
realitatem, & perpetuitatem fideicommissi,
quo eam consequi sperabat, illam uberiùs decla-
raverit in codicillis, in quibus ità fatur, ac dis-
ponit; = *tale perpetuo dichiara s'intendi, senza*
prefissione di tempo, ancora che passassero mille an-
ni, intendendo detto perpetuo in sempiterno =,
confirmavitque rursus alio codicillorum loco,
inquiens = *con dichiarazione, che d. Testatore, o*
Codicillatore hà inteso, e voluto, e vuole, e di-
spone, che li detti suoi Beni vadino, e pervenghi-
no perpetuamente, come hà detto, nel figlio, e
Descendenti, o Primogeniti descendenti, come hà
disposto nel suo testamento &c. =; quibus sanè per-
spicuum fit, Testatorem in ordinatione hujus
fideicommissi præcipuè respexisse ad Bona sua,
& ad perpetuam illorum conservationem, in
hanc, cogitationem, mentemque suam omnem
primariò, & principaliter dirigendo, ad firmata
per *Rotam coram Merlino decis.* 456. *num.* 40., *&*
seqq.

Inde autem desumi posse videtur validissimum
argumentum pro vocatione omnium fœmina-
rum quomodolibet à Francisco descendentium,
exclusâ penitùs taxativâ vocatione filiarum so-
lummodò, quæ ex ipso immediatè natæ essent;
si enim Testator adeò efficaci desiderio, adeò-
13 que vehementibus votis talem perpetuam con-
servationem Bonorum voluit, & exoptavit, id
etiam omne voluisse, & exoptasse censetur,
quod ad illam assequendam conducere poterat,
& sinè quo ejus vota in irritum cessissent, ad
Text. in leg. Titia §. Lucius ff. de legat. 2., Dec.
cons. 323. *num.* 1., *Merlin. Pignattell. cent.* 2. *cap.*
82. *num.* 19., *& pluribus seqq.*, & propterea, 14
cum ad perpetuitatem magis conferat vocatio in-
definita omnium fœminarum Francisci, quàm
restricta ad solas fœminas immediatas illius, di-
cendum est, eas omnes vocatas, & personam 15
Francisci demonstrativè potius, quàm taxativè
adjectam fuisse, dum ità pleniùs adimplentur
Testatoris vota quoad perpetuitatem ab ipso tan-
topere exoptatam, ut, post *Merlin. Pignattell.*
loco mox citato, argumentatur *Rot. in Romana*
Legatorum 8. *Junii* 1705. *§. Quæ omnia cor. Rmo*
Lancetta, & in Romana, seù Januen. Dotium
1. *Februarii* 1709. *§. Animadvertendum quippè,*
& pluribus seqq. cor. Rmo Aldrovando; neque
enim facilè suaderi potest, quod Testator, qui,
veluti supremam suorum votorum metam, sibi
proposuerat illam quodammodò sempiternam
Bonorum conservationem in sua posteritate, fi- 16
deicommissum, cujus dumtaxat ope eam conse-
qui poterat exponere voluerit periculo facilli-
mæ expirationis, coarctando vocationem fœmi-
narum ad solas fœminas immediatas Francisci,
per ea, quæ tradunt *Faber. in Cod. lib.* 6. *tit.* 22.
defin. 37. *per tot.*, *Tondut. resol. civil. part.* 2.
cap. 118. *num.* 12., *& seqq.*, *clar. mem. Card. de*
Luc. de Fideicomm. disc. 20. *num.* 5., *& disc.* 21.
sub num. 8., *Rot. decis.* 134. *num.* 4. *part.* 7. *rec. in-*
ter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de
Fideicomm. in Mantiss. decis. 17. *num.* 5., ibi = *ex*
hac enim sapiùs repetita, & exoptata perpetuitate
ea capi debet interpretatio, ex qua perpetuitas ipsa 17
in omnes Descendentes conservetur, non autem ea,
quâ statim substitutio in primo gradu finiatur =,
& decis. 18. *num.* 6., *in Interamnen. Immissionis* 17.
Decembris 1708. *§. Nilque refert cor. Emo Dom.*
Card. de Polignac., *& in Romana, seù Forolivien.*
Fideicommissi 6. *Maii* 1720. *§. Unde hoc attento,*
& §. Claudicat, ibi = *vel ex qualitate fideicom-*
missi perpetui, quod aliàs contrà enixum votum
Testatoris faciliùs potuisset expirare cor. R. P. D.
Fuscaro.

Plurimùm etiam urget alterum argumentum 18
ductum ex eo, quod non solum fœminæ Fran-
cisci, sed etiam illarum Descendentes in infini-
tum vocati fuerunt verbis illis, = *adeò quod omnia*
Bona præfata semper conserventur inter Descen-
dentes ex d. filiis d. Francisci, seù filiabus secun-
dùm modum, & ordinem prædictum, & de quo su-
pra respectivè &c. =, quemadmodum enim sub 19
hac substitutione descendentium ex filiabus Fran-
cisci, absque ullo adjecto masculinitatis, & abs-
que voto conservandi agnationem, de qua nulla
mentio facta legitur in testamento, in quo præ-
tereà numquam nominata legitur domus, aut
familia, quinimmò vocantur fœminæ, earum-
que Descendentes, sinè onere assumendi cogno- 20
men, & arma, quæ omnia pro excludenda con-
templatione agnationis promiscuè considerant
Rota Florent. apud de Comitib. decis. 57. *num.* 71.
usque ad fin., *Balducc. decis.*, *& rer. judicat. tit.*
3. *de legat.*, *& fideicomm. decis.* 6. *num.* 19., *&*
decis. 39. *num.* 23., *& seqq.*, *Rota nostra coram*
Be-

Benincasa decis.334. num.21., & decis.359. n.4.,
& 18., bon. mem. Ansald. in addit. ad decis. 12.
num.46., & seqq.; quemadmodum, inquam, in
21 his terminis sub nomine Descendentium pro-
cul dubio comprehenduntur etiam fœminæ de-
scendentes à filiabus Francisci, Surd. cons. 326.
num.1., Giovagnon. resp.11 num.11. lib.2., Torr.
de Primog., & Majorat. Ital. part. 2. quæst. 2.
num.34., & quæst. 54. num.2., Rot. decis. 30. n.
1. part.19., pari quoque jure dicendum est, sub
nomine fœminarum Francisci venire fœminas
Masculorum illius, cum nulla assignari possit
ratio, cur Testator potius vocare voluerit fœmi-
nas descendentes à filiabus Francisci, quàm fœ-
minas descendentes à filiis masculis ejusdem, in
22 quibus ceteroquin sive consideretur finis à Te-
statore volitus, sive affectio sanguinis, quâ idem
moveri potuit ad disponendum favore fœmina-
rum, semper militare videtur aut major, aut sal-
tem par ratio, juxtà animadversa per Rot. coram
Arguell. decis.28. num.114., & seqq., in rec. de-
cis.77. num.28. part.7., in Romana Fideicommissi
de Alveris 21. Junii 1715. §. Tantòque magis
coram Emo D. Card. Scotto, in Romana, seu
Tyburtina Fideicommissi 21. Junii 1715. §. Jam
verò, & 15. Maii 1719. §. Quod verò cor. bo.me.
Ansaldo, & in Romana, seu Forolivien. Fidei-
commissi 6. Maii 1720. §. Præsertim cor. R.P.D.
Foscaro.

Si enim spectetur finis, quo Testator motus
23 fuit, perpetua videlicet conservatio Bonorum in
sua posteritate, ad hunc assequendum æquè con-
fert vocatio fœminarum, tàm à Masculis, quàm
à fœminis descendentium; si verò consideretur
Testatoris affectio, hæc sanè magis fertur in
24 fœminas descendentes à Masculis prædilectis,
quàm in eas, quæ ab aliis fœminis procedunt;
quin etiam magis, quàm in proprias filias, ut vo-
25 luit Rota Lucen. d. decis.263. num.9., & 10. to.3.
inter collect. apud Palm., eâque propter fœmi-
nas existentes in linea jam admissa, sive sint filiæ,
sive sorores ultimi possessoris, excludere filias
26 Testatoris, & Masculi primò instituti, docue-
runt Bald. in celebri cons.200. lib.5. per tot., Ad-
den. ad Molin. de Primog. lib. 3. cap. 5. num. 52.
§. Secundò quia, asserens, ità pluriès decisum,
quod confirmat etiam Roxas de incompatib. par.3.
cap.4. num.52., & 53., Castill. contr. jur lib. 5.
cap. 92. num. 58., Episcopus Rocc. disput. jur.
select. cap.3. num. 12., Rot. Lucan. d. decis 253.
num.102.; dum igitur Testator vocavit fœminas
fœminarum Francisci minùs dilectas, multò
27 magis vocasse dicendus est fœminas procedentes
à Masculis ejusdem Francisci, erga quos urget
major affectionis ratio, ut optimè ad rem ar-
guunt, Gabriel. cons. 90. num. 29., & seqq.,
Spad. cons.313. num.4. vol. 3., Rodulphin. alleg.
22. num.11., & 12., & alleg.24. num.11., An-
dreol. contr.82. num.10., Rocc. disput. jur. select.
cap 27. num.19., Mart. Medic. decis.1. num.62.,
& seqq., Palm. decis. Lucen.262. num. 17., &
seqq., & decis.263. num.48., & decis.264. n.7.,
ibi = Non est verisimile ex communiter accidenti-
bus, & solitâ prædilectione, quod Testator volue-
rit admittere ulteriores fœminas descendentes a fœ-
minis, & non admittere easdem ulteriores fœmi-
nas descendentes a Masculis =, Rot. cor. Merlin.
decis. 205. num. 21., alioquin sequeretur absur-
dum illud nullo pacto ferendum, quod scilicet
filiæ D. Fabii Dominici, quæ vocatæ fuissent,
& succedere potuissent, si à filia Francisci descen-
derent, non essent vocatæ, neque possent succe-
dere, quia descendunt à Masculo, non à fœmi-
na ejusdem Francisci; idcircòque forent deterio-
ris conditionis fœminæ descendentes à Masculis 28
prædilectis, quàm illæ progenitæ ab aliis fœmi-
nis, etsi contrà istas pugnet omnis ratio, & veri-
similitudo, quo circa, ut evitetur absurdum præ-
dictum, ea capienda est interpretatio, per quam
fœminæ omnes sive per Masculum, sive per fœ- 29
minam à Francisco descendentes vocatæ dican-
tur, ut, præter alios mox citatos, tradunt Card.
Mantic. de conject. lib.22. tit.16. num. 1., Palm.
decis. Lucen.263. num.78., & num.197., & seq.,
& decis.264. num.8. tom.3.

Certiùs, quia diversimodè judicando, dis-
positio redargui posset tamquam omninò aber-
rans à recta, prudentique agendi ratione, ipse-
que Testator improvidus fuisse videretur, dum
studens, quò magis fieri potest, perpetuæ con-
servationi Bonorum suorum, eâ de re ordinan-
do tot substitutionum gradus tàm Masculorum, 30
quàm fœminarum, & descendentium ab eis, im-
providè præteriisset filias fœminas ultimi grava-
ti masculi de linea ab eo prædilecta, & ab ipso
Testatore descendentes, quinimmò eas prorsus
exclusisset, iis existentibus, successionem defe-
rendo ad alios pariter per fœminas remotiores
descendentes, quod certè ex mente Juris præsu-
mi non debet, argumento Textus in leg. Gallus
in princip., & per tot. ff. de liber., & posth., Cy-
riac. contr. 174. nu. 29. & seq., clar. mem. Car-
din. de Luca de Fideicomm. disc.231. nu.8. in fin.,
Rot. Lucen. inter recollect. per Palm. decis. 262.
num. 20. part. 6. rec., proptereaque, contrariis
rejectis, argumentum hoc prò admissione ulte-
riorum fœminarum descendentium à Masculis, 31
quod præbet ratio vitandi istiusmodi absurdi,
gravissimum dixit Peregrin. cons. 52. num.7. lib.
3., Rodulphin. allegat.24. num.9. & 11., Rota
Lucen. apud Palm. dict. decis.262. nu.17. & seq.,
& decis. 263. num. 79. & 83., & num. 197. &
seqq. post Torr. de Primogen. decis.57. num.21.,
ubi, quod contraria interpretatio est barbara, &
omni humanitate destituta, & confert Text. in
leg. Lucius ff. de hered. institut., Andreol. contr. 32
82. num. 13., Rocc. disput. Jur. select. cap. 27.
num.16., Mantic. de conject. lib.8. tit.8. num.16.,
Knipschilt de Fideicommis. famil. nobil. cap. 7.
num. 129., Fusar. de substit. quæst. 320. nu.45.,
Rot. in rec. decis.170. nu.13., decis.211. nu.17.,
& decis.308. num.14., & inter impress. ad ornat.
clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. in Man-
tiss. decis.18. num.7.

Magis verò, magisque urget in casu nostro
tum attentâ qualitate dispositionis à Testatore
ordinatæ per viam primogenituræ, cujus natu- 33
ræ, & constitutioni repugnat, ut ordine retro-

gr.:do fieri debeat regreſſus ad fœminas deſcen-
dentes filiarum Franciſci, quouſque exiſtunt fi-
liæ ultimi Maſculi, *Palma deciſ. Lucen. 262. num.11. 12., & 13. tom.3.*, ideoque, cum non
ſit præſumendum, Teſtatorem recedere voluiſ-
34 ſe à natura primogenituræ, & ab iis, quæ Jus in
tali materia diſponit, *Rot. deciſ.13. num.3. poſt, Torr. de Primogen., & Majorat.*, dicendum
eſt, ſuo nomine fœminarum Franciſci compre-
hendere voluiſſe fœminas quoque ultimi Maſ-
culi ab eo deſcendentis, ità namque diſpoſitio,
& Teſtatoris mens, & intentio conformis red-
ditur naturæ, & qualitati rei, de qua agitur,
35 & juxtà quam verba ſemper interpretanda eſſe,
tametſi impropriè ſumi deberent, admonet
Torr. de Primog. part.2. quæſt. 43. num. 118., & ſeqq., apud quem alii.

Tum ſpectatâ declaratione emiſsâ à Franciſco
filio, & herede Alexandri primi fideicommit-
tentis in ſuo ultimo teſtamento, in quo poſt ag-
gregata nonnulla Bona primogenituræ à Patre
inſtitutæ, plures paternæ diſpoſitioni adjecit de-
clarationes, & inter ceteras hanc = *Che ogni volta, che mancherà la linea retta de Primogeniti, e maggior nati chiamati, come ſopra, deva ſuccedere il Traſverſale più proſſimo all' ultimo fideicommiſſario, che ſarà ſucceſſo in detto fideicommiſſo, e di quella, della quale detto ultimo fideicommiſſario ſarà diſceſo, ſe ve ne ſarà, e, non eſſendovene di detta linea, il più proſſimo dell' altre linee deſcendenti di eſſo Signor Teſtatore* =; ex
hac enim declaratione filii, quæ Patris diſpoſi-
36 tionem non mutat, ſed solùm explicat, quo-
modo illa intelligenda ſit, & propterea attén-
denda eſt, de *Luc. ad Gratian. cap.456. nu.20., Rot. deciſ. 17. num. 2. part. 19., in Firmana Fideicommiſſi 17. Martii 1702. §. Potiſſimum, & 17. Aprilis 1703. §. Iſtaque theorica coram bon. mem. Muto*, maximè, quia filius non ſolis ver-
37 bis declarando, ſed facto illam augendo, non-
nulla Bona propria paternæ diſpoſitioni ſub tali
declaratione ſubjecit, *Caſtill. contr. jur. lib. 3. cap.10. num.9. & 17. & num. 40., & ſeqq., Tondut. reſolut. civil. cap.50. num.38., & cap 147. num.16., Molin. de Primog. lib.1. cap.8. nu.35., Cutell. de Donat. tract.1. diſc.2. part.10. ex num. 85. cum pluribus ſeqq., Fontanell. de pact. nuptial. clauſ.4., Gloſſ.5. num. 28. cum ſeqq., Antunez. de Donat. lib.1. prælud.2. num.14.*

Ex hac, inquam, declaratione omni juri
conſona, perſpicua reddi videtur vocatio filia-
rum D. Fabii Dominici ultimi Maſculi, nam,
aut in ipſis continuare dicitur linea recta Primo-
38 genitorum vocatorum, & hoc caſu locum ſibi
vindicat certiſſima Juris noſtri regula, quâ edo-
cemur, primogenituram, unam lineam ingreſ-
ſam, in ea continuare debere uſque ad omnimo-
dam illius extinctionem, *Palm. Nep. allegat. 93. num. 4., Rocc. diſput. jur. ſelect. cap. 3. num. 5. & ſeqq., clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. diſc.34. num.6. & 7., & diſc.72. num.8., Peregrin. de Fideicommiſ. art. 27. num. 12., Molin. de Primogen. lib.3 cap.4. num.14., Maſtrill. deciſ.34. num. 14., Rot. deciſ. 267. num. 10. part. 11., & deciſ. 314. num.2. part.18.*, & alibi paſ-
ſim, aut verò, extinctâ per obitum Fabii Do-
minici lineâ Maſculorum, rem verſari conten- 39
ditur in ingreſſu novæ lineæ, fœminarum vide-
licet, & locus ſit alteri æquè certæ regulæ, quâ
traditur, attendendam eſſe proximitatem gra-
vati, & non gravantis, *Bartol. in leg. re conjuncti num.3., & 62. ff. de legat.3., Peregrin. conſ. 51. num.15. lib.3., & conſ.64. num.1. lib. 5., & de fideicomm. artic. 21. num.3., Fuſar. de ſubſtitut. quæſt. 379. num. 69., coram ſan. mem Alexand. VIII. deciſ.21. nu.1. & ſeqq., coram Merlin. deciſ.250. num.13., in rec. deciſ. 109. nu. 9. part.5.*, eò ſanè certius recipiendæ in caſu no-
ſtro ob ſupradictam expreſſam declarationem, 40
benè *Rota Lucen. apud Palm. deciſ. 763. num. 4. tom.3., Rot. deciſ.190. num.14., & 15. coram clar. mem. Cardin. Cerro*, cujus vigore cum in
tranſitu de linea ad lineam vocatus appareat
proximior ultimo gravato, conſequens eſt, ut
etiam vocatæ dicantur filiæ D. Fabii Dominici,
tamquam proximiores ultimo Maſculo, alio-
quin, ſi, ipſis exiſtentibus, ſuccedere debuiſſent
deſcendentes à filiabus Franciſci, jam locum
nullum haberet declaratio, & regula ſupradi-
cta, quippè fœminæ proximiores excluderentur 41
à remotioribus, ut in propoſito advertunt *clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommiſ. diſc. 28. nu. 8., Rota Lucana apud Palm. dict. deciſ. 263. num. 86.*

Quamquam verò ex his certa reddi videatur
vocatio filiarum D. Fabii Dominici, eadem ni-
hilominus clarior adhuc redditur aliâ duplici va-
lidiſſimâ animadverſione; Prima eſt, quod Te-
ſtator vocando fœminas Franciſci ſe retulit ad
vocationem Maſculorum, repetiitque in fœmi-
nis eumdem adamuſſim ordinem ſuccedendi in
Maſculis præſcriptum, ibi = *videlicet primò natam, & genitam, ut ſupra, & ſecundùm primogenituram, & ordinem, de quo ſupra reſpectu Maſculorum &c.* = quæ verba non ſolum indu- 42
cunt repetitionem ordinis primogenituræ, ſed
etiam præcedentium ſubſtitutionum, adeout,
devoluto fideicommiſſo ad fœminas, Teſtator
voluerit, illud continuare in eis, eodem mo-
do, & formâ, prout volitum fuerat in Maſcu-
lis, ut, ponderando virtutem, & efficaciam
dictionis *ut ſupra*, tradit *Palma deciſ. Lucen.* 43
263. num.46., & ſeq. tom.3., de Comitibus deciſ. Senen. 34. num.3., Rota coram Bich. deciſ. 252. num.11. & 12., quæ eſt *deciſ. 402. part.9., coram Coccin. deciſ.216. num.17., coram Zarat. deciſ.52. num.5., coram bon. mem. Emerix Jun. deciſ.1291. num.8., poſt clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommiſ. deciſ.28. num.12., & in Mediolanen. Cappellaniæ 9. Maii 1701. §. Quidquid enim coram clar. mem. Cardin. Priolo*, &, con-
ſiderando illa alia verba = *ſecundùm ordinem, de quo ſupra* = *Cardin. Mantic. de conject. lib. 8. tit.* 44
8. num.21., clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommiſ. diſc.32. num.9., Rota coram Dunoz. jun. deciſ.3. num.10. & ſeqq., coram bon. mem. Emerix jun. deciſ. 129. num. 1., & ſeqq., in rec. deciſ.345. num.4., & deciſ.373. num. 3. part. 13.,
deciſ.

*decis.*81. *num.*10. *part.*16., *in Romana Fideicom-*
missi de Alveris 12. *Januarii* 1711. *§. Recurren-*
do, *& §. Nullatenus coram R. P. D. Crispo*, *in*
Urbanien. Fideicommissi 13. *Februarii* 1716. *§. fi-*
nal. ibi = *quoniam vis effrænata hujus clausulæ de*
sui natura præsefert repetitionem omnium conten-
torum in præcedentibus substitutionibus, *nedùm*
respectu ordinis succedendi, *quàm circà perpetui-*
tatem, *& progressivitatem fideicommissi* =, & *in*
confirmatoria 15. *Junii ejusdem anni §. Tutiori*
coram eodem. Sicuti ergò in vocatione Masculo-
rum continentur omnes Masculi à Francisco tàm
45 mediatè, quàm immediatè descendentes, ità
quoque omnes fœminæ non solùm immediatæ,
sed etiam mediatæ comprehensæ dici debent sub
vocatione fœminarum, quam Testator illi Mas-
culorum parificavit, *Rot. in Bononien. Fidei-*
commissi 27. *Junii* 1708. *§. Prædicta coram Ful-*
conerio, *in Interamnen. Fideicommissi* 17. *De-*
cembris ejusdem anni §. Eòque libentiùs coram
Eminentissimo D. Cardin. de Polignac, *in Romu-*
na, *seù Ariminen. Fideicommissi* 15. *Maii* 1711.
§. Ità suadentibus coram bon. mem. Kaunitz, *in*
Urbanien. Fideicommissi 15. *Junii* 1716. *§. Ha-*
ctenus cor. Crispo.

Præsertim quia tàm masculis, quàm fœminis
indistinctè prohibita fuit alienatio in perpetuum,
46 ideòque, ut illa suum in eis sortiatur effectum,
quemadmodum sortita fuit in Masculis, faten-
dum est, vocationem fœminarum non restrin-
gi ad fœminas immediatas, in quibus, deficien-
tibus earum Descendentibus, Bona libera reman-
sissent, sed complecti etiam ulteriores fœminas
per Masculum à Francisco descendentes, *Rot.*
*decis.*217. *num.*2. *coram Manzaned.*, *decis.* 206.
*sub num.*30., *& decis.*228. *num.*25., *coram Mer-*
*lin. decis.*113. *num.*16., *&* 17., *coram san. mem.*
Alexand. VIII. decis. 18., *& decis.*19. *utrobique*
num. 4. *in Mantiss. ad clar. mem. Cardin. de Lu-*
ca de Fideicomm., præcipuè verò, si animad-
vertatur, dictam prohibitionem vestitam ratio-
ne perpetuæ conservationis Bonorum non se-
mel in testamento expressam, & iterum in
47 codicillis repetitam, adjectam fuisse in ora-
tione separata, & per modum causæ finalis
in proemio ipsius dispositionis independenter
à quacumque substitutione, ut liquet ex il-
lius tenore alibi relato, eâque propter non
solùm præbet sufficientem conjecturam voca-
tionis aliarum fœminarum descendentium à
Masculis Francisci, præter illas immediatè na-
tas ab eodem Francisco, *Rota Lucana apud Palm.*
*decis.*263. *num.*75., *&* 77. *tom.*3., *Rota nostra*
*decis.*18. *num.*9. *in Mantiss. ad clar. mem. Card.*
de Luca de Fideicommis., verùm etiam ampliat,
48 & extendit fideicommissum ad limites rationis
generaliter expressæ, illud absolutè inducendo
inter omnes sub dicta ratione comprehensos, ad
Text. in leg. Cum Pater 79. *§. Dulcissimi ff. de*
*legat.*2., *Peregrin. de Fideicom. art.*17. *nu.*38.,
*Rota Lucan. apud Palm. dict. decis.*263. *nu.*77.,
*Rota nostra coram Cerro decis.*65. *num.*19., *in re-*
cent. decis. 193. *num.* 3., *&* 8. *part.* 1. *inter im-*
press. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca in Man-
tiss. de Fideicommis. decis. 17. *&* 18., *utrobique*
*num.*9. *&* 10., tametsi expressa videatur relati-
ve ad dictas personas infra substitutas; quia nihi- 49
lominùs, quoties, prout hic, prohibitio est realis,
& perpetua, magisque latè patet, quàm subse-
quens institutio, & substitutio, quamvis adsint
dictiones relativæ, restringi non valet ad perso- 50
nas expressas, ut dixit *Rota decis.* 95. *num.* 10.,
& 11. *coram Cerro*, *in rec. decis.*67. *num.*18. *cum*
*duobus seqq. part.*13., *& in Mantiss. ad clar. mem.*
*Card. de Luca de Fideicom. dict. decis.*17. *nu.*11.,
*& decis.*18. *num.*10.

Altera prævalida animadversio resultat ex
substitutione fœminarum collata in remotissi-
mum tempus, videlicet post defectos omnes De- 51
scendentes masculos Francisci in infinitum præ-
dilectos, ibi = *& casu*, *quo dictus Franciscus*,
seù ejus Descendentes masculi quandocumque dece-
derent sinè filiis masculis &c., *substituit fœminas* 52
&c. =, dictio enim illa = *quandocumque* = omne
tempus respiciens, efficit, ut substitutio fœmi-
narum præcisè collata dicatur in casum, & tem-
pus obitus ultimi ex Descendentibus masculis
Francisci, cujus sanè descendentia masculina
cum adeò in longum ferri posset, ut prorsus in-
verisimile videatur, Testatorem cogitasse, quod
tempore, quo illa defecisset, superesset aliqua
fœmina immediata Francisci, indè rectè argui-
tur, quod, ne fœminarum substitutio inutilis
remaneat, &, ut voluntas Fideicommittentis
effectum suum plenè in omni casu consequi va-
leat, sub nomine, & appellatione fœminarum,
comprehensæ fuerint non solùm fœminæ imme-
diatæ, sed etiam neptes, & aliæ ulteriores fœ- 53
minæ descendentes, juxta traditionem *Imola*
communi Doctorum, & Tribunalium consensu
receptam in *leg. Gallus §. Instituens num.*48. *ff. de*
liber. & posthum., de qua *Rustic. in leg. Cùm A-*
vus ff. de condition., *& demonstrat. lib.*6. *cap.*11.
*num.*4., *Eugen. cons.*94. *num.* 6., *Gabriel. cons.*
121. *num.*36. *lib.*1., *Honded. cons.*39. *num.*52.,
*Surd. cons.*366. *num.*9. *& seqq.*, *Andreol. contr.*
82. *num.* 8. *&* 11., *Castill. contr. jur. lib.* 5. *cap.*
66. *num.*38. *& seqq.*, *Crass. in §. Fideicommis-*
*sum quæst.*5. *num.*6., *Cardin. Mantic. de conject.*
*lib.*8. *tit.* 8. *num.* 20., *Peregrin. de Fideicommis.*
*artic.*22. *num.*50., *clar. mem. Cardin. de Luca*
de Fideicommis. disc. 71. *num.* 8., *Magon. decis.*
Florent. 71. *num.* 12., *Palm. decis. Lucen.* 263.
*num.*24., *Rota coram Seraphin. decis.*409. *num.*
11., *coram Bichio decis.* 252. *num.* 13. *& seqq.*,
*in rec. decis.*199. *num.* 5. *& seqq. part.* 8., *ibique*
*latissimè Rub. in annot. nu.*1., *& pluribus seqq.*,
in Auximana Jurispatronatus 9. *Maii* 1703. *§.*
Quarta demùm coram bon. mem. Muto, *in Aqui-*
penden., *seù Montis Falisci Fideicommissi* 11.
Maii 1705. *§. Hactenus coram clar. mem. Card.*
Caprara, cum reliquis concordantibus plenè
collectis *in Romana Fideicommissi de Alveris*
super reservatis 19. *Junii* 1711. *§. Sed quæstionis*
cor. R. P. D. Crispo.

Neque verò efficacissima hæc, & communi-
ter

ter adprobata conjectura eliditur responsione
illâ, quod eadem non procedat, quoties Testa-
tor, ut hic, providit utrique casui tàm proxi-
mo, quàm remoto, vocando nempè post fœmi-
54 nas Francisci, Descendentes illarum in infini-
tum. Id enim non impedit, quin sub nomine
fœminarum Francisci comprehendantur etiam
ulteriores fœminæ mediatè tantùm ab eo de-
scendentes, præsertim, cum simus in ingressu
55 hujus secundæ substitutionis, non autem in pro-
gressu, *Palm. decis. Lucen. 262. num. 36. vers., & licèt tom. 3.*, Multòque minùs enervat vim istius-
modi conjecturæ desumptæ ex eo, quod Testa-
tor, vocando in remotissimum tempus fœmi-
56 nas Francisci, comprehendere intellexerit fœ-
minas etiam filiorum Francisci, eò quòd eo
tempore verisimiliter existere non possent fœ-
minæ immediatè ab illo descendentes, ut ad
rem contrarios declarando, aut reprobando,
prosequitur *Rodulphin. allegat. 24. num. 4., clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommis. disc. 16. num. 9., & disc. 71. num. 8., Palm. Nep. allegat. 93. num. 12., Rot. Lucan. apud eumdem dict. decis. 263. à num. 25., & pluribus seqq.*

Ex his igitur, aliisque argumentis, quæ de-
57 sumi possent tum ex qualitate dispositionis factæ
ab Ascendente, tum ex præsumptione, quod
ipse non magis dilexerit filias Francisci, quàm
neptes, & alias ulteriores fœminas descenden-
tes à Masculis ejusdem Francisci, de quibus plenè
agunt collecti per *Rot. Lucan. apud Palm. decis. 262. num. 6. & 9.*, tum etiam ex prohibitione
58 legitimæ, & trebellianicæ considerata per *Rotam decis. 19. num. 16. & 17., & decis. 20. nu. 10. inter impress. ad ornat. Cardin. de Luca in Mantiss. de Fideicomm.*, & ex digressu ad plures gra-
59 dus substitutionum, de quo *Carena resolut. 67. num. 10. & seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 70. nu. 9., Rot. decis. 465. num. 14., & seqq. part. 14., & in Bononien. Fideicommissi de Roffenis 17. Martii 1702. §. His accedit coram bon. mem. Muto*; atque demùm ab exclusione
60 Fisci, & Ecclesiæ, seù Monasterii, ac cujuscum-
que personæ religiosæ, quam expendit eadem
Rot. decis. 18. num. 5., & decis. 19. num. 12., & decis. 20. num. 8. in Mantis. ad clar. mem. Card. de Luca de Fideicommis., his, inquam, aliisque
argumentis, quæ brevitatis gratiâ omittuntur,
61 quæque simul, & unitim accipienda esse, ad-
monet in proposito *Cásanat. cons. 4. num. 26., Rodulphin. allegat. 124. nu. 28., Mantic. de conject. lib. 7. tit. 5. num. 5., Palm. decis. Lucen. 263. num. 88., Rot. decis. 18. in fin. in Mantiss. ad clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommis., & alibi passim*, cum plenè constabilita videri possit vo-
catio, & comprehensio filiarum D. Fabii Do-
minici sub nomine fœminarum Francisci, fru-
strà illa everti contenderetur sub obtentu, quod
Testator in eadem testamenti parte, in qua fœ-
minas Francisci vocavit, deindè ad illarum De-
scendentes progrediens, explicaverit, de qui-
bus fœminis Francisci intellexerit, nempè de
filiabus immediatis ipsius, ità loquendo = *ad eo quod omnia Bona præfata semper conserventur inter descendentes ex dicta filia dicti Francisci, seù filiabus &c.* =, proindeque extranea sit omnis
quæstio quoad comprehensionem filiarum D.
Fabii Dominici, quibus dispositionis verba resi-
stere videntur, cum non sint illius filiæ imme-
diatæ.

Objectio namque isthæc, omissis aliis respon-
sionibus, facilè removetur ex eo, quod, licèt 62
de stricta Juris censura aliter filii, aliter nepotes
appellentur, attamen, sicuti ex justa legis in-
terpretatione, concurrente aliquâ conjecturâ
verisimilis voluntatis Testatoris, filiorum ap- 63
pellatione veniunt etiam nepotes, *leg. filiis 84., & leg. justa 201. ff. de verbor. signific., leg. liberorum 220. §. Sed & Papinianus ff. eodem, leg. Lucius 85. ff. de hered. institut., cum aliis Juribus congestis per Mart. Medic. examin. 1. sub. num. 15., Palm. decis. Lucen. 262. num. 5., Rot. in Auximana, seù Camerinen. Fideicommissorum 1. Julii 1709. §. Tamen regula coram R. P. D. Crispo*. Ità & faciliùs sub nomine filiarum ve-
niunt neptes, ad notata per *Spad. cons. 261. num.* 64
14. lib. 3., Palm. Nep. allegat. 93. nu. 14., idem decis. Lucan. 262. num. 36., & decis. 263. num. 14., præsertim, quoties dispositio qualificata est
verbis tractum temporis successivum, & perpe- 65
tuitatem importantibus, & in filiabus effectum
habere non potest, adeout, si illarum nomine
non venirent neptes, & ulteriores Descenden-
tes, fideicommissum fieret caducum; In his
enim terminis absolutum est, sub nomine filio- 66
rum venire nepotes, & alios quoscumque ulte-
riores Descendentes, ut ponderando verba per-
petuitatem dispositionis inducentia, docent com-
muniter *Bartol. in leg. 1. §. Sed etiam si quis ff. de suis, & legitim., Franch. in leg. heredes mei §. Cum ita num. 133. ff. ad Trebell., Caren. resolut. 67. num. 9., Palm. allegat. 168. num. 4. & seqq., & allegat. 169. num. 1. & seqq., Saminiat. contr. 110. num. 1., & 2. tom. 2., Altograd. Jun. contr. 97. num. 21., clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicommis. disc. 70. num. 9., Mantic. de conject. lib. 8. tit. 8. num. 22., Peregrin. de Fideicommis. art. 22. num. 45. & 51., & artic. 28. num. 32., Palma decis. Lucen. 262. num. 8., & decis. 264. num. 14., Rota coram Merlin. decis. 206. nu. 37., coram Bich. decis. 152. num. 5., coram Dunozet. Sen. decis. 81. num. 1., & coram Dunoz. Jun. decis. 648. num. 21., in rec. decis. 6. in fin. part. 5., decis. 142. num. 43. part. 10., decis. 465. num. 14. part. 14., decis. 17. nu. 5. in Mantiss. ad clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm., in Avenionen. Primogeniture 10. Januarii 1701. §. Nec in dubium coram clar. mem. Cardin. Caprara, in Bononien. Fideicommissi de Roffenis 17. Martii 1702. coram bon. mem. Omanna, & in Romana Fideicommissi R. P. D. Pauli de Alveris 11. Maii 1714. §. Quandoquidem coram R. P. D. Crispo*, & exa-
minando aliam circumstantiam peremptionis fi- 67
deicommissi, aliis omissis, benè *Rota in Auximana, seù Camerinen. Fideicommissorum 1. Julii 1709. §. Hujusmodi sanè coram R. P. D.*

Csispo,

Crispo, & *16. Junii 1710. §. Verùm etiam coram bon. me. Ansaldo*, & *in Perusina Fideicommissi 30. Januarii 1711. §. Et ad effectum cor. R. P. D. Crispo*, in quibus concordantes.

In casu autem nostro, præter fideicommissi
perpetuitatem tantoperè à Testatore exoptatam,
& præter illius extinctionem, quæ alioquin se-
queretur, tot aliæ concurrunt, & quidem vehe-
mentissimæ conjecturæ suadentes, appellatione fi-
liarum Francisci contineri neptes, & alias ulte-
riores fœminas ab eodem Francisco descenden-
tes, ut vix, ac ne vix quidem de illarum voca-
tione dubitari posse videatur; Idque perspicuum
fit mente revolvendo præcipua argumenta latè
superiùs deducta; ea quippè demonstrant, fœ-
minas ab ultimo Masculo descendentes in nulla
testamenti parte vocatas reperiri, nisi compre-
hendantur sub nomine filiarum Francisci; ea-
rum verò omissionem nedum non esse verisimi-
68 lem, sed omninò absurdam, tum quia fœmi-
næ ultimi Masculi prædilecti excluderentur à fœ-
minis descendentibus filiarum Francisci indubiè
vocatis, tum quia perverteretur ordo primoge-
69 nituræ à Testatore præscriptus, & elusoria red-
deretur substitutio fœminarum in remotissimum
tempus collata, tum demum, quia non imple-
retur finis à Testatore volitus, perpetua nimi-
rum Bonorum conservatio in Descendentibus
suis, ad quem effectum ipse non semel tàm in
testamento, quàm in codicillis quamcumque alie-
nationem strictissimè prohibuit.

Quamobrem, cum in dispositionibus per
70 viam ultimæ voluntatis ordinatis ea semper ca-
pienda sit interpretatio, quæ, sublatis asperita-
tibus, & absurdis magis consonat principali ra-
tioni, quâ Testator motus fuit, rectiùsque per-
ducit ad finem pro causa finali ab ipso in sua di-
spositione contemplatum, *Venturin. cons. 10. n.
106. lib. 1.*, *Mans. consult. 327. num. 19.*, & *seq.*,
Rot. cor. Bich. decis. 196. num. 14., & *seq.*, *cor.
Arguell. decis. 91. num. 52.*, & *53.*, & *in Ro-
mana, seù Forolivien. Fideicommissi 6. Maii
1720. §. Cum autem cor. R. P. D. Foscaro*; di-
71 cendum profectò est, sub nomine filiarum Fran-
cisci contineri omnes ulteriores fœminas de-
scendentes, ità namque cessat inverisimilitudo,
tolluntur absurda, res reducitur ad terminos ve-
ræ primogenituræ, substitutio fœminarum effe-
ctum sortitur, &, quod magis est, vota Testa-
toris uberius implentur, ut optimè advertit *Pal-
ma decis. Lucan. 262. num. 28.*, subdens etiam
num. 29., quod, si pro evitando absurdo licet re-
72 cedere à propria verborum significatione, *Cy-
riac. contr. 174. num. 40.*, *Altolin. resol. 82. num.
20.*, & *resol. 83. num. 28.*, & *seq.*, *Rustic. in leg.
cum Avus lib. 6. cap. 12. num. 7.*, multò magis
capi debet interpretatio, ut sub nomine filiarum
comprehendantur neptes, & ulteriores Descen-
dentes, quod non est impropriare verba, sed
eam eligere illorum intelligentiam, sive inter-
pretationem, quæ est magis conformis qualitati,
& naturæ rei, & Testatoris voluntati.

Hinc superfluum redditur alias cumulare con-
jecturas, quas testamenti litera subministrare
posset, & quæ jam superioribus locis adductæ 73
sunt; cum enim hæc materia sit omninò conje-
cturalis, *Card. de Luca de Fideicomm. disc. 71.
num. 13.*, *Palm. decis. Lucen. 262. nu. 19.*, tàm
causa finalis contenta in proemio dispositionis,
quàm verba ampla, & perpetuitatem importan-
tia sæpiùs apposita, & repetita in qualibet tum
testamenti, tum codicillorum parte, perspi- 74
cuè demonstrant, quid Testator senserit, &
quas personas comprehendere voluerit sub ap-
pellatione filiarum Francisci, ut benè prosequi-
tur, & concludit *Palm. d. decis. Lucen. 262. sub
num. 29. vers. ex quo irrefragabiliter*, & *n. seq.*,
ubi contrarios declarat.

Parvique refert, si objiciatur, Testatorem
vocationi filiarum adjecisse illa verba = *d. Fran- 75
cisci* =, quæ uti personalia, & restrictiva exclu-
dere videntur comprehensionem neptum sub no-
mine filiarum, juxtà auctoritates sub initium in
contrarium allegatas, urgeret namque objectio 76
isthæc, si aliæ, & quidem efficaciores conjectu-
ræ non concurrerent pro comprehensione ne-
ptum, & ulteriorum Descendentium sub nomi-
ne filiarum, sed iis concurrentibus, prout in casu
nostro, dicta restrictiva, & denominatio Patris 77
non obstat, cum adposita censeatur demonstra-
tivè, ut ait *Rodulphin. alleg. 24. num. 16.*, ubi,
quod, dum vocantur filii, onus est de Patre 78
mentionem facere, *Mart. Medic. decis. 1. n. 82.*,
& *seqq.*, *Palm. decis. Lucen. 262. num. 34.*, &
decis. 263. num. 129., & *seqq.*, *Rot. decis. 176.
num. 22. coram Celso*, *decis. 402. num. 23. part. 9.
rec.*, & latiùs alibi dictum fuit, tametsi mate-
rialis verborum sonus aliter præseferre videretur, 79
de eo quippè curandum non est, quoties conje-
cturæ demonstrant veram mentem, & intentio-
nem Disponentis. Jura siquidem, & Tribunalia,
quorum præcipua cura, & sollicitudo versatur 80
in perscrutanda, & exequenda voluntate Defun-
ctorum, *Bald. in leg. Captatorias num. 4. Cod. de
testament. milit.*, *Mantica de conject. lib. 3. tit. 1.
num. 18.*, *Rot. in Romana fideicommissi 1. Julii
1699. §. Et hac quidem coram clar. mem. Card. de
la Tremoille*, non patiuntur admitti interpreta- 81
tionem illi contrariam, & repugnantem, quam-
vis ceteroquin, attento materiali, rigidoque
verborum sensu, ea verior fortassè videretur,
leg. Labeo in fin. ff. de supellect. legat., *leg. non
aliter ff. de legat. 3.*, & *leg. 3. Cod. de liber. præ-
terit.*, *Rota in Ariminen. fideicommissi de Hippo-
litis 12. Aprilis 1717. §. Non obstante cor. R. P. D.
Foscaro*, & *in Romana, seù Forolivien. fideicom-
missi 6. Maii 1720. §. Claudicat igitur coram eo-
dem*.

Nil etiam turbat animadversio illa, quod sub
nomine filiarum venire quidem possint neptes, 82
& aliæ fœminæ ab illis descendentes, at non etiam
venire descendentes à filiis masculis, in quibus
terminis nullum Doctorem loqui, dixit *Alto-
grad. Jun. contr. 97.*, & contrarium firmarunt
quatuor insignes Romanæ Curiæ Advocati in eo-
rum responso impresso *post consil. 1. Gannover.*;
nam, præter efficacissimam responsionem, quam
præbet voluntas Testatoris comprehendendi om-

nes

nes suos Descendentes pluries in testamento, &
83 codicillis explicata; Dicimus, nullam assignari
posse congruam rationem diversitatis, ob quam
potius debeant appellatione filiarum venire ne-
ptes, & aliæ descendentes ex filiabus, quàm de-
sceudentes ex filiis masculis, ut in puncto respon-
det *Spada cons.313. num.6. vers. nec etiam obstat
lib.3., Mart. Medic. decis. Senen.1. num.34., &
seqq., Palm. Nep. alleg.93. num.20., & duob.
seqq., & inter decis. Lucen. decis.262. num.35.*,
84 immò verò eadem prorsus ratio in utrisque mili-
tare videtur, cum neptes, proneptes, & ulterio-
res fœminæ descendentes à Masculis Testatoris
sint neptes, & proneptes primorum filiorum in-
stitutorum, juxtà gradum, in quo reperiuntur,
ideoque nil prohibet, quod appellatione filiarum
contineantur, etiamsi non descendant à primis
filiabus filiorum institutorum, *Mart. Medic. d.
decis. Senen.1. num.79., Rota Lucan. apud Pal-
mam decis.263. num.143.*; Unde patet, minus
85 recte sensisse *Altogradum*, dum inquit, nullum
reperiri Doctorem in nostris terminis loquentem,
quoniam fœminis ex Masculis procedentibus fa-
veant omnes mox citati, nec desunt alii plures,
magnique nominis Doctores id ipsum firmantes,
& præ ceteris *Angel., Bald., Salycet., Castrens.,
Jason., & Dec.*, aliique communiter *post Gloss.
in leg. si Avia Cod. de success. edict., Bartol. in
leg. si instituta §. De inofficioso num.1. ff. de inoffic.
testam., Soccin. Jun. cons.1. lib.3. per tot., clar.
me. Card. de Luc. de fideicomm. disc.72., Rota
Florent. decis.57. num. fin. post Torr. de majorat.*;
Responsum verò Advocatorum Romanæ Curiæ
post *cons.1. Gannaver.* extraneum est à præsenti
86 hypothesi propter diversas circumstantias, &
conjecturas in eo casu concurrentes; quibus ni-
hilominus minimè curatis, contraria sententia
favore pronepotum jam præcedenter lata fuerat,
ut ex eodem *cons. Gannaver. num.241.*, proinde-
que, si, ut inquit *Franch. decis.260. num.5.*, quan-
87 do allegantur consilia, oportet videre Decisiones
super eisdem editas, id multò magis procedet,
quando, prout in dicto casu, contraria sententia
88 præcesserat, ut, præcisè confutando responsum
prædictum, advertit *Rota Lucana apud Palm.
decis.263. num.147.*

Rem igitur brevibus perstringendo, etsi quæ-
89 stio omnis, quæ pendet ex conjecturis, dubia
semper, & anceps sit, ob alias, quæ in contra-
rium urgere possunt, ad tradita per *Rot. coram
Bich. decis.612. num.15., & seqq., coram Cerro
decis.538. num.3., & seqq., & apud Palm. de-
cis.88. num.7., & seqq.*, ideoque difficile red-
90 datur certum judicium, sententiamque de ea
ferre; nihilominus pro fideicommissi duratione
in filiabus D. Fabii Dominici, earumque De-
scendentibus, respondendum censerem, sivè ex
tenore dispositionis, ejusque veriori, & germa-
no sensu, sivè quia, quando etiam aliqua in eo
esset obscuritas, vel dubietas, huic interpreta-
tioni assistit omnis verisimilitudo ducta ex pari-
tate rationis æquè vigentis in fœminis Masculo-
rum, ac in descendentibus ab aliis fœminis, ex
æquali affectione, quâ Testator respexisse præsu-
mitur ad descendentes omnes ex proprio sangui-
ne, ex qualitate fideicommissi perpetui, quod
alioquin contra enixum Testatoris votum faciliùs
expirare potuisset, ex ratione vitandi tot absur- 91
da, quæ contingerent, & supra considerata fue-
runt, & demum, quia in dubio verba demon-
strativè, non taxativè accipi debent, *Rota Lu-
cana apud Palm. decis.327. num.19., Rota Flo-
rent. apud Venturin. decis.53. num.40., & apud
de Comitib. decis.57. num.19., Rota Romana co-
ram bo. mem. Emerix Jun. decis.117. num.4., in
rec. decis.474. num.17. part.18., & decis.177.
num.5. part.19.*; Ex quibus cessat etiam regula
illa, quod in dubio capienda sit interpretatio
exclusiva fideicommissi, quippe in nostro casu
dubietas sublata videtur tot argumentis præse-
ferentibus voluntatem Testatoris pro illius dura-
tione.

Jannen. Distributionis Multiplici.

Ad annuas, & perpetuas fructuum distributio-
nes non soli Masculi, & Agnati, sed quicum-
que Descendentes vocati censentur, non ob-
stante patrio statuto foeminas propter Masculos
excludente, quando prætertim Testator Libe-
ris, & fratribus carens, vocavit pauperes de-
sceudentes ab ipsius Patre (quorum non alii
aderant, quàm descendentes ex ipsius Testa-
toris Sorore), iisque non indigentibus, pau-
peres descendentes alterius fœminæ extraneæ,
ac prætereà in activâ fructuum distributione
prætulit Masculos fœminis, ac de fœminis vo-
catis mentionem fecit, itemque fœminæ, &
earum Descendentes reperiuntur in lineâ jam
ad Legatum admissâ. Heredum, & successo-
rum nomen quando heredes sanguinis, vel
etiam Bonorum significet?

VOTUM XLI.

1 *Descendentium nomine veniunt Masculi, &
fœminæ*, & num.10. & 28.
2 *Leges municipales Civitatis Januæ fœminas
propter Masculos excludunt.*
3 *Descendentium nomine soli Masculi vocati cen-
sentur, si patrium adsit Statutum excludens
fœminas propter Masculos.*
4 *Testator patrio Statuto se conformare præsu-
mitur.*
5 *Fœminas sub Descendentium nomine comprehen-
di, suadet præsumpta conformatio dispositioni
juris communis.*
6 *Præsumptio conformationis dispositioni juris
communis tolli dicitur à Statuto.*
7 *Statutum potentiorem præsumptionem inducit
disponendi juxta patrias leges.*
8 *Fœminas sicuti Statutum non admittit, ita
nec Testator vocasse præsumitur.*
9 *Pro fœminarum exclusione præsumpta confor-
mitas Testatoris cum legibus Patriæ, non sim-
plicem præsumptionem, sed regulam statuit*,
& num.45.
11 *Lex municipalis, utpote nobiscum nata, dicitur*

esse

esse secundùm mentem Civium, & jus commune illius Civitatis.

12 *Et potentiùs imperat eorum voluntatibus, quàm jus commune.*

13 *Fœminas excludit sola præsumpta Testatoris conformitas cum patriis legibus, etiam absque aliis conjecturis.*

14 *Statutum excludens fœminas propter Masculos, respicit agnationis favorem*, & num. 69.

15 *Fœminæ familiæ suæ caput, & finis sunt.*

16 *Testatores agnationem virorum, quibus sorores, aut filiæ suæ nupserunt, contemplari, eorumque sexum masculinum prædiligere, novum non est.*

17 *Testator vocans ad multiplici fruitionem Descendentes, heredes, & successores Patris sui, non heredes sanguinis, sed heredes Bonorum ex Statuto vocasse censetur.*

18 *Heredum, & successorum nomine in perpetuis dispositionibus veniunt soli etiam heredes sanguinis, non curatâ qualitate hereditariâ Bonorum*, & num. 77.

19 *Limita, nisi Testator adjecerit nomen* Descendentium.

20 *Præsertim ad effectum, ut utrâque præditus hæreditariâ qualitate, sanguinis, & Bonorum, præferatur unâ tantùm qualitate prædito.*

21 *Successionis regula deducenda est à personâ designatâ à Testatore.*

22 *Observantia solis Masculis favens pro fruitione multiplici, attendenda est.*

23 *Etiamsi præscriptiva non fuerit.*

24 *Observantia interpretativa promanans ex facto successorum, sufficit pro declaranda mente Testatoris.*

25 *Etiamsi ex unico actu desumatur.*

26 *Ex non admissione fœminæ, ejusque filiorum, justa capienda est dispositionis interpretatio.*

27 *Judicium, & factum Dispensatorum multiplici, quibus plenum arbitrium Testator dedit, plurimùm valere debet.*

29 *Descendentium nomine fœminas comprehendi, etiamsi adsit Statutum fœminas excludens, dixit* Marta.

30 *Descendentium masculorum nomine veniunt Masculi etiam ex fœminis.*

31 *Sive procedant per unicum, sive per duplex medium fœminarum.*

32 *Masculinitatis qualitas à Testatore prædilecta, vel in alia dispositionis parte repetita nunquam præsumitur.*

33 *Jura successoria de unâ in aliam lineam transferri nequeunt, quamdiu ex lineâ jam admissâ superest persona capax successionis.*

34 *Durationem unius lineæ aliam excludere, tritum axioma est.*

35 *Successio fideicommissaria dominium transfert in gravatum pro tempore succedentem.*

36 *In annuâ distributione fructuum faciendâ ex dispositione Testatoris, penes eum dominium manere fingitur.*

37 *Regula, quod jura successoria de unâ in aliam lineam transferri nequeant, locum quoque habet in annuâ distributione fructuum multiplici pro certis personis ordinati.*

38 *Et hæc regula naturali æquitati maximè congruit.*

39 *Annuæ distributiones fructuum vicem gerunt præstationis alimentorum.*

40 *Et relicta censentur ob solam sanguinis conjunctionem, absque discretione sexus, & linearum.*

41 *Testator Masculos fœminis præferens, fœminas vocasse censetur.*

42 *Prælatio concessa Masculis in activâ distributione fructuum multiplici, supponit mares, & fœminas coæquales quoad alia.*

43 *Masculis æquè, ac fœminis favet pietatis ratio pro consequendâ piâ redituum largitione à Testatore demandatâ.*

44 *Præsumptam Testatoris conformationem cum patrio statuto levem esse conjecturam, plures sentiunt.*

46 *Statutum fœminas excludens, non prohibet fœminis, earumque Descendentibus, hereditates, aliaque jura ex testamento deferri.*

47 *Vocatio Descendentium ex fœmina comprehendit etiam Descendentes fœminas, etiamsi adsit Statutum fœminas excludens.*

48 *Statuto fœminas excludenti locus esse nequit, facto testamento, ac Testatoris voluntate fœminis assistente.*

49 *Præsumpta cum statuto conformatio, ut obtineat, oportet, primum defunctum, esse ex personis, à quarum successione quis excluditur*, & num. 57.

50 *Nec locum habet, deficientibus personis, & casu, de quo Statutum disponit.*

51 *Immò tunc urget contraria præsumptio.*

52 *Præsumpta cum Statuto conformatio locum habet, existentibus Masculis in eo gradu, in quo ad fœminarum exclusionem à statuto vocantur*, & num. 55.

53 *Statuta tantum disponunt, quantum loquuntur.*

54 *Fœminæ per Statutum in capite exclusivo nunquam repelluntur, nisi à personis in capite inclusivo designatis.*

56 *Voluntatis conjectura à Statuto desumpta, extendi non debet ultra casus, & personas à Statuto expressas.*

58 *Statutum, quoad personas à Statuto non contemplatas, nihil operatur.*

59 *Statutum excludens fœminas propter Masculos, operatur solùm in casu, quo adsit Masculus ejusdem gradus.*

60 *Statutum Januense à successione Avunculi non excludit filias sororis prædefuncti, existentibus filiis masculis ejusdem.*

61 *Statuta exclusiva fœminarum in eâ parte, in quâ non respiciunt agnationem, dicuntur odiosa.*

62 *Testator in dispositionibus perpetuis, & progredientibus per plures gradus, & personas sub Statuto non comprehensas, non præsumitur statuto se conformare voluisse.*

63 *Fœminæ in dispositione conceptâ nominibus collectivis plurium graduum, & personarum, non excluduntur à Masculis ulterioribus, etiamsi Statutum fœminas propter Masculos excludat.*

64 *Secus, si dispositio concepta sit sub appellativis nominibus comprehendentibus plures personas, non tamen plures gradus.*

65 *Fœminæ sub nomine filiorum, quos Testator vocavit, non comprehenduntur, si adsit Statutum fœminas excludens.*

66 *Fœminas, quibus æqualis pietatis, & prædilectionis gratia favebat, Testator excludere voluisse non præsumitur.*

67 *Præsumpta Testatoris conformatio cum patriis legibus tota fundatur in conjecturatâ ejus mente.*

68 *Nec locum habet, si contrariæ urgeant conjecturæ.*

70 *Statuto excludenti fœminas propter Masculos se conformasse non creditur Testator, nullum prædilectæ agnationis indicium præbens.*

71 *Nec ille, qui descendentes ex fœminis vocavit, etiam prorsus extraneis,* & num. 73.

72 *Agnationis contemplationi nihil magis repugnat, quàm fœminarum admissio.*

74 *Agnationis contemplationem à Testatore in Sororis filiis haberi potuisse, commentum est.*

75 *Præsumptionum multiplicatio pro agnationis contemplatione admittenda non est.*

76 *Agnatos, aut Masculos pro fruitione multiplici non prædilexit Testator, ceteras qualitates, non verò hanc exprimens.*

78 *Heredum, & successorum nomine veniunt heredes sanguinis, licèt non sint heredes Bonorum, quando non agitur de vocatione Descendentium alicujus personæ, quæ fuerit ad successionem admissa.*

79 *Uti etiam, quando inter heredes, & successores alicujus comprehenduntur personæ, quæ in Bonis ei succedere non poterant.*

80 *Hereditaria qualitas contemplata dici nequit in eo, cui illa inhærere non poterat.*

81 *Notarii, & Testatores verbis, & clausulis abundare consueverunt.*

82 *Heredum, & successorum nomen aliquando adponitur ad designandam originem.*

83 *Heredum, & successorum nomen quod importet solam sanguinis qualitatem, probatur ex aliâ simili dispositione, ad quam se refert Testator.*

84 *Clausula* = ut supra = *efficit, ut referens intelligendum sit ad terminos relati.*

85 *Et unam testamenti partem ab alia declarat.*

86 *Efficit etiam, ut eadem verba in unâ, eâdemque significatione ubique accipiantur.*

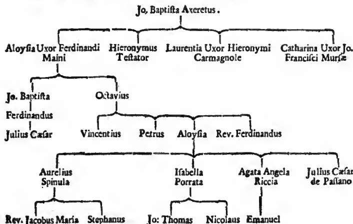
87 *Observantia ex taciturnitate vocatis nocere non potest, nisi habuerint scientiam testamentariæ dispositionis.*

88 *Præsertim, si aliqua probabilis causa esse potuerit, cur tacuerint.*

89 *Observantia debet esse cum scientiâ sui juris, & ex actibus univocis.*

90 *Observantia erronea, vel æquivoca nil prodest.*

91 *Dispensatoribus arbitrium datum est ad conservandam, non ad destruendam voluntatem Defuncti.*

NOBILIS Vir Hieronymus Axeretus in suo ultimo testamento, præter alias plures dispositiones, duo ordinavit multiplica, quorum primum ita erogari mandavit. = *Il resto delli detti proventi, frutti, e redditi, così di detta metà de' luoghi Monti, e redditi, in quali si sarà fatto detto impiego delle dette lire cinquanta mila, come della metà delli altri luoghi,*

Monti,

Monti, e redditi, che si anderanno multiplicando, & accrescendo, detti frutti dell'altra metà, come sopra, e come dirò appresso, ordino, e voglio, che sia ogn'anno in perpetuo dispensato à poveri Descendenti del qu. Magnifico Gio: Battista Azereto mio Padre, & in qualche parte anco alli poveri successori, e Descendenti della Magnifica Nicoletta Gropalla Sorella della detta qu. Magnifica Barbara mia Moglie, e quando li d. Descendenti, come sopra, chiamati non havessero bisogno di detto suffragio à giudizio sempre delli Dispensatori, che saranno nominati, e chiamati da me à fare detta dispensa, come dichiarerò appresso, in tal caso voglio, che siano dispensati per li medemi Dispensatori ad altri poveri, fra quali siano li Descendenti del Magnifico Gio: Girolamo figlio del qu. Ottavio Azereto mio parente da parte di Padre, e di Madre.

Deinde disponendo de aliis multiplicis in eodem testamento ordinatis, mandavit = *E quando resteranno compiti, e fatti li d. sette multiplichi, come sopra, ordinati, allora voglio, ordino, e lascio, che una quarta parte delli frutti, proventi, e redditi della seconda metà de Luoghi, Monti, e redditi, in quali saranno state impiegate le dette lire cinquanta mila, e di tutti gl'altri luoghi Monti, redditi, e Censi accresciuti, e moltiplicati, e pervenuti à d. sette multiplichi, sia dispensata alli d. poveri Discendenti in perpetuo eredi, e successori di d. qu. Magnifico Gio: Battista mio Padre, & in qualche parte à poveri successori di d. Magnifica Nicoletta Gropalla Sorella di detta qu. Magnifica Barbara mia Moglie; come di sopra chiamati in tutto, come ho detto sopra, se ne haveranno bisogno, e non bisognandone, ad altri poveri, frà quali li Descendenti di detto Magnifico Gio: Geronimo Azereto, come si è detto sopra &c., una quarta parte spetti liberamente alli miei eredi, e successori di d. qu. mio Padre, eredi, e successori loro respettivamente per stirpe, e non in capi in perpetuo.* =

Primum ex dictis multiplicis jamdudum completum, atque perfectum, erogari cœpit inter Descendentes Aloysiæ Axereti Sororis Testatoris, quæ dum ex Ferdinando Maino viro suo suscepisset Jo. Baptistam, & Octavium; Octavii filii, nempe Vincentius, Petrus Maria, & R. Ferdinandus Junior admissi fuerunt ad participationem sextæ partis fructuum dicti multiplici; Defunctis autem aliis duobus fratribus, supremus omnium fuit Ferdinandus, quo nuper mortuo, Descendentes Aloysiæ ejusdem Sororis ad idem multiplicum admitti postulant, contrà verò D. Julius Cæsar Mainus nepos Jo: Baptistæ illos excludere contendit, uti descendentes ex fœminâ, ideòque à Testatore non vocatos ad multiplicum pro solis Descendentibus masculis ordinatum, eâdemque ratione repellendos esse, sustinet à perceptione fructuum aliorum multiplicorum, quæ brevi perficienda fore, speratur, sed illorum omnium fructus liberè applicari posse filiis suis; qua de re rogatus, ut sententiam meam dicerem, & cujus jura potiora esse credam, declarare vellim; Primò quidem rei aspectu tacita Testatoris voluntas, aliaque argumenta elicita tum ex litera testamenti, tum ex observantia favere videntur D. Julio Cesari.

Quamquam enim certa sit regula, quod, in-
specta juris communis censurâ, nomine Descen- 1
dentium, Masculi æquè, ac fœminæ contineantur,
cum sit commune, & vi comprehensivâ propriæ
significationis, utriusque sexus sobolem, proge-
niemque complectatur, nihilominus, cum leges 2
municipales Civitatis Januæ *lib. 5. cap. 21.* fœmi-
nas excludant propter Masculos, locum habet con- 3
traria regula elicita ex præsumpta voluntate Te-
statoris se conformantis patrio Statuto fœmina- 4
rum exclusivo, juxta originari m, & egregiam
theoricam *Bartoli in l. heredes mei §. Cum ita ff. ad Sen. Consult. Trebell.*, & *Bart. communiter sequuntur Alexand. ibidem num. 1., Alciatus in l. quisquis num. 1. ff. de verbor. signif., Jason. in l. qui filiabus num. 13. ff. de legat. 2., Alex. cons. 38. num. 6. lib. 6., Cephal. cons. 45. num. 9., Hier. Gabriel. cons. 97. num. 21., & seqq. lib. 1., Grat. cons. 64. num. 6. lib. 2., Soccin. Jun. cons. 160. nu. 68. lib. 2., Fusar. cons. 73. num. 6., & seqq., Menoch. cons. 95. num. 60., & cons. 1203. num. 11., Taret. cons. 82. n. 9. lib. 1., Redenasch. cons. 1. nu. 158. vers. etsi stante. Roduer. cons. 22. num. 1., & seqq., Brun. ad Stat. quod stant. mascul. art. 6. mem. 3. quæst. 5. num. 89., Gabriel. comm. conclus. de verbor. signif. conclus. 6. num. 84., de subst. conclus. 2. num. 13., Oddus de compend. substit. part. 7. art. 4. num. 7., Mantica de conject. lib. 6. tit. 6. num. 1., & seqq. lib. 11. tit. 14. num. 15., Simon. de Pretis de interpret. ultim. volunt. fol. mihi 315. num. 28., Treutacinq. de substit. part. 4. quæst. . sub num. 12., Menoch. de præsumpt. lib 4. præsumpt. 85. num. 11. & 24., Peregrin. de fideicom. art. 17. num. 4., art. 22. num. 23., & art. 25. num. 38., Fusar. de substit. quæst. 402. num. 61., & seq., Carpan. de execut. lib 1. cap. 23. num. 5., & seqq., & lib. 3. cap. 3. num. 81., Mansius consult. 776. n. 21., clar. me. Card. de Luca de fideicom. disc. 73. n. 7. & 8., Torr. de majorat., & primog. Ital. part. 1. cap. 24. n. 15., Reynos. observ. 33. num. 12., Carena resol. 127. nu. 10., Truached. consult. 1. num. 17., Ciroch. discept. 34. num. 21., Marta de success. legal. part. 4. quæst. 21. art. 5. num. 22., Gratian. discept. 664. num. 10., & seqq., Actolin. resol. 14. num. 42., & seq., Feuzon. ad Stat. Urb. lib. 1. cap. 142. num. 10., Barbosa tract. var. appell. 70. n. 13., Thesar. decis. pedem. 178. num. 14., Magon. decis. 5. num. 21., Capyc. latr. decis. 3. num. 2., & seqq., ibique Gipt. num. 3., & seqq., decis. 38. num. 15., Rota post Paitell. expedit. caus. civil. decis. 25. n. 2. cum seqq., cor. Manzaned. decis. 906. num. 10., coram Gregor. decis. 544. num. 8., coram Rembold. decis. 160. num. 6. & 9., coram Buratto decis. 838. num. 13., coram Arguell. decis. 65. num. 27., cor. Merlino decis. 447. num. 11., & seqq., cor. Durano decis. 126. num. 25., coram bo. me. Emerix Jun. decis. 810. nu. 1. cum seqq., decis. 635. nu. 2. part. 1. divers., & decis. 775. num. 5. part. 2., & in rec. decis. 317. num. 16. part. 5., decis. 135. nu. 7. cum seqq. part. 12., decis. 169. num. 8. part. 13., decis. 78. num. 4. part. 14., decis. 107. num. 5. cum seqq.,*

decif.176. num.15. part.16., decif.141. num.15., & seqq. part.17., decif.274. num.32. part.18., decif.487. num.19., & decif.629. num.18. part.19., in Bononien. Fideicommissi de Burgonzonis 6. Junii 1689. §. Posita coram clar. me. Card. Caccia, & in nostris præcisis terminis *clar. me. Card. de Luca de fideicom. disc.36.*

Dictaque traditio communi Doctorum,
& Tribunalium consensu recepta, nititur vivâ
5 illâ, & efficaci ratione, videlicet quod compre-
hensio fœminarum sub hujusmodi nominibus
promanet ex præsumpta conformatione dispoſi-
6 tioni juris communis, quæ præsumptio tolli di-
citur à Statuto, *Graff. de success. §. Fideicommis-
sum quæst.12. num.13.* Illud siquidem inducit
7 aliam potentiorem præsumptionem, quâ unus-
quisque disponere censetur juxta patrias leges, &,
præter DD. allegatos, tradunt *Bonden.collect. le-
gal.41. num.84. lib.1., Rota in Bononien. fideicom-
missi de Manzolis 22.Junii 1699. §. Hanc eo ipso
coram R.P.D. Ansaldo, & in Cæsenaten. Immis-
sionis cor. R.P.D. Caprara inter impressas ad clar.
me. Card. de Luca ad materiam de fideicommiss.
disc.36. §. Quodenim*; Ideoque, sicuti Statutum
8 fœminas non admittit, ita etiam Testator easdem
non admisisse censeatur, *D. Advocatus Constan-
tinus in suis annot. ad Stat. Urbis annot.36. art.3.
num.318., Surd. decif.184. num.1., Rota decif.
131. num.7., & seqq. part.12., decif.78. num.4.
part.14., coram Buratto decif.838. num.15., cor.
Dunozet. Jun. decif.837. num.5., coram bo. mem.
Emerix Jun. decif.810. num.1., & seqq.*

Quæ porrò præsumpta conformitas Testatoris
9 cum legibus Patriæ, in qua vivit, non constituit,
ut nonnulli scripserunt, simplicem præsumptio-
nem, quæ destituta aliis conjecturis insufficiens
sit pro exclusione fœminarum, sed contrà illas
statuit immotam regulam, quia, sicuti, cessanti-
bus statutariis dispositionibus, interpretatio illa,
10 juxtà quam, ex dispositione juris communis, De-
scendentium, aliorumque similium nominum
significatione veniunt fœminæ, illarum favore
firmat regulam, potiori jure contraria regula
constituenda erit in casu, quo adsit Statutum ex-
clusivum fœminarum, quia, ut benè considerat
*Soccin. in leg. Gallus §. Quidem rectè col.3. vers.
ex hac communi regula ff. de liber., & posth.*, lex
11 municipalis, utpote nobiscum nata, dicitur esse
secundùm mentem Civium, & jus commune
illius Civitatis magis afficiens, & potentiùs im-
12 perans eorum voluntatibus, quàm jus commune,
cui illud derogat, ideoque naturalius est, quod
iidem secundùm legem ab ipsis conditam vivere
velle præsumantur.

Sepositis igitur aliis conjecturis, hæc sola præ-
13 sumpta conformitas Testatoris, cum patriis legi-
bus favore Masculorum constituet regulam ex-
clusivam fœminarum, *Marescott. variar.resolut.
lib.3. cap.11. num.26. in fine, Peregrin. de Fidei-
comm art.20. num.25., & art.25. num.38.*, ubi
ait, vigore Statuti materiam fieri differentem in-
ter Masculos, & fœminas, *Mantic. de conject.
ultim. volunt. lib.4. tit.11. num.17., & seq., & lib.6. tit.7. num.2., & seqq., Gratian. discept. 664. num.8., & 22., Oddus de compendios.subſtit. part.1. cap.7. num.12. verſ. quartas casus, Fusar. de subſtit. quæst. 311. num.45., & 47., & quæst. 402. num.41., & seq., Fenzon. ad Stat. Urbis lib.1. cap 132. num.10., Casareg. ad ſtatut. Januæ resol.1. num.50., & seqq., Mansius consult. 622. num.19., Rot decif.25. num.2., & seqq., post Paitell. expedit. civil. cor. bon. mem. Emerix. decif.810. num.1., & seqq., decif.272. num.32. part.18., in Satrina Fideicommissi 16. Junii 1688. §.1., & seqq., confirmata 14. Maii 1694. cor. Illmo Molines Decano*, quæ sunt impressæ post *clar. mem. Card. de Luc. ad materiam fideicommissi disc.25., & seqq.*, & in nostris præcisis terminis idem *Card. de Luc. de Fideicommissis disc.36. num.3.*

Nec officere dicebatur, Hieronymum Testa-
torem, omni carentem prole, dispositionem exor-
sum fuisse à Descendentibus suarum sororum,
ideòque locum esse non posse præsumptæ confor-
mationi cum patrio Statuto, quod, utpotè præfe- 14
rens Masculos favore agnationis, *Casareg. de
success. §. Non extantibus num.11. fol. 212., &
§.12. num. 56. fol. 231., & eodem §. 11. num. 1.
fol.237., Carena resolut. 172. num. 5., & 7., &
tradunt Carpan. ad Stat. Mediolan. tom. 1. cap.
289. num. 10., & seqq., cum allegat. à D. Advo-
cato Constantino ad Statut. Urbis annot.39. n.57.,
& annot.40. num.9., & 10., decif.141. num.7.,
& 8. inter collect. apud eumdem, decif.463. n. 5.
part.1. rec.*; operari non posse videbatur favore
descendentium ex fœminis, quæ familiæ suæ 15
caput, & finis sunt, *leg. pronunciatio 195. in
fine ff. de verb. signific.*; novum namque non est,
Testatores contemplando agnationem virorum, 16
quibus sorores, aut filiæ suæ nupserunt, *Gratian.
conf.128. num.19., & sub num. 22., Mantica de
conjectur. ultimar. voluntat. lib.8. tit.18. sub num.
27. ad med.*, in illarum descendentiis sexum
masculinum prædiligere, *Rota decif.218. num.8.
part.11., & decif.216. num.10. inter recollectas
apud Palmam.*

His addebatur, quod in nostro casu quæstio
omnis dirimi videbatur, inspectâ voluntate Te-
statoris, qui simpliciter non vocaverat sororum 17
Descendentes, sed ad multiplici fruitionem in-
vitaverat Descendentes heredes, & successores
Joannis Baptistæ Patris sui, quibus nominibus
non etiam Descendentes, & heredes sanguinis,
sed illos tantùm admisisse censebatur, qui ad
normam statuti succedere possent, ideòque he-
redes, & successores Bonorum, ut in his termi-
nis tradit *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
d. disc. 36., & latiùs disc. 258. supplem. part.3.*

Licèt enim heredum, & successorum nomine
in perpetuis, atque successivis dispositionibus re- 18
gulariter admittantur heredes sanguinis, non cu-
ratâ qualitate hereditariâ Bonorum; attamen
aliter res se habet, quando, prout in casu nostro, 19
Testator non vocavit simpliciter heredes, seu
successores, sed adjecit nomen *Descendentium*;
ideòque, ne alterutrum ex his nominibus super-
fluum

fluum remaneat, illud successorum, seu heredum superadditum censendum est ad significandum requisitum qualitatis hereditarii juris, *Soccin. jun. cons. 158. num. 15., & seqq. lib. 2., Gabriell. com. conclus. de verbor. significat. conclus. 3. num. 2., Fusar. de substit. quæst. 340. num. 15., clar. mem. Card. de Luc. d. disc. 258. num. 3. supplem. part. 3., Dexart. decis. Sardin. 36. nu. 3., & in fine decis.*; eòque certius id procedere
20 videbatur ad effectum, ut saltem is, qui potitur
utrâque qualitate hereditariâ, sanguinis scilicet & Bonorum, præferatur unâ tantùm qualitate prædito, *clar. mem. Card. de Luc. d. disc. 258. n. 3. vers. atqui tunc solùm, Censal. ad Peregrin. de Fideicomm. art. 32. vers. 5. observa §. Secundò verò.*

Parvique refert, filios Aloysiæ jun. extitisse heredes Ferdinandi, quia, quando Testator invitavit Descendentes, & successores certæ personæ, per illa verba = *sia dispensata alli detti poveri descendenti in perpetuo eredi, e successori di det-*
21 *to mio Padre* =, successionis mensura, & regula
ducenda est à persona designata à Testatore, *Peregrin. de Fideicomm. art. 20. num. 3., Fusar. de substit. quæst. 484. num. 51.*

Quæ demum omnia plurimùm coadjuvari dicebantur tum ex subsecuta observantia; nam
22 Aloysia jun., ejusque filii numquam admissi
fuerunt ad distributionem fructuum d. multiplici, quo pacificè gavisi semper fuerunt soli Descentes masculi; quamobrem, si quæ dubietas inesset ejusmodi dispositioni, sublata videri posset posteriori observantiâ, quæ dicitur optima cujusque dispositionis interpres, *Surd. cons. 362. n. 10., Staiban. jun. resolut. 25. num. 15., & resolut. 58. num. 52., Fontanell. de pact. nupt. clausul. 1. num. 32., & clausul. 6. gloss. 3. part. 2. num. 20., &*
23 *seqq.*; nec requiritur, quod eadem sit præscriptiva, *Castrens. cons. 347. n. 2. lib. 1., Soccin. senior cons. 111. num. 5. lib. 1., Beccius cons. 96. nu. 14., & cons. 101. num. 49. lib. 1., Honded. cons. 60. num. 11. lib. 2., Menoch. cons. 96. num. 21., Bellon. jun. cons. 87. num. 10., Cartar. decis. 67. num. 29., Ciarlin. contr. forens. cap. 106. num. 89., & 90.*; sed cum agitur de assequenda mente Testa-
24 toris, exuberet observantia interpretativa, promanans ex facto successorum, *Altograd. cons. 83. num. 95. lib. 1., Gratian. discept. 522. num. 30., & seqq., Barbosa vot. decis. 47., Rota decis. 59.*
25 *num. 13. part. 10.*; etiamsi ex unico tantum actu desumatur, *Gratian. discept. 941. n. 21., & discept. 678. num. 28.*; ex hujusmodi itàque
26 non admissione Aloysiæ jun., ejusque filiorum justa capienda erit interpretatio dispositionis, de qua agitur, *Fusar. cons. 125. num. 13., Rot. dec. 269. num. 5. part. 14. rec.*; tum etiam confirmari
27 dicebatur ex pleno arbitrio à Testatore impertito Dispensatoribus fructuum dicti multiplici, quorum proinde factum, & judicium plurimùm valere debet, si res dubia sit.

Quamquam verò hæc omnia argumenta primâ fronte summoperè urgere videantur, nihilominùs, re maturè examinatâ, veriùs esse crederem, filios Aloysiæ jun. admittendos esse ad distributiones fructuum d. multiplici; ipsis enim
assistit certa, & indubitata Juris regula, quâ sta- 28
tuitur, nomine Descendentium ex propria significatione, & ex proprietate sermonis venire tam mares, quam fœminas, ad *Text. in leg. si ità scriptum ff. de legat. 2., & leg. si quis ità ff. de Testament. tutelar., leg. peto §. Fratre herede ff. de legat. 2., & leg. cognoscere §. ultimo, & leg. Liberorum ff. de verb. signific., leg. finali ff. de ritu nuptiarum, leg. finali Cod. de suis, & legitimis auth. de hered. ab intestat. venien. §. Si quis igitur, Aldobrun. cons. 3. num. 1., Menoch. cons. 1. num. 198., cons. 231. num. 88., Surd. cons. 316. num. 1., & cons. 370. num. 22., decis. 84. num. 6., Peregrin. de Fideicomm. art. 19. num. 11., art. 25. num. 8., art. 30. num. 14., Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 91., Mantica de conject. lib. 8. tit. 11., & tit. 18. num. 1., & seqq., Barbosa de appellat. verbor. signific. appell. 70., Cyriac. contr. 141. num. 19., Magon. decis. Lucens. 7. num. 4., & 26., Barz. decis. Bononien. 1. num. 14., & decis. 4. num. 15., & 36., & decis. 7. num. 1., Martius Medices decis. Senens. 2. num. 2., Rota decis. 212. part. 2. divers., & decis. 170., & decis. 308. num. 8., & seqq. part. 14. rec., cor. Coccin. decis. 234. num. 5. 8., & 9., coram Emeriz jun. decis. 437., & 485.,* utrobique *num. 1., & seqq.,* adeòut *Marta de successione legali part. 1. quæst. 1. art. 1. num. 8.* id procedere dixerit, etiam stan-
te Statuto exclusivo fœminarum. 29

Quæ verissima regula ex adverso etiam non
controversa, si procederet, tametsi Testator vo- 30
casset Descendentes masculos, nam adhuc hoc nomine comprehensi censerentur Descendentes masculi ex fœminis, juxtà celebre consilium *Fulgosii 85.* constanter apud omnes Doctores, & Tribunalia recentum, ut patet ex cumulatis apud *Fusar. de substit. quæst. 404. num. 7., & 20., Cancer. variar. resolut. cap. 21. num. 89. part. 3., Bonden. collect. legal. 44. num. 106. lib. 2., Rodulph. alleg. 22., & alleg. 169., utrobique n. 10., Mansius consult. 198., & consul. 199., Palma alleg. 365. num. 7., Castald. consul. 258. nu. 10., Torres de Majorat., & Primogen. Ital. part. 1. cap. 25. num. 275., Rota cor. Priolo decis. 283. n. 1., & 9. part. 17., decis. 164. num. 5., & seqq. part. 18., decis. 11. num. 5., & decis. 12. num. 1., & decis. 13. num. pariter 1. inter collectas per Balducc. ad Ramon. tom. 3., & decis. 22. n. 1., & seqq. apud eumdem tom. 4.,* sive dicti Descen-
dentes masculi procedant per unicum, sive 31
etiam per duplex medium fœmininum, ad *Text. in leg. 1. Cod. de condit. insert., Faber. de error. pragmatic. decad. 28. error. 8. num. 7. lib. 1., Mandell. cons. 86. num. 5., Mantic. de conjectur. ultim. volunt. lib. 8. tit. 11. num. 12., & seqq., Marta de success. legali part. 1. quæst. 1. art. 5. n. 21., Roxas de incompatibil. part. 1. cap. 6. n. 311., & 325., Balduc. ad Ramon. cons. 17. num. 2., clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. disc. 29. num. 4., & 6., & disc. 33. num. 4., Rot. coram Card. Celso decis. 141. num. 8., in rec. decis. 32. num. 16. part. 16., in Funen. Fideicommissi de Nalphis cor. clar. mem. Card. Caccia, apud Card.*

de

de Luc. ad materiam fideicommissi decis. 1., in
Avenionen., seù Carpentoracten. Fideicommissi
de Tertullis 27. Februarii, confirmata 21. No-
vembris anni 1704. coram R. P. D. Lancetta,
quanto potiori jure admittendi erunt filii Aloy-
siæ junioris, qui in casu nostro vocati leguntur
nomine Descendentium vi comprehensivâ pro-
priæ significationis, mares æquè, ac fœminas
comprehendente, ut dictum est.
Et quidem, si qualitas masculinitatis num-
32 quam a Testatore prædilecta, aut de una in alia
diipositionis parte uumquam repetita præsumi-
tur, nisi constet de expressa, sive tacita illius
voluntate, ut per innumeros Doctores, quos
congerit *Fusar. de substit. quæst.403.num.7., Pe-*
regrin. de Fideicomm. art. 25. num. 28., & seqq.,
Mantica de conjectur. lib. 6. tit. 13. num. 8., &
lib.11. tit. 14. num.10., Card. de Luca de Fidei-
comm. art.43. num.4., Adden. ad Burattum de-
cis. 272. num.19., Rota coram Gregor. dec. 514.
num.6., ibique adden., cor. Dunozet. jun. decis.
46. num. 20., in rec. decis. 581. num. 7. part. 5.,
decis.30. num.10. part.14., & in Romana Fidei-
commissi de Goris 17. Novembris 1698. §. Nibi-
lominus cum seqq. coram Rmo Molines Decano,
quâ justâ ratione qualitas ista à Testatore subau-
dita dici poterit, quando uumquam in vocatio-
ne activa Descendentium hanc qualitatem desi-
deravit?
Satis esset, filios Aloysiæ se comprehensos di-
cere sub nomine communi Descendentium, ut
ad multiplici distributionem admitti possent, ve-
33 rum præterea eisdem favet alia æquè valida Ju-
ris regula, quæ postulat, quod jura successoria
unam lineam semel ingressa transferri nequeant
ad aliam, donec in linea jam admissa superest per-
sona aliqua capax successionis hujusmodi jurium;
quamobrem, cum ex Aloysia seniore sorore Te-
statoris, & uxore Ferdinandi Maini sen. proge-
niti fuerint Joannes Baptista, & Octavius, &
linea Octavii admissa fuerit ad participationem
sextæ partis fructuum multiplici, quibus, donec
in humanis extiterunt, gavisi fuerunt ejus filii,
eisdem pariter frui debent filii Aloysiæ junioris,
cum enim hi veniant sub propria appellatione
Descendentium, & sint de linea jam admissa,
nihil proponitur, cur jura ad dictam lineam jam
delata auferri debeant personis in eadem linea
comprehensis, ut retrogrado passu transferantur
ad personas lineæ remotioris, *Fusar. cons. 80. n.*
5., Tiraquell. de Primog. quæst. 40. num. 229.,
Altograd. jun. contr. 68. §. penult., Tondut. re-
sol. civil. part.2. cap. 89. in fine, Torres de Majo-
rat., & Primog. Italiæ part.1. cap. 15. num. 35.
& seqq., & cap.43. num.67., de Luca de linea le-
gali tit.20. num.15., Palma nep. alleg.226. n. 69.
& 91, Censal. decis. Lucens. 90. num.12., Rota
decis.209. num.1., & 2. part.2. divers., decis.69.
num.30. part.17., latè in Romana Casalis Aguz-
zani 21. Junii 1701. coram Rmo Molines Decano,
& in d. Avenionen., seù Carpen. Fideicommissi de
34 *Tertullis coram R.P.D. meo Lancetta*; unde pro-
manat illud omnium ore tritum axioma, dura-
tionem unius lineæ aliam excludere, omnesque,
qui in ea non sunt, *Roman. cons.100. num. 409.,*
Marta de succession. legali part.4. quæst.21. art.16.
num.16., & seqq., Rot. decis. 65. num. 2., & 6.
part.8., & coram Merlino decis.864. num. 33.
Parvique refert, quod non agatur de vera suc-
cessione fideicommissaria, quæ dominium trans- 35
ferat in gravatum pro tempore succedentem,
apud quem permansurum sit, donec per illius obi-
tum fiat restitutio alteri successivè vocato, sed
res sit de annuali distributione fructuum inter 36
certas persouas facienda, ex dispositione Testa-
toris, penes quem proprietatem, & dominium
manere, fingitur, ideòque in hujusmodi relicti
genere spectandæ potiùs sint personæ, quàm li-
nea, posthabitis rigorosis regulis, quæ servantur
in aliis successionibus, quia, cum hodie quæra- 37
tur de personis à Testatore contemplatis, in hu-
jusmodi redituum erogatione, & quæstio sit,
quibusnam competat jus activum illam petendi,
dictisque fructibus gaudendi, evidens, & aper-
tum sit, quod, semel admissâ unâ lineâ, perso-
næ omnes, quæ in ea reperiuntur, capaces repu-
tari debeant istiusmodi juris, semel jam in eorum
lineę radicati, cum nihil magis justitiæ, & na- 38
turalis æquitatis dictamini consonum sit, quàm,
quod in quocumque jure successorio, atque ad
alios transmissibili ratio continuationis in linea
possessoris prævalet alterius ingressui, *clar.mem.*
Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 203. num. 11.
in fine supplem.part.3., Rocca disput. juris select.
cap. 4. num. 12. cum seqq., Alex. in resp. 2. im-
press. post alleg. de Marinis num. 8., & 9., Rota
in Bonon. Fideicommissi de Ballatinis decis. 22. in
fine inter collect. per Balduccium ad Ramonium
tom.4.
Et denique duplex hæc firmissima Juris regu-
la favens Descendentibus Aloysiæ Jun. summo-
perè coadjuvatur, inspectâ naturâ dispositionis,
& relicti, de quo agitur, ut enim benè notavit
Card. de Luca de Fideicom. disc. 237. num. 3. sup-
plem. part. 3., hujusmodi annuales distributiones 39
fructuum vicem gerunt præstatiouis alimento-
rum, eorumque naturam assumunt, ideoque
Testator illas relinquens motus semper præsu-
mitur solâ sanguinis conjunctione absque dis- 40
cretione sexus, & linearum, juxta naturam ali-
mentorum, quæ ex benè ordinatæ charitatis re-
gulis æqualiter indigent, & æquali sanguinis ne-
xu Testatori conjunguntur.
At cur in Causa non dubia utimur argumentis
non necessariis, & ratiociniis ductis à suprâ fir-
matis Juris regulis, quando fœminis, earum-
que Descendentibus favet expressa voluntas Te-
statoris, quæ literaliter explicata videtur eo
testamenti loco, in quo deputati leguntur hujus
multiplici Dispensatores; Illius enim distributio-
nem demandavit Primogenitis masculis Joannis
Baptistæ, & Octavii Maini filiorum Aloysiæ
Senioris, & suorum nepotum, & rursus, defi-
ciente aliquâ ex dictis lineis masculis, distributi-
vè in unaquaque linea prætulit Masculos ex fœ-
minis, & denique = *mancando la descendenza, o*
discendenze, così di Maschi, come di femine chia-
mati, e chiamate, come sopra, sottentri la descen-
den-

denza, e discendenze dei Maschi in secondo luogo
maggiori, e loro Descendenti maschi maggiori in
perpetuo, come sopra, e mancando in tutto l' una
di dette discendenze si supplisca dell' altre discen-
denze in ordine maggiore, sotto il modo, e forma
sopradetti &c. = Testator autem fœminas fuisse
vocatas, nedum expressè declaravit, verbis illis =
= *così de maschi, come de femine chiamati, e chia-*
mate =, verùm apertè etiam confirmavit, dum
toto hoc testamenti loco in dispensatione multi-
41 plici Masculos prætulit fœminis, si enim Mascu-
li præferendi erant fœminis, & in distributione
activa multiplici, veluti præcipuum, habere de-
bebant exercitium, & prærogativam dispensa-
42 tionis, fœminæ etiam vocatæ dicendæ erant,
quia prælatio in hoc specialis juris exercitio con-
cessa Masculis, supponit, mares, & fœminas
coæquales fuisse quoad alia, *ad text. in §. præfe-*
runtur instit. de legit. agnat. successˢ., Merlin. de
Pignoribus lib.4. quæst.1. num.4., clar. mem. Card.
de Luca de Fideicom. disc.102. nu. 11., Rota cor.
Coccino dec.2007. nu. 25. & cor. Zarat. decis. 19.
nu.8., dec.80. nu.2. part.15. rec.

Cum itaque filii Aloysiæ comprehendantur
nomine Descendentium, quibus distributio reli-
cta est, iidem reperiantur in linea jam admissa
ad illorum participationem, eisdemque æquè, ac
aliis Descendentibus Jo: Baptistæ Axereti Patris
Testatoris faveat litera testamenti, & illa pieta-
43 tis ratio, ob quam hujusmodi piæ redituum
largitiones à Testatoribus demandantur, jure
meritòque admittendi videntur, absque eo
quod eisdem obstent rationes dubitandi sub ini-
tium adductæ.

Quod enim attinet ad primam elicitam ex
præsumpta conformatione Testatoris cum patrio
44 Statuto, levem hanc conjecturam dicere non
ausim, licèt talem reputaverint *Andreol. contr.*
248. num.9., & seqq., contr.246. nu. 3., Cyriac.
contr.174. num.28., Palma alleg. 96. num. 11.,
Altograd. jun. contr.70. num.26. & seq., Urceol.
decis. Florent.12. num.80. & seq., Rota coram
Dunoz. jun. decis.74. num. 23., & decis. 132. in
fine coram Coccino, decis.137. num.6. & 9., coram
san. mem. Alexand. VIII. decis. 111. num. 13.,
Rota in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18.
Aprilis 1704. §. Quoniam hæc præsumpta coram
R.P.D. Muto, confirmata 4. Julii, & 5. Octo-
bris ejusdem anni coram eodem, firmantes, ab hu-
jusmodi conjectura aliis non fultâ adminiculis
facilè recedi, sed reverâ, licèt præsumpta confor-
45 mitas Testatoris patriis legibus excludentibus
fœminas locum regulæ obtinere videatur, ni-
hilominùs pro ea excludenda satis esse videre-
46 tur, quod Statutum non prohibet fœminis, ea-
rumque Descendentibus, licèt ceteroquin ex ejus
censura exclusis, hereditates, aliave quæcumque
relicta per testamentum deferri, ideòque, cum
Hieronymus ad multiplici participationem vo-
caverit Descendentes Aloysiæ Senioris, iidem
47 admittendi erunt, non attentâ statutariâ exclu-
sione, quæ obstare non poterit Aloysiæ Junio-
ri illius nepti, hujusque filiis, *Noguerol. alleg.*
13. num.26., Mantiss. consult.22. num.71., quid
enim civili rationi, & naturali charitati magis
repugnet, quàm quod in Descendentibus suc-
cessivè vocatis, reformaretur ipsa origo, & sub-
stantia dispositionis incipientis à Descendentibus
ex fœmina, benè *Rota decis.13. num.18. inter col-*
lectas per Balduccium ad Ramonium tom.2., sed
hoc casu, quo fœminis assistit Testatoris volun-
tas, locum sibi vindicat alia regula, quod, facto 48
testamento, locus esse nequeat Statuto exclusivo
fœminarum propter Masculos, *Menoch. cons.*
537., Gratian. discept. 942. num. 8., clar. mem.
Card. de Luca de successˢ. ab intestato disc. 6. num.
5., Rota coram Gregor. decis.358., ibique adden.,
coram Puteo decis. 193. num. 2. lib. 2., Cavaler.
decis.256. num.7., in rec. decis.128. num.10. part.
13., decis.312. num.12. part.17.

Verùm præterea examinando vim hujus præ-
sumptionis à lege municipali inductæ, dicimus
quod, ut illi locus esse possit, oportet, primum 49
defunctum esse ex personis, à quarum successione
quis excluditur, *Casaregius ad Stat. Januæ §.*
13. num.27. fol. mihi 281.; alioquin, si agatur de
personis, & casu, de quo Statutum non dispo- 50
nit, deficere dicitur extremum, ad quod referri
possit præsumpta conformatio, *Altograd. cons.*
83. num.63., & seq. lib.1., & Rota Lucana apud
eumdem lib.2. fol. mihi 655. col.1. vers. non obstat,
Altograd. jun. contr. 38. num. 5. & 6., Cirocch.
discept. 2. num. 20. & seqq., Rocc. disp. jur. se-
lect. cap.12. num.13., Rota coram Gregor. decis.
514. num.15., & decis.638. num. 11. part. 18.,
quin immò iis casibus, de quibus Statutum non 51
disponit, urget potius contraria præsumptio, ut,
præter Auctores mox relatos, firmat *Rota in*
Romana Fideicommissi de Cecchinis 1. Junii
1699. §. Nam prima elicita in fine coram R.
P. D. de la Tremoille, & tradit *Mansius consult.*
22. num.77.

Secundò requiritur, quod Masculi, qui fœ-
minas excludere contendunt, sint in eo gradu, 52
qui ad illarum exclusionem à Statuto vocantur,
quia Statuta tantum disponunt, quantum loqu-
untur, & uti correctoria Juris communis locum 53
sibi vindicant in casibus ab eis formaliter expres-
sis, adeout fœminæ in capite exclusivo num- 54
quam repellantur, nisi à personis in capite inclusi-
vo designatis, ideoque, ubi non habet locum ca-
put inclusivum respectu personæ non expressæ,
cessat quoque caput exclusivum respectu alterius
personæ nominatim expressæ, per ea, quæ latè
firmat *Palma allegat. 150. num. 7., & pluribus*
seqq., quum ergo agitur de Masculis sub Statuta- 55
ria dispositione non comprehensis, Testator ex
præsumpta conformatione patriis legibus censeri
nequit propter illos fœminas excludere voluis-
se, eædemque ab illo eo tantùm casu, & favo-
re solùm illius, de quo Statutum loquitur, &
non ultrâ, exclusæ censentur, cum exclusio pro-
veniens ex conjectura voluntatis desumpta à Sta-
tuto, non debeat extendi ultrâ quàm naturâ ip- 56
sius protenditur exclusio, *Mansius consult. 22.*
num.75. & seqq., Altograd. jun. contr. 38. num.
5. &

5. & seqq., *& contr.70. num. 27.*, *Palma alleg. 96. num.13.*, *Panimoll. decis. 43. annot. 2. num. 104.*, *Rota coram Gregor. decis. 514. num.15.*, *coram san. mem. Alexandro VIII. decis. 3. num. 26. & seqq.*, *Rota in Bononien. Fideicommissi de Burgonzonis coram bon. mem. Emerix inter ejus impressas decis.437. nu.13. & seq.*, *& decis. 485. num. 4.*, *confirmata 27. Januarii 1683. §. Non enim coram Rmo d' Hervoult Archiepiscopo Turonen.*, *& in Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis §. Tertia elicitur causa, confirmata 4. Julii §. Quo verò, & 8. Decembris 1704. cor. R.P.D. Muto*.

In casu nostro utrumque cessat, nam, cum aga-
tur de hereditate, & Bonis Hieronymi mortui
57 sinè liberis masculis, ab illa non excludebatur A-
loysia Senior ejus Soror; ideoque, si res est de
persona, à cujus successione fœminæ non repelle-
bantur, deficit quæcumque prætensa conforma-
tio statutariæ exclusioni, ut firmant mox citatæ
auctoritates.

Si verò respiciamus personam tum Ferdinan-
di, Jun. ultimi gravati, tam etiam aliorum fi-
liorum, & Descendentium Aloysiæ Senioris, nul-
lum pariter justum locum sibi vindicat statuta-
ria dispositio, quia Ferdinandus cum esset extrâ
58 gradus à Statuto contemplatos, idem non potuit
quoad eum aliquid operari, *Rota coram san. mem. Alexandro VIII. decis.111. num.30. & seq.*, alii-
que mox allegati, atque etiam, quia Statutum
59 operatur solùm in casu, quo adsit Masculus ejus-
dem gradus, secus, si fœmina sit ultimo posses-
sori proximior, proindeque, mortuo Ferdinan-
do Juniore, præferendi sunt Descendentes Aloy-
siæ Junioris ejus sororis, utpotè proximiores
Masculis de alia linea, *Cancer. var. resolut. part. 1. cap. 12. num. 58.*

Quod vero attinet ad personas Descendentium
Aloysiæ Senioris, & hæ pariter absque ullâ se-
xus distinctione, & differentiâ admittendæ erant
ad successionem Avunculi, licèt enim *Altograd. cons. 59.*, *& tribus seq. lib. 2.* senserit, filias
60 sororis prædefuncti concurrere non posse cum fi-
liis masculis ejusdem ad Avunculi successionem,
sed vigore Statuti prælationem deberi Masculis;
nihilominùs, reprobato *Altograd.*, contrarium
docuit *Carena resolut. 172.*, eumque sequuntur
Palma alleg. 304. nu.40., *Rocca select. jur. disp. cap.6. nu.22.*, *Cafaregius ad Statut. §.11. nu. 4. & seqq.*, ubi refert judicata Tribunalium Sere-
nissimæ Reipublicæ, quæ, rejectâ opinione *Altogradi*, adhæserunt contrariæ, tamquam de jure
veriori.

Et quidem, ut benè ponderat *Rota in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis 4. Julii §. Non attentâ responsione*, cum præfata Statuta ex-
61 clusiva fœminarum in ea parte, in qua non res-
piciunt agnationem, dicantur odiosa, & à jure
exorbitantia, nulla justa ratio sinit, ut in disposi-
62 tionibus perpetuis, atque progressivis per plures
gradus, & personas sub Statuto non compre-
hensas Testator censeatur se conformare voluis-
se statutariæ legi.

Undè ad assumptum nostrum confirmandum
invaluit illa communiter recepta distinctio, quod
aut dispositio, qualis est nostra, concepta repe-
ritur nominibus collectivis plurium graduum, &
personarum ex propria significatione fœminas 63
æquè, ac Masculos comprehendentibus, &, cum
continere dicatur gravamen progressivum per
plures gradus, fœminæ non excluduntur à Mascu-
lis ulterioribus, quia Statutum loquens de uni-
co, seù primo actu succedendi effectum suum
consumasse dicitur in prima successione, nequit-
que porrigi ad successiones de gradu in gradum
post primas deferendas ad ulteriores substitutos,
aut verò agitur de dispositione concepta nomini- 64
bus appellativis, comprehensivis quidem plurium
personarum, sed non graduum, & tunc fœmi-
næ, utpotè ab initio exclusæ à Statuto, semper, &
perpetuò exclusæ remanent, eò quod vocatæ in-
telligi nequeant sub nomine filiorum vigore Sta- 65
tuti excludentis fœminas, intelligendo de Mascu-
lis juxta Doctrinam *Petri de Ancharano in l. tres fratres ff. de liberis, & posthumis*, quam *sequuntur Alexand. cons.15. num. 1. lib.4.*, *Soccin. sen. cons.37. nu.17. lib.4.*, *Soccin. jun. cons.63. num. 7. lib. 1.*, *Ruinus cons.154. num.5. & seq. lib.2.*, *Peregrin. de Fideicom. art.19. num.26. & 27.*, *& art.27. num 21. & seq.*, *Fusar. de substit. quæst. 311. num. 45.*, *Matteac. de legat.*, *& fideicom. lib.2. cap.12. num. 5.*, *Altograd. jun. contr. 34. num.7.*, *& seqq.*, *clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. disc.37. num.9.*, *& seq.*, *Rota in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis 4. Julii §. Non attento*, ubi firmatur, verisimile non esse,
Testatorem in hujusmodi perspicuis dispositio-
nibus excludere voluisse fœminas, quibus æqua- 66
lis pietatis, & prædilectionis gratia favebat, ma-
ximè in concursu Masculorum, seù personarum
remotiorum.

Quæ porrò omnia licèt exuberare videantur
pro tollenda exclusione fœminarum inductâ ex
præsumptâ conformatione Testatoris patriis le-
gibus illas excludentibus, si quæ tamen adhuc
dubietas superesset, ea penitùs cessaret, quia, 67
cum vis hujus præsumptionis, tota fundetur in
conjecturatâ mente Testatoris, si hæc contrariis
conjecturis elidatur, locus certè nullus erit hu- 68
jusmodi conformationi præsumendæ, ut, omis-
sis aliis, latissimè firmavit *Rota* in omnibus *decisionibus* editis *in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis*.

Conjecturæ, & quidem validissimæ, non defi-
ciunt in casu nostro, nam, cum similia Statuta
Agnationis conservandæ gratiâ, & Agnatorum 69
favore condita præsumantur, juxta auctoritates
allegatas in *§. Nec officere dicebatur*, quâ ratione
illi se conformare voluisse censendus erit Testa-
tor, qui non solùm in universo suæ dispositionis
contextu nullum præbuit indicium, ex quo illam 70
prædilexisse conijci possit, ut prosequitur *Rota in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis §. Eòque minùs & 4. Julii §. minùs contrà*; Verùm è contrario illam nullo pacto res-
pexisse declaravit, dum multiplicum in sui ori- 71
gine

gine ordinavit favore descendentium ex fœminis, & ad illius participationem admisit descendentes ex fœminis prorsùs extraneos, quales erant filii, & descendentes sororis uxoris suæ;
72 sicuti autem nihil magis repugnat contemplationi agnationis, quàm fœminarum admissio, *Mansius consult.350. num.32., & pluribus seqq., & consult.44. num.9. lib.1., Rota decis.13. num.14. coram Zarat, & decis.527. num.22. part. 19. recent., in Bononien. Fideicommissi de Ghisleriis 17. Junii 1697. §. Quoniam licèt coram Rmo Molines Decano*, ita etiam præsumptæ conformationi
73 Testatoris cum Statuto unicè edito favore agnationis nihil magis adversatur, quàm vocatio descendentium ex fœminis ab eodem facta.

Quod verò idem masculinam, & agnatitiam qualitatem contemplari potuerit in filiis Ferdi-
74 nandi Mayni Sen. viri Aloysiæ sororis suæ, id commentum, & divinationem appellat *Rota decis.6. ante num. 2. vers. nec DD. part.1. divers.* atque, ut illi locus esse posset, oporteret primum præsumere, quod Testator se conformare voluerit Statuto excludenti fœminas propter Masculos, & ulterius hanc præsumptionem porrigendo ultrâ genus personarum à Statuto contemplatum, affirmandum esset, eumdem, inter Descendentes alienę familiæ, Masculos prætulisse
75 fœminis. Tot autem præsumptionum, & specialium, cumulus, atque multiplicatio tum in omni materia, tum præcipue in hujusmodi exorbitantibus dispositionibus à jure nostro improbatur, *Meno.h. conf.802. num.5., Bero. conf.120. nu.31. lib.2., Seff. dec.254. nu.111.*

Et re quidem verâ, si Testator Masculos, aut Agnatos prædilexisset, procul dubio hujus suæ
76 prædilectionis signum aliquod præbuisset, quemadmodum Masculos prætulit fœminis in activa ejusdem dispensatione: paupertatem requisivit in vocatis, & aliis denique qualitates in eisdem desideravit ex quo rectè infertur, quod si solos Masculos ad multiplicum recipere voluisset, id expressis verbis declarasset eo modo, quo cetera expressis verbis declaravit, ut argumentatur, *Rota in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis §. Fortiùs quia Testator, & 4. Julii §. Minùs contra.*

Minus verò urget, Testatorem, vocando Descendentes heredes, & successores Jo:Baptistæ intellexisse de solis Descendentibus, qui, ad normam Statuti, futuri essent successores, & heredes Bonorum; Illatio enim ista non subsistit in facto, & in jure non urget.

In jure namque verius est, quod, cum agitur de hujusmodi dispositionibus, præsertim or-
77 dinatis favore conjunctæ personæ, nomine heredum, & successorum veniunt solùm heredes sanguinis, quodque hæc sola qualitas à Testatore contemplata videatur, *Rodulphinus allegat. 68. num.2., & alleg. 109. nu. 1., Rota coram Card. Cerro decis.513., & in recent. decis. 568. nu. 1. part.18., & decis.345. num.13. part. 19.*; Cer-
78 tiùs, quando, prout in casu nostro, non agitur de vocatione Descendentium, & successorum alicujus personæ, quæ fuerit ad successionem admissa, sed agitur de Descendentibus personæ, quæ numquam successit, nam Jo: Baptista longè antea prædefunctus filio, eidem succedere non potuit; hoc enim casu, posthabitâ qualitate hereditariâ à Statuto inductâ, consideratur sola conjunctio sanguinis, solique heredes sanguinis ad successionem vocati censentur, ut benè distinguit *Fusar. de substit quæst.402. nu.93.*

Corruit verò ex facto quæcumque difficultas, quia Hieronymus vocando Descendentes heredes, & successores Jo: Baptistæ Patris sui respi- 79
cere nequivit ad qualitatem hereditariam dicti Jo: Baptistæ, quia, cum vigore patrii Statuti illi succedere debuisset solus Hieronymus, non autem Aloysia Senior, aliæque Jo: Baptistæ filiæ, & respectivè ipsius sorores, cumque præterea, ut patet ex arbore ad me transmissa, mortuo Hieronymo, ex Jo: Baptista alii non superessent Descendentes, quàm illi progeniti ex filiabus, in quibus respectu Jo: Baptistæ considerari nequibat qualitas hereditaria inducta à Statuto, con-
cludendum procul dubio est, a Testatore hujus- 80
modi qualitatem contemplatam minime fuisse in subjecto, cui illa inhærere non poterat, sed verisimile est juxta exuberantiam verborum, & clausularum, quibus, ut notat *Mart. Med. exam.*
13. sub num.128. vers. autem, Testatores, & No- 81
tarii abundare consueverunt, irrepsisse verba illa *heredum, & successorum*, vel eadem adposita fuisse ad magis designandam originem, ex
qua Testator seligere volebat personas Descen- 82
dentium ad multiplici participationem admittendorum, per ea, quæ tradit *Fachin. contr. 1. lib. 2., Palma alleg. 168. num.11., Rota decis. 304. num. 3., & seqq. part. 19. recent., in Reatina Fideicommissi 14. Februarii 1699. §. Non obstat coram Rmo Molines Decano, & 22. Martii 1700. §. Quia in aliquo coram R. P. D. Ansaldo, & in Bononien. Fideicommissi de Rossenis 17. Martii 1702. §. Probata ex his cor. R. P.D. Muto.*

Idque confirmatur, inspecto tenore dispositio-
nis testamentariæ D. Hieronymi, qui, quod 83
attinet ad primum multiplicum, simpliciter vocasse legitur Descendentes Jo:Baptistæ, absque eo quod umquam superaddiderit qualitatem illam = *Eredi, e Successori* =. In secundo verò multiplico licèt aliquando nomini Descendentium adjecerit qualitatem etiam heredum, & successorum, nihilominus Testator promiscuè talia nomina usurpasse dicendus est, tum quia illis indifferenter utitur, tum etiam quia semper relativè se habet ad dispositionem factam in primo multiplico, adhibendo clausulam relativam, *ut*
supra, quæ non solùm efficit, ut referens intel- 84
ligendum sit ad terminos relati, *Grat. conf. 102. num.10., & seqq. lib.1., & conf.105. num. 2. lib.2., Soccin. Jun. conf.122. num.33. lib. 3., Beret. conf.74. num. 34. & seqq., Cravett. conf. 666. num.2., Morot. conf.1. num.14., Noguerol. alleg.27. num.45., Rot. decis.118. nu.4. part. 9., & coram bon. mem. Emerix decis.824. num. 16.*; ve-

85 verum præterea operatur, ut una pars testamen-
ti aliam declaret, quodque eadem verba in una,
86 eademque significatione ubique accipienda sem-
per sint, *Rodulphin. allegat.47. num. 13., & allegat. 63. num.2., & allegat.144. num.6., Rota apud eumdem allegat.115. nu.8.*, & demum, quia
in nulla testamenti parte, ut jam prænotavimus,
verificari possunt de Descendentibus qualitatem
hereditariam habentibus à Statuto.

Objecto verò desumpto à contraria observan-
tia facilè occurritur, quia, ut illa nocere posset
Aloysiæ, ejusque Descendentibus, docere opor-
87 teret, illos habuisse notitiam dictæ testamentariæ
dispositionis, ut contra eosdem ex hujusmodi
taciturnitate induci posset observantia præjudi-
cialis, *Palma allegat.98. num.4.*, cum aliis allega-
tis *in dicta Romana Fideicommissi de Palazzolis 18. Aprilis 5. Absque eo quod, & 4. Julii 5. Finali*, & quidem potiori ratione hujusmodi scien-
tia necessaria reputanda erat in casu nostro, quia
88 Aloysia, sive ejus Descendentes credere potue-
runt, se non fuisse admissos ad hujusmodi partici-
pationem, non quia non essent de genere voca-
to, sed quia deficeret qualitas indigentiæ à Te-
statore contemplata = *e quando li detti Descendenti, come sopra, chiamati ne avessero bisogno* =,
vel etiam arbitrari potuerunt, nonnisi per poste-
riùs se esse admittendos postquam scilicet defe-
cissent fratres Aloysiæ; Quamobrem, cum ob-
89 servantia, ut noceat, debeat esse cum scientia
sui juris, & insuper promanare ab actibus uni-
90 vocis, nullo numero habenda est illa, quæ vel er-
ronea, vel æquivoca esse potest.

Denique vis nulla fieri potest in amplissima
facultate, & effrænato arbitrio concesso Dispen-
satoribus dicti multiplici, quia istud servandum
quidem esset, si ageretur de retractandis distribu-
tionibus jam factis; Verùm, cum hodie agatur
de illis in futurum faciendis, hæ ad normam
juris explendæ erunt, ut expressè declaravit Te-
stator; Ideoque Descendentes Aloysiæ Junio-
ris ex mente Testatoris admittendæ, expelli ne-
91 queunt pro libito voluntatis Dispensatorum,
quibus arbitrium datum est ad conservandam,
non ad evertendam voluntatem Testatoris, *Rubens de testamentis cap.72. num.248., & nu. 252. & seq., Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 8. tit.5. num.889., clar.mem. Card.de Luca de testamentis disc. 68. num.3.*

Constabilito his omnibus, quod Descendentes Aloysiæ admittendi sint ad participationem primi multiplici jam completi, superfluum est agere de aliis duobus multiplicis, quorum respectu eædem recurrunt rationes, quæ consideratæ fuerunt quoad primum multiplicum.

Bononien. Fideicommissi.

Condito fideicommisso ad favorem filii, ejusque *Descendentium masculorum* tum ex Masculis, tum etiam ex fœminis, cum facultate ei tradita quocumque fideicommissi vinculo ligandi filios suos, discutiendus occurrit articulus, an per fideicommissum subinde à filio ordinatum confirmata censeri debeat Patris dispositio? ; ductoque à potestate ad voluntatem argumento, negativè eadem quæstio resolvitur, ostendendo, ad fideicommissum filii, etiam quoad paterna Bona, vocatos dicendos esse Masculos dumtaxat ex Masculis descendentes. Et ex quibus potestas, ac voluntas ejusmodi valeat desumi?

VOTUM XLII.

1 *Facultatis testandi heredi traditæ, cum de interpretatione res est, potestatis, & voluntatis quæstio potest agi.*

2 *Facultas heredi tradita arctioris fideicommissi vinculo ligandi ejus filios, solùm quoad istos debet intelligi*, & nu.3., & 6.

4 *Substitutionem trahere ad casus oppositos, absurdum est.*

5 *Facultas testandi heredi tradita, concilianda est cum fideicommisso à Testatore condito.*

7 *Vel inefficax reputanda; quum præsertim dubia illa est, fideicommissum clarum.*

Secus tamen in casu converso nu.25., & 26.

8 *Fideicommissi conservationi, quo magis fieri potest, consulendum est.*

9 *Heres aliter utens facultate disponendi de Testatoris Bonis, quoad hæc intestatus decessisse dicitur.*

10 *Testatus quis in una parte, in altera intestatus potest decedere.*

11 *Herede aliter ac Testatori placuit, disponente, istius non alteratur dispositio.*

12 *Nemo in eo, quod competit, quatenus ab alio datur, potest plus sibi arrogare, quàm datum fuerit.*

Etiamsi agatur de majori ad majus, & à minùs probabili ad magis probabile, ibid.

13 *Facultas condendi fideicommissum verbis amplissimis à Testatore tradita, de quocumque intelligitur fideicommisso.*

14 *Verba* = Dò piena facoltà, & autorità, come più piacerà a lui, e gli parerà opportuno = *absolutam, atque illimitatam facultatem importat.*

15 *Ex amplissima testandi facultate heredi tradita excluditur necessitas servandi ordinem à Testatore designatum.*

16 *Aliter ipsius voluntas non impleretur.*

17 *Heres gravatus, libero sibi tributo arbitrio restituendi, ac eligendi, ordinem servare ullum non tenetur.*

18 *Eidemque licet, posthabito Primogenito magis dilecto, Secundò, & Tertiò genitum eligere.*

19 *Ad Bonorum conservationem plurimùm confert admissio Masculorum etiam ex fœminis.*

20 *Conservatio Bonorum suàpte naturâ ad lineam restringitur masculinam.*

21 *Conservari Bona dicuntur, si ad tertiam usque*

quæ generationem permaneant.

22 *Dictiones* = Semper = perpetuò =, *aliæque ejusmodi rectè congruunt personalitati, ac temporarietati dispositionis*, & num. 23.

23 *Perpetua Bonorum conservatio verificata dici potest in una familia, seu linea.*
Ac etiam in vita unius hominis, ibid.

27 Descendentium masculorum *appellatione continentur etiam Masculi ex fœminis.*

28 Fulgosii consilium 85., *quod sub nomine Descendentium masculorum etiam Masculi ex feminis comprehendantur, passim receptum est.*
Ab eo tamen receditur ex conjecturis nu. 40., *& ex quibus?* num. 41., & seq.
Receditur præsertim, quando fuerit contemplata agnatio, num. 46.

29 *Descendentiæ nomen Masculos ex feminis complectitur.*

30 *Nepotes ex fœminis dicuntur, & sunt de Avi descendentia.*

31 *Masculinitatis qualitas in* Descendentibus, *ac descendentia sua à Testatore exoptata, sexus masculini prædilectionem indicat.*
Non in via generativa, sed in termino generato, ibid.

32 *Vel ad summum prælationem Masculorum ex Masculis, non verò his etiam deficientibus, exclusionem operatur Masculorum ex fœminis*, & num. 33.

33 Agnationis *verbo quoties illud etiam descendentiæ, ac Descendentium adjectum sit, excluditur agnationis contemplatio.*

34 Agnationis *contemplationem non inducit illius mentio, nisi præcisè facta sit ejus contemplandæ causâ.*

35 Agnationis *votum, nisi sit evidentissimum, comprehensionem Masculorum ex fœminis sub nomine Descendentium masculorum non excludit.*

36 *Agnationis ratio ultra lineas, & gradus contemplatos non extenditur.*

38 *Vocatio Descendentium ex linea illegitima Masculos ex fœminis comprehensos arguit sub nomine Descendentium masculorum.*

39 *Descendentes Masculorum illegitimos, fœminarum legitimis præferri, esset absurdum.*

41 *Ex facta Masculorum ex fœminis substitutione in conditionali parte, illorum vocatio in dispositiva excluditur, & ratio* nu. 42.

42 *Substitutus quis sibi ipsi nequit esse.*

43 *Verba* = Et in caso non si trovasse alcun maschio, nè femina tanto della descendenza mascolina, quanto feminina = *discretivum præseferunt loquendi modum.*

44 Descendentiæ masculinæ, ac fœmininæ *nomen discretivè à Testatore acceptum, diversam illius voluntatem arguit.*

45 *Pars conditionalis plurimùm ad declarandam dispositivam confert.*

46 *Masculi ex fœminis appellatione Descendentium masculorum non veniunt, quando agnatio est contemplata.*

54 *Heres, absque declaratione expressa, non censetur usus facultate disponendi de Testatoris Bonis.*

55 *Maximè, si de Bonis suis disponere professus sit.*

56 *Contrarium, quod etiam sinè ejusmodi declaratione censeatur de Testatoris Bonis disposuisse.*
Precedit, licèt pronomen adhibuerit = suis, *&* = propriis = num. 58.
Et maximè, si commixta retinuerat tum propria, tum ipsius Testatoris Bona nu. 59.

57 *Intellige hæc de herede gravato, non de usufructuario.*

58 *Heredis gravati, sua, & propria dicuntur fideicommissi Bona dum adhuc illud pendet.*

60 *Filium facultate disponendi de paternis Bonis usum fuisse, suadent plura ab eo relicta onera excedentia sui patrimonii vires.*

61 *Patris Bona unicum filii patrimonium per aditionem fiunt.*

62 *Heredis amplissimam habentis facultatem disponendi de Testatoris Bonis, hæc propria dicuntur esse*, & num. 63.
Nec requiritur eorum mentio, ut facultate ejusmodi dicatur usus, ibid.

64 *Præsertim, si illius dispositio verbis universalibus concepta fuerit.*

65 *Sermo universalis tantum operatur quoad omnia comprehensa sub genere, quantum specialis quoad comprehensa sub specie.*

66 Jurium *appellatione venit etiam facultas disponendi.*

67 *Emphyteutica Bona an sub generali institutione veniant, disputant Doctores.*

68 *Communis tamen opinio est, ea venire, si redacta sint ad instar allodialium, & effecta alienabilia vel ex generali loci consuetudine, vel ex particulari legè supremi Principis.*

69 *Emphyteuta liberè de Bonis allodialibus potest disponere.*
Ac, etiam non factâ eorum mentione, eadem sub generali illius institutione veniunt nu. 71.

70 *Voluntas à potestate metienda est.*

72 *Fideicommissum in ultimo herede gravato expirat, Bonaque in eo efficiuntur libera.*

IN præterito Responso statuimus, vigore testamentariæ dispositionis anno 1603. ab Hieronymo Guidi conditę non solùm Descendentes masculos ex Masculis, verùm etiam Descendentes masculos ex fœminis in subsidium fuisse vocatos. Quoniam verò idem Hieronymus Maximo Seniori filio suo plenam fecit potestatem arctioris fideicommissi vinculis obstringendi filios, & respectivè nepotes, prout ipsi ad perpetuam Bonorum conservationem assequendam expedire visum fuisset, verbis illis = *E perchè brama, che i Beni della mia eredità siano sempre conservati, dò piena facoltà, & autorità a Massimo mio figlio di legare per testamenta i suoi figliuoli, miei primi nepoti con fideicommisso, come più piacerà a lui, e gli parerà opportuno, secondo la qualità delle persone* =, hodiè idcircò à me pro veritate queri-

ritur, an dictus Maximus, qui & ipse suum condidit testamentum, mihi nuper transmissum, vestigia paternæ dispositionis insequendo, illam omninò confirmaverit, an potius, sibi elargitâ usus potestate, solos Masculos ex Masculis vocaverit, Masculos ex fœminis excludendo?

Quamobrem injuncto mihi muneri manum admovens animadverto, duplicem hac in re vertere posse quæstionem, potestatis nempè, ac
1 voluntatis. Quod attinet ad primam, respondendum quidem primò rei obtutu videretur, quod, cum Hieronymus, juxta firmata in præteritis scriptis, vocaverit etiam Masculos descendentes ex fœminis, talem vocationem intervertti minimè posse, voluerit à Maximo filio suo, neque enim Hieronymus Pater adeò liberam,
2 effrænatamque disponendi facultatem illi dedit, ut ab ejus voluntate pendere omninò voluerit subsistentiam fideicommissi à se conditi, sed potestatem dumtaxat ipsi fecit arctiori quodam, ac strictiori vinculo ligandi filios immediatos, quatenùs, inspectâ illorum naturâ, atque indole, necessarium, & oportunum ei visum fuisset; quæ sane interpretatio conformis literæ testamenti eò magis amplectenda videtur, quia alioquin dicendum esset, Hieronymum sese incontinenti correxisse, & statim recedere voluisse ab
3 eo substitutionum ordine, quem tanto studio præscripserat, atque designaverat, quod quidem nullo pacto præsumendum est, *ad Text. in leg. nam ad ea 93. ff. de condit., & demonstr., leg. talis Scriptura ff. de legat. primo, leg. Præcipimus Cod. de appell., Riminald. jun. conf. 23. num. 203., & conf. 80. num. 31. & seq., Rota coram Priolo decis. 352. nu. 10., coram Cels. decis. 308. num. 1., & decis. 344. nu. 4., coram Emerix jun. decis. 889. num. 14., decis. 1042. num. 3., & decis. 1175. n. 3., & 4., in rec. dec. 303. n. 13. part. 19., in Romana, seu Albanen. Bonorum 12. Martii 1708. §. Verumtamen coram R.P.D. Aldrovando, & in Forosempronien. Legatorum super fideicommisso Tiberii 1. Julii 1712. §. Quo stante, coram eodem.*

Rursus quid magis à rectæ rationis dictamine, quid à Testatoris mente, ac voluntate magis aberrat, quam quod iste tradidisse dicatur gravato plenam, absolutamque libertatem coarctan-
4 di, ac restringendi fideicommissum verbis illis, quibus voluit, ut idem arctioribus vinculis confirmari posset ad effectum assequendi perpetuam Bonorum conservationem? Enim verò absurdum est minimè ferendum substitutionem trahere ad casus nopositos, per *Text. in leg. Legata inutiliter ff. de legat. primo, leg. legata 14. ff de adimend. legat., leg. cum tale 72. §. ult. ff. de condit., & demonstr., Alex. conf. 1. num. 11. lib. 1., Alciat. conf. 492. num. 28., & conf. 494. num. 11., Corn. conf. 276. num. 7., & seq. lib. 3., Roman. conf. 30. num. 22., Rota coram Cardin. Cerro decis. 906. num. 9., & ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de testam. decis. 56. num. 17.*, qua-
5 propter talis facultas concilianda est cum fideicommisso favore Masculorum ex fœminis ordinato, ut nempè illa exerceretur respectu primorum filiorum, & fortasse etiam totius lineæ masculinæ ex Masculis, hac verò deficiente, intactum, & incolume manere deberet fideicommissum favore Masculorum descendentium ex 6
fœminis antè constitutum, ad tradita per *Decian. resp. 92. nu. 24. vers. non obstat, & seq. lib. 5., Dec. conf. 254. num. 1. in fin., Menoch. conf. 1268. num. 5., Fusar. de substit. quæst. 720. num. 9. vers. ego ter consului usque ad num. 12., Mart. Med. exam. 21. num. 59., Rota coram Seraphin. decis. 1244. num. 8., coram Buratt. decis. 258. num. 13., coram Emerix jun. decis. 547. num. 12. decis. 585. num. 8., & decis. 1327. num. 5. in Mantiss. ad clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm. in Romana Fideicommissi de Ruspolis decis. 30. num. 10., decis. 31. num. 6., decis. 33. num. 9. & 10., decis. 34. num. 12., & decis. 35. num. 24., & in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Præterea coram R. P. D. Aldrovando.*

Et rectè quidem, quia, quoties fideicommissum est clarum, permissio autem, ac disponendi facultas illud reformandi, seu alterandi est du- 7
bia, atque obscura, vel concilianda est cum antecedenti fideicommisso, vel omni effectu, atque operatione vacua dicenda est, juxta ea, quæ advertunt *Peregrin. conf. 40. num. 6. circa fin. lib. 2., & de fideicom. art. 40. nu. 65., Fachin. contr. jur. lib. 4. cap. 75. §. Ego in proposito vers. quomodò verò, Gratian. discept. 69. num. 5., Andreol. contr. 29. num. 14. vers. ulteriùs, Ciroech. discept. 24. num. 16., Urceol. consult. 86. n. 13. & seq., Rota Florent. apud Palm. nep. dec. 176. num. 9., & dec. 364. num. 42., Rota ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. dec. 75. num. 21., & in Mantiss. ad eumdem sub eodem tit. de Fideicom. dec. 30. n. 7., dec. 31. num. 5., dec. 32. num. 7., dec. 33. num. 3., dec. 34. num. 13., & decis. 35. num. 28. & 29.*, ob
eam nempe rationem, quod, ut semel fideicom- 8
missum fuit constitutum, ejus conservationi, quò magis fieri potest, consulendum est, ut monet Juris Consultus *in leg. cogi 16. in princip. ff. ad S. C. Trebell.*, ibi = *In ambiguo tamen magis de successione sensum dico, nè intercidat fideicommissum* =, *clar. mem. Card. de Luca de Feud. disc. 79. num. 8., Rota coram Coccin. decis. 1874. num. 8., coram Merlin. decis. 17. num. 17., in rec. decis. 66. num. 9. part. 1., & in Mantiss. ad d. Card. de Luca de Constit. leg., & ration. dec. 30. num. 21.*

Quæ cum ità sint, illud affirmari jure posse vi-
detur, quod, licèt Maximus suum condiderit 9
testamentum, nihilominùs quòad Bona Hieronymi Patris intestatus decessisse dicendus sit, ut benè considerat *Socein. sen. conf. 92. n. 23. lib. 3., Cravett. conf. 171. num. 13., & conf. 236. num. 7. & 14., Cels. Hug. conf. 120. num. 10.*, ibi = *Et sic videtur dici posse, quod d. Ferdinandus quoad Bona Majoricatus, in quibus eligere poterat, aut nominare unum ex filiis suis, quem vellet, decessit intestatus, licèt testamentum fecerit* = *Bertazol. cons. civil. 7. num. 7., Corn. conf. 133. num. 15. & seqq. lib. 2.*; Neque enim novum est, quod, tametsi,

10 me: si quis fecerit testamentum, dicatur tamen
quoad rem aliquam intestatus decessi 'e, ad *Text.
expreſſ. in Leg. Inteſtato 6. ff. de legitim. Tutor.*, ibi=
*Inteſtatus autem videtur non tantum is, qui teſta-
mentum non fecit, ſed & is, qui teſtamento Liberis
ſuis Tutores non dedit, quantum enim ad tutelam
pertinet, inteſtatus eſt.* = *§. Quod autem Inſtit. de
legit. agnat. tutel.*, *ibique Vinn. Myſing., Oino-
tim.*, *& alii*, *& ſequuntur in noſtris terminis*,
Soccin. d. conſ. 92. n. 23. lib. 3., *Cravett. conſ. 1 ; 1.
num. 13.*, *Pariſ. conſ. 44. num. 18. lib. 3.*, *Surd.
dec. 272. nu. 6.*; Vel dicendum omninò eſt, quod
diſponendo aliter, atque placuit Teſtatori, re-
11 ſtringendo videlicet vocationem ad ſolos Maſcu-
los ex Maſculis, efficere minimè potuerit, ut è
medio ſublata cenſeretur vocatio Maſculorum
ex fœminis, quia, cum agitur de eo, quod nobis
12 competit, quatenùs ab alio datur, nemo fretus
argumentis poteſt ſibi arrogare plus, quàm da-
tum fuerit, etiamſi ageretur de majori ad minùs,
& à minùs probabili ad magis probabile; *Cujac.
in tit. 16. de diverſ. Reg. Jur. ad Leg. 6. fol. mihi
721. tom. 4. oper. poſthum & ſeqq.*, *& in Append.
ad lib. 4. Cod. fol. 767. litt. B., & E.*, *& fol. 768.
litt. A.*

Quamquam verò hæc colore aliquo probare
13 poſſe videantur, Maximum filium reformare
nequiviſſe gradus ſubſtitutionum ab Hieronymo
Patre ordinatarum; nihilominùs tamen, cum
ipſe facultatem condendi fideicommiſſum filio
14 conceſſerit, ampliſſimis illis verbis = *Dò piena fa-
coltà, e autorità* = *Come più piacerà a lui, e gli
parrà opportuno* =, verius eſſe cenſeo, illum po-
tuiſſe quodcumque fideicommiſſum ordinare,
dummodò in linea filiorum ordinaret, id exi-
gente naturâ, atque indole prædictorum verbo-
rum, quæ abſolutam, illimitatamque faculta-
tem, ac poteſtatem important, *Merend. contr.
Jur. lib. 21. cap. 8. nu. 7.*, *Altograd. jun. conſ. 48.
num. 45.*, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom.
diſc. 38. num. 4.*, *& diſc. 58. num. 3.*, *Pualut. diſ-
ſert. 39. num. 20.*, *Surd. dec. 272. nu. 15. & ſeqq.*,
Rota coram Dunoz. jun. deciſ. 453. num. 6., *& in
Lucana Fideicommiſſi 21. Aprilis 1698. §. Final.
in princ. coram Emo Card. Priolo*; Alioquin enim
15 quorſum evaderet plena iſthæc teſtandi libertas,
& auctoritas, ſi neceſſariò ſervandus eſſet ordo
à Teſtatore deſignatus? ut hanc circumſtantiam
conſiderando egregie tradunt *Saminiat. controv.
122. num. 30.*, *Fontanell. deciſ. 525. num. 3.* ibi =
*Ad quid enim facultas fuiſſet Uxori relicta, &
conceſſa, ſi nihil poſſet agere, niſi id, quod ejus
vir, ſuperflua conceſſio, fruſtratoria, & vana, ſi
non, quod mulier ordinavit, ſed quod vir, eſt ſe-
quendum, & exequendum, quæ ſuperfluitas hic
non eſt toleranda*, = & *num. 9.*, ubi, quod alioquin
15 eſſet facere contra voluntatem Teſtatoris, quod
repetit etiam *num. 42. & ſeqq.*, *& deciſ. 526. ex
num. 5.*, *& magiſtraliter S. Rota in Carpentora-
cten. Primogenituræ 11. Decembris 1693.*, *ex §.
Prout ad reſtringendam cum duobus ſeqq.*, *confir-
mat. 13. Junii 1696. ex §. Stabilita*, *& 8. Junii
1705. §. Quandoquidem coram Rmo Molines*, *&
25. Januarii 1706. §. Abſque eo quod coram Rmo
Kaunitz Epiſcopo Labacen.*

Id quod confirmatur affini exemplo heredis
gravati, cui liberum reſtituendi arbitrium, ac
plena, perpetuaque eligendi facultas tributa ſit; 17
hic enim ſequi minimè tenetur ordinem, quem
in alia teſtamenti parte Teſtator deſignaſſe vide-
tur, ut docuerunt *Bald. in Leg. Unum ex familia
§. Si de falcidia verſ. itaque primò ff. de legat. 2.*,
Fontanell. dec. 525. num. 15. & 30., *Cortiad. dec.
129. num. 121. & ſeqq.*, *Triſtan. dec. 9. num. 21.
& 28. tom. 1.*, *& deciſ. 54. num. 4. in fin. tom. 2.*,
*Rota in d. Carpentoracten. primogenituræ 13. Ju-
nii 1696. §. Quandoquidem coram Rmo Molines*,
*& in confirmatoria 25. Januarii 1706. §. Et ulte-
riùs coram Rmo Kaunitz*, *& in Romana Heredi-
tatis de Ruſpolis 13. Junii 1704. §. Quinimò 24.
coram Rmo Molines*; Ità quidem, ut illi eligere,
ac nominare liceat ſecundò, ac Tertiogenitum, 18
poſthabito Primogenito, quamvis à Teſtatore
prædilectus dignoſcatur, *Ceval. comm. opin.
quæſt. 265. num. 5.*, *& plurib. ſeqq.*, *Molin. de
Primog. Hiſpan. lib. 2. cap. 5. num. 3.*, *Alter Mo-
lin. de juſt., & jur. diſp. 594. n. 12. & n. 13.*, *Mierez
de Majorat. part. 1. quæſt. 72. num. 20.*, *Caſtill.
quotid. jur. contr. lib. 4.*, *& part. 36. ex num. 36.*,
Carp. de exequut., *& commiſſ. Teſtam. lib. 2.
cap. 19. num. 48.*, *Reynos obſer. 14. nu. 25. & 27.*,
Randen. dec. Piſan. 28. num. 341., *Fontanell. dec.
525. num. 4.*, *& in d. Carpentoracten. Primoge-
nituræ 25. Januar. 1706. §. Validitas coram Rmo
Kaunitz.*

Fruſtraque obtenditur, quod Teſtator incon-
tinenti ſeſe correxiſſe dicendus eſſet, eò, quod
ſuperiùs exoptaverat perpetuam ſuorum Bono- 19
rum conſervationem, ad quam aſſequendam con-
ferre plurimum poterat admiſſio Maſculorum
etiam ex fœminis. Etenim conſervatio Bono-
rum ad propriam familiam, lineamque maſcu-
linam ſuâpte naturâ reſtringitur, ac limitatur, 20
ut huic objectioni in puncto reſpondet *Rota in
rec. dec. 300. num. 28. part. 1.*, *dec. 15. num. 15. 16.
& 17. part. 7.*, *coram Card. Cerro dec. 906. nu. 3.*,
*in Romana Primogenituræ de Salviatis ſuper Jo-
calibus, & tabulis pictis 22. Martii 1705. §. Non
turbante*, *& §. Nam pro remotione coram Rmo
Molines*, *& in confirmatoria 28. Junii ejaſdem
anni §. Non officiente coram eodem*; Imò verò ei-
dem ſatis conſultum dicitur, ſi Bona permaneant 21
ad tertiam uſque generationem, *Menoch. conſ.
106. num. 9.*, *Pariſ. conſ. 98. num. 22. lib. 1.*, *Ro-
land. conſ. 34. num. 27. lib. 4.*, *Cyriac. contr. 142.
n. 23.*, *& contr. 621. n. 26.*, *Rota in rec. dec. 195.
num. 6. cum ſeqq. part. 5.*, *& in Lucana Fideicom-
miſſi 22. Martii 1697. §. Probata cor. Emo Card.
Priolo*. Dictiones namque = *Semper* = *Perpetuò* = 22
& id genus aliæ perpetuitatem temporis impor-
tantes, rectè congruunt perſonalitati, ac tempo-
rarietati diſpoſitionis, *Bald. in leg. adverſùs in
fin. Cod. de uſur.*, *Fuſar. conſ. 17. num. 10. verſ.
ratio eſt*, *& de ſubſtit. quæſt. 679. num. 7. & 17.*,
Altograd. ſen. conſ. 60. num. 122. lib. 1., *Caſtill.
quotid. jur. contr. lib. 2. cap. 22. num. 62.*, *Merlin.
Pignatell. cent. 1. contr. 72. num. 8. & 9.*, *Card.
Anton. de Luc. de lin. legal. art. 13. n. 14.*, *Torr.
de Primog. Ital. part. 2. quæſt. 17. num. 17.*, *&
cap. 38.*

cap.38. num.225. & seqq., *Surd. decis.9. nu.16.*, *Rota coram Cavaler. dec.454. nu. 11.*, *Posttinger. dec.43. num.10.*, *coram san. me. Alex. VIII. dec. 116. num.16.*, *in rec. decis.486. num.12. part.1.*, *dec.94. num.4. & 5. part.16.*, *dec. 528. num. ult. part. 18.*, *in Camerinen. Fideicommissi 20. Junii 1707. §. Prout etiam in fine coram bon. me. Omnina, in Annimana Censuum 5. Maii 1710. §. Nullum scrupulum cum seq. coram R. P. D. Ansaldo, & in Romana, seù Albanen. Canonum 23. Junii 1710. §. Placuit coram bo. mem. Caffarello*, quin etiam juxtà subjectam materiam nedum verifica-
23 ri dici possunt in una familia, seù linea, sed etiam in vita unius dumtaxat hominis, *Roland. cons.84. num.11. lib.1.*, *Surd. cons.123. num. 14. & 15.*, *Fusar. cons.4. num.56.*, *Rota in rec. dec.15. n.18. part.7.*, *& in d. Romana Primogenituræ de Salviatis super Jocalibus, & tabulis pictis 22. Martii 1706. §. Non turbante coram Rmo Molines*.

Prout etiam non officit, quod disponendi facultas intelligenda, interpretandaque sit ad normam fideicommissi jam ordinati favore Descen-
24 dentium masculorum ex fœminis. Animadversio namque ista urgere fortasse posset in casu, quo fideicommissum esset omninò clarum, ac literale, facultas verò testandi esset quoquo modo dubia. At aliter res se habet in nostra hypothesi, in qua talisquidem facultas clarior est, quàm nos dicendo verbis explicare possimus, vice autem
25 versâ vocatio Masculorum descendentium ex fœminis est turbida, utpotè ex argumentis dumtaxat, ac conjecturis elicita, ex doctrina *Bartoli in leg. Servum filiis §. final. num. 2. ff. de legat. 1.*, *ibique Jas. num.10. & seqq.*, *& præsertim n.15.*, *Dec. cons.424. nu. 19. vers. cum ergò*, *Natt. cons. 121 n. 14. & 15.*, *Mantic. de conject. lib.5. tit.4. num. 7.*, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 197. num. 9.*, *& disc. 198. num. 11.*, *Rota dec.189. nu 14. & seqq. part. 7. rec.*, *coram Bich. decis.612. ex num.15. ad plures seqq.*, *& inter recollet. per Palm. nep. dec.305. num. 5.*, *& in Romana Domus, seù Palatii super fructibus 22. Junii 1712. §. Adhuc tamen coram R.P.D. Aldrovando*, hoc namque casu facultas à Testatore
26 concessa rectè potuit exerceri, ac consummari favore dumtaxat Masculorum ex Masculis, ut ità in terminis respondendo *decisionibus editis in Romana Fideicommissi de Ruspolis* in contrarium allegatis, firmat *Rota in Lucana Fideicommissi 21. Aprilis 1698. §. Sublatis coram Emo Card. Priolo*.

Expediti à prima quæstione respiciente potestatem, progredimur ad alteram voluntatis, juxta quam sedulò inquirendum, examinandumque est, an Maximus uti voluerit facultate ei à Hieronymo Patre impartitâ, ac vocaverit Masculos dumtaxat ex Masculis, ità qnidem ut nec per posteriùs, ac in subsidium Masculos descendentes ex fœminis admiserit? Profectò plura expendi possent argumenta evincentia vocationem etiam Masculorum ex fœminis, sed nos duobus dumtaxat contenti erimus, quorum primum desumitur ex eo quod Maximus usus plerumque fuit
27 verbis communibus comprehendentibus tàm Masculos ex Masculis, quàm Masculos ex fœminis; vocavit enim filios, & Descendentes masculos, quorum appellatione certi Juris est contineri etiam Masculos descendentes ex fœminis, *ad Text. in Auth. de hered. ab intest. venien. §. Si quis igitur* ibi = *Si quis igitur Descendentium fuerit ei, qui intestatus moritur, cujuslibet naturæ, & gradus, & sive ex Masculorum genere, sive ex fœminarum descendens* =, & paulò inferiùs = *nulla introducenda differentia, sive Masculi, sive fœminæ sint, & seù ex Masculorum, seù fœminarum prole descendant* =, atque hinc passim rece- 28
ptum fuit celebre consilium *Fulgosii 85.*, quod laudant, & sequuntur *Peregrin. de Fideicomm. art.26. nu. 17.*, *Larr. dec. Granat.34. & 54. ferè per tot.*, *latè Rota in Aquipenden., seù Montis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Quarum prima coram clar. me. Card. Caprara, in Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis 15. Junii 1708. §. In præsenti coram R. P. D. Ansaldo, in Balneoregien. Fideicommissi 13. Junii 1712. §. Indubitata coram R. P. D. Aldrovando, in Narnien., seù Sabinen Fideicommissi 13. Febr. 1713. §. Quamobrem coram R.P.D. Ansaldo, & in Perusina Fideicommissi 10. ejusdem mensis, & anni §. Ulteriùsque coram R.P.D. Falconerio*. Et usus
pluriès fuit verbo = *Descendentia* =, quod pariter 29
Masculos ex fœminis complectitur, *Balduc. ad Ramon. cons. 17. num. 3.*, *Rota Florentin. apud Palm. nep. dec.263. num. 165.*, *Rota Jannen. in celebri Jannen. Primogenituræ de Iuurea 7. Maii 1711. nu. 56. & 65. coram D. Auditore Brichio*, *Sac. Rota inter recoll. per Palm. nep. decis. 215. num.7. vers. quapropter*, *& in Reatina Fideicommissi 2. Martii 1700. §. Neque officere in fine coram R.P.D. Ansaldo*; Moventurque omnes mox citati D.D. eâ vivâ, validâque ratione, quod ne-
potes ex fœminis dicuntur, & sunt de generatio- 30
ne, & descendentia Avi, *Alex. in leg. ex facto §. Si quis ità num. 3. & 4. ff. ad S. C. Trebell.*, *ibique Ripa ex num.5. ad 8.*, *Bartol. in leg. Liberorum nu.18. ff. de verb. signif.*, *Ruinen. cons. 15. num. 60. & seq. lib. 2.*, *Mantic. de conject. lib. 8. tit.11. num.3.*, *& tit.18. nu. 62.*, *Actolin. resol. 82. num.5. & 6.*, *& resol.83. num.18.*, *Barz. dec. Bonon. 4. num. 16. & seq.*, *Rota in d. Perusina Fideicommissi 20. Febr.1713. §. Hac porrò coram R. P. D. Falconerio*.

Parvique refert, quod Testator tàm verbo = *Descendentibus* = quàm verbo = *Descendentia* =
apposuerit qualitatem masculinitatis, hinc enim 31
aliud elici nequit argumentum, nisi quod sexum masculinum prædilexerit, non quidem, ut inquiunt DD., in via generativa, sed in termino generato, ut objectioni occurrendo, tradunt *Actolin. resol.83. nu.18.*, *Barz. dec. Bonon.4. n.18. & seq.*, *Rota coram Card. Cerro dec.681. num.6. & seq.*, *in Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis 25. Junii 1708. §. In nostra siquidem coram R.P.D. Ansaldo, in d. Perusina Fideicommissi 20. Febr.1713. §. Nec exteram cor. R.P.D. Falconerio, & Rota Jannen. in Jannen. Primogenituræ de Inurea 7. Maii 1711. nu.44.*; Vel ad summum qualitas masculinitatis à Testatore ex-

opta-

32 optata, operatur, ut priùs succedant Masculi ex Masculis, non tamen impedit, quin, iis deficientibus, succedere possint Masculi ex fœminis, *Soccin. sen. cons. 51. num. 10. lib. 4., Corn. cons. 290. num. 1. & 5. lib. 4., Ruin. cons. 203. num. 22. vers. non obstat etiam & seq. lib. 2., Barz. dec. 4. n. 17. & 18., ac Rota in Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. In idem incidit in fine coram R.P.D. Falconerio*, alioquin, si ob solam masculinitatis mentionem vocati censendi essent Ma-
33 sculi dumtaxat ex Masculis, frustrà quæreretur, an Masculorum appellatione veniant etiam Masculi descendentes ex fœminis, ut bene observat *Castill. quotid. Jur. contr. lib. 5. cap. 129. n. 15., Torr. var. Jur. quæst. tit. de Major., & Primog. tit. 1. quæst. 13. num. 31. & seqq. tom. 1., Rota Januen. in d. Januen. Primogenituræ de Inurea num. 6.*

Neque verò contemplata dici potest agnatio, tametsi semel, iterumque de ea mentio facta
34 fuerit. Etenim verbo = *Agnationis* = appositum fuit illud, = *descendentia*, ac = *Descendentium* = quæ verba cum magis latè pateant, &, juxtà firmata superioribus locis, æquè comprehendant Masculos ex Masculis, & Masculos ex fœminis, hinc sequitur, quod vis, & efficacia verbi illius = *Agnatione* = elidatur, & enervetur ab illis aliis adjunctis verbis, teste *Rodulphino alleg. 22. num. 27., Rota in Spoletana Successionis 29. Januarii 1706. §. Quia aliqua cor. Eño Card. Priolo, in Bononien Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis 25. Junii 1708. §. In ordine cor. R.P.D. Ansaldo, & in Fulginaten. Successionis quoad Clarolinum 1. Julii 1709. §. Quia adversetur coram Eño Card. Priolo*. Accedit his, quod, licèt materialis agnationis, & Agnatorum mentio facta legatur, nòn idcircò tamen inferri potest ad formalem illius contemplationem, nisi reverâ manifestè probetur, talem mentionem factam fuisse in eam præcisam causam, ut agnatio contemplata diceretur, juxtà ea, quæ tradunt *Mantic. de conject. lib. 11. tit. 14. num. 5., Torr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 4. num. 25., & 26. fol. 222., Paulut. dissert. 91. num. 79., Rot. adornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 12. num. 9, & Rota Florent. in Florentina Successionis 23. Februarii 1711. §. Nec profuit coram D. Audit. de Comitibus*; ad effectum enim, de
35 quo agitur, votum agnatitium debet esse evidentissimum, *teste Rota adornat. clar. mem. Card. de Luc. de fideicomm. decis. 11. num. 7., & in d. Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Ulteriùs in fine cor. R.P.D. Falconerio.*

Non omittendo denique, quod, tametsi colore aliquo à Maximo agnatio contemplata censeri posset, ea restringenda esset ad lineam masculinam filiorum institutorum, at non etiam ulte-
36 riùs porrigenda, cum novum non sit, quod Testator in certa dumtaxat linea, certisque gradibus rationem habuerit conservandæ agnationis, in aliis verò non item, ex notatis per *Handed. cons. 45. num. 36. lib. 2., Peregrin. de Fideicomm. art. 29. num. 39., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3. cap. 6. num. 50. circa fin. vers. secundò quod censeatur, Rocc. disput. jur. select. cap. 15. n. 13., Rota coram Duran. decis. 126. num. 38., & seqq., coram Dunoz. sen. decis. 148. num. 10., & 11, coram Dunoz. jun. dec. 73. num. 11., & seqq., in Reatina Fideicommissi de Vincentinis 14. Martii 1701. §. Adhuc cum hujusmodi coram Illmo Scotto, in Bononien. Fideicommissi 28. Januarii 1707. §. Nec obstat ad med. coram R.P.D. Aldrovando, in Vercellen. Reintegrationis 3. Julii 1711. §. Neque demum cor. R.P.D. Falconerio, & in Senogallien. Immissionis 28. Novembris 1712. §. Addito in princip. coram eodem.*

Quamquam verò, submotâ agnationis contemplatione, opus non esset aliud quidpiam afferre pro adstruenda, constabiliendaque Masculorum ex fœminis comprehensione sub nomine *Descendentium*, ac *descendentia masculina*, ut, 37
præter auctoritates superius cumulatas, nuperrimè firmavit *Rota in Romana Fideicommissi R.P.D. Pauli de Alveris 11. Maii currentis anni §. Extraneo vers. ità quod coram R.P.D. Crispo*, ibi = *Agnationis contemplatione seclusâ, Masculi ex fœminis sub Descendentium masculorum appellatione æquè, ac Masculi ex Masculis comprehensi omninò noscuntur* =, nihilominus suppetit aliud 38
non minus efficax argumentum elicitum ex admissione descendentium ex linea illegitima, quos sanè absurdum esset præferri descendentibus legitimis ex fœminis, ut ratiocinatur *clar. mem.* 39
Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 25. num. 17. vers. tertiò, & disc. 146. num. 5., & 6., & disc. 231. num. 13., Torr. de Primog. Ital. part. 1. cap. 37. num. 139., & post eumdem par. 3. Rot. decis. 57. num. 23., coram Dunoz. jun. decis. 35. num. 21., & decis. 984. num 14., in Romana Fideicommissi de Alberinis 6. Junii 1704. §. Rursùs deficiente cor. bon. mem. Omanna, & in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Nec satisfecit coram R.P.D. Aldrovando.

Hæc sunt momenta rationum, quibus suaderi potest, Maximum filium Hieronymi recedere noluisse à dispositione testamentaria Patris, proindeque ipsum vocasse etiam Masculos descendentes ex fœminis. Verumtamen validiores mihi esse videntur rationes, & argumenta, quibus probatur, prædictum Maximum non vocasse, nisi Masculos ex Masculis; supposito namque, quod, tametsi deesse dici posset agnationis con- 40
templatio, attamen ex aliis etiam conjecturis recedi potest à famigerato *cons. Fulgosii*, ut tradunt *Altograd. cons. 89. num. 22., & seqq. lib. 2., Roxas de incompat. part. 1. §. 6. vers. secundò nu. 320., Mans. consult. 198. num. 15., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 25. num. 5., & disc. 27. num. 4. in fine, Rodulphin. alleg. 174. n. 2., Rota inter recollect. per Palm. nep. decis. 212 num. 22., decis. 213. num. 1., decis. 214., & dec. 215. utrobique num. 3., in rec. decis. 69. num. 8. part. 17., & decis. 17. num. 3. part. 18., in Interamnen. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. Et licèt cor. Rmo Molines, & in confirmatoria 15. Junii 1706. §. Ex quibus cor. eod.*; profectò non conjecturæ, sed veræ demonstrationis nomen
mereri videtur illa desumpta ex parte conditio- 41
ne-

nali, in qua si ultimus Descendens masculus decessisset intestatus, nullâque factâ de Bonis relictis dispositione, Testator expressim vocavit Masculos descendentes ex fœminis, verbis illis = *ma in caso, che morisse ab intestato, e senza aver disposto delli miei Beni, e eredità, l'ultimo sudetto, e che per l'jus commune, o municipale succedesse in tutto, o in parte sua madre, o Avo, o Avia materna, o Avia, o Proavia paterna, o altra persona, che non sia della mia descendenza, io dichiaro, e voglio, che tutte, di che sorte si siano, assolutamente siano incapaci di detta mia eredità, nè voglio, che in alcuna maniera possano esser considerate* =, *tamquam si non essent in rerum natura*, *ma voglio, e chiamo alla detta eredità quella, ò quelle persone, che si troveranno all'ora, le quali siano di mia descendenza, in qualunque modo si sia, avendo però riguardo alla prossimità del sangue al sudetto ultimo, & ad altri titoli, conforme alle Leggi, e Statuti, non dovendo servire questa mia disposizione, se non per escludere ogn'altro, che non sia mio descendente, che del resto mi rimetto alle Leggi, e Statuti circa à chi debba esser preferito* = Etenim, si in parte dispositiva vocatos fuisse diceremus
42 etiam Masculos descendentes ex fœminis, absurdum illud absurdissimum sequeretur, quod iidem substituti essent sibimetipsis, ut in puncto prò recessu à consilio *Fulgosii* animadvertunt *Giovagnon. resp. 75. num. 9. lib. 1., Surd. cons. 551. num. 31., & 32., Ramon. cons. 15. nu. 25., Molin. de Primogen. Hispan. lib. 3. cap. 5. num. 55., Guidopap. quæst. 167., Larr. decis. Granat. 54. num. 17. 19. & seqq., Rota in Interamnen. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. Quæ interpretatio coram Reverendissimo Molines, in Romana Fideicommissorum 14. Martii 1712. §. Nullo siquidem pacto coram R. P. D. Crispo, & in Bononien. prætensi Fideicommissi de Ramacciottis 3. Julii 1713. §. Altera verò coram Illmo Scotto*, ibi = *quodque in omnibus antedictis partibus nequaquam comprehendi potuerint provenientes ex fœminis, una pro cunctis indigitare visa fuit demonstratio, quod Testator in postrema parte testamenti illos expressè, & particulariter vocavit in casum defectus omnium substitutionum, quas in prioribus partibus testamenti ordinaverat.* =

Ex eodemque testamenti loco evidens, & apertum redditur, quod, licèt Testator in partibus dispositivis usus fuerit verbis, quæ juxtà latiorem significationem, sub qua accipi poterant, comprehenderent Masculos descendentes per medium fœmininum, vocare nihilominùs voluerit solos Masculos ex Masculis, talem latiorem significationem restringendo; considerans enim evenire posse casum, quo nullus Descendens neque ex Masculis, neque ex fœminis
43 in rerum natura superesset, ità locutus fuit = *e in caso, che non si trovasse alcun Maschio, nè femina, tanto della descendenza mascolina, quanto feminina &c.* =; en igitur, quod, dum Testator certò certiùs nomen *descendentiæ masculinæ* in hac parte intellexit de solis Masculis ex Masculis (secrevit enim, atque distinxit illam à descendentia fœminina), clarioribus verbis declarare nequivit, quonam nomine Descenden- 44
tium, ac descendentiæ masculinæ vocare intellexerit in parte dispositiva, ut ad rem ponderant *Rodulphin. alleg. 111. n. 5., Rot. in rec. decis. 575. num. 9., & decis. 683. num. 21. part. 19., inter recollect. per Palm. nep. decis. 215. num. 3., & 4., decis. 117. num. 2., & decis. 118. num. 11., & seqq., ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. decis. 17. num. 4., & decis. 22. num. 14., & 15., in Perusina Fideicommissi 11. Decembris 1702. §. Nam dictum, in Aquilana Beneficii 2. Junii 1708. §. Omnem coram R.P.D. Scotto, & in Forosempronien. Legatorum super fideicommisso Antonii 2. Maii 1712. §. Tum etiam cor. R.P.D. Aldrovando*; nemo namque non scit, quanti
valeat pars conditionalis ad declarandam, inter- 45
pretandamque partem dispositivam, *Rota ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. decis. 18. num. 6., & seqq., cum aliis in Terraconen. Beneficii 29. Januarii 1712. §. Altera verò cor. R.P.D. Lancetta, & in Nepesina Donationis 31. Martii 1713. §. Neque prædictorum coram eodem.*

Verùm enim verò in dubium revocari minimè posse videtur, quin contemplata fuerit agnatio,
quâ quidem concurrente, locus non est consilio 46
Fulgosii, ac Masculi descendentes ex fœminis excluduntur, cum hoc casu qualitas masculina reduplicativè requiratur tàm ex parte generati, quàm generantis, ut testantur *Peregrin. de Fideicomm. art. 26. num. 18., & 30., clar. mem. Card. de Luc. eod. tract. disc. 26. num. 5., Torr. de Primog. Ital. part. 1. cap. 5. num. 265., & cap. 41. §. 7. num. 69., & 70., Mans. consult. 350. n. 79. vers. prout ità, Balducc. decis., & rer. judic. tit. 3. de legat., & fideicomm. decis. 23. num. 11., Rota coram Priolo decis. 281. num. 1., & seqq., & decis. 402. num. 27., coram Cerro decis. 682., num. 7., & seqq., apud Ramon. decis. 22. num. 4., in Bononien. Fideicommissi Annibalis de Elephantutiis 25. Junii 1708. §. Et in rei veritate coram R.P.D. Ansaldo, & in Forosempronien. Legatorum super fideicommisso Antonii 2. Maii 1712. §. Jure itaque cor. R. P. D. Aldrovando.*

Et sanè pro evincenda, ac demonstranda il-
lius contemplatione in nostra hypothesi satis es- 47
set animadvertere, quod Testator disertis, expressisque verbis pluries, pluriesque de illa mentionem fecit, prout advertunt *Bim. cons. 228. num. 21., Molin. de Primog. Ital. lib 3. cap. 5. num. 65., Fusar. de substit. quæst. 499. num. 1., Rodulphin. alleg. 110. num. 7., Larr. decis. Granat. 53. num. 18., Rot. in rec. decis. 95. num. 15. part. 11., decis. 232. num. 7. part. 19., in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem in princip. coram R.P.D. Crispo, in Romana Fideicommissi de Alverii 12. Januarii 1711. §. Augetur cor. eodem*;
verùm præterea dicimus, quod eadem elicitur ex 48
toties repetita, totiesque inculcata qualitate masculinitatis: in his quippè terminis, non ob simplicem sexus prædilectionem, sed potiùs causati-
vè

vè volita censetur, videlicet pro perpetua conservatione agnationis, *Surd. cons. 316. num. 8., & 14., Aldovin. cons. 52. num. 20., Fusar. cons. 24. num. 43., & seqq., Bellon. jun. cons. 2. n. 23., Ramon. cons. 15. num. 13., & seqq., Molin. de Primog. Hispan. lib. 3. cap. 3. num. 25., & 29., Castald. consult. 12. num. 5., Roec. disput. jur. select. cap. 2. num. 38., & cap. 16. num. 12. vers. habitam verò, Rodulphin. alleg. 82. num. 10., & 12., Rota coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 177. num. 15., & seqq., coram Benincasa dec. 60. num. 12., in rec. decis. 183. num. 14. vers. cum per quatuor vices part. 10., decis. 465. num. 3 part. 14., decis. 575. num. 7., & seqq. part. 19., in Romana Fideicommissi de Alberinis 6. Junii 1704. §. Mationum cum seqq. coram bon mem. Omanna, in Baren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Votum vers. tertiò cor. R.P.D. Aldrovando, in Ravennaten. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiosis 7. Aprilis 1710. §. Testatorem verò in fine coram R.P.D. Crispo, & in d. Forosempronien. Legatorum super fideicommisso Antonii 2. Maii 1712. §. In dubium autem in princip. cor. R.P.D. Aldrovando.*

Huc etiam spectare videtur tum præceptum
49 dotandi dumtaxat fœminas, teste *Bellon. jun. cons. 12. num. 7., & cons. 72. num. 1.*, ubi, quod hæc est receptissima omnium sententia, & *n. 17., Peregrin. de Fideicomm. art. 25. num. 25., Cyriac. contr. 691. num. 3., Rodulphin. alleg. 27. num. 3., Thesaur. decis. 188. num. 2., in rec. decis. 14. n. 19. part. 17., decis. 278. num. 9. part. 18., cor. Benincasa, decis. 60. num. 14., in Bononien. Fideicommissi de Beninis 8. Maii 1711. §. Postremò coram*
50 *R.P.D. Ansaldo*; tum exclusio Religiosorum, *Menoch. cons. 85. num. 8., Casanat. cons. 15. n. 38. vers. & ex exclusione Religiosorum, & cons. 20. num. 37., Ramon. cons. 15. num. 18., Molin. de Primog. Hispan. lib. 1. cap. 13. num. 91., & seq., Caren. resol. 128. num. 21., Rodulphin. alleg. 36. num. 4., & alleg. 137. num. 35. part. 8., & coram Arguell. decis. 16. num. 11. 16., & 37., & dec. 28. num. 49., & seqq., & 94. cum seqq.*; tum
51 denique commendatio Collateralium suæ familiæ post extinctionem lineæ masculinæ, ipsorumque expressa substitutio in casu, quo ultimus tàm ex descendentia masculina, quàm fœminina decederet intestatus, quod regulariter fieri solet ob rationem agnationis, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 43. num. 6., Rota apud eumdem decis. 13. num. 14. tit. de fideicomm., & in Baren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Votum autem in princip. coram R.P.D. Aldrovando.*

Confirmantur hæc omnia ex dispositis tum in parte prohibitiva alienationis, tum etiam in parte contraventionali; in ea enim Testator inquit, = *che detti miei Beni liberi stiano, e si conservino sempre nelli detti miei figli, e loro Descendenti, e per conservazione dell' agnazione* =; in hac autem
52 delinquentes privavit commodo suæ hereditatis, eâ redditâ ratione = *per conservazione della roba mia in d. descendenza, ed agnazione* =, hæc namque enixa voluntas conservationis Bonorum in agnatione designat, Testatorem condere voluisse fideicommissum pro solis Masculis ex Masculis aptis ad totalem Bonorum conservationem in agnatione, ut præcisè tradunt *Mans. consult. 10. à num. 73. tom. 9., Urceol. cons. 60. num. 18., & seqq., Rota decis. 507. num. 3. part. 4. divers., in rec. decis. 232. num. 7., & 8., & decis. 683. nu. 3. part. 19., ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 11., & decis. 12. utrobique nu. 5., & decis. 13. num. 13. in Mantiss. ad eumd. sub eod. tit., in Spoletana hereditatum 13. Junii 1704. §. Tum ob illas cor. bon. mem. Omanna, & 8. Maii 1705. §. Maximè quia cor. bon. mem. Muto, in Baren. Immissionis 3. Junii 1709. §. Hac autem coram R.P.D. Aldrovando, & in Fulginaten. Successionis quoad Clarolinam 1. Junii 1709. §. Maximè cor. Rmo Molines.*

Neque verò istiusmodi contemplatio agnationis interversa dici potest ex admissione etiam illegitimorum. Nam, omisso, quod Maximus eos non vocavit, sed dumtaxat per modum consilii ultimo Masculo commendavit, responde- 53
mus, quod in *Lombardia*, & præsertim *Bononiæ*, ut Testator ipse profitetur, Legitimati passim reputantur, & sunt idonei ad conservandas agnationes, prout testatur *Giovagn. resp. 21. num. 43. lib. 1., Paleotb. de notb., & spur. cap. 59. in fine, Actolin. resol. 73. num. 3., Castald. consult. 174. num. 15., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 68. num. 8., Rota in rec. decis. 276. num. 50. part. 18., in Bononien. Fideicommissi de Menzolis 14. Januarii 1697. §. Stetit autem, & §. Talis cum seqq. cor. bon. mem. Ursino, & in Bononien. Fideicommissi de Ursis 10. Maii 1709. §. Ultrà quod coram R.P.D. Aldrovando.*

Perspicuum itàque ex his omnibus reddi videtur, Maximum filium in parte dispositiva vocare solùm voluisse Masculos ex Masculis, Masculos autem ex fœminis vocasse dumtaxat in parte conditionali, quatenùs videlicet ultimus Masculus ex Masculis decessisset intestatus, & nullâ factâ de Bonis relictis dispositione.

Jam verò constabilitâ, & ab omnibus contrariis objectionibus vindicatâ Maximi Guidi potestate restringendi fideicommissum ad Masculos dumtaxat ex Masculis, firmatâque ejusdem voluntate ità disponendi, inspiciendum modò est, an ille tale fideicommissum condiderit respectu
suorum dumtaxat Bonorum, an potiùs suorum 54
simul, & paternorum? Porrò primo oculorum conjectu videretur, quod, cum d. Maximus ne verbum quidem fecerit de Bonis fideicommissariis Hieronymi Patris, generalis ipsius institutio minimè comprehendat istiusmodi Bona, quæ expressâ, & speciali mentione digna videntur, ad *Text. in Auth. num autem Cod. de secund. nupt., Dec. cons. 3?8. num. 1. vers. non obstat, quod contrarium, Grat. cons. 17. num. 47., & cons. 22. nu. 13. lib. 1., Riminald. jun. cons. 204. ex nu. 111., Simon. de Pret. de interpr. ultim. volunt. lib. 3.
dub. 3. solut. 3. num. 7. prope fin.*; certiùs verò, 55
quia Maximus Testator disponere professus fuit de Bonis *suis*, tale enim testamentum restringitur ad Bona propria ipsiusmet Testatoris, at non etiam comprehendit Bona fideicommissaria, per

ea, quæ tradunt *Ruin. conſ. 25. num. 17. lib. 1.*, *Menoch. de præſumpt. lib.4. præſumpt.117. nu.10. verſ. declaratur quartò*, *Simon. de Pret. de interpret. ultim. volunt. lib.2. interpr.2. dub.3. n. 36.*, *Cyriac. contr. 283. num. 9.*, *Mareſcott. var. reſol. cap.30. num.27. lib.1.*, *clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. diſc.134. num.15.*, *Urceol. conſult.45. num.28., & ſeqq.*, *Rodulphin. alleg.113. nu.34.*, *Surd. deciſ.93. num.29.*, *Cornazan. deciſ. Lucen. 4. num.1. verſ. diximus*, *Oſaſch. deciſ.85. n.18.*, *Rota coram Seraphin. deciſ. 963. num.6., & deciſ. 969. num.8.*, *coram Duran. deciſ.93. num.7.*, *coram Priolo deciſ. 378. num. 5., & 6.*, *ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de legat. deciſ.28. n.10., & in Maceraten. Legatorum, & Fideicommiſſi 18. Junii 1710. § Fortiùs 10. cum ſeqq. coram R.P.D. Anſaldo.*

Verumtamen, omiſſo, quod ſpecialis, at-
56 que expreſſa Bonorum fideicommiſſariorum mentio minimè requiritur, ut diſpoſitum de iis fuiſſe dici poſſit, juxtà ſententiam, quam tuentur, *Alb. conſ. 17. num. 2., & ſeqq.*, *Menoch. conſ.131. num.15. cum ſeqq.*, *ac conſ.210. nu.69. verſ. non etiam*, *& de præſumpt. lib.4. præſumpt. 197. num.19.*, *Natt. conſ. 159. num. 30.*; *Surd. conſ.73. num.80.*, *Pariſ. conſ.72. num.57., & 60. lib.3.*, *Gabr. conſ.143. ex num. 5.*, *Hermoſil. ad Lopez lib.7. tit.4. part.5. gloſſ. 5. num. 5. in fine, & num.7.*, *Cyriac. contr.455. num.15.*, *Andreol. contr. 343. num.11., & 14.*, *Fontanell. de pact. nupt. tom.1. clauſ. 4. gloſſ. 5. num. 63., & ſeqq.*, *Torr. de Primog. Ital. tom.1. cap.27. §.10. n.80., & 81.*, *Surd. deciſ.272. num.37.*, *Seſſ. deciſ.53. num.28.*, & diſtinguendo inter heredem grava-
57 tum, atque uſufructuarium, tradunt *Gabr. d. conſ.143. num. 5., & 6. lib. 1.*, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 550. num. 19.*, *Fontanell. de pact. nupt. tom.2. clauſ. 5. gloſſ.10. part.1. num.68.*, *Leo dec. Valen. 58. num.18.*; tametſi Teſtator adjecerit pronomen illud = *ſuis propriis* =, quia etiam Bo-
58 na reſtitutioni obnoxia, pendente fideicommiſſo, dicuntur *ſua*, & *propria* heredis gravati poſſeſſoris; *Natta conſ.159. num.30.*, *Soccin. jun. conſ.68. num.18., & 19. lib.4.*, *Ludercb. conſ.53. num.3.*, *Menoch. conſ. 129. num. 24., & 25.*;
59 quod quidem longè potiori jure dicendum videtur in caſu noſtro, in quo ex toto teſtamentariæ diſpoſitionis tenore liquidò conſtat, quod Maximus Bona propria à paternis non ſecernebat, ſed omnia commixta, atque confuſa habebat, ità quidem, ut univerſorum Bonorum unus eſſet cumulus, & acervus, ut ipſe loquitur immediatè ante inſtitutionem heredum, ibi = *entrino nel monte, e muſſa della mia eredità* =; & ſanè,
60 cum ex annuis reditibus ſuæ hereditatis plura onera impleri, inſignemque dotem filiabus præſtari voluerit, vix, ac nè vix quidem credi poteſt, quod ipſe tot propria Bona haberet, quæ tot, tantiſque expenſis, atque oneribus poſſent ſatisfacere. Quamobrem diſpoſuiſſe dicendus eſt etiam de Bonis paternis, quæ per aditionem
61 unicum filii patrimonium effecta fuerunt, *Alb. conſ. 73. num. 6. verſ. quartò*, *Ladercb. conſ. 53. num. 4.*, *Menoch. conſ. 1150. num.12., & præſumpt.197. num. 20. lib.4.*

Hoc, inquam, omiſſo, reſpondemus, quod, cum in noſtra hypotheſi agatur de herede haben-
te à Teſtatore plenam, abſolutamque diſponendi 62
facultatem, cujus vigore Bona dicuntur facta propria heredis; *Menoch. conſ. 1150. num. 22.*, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.593. num.34. §. Probatur*, nulla prorſus requiritur mentio Bonorum relictorum, eò quod inſtitutiò ſemper facta cenſetur ex facultate ſibi impartita, ex doctrina *Bartoli in leg. peto §. Fratre ff. de legat. 2.*, *Alex. conſ. 189. num.8. lib. 2., & conſ. 226. num. 4. lib. 6.*, *Ruin. conſ. 76. num.10.*, *conſ.112. num. 10., & 11.*, *conſ.113. num.6., & conſ.153. num.2. lib.2.*, *Pariſ. conſ.74. in fine lib.2., & conſ.46. num.20. lib.4.*, *Curt. jun. conſ.4. num.4.*, *Natt. conſ.226. num.9., & 10.*, *Decian. reſp.70. num.19. lib.3.*, *Gabr. conſ.125. num.16., & conſ.183. num.5. lib. 1.*, *Menoch. conſ.87. num.60., & conſ.1130. nu. 8., & ſeqq.*, *Peregrin. conſ. 53. num.14. lib. 1., & de fideicomm. art.40. ex num.55.*, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.550. num.10.*, *Oſaſch. dec.85. n.3.*, *Fontanell. deciſ.467. num.6., & 7., & deciſ.494. num.16.*; præſertim verò, quoties diſponendi fa-
cultas tributa fuerit, prout in noſtra ſpecie, ef- 63
frænatis, ampliſſimiſque verbis, *Cephal. conſ. 430. num.52.*, *Gabr. conſ.125. num. 15., & ſeq. lib.1.*, *Menoch. conſ.87. num.60., & ſeqq. lib.1.*, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.593. num.40.*, *Cavalcan. deciſ.36. num.15., & 16. part.1.*; & inſtitutio ab
herede facta reperiatur verbis univerſalibus, ut 64
puta, de omnibus Bonis, juribus, & actionibus; ſermo namque univerſalis tantum operatur quoad omnia comprehenſa ſub genere, quantum
ſpecialis quoad comprehenſa ſub ſpecie, *Pariſ.* 65
conſ.72. num.60., & 63. lib.3., *Menoch. conſ.210. n.33., & conſ.1130. num.10.*, *Cephal. conſ. 152.*, *Natta conſ.63. num.13.*, *Peregrin. de Fideicom. art.40. num. 55.*, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 550. n.*
14., & 15.; & jurium appellatione venit etiam 66
facultas diſponendi, *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.444. num. 8., & d. quæſt. 550. num. 16.*, *Rota in rec. deciſ. 171. num.8. part.13.*

Haud abſimili exemplo Bonorum emphyteu-
ticorum, quorum reſpectu, licèt magna diſſen- 67
tio ſit inter Doctores, an inſtitutio generalis ſufficiat, ut de iis diſpoſitum dicatur, ut videre eſt in una *Bononien. Fideicommiſſi Alexii de Urſis ſuper portione Annibalis 27. Junii 1710. §. Abſque eo quod coram R. P. D. Aldrovando*; nihilo-
minùs quæſtio omnis ſilet in Foris, ac Tribuna- 68
libus, quoties agitur de Bonis emphyteuticis, quæ redacta ſint ad inſtar allodialium, & effecta alienabilia vel ex generali alicujus loci conſuetudine, vel ex particulari lege Supremi Principis talem
naturam iis Bonis tribuentis; horum namque re- 69
ſpectu cum Emphyteuta liberè diſponere poſſit,
hinc metiendo voluntatem à poteſtate, per ſolam 70
univerſalem inſtitutionem diſpoſuiſſe de iis cenſendus eſt, tametſi individuam illorum mentio-
nem non fecerit, ut ſæpiſſimè firmavit *Rota*, & 71
præcipuè coram Duran. deciſ. 254. num. 18., *cor. Merlin. deciſ.699. num.4.*, *in rec. deciſ. 166. nu. 8. part.11.*, *deciſ.621. num.8. part.19.*, *in Eugubina Fideicommiſſi 24. Martii 1710. §. Quamob-*

rem

rem in fine cor. Illmo Scotto, in Ferrarien. Renovationis Investituræ 18. Aprilis 1712. §. Nec Subsistere cor. R. P. D. Crispo, in Forosempronien. Legatorum super Bonis emphyteuticis 1. Julii ejusdem anni §. Per partes in fine coram R. P. D. Aldrovando, in Fanen. Emphyteusis 13. Januarii 1713. §. Consilito cor. eod., & in Senogallien. Immissionis 26. Junii ejusdem anni §. Nec dubitari cor. R. P. D. Crispo, & in Cæsenaten., seù Cervien. Bonorum super prælatione 4. Junii 1715. §. finali cor. R.P.D. Lancetta.

Ut igitur quæ huc usque latissime disseruimus, uno veluti sub aspectu ponantur, universa res ità paucis restringenda est. Potuit Maximus Guidi vigore amplissimæ facultatis ei ab Hieronymo impartitæ condere fideicommissum favore Masculorum dumtaxat ex Masculis; voluit itidem tale fideicommissum ordinare, & voluntatem suam non ad propria dumtaxat Bona restrinxit, sed illam ad Bona etiam paterna porrexit; ideòque ex hoc, veluti ex necessario antecedenti se-
72 quitur, quod prædicta Bona libera evaserint ab omni fideicommissi vinculo favore ultimi Masculi ex Masculis d.Maximi Guidi Testatoris, ità quidem,ut de iisdem potuerit arbitratu suo disponere, *clar.me.Card.de Luc.de Fideicomm.disc.109. num.9., Posth. dec. Bonon. 35. num. 5., Rot. cor. Merlin. dec.459. num.2., cor. Cerro dec.514. nu. 13., coram Priolo decis. 71. num.9., & dec. 141. num.10., in rec. decis. 94. num.1., & seqq., & decis. 171. num.2. part.13., post Turr. de pact. futur. success. decis.225. num. 15., & seqq., in Lucana Fideicommissi 22. Martii 1697. §. Prædefuncto, & in confirmatoria 21. Aprilis 1698. §.1. in fine cor. Emo Card. Priolo, & in Fulginaten. Divisionis 20. Martii 1702. §. Licèt namque coram R. P. D. Lancetta.*

Vide Votum XXII.

Reatina Fideicommissi.

Fideicommissum favore fratris, filiorumque ex certo Matrimonio ab eo nasciturorum, addito à Testatore voto perpetuæ Bonorum conservationis *in suis Descendentibus*, perpetuum, & progressivum ad omnes illius Matrimonii filiorum Descendentes quando censendum sit? istorumque comprehensionis sub nomine Descendentium ejusdem Testatoris, exclusis etiam Descendentibus ex naturali ipsius filia, quænam conjecturæ, & argumenta valeant expendi?

VOTUM XLIII.

1 *Sub* filiorum *appellatione restrictâ ad filios ex certo Matrimonio natos, & nascituros nepotes non comprehenduntur.*
Secus, quando eorum comprehensionem præseferat voluntas Testatoris, ibid. & num. 4., & seqq.
2 *Verba* = e Descendenti miei solamente = *relativè ad Testatorem, nonnisi de veris illius Descendentibus possunt intelligi.*

3 *Et non de Transversalibus.*
4 *Etiam nepos nasci dicitur de corpore Avi.*
6 Filiorum *nomine etiam nepotes veniant.*
Præsertim, cum de excludendo, non de includendo agitur, num. 8.
7 *Descendentes omnes una caro cum suis Ascendentibus existimantur.*
8 *Difficiliùs à jam admissis aufertur, quàm quod non admittantur.*
9 Filiorum ex certo Matrimonio nasciturorum *vocatio exclusionem valet inducere naturalium, quam. is legitimatorum, aut etiam alterius Matrimonii filiorum.*
10 *Non verò nepotum, aliorumque legitimè ex filiis illius Matrimonii descendentium.*
11 Filiorum *vocatio his verbis* = che nasceranno da detto mio fratello, ed Antonia sua moglie = demonstrativè *potest intelligi facta ad eorum originem demonstrandam, non adtaxativè restringendam dispositionem ad filios primi gradus.*
12 *Præsertim ex conjecturata Testatoris mente admittendi etiam alteriores Descendentes.*
13 *Eademque verba ad filios non adeò restringuntur, ut alios repellant.*
14 *Testatoris voluntas comprehendendi sub nomine* filiorum ex certo Matrimonio nasciturorum *etiam nepotes, ex quibus resultare valeat?* & num. seqq.
15 *Pars prohibitiva dependens à præcedenti fideicommisso, licèt illud non extendat, declarat tamen, personas in ipso expressas sub eodem comprehendi.*
16 *Per se autem stans, fideicommissum extendit, etiam ultra personas in eo vocatas.*
17 *Verba in eo sensu, quo fuerunt à Testatore accepta, debent intelligi.*
18 *Pro assequenda Testatoris voluntate spectandæ sunt circumstantiæ, & tempus, quo ille disposuit.*
Ejus autem verba, si talibus circumstantiis, ac tempori aptari nequeant, ad alia tempora, casus, & personas referenda sunt. ibid.
19 *Testator propriis carens Descendentibus, censetur eorum nomine contemplasse Descendentes fratris heredis instituti.*
20 *Testatores propriis carentes Descendentibus, illos fratrum, veluti suos, solent diligere*, & num. 89.
21 Descendentiæ *alicujus vocatio, si de effectiva verificari nequeat, intelligitur de* contentiva.
22 Posterorum *nomine veniunt Transversales, quum dispositio effectum nequit habere in Descendentibus.*
23 *Quo casu veniunt etiam appellatione* feminis, progeniei, prolis, ac stirpis.
24 Agnatorum descendentium *vocatio non valens de Agnatis verificari, de Transversalibus facta censetur.*
25 *Intellige de iis solùm Transversalibus, qui descendant ab heredibus institutis.*
Declarantur ibid., & num. seqq. Sacræ Rotæ Decisiones 19 ., & 300. part. 1. rec.

 Con-

Conclusio precedit, etiam adjecto illorum vocatiuni nomine possessivo = miei =, num. 31.

26 Agnatio vocata cum pronomine = ipsius = relative ad Testatorem, restringitur ad Descendentes ejusdem.

28 Nomine = Descendentium de casata, & agnatione = propriè non veniunt Agnati transversales.

29 Deicendentium nomen ad differentiam, & distinctionem Collateralium solet adponi.

31 Deicendentium appellatione, adjecto etiam nomine possessivo = miei =, Transversales vocati censentur à Testatore descendentes non habente, & num. 87.

32 Verba de facto, & impropriè accipiuntur, quando non aliter possunt intelligi.

33 Descendentium suorum nomine comprehensi à Testatore censeri nequeunt Descendentes ejus filia naturalis, & num. 34., & seqq.

34 Descendens dici non potest, qui principium habet vitiosum, & infectum.

35 Ex infectu, aut vitiosa origine nulla causatur legitima consequentia, nec linea.

36 In Descendentibus ex illegitima persona nullus cognationis gradus adest cum Avo.

37 Ex radice infecta fructus non nascitur.

Et nepotes legitimi ex filio naturali pro nepotibus non habentur, sed pro Extraneis, ibid. & num. 54.

38 Descendentes legitimi ex filia spuria, non dicuntur nepotes, nec pronepotes, quia non habent stipitem, nec faciunt lineam.

39 Descendentes ex filia, etiam legitima, in sententia aliquorum, dici non possunt Descendentes Avi materni.

40 Communiter tamen illorum opinio recepta est, quam de pronepote agitur, aut ulteriori Descendente.

41 Deicendentium nomine licèt nepos ex filia posset venire, non tamen veniunt ulteriores ipsius Descendentes.

42 Deicendentium suorum nomine à Testatore vocati censeri nequeunt Descendentes ex filia ab ipso exclusa.

43 Filiæ exclusionem clarè præseferunt verba hæc = volendo, che non possa pretendere altro dalla mia eredità, eccetto la legitima, ancorchè de jure non le si dovesse.

44 Radice exclusâ, exclusi censentur omnes, qui germinuntur ab illa.

45 Communis est autem opinio hæc, etiam si quis ex persona sua velit succedere.

46 Descendentes ab eo, qui nec vocatus, nec prælatus fuit, multò minùs vocati, aut prælati sunt censendi.

47 Excluso uno, exclusi censentur omnes ab eo descendentes.

48 Filii, & Descendentes remotiores non debent melioris esse conditionis, quàm mater.

49 Primitivis infectis, infecta censentur etiam derivativa.

50 Exclusis remotioribus, eò magis censeri debent exclusi remotiores.

51 Secus ex contraria Testatoris voluntate.

52 Descendentium suorum nomine Testator nullos habens Descendentes, censeri debet nepotes ex filia, licèt exclusa, vocare intellexisse.

Contrarium quando censendum sit?, num. 53. & seq., & vid. num. 87.

53 Probatio peccans vitio petitionis principii, rejicienda omninò est.

55 Testator non est censendus filios ex filia naturali ab ipso exclusa præferre voluisse Descendentibus fratris instituti heredis, & nu. 107.

Sufficit autem, hos fuisse ab eo contemplatos in aliqua testamenti parte, num. 88.

56 Testatoris voluntas ex dilectione elicitur.

57 Testatoris major affectio præsumitur ergo fratrem, ac ejus filios heredes institutos, quàm erga filiam exclusam, & particularibus relictis honoratam.

58 Major itidem ejus affectio præsumitur erga filios fratris legitimos, & naturales, quàm erga nepotes ex naturali ipsius filia.

59 Testatoris amor erga fratrem, ejusque filios heredes institutos, continuare in omnes eorum posteros præsumitur, & num. 112.

60 Testatoris major affectio presumitur in quemlibet, licèt remotissimum, in cujus linea fideicommissum sit ingressum, quàm in propinquissimum, etiam filium suum.

61 Descendentiæ, & familiæ nomine Testator illam sui fratris heredis instituti, non verò filiæ ab ipso exclusæ contemplasse censendus est.

62 Quod maximè procedit de Testatore nullam habente familiam effectivam, ac legitimam descendentiam.

63 Descendentiæ suæ nomine faciliùs illa fratris eumdem Patrem habentis contemplata à Testatore censetur.

64 Descendentium suorum nomine contemplans Testator Descendentes fratris, suos hos facit, vel pares illis.

65 Fictio in casu ficto idem operatur, ac veritas in casu verò.

66 Nepotum, & Descendentium reciprocè inter se substitutorum successio ordinata = di grado in grado, sempre il più prossimo all' ultimo moriente = non alitèr, quàm de illorum filiis, & Descendentibus potest intelligi.

67 Successio de gradu in gradum verificatur solùm de filio in filium, & de Descendente in Descendentem.

68 Descendentium alicujus vocatio satis resultat, ex privatione in casu delicti.

69 Privatio supponit habitum, & præcedentem adquisitionem.

Quæ sinè vocatione dari nequit ibid.

70 Filiorum, eorumque Deicendentium vocatio omnes comprehendit illorum Descendentes.

71 Heredum nomine in ultimis voluntatibus regulariter veniunt primi dumtaxat heredes, non autem secundi, aut ulteriores Substituti.

72 Hacque verissima opinio est.

73 Substituti propriè heredes non sunt.

74 Verba = miei eredi =, ex propria eorum significa-

sficatione, accipiantur de primis dumtaxat heredibus.

In eáque significatione accepta à Testatore censenda sunt, nisi aliter de ipsius voluntate constet, ibid.

75 Verba = miei eredi =, si alia subsequantur verba = e loro Descendenti =, ad ulteriores Institutos, & Substitutos nequeunt referri; ratio ibid. & num. 76. & 77.

76. In omni dispositione omninò vitanda est superflua verborum repetitio.

78 Verba = e loro Descendenti = æquè referuntur ad omnes heredes sive Institutos, sive Substitutos præcedenter nominatos.

79 Eadem verba, ex propria eorum significatione, potiùs ad Descendentes Institutorum, quàm Substitutorum debent referri.

80 Masculis dumtaxat vocatis, convenire iis nequeunt verba =, e loro Descendenti = æquè fœminas, ac Masculos comprehendentia.

81 Descendentium masculorum, & fœminarum vocatio facta relativè ad Testatorem, intelligenda est de Descendentibus ejus filiæ.

82 Nam fratris heredis instituti, cujus Masculi dumtaxat, & quidem primi gradus vocati sint.

83 Media ita semper interpretanda sunt, ut præcedentibus consonent, ac subsequentibus, & num. 94.

84 Masculis primi dumtaxat gradus in dispositiva vocatis, fœminarum, vel ulteriorum Descendentium vocatio elici adhuc potest ex aliis partibus.

Ut sunt prohibitiva, & privativa in casu delicti, num. 85. & 86.

85 Pars prohibitiva, sicut etiam privativa in casu delicti, Descendentes omnes æquè masculos, ac fœminas complectuntur.

88 Descendentes heredum suorum, si in aliqua testamenti parte, in omnibus contemplati à Testatore censentur.

89 Descendentium suorum nomine fuisse à Testatore appellatos Descendentes fratris, id vel amori erga istos, vel errori, ac imperitiæ ipsius Testatoris, aut Notarii tribuendum est.

90 Testatores non semper propriis utuntur nominibus, sed plerumque abusivè loquuntur.

91 Verba nonnumquam impropriè accipienda sunt, quum præsertim de Testatore agitur imperito, ac rudi.

Et maximè, si constet de solito Testatoris ea impropriè accipiendi, ibid.

92 Testator verbis = lineâ, descendentiâ, & familiâ = impropriè usus in una testamenti parte, censetur, & in aliis.

Sicque appellatione suorum Descendentium in aliis partibus intellexisse Descendentes fratris, ibid. & num. 93.

93 Descendentes ex fratre Testatoris, de istius familia dicuntur.

95 Agnationis habitâ contemplatione, etiam Descendentes à Testatoris fratre vocati censentur sub Descendentium nomine.

Hi namque verè, & propriè agnati sunt, ibid.

96 Non ita sub eodem nomine veniunt Descendentes ex Testatoris filia.

Cum isti agnati dici nequeant, ibid.

97 Præsertim, si descendant à filia illegitima.

98 Agnationis habita ratio solùm consecutivè ad exclusionem Fisci in casu delicti, rigorosam illius contemplationem non importat.

Minùsque exclusionem Descendentium ex fœminis, ac illegitimis inducere valet ultra casum illum.

99 Præsertim, si ipsæ etiam fœminæ vocatæ sint.

100 Eadem tamen sic habita agnationis ratio, declarat, Testatorem ad agnationem ipsam respexisse in quocumque casu.

101 Dictaque vocatio fœminarum intelligenda est in subsidium dumtaxat, Masculis nempe deficientibus.

Quo casu vocatæ sunt censendæ fœminæ tantum agnatæ, & durante illarum vitâ, num. 104.

102 Ordine scripturæ priùs nominati, priùs vocati censentur.

103 Alternativa inter personas, in quibus cadit ordinata Testatoris affectio, naturam disjunctivæ retinet.

Quæ gradualem, & successivum inter easdem inducit ordinem, ibid.

105 Agnationis contemplationem non excludit vocatio fœminarum, deficientibus dumtaxat Masculis.

Præsertim, si ab initio isti solùm vocati fuerint, ibid.

Contraria procedunt de agnatione literaliter non expressa, vel eruta ex conjecturis dubiis tantùm, & æquivocis, ibid.

106 Ex agnationis contemplatione exclusio sequitur illegitimorum, & ab illis descendentium.

108 In successionibus prima, & potior caussa est illa Liberorum.

Sive de legitima, sive de testamentaria dispositione agatur, ibid.

109 Successio fideicommissaria eodem ordine, quo ab intestato, deferenda est.

110 Successio, quousque in linea gravati adsunt Descendentes, continuare in illis debet.

111 Filios, & Descendentes privare iis facultatibus, in quibus nati, & educati sunt, inhumanum esset.

113 Testator dispositioni Juris, quoad ordinem succedendi ab intestato, se conformasse præsumitur.

114 Voluntati Testatoris verba non sunt præferenda.

115 Immò, ut ejus servetur voluntas, recedendum ab illis est.

116 Verba captari non debent, sed quà mente sint prolata, debet inspici.

117 Mens primariò spectanda est, etiam neglecto verborum sensu.

118 Legum, ac Tribunalium præcipua cura est in perscrutanda, atque exequenda Testatorum voluntate.

119 Eidemque contrariam interpretationem rejiciunt.

eiunt, etiam contra veriorem significationem verborum.

120 *Verborum proprietas dum attenditur, sensus veritatis plerumque amittitur.*

DOMINICUS Ursi Reatinus carens Uxore, & legitimâ prole, habens tamen duas filias naturales, nimirum Faustam Victoriam nuptam Jo: Baptistæ de Spatianis, & Sororem Mariam Cælestem Monialem, anno 1641. testamentum condidit, in quo relictis nonnullis Legatis dd. filiabus, quas omninò illis contentas esse voluit, absque eo quod quidquam aliud ab ejus hereditate consequi umquam possent, heredem universalem instituit Mutium Ursi fratrem suum, cui quandocumque decedenti substituit Aotonium Gasparem filium, & respectivè nepotem ipsius Testatoris, aliosque filios masculos post testamentum nascituros ex d. Mutio, & Antonia ejus Uxore, prohibitâ his omnibus quacumque detractione, & alienatione etiam latissimè sumpto vocabulo, eò quod voluit = *che siano, e star debbano sempre tutti, e singoli miei Beni, come sopra, che si ritroveranno nella mia eredità, sotto perpetuo, e arto fideicommisso a favore delli dd. miei Nipoti nati, e da nascere, e Descendenti miei solamente, a' quali sostituisco l'uno all'altro ad invicem vulgariter pupillariter, & per fideicommissum in qualsisia tempo, cioè il sopravivente, o sopraviventi al premoriente, o premorienti di grado in grado, sempre il più prossimo all'ultimo moriente, in stirpes, & non in capita, ut supra &c.*

Deindè exclusis per modum regulæ Religiosis omnibus, ibi = *dichiarando, che in tutte le sudette istituzioni, e sostituzioni siano sempre esclusi li Religiosi, e Religiose Claustrali, & non aliàs* =; deveniendo ad exclusionem Fisci in casu delicti, ità disposuit = *E perchè hò auto, ed hò in grande abominazione il solo pensiere, che li miei eredi, e loro Descendenti avessero da commettere alcun delitto, per il quale dovessero perdere i Beni da me lasciati, voglio perciò, e dispongo, che ipso jure, & ipso facto per un mese avanti &c. siano privati, e cadano da ogni ragione &c., e perciò in tal caso vadano detti miei Beni, come sopra hò disposto in caso della morte naturale, talmente, che il Fisco mai succeda, ne possa mai pretendere nelli miei Beni ereditarj cosa alcuna, nè meno rispetto alli frutti, movendomi a ciò non per fraudare il Fisco, ma solo per il desiderio della mia agnazione &c.* =, ut latius habetur *Sum. num.* 1.

Vitâ functo Testatore, & successivè Mutio fratre herede instituto, cum ultimo loco decesserit etiam Antonius Gaspar filius d. Mutii, & nepos Testatoris, successio delata est ad filios d. Antonii Gasparis, videlicet Jo: Mutium, Cajetanum, & Josephum, adversus quos nuper insurrexit D. Jo: Baptista Airoldus, qui, tamquam filius Claræ ortæ à supradicta Fausta Victoria filia naturali Dominici Testatoris, asserens, per obitum Antonii Gasparis Ursi ejus favore purificatam esse substitutionem in d. fideicommisso Dominici, edidit allegationem facti, & Juris impressam Bononiæ, & approbatam, atque subscriptam ab insignioribus illius Civitatis Juris Consultis, quâ dictum fideicommissum à præfatis DD. fratribus de Ursis illum vindicare posse sustineut, rogatus itaque sum ego, ut, quid in hac controversia sentiam, pro veritate dicere velim.

Et primo quidem oculorum conjectu videbatur, petitionem d. D. Airoldi coadjuvari in litera testamenti præseferente vocationem, seù substitutionem restrictam ad filios dumtaxat primi gradus Mutii fratris heredis instituti, ibi = *Instituisco erede universale Muzio Orsi mio fratello, al quale tanto se viverà al tempo della mia morte, quanto se morirà &c., instituisco, e sostituisco in suo luogo Antonio Gasparo Orsi suo figlio, e mio nipote, e altri figli maschi, che nasceranno da detto Muzio mio fratello, e d'Antonia sua moglie dopo questo mio testamento* =, ut in hypothesi similis
dispositionis restringentis vocationem ad filios
natos, & nascituros ex certo Matrimonio, quod 1
sub illorum nomine non veniant nepotes, & ulteriores Descendentes, dixit *Spada cons. 346. n. 3. & 27. lib. 2., Rot. coram Millin. decis. 373. nu. 2. & 3., in rec. dec. 505. n. 27. & 28. part. 4. tom. 3., decis. 262. num. 8. part. 17., & decis. 19 num. 6. inter impress. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. lib. 10.*, quapropter, cum deindè, prohibitâ alienatione, Testator declaraverit velle, Bona omnia manere sub arcto, & perpetuo fideicommisso = *a favore delli detti miei nipoti nati, e da nascere, e Descendenti miei solamente* = indè sequitur, quod, deficientibus filiis Mutii, Testatoris ex fratre nepotibus, nequaquam admittendi sunt filii, & ulteriores Descendentes illorum, sed Descendentes ipsius Testatoris, qualis
est D. Airoldus descendens à Fausta Victoria fi-
lia naturali ejusdem Testatoris, verbis enim illis= 2
e Descendenti miei solamente = à Testatore pro-
latis, oonnisi verè, & propriè ab ipso Testatore
descendentes comprehendi posse videntur, *Cy-
riac. contr. 455. nu. 25., Gratian. discept. 48. n. 4.,
& discept. 104. num. 18.*, nequaquam verò Tran- 3
sversales, *Rot. dec. 6. num. 20. part. 5. tom. 1., &
dec. 68. num. 16. part. 6. rec.*

Verumtamen, re meliùs, maturiùsque per-
pensâ, inspectâque mente Testatoris, in contra- 4
riam sententiam, tamquam veriorem, abeundum
esse censerem, videlicet Testatorem vocare qui-
dem voluisse Descendentes omnes Mutii fratris,
at non etiam illos Faustæ Victoriæ filiæ suæ natu-
ralis; justè idcircò repellendos à DD. de Ursis:
licèt enim vocatio in parte dispositiva ità conce-
pta sit, ut solùm filios masculos oatos, & nasci-
turos ex Mutio, & Antonia ejus Uxore gramma-
ticali sensu, ac materiali literâ comprehendere
videatur: id tamen non efficit, quin sub illa, 5
præter filios primi gradus, venire possint etiam
nepotes, & alii ulteriores Descendentes, cum &
nepos dicatur nasci de corpore Avi, & participa-
re de substantia illius, *Ruin. cons. 63. nu. 6. lib. 3.,
& alii apud Gabriel. commun. conclus. lib. 6. tit. de
verbor. significat. conclus. 1. num. 78. vers. contra-
rium*, ubi, quod, vocatis filiis natis ex filio, ve- 9
niunt nepotes ex illo, *Fusar. de substit. quæst. 327.
num. 34.*

num. 34., Rodulphin. allegat. 25. num. 19., Rota
coram Seraphin. decis.939. num.5., & coram Du-
noz. jun. decis.648. num. 7.; Descendentes quip-
7 pe omnes, veluti per quamdam continuationem,
censentur una caro cum suis Ascendentibus, ad
Textum in leg. ultim. Cod. de impuber., & aliis
substit., Paul. de Castr. cons. 410. num.4. lib.1.,
Rustic. in leg. cum Avus lib.3. cap.10. num. 47.,
& lib.6. cap.13. n.12. ff. de condit., & demonstr.,
Peregrin. de Fideicomm. art.28. nu.34. vers. quid
autem si dictum fuisset, Fusar. de substit. quaest.321.
num. 21., & confert Rota Florent. apud de Comi-
tib. decis. 57. nu. 9. & plurib. seqq., & Sac. Rota
in una Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701.
§. Et ex his & seq. coram bo. mem. Ansaldo; quod
8 faciliùs procedit, quando agitur de excludendo,
non de includendo, quia difficiliùs aufertur à
jam admissis, quàm quod non admittantur, ut
rectè in proposito observat Bald. cons. 13. lib.3.,
quem sequitur Tusch. lit. F. conclus.376. nu. 40.
& 95.

Quamobrem verba illa = che nasceranno da
9 detto Muzio mio fratello, e d.ª Antonia sua Moglie
dopo questo mio testamento = adjecta censeri pos-
sunt, vel ad excludendum filios naturales tan-
tùm, tametsi legitimatos: at numquam adhibi-
ta censeri poterunt prò exclusione nepotum, &
Descendentium verè, & legitimè natorum, ut
advertit Card. Mantic. de conject. ultim. volunt.
lib.11. tit.8. num.21. in fin., vel etiam, quate-
10 nus major vis dictis verbis tribui malit, eadem
extendi fortè possent ad excludendos filios alte-
rius Matrimonii, non verò descendentes ex fi-
liis illius Matrimonii à Testatore contemplati,
per ea, quæ tradit Ruin. cons. 63. num. 5. vers.
Nec obstat lib.3., clar. mem. Cardin. de Luca de
Fideicomm. disc. 136. num. 11., Rota coram Ot-
thobon. decis.99. num.12. & 13., in recent. decis.
230., & decis. 408. part. 12., Novum quippè
non est, quod relatio sæpè habeatur ad certas per-
11 sonas, & certum Matrimonium, non quidem,
ut dispositio restringatur ad filios dumtaxat pri-
mi gradus illius Matrimonii, sed ut demon-
strentur, & indicentur personæ Parentum, ex
quibus filii, & Descendentes procedere debent,
Fusar. de substitut. quaest.321. num.28., Rota co-
ram Dunozzet. Jun. decis.648. num. 8., coram
Merlin. decis. 206. num. 34., Coram Celso decis
176. num.22., in recent. decis.402. nu. 23. part.
9., ad ornat. clar. mem. Cardin. de Luca de Fi-
deicomm. decis.14. num.25., in Romana Juris-
patronatus 1. Junii 1708. §. Prout nec magis co-
ram Reverendissimo Aldrovando, in Romana Fi-
deicommissi de Alveris super reservatis 19. Junii
1711. §. Sed quaestionis, & §. Minimè officiente
coram Reverendissimo Crispo, & 13. Martii 1712.
§. Frustrà verò coram clar. mem. Cardin. Priolo,
in Romana, seù Interamnen. Fideicommissi super
portione Jo: Pauli 1. Aprilis 1715. §. Quin in-
definita coram R. P. D. Cerra, & in Urbanien.
Fideicommissi 13. Februarii 1716. §. In hoc itaque
coram eadem Reverendissimo Crispo; Quoties igi-
tur ex mente Disponentis conijci potest, quod
12 etiam Descendentes admitti voluerit, supra-
dicta verba, quamvis ob relationem ad causam
immediatam accepta in materiali sensu, conno-
tent filios immediatos; nihilominùs, cum ad
illos adeò non restringantur, ut necessariò alios
repellant, referri etiam possunt ad originem, 13
& causam mediatam, adeout Descendentes ul-
terioris gradus minimè excludant, benè Cupra
cons.22. num. 10., & seqq., Giovagnon. cons. 7.
num. 34., & seq., Rot. decis. 939. num. 5., co-
ram Seraphin. decis. 493. num. 3., coram Coccin.
decis.397. num.13. part.15., decis.804. num. 5.,
& seqq. part.19., decis.14. num.25. ad ornat. clar.
mem. Cardin. de Luca de Fideicomm., in Auxi-
mana Jurispatronatus 27. Junii 1701. §. Ità opi-
nandum coram bon. mem. Ansalda, in Bononien.
Fideicommissi de Roffenis 17. Martii 1702. §. Pro-
bata ex his coram bon. mem. Muto, in Avenio-
nen., seù Carpentoractem. Fideicommissi de Ter-
tullis 2. Decembris 1705. §. Nihilque magis co-
ram bon. mem. Molines, & passim in aliis, præ-
sertim mox citatis, & benè etiam in Lucana Fi-
deicommisii 14. Decembris 1708. §. Quoniam par-
ticulares cor. bon. mem. Kaunitz.

Mentem verò Testatoris eam fuisse, ut De-
scendentes quoque comprehendere voluerit, in 14
casu nostro rectè perspicitur ex parte prohibi-
tivâ, in qua satis apertè illa declarata legitur
eis verbis = ma che siano, e star debbano sempre
tutti, e singoli miei Beni &c. sotto perpetuo, &
arto fideicommisso à favore delli detti miei Nipoti
nati, e da nascere, Descendenti miei solamente =;
sive enim dicta pars prohibitiva consideretur
tamquam accessoria, dependens, & consecuti-
va ad fideicommissum ordinatum in casu obi-
tus, sive accipiatur tamquam independens, &
per se stans, semper ex illa clarè resultat perpe-
tuum fideicommissum, & vocatio omnium
Descendentium, utpotè expressa verbis illis =
sotto perpetuo, ed arto fideicommisso à favore delli
detti miei Nipoti nati, e da nascere, e Descen-
denti mei solamente =, nam in primo casu, quo
nempè prohibitio sit merè accessoria, & depen- 15
dens, licèt præcedens fideicommissum exten-
dere nequeat, rectè tamen declarat, illud com-
prehendere personas in ipsa prohibitione expres-
sas, Honded. cons.4. num. 13. vol.2., Fusar. de
substitut. quaest.683. num. 12. 20., & 23., Sa-
miniat. contr. 126. num. 10., benè Rota coram
Coccin. decis.2100. nu.5. & 10., & decis. 2122.
num.6. 9. & 10., coram Cels. decis. 228. num.
13., coram Merlin. decis.128. num.30., in Man-
tis. ad clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm.
decis.18. num.9., & apud Palm. decis.263. num.
75., & 77. tom.1., & in proximis terminis de
parte conditionali dictum fuit in Romana præ-
tensæ Immissionis 13. Maii 1720. §. Quamquam
verò coram R. P. D. de Gamaches, ubi aliæ con-
cordantes. In alio verò casu, quo prohibitio sit
independens, per eam ordinatum, atque con-
stitutum dicendum erit novum fideicommissum 16
etiam ultra personas præcedenter vocatas, ut,
per Text. in leg. Cum Pater 79. §. Dulcissimis ff.
de legat. 2., relatis concordantibus, firmant,
Fusar. de substitut. quaest.683. num.15., & seqq.,
& cons.169.

& cons. 169. num. 63., Peregrin. de Fideicomm.
art.17. num. 38., Rot. Lucan. apud Palm. decis.
263. num.77. tom.3., Rota nostra coram Cerro
decis.65. nu. 19., coram Merlin. decis. 228. num.
32., coram Otthobon. decis.258. nu.7., & seqq.,
in recent. decis. 193. num. 3., & 8. part. 1., de-
cis.166. nu.3., & seqq. part.17., decis.89. num.
2., & 3. part.19., in Mantis. ad clar. me. Car-
din. de Luca de Fideicom. decis. 17., & 18. utro-
bique num. 9. & 10., & in Imolen. Fideicommis-
si 10. Maii 1717. §. Absque eo quod coram R. P.
D. Corio.

Nilque turbat, partem prohibitivam loqui
de Descendentibus ipsius Testatoris, quales di-
17 ci non possunt nepotes, & Descendentes Mutii.
Nam, si vera intelligentia, & significatio ver-
borum non aliundè capienda est, quàm ex vo-
luntate Testatoris, & ex sensu, in quo ab illo
adhibita, ac accepta fuerunt, ut, relatis con-
cordantibus Juris nostri locis, dixit Rota in Ro-
mana Primogenituræ de Salviatis super jocali-
bus, & tabulis pictis 22. Martii 1706. §. 20., &
28. Junii ejusdem anni §.12., & 13. coram bon.
mem. Molines, & prò ea assequenda spectandæ
18 sunt circumstantiæ, & tempus, quo ille dispo-
suit, ità quidem ut, si verba talibus circum-
stantiis, & tempori adaptari nequeant, refe-
renda sint ad alia tempora, casus, & personas,
ut optimè considerat bon. mem. Fattinell. resp.
41. num. 7. §. Verùm opus non est, vers. ideò il-
la, Rota in Romana, seù Januen. Dotium 1. Fe-
bruarii 1709. §. Quod autem coram Reverendissi-
mo Aldrovando, & in Lucana Fideicommissi de
Barsottis 28. Martii 1710. §. Manifesta coram
Reverendissimo Crispo.

Inde sequitur, quod, cum Testator in casu
19 nostro neque priùs, neque post conditum te-
stamentum filios, & Descendentes legitimos
habuerit, nec verisimiliter illos esset umquam
habiturus; vocando idcircò Descendentes suos,
intellexisse censetur de Descendentibus Mutii
fratris heredis instituti, quos veluti suos plerum-
20 que respicere, & diligere solent Testatores illi,
qui propriis Descendentibus carent, Altograd.
cons. 46. num. 21., & cons. 95. num.116. lib.2.,
clar. mem. Cardin. de Luca de Fideicomm. disc 25.
num.17., & disc. 82. nu. 12., & disc.115. num.
8., & disc. 146. num.11., Rota in Mantiss. ad
eumdem de fideicommis. disc. 1. num. 19., & de-
cis.2. num.29., & in Ferrarien. Fideicommissi 4.
Julii 1721. §. Etiamsi cor. Reverendissimo Lan-
cetta, quibus consonat Rota in Romana Primogeni-
turæ de Capizucchis 15. Martii 1720. §. Animad-
vertebant cor. eodem.

Idque confirmatur illo non absimili exemplo,
vocationis videlicet descendentiæ alicujus perso-
21 næ, quæ si verificari non possit in illius descen-
dentia effectiva, vocata intelligetur descenden-
tia contentiva, ut dixit Rota coram Bichio decis.
138. num.18., coram bon. mem. Emerix Jun. de-
cis. 1335. num.12., in recent. decis. 1213. num.
17., & seqq., & decis.214. num.14. part.9. tom.
1., in Meliten. Patrimonii 17. Martii 1702. §.
Quod autem coram Eminentissimo D. Card. Scot-
ta, & in Romana Jurispatronatus 1. Junii 1708.
§. Ex quibus, & seq. coram Reverendissimo Al-
drovando, & probat Fusar. de substitut. quæst.
330. num.4., ubi, quod posterorum appellatio- 22
ne veniunt Transversales, quando dispositio non
poterat sortiri effectum in Descendentibus, ut
etiam quæst.332. num.3. ait, quod, vocato semi-
ne alicujus, veniunt Tranversales, quando dis- 23
positio non potest verificari in Descendentibus,
quæstion. 335. num.2., idem sensit, vocatâ pro-
geniè alicujus, quæst.336. num. 3., ubi de prole
vocata, & quæst. 337., ubi de stirpe, & quæst.
351. num. 33. vers. confirmatur, ubi de omni-
bus prædictis: & meliùs ad rem nostram firma-
vit Rota decis.193. nu.10. part.1. rec. ibi = Unde,
cum Testator de tempore conditi testamenti, nec
haberet filios legitimos, nec spem illos procreandi, 24
sed tantummodò Dorotheam filiam naturalem, cui
prò sua dote scuta 2000. legavit, & vocasset ad
fideicommissum istud Masculos descendentes de sua
agnatione, evidenter constat, non intellexisse de
suis Agnatis effectivè, & specificè, sed generi-
cè, & contentivè, itaut vocaverit Descendentes
agnatos de sua domo, & gente Lambertinorum,
quantumcumque transversales; quod comprobatur
ex eo, quod, cum careret filiis, & Descendenti-
bus masculis de sua linea, instituit sibi heredes uni-
versales Annibalem fratrem, & Cæsarem ex fra-
tre nepotem &c. =

Quæ quidem decisio etsi deindè revocata fue-
rit, ut patet ex decis.300. ejusdem part. 1., non
fuit tamen ab illa recessum in ea parte, quæ fir- 25
mat comprehensionem Transversalium sub no-
mine Descendentium masculorum de agnatione
ipsius Testatoris, sed solùm in eo, quod respi-
cit comprehensionem aliorum Transversalium
de agnatione, præter illos de linea, & descen-
dentia heredum institutorum, ad quos dumta-
xat vocationem restringi, dictum fuit in secunda
decisione, cum in prima indistinctè responsum
fuisset prò inclusione omnium Agnatorum col-
lateralium. Neque verò motivum comprehen-
dendi Transversales sub nomine Descendentium
masculorum de agnatione ipsius Testatoris, illud
fuit quod nimirum Transversales quoque, tam-
quam agnati, sub dicta vocatione propriè inclu-
derentur: nam potiùs in dictis decisionibus suppo- 26
situm fuisse videtur, agnationem vocatam cum
pronomine ipsius relativè ad Testatorem, re-
stringi ad Descendentes ejusdem, ut observat
Mastin. de confisc. quæst. 29. num. 18., & notat
Fusar. cons. 169. num. 37., & duobus seqq., &
num. 51., in quibus locis ostendit, quod, si Te-
stator in casu illarum decisionum 193., & 300.
part. 1. rec. habuisset Descendentes, illi tan-
tum vocati intelligi debuissent; ratio itaque sic
decidendi ea fuit, quod dispositio verificari non 27
poterat in Descendentibus Testatoris, ut, decla-
rando dictas decisiones, præcisè tradit Fusar. dict.
cons.169. num.32., ibi = Et quamvis in fideicom-
misso de Lambertinis, de quo Rota dicta decis.
193., & 300. part.1., rec., sub nomine Descen-
dentium de casata, & agnatione ipsius Testato-
ris fuerint comprehensi Transversales agnati, non 28
tamen

tamen dicit Rota, quod veniat ex propria signifi-
catione verborum, cum sit valdè singulare, & in-
solitum significare Agnatos de domo per nomen
Descendentium, quod poni solet ad differentiam,
29 *& distinctionem Collateralium: sed, cum Testator*
ille non haberet, nec speraret Descendentes, &
volens fideicommissum constituere inter Agnatos
suos de Lambertinis, eos vocasset sub nomine De-
scendentium de domo sua, necessariò, postpositâ
omni disputatione, de verborum propria significatio-
ne, debuerunt ea verba intelligi de Agnatis trans-
versalibus, & sola disputatio fuit, an omnes A-
gnati dictæ familiæ successivè fuerint vocati, an
verò soli Descendentes fratrum, & nepotum Te-
statoris, quos instituerat heredes = & sequitur
num.37. vers. in casu tamen, & vers. Dum igi-
tur, ubi, quod talis interpretatio fuit necessa-
ria, ex quo Testator non habebat Descenden-
tes, ad quos possent dicta verba restringi, *&*
num.38., & 39., & num.51., & 52., & ali-
bi, idem *Fusar. de substitut. quæst.362. sub num.*
9. vers. = *hac autem secunda opinio locum haberet*
quando dispositio Testatoris non potuisset à princi-
pio verificari in Descendentibus =.
Rectè itaque *decisiones* prædictæ 193., & 300.
30 *part.1. rec.* locum sibi vindicant in nostra hypo-
thesi, in qua similiter dispositio verificari non
potest in Descendentibus Testatoris, ideoque
necessariò intelligenda est de Descendentibus
Mutii fratris, tametsi verbo = *descendenti* = ad-
jectum fuerit nomen possessivum = *miei &c.* =,
31 quia Transversales quoque sub illo comprehen-
duntur, quoties refertur ad Testatorem, qui
Descendentes non habebat, *Fusar. dict. cons.169.*
num.38., & seqq., Mantic. de conject. lib. 8. tit.
12. sub num. 20. vers. sed ego, Peregrin. de fi-
deicomm. art.22. num.26., vers. contrà verò, &
alii apud Rot. dict. decis.213. num.27. part.9. rec.
tom.1., ibi = *cujus nuncupatio, non obstante verbo*
illo possessivo = *suoi* = *comprehendit Transversa-*
les, quando, ut in casu nostro, refertur ad Fun-
datorem, qui Liberos suscipere non poterat =, ob il-
lam sanè validissimam rationem, quia nimirum
32 verba intelliguntur de facto, & impropriè,
quando aliter intelligi non possunt, ut in specie
notat *Fusar. de substitut. quæst.332. num.4., &*
quæst.351. num.35. cum concordantibus ab ipso re-
latis.
Frustraque objiceretur, nostrum Testatorem
habuisse filiam naturalem jam nuptam, ex qua
vel habebat, vel sperare poterat Descendentes,
in quibus verificarentur verba illa = *e Descenden-*
ti miei solamente =, ideoque nulla urgeat necessi-
tas illa impropriè accipiendi, & referendi ad
Descendentes Mutii fratris, objectio namque
isthæc facilè submovetur, demonstrando, sub
nomine Descendentium suorum hic à Testatore
33 expressorum, neque ex mente Juris, neque ex
voluntate ipsius Testatoris comprehensos dici
posse Descendentes Faustæ Victoriæ filiæ natu-
ralis ejusdem Testatoris: non quidem ex mente
34 Juris, quia, juxtà illam Descendens dici non
potest, qui habet principium vitiosum, & infe-

ctum, argumento *Textus in leg. filium eum de-*
finimus 6. ff. de his, qui sunt sui, vel alien. Jur.,
& in leg. ultim. ff. de jur. delib., & in leg. final.
Cod. de natur. liber., ubi, quod ex tali nascen-
di origine, nulla causetur legitima consequen- 35
tia, nec linea, *Cephal. cons.581. num. 32., Me-*
noch. cons.318. num.28., & seqq., Tiraquell. de
Jur. Primogen. quæst. 12. nu.13., Cyriac. contr.
8. num.21., & seqq., & num. 33. & 91., ubi,
quod in Descendentibus ex illegitima persona
non adest aliquis gradus cognationis cum Avo, 36
Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 11. tit. 12.
num. 33., ubi, quod ex infecta radice fructus
non nascitur, & iccircò nepotes legitimi ex fi- 37
lio naturali non habentur prò nepotibus Avi,
sed potiùs reputantur prorsus Extranei, *Trenta-*
cinq. cons. 34. num. 14. vol. 1., ubi, quod De-
scendentes legitimi ex filia spuria non dicuntur 38
nepotes, nec pronepotes, quia non habent sti-
pitem, nec faciunt lineam, benè *Rot. decis.214.*
num.3., & 4. part.9. rec. tom. 1. ibi = *qui autem*
habet principium vitiosum, non potest dici Descen-
dens, ut benè responderunt &c., nec nepotes legi-
timi ex naturali filio habentur prò nepotibus Avi,
sed potiùs reputantur prorsus Extranei, Capra
cons. &c. = Immò verò omittendum non est,
quod, etiamsi ageretur de Descendentibus ex
filia legitima; nihilominùs non desuut Docto- 39
res censentes, illos non dici Descendentes Avi
materni, ut apud *Fusar. de substitut. quæst.325.*
num. 4., qui, licèt dictam sententiam absolutè
non probet, attamen *num.5.* dicit, illam com-
muniter esse receptam, quum agitur de prone- 40
pote, vel ulteriori descendente ex filia, ut in
casu nostro, licèt enim nepos dici posset Descen-
dens Avi materni, non tamen idem de prone-
pote dicendum esset, *Menoch. cons.774. num.6.,*
& cons. 879. num. 19., maximè, quando, ut 41
hic, vocati sunt Descendentes ab ipso Testato-
re; Etsi enim tali casu nepos ex filia venire pos-
se dicatur, non tamen venirent ulteriores quo-
que Descendentes, ut, ex *Menoch. dict. cons.878.*
num.14. vers. secundò accedit, tradit *Fusar. dict.*
quæst.325. num.5.
Minùs verò Descendentes prædicti compre-
hensi dici possunt ex voluntate Testatoris: ille 42
enim Faustam Victoriam filiam suam naturalem
apertis verbis exclusam ab hereditate, sua ibi =
volendo, che non possa pretendere altro dalla mia
eredità, eccetto la legitima, ancorchè de jure non
li si dovesse &c. =, noluit certè comprehendere in
substitutione facta de Descendentibus suis, ex 43
deductis per *Fusar. de substitut. quæst. 311. num.*
95., & quæst.325. num. 17., Barbos. appellat.
70. num.16., Andreol. contr.251. num.23., Ro-
ta coram Arguell. decis.32. num.57., apud. Mi-
chelor. de fratrib. decis.18. num.11. in fin., in re-
cent. decis.232. num.14. part.19., ex quo sequi-
tur, multò certè minus comprehendere voluisse 44
Descendentes illius, quoniam, radice exclusâ,
exclusi censentur omnes, qui germinantur ab il-
la, *Bald. in leg. maximum vitium num. 2. vers.*
prætereà ista neptis, de liber. prateerit., Roman.

conf. 40. *num.* 4., qui dicit, hanc esse firmam,
45 & communem conclusionem, etiamsi quis ve-
lit succedere ex persona sua, *Ruin. conf.* 18. *num.*
9. *vol.* 3., *Cephal. conf.* 581. *num.* 34., *Dec. conf.*
85. *in fin.*, *Menoch. de præsumpt. lib.* 4. *præsumpt.*
79. *num.* 25., *Tiraquell. de jur. Primogen. quæst.*
12. *num.* 16., *Mantic. de conject. lib.* 11. *tit.* 12.
num. 33., *& seqq.*, *& præsertim num.* 36., ubi,
46 quod descendentes ab eo, qui non fuit à Testa-
tore prælatus, neque vocatus, multò minùs vo-
cati, & prælati dicendi sunt, *Torr. de Primog.*
part. 2. *quæst.* 53. *num.* 24., ubi, quod, excluso
uno, exclusi censentur omnes ab eo descenden-
47 tes, *Rota decis.* 542. *num.* 1. *part.* 1. *recent.*, *& de-*
cis. 214. *num.* 2. *part.* 9. *tom.* 1.; non debent enim
filii, & Descendentes remotiores esse melio-
48 ris conditionis, quàm mater, argumento *Text. in*
leg. si viva matre Cod. de Bon. matern., *Card. de*
Luca de Fideicommis. disc. 24. *num.* 4., ubi ad-
ducit vulgarem regulam, quod, infectis primiti-
49 vis, infecta censentur etiam derivativa, & do-
cent *Roudens. conf.* 35. *num.* 96. *lib.* 2., *Peregrin.*
conf. 23. *num.* 14., *&* 25. *lib.* 4., *Mantic. de con-*
ject. lib. 11. *tit.* 14. *num.* 20., *Simon. de Pret. de*
interpret. ultim. volunt. lib. 1. *interpret.* 1. *dub.* 4.
solut. 4. *num.* 2., *Palma alleg.* 387. *num.* 4., *Baitell.*
decis. 1. *num.* 37., *& decis.* 63. *num. fin.*, *Rota*
coram Seraphin. decis. 1438. *num.* 8., *&* 9., *&*
coram Bennecasa decis. 207. *num.* 13., ideoque, ex-
clusis proximioribus cognitis, & magis dilectis,
50 multò magis exclusi præsumuntur remotiores
incogniti, & minus dilecti, *Peregrin. de Fidei-*
comm. art. 25. *num.* 22., *&* 44., *& art.* 26. *num.*
2., *clar. mem. Cardin. de Luca de success. disc.*
14. *num.* 7. *in fin.*, *& de fideicommis. disc.* 231.
num. 8. *in fin.*, *Cyriac. contr.* 174. *num.* 29., *&*
seq., *Rocc. disput. jur. select. cap.* 27. *num.* 16.,
Mantic. de conject. lib. 8. *tit.* 8. *num.* 16., *Fusar.*
de substitut. quæst. 320. *num.* 45., *Rot. Lucan. in-*
ter collect. per Pulm decis. 262. *num* 20. *tom.* 3.,
Rot. nostra decis. 205. *nu.* 20. *part.* 6., *decis.* 170.
num 13., *decis.* 211. *nu.* 17., *& decis.* 308. *num.*
24. *part.* 14., *& in Mantiss. ad clar. mem. Card.*
de Luca de Fideicomm. decis. 18. *num.* 7., *coram*
Mantic. decis. 305. *num.* 1., *decis.* 319. *num.* 6., *&*
decis. 351. *num.* 4., *& seqq.*, *coram Duran. decis.*
326. *nu.* 12., *& seqq.*, *& coram Bich. decis.* 112.
num. 20., *in Fulginaten. successionis quoad Claro-*
linam 1. *Julii* 1709. *§. Hoc autem coram bon. me.*
Molines, *& in Romana, seù Viterbien. Fidei-*
commissi 7. *Junii* 1717. *§. Supervacaneum coram*
R.P.D. Corio.

A quibus sanè regulis, etsi non inficier, re-
51 cedi posse ob contrarias conjecturas, quæ sua-
deant, Testatorem, turbato naturali ordine,
ad remotiores, postabitis proximioribus, pro-
gredi voluisse, vocando nimirum filios, & de-
scendentes ex matre, & persona alioquin ex-
clusa: attamen istiusmodi Testatoris voluntas
in nostro casu satis probata dici nequit ex eo
52 dumtaxat, quod, cum aliquando vocati sint
Descendentes ipsius Testatoris, isthæc eorum
vocatio verificari non possit, nisi in descenden-
tibus à filia exclusa; probatio enim indè desum-
pta, tamquam peccans vitio petitionis principii, 53
rejicienda omninò est, ex *Casanat. conf.* 50. *nu.*
22., *Rota in Romana, seù Reatina Fideicommis-*
si 2. *Decembris* 1697. *§. Hæc enim argumenta co-*
ram clar. mem. Cardin. de la Tremoille., suppo-
suit enim, Testatorem, qui non habebat, nisi
Faustam Victoriam filiam suam naturalem, no-
mine suorum Descendentium, de illius filiis in-
tellexisse, quando id est, in quo præsens quæ-
stio vertitur: in qua quidem quæstione tot argu-
mentis demonstramus, Testatorem carentem
Descendentibus legitimis, & naturalibus, no-
mine Descendentium suorum intellexisse de
Descendentibus à Mutio fratre herede instituto,
non autem de Descendentibus à filia naturali ex-
clusa, qui, ut mox dictum est, verè, & pro-
priè non dicuntur Descendentes ipsius Testatoris, 54
sed habentur tamquam Extranei; proindeque
verisimile non est, Testatorem voluisse, eos 55
præferri Consanguineis descendentibus ex fratre,
quem heredem instituit, *Rot. decis.* 213. *num.*
21. *part.* 9. *recent. tom.* 1.; Si enim voluntas eli-
cienda est ex dilectione, *leg. Aurelius* 29. *§. Ti-* 56
tius ff. de liber. legat., *Corn. conf.* 62. *num.* 8.,
Menoch. de præsumpt. lib. 4. *præsumpt.* 16. *num.*
1., *&* 2., *Rota coram Zarat. decis.* 19. *num.* 1.,
decis. 266. *num.* 7. *part.* 1. *rec.*, *& in Implcn. Fi-*
deicommissi 10. *Maii* 1717. *§. Junctis coram R.*
P.D. Corio.

Hæc profectò longè major fuit ergâ fratrem,
ejusque filios heredes institutos, quàm ergâ fi- 57
liam, tum quia illam excluserat, & particula-
ribus dumtaxat relictis honoraverat, ut, per
Text. in leg. si filium §. Sed etsi portio ff. de legat.
præstand., considerant *Mantic. de conject. ultim.*
volunt. lib. 6. *tit.* 11. *nu.* 24., *Rot. decis.* 453. *num.*
4. *part.* 1. *recent.*, *& in Maceraten. Legatorum*,
& Fideicommissi 18. *Junii* 1710. *§. Neque ultra*
coram bon. mem. Ansaldo, tum etiam quia, cum 58
illi essent legitimi, & naturales, ergâ eosdem
semper major præsumebatur Testatoris affectio,
quam ergâ nepotes, utpotè natos ex filia na-
turali, ex notatis per *Fusar. de substit. quæst.* 468.
nu. 24., *&* 25., *Rot. cor. Carill. decis.* 266. *num.*
6., *& decis.* 58. *nu.* 4. *part.* 1. *rec.*

Nec prædilectio hujusmodi restricta censeri
potest ad Mutium fratrem, ejusque filios heredes
institutos dumtaxat, sed continuare censetur 59
etiam in omnes posteros, & Descendentes, ducto
argumento à *Textu in leg. cum Avus ff. de con-*
dit., *& demonstrat.*, *& in leg. cum acutissimi Cod.*
de Fideicom., *in leg. Lucius ff. de heredib. instit.*,
& in leg. quoties ff. de usufruct., *Bellon. jun. conf.*
17. *num.* 88. *& seq.*, *Fusar. conf.* 19. *num.* 7. *vers.*
similiter, *Menoch. conf.* 680. *n.* 27. *vol.* 7., *Hon-*
ded. conf. 57. *num.* 40. *lib.* 1., *ubi alii*, *Venturin.*
conf. 48. *num.* 37., *ubi ex Amat. resol.* 10. *nu.* 90.
ait, quod præsumitur magis dilexisse quemcum-
que sibi remotissimum de linea, in qua fideicom- 60
missum ingressum sit, quàm quemlibet sibi pro-
pinquissimum, etiam filium primi gradus, quod
anteà dixerat *Fontanell. decis.* 35. *num.* 16., *& se-*
qui-

quitur Saminiat. contr.103. nu.36. & seq. tom.2., Peregrin. de Fideicom. artic.27. num.15., Marta de success. legal. part.4. quæst.21. artic.16. n. 20., Torr. de Primog. Ital. part.1. cap.6. num. 37., & cap.12. num. 2., Rot. coram Merlin. dec. 520. sub num. 20., vers. quemadmodum enim, coram Cerro dec.885. num.15. & seqq., inter impress. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. dec.14. n.6., in Perusina Fideicommissi 20. Februarii 1713. §. Nil penitùs, & 8. Aprilis 1715. §. Quod procedit coram Illmo D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore, & 15. Junii ejusdem anni §. Absque eo quod coram R. P. D. Cerro. & in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Junii 1719. §. Parùm officiente coram Rmo Crispo Archiepiscopo Ravennaten., & in Cavallicen. Immissionis, seù Primogenituræ 21. Junii 1720. §. Imò verò coram R. P. D. de Gamaches.

Præsumptio verò isthæc minimè eliditur ex
eo, quod Testator post Mutium fratrem, ejusque
filios vocaverit suos Descendentes: ille enim,
61 tamquam propriam, considerasse videtur fami-
liam, & descendentiam fratris, nedum quia, ut
mox dicebatur, illum heredem instituit, filiam
verò exclusit, ut rectè in proposito advertunt,
Fusar. d. cons.169. num.38. vers. quam Testator,
quasi suam effecerat, illam instituendo =, & n.39.
& 51. vers. quam propter vocationem tantùm de ea
factam, & sic fictè, & impropriè Testator videba-
tur suam fecisse =, & nu.52. & 53., ibi = *quia etsi*
de illa non esset, suam tamen fortè credidit effecis-
se per d. institutionem =, benè *Rot. in Romana Fi-*
deicommissi de Naris impress. post cons.170. ejus-
dem Fusar. n. 12., ibi =, *Quod autem Testator re-*
spexerit familiam Sabbæ, patet primò, ibi = *& re-*
manere velle in familia sua de Naris, quod ver-
bum = sua = videtur intelligendum de ea, quam
Testator elegit per institutionem filiorum Sabbæ =,
& num. 13. & seqq. usque ad fin., & decis. 193.
sub num. 10. vers. quod comprobatur part. 1. rec.:
62 Verum etiam, quia ipse nullam habens fami-
liam effectivam, & descendentiam legitimam,
ergà quam peculiari affectione motus censeri pos-
set, omninò contemplatus dici debet familiam,
& descendentiam fratris heredis instituti, ad tra-
dita per *Ruin. cons. 149. num. 8. lib. 2., Cephal.*
cons.600. num. 15. & seqq., Bellon. jun. cons. 11.
num.55., Rota coram Bich. decis.138. num.17. &
18., in rec. dec.213. n.17. & seqq. part.9. tom.1.,
& in Tyburtina Fideicommissi 8. Februarii 1706.
§. Et ob id coram bon. mem. Ansaldo; maximè,
63 quia = *sua* = poterat aliquo pacto appellari, tam-
quam derivans à Patre ejusdem Testatoris, ut pro
faciliori comprehensione Transversalium adver-
tit *Fusar. cons. 19. sub num. 7. vers. = respondetur*
quod & in illo casu = Massin. de confiscat. quæst.29.
num. 18. vers. = maximè cum simus in Transversa-
libus descendentibus à Patre ejusdem Testatoris =,
Peregrin. decis.134. nu.13., Rot. dec. 300. n. 21.
vers. & ex eo videbatur part. 1. rec.

At verò, si Testator familiam, & descenden-
tiam fratris habuit pro sua, indè fit, quod ex vo-
catione *Descendentium suorum*, non solùm mini-
mè cesset præsumpta dilectio ergà omnes De-
scendentes fratris: verùm præterea eorum favo-
re hæc fortius urgeat: quippe censetur, Testa-
torem nomine *Descendentium suorum* non de
aliis intellexisse, quam de Descendentibus fra-
tris, quos, si non per naturam, saltem per affe- 64
ctionem fecerat suos, vel pares illis, *Decian.*
cons.26. num.28. lib.2., Rot. dec. 266. n.7. part.1.
rec., ibi = *Testatoris affectio fecit illos pares istis =*,
& idcircò haberi debent perindè, ac si ex ipso Te-
statore geniti fuissent, ut benè firmat *Rot. d. de-*
cis.266. num.7. part. 1. rec., adeout idem prorsùs
de illis judicandum sit, quod de veris Descenden- 65
tibus judicaretur; fictio etenim in casu ficto idem
operatur, ac veritas in casu vero, ut, generali-
bus omissis, benè ad rem nostram admonent *Pa-*
ris. cons.22. num.38. lib.2., & cons.118. num. 32.
lib.4., Ruin. cons.86. num.14., & cons.115. n.17.
& 18. lib.3., & optimè firmavit Rot. d. decis.266.
nu.7. & 8. part.1. rec., & in d. Imolen. Fideicom-
missi 10. Maii 1717. §. Junctis, & §. Rursus co-
ram R.P.D. Cerro.

Certoque certiùs interpretatio isthæc favore
Descendentium ex fratre recipienda videtur in
nostra hypothesi, quia Testator post prohibitam
alienationem, & explicatum votum conserva-
tionis Bonorum sub perpetuo, & arcto fideicom-
misso = *a favore delli detti miei nipoti nati, e da*
nascere, e Descendenti miei solamente =, ita im-
mediatè subdit = *a' quali sostituisco l'uno all'altro*
ad invicem, vulgariter, pupillariter, & per fidei-
commissum in qualsisia tempo, cioè il sopravivente,
o sopraviventi al premoriente, o premorienti di gra-
do in grado sempre il più prossimo all'ultimo mo-
riente, in stirpes, & non in capita &c. =, si igitur
Testator, ut dicta verba demonstrant, nepotes 66
æquè, ac Descendentes inter se reciprocè substi-
tuit, voluitque, successionem deferri = *di grado*
in grado, sempre il più prossimo all'ultimo morien-
te = certè dici debet, nepotibus prædictis succe-
dere voluisse filios, & Descendentes ipsorum,
non verò descendentes ex filia naturali ipsius Te-
statoris, nam, si à nepotibus ex fratre, neglectis
eorumdem filiis, successio transitura fuisset ad
nepotes, & descendentes ex filia, jam non atten-
deretur proximitas gravati, quam ceteroquin
Testator omninò attendi voluit, verbis illis = *di*
grado in grado sempre il più prossimo all'ultimo mo-
riente = nec daretur successio de gradu in gra- 67
dum, quæ verificatur solùm de filio in filium, &
de Descendente in Descendentem, *Rota in Ro-*
mana Primogenituræ de Salviatis super jocalibus,
& tabulis pictis 22. Martii 1706. §.26., & 28. Ju-
nii ejusdem anni §. 17. coram bon. mem Molines,
cum aliis in Romana Primogenituræ de Capiauc-
chis 15. Martii 1720. §. Animadvertebant coram
Rmo Lancetta.

Rursus in alia testamenti parte Testator, pro-
videndo casui delicti, clarissimè supposuit, præ-
cedenter vocasse Descendentes Mutii, dum ipsos
quoque tali casu privatos esse, declaravit, verbis 68
illis =, *e perchè hò avuto, ed hò in grande abomina-*
zione il solo pensiere, che li miei Eredi, e loro De-
scendenti avessero da commettere alcun delitto &c.,
voglio perciò, e dispongo, che &c. per un mese
avan-

avanti &c., stato privati, e cadano &c. =, qua-
69 propter, si privatio supponit habitum, & præ-
cedentem adquisitionem, quæ sine vocatione
dari non potest, *Cephal. cons.93. num. 8., Fusar.
cons.169. num. 107. & seqq., & num. 115., Al-
tograd. cons.104. num. 21. lib.2., Ruin. cons. 111.
num 9. & seq. lib. 2., Cyriac. contr. 96. num. 50.
& seqq., Magon. decis. 56. num. 9., Ferentill. ad
Buratt. decis. 721. circa fin., Rot. apud Torr. de
pact. futur. success. decis. 180. num. 15., in rec.
decis.75. num.5. part.16., dec.320. n. 4. part. 17.
ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Testament.,
decis.18. n.13., & de Fideicom. decis.109. n.14.,
& decis. 110. num. 5., & in Mantiss. ad eumdem
Card. de Luc. de Fideicom. decis.85. n. 27. & 28.*,
ex hoc planè evincitur vocatio omnium Descen-
70 dentium Mutii, ejusque filiorum, in dubium
enim revocari nequit, quin Testator hic nomine
suorum heredum intellexerit de Mutio, ejusque
filiis, ideoque, postea subdendo = *e loro Descen-
denti* =, comprehendere voluerit omnes Descen-
dentes ab illis; nam, quoties in ultimis volunta-
71 tibus sit mentio heredum, regulariter intelligitur
de primis heredibus institutis, prout sunt in casu
nostro Mutius, ejusque filii, non autem de se-
72 cundis, & ulterioribus substitutis, qui propriè
heredes non sunt, *Zanch. in leg. heredes mei §. Cum
ità num. 116 ff. ad Trebell., Menoch. cons. 121.
num.29., & cons.610. num.6., Alexand. cons.37.
num. 5. lib. 1., Fusar. cons. 98. num. 7., & duob.
73 seq.*, ubi, quod est verissima opinio, *& de sub-
stit quæst.353. nu. 2., Tiraquell. in tract. le mort
saisit levi &c., part.2. declarat. 9. num.4., Man-
tic. de conject. ultim. volunt. lib.8. tit.14. nu.20.,
Peregrin. de Fideicom. art.32. num.83., Rot. dec.
349. num.11. part. 19. rec. tom. 1.*

Et in hoc sensu reverà accepta fuisse in casu
74 nostro verba illa = *miei eredi* =, suadet nedum
propria, & naturalis eorumdem verborum signi-
ficatio, juxtà quam illa semper intelligenda, &
interpretanda esse, dummodò voluntas non re-
pugnet, per *Text. in leg. non aliter ff. de legat.3.*,
docuerunt *Menoch. d. cons. 610. num. 5. & 6., &
de præsumpt. lib.1, præsumpt.28. nu. 7., Fusar. d.
cons.98. num. 7., Marc. Antonin. variar. resolut.
lib.1., resol.4. num. 9., Card. Mantic. de conject.
lib.3. tit.4. nu.15., Castill. controver. Jur. lib. 5.
cap. 131. num. 7., Mangil. de imputat. quæst. 77.
n.88., & alii plures cumulati apud Thabor. axiom.
Jur. lib.19. c. 11. axiom. 25.*, verùm etiam con-
firmat urgens illa animadversio desumpta ex ra-
tione vitandæ ineptitudinis, & superfluitatis, quæ
75 alioquin sequeretur, admissâ illâ contrariâ in-
terpretatione, quâ nimirum verba prædicta æquè
ad omnes vocatos non minùs institutos, quàm
substitutos referrentur; cur enim postea Testator
adjecisset illa alia verba = *e lora Descendenti* =, si
omnes tàm institutos, quàm substitutos jam ex-
presserat præcedenter nomine suorum heredum;
ut igitur evitetur hujusmodi verborum ineptitu-
76 do, & superflua repetitio, in omni dispositione
fugienda, *leg.86. ff. de hered. instit., leg.80. ff. de
condit., & demonstrat., Thabor. axiom. Jur. lib.
9. cap.65. axiom.1., Rot. dec. 354. n.35. part.11.
rec., & in Lucana Fideicommissi 14. Decemb. 1708.
§. Talis profectò coram bon. mem. Kaunitz, & in
Romana Primogenituræ de Capizuechis 7. Junii
1720. §. Tantum abest coram Rmo Lancetta, &
priùs 11. Martii ejusdem anni §. Hic intellectus
coram eodem*, dicendum est, priora verba = *miei
eredi* = referri ad heredes institutos dumtaxat,
Mutium nempè, & ejus filios, posterioribus ve- 77
rò verbis = *e loro Descendenti* = descendentes
tantummodò à Mutio, ejusque filiis connotari.

Verum, tametsi verba illa = *miei eredi* = in
nostra hypothesi æquè referri dicerentur tàm ad
heredes institutos, quàm substitutos, non indè
tamen sequeretur, ut in contraria allegatione as-
seritur, quod illa alia verba, quæ sequuntur = *e
loro Descendenti* = minimè comprehendant de-
scendentes ab heredibus institutis, sed solum
descendentes à substitutis, aut enim pro substi-
tutis accipiuntur filii Mutii, & en, quod cla-
rum est, Descendentes illorum esse comprehen-
sos; aut pro substitutis intelliguntur Descenden-
tes Faustæ Victoriæ, ut ex adverso contenditur,
&, præter quam quod, ut ex jam dictis constat,
& clarius patebit ex infra dicendis, Descendentes
Faustæ Victoriæ nullo pacto vocati fuerunt, ces-
sat ulterius quælibet difficultas, eò quod semper,
& quocumque casu, nomine heredum veniunt
indubiè Mutius, & ejus filii heredes instituti,
licèt etiam fortè alii venire possent, ideoque de-
scendentes quoque ab ipsis omninò comprehensi
dici debent sub illis verbis, = *e loro Descendenti* = 78
quæ referuntur ad omnes heredes sive institutos,
sive substitutos præcedenter nominatos, ad tradi-
ta per *Peregrin. cons. 77. num. 8., & plurib. seqq.
lib. 3., Caren. resol. 23. num. 6. & seqq., Rodul-
phin. allegat.142. nu. 17., Fusar. de substit quæst.
582. num.21., Surd. dec.101. n.7., Rot. dec.266.
n.5., coram Carill. dec.203. n.23. & seqq. part. 6.
rec., ubi concordantes, & in Carpentoractens. Fi-
deicommissi 26. Junii 1709. §. Porrò coram bon.
me. Caffarello*; præsertim, cum nulla assignari
possit congrua diversitatis ratio, propter quam
potiùs ad Descendentes substitutorum, quàm in-
stitutorum dicta postrema verba referri debeant,
quinimmò, juxtà proprium, & legalem sensum
verborum, de quo superioribus locis, ea potiùs 79
referenda essent ad secundos, quàm ad primos,
utpotè illis magis apta, & convenientia, ad firma-
ta per *Rotam in d. decis. 266. n.5. coram Carillo,
& in Bononien. Fideicommissi Herculis de Ele-
phantutiis 27. Februarii 1708. §. Tum & fortiùs
coram Rmo Aldrovando, & in Veliterna Cautelæ
Angeli 1. Julii 1716. §. Non subsistente, & 3.
Junii 1718. §. Nihil obsistente coram bo. me. An-
saldo, & in Romana Primogenituræ de Capizuc-
chis 15. Martii 1720. §. Nec intellectus cor. Rmo
Lancetta.*

Nec obesse potest contraria illa responsio,
quod nimirùm ideò verbis prædictis connotari
dicantur solummodò Descendentes Faustæ Vi-
ctoriæ, quia in superiori parte dispositiva voca-
tio filiorum Mutii restricta legitur ad primum 80
gradum, & ad Masculos dumtaxat, quibus pro-
inde convenire nequeunt verba illa = *e loro de-
scen-*

scendenti = æquè Masculos, ac fœminas in infini-
tum comprehendentia : atque etiam, quia Te-
stator præcedenter vocaverat Descendentes suos
tantummodò, ac subsequenter etiam continuans
loqui in eodem casu delicti, declaravit, supra
81 vocasse Descendentes suos masculos, & fœmi-
nas, ibi = *e se non sopravivesse alcuno delli miei
Descendenti maschi, o femine chiamati, come so-
pra, &c.* = quæ verba cum intelligi non possint de
82 Descendentibus Mutii, cujus dumtaxat filii pri-
mi gradus, & Masculi vocati fuerunt, rectè id-
circò demonstrent, Testatorem etiam in ea par-
te, in qua locutus fuisse videtur de Descenden-
tibus suorum heredum, intellexisse de Descen-
dentibus suis, & sic de Descendentibus Faustæ
Victoriæ, tamquam priùs, & postea etiam vo-
catis, media namque ità semper interpretanda
83 sunt, ut consonent iis, quæ præcedunt, & subse-
quuntur.

Etenim contrarius iste discursus nulla ex parte
subsistit: non quidem in eo, quod vocatio filio-
84 rum Mutii restricta sit ad Masculos dumtaxat
primi gradus, quia, licèt in parte dispositiva vo-
cati sint Masculi nati, & nascituri ex Mutio, &
Antonia; attamen fœminæ, & ulteriores De-
scendentes exclusi non apparent: ideòque rectè
illorum vocatio elici potest ex aliis partibus,
prout eam supra desumpsimus ex parte prohibiti-
85 va, & privativa in casu delicti, quæ Descenden-
tes omnes indistinctè, masculos æquè ac fœmi-
nas comprehendunt, juxtà ea, quæ in similibus
terminis tradit *Rota in Romana prætensæ Immis-
sionis 13. Maii 1720. §. Immò verò coram R.P.D.
Gamaches.* Absque eo quod hujusmodi Descen-
86 dentium vocatio desumpta ex dictis partibus, im-
pugnari possit à D. Airoldi, cum & ipse non
aliunde, quàm ex illis suam vocationem desu-
mere queat.

Ut etiam non subsistit, quod vocatio Descen-
dentium, utpotè facta relativè ad Testatorem,
intelligenda sit de Descendentibus Faustæ Victo-
riæ ejus filiæ naturalis; spectatis enim circum-
stantiis, in quibus Testator reperiebatur tempo-
re conditi testamenti, quod nimirùm Descen-
dentes legitimos non habebat, neque habere
87 sperabat, ut etiam, attentâ institutione Mutii
fratris, ejusque filiorum cum expressa exclusio-
ne d. Faustæ Victoriæ ab ejus hereditate: perspi-
cuum inde fit, Testatorem nomine Descenden-
tium suorum intellexisse de Descendentibus à
Mutio fratre herede instituto, non verò de De-
scendentibus à Fausta Victoria filia naturali ex-
clusa, ex supra firmatis, maximè, quia in una
88 parte expressè locutus fuit de Descendentibus he-
redum suorum, unde iidem contemplati cen-
sentur etiam in aliis, *Cyriac. contr. 269. num. 68.
& 72., Fusar. de substit. quæst. 351. num. 42.,
Rot. decis. 213. num. 20. part. 9. rec. tom. 1.*

Hos autem aliquando in testamento appella-
89 tos fuisse Descendentes suos, vel referri debet
ad amorem, quo Testator, propriis Descenden-
tibus carens, illos fratris tamquam suos prose-
quebatur, juxtà ea, quæ alibi diximus, vel tri-
buendum est errori, ac imperitiæ ipsius Testa-
toris, aut Notarii, ut non raro accidere solet,
teste *Fusar. cons. 169. sub num. 100. vers. quamob-
rem, & num. 114.*, cum non semper Testatores
propriis nominibus utantur, sed plerumque abu- 90
sivè loquantur, ut admonet *Card. Mantic. de
conjectur. ultim. voluntat. lib. 11. tit. 21. num. 7.,
& 8., & priùs lib. 3. tit. 1. num. 7.*, ubi idcircò
ait, verba nonnumquam esse impropriè accipien- 91
da, præsertim, quando Testator est imperitus,
ac rudis, ut in casu nostro, in quo præterea con-
stat etiam de solito Testatoris illa impropriè ac-
cipiendi: nam, ut liquet ex *Summario num. 4.*,
continente ordinationem cujusdam Legati pii
postea in testamento confirmati, ibi Testator
promiscuè usus fuisse videtur verbis *linea, de-* 92
scendentia, & familia sua, accipiendo illa pro
synonimis. Unde eò certiùs illa impropriè usur-
passe dici debet, quando in testamento locutus
fuit de Descendentibus suis, intelligendo nimi-
rum de Descendentibus familiæ suæ, prout sunt 93
Descendentes fratris, ad tradita per *Altograd.
cons. 95. num. 85., & seqq. lib. 2., Rovit. cons. 27.
num. 27. tom. 1., Rota in Faventina Fideicommis-
si, seù Primogenituræ 14. Decembris 1705. §.
Non attento coram Emo Scotto, in Romana Pri-
mogenituræ de Salviatis super joculibus, & tabu-
lis pictis 22. Martii 1706. §. 8., & 9., & §. 20.,
& seqq., & 28. Junii 1706. §. 12., & 13. cor.
bon. mem. Molines, & in Romana Primogenituræ
de Capizucchis 15. Martii 1720. §. Hic intelle-
lectus coram Rmo Lancetta*: & propterea validè
retorquetur id, quod supra in objectione dice-
batur, media nempe esse interpretanda juxtà 94
antecedentia, & subsequentia, nam, cum in ca-
su nostro totus dispositionis contextus univocè
collimet in vocationem Descendentium Mutii,
& ejus filiorum, potiori certè jure hanc præferre
dicenda sunt media, quæ de illis apertè loquun-
tur, ut sunt verba illa = *miei Eredi, e loro De-
scendenti.* =

Ut autem dubium omne, si quod adhuc fortè
superesset quoad hanc vocationem Descenden-
tium Mutii, & ejus filiorum, prorsus removea-
tur, reddaturque certior exclusio Descenden-
tium Faustæ Victoriæ, satis erit respexisse ratio-
nem, quâ Testator motus fuit ad exclusionem
Fisci in casu delicti, ibi = *movendomi a ciò non
per fraudare il Fisco, mà solo per il desiderio del-
la mia agnazione &c.* =, inde enim clarius, quam
nos dicendo verbis, aut demonstrando argumen-
tis explicare possimus, resultat vocatio Descen- 95
dentium Mutii, qui verè, & propriè dicuntur
agnati, *Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 88.
num. 19., Fusar. de substit. quæst. 362. num. 9.*,
apud quem alii, & viceversâ exclusio Descen-
dentium Faustæ Victoriæ, qui agnati dici non
possunt, tum quia descendunt ex fœmina, ad 96
*Text. in leg. ultim. post princip. vers. quia autem
ff. de gradib. affin., Peregrin. de Fideicomm. art.
22. num. 26. §. Contra verò, Rot. decis. 202. num.
26. part. 9, decis. 41. num. 20. part. 14., cum aliis
in Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Ju-
nii 1719. §. Invalescente cor. Rmo Crispo Ar-
chiepiscopo Ravennaten.*, tum quia procedunt à
fœ-

97 fœmina illegitima, cujus vitio, & agnationis de-
fectu afficiuntur omnes ab ipsa descendentes,
*leg. Spurius, & leg. hac parte ff. unde cognati,
Peregr. de Fideicomm. art. 2. num. 79., Fusar.
de substit. quæst. 314. num. 3., & 4., Palm. nep.
alleg. 241. num. 13., & 18., & num. 24. tom. 3.,
Mantic. de conject. lib. 11. tit. 12. num. 35. in fin.,
Rot. decis. 7. num. 9., & 10., coram Bich. decis.
100. num. 2., & seqq., coram bo. mem. Ansaldo,
in Bononien. Fideicommissi de Manzolis 15. Apri-
lis 1701. cor. clar. mem. Card. Caprara, & in
Bononien. Fideicommissi de Foscherariis 30. Apri-
lis 1717. §. Agnatitii voti coram Rmo de Her-
rera.*

Parvique refert, quod ratio prædicta, utpotè
adjecta tantummodò ad vestiendam, & colo-
randam exclusionem Fisci, inducere minimè
98 queat veram, & rigorosam contemplationem
agnationis, aptam excludere descendentes à fœ-
minis, & ab illegitimis, etiam in alio casu, præ-
99 ter illum confiscationis, maximè quia etiam
fœminæ ad fideicommissum invitatæ leguntur.
Respondetur enim, certum esse, quod, licèt d.
ratio non principaliter, & per sè, sed accessoriè,
& consecutivè ad casum delicti adjecta videatur;
nihilominùs rectè declarat præcedens fideicom-
100 missum, & demonstrat voluntatem Testatoris
respiciendi ad agnationem in quocumque casu,
ut benè in specie advertunt *Rodulphin. alleg. 8.
num. 10., Tarr. de Primog. part. 1. cap. 38. §. 16.
num. 142., Rot. cor. Merlin. decis. 83. num. 6.,
coram Cerro decis. 910. num. 13., in rec. decis.
41. num. 5. part. 1., decis. 95. num. 15. part. 12.,
decis. 306. num. 20., & seqq. part. 12., in Faven-
tina Fideicommissi, seu Primogenituræ 14. Junii
1715. §. Expressa coram Emo Scotto, & in Ro-
mana Primogenituræ de Bubalo 4. Junii 1717.
§. Exprefse autem cor. Rmo Lancetta.*

Cumque in *hypothesi* votum agnationis Te-
stator literaliter expresserit verbis illis = *ma solo*
101 *per il desiderio della mia agnazione* = hinc est,
quod minimè officiat admissio, & vocatio fœ-
minarum sub nomine Descendentium, atque
etiam sub illis aliis verbis in parte conditionali
adjectis, ibi = *e se non sopravivesse alcuno delli d.
miei Descendenti maschi, e femine chiamati, co-
me sopra* = ; quippè in his terminis ad concilian-
dam dispositionem, quæ literaliter præsefert
contemplationem agnationis, illarum vocatio,
& admissio intelligenda èst per posteriùs, defi-
cientibus nempè Masculis, *Palm. nep. alleg. 241.
num. 30., & alleg. 242., quæ est decis. Sac. Rotæ
num. 10.*, ubi alii, ut etiam apertè demonstrat
ordo scripturæ, ibi = *maschi, a femine* =, nam
102 prius nominati, intelliguntur prius vocati, *gloss.
in leg. cum ità §. In fideicommisso ff. de legat. 2.,
Mantic. de conject. lib. 6. tit. 13. num. 11., Do-
nad. de renunc. cap. 10. num. 77., Rot. in rec. de-
cis. 485. num. 3. part. 4.*, idque præterea suadet
virtus alternativæ, quæ, quum posita est inter
103 personas, respectu quarum considerari potest
ordinata aliqua affectio, seu prædilectio Testa-
toris, retinet naturam disjunctivæ inter easdem
inducentis ordinem gradualem, & successivum,
juxtà *Text. apert. in leg. cum. Pater §. A te peto
ff. de legat. 2., leg. heredes mei §. Peto à te ff. ad
Senat. Consult trebell., Castill. contr. jur. lib. 2.
cap. 26. num. 5., & seqq., Rot. decis. 42., & 43.
num. 8., & 9. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc.
de Fideicomm*, atque vocatæ dicendæ sunt fœ-
minæ tantum agnatæ, &, illarum vitâ durante 104
dumtaxat, *Rot. in Firmana Immissionis 27. Junii
1708, §. Nullatenùs coram bon. mem. Molines*,
quam sanè fœminarum admissionem in his ter-
minis, certum est, nequaquam officere agnationi;
præsertim, quando ab initio, ut hic, vocati ap- 105
parent tantùm Masculi, per ea, quæ tradit *Rot.
decis. 162. num. 8., & 9. part. 11. rec., in d. Fir-
mana loc. cit., & alibi frequentissimè*: contraria
verò procedunt, quando agnatio non esset lite-
raliter expressa, sed erui contenderetur ex con-
jecturis dubiis, & æquivocis, in quibus terminis
non versatur casus noster, eàque propter firma
remanet contemplatio agnationis, & exclusio 106
illegitimorum, ac descendentium ab illis.

Prædictis igitur omnibus unitim perpensis,
nimirum exclusione filiæ naturalis, institutione
fratris, ejusque filiorum masculorum, mentio-
ne aliquando factâ descendentium ab illis, &
demùm expressione voti agnatitii, cum aliis ex-
pensis superioribus locis: his, inquam, omni-
bus simul perpensis, probabilior, atque verisimi-
lior, mentique Testatoris magis consona mihi
videtur vocatio Descendentium fratris heredis
instituti, quàm Descendentium filiæ naturalis
exclusæ: ne alioquin contrâ omnem æqui, bo- 107
nique, & Juris etiam rationem dicendum sit,
Testatorem vocare voluisse Descendentes perso-
næ exclusæ, & excludere voluisse Descendentes
illorum, quos vocavit, & prædilexit, ab illo-
rum linea prædilecta successionem transferendo
in personas minùs dilectas, & ab initio exclusas, 108
quod nemo non videt, quàm absurdum sit, & re-
pugnans nedum menti Juris, & naturæ successio-
nis, sed etiam verisimili Disponentis voluntati.
Ex mente enim Juris prima, & potior causa sem-
per est illa Liberorum sive agatur de successione
legitima, de qua *in §. 1., & tot. titul. Instit. de he-
red. quæ ab intestat. defer., & §. 1. Authen. eo-
dem tit.*, sive res sit de successione testamenta-
ria, ad *Text. in leg. Cum ità §. In fideicommis-
so*, ubi communiter scribentes *ff. de legat. 2.*,
ideoque, etiam cum agitur de successione fidei-
commissaria, præcipitur, illam esse deferen- 109
dam eodem ordine, quo ab intestato defertur,
*Rot. cor. Priol. decis. 355. num. 4., & in Tuscu-
lana Fideicommissi 11. Decembris 1716. §. Nec
traditioni cor. R. P. D. Coria*, adeout, quous-
que adsunt Descendentes in linea prædilecta 110
gravati, in illis debeat continuare successio, *de-
cis. 31. num. 2. apud Torr. de Primogen. part. 3.,
& in dicta Tusculana Fideicommissi loc. mox ci-
tat.*, nimis quippè inhumanum esset filios, &
Descendentes iis facultatibus privare, in quibus 111
nati, & educati sunt, ut ait *Torr. de Primogen.
part. 1. cap. 24. num. 29. & 31., Saminiat. contr.
103. num. 46. tom. 2., clar. mem. Card. de Luca
de Fideicomm. disc. 23. num. 9.*, repugnat etiam
uatu-

naturæ successionis ex præscripto Testatoris de-
ferendæ = *di grado in grado, sempre il più prossi-
mo all' ultimo moriente* = Et demum verisimili
112 menti Testatoris, qui sicuti prædilexit Mutium
fratrem, ejusque filios heredes institutos, ità
simili prædilectione respexisse censetur omnes
illorum Descendentes, ex supra deductis; atque
se conformare voluisse dispositioni Juris quoad
113 ordinem succedendi ab intestato, *Rusar. cons.
169. nu. 124., Rota in dicta Tusculana Fideicom-
missi 11. Decembris 1716. §. Nec traditioni cor.
R.P.D. Corio.*

Proindeque, si tum ordo Juris, tum na-
tura successionis, tum verisimilis Disponentis
voluntas univoce suadent, quod vocati cen-
seantur Descendentes fratris heredis instituti;
114 hæc utique interpretatio omnino sequenda es-
set, tametsi aliter verba præseferre videren-
tur, ea quippè tanti non valent, ut voluntati
præferenda sint, *leg. 3. ff. de liber. præterit.*; Im-
115 mò sæpè etiam à verbis receditur, ut voluntas
Testatoris servetur, *leg. heredes mei §. Cum itá ff.
ad Trebell., Mantic. de conject. lib. 11. tit. 12. num.*
116 *36.*, neque enim verba captari, sed, quâ mente
quid diceretur, animadvertere convenire, ait
Text. in leg. penult. ff. de exhib., illamque pri-
117 mariò, & principaliter spectandam esse, ne-
glecto materiali verborum sensu, seù significa-
tione, generaliter edocemur ex *Text. in leg. Cum
verum Cod. de Fideicomm., leg. penult. ff. de legat.
1., Palm. allegat. 387. num. 1. & seqq., Sami-
niat. contr. 85. num. 48., Rot. ad ornat. Card. de
Luca de Fideicomm. decis. 79. num. final., & de
Testament. decis. 15. num. 18., & in Romana, seù
Forolivien. Fideicommissi de Maraldis 28. No-
vembris 1721. §. Minimè coram Illmo Falconerio.*
118 Præcepta namque Juris nostri, & præcipua Do-
ctorum, & Tribunalium cura, & sollicitudo
versatur in perscrutanda, & exequenda volun-
tate Defunctorum, *Bald. in leg. Captatorias num.
4. Cod. de Testament. milit., Mantic. de conject.
lib. 3. tit. 1. num. 18., Rota in Romana Fideicom-
missi 1. Junii 1699. §. Et hæc quidem coram clar.
mem. Card. de la Tremoille*; Propterea que reij-
119 ciunt interpretationem omnem illi contrariam,
& repugnantem, quamvis ceteroquin, attento
materiali verborum sensu, ea verior fortasse vi-
deretur, *leg. Labeo in fin. ff. de suppellect. legat.,
leg. non aliter ff. de legat. 3., Rot. in Ariminen.
Fideicommissi de Hyppolitis 12. Aprilis 1717. §.
Non obstante coram bon. mem. Foscaro, & in Ro-
mana, seù Forolivien. Fideicommissi 6. Maii 1720.
§. Claudicat igitur coram eodem*; Quia plerum-
120 que, dum proprietas verborum attenditur, sen-
sus veritatis amittitur, juxtà verba *Textus in
Cap. propterea de verbor. signific., ubi Gloss. verb.
proprietas, & concordantia Juris loca in Roma-
na Primogenituræ de Salviatis super Jocalibus,
& Tabulis pictis 22. Martii 1706. 6. §. 20., &
28. Junii ejusdem anni §. 12., & 13. coram bon.
mem. Molines, & in Romana Canonum de Sal-
viatis 14. Februarii 1707. §. 35. cor. eodem.*

Avenionen. Fideicommissi., & Donationis.

Donatio dimidiæ partis omnium Bonorum, amplissimis licèt verbis, & cum evictionis promissione filio à Parentibus usumfructum sibi reservantibus facta ob certi Matrimoni caussam, ex veriori sententiâ in filii legitimam imputanda est, accedente præsertim declaratione Patris morti proximi in codicillis editâ; Non compensatur tamen cum credito dotis maternæ, neque Bona donata efficit obnoxia ipsius dotis restitutioni, aut solutioni expensarum ultimæ infirmitatis, & funeris Patris, nec alterius cujuscumque æris alieni, sive antè, sive post donationem à Patre contracti: Comprehendit etiam Bona à Patre fideicommisso, vel primogenituræ anteâ subjecta, adimitque facultatem Patri Donatori de iis posteâ disponendi in quoscumque pios usus. Legitima, quotiens Bona donata in eam non imputantur, detrahenda est ex aliis Bonis, habitâ rerum donatarum ratione: In eam imputantur sumptus à Patre facti pro apparatu nuptiarum filii. Renunciatio facta à filiâ in Parentum favorem distributivè intelligenda est, Bonorum mobilium, quæ Testator vendi, & æstimari jussit, consumationem heres gravatus allegare non potest: Restituendorum mobilium, & immobilium valor, itemque pecuniæ in dotem datæ, ex quonam tempore spectandus sit?

VOTUM XLIV.

1 *Relictum in ultimâ voluntate præsumitur animo compensandi cum legitimâ.*
2 *Ac propterea in illam imputatur.*
3 *Donatio inter vivos liberum transfert rei donatæ dominium.*
4 *Donata inter vivos in legitimam non imputantur.*
5 *Legitima debetur tantùm ex Bonis, quæ morientis fuerunt.*
6 *Donatio contemplatione Matrimonii respectum habet ad aliquam extrinsecam caussam.*
7 *Nec pura, & simplex dici potest.*
8 *Donatio pura, & simplex ea dicitur, quæ nullâ aliâ ex caussâ, quàm liberalitatis proficiscitur.*
9 *Liberalitatem excludit ea solùm caussa, quæ necessitatem imponit.*
10 *Donatio contemplatione Matrimonii nullâ naturali, aut civili obligatione imperatur.*
11 *Ideòque pura, & simplex censenda est.*
12 *Amor Parentum in Matrimonia, & commoda filiorum, licèt occasionem præbeat donationi contemplatione Matrimonii, liberalitatem non excludit.*
13 *Donatio contemplatione Matrimonii in genere non imputatur in Legitimam.*

14 *Idem*

14 Idem dicendum videtur de donatione factá contemplatione certi Matrimonii, & num.18.
15 Imputationis effectum operatur illa dumtaxat caussa, quæ secum habet juris necessitatem, & num.150.
16 Ad donationem contemplatione Matrimonii Pater non tenetur.
17 Et illa meræ Patris liberalitati adscribenda est.
19 Duas tantùm donationes, dotem videlicet, & donationem propter nuptias conferri, & imputari debere, in jure cautum est.
20 Donationem contemplatione Matrimonii factam, in Legitimam imputari, verius est, & num. 27. 48. 54., & 86.
21 Donatio, quæ contemplatione Matrimonii fit, ob caussam dicitur.
22 Pater filium, & filiam Matrimonio collocare tenetur.
23 Filii civili jure absque Patris consensu nubere non poterant.
24 Jure Canonico absque Patris consensu honestè, & decenter non nubunt.
25 Donatio Matrimonii contrahendi causâ, non ex pura liberalitate, sed ex necessitate facta videtur, & num.38.
26 Donationis, quæ contemplatione Matrimonii fit, caussa est Matrimonium.
28 In Legitimam imputandi necessitas plerumque pendet à Disponentis voluntate.
29 Sive agatur de actibus inter vivos, sive de actibus ultimæ voluntatis.
30 Tùm pro inducendâ, quàm pro excludenda imputatione Disponentis voluntas spectanda est.
31 Sive hæc voluntas expressa sit, sive ex indiciis & conjecturis elicita.
32 Pro imputatione in legitimam plurimùm urget donationis quantitas illam excedens.
33 Bona donata legitimam æquantia, ex præsumptâ Donantis mente imputanda sunt.
34 De Legitimâ Patrem sensisse, indicat donationis magnitudo.
35 Patris donantis liberalitas sita est in assignatione legitimæ antè mortis tempus.
37 Parentes naturali affectione impelluntur ad donandum filiis, ut aptè, & honorificè nubant.
39 Donatio facta filio, ut onera Matrimonii sustentare posset, ad necessitatem referenda est, & num.47.
40 Et puram liberalitatem excludit.
41 Donationes ob caussam, non verò puræ, & simplices imputantur in legitimam.
42 Liberalitatis exercendæ animum excludit, aut minuit reservatio ususfructus omnium Bonorum.
43 Donatio, post Donantis obitum, effectum habitura, & imputationi obnoxia, inutilis redditur.
44 Intellige, si donatio non excedat Legitimam.
45 Non verò, si illa contineat dimidiam partem omnium Bonorum.
46 Aut quando parentes se subjecerint oneri alendi filium, & nurum, & subeundi reliqua Matrimonii onera.
49 Pro inducenda imputatione rei donatæ plurimùm urget declaratio Patris in codicillis facta, & num.153.
50 Excipe, nisi declaratio facta fuerit longo intervallo post jam quæsitum jus filio.
51 Paterna voluntas metienda est ex tempore initi contractus.
52 Pro imputatione rei purè, & simpliciter donatæ parùm urget declaratio Patris in codicillis longè posteà conditis.
53 Donatio contemplatione certi Matrimonii est veluti pars Matrimonialis contractus.
54 Declaratio Patris in codicillis facta, etiam post triennium, aliquale adminiculum præbet pro donatione ob caussam certi Matrimonii in legitimam imputanda.
55 Pro imputatione declaratio hominis menti juris conformis plurimùm spectanda est.
57 Donantis declaratio, quamvis ex intervallo edita, in re dubiâ spectanda est.
58 Præsertim, si Donans sit Pater.
59 Et eam declarationem emiserit morti proximus.
60 Pater morti proximus filio præjudicare voluisse, non præsumitur.
61 Quod ex conjecturis elicitur, clarum dici nequit, & aliis conjecturis elidi potest.
62 Validior conjectura debiliorem aliam vincit.
63 Pro excludenda imputatione in legitimam plurimùm valet amplitudo verborum donationis, si hæc pura sit.
64 Donatio contemplatione certi Matrimonii, ob causam dicitur, tametsi facta enuncietur ex merâ liberalitate, & benevolentiâ.
65 Irrevocabilis donationis enunciatio non immutat naturam donationis ob caussam.
66 Simplex rei traditio donationis titulo vestita, imputationem non excludit.
67 Sed præsumitur facta ex causâ, ob quam Pater dare tenebatur.
68 Contra imputationem rei donatæ in Legitimam interpretatio facienda est, si donatio fuerit pura, & simplex.
69 Donatio ob caussam fieri præsumitur animo adimplendæ propriæ obligationis.
70 Evictionis promissio imputationis quæstione spectanda est.
71 Evictionis promissio ad excludendam imputationem in simplicibus donationibus prodest.
72 Ad evictionem Donans, nisi eam promiserit, non tenetur.
73 In donatione ob caussam Donans ad evictionem tenetur, & nu.141.
74 Sive à traditione, sive à promissione inceperit donatio.
75 In donatione ob caussam certi Matrimonii, evictio præstanda est.
76 Evictionis obligatio, res donatas ob causam certi Matrimonii, in legitimam imputandi onus non excludit.

77 Onu

77 *Onus in Legitimam imputandi nihil adimit Donatario.*

78 *Ex imputationis remissione inter filios inæqualitas oritur.*

79 *Extranei de imputatione cum filio contendentes repellantur.*

80 *Fœminæ, quarum Descendentes Testator contemplatus fuit, pro Extraneis haberi nequeunt.*

81 *Imputatio cessare non debet, etiamsi desit inæqualitas inter filios.*

82 *Inæqualitatis vitandæ ratio conjecturam præbet pro imputatione.*

83 *Sed hæc conjectura levis est.*

84 *Æqualitatis servandæ ratio non sufficit, ut donata filio inter vivos, imputentur.*

85 *Imputationem, etiamsi desit inæqualitatis ratio, aliæ conjecturæ suadere possunt.*

87 *Donationem ob caussam certi Matrimonii imputationi subjacere, non adeò certum est.*

88 *Legitima detrahi nequit ex Bonis in donatione comprehensis.*

89 *Habenda tamen est ratio Bonorum donatorum (quoties ea imputationi non subjacent) pro dimetienda quantitate Legitimæ.*

90 *Bona donata transeunt ad Donatarii Successores.*

91 *In quibuscumque humanis actibus, qui non sint irrevocabiles, posteriora derogant prioribus.*

92 *Fideicommissa, & aliæ ultimæ voluntates revocari possunt Testantis arbitrio*, & nu.100.

93 *A fideicommissi, & primogeniture vinculo eximuntur Bona postea donata inter vivos*, & num.97.

94 *Fideicommissum in priori testamento ordinatum, ademptum dicitur in secundo testamento illud non confirmante.*

95 *Posterius testamentum primo derogat, & singulis in eo contentis, nisi expressè fuerint repetita.*

96 *Prius fideicommissum in secundo testamento præservatum fuisse, claris probationibus demonstrandum est.*

98 *Donatæ rei dominium illicò in Donatarium transfertur.*

99 *Ultima voluntas Testantis morte perficitur.*

101 *Nova dispositio dicitur, per quam una in aliam mutatur.*

102 *Donatio rei fideicommisso priùs subjectæ, nova dispositio dicitur.*

103 *Donans contemplatione certi Matrimonii rem fideicommisso ab eo subjectam, à priori dispositione recessisse dicitur.*

104 *Donatio ob caussam certi Matrimonii continet uxoris, & filiorum commodum*, & num. 114.

105 *Donatio omnium Bonorum amplis verbis facta, comprehendit etiam Bona, quæ Donator priùs fideicommisso subjecit.*

106 *Amplitudo, & generalitas verborum efficit, ut Testator de integrâ re, quæ ipsi, & heredi communis erat, disponere voluisse præsumatur.*

107 *Vel etiam de re, quæ jure præcedentis fideicommissi ad gravatum perventura erat.*

108 *Pro fideicommissi revocatione non requiritur specialis illius revocatio, sed sufficit diversa posterior dispositio.*

109 *Posterior dispositio ex intervallo facta, mutationem voluntatis facilè admittit.*

110 *Dispositionis correctio incontinenti facta, non ita facilè admittitur.*

111 *Disponentis tacita voluntas sufficit, ut prior dispositio per posteriorem immutetur.*

112 *Certa res fideicommisso priùs subjecta, in posteriori donatione facilius comprehensa præsumitur, quando tàm fideicommissum, quàm donatio de omnibus Bonis facta est.*

113 *Donatio, deficientibus Bonis, super quibus sustineri possit, irrita redditur.*

114 *Donatio ob caussam certi Matrimonii correspectiva, & onerosa dicitur*, & nu.126.

115 *Donatio ob caussam certi Matrimonii, nullo præcedenti pacto, aut vinculo rebus donatis voluntariè à Donante adposito minui, aut alterari potest.*

116 *Donans si à donatione omnium Bonorum certam aliquam rem excipere voluit, cur id non fecit?*

117 *Donans si à donatis Bonis omnibus aliquam rem excipere voluisset, amplis & effrænatis verbis usus non fuisset.*

118 *Testator, cur sic loqui non potuisset, si voluisset?*

119 *Bona fides in donatione ob caussam certi Matrimonii exuberare debet.*

120 *Sub donatione comprehensa censentur Bona omnia, quæ continet obvius, & literalis verborum sensus.*

121 *Generalitas verborum effectum suum obtinere debet etiam in materiâ strictè interpretandâ, qualis est donatio.*

122 *Præsertim si verba ab homine prolata sint.*

123 *Donatarius sive particularis, sive universalis ad æs alienum Donatoris post donationem contractum non tenetur*, & nu.131.

124 *Posterioris Donantis obligationes Donatario non nocent.*

125 *Præsertim, si donatio fuerit ob caussam, & onerosa.*

127 *Et Creditor agat adversus Donatarium hypothecariâ actione munitam.*

128 *Ad æs alienum Donantis solus Donatarius universalis tenetur.*

129 *Donatarius universalis loco heredis habetur, & in eum transeunt jura omnia activa, & passiva Donantis.*

130 *Donatarius universalis, nullo dato universali herede, æri alieno Donantis subjacet.*

132 *Donatio ad certam Bonorum partem, dimidiam nempè vel tertiam restricta, & facta sub commemoratione quotæ Bonorum, particularis dicitur.*

133 *Donatarius quotæ Bonorum non subjacet æri alie-*

alieno Donantis antè donationem contracto, & num. 210.

134 *Heres repræsentare dicitur personam Defuncti, non autem Donatarius particularis.*

135 *In Donatarium particularem, & certæ quotæ Bonorum non transeunt jura activa, & passiva Donantis*, & nu. 163., & 270.

136 *Donatario universali inutilis est evictionis promissio.*

137 *Sicuti etiam heredi.*

138 *Evictionis promissio Donatarium particularem liberum esse, ostendit à quacumque obligatione, cui Bona donata subjecta esse possent.*

139 *Evictionis promissionem donationi adjectam, inanem reddi, dicendum non est.*

140 *Etiamsi donatio facta fuerit titulo merè lucrativo, & incipiat sive à traditione, sive à promissione.*

142 *Donatarius particularis impensis ultimæ infirmitatis, & funeris Donantis non subjacet.*

143 *Sicuti nec heres in re certâ institutus.*

144 *Expensæ ultimæ infirmitatis, & funeris fieri possunt ex pecuniis in hereditate repertis.*

145 *Allegans, pecunias in hereditate repertas fuisse, id probare tenetur.*

146 *Pecunias in hereditate repertas non fuisse, probatur ex omissâ descriptione in inventario.*

147 *Inventarii exhibitio ab herede facta, excludit malam præsumptionem occultationis, Bonorum.*

148 *Et onus rigidioris probationis reijcit in allegantem pecunias in hereditate repertas.*

149 *Pecuniæ à Patre erogatæ pro apparatu nuptiarum filii, in ejus legitimam imputantur.*

151 *Parentes ex causâ necessariâ sumptus faciunt pro apparatu nuptiarum filii*, & nu. 157.

152 *Expensæ in apparatu nuptiarum filii, si Pater declaravit se liberalitatem exercere velle, non imputantur.*

154 *Expensæ in apparatu nuptiarum filii, si eas Pater imputari jusserit, omninò imputandæ sunt.*

155 *Etiamsi Pater ex intervallo id declaraverit.*

156 *Imputationi expensarum pro apparatu nuptiarum filii nullus resistit donationis titulus.*

158 *Declaratio juri conformis, licèt ex intervallo facta, attendenda est.*

159 *Post donationem omnium Bonorum nequit ampliùs Donator de Bibliothecâ in usus pios disponere.*

160 *Testamentum sive per expressam, sive per tacitam voluntatem perpetuò revocari potest.*

161 *Testamentum per subsecutam donationem revocatur quoad Bona donata.*

162 *Bona donata è patrimonio Donantis abscedunt, & efficiuntur patrimonium proprium Donatarii.*

164 *Evictionis promissio minùs patitur, ut Donator aliter posteà disponat de re in donatione comprehensâ.*

165 *Etiamsi velit disponere in piam caussam.*

166 *Legatum per alienationem rei legatæ ademptum censetur.*

167 *Piæ causæ favor pro excludendâ Legati ademptione plurimùm valet.*

168 *Intellige, quando agitur de generali Legatorum ademptione, aut voluntatis mutatione circa institutionem heredis.*

169 *Non verò, quando Legati ademptio ex rei legatæ distractione deducitur.*

170 *Nisi res distracta, posteà à Testatore redempta fuerit.*

171 *Legatum præcedens rei donatæ si à Testatore præservatum est, Donatario non nocet, sed ab herede integrè præstandum erit.*

172 *Fructus, & reditus in hereditate repertos fuisse, ab allegante probandum est.*

173 *Fructus in Donatoris hereditate reperti comprehenduntur pro medietate sub donatione dimidiæ partis omnium Bonorum.*

174 *Expensæ litis ad eum pertinent, ad quem spectat commodum litis.*

175 *Pecuniam, quam quis alicui solvit, ut à lite recedat, repetere potest ab hereditate, vel patrimonio, cujus commodum recessus à lite spectabat*, & nu. 177.

176 *Sumptus litis ad hereditatis commodum non pertinentis, ab eâ repeti nequeunt.*

178 *Heres gravatus de mobilibus tempore consumptis, vel quæ consumpta præsumi possunt, rationem reddere non tenetur.*

179 *Etiamsi debita in hereditate repererit.*

180 *Heres gravatus pro solvendo ære alieno, mobilia vendere non tenetur.*

181 *Sed iis potest uti, & ex aliis Bonis detractiones facere.*

182 *Mobilium consumptio præsumitur ex decursu longissimi temporis.*

183 *Etiamsi tempus non fuerit centum annorum.*

184 *Mobilia etiam solidioris materiæ trigiata annis consumi, præsumitur.*

185 *Mobilia, ut consumpta præsumantur, sufficit tantum decurrisse temporis, intra quod verisimiliter consumi potuerint.*

186 *De mobilibus num heres rationem reddere debeat, ex circumstantiis facti judicandum est.*

187 *Mobilia, quæ Testator æstimari, eorumque pretio æs alienum dissolvi jussit, heres conservare tenetur, vel æstimationem persolvere.*

188 *Mobilia, si Testator præcepit, in detractiones imputantur.*

189 *Mobilibus pretiosis existentibus, heres gravatus pro solvendo ære alieno nequit immobilia distrahere.*

190 *Heres gravatus debita ex præcepto Testatoris, pretio mobilium, solvenda, aliis hereditariis rebus dimittere nequit.*

191 *He-*

191 *Heres gravatus de mobilibus ex Testatoris præcepto in æris alieni dissolutionem distrahendis rationem reddere tenetur, inspecto tempore obitus Testatoris.*

192 *Heredi gravato mobilium solidioris materiæ usus illicitus est, existente ære alieno.*

193 *Eorumque valor indè imminutus cedit heredis damno.*

194 *Eorum autem valoris incrementum ex ipsius heredis industria, ad eum spectat.*

195 *Dummodo de antiquo illorum stata ex inventaria appareat.*

196 *Heredi gravato refici debet, quod minùs est inter impensum, & melioratum in rebus mobilibus.*

197 *Dummodo meliorationes utiles fuerint.*

198 *Non verò, si merum rei ornatum respiciant.*

199 *Heres gravatus moderatè rebus fideicommissariis uti debet.*

200 *Heredi gravato debentur melioramenta in rebus fideicommissi ab eo facta.*

201 *Uti etiam extrinseca augmenta ex ejus industria provenientia.*

202 *Incrementa, vel decrementa provenientia ex natura rei in Bonis fideicommissi, cedant commodo, vel incommodo Fideicommissarii.*

203 *Modò tamen heres gravatus in rerum decrementis culpâ vacet.*

204 *Heres gravatus, veluti legalis Administrator, diligentiam omnem adhibere tenetur pro conservandis rebus fideicommissi.*

205 *Et majorem, quam ceteri Administratores.*

206 *Heres gravatus de rebus ejus culpâ deterioribus factis rationem reddere tenetur.*

207 *Testator mobilia vendi, & æstimari jubens, de immobilibus rem sub juris dispositione reliquisse censetur.*

208 *Ubi clarè de aliquo provisum est, voluntas disponendi quoad omissa excluditur.*

209 *Donatarius quotæ Bonorum non habet Bona restitutioni dotis uxoris Donatoris obnoxia.*

211 *Inventarii beneficio cessat actionum confusio.*

212 *Heres inventarium conficiens credita sua petere, ac separare potest ab hereditate.*

213 *Filius donatarius quotæ Bonorum, & creditor dotis maternæ tàm Bona donata, quàm dotem petere potest.*

214 *Repræsentans duplicem personam, utriusque jura exercere potest.*

215 *Patrem donantem compensare voluisse cum debito dotis, cujus nec venerat, nec cesserat dies, inverisimile est.*

216 *Præsertim, si Mater eodem contextu dimidiam partem suorum Bonorum in dote consistentium filio donaverit.*

217 *Donationem, præcipuè ob caussam certi Matrimonii inutilem reddi, absurdum est.*

218 *Donationem contemplatione certi Matrimonii cum legitimâ non compensari plures, & graves Auctores sentiunt.*

219 *Legitima debitum est necessarium.*

220 *Debitum maternæ dotis est voluntarium.*

221 *Cum dote non compensantur relicta per ultimas voluntates uxori, & filiis.*

222 *Multòque minùs, quæ filiis inter vivos à Patre donantur.*

223 *Dotis restituendæ valor spectandus ne sit tempore receptæ dotis, gravissima est quæstio.*

224 *Solutio facienda est secundùm antiquam æstimationem, seù valorem intrinsecum monetæ in contractum deductæ, si ea nunc desit.*

225 *Si verò ea nunc extet, vel ejus species solvenda est, vel æstimatio secundùm tempus solutionis.*

226 *Dos (si ità conventum est) restitui debet in nummis aureis, vel argenteis æstimandis, quantùm valebant tempore exactæ dotis.*

227 *A lege per Contrahentes sibi indicta recedere, integrum non est.*

228 *Pactum restituendæ dotis in certa quantitate quæstionem omnem submovet.*

229 *Heredis universalis institutio augmentum dotale ad Testatricem pertinens complectitur.*

230 *Titulus hereditarius res, & jura omnia Defuncto competentia complectitur.*

231 *Heres in re certa institutus, nullo dato universali coherede, universalis efficitur.*

232 *Partim testatus, & partim intestatus quis decedere nequit.*

233 *Renunciatio facta à filia favore Parentum, eam repellit à jure petendi augmenti dotalis materni.*

234 *Sed non efficit, ut Mater, & ab eo caussam habentes in Bonis viri consequi nequeant.*

235 *Renunciantis personâ velut è medio sublatâ, successio iis defertur, qui vel ex hominis dispositione, vel ministerio legis vocantur.*

236 *Fideicommissa passim institui solent juxtà modum in ulterius dispositione ordinatum.*

237 *Sive in contractibus, sive in ultimis voluntatibus.*

238 *Personæ vocatæ in relato, etiam vocatæ censentur in dispositione referente.*

239 *Heres gravatus aliis restituere, verè, & propriè est heres.*

240 *Heres gravatus, pendente fideicommissi conditione, ab herede simplici non differt.*

241 *Clausula* = colli medesimi pesi, condizioni, e danni = *efficit, ut relatum cum omnibus suis qualitatibus insit in referente.*

242 *Duplicem personam, Donatarii nempe particularis, & heredis quis gerere potest.*

243 *Solutio, licèt sit quid facti, ex conjecturis, & præsumptionibus induci potest.*

244 *Solutionis conjectura oritur ex inverisimilitudine, quod ea facta non sit.*

245 *Solutionis verisimilitudinem præbet Debitor opulentus, & Creditor ejus conditionis, ut, sinè incommodo, solutionis dilationem ferre posset.*

246 *Solutio ex longi temporis lapsu conjicitur.*

247 *Solutionem ex longi temporis decursu præsumi, pluribus municipalibus legibus cautum est.*

248 *Solutionis conjectura ex longi temporis lapsu vehemens est.*

249 *Praesertim, quando solutionis petitio diù post mortem Debitoris dilata est.*

250 *De Creditoribus diù post Debitoris mortem agentibus lex malè suspicatur.*

251 *Solutiones inter conjunctas personas brevi manu, & minutatim absque scriptura fieri solent.*

252 *Et ob id facilè praesumuntur.*

253 *Heres gravatus hereditarias scripturas in inventario distinctim describere tenetur.*

254 *Heres gravatus de scripturis ad hereditatem pertinentibus rationem reddere tenetur.*

255 *Heres gravatus ad exhibendas, reddendasque scripturas in hereditate repertas cogi potest.*

256 *Nec ei proderit excusatio, quòd illae ampliùs non reperiantur.*

257 *Heres gravatus scripturas in hereditate repertas diligenter conservare tenetur.*

258 *Secùs, adversùs eum locus est juramento in litem.*

259 *Successores in fideicommisso expensas pro tuendis Bonis, & juribus fideicommissi heredi gravato reficere tenentur.*

260 *Creditor expensarum pro tuendis Bonis, & juribus fideicommissi potior est ceteris.*

261 *Heres gravatus non temerè litigans, expensas pro tuendis Bonis, & juribus fideicommissi repetit, etiamsi succubuerit.*

262 *Heredi gravato non licet indefensa fideicommissi jura relinquere.*

263 *Heredi gravato, ut expensas repetat, satis est, quoquo modo utile negotium gessisse.*

264 *Negotiorum non exitus, sed initium in iis, quae necessaria sunt, spectandum est.*

265 *Heres gravatus expensas litis non repetit, si lis fuerit calumniosa.*

266 *Heres gravatus quantitatem, quam ex judicato solvere coactus fuit, à fideicommisso repetit.*

267 *Heres gravatus fructus fideicommissi cum suis oneribus percipere debet.*

268 *Heres gravatus ad fructuum à Testatore perceptorum restitutionem condemnatus, eos, tamquam aes alienum, è fideicommisso detrahit.*

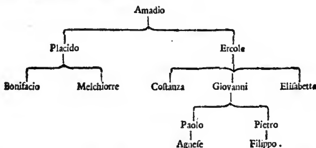
269 *Neque compensare tenetur cum quota Bonorum a Testatore sibi donata.*

271 *Evictionem qui patitur, nullum majus damnum sentit illo amissionis fructuum, quos, non secutà evictione, percepisset.*

272 *Qui de evictione tenetur, damnum amissionis fructuum emendare debet.*

263 *Donatarius quotae Bonorum, ob evictionem sibi promissam, consequi debet incolumitatem rei sibi donatae.*

274 *Evictionis promissor, ejusque heredes, non modò pretium rei evictae. sed etiam omne id, quod interest, rem evictam non fuisse, praestare tenetur.*

HERCULES tres habens filios, Joannem nempè, Constantiam, ac Elisabetham, suum condidit testamentnm, in quo, scripto sibi herede Joanne unico filio suo masculo, eidem decedenti absque filiis, per fideicommissum cum ordine primogeniturae conditum substituit filios masculos Constantiae pariter filiae suae, ceterosque filios primogenitos ab illa deinceps orituros; quod primogeniale fideicommissum in codicillis conscriptis quatuor annis post conditum testamentum, aliqua ex parte ampliavit, respectu etiam Descendentium Joannis filii sui, ex parte verò reformavit, novas conditiones, legesque adjicendo. Post sexennium verò à die celebrati testamenti, & biennium à tempore codicillorum, occasione certi, & determinati Matrimonii à Joanne filio suo contrahendi, eidem donatione irrevocabili, quae inter vivos nuncupatur, donavit medietatem omnium suorum Bonorum, quae primogeniturae jam dudum ab ipso ordinatae subjecerat, reservato tamen tum ipsius favore, tum Annae uxoris suae usufructu rerum donatarum; at nondum dispositionum finis; Nam post d. donationem alios scripsit codicillos, quibus declaravit, quod medietas Bonorum munificenter filio, contemplatione d. Matrimonii donata, in legitimam ipsi debitam imputanda foret, quia hâc mente, & voluntate illa elargitus fuerat.

Herculis morte confirmatis dd. dispositionibus,

bus, earum vigore universa ejus Bona delata fuerant ad Joannem, qui, duobus susceptis filiis, Paulo nempè primogenito, & Petro, primum heredem scripsit universalem, alterum verò certorum Bonorum Legato honoravit. At, cum ex Paulo primogenito, nullo superstite Masculo, extet sola Agnes filia fœmina, plures inter hanc, & Philippum filium Petri subortæ fuerunt controversiæ, non quidem respectu fideicommissi primogenialis, à quo ipsa veluti fœmina se exclusam agnoscit à Philippo, sed illæ causam habent à donatione, aliisque memoratis dispositionibus, atque etiam à renunciationibus factis tàm à Constantia, & Elisabetha sororibus Joannis, & respectivè amitis Patruelium colligantium, quàm etiam ab Anna uxore Herculis, eorumque communi Avia celebratis, quarum controversiarum seriem subtexendo.

Prima in eo vertit, videlicet quod, licèt vigore primogeniture ab Hercule conditæ medietas Bonorum ad Philippum pertineat, nihilominùs, præter medietatem Bonorum donatorum Joanni, Legitimam Paulo Patri suo debitam petit super reliquis Bonis Herculis, eò quod, non attentâ declaratione ab illo factâ in codicillis post donationem conscriptis, Bona in ista comprehensa, in legitimam illi debitam imputanda non essent; proptereàque præcisè examinandum erit, an locus sit necne d. imputationi?

Secundò: huic quæstioni consectaria est alia, quâ quæritur, exclusâ imputatione, ex quibus Bonis legitima detrahenda, & quomodò commensuranda sit?

Tertiò: Philippus sustinet, in medietate Bonorum ad ipsum spectantium, integrè comprehendi terram Floris ex dispositione tum testamenti, tum postremorum codicillorum. Contrà verò Agnes illam dividendam esse, censet unà cum ceteris Bonis, & corporibus hereditariis Herculis, idque vigore donationis medietatis omnium, & singulorum Bonorum in contractu Matrimonii factæ Joanni filio.

Quartò: Examinandum sese offert, an medietas Bonorum donatorum immunis sit ab oneribus, & ære alieno hereditario, quod ante donationem contraxerat Hercules, ut vult Agnes, an verò eisdem obnoxia sit, ut sustinet Philippus?

Quintò: Qui prætereà vult, eadem Bona subjici oneri expensarum, quæ factæ fuerunt occasione ultimæ infirmitatis, & funeris præfati Herculis.

Sextò: Succedit his alia imputationis quæstio, an scilicet libræ mille pro apparatu nuptiali Joannis ab Hercule Patre expensæ, in illius legitimam imputandæ sint?

Septimò: quæstioni causam præbet Legatum scutorum quingentorum ab Hercule factum Ecclesiæ Parochiali Avenionensi, quod, licèt illa adimpleri jusserit ex pretio Bibliothecæ extantis tempore factæ donationis, nihilominus Agnes medietatem d. pretii sibi debitam dicit, parvipensâ d. dispositione.

Octavò: Cujus Legati occasione ortâ lite cum PP. Augustinianis ad illud in subsidium vocatis, cum Joannes solverit prædictis Patribus scuta quinquaginta, ut à lite recederent, quæritur, an Agnes justâ ratione repetere hodie illa queat?

Nonò: Hercules in suis codicillis ordinavit, quod Bona sua mobilia æstimanda, vendendaque essent, destinando illorum pretium in dissolutionem cujusdam debiti hereditarii, quod cum minimè factum fuerit, quæritur, an Agnes ob dictorum mobilium consumptionem sè eximere valeat à restitutione illorum, vel eorumdem pretii?

Decimò: Cum extent adhuc mobilia nonnulla solidioris materiæ, argentea nempè, Agnes illa æstimanda esse, contendit, quanti valebant tempore confecti inventarii; at contra Philippus eadem sustinet æstimanda, quanti valebant tempore purificati fideicommissi.

Decimo primò: Non absimilis est quæstio inter Partes suborta super æstimatione Bonorum stabilium, cujusnam videlicet temporis valor quoad illa etiam spectandus sit?

Decimo secundò: Disceptatur, an restitutioni dotis Annæ uxoris Herculis obnoxia sint nec nè Bona quoque comprehensa in donatione, vel potius illa detrahenda sit ex Bonis dumtaxat fideicommisso universali subjectis?

Decimo tertiò: Ut etiam quæritur, an in restitutione istiusmodi dotis consistentis in quantitate spectandus sit valor currens tempore receptæ dotis, vel potius ille vigens tempore restitutionis?

Decimo quartò: Anna cum in suo ultimo testamento heredem universalem scripserit Joannem filium suum, nullâ factâ mentione cujusdam augmenti dotalis, ob prædecessum Herculis viri ab ipsa superlucrati, quæritur, an istud comprehensum censendum sit in d. universali institutione, vel potius, ut contendit Philippus, viriliter à Joanne dividendum cum Constantia, & Elisabetha?

Decimo quintò: Constantia autem cum occasione Matrimonii amplissimam renunciationem celebraverit favore Parentum, quæritur, an ista repellere valeat Philippum a consequenda portione d. augmenti dotalis?

Decimo sextò: Ut etiam Elisabetha occasione professionis in Religione cum similem pariter emiserit renunciationem favore Joannis, examinandum erit, an Agnes ex ejus persona, Renunciantis hereditatem, & Bona asserere sibi queat?

Decimo septimò: Hercules, & Placidus fratres cum consensu, & auctoritate Patris sui adhuc viventis diviserunt, atque transactionem celebrarunt super Bonis paternis, & hujus divisionis, atque transactionis vigore Hercules promisit post obitum Patris certam summam sè soluturum Amadeo, qui heredem deinde instituit Herculem cum substitutione Joannis hujus filii, proptereà quæritur, an Agnes jure petere valeat dictam quantitatem, vel potiùs illa soluta præsumenda sit ex eo, quod Amadeus supervixerit octodecim annis, post quam venerat, & cesserat dies solutionis d. debiti?

Decimo octavò: Quærit Philippus, an ipse tamquam

quam substitutus in Bonis, & primogenitura
condita ab Hercule, cogere possit Agnetem ad
exhibendos, restituendosque libros omnes, scri-
pturas, & documenta pertinentia ad d. primo-
genituram?

Decimo nono: denique quæritur, an Agnes re-
petere queat expensas omnes, quas Joannem, &
Paulum subire, oportuit pro sustinenda quadam
lite agitata super terra de Floris; prout etiam, an
consequi possit totam, vel partem quantitatis,
ad cujus solutionem Paulus Pater suus à Judice
condemnatus fuit?

Hæc sunt Dubia, super quibus sententia mea
pro veritate exquiritur. Rem igitur ordiendo à
primo, dicendum videtur, donationem con-
templatione certi, & determinati Matrimonii ab
Hercule factam Joanni filio, non esse imputan-
1 dam; non enim agitur de Relicto aliquo facto
per viam ultimæ voluntatis, quod, nisi de con-
traria Disponentis voluntate constet, semper fa-
ctum præsumitur animo illud compensandi cum
2 legali, & necessario debito Legitimæ, propterea-
que in illam imputetur, ex concordantibus aucto-
ritatibus relatis in una *Tuscanen. Supplementi Le-*
gitimæ 1. Februarii 1706. §. Quod sanè coram Rmo
Ansaldo Decano, sed versemur in donatione ir-
3 revocabili inter vivos, cujus vigore liberè in
Donatarium translatum fuit Bonorum donato-
4 rum dominium: silere idcircò hoc casu dicitur,
quæstio omnis de imputatione, ad *Textum ex-*
press. in leg. illud Cod. de collat., & leg. si quan-
do §. Generaliter Cod. de testam., ibique gloss.,
& Jason., aliique scribentes, Bald. in auth. ex
testamento num. 39. Cod. de collation., Ripa in
leg. in quartam n. 151., ubi etiam Ruin. num. 42.
ff. ad leg. falcid., Cucch. in auth. novissim. §. Da-
ta inter vivos num. 20., Faber in Cod. lib. 6. tit. 4.
definit. 12., Gabriel. cons. 57. num. 13., & seqq.
lib. 2., Ludovic. Bellon. vers. 21. num. 3., Ber-
trand. cons. 103. lib. 5., Surd. cons. 75. num. 5.,
Altograd. cons. 7. num. 21. lib. 1., Peregr. de Fi-
deicomm. art. 36. num. 125., & num. 127., Crass.
in §. Legitima quæst. 22. num. 4., Merlin. de le-
git. lib. 2. tit. 2. quæst. 20. num. 1., & quæst. 29.
num. 6., & seqq., Menoch. de præsumpt. lib. 3.
præsumpt. 142. num. 3., Vasq. de success. creat.
§. 30. num. 254., & 258., Mart. de success. legal.
part. 1. quæst. 35. art. 11. num. 22., vers. sed dona-
tio pura, Mangil. de imput. quæst. 33. num. 18.,
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. disc. 136.
num. 4., & de legit. disc. 24. num. 3., & seqq.,
Rot. coram Seraph. decis. 568. num. 1., coram Gre-
gor. decis. 568. num. 1., coram Priol. decis. 87. nu.
12., & decis. 221. num. 1., cor. bon. mem. Emerix
jun. decis. 185. num. 1., in rec. decis. 348. num. 1.
part. 13., decis. 253. num. 3., & seqq. part. 15.,
Rota in una Bononien. Separationis Bonorum 15.
Junii 1665., coram Verospio apud Urceolum
consult. 85. n. 25. & 32., & in dict. Tuscanen. Sup-
plementi legitimæ §. Ast non placuit coram Rmo
Ansaldo, quam refert, & sequitur *Rota in Va-*
sionen. Fideicomm. 21. Martii 1708. §. Non attento
cor. bon. mem. Omanna Episcopo Ghiennen.; & ra-
tio est undequaque manifesta, quia, vivo Patre,
qui fecit donationem, ea donatio abscessit ex
Bonis ejus, & Liberis ejus debetur portio legiti- 5
ma, tantum ex Bonis, quæ Morientis fuerunt,
leg. cum quæritur ff. de inoffic. testam., ut his
verbis loquitur *Cujac. in lib. 6. Cod. tit. 20. de*
collation. oper. posth. tom. 5. fol. mihi 726. lit. A.

Nec obesse potest, quod certissima hæc Juris
nostri regula, communi Doctorum, & Tribu-
nalium consensu probata, rectè quidem locum
sibi vindicet in simplici, ac pura donatione à
Parentibus facta filiis: At alia Juris ratio sequen-
da sit, si agatur de donatione, quæ pura non est,
nec ex mera liberalitate proficiscitur, sed respe-
ctum habet ad aliquam extrinsecam causam,
prout habere dicitur donatio facta contemplatio- 6
ne Matrimonii, quæ, utpotè pura, & simplex,
æstimari non valens, imputationi propterea ob- 7
noxia remanet; Nam, etsi pura, & liberalis do-
natio ea sit, quæ, nullâ interveniente causâ, ex 8
mera Donantis munificentia proficiscitur, *Tira-*
quell. in leg. si umquam vers. donatione largitus nu.
123. Cod. de revoc. donat., Menoch. cons. 261. nu.
13., Camill. medic. cons. 108. num. 16., Gratian.
discept. forens. 984. num. 38., Cutell. de donat.
inter Patr., & fil. tract. 7. disc. 2. part. 10. n. 76.,
Staiban. jun. contr. 72. num. 2., nihilominus, cum
ea solùm causa liberalitatem excludat, quæ na- 9
scitur ex necessitate ab aliquo naturali, seu civili
vinculo imposita, *Angel. in leg. sed & hoc ff. de*
re judic., Jason. in leg. inter eos eodem tit., Dec.
in Auth. ex testamento Cod. de Collation., Faber.,
& Io. de Platea in §. Præterea instit. de action.,
Decian. resp. 3. num. 13. lib. 1., Fontanell. de pact.
nupt. tom. 1. claus. 4., Gloss. 1. num. 25., Cutell.
de donat. disc. 3. part. 6. sub num. 7. vers. secundo
quia, indè sequitur, quod similes donationes,
tamquam minimè imperatæ ullâ naturali, aut 10
civili obligatione, faciliùs propterea hæ, inquam,
puræ, & simplices censendæ sunt, tametsi eisdem 11
faciendis occasionem dederit amor, & affectio
illa, quâ Parentes, filiorum Matrimonia, & com-
moda curant, talis namque causa, veluti censen- 12
da occasionalis, & impulsiva, liberalitatem non
excludit; quæ ratio apud Doctores, & Tribuna- 13
lia si valet pro eximenda ab onere imputationis
donatione factâ contemplatione Matrimonii in
genere, *Suarez. in leg. quoniam in prioribus in de-*
claratione legis Regni quæst. 5. in fin. Cod. de inof-
fic. testam., Fontanell. de pact. nupt. claus. 4.,
Gloss. 1. num. 16. & seqq., Molphess. ad consuetud.
part. 4. tit. de success. ab intest. in addit. ad quæst.
25. num. 4. lib. 2., Staiban. jun. resol. 72. num. 2.,
aliique plurimi, qui facilè allegari possent; Va-
lere etiam posse videtur pro excludenda imputa- 14
tione in donatione, quæ ex causa certi, ac deter-
minati Matrimonii irrevocabiliter, & inter vi-
vos à Patre facta fuerit filio; Nam, si, ut mox
dictum est, illa dumtaxat causa effectum impu- 15
tationis operatur, quæ secum habet Juris neces-
sitatem; Unde fit, quod, cum ad istiusmodi do- 16
nationem Pater non teneatur, nulloque jure cogi
ad eam possit, propterea meræ illius liberalitati 17
adscribenda est, ac per consequens ab onere
imputationis immunis censenda: Nullo enim, ut 18
ait

ait Velasc. in prax. partitor. cap. 13. num. 77.,
nullo juris loco cautum reperitur, donationes
hasce imputandas esse in legitimam, sed Jura
nostra duas tantummodò expressère donationes,
quæ à filio in illum conferendas, & imputandas
19 esse, voluerunt, dotem videlicet, & donationem
propter nuptias, de reliquis verò donationum
speciebus nihil statuendo, ab imputatione exe-
misse censentur, & ita senserunt Cravet. cons. 85.
per tot., Decian. cons. 3. num. 13., & cons. 31. n. 7.
lib. 1., Port. Imol. cons. 36., & apud eum, Moss.
cons. 81., Osasch. cons. 62. num. 6., & per tot.,
Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 23. num. 5. &
seq., Andreol. contr. 380. num. 3., & num. 6. &
seq., plenissimè de Marin. resol. jur. lib. 1. cap. 85.,
ubi utriusque contrariæ sententiæ momentis ma-
turè perpensis, concludit pro exclusione imputa-
tionis, atque ita etiam in pluribus supremis Tri-
bunalibus judicatum reperitur, ut apud Crivell.
dec. 139., Franc. Stephan. dec. 3., Burz. decis. 25.
num. 82., Peguer. dec. 213., Peregrin. decis. 104.
num. 4., Mart. Vot. Pisan. 189. nu. 4. & sic sensit
Sacra Rota in Vasionen. Fideicommissi 21. Martii
1708. §. Quin obstet coram bo. mem. Omanna.
At contrà hujusmodi donationem imputan-
20 dam esse, suadere videntur tum juris ratio, tum
gravissimorum Doctorum, atque Tribunalium
auctoritas: nam, cum ambigi nequeat, quin hæc
21 donationis species dicatur ob caussam, Altogrud.
cons. 7. lib. 1., Merlin. Pignattell. contr. lib. 2.,
controv. 34. num. 5. & seqq., Rota coram Merlin.
dec. 515., in rec. dec. 127. num. 12. part. 6., si juris
rationem spectemus, ut utar verbis Peregrin. de
Fideic. art. 36. num. 134., super ea insudandum
multùm non est, = nam satis est constans; Siqui-
22 dem Pater de jure tenetur filium, & filiam Matri-
monio collocare, qui quidem aliàs sinè Patris consen-
23 su jure civili nubere non poterant, leg. fint proponit
Cod. de nupt., & leg. 2. ff. de Rit. nuptiar.; Et li-
24 cèt de jure Canonico Matrimonium contrahere pos-
sint citra Patris consensum, non tamen honestè, &
25 decenter, ut idcircò donationem Matrimonii con-
trahendi causâ, ex causa non voluntaria, & peni-
tus liberali, sed, & quæ necessitatem habeat, facta
videtur = hactenus Peregrin.; Alia his addit ra-
tionum momenta Catell. de donat. part. 2. disc. 1.
special. 5., qui præterea sententiam hanc pro im-
putatione veriorem, & communiorem dicens, ad
eam confirmandam exornat aciem quinquaginta
trium Doctorum; quibus addi possunt Alto-
grud. cons. 7. nu. 12. & seqq. lib. 1., Franc. Palm.
consult. 89. num. 33. & seq., Mangil. de imputat.
quæst. 14. num. 44., & quæst. 33. num. 19. & seq.,
Michelor. de fratrib. part. 1. cap. 20. n. 7. & seqq.,
Urceol. consult. forens. 85. num. 13. & seqq., An-
dreol. sibi ipsi contrarius contr. 155. n. 9. & seqq.,
Hodiern. ad Surd. dec. 322. num. 36. & seqq., ubi
ita à Sacro Consilio, junctis Aulis, pro imputatio-
ne determinatum refert in ea Causa, in qua pro
illa excludenda strenuè scripserat Donat. Anton.
de Marin. d. resol. 85., cujus solemnis Sac. Con-
silii decisionis testatur etiam Thoro in lib. 2. com-
pend. dec. fol. 163. in verb. donatio, & hæc senten-
tia magis placuisse videtur Sac. Rotæ, nam cen-
sens, harum donationum causam esse Matrimo- 26
nium, ut latissimè in mox relatis decisionibus:
veluti ex necessario antecedenti infertur, easdem
obnoxias esse imputationi, latè in rec. decis. 389.
part. 12., & dec. 341. part. 19.
Quamquam verò in hac opinionum contrarie-
tate, & invicem pugnantium Doctorum, & Tri- 27
bunalium conflictu verior videri posset posterior
opinio, quæ nedum aliis Tribunalibus, quorum
Judicata referuntur à superiùs citatis Doctoribus,
sed, quod multùm urget, magis etiam placuisse vi-
detur Sacræ Rotæ, quæ in superiùs relatis deci-
sionibus, re maturè examinatâ, pro imputatione
respondit, leviterque solùm quæstionem attin-
gens aliter sensit in d. Vasionen. Fideicommissi in
contrarium allegata; Nihilominùs Causæ necessi-
tas, sententiæque à me dicendæ ratio non expo-
scunt, ut in abstracto statuam, quænam ex hisce
contrariis sententiis, tamquam verior, magisque
juris nostri principiis conformis sequenda sit; sed,
cum imputandi necessitas, plerùmque pendeat à 28
Disponentis voluntate; & sive versemur in di-
spositionibus per viam ultimæ voluntatis, sive res
sit de aliis actibus per viam donationis irrevoca- 29
bilis inter vivos celebratis, imputatio admittatur,
aut excludatur, prout Disponentem voluisse, ap-
parere potest ex tacita etiam ipsius mente; quam
spectandam esse, tam pro excludenda imputatio- 30
ne, ducto argumento à Textu in Auth. ex testa-
mento Cod. de collation., leg. ex parte 39. §. 1. ff.
famil. erciscund., leg. filii Cod. eodem §. Illud quo-
que Auth. de Trient., & Semiss., Faber. in Cod.
lib. 6. defin. 4. nu. 6., & n. final., Surd. cons. 143.
num. 18. & seqq., & cons. 192. num. 8., & nu. 22.,
Staiban. Jun. resol. 72. n. 13. & seqq., clar. mem.
Card. de Luc. de Dot. disc. 98. n. 2. & seq., Tho-
mat. dec. 50. n. 184. & seqq., Rot. in rec. dec. 297.
num. 29. part. 9., quam etiam pro illa inducenda
Urceol. consult forens. 85. num. 17. & seq., Rota
in nun Bononien. Separationis Bonorum coram bo.
mem. Verospio impress. apud eumdem post d. con-
sult. num. 33. & seq., & num. 41. & seqq., pro-
ptereaque Doctores omnes, & suprema ipsa Tri-
bunalia admoneant in quæstione, de qua agitur,
sequendam semper esse Disponentis voluntatem,
quæ si expressa sit, pro lege servanda certè erit; 31
Ut etiam ab ea deflectere integrum non erit, si
per conjecturas, & indicia illam assequi valea-
mus; sapienti idcircò Majorum nostrorum exem-
plo admonitus recurram ad conjecturas, & ex
eisdem Herculis donantis voluntatem investiga-
re curabo.
Pro imputatione autem plurimùm urgere vi-
detur, quod agitur de donatione nedum æquan-
te ipsam legitimam, sed longè illam excedente, 32
cum comprehendat integram medietatem Bono-
rum omnium, tum immobilium, tum mobilium,
& Jurium etiam, & actionum, quæ nedum actu
à Donatarii Parentibus possidebantur, sed quæ
quocumque umquam tempore ab eisdem adqui-
ri, ad eosdemque pertinere potuissent. At verò,
si, quoties Bona donata æquant mensuram legiti- 33
mæ filio debitæ, tunc ex præsumpta Donantis
mente imputationi locus fieri censetur; Potiori
fa-

sanè jure id procedet in casu, de quo agitur,
quippè Bona donata longè illam excedebant;
34 Hoc oamque casu, ex facto ipso, magnitudiue
nempe donationis Patrem de legitima sensisse,
colligitur, *Bartol. in leg.1. §. Si parens ff. si à Parentibus quis fuerit manumissus*, *Jason. in leg. si quando §. final. num. 3. vers. tertio limita Cod. de inoffic. test.*, *Bertrand. cons. 82. lib. 2.*, *Peregrin. de Fideic. art. 36. num.128.*, ubi reprobat *Ripam*
quem malè contrarium docuisse, dicit, motum
ex ea ratione, quod ex titulo donationis appareat,
Patrem uti voluisse liberalitate, ait enim, quod
35 *ratio hæc non enervat limitationem, & rationem ejus, quia liberalitas est in assignando legitimam antè mortis tempus*, & sequendo *Peregrin.*, *Merlin. etiam de legitim. lib.2. tit.2. quæst.29. nu. 48. & seq.*, reprobat Ripam, ac alios citat etiam *Vrceol. d. consult.85. nu.19.*, *Rot. in d. Bononien. separationis Bonorum apud eumdem n.36. & seq.*, *& num.50., in rec. dec.387. num.29. part.9.*

Conjectura hæc, quæ, tamquam promanans ex
intrinseca substantia, & quidditate adeo eximiæ
donationis, plurimùm certè urget, coadjuvatur
etiam ex natura, & qualitate ipsius donationis;
36 Nam, si ratio, ob quam censent Doctores, similes
donationes factas contemplatione certi Matrimonii subjectas esse oneri imputationis, ea est, quia
illæ munitæ sunt causâ naturalis affectionis, quâ
37 Parentes impelluntur ad donandum filiis, ut
38 aptè, & honorificè nubant, atque idcircò ex
causa non voluntaria, & penitus liberali, sed ex
causa, quæ necessitatem habeat, factæ videntur;
Profectò, cum ex toto contextu præsentis donationis perspicuè pateat, Parentes ad illam pera-
39 gendam motos fuisse, ut filio provisum esset
undè, ipsis defunctis, onera Matrimonii sustentare posset, hinc fit, quod, inspectâ naturâ hujusmodi donationis, veluti ad suam causam, referenda sit ad necessitatem illam, si non præcisam, &
formalem, causativam saltem, quâ Parentes ex
paterno officio, ac ex naturali affectione ad ita
40 faciendum moventur, quæ sanè caussa, ut cuique patet, excludit liberalitatem illam, ob quam
puræ, & simplices donationes ab eo proficiscentes imputationi obnoxiæ minimè reputantur
juxtà ea, quæ superioribus locis tradita sunt.
41 Rursus, si imputatio locum sibi vindicans in donationibus ob causam, excluditur in solis donationibus puris, ac simplicibus, merâque ex liberalitate factis; Profectò in nostro casu animus
42 iste plenam erga filium exercendi liberalitatem
excludi, vel saltem summoperè minui videtur
ex eo, quod Parentes, quoad vixerint, Bonorum
omnium usumfructum sibi reservaverint.

Nec pro excludenda vi conjecturæ desumptæ
ex simili ususfructus reservatione, urgere videtur, quod, si donatio isthæc ab imputationis onere
43 minimè eximeretur, liberalitatem nullam contineret, nam, utpotè post Parentum obitum effectum habitura, inutilis propemodum reddita
fuisset, si dicto quoque oneri imputationis supposita diceretur, ut ratiocinatur *Rota in d. Vasionen. Fideicommissi §. Quin obstet*; Quia discursus iste
44 locum sibi vindicare fortè posset, si ageretur de
donatione, quæ esset infra, vel æquaret mensuram Legitimæ, hoc enim casu rectè illa diceretur
elusoria, quia, vivente Patre, nullum filio commodum allatura esset, illo verò mortuo, in Legitimam sibi debitam imputanda foret. At longè
aliter res se habet in casu nostro, in quo Parentes,
dum filio donarunt medietatem omnium Bono- 45
rum, satis liberalitatem exercuisse videntur, præcurrendo quippè tempus mortis, non solum assignarunt Legitimam, sed longè ultra illius mensuram filio munificè contulerunt, propatereaque
similis donatio nec elusoria dici, nec liberalitas
erga Donatarium sublata dici potest, ut alibi notavimus ex *Peregrin. de Fideic. art.36. num.128.*, *& Merlin. de legitim. lib.2. tit.2. quæst.29. n. 49.*

Præterea dictus discursus casui nostro inapplicabilis redditur ex eo, quod Parentes in dicta
donatione, licèt sibi reservaverint Bonorum 46
donatorum usumfructum; nihilominùs se subjecerunt oneri alendi filium, & Nurum, & subeundi reliqua Matrimonii onera, quæ se sustentaturos fore promiserunt, donec filius, & Nurus in eadem domo cum ipsis conviverent, sin
verò simul amplius commorari non potuissent,
se subministraturos fore, promiserunt omnia ea,
quæ congruæ ipsorum sustentationi satis essent,
ex quibus sanè omnibus perspici facilè potest, quæ
fuerit mens Donantium, & qua de causâ iidem
moti fuerint ad hanc donationem faciendam;
mens certè, & causa, quâ moti fuerunt, alia 47
non fuit, quàm illa paterni officii, & naturalis
affectionis, quâ Parentes ad ità faciendum moventur, ut filii honestè, ac decenter in Matrimonio degere queant, & ut alliciant sponsæ Parentes cum ampliori dote ad filiam nubendam viro
de congruo patrimonio jam proviso, quæ, ut
sæpiùs diximus, est ratio, ob quam hæ donationes,
utpotè factæ ex causa, quæ saltem ex honestate 48
necessaria reputatur, puræ censeri non possunt,
ideoque ab imputatione minimè exemptæ.

Prò qua demùm inducenda plurimùm urgere
posset declaratio à Patre facta in codicillis, pro- 49
ut eadem plurimi fit apud *Vrceol. consult. 85. nu. 21. & seqq.*; At quoniam in eo casu, licèt ageretur de declaratione factâ ex intervallo, nihilominus triduo post à Donante peracta reperiebatur, propatereâ aliter in nostro casu statuendum videbatur, eo quod res esset de donatione triennio antè codicillos celebrata; quamobrem declaratio edita à Patre longè post jam quæsitum 50
jus filio prò non imputatione, parui facienda videtur, quippè paterna voluntas metienda est ex 51
tempore contractus, *Surd. cons.143. num.15.*, *& cons. 192. num. 23.*, *Gomez. ad leg. Thaur. 29. num. 27.*, *Cutell. de donat. tom. 1. disc. 2. part. 10.*, *Mans. de legit. quæst.41. num.11.*, *& num. 17.*, *Velasc. in prax. cap. 13. num. 18.*, *Mans. cons.185. num. 7. ad fin. Rmus Ansald. Dec. in annot. ad decis.10. num.24.*, *Thomat. decis. 150. num.187.*, *Rota in rec. decis.101. num.10. part. 14.*, *& in dict. Tuscanen. supplementi legitimæ 1. Februarii 1705. §. Alteri coram Rmo Ansaldo*; Verumtamen adhuc urget, quod, cum non
agatur de purâ, & simplici donatione, minimè
fa-

51 factâ contemplatione alicujus certi Matrimonii,
in quibus terminis loquitur *Rota in dicta Tuscu-
nen.*, & quæ, tamquam suâpte naturâ soluta ab
onere imputationis, respuit subsecutas declara-
tiones Parentum ex intervallo factas, sed verse-
mur in donatione facta contemplatione certi Ma-
53 trimonii, quæ, veluti pars matrimonialis contra-
ctus, & cum eo confusa, correspectiva dicitur, &
celebrata ob causam excludentem liberalitatem,
54 propterea que vel omninò subjecta censetur impu-
tationi, juxta opinionem, quam veriorem, & com-
muniorem dixerunt Doctores superius relati, & uti
talem in judicando secuta etiam fuerunt suprema
55 Tribunalia, hinc sequitur, quod aliquale saltem
adminiculum desumi queat ex Patris declaratio-
ne, tametsi triennio post facta; nam, si verior di-
cenda esset opinio mandans imputationem, ambi-
56 gi non posset, quin declaratio conformis menti ju-
ris plurimi facienda esset, ut etiam in re, sivè
57 quæstione dubia, qualis certè dici meretur illa,
de qua agitur, rejicienda omninò non esset subse-
quens Donantis declaratio, quamvis ex intervallo
58 edita, præsertim verò attentâ tum personâ Do-
nantis, qui est Pater Donatarii, tum etiam in-
59 spectâ circumstantiâ temporis, in quo illa emissa
fuit, dum videlicet morti proximus erat, ideo-
60 que filio suo præjudicare minimè voluisse cense-
tur, *Cyriac. contr. 295. n. 30. & seqq., optimè clar.
mem. Card. de Luc. de Donat. disc. 25. num. 12.,
idem eodem tract. disc. 36. num. 18., & de Fideic.
disc. 135. n. 16., Rot. coram Bich. dec. 252. n. 27.,
coram fel. mem. Alexand. VIII. dec. 119. nu. 8.,
dec. 195. n. 18., & in rec. dec. 238. n. 5. part. 3.,
& dec. 402. num. 31. part. 9.*

Hæc sunt argumenta, & conjecturæ, quæ pro
imputatione inducenda urgere posse videntur.
61 At quoniam id, quod ex conjecturis elicitur, cla-
rum dici nequit, quia aliis conjecturis elidi po-
test, ad tradita per *Rot. coram Bich. dec. 612. nu.
15. & seqq., coram Cerro dec. 538. nu. 3. & seqq.,
Rot. apud Palm. decis. 88. num. 7. & seqq.*, ac in
nostro casu afferri possint conjecturæ pro exclu-
denda imputatione, & regula sit, quod conje-
62 ctura, & præsumptio validior vincat debiliorem,
*Rot. Lucen. inter collect. apud Palm. decis. 341.
n. 8., Rot. coram bo. mem. Emerix. jun. dec. 1086.
num. 22., coram Benincasa dec. 158. num. 2., & in
rec. dec. 675. num. 9. part. 19.*; propterea, nisi de-
monstretur, has insubsistentes, vel saltem esse de-
biliores illis, quæ adducuntur pro imputatione,
hæc statui nequibit. Operæ itaque pretium erit
examinare conjecturas illas, quæ contra impu-
tationem militant. Omitto sermonem facere
de amplitudine verborum, quibus donatio, de
63 qua agitur, concepta dicitur, & quam verborum
amplitudinem magni faciendam, ait *Surd. d.
cons. 143. num. 21.*, quia hæc urgere posset, si
ageretur de donatione pura, & simplici, nullâ
interveniente causâ, à Patre facta filio, quo casu
rectè præsumi potest, Patrem voluisse Bona do-
nata, tamquam præcipua, à filio obtineri, *Staiban.
jun. d. resol. 72. num. 5.*, ut etiam non immoror
titulo irrevocabilis donationis, ex quo actus iste
expletus reperitur, nam, si donatio facta contem-
platione certi Matrimonii, ob causam dicitur, 64
tametsi facta enuncietur ex mera, pura, & gra-
tuita benevolentia, atque liberalitate, talis enun- 65
ciatio immutare non valet naturam donationis
factæ ob causam, *Becc. cons. 20. num. 21., Alto-
grad. d. cons. 7. nu. 40. & seqq. lib. 12., Font anell.
de pact. nupt. claus. 4., Gloss. 1. nu. 58., Gratian.
discept. 96. num. 34. vers. neque obstant, Castald.
consul. 91. nu. 9., & dec. 71. num. 22. inter collect.
per Balducc. ad Ramon. to. 2.*; Et sanè nemo non
videt, quod illatio deducta ex mero titulo dona-
tionis, continet petitionem principii, & suppo-
nit id, quod est in quæstione, quippè quæ agita-
ri solùm potest in hypothesi, in qua Pater dans
aliquid filio, titulo donationis id dedisse de-
claraverit, cum, si res sit de simpliciter datis filio, 66
simplex rei traditio hoc titulo minimè vestita,
imputationem non excludit, sed præsumitur, Pa- 67
trem dare voluisse quantitatem illam, quam da-
re tenebatur, *Michelor. de fratrib. part. 1. cap. 37.
num. 15.*; Et denique non est, cur dicatur, beni- 68
gniorem semper interpretationem faciendam esse
contrà Patrem donantem, qui clarè de imputa-
tione mentionem non fecit, prout illi hoc facil-
limum erat, *Dec. cons. 190. colum. fin., Rota Flo-
rent. post consult. Mans. 353. num. 142. in fin.*,
recurrit namque eadem responsio, videlicet id
locum sibi vindicare posse in pura, & simplici
donatione ab omni imputationis onere exempta,
at aliter rem se habere in donatione facta ob cau-
sam, quæ cum ex mente tum Juris, tum Donan- 69
tis facta præsumatur animo suam adimplendi
obligationem, aliâ non indiget Donantis declara-
tione, ut argui potest ex plenè firmatis superio-
ribus locis.

Propius itaque accedendo ad rem nostram, ex-
pendemus conjecturas alias, quæ pro excludenda
imputatione urgere magis possint. Primo itaque
loco afferebatur promissio evictionis à Patre do-
nante, favore filii Donatarii facta amplissimis ver-
bis, quam evictionis promissionem in proposito 70
considerat *Surd. d. cons. 243. num. 23. & seq., &
sub n. 38. §. 10.*, atque etiam innuisse videtur *Rota
in d. Vasionen. Fideicommissi 21. Martii 1708. §.
Quin obstet in fin. coram bo. me. Omanna*; Verum
conjecturam istam tanti valere, non crederem, ut
Donans in hac specie donationis, evictionis pro-
missione, imputandi onus remisisse censeatur,
nam, licèt talis promissio proficua esse possit in 71
simplicibus donationibus, in quibus ad illam Do- 72
nans regulariter non tenetur, nisi promiserit, *San-
felic. dec. 315. num. 1., Rot. in Romana Donatio-
nis 25. Junii 1694. §. Nec obstat quod regulariter,
& 22. Junii 1695. §. Iterum siquidem coram bon.
mem. Pio*; Attamen aliter res se habet in dona- 73
tione facta ob causam, in qua Donator indistin-
ctè de evictione tenetur, sive a traditione, sive 74
à promissione inceperit donatio, *Bartol. in leg.
Julianus §. Qui fundum n. 5. ff. de verbor. oblig.,
Tiraquell. in leg. si unquam verb. donatione largi-
tus num. 59., Cod. de revoc. donation., Menoch.
cons. 112. num. 29., Gratian. discept. 657. nu. 53.,
Cancer. var. part. 3. cap. 4. n. 21., Cutell. de donat.
contempl. Matrim. disc. 2. part. 13. nu. 21., & nu.*

6 4., *Mangil. de evict. quæst.69. num. 26. & seq.*,
Sanfelic. dec.315. num.14., *Rot. in rec. dec. 148.*
num.24. & seqq. part.9.

Quamobrem, ut pluries, pluriesque dictum
est, similes donationes factæ intuitu certi Matri-
75 monii, cum factæ dicantur ob causam, ideoque,
inspectâ earum naturâ, evictio in illis præstanda
semper sit; Profectò, si ex obligatione præstandi
76 evictionem exclusa dici posset imputatio, sequere-
tur, quod gravi errore lapsi fuissent summi juris
vertices, atque juris prudentiæ lumina adeò acri-
ter disceptantes quæstionem hanc, à qua facili
negotio sese expedire potuissent, ajendo: Donans
pro Bonis contemplatione certi Matrimonii do-
natis, de evictione tenetur, ergò talis donatio
exempta est ab imputatione, quæ argumentatio,
quam falsa sit, dignoscitur ex superiùs relatis Do-
ctorum traditionibus, qui non per incogitantiam
hoc argumento uti omiserunt, sed rectè docue-
runt, istud, veluti ex sui natura inditum simili do-
nationi, sublatum minimè censeri, nisi per illius
remissionem à Donante factam, minimèque
crediderunt, remissum censeri posse solâ promis-
sione, alioquin debitæ ex natura hujuscemodi do-
nationis: Quamobrem grave nimis videretur
ejusdem virtute filium eximere ab onere impu-
tandi in legitimam sibi debitam, ratam me-
dietatis Bonorum omnium à Patre sibi dona-
77 torum, quando per talem imputationem re-
verà nihil ipsi adimitur, sed retinet totum id,
quod sibi à Patre donatum fuit, licèt illud re-
tineat cum eo Legali onere, cui subjectum reperi-
tur.

Secundo loco, pro excludenda quavis imputa-
tione, considerandum sese offert, quod in nostra
hypothesi de illa non contenditur inter fratres,
& respectivè filios Testatoris, qui conqueri pos-
78 sint de inæqualitate, quæ ex remissione imputa-
tionis inter eos oriretur, cum hæc inæqualitatis
vitandæ ratio penitùs cesset in nostra hypothesi,
in qua Hercules unicum dumtaxat habens filium
masculum, facilius plenam liberalitatem erga il-
lum exercere voluisse præsumitur; Verùm hanc
quoque conjecturam parùm urgere, reor, quia non
79 agitur de personis merè extraneis, de imputatione
cum filio contendentibus, quo casu rectè illæ re-
pellerentur, sed de ea contenditur inter filios;
nam Hercules, præter Joannem filium masculum,
duas etiam reliquit filias, quæ in proposito pro
80 exrraneis haberi nequeunt, præsertim quia Te-
stator illarum quoque Descendentes in suis dispo-
sitionibus contemplatus fuit. At, quando etiam
dd. sorores non extitissent, eædemque justo ali-
quo colore pro Extraneis habendæ fuissent, non
ideirò tamen ex eo, quod cessaret inæqualitas in-
81 ter filios, cessare etiam deberet imputatio, quia
ratio vitandæ dictæ inæqualitatis rectè quidem à
82 Doctoribus consideratur, tamquam conjectura
quædam distincta ab aliis, pro imputatione indu-
cenda considerari solitis, ut apud *Merlin. de le-*
git. lib.2. tit.3. quæst.29. num.50., & apud alios;
At non indè sequitur, quod, deficiente istâ conje-
83 cturâ, quæ alioquin levissima reputatur, ob eam
rationem, quod, si imputatio admittenda esset,
quoties aliqua inter filios oriretur inæqualitas, vix
umquam daretur casus, in quo Parentes per actus
inter vivos liberalitatem in unum ex filiis exer-
cere possent, propptereaque, cum sola d. ratio ser- 84
vandæ æqualitatis inter filios sufficiens non sit,
ut donata filio inter vivos, in legitimam imputen-
tur, ut tradunt *Alciat. cons. 8. num. 12. lib. 1.*,
Menoch. cons. 272. num. 12., *Mantic. de conject.*
lib.6. tit.2. num. 15., *Crivel. dec.239. num. 12.*,
inde, inquam, non sequitur, quod ex aliis argui ne- 85
queat in Donante animus subjiciendi rem dona-
tam oneri imputationis, quæ fundari potest in
aliis rationibus, & argumentis, superioribus locis
deductis, ad tradita per *Rot. ad ornat. clar. mem.*
Card. de Luc. in Mantis. tit. de Fideicom. dec. 88.
num. 11.

Perpensis itaque momentis rationum, quæ in
hac imputationis controversiâ in utramque par-
tem sese mihi obtulerunt, licèt proclivior sim in 86
eam sententiam, quæ stat pro imputatione, quia
fortè verior, magisque recepta est apud Docto-
res, & suprema Tribunalia, atque etiam quia
eadem suaderi videtur validioribus argumentis,
nihilominùs admonitum velim D. Requirentem, 87
quod reverà versamur in ancipiti quæstione, ac
dubia Causa, proindèque tenaciter jus suum per-
sequendo, respuere non debet honestas conditio-
nes, si quæ proponerentur pro re hac conficienda
juxtà æqui, bonique rationem, & consilium.

Ex his resolutum videtur secundum Dubium;
Nam, si locus est imputationi rerum donatarum
in portionem legitimæ debitam Donatario, fru-
strà de ea quæritur, cum filius illam præventivè in
rebus donatis consecutus jam fuerit, sin verò
locus non sit imputationi, licèt legitima detrahi 88
nequeat ex Bonis sub donatione comprehensis,
eadem tamen ponenda erunt in cumulo Bonorum
omnium hereditariorum ad dimetiendam quan- 89
titatem totius legitimæ, cetero quin habitâ ratio-
ne Bonorum quoque donatorum, detrahendæ ex
aliis Bonis, in donatione minimè comprehensis,
Castren. in leg. 1. Cod. de inoffic. Donat., *Cost. de*
fact. scient., *& ignoran. cent.1. distinct.7*. *num.5.*
tom.1., *& in tract. de rat.*, *& portion. quæst.113.*
num.3., *Rot. dec.64. num.2. & 4.*, *& dec.86. n.4.*
& 5. apud Merlin. de legit., *in Melevitana Le-*
gati 1. Junii 1701. §. Quemadmodum coram Emo
D. Card. de la Tremoille.

Ad tertium quæsitum, an videlicet tota, &
integra terra de Floris sit adjudicanda Philippo
ad formam testamenti, & codicillorum Hercu-
lis, vel potiùs ejusdem terræ medietas debea-
tur D. Agneti; Crederem, quod in hujus quæsi-
ti determinatione, spectanda præcipuè sit disposi-
tio ab Hercule, & ejus Uxore facta in superiùs
memorata donatione, in qua his verbis dicitur,
quod = *hanna dato, e danna per via di donazione*
pura, e semplice, e irrevocabile, che si fà, e dica
esser fatta trà vivi, la metà di tutti, e singoli suoi
Beni presenti, e futuri, mobili, e immobili, nomi,
diritti, e azioni presenti, e future di qualsisia sor-
te =; In dubium autem revocari nequit, medieta-
tem d. terræ comprehensam fuisse in donatione;
Cum enim illa procul dubio enumeraretur inter
Bo-

Bona, quæ tempore celebratæ donationis possi-
debantur ab Hercule donante, indè necessariò
sequitur, quod illius medietas comprehensa dici
debeat in donatione generaliter complectente
medietatem Bonorum omnium, quæ tunc ab
illo possidebantur, ac per consequens medietas
90 ista pertinebit ad eos, qui ex persona Joannis in
medietate dd. Bonorum donatorum succedere
debent, per *Text. in leg. si donare §. 1. ff. de donat.
inter vir., & uxor., leg. 1. ff. de obligat., & action.,
leg. 1. Cod. de his, qui in prior. creditor. loc. suc-
ced., Pyn. in cap. ratum num. 14. de regul. Jur.
in 6., Ruin. cons. 200. sub num. 4. vers. quia eu
persona, & Rota cor. Emerix. jun. dec. 1248. n. 2.,
& inter collect. per Palm. nep. dec. 270. num. 2.*

Nilque turbat, quod præfata terra de Floris
ab eodem Hercule ante donationem subjecta re-
periretur particulari fideicommisso cum ordine
primogenituræ ab illo condito, propвтереàque
comprehendi nequiverit in subsequenti donatio-
91 ne; Nam, cum certi juris sit, quod in quibus-
cumque humanis actibus (dummodò hi non sint
penitùs irrevocabiles) posteriora derogant priori-
bus, *leg. sed & posteriores ff. de legib., leg. si quis
cum procuratorio nomine in fin. ff. de Procurator.,
leg. hac consultissima §. Si quis anteà Cod. de te-
stam., leg. pacta novissima Cod. de pact. cap. cete-
rum de rescript., Gratian. discept. 605. num. 10.
& seqq., clar. me. Card. de Luc. de legat. disc. 54.
num. 7., Rot. coram Pamphil. dec. 597. num. 1., &
num. 12., coram bon. mem. Emerix. jun. dec. 495.
num. 1.*, indè certè sequitur, quod, cum fidei-
commissa, & aliæ quæcumque dispositiones or-
92 dinatæ per viam ultimæ voluntatis, donec morte
Testatoris confirmatæ fuerint, illius arbitrio re-
vocari, reformari, atque immutari queant, *Alto-
grad. contr. 19. num. 22., Rub. de testam. cap. 69.
num. 122., Rot. coram Seraph. dec. 943. num. 8.,
in rec. dec. 166. num. 42. part. 8., & dec. 491. n. 13.
part. 19.*, indè, inquam, sequitur, quod in subse-
93 cuta donatione d. terra exempta fuerit à quo-
cumque vinculo fideicommissi, & primogenitu-
ræ ordinatæ in priori testamento, *Rota coram Be-
94 nincasa dec. 96. num. 1.*, idque sanè si procedit re-
spectu fideicommissi ordinati in primo testamen-
to, quod ademptum dicitur in secundo, si in eo
nulla de illo sit facta confirmatio, & expressa re-
petitio, eâ quidem ratione, quia posterius testa-
95 mentum destruit, adimit, & annihilat primum, ac
omnia, & singula in eo contenta, quatenùs non
legantur expressè repetita, *Rot. in Mantis. ad og-
nat. clar. mem. Card. de Luc. tit. de fideicom. dec.
88. num. 19. & seq., & dec. 90. num. 1. & seq.,
ubi num. 9.* subditur, quod sustinens, in secundo
96 testamento præservatum, atque repetitum fuisse
præcedens fideicommissum, debet id claris, &
lucidissimis probationibus verificare, potiori sanè
97 jure id procedet, quando fideicommissum ordi-
natum in testamento, revocatum, aut reformatum
reperitur in dispositione, donatione videlicet in-
98 ter vivos, cujus natura est illicò transferre domi-
nium in Donatarium, ad differentiam alterius di-
99 spositionis factæ per viam ultimæ voluntatis, per-
fectionem expectantis à morte, ad *Text. in leg. pa-
cta novissima Cod. de pact., Peregrin. cons. 45. n. 5.
& seq. lib. 4., clar. mem. Card. de Luc. de testam.
disc. 63. num. 6.*

Cum ita que ex his pateat, quod in quæstione,
de qua agitur, spectanda sit posterior dispositio, 100
quia, ut benè ait *Rot. d. dec. 96. nu. 2. coram Be-
nincasa*, de potestate dubitari nequit, quoties con-
currit Disponentis voluntas, de hac solummodò
inquirendum modò erit, videlicet an Hercules
facere voluerit novam dispositionem, inque illâ
comprehendendo terram de Floris, eamdem
exemerit à fideicommisso, & primogenitura, cui
eamdem subjecerat in præcedenti testamento;
Profectò de novitate dispositionis ambigi nequit,
quia si talis dicitur illa, per quam una in aliam mu- 101
tatur, *Anton. Faber. in rational. ad pandect. in leg.
quia Arbiter. 20. ff. de recept. Arbitr.*, si qua
primogenitura ordinata super terra Floris con- 102
tinebatur in testamento revocabili, dispositio de
ejusdem medietate, contenta in donatione irrevo-
cabili inter vivos, nova omninò dicenda est, &
diversa à prima. Certiùs, attentâ substantiâ rei,
de qua in utraque disponitur, dum in Joannem
virtute primogenituræ ad totam d. terram voca-
tum in testamento, illius medietas transfertur
per donationem, & quidem factam contempla- 103
tione certi Matrimonii, translatio autem ista ob
interesse Uxoris, & filiorum exposcebat, quod 104
Testator à priori dispositione recessisse intellige-
retur, ad *Text. in leg. si tibi ff. de adimend. legat.,
& leg. non ad ea 88. ff. de condit., & demonstrat.*

Quod autem in donatione comprehendere vo-
luerit medietatem d. terræ, satis evincitur ex am- 105
plitudine superius relatorum verborum, genera-
liter comprehendente quodcumque genus, &
quamcumque speciem Bonorum omnium, quæ à
Testatore possidebantur, quæque in futurum
quomodolibet ad ipsum pertinere potuissent;
Spectatâ itaque verborum amplitudine, nullâ ju-
stâ ratione in dubium revocari poterit, quod
cum universalitate ceterorum Bonorum, quoque
terræ medietas in donatione comprehensa fuerit,
*Ruin. cons. 150. sub n. 13. lib. 3., Mandell. cons. 73.
num. 6., Alciat. cons. 135. nu. 1. lib. 9., Pedrocch.
cons. 7. num. 98., & num. 107., Marescot. var. re-
sol. lib. 2. resol. 104. num. 7. & seqq., Rot. in rec.
dec. 131. ex num. 2. part. 9., & dec. 339. num. 32.
& seqq. part. 12., & dec. 79. n. 10. part. 19., Rota
coram Benincasa d. dec. 96. nu. 5. & seqq.*, qui sanè
omnes, si argumentum istud desumptum à gene- 106
ralitate, & amplitudine verborum tanti valere,
censent, ut Testator de re heredis disponere vo-
luisse censeatur includendo in dispositione por-
tionem rei, quæ ad coheredem pertinebat, vel 107
quæ jure alterius præcedentis fideicommissi ad
gravatum perventura erat, ut præter mox alle-
gatas auctoritates, comprobant, *Decian. resp. 57. n.
12., Menoch. cons. 129. n. 3., Cephal. cons. 733. n. 26.*,
multò sanè magis in nostro casu dicendum erit,
Herculem in amplissima illa donatione compre-
hendere voluisse medietatem d. terræ, licèt præ-
cedenter ab ipso subjecta fuisset primogenituræ,
quam non ignorabat, pro libito suæ voluntatis à
se revocari posse, pro qua sanè revocatione non 108
re-

requirebatur specifica, & nominatim facta illius
revocatio, sed satis erat, quod in posteriori di-
spositione diversimodè de illa disposuisset, præ-
sertim, cum ageretur de posteriori dispositione fa-
109 cta ex intervallo, faciliùs admittente mutationem
voluntatis, licèt illius correctio non ità facilè ad-
110 mittatur, quando incontinenti legitur talis di-
versitas, *Rot. in Mantis. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc dec. 88. num. 8. & seq*; In subjecta nam-
111 que materia, licèt in posteriori dispositione mu-
tatio non legatur oculis corporeis, sufficit tamen
illa, quæ proficiscitur ex tacita Disponentis vo-
luntate undecumque desumpta, *Rot. in Mantis. ad ornat. clar. me. Card. de Luc. de Fideicom. dec. 90. num. 20. & seq.*

Fortius verò hæc urgent in casu nostro, quia,
si medietas d. terræ minimè comprehensa dicen-
da esset in donatione ob eam rationem, quod,
cum illa subjecta reperiretur primogenituræ,
priùs ordinatæ in testamento, præsumendum
112 tum sit, in subsequenti dispositione à priori reces-
sisse, quia, si discursus iste subsisteret, cum præfatus
Hercules in suo testamento primogenituræ sub-
jecisset nedum terram de Floris, sed cetera
etiam Bona sua fideicommissi perpetui vinculo
gravasset, nemo non videt, quod donatio irrita
113 prorsùs redderetur, deficerent quippè Bona, su-
per quibus illa sustineri posset, ad tradita per *Bartol. in leg. qui Romæ §. Duo fratres num. 19., ibique Ripa num. 79. ff. de verbor. signific., Surd. cons. 391. n. 14., Peregrin. de Fideicomm. art. 52. num 32., Rot. in rec. dec. 68. num. 5. part. 13., & dec. 653. num. 5. part. 19.*

Quæ ratio si plurimum valeret, etiamsi age-
retur de pura, & simplici donatione titulo lu-
crativo tantùm, fortius sanè urget in casu nostro,
114 quia agitur de donatione, contemplatione Ma-
trimonii, quæ correspectiva, atque onerosa dici-
tur, & admixtum habet interesse Conjugum, &
filiorum, qui præ oculis habentes Bona omnia,
& patrimonium universum Donantis; dum vigo-
re donationis indefinitè complectentis medieta-
tem universorum Bonorum pertinentium ad Do-
nantem, sperant, se aliquando illam consecutu-
ros, spe istâ frustrarentur, si ab eorum cumulo
demenda essent Bona peculiari alicui dispositioni
revocabili prius supposita, quod procul dubio re-
115 pugnat naturæ hujuscemodi donationum, quæ
nullo præcedenti pacto, aut vinculo rebus dona-
tis voluntariè à Donante adposito, minui, aut al-
terari possunt, *Auth. instit. de donat. leg. perfecta, cod. eodem tit., Gratian. discept. 924. n. 33. & seqq., Randen. collect. legal. 8. n. 37., Rota coram Duran. dec. 84. num. 17., & coram Benincas. dec. 84. num. 3., & dec. 107. num. 21.*

Et sanè, si Donans à generali illa donatione
116 medietatis omnium Bonorum certam aliquam
rem excipere voluisset, cur id non fecit, quod,
cum nedum facillimum, immò, nè Conjuges de-
ciperentur, necessarium esset exprimere, certò ex-
117 pressisset, vel saltem adeò amplis, & effrænatis
verbis usus minimè fuisset = *cur non enim sic lo-*
118 *qui Testator potuisset, si id voluisset? quomodò Justinianus noster argumentatur in leg. unic. §. Ubi autem vers. sin autem ad deficientis Cod. de caduc. tollen.* =, ut in simili casu loquitur *Anton. Fab. de error. pragm. t. 1. dec. 28. error. 8. nu. 7. in fin.*,
ne igitur lævà nimis interpretatione detorquean- 119
tur amplissima verba donationis, &, nè lædatur
bona fides, quæ in illa exuberare debet, sub eadem
comprehensa censeri debebunt Bona omnia, quæ 120
comprehenduntur sub literali, & obvio verborum
sensu, quibus explicata reperitur; Generalitas 121
namque verborum suum debet operari effectum,
tametsi versemur in materia strictè interpretanda, 122
qualis censeri solet donatio; præsertim, quando
similia verba ab homine prolata reperiuntur, ex
notatis per *Bartol. in leg. generali §. Uxori in fin. de usufruct. legat., Ruin. cons. 73. n. 19. lib. 3., Cravet. cons. 227. num. 12. & seq., Becc. cons. 14. n. 13.*

Pro resolutione quarti quæsiti, an scilicet ad
solutionem æris alieni Donatoris concurrere de-
beat Domina Agnes, tamquam causam habens
à Donatario, vel potiùs illud integrè solvi de-
beat à D. Philippo successore, sive herede me-
diato Donantis? præmittenda est duplex regula,
prima est, quod ad debita post donationem con- 123
tracta à Donatore, Donatarius minimè tenetur,
sive sit particularis, sive universalis, ad *Text. in leg. æris alieni 15. Cod. de donation., & leg. 1., Cod. de Jur. Fisc., Dec. cons. 237. nu. 6., Cancer. var. resol. part. 1. cap. 8. num. 44., Cost. de remed. subsid. remed. 108. n. 6., Rot. cor. Duran. dec. 348. num. 1., & coram Benincasa dec. 124. n. 4. & seq.*;
Etenim post jam peractam donationem non po- 124
test esse in potestate Donatoris frustrari Donata-
rium posterioribus obligationibus, præsertim,
quando agitur de donatione ob causam, & qui- 125
dem onerosam, qualis, ut dictum est, *super primo quæsito in §. At contra*, censetur illa, quæ fit 126
contemplatione certi Matrimonii, & Creditor
agit adversus Donatarium non solam persona- 127
lem actionem, sed hypothecariam quoque ha-
bentem, *Altograd. cons. 39. num. 1. & seq. lib. 2., Andreol. contr. 304., ubi rejicit contrariu, Marcian. disput. 55. num. 5. & seq., Rub. in annot. ad dec. 666. n. 6. part. 4. tom. 3. rec., Caren. resol. 107. num. 4., Magon. dec. florent. 76. num. 6. & seq., Rodriquez de concurs. creditor. part. 2. art. 1. nu. 89., Rota apud eumdem decis. 34. num. 6. & seq., post Zacch. de oblig. Cameral. dec. 189. nu. 28. & seq., in rec. dec. 262. num. 6. & seq., & dec. 373. num. 8. & 9. part. 11., dec. 137. num. 4. part. 12.*;
Altera est, quod, ut Donatarius teneatur ad solu- 128
tionem æris alieni contracti à Defuncto, oportet,
quod ille jure heredis reputetur, videlicet, quod
sit Donatarius universalis omnium Bonorum; is
enim cum loco heredis habeatur, ideòque in eum 129
transeant jura omnia activa, & passiva Donantis,
Gratian. discept. forens. cap. 256. nu. 17., Donat. resol. 58. num. 11. & 13., Rota in rec. decis. 377. nu. 7. & seq. part. 4. tom. 3., dec. 207. n. 4. part. 6., dec. 404. nu. 24. part. 9., dec. 101. n. 25. part. 12., dec. 13. n. 5. part. 14., dec. 331. nu. 1., & dec. 610. num. 9. part. 18., coram Benincas. dec. 372. nu. 3.,
tenetur propterea ad omnia debita Donantis, *Leg.* 130
si fideicommissum 50. §. 1. ff. de Judic., Soccin. cons. 236. num. 3. lib. 2., Cancer. var. resol. part. 3. cap. 7.

onp.7. num.128., Cutell. dec. 26. num.1., Giurb. dec.62. num. 3., Rota coram Benincas. decis. 105. num.2., & dec.124. num.1., modò tamen nullus datus fuerit heres universalis, ut copulativè requirunt Cels. Ugo cons.13. num.22., Cancer. var. resol. part.1. cap.8. num. 68., Amat. var. resolut. cap.58. nu. 13., clar. me. Card. de Luca de donat. disc.45. nu.2., Rota in rec. dec.228. nu.5. & seqq. part.7., dec.43. n.18. part. 11., in rec. decis. 14. nu.15. part. 14.

Utrâque hac regulâ retentâ, si res sit de debi-
131 tis post peractam donationem à Donante contra-
ctis, res plana est favore Donatarii, & ab eo
causam habentis: si verò agatur de debitis ante
donationem contractis, in nostro casu deside-
ratur utrumque requisitum; quippè Joannes Bona
donata obtinuit titulo particulari, & non jure
Donatarii universalis, quod æquiparari posset
titulo heredis, idemque jure universalis heredis
consecutus fuit cetera omnia Bona in donatione
non comprehensa. Et quidem, quod Joannes, si
consideretur uti Donatarius, censeri nequeat
Donator universalis, perspicuum fit ex eo, quod
132 agitur de donatione particulari, qualis dicitur
dispositio omnis, quæ restricta ad certam Bono-
rum portionem, tertiam videlicet illorum par-
tem, vel medietatem, facta minimè reperitur
sub commemoratione quotæ hereditariæ, sed
quotæ Bonorum, Cels. Ugo cons.96. sub num. 1.,
Cancer. var. resol. part.1. cap.8. sub num. 70., &
tradunt clar. me. Card. de Luca de Fideicom. disc.
128., & disc. 129., utrobique num. 5., Palm. al-
leg. 399. num. 3. & seqq., Rota in rec. decis. 12.
num. 35. part. 10., decis. 432. num. 27. & seq.
part. 18., coram Rmo Ansaldo Dec. decis. 12. n.8.,
133 Proindèque istiusmodi Donatarius non tenetur
ad debita, aliasque Defuncti obligationes ante
donationem contractas, sed hæ sequuntur here-
dem, ut expresè disponitur in superiùs citata
leg. æris alieni Cod. de donat., & post Dec. consil.
137. tradit Cels. Ugo cons. 97. num. 1., Cancer.
var. resol. part.1. cap.8. num.70.; Is enim repræ-
134 sentare dicitur personam Defuncti, non autem
Donatarius particularis, in quem propterea tran-
135 sire nequeunt actiones activæ, aut passivæ, qui-
bus Donans obstringebatur, leg.1. §. Si heres, &
leg. cogi §. Indè quæritur ff. ad Trebellian., Gra-
tian. discept. forens. cap.256. num.18.

Idque potiori jure locum sibi vindicat in casu
nostro, quia Joannes non solùm fuit merus Do-
natarius particularis certæ quotæ Bonorum, sed
præterea Donator illius favore se obligavit de
evictione; propterea̱que dicendum est, quod,
136 ad differentiam Donatarii, cujus respectu inu-
tilis esset promissio evictionis, quemadmodum
137 inutilis esset respectu heredis, quia in
utrumque pari modo transeunt jura omnia
activa, & passiva, quod, inquam, Donatarium
138 istum particularem liberare voluerit à quacum-
que obligatione, cui Bona donata subjecta esse
possent, & illi, prout Juris ratio exposcebat, ob-
noxium relinquere heredem universalem, ne
139 alioquin inanis penitus reddatur specialis ista
evictionis promissio, quod si ferendum non es-
set, etiamsi versaremur in donatione facta titu- 140
lo merè lucrativo, & sive hæc inceperit à tradi-
tione, sive à promissione, Bartol. in leg. Aristo
§. finali ff. de donat., Aretin. in §. Actionum au-
tem vers. advertas ad id instit. de Action., Rota
in ulibi citata Romana Donationis 25. Junii 1694.
§. Quoniam regularis, & 22. Junii 1695. §. Ite-
rum siquidem cor. bon. mem. Pio, multo minùs id
admitti poterit in donatione ob causam, & qui-
dem onerosam, in qua, etiam deficiente pacto, 141
& promissione, evictio præstanda est, ex dedu-
ctis ad primum quæsitum §. Propriùs itaque.

Ex his promanat resolutio quinti quæsiti, vi-
delicet Bona donata exempta esse ab expensis ul-
timæ infirmitatis, & funeris Donatoris, nam, si 142
Bona hæc per donationem abscesserunt ex Bonis
Donantis, & quidem titulo particulari, in Dona-
tarium minimè transfundente Jura activa, & pas-
siva Defuncti, quæ translata fuerunt in heredem
universalem, expensæ proindè istæ, ut cetera
debita, non ad Donatarium particularem, sed
ad heredem universalem pertinere debent; nullo
namque speciali Jure cautum reperitur, quod 143
particularis heres illas subire teneatur.

Nec est, cur obtendatur, expensas hasce fieri
potuisse pecuniis in hereditate repertis; Opor- 144
teret enim docere de illarum existentia, ut præ- 145
cisè probare tenetur allegans, easdem in illa re-
pertas fuisse, ad Text. in leg. ei qui ff. de probat.,
Alexand. cons. 32. num. 13. lib. 2., Gratian. di-
scept. 998. num.3., Surd. decis.222., Rot. coram
Cavaler. decis.130. num.5., & coram Durano de-
cis.386. num.21.; præiertim verò, quando ea-
rum negativa probatur ex omissa descriptione in 146
Inventario, leg. final. §. Licentia, ibique Docto-
res Cod. de Jur. deliberan., gloss final. in leg. cum
de lege ff. de probat., Gabriel. de probat. conclus.
7. num.22., Bonden. collect. leg. lib.2. collect.21.
num.66., Rot. in rec. decis.707. sub num.1. vers.
Inventarium enim part.1., decis.44., & dec. 470.
utrobique num. 5. part. 9., & decis. 30. num. 26.
part.10., & in Romana Primogenituræ de Cæsa-
rinis 11. Decembris 1699., §. Cum itaque coram
Rmo Molines; immò verò, cum ex Inventario, 147
quod ab herede exhibetur, excludatur etiam
quævis mala præsumptio occultationis Bonorum,
allegans pecuniarum existentiam in hereditate, 148
magis concludenter illam probare tenetur, Ro-
land. de Inventar part.4., section. quæ incipit heret
cum Inventario num.2., Alciat. de præsumpt. re-
gul. 3. præsumpt.20., Altograd. cons.94. num.30.
lib.1., Saminiat. contr. 49. num.3.

Redeundo ad aliam imputationis quæstionem
propositam in sexto quæsito, crederem, libras
mille ab Hercule erogatas pro apparatu nuptia- 149
rum Joannis filii esse imputandas; Nam, etsi fa-
vore filii pro excludenda imputatione urgere vi-
deatur generalis quædam præsumptio, tacitaque
donandi voluntas; nihilominùs, quoties deficit
titulus donationis à Patre minimè expressus,
cum in hac materia imputationis consideranda 150
sit causa, quæ ex parte dantis necessitatem indu-
cat, & respectu Parentum reverà urgeat talis cau-
sæ necessitas, dicendum sanè est, quod, quando 151
Pa-

152 Pater tales faciens expensas nullo pacto declara-
vit, se liberalitatem exercere velle, eædem, lege
ipsâ inducente compensationem, imputentur in
causam necessariam, ex qua factæ sunt, benè
Peregr. de Fideicomm. art. 36. num. 131., & seqq., quem cum aliis refert, & sequitur *Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 20. num. 3., & seqq.*

Eòque magis huic imputationi locus esse vi-
detur in nostra hypothesi, quia non solum defi-
cit titulus donationis, sed præterea urget expres-
sa declaratio Patris præcipientis imputationem,
153 quæ declaratio si tanti valet, ut in Legitimam
imputentur etiam ea, quæ titulo donationis
à Patre filio tradita fuerunt, ut, ex *Ursool. consult. 85. num. 22., & seqq.*, animadversum
fuit in primo quæsito *§. Pro qua demum*; quantò
fortius urgebit, quando, ut in casu nostro, agitur
154 de expensis factis, nullo expresso donationis ti-
tulo; eas enim si Pater jusserit imputari, colore
nullo talis imputatio evitari poterit, *Rot. decis. 54. num. 15. part. 5. rec.*; quæ sanè declaratio,
tamquam facta ex intervallo, si fortè urgere non
posset pro subjicienda oneri imputationis medie-
tate illa Bonorum, quæ, expresso titulo dona-
tionis, contemplatione certi Matrimonii, filio
155 assignata fuit, attamen plurimi facienda est
quoad similes expensas, quarum respectu non
156 resistit præambulus titulus donationis, & vice-
versâ pro confirmanda declaratione voluntatis
paternæ tales expensas imputandi in Legitimam,
157 summoperè urget necessaria causa, ex qua illæ
factæ sunt, ideòque declaratio isthæc, quamvis
158 facta ex intervallo, attendenda omninò est, quia
conformis est menti Juris; ab eaque coadjuva-
tur, ut probatum fuit ad primum quæsitum *§. Pro qua demum*, & conferunt *Salycet. in leg. si Mater Cod. de contrahend. empt.*, *Dec. cons. 96. col. 2. vers. Nec obstat talis confessio*, *Rota cor. Buratt. decis. 228. num. 3., & coram Coccin. decis 2305. num. 84.*

Ad septimum quæsitum, an nempè pretium
retractum ex venditione Bibliothecæ, pro medie-
tate comprehensum censeri debeat in memorata
donatione medietatis omnium Bonorum factæ
159 Joanni, vel potius servanda sit dispositio ab eo-
dem Hercule explicata in testamento, in quo
præcepit, quod illius pretium erogaretur in
quoddam opus pium ab ipso præscriptum; Ad
istud, inquam, quæsitum resolutio promanat ex
iis, quæ deducta fuerunt super tertio quæsito;
nam, ut in illius examine probatum est, cum d.
Bibliotheca tempore factæ donationis possideb-
retur ab Hercule, eademque connumeraretur
inter ejus Bona mobilia, eadem procul dubio
comprehensa censeri debet in donatione concepta
amplissimis verbis, comprehendentibus medieta-
tem etiam istius Bibliothecæ, prout in illa com-
prehensa certè fuit medietas reliquorum om-
nium Bonorum, quæ à Donatore donationis tem-
pore possidebantur, juxta firmata ad *d. tertium quæsitum*.

Nec obesse potest, quod Testator in præce-
denti testamento integrum Bibliothecæ pretium
in piam causam legaverit: nam, sive spectemus
naturam præcedentis dispositionis, sive etiam
intueamur qualitatem Legati ab ipso relicti, ex
neutra illarum excludi potest comprehensio d.
pretii in posteriori donatione. Porrò, si expen-
damus naturam præcedentis dispositionis, testa-
menti nempè, istud, tamquam perpetuò, & sem-
per, sive per expressam, sive per tacitam Testa- 160
toris voluntatem revocabile, procul dubio re-
vocatum dicendum est per subsecutam dona- 161
tionem, cujus vigore, ut alibi notatum fuit ex
Cuiac. in lib. 6. Cod. tit. 20. de collat. oper. postb. tom. 5. fol. mihi 726. lit. A., cum Bona donata
abscesserint ex Bonis Donantis, Legata, & fidei- 162
commissa ab ipso in testamento ordinata, subsi-
stere dumtaxat poterunt super reliquis Bonis,
quæ tempore obitus penes Defunctum remanse-
runt; absque eo quod eisdem subjici queant Bo-
na donata, quæ per donationem jam dissecta à
patrimonio Donantis, qui illorum dominium
amisit, *Rota coram Benincas. decis. 40. num. 12., in Baren. Moderationis Monitorii 21. Junii 1697. §. Quoniam Domini coram R.mo dell Olmo Episcopo Lucben*; effecta fuerunt patrimonium pro-
prium Donatarii, ad *Text. sed si pluris §. Filiæ ff. de vulgar., & pupillar.*, *Gratian. discept. 650. num. 20.*, *Rot. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Testam. dec. 4. n. 1.* eòque certius in casu nostro,
quia, ut dictum est in resolutione quarti quæsiti,
agitur de Donatario particulari certæ quotæ Bo- 163
norum, in quem nulla transeunt onera activa,
sive passiva Defuncti, &, quod magis est, eidem
promissa fuit evictio Bonorum omnium donato-
rum, quamobrem, ut dictum est ad *d. quartum quæsitum §. Utrâque hac regulâ*, ferendum non 164
est, quod prætextu istiusmodi Legati eidem adi-
matur medietas pretii Bibliothecæ comprehensæ
in donatione.

Si autem intueamur qualitatem ejusdem Le-
gati, ex eo quod illud relictum fuerit in cau- 165
sam piam, non efficitur, quod medietas ista rei
legatæ adimi debeat Donatario, in quem illius
dominium translatum liberè fuit. Et sanè, si
Hercules Bibliothecam alienasset, aut quovis
alio actu in alium distraxisset, quis diceret, Le-
gatarium ab alienatario vindicare posse rem le-
gatam, quando per illius alienationem Legatum,
cui in præcedenti testamento subjecta fuerat, re- 166
vocatum censetur; *clar. mem. Card. de Luca de leg. disc. 48. num. 4.* Nec obesse potest favor piæ
causæ, quem prò excludenda Legati ademptione 167
plurimùm valere ait *Rota in una Avenionen. Legati 26. Junii 1699. coram b. m. mem. Muto, & in illius confirmatoria 3. Februarii 1702. coram bon. mem. Pio*, quia, licèt piæ causæ favor sum-
mopere urgeat prò sustinendo Legato pio, quod
per generalem Legatorum ademptionem, aut 168
per mutationem voluntatis Testatoris circa he-
redum institutionem revocatum dicatur, qualis
erat casus dictarum *Decisionum in Avenionen. Legati*; aliter tamen res se habet quoad Legati 169
revocationem, quæ ex illius distractione de-
du-

ducitur; hoc enim casu favore piæ causæ nihil
specialiter statutum legitur, nisi quando res per
170 Testatorem alienata, fuisset deinde ab eodem re-
dempta, ac ad ejus hereditatem tempore adi-
tionis reversa, ut innuitur in *dicta Avenionen.
Legati coram bon. mem. Pio §. Tum etiam quia*,
& plenè firmatur *decis. 25. post Consul. ad Pere-
grin. num. 29. & seqq.*, quam sequitur *clar. mem.
Card. de Luca loco mox citato*. Quæ tamen in-
nuisse volui, non ut determinem, an dictum
Legatum revocatum censendum sit nec ne,
quod impertinens est ad rem nostram, sed ut
ostendam, tali Legato diminutionem nullam
pati debere Donatarium, in quem Bona irrevo-
cabiliter translata fuere, illud enim, utpote re-
171 lictum ad onus ipsius heredis, & substitutorum,
ut notat *Rota in dicta Avenionen. Legati coram
bon. mem. Muto §. Non obstante*, integrè ab eis-
dem præstandum erit, quatenùs favore causæ
piæ dici queat à Testatore præservatum fuisse,
per ea, quæ tradit *clar. mem. Card. de Luca de
legat. disc. 55. num. 3., & seqq.*

Nec denique objici potest, pium, opus, de quo
agitur, perfici potuisse ex fructibus, & reditibus,
172 qui reperti fuerunt in hereditate, quia, juxta de-
ducta *super quinto quæsito*, probandum esset, tem-
pore obitus Herculis in ejus hereditate, & pa-
trimonio repertos fuisse dictos fructus, & redi-
tus, atque etiam quia, quatenùs probaretur, ad-
173 fuisse, iidem prò medietate comprehensi cense-
rentur sub donatione.

Octavò quæritur, an D. Agnes repetere pos-
sit scuta quinquaginta à Joanne soluta Patribus
Augustinianis, ut recederent à lite, quæ inter
ipsos, & Capitulum Ecclesiæ Avenionensis ver-
tebat occasione Legati, de quo in præcedenti
Dubio. Prò justa hujus Dubii determinatione
174 videndum est, ad quemnam pertineret commo-
dum, & incommodum litis, nam, si ea susti-
nenda erat ad utilitatem hereditatis, & patri-
175 monii Herculis, D. Agnes justâ ratione repete-
re poterit id, quod prò recessu à dicta lite im-
pensum fuit; Aliter verò dicendum erit, si ex ta-
li litis prosecutione Herculis hereditas nec com-
modum, nec incommodum ullum sensura erat,
sed illud ad alios pertinebat, in quos propterea
quemadmodum ex lite commodum redundavit,
sic etiam expensarum incommodum eosdem fer-
re, oportet, *ad regul. Text. in leg. secundùm natu-
ram ff. de regul. Jur.*, *Bonden. collect. 44. nu. 318.
tom. 2.*, *Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis.
1153. num. 14.*, qua regulâ retentâ, perspici faci-
lè potest, D. Agnetem Jure nullo repetere posse
dicta scuta quinquaginta, quia Herculis, ejusque
hereditatis nihil intererat, an dictum Legatum
consequeretur Ecclesia Parochialis, quamvis il-
lud repudiatum fuisset à Canonicis, vel potiùs
deferretur ad Patres Augustinianos expresse ad
illud vocatos in casu, quo non acceptaretur à
176 Capitulo, proptereaque, tamquam expensa non
ad tuendum, sive augendum patrimonium Her-
culis, sed voluntariè à Joanne facta, non per-
tinet ad hereditatem Defuncti, ab ejusque here-

de repeti nequit, *ad Text. in leg. inter quos 39. §.
final., & leg. seq. ff. de dam. infect.*, *Peregrin. de
Fideicomm. art. 50. num. 4., & 5.*, *Niger. de ex-
cept. cap. 8. num. 148.*, *Rota coram Ludovis. de-
cis. 202. num. 1., & coram Coccin. decis. 1722.
num. 9., & coram Emerix Jun. decis. 886. num.
7. & 8.*, sed, si Agnes eas persequi vult actione 177
de in rem verso, vel utili negotiorum gestorum,
agere debebit contra Canonicos, qui ex cessio-
ne litis à Patribus Augustinianis factâ pretio scu-
torum 50., Legati commodum consecuti fuerunt;
sed id ad rem non pertinet.

Ad nonum quæsitum respondendum videtur,
quod, licèt heres gravatus rationem reddere non 178
teneatur de mobilibus, quæ cursu temporis fue-
runt consumpta, aut consumpta præsumi possunt,
*Peregrin. de Fideicom. art. 10. num. 39., & num.
44.*, *Fusar. de substitut. quæst. 624. num. 9., &
12.*, *Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 6. num. 1.
& seqq.*, *Urceol. consult. 19. num. 29.*, *Bonden.
collect. legal. lib. 2. collect. 20. num. 50.*, *Ro-
ta coram Coccin. decis. 1342. num. 8., coram
Ludovis. decis. 285. num. 3., coram Bich. de-
cis. 58. num. 21., & 29., coram fan. mem. A-
lexandr. VIII. decis. 43. num. 3., & in recent.
decis. 250. num. 2., & seq. part. 8.*, *in Urbe-
vetana supplementi legitimæ 4. Decembris 1699.
§. Quibus coram Reverendissimo Molines*, idque 179
procedat, etiamsi gravatus in hereditate repererit
debita, non enim tenetur vendere mobilia, ut 180
solvat debita hereditaria, cum possit eis uti, at-
que consumere, suasque facere detractiones in 181
aliis Bonis, *Fusar. de substit. dict. quæst. 624.
num. 11.*, *Rota ad ornat. clar. mem. Card. de Lu-
ca de testament. decis. 33. num. 5., in Mantissa.*, &
in casu nostro de consumptione talium mobilium 182
dubitari nequeat ob decursum longissimi tempo-
ris centum ferè annorum, *Rota coram Bevincas.
decis. 296. num. 2., in rec. decis. 591. num. 9. part.
19.*, Censent enim Doctores, brevioris temporis 183
spatio illa consumpta præsumi, *Carpan. ad statut.
Mediolanen. lib. 1. cap. 300. num. 57. Rot. coram
Card. Cerro decis. 283. num. 1., coram Priolo decis.
376. num. 4., in Interamnen. Fideicommissi 26. Ju-
nii 1697. §. Quia cum agatur in fine coram bon.
mem. Pio, in Romana fideicommissi Mutii de Bu-
balo super mobilibus 13. Januarii 1702. §. Distin- 184
guentes*, ubi firmatur, tricenarii temporis decur-
su præsumi consumpta mobilia etiam solidioris
materiæ, *coram Reverendissimo dell'Olmo Episcopo
Conchen.*, & generaliter, quod sufficiat, tantum
decurrisse temporis, intra quod verisimiliter il- 185
la consumi potuerint, *Fusar. de substitut. quæst.
624. sub num. 6.*, *Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2.
quæst. 6. num. 14.*, *Palm. allegat. 44. num. 28.*,
Afflict. decis. 13. num. 27., *Rota coram Peutin-
ger. decis. 186. nu. 2., coram bon. me. Emerix Jun.
decis. 1307. num. 3.*

Licèt, inquam, hæc vera censeri possent,
perpensis tamen circumstantiis facti, quæ in his 186
Causis perpendi plerumque consueverunt, nihilo-
minùs contraria Juris ratio sequenda videtur in
casu nostro, in quo Testator præcepit, quod
mobi-

mobilia, quæ in ejus hereditate reperta fuissent
tempore sui obitus, æstimari deberent, eorum-
que pretio dissolvi æs alienum, hoc namque ca-
187 su heres sub obtentu illorum consumptionis se
eximere nequit à redditione rationis eorumdem,
non enim poterat prò libito illa consumere, cum
immò teneretur conservare, vel saltem æstima-
tionem persolvere, *Rota in rec. decis. 156. num. 6.
part. 18., coram bon. me. Benincas. decis. 388. num.*
188 13., quemadmodum in detractiones etiam im-
putantur, quando Testator id præcepit, *in Fer-
rarien., seù Anconitana Fideicommissi 12. De-
cembris 1698. §. Penult. coram Reverendissimo
Molines*; Et sanè, si, quoties adsunt mobilia, ar-
189 gentea nempè, gemmæ, & his similia, gravatus
distrahere nequit stabilia prò solvendo ære alie-
no Defuncti, *Adden. ad Gregor. decis. 279. num.
2., Rota in rec. decis. 12. num. 12., decis. 310.
num. 2., & seq. part. 15., decis. 206. num. 4. par.
16., decis. 285. num. 6. part. 17., coram bon. mem.
Emerix Jun. decis. 1044. num. 5.*, ferendum sa-
190 nè non est, quod gravatus non parens præcepto
Testatoris, debita, quæ solvenda erant pretio
mobilium, aliis hereditariis rebus illa dimittere
contendat.

Decimo loco quæritur, mobilia quædam so-
lidioris materiæ adhuc extantia, argentea nem-
pè, an æstimanda sint pretio, quo valebant tempo-
re confecti Inventarii, vel illo temporis puri-
ficati fideicommissi? Quæsiti hujus examen su-
perfluum reddi videtur ex deductis ad proxi-
mum quæsitum, in quo probatum fuit, ex præ-
cepto Testatoris vendenda illa fuisse pro ejus æ-
191 re alieno solvendo, ideoque de eis ratio reddi
debet, inspecto tempore ejus obitus, verumta-
men, quatenùs tale examen assumendum esset,
censerem, quod vel ob usum istorum argenteo-
rum factum inter tempus inventarii, & illud re-
192 stitutionis fideicommissi, eorum valor immi-
nutus fuit, & hoc casu, si fortè talis usus illicitus
fuit, quia adhuc aderant debita hereditaria, di-
193 minutio, quæ ex illo evenit, damno heredis
cedere debebit, *Urceol. consult. 20. num. 38.*; Aut
è contrario, argenteorum valor crevit, quia
194 gravatus illa melioravit, vel auxit, & pretium
melioramentorum spectabit ad heredem, idem
Urceol. dict. consult. 20. num. 36., modò tamen
ex Inventario, vel aliâ quacumque ratione ap-
195 parere queat de antiquo illorum statu, ex quo
perspici possit, quid verè fuerit impensum, *Ro-
dulphin. allegat. 115. num. 104., Rota in rec. de-
cis. 395. num. 13., & seqq. part. 13., decis. 455.
num. 5., & seqq. part. 14., coram bon. mem. Eme-
rix Jun. decis. 1290. nu. 1.*, id demum reficien-
196 do, quod minùs est inter impensum, & melio-
ratum, *ad regul. Text. in leg. in fundo 39. de rei
vindicat., Rodulphin. alleg. 115. num. 106., Ro-
ta coram clar. mem. Card. Cerro decis. 766. num.
7., decis. 930. num. 17. in fine, coram bon. mem. E-
merix Jun. decis. 1290. nu. 9.*, id tamen intelli-
197 gendum, si melioramenta utilia sint, & rem red-
dant pretiosiorem, nullâ habitâ ratione illorum,
198 quæ, utpotè respicientia merum rei ornatum, vo-
luptuariorum melioramentorum numero accen-
sentur, *ad Text. in leg. impensæ 79. §. final. ff. de
verbor. signific., leg. voluptuariæ 7., & leg. impen-
sæ 14. ff. de impens. in rebus dotalibus, Amic. de
Jur. emphytent. quæst. 70. num. 2. vers. voluptua-
ria, de Angel. de impens., & melioram. art. 2. nu.
8., & seq., Paulut. dissert. 34. num. 1., Rota
coram Bich. decis. 564. num. 12., & seq., in rec.
decis. 191. num. 25. part. 15. apud Balducc. in col-
lect. decis., & rer. judicat. tit. 2., decis. 8. num.
9.*; gravatus enim haud nimis sibi blandiens,
uti debet rebus fideicommissariis in eo statu, ex 199
quo sufficientem usum habere potest, *Cephal.
consil. 386. num. 6., & seqq., Magon. decis. Lu-
cen. 33. num. 18. & seq., Rota cor. Arguell. dec.
22. num. 28., & dec. 76. nu. 9.*

Absimile non est undecimum quæsitum, in
quo inter Partes quæritur de valore Bonorum
stabilium, an videlicet restituenda sint secun-
dùm valorem, quo æstimari poterant tempore
obitus Testatoris, vel potiùs inspiciendum sit,
quanti illa valerent tempore restitutionis. Re-
gula est, quod, quemadmodum heredi gravato 200
debentur melioramenta in rebus fideicommissa-
riis ab ipso facta, *leg. si in area ff. de condict. inde-
bit., leg. fundo, & leg. si non fortem §. Centum ff.
de rei vindicat., leg. Roman. 61. ff. ad Trebellian.,
& leg. final. Cod. de Alluv., & Palud., Ur-
ceol. consult. 20. num. 36., Rota divers. part. 4.,
decis. 344. num. 2. vers., & non comprehendun-
tur, & coram Merlin. decis. 546. num. 21.*, ut
etiam ejus commodo cedunt extrinseca augmen- 201
ta ex ejus industria provenientia, *Peregrin. de
Fideicomm. art. 10. num. 16.*, sic viceversâ incre-
menta, sive decrementa in eisdem Bonis pro- 202
venientia ex natura rei, cedunt commodo, vel
incommodo fideicommissarii, *leg. mulier 228.
sed enim ff. ad Trebell., leg. 3. ff. de fund. instruct.,
leg. scribit Celsus ff. ad Trebell., Molin. de primo-
genit. Hispan. lib. 1. cap. 26. num. 17. cum seqq.,
Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 7. tit. 3. num.
23., Gratian. discept. forens. cap. 751. num. 31.,
& 32., Rota in Reatina Fideicommissi de Clavel-
lonibus 3. Julii 1701. §. Non adversatur coram
Reverendissimo dell' Olmo*, modò tamen, cum 203
agitur de decrementis, gravatus culpâ vacet, *leg.
3. ff. de heredit. vel action. vendit., Antonell. de
tempor. legal. lib. 1. cap. 68. num. 14.*, Nam ipse,
veluti legalis Administrator, diligentiam omnem 204
adhibere tenetur prò conservandis rebus fidei-
commissariis, & quidem majorem illâ, quam
præstare tenentur ceteri legales Administratores,
propter videlicet fructus, & detractiones, quas ex 205
fideicommisso consequitur, *clar. me. Card. de Luca
de hered. disc. 7. num. 8.*, atque inde sequitur, 206
quod rationem reddere teneatur de rebus iis,
quæ ipsius culpâ deteriores redditæ fuerunt, *leg.
Mulier. §. Si heres ff. ad Trebell., leg. cum tale §.
Titius, ubi Gloss., & DD. ff. de condit., & de-
monstr., Bald. in leg. filium, quem in fine Cod.
famil. hercisc., Cephal. cons. 181. num. 33., Cra-
vett. cons. 295. num. 4. in fine, Molin. de Primog.
Hispan. lib. 1. cap. 20. num. 2., Thesaur. quæst. fo-
rens.*

renf. lib. 2. cap. 84. num. 6., Rota post Merlin. de pignor. decis.78. in 2. num.22., & de legit. decis. 20. sub num. 12., in recent. decis. 360. num. 34. part. 5.

Potiori verò jure hæ juris regulæ locum sibi
207 vindicant in casu nostro, quia Testator dum voluit respectu mobilium attendi valorem, quo
valebant tempore ejus obitus, eo secuto, illa æstimari voluit, at, cum de stabilibus id non dixerit,
respectu illorum rem sub juris dispositione reliquisse censetur, *Bald. in leg. precibus nu. 44. in fin. ff. de impuber., & aliis substitut., Mantic. de conjectur. lib.6. tit.6. num.2., Rot. in rec. decis. 20. num.5., decis.46. nu.8., & decis.476. num. 18. part.14.*; In quacumque enim bene ordinata
208 dispositione si clarè de aliquo provisum est, excluditur voluntas disponendi quoad omissa, ad regulam *Text. in leg. unic. §. Sin autem ad deficientis Cod. de caduc. toll., Altograd. cons.68. num. 61. lib.1., Peregrin. de Fideicom. artic.11. num.35., Saminiat. contr.109. num.8., contr.125. num.97., & contr.130. num.5.*

Duodecimo loco examinandum proponitur, an Bona etiam comprehensa in donatione, obnoxia
209 xia sint necne restitutioni dotis Annæ Uxoris, vel potiùs illa detrahi debeat ex Bonis dumtaxat obnoxiis fideicommisso universali? Quæstio hæc resoluta videri potest ex iis, quæ enucleata fuerunt in resolutione quarti Dubii, ubi demonstratum fuit, quod Joannes cum non fuerit Donatarius universalis Bonorum, sed certæ dumtaxat illorum quotæ, illi minimè alligatæ sub nomine hereditatis, sive titulo quotæ hereditariæ, ad nulla propterea Defuncti debita tene-
210 batur; jura namque activa, & passiva non in ipsum, sed in heredem universalem transierunt.

Nec obesse potest, quod idem Joannes, qui erat Donatarius particularis, extiterit etiam dotis Creditor, quia non idcircò sequitur, quod penes ipsum confusæ fuerint actiones, talis namque confusio, quæ in nostro casu præservata etiam
211 censeretur beneficio Inventarii, quod efficit, ut heres illo munitus, credita sua petere, ac sepa-
212 rare queat ab hereditate Defuncti, juxta *Text. in leg. final. §. Et si præfatam*, ubi communiter scribentes, *Cod. de Jur. deliber., Rota coram Cardin. Cerro decis.15., & decis. 550. utrobique nu. 1., Rota decis. 16. num.3. part.19., coram Emerix Jun. decis.901. num.2.*, prorsus cessat in casu nostro, quia, ut diximus, ipse non est Donata-
213 rius universalis, sed particularis, ideoque repræsentando duplicem personam, illam nempè Donatarii particularis, integramquotam Bonorum sibi donatorum consequi poterit, &, tamquam ex propria persona Creditor dotis maternæ, prò eadem agere poterit adversus Patris hereditatem; nil enim in jure nostro magis familiare est du-
214 plici istâ repræsentatione, cujus vigore ab una, eademque materiali persona exerceri possunt jura utrique personæ competentia, *leg.1. ubi Bald. ff. de offic. consult., Soccin. in leg. cum filio nu.28. post med., ibique Aymon part.2. num.395., Surd. cons.91. num.19. lib.1., cons.183.num.42., & 43. lib.2., & cons.365. num.22. lib.3., Gratian. discept. forens. cap.718. nu.19., & 20.*, idem potiori jure procedit in casu nostro, quia tempore
factæ donationis Joannes non erat Creditor hujusce dotis, superstes enim erat Anna ejus Ma- 215
ter; quamobrem inverisimile prorsus est, Herculem Bona donata compensare intellexisse cum
debito, cujus nec venerat, nec cesserat dies, *Salgad. in labyrint. creditor. part.3. cap.6. num.25., & num.52., Rota post eumdem dec. 215. nu.5.*

Parvique refert, quod, etsi nondum cessisset dies restitutionis dotis; nihilominus Anna quoque Mater cum Hercule medietatem suorum Bonorum filio donaverat; quoniam tantùm abest, quod ex hoc inducatur compensatio, ut potiùs eadem excludatur, dum Hercules professus fuit Joanni filio suo donare medietatem omnium suorum Bonorum, & præterea, prò illa magis, magisque confirmanda,
prò illorum evictione se obligavit: Quonam ita- 216
que colore dici poterit, quod, quando in eodem contractu donationis Anna, etiam ipso sciente, & præsente, eidem Joanni communi filio pariter donabat similem Bonorum medietatem, Bona à Matre donata consistentia in credito dotali, adversùs ipsum compensare intellexerit cum Bonis à se filio donatis, sic enim irrita fuisset donatio cum promissione evictionis ab eo facta, vel commodum nullum Donatario attulisset dona-
tio materna, non enim ille, ut præseferebat 217
contractus donationis consecutus fuisset distributivè integram medietatem Bonorum paternorum, & aliam integram medietatem Bonorum maternorum, sed Bona tantùm paterna habuisset, quod, uti sensui patet, perabsurdum est, & adversatur naturæ similium donationum occasione certi Matrimonii celebratarum.

Non omittendo denique, quod, si, ex fusiùs examinatis *in primo quæsito*, juxta plurium gravis-
simorum Auctorum sententiam similes donatio- 218
nes nec etiam cum legitima compensationem ad-
mittunt, tametsi illa sit debitum necessarium à 219
lege impositum, nulloque pacto pendens à Parentum voluntate, quonam pacto talis compen-
satio admitti poterit cum debito dotis, quod di- 220
citur voluntarium, propter eaque, si cum eo com-
pensari nequeunt ea, quæ per ultimas volunta- 221
tes relinquuntur Uxori, & filiis, *leg. si cum dotem §. Si Pater ff. solut. Matrimon., leg. 1. §. Sciendum Cod de rei uxor. act., leg. Creditor. Cod. de legat., leg. Creditorem ff. de legat.2., Cuman. cons. 22. col.1. ad med. vers. bis non obstantibus, Gratian. discept. forens. cap.134. num.19.*, mul-
tò minus compensari poterunt ea, quæ per actum 222
inter vivos filiis à Parentibus irrevocabiliter donantur.

Facilis est resolutio decimi tertii quæsiti, an nempè in restitutione dotis Annæ, consistentis in quantitate, spectandus sit valor monetæ currens
tempore receptæ dotis, vel potiùs ille currens 223
tempore restitutionis? In hac enim quæstione, quam gravissimam, difficillimamque dixerunt

Majores nostri, licèt, prò conciliandis contrariis
disentientium Doctorum opinionibus, ea apud
omnes invaluerit, receptaque fuerit distinctio,
quâ traditur, quod, si species illa monetæ in ob-
ligationem deducta, & reperta quidem tempo-
224 re contractus, non reperiretur ampliùs tempo-
re solutionis, tunc solutio facienda esset in mo-
neta usuali, vel alia specie fortassè loco antiquæ
subrogata, secundùm tamen æstimationem, seù
valorem intrinsecum, quem prior moneta ha-
bebat tempore contractus, ut statuitur in *Cap.
olim causam 20., & Cap. cum Canonicus 26. de
Cens., & exaction., Jason. in leg. 2. sub nu. 91.
vers. & hoc Cod. de jur. emphyt., Fagnan. in
dict. cap. olim Caussam num. 13., Joan. Borcholt
in cap. unic. num. 62. tit. quæ sint regalia, Augu-
stin. Bero cons. 143. num. 27., & seq. lib. 1., Fa-
chin. cons. 46. nu. 9. vers. & si ea, Albert. Brun.
de augment., & diminut. monet. part. 4. num. 1.,
& seq., Mynsing. singul. observat. cent. 4., obser-
vat. 1., Guill. pract. observat. lib. 2., observat.
73. num. 6., & seq., Petr. Frideric. Mindan.
consult. Saxon. lib. 1. quæst. 91. sub num. 1., La-
rat. in Theatr. feudal. part. 11. dilucid. 82. num.
6., Frideric. Martin. de jur. cens. cap. 8. nu. 19.,
Jacob. Clusint de jur. offer. cap. 12. num. 38. vers.
si moneta, Joan. Cappon. practic. observ. lib. 2.,
observat. 8. num. 3. vers. si species, Leotard. de usur.
quæst. 67. num. 27. vers. si illa, Tondut. resolut. ci-
vil. part. 1. cap. 11. num. 5., Borgnin. Cavalcan.
decis. 16. num. 45. in fin., Crivell. decis. Dolan. 36.
num. 6., & seqq., Gobb. in suo tract. de monet.
quæst. 4. num. 39., Rota coram Puteo lib. 2.
decis. 45., coram Pen. decis. 5. num. 13., post Genc.
de Cens. decis. 217. num. 1., in rec. decis. 351. num.
2. part. 14.*; Vice autem versâ, si species monetæ
225 in obligationem deducta, adhuc extet tempore,
quo fieri debet solutio, tunc illa species solven-
da est, vel ejus æstimatio inspecto valore tem-
poris solutionis faciendæ, ut tradunt *Joan. Bor-
cholt, Fagnan., Larat., Crivell.*, ceterique fe-
rè omnes mox allegati, quibus adduntur *Ursell.
conclus. legal. 69. num. 34., Tondut. resolut. ci-
vil. cap. 1. num. 7., & seq., clar. mem. Cardin. de
Luca de Benefic. disc. 89. num. 16., Antonell. de
tempor. legal. lib. 1. cap. 42., Gobb. consult. 25.
num. 7., & consult. 138. num. 2., & seq. Reve-
rendissimus Ansald. de commerc., & mercat. disc.
88. num. 2., & disc. 89. num. 3., Rota coram Lu-
dovis. decis. 42. num. 6. & seq., & in Vercellen.
annuæ præstationis 22. Junii 1701. §. Etenim,
& seqq. coram Eminentissimo D. Card. de la Tre-
moille.*

Nihilo tamen minùs, ut expediamur ab hac ardua quæstione, hujus distinctionis adminiculo non egemus; Controversias namque omnes sustulerunt Contrahentes, qui in capitulis matrimonialibus expressè declararunt, quomodo, eveniente casu restitutionis dotis, æstimandus esset valor pecuniæ dotalis; dixerunt enim = *parimente è stato accordato, etiam, che il detto Ercole ricuperi le sudette somme in oro, o in moneta, il detto Ercole sarà tenuto pagarle alla detta Anna al valore corrente, che li scudi s'impiegano al presente, o che s'impiegheranno di più del tempo, che il pagamento sarà fatto a lui.* =

Ad normam itaque mox relati pacti restitutio 226
dotis facienda erit in scutis aureis, vel argenteis
æstimandis quanti valebant tempore, quo ab Her-
cule dos exacta fuit, non enim integrum est re- 227
cedere à lege, quam Contrahentes sibi expressè
dixerunt, *clar. mem. Card. de Luca de regal. disc.
33. num. 8., Rmus Ansald. de commerc., & mercat.
disc. 88. num. 3.*; Pactum namque hujusmodi de 228
restituenda dote in certa, & determinata quan-
titate quæstionem omnem submovere dicitur,
*Ludovic. conclus. 10. col. 2. vers. sed quidquid, Rot.
coram san. mem. Alexand. VIII. decis. 64. num. 7.,
& seqq.*

Parùm immorandum videtur decimo quarto
quæsito, nimirum, an augmentum quoddam
dotis ab Anna superlucratum, comprehensum
censeri debeat in institutione universali heredis
ab ipsâ factâ favore Joannis, vel potiùs ob ejus
mentionem omissam in dicta universali institu-
tione, in ea minimè comprehensum censendum
sit, ideoque jure intestatæ successionis viriliter
dividendum inter præfatum Joannem, & Elisa-
betham, atque Constantiam ejus Sorores? pa-
rùm, ut dicebamus, huic quæsito immorandum, 229
nam, cum Anna heredem universalem instituerit
Joannem in omnibus suis Bonis, juribus, actio-
nibus, ac nominibus Debitorum, ambigi sanè
nequit, quin sub universalitate ista rerum om-
nium, & jurium hereditariorum comprehen-
sum quoque fuerit augmentum hoc dotale, ob
viri præmorientiam ipsi quæsitum; Hæc enim
est vis, & efficacia tituli hereditarii, ut sub eo 230
comprehendantur res, & jura omnia Defuncto
competentia, *leg. hereditatis appellatio, & leg.
nihil est aliud 24. ff. de verbor., & rer. significat.,
& leg. hereditas ff. de regul. jur., Paulut. differt.
1. num. 8., Rota coram Priolo decis. 253. num. fi-
nal., & decis. 180. num. 3. part. 19. rec.*, immò
verò, tametsi colore aliquo sustineri posset, sub
hujusmodi tituli generalitate augmentum, de
quo agitur, comprehensum dici non posse, non
idcircò tamen respectu ejusdem locus esset inte-
statæ successioni favore dictarum sororum Joan-
nis, ob certam illam juris regulam, quâ admone-
mur, quod, quamvis agatur de herede in re cer- 231
ta instituto, si tamen nullus eidem datus sit co-
heres, vel hic illi prædecesserit, efficiatur he-
res universalis succedens in universum jus, &
patrimonium Defuncti, ne alioquin contingat,
Testatorem decedere prò parte testatum, & prò 232
parte intestatum contrà censuram *Text. in leg. 1.
§. Si ex fundo, & leg. quoties §. Si duo ff. de
hered. institut., Bellon. de jur. accresc. cap. 7. quæst.
7. per tot, Paulut. differt. 6. num. 31., & num. 36.,
clar. mem. Card. de Luca de testam. disc. 41. num.
4., & seq., Rota coram san. mem. Alexand.
VIII. decis. 162. num. 6., & decis. 203. num. 11.,
& seqq., & coram Emerix Jun. decis. 585.
num. 12.*

Ut etiam prætermitti potest decimum quin-
tum

tum quæsitum, an scilicet renunciatio facta à
Constantia occasione Matrimonii favore Hercu-
lis Patris, repellere valeat Philippum à consecu-
tione medietatis dicti lucri, quasi hæc ob re-
nunciationem spectare possit ad hereditatem
Herculis; nam Constantia tàm favore Herculis
Patris, quàm etiam favore Annæ Matris distri-
233 butivè renunciavit juribus omnibus super utrius-
que hereditate, & Bonis sibi competentibus,
ideoque, cum per renunciationem istam jus omne
suum remiserit super utriusque respectivè here-
ditate, remissio hæc operari quidem poterit,
quod ipsà dictam medietatem augmenti conse-
qui nequeat, at non etiam efficiet, quod, mor-
234 tuo Hercule, Anna conjux, & causam ab ea ha-
bentes illud consequi nequeant; Et sanè, cum re-
nunciatio ista favore etiam Annæ à Constantia
235 facta, operetur, quod, ejusdem personâ veluti è
medio sublatâ, ejus Bona pervenire debeant ad
illos, qui ex Annæ dispositione, vel legis mini-
sterio ad ejus hereditatem vocantur, *Giovagnon.
consf.20. num. 30. lib.3.*, *Rota post Merlin. de le-
git. decis. 159. num.4.*, *coram Emerix Jun. decis.
1323. num. 3.*, *& ad ornat. clar. mem. Card. de
Luca lib.6.*, *decis.19. num.27.*, propterea, dum
ista heredem instituit Joannem, nullo pacto di-
ci poterit, quod medietas præfati augmenti
spectet ad hereditatem Herculis, quando totum
augmentum spectabat ad Annam, & compre-
hendebatur in ejus hereditate, à qua Constantia
exclusa reperitur tàm per renunciationem ab ipsa
emissam, quàm per institutionem universalem
Joannis factam ab Anna.

Decimi sexti quæsiti, an vigore renunciatio-
nis factæ ab Elisabetha, ejus Bona pertineant ad
Agnetem, sive Philippum? resolutio oritur ex
tenore ejusdem renunciationis hac formâ conce-
ptæ = *E perchè così gl'è piaciuto, e piace, hà da-
to, ceduto, e rimesso, e trasportato, dà, cede,
rimette, e trasporta in perpetuo per pura, e sem-
plice, & irrevocabile donazione, che si fà, e di-
ce trà vivi, à Giovanni suo fratello in caso, ch'egli
si trova erede universale del detto Ercole loro Pa-
dre, e mancando la detta condizione, a tali, o ta-
le delli suoi fratelli, o sorelle, nelle persone
delle quali la detta condizione sarà compita, e in
loro mancanza, a tale, o tali altri, che si trove-
rà, o troveranno esser eredi universali del su-
detto Padre, cioè colli medesimi pesi, qualità,
condizioni, e danni, sotto li quali la detta eredità
respettivamente li sarà ceduta, e spetterà* = Cum
itaque passim fieri soleant institutiones filio-
236 rum juxtà formam, & modum ordinatum in
alterius dispositione, *Gozzadin. cons. 52. num. 3.
vers. tertiò moveor*, *Peregrin. de Fideicom. art.
16. num.114.*, *& art.51. nu.37.*, *Torr. de Pri-
mog. Ital. part.2. quæst.20. num.2.*, *& seq.*, *Ca-
still. decis. 50. num. 1.*, *Rota coram Pen. decis.
967. num. 5.*, *coram san. mem. Alexand. VIII.
dec.97. nu.5.*, *& 6.*, & non minùs in ultimis vo-
luntatibus, quàm in contractibus similes dispo-
237 sitiones per relationem ad illam alterius ordinari
posse, tradunt *Casanat. cons. 56.*, *Mastrill. decis.
190.*, *Castill. decis.50.*, *Rota coram bon. mem.
Emerix Jun. decis. 902. num.6.*, *& decis. 1087.*;
propterea, dum Joanni morienti ab Hercule sub-
stitutus reperiatur Philippus, quemadmodum
idem vigore talis substitutionis consequitur uni-
versam hereditatem fideicommissariam Hercu-
lis, sic etiam, exclusâ Agnete, consequi debet Bona
omnia Elisabethæ renunciantis, quæ renuncia-
tionem suam conformare voluit dispositioni te-
stamentariæ Herculis Patris sui; Personæ nam- 238
que omnes vocatæ in relato, ad cujus formam
facta fuit dispositio referens, in ista quoque voca-
tæ censentur, *Casanat. cons.47. num.68.*, *& cons.
50. num.42.*, *Gobb. consult. 121. num.45.*, *clar.
mem. Cardin. de Luca de Fideicommis. in summ.
num.208.*, *Censal. ad Peregrin. de Fideicommis.
art.33. ad num.60.*, *& 61.*, *Rota coram Peuting.
decis.162. num.1.*, *& seqq.*, *& decis. 208.*, *&
decis.219.*, *coram clar. mem. Cardin. Cerro decis.
286. num. 4.*, *coram bon. mem. Emerix Jun. decis.
187.*, *& decis. 902. num. 7.*, *& seq.*, *& decis.
1087. num.1.*

Nec obesse potest, quod Elisabetha in renun-
ciatione ab ipsa factâ, ad sua Bona vocaverit il-
lum, qui foret heres universalis Herculis, qua-
lis fuit Joannes, licèt gravatus reperiretur illius 239
Bona restituere aliis deinceps vocatis; Tale quip-
pè onus non efficiebat, quin gravatus verè, &
propriè esset heres; Pendente namque conditio- 240
ne fideicommissi, gravatus non differt ab herede
simplici, *Rota coram bon. mem. Emerix Jun. decis.
1230. num.8.*, & frequenter alibi, objectio nam-
que ista urgere posset, si renunciatio sisteret in so-
la designatione successoris Bonorum renunciato-
rum, sed, postquam in illa indigitatur talis suc- 241
cessor, heres nempè institutus ab Hercule, subditur
declaratio illa = *cioè colli medesimi pesi, condizio-
ni, e danni, sotto li quali la detta eredità respet-
tivamente li sarà ceduta, e spetterà* =, hæc pro-
fectò declaratio operatur, quod relatum, cum
omnibus suis qualitatibus inesse censeatur refe-
renti, ut, præter auctoritates allegatas in §. *præ-
cedenti*, tradunt *Adden. ad Castill. decis.50.*, *Ur-
ceol. decis. Florent. 11. num.30.*, *& seqq.*, *& in
una Romana, seu Reatina Fideicommissi 23. Ja-
nuarii 1697., confirmata 2. Decembris ejusdem an-
ni cor. Emo D. Card. de la Tremoille.*

Nec etiam officit, quod, cum Elisabetha vo-
caverit eos = *che si troverà, o troveranno essere
eredi universali del sudetto Padre* =, & Joannes
sit tum heres, tum Donatarius universalis me-
dietatis Bonorum omnium Herculis, dicendum
propterea sit, quod Agnes adspirare saltem queat
ad medietatem dictorum Bonorum renunciato-
rum, Joanni debitam tamquam Donatario me-
dietatis Bonorum paternorum; nam objectio ista
plenè sublata fuit in examine quarti quæsiti, in quo
ostendimus, Joannem non esse Donatarium uni-
versalem, sed certæ dumtaxat quotæ Bonorum, 242
quamobrem ipse gerit duplicem personam, Do-
natarii scilicet particularis, & heredis universalis,
ac per consequens, cum Elisabetha non vocaverit
qualemcumque Bonorum paternorum successo-

rem, sed illum, vel illos dumtaxat, qui titulo
heredis universalis Herculi successissent, ut D.
Agnes vigore dictæ renunciationis quidpiam
consequi possit, juvari nequit titulo particularis
donationis factæ Joanni, sed venire debet ex
titulo universalis heredis, sive fideicommissi ab
Hercule ordinati, & ad quod Elisabetha expres-
sam habuit relationem.

Progredimur ad decimum septimum quæsi-
tum, an nempè quantitas illa, quam Hercules
in transactione quadam se soluturum promisit
Placido fratri, hodiè peti possit ab Agnete cau-
sam habente à præfato Placido? Pro recta hujus
Dubii determinatione plurimùm conferre pos-
sent circumstantiæ, & adminicula facti, quæ
meliùs, quàm nobis, DD. Requirentibus inno-
tescere possunt; Ab his enim præcipuè pendet
determinare, an solutio præsumenda sit nec
ne; nihilominùs rem in abstracto attingendo, di-
243 ci posse videtur, quod solutio, licèt sit quid fa-
cti, benè tamen ex conjecturis quoque, & præ-
sumptionibus induci potest, *Maur. de solut. cap.
4. num.8.*, *Menoch. de præsumpt. lib.3. præsumpt.
135. num.1.*, *Mascard. de probat. conclus. 1324.
num.26.*, *Gratian. discept. 739. num.38.*, *& di-
scept. 860. num.5.*, *Surd. decis.105. num.6.*, *&
num.11.*, *& seq.*, *Magon. decis. Florent.2. num.
2.*, *& seq.*, *Mart. Medic. decis. Senen. 84. num.
7.*, duasque tantùm conjecturas sufficere, tradit
Felic. alleg.41. num.3.

Aliquales verò conjecturæ deficere minimè
videntur in casu nostro, earumque prima oritur
244 ex inverisimilitudine non factæ solutionis, *Paris.
cons.137. num. 12. lib. 4.*, *Menoch. d. præsumpt.
135. num.14.*, *Surd. d. decis.105. num. 2.*, *Mo-
nach. decis. Florent. 2. num.14.*, *Rot. coram Pen.
decis. 111. num. 2.*, quæ præcipuè adesse dicitur,
245 quoties agitur de Debitore opulento, qui com-
modè debitum suum exsolvere potuisset, contrà
verò Creditor ejus erat conditionis, ut, sine in-
commodo, solutionis dilationem ferre non posset,
*Alexand. cons.283. num.29. vers. & hanc partem
lib.6.*, *Altograd. cons.53. num.34. lib.2.*, *Caren.
resol. 108.*, *Pegas. resol. Forens. part. 3. cap. 28.
sub num.676.*, *Surd. decis.103. num.3.*, *Ludovic.
decis. Lucen. 4. num.39.*, *Zuccar. decis.68. n.6.*,
Rot. cor. bon.mem. Emerix jun. decis.1350. n.7.,
& seqq., *& in rec. decis.86. num.7.*

Eademque conjectura validior redditur ex la-
246 psu longi temporis, ex quo conjici posse solutio-
nem, tradunt *Cravet. cons.148. num.13.*, *Alto-
grad. cons.53. lib.2.*, *Cyriac. contr.516. nu. 14.*,
Andreol. contr.57. nu.1., *& seqq.*, *& contr.318.
num. 13.*, *Rot. cor. Gregor. decis. 468. num. 9.*,
coram Burutto decis.641. num.5., *coram Merlin.
decis.246. num. 3.*, *coram Card. Celso decis. 40.*
247 *num.6.*, & rectè quidem ex simili longi tempo-
ris intervallo arguendam esse solutionem, pluri-
bus etiam municipalibus legibus sancitum repe-
248 ritur, quia illam vehementem dixit *Menoch.
cons.1257. num.9.*, aliique, quos sequitur *Caren.*
249 *resol.108. num.4.*; præsertim verò, quando pe-
titio solutionis dilata appareat diù post mortem
Debitoris, *Menoch. de præsumpt. præsumpt. 91.
num.7.*, *& præsumpt.135. num.19. lib.3.*, *Fontu-
nell. de pact. nupt. tom. 2. claus. 5.*, *Gloss.8. num.
88.*, *Excubar. de ratiocin. quæst. 37. num. 10.*,
Hodiern. contr. forens. cap. 13. num. 39.,
Afflict. decis. 13. num. 21., *Rot. coram Sera-
phin. decis. 684. num. 6.*, *& coram Pamphil.
decis. 720. pariter num. 6.*, qui inquiunt, hoc
casu legem malè suspicari de petitione ista, facta 250
adversus heredes malè informatos, & demum
agitur inter conjunctas personas, inter quas cum 251
frequenter istiusmodi solutiones brevi manu, &
minutatim absque instrumentis, & chirographis
peragantur, faciliùs propterea admitti debent, 252
Rot. in rec. decis. 425. num.7. part.

Decimum octavum quæsitum difficultate va-
care videtur, nam, cum heres gravatus distinctè
in Inventario describere teneatur scripturas ad 253
hereditatem spectantes, & de illis, ut de ceteris
Bonis hereditariis, rationem reddere, *Rota cor.* 254
Arguell. decis.81. num. 16., *& num. 18.*, *& cor.
bon. mem. Emerix jun. decis.284. num.7.*, inde
sequitur, quod D. Agnes jure cogi potest à Phi- 255
lippo ad exhibendas, reddendasque scripturas,
& libros pertinentes ad hereditatem Herculis,
& qui in illa reperti fuerunt, ut, ex professo di-
scusso articulo, probatum fuit in *Romana Primo-
genituræ de Cæsarinis super exhibitione, & ju-
ramento in litem 21. Januarii 1707. cor. R.P.D.
Lancetta*, & hæc obligatio adeò efficax, & vali-
da est, ut D. Agnes à dd. scripturarum restitu- 256
tione se eximere nequeat sub obtentu, quod
illæ amplius non reperiantur, & penès eam mi-
nimè existant, quia, cum tum ipsa, tum etiam he-
redes gravati ejus Authores tenerentur easdem 257
scripturas diligenter conservare, si in hoc defe-
cerint, adversùs illos locus est juramento in li- 258
tem, ad quanti nempè interest, eas non fuisse
conservatas, ut prosequitur *mox citata Decisio
§. Non obstat, & seqq.*

Reliquum modò est, ut rem absolvamus, re-
solvendo decimum nonum, & postremum quæ-
situm, vertens super repetitione tum expensa-
rum omnium, quas Joannes, & Paulus fecerunt
pro sustinenda quadam lite, agitata super terra
de Floris, tum quantitatis illius, ad cujus solu-
tionem Paulus Pater suus à Judice condemnatus
fuit; ambigi sanè nequit, quin Successores in
fideicommisso reficere teneantur heredibus gra- 259
vatis expensas factas pro tuendis Bonis, & juribus
fideicommissi, *leg. ubi purè §. Qui in distrahendis
ff. ad Trebell.*, *Campegg. inter consilia Grati
cons.9. num.17. lib.1.*, *Emilian. cons.14. per tot.*,
Molin. de Primog. lib.1. cap.27. num.11., *Pere-
grin. de Fideicomm. art. 50. num. 11.*, *clar. mem.
Card. de Luc. de Feud. disc.76. num.8.*, *Adden.
ad Buratt. dec.401. num. 17.*, *Rot. cor. Seraph.
dec.925. num.3.*, *coram Ludovis. decis.198. n.4.*;
immò verò tales expensæ, utpotè privilegiariæ, 260
potioritatem obtinent contrà ceteros Creditores,
*Campegg. inter consil. Grat. cons.9. num.17. vers.
eodem modo*, *Peregr. de Fideicomm. art. 50. n.9.*,
Rot. cor. Duran. decis.53. num.8.; & modò gra-
vatus temerè non litigaverit, illas justè repetit, 261
tametsi in lite succubuerit, non enim ipsi lice-
bat

262 bat fideicommiſſi jura indefenſa derelinquere,
ad *Text. in leg. illud ff. de petit. heredit.*, *Peregrin. de Fideicomm. art. 50. num. 11.*, *Merend. contr. Jur. lib. 18. cap. 43. num. 2., & ſeqq.*, *Urceol. conſult. foren. cap. 20. num. 31.*, *Adden. ad Buratt. deciſ. 301. num. 17. in fin.*, *Adden. ad Ludoviſ. deciſ. 197. num. 6.*, *Larrea deciſ. Granaten. 88. num. 11.*, *Rot. diverſ. deciſ. 517. num. 5. part. 4.*, *coram Seraph. deciſ. 925. num. 1., & ſeqq.*, *& coram Duran. deciſ. 53. num. 9.*, &c, rejecto *Angelo*, in *leg. final. §. In computatione Cod. de jur. deliber.*; Gravato itaque ſatis eſt, quod
263 quoquo modo negotium ab eo utiliter geſtum fuerit, *Adden. ad Buratt. d. deciſ. 401. ſub n. 17.*, *Rot. diverſ. d. deciſ. 517. num. 7.*, *& coram Seraph. deciſ. 525. num. 5.*; quippè non exitum, ſed
264 initium negotiorum, in iis, quæ neceſſaria reputantur, attendendum eſſe, monemur in *leg. & in totum ff. de impenſ. in reb. dotal.*, *& leg. ſi neceſſarios in princip. ff. de negot. geſt.*, & proſequitur *idem Peregrin. d. art. 50. num. 11.*; propterea que gravatus tunc demum repelli poterit, quum per
265 calumniam litigando, ſuccubuerit, ad *Text. in leg. non eſt ignotum Cod. de adminiſtrat. Tutor.*, *& notat Bartol. in leg. ità tamen. §. In hoc verſ. ſecundò quæro ff. de judicat. ſolvend.*, *Peregrin. de Fideicomm. art. 50. num. 11.*, *Adden. ad Buratt. deciſ. 401. num. 17. in fin.*; &, quod de expenſis
266 conſtitutum eſt, locum etiam habet reſpectu quantitatis, ad quam ſolvendam heres gravatus coactus fuit, id enim fuit effectus judicati, fideicommiſſum conſtituentis debitorem in quantitate illa, quæ idcircò, ut cetera debita hereditaria, à gravato retineri poterit, ad tradita per *Rot. cor. Card. Celſo deciſ. 269. num. 17.*, *& ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. tit. de Teſtam. deciſ. 19. num. 21.*

At verò contraria prorsùs Juris determinatio ſtatuenda videtur reſpectu fructuum, ad quorum reſtitutionem, unâ cum ſorte Paulus à Judice condemnatus fuit. Reſpectu namque iſtorum, juſtitiæ, & æquitatis ratio præcipiebat, quod,
267 quemadmodum heres gravatus fructus Bonorum fideicommiſſariorum perceperat, ſic vice verſâ illos percipere debebat cum ſuis oneribus, quæ pertinent ad Fideicommiſſarium, ſicuti ad eum pertinent fructus, ut, ex *Text. in leg. hactenus, ubi ſcribentes*, *leg. uſufructu legato*, *& leg. ſi pendentes §. Si quod cloacarii ff. de uſufruct.*, *& leg. fructus Cod. de action. empt.*, argumentatur *Peregrin. de Fideicomm. art. 4. num. 65.*, *Rot. coram ſan. mem. Alexand. VIII. deciſ. 28. num. 29.*, *poſt Torr. de pact. futur. ſucceſſ. deciſ. 162. num. 21.*, *in Romana Cenſus 13. Maii 1702. §. Certi coram Emo D. Card. de la Tremoille.*

Quod tamen cum duplici declaratione intelligendum eſt, ut videlicet id procedat reſpectu dumtaxat fructuum ab ipſo herede gravato perceptorum, at non etiam idem determinandum ſit reſpectu fructuum perceptorum à Conditore
268 fideicommiſſi. Nam, ſi gravatus ad aliquam illorum portionem reſtituendam condemnatus fuiſſet, hæc inter debita hereditaria recenſenda eſſet, ideòque idem ad illam ſolvendam condemnatus, eamdem retinere poſſet; ut etiam heres
gravatus à fideicommiſſo repetere poterit portionem illam fructuum, quam perſolvit, nullo 269
habito reſpectu ad medietatem rei donatæ, nam, ut fusè dictum eſt ad quartum quæſitum, cum agitur de Donatario particulari certæ quotæ Bonorum, in quem tranſire nequibant jura paſſiva 270
Defuncti, prætereàque à Donatore eidem ampliſſimè promiſſa eſſet evictio pro omnibus moleſtiis, & damnis, quæ pati potuiſſet ſuper Bonis donatis; profectò nullum majus, & nitidius damnum accidit ei, qui evictionem patitur, illo 271
amiſſionis fructuum, quos ex re abducta percepiſſet, ſi, ea evicta non fuiſſet; quamobrem manifeſti juris eſt, ejuſmodi intereſſe ab eo, qui 272
de evictione tenetur, emendandum eſſe, ut his verbis loquitur *Rot in Mantiſſ. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Judic. deciſ. 18. num. 2.*, ubi refert concordantia juris loca, & auctoritates, cumque, ut mox dictum eſt, agatur de Donatario particulari, cui à Donante non fuit tradita res cum jure dumtaxat illo, quod ſuper eadem Donanti competiiſſet, ſed ſimpliciter certas res particulares, ſive quotam Bonorum donaverit, cum ſuperius dicta ampliſſima evictio- 273
nis promiſſione; hinc eſt, quod Donatarius conſequi debet incolumitatem rei donatæ, vigore promiſſæ evictionis ſibi debitam, quæ efficit, quod Promiſſor ipſe, illiuſque heredes, & ſucceſſores, ultra reſtitutionem pretii rei evictæ, te- 274
neantur ad omne id, quod intereſt, rem evictam non fuiſſe, videlicet, ut explicat *Paul. Juriſconſult. in leg. ſi commiſſa ff. rem rato habet = quantum ſtipulanti abfuit, & lucrari potuit =*, &, aliis congeſtis Juris locis, & auctoritatibus, benè *Rot. in mox cit. deciſ. 18. num. 1.*

Romana, ſeù Civitatis Ducalis pretenſæ Immiſſionis.

Sub nomine filiorum in conditionali parte an, & quando veniant ulteriores Deſcendentes? Bonorum conſervatione à Teſtatore volita in Maſculis *de domo ſua*, quando etiam Cognatos dicatur contemplaſſe? Ex præcedenti ſubſtitutione veniens, licèt ſimpliciter in conditione poſitus, ulteriorem excludit ſubſtitutum. Vocatis illis de *domo*, & *familia*, vocati non cenſentur, qui idem dumtaxat cognomen gerunt.

VOTUM XLV.

1 *Nominationi in ejus perſonam faciendæ locum factum eſſe, Actor probare debet.*
2 *Nominationis in ejus perſonam faciendæ conditione non adhuc purificatâ, Actor repellendus eſt*, & num. 53.
3 *Pars conditionalis diſpoſitivam declarat.*
4 Filiorum *nomine in conditionali parte veniunt nedum filii primi gradus, ſed ulteriores etiam Deſcendentes.*
5 *Teſtator ſemper cenſetur proximiores remotioribus præferre voluiſſe.*

6 *Ali-*

6 Aliter filii, aliter nepotes appellantur.
Ab hac regula receditur ex qualibet verisimilis voluntatis Testatoris conjectura, ibid.

7 Filiorum nomine ex qualibet verisimilis voluntatis Testatoris conjectura ulteriores veniunt Descendentes.

8 Præsertim, cum de Ascendentis dispositione agitur, & num. 41.

9 Filiorum nomine comprehensos ulteriores Descendentes arguunt verba perpetuitatem temporis importantia.

10 Sic etiam dispositio collata in tempus remotissimum, & num. 11., & 23.
Hæc autem quando concurrere dicantur? nu. 12., & seq.

12 Verba = itaut perpetuò hereditas in Maribus conservetur, & in ipsius D. Testatoris domo = perpetuitatem dispositionis indicant.

13 Ratio conservationis Bonorum cum generaliter adjecta est, dispositio principaliter ab Bona directa dicitur.

14 Perpetua Bonorum conservatio volita in Masculis, comprehensionem arguit ulteriorum Descendentium sub filiorum nomine.

15 Bona faciliùs conservantur, ulterioribus admissis Descendentibus.

16 Testator, habitá ratione perpetuæ Bonorum conservationis, non est censendus filiorum vocationem coarctasse ad filios primi gradus.

17 Ratio perpetuæ Bonorum conservationis generaliter adjecta in prima substitutione, sequentes etiam substitutiones afficit.

18 Masculorum mentio indefinita in prima substitutione, ad omnes refertur Masculos in aliis substitutionibus comprehensos.

19 Sub ratione conservandi Bona in Masculis generaliter adjectá in prima substitutione, veniunt omnes Masculi, etiam in ulterioribus comprehensi substitutionibus.
Procedit, licèt primæ dumtaxat substitutioni adjecta sit, num. 21.

20 Quibus verba dispositionis conveniunt, ipsa convenire debet dispositio.

22 Ratio conservationis Bonorum ampla, & generalis, censetur principaliter adjecta ad totam informandam dispositionem.

23 Et ad perpetuum inducendum fideicommissum inter personas omnes sub eadem ratione comprehensas.

24 Ratio conservationis Bonorum in Masculis de domo Testatoris, Cognatos non comprehendit.
Et quando secus? num. 26., & 27.

25 Cognati non sunt de domo Testatoris.

26 Onus nominis, & insignium Cognatis à Testatore injunctum, horum comprehensionem arguit sub nomine Masculorum de Testatoris domo.

27 Onere nominis, & insignium Cognatis à Testatore injuncto, hic nomine suæ domus artificialem etiam domum censetur contemplasse.

28 Filiorum nomine nepotes comprehendisse Testator censendus est, si voluit, etiam in Masculis cognatis Bona conservari.

29 Verbi filiorum faciliùs amplectenda est interpretatio favens conservationi Bonorum a Testatore volitæ.

30 Testator, contemplatá etiam domo artificiali, censetur de Bonorum conservatione intellexisse, etiam in illa.

31 Bonorum conservatio volita in Masculis cognatis, verificari nequit sinè illorum vocatione.

32 Ratio conservationis Bonorum comprehendens æquè primos institutos, ac substitutos, istorum non minùs, quàm illorum vocationem præsefert.

34 Substitutioni Descendentium à primis Institutis, parificata censetur subsequens ulteriorum Descendentium substitutio facta cum particula = ut supra =, & num. 36.

35 Clausula = ut supra = adjecta ulterioribus substitutionibus, repetit, quæ in prima disposita sunt.

36 Descendentium masculorum ex ulterioribus substitutis facta mentio in casu delicti, illorum vocationem supponit.

37 Testator nedum Institutorum, sed etiam Substitutorum Descendentibus, æquè comprehensis sub ratione conservandi ejus Bona, providere voluisse censetur in casu delicti.

39 Verba = servato modo substitutionis prædictæ = eumdem in subsequenti, ac in præcedenti substitutione ordinem præseferunt.

40 A casu delicti ad casum obitus valet arguere, cum de amplianda dispositione non agitur.

42 Testator, si viros filiarum ex ejus filia in subsidium admisit, eò magis ejusdem filiæ Descendentes masculos censetur admisisse.

43 Proximioribus remotiores, itemque Consanguineis Extraneos præferri, esset absurdum, nullo pacto ferendum.

44 Contraria autem interpretatio barbara, & iniqua esset.

45 In dispositionibus per viam ultimæ voluntatis benignior, magisque consona tum naturali pietati, tum Testatoris menti semper capienda interpretatio est.

46 Filiorum nomine nepotes venire censendi sunt, quoties per id cessant absurdaque, meliùs impletur voluntas Testatoris.

47 A propria verborum significatione recedere licet pro evitando absurdo.

49 Filiorum nomen ulteriores comprehendere Descendentes, arguitur ex digressu ad plures substitutionum gradus.

50 Ex prohibitione item trebellianicæ.

51 Atque exclusione Fisci.

52 Conjecturæ pro comprehensione nepotum sub nomine filiorum unitim accipiendæ sunt.

53 Ulteriori substitutioni locus non fit, nisi absumptis præcedentibus.

54 Ulterior ne admittatur Substitutus, sufficit, si ex præcedenti substitutione veniens alius existat.
Etiam simpliciter in conditione positus, ibid., & ratio num. 55.

55 Ulteriorem substitutum excludit non successio, aut

aut capacitas supervivent[is], sed defectus conditionis.

56 *Substitutum quis valet excludere, licèt non sit capax succedendi.*

57 *Ad fideicommissum ex eorum vocatione veniunt Cognati, tàm si per unum, quàm si per multiplex descendant medium fœmininum.*

58 *In Cognatis, sive per unum, sive per multiplex descendant medium fœmininum, eadem consideratur affectionis ratio.*

59 *Masculi ex fœminis agnatis artifi. iidem renovare valent agnationem, etiam cum à duplici procedunt fœmina.*

60 *In quibus æqualis ratio, & affectio consideratur, æqualis etiam successio esse debet.*

61 *Ad fideicommissum admitti nequeunt, qui carent facultate à Testatore requisitâ.*

62 *Vocatis illis de* domo, & familia, *non qui ejusdem dumtaxat sunt cognominis, vocati censentur.*

63 *Sed qui de familia Testatoris; quique ab eodem illius stipite procedunt, &* num.64.

65 *Testatoris affectio ferri præsumitur in illos, qui sunt de sanguine, non autem in Extraneos, idem cognomen deferentes.*

FRANCISCUS Gherardi, institutis in suo testamento heredibus Jo: Baptista, & Honuphrio filiis suis, quatuor ordinavit substitutiones. Prima continet reciprocam inter ipsos filios in casu obitus alterutrius absque legitimâ prole, eaque porrigitur etiam ad nepotes, pronepotes, & alios ulteriores Descendentes masculos, fœminis semper exclusis; Altera facta est favore filii masculi Calidoniæ filiæ ipsius Testatoris in casu decessus utriusque heredis sinè Liberis; Tertia concepta in casu, quo d. Calidonia non haberet filios masculos, ordinata legitur favore primi Masculi alicujus filiæ fœminæ supradictorum Jo: Baptistæ, & Honuphrii; In quarta, veluti subsidiariè, vocatur maritus alicujus filiæ fœminæ d. Calidoniæ, si cognomen Gherardi assumere, & retinere vellet, idque onus similiter adjecit aliis vocatis in duabus præcedentibus substitutionibus; Et deniquè substitutiones omnes absolvendo, ait = *In defectum autem omnium præmissorum voluit, & mandavit idem Testator, quod ultimus, qui in d. hereditate successerit, possit ad arbitrium suum vocare ad d. hereditatem unum Marem, quem voluerit de domo Gherarda* =.

Vigore istiusmodi facultatis nominandi, à Testatore concessæ ultimo possessori, contendit modò D. Franciscus Felix Antonelli Gherardi, fideicommissi, seu substitutionis casum evenisse sui, vel suorum filiorum favore, eo sub obtentu, quod, ipsis tantùm superstitibus Masculis de domo Gherardi, alter ex eis nominandus esset ab ultimo Successore, hujus verò nominatione deficiente, eadem, veluti restricta ad certum genus personarum, suppleta dicatur ab ipsa lege. At duplici ratione demonstratur, hujusmodi suppletivam, sive legis subauditione fictam nominationem, suffragari non posse d. D. Francisco Felici, sive ejus filiis pro obtinenda petita immissione vigore d. fideicommissi ordinati à Francisco Gherardi; quia nimirum nondum venit casus utendi d. facultate nominandi, atque etiam quia illi de Bucciarellis non sunt capaces d. nominationis.

Prima assumpti nostri pars probatur, quia di-
ctus D. Franciscus Felix petens immissionem ju-
re, & titulo nominationis, sive expressè ab ho-
mine faciendæ, sive à lege supplendæ, tamquam
Actor intentionem suam fundans in istiusmodi 1
nominatione, juxtà elementares Juris nostri re-
gulas, plenè ac concludenter probare debet, fa-
ctum fuisse locum d. nominationi, Tantum
autem abest, quod ipse id probare queat; ut po-
tius ex litera testamenti casum hunc evenisse,
apertè excludatur: facultas enim isthæc nomi-
nandi à Testatore tributa fuit ultimo Successo-
ri, sive possessori fideicommissi, de quo agitur,
in defectum solummodò omnium præcedentium
substitutionum, juxtà illa superiùs relata verba =
In defectum autem omnium præmissorum =. Qua-
propter, existentibus adhuc Masculis compre-
hensis in antecedentibus substitutionibus, & præ-
sertim in illa ordinata favore filii masculi Cali-
doniæ, quales sunt DD. de Peruginis descenden-
tes à Cæsare Raggio filio masculo d. Calidoniæ,
perspicuum indè fit, non evenisse casum nomi- 2
nationis faciendæ, atque idcircò Actorem ex il-
la venientem, esse repellendum, ad tradita per
Rot. coram bon. me. Emerix. jun. dec.385. num. 3. & 6., dec.21. num.1. inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. in Mantiss., in Romana Fideicommissi Nicolai de Massolis 20. Januarii 1702. §. Fundamentum, & seq. coram Emo D. Card. Scotto, & in Senogallien. Immissionis 28. Novembris 1712. §. Etenim coram Illmo D. Falconerio.

Neque verò in dubium revocari posse videtur
comprehensio dd. DD. de Peruginis in substitu-
tione filii masculi Calidoniæ; Licèt enim in
parte dispositiva expressè vocetur unus tantùm
Masculus filius d. Calidoniæ, ibi = *Succedat unus
filius masculus D. Calidoniæ* =; attamen in con-
ditionali, quæ declarat dispositivam, & explicat 3
personas in ea comprehensas, *Rot. in Romana
prætensæ Immissionis 13. Maii 1720. §. Quamquam
coram R.P.D. Rovavult. de Gamaches, confirma-
ta 17. Januarii 1721 §.7. coram eodem, in quibus
concordantes*, includuntur omnes Descendentes
Masculi dictæ Calidoniæ, quia non unus tantùm 4
masculus, sed omnes filii masculi d. Calidoniæ
in conditione ponuntur ad exclusionem substituti,
ibi = *& casu, quo dicta Calidonia non haberet filios
mares* =, eorumque nomine; pro exclusione sub-
stituti, nedum filii primi gradus, sed nepotes
etiam, & ulteriores Descendentes in conditione
positi censentur, ad *Text. in leg. Lucius in 2. ff. de hered. Instit., & leg. liberorum ff. de verb signific., ubi Bartol. n.18., Fusar. de substit. quæst. 413. num. 3., clar. mem. Card. de Luc. de Fideic. disc.75. num.4., Rota coram Coccin. dec. 467. inter divers., dec.243. nu.4. part.2., in rec. dec. 216. num.11. part.5., & dec. 248. num. 5. part. 7.*, ob eam nempe rationem, quia semper præsumitur,
Te-

5 Testatorem voluisse illos præferre remotioribus
substitutis, Rustic. in leg. cum Avus lib.2. cap. 2.
num.66., Cardin. Mantic. de conject. lib.12. tit.8.
nu. 20. §. Sed diligenter in fin., Rub. in annot. ad
dec.199. part.8. nu.38., adeo quidem ut quælibet
conjectura verisimilis voluntatis Testatoris satis
6 sit, ut, recedendo à stricta illa Juris censura, quâ
aliter filii, aliter nepotes appellantur, ex justa le-
gis interpretatione nomine filiorum venire di-
7 cantur Liberi omnes ex illis descendentes, per
Text. in leg. filii 84., & leg. justa 201., leg. libe-
rorum 220. §. Sed, & Papinianus ff. de verb. si-
gnif., leg. Lucius 85. ff. de hered. instit., & alia
Jura congesta per Mart. med. examin.1. sub n.15.,
Palma dec. Lucen.262. num.5., Rota in Auxima-
na, seù Camerinen. Fideicommissorum 1. Julii
1709. §. Tamen regula coram Rmo Crispo.

Præsertim, quando agitur de dispositione ordi-
8 nata ab Ascendente, ut notant Doctores in leg.
Gallus §. Instituens ff. de liber., & posth., Ale-
xand. cons.26. num.6. lib.3., Alciat. cons.2. nu.2.
lib.8., Fusar. de substit. part.1. quæst.320. n.54.,
Rota ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideic.
dec.52. num.2. lib. 10., eamemque nedum conce-
9 pta est verbis tractum temporis successivum, &
perpetuitatem præseferentibus, sed præterea sub-
10 stitutio confertur in tempus remotissimum, quo
verisimiliter extituri non erant filii primi gradus;
quæ duo potissimùm à Doctoribus considerantur
ad effectum sub nomine filiorum comprehenden-
di nepotes, & alios quoscumque ulteriores De-
scendentes, ut de verbis perpetuitatem disposi-
tionis inducentibus docuit Bartol. in leg.1. §. Sed
etiam si quis ff. de suis, & legitim., Zanch. in leg.
heredes mei §. Cum ità num. 133. ff. ad Trebell.,
Caren. resol.67. nu.9., Palm. nep. alleg.168. n.4.
& seqq., & alleg.169. num.1. & seqq., Saminiat.
controv.110. num. 1. & 2. tom. 2., Altograd jun.
controv.97. num.21., clar. mem. Card. de Luc. de
Fideic. disc.70. num.9., Mantic. de conject. lib.8.
tit.8. n.22., Peregrin. de Fideicom. art.22. n. 45.
& 51., & art.28. nu.32., Palm. dec. Lucen.262.
num.8., & dec.264. num.14., Rot. coram Merlin.
dec.206. num.37., coram Bich. decis.152. num.5.,
coram Dunoz. sen. dec. 81. num.1., coram Dunoz.
jun. dec.648. nu.21., in rec. dec.6. in fin. part.5.,
dec.142. n.43. part.10., dec.465. n.14. part. 14.,
dec.17. num.5. in Mantiss. de Fideicom., in Ave-
nionen. Primogenituræ 10. Januarii 1701. §. Nec
in dubium coram clar. mem. Card. Caprara, in Bo-
nonien. Fideicommissi de Rossenis 17. Martii 1702.
coram bo. mem. Omanus, & in Romana Fideicom-
missi R.P.D. Pauli de Alveris 11. Maii 1714. §.
Quandoquidem coram Rmo Crispo; Et de substi-
11 tutione collata in remotissimum tempus, tradunt
Imola in leg. Gallus §. Instituens num. 48. ff. de
Liber., & posth., Rustic. in leg. cum Avus lib.6.
cap.11. num.4., Eugen. cons.94. num.6., Gabriel.
cons.121. num.36. lib.1., Honded. cons.39. n.52.,
Surd. cons.366. num. 9. & seqq., Andreol. contr.
82. nu.8. & 11., Castill. contr. jur. lib.5. cap. 66.
n. 38. & seqq., Crass. in §. Fideicommissum quæst.
5. num.6., Mantic. de conject. lib.8. tit.8. n. 20.,
Peregrin. de Fideicom. art.22. num.50., clar. me.
Card. de Luc. de Fideic. disc.71. num.8., Magon.
dec. Florent.71. num.12., Palma dec. Lucen.263.
num.24., Rot. coram Seraphin. dec.409. num 11.,
cor. Bich. dec.252. n.13. & seqq., in rec. dec.199.
num. 5. & seqq. part. 8., ibique latissimè Rub. in
annot. num.1. & plurib. seqq., in Auximana Ju-
rispatronatus 9. Maii 1703. §. Quarta demum co-
ram bon. mem. Muto, in Aquipenden., seù Mon-
tis Falisci Fideicommissi 11. Maii 1705. §. Hacte-
nus coram clar. mem. Card. Caprara, cum reliquis
concordantibus plenè collectis in Romana Fidei-
commissi de Alveris super reservatis 19. Junii
1711. §. Sed quæstionis coram Rmo Crispo.

Utrumque sanè concurrit in nostra hypothesi,
nimirum, & perpetuitas dispositionis, & substi-
tutio collata in remotissimum tempus. Primùm
resultat ex generali, & amplissima ratione, quâ 12
Testator motus fuit ad disponendum, expressa
verbis illis = Itaut perpetuò hereditas in Maribus
conservetur, & in ipsius D. Testatoris domo rema-
neat =, quæ quidem ratio manifestè ostendit,
Testatorem in ordinatione hujus fideicommissi, 13
precipuè respexisse ad Bona sua, & ad perpetuam
illorum conservationem in Masculis, & in do-
mo, in eam primariò, & principaliter dirigendo
cogitationem, mentemque suam omnem, Rota
coram Merlino decis.456. num. 40. & seqq., indè
autem validissimum desumitur argumentum
pro comprehensione omnium Masculorum de- 14
scendentium à Calidonia, quia illa magis con-
fert ad perpetuam conservationem Bonorum in
Masculis, & in domo, & per eam pleniùs ad-
implentur Testatoris vota quoad perpetuitatem
fideicommissi ab ipso volitam, atque exopta- 15
tam, Altograd. controv. 72. num. 6., Merlin.
Pignattell. cent. 2. cap. 82. num. 19., & pluribus
seqq., Rotà in Romana Legatorum 8. Junii 1705.
§. Quæ omnia coram Rmo Lancetta Decano, &
in Romana, seù Januen. Dotium 1. Februarii 1709.
§. Animadversum quippe, & plurib. seqq. coram
Rmo Aldrovando, neque enim facilè suaderi po-
test, quod Testator, qui, veluti supremam suo-
rum votorum metam, sibi proposuerat illam quo- 16
dammodò sempiternam Bonorum conservatio-
nem in domo, ordinando propterea fideicom-
missum, cujus dumtaxat ope votorum suorum
compos fieri poterat, eâdem facilè frustrari pos-
se voluerit, coarctando vocationem filiorum ad
solos filios immediatos, & primi gradus, per ea,
quæ tradunt Faber. in C. lib.6. tit.22. definit.37. per
tot., Tondut. resol. civil. part.2. cap.118. nu. 12.,
& seqq., clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm.
disc.10. num.5., & disc.21. sub num.8., Rota de-
cis. 134. num.4. part.7. rec., decis.17. num.5., &
decis.18. num.6. inter impress. ad ornat. clar. me.
Card. de Lu. de Fideicomm. in Mantiss., in In-
teramnen. Immissionis 17. Decembris 1708. §. Nil-
que refert cor. Emo D. Card. de Polignac., & in
Romana, seù Forolivien. Fideicommissi 6. Maii
1720. §. Unde hoc attento, & §. Claudicat. cor.
R. P. D. Foscaro.

Nilque turbat, d. rationem perpetuæ conser-
vationis Bonorum in Masculis, & in domo Te-
statoris adjectam legi in prima dumtaxat substi-
tu-

tutione descendentium ab heredibus institutis;
17 nam non idcircò illa desinit esse generalis quoad
omnes etiam sequentes substitutiones, easque re-
spicere, & informare, cùm absolutè adjecta, at-
que expressa videatur, absque ullâ peculiari rela-
tione magis ad Masculos comprehensos in dicta
prima substitutione, quàm ad alios in reliquis
contentos, quippè non dicitur = *itaut perpetuò he-
reditas in dictis Maribus conservetur* =, sic se refe-
rendo dumtaxat ad Masculos suprà nominatos,
sed simpliciter, & indefinitè dicitur = *ità ut per-
petuò hæreditas in Maribus conservetur, & in
ipsius D. Testatoris domo remaneat* =; Undè, cum
referatur ad Masculos in genere, & indefinitè,
18 quorum nomine procul dubio veniunt non so-
lùm Masculi à primis heredibus descendentes,
sed alii etiam quicumque in reliquis substitutio-
19 nibus contenti, omnes profectò indifferenter
comprehensi dici debent sub dicta generali ratio-
ne explicativa mentis, & finis, quem Testator
sibi proposuit in facienda hujusmodi dispositio-
20 ne, ex regula, quod iis, quibus conveniunt ver-
ba, & ratio dispositionis, convenire debet ipsa
dispositio, de qua *Altograd. jun. contr. 72. n. 47.*
Parùm curato, an dicta ratio, juxtà materia-
lem contextum verborum adjecta fuerit uni tan-
tùm substitutioni, vel omnibus; quia, quoties il-
21 la adeò ampla, & generalis est, ut sub se com-
prehendat alias etiam personas, & casus in præ-
cedentibus substitutionibus minimè expressos,
tunc restringi nequit ad unius tantùm substitutio-
nis casum, & gradum, hâc enim restrictione læ-
deremus præsumptam, & verisimilem Testato-
ris voluntatem, qui, dum hujusmodi causam fi-
nalem ampliorem, & generaliorem dicto sibi pro-
22 posuit, illam non accessoriè, & famulativè ad
ullam conditionem, & casum, sed principaliter,
independenter, & dispositivè expressisse cense-
tur, ad regulandam nempè, & informandam
totam dispositionem, & ad inducendum perpe-
tuum, & absolutum fideicommissum reale in
omnibus casibus, & inter omnes personas sub d.
23 causa, & ratione comprehensas, quamvis supe-
rius non expressas, *Surd. cons. 67. num. 20., &
pluribus seqq., & num. 37., & cons. 96. num. 4. ad
fin., Faber. in Cod. lib. 6. tit. 22. definit. 4. nu. 9.,
Mantic. de conject. lib. 6. tit. 14. num. 27., Gra-
tian. discept. 828. num. 15., clar. mem. Card. de
Luc. de Fideicomm. disc. 54. num. 10., Peregrin.
decis. 111. num. 2., & 3., Adden. ad decis. 632.
num. 85., & seqq. part. 4. tom. 3. rec., Rot. coram
Cerro decis. 65. num. 9., & seqq., coram Bich.
decis. 129. num. 6., & 7., decis. 251. num. 13., &
decis. 622. num. 21. post Torr. de pact. futur. suc-
cess. decis. 201. num. 11., in rec. decis. 284. n. 19.
part. 6., decis. 67. num. 23., & seqq. part. 13., de-
cis. 360. num. 10. part. 17., in Firmana Immissio-
nis 27. Junii 1708. §. Ultrà quod coram bon. me.
Molines, & in Imolen. Fidecommissi 10. Maii
1717. §. Absque eo quod, & §. Cum itaque cor.
R.P.D. Corio.*
Minùs verò obesset, si diceretur, Testatorem
24 voluisse quidem perpetuam conservationem Bo-
norum in Masculis, sed in Masculis de domo
sua, propter illa verba, quæ immediatè sequun- 25
tur post expressionem Masculorum = *& in ipsius
D. Testatoris domo remaneat* =, quales dici ne-
queunt, qui sunt comprehensi in posterioribus
substitutionibus, tamquam Cognati; Etenim qui-
nam essent isti Masculi de domo sua, in quibus
hereditas conservari debebat, & an eorum nomi-
ne comprehenderentur etiam Cognati, clarissi- 26
mè explicavit ipse Testator, dum Masculis co-
gnatis imposuit onus assumendi, & retinendi co-
gnomen domus Gherardæ, eosdemque sic cogno-
minatos, habiles declaravit ad conservandam he-
reditatem in domo sua, ut præcipuè legitur in
substitutione Masculorum descendentium à filia-
bus fœminis heredum institutorum, ibi = *& ca-
su, quo d. Calidonia non haberet filios mares, ut
supra, tunc statuit, & ordinavit ipse D. Testator
pro conservatione dictæ hereditatis in sua domo,
quod primus Masculus alicujus filiæ fœminæ supra-
dicti Joannis Baptistæ, & Honuphrii, legitimæ ta-
men, & naturalis, ut supra, sit, & esse debeat he-
res, retento cognomine Gherardi* =, & in alia se-
quenti substitutione subsidiaria Mariti alicujus
filiæ fœminæ, legitimæ, & naturalis d. Calido-
niæ, ibi = *si cognomen Gherardi retinere, & con-
servare voluerit, in d. hereditate, & in sua domo
succedat.* =
Patet itaque, Testatorem nomine suæ *domus*, 27
non solùm intellexisse naturalem, & veram, sed
etiam artificialem, & fictam, per assumptionem
cognominis conservandam, ideòque sub d. ra-
tione comprehendere voluisse Masculos etiam
cognatos, in quibus, juxtà ipsius votum, æquè
benè verificatur conservatio Bonorum in domo
sua, per ea, quæ tradit *Rot. decis. 207. num. 31.
coram Merlin.*, indè autem fortissimum procul
dubio elicitur argumentum pro comprehensione
nepotum, & ulteriorum Descendentium sub
nomine *filiorum*; nam, si in casu, de quo agitur,
perpetua conservatio Bonorum in domo sua à
Testatore volita, ex ejusdem mente, æquè benè
verificatur etiam in Masculis cognatis, non est, 28
cur vigore hujusmodi rationis, & causæ, rejectâ
strictâ, & rigorosâ interpretatione, recipienda
non sit lata, & benigna significatio verbi *filiorum*,
eam videlicet amplectendo opinionem, quæ,
dum favet nepotibus, & ulterioribus Descenden-
tibus, favet etiam conservationi Bonorum in 29
illa domo, de qua Testator procul dubio sensit,
ut probant multi congesti à *Rustic. in leg. Cum
Avus lib. 6. cap. 12. num. 44., Calvan. cons. 38.
num. 65. & seqq.*, ubi hanc conjecturam à contra-
riis vindicat, *Fusar. de substit. quæst. 320. n. 31.,
& duob. seqq., Rota coram Merlino d. decis. 206.
nu. 30. & seqq.*, quæ pariter contrariis respondet.
Præsertim verò, quia, sequendo aliam inter-
pretationem, aperta vis fieret voluntati Testa-
toris, qui, dum voluit perpetuam conservatio-
nem Bonorum in domo sua, idem verò pro sua 30
domo intellexit nedum naturalem, & veram,
verùm etiam artificialem, & fictam, dicendum
per consequens est, in utraque Bona in perpe-
tuum conservari, voluisse: & propterea, veluti
necessitate quâdam antecedenti, vocasse omnes

Masculos descendentes à substitutis cognatis, domum conservaturis per artificialem cognominis assumptionem, sinè enim istiusmodi Descendentium vocatione minimè verificari posset perpe-
31 tua conservatio Bonorum in domo ficta, & artificiali, à Testatore volita, ut argumentatur *Rot. decis.217. num.2. cor. Manzaned., dec. 206. sub num.30., & decis.228. num.25., coram Merlino decis. 113. num. 16., & 17., cor. san. mem. Alexandre VIII. decis. 18., & 19., utrobique num.4. inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luca de Fideicomm. in Mantiss.*; id prætereà confirmando animadversione illâ, quod, sicuti,
32 ob hanc rationem perpetuæ conservationis Bonorum in domo vocati fuerunt Masculi descendentes à primis heredibus institutis, ità quoque vocati dicendi sunt descendentes à substitutis, in quibus viget, & militat eadem perpetuæ conservationis ratio, ad firm ita per *Rot. coram Arguell. decis.28. num.113., & seqq., in rec. decis.77. n. 28. part.7., in Romana Fideicommissi de Alveris 21. Junii 1715. §. Tantòque magis coram Emo Scotto, in Romana, seù Tyburtina Fideicommissi 21. Junii 1715. §. Jam verò, & 15. Maii 1719. §. Quod verò cor. bon. mem. Ansaldo, & in Romana, seù Forolivien. Fideicommissi 6. Maii 2720. §. Præsertim cor. R.P.D. Fuscaro.*

Ex sola igitur perpetuitate dispositionis, ex qua tot, tantaque argumenta promanant pro comprehensione nepotum, & aliorum Descendentium sub nomine filiorum, eadem satis constabilita videri posset. At prætereà concurrit
33 etiam altera circumstantia substitutionis collatæ in remotissimum tempus, defectus nempè omnium Masculorum descendentium ab heredibus institutis, quorum existentia cum in longissimum tempus protrahi posset, verisimile non est, quod Testator, illis substituendo filios masculos Calidoniæ filiæ suæ, & respectivè sororis heredum institutorum, quorum descendentia masculina extingui debebat, antequam locus esset substitutioni filiorum Calidoniæ: verisimilæ, inquam, non est, quod in his terminis Testator intellexerit substituere filios dumtaxat primi gradus, sed alios etiam ulteriores Descendentes vocasse dici debet; idque, ne alioquin istiusmodi substitutio elusoria redderetur, ut, præter suprà citatos, tradunt *Succin. in leg. cum Avus num.80. col.49. ff. de condit., & demonstr., & lib.3. cons.6. num. 19., Jason. in leg. qui filiabus num.19. ff. de legat. 1., Molin. de Primog. lib.1. cap. 6. num. 29., & lib. 3. cap. 5. num 53., Surd. de aliment. tit. 9. quæst.35. num. 53., Fusar. de substit. quæst. 320. num.24., Rot. cor. bon. mem. Emerix jun. decis. 1229. num.13.*

Eòque certiùs, quia in substitutionibus Cognatorum adjecta legitur particula relativa = *ut su-*
34 *pra* =, cujus vigore Testator sè referendo ad substitutionem descendentium à primis heredibus superius ordinatam, utramque parificare voluisse videtur, adeòut disposita in prima, haberentur pro repetitis in aliis ulterioribus substi-
35 tutionibus, juxtà naturam præfatæ clausulæ, quam ad rem nostram expendit *Palm. decis. Lucen. 263. num.35., & seqq. tom.3., de Comitibus decis. Senen.33. num.3., Rot. coram Bich. decis.252. num.11., & 12., coram Coccino dec.215. num. 17., cor. Zarat. decis.52. num.5., cor. bo. me. Emerix jun. decis.1231. num.8., inter impress. ad ornat. clar. mem. Card. de Luc. de Fideicomm. decis. 28. num. 12., in Mediolanen. Cappellaniæ 9. Maii 1701. §. Quidquid enim cor. clar. mem. Card. Priolo*: sicuti ergo in prima substitutione litera- 36
liter comprehenduntur omnes Descendentes in infinitum, ità quoque comprehensi, & vocati dici debent in ulterioribus substitutionibus, quas Testator parificavit illi descendentium à primis heredibus, *Rota in Bononien. Fideicommissi 27. Junii 1708. §. Prædicta cor. Illmo Falconerio, in Interamnen. Fideicommissi 17. Decembris ejusdem anni §. Eòque libentiùs cor. Emo D. Card. de Polignac, in Romana, seù Ariminen. Fideicommissi 15. Maii 1711. §. Ità suadentibus cor. bon. mem. Kaunitz, in Urbanien. Fideicommissi 15. Junii 1715. §. Hactenus cor. Rmo Crispo Archiepiscopo Ravennaten.*

Clarior autem dd. Descendentium vocatio redditur in casu nostro, ob specificam illorum men- 37
tionem factam in particulari substitutione, seù provisione ordinata in casu delicti, ubi Testator ità loquitur = & , *adveniente casu, quòd aliquis dd. heredum institutorum, & substitutorum, & descendentium, per quos hereditas in domo, ut præmissum est, conservari debet, delictum aliquod commiserit &c.* =, sub hac enim provisione, licèt immediate adjectâ post primam substitutionem descendentium ab heredibus institutis, ambigi nequit, quin etiam comprehensi sint Cognati post d. provisionem substituti, dum non solum ibi fit mentio de substitutis, *per quos hereditas in domo conservari debet*, quales procul dubio sunt Cognati, præcisè à Testatore substituti *pro conservatione hereditatis in sua domo* =, ut supra demonstratum est, Verùm prætereà non est verisimile, 38
quod Testator, per exclusionem Fisci providere voluerit casui delicti commissi ab heredibus institutis, eorumque Descendentibus, non autem in casu, quo delictum patratum esset à substitutis cognatis, quos tamen æquè consideravit ad effectum conservandi hereditatem in domo sua.

Si autem dispositio hæc in casu delicti, dum loquitur de substitutis, complectitur etiam substitutos Cognatos; indè fit, quod subsequens nominatio Descendentium facta in eadem dispositione post expressam mentionem Institutorum, & Substitutorum intelligenda sit tàm de Descendentibus heredum institutorum, quàm de Descendentibus substitutorum, ut suadetur etiam ex eo, quod in fine d. dispositionis, privato Delinquente, ita dicitur = *& ejus hereditatis pars accrescat coheredi, & aliis, quibus jura dederint, servato modo substitutionis prædictæ* =, per quæ ver- 39
ba Testator se refert ad modum substitutionis ordinatæ inter descendentes ab heredibus institutis, in quibus Pater restituere debebat filio, & hic gradatim alteri Descendenti, servato inter eosdem Descendentes, quousque existerent, eodem ordine: iis verò deficientibus, successurus erat

erat alter substitutus; eumdem igitur ordinem
servari quoque voluit in casu delicti, ut videli-
cet, delinquente Patre, succederet filius, & sic
successivè de uno in alium Descendentem. Un-
dè sequitur, quod, delinquente (per modum
exempli) filio masculo Calidoniæ, juxtà ordi-
nem prædictum, ei succedere debebat filius, aut
alter Masculus descendens, & sic gradatim,
quousque Descendentes existerent, qui proindè
si vocati sunt in casu delicti, vocati quoque cen-
40 sendi erunt in casu obitus; cum à casu delicti ad
casum mortis rectè argui valeat, quoties, pro-
ut hic, non agitur de amplianda, & extendenda
dispositione de uno casu ad alium, sed solùm à
clarè dispositis in uno desumitur declaratio, &
interpretatio mentis Testatoris dubiæ, & ambi-
guæ in alio, *clar. mem. Card. de Luc. de Fidei-
com. disc.25. num.19., & disc.108. num. 8., Rot.
dec. 910. num. 13. coram Cerro, ubi concordan-
tes, & post Torr. de success. in majorat. decis. 14.
num.17.*

Quæ quidem interpretatio potiori jure se-
41 quenda videtur in hypothesi nostra, tum quia
agitur de dispositione Ascendentis, in qua faci-
lius inducitur vocatio Descendentium ex motivo
pietatis, & prædilectionis ergà illos in Testatore
præsumptæ, ut, præter allegatos in *§. Præsertim
quando*, tradit *Rot. Lucana apud Palm. dec. 262.
num. 6. & 9.*, ubi concordantes: tum etiam,
quia Testator reverà adeò prædilexit descenden-
tiam Calidoniæ filiæ suæ, ut, quamvis fœminas
perpetuò excluserit; nihilominùs filias quoque d.
Calidoniæ considerasse videatur; dum in subsi-
dium admitti voluit maritum alicujus ex eis,
quod in nullo alio substitutionum gradu fecisse
42 legitur; ex hoc autem rectè infertur, quod, si
tanta fuit hujus descendentiæ prædilectio, ut
ejus intuitu Testator non dubitaverit capacem
reddere successionis etiam prorsùs extraneum;
multò magis vocare voluerit omnes Descenden-
tes masculos d. Calidoniæ, ergà quos urget ma-
jor affectionis ratio, ut ad rem arguunt *Gabriel.
cons.90. num.19. & seq., Spad. cons. 313. num. 4.
vol. 3., Rodulphin. alleg. 22. num. 11. & 14., &
alleg.24. num.11., Andreol. contr.82. num. 10.,
Rocca disput. jur. select. cap. 27. num. 19., Mart.
Med. dec.1. num.63. & seqq., Palm. decis. Lucen.
262. num.17. & seq., dec. 263. num. 48., & dec.
264. num.7., Rota coram Merlin dec. 206. nu.24.,
coram Arguell. dec. 28. num. 114. & seq., in rec.
dec.77. num.28. part.7., in Romana Fideicommissi
de Alveris 21. Junii 1715. §. Tantòque magis co-
ram Emo D. Card. Scotto, in Romana, seù Ty-
burtina Fideicommissi ejusdem diei, & anni §. Jam
verò, & 15. Maii 1719. §. Quod verò coram bon.
me. Ansaldo, & in Romana, seù Forolivien. Fi-
deicommissi 6. Maii 1720. §. Præsertim coram
R.P.D. Foscaro*; Certius, quia alio jure seque-
43 retur absurdum, quod personæ magis dilectæ
excluderentur à minùs dilectis, proximiores à
remotioribus, & Consanguinei ab Extraneis re-
pellerentur, id quod prorsùs inverisimile est; &
propterea nullo pacto ferendum, argumento *Te-
xtus in leg. Gallus in princ., & per tot. ff. de liber.,
& posth., Cyriac. contr. 174. num. 29. & seqq.,
clar. mem. Card. de Luc. de Fideicom. disc. 231.
num.8. in fin., Rodulphin. alleg.24. num.9. & 11.,
Rota Lucen. apud Palm. dec. 262. nu.17. & seqq.,
dec. 283. num. 79. 83. 197., & seqq. post Torr. de
Primogen. dec.57. num.21.*, ubi, quod contraria
interpretatio est barbara, & omni humanitate de- 44
stituta, *Rot. nostra dec.206. num.20. part.6. rec.,
dec.170. num.13., dec.211. num.17., & dec.308.
num.14. part.14., & inter impress. ad ornat. clar.
mem. Card. de Luc. de Fideic. in Mantiss. dec. 18.
num.7.*

Quamobrem, cum in dispositionibus per
viam ultimæ voluntatis ordinatis, ea semper ca-
pienda sit interpretatio, quæ, sublatis asperitati- 45
bus, & absurdis, nedum magis consentanea est
ordini naturalis pietatis, & dilectionis erga
suam sobolem, sed etiam magis consonat prin-
cipali rationi, quâ Testator motus fuit, certiùs-
que, ac tutiùs perducit ad finem, quem, veluti
suæ dispositionis causam, sibi proposuit, *Ventu-
rin. cons. 10. num.106. lib.1., Mans. consult.327.
num. 19. & seqq., Rot. coram Bich. decis. 196.
nu.14., & seq., coram Arguell. decis. 91. num.
52., & 53., & in Romana seù Forolivien. Fidei-
commissi 6. Maii 1720. §. Cum autem coram R.P.
D. Foscaro*; Dicendum profectò est, sub nomi-
ne filiorum masculorum Calidoniæ contineri
omnes Masculos ab illa descendentes: ità nam-
que eluitur nota omnis inverisimilitudinis, 46
tolluntur absurda, res reducitur ad terminos ju-
stitiæ, & æquitatis, substitutio Masculorum
Calidoniæ effectum sortitur, &, quod magis
est, Testatoris vota, & finis ab ipso contempla-
tus, uberius impletur, ut optimè advertit *Palm.
decis. Lucen. 262. num.28., & num.29.*; Immò
verò, si prò evitando absurdo licet etiam rece-
dere à propria verborum significatione, ut do- 47
cuerunt *Cyriac. contr. 174. num. 40., Actolin.
resolut.82. num.20., & resolut.83. num. 28., &
seqq., Rustic. in leg. cum Avus lib.6. cap.12. nu.
7.*, eò magis capi debet interpretatio, quâ sub
nomine filiorum comprehendantur nepotes, &
ulteriores Descendentes, quod non est impro-
priare verba, sed eam eligere illorum intelli- 48
gentiam, sive interpretationem, quæ est magis
conformis qualitati dispositionis, & Testatoris
voluntati.

His itaque, aliisque argumentis, quæ desu-
mi possent ex digressu ad plures gradus substitu-
tionum, de quo *Carena resolut. 67. num. 10. &* 49
*seqq., clar. mem. Card. de Luca de Fideicommis.
disc. 70. num. 9., Rot. decis. 465. num. 14., &
seqq. part. 14., & in Bononien. Fideicommissi de
Rossenis 17. Martii 1702. §. His accedit coram
bon. mem. Muto*, ex prohibitione trebellianicæ,
considerata per *Rotam decis.19. num. 16. & 17.,* 50
*& decis. 20. num. 10. inter impress. ad ornat.
clar. mem. Card. de Luca de Fideicom. in Man-
tiss.*, ab exclusione Fisci, quam expendit ea-
dem *Rota decis.18. num.5., decis.19. num.12., &* 51
decis. 20. num. 8. in Mantiss. ad clar. mem. Car-

din. de Luca de Fideicom., aliisque hujus gene-
ris, quæ simul, & unitim accipienda esse, ad-
52 monet in proposito *Casanat. cons. 4. num. 26.*,
Rodulphin. allegat. 124. num. 28., *Mantic. de*
conject. lib. 7. tit. 5. num. 5., *Palm. decis. Lucen.*
263. num. 88., *Rot. decis. 18. in fin. in Mantiss. ad*
clar. mem. Card. de Luca de Fideicom., *& alibi*
passim; cum plenè constabilita videri possit vo-
catio omnium Masculorum descendentium à
Calidonia, palam fit, DD. de Peruginis à dicta
Calidonia descendentes succedere debere ad ex-
clusionem D. Francisci Felicis venientis ex ul-
tima substitutione, sive potiùs ex facultate no-
minandi tributa ultimo Successori, cui locus es-
se nequit, nisi absumptis priùs omnibus præce-
53 dentibus substitutionibus, & præsertim illâ Mas-
culorum Calidoniæ, quæ post descendentiam
masculinam heredum institutorum primum lo-
cum obtinet, ad firmata per *Rotam in Bononien.*
Primogenituræ de Cultellis 12. Martii 1717. §.
Eamque coram R.P.D. Cerro, in Bononien. Fi-
deicommissi de Foscherariis 30. Aprilis ejusdem
anni §. Immissionem coram R. P. D. de Herrera,
& in Romana prætensæ Immissionis 13. Maii
1720. §. Ratio ità coram R. P. D. de Gama-
ches.

Non omittendo prætereâ animadvertere,
quod, etiamsi per malam hypothesim dicti
DD. de Peruginis, tamquam simpliciter sub
54 conditione comprehensi, vocati censeri non
possent, nihilominus sola materialis illorum
existentia sufficeret pro repellendo Actore, quia
non successio, seù capacitas superviventis, sed
55 defectus conditionis est causa exclusiva substi-
tutionis, ad *Text. in leg. qui heredi 44.*, *& leg.*
Mævius 55. ff. de condit., *& demonstrat.*, *Rocc.*
disput. jur. select. cap. 43. num. 17., *Rot. decis.*
265. num. 8. part. 13. rec., ideoque stat benè si-
56 mul, quod quis succedere non valeat, & tamen
substituti admissionem impediat, juxtà *Text. in*
leg. filius famil. 117. §. Cum quis rogatus ff. de
legat. 1., *Saminiat. contr. 138. num. 28.*, *Torr.*
de Primogenit. part. 1. cap. 35. §. 22. num. 242.,
clar. mem. Card. de Luca de Fideicommis. disc. 9.
num. 17., *Rota coram Carill. decis. 266. nu. 20.*,
coram Priolo decis. 251. nu. 2. & seq., *in Tyburti-*
na Fideicommissi 3. Februarii 1705. §. Idque adeò
cor. bon. mem. Ansaldo, *in Tusculana Fideicom-*
missi 14. Junii 1715. §. Quibus omnibus coram Il-
lustrissimo Falconerio, *& 11. Decembris 1716.*
§. Nullam namque coram R. P. D. Cerro, *& in*
Romana prætensæ Immissionis 13. Maii 1720. §.
Ratio ita cor. R.P.D. de Gamaches.

Frustrà verò dictis DD. de Peruginis objice-
retur descendentia à dicta Calidonia Gherarda
per duplex medium fœmininum, nimirum per
medium Calidoniæ Raggi, & Constantiæ Guidi:
57 cum enim non agatur de fideicommisso rigorosè
agnatitio, sed constituto prò artificialiter reno-
vanda agnatione in Masculis cognatis, hoc ca-
su, dummodò probetur descendentia cum qua-
litate masculinitatis, parùm curatur de multi-
plicitate mediorum, per quæ Cognati descen-
dunt, quia, sive per unum, sive per multiplex
medium descendant, eadem est ratio sanguinis, 58
& affectionis, & eodem fermè modo, quo Ma-
sculi immediatè proficiscentes à fœminis agnatis
implere possunt Testatoris votum renovandi ar- 59
tificialem agnationem per cognominis assum-
ptionem, id fieri certè valet à Masculis, li-
cèt per multiplex medium fœmininum descen-
dentibus, in quibus propterea si æqualis ratio,
& æqualis affectio consideratur, æqualis etiam 60
debet esse successio, ex benè ad rem notatis per
Balducc. ad Ramon. in observat. ad cons. 17. num.
2., *Roxas de incompatibil. part. 1. cap. 6. num.*
315., *clar. mem. Card. de Luca de Fideicommis.*
disc. 29. num. 4. & 6., *Rota in Balneoregien. Fi-*
deicommissi 13. Junii 1712. §. Non obstante cor.
R̃mo Aldrovando, *confirmatu 5. Februarii 1714.*
§. Validitate, *& seqq. coram Em̃o D. Card. Sco-*
to, *in Bononien. prætensi Fideicommissi de Ra-*
macciottis 3. Julii 1713. §. Et ideò coram eodem,
in Romana, *seù Interamnen. Fideicommissi 14.*
Maii 1714. §. 6. coram bon. mem. Ansaldo, *&*
1. Aprilis 1715. §. Porrò coram R.P.D. Cerro,
in Romana Fideicommissi de Alveris 21. Junii
1715. §. Non relevante, *& §. Eòque magis cor.*
Eminentissimo Scotto, *& in Urbanien. Fideicom-*
missi 13. Februarii 1716. §. Ità pariter cor. R̃mo
Crispo.

Hactenùs demonstravimus, vocationem DD.
de Peruginis, aut saltem illorum comprehen-
sionem sub conditione, ad effectum excludendi
D. Franciscum Felicem, ejusque filios ob non-
dum purificatam illorum substitutionem, quia
nempè nondum factus est locus nominationi,
cujus vigore ipsi ad fideicommissum adspirant;
At prætereâ dicimus, quod, etsi colore ullo
dici posset, jam evenisse casum faciendæ nomi-
nationis, ipsi nihilominùs fideicommissum vin-
dicare, & illius vigore immissionem consequi
non possent, quia non sunt capaces dictæ nomi-
nationis, ex præcepto Testatoris conferendæ
in unum Marem, *quem voluerit de domo Gherar-*
da, adeout arbitrium ultimi successoris in eo
tantùm versetur, quod quidem inter plures Ma-
res de domo Gherarda vocare possit, quem
voluerit, sed Extraneum nominare non valeat;
clara certè sunt verba Testatoris, ibi = *In defe-*
ctum autem præmissorum voluit, *& mandavit*
idem D. Testator, *quod ultimus*, *qui in dicta he-*
reditate successerit, possit ad arbitrium suam voca-
re ad dictam hereditatem unum Marem, *quem vo-*
luerit de domo Gherarda. =

At verò DD. de Antonellis, quamvis & ipsi
utantur cognomine Gherardo, attamen, ut mi- 61
hi supponitur, non sunt de domo, & familia
Testatoris, ideoque carent qualitate, requisitâ
ad effectum consequendæ nominationis, cum
regula sit in jure certissima, quod, vocatis illis
de domo, & familia, si plures reperiuntur ejus-
dem cognominis, non omnes vocati censentur, 62
sed illi dumtaxat, qui sunt de familia Testato-
ris, videlicet de qua ipse erat, & descendunt
ab eodem stipite, seù Columello, à quo idem
de-

63 descendebat, *Alexand. conf.213. num.1. lib.6.,*
& conf.91. nu.5. lib.7., Peregrin. conf.42. num.
5. lib.5., Dec. conf.320. num.6,, Paris. conf.51.
num.6., & seq. lib.2., Roland. conf.40. num. 25.
lib.3., Menoch. conf.30, nu 13. lib.1., conf.233.
nu.16., & seqq. lib.3., & conf. 1171., Caren.
resolut. 103. per tot. & præsertim à num. 5. usque
in fin., Andreol. contr. 438. num. 6. 7., & aliis
seqq., ibi = *interpretatio fieri debet, ut vocasse in-*
telligatur illos, qui descendant ab illo stipite,
64 *sub quo continebatur Donatrix &c., non autem*
illos, qui solam nominis identitatem, & armorum
gestionem haberent =, Mantic. de conject. ultim. vo-
lunt. lib. 8. tit. 12. num. 1., Fusar. de substitut.
quæst.351, num.41., & 43., ibi = *Si autem aliqui*
adessent de illo nomine, qui non fuissent Agnati
Testatoris, illi non censerentur vocati = Vivian.
de Jurepatr. part.1. lib.4. cap.9. num. 11., Rota
coram Merlin. decis.669. sub num.27., & seqq.,
in rec. decis. 697. num. 6. part. 1., & ratio est,
quia Testatoris affectio ferri præsumitur in illos,
65 qui sunt de sanguine, non autem in Extraneos,
tametsi isti etiam utantur eodem cognomine,
Menoch. conf.1171. num.37., Caren. resol. 103.
num.6., Andreol. contr.338. num. 7., & pluri-
bus seqq.; Quamobrem, sive ex quo nondum
venit casus nominationis faciendæ, sive ex quo
dictæ nominationis non sunt capaces Actores,
semper iidem à petita immissione repelli posse
videntur.

Avenionen.

Lucra à filio facta ex negociatione, sive ex societate cum Patre gestâ, licèt ei, tamquam peculium adventitium, adquirantur, sunt in hereditatem Patris conferenda, si is in testamento eorumdem collationem demandaverit, Pater an possit in suo testamento collationis onus imponere super Bonis filii positis sub fideicommisso, & quomodo? Filia Legitimæ supplementum petere potest, tametsi Pater ei Legatum reliquerit, cum prohibitione aliud non petendi. In Legitimæ calculo computanda sunt tàm lucra antedicta, quàm Bona posita sub fideicommisso filii, quæ, ex Testatoris præcepto, paterno accreverunt patrimonio. Et quid de fructibus eorumdem Bonorum fideicommissariorum, quæ Pater, adhuc vivens, præventivè filio restituit, an collationis subsint oneri, licèt ei tacitè donasse censeatur, & quando de istis etiam ratio habenda sit quoad Legitimæ calculum? Legitimæ Uxoris investimentum, eâ invitâ, fieri nequit, viro licèt decocto.

VOTUM XLVI.

1 *Bona profectitia filii in hereditatem Patris sunt conferenda*, & num.76.

2 *Patri enim adquiruntur tàm quoad proprietatem, quàm quoad usumfructum* num.2.

3 *Bona à filio quæsita ejus labore, & industriâ, inter adventitia recensentur.*

Procedit, licèt ex Bonis, & pecunia Patris proveniant num.4. & 5.

5 *Lucra à filio facta ex negociatione cum Patre gesta, dicuntur peculium adventitium.*

Et, tamquam Bona propria filii, censentur jure peculii adventitii num.6.

Ita ut in hereditatem Patris minimè sint conferenda num.7.

Quod locum habet etiam quoad fructus similium Bonorum, quos forte in vitâ Patris filius percepit num.8.

9 *Usufructus Bonorum adventitiorum filii ad Patrem pertinet.*

10 *In Gallia Parentes non habent usumfructum Bonorum adventitiorum filii.*

11 *Usufructus Bonorum adventitiorum à filio perceptus, Patre sciente, & patiente, sibi tacitè remissus ab eodem Patre censetur.*

Immò expressè dicitur à Patre filio remissus per donationem sibi factam eorumdem Bonorum, num.12.

13 *Filius conferens in usum paternæ familiæ lucra facta ex negociatione cum Patre gestâ, censetur acquirere noluisse, licèt fuerint sibi à Patre tacitè, vel expresse remissa.*

Hinc ea post mortem Patris repetere non potest, num.14.

15 *Pater collationis onus imponere potest etiam super Bonis, quæ de jure ei non subessent.*

16 *Collationis materia tota pendet à voluntate Testatoris*, & num.10., & 48.

Et religiosè servanda est, quoties de eâ constat, num.17.

18 *Verbum* summa *referri debet ad summam in contractu expressam, si ad aliam referri nequit.*

19 *Collatio lucrorum filii censetur à Testatore volita, si præcepit collationem summæ, in quâ tàm lucra, quàm Legitima continentur*, & num.23.

Aliàs inutiliter mandasset collationem solius Legitimæ, quum de jure ei subsit, num. 20.

Et inutiliter prælegatum coheredibus reliquisset in casu reluctantiæ, quum necessariò teneretur nepos Legitimam conferre, nu.21., & num.26.

Procedit principalis conclusio, ubi præsertim Testator usus est verbis generalibus, & indefinitis, num.22.

Et ubi verba sunt apta comprehendere etiam lucra, & Testatoris voluntas favere videtur num. 24.

25 *Collatio res illas comprehendere semper debet, quæ de jure conferendæ non essent.*

27 *Bona fideicommissi aviti dicuntur adventitia.*

Nec in hereditatem Patris sunt conferenda, num.28.

Limita, si effecta erant libera in Patre, & eorum collationem ille præcepit, num. 30., & seqq.

29 *Sub collatione, nonnisi ea comprehendi possunt, quæ immediatè à Patre proveniunt.*

31 Bo-

31 *Bona sub dispositione jubente collationem comprehensa dicuntur, si ejus verba, & qualitas illis conveniant.*

32 *Collatione lucrorum, quæ propria erant filii, à Testatore demandatâ, verosimiliter censetur voluisse collationem etiam Bonorum, quæ ob expirationem fideicommissi libera, & propria effecta erant ejusdem filii*, & num. 44.

33 *Ex rationis identitate res ejusdem qualitatis, & naturæ, æquali jure sunt judicandæ.*

34 *Collatio Bonorum fideicommissariorum Avi importat necessariam eorum divisionem,*

Ita ut evertat fideicommissum num. 35.

36 *Alienatio ad certum usque tempus prohibita, post illud permissa censetur.*

37 *Fideicommissum cessat in illo, qui liberam habuit à Testatore facultatem disponendi de Bonis sub fideicommisso positis.*

38 *Bona, cessante fideicommisso, libera fiunt.*

39 *Collationi tunc subesse nequirent Bona fideicommissaria, quando essent inter heredes æqualiter dividenda.*

Secus verò, quando heres, onus conferendi habens, retineat eadem Bona ad computum portionis, sibi debitæ super Bonis mandantis collationem, nu. 40. & seq. & *præsertim* nu. 45.

41 *Dos, constante Matrimonio, repeti non potest.*

Limita, si vir Bona sua dilapidet, num. 42.

43 *Filia, etiam constante Matrimonio, dotem suam debens conferre, tantò minùs accipere debet de hereditate Patris, quantum est in sua dote.*

46 *Bona non veniunt sub nomine quantitatis, seu summæ, limita ut* num. 53.

47 *Collatio, utpotè odiosa, nullam patitur extensionem, etiam ex identitate, vel majoritate rationis.*

49 *Collatio contra ejus naturam extendi non dicitur, quando pro eâ urget Testatoris voluntas.*

50 *Testator generaliter mandans collationem eorum, quæ filius in contractu Matrimonii acceperat, tàm summam, quàm Bona in eo contenta comprehendisse censetur.*

Amplia, ut num. seq.

52 *Bona bifariam considerari possunt, sive per se ut Bona, & tamquam species, sive respectu habito ad eorum pretium, & valorem.*

Bona quando dicantur considerata, habito respectu ad eorum pretium, vid. num. 54.

55 *Collatio inducta fuit ad æqualitatem inter heredes servandam.*

56 *In collatione quid comprehendi voluerit Testator, argui potest ex inæqualitate, quæ sequeretur inter heredes*, & num. seq.

58 *Dos, & Legatum filiæ à Patre relictum, in ejus Legitimam imputandum est.*

59 *Filia supplementum Legitimæ postulans, onus habet probandi, dotem, & Legatum sibi relictum non respondere integræ Legitimæ.*

60 *Legitimæ supplementum debetur semper filiis in Bonis, hereditate, & substantia Parentum.*

Procedit, licèt relictum ipsis fuerit Legatum, cum prohibitione plus petendi, etiam jure Legitimæ, atque illius supplementi, nu. 61.

62 *Super legitimâ impositum onus, ipso jure reijcitur*, & num. 95.

Nisi expresse fuerit à filiis, acceptatum, nu. 63.

64 *Filia, quæ professa fuit Legatum Patris, nonnisi in computum suæ Legitimæ, acceptare, censetur onus super eo impositum acceptare voluisse.*

65 *Legati simplex acceptatio à filiis facta, impedimento non est, quin petere queant legitimæ supplementum.*

Quia, cum onus super eâ impositum, statim ministerio Legis reijciatur, num. 66.

Tempore acceptationis non adesse illud censetur, num. 67.

Hinc similis acceptatio facta dicitur, habito respectu ad integram Legitimam, qualem eam tunc esse, Lex interpretatur, num. 68.

69 *Filia, quæ dotem à Patre recepit minorem Legitimâ, eo Defuncto, supplementum petere potest.*

Maximè, quando Patrem Legitimæ loco ei dotem voluisse assignare, constat num. 70.

71 *Legitima debetur ex universo patrimonio Defuncti.*

72 *In Legitimæ calculo ratio habenda est etiam de Bonis, quæ, licet propria filii essent, paterno tamen patrimonio accreverunt vigore dispositionis, & collationis à Patre volitæ*, & num. 73.

Procedit, licèt Testator contrarium voluisse videatur ex eo, quod filiæ Legatum cum prohibitione plus petendi reliquerit, num. 73.

74 *Legitimæ supplementum petitur ex dispositione Legis contrà Testatoris voluntatem.*

75 *Profectitii dicuntur fructus provenientes ex Bonis fideicommissariis, quæ Pater, adhuc vivens, filio præventivè restituit, & interim à filio, eodem superstite, percepti sunt.*

Ita ut in Patris hereditatem sint conferendi, num. 76.

77 *Pater præventivè restituens filio Bona fideicommissaria, & istorum fructus eum percipere, permittens, censetur eos filio donasse.*

78 *Donatio filio à Patre facta, non sustinetur.*

Nisi morte confirmetur, num. 79., *limita ut* num. 81., & seqq.

80 *Donatio filio à Patre facta, & morte confirmata, vim Legati sortitur.*

Quod, cum post mortem adquiratur, collationis non subest oneri nu. 81., & 83.

82 *A collationis onere immunes sunt fructus antè Patris obitum à filio percepti.*

84 *Donatio à Patre filio emancipato facta, etiam ab initio sustinetur*, & nu. 89.

Item, si fuerit facta contemplatione certi Matrimonii, valet, tametsi filius patriæ potestati subsit nu. 85.

Nec est necesse, ut morte confirmetur, nu. 86.

87 *Bo-*

87 *Bona donata à Patre filio sive emancipato, sive non intuitu certi Matrimonii, in illius hereditatem conferenda sunt*, & num. seq., *limita ut* num. 91.

90 *Peculium esse non potest in filiis emancipatis.*

91 *Fructus Bonorum fideicommissariorum, à Patre adhuc vivente restituti filio, ab ipsoque percepti, tamquam ei tacitè donati, conferendi sunt, dummodo extent, & sinè dolo, & culpâ non sint consumpti.*

Et calculandi sunt in patrimonio paterno, etiam ad effectum augendi Legitimam, nu. 93.

92 *Testator, qui voluit collationem Bonorum, de jure non conferendorum, eò magis voluisse censetur collationem eorum, quæ de jure conferenda erant.*

94 *Legitima debetur libera, & sinè onere.*

95 *Legatum filiæ relictum, est ei liberè solvendum, cum Legitimæ pars sit.*

96 *Legitimæ alienatio prohiberi non potest.*

97 *Legitima uxoris non potest, eâ invitâ, viro etiam decocto, investiri.*

Licèt ea possit investimentum quærere, si velit, num. 98.

99 *Legitima est iterum assignanda, si desiit sinè filiæ culpâ.*

ALIQUOT ab hinc annis ex hac vita migravit Josephus Thomas filius Spiritus Thomas, condito testamento, in quo, præter libras 8000. jam in dotem assignatas D. Mariæ filiæ suæ, & uxori D. Serre, illi legavit alias libras 6000., solvendas anno, quo ipse Testator decederet, eamque, & ipsâ deficiente, ejus liberos legitimos, & naturales in dicto Legato heredes particulares instituit, illis prohibendo, ne aliud à sua hereditate petere possent aut jure legitimæ, aut supplementi, & fructuum illius, aut aliâ demum quacumque causâ, occasione, & prætextu; heredes verò universales æquis portionibus scripsit Benedictum, & Ignatium filios suos, unâ cum Josepho ex Spiritu altero filio prædefuncto nepote *conferendo* (sunt verba testamenti) *in massa meorum Bonorum ea, quæ dictus Benedictus, & dictus quondam Spiritus meus filius, dum viveret, à me subsignato receperunt in eorum contractibus Matrimoniorum, aut in aliis actibus factis in consequentiam*, subjunxitque = *Et casu, quo dictus Josephus Thomas nepos nolit imputare, & tenere ad computum suæ portionis summam, quam dict. quondam Pater suus jam habuit, & recepit, aut quod ipse haberet aliquam rationem Juris ad evitandam dictam imputationem, & ab illa se eximendum, & noluerit tenere in computum dictam summam, dictis casibus, & in quolibet ipsorum ego prælegavi, & prælego dictis Benedicto, & Ignatio meis duobus filiis, & cuilibet ipsorum summam 25000. librarum, de qua poterunt disponere ad omne eorum beneplacitum, & absque ea quod dicta summa prælegata comprehendatur in gradibus substitutionum inferiùs exprimendarum.* =

Ab hac dispositione plura oriuntur Dubia, suo ordine recensenda; cum enim inter Josephum Patrem, & Spiritum ejus filium prædefunctum duæ initæ fuissent societates super negociatione serici, & aliarum mercium; Prima videlicet anno 1684., altera verò anno 1690., lucraque ex his quæsita, juxtâ legem in Instrumentis dictarum societatum adjectam, prò rata spectarent ad dictum Spiritum, correspectivè, & proportionabiliter ad capitale, & laborem ab ipso præstitum, hinc quæritur

Primò, *An D. Josephus filius dicti Spiritus conferre teneatur in hereditate sui Avi omnia lucra prædicta ab ejus Patre recepta post contractum Matrimonium?*

Cumque Josephus Sen. occasione Matrimonii contracti à dicto Spiritu ejus filio, illi præventivè restituerit Bona fideicommissaria Spiritus Avi dicti Spiritus Junioris, quæritur

Secundò, *An D. Josephus Jun. conferre teneatur Bona dicti fideicommissi aviti præventivè restituta Spiritui ejus Patri, qui prædecessit Josepho Avo?*

Ex eo autem, quod D. Maria filia Josephi Sen. renuat acceptare Legatum ipsi in testamento a Patre relictum, cum prohibitione aliud petendi etiam ratione Legitimæ, & supplementi contendatque illud recipere solummodò ad computum ejusdem Legitimę, fit locus alteri quæsito

Tertiò, *An D. Maria possit petere supplementum Legitimæ, non attento Legato paterno, quod renuit acceptare, nisi in computum ejusdem legitimæ?*

Et, quatenus aliquod supplementum debeatur, dubitatur

Quartò, *An, & quæ lucra Spiritui Jun. obventa ex prædictis societatibus, conferenda sint à D. Josepho Jun. in hereditate Avi ad augendam, Legitimam D. Mariæ?*

Rursus dubitatur.

Quintò, *An ad effectum prædictum, augendi nempè Legitimam D. Mariæ, conferenda sint Bona fideicommissi aviti præventivè restituta Spiritui Jun. prædefuncto?*

Præterea casu, quo Bona prædicta conferenda sint, dubitatur

Sextò, *An ad eumdem effectum conferri debeant etiam fructus dictorum Bonorum, quos percepit tàm Spiritus Jun., vel ejus heredes à die vel præventivæ restitutionis, vel mortis Durandæ uxoris Fideicommittentis, & heredis gravatæ, quæ post factam præventivam restitutionem venit?*

Tandem, quia D. Serre vir D. Mariæ usque ab anno 1703. foro cessit, & ipsa de sui dote librarum 8000. vix recuperare potuit libras 4000., reliquum namque viri patrimonium absumpserunt Creditores anteriores, dubitatur

Septimò, *An sive D. Mariæ debeatur aliquod supplementum Legitimæ, sive nullum: heredes Josephi Patris teneantur illi solvere Legatum purè, & simpliciter, vel potiùs illud, aut supplementum Legitimæ investiri debeat, cum ipsa sit mulier nupta, & Maritus sit decoctus?*

Super his igitur Dubiis rogatus ego sententiam meam

meam pro veritate dicere, ordiar à primo, quo
quæritur, *An in hereditate Josephi sen. conferenda sint omnia lucra Spiritui ejus filio obventa ex societatibus cum Patre initis, & post contractum Matrimonium illi à Patre soluta*, Hujus autem
Dubii resolutio si ex Juris dispositione petenda
esset, facilis, & plana videri posset, ea quippè
1 solùm de jure conferri debent in hereditatem Pa-
tris, quæ ab ipso Patre profecta, & ejus Bonis,
pecuniâ, & occasione acquisita sunt; hæc enim,
veluti profectitia, illi absolutè quæruntur tàm
2 quoad proprietatem, quàm quoad usumfructum,
Michelor. de fratrib. part.1. cap.5. n.15. & seqq.,
& cap.6. num.12., cum itaque lucra isthæc quæsi-
3 ta labore, & industriâ filii, ut constat ex instru-
mentis societatum inter ipsum, & Patrem inita-
rum, *Summario num. 4. & 5.*, non profectitia, sed
adventitia sint, *leg. cum oportet, ibique Gloss.*, *& scribentes Cod. de Bon., quæ liber.*, *Surd. de aliment. tit. 9. quæst. 20. num. 6.*, tametsi acquisitio
4 facta fuerit ex pecunia Patris, aut ex Bonis illius,
nam, quoties id quæritur ministerio, & operâ fi-
lii, qui proprio nomine, ut hic, negociatus fuit,
pars lucri illi ex tali negociatione obveniens, tam-
5 quam ex propria industria, & labore quæsita, di-
citur peculium adventitium, benè *Roman. cons. 469.*, *Paschal. de patr. potest. effect. 2. num. 9. & seqq.*, *Michelor. de fratrib. part.1. cap. 4. num. 2. & cap. 6. num. 14.*, illa proinde, veluti propria
6 filii, censentur Jure peculii adventitii, *dicta leg. cum oportet Cod. de Bon., quæ liber.*, *Bartol. in leg. 1. §. Nec castrense ff. de collation. Bonor.*, *& in leg. illud Cod. de collat.*, *Cravet. cons. 155. num. 4.*, *Guid. pap. quæst. 145. num. 2.*, *& quæst. 146.*, *Boer. quæst. 61. num. 1.*, *Viv. comm. opin. 136. & 138. lib. 1.*, quod conferendum mini-
7 mè est in hereditate Patris, *leg. final. Cod. de collation.*, *ubi scribentes*, *Paris. cons. 130. num. 4. lib. 1.*, *Lap. de collat. cap. 5. num. 81.*, *Michelor. de fratrib. quæst.1. cap.5. nu.2. & seqq.*, *& cap.6. num.4. & 14.*

Idque locum sibi vindicaret etiam quoad fru-
8 ctus similium Bonorum adventitiorum, quos fi-
lius in vita Patris fortè percepit, nam, etsi isti,
9 tamquam proprii Patris, de jure communicandi
viderentur, *Michelor. de fratrib. part. 1. cap. 5. num. 5.*, alia tamen Juris ratio sequenda videtur in
10 casu nostro, tum quia, apud Gallos, Parentes non
habent usumfructum Bonorum adventitiorum, te-
ste *Michelor. de fratrib. part.1. cap. 3. num. 30.*,
tum etiam quia, quatenus eo fruerentur, ille in
hypothesi nostra remissus filio censeri posset, &
11 quidem nedum tacitè per fructuum perceptio-
nem, & retentionem à filio factam, sciente, &
patiente Patre, ad *Text. in d. leg. cum oportet §. Sin autem Cod. de Bon., quæ liber.*, *Bald. in Auth. ex testamento Cod. de collat.*, *Alexand. cons. 138. lib. 5.*, *Paris. cons. 130. num. 11. lib. 1.*, *cons. 130. nu. 6. lib. 2.*, *& cons. 152. num. 7. lib. 3.*, *Vitul. Nemaus de collation. quæst. 8.*, *Paschal. de patr. potest. effect. 2. nu. 32.*, apud quem alii, qui
hanc opinionem communem, & veriorem ap-
pellant; Verùm etiam expressè, per donationem
nempe dd. lucrorum filio factam in instrumento
secundæ societatis, *Summario num. 5.*, in instru-
mento emancipationis, *Summario num. 6.*, & in
alio instrumento donationis contemplatione Ma-
trimonii, *Summario num. 7.*, quæ quidem donatio
cum in proprietate lucrorum, quæ ad filium in-
dubiè pertinebat, verificari non posset, ad usum-
fructum referri debet, quem tacitè, & expressè 12
remitti posse, & hujusmodi remissionem perpe-
tuò valere, per *Text. in leg. servitus ff. de servitut. Urban. Prædior.*, tradit *Michelor. de fratrib. part. 1. cap. 5. num. 7. & seqq.*, *Boer. dec. 196. per tot.*

Res igitur ita de jure se haberet, nisi tamen
lucra prædicta adventitia, & propria filii ab ipso,
vivente Patre, collata, & communicata fuissent,
& in usum familiæ paternæ erogata, ex hoc enim,
ut inquit *Bald. de duob. fratrib. in fin.*, ignoscere- 13
tur sibi acquirere noluisse, & propterea non pos-
set post mortem Patris illa repetere, ut firmat 14
Molin. de justit., & jur. tract. 2. disput. 274. vers. illud admonuerim, *Michelor. de fratrib. part. 1. cap. 6. num. 22.*; Verum quia certum est, Patrem
imponere posse onus collationis, etiam quoad ea,
quæ alioquin de jure conferenda non essent, *Mi-* 15
chelor. de fratrib. part. 1. cap. 18. num. 141., cuius-
que Judicium omninò sequi oportet, quia mate-
ria collationis tota pendet à voluntate Testatoris, 16
Auth. ex testamento Cod. de collat., ideò viden-
dum est, quid ipse ordinaverit in suo testamento;
Porrò dispositio Josephi sen. Patris Spiritus jun.,
& respectivè Avi D. Josephi jun. jubet, fieri colla-
tionem eorum, *quæ dictus Benedictus, & d. quondam Spiritus ejus filius, dum viveret, à me subsignato receperunt in eorum contractibus Matrimoniorum, aut in aliis actibus factis in consequentiam*,
Summario nu. 10.; Cum itaque dd. lucra verè,
& realiter à Spiritu recepta fuerint in contractu
Matrimonii, aut in actu gesto in sequelam illius,
ut patet ex *Summario num. 7. & 8.*, clara est Te-
statoris voluntas quoad illorum collationem,
quæ omninò attendenda est, *Rot. decis. 389. n. 17.* 17
part. 12. rec.

Eademque certior redditur in hypothesi ex eo,
quod Testator in casu, quo nepos nollet *imputare, & tenere ad computum suæ portionis summam, quam d. quondam Pater suus jam habuit, & recepit, aut quod ipse haberet aliquam rationem Juris ad evitandum d. imputationem, & ab illa se eximendum &c.*, prælegavit reliquis duobus filiis
suis, Benedicto, & Ignatio, *& cuilibet ipsorum summam 25000. librarum, de qua poterunt disponere ad omne eorum beneplacitum, & absque eo quod d. summa prælegata comprehendatur in gradibus substitutionum inferiùs exprimendarum*; notan-
dum est enim primo loco, quod Testator hic lo-
quens de collatione, & respectivè imputatione
facienda à nepote, agit de imputanda summa,
quam Spiritus ejus Pater, dum viveret, recepit,
quod quidem verbum *Summa* præcisè refertur ad
summam librarum pro lucris donatarum, & re-
spectivè promissarum in contractu Matrimonii, 18
Summario num. 7., & in actu successivo soluta-
rum, *Summario num. 8.*, cum in toto contractu
Ma-

Matrimonii, & in actibus successivis mentio facta non legatur de alia summa, ad quam verbum
illud referri possit, *Surd. cons. 119. n. 14. & seqq.*,
aliique apud *Rub. de validitat. legal. cap. 27. nu. 2.
& seqq., D. Advocatus de Comitib. dec. senen. 17.
num. 14., Rot. coram Gregor. decis. 468. num. 5.,
coram Dunoz. jun. dec. 846. nu. 17., coram Royas
decis. 250. num. 6. & 7., & coram Cerro decis. 36.
num. 2.*, nisi fortè illud referendum diceretur ad
summam in eodem contractu Matrimonii assignatam filio pro legitima, quod tamen tantum
abest, quod excludat, ut potiùs clarè evincat
collationem, & imputationem faciendam, etiam
alterius summæ in causam lucrorum donatæ.

Non excludit sanè collationem lucrorum, quia
stat benè simul, quod referatur ad utramque
summam tam pro Legitima, quàm pro lucris so-
19 lutam, quinimmò ad utramque necessariò referri
debet, tum quia alioquin pro sola Legitima, utpo-
20 tè de jure conferenda, opus non erat præcepto
Testatoris, & inutile fuisset prælegatum, aliis
coheredibus relictum in casu reluctantiæ nepotis,
21 si is de jure obstringebatur ad d. collationem, omninò faciendam ex ratione, quam considerat *Rot.
dec. 375. num. 13., & dec. 1632. num. 12. coram
Coccin., & in Forolivien. Commendæ 1. Julii
1709. §. final. coram Emo D. Card. Scotte*, tum
quia verba illa = *Conferendo in massa meorum Bonorum ea, quæ dictus Benedictus, & d. quondam
Spiritus meus filius, dum viveret, à me subsignato
receperunt in eorum contractibus Matrimoniorum,
aut in aliis actibus factis in consequentiam &c.* =,
tamquam generalia, & indefinita, non patiuntur
22 restrictionem ad summam dumtaxat pro Legitima solutam, *leg. 1. §. Generaliter ff. de Legat. præstand.* notant *Anton. var. resol. lib. 1. resol. 42.
num. 3., Castald. consult. 16. num. 17., Surd. dec.
122. num. 1., Rot. coram bon. mem. Emerix. jun.
dec. 1295. num. 5., & in Æsina donationis 1. Januii 1708. §. Non obstat coram Rmo D. Lancetta
Decano*.

Immò verò lucrorum collationem evinci potiùs
per collationem summæ in contractu Matrimonii
assignatæ filio pro Legitima, perspicuum fit ex
eo, quod occasione d. Matrimonii Josephus Pater donavit Spiritui filio summam 14000. librarum tàm pro Jure Legitimæ, quàm pro lucris filio
competentibus à die emancipationis usque ad
diem contracti Matrimonii, quo dissoluta fuit
societas inter ipsos præcedenter inita, eâ tamen
lege, ut tota d. summa librarum 14000. esset
*imputanda, & conferibilis pro Legitima, quæ
posset competere filiis nascituris ex Matrimonio d.
filii super Bonis d. Patris in casum prædecessus d.
filii*, ut legitur *Summario num. 7.*; quemadmodum igitur hic æquiparata fuit summa donata
pro lucris, alteri summæ assignatæ pro Legitima,
& idem de utraque indistinctè dispositum quoad
effectum imputationis in Legitimam nepotum,
adeout in eam procul dubio imputanda essent,
etiam lucra post emancipationem obventa, veluti comprehensa in d. summa librarum 14000. imputandarum, ità quoque censendum est, quod,
23 dum in testamento imponitur collatio, & imputatio summæ à Spiritu in contractu Matrimonii
receptæ, indistinctè conferri, & imputari debeat
summa tam pro Legitima, quam pro lucris assignata, & respective promissa, & soluta, quoties
enim verba, ut hic, apta sunt comprehendere
etiam lucra, & voluntas Testatoris non repugnat,
nec aliena est ab illorum imputatione, & colla-
tione, quia immò illi potiùs favere videtur, dicen- 24
dum est, summam quoque in eorum causam solutam, ex mente Testatoris, conferendam, & imputandam esse, ad tradita per *Gabriel. cons. 96. n. 13.,
Balduc. ad Rumon. in observat. ad cons. 16. n. 52.,
Rota dec. 229. num. 8., coram Celso dec. 478. n. 11.
& 12. part. 18. rec., & in Ostunen. Primogenituræ 12. Januarii 1599. §. Vocatio coram Rmo dell' Olmo Episcopo Comben.*

Rursus ponderanda sunt illa alia verba = *aut
quod ipse haberet aliquam rationem juris ad evitandam d. imputationem, & ab illa se eximendum &c.* =,
quæ ostendunt, collationem, & imputationem à
Testatore demandatam respicere res de Jure mi- 25
nimè conferendas; & imputandas, dum alioquin
nulla juris ratio subesse poterat pro evitanda illarum collatione, & imputatione, frustràque Testator cogitasset prælegatum, aliis coheredibus relictum, opponere rationi Juris, cujus vigore credebat, nepotem se tueri posse ab imputatione fa-
cienda, si illa respexisset res, quarum imputatio 26
de jure declinari nequibat. Quamobrem, si Testator agnovit, nepotem colore aliquo, & aliquâ
juris ratione detrectare posse d. imputationem,
si pro d. ratione vincenda ordinavit prælegatum
favore aliorum coheredum, agnovisse etiam videtur, nepotem de jure ad d. imputationem non
teneri, & res, quas ipse conferri, & imputari volebat, huic oneri de jure obnoxias non esse, ex
quo palam fit, in summa ex ejus voluntate conferenda, & imputanda comprehendere intellexisse etiam lucra, quæ de jure conferri, & imputari
non debebant.

Eâdemque ratione conferri, & imputari voluisse videtur Bona subjecta fideicommisso Avi,
& ab ipso præventivè restituta Spiritui filio suo in
contractu Matrimonii, *Summario nu. 7.* undè promanat resolutio a. Dubii, in quo quæritur, *An
D. Joseph jun. teneatur conferre Bona d. fideicommissi aviti præventivè restituta Spiritui ejus Patri, qui prædecessit Josepho Avo?* nam, etsi de jure Bona prædicta, utpote provenientia ex substantia Avi, & ex illius providentia jure fideicommis-
si Spiritui debita, non profectitia, sed adventitia 27
dicerentur, cum nec à Patre profecta, nec illius
contemplatione relicta fuerint, & propterea con- 28
ferenda non essent, ad *Text. in leg. ut liberis, &
leg. final.*, ubi scribentes *Cod. de collation., Bald.
in Authen. ex testamento num. 39. Cod. de collation., Paris. cons. 130. num. 6. lib. 1., Surd. cons.
219. num. 7., Andreol. contr. 380. num. 1. & 2.,
Mangil. de imputat. quæst. 12. num. 30., Merlin.
de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 27. num. 3., Michelor.
de fratrib. part. 1. cap. 32. num. 1., clar. me Card.
de Luc. de hered. disc. 31. num. 17., Rot. in rec.
dec. 317. num. 37., & priùs num. 8. part. 18.*, ubi,
quod sub collatione cadunt solùm ea, quæ imme-

29 diatè à Patre proveniunt, & id tradunt etiam
Thesaur. dec.15. num.9., *Thomat. dec.50. n. 145. & seqq.*, *& num. 165.*, quæstionem tamen redi-
gendo ad voluntatem Testatoris, à qua pendet
30 materia collationis, & cujus judicium amplecti
necesse est, ex *Authen. ex testamento Cod. de col-
lat.*, *clar. mem. Card. de Luc. de hered. disc. 31.
num.3.*, *Rot. dec.389. num.12. part.12.*, *& decis.
317. num.27. part.18.*, diversimode judicandum
videtur.

Testator enim ità loquitur = *Conferendo in
massa meorum Bonorum ea, quæ dictus Benedictus,
& d. quondam Spiritus meus filius, dum viveret,
a me subsignato receperunt in eorum contractibus
Matrimoniorum, aut aliis actibus factis in conse-
quentiam* =, quamobrem voluisse dicitur etiam
collationem dd. Bonorum, quæ in contractu
Matrimonii ab ipso præventivè restituta fuerant
Spiritui ejus filio, cum enim in eis optimè veri-
ficetur, & concurrat qualitas receptionis in con-
tractu Matrimonii, ad hunc præcisum effectum à
Testatore explicata, ut scilicèt per illam desi-
gnaret res, quas ipse conferri volebat, justâ ra-
tione Bona prædicta comprehensa dicuntur sub
31 dispositione jubente collationem, cujus verba, &
qualitas ipsis rectè conveniunt, *leg.4. §. Quoties
ff. de damn. infect.*, *leg. hoc accusare §. Omnibus ff.
de accusat.*, *Valenz. cons.120. nu.6.*, *& cons.139.
num.20. vol.2.*, *Girocch. disceptat.32. n.1. vol.1.*;
Certiùs quia, ut patet ex supradictis, Testator
non abhorruit à collatione eorum, quæ de jure
conferenda non essent, quin potiùs collationi re-
rum hujusmodi valdè propensus fuisse videtur,
dum etiam lucra propria ipsius filii conferri vo-
luit, indè autem validissimum desumitur argu-
mentum pro collatione dd. Bonorum, non est
enim major ratio, cur potius conferri voluerit
lucra de jure non conferenda, quàm Bona præ-
dicta ejusdem prorsus naturæ, quæque, non secus,
32 ac lucra, in contractu Matrimonii recepta fue-
runt, ideoque, si voluit collationem lucrorum,
voluisse censetur etiam collationem dd. Bono-
rum, ex identitate rationis, quæ efficit, ut res
33 ejusdem qualitatis, & naturæ non diverso, sed
æquali jure censeri debeant, *Altograd. cons.60.
nu.106. & seqq. lib.1.*, *Menoch. cons.291. n.14.*,
Gratian. disceptat.733. num.17., *Guttierez. pra-
ctic. quæst. lib.3. quæst. 19. num. 22.*, *Cancer. va-
riar. resol. part. 3. cap. 20. de Legat. num. 145.*,
Rot. coram Coecin. dec.1545. n.10., *& dec.1796.
num.4.*, *in recent. dec.77. nu.8. part.10.*, *dec.61.
nu.21. part.14.*, *& dec.16. n. 19. & 20. part. 17.*

Nec obesse potest diversitas rationis, quæ for-
tè intercedere dici posset inter lucra, & Bona
prædicta, eò quod lucra, tamquam propria filii
rectè conferri possunt, secus verò Bona, quia hæc
sunt fideicommissària Avi, & illorum collatio,
utpotè importans communicationem, & succes-
34 sivam divisionem Bonorum, *Rota dec.379. nu. 2.
part.15.*, *& dec.239. num.3. part.18.*, everteret
35 fideicommissum, juxtà notata per *Rot. decis. 317.
num.4. part.18.*, undè verisimile non est, Testato-
rem cogitasse de collatione dd. Bonorum, quæ
conferri suâpte naturâ nequibant; respondetur
enim, nullo pacto subsistere impedimentum, quod
collationi dd. Bonorum præstare dicitur fidei-
commissum Avi; Primò, quia d. fideicommissum
jam deficit in Spiritu cum Liberis defuncto, & an-
num trigesimum prætergresso, ut ex dispositione
Avi, *Summario num. 2.*, prohibitâ namque alie-
natione usque ad certum tempus, post illud per- 36
missa censetur, *leg. Pater filium §. Fundum*, ubi
Bartol. ff. de legat. 3., *leg. si ità quis ff. de vulgar.
& pupillar.*, *Peregrin. de Fideicom. art.52. n.3.*,
Antonell. de tempor. legal. lib. 1. cap. 5., *Rota
dec.228. num.9.*, *& per tot. part. 14. rec.*, &, ex-
clusis à substitutione Liberis, datâque, illis existen-
tibus, facultate Patri alienandi, & liberè dispo- 37
nendi, quæ tali casu contraria est fideicommisso,
illud cessat, atque destruitur, *Bellon. jun. cons. 1.
num. 68. & 83.*, *Urceol. consult. 85. num. 1. & 2.
tom.2.*, *Fontanell. de pact. nuptial. claus.4.*, *Gloss.
25. num. 45.*, *Torr. de Primog. part. 2. quæst. 29.
num. 5. & sequen.*, eo autem sublato, nihil prohi-
bet, quin D. Joseph jun. filius d. Spiritus confer-
re possit in hereditate Josephi sen. sui Avi Bona
prædicta, quæ penes Spiritum ejus Patrem liberà 38
effecta fuerunt, ex notatis per *Peregrin. de Fidei-
comm. art. 36. num. 107.*, *& Merlin. de legitim.
lib.2. tit.2. quæst.18. num.13. & seqq.*

Secundò, quia, tametsi Bona prædicta conside-
rari possent uti fideicommissaria, id nihilomi-
nùs volitæ collationi nullatenus officeret, cum ad
illam inducendam, perficiendamque non opor-
teat præcise communicare Bona, inter omnes he- 39
redes deindè æqualiter dividenda, quod fortaisè
non liceret, quum agitur de Bonis fideicommis-
sariis, sed sufficiat, habentem onus conferendi,
retinere dd. Bona ad computum portionis, quæ
sibi deberetur ex hereditate illius, qui collatio-
nem fieri mandavit, tantò minùs de d. heredita- 40
te accipiendo, quantùm in fideicommisso est, per
Text. in leg. dotis 5. Cod. de collation., ubi *Glossa*
figurando casum sic ait = *Pro filia dotem dedisti:
durante Matrimonio decessisti, quomodò fiet colla-
tio, cum non possit dos repeti constante Matrimonio,* 41
nisi in casu, si vir Bona sua dilapidet, & re suâ 42
*malè utatur? respondeo: dotis exactio non compe-
tit, sed tantò minùs accipiet filia de hereditate,* 43
quantùm in dote sua est =, & consonat alter *Textus
in leg. cum post mortem 44. ff. de administrat.*, *&
pericul. Tutor.*, & ibi pariter *Gloss. verb. Bono-
rum dicitur lit. G.*, *Vital. Neman de collat. cap.
2. n.24.*, *Joan. Saport. eodem tract. cap.1. n.24.*,
Thomat. dec.50. num.13., *Rot. decis.317. num. 6.
part.18. rec.*, cur itaque, sicuti in casu legis, quo
dos materialiter conferri non poterat, ità servari
non posset in casu nostro, præsertim, cum Testa-
tor fortè prænoscens difficultatem, quæ oriri po-
terat super collatione dd. Bonorum, attento fidei-
commisso, mentem suam aperuit, ut collatio fi-
eret modo prædicto, scilicet per imputationem,
seù retentionem dd. Bonorum ad computum por-
tionis nepoti obtingentis in hereditate sua, *Sum-
mario num.10.*

Indèque tollitur opposita inverisimilitudo,
quod videlicet inverisimile sit, Testatorem cogi-
tasse de collatione dd. Bonorum, aut enim ipse
scie-

sciebat, fideicommissum jam expirasse, Bonaque
libera effecta fuisse in Spiritu, & non solum non
est inverisimile, sed viceversâ valdè probabile,
quod, sicuti conferri voluit lucra, tàmetsi essent
propria ejusdem Spiritus, ita conferri voluerit
præfata Bona, quæ pariter sciebat esse propria,
44 & libera d. Spiritus, & ab ipso unà cum lucris in
contractu Matrimonii recepta fuerant, ex alibi
notatis; aut ipse ignorabat libertatem Bonorum,
credebatque, illa adhuc obnoxia esse fideicom-
misso Avi, &, cum declaraverit, collationem esse
faciendam per modum imputationis, atque re-
45 tentionis Bonorum ad computum portionis com-
petentis in hereditate sua, ut servari solet in re-
bus, quæ conferri non possunt, ex deductis in
superiori §., cessat prorsùs inverisimilitudo, quin
potiùs valdè verisimile redditur, quod Testator
intellexerit oneri collationis subjicere etiam præ-
fata Bona, quæ ipse fortè credebat materialiter
conferri non posse.

Neque collatio dictorum Bonorum evitari
posset eo sub obtentu, quod Testator voluerit so-
lùm conferri, & imputari summam, à Spiritu re-
ceptam in contractu matrimonii, non autem
46 Bona, quæ regulariter non veniunt sub nomine
quantitatis, seù summæ, præsertim verò in hac
materia collationis, quæ, utpotè inducens com-
municationem propriarum rerum, ad quam re-
47 gulariter nemo tenetur, adeò stricta, & odiosa
est, ut nullam patiatur extensionem, tametsi
concurrat identitas, vel etiam majoritas ratio-
nis, per *Text. in leg. illam Cod. de Collat.*, *Mi-
chelor. de fratrib. part.1. cap.14. num.8.*, *& cap.
15. num.13.*; quoniam, etsi verum sit, materiam
collationis odiosam esse, strictèque semper in-
terpretandam, æquè tamen verum est, quod il-
48 la tota pendet à voluntate Testatoris, ex suprà
firmatis, quodque nulla fieri dicitur extensio
contrà naturam collationis, quoties illa comple-
ctitur aliquam rem, prò cujus collatione urget
49 Testatoris voluntas; iste autem est casus noster;
nam præceptum conferendi generale, & indefi-
nitum est, aptumque comprehendere non minùs
50 summam, quàm Bona in contractu Matrimonii
à Spiritu recepta, ibi = *Conferendo in massa meo-
rum Bonorum ea, quæ d. Benedictus, & d. quon-
dam Spiritus meus filius, dum viveret, à me subsi-
gnato receperunt in eorum contractibus Matrimo-
niorum, aut in aliis actibus factis in consequen-
tiam* =; &, licèt deinde in ordinatione prælegati,
casu, quo nepos conferre, & imputare noluisset,
fiat mentio dumtaxat summæ imputandæ, &
conferendæ, non inde tamen excluditur collatio,
& imputatio Bonorum, quia, quoties, prout hic,
jam præcedenter collatio demandata fuerat per
verba generalia, apta comprehendere etiam Bo-
na, subsequens mentio facta in oratione penitùs
51 diversa, adjecta censeri nequit taxativè, ad re-
stringendam nempè collationem ad solam quan-
titatem, & ad excludendas res, seù Bona in spe-
cie recepta, sed facta dici debet ad removendum
dubium, quod oriri poterat super collatione
ipsarum rerum, & Bonorum, & ad hoc, ut in-
telligeretur, mentem Testatoris fuisse, quod, si
res, & Bona ipsa in specie conferri non poterant,
saltem conferretur illorum pretium, & valor.

Quæ quidem intelligentia nullo pacto repu-
gnat, quinimmò optime congruit denominatio-
ni *Summæ*; Bona siquidem dupliciter considera- 52
ri possunt, sive per sè, & reduplicativè ut Bona,
& tamquam species, sive habito respectu ad illo-
rum pretium, & valorem, quamvis autem con-
siderata tamquam species, rigorosè loquendo, non
comprehendantur appellatione *Summæ*, seù 53
quantitatis, aliter autem res sè habet, si respi-
ciatur illorum pretium, & valor, cujus respectu
optimè verificatur verbum *Summa*; quod verò
Bona in hypothesi tali modo considerata fuerint,
habito nempè respectu ad illorum pretium, & 54
valorem, perspicuum fit tum ex eo, quod Testa-
tor fortè dubitans, Bona ipsa, uti fideicommissa-
ria, verè conferri non posse, jussit, imputari sum-
mam comprehendentem etiam illorum valo-
rem; tum ex eo, quod etiam aliæ res in specie
solutæ, comprehensæ fuerunt sub d. nomine
Summæ, ut sunt merces traditæ in causam Legi-
timæ, & lucrorum, *Summ. num.8.*; quippè cer-
tum est, sub d. nomine summæ contineri quidquid
prò lucris, & Legitima receptum fuit, ex suprà fir-
matis, quamobrem, sicuti merces, uti dubio
procul comprehensæ sub nomine summæ, consi-
deratæ dici debent respectivè ad illarum pre-
tium, & valorem, pari quoque jure censendum
est, considerata fuisse Bona præfata, quæ præce-
pto collationis, supra generaliter indicto, indistin-
ctè subjiciebantur.

Verùmtamen id, quod omnem submovet dif-
ficultatem quoad collationem lucrorum, &
Bonorum fideicommissariorum, de quibus agitur,
eamque clarissimè evincit, est, quod Testator
in casu, quo Josephus nepos imputare noluisset
summam prædictam, prælegavit aliis coheredi-
bus, Benedicto, & Ignatio filiis suis summam
25000. librarum pro quolibet, *de qua poterunt
disponere ad omne eorum beneplacitum, & absque eo
quod d. summa prælegata comprehendatur in gradi-
bus substitutionum inferiùs exprimendarum* = ut
legitur in *Summario num. 10.*, Prælegatum nam-
que hujusmodi aliâ causâ factum censeri nequit,
quàm ad servandam æqualitatem inter heredes,
& ad supplendum defectum collationis, quæ d.
æqualitatem inducere debuisset, utpotè ad istum
effectum præcisè inventa, & introducta, *leg. ut* 55
Liberis, *& leg. illud Cod. de Collat.*, *Surd. cons.
219. num.12.*, *Merlin. de legit. lib.2. tit.2. quæst.
29. num. 50.*, *& seqq.*, *Rota decis. 389. num. 8.
part.12.*; quapropter prælegatum istud, tamquam
factum ad inducendam æqualitatem, & supplen-
dum defectum collationis, commensuratum cen-
seri debet summæ, quæ conferri debuisset, &
quæ, præcisivè à collatione, inæqualitatem indu-
xisset, adeò ut ex eo rectè argui possit, quid, &
quantum fuerit id, quod Testator conferri vo- 56
luit, per ea, quæ dixit *Rota in Romana prætensæ
Reintegrationis 6. Junii 1712. §. 13. coram bon.
mem. Ansaldo*.

Quod sanè argumentum si valet, patet, sum-
mam conferendam, esse debuisse 5000. librarum,

quia tanta est quantitas prælegata ad servandam
æqualitatem, & supplendum defectum collatio-
nis, cum itáque, spectatâ summâ conferendâ, &
imputandâ, præcisivè à lucris, & Bonis fideicom-
missariis, hæc longè distet à summa prælegata,
dum non excedit libras octo, aut decem mille,
ut ex *Summario num.7.*, *&* 8.; vice autem versâ,
comprehensis lucris ex Bonis prædictis, illa at-
tingere videatur summam prælegatam, nam so-
lutâ in causam legitimæ, & lucrorum constant
summam 24000. librarum, *Summ. num.* 8.; &
totidem circiter credi potest æstimata fuisse Bona
fideicommissaria, præter quæ nil ultrà à Spiritu
receptum fuisse, dicitur in contractu Matrimonii,
aut in actibus factis in sequelam illius, ut in
d. Summ. num.7., *&* 8.; fatendum propterea est,
lucra omnia, & Bona avito fideicommisso sub-
jecta, & à Spiritu in contractu Matrimonii rece-
pta, ex mente Testatoris, in collationem venire
debere, quippè alioquin summa conferenda, mi-
nimè corresponderet summæ prælegatæ, & ces-
saret illa proportio, quæ inter utramque sum-
mam à Testatore volita fuisse censetur ad ser-
vandam æqualitatem inter coheredes.

Absoluto primo, & secundo Dubio, facilè ex-
pedior à tertio, in quo quæritur, *An D. Maria pos-
sit petere supplementum Legitimæ, non attento Le-
gato ipsi in testamento à Patre relicto, cum prohibi-
tione aliud petendi, etiam ratione legitimæ, & sup-
plementi?* quod tamen Legatum ipsa renuit ac-
ceptare, solùmque illud recipere intendit ad
computum Legitimæ; & sanè, quoties, imputato
Legato prædicto, & dote à Patre receptâ in con-
58 tractu Matrimonii, omninò imputanda in Legiti-
mam filiæ, tàm ex dispositione Juris, *Rot. dec.
320. num.4. part.9. tom.2.*, quàm ex voluntate
Patris, *Summ. num.9.*, constet, ipsam non rema-
nere satisfactam de integra Legitima, quod tamen
59 probandum est ab ipsa filia agente ad supplemen-
tum, juxtà firmata per *Rot. decis.* 198. *num.* 4.
part.15. rec.; utique mox recensito Dubio affir-
mativè respondendum videtur, quia supplemen-
60 tum Legitimæ semper debetur filiis in Bonis, he-
reditate, & substantia Parentum, *leg. omni modo
& leg. scimus §. Cum autem Cod. de inoffic. Testa-
ment.*, *§. Sed hæc instit. eodem titul.*; tametsi ab
61 eis fuerit relictum Legatum cum prohibitione
plus petendi etiam jure legitimæ, & supplemen-
ti illius, quia prohibitio hujusmodi, tamquam
62 continens onus, ipso jure rejicitur à Legitima, &
pro non scripta habetur, *leg. quoniam in priori-
bus Cod. de inoffic. Testam.*, *in leg. si quando §. Illud
etiam Cod. de inoffic. Testam.*, *§. Ceterum Auth.
ut cum de appellat. cognos.*, *Bartol. in leg. Papi-
nianus §. Si conditioni ff. de inoffic. Testam.*, *Ca-
strens. in leg. omni modo num.6. Cod. eodem*, *Vasq.
in leg. quoniam in prioribus lib.1. §.10. num.534.
& 541. Cod. eodem*, *Merlin. de Legit. lib.3. tit. 2.
quæst.10. num.1.*, *& seqq.*, *Rot. post ipsum decis.
41. num.12.*, *& 13.*, *& decis. 75. num.1.*, *& 2.*,
in rec. decis.188. num.2., *& 3. part.16.*; solùm-
que sustineri posset, accedente expressâ accepta-
63 tione filiorum, *Merlin. de legitim. lib. 3. tit. 2.
quæst.10. num.13.*, *Peregrin. de Fideicomm. art.
36. num.88.*, *& seqq.*; quæ tamen expressa acce-
ptatio oneris prorsus deficit in hypothesi, in qua
potiùs constat de contraria voluntate D. Mariæ,
nimirùm non acceptandi d. Legatum, nisi in 64
computum suæ Legitimæ.

Quamquam verò ex hoc ipso resultare dicere-
tur agnitio d. Legati, hæc nihilominùs, tam-
quam simplex, apta non esset præjudicare filiæ 65
quoad petitionem supplementi Legitimæ, eâ ra-
tione, quia, cum rejectio oneris, & suppletio 66
Legitimæ statim fiat ministerio Juris, *leg. quo-
niam in prioribus*, *& leg. omni modo*, ubi Docto-
res *Cod. de inoffic. Testam.*, *Mantic. de conject.
lib.7. tit. 8. num. 10.*, inde sequitur, quod tem-
pore approbationis, & agnitionis judicii paterni,
onus ampliùs non extat, & justâ interpretatione 67
Legis perinde habetur, ac si Legitima integrè
relicta fuisset, simplex propterea approbatio non
fertur ad onus, quod jam sublatum est, sed facta
censetur, habito respectu ad integram Legiti- 68
mam, qualem eam tunc esse Lex interpretatur,
juxtà egregiam doctrinam *Baldi in leg. si quando
§. final. Cod. de inoffic. Testam.*, *Alexand. cons.
69. num. 3. lib. 1.*, *Merlin. de legit. lib. 3. tit. 2.
quæst. 10. num. 4.*, *& tit. 3. quæst. 3. num. 2.*, *&
seqq.*, apud quem alii, *Rota decis. 103. num. 35.
part.10.*, *& decis.188. num.4.*, *& 5. part.16. re-
cent.*

Supplementum igitur legitimæ omni Jure de-
bitum esse videtur D. Mariæ, absque eo, quod
illi obesse possit assignatio dotis à Patre facta in
actu Matrimonii; certum namque est, quod fi-
lia dotata à Patre in minori quantitate, quàm sit 69
legitima, potest, eo defuncto, petere supple-
mentum, ad normam *Text. in leg. omni modo*,
& leg. scimus Cod. de inoffic. Testam. supracitat.,
Rot. decis.47. num.8. coram Carill., *in rec. decis.
198. num.1. part.15.*; maximè, quando Patris
intentio fuit dotem filiæ assignare loco Legitimæ,
quia nimirùm voluit, illam in legitimam impu- 70
tari, ut ordinavit Joseph Pater D. Mariæ, *Sum-
mar. num.9.*, *&* 10.

Succedit his quartum, & quintum Dubium,
quorum altero quæritur; *An, & quæ lucra Spi-
ritui Jun. obventa ex prædictis societatibus con-
ferenda sint à D. Josepho Jun. in hereditate Avi
ad augendam Legitimam D. Mariæ?* alterò verò,
*An ad effectum prædictum, augendi nempè Legi-
timam D. Mariæ, conferenda sint Bona fideicom-
missi aviti, præventivè restituta Spiritui jun. præ-
defuncto?* hæc autem Dubia simul, & unità
proponuntur, quia unâ eâdemque ratione de-
terminantur; Cum enim in superioribus Dubiis
plenè constabilitum fuisse videatur, lucra occa-
sione Matrimonii à Spiritu Jun. recepta, & Bo-
na fideicommissi aviti ipsi præventivè restituta,
tametsi de Jure minimè conferenda, attamen
ex voluntate Testatoris conferri debere in heredi-
tate sua, ex hoc, veluti ex necessario antecedenti
sequitur affirmativa resolutio utriusque mox re-
lati Dubii, ut nempè lucra prædicta, & Bona
fideicommissaria à Spiritu Jun. recepta occasione
Matrimonii, consideranda sint etiam ad effectum
augendi Legitimam D. Mariæ, & ratio est, quia
Le-

71 Legitima debetur ex universo patrimonio De-
functi, *leg. Libertus, qui solvendo ff. de Bon. Liber-
tor., Merlin. de legitim. lib.2. tit.1. quæst.1. nu.1.,
& seqq., Cyriac. contr. 185. num.6., & seq.,
Prat. discept. forens. lib.2. cap. 13. num. 27., &
seqq., Rota coram bon. mem. Ansald. decis. 49.
num.16.*, proindeque rectè in ejus detractione
calculanda sunt etiam lucra, & Bona prædicta,
quæ, licèt propria filii, attamen vigore paternæ
dispositionis, & collationis in ea demandatæ,
72 consensu suo, paterno patrimonio commixta
sunt, ex *Peregrino de Fideicom. art.36. num.107.*,
quem sequitur *Merlin. de legit. lib.2. tit.2. quæst.
18. nu. 13., & 14., Rota in Romana Fideicom-
missi R.P.D. Pauli de Alveris super liquidatione
3. Decembris 1717. §. Prò recta enim coram R.
P.D. Cerro*, ibi = *Hinc sequitur, quod aquè Bo-
na propria Gasparis, quàm Bona dotalia Vir-
giniæ, utpotè quæ libera remanebant in Gaspare
primo herede gravata Gundisalvi in vim recensitæ
dispositionis, ita effecta fuerint de illius patrimo-
nio, ut etiam de eis habenda sit ratio in calculo
Legitimæ, quæ de jure est, ut debeatur etiam de
Bonis filii, veluti consensu suo, paterna patrimo-
nio commixtis.* =

Nec obesse potest animadversio, quod Testa-
tor relinquendo Legatum D. Mariæ filiæ cum
prohibitione plus petendi, illam privare voluis-
se videatur etiam supplemento Legitimæ, proin-
73 deque verisimile non sit, quod deindè voluerit,
eam frui commodo collationis prò pinguiori de-
tractione ejusdem Legitimæ; Respondetur enim,
supplementum Legitimæ non peti ex Judicio, &
voluntate Testatoris, sed directè contrà illam,
74 ex dispositione legis, *Mangil. de imputat. quæst.
13. num. 18., & seqq., Merlin. de legit. lib. 3.
tit.3. quæst.1. num.5., Rot. post ipsum decis. 11.
num.7.*, & alii passim, ideoque nil mirum, si,
etiam non concurrente voluntate Patris, augenda
est ex collatione Legitima D. Mariæ, Lex nam-
75 que eidem dat actionem ad supplementum, ipsa
verò ad illud agens, condictione ex Lege, cum
reperiat patrimonium paternum auctum ex Bo-
nis collatis, jure idcircò suo consequitur aug-
mentum Legitimæ, quæ debetur ex universo ære
paterno, etiam citrâ, immò contrâ voluntatem
Patris, ex suprâ firmatis.

Sextum Dubium respicit fructus dictorum Bo-
norum fideicommissariorum, quæritur enim; *An
ad eumdem effectum augendi Legitimam D. Mariæ
conferri debeant etiam fructus illorum, quos perce-
perunt tàm Spiritus Jun., quàm ejus heredes à
die vel præventivæ restitutionis, vel mortis Du-
randæ Uxoris fideicommittentis, & heredis gra-
vatæ, quæ post factam præventivam restitutionem
evenit?* Pro eo autem, quod spectat ad tempus
ante obitum dictæ Durandæ heredis gravatæ,
nempè ab anno 1693., quo facta fuit præventi-
va restitutio dicti fideicommissi à Josepho favore
Spiritus filii, usque ad annum 1699., quo decessit
dicta Duranda, frustrà agi videtur de collatio-
ne fructuum dictorum Bonorum, quos neque
Spiritus, neque ejus heredes perceperunt, sed
perceperat Duranda, tamquam heres gravata;
quo verò ad tempus successivum, à die nempè
obitus dictæ Durandæ, secuti anno 1699. usque
ad obitum Josephi Patris Spiritus Jun., videba-
tur, fructus à dicto Spiritu, ejusque heredibus,
vivente Patre, perceptos, esse conferendos, quia
illi pertinebant ad Josephum Patrem substitutum
dictæ Durandæ, *Summaria num. 3.*, idcoque
sunt profectitii, & de jure est, ut ea, quæ pro- 76
fectitia sunt, conferri debeant, itâ docuit in his
terminis *Bartol. in leg.1. §. Nec Castrense num.
7. ff. de collat., quem sequitur Jason. in leg. il-
lud num.5. Cod. eodem ex Vital. Nemans de col-
lation. quæst. 17., Michelor. de fratribus part. 1.
cap.17. num. 21.*

Quæ quidem *Bartoli* opinio, etsi in hypo-
thesi nostra difficultatem aliquam pati posse vi-
deatur ex eo, quod Pater, præventivè restituen-
do filio dicta Bona fideicommissaria, & deindè 77
patiendo, illum percipere fructus, ad se cetero-
quin spectantes, eos donasse censeatur, ad *Text.
in leg. donari 29. ff. de donat., & in leg donari
83. ff. de regul. Jur., Bartol. in leg. Rura Cod. de
omn. agr. desert. lib.11., Peregrin. de Fideicom-
mis. art.44. num. 10., Mantic. de tacit. lib. 13.
tit.10. num. 17., Rota coram Merlino decis. 692.
num. 69., & in Romana Locorum Montium 4.
Maii 1716. §. Ex pluribus, & §. Quod etiam
coram Reverendissimo D. Lancetta Decano*, &
magis ad rem *Michelor. de fratribus part. 1. cap.
22. num.17., & 20.*; Donatio autem inter Pa-
trem, & filium subsistere nequeat, *leg. donatio- 78
nes, quas Parentes Cod. de donat. inter Vir., &
Uxor., leg. donationes §. Pater ff. de donat., leg.2.
Cod. de inoffic. donation.*, nisi morte confirme-
tur, ut est communis Doctorum opinio, de quâ,
aliis omissis, *Michelor. de fratribus part. 1. cap. 79
11. num. 23.*, & propterea donatio hujusmodi,
tamquam à principio non valens, sed morte
dumtaxat confirmata, habere dicitur vim Relicti,
*Tiraquell. in leg. si umquam in verb. liberis num. 80
119. Cod. de revocan. donation., Molin. de Primo-
genit. Hisp. lib.1. cap.12. num.9., & 10.*, quod,
cum post mortem adquiratur, non confertur, 81
*leg. ea demum, & leg. emancipati Cod. de colla-
tion., Michelar. de fratribus part.1. cap. 17. num.
3., & seqq., & cap.22. num. 17.*, ubi præcisè
loquens de fructibus ante mortem Patris percep-
tis, ex rationibus prædictis, itâ concludit = *ergo
conferri non debebunt fructus prædicti interim 82
percepti* = dicens, non obstare rationem *Bartoli*,
quod nimirum profectitia conferri debeant, nam
hoc verùm est, sed, si fuerint donata, & dona-
tio fuerit morte confirmata, tunc, uti habentia
vim Relicti, in collatione non veniunt, & repe- 83
tit *num.20.*

Cessat tamen difficultas hujusmodi in casu
nostro, quia non agitur de donatione simplici, 84
nec de donatione factâ à Patre filio in potestate
constituto, in quibus terminis loquuntur *Au-
ctoritates supra allegatæ*, sed res est de donatio-
ne ob causam, facta scilicet intuitu certi, & de- 85
terminati Matrimonii, *Summario num.7.*, & fa-
vore filii jam emancipati, *Summario num.6.*, in
quolibet autem ex dictis casibus explorati Juris
est,

est, donationem esse conferendam, quia susti-
86 netur, & valet usque ab initio, absque eo,
quod opus sit, illam confirmari per mortem,
ideoque provenire dicitur ex contractu, non ex
Relicto, cessatque ratio destructiva collationis
fundata in eo, quod donatio ab initio non va-
lens, sed indigens mortis confirmatione habeat
vim Relicti, &, nonnisi post mortem adquisita
87 dicatur, ut de donatione facta intuitu certi, &
determinati Matrimonii est *Textus in Auth. ex
testament. Cod. de collation., leg. Illud Cod. eodem,
leg. Cum multa vers. final. Cod. de donation. antè
nuptias*, & tradunt *Fontanell. de pact. nuptial.
claus. 4. Gloss. 1. num. 10., Michelor. de fratribus
part. 1. cap. 20. num. 22., & priùs num. 2.*, ubi,
quod in donationibus ob causam nulla est diffe-
rentia inter suos, & emancipatos, nam omnes
88 conferre tenentur, quia donatio valida est ab
initio, ut sequitur *num. 4.*, & agendo de dona-
tione facta filio emancipato, quod omninò con-
ferenda sit, sive fuerit donatio simplex, sive
ob causam, ex eadem ratione, quia nimirum in
89 emancipatis, ob solutam patriam potestatem, do-
natio valet à principio, probat *Text. in leg. ut Li-
beris §. fin. Cod. de collat.*, & communiter scri-
bentes *in Auth. ex testamento Cod. de collat., Cu-
jacl. in leg. si emancipat. Cod. de collat. num. 197.,
Dec. consf. 59. num. 1., Facchin. controv. Jur. lib.
5. cap. 77. conclus. 1., Mangil. de imputat. quæst.
45. in princ., & latiùs quæst. 39., Merlin. de le-
git. lib. 2. tit. 2. quæst. 27. num. 31., Michelor. de
fratribus part. 1. cap. 20. num. 2., & priùs cap. 18.
num. 1., & seqq.*, ubi etiam, quod nec donatio
facta dici potest in peculium, quia peculia ces-
90 sant in emancipatis, per *Text. in leg. fin. Cod. de
inoffic. testam.*

Cum itaque fructus Bonorum, de quibus agi-
tur, tamquam profectitii, & donati à Patre fi-
lio emancipato occasione certi, & determinati
Matrimonii, de jure conferendi sint, dummodò
91 tamen extent, &, nisi fuerint consumpti sinè do-
lo, & culpâ, ut advertit *Fontanell. de pact. nup-
tial. claus. 4. Gloss. 1. nu. 45., Michelor. dict. cap.
20. num. 23., Afflict. decis. 247. per tot.*, nec
appareat Testatoris voluntas contraria collationi
eorumdem fructuum, quin potiùs ea collationi
92 favere videatur, nam, si conferri voluit, etiam
quæ de jure conferri non debebant, multò ma-
gis conferri voluisse censetur ea, quæ de jure
conferenda sunt; Consequens est, ut fructus
prædicti percepti à die obitus Durandæ heredis
gravatæ, calculandi sint in patrimonio Josephi
Testatoris, etiam ad effectum augendi Legiti-
mam D. Mariæ (dummodò tamen extent, & 93
Bonâ fide consumpti non fuerint, ut supra dictum
est), quia Legitima debetur de universo patri-
monio Defuncti, & consequenter etiam de
omni eo, quod in illo confertur, ex alibi dedu-
ctis.

Septimum tandem, & postremum Dubium
itâ se habet = *An sive D. Mariæ debeatur ali-
quod supplementum Legitimæ, sive nullum, he-
redes Josephi teneantur illi solvere Legatum pu-
rè, & simpliciter, vel potiùs illud, aut supple-
mentum Legitimæ investiri debeat, cum ipsa sit
Mulier nupta, & Maritus sit decoctus?* = Pau-
cis Dubium istud absolvitur, nam, cum D.
Maria nollt recipere dictum Legatum, nisi in 94
computum suæ Legitimæ, hæc autem purè, &
liberè debeatur, *leg. omni modo Cod. de inoffic. te-
stam., Merlin. de legit. lib. 5. tit. 3. quæst. 11. sub
num. 17.*, & alii passim, illud etiam, uti pars 95
illius purè, & liberè solvendum est, per ea, quæ
firmat *Rota in Romana Dotium 25. Junii 1708.
§. Succedentibus, & 28. Januarii 1709. §. Pro-
ut coram bon. mem. Molines*, nec cogi potest D.
Maria ad illud investiendum, ut etiam supple-
mentum Legitimæ, quia, si consideretur Lega-
tum, tale onus non habet, si vero considere-
tur supplementum Legitimæ, Lex ab illo reijcit
omne gravamen, adeout nec ejus alienatio re- 96
gulariter impediri queat, *Gratian. discept. forens.
cap. 594. num. 4., & seqq.*, & alii *apud Sabell. §.
Legitima nu. 30.*; cumque nullo Juris nostri loco
cautum reperiatur, quod, viro decocto, Legitima 97
uxoris investiri debeat, hinc propterea sequi-
tur, quod ipsa quidem poterit investimentum 98
quærere, si velit, & illud quærendo, consultiùs
aget, at nullo pacto ad id obligari valet, præ-
sertim, cum nihil solventibus intersit, an illa
investiatur, nec ne, quia cessat periculum novæ 99
assignationis, quoties Legitima jam semel filiæ
assignata, non fuerit absque ejus culpâ deperdita,
*leg. etiam §. 1. ff. solut. Matrim., Gratian. discе-
ptat. forens. cap. 689. num. 43., & cap. 792. num.
1.*, ubi concordantes, & conferunt tradita in
una *Neapolitana, seu Romana redotationis, seu
Alimentorum coram bon. mem. Molines impress.
post Gobb. tract. var. decis. 4. num. 25., & decis. 7.
num. 20., & seqq.*

F I N I S.